

HODJA AKHMET YASSAWI

**8TH INTERNATIONAL
CONGRESS ON SCIENTIFIC RESEARCH**

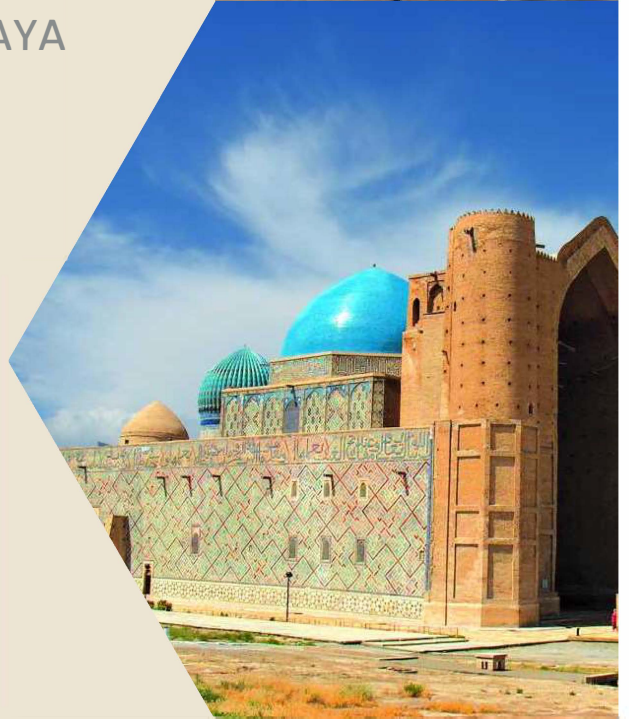
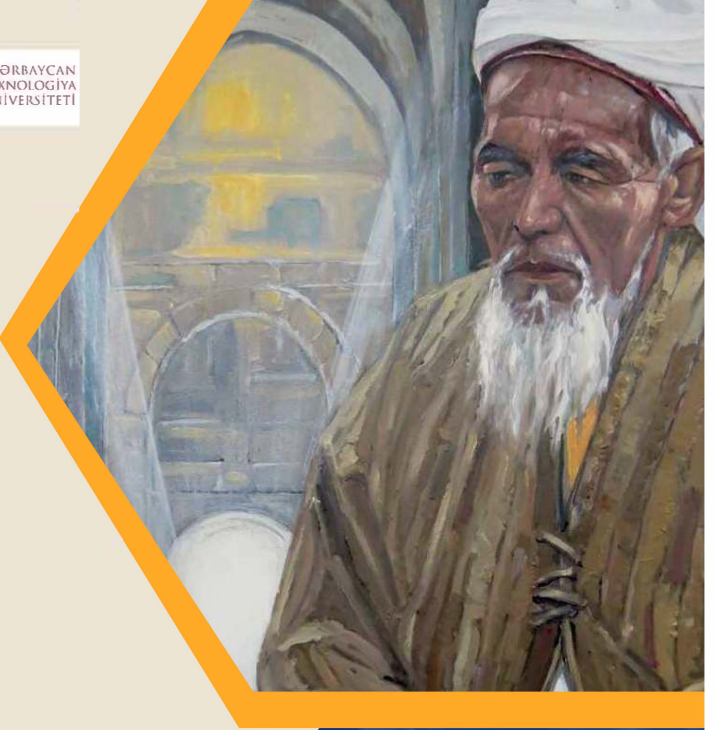
MAY 17-19, 2024 / KONYA, TÜRKİYE

ABSTRACT BOOK

EDITORS:

- Assoc. Prof. Dr. Müstafa Göktuğ KAYA
- Prof. Dr. Bilge AFŞAR

ISBN: 978-625-367-743-5



HODJA AKHMET YASSAWI

8th International Congress On Scientific Research

May 17-19, 2024 / Konya, Türkiye



EDITORS:

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Göktuğ KAYA

Prof. Dr. Bilge AFŞAR

ABSTRACT BOOK

All rights of this book belong to IKSAD Publishing

House Authors are responsible both ethically and juridically

IKSAD Publications - 2024©

Issued: 25.06.2024

ISBN: 978-625-367-743-5

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

HODJA AKHMET YASSAWI 8th International Congress On Scientific Research

DATE AND PLACE

May 17-19, 2024 / Konya, Turkiye

ORGANIZATION

KTO Karatay University, Turkiye

Economic Development and Social Research Institute (I KSAD)

Lankaran State University, Azerbaijan

Mingachevir State University, Azerbaijan

Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

PARTICIPANTS COUNTRY (45 countries)

Turkiye, Azerbaijan, Portugal, Canada, India, Morocco, Iraq, Kazakhstan, Romania, Pakistan, Nigeria, Thailand, Ukraine, China, Bangladesh, Italy, Ethiopia, Malaysia, Kosovo, Iran, United States Of America Georgia, Indonesia, United Arab Emirates, Niger, Kingdom Of Saudi Arabia, Vietnam, Oman, Hungary, Russia, Uzbekistan, Serbia, Mexico, Tunisia, France, Germany, Australia, South Sudan, Poland, Bosnia and Herzegovina, Algeria, Peru, Albania, Philippines, Bulgaria

Total Accepted Article: 572

Total Rejected Papers: 54

Accepted Article (Turkiye): 267

Accepted Article (Other Countries): 305

HONORARY BOARD MEMBERS

Selçuk ÖZTÜRK

Konya Chamber of Commerce President, TOBB Vice President, Türkiye

Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ

Rector of KTO Karatay University, Türkiye

Prof. Dr. Natiq İBRAHİMOV

Rector of Lankaran State University, Azerbaijan

Doç. Dr. Şahin BAYRAMOV

Rector of Mingachevir State University, Azerbaijan

Doç. Dr. Yaşar ÖMEROV

Rector of Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Dr. Mustafa Latif EMEK

IKSAD President, Türkiye

ORGANIZING BOARD PRESIDENTS

Assoc. Dr. Mustafa Göktuğ KAYA

Chief Tax Inspector of the Ministry of Treasury and Finance, Türkiye

Prof. Dr. Bilge AFŞAR

KTO Karatay University, Türkiye

CONGRESS GENERAL COORDINATOR

Merve KIDIRYUZ

ORGANIZING BOARD MEMBERS

Prof. Dr. Abdullah TOPCUOGLU

KTO Karatay University, Türkiye

Prof. Dr. Filiz ERBAY

KTO Karatay University, Türkiye

Prof. Dr. Kerim ÇINAR

KTO Karatay University, Türkiye

Prof. Dr. Mehmet ÇELİK

KTO Karatay University, Türkiye

Prof. Dr. Mikayil MAHARRAMOV

Lankaran State University, Azerbaijan

Prof. Hakki ÇİFTÇİ

Çukurova University, Türkiye

Prof. Dr. Yüksel BAYRAKTAR

Ankara University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Elvin ALİYEV

Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Zaur MEMMEDOV
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Mahir ISMAYILOV
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Vugar Mustafayev
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Terane YUSIBOVA
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Mehdi REHIMOV
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Ulker AŞUROVA
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dinara FARDEEVA
Academy of Sciences Tatarstan, Russia

Dr. Elvan CAFEROV
Azerbaijan State Pedagoical University, Azerbaijan

Dr. Nurlan AKHMETOV
Ahmet Yesevi University, Kazakhstan

Dr. Aida MUSTAFAYEVA

Mingachevir State University, Azerbaijan

Dr. Uzeyir ZEYNALOV

Mingachevir State University, Azerbaijan

Dr. Ragif HUSEYNOV

Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Dr. Galiba MAMMADOVA

Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Research Assistant Ayşe Nur BOZ

KTO Karatay University, Türkiye

Research Assistant Ahmet AKAR

KTO Karatay University, Türkiye

Research Assistant Sümeyye AYDOĞDU KUZUCU

KTO Karatay University, Türkiye

Research Assistant Saffet CENGİZ

KTO Karatay University, Türkiye

SCIENCE COMMITTEE MEMBERS

Prof. Dr. Osman Okka
KTO Karatay University, Türkiye

Prof. Dr. Hamdi Döndüren
KTO Karatay University, Türkiye

Prof. Dr. Ahad Nabiyev
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Prof. Dr. Mantig Jafarov
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Prof. Dr. Fizuli Mammadov
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Prof. Dr. Sakit Verdiyev
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Prof. Dr. Raul Duarte Salgueiral Gomes Campilho
Instituto Superior de Engenharia do Porto, Portugal

Prof. Mikayıl MAHARRAMOV
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Bahriye Horasanlı
KTO Karatay University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Aynur Akpınar
KTO Karatay University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Birol Büyükdöğən
KTO Karatay University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Demet Akarçay Ulutaş
KTO Karatay University, Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Elvin ALİYE
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Allahşükür GULİYEV
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Gülbeniz ALİYEVA
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Afaq QASIMOVA
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Ramiz ŞAMMADOV
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Balayar ŞAHBAZOV
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Elman MİRZAYEV
Lankaran State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Vugar Mustafayev
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Nizami Zeynalov
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Nusabe Kadimli
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Almaz Aliyeva
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Esmira Jafarova
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Flora Namazova
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Emilia Huseynova
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Sahib Mustafayev
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Asim Mammadov
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Sebuhi Kahramanov
Mingachevir State University, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Ulduz Babayeva
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Rovshan Hajiyev
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Mehman Ismayilov
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Fazil Karimov
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Mammad Urkayev
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Tofiq Mirzayev
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Musa Jafarov
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Fuad Yusifov
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Hamlet Kasamanli
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Yusif Humbatov
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Shakir Aliyev
Azerbaijan University of Technology, Azerbaijan

Assoc. Prof. Dr. Tauseef ur Rehman
The Islamia University of Bahawalpur, Pakistan

Assoc. Prof. Dr. Tavaldieva Gulbaxar
Tashkent Institute of Chemical Technology, Uzbekistan

Assist. Prof. Dr. Hikmet Tülen
KTO Karatay University, Türkiye

Dr. Nurlan Mansurov
Ahmet Yesevi University, Kazakhstan

Dr. Khayrulla Massadikov
Ahmet Yesevi University, Kazakhstan

Dr. Ethem İlhan Şahin
Adana Alparslan Türkeş Science and Technology
University, Türkiye

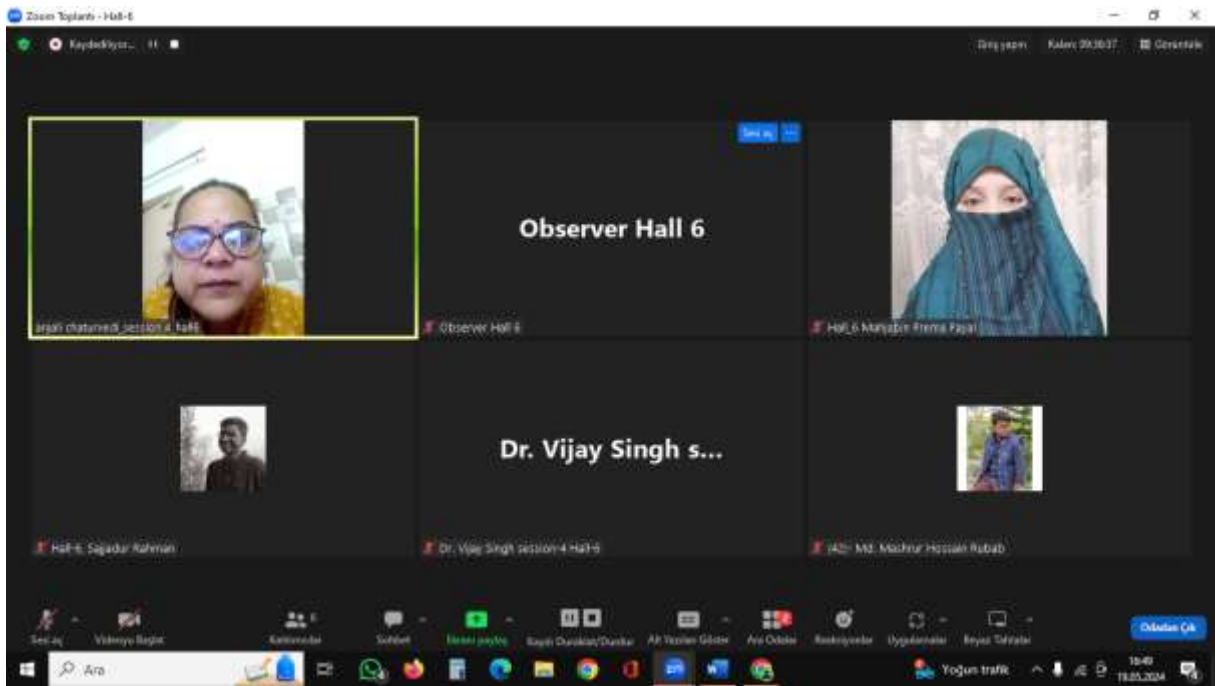
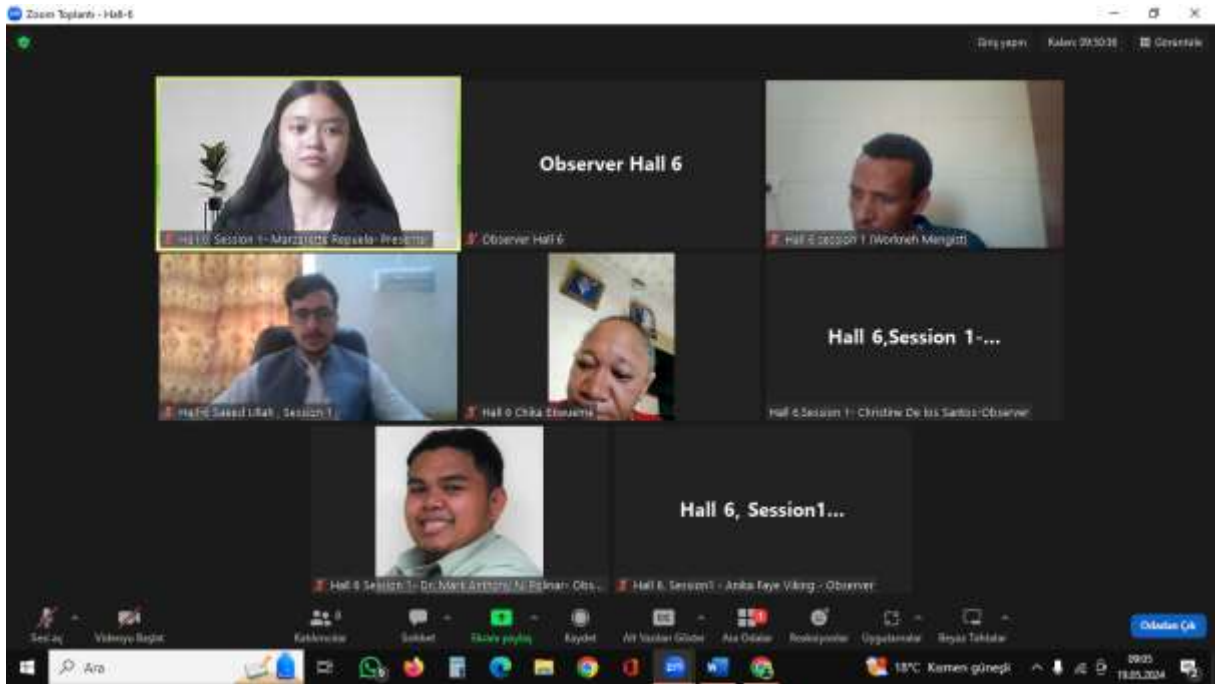
Dr. Nurlan Akhmetov
Ahmet Yesevi University, Kazakhstan

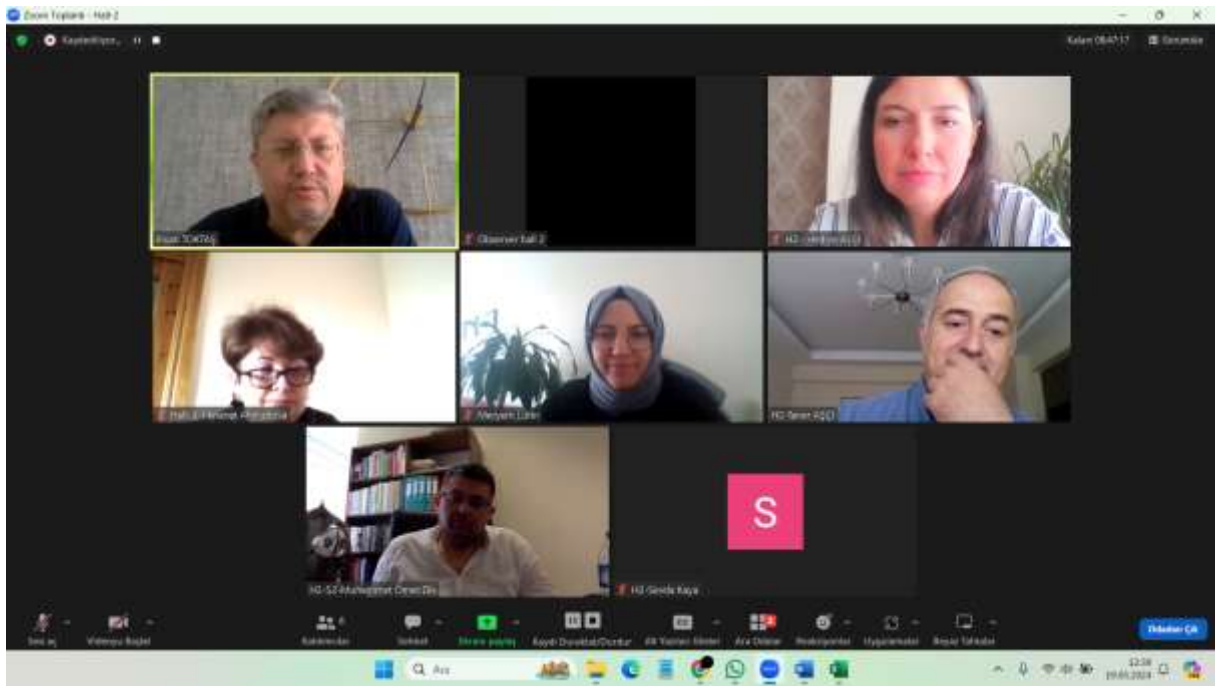
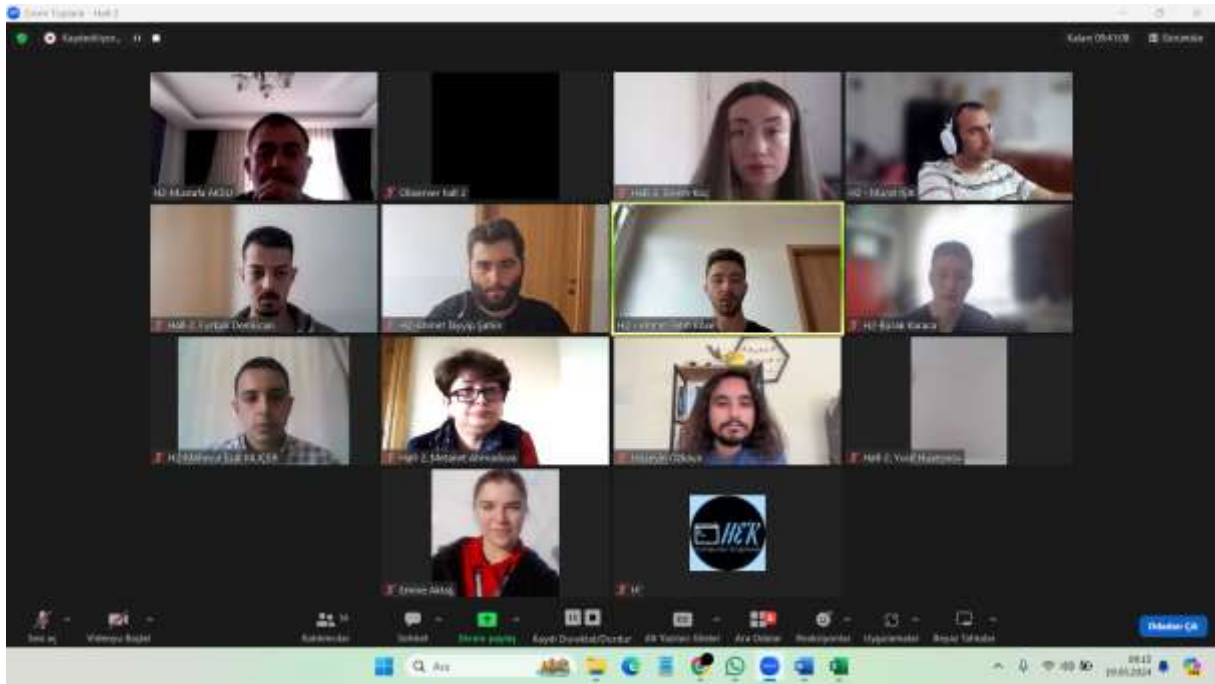












5. 6. 7. 8. 9. 10.

KURUMALU GÖRÜNÜM Dökümlü e-sual internet kayıtları dikkatle okunabilir. Davranışlarını gözlemleyebilirsiniz. Forumları Gözetebilirsiniz. Bildirimleri Gözetebilirsiniz.




- Prone pozisyonu verilen bebeklerde uykularının artmasıyla birlikte enerji harcamaları sağlanarak kilo artışına sebep olduğu ve kalori harcamalarının azaldığı tespit edilmiştir (Altay, 2021).
- Aynı zamanda bebeklerin beslenme sürelerinin uykuya uyuma kalitesinin arttığı ve aktif oyun sürelerinde azalma görülmüştür (Peng ve arkadaşları, 2014).

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

RAMAN SPEKTROSKOPİSİ

Raman spektroskopisi, bir numunenin lazer ışığıyla aydınlatılması sonucunda yayılan ışığın frekans değişimlerinin incelenerek moleküller yapı hakkında bilgi elde edilen bir analiz tekniğidir.



Spektrometre

Mikroskop → Filtre → Spektrometre → Dedektör

Mineral → Raman Saçılması → Depolama

Ayırıcı Lazer Kaynağı

DOKU

LAZER Gelen Işık λ_0 Geçen Işık λ_1 λ_2 λ_3

Tanrıyan Elektik (Raylight) λ_4 λ_5

(Anıtlı Stokes Kaşınım Saçılması) λ_6 λ_7

The screenshot shows a Zoom meeting window with a PowerPoint presentation. The slide title is "Türkiye'de Dijital Dönüşümün Temelleri". The slide content is as follows:

Tüm dünyayı etkisi altına alan dünya savaşları ve sonrasında yaşanan ekonomik buhranlar Türkiye'de de toplumsal, ekonomik vb. her alanda büyük kayıplara neden olmuştur. Aynı zamanda Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi meseleler, cumhuriyetin ilanı, iktidar yönelimlerinde istikrar sağlanamaması gibi nedenler ülke kalenmasında istenilen gelişimin sağlanmasına engel olmuştur. Bu nedenlerden kaynaklı uzun vadeli planlı dönem oluşturma çabasına başlamıştır. **Türkiye'nin 1940-2000 yılları arasında yaşadığı ekonomik krizler, 2000'li yıllar ile birlikte bize hayatımıza giren bilgisayarlar yeni bir çağ başlatmış ve yönelmeden ekonomiyi iyileştiren her alanda teknolojik gelişmeler ön plana çıkmıştır.**

The Zoom interface shows a grid of participants on the right, including "Observer H-1", "Eran K.", "Hafiz Kubay CAKO", and "Lutfiye Karayigit". The bottom toolbar includes icons for chat, video, and other meeting controls.

The screenshot shows a Zoom meeting window with a slide containing text and a mathematical equation. The slide content is as follows:

the orthogonal principle.

Keywords— Orthogonality principle; observation space; linear model; non linear model.

The orthogonality principle

The orthogonality principle is one of the most important key for solving problems in many scientific as well as social domains. A simple definition of this principle, is that any orthogonal projection to a given data observation space vanishes. Mathematically this can be expressed by the dot product of a given data orthogonal vector and any vector of the input data observation space equal to zero. So, to get the best approximation in modelling or identification, the modelling error must be orthogonal to the input space. **The orthogonality principle** can be given by the following equation

$$E \left[e_r \frac{\partial e_r}{\partial w} \right] = 0$$

w : coefficients or (weights)
e : modelling error
E : expectation

A)-A linear observation of a real model

The Zoom interface shows a grid of participants on the right, including "Observer H-1", "Hafiz Kubay CAKO", "Hafiz Kubay CAKO", and "Hafiz Kubay CAKO". The bottom toolbar includes icons for chat, video, and other meeting controls.



8th HODJA AKHMET YASSAWI

International Congress on Scientific Research

May 17-19, 2024

KTO Karatay University, Konya, Türkiye

CONGRESS PROGRAM

Meeting ID: 897 0755 8402

Passcode: 171819

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/89707558402?pwd=R0tWVWFdZEt2TDRaNUJQUm0rL2RHUT09>

PARTICIPATING COUNTRIES (45):

Türkiye, Azerbaijan, Portugal, Canada, India, Morocco, Iraq, Kazakhstan, Romania, Pakistan, Nigeria, Thailand, Ukraine, China, Bangladesh, Italy, Ethiopia, Malaysia, Kosovo, Iran, United States Of America, Georgia, Indonesia, United Arab Emirates, Niger, Kingdom Of Saudi Arabia, Vietnam, Oman, Hungary, Russia, Uzbekistan, Serbia, Mexico, Tunisia, France, Germany, Australia, South Sudan, Poland, Bosnia And Herzegovina, Algeria, Perú, Albania, Philippines, Bulgaria.

ÖNEMLİ, DİKKATLE OKUYUNUZ LÜTFEN / IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- ❖ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildirimler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- ❖ Online sunum yapabilmek için <https://zoom.us/join> sitesi üzerinden giriş yaparak “Meeting ID or Personal Link Name” yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- ❖ Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- ❖ Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- ❖ Uygulama tablet, telefon ve PC’lerde çalışıyor.
- ❖ Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 15 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- ❖ Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- ❖ Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- ◆ Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- ◆ Zoom’da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- ◆ Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- ◆ **Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir**
- ◆ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ❖ To be able to attend a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- ❖ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ❖ The Zoom application can be used without registration.
- ❖ The application works on tablets, phones and PCs.
- ❖ The participant must be connected to the session 15 minutes before the presentation time.
- ❖ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ❖ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- ◆ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ◆ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ◆ **Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.**
- ◆ Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

**Before you login to Zoom please indicate your name_surname and HALL number,
exp. Hall-1, Merve KIDIRYUZ**

-Opening Ceremony-

KTO Karatay University
Date: 17.05.2024
Ankara Time: 10:30-11:30

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Gökтуğ KAYA
Chief Tax Inspector of the Ministry of Treasury and Finance

Prof. Dr. Elmira BORIBAY
Narxoz University (Kazakhstan)

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ
Çukurova University

Adjunct Prof. Lesli R. ROBINSON
İKSAD New York

Dr. Mustafa Latif EMEK
President of İKSAD

Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ
Rector of KTO Karatay University

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-1 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--------------------------------|--|---|
| Assist. Prof. Dr. Hamit DEMİR | <i>Sivas Cumhuriyet University (Türkiye)</i> | CRITICISM AND SELF-CRITICISM IN THE WORKS OF AHMAD YASSAWI |
| Prof. Dr. Ertuğrul YAMAN | <i>Kırşehir Ahi Evran University (Türkiye)</i> | THE PLACE AND ROLE OF AHMAD YASAWI IN THE DEVELOPMENT AND SPREAD OF TURKISH |
| Assoc. Prof. Dr. İbrahim AKYOL | <i>Çankırı Karatekin University (Türkiye)</i> | YESEVI DERVISH IN ÇANKIRI: HACI MURAD-I VELİ |
| Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | FOUR BASIC VIRTUES IN HOCA AKHMED YESEVI'S UNDERSTANDING OF MORALITY |
| Prof. Dr. Hüseyin YILMAZ | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | AHMET YESAVİ'S METAPHYSICS |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-2 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Muhammed Talat SARIAYDIN

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|---|
| Res. Assist. Fatih Selim BAYRAKTAR
Prof. Dr. Ramazan KÖSE | <i>Kütahya Dumlupınar University (Türkiye)</i> | THE IMPACT OF PCM UTILIZATION ON THERMAL PERFORMANCE IN BUILDING FLOORS |
| Res. Assist. Fatih Selim BAYRAKTAR
Prof. Dr. Ramazan KÖSE | <i>Kütahya Dumlupınar University (Türkiye)</i> | THE IMPACT OF PCM UTILIZATION ON THERMAL PERFORMANCE ON BUILDING ROOFS and CEILINGS |
| Fatma Nur ŞAHİN
Assoc. Prof. Dr. Hakan GÖKMEŞE | <i>Necmettin Erbakan University (Türkiye)</i> | EFFECT OF MAG WELDING METHOD ON S700MC STEEL MATERIAL MICRO STRUCTURE AND HARDNESS |
| Hayat Ahmed ISSA
Prof. Dr. Mehmet ÇUNKAŞ | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | LONG-TERM LOAD FORECASTING WITH GENETIC AND PARTICLE SWARM OPTIMISATION ALGORITHMS |
| Assoc. Prof. Dr. Muhammed Talat SARIAYDIN
MSc. Oktay ÇELİK | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | SPINOR EQUATIONS ACCORDING TO MODIFIED ORTHOGONAL FRAME IN MINKOWSKI 3-SPACE |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-3 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Birol BÜYÜKDOĞAN

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Assoc. Prof. Dr. Kadriye Alev AKMEŞE
Lect. Ferhat ÖZCAN | <i>Selçuk University
(Türkiye)</i> | GEOGRAPHICALLY INDICATED PRODUCTS UNDER THE INFLUENCE OF GEOGRAPHY: KONYA |
| Lect. Ferhat ÖZCAN
Assoc. Prof. Dr. Kadriye Alev AKMEŞE | <i>Selçuk University
(Türkiye)</i> | UNESCO CREATIVE CITIES IN GEOGRAPHICAL PERSPECTIVE: THE CASE OF TURKEY |
| Mehmet Fatih YALÇINKAYA
Assoc. Prof. Dr. Yeliz PEKERŞEN | <i>Necmettin Erbakan University
(Türkiye)</i> | A RESEARCH ON THE DEVELOPMENT OF LOCAL FLAVORS AND GASTRONOMIC TOURISM IN ADANA |
| Prof. Dr. Elmira BORIBAY
Prof. Dr. Kutay OKTAY
Assoc. Prof. Dr. Dinara YESSIMOVA | <i>Narxoz University
(Kazakhstan)
Kastamonu University
(Türkiye)
Toraighyrov University
(Kazakhstan)</i> | CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL TOURISM IN KAZAKHSTAN |
| Mehmet Fatih YALÇINKAYA
Assoc. Prof. Dr. Yeliz PEKERŞEN | <i>Necmettin Erbakan University
(Türkiye)</i> | THE IMPACT OF LOCAL FLAVORS ON GASTRONOMIC TOURISM AND THEIR ATTRACTIVENESS POTENTIAL |
| Omer Faruk YELLI
Prof. Dr. Abdullah KARAMAN | <i>Selçuk University
(Türkiye)</i> | THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HEALTH TOURISM MANAGEMENT |
| Assoc. Prof. Dr. Halil AKMEŞE
Cennet AYDIN | <i>Necmettin Erbakan University
(Türkiye)</i> | CATALHOYUK NEOLITHIC CITY IN THE CONTEXT OF ECOTOURISM |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-4 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Mehmet Akif GÜNDÜZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Musa ERTÜRK
Prof. Dr. Bilge AFŞAR | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | EVALUATION OF EXPORTER ENERGY COMPANIES TRADED IN BORSA ISTANBUL IN TERMS OF FIRM PERFORMANCE (2019-2023) |
| Ahmet ŞABANOĞLU | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | THE ROLE OF RISK ATTITUDE IN INTERNATIONAL MARKET SELECTION AND ITS IMPACT ON THE SUCCESS OF FIRM |
| Assist. Prof. Dr. Muhammed TURGUT
Yasemin ERKOÇ | <i>Tarsus University (Türkiye)
KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN INTERNATIONAL TRADE AND LOGISTICS: USE OF MACHINE LEARNING TECHNOLOGY |
| Mehmet BAŞKAYA
Assist. Prof. Dr. Kemal KAMACI | <i>Karamanoğlu
Mehmetbey University (Türkiye)</i> | THE IMPACT OF OPERATION AI-AQSA FLOOD ON TURKEY'S FOREIGN TRADE |
| Assist. Prof. Mehmet Akif GÜNDÜZ | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | EVALUATING COMPETITIVE INTELLIGENCE TECHNIQUES TO FORESIGHT EXPORT MARKET CHANGES |
| Assoc. Prof. Dr. Gamze ŞEKEROĞLU
Lect. Ayça MEZDE | <i>Selçuk University (Türkiye)
KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | SUSTAINABILITY AND GREEN FINANCE PRACTICES IN AIRLINE COMPANIES: EXAMPLES FROM TURKEY |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-5 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Mustafa Göktuğ KAYA

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|---|
| Yiğit YILDIZ
Assoc. Prof. Dr. Mustafa
Göktuğ KAYA | Ministry of Treasury
and Finance (Türkiye)
KTO Karatay
University (Türkiye) | VAT EXEMPTION AND SPECIAL CASES IN
THE PURCHASE OF MACHINERY
AND EQUIPMENT WITH INCENTIVE
CERTIFICATE |
| Assist. Prof. Dr. Hüseyin
ERGUN
Serdar ARSLAN | KTO Karatay
University (Türkiye) | LEGAL FRAMEWORK AND
IMPLEMENTATION OF ZAKAT, THE
ISLAMIC TAXATION SYSTEM, IN
ISLAMIC COUNTRIES |
| Lect. Dr. Ömer AKÇAYIR | Neuşehir Hacı Bektaş
Veli University
(Türkiye) | THE NEGATIVE EXTERNALITIES OF
ECOLOGICAL FOOTPRINT IN THE
TRIANGLE OF ECONOMICS, FINANCE
AND LAW AND THE PRINCIPLE OF
SOCIAL RISK IN ADMINISTRATIVE LAW |
| Assoc. Prof. Dr. Perihan
Hazel KAYA | Selçuk University
(Türkiye) | THE SYNERGY OF ISLAMIC FINANCE AND
HALAL TOURISM: SELECTED COUNTRY
EXAMPLES |
| Assoc. Prof. Dr. Samet
ZENGİNOĞLU | Adıyaman University
(Türkiye) | “WHY SHOULD WE GO TO KOREA?”:
PROPAGANDA IN PERIOD WRITING |
| Assist. Prof. Dr. Hüseyin
ERGUN
Enise Nigar AKSOY | KTO Karatay
University (Türkiye) | THE PLACE OF THE TIMAR SYSTEM IN
THE OTTOMAN TAX SYSTEM |
| Lect. Muhammet Mustafa
AKKAN
Assist. Prof. Dr. Ufuk AY | KTO Karatay
University (Türkiye) | EXAMINING THE RELATIONSHIP
BETWEEN EXIT INTENTIONS AND
EXIT STRATEGIES: A STUDY ON
MANUFACTURING SECTOR IN KONYA |
| Prof. Dr. Cennet OGUZ
Zehra Betül ÇAMKARA
İsmail ÇALIŞKAN
Muhammed Talha SERİN | Selçuk University
(Türkiye) | DETERMINING FARMERS' CLIMATE
CHANGE PERCEPTIONS, ATTITUDES AND
BEHAVIORS; THE CASE OF CUMRA
DISTRICT, KONYA |
| Prof. Dr. Çennet OGUZ
Amine Nur ÜZÜMCÜOĞLU
Nuriye ÇİGİR
Hatice ÖZGENÇ | Selçuk University
(Türkiye) | ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING
MIGRATION FROM URBAN TO RURAL
AREA; THE CASE STUDY SIZMA
VILLAGE OF KONYA |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-6 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Aynur AKPINAR

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ | <i>Çukurova University
(Türkiye)</i> | ENERGY TRANSITION AND TURKIYE'S ENERGY SECURITY |
| Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ | <i>Çukurova University
(Türkiye)</i> | TURKBI RDEV (TURKISH UNION STATES) FROM YESTERDAY TO TODAY ECONOMIC POLICY |
| Dr. Nadire KANTARCIOĞLU | <i>International Scientific
Research and Strategy
Development
Association (Türkiye)</i> | A THEORETICAL EVALUATION ON ORGANIZATIONAL CLIMATE |
| Assist. Prof. Dr. Hasan Fehmi
ATASAĞUN
Ebru GÖNÜLAL
Ayça GÖKYER
Yasemin FINDIK | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | VALUE-ALIGNED LEADERSHIP (A CASE STUDY IN PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS) |
| Ebru GÖNÜLAL
Assoc. Prof. Dr. Aynur
AKPINAR | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | (ACTIVITY-BASED COST SYSTEM FOR DETERMINING STUDENT COSTS IN PRIVATE PRE-SCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS (THE CASE OF A PRESCHOOL |
| Assoc. Prof. Dr. Aynur
AKPINAR
Ahmet KOÇ | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | (EFFECTS OF INTERNAL CONTROL AND INTERNAL AUDIT IN THE RETAILING SECTOR: KONYA PROVINCE EXAMPLE |
| Dr. Ahmet ÇELİK
Zülfiye KAYNAR | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF INTERNATIONAL STUDIES ON MIGRANT WORKER |
| Prof. Dr. Cennet OĞUZ
Kısmet Merve ŞERBETÇİGİL
Mevlüt VANOĞLU | <i>Selçuk University
(Türkiye)
KOP Regional
Development
Administration, Konya
(Türkiye)</i> | SUSTAINABLE USE OF WATER: THE CASE OF KONYA PROVINCE |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-7 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Assoc. Prof. Dr. Sinan AKÇAY
Res. Assist. Ayşe Nur BOZ | Selçuk University (Türkiye)
KTO Karatay University (Türkiye) | SOCIAL DESIRABILITY BIAS IN QUALITATIVE RESEARCH |
| Assoc. Prof. Dr. Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ
Fatma Nur CARI | KTO Karatay University (Türkiye) | CHILD ABUSE AGAINST IMMIGRANT CHILDREN |
| Assoc. Prof. Dr. Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ
Büşra TURUL | KTO Karatay University (Türkiye) | SCHOOL SUCCESS OF IMMIGRANT CHILDREN: A LITERATURE REVIEW |
| Assoc. Prof. Dr. Demet AKARÇAY ULUTAŞ
Miyase TAŞKIRAN | KTO Karatay University (Türkiye) | REFLECTIONS OF POST-DIVORCE CO-PARENTING: A SCOOPING REVIEW |
| Assoc. Prof. Dr. Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ
Didem KISAK | KTO Karatay University (Türkiye) | EXAMINING MARRIED MEN'S ATTITUDES TOWARDS DOMESTIC VIOLENCE AND FAMILY PEACE |
| Lect. Dr. Cağan KELEŞ ERTÜRK
Lect. Emine ARSLAN KILIÇOĞLU | KTO Karatay University (Türkiye) | TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE NATURE ATTACHMENT PARENTAL SELF-EFFICACY SCALE |
| Lect. Dr. Cağan KELEŞ ERTÜRK
Prof. Dr. Kezban TEPELİ | KTO Karatay University (Türkiye)
Selçuk University (Türkiye) | (EARLY CHILDHOOD EDUCATION TEACHER CANDIDATES'S COMPETENCIES SCALE IN THE FIELD OF MUSIC EDUCATION: TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-8 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Hikmet TÜLEN

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|-------------------------------------|---|---|
| Lect. Şeyda TEKELİOĞLU | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | CONFIDENTIALITY IN ARBITRATION PROCEEDINGS |
| Mevlüt Alper KAYA | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | EVALUATION OF THE REJECTION DECISION OF THE CONSTITUTIONAL COURT ON THE REQUEST FOR ANNULMENT LAW ON THE AMENDMENT OF PRESS LAW AND CERTAIN LAWS (NO. 7418) |
| Res. Assist. Rahman İRİ | <i>Akdeniz University (Türkiye)</i> | THE LEGAL STATUS OF PLEBEIANS IN ROMAN SOCIETY |
| Res. Assist. Rahman İRİ | <i>Akdeniz University (Türkiye)</i> | BONORUM POSSESSIO (POSSESSION OF GOODS) IN ROMAN LAW |
| Assist. Prof. Dr. Özlem ÇELİK | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | REMOVAL OF HEADS OF STATE FOR HEALTH REASONS IN PRESIDENTIAL SYSTEMS |
| Assist. Prof. Dr. Aytakin ÇELİK | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | WHETHER THE REGULATIONS REGARDING THE FORM AND CONTENT OF THE REPRESENTATION AUTHORISATION TO ATTEND THE GENERAL ASSEMBLY MEETINGS OF JOINT STOCK COMPANIES ARE APPLICABLE TO LIMITED LIABILITY COMPANIES |
| Assist. Prof. Dr. A. Şakir DEMİRTAŞ | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | RECEPTIONS IN THE FIELD OF CIVIL LAW IN THE OTTOMAN EMPIRE AND THE REPUBLIC OF TURKIYE PERIOD |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-9 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Fatma Didem TUNÇEZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Hüseyin KARABULUT | <i>Antalya Akdeniz
Industrial Site
Vocational and
Technical Anatolian
High School (Türkiye)</i> | ASSIMILATION OF THE SÁMI ACCORDING
TO THE TRUTH AND RECONCILIATION
COMMISSION REPORT IN NORWAY |
| Esra İNAL | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | TURKISH FOREIGN POLICY IN THE
PERIOD 1980-1983 |
| Ayşenur AKIN | <i>Ankara Hacı Bayram
Veli University
(Türkiye)</i> | A LOOK AT SAFVET NEZİHI'S NOVEL
"KADINLAR ARASINDA" IN THE CONTEXT
OF SOCIAL DISSOLVATION |
| Assoc. Prof. Dr. İsmail
BAŞARAN | <i>Balikesir University
(Türkiye)</i> | AS A RELIGIOUS RULE IN JUDAISM,
SITTING OF WOMEN AND MEN
SEPARATELY IN THE SYNAGOGUE |
| Dr. Mehmet Emrullah
DURAN | <i>Selçuk University
(Türkiye)</i> | RELIGION AND RELIGIOUSNESS IN THE
CONTEXT OF THE SEARCH FOR
MEANING IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE |
| Dr. Sema SERTKAYA
Prof. Dr. Cumhuri ASLAN | <i>Çanakkale Onsekiz
Mart University
(Türkiye)</i> | ON NECMETTİN ERBAKAN'S POPULISM:
FAIR ORDER, SPIRITUAL DEVELOPMENT
AND NATIONAL VISION |
| Assist. Prof. Dr. Hacı Ahmet
ŞİMŞEK
Şeyma ŞAKAR | <i>Kastamonu University
(Türkiye)
Ankara Yıldırım Beyazıt
University (Türkiye)</i> | THE RELATIONSHIP BETWEEN
PHILOSOPHY AND CIVILIZATION |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-10 | Session-1



Ankara Time
13³⁰ : 15³⁰

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Caner ARABACI

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Prof. Dr. Ömer AKDAĞ | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | THE CONCEPT OF "ENTREPRENEUR" IN OTTOMAN CONCEPTION AND ITS SOCIAL REFLECTIONS |
| Prof. Dr. Ömer AKDAĞ | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | TWO DIFFERENT APPLICATIONS IN LANGUAGE POLICY IN THE EARLY REPUBLICAN PERIOD |
| Lect. Dr. Ömer Ali KESKİN | <i>Kıkkale University (Türkiye)</i> | IN THE CONTEXT OF THE IMPACT OF ECONOMIC CRISES ON THE POLITICAL HISTORY OF STATES, THE 1929 WORLD ECONOMIC DEPRESSION AND THE REPUBLIC OF TURKEY |
| Berfin AKDENİZ
Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | CULTURAL CONFLICT IN NEW MARRIAGES |
| Dr. Melek GÖKSU
ERDEĞER | <i>Konya Meram Kozağaç Vocational and Technical Anatolian High School (Türkiye)</i> | COMMERCIAL AND ECONOMIC SITUATION IN THE SELJUK STATE OF TURKEY AT THE BEGINNING OF THE XIV CENTURY |
| Dr. Tuğçe ERTABAK | <i>Konya Metropolitan Municipality (Türkiye)</i> | A NEW INTERPRETATION OF SHIP-TYPE BRAZILERS |
| Assoc. Prof. Dr. Hasan Ali POLAT | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | "WE WANT WAR!" RALLIES ON THE EVE OF THE BALKAN WAR AND ITS CONSEQUENCES |
| Prof. Dr. Caner ARABACI | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | THE FOUNDING ATTITUDES OF AKHI-KHORASAN MYSTICS (ERENS) AND THEIR PERCEPTIONS OF GHAZA |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-1 | Session-2



Ankara Time
15⁴⁵ : 17⁴⁵

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Evre YILMAZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Assist. Prof. Dr. Evre YILMAZ
Assist. Prof. Dr. Hatice BALCI | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | THE EFFECT OF CLINICAL EXPERIENCES OF FIRST AND EMERGENCY AID STUDENTS ON MEDICAL ERROR ATTITUDES: EXPERIMENTAL STUDY |
| Assist. Prof. Dr. Evre YILMAZ
Assist. Prof. Dr. Hatice BALCI | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | INVESTIGATION OF KNOWLEDGE AND ATTITUDES OF WOMEN LIVING IN RURAL AREAS ON BREAST CANCER PREVENTION |
| Prof. Dr. Ayşe Sonay TÜRKMEN
Assist. Prof. Dr. Ramazan KOCAKAYA | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | WHAT DO THESIS STUDIES SAY ABOUT JUVENILE DELINQUENCY? |
| Assist. Prof. Dr. Ramazan KOCAKAYA
Prof. Dr. Ayşe Sonay TÜRKMEN | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | HEALTH AS AN ELECTION PROMISE IN THE CASE OF THREE METROPOLITAN MUNICIPALITIES |
| Emine ŞAHİN
Prof. Dr. Nejla CANBULAT ŞAHİNER | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | CHILDHOOD EPILEPSY AND NURSING CARE |
| Emine ŞAHİN
Prof. Dr. Nejla CANBULAT ŞAHİNER | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | CHILDHOOD FEBRIL CONVULSIONS AND NURSING CARE |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-2 | Session-2



Ankara Time
15:45 : 17:45

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Döne AYHAN

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Res. Assist. Emre AKTÜRK | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | THE CONTRAST BETWEEN THE NATURAL AND THE CONSTRUCTED, or ANTON ZIJDERVELD and ORTEGA GASSET versus ROUSSEAU and NIETZSCHE |
| Dr. K. Ayfer KOÇ
Prof. Dr. Süleyman KARAÇOR | <i>Ministry of Health Ankara (Türkiye)
Selçuk University (Türkiye)</i> | THE CYPRUS ISSUE AND SOCIAL MEMORY IN DOCUMENTARY CINEMA AS A NARRATIVE TOOL |
| Assist. Prof. Dr. Berrin GÜNER
Müge UYSAL | <i>Aydın Adnan Menderes University (Türkiye)</i> | THE RELATIONSHIP BETWEEN SUBSTANCE ADDICTION AND SUICIDE IN YOUTH: AN ANALYSIS IN TERMS OF PSYCHOSOCIAL DYNAMICS |
| Assist. Prof. Dr. Döne AYHAN | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | AESTHETIC SOCIETY: THE FICTION OF BEAUTY IN A WORLD OF SMOOTHNESS OR THE APPEARANCE OF REPRESSION |
| Assist. Prof. Dr. Berrin GÜNER | <i>Aydın Adnan Menderes University (Türkiye)</i> | YOUTH SOCIOLOGY IN POST-MILLENNIUM TURKEY: INCREASING INTEREST, NEW DIRECTIONS |
| Prof. Dr. Kayhan DELİBAŞ | <i>Aydın Adnan Menderes University (Türkiye)</i> | UNHEALTHY CONCERNS IN THE NAME OF 'HEALTHY LIVING' IN THE LATE MODERN PERIOD |
| Prof. Dr. Zeynep KARAÇOR
Prof. Dr. Burcu GÜVENEK
Saim Mert KALIN | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | BEEKEEPING ECONOMY IN TURKEY |
| Prof. Dr. Zeynep KARAÇOR
Prof. Dr. Burcu GÜVENEK
Saim Mert KALIN | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | THE RELATIONSHIP BETWEEN RENEWABLE ENERGY CONSUMPTION AND PER CAPITA ENERGY CONSUMPTION WITHIN THE SCOPE OF GREEN ECONOMY |
| Benginur POÇAN | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | (ADORNO'S CRITIQUE OF POPULAR MUSIC ENTERTAINMENT: AN EVALUATION OF JAZZ MUSIC |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-3 | Session-2



Ankara Time
15:45 : 17:45

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Nisa TOPÇU
Hayrünnisa KOÇAMAN
Prof. Dr. Turhan ÇETİN | Gazi University
(Türkiye) | EXAMINATION OF SOCIAL SCIENCES
TEACHING PROGRAMMES AND SOCIAL
SCIENCES TEXTBOOKS IN TERMS OF
DISASTER AWARENESS IN THE 100th
ANNIVERSARY OF THE REPUBLIC OF
TURKEY |
| Prof. Dr. Turhan ÇETİN
Prof. Dr. Ergin
HAMZAOĞLU | Gazi University
(Türkiye) | MATHNAWI IN TERMS OF PLANT
GEOGRAPHY |
| Dr. Tuğba BOZKAYA | Independent
Researcher (Türkiye) | MORAL VALUES AND KINDNESS
EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIAL
EMOTIONAL LEARNING: A NECESSITY IN
SCHOOLS AND SOCIETY |
| Dr. Yasemin YÜZBAŞIOĞLU
Osman ÖZKAN
Mehmet DOĞRU | Ihsan Ozkaşıkçı
Kindergarten Konya
(Türkiye)
Gödene Toki Şehit
Yunus Berber Primary
School Konya (Türkiye)
Ihsan Karacığan
Kindergarten Konya
(Türkiye) | ANALYSIS OF METAPHORS DEVELOPED
BY MIDDLE SCHOOL STUDENTS
REGARDING THE CONCEPT OF
'ARTIFICIAL INTELLIGENCE' |
| Prof. Dr. Gizem SAYGILI | Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye) | A RESEARCH ON THE CORE VALUES
HOLD BY YOUTH: THE KARAMAN
EXAMPLE |
| Lect. Dr. Zeynep SAÇIKARA
Gizem DÜRAN
Assoc. Prof. Dr. Dilek
CİNGİL | Necmettin Erbakan
University (Türkiye) | DETERMINATION OF TECHNOLOGY USE
SKILLS AND HEALTH LITERACY LEVEL IN
THE ELDERLY |
| Şennaz MAVİ
Assoc. Prof. Dr. Şemseddin
GÜNDÜZ | Necmettin Erbakan
University (Türkiye) | SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW OF
POSTGRADUATE THESES RELATED TO
INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES IN TÜRKİYE |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-4 | Session-2



Ankara Time
15⁴⁵ : 17⁴⁵

HEAD OF SESSION: Lect. Dr. Canan KELEŞ ERTÜRK

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Lect. Dr. Eyüb EKMEK
Prof. Dr. Belma KEKLİK | <i>Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)
Süleyman Demirel
University (Türkiye)</i> | A RESEARCH ON THE THOUGHTS AND REASONS OF FACULTY OF MEDICINE STUDENTS ABOUT WORKING ABROAD |
| Lect. Dr. Musa ÇANKAYA
Muhammet Talha DOĞAN | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)
Tümosan Konyaspor
Konya Medaş
Metropolitan
Municipality Stadium
(Türkiye)</i> | THE EFFECT OF PATELLOFEMORAL PAIN ON FUNCTIONAL MOBILITY, QUALITY OF LIFE AND KINESIOPHOBIA IN ELITE FOOTBALL PLAYERS |
| Res. Assist. Selverhan
YURTTUTAN
Tuğba ÇETİNER
Saniye Nur KURT
Prof. Dr. Emine GEÇKİL | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN HEART HEALTH BEHAVIOURS AND BODY MASS INDEX IN SCHOOL AGE CHILDREN |
| Dr. Yasemin BAYRAKTAR
Prof. Dr. Nurtekin ERKMEN
Abdullah ARGUZ
Assoc. Prof. Dr. Dede
BAŞTÜRK | <i>Selçuk University
(Türkiye)
Kırşehir Ahi Evran
University (Türkiye)</i> | THE EFFECT OF AMBIENT SOUND ON VISUAL RESPONSE TIME IN NATIONAL AND NON-NATIONAL 12-15 YEAR OLD KUNG-FU ATHLETES |
| Lect. Emine AŞLAN
KILIÇOĞLU
Lect. Dr. Canan KELEŞ
ERTÜRK | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | TURKISH VALIDITY and RELIABILITY STUDY OF THE MODELING PARENTAL ANXIETY SURVEY |
| Res. Assist. Hatice Tuğçe
BERBEROĞLU
Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | Black Cumin (NIGELLA SATIVA L.) AND ITS EFFECTS ON HEALTH |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-5 | Session-2



Ankara Time
15⁴⁵ : 17⁴⁵

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Betül HATİPOĞLU ŞAHİN

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Simge YARAR
Assist. Prof. Dr. Betül
HATİPOĞLU ŞAHİN | KTO Karatay
University (Türkiye) | APPROACHES TO USER SATISFACTION IN
CLOSED HOUSING SETTLEMENTS |
| Muhammet DOĞAN
Assist. Prof. Dr. Betül
HATİPOĞLU ŞAHİN | KTO Karatay
University (Türkiye) | EVALUATION OF APPROACHES FOR
RECYCLING AND CONTROL OF
CONSTRUCTION AND DEMOLITION
WASTE |
| Sedanur ÇANKAYA
Assist. Prof. Dr. Mustafa KAŞ | KTO Karatay
University (Türkiye) | EVALUATION OF ITS EFFECTS ON
SUSTAINABLE ARCHITECTURE AND
HOUSING DESIGN |
| Prof. Dr. Süleyman TOY
Mücahit Aslan YEŞİLYURT | Atatürk University
(Türkiye) | REVIVAL PROJECTS CARRIED OUT IN
ERZURUM THREE TOMBS REGION
WITHIN THE SCOPE OF ATTRACTION
CENTER SUPPORT PROJECTS |
| Beren Keziban OZDEMİR
Assist. Prof. Dr. Özlem
DEMIRKAN | KTO Karatay
University (Türkiye) | ACCESSIBILITY IN HISTORICAL
PLACES OF WORSHIP |
| Dr. Alihan KESKİN
Zeynep UYSAL | Necmettin Erbakan
University (Türkiye)
Karatay Provincial
Service Union
Kindergarden (Türkiye) | KINDERGARDEN TREES RENEWALS IN
KONYA |
| Assoc. Prof. Dr. Muhammed
Talat SARIAYDIN
MSc. Oktay ÇELİK | Selçuk University
(Türkiye) | SPINOR EQUATIONS ACCORDING TO
MODIFIED ORTHOGONAL FRAME IN
MINKOWSKI 3-SPACE |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-6 | Session-2



Ankara Time
15⁴⁵ : 17⁴⁵

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Ayse GOKCEN KAPUSUZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|---|
| Sevda YILDIZ
Assoc. Prof. Dr. Şemseddin
GÜNDÜZ | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | ITERATURE REVIEW OF EXAM ANXIETY:
A META-ANALYSIS STUDY |
| Assoc. Prof. Dr. Ayse
GOKCEN KAPUSUZ
Asisst. Prof. Dr. Tugba
IMADOGLU KALKAN | <i>Selçuk University
(Türkiye)
Kapadokya University
(Türkiye)</i> | RELATIONSHIP BETWEEN
PSYCHOLOGICAL RESILIENCE AND
EMOTIONAL EXHAUSTION |
| Nazan Rümeysa TEKİN
Assist. Prof. Dr. Nuray
Mustafaoğlu ÇİÇEK | <i>Bursa Technical
University (Türkiye)</i> | THE MODERATOR ROLE OF BEING IN A
RELATIONSHIP IN THE RELATIONSHIP
BETWEEN REJECTION SENSITIVITY AND
PERCEIVED STRESS |
| Prof. Dr. İbrahim KISAÇ
Dr. Semanur CÖMERT | <i>Pamukkale University
(Türkiye)
Ministry of Education
Konya (Türkiye)</i> | EXAMINING COMPASSION AND
HAPPINESS LEVELS OF TEACHERS |
| Prof. Dr. Arzu ÖZYÜREK
Lect. Hatice KESER | <i>Karabük University
(Türkiye)
Sivas Cumhuriyet
University (Türkiye)</i> | TEACHERS' VIEWS ON THE ROLE OF
GAMES AND TOYS IN TEACHING
CHILDREN THE VALUE OF RESPECT FOR
DIFFERENCES |
| Prof. Dr. Arzu ÖZYÜREK
Lect. Hatice KESER | <i>Karabük University
(Türkiye)
Sivas Cumhuriyet
University (Türkiye)</i> | THE USE OF VIRTUAL REALITY
TECHNOLOGY IN
CHILD HEALTH AND DEVELOPMENT:
APPLICATIONS
AND RECOMMENDATIONS |
| Sevda YILDIZ
Assoc. Prof. Dr. Şemseddin
GÜNDÜZ | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | REVIEW OF GRADUATE THESIS RELATED
TO EXAM ANXIETY |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-7 | Session-2



Ankara Time
15⁴⁵ : 17⁴⁵

HEAD OF SESSION: Dr. Tahir KESKİN

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|--|
| Yağmur ÖZGE
Zübeyde ERKEÇ
Beyza Nur GÖÇER
Sude GÖKHAN
Ümit YUZBAŞIOĞLU
Assist. Prof. Dr. Kamil
YILMAZ | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i>
<i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i>
<i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i>
<i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i>
<i>Toros University
(Türkiye)</i>
<i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | THE EFFECT OF SMARTPHONE
ADDICTION ON TEMPORAMANDIBULAR
JOINT, CERVICAL REGION RANGE OF
MOTION AND PAIN IN UNIVERSITY
STUDENTS |
| Sare Nur KAYACIK
Assist. Prof. Dr. Büşra
ALKAN | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | INVESTIGATION OF THE PHYSICAL
ACTIVITY LEVEL OF THE
PEDIATRIC POPULATION WITH HEARING
LOSS |
| Sare Nur KAYACIK
Assist. Prof. Dr. Büşra
ALKAN | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | MULTIDISCIPLINARY APPROACHES TO
VESTIBULAR
REHABILITATION |
| Bilge SEZER | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | TINNITUS |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-8 | Session-2



Ankara Time
15⁴⁵ : 17⁴⁵

HEAD OF SESSION: Dr. Hacer DENİZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Behiye PEKER
Prof. Dr. Didem KILIÇ | <i>Aksaray University
(Türkiye)</i> | THE VIEWS OF TEACHERS ON THE SKILL-BASED SCIENCE QUESTIONS |
| Assist. Prof. Dr. Şennur
Demir AKGÜL
Exp. Nesibe Ebrar
ÇALIŞKAN | <i>İstanbul Aydın
University (Türkiye)
Türkiye Maarif
Foundation (Türkiye)</i> | A APPROACH TO QUESTIONING THE PEDAGOGICAL HABITUS OF CLASS TEACHERS EMIGRATING FOR VARIOUS REASONS |
| Furkan Mete SARI
Gökdeniz BERBER
Aslı KADI
Dr. Hacer DENİZ | <i>Trabzon University
(Türkiye)</i> | TEACHER CANDIDATES' VIEWS ON THEIR ACADEMIC MOTIVATION IN THE DISTANCE EDUCATION PROCESS |
| Elif SEYMEN
Mehmet Alihan DEĞER
Dr. Hacer DENİZ | <i>Trabzon University
(Türkiye)</i> | THE RELATIONSHIP BETWEEN READING ACHIEVEMENT AND CREATIVE THINKING |
| Dr. Ali Kemal ACAR | <i>Ministry of Education
Ankara (Türkiye)</i> | SEEKING ANSWERS FROM MULTIPLE FIELDS TO THE QUESTION OF WHAT KIND OF IMAM-HATIP SCHOOL DIRECTOR |
| Fatma Sila EROGLU
Muhammet ÖZCAN
Dr. Hacer DENİZ | <i>Trabzon University
(Türkiye)</i> | REFLECTIONS OF TURKISH PROFICIENCY OF IMMIGRANT STUDENTS IN THE INTEGRATION PROCESS OF TURKEY |

KTO Karatay University



17.05.2024
Hall-9 | Session-2



Ankara Time
15⁴⁵ : 17⁴⁵

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Mehmet TÜRKYILMAZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Assist. Prof. Dr. Mehmet TÜRKYILMAZ | <i>Konya Technical University (Türkiye)</i> | BEMACID RED REMOVAL BY Co+2/NaOCl OXIDATION PROCESS: OPTIMIZATION, DETECTION OF REACTIVE RADICALS AND KINETIC STUDIES |
| Res. Assist. Hüseyin ECEVİT
Res. Assist. Duygu YANARDAĞ KOLA
Assoc. Prof. Dr. Türkan ALTUN
Prof. Dr. Serpil EDEBALI
Kaan KARAKAYA | <i>Konya Technical University (Türkiye)</i> | SYNTHESIS, CHARACTERIZATION AND USE OF NH ₂ -MIL-101 (Cr) METAL ORGANIC FRAMEWORK AS A CATALYST FOR THE DEGRADATION OF LEVOFLOXACIN |
| Nuhile SARIAYDIN | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | THE USE OF MILK AND DAIRY PRODUCTS IN TRADITIONAL MEDICINE: THE EXAMPLE OF BASKIL DISTRICT OF ELAZIG PROVINCE |
| Assoc. Prof. Dr. Rana CAN ÖZDEMİR | <i>Akdeniz University (Türkiye)</i> | MEDICAL ETHICS AND DEFENSIVE MEDICINE: A REVIEW STUDY |
| Tuğba OVSEME YILDIZ
Assoc. Prof. Dr. Necla DEMİR | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | ACRYLIC RESIN REPAIR SYSTEMS IN PROSTHODONTICS |
| Dr. Mustafa Emın ÖZ
Dr. Müge DOĞAN | <i>Konya Veterinary Control Institute (Türkiye)</i> | ANTIVIRAL DEFENSE SYSTEMS IN HONEY BEES |



18.05.2024
Hall-1, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Ayşegül AYYILDIZ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|--|
| Dr. Sakine SİNCER | <i>Hacettepe University
(Türkiye)</i> | UNIVERSITY STUDENTS' PERCEPTION AND EXPERIENCES OF SUSTAINABLE LEADERSHIP |
| Assoc. Prof. Dr. Ayşegül AYYILDIZ
Abdurrahman ASİL | <i>Hakkari University
(Türkiye)
Ministry of National
Education Hakkari
(Türkiye)</i> | EXAMINING THE OPINIONS OF ACADEMICIANS, ADMINISTRATORS, TEACHERS, PARENTS AND STUDENTS REGARDING ALTERNATIVE EDUCATION |
| Dr. Sakine SİNCER | <i>Hacettepe University
(Türkiye)</i> | SUSTAINABILITY AT HIGHER EDUCATION: A LITERATURE REVIEW |
| Exp. Aydın SELLİOĞ | <i>Ministry of Education
Mersin (Türkiye)</i> | THE EFFECT OF PROJECT-BASED LEARNING APPROACH ACTIVITIES ON CYBERBULLYING AND ONLINE VIOLENCE AWARENESS |
| Hüseyin Şansal AYVAZ
Prof. Dr. Orhan
KARAMUSTAFAOĞLU | <i>Amasya University
(Türkiye)</i> | A CROSS-SECTION ON THE IMPLEMENTATION OF KOLB LEARNING STYLE ON SECONDARY SCHOOL STUDENTS |
| Duygu AKKUŞ
Selvinaz SAFARİ
Turan DEMİR
Assoc. Prof. Dr. Yeliz
KINDAP TEPE | <i>Ondokuz Mayıs
University (Türkiye)</i> | EXAMINATION OF ECOLOGICAL BEHAVIOR PRACTICES AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN TERMS OF DEMOGRAPHIC VARIABLES |
| Zeliha DEMIROĞLU
Mertcan TAPLI
Ceren DURAK
Assoc. Prof. Dr. Yeliz
KINDAP TEPE | <i>Ondokuz Mayıs
University (Türkiye)</i> | WHAT ARE THE DETERMINANTS OF ADOLESCENTS' ATTITUDE TOWARD THEIR SHARING PARENTS? |
| Prof. Dr. Emet GÜREL
Res. Assist. İlkay Burak
TAŞKIRAN | <i>Ege University
(Türkiye)
İstanbul Yeni Yüzyıl
University (Türkiye)</i> | TYPES OF WRITTEN EXPRESSION: A STUDY ON PROVERBS AND IDIOMS |



18.05.2024
Hall-2, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Fikret KARTAL

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|---|
| Simla TOPRAK
Ash Ece ACAR FİLİZCİ
Prof. Dr. Dilek ÖZTAŞ
Prof. Dr. Ergün ERASLAN | Ankara Yıldırım Beyazıt
University (Türkiye) | WORKPLACE VIOLENCE |
| Melisa UNLU
Prof. Dr. Serdar BOZKURT
Assist. Prof. Dr. Sadiye
OKTAY | Yıldız Technical
University (Türkiye) | THE ROLE OF EMOTIONAL LABOR IN THE
RELATIONSHIP BETWEEN ETHICAL
LEADERSHIP AND ORGANIZATIONAL
COMMITMENT |
| Reş. Assist. Rüveyda
GÜRKAN YÜKSEL
Res. Assist. Dilek TUNÇ
UGUR
Res. Assist. Eylem Gözde
ALTUNDAL
Prof. Dr. Dilek ÖZTAŞ
Ash Ece ACAR FİLİZCİ
Assoc. Prof. Dr. Serpil
ERDOĞAN
Gönül KAYA | Ankara Yıldırım Beyazıt
University (Türkiye)
Ankara Bilkent City
Hospital (Türkiye)
Ankara Beştepe Family
Health Center (Türkiye) | FLAXSEED |
| Buse HAKVERDİ
Prof. Dr. Serdar BOZKURT
Assist. Prof. Dr. Sadiye
OKTAY | Yıldız Technical
University (Türkiye) | THE ROLE OF ORGANIZATIONAL JUSTICE
IN THE RELATIONSHIP BETWEEN
ETHICAL LEADERSHIP AND QUIET
QUITTING |
| Lect. Dr. Ahmet AKNAR | Hitit University
(Türkiye) | THE EFFECT OF WORKPLACE
FRIENDSHIP LEVELS OF HOTEL
BUSINESS EMPLOYEES ON
ORGANIZATIONAL IDENTIFICATION |
| Assoc. Prof. Dr. Fikret
KARTAL | Ostim Technical
University (Türkiye) | THE DEVELOPMENT OF SME LOANS |
| Assoc. Prof. Dr. Fikret
KARTAL | Ostim Technical
University (Türkiye) | THE DEVELOPMENT OF
MANUFACTURING INDUSTRY AND CASH
LOANS |
| Assist. Prof. Dr. Serhat
ÇAMKAYA
Assist. Prof. Dr. İbrahim Halil
POLAT | Kafkas University
(Türkiye)
Hakkâri University
(Türkiye) | THE RELATIONSHIP BETWEEN
GEOPOLITICAL RISK AND CO2
EMISSIONS: EMPIRICAL EVIDENCE FROM
TURKEY |
| Hayriye GÜNEŞ | Selçuk University
(Türkiye) | THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON
HEDONIC CONSUMPTION |



18.05.2024
Hall-3, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Selcen ERDAL

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|---|
| Assoc. Prof. Dr. Selcen ERDAL | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | POSSIBLE CONSEQUENCES OF UN SECURITY COUNCIL RESOLUTION 2728 (2024) |
| Lect. Murat AÇIL | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | AN EXAMINATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE PILOT-JUDGMENT PROCEDURE IN INDIVIDUAL APPLICATION |
| Res. Assist. İlbilge Selcen PEKER | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | (EVALUATION OF THE AMENDMENTS INTRODUCED BY LAW NUMBER 7406 IN TERMS OF GROUNDS FOR DISCRETIONARY MITIGATION |
| Ceren CANPOLAT | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | THE CRIME OF EMBEZZLEMENT IN BANKING, REGULATED IN ARTICLE 160/1 OF LAW NO 5411 |
| Ceren TUZCU | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | THE CRIME OF DISTURBING THE PEACE AND TRANQUILITY OF INDIVIDUALS REGULATED IN ARTICLE 123 OF THE TURKISH PENAL CODE |
| Menal YÜKSEL | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | ECONOMIC POLICIES OF TURKEY AFTER THE 1960 COUP |
| Şeyma KÜÇÜKKÖK | <i>Selçuk University (Türkiye)</i> | TURK-ARMENIAN RELATIONS FROM PAST UNTIL TODAY AND ARMENIAN QUESTION |
| Hürü Ceyda TUM
Assoc. Prof. Dr. Davut BAYRAM | <i>Erciyes University (Türkiye)</i> | SHELTER AND CARE STRATEGIES FOR STREET ANIMALS |



18.05.2024
Hall-4, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Ishwar Mittal

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Humberto Nuno Rito Ribeiro | <i>University of Aveiro (Portugal)</i> | FROM ILLITERACY TO FINANCIAL LITERACY |
| Akan Emmanuel Udounwa
Aniekan Essienubong Ikpe
Michael Okon Bassey | <i>Akwa Ibom State Polytechnic (Nigeria)</i> | THE ROLE OF IOT AND INDUSTRY 4.0 IN BUILDING FUTURE SMART FACTORIES TO REVOLUTIONIZED THE MANUFACTURING INDUSTRY |
| Adirek Vajrapatkul
Pinmanee Vajrapatkul | <i>Sukhothai Thammathirat Open University (Thailand)</i> | THE EFFECT OF FISCAL POLICY ON THE ECONOMY IN THE IS-LM FRAMEWORK |
| Miguel Gonçalves | <i>Coimbra Polytechnic University (Portugal)</i> | THE LISBON SCHOOL OF COMMERCE, 1759 |
| Adirek Vajrapatkul
Pinmanee Vajrapatkul | <i>Sukhothai Thammathirat Open University (Thailand)</i> | THE EFFECT OF FISCAL POLICY IN CLOSE ECONOMY IN THE DYNAMIC AD-AS FRAMEWORK |
| Miguel Gonçalves
Ana Ramos Neves
Inês Reis Baptista | <i>Coimbra Polytechnic University (Portugal)</i> | ACCOUNTING: HOW IT ALL STARTED AT THE END OF THE 15TH CENTURY |
| Dr. Ishwar Mittal
Dr. Rosy Dhall
Mikul | <i>Maharshi Dayanand University (India)
Gandhinagar University (India)
Maharshi Dayanand University (India)</i> | ENHANCING BRAND LOYALTY THROUGH CUSTOMER SATISFACTION: INSIGHTS FROM LAHORE'S RESTAURANT SECTOR |
| Vincenzo SESSA | <i>University of Salerno in economics and statistics (Italy)</i> | THE EFFECTS OF MAFIA INFILTRATION ON THE INNOVATIVENESS OF ITALIAN PROVINCES |
| Yichlal Simegn Filatie
Dr. Dhiraj Sharma | <i>Debre Markos University (Ethiopia)</i> | DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH |
| Mammadova X.F.
Mammadov F.A. | <i>Azerbaijan Technology University (Azerbaijan)</i> | THE MODERN STATE OF LIGHT INDUSTRIAL ENTERPRISES OF AZERBAIJAN AND DEVELOPMENT PROSPECTS |



18.05.2024
Hall-5, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Raf Raf Shakil Ansari

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Ananda MAJUMDAR | <i>University of Alberta
(Canada)</i> | EXISTENCE OF RELIGION AND NATURAL DISASTER |
| Monica Alina Toma | <i>The Bucharest
University of Economic
Studies (Romania)</i> | ABSENCE AND LONGING IN PABLO NERUDA'S "TWENTY LOVE POEMS AND A SONG OF DESPAIR" |
| Mimoza Kotollaku
Erinda Biba | <i>Aleksandër Xhuvani
University (Albania)</i> | MEDICAL TOURISM IN ALBANIA |
| Prof. Huma Ali
Dr. Saba Zubair | <i>Jinnah Sindh Medical
University (Pakistan)</i> | IMPACT OF MENTORING ON PERSONAL AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF MANTEES: A KEY APPROACH TOWARDS SUCCESS |
| Abdelghani Sougrati
Dr. Mohamed Boumazgour | <i>Ibn Zohr University
(Morocco)</i> | CASE OF THE NORM EQUALITIES OF ELEMENTARY OPERATORS |
| Abdelkarim Elkhatir
Miloud Chakit
Said Lotfi
A.O.T Ahami
Jamila Riyahi | <i>Ibn Tofail University
(Morocco)</i> | PSYCHOPHARMACOLOGICAL RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOACTIVE SUBSTANCES AND VIOLENT BEHAVIOR IN MOROCCAN SPECTATORS: A CROSS SECTIONAL STUDY |
| Dr. Raf Raf Shakil Ansari | <i>Sharda University
(India)</i> | SILENT STORMS: EXPLORING RESILIENCE IN TASLIMA NASRIN'S 'GARMENT GIRLS' |
| Syed Ghazanfer Abbas
Anwar Mahjabeen | <i>International Islamic
University (Pakistan)
Hail University (Saudi
Arabia)</i> | VICTIM OF DIFFERENTIAL TREATMENT BY THE FACULTY; CONTEXT, CAUSES AND MOTIVES |



18.05.2024
Hall-6, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Farkhanda Anjum

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Arunkumar R
C. Dhivya | Tamil Nadu
Agricultural University
(India) | AGRICULTURAL DEVELOPMENT PROGRAMMES AND STRATEGIES TOWARDS CLIMATE CHANGE ADAPTATION AND MITIGATION |
| Sara Badrouss
El Mostafa Bachaoui
Mohamed Jibril Daia Eddine
Hicham Mouncif
Mohamed Biniz | Sultan Moulay Slimane
University (Morocco) | IMPROVING EFFICIENCY IN PLANT SPECIES MAPPING AND UAV IMAGE PROCESSING: LESSONS FROM MOROCCO'S HIGH ATLAS MOUNTAINS USING AN ENHANCED U-NET METHODOLOGY |
| Dr. Farkhanda Anjum
Hina Shahid
Ammar Hassan | Agriculture University
(Pakistan) | VEGETABLE FARMING AS A CATALYST FOR SOCIAL SECURITY: EMPOWERING RURAL HOUSEHOLDS IN TOBA TEK SINGH DISTRICT |
| Oumaima Chajji
Ali Zourif
Younes Chemchame
Reda Achahboune
Mohamed Dalal
Abdeslam El Bouari | Hassan II University
(Morocco)
Technical Center of
Textile and Clothing
(CTTH) (Morocco)
Academy of Traditional
Arts, Foundation of
Hassan II Mosque
(Morocco) | LIGNIN FROM PLANT MATERIAL (RUBIA TINCTORUM L.): EXTRACTION AND CHARACTERISATION |
| Sadaf Mushtaq
Muhammad Mushtaq | Agriculture University
(Pakistan) | GREEN SYNTHESIS OF ZINC OXIDE AND MAGNESIUM OXIDE NANOPARTICLE BY USING TEA LEAVES FOR PHOTOCATALYTIC APPLICATION |
| Muhammed, Y.
Adejoh, S. O.
Muhammad, U. H.
Aliyu, P. A. | Federal University of
Technology (Nigeria)
Federal University
(Nigeria) | EFFECTS OF INTEREST RATE ON CREDIT ACCESSED BY MAIZE FARMERS IN KUJE AREA COUNCIL OF ABUJA, NIGERIA |
| Chokri BAYOUDH
Afifa MAJDOUB
Messaoud MARS | IRESA-University of
Sousse (Tunisia) | OPTIMIZING IN VITRO REGENERATION PROTOCOLS OF TUNISIAN LOCAL PEARS (Pyrus communis L) AND FIGS (Ficus carica L) |
| Mr. K. SIVASURIYAN
Dr. P. MADHANAKUMARI | Annamalai University
(India) | ROLE OF NANO FERTILIZERS IN HI-TECH HORTICULTURE AND SUSTAINABLE AGRICULTURE |
| Riaz Hussain Khan
Nadeem Salamat | Khwaja Fareed
University of
Engineering (Pakistan) | EXPLORING DNA SEQUENCE SIMILARITY AMONG GOSSYPIUM SPECIES: AN AGRICULTURAL AND INTERDISCIPLINARY PERSPECTIVE |



18.05.2024
Hall-1, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. İsmail Hakkı KARA

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| AHMED MOHAMED
KHALAFALLAH
ABDALAZIZ
Assoc. Prof. Dr. İsmail Hakkı
KARA | <i>Karabük University
(Türkiye)</i> | THE MACHINABILITY PROPERTIES of As-
Cast Zn-Mg-Ca ALLOYS |
| Assoc. Prof. Dr. İsmail Hakkı
KARA
Taha Alper ÜNAL | <i>Karabük University
(Türkiye)</i> | WEAR BEHAVIOR of AZ31+1Ca+0.5Ce Mg
ALLOY SHEETS OBTAINED FROM
DIFFERENT ROLLING WAYS |
| Sultan ÇAVDAR
Assoc. Prof. Dr. Harun
SEPETÇİOĞLU
Assoc. Prof. Dr. İdris
KARAGÖZ | <i>Selçuk University
(Türkiye)</i> | INVESTIGATION OF MECHANICAL AND
THERMAL PROPERTIES OF CELLULOSE
NANOFIBER REINFORCED ABS POLYMER
NANOCOMPOSITES |
| Assist. Prof. Dr. Gülbahar
BİLGİÇ TÜZEMEN
Neslihan KAYRAAL
DELİGÖZ | <i>Neuşehir Hacı Bektaş
Veli University
(Türkiye)</i> | RECENT ADVANCES IN 3D PRINTING
TECHNOLOGIES FOR PROTON
EXCHANGE MEMBRANE FUEL CELLS |
| Assist. Prof. Dr. Mehmet
Çağrı TÜZEMEN | <i>Neuşehir Hacı Bektaş
Veli University
(Türkiye)</i> | INVESTIGATION OF THE BEHAVIOR OF
STRUT-BASED LATTICE STRUCTURES
UNDER LOAD FOR ADDITIVE
MANUFACTURING |
| Omar MOHAMMAD | <i>Aksaray University
(Türkiye)</i> | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF
NEW GENERATION THERAPY
MATERIALS |
| Simge EŞSİZ
Assist. Prof. Dr. Muhammed
ORDU | <i>Osmaniye Korkut Ata
University (Türkiye)</i> | A UNIVARIATE TIME-SERIES ANALYSIS
FOR ESTIMATING THE DAILY PRICE OF
THE S'P 500 FUND BASKET PENSION
INVESTMENT FUND |
| L.Ç. Süleymanova
Ş.X. Bəkirova | <i>Mingachevir State
University (Azerbaijan)</i> | STUDY OF ABRASION OF THE CHARGED
STATE IN POLYVINYLIDENE FLUORIDE
SAMPLES |



18.05.2024
Hall-2, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Ramazan BİÇER

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Res. Assist. Merve DİNÇER | Hakkari University
(Türkiye) | MORAL DIMENSION OF
MIRAJ/SPIRITUAL ASCENSION IN DİVÂN-
I HİKMET |
| Prof. Dr. Ramazan BİÇER | Sakarya University
(Türkiye) | THE UNKNOWN DIMENSION: THEOLOGY
OF THE GHAYB/UNSEEN |
| Assist. Prof. Dr. Ahmet
GEZEK | Yalova University
(Türkiye) | THE ' İLM AL-MA'ANI TOPICS IN MODERN
PERIOD RHETORIC BOOKS |
| Hümeyra ERGIN
Assoc. Prof. Dr. Kemal GÖZ | Bilecik Şeyh Edebali
University (Türkiye) | HAPPINESS IN AL-FARABI IN THE
CONTEXT OF PERFECTION |
| Lect. Dr. Mustafa
HATİPOĞLU | Ordu University
(Türkiye) | THE EVALUATION OF DIMYAT'S WORK
TITLED İTHÄFU FUZALÄ' AL-BASHAR IN
THE CONTEXT OF THE RELATIONSHIP
BETWEEN KIRAAT AND TAFSİR |
| Res. Assist. Dr. Mustafa
Furkan DİNLEYİCİ | Selçuk University
(Türkiye) | WHY APOSTLE PETER IS THE FOUNDER
OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH |
| Assist. Prof. Dr. Esat
SABIRLI | Selçuk University
(Türkiye) | TEN QUESTIONS AND ANSWERS ON
TAFSİR IN IBN AL-SALÄH'S FATÄWÄ AND
MASÄİL |
| Res. Assist. Dr. İsa EREN | Ordu University
(Türkiye) | THE DEBATES ON THE ROLE OF NON-
ARAB MUHADDİTHİS IN THE TADWIN |
| Meiirbek SAMBET
Batyrzhan TEMİRKHANOV | Marmara University
(Türkiye)
Ankara Hacı Bayram
Veli University
(Türkiye) | RELIGIOSITY IN KAZAKH SOCIETY AND
YESEVI'S INFLUENCE ON IT |
| Assist. Prof. Dr. Sami
BAYRAKCI | Selçuk University
(Türkiye) | THE PERSIAN POETRY WITH THE
REFRAIN "HASBÜNALLÄH" ATTRIBUTED
TO AL-JUNAYD AL-BAGHDÄDİ -
TRANSLATION AND CRITICAL
EXAMINATION |



18.05.2024
Hall-3, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Aytekin DEMİRCİOĞLU

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Prof. Dr. Beyhan ZABUN
Prof. Dr. Aytekin
DEMİRCİOĞLU | <i>Gazi University
(Türkiye)
Kastamonu University
(Türkiye)</i> | ALTERNATIVE CONTENT APPROACH
FOR TEACHING PHILOSOPHY AND
SOCIOLOGY: LIBERAL APPROACH |
| Prof. Dr. Beyhan ZABUN
Prof. Dr. Aytekin
DEMİRCİOĞLU | <i>Gazi University
(Türkiye)
Kastamonu University
(Türkiye)</i> | ALTERNATIVE CONTENT APPROACH
FOR TEACHING PHILOSOPHY AND
SOCIOLOGY: RELIGIOUS/ISLAMIST
APPROACH |
| Assist. Prof. Dr. Osman
METİN | <i>Afyon Kocatepe
University (Türkiye)</i> | ANTHONY GIDDENS' THEORY OF
STRUCTURATION: BRIDGING AGENCY
AND STRUCTURE |
| Assist. Prof. Dr. Osman
METİN | <i>Afyon Kocatepe
University (Türkiye)</i> | PIERRE BOURDIEU AND HIS
SOCIOLOGICAL APPROACH: AN
EXPLORATION |
| Assist. Prof. Dr. Derya
SÜMER | <i>Atatürk University
(Türkiye)</i> | INTERPRETATION OF THE TRUTH
TRANSMITTED IN THE THOUGHTS OF
HODJA AHMAD YASAWI AND YUNUS
EMRE |
| Prof. Dr. Mustafa DİĞLER | <i>Karamanoğlu Mehmet
Bey University
(Türkiye)</i> | MELANCHOLY IN THE PAINTINGS OF
NURİ İYEM AND NEŞET GÜNAL |
| Prof. Dr. Mustafa DİĞLER | <i>Karamanoğlu Mehmet
Bey University
(Türkiye)</i> | REFLECTIONS OF ANATOLIAN CULTURE
IN MALIK AKSEL'S PAINTINGS |



18.05.2024
Hall-4, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Monica Alina Toma

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|--|
| Moulay ahfid EL ALAOUY
Abdelouahid SBAI
Mohammed BOUACHRINE
Tahar LAKHLIFI | <i>University of Moulay
Ismail (Morocco)</i> | COMPUTATIONAL PREDICTION OF SPIROPYRAZOLINE DERIVATIVES AS POTENTIAL ACETYLCHOLINESTERASE INHIBITORS FOR ALZHEIMER'S DISEASE TREATMENT |
| Monica Alina Toma | <i>Bucharest University of
Economic Studies
(Romania)</i> | BORDERS IN LEN WISEMAN'S TOTAL RECALL (2012) AND IN NEILL BLOMKAMP'S ELYSIUM (2013) |
| Aisha Umar
Rabi,atu Muhammad Sokoto
Hauwau Bello Abubakar | <i>Sokoto State University
(Nigeria)</i> | ANTIBACTERIA ACTIVITIES OF COLUMN CHROMATOGRAPHIC FRACTIONS OF METHANOLIC EXTRACT OF PHYLLANTHUS NIRURI ROOT ON SOME CLINICAL BACTERIAL ISOLATES |
| Akanksha Gautam
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | ROLE OF ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF ALLICIN |
| Akanksha Gautam
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | ROLE OF MICRONUTRIENTS IN SUPPORT WEIGHT GAIN AND IMMUNE FUNCTION |
| Abhinesh
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | EXPLORING THE THERAPEUTIC POTENTIAL OF PLANT ALKALOIDS: NATURE'S SECONDARY METABOLITES AS MEDICINAL MARVELS |
| Harshit
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | ANTIMICROBIAL RESISTANCE: UNDERSTANDING MECHANISMS AND IMPLICATIONS FOR PUBLIC HEALTH |
| Disha
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | GENETIC REVOLUTION: EXPLORING THE FRONTIERS OF GENE EDITING |
| Janak
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | FOLLOWING LIVE ATTENUATED INFLUENZA VIRUS (LAIV) VACCINATION, BOTH HOMOLOGOUS AND HETROLOGOUS PROTECTION AGAINST INFLUENZA B VIRUS |



18.05.2024
Hall-5, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Neha Singh

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Ayesha Ghias
Aisha Ghulam Mustafa
M. Huzaifa Ali
Mishal Shoaib Dar
Fareeha Nawab | <i>Hajvery University
(Pakistan)</i> | EXPLORING THE INTERPLAY OF
SEDENTARY LIFESTYLE, DIETARY
CHOICES, OBESITY, AND TYPE 2
DIABETES |
| JOSE, Lourenço
MELO, Elsa
PINHEIRO, Ana | <i>Aveiro University
(Portugal)</i> | ASSISTANCE FOR PEOPLE WITH STROKE
IN ANGOLA |
| D. ANUSHYA
M. MONICA
R. SARAVANAN
Dr. SRINIVASAN | <i>Bharath Institute of
Higher Education and
Research (India)</i> | SPLENOMEGALY IN CHILDREN AND
ADOLESCENTS |
| Rita, Barbara
Adalzirata Atas | <i>Aveiro University
(Portugal)</i> | WHOQOL-OLD-THE PERCEPTION OF
HEALTH AMONG THE ELDERLY IN
ANGOLA A PILOT STUDY |
| Ayesha Ghias
Aisha Ghulam Mustafa
M. Huzaifa Ali
Mishal Shoaib Dar
Fareeha Nawab | <i>Hajvery University
(Pakistan)</i> | EXPLORING THE INTERPLAY OF
SEDENTARY LIFESTYLE, DIETARY
CHOICES, OBESITY, AND TYPE 2
DIABETES |
| Dr. Hina Khalid
Ayesha Ghias
Aisha Ghulam Mustafa
M. Huzaifa Ali
Mishal Shoaib Dar
Fareeha Nawab | <i>Hajvery University
(Pakistan)</i> | FORMULATION AND EVALUATION OF
ANTI DIABETIC ACTIVITY OF HERBAL
ANTI DIABETIC SYRUP WITH
FENUGREEK |
| Assoc. Prof. Neha Singh | <i>Mangalayatan
University (India)</i> | A REVIEW: CHOLESTEROL AND ITS
MANAGEMENT |
| Suneel Kumar
Dr. Dashrath Singh | <i>Institute of Bio-Medical
Education and
Research (India)</i> | MEDICAL MANAGEMENT OF
UROLITHIASIS |
| Noureddine Rabah-sidhoum
Mehdi Boucheikhchoukh
Noureddine Mechouk | <i>Chadli Bendjedid
University (Algeria)</i> | ETOPARASITES ENCOUNTERED ON
MICROMAMMALS AND BATS FROM
ALGERIA |



18.05.2024
Hall-6, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Talha Usman

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Muneeb HASSAN | <i>Pakistan Institute of Engineering and Technology (Pakistan)</i> | UTILIZING S-WAVE VELOCITY DATA FOR THE COMPUTATION OF GEOTECHNICAL PROPERTIES: AN INNOVATIVE PYTHON ALGORITHM |
| Assist. Prof. Dr. Özlem ÖZKAN ÖNÜR
Lect. Dr. Ethem İLHAN ŞAHİN
Assist. Prof. Dr. Mehriban EMEK | <i>University of Istanbul Nişantaşı (Türkiye)</i>
<i>University of Adana Alparslan Türkeş Science and Technology (Türkiye)</i>
<i>University of Adiyaman (Türkiye)</i> | A STUDY ON THE ANALYZES OF HISTORICAL BUILDING MATERIALS STRENGTHENED WITH COMPOSITE MATERIALS |
| Achraf Zinihi
Moulay Rchid Sidi Ammi
Delfim F. M. Torres | <i>Moulay Ismail University (Morocco)</i>
<i>Aveiro University (Portugal)</i> | NUMERICAL APPROXIMATIONS OF A SPATIOTEMPORAL EPIDEMIOLOGICAL SIQR MODEL |
| Moulay ahfid EL ALAOUY
Abdelouahid Sbai
Mohammed Bouachrine
Tahar Lakhli | <i>Moulay Ismail University (Morocco)</i> | COMPUTATIONAL STUDY OF POTENTIAL ACETYLCHOLINESTERASE INHIBITORS BASED ON PYRAZOLE DERIVATIVES |
| Dr. Talha Usman | <i>University of Technology and Applied Sciences (Oman)</i> | CERTAIN IDENTITIES OF THE FROBENIUS-GENOCCHI POLYNOMIALS THROUGH UMBRAL CALCULUS |
| Muhammad Mateen Afzal Awan | <i>University of Management and Technology (Pakistan)</i> | INNOVATIVE MAXIMUM POWER POINT TRACKING ALGORITHM FOR A STANDALONE SOLAR PHOTOVOLTAIC SYSTEM |
| Dr. Samreen Gul Khan
Haiqa Akmal | <i>Government College University (Pakistan)</i> | ULTRASOUND SUPPORTED FACILE SYNTHESIS OF 1,3,4-OXADIAZOLE COUPLED ACETAMIDE DERIVATIVES AS POTENTIAL THERAPEUTICS |
| Yacine DJEGHADER
Fethi CHOUAF
Choayb BOUSNOUBRA
Ali BOUCETTA | <i>Mohamed-Cherif Messaadia University (Algeria)</i> | HARMONIC ANALYSIS AND OPTIMIZATION OF DC ARC FURNACE OPERATION |
| Dr. FETTOUCH Houari | <i>Mostaganem University (Algeria)</i> | ORDER OF GROWTH OF THE SOLUTIONS OF DIFFERENTIAL EQUATIONS |
| T. Salahuddin
Muhammad Awais | <i>Mirpur University of Science and Technology (India)</i> | NUMERICAL SIMULATION FOR THE THERMAL AND SOLUTAL ANALYSIS OF UNSTEADY NON-NEWTONIAN ON THE OSCILLATING SURFACE WITH NATURAL CONVECTION |
| Mamedova Sevil Jamil q.
Aslanova Raisa Khalaf q. | <i>Azerbaijan Technological University (Azerbaijan)</i> | ICONICITY AND SYMBOLISM IN A SUIT |



18.05.2024
Hall-1, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Betül Dilara ŞEKER

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|---|
| Bedir Rüya ÇELİK
Prof. Dr. Hasan ATAK | <i>Kırıkkale University
(Türkiye)</i> | SCALE OF AMBIGUOUS LOSS ON LGBTI+ FAMILIES: A SCALE DEVELOPMENT STUDY |
| Assoc. Prof. Dr. Betül Dilara ŞEKER | <i>Van Yüzcüncü Yıl University (Türkiye)</i> | ASSESSING PLACE AND PLACE ATTACHMENT IN SUSTAINABLE TOURISM: A CONCEPTUAL REVIEW |
| Assoc. Prof. Dr. Betül Dilara ŞEKER | <i>Van Yüzcüncü Yıl University (Türkiye)</i> | ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY AND TOURIST BEHAVIOUR: DESIGNING ENVIRONMENTALLY FRIENDLY TOURISM EXPERIENCES |
| Lect. Dr. Ejidane COŞKUN
Lect. Dr. Songül GÜNGÖR
Prof. Dr. Derya ATİK | <i>Osmaniye Korkut Ata University (Türkiye)</i> | THE EFFECT OF THE MENTAL AND PSYCHOSOMATIC EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON BLOOD SUGAR REGULATION AND PHYSICAL SYMPTOMS IN INDIVIDUALS WITH DIABETES MELLITUS |
| Lect. Dr. Ejidane COŞKUN | <i>Osmaniye Korkut Ata University (Türkiye)</i> | CARE BURDEN AND APPROACHES IN CAREGIVERS OF OLDER AND DEMENTIA ADULT |
| Şükran GURUNLU
Prof. Dr. Nejla CANBULAT
ŞAHİNER | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | THE EFFECT OF WHITE NOISE ON SLEEP-COMFORT-PAIN AND STRESS OF NEWBORNS |
| Şükran GURUNLU
Prof. Dr. Nejla CANBULAT
ŞAHİNER | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | THE EFFECTS OF WHITE NOISE ON NEWBORNS' SUCKING SUCCESS- COLIC PAIN AND PHYSIOLOGICAL PARAMETERS |
| Fatma DALVERİR
Prof. Dr. Nejla CANBULAT
ŞAHİNER | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | NON-PHARMACOLOGICAL METHODS USED IN ATRAUMATIC CARE IN CHILDREN |
| Fatma DALVERİR
Prof. Dr. Nejla CANBULAT
ŞAHİNER | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | THE ROLE OF THE PEDIATRIC NURSE IN NON-PHARMACOLOGICAL METHODS USED IN ATRAUMATIC CARE |



18.05.2024
Hall-2, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Serap ALTUNTAŞ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Prof. Dr. Serap ALTUNTAŞ
Enes TARIK KARTAL
Elif GÜVEN | <i>Bandırma Onyedli Eylül
University (Türkiye)</i> | THEIR OPINIONS AND SUGGESTIONS,
EXPECTATIONS, PROBLEMS
EXPERIENCED BY NURSES IN PRACTICE
TRAINING OF STUDENT NURSES WITHIN
THE SCOPE OF EXTERNAL
STAKEHOLDER EVALUATION IN
IMPROVING THE QUALITY OF
EDUCATION |
| Prof. Dr. Serap ALTUNTAŞ
Esin YAMAÇ
Merve TUĞRAL | <i>Bandırma Onyedli Eylül
University (Türkiye)</i> | DETERMINING THE PROBLEMS
EXPERIENCED BY NURSING STUDENTS
REGARDING THE EDUCATION PROCESS
AND THEIR OPINIONS, SUGGESTIONS
AND EXPECTATIONS WITHIN THE SCOPE
OF INTERNAL STAKEHOLDER
EVALUATION TO IMPROVE THE QUALITY
OF EDUCATION |
| Assoc. Prof. Dr. Meryem
Türkan IŞIK
İnci AKALPER | <i>Mersin University
(Türkiye)</i> | A SYSTEMATIC REVIEW OF
POSTGRADUATE THESIS STUDIES ON
CARE ETHICS IN NURSING IN TURKEY |
| Öznur GÜNGÖR
Prof. Dr. Filiz HİSAR | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | PUBLIC HEALTH NURSING APPROACHES
AND NATURAL FUNCTIONAL FOODS IN
TYPE 2 DIABETES MANAGEMENT |
| Songül BERK USLU
Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ | <i>Kayseri University
(Türkiye)</i> | EMPOWERMENT OF NURSING STAFF
AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT:
THE CASE OF KAYSERİ PROVINCE |
| Assoc. Prof. Dr. Elif
KARAHAN
Tuğçe ÇAĞLAYAN
Prof. Dr. Sevim ÇELİK
Assist. Prof. Dr. Sibel
ALTINTAŞ | <i>Bartın University
(Türkiye)</i> | FRAIL PATIENT AND NURSING CARE IN
ORTHOPEDIC SURGERY |
| Lect. Dr. Emine APAYDIN
Assist. Prof. Dr. Buket
DAŞTAN | <i>Bayburt University
(Türkiye)</i> | LONELINESS AND ITS EFFECTS IN OLDER
ADULTS |
| Lect. Dr. Emine APAYDIN
Assist. Prof. Dr. Buket
DAŞTAN | <i>Bayburt University
(Türkiye)</i> | AGEISM AND NURSING |
| Assist. Prof. Dr. Buket
DAŞTAN
Lect. Dr. Emine APAYDIN | <i>Bayburt University
(Türkiye)</i> | PHOTODYNAMIC THERAPY AND
NURSING IN CANCER |
| Assist. Prof. Dr. Buket
DAŞTAN
Lect. Dr. Emine APAYDIN | <i>Bayburt University
(Türkiye)</i> | HOW EFFECTIVE IS SCENT ON
MEMORIES? SMELL IN ALZHEIMER'S
DISEASE |



18.05.2024
Hall-3, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Emine YURDAKUL ERTÜRK

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|--|
| Exp. Dr. Emre LEVENTOĞLU
Exp. Dr. Akif KAVGACI | Konya City Hospital
(Türkiye) | ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN CHILDREN WITH HYPERTENSION: CHATGPT 3.5 AND MICROSOFT COPILOT GPT 4.0 |
| Assoc. Prof. Dr. Emine YURDAKUL ERTÜRK
Assist. Prof. Dr. Ecem İpek ALTINOK
Assoc. Prof. Dr. Taner KASAR | Ordu University
(Türkiye) | ATYPICAL FINDINGS RELATED TO EPSTEIN-BARR VIRUS |
| Assist. Prof. Dr. Ecem İpek ALTINOK
Assoc. Prof. Dr. Emine YURDAKUL ERTÜRK | Ordu University
(Türkiye) | ASSESSMENT OF INTOXICATION AND SUICIDE CASES APPLYING TO THE PEDIATRIC EMERGENCY DEPARTMENT WITHIN ONE YEAR |
| Dr. İlker ÇORDAN | Health Sciences
University Konya City
Hospital
(Türkiye) | DIAGNOSTIC ROLE OF PLATELET ACTIVATION MARKERS IN HYPERTENSION DUE TO HYPERALDOSTERONISM |
| Dr. Yunus Can ÜNAL
Dr. Şehmuz KAYA | Health Sciences
University Regional
Training and Research
Hospital (Türkiye)
Yüzüncü Yıl University
(Türkiye) | A COMPARATIVE EVALUATION OF GOOGLE GEMINI AND CHATGPT'S ADVISORY SERVICES FOR ORTHOPEDIC QUESTIONS |
| Res. Assist. Bünyamin ALTINTAŞ
Assoc. Prof. Dr. Müge ÇİNA | Süleyman Demirel
University (Türkiye) | USE OF DEMINERALIZED DENTIN GRAFT FOR BONE AUGMENTATION IN ORAL AND MAXILLOFACIAL SURGERY: A LITERATURE REVIEW |
| Gülşah EKMEK | Selçuk University
(Türkiye) | ATTITUDES OF FAMILY PHYSICIANS TOWARDS THEIR PROFESSION |
| Assoc. Prof. Dr. Meryem Türkan IŞIK
Deniz ÇELİKKOL | Mersin University
(Türkiye) | MALPRACTICE THESIS STUDIES IN THE FIELD OF LAW IN POSTGRADUATE THESES IN TURKEY: SYSTEMATIC REVIEW |



18.05.2024
Hall-4, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Muhammad Faisal

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Imoh Ime Ekanem
Michael Okon Bassey
Aniekan Essienubong Ikpe | <i>Akwa Ibom State
Polytechnic (Nigeria)</i> | REVOLUTIONIZING METAL JOINING
TECHNIQUES THROUGH THE
APPLICATION OF FRICTION STIR
WELDING (FSW) TECHNOLOGY IN
CONVENTIONAL MANUFACTURING
SEQUENCE |
| Irshad Ullah
Dr. Maksal Minaz
Dr. Aamna Saleem Khan | <i>Abdul Wali Khan
University (Pakistan)</i> | USE OF COMPUTER IN THE WORLD OF
ENTERTAINMENT |
| Abdelfattah ABOULFARAJ
Abdelhalim TABIT
Ahmed ALGOUTI
Idir EL KONTY | <i>Cadi Ayyad University
(Morocco)</i> | HYDROTHERMAL MINERALIZATION OF
THE EASTERN PART OF THE
PRECAMBRIAN BLOCK (WESTERN HIGH
ATLAS, MOROCCO): APPLICATION OF
PETROGRAPHIC AND REMOTE SENSING
DATA |
| Priyanshi Goyal | <i>Mangalayatan
University (India)</i> | ROLE OF NANOROBOTICS IN
HEALTHCARE |
| Hanifah Jambari
Nur Intan Nadiyah Mohd Arif
Jamilah Ahmad | <i>University of
Technology Malaysia
(Malaysia)</i> | STUDENTS' PERCEPTIONS OF CONCEIVE-
DESIGN-IMPLEMENT-OPERATE (CDIO)
FOR DESIGN INVENTION PROJECTS |
| Hanifah Jambari
Hannie Nabilah Hanafiah
Ishak Taman | <i>University of
Technology Malaysia
(Malaysia)</i> | THE IMPORTANCE OF DIGITAL SKILLS OF
TECHNICAL AND VOCATIONAL
EDUCATION STUDENTS IN THE ERA OF
REVOLUTION INDUSTRY 4.0 |
| Mona M Abd El-Maksoud | <i>King Khalid University
(Saudi Arabia)</i> | NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE AND
ATTITUDE REGARDING INTEGRATION OF
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN
HEALTHCARE |
| Dr. Ranjita Sinha
Dr. Sandip Halder
Hrisikesh Ghosh
Shubhechha Chakraborty
Priya Mondal
Dr. Monalisa Halder
Subha Rajak | <i>Asansol Engineering
College (India)
Abacus Institute of
Engineering and
Management (India)</i> | APPLICATIONS OF NANOTECHNOLOGY
IN MEDICAL FIELD: A BRIEF REVIEW |
| Dr. Muhammad Faisal | <i>Ministry of Human
Rights Commission
(Pakistan)</i> | PROGRESS OF ICT AND AI BASED
EXACTNESS AGRONOMY SYSTEMS
EXPLOITING DUAL USE TROPOSPHERE
KNOW-HOWS - GREENAI |



18.05.2024
Hall-5, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Dhiraj Sharma

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Ajayi, Olayemi T.
Oyewunmi, Taiwo | Lead City University
(Nigeria) | EVALUATING THE CONSEQUENCES OF
SUBSIDY ELIMINATION ON NIGERIAN
ART STUDENTS: AN EXAMPLE OF THE
FEDERAL POLYTECHNIC, ILARO, OGUN
STATE, NIGERIA |
| Boonta Wayupab
Adirek Vajrapatkul | Sukhothai
Thammathirat Open
University (Thailand) | ANALYZING AND FORECASTING THE
IMPACT OF SOCIO-ECONOMIC FACTORS
ON ENERGY DEPLETION IN THAILAND: A
MULTIPLE REGRESSION APPROACH |
| Pinmanee Vajrapatkul
Adirek Vajrapatkul | Sukhothai
Thammathirat Open
University (Thailand) | THE DETERMINANTS OF HOUSEHOLD
CONSUMPTION EXPENDITURE |
| Pinmanee Vajrapatkul
Adirek Vajrapatkul | Sukhothai
Thammathirat Open
University (Thailand) | ANALYZING CEREAL YIELD AND
POPULATION DYNAMICS USING A
VECTOR AUTOREGRESSIVE (VAR) MODEL |
| Boonta Wayupab
Adirek Vajrapatkul | Sukhothai
Thammathirat Open
University (Thailand) | THE INTERACTION BETWEEN FERTILITY,
GDP, GDP PER CAPITA, AND
UNEMPLOYMENT IN THE VECTOR
AUTOREGRESSION (VAR) MODEL |
| Prof. Ishwara P.
Naod Mekonnen | Mangalore University
(India) | ETHICAL DECISION-MAKING IN
PROFESSIONAL ACCOUNTANTS: A
STRUCTURAL EQUATION MODELING
STUDY |
| Nebyu Adamu Abebe
Dr. Navkiranjit Kaur
Dhaliwal | Punjabi University
(India) | THE RELATIONSHIP BETWEEN
CORPORATE GOVERNANCE MECHANISM
AND FIRM PERFORMANCE: EVIDENCE
FROM THE ETHIOPIAN INSURANCE
INDUSTRY |
| Venet Shala
Dr. Demir Lima
Dr. Hamdi Hoti | Prizren University
(Kosovo) | THE IMPACT OF AUDITING IN FINANCIAL
STATEMENTS TO EXTERNAL USERS |
| Yichlal Simegn Filatie
Dr. Dhiraj Sharma | Punjabi University
(India) | DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE
FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY
OF COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A
SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH |



18.05.2024
Hall-6, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Fr. Baiju Thomas

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|--|
| Irshad Ullah
Dr. Saqib Shahzad
Dr. Aamna Saleem Khan | <i>Abdul Wali Khan University (Pakistan)</i> | HOW TO USE NEW TEACHING METHODS FOR LEARNING |
| Fr. Baiju Thomas | <i>Ramakrishna Mission Vivekananda Educational and Research Institute (India)</i> | THE ROLE OF EDUCATORS IN FACILITATING STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS' ENGAGEMENT THROUGH THE FLIPPED LEARNING APPROACH IN THE MODERN INCLUSIVE CLASSROOM SETTINGS |
| Fr. Baiju Thomas | <i>Ramakrishna Mission Vivekananda Educational and Research Institute (India)</i> | THE ROLE OF MONTESSORI APPROACH ENHANCES TEACHING-LEARNING FOR STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN THE 21 st CENTURY INCLUSIVE CLASSROOMS |
| AHMED Tukur
SHUAEEB Ahmad Ibn
NDATSU Abdulkadir
ABDULLAHI Umar Bala | <i>Federal University of Technology (Nigeria)
Umaru Musa Yar'adua University (Nigeria)</i> | EFFECTS OF FIELDWORK STRATEGY ON SENIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS ACADEMIC PERFORMANCE AND INTEREST IN GEOGRAPHY, KATSINA, NIGERIA |
| Muhammad SYUKRON
Nurul Miladia SARI | <i>UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan (Indonesia)
Faculty of Sharia and Law, UIN Walisongo Semarang (Indonesia)</i> | THE EXISTENCE OF TRADITIONAL LEARNING MODELS OF ISLAMIC BOARDING SCHOOLS IN CREATING THE CHARACTER OF FORMAL SCHOOL-BASED MILLENNIAL MUSLIM STUDENTS |
| Aguilon, Shaira Mae.
Enopequez, Avegail.
Medina, April Princess
Pepito, Crisa Mae
Dr. Mark Anthony N. Polinar | <i>Mabolo National High School (Philippines)</i> | OPERATIONS MANAGEMENT AND SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS' SATISFACTION OF THE CANTEEN AT MABOLO NATIONAL HIGH SCHOOL |
| Emmanuel Joseph B.
Sumatra | <i>Ateneo de Davao University (Philippines)</i> | PREFERENCES FOR SOCIAL RESPONSIBILITY IN COOPERATIVES AMONG GEN Z COLLEGE STUDENTS IN DAVAO CITY USING CONJOINT ANALYSIS |
| Yaregal Taye Legesse
Dr. Jasraj Kaur | <i>Punjabi University (India)</i> | ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN TEACHER COLLABORATION AND TEACHER EFFICACY IN SECONDARY SCHOOL TEACHERS OF INDIA AND ETHIOPIA |
| Denada AHMETI RADA
Novruz AHMETI | <i>Tirana University (Albania)
Ministry of Education and Sport (Albania)</i> | IMPACT OF E-LEARNING PLATFORMS IN ALBANIA |



18.05.2024
Hall-1, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Mustafa ÜNAL

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|---|
| Ayşe SARITOP
Res. Assist. Görkem
Kırmızıkaaya ÖZMEN
Prof. Dr. Ökkeş YILMAZ | <i>Fırat University
(Türkiye)</i> | METABOLIC EFFECTS OF MORIN
COMPOSITED WITH BIOACTIVE
POLYETHYLENE GLYCOL ON
SACCHAROMYCES CEREVISIAE GIVEN 7,
12-DMBA |
| Assist. Prof. Dr. Neslihan
HEKİM
Prof. Dr. Sezgin GÜNEŞ | <i>Ondokuz Mayıs
University (Türkiye)</i> | THE ROLE OF DNA METHYLATION IN
NON-OBSTRUCTIVE AZOOSPERMIA
PATIENTS |
| Assoc. Prof. Dr. Elvin
ALIYEV
Assoc. Prof. Dr.
Mammadhuseyn
HUSEYNOV | <i>Lankaran State
University (Azerbaijan)</i> | (BIOLOGICAL PROPERTIES AND
POTENTIAL MEDICAL IMPORTANCE OF
THE CAUCASIAN PERSIMMON
(DIOSPYROS LOTUS L) PLANT |
| Res. Assist. Görkem
KIRMIZIKAYA ÖZMEN
Prof. Dr. Ökkeş YILMAZ | <i>Fırat University
(Türkiye)</i> | COMPARISON OF METABOLIC
RESPONSES TO DELTAMETHRIN AND
CYPERMETHRIN PESTICIDES ADDED TO
THE CULTURE MEDIA OF
SACCHAROMYCES CEREVISIAE AND
SACCHAROMYCES BOULARDII |
| Hatice METİN
Prof. Selim BÜYÜKKURT
Assoc. Prof. Dr. Mustafa
ÜNAL | <i>Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)
Çukurova University
(Türkiye)
Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)</i> | INVESTIGATION OF THE EFFECT OF
DIFFERENT FLUORESCENCE
BACKGROUND CORRECTION METHODS
ON THE ANALYSIS OF CERVICAL TISSUE
BY RAMAN SPECTROSCOPY |
| Meryem ESMERAY
Assist. Prof. Dr. Sevinç
AKÇAY
Assoc. Prof. Dr. Mustafa
ÜNAL | <i>Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)
Kırşehir Ahi Evran
University (Türkiye)
Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)</i> | INVESTIGATING THE POTENTIAL OF
RAMAN SPECTROSCOPY FOR
CHARACTERIZING OSTEOARTHRITIC
CARTILAGE TISSUES |



18.05.2024
Hall-2, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Fatih KAZANCI

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Assist. Prof. Dr. Ibrahim Bora ORAN
Prof. Dr. Mikail EROL
Assist. Prof. Dr. Hakan KANTARCI
Assist. Prof. Dr. Ahmet Münir GÖKMEN | <i>Istanbul Esenyurt University (Türkiye)</i> | INTERNATIONAL ECONOMIC AND STRATEGIC ANALYSIS OF GLOBAL RETIRED SYSTEMS |
| Assist. Prof. Dr. Fatih KAZANCI | <i>Istanbul Sabahattin Zaim University (Türkiye)</i> | ANALYSIS OF AREAS FOR IMPROVEMENT IN ICC RULES TO SOLVE PROBLEMS IN TRANSFERABLE LETTERS OF CREDIT |
| Recep ÖZTÜRK | <i>Marmara University (Türkiye)</i> | BLOCKCHAIN TECHNOLOGY AND ITS APPLICATION IN THE INSURANCE SECTOR |
| Ayaz MUSEYIBOV
Yusif MAMMADOV
Joshgun JAFAROV | <i>Azerbaijan State University of Economics (Azerbaijan)
Azerbaijan Technical University (Azerbaijan)
The Academy of Public Administration under the President of the Republic of (Azerbaijan)</i> | ROLE OF THE BANKING SECTOR IN SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT: THE CASE OF AZERBAIJAN |
| Lect. Melek CEYLAN | <i>Istanbul Rumeli University (Türkiye)</i> | THE EFFECT OF CREATING AWARENESS OF TOTAL QUALITY MANAGEMENT IN THE AVIATION INDUSTRY ON EMPLOYEE PERFORMANCE |
| Fuad Jabbarov
Zeynebkhani Huseynova
Zeynebkhani Huseynova | <i>Azerbaijan Tourism and Management University (Azerbaijan)</i> | THE EVOLUTION OF ECONOMIC SCHOOLS THROUGH HISTORY |
| Nushaba Hajiyeva
Ayshan Mammadova
Xatira Gurbanov
Sevinj Babakishiyeva
Gunel Abbasova
Sevda Mehtiyeva | <i>Azerbaijan Technology University (Azerbaijan)</i> | DEVELOPMENT DIRECTIONS OF THE GREEN ECONOMY IN THE AGRICULTURAL SECTOR IN AZERBAIJAN |
| Abdullayev Gündüz Incivan
Abbasov Taleh Tahir
Allahverdiyeva Aybəniz Məhəmməd | <i>Azerbaijan University of Technology (Azerbaijan)</i> | GOOD GOVERNANCE AS A WAY TO IMPROVE PUBLIC SERVICE MANAGEMENT IN AZERBAIJAN |
| Nazlimkhan ABDIJABBAROVA
Assoc. Prof. Dr. Merve Seren YEŞILTAŞ | <i>Ankara Yıldırım Beyazıt University (Türkiye)</i> | ORGANIZATION OF TURKIC STATES: POLITICAL, DEFENSE COOPERATION AND ECONOMIC POTENTIALS |
| Fatmanur DEMİRTAŞ
Prof. Dr. Bilge AFŞAR | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | THE ROLE OF RENEWABLE ENERGY SUPPORTED ELECTRIC VEHICLE CHARGING STATIONS IN THE WORLD ECONOMY |



18.05.2024
Hall-3, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Devrim DEMİRAY SOYASLAN

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Aylin ÇAPRAZ
Prof. Dr. Mehmet İhsan KARAMANGİL | Bursa Uludağ University (Türkiye) | SMALL ELECTRIC VEHICLES IN URBAN TRANSPORTATION |
| Lect. Mehmet Akif DOĞAN
Prof. Dr. Ahmet YAPICI
Assoc. Prof. Dr. Lokman GEMİ
Assoc. Prof. Dr. Şakir YAZMAN | Iskenderun Technical University (Türkiye)
Iskenderun Technical University (Türkiye)
Necmettin Erbakan University (Türkiye)
Selçuk University (Türkiye) | INVESTIGATION OF THE EFFECT OF FIBER CONFIGURATION ON LOW VELOCITY IMPACT IN FIBER METAL LAMINATE (FML) HYBRID COMPOSITES |
| Lect. Mehmet Akif DOĞAN
Prof. Dr. Ahmet YAPICI
Assoc. Prof. Dr. Şakir YAZMAN
Assoc. Prof. Dr. Lokman GEMİ | Iskenderun Technical University (Türkiye)
Iskenderun Technical University (Türkiye)
Selçuk University (Türkiye)
Necmettin Erbakan University (Türkiye) | INVESTIGATION OF THE MECHANICAL PROPERTIES OF TENSILE TEST SPECIMENS PRODUCED FROM FIBER METAL LAMINATES (FML) |
| Tolga AYDIN
Assoc. Prof. Dr. Mahmut PEKEDİS | Ege University (Türkiye) | ESTIMATION OF FATIGUE LIFE OF FASTENERS IN DIFFERENT GRADES USING VIBRATION MEASUREMENTS |
| Merve Sena SUR
Assoc. Prof. Dr. Devrim DEMİRAY SOYASLAN | Burdur Mehmet Akif Ersoy University (Türkiye) | POLYMERS USED IN ADDITIVE MANUFACTURING METHODS |
| Mehtap KUZU
Prof. Dr. Remzi VAROL | Süleyman Demirel University (Türkiye) | DETERMINATION OF HEAT TREATMENT PARAMETERS APPLIED TO CRITICAL SHOTGUN PARTS |
| Muhammet DAĞLI
Assoc. Prof. Dr. Ahmet DEMİRER
Rana UÇAR | Sakarya University of Applied Sciences (Türkiye) | EXAMINING THE EFFECTS OF INJECTION PROCESS PARAMETERS ON MECHANICAL AND PHYSICAL PROPERTIES OF HDPE PARTS |
| Turgut ELİTOK
Assoc. Prof. Dr. Devrim DEMİRAY SOYASLAN | Burdur Mehmet Akif Ersoy University (Türkiye) | RESEARCHING ADDITIVE MANUFACTURING IN MEDICINE |
| Assist. Prof. Dr. Okan ÖZBAKIR
Nermin TURAN | Iğdır University (Türkiye) | COMPARISON OF FATAL OCCUPATIONAL INJURIES IN THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND THE USA |
| Büşra DURMAZ
Gizem BAKIR
Assist. Prof. Dr. Alper Buğra ARSLAN
Prof. Dr. Hüseyin YAPICI | Kırşehir Ahi Evran University (Türkiye)
Canadian Nuclear Safety Commission (Canada)
Batman University (Türkiye)
Başkent University (Türkiye) | ANALYSIS OF TRITIUM PRODUCTION POTENTIAL IN A PWR15X15 CONTROLLED WITH LITHIUM RODS INSTEAD OF BORON RODS |



18.05.2024
Hall-4, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Mahendra Kumar Savita

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Megha Verma
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | DEVELOPING UNIVERSAL VACCINES
TARGETING MULTIPLE STRAINS OF
BACTERIA AND VIRUSES |
| Megha Verma
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | PAPAIN'S POTENTIAL: INVESTIGATING
ITS ANTIMICROBIAL EFFECT AGAINST
SALMONELLA TYPHI |
| Mahendra Kumar Savita
Vinay Dwivedi
Prachi Srivastava | <i>Amity University
(India)
Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | IN VITRO VALIDATION OF QUERCETIN
AGAINST AEROMONAS HYDROPHILA |
| Mansi
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF CURRY
LEAVES EXTRACT AGAINST GRAM-
POSITIVE AND GRAM-NEGATIVE
PATHOGENS: AN IN VITRO
INVESTIGATION |
| Pooja Kanaujiya
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | ANTIBACTERIAL ACTIVITY OF HONEY ON
BURN WOUND MANAGEMENT |
| Sheeba
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | HERBAL MEDICINE RESEARCH AND
GLOBAL HEALTH: AN ETHICAL ANALYSIS |
| Richa
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | UNDERSTANDING DIABETES:
EXPLORING PATHOGENESIS,
MANAGEMENT, AND POTENTIAL CURES |
| Shivam Kumar Singh
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | CONVERTING CELLULOSE WASTE FROM
VEGETABLE AND FRUIT PEELS/STUBBLE
INTO SUSTAINABLE FUEL |
| Nikita
Mahendra Kumar Savita | <i>Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India)</i> | 5G TECHNOLOGY: UNLEASHING THE
POTENTIAL OF HIGH-SPEED
CONNECTIVITY AND INNOVATION |



18.05.2024
Hall-5, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Saravanan

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Surya Pratap Shahi
Mahendra Kumar Savita | Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India) | ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF
HYDROETHANOLIC EXTRACT OF SALVIA
OFFICINALIS AGAINST STREPTOCOCCUS
INIAE |
| Utkarsh Singh
Mahendra Kumar Savita | Naraina Vidyapeeth
Engineering and
Management Institute
(India) | EXPLORING EARLY AND EFFICIENT
METHODS FOR DENGUE TESTING
CONFIRMATION |
| Syeda Sabika Zahra Naqvi
Syed Mohsan Raza Shah | Education University
(Pakistan) | MORPHO-ANATOMICAL MODIFICATION
IN WITHANIA SOMNIFERA (L.) DUNAL
FROM PUNJAB, PAKISTAN: INSIGHT INTO
ADAPTATION |
| Djellouli Amir
Berredjem Yamina
Hattab Zhou
Guesmia Hadjer
Mehenni mokthar
Barbari Fateh | Université mohammed
chérif mesaadia de
Souk-Ahras (Algeria)
Badji Mokhtar-Annaba
University (Algeria)
Center for Scientific and
Technical Research on
Arid regions CRSTRA
(Algeria) | TO GET RID OF MEDICATIONS,
COLORANTS, AND HEAVY METALS, USE
INEXPENSIVE BIOADSORBENTS |
| Akash kumar
Dr. Saravanan | Bharath Institute of
Higher Education and
Research (India) | NANO FLUIDS |
| Djellouli Amir
Berredjem Yamina
Hattab Zhou
Guesmia Hadjer
Mehenni Mokthar
Barbari Fateh | Université mohammed
chérif mesaadia de
Souk-Ahras (Algeria)
Badji Mokhtar-Annaba
University (Algeria)
Center for Scientific and
Technical Research on
Arid regions CRSTRA
(Algeria) | ANALYZING THE PHENOLIC
COMPONENTS OF TWO SAHARAN BISKRA
PLANTS TO INVESTIGATE THEIR
POSSIBLE INSECTICIDAL QUALITIES |
| Prof. Dr. Roman
Truskavetskyi
Candidate Zubkovska
Viktoriiia
Candidate Khyzhniak Iryna | Institute for Soil Science
and Agrochemistry
Research named after
A. N.Sokolovsky
(Ukraine) | INFLUENCE OF HYDROMORPHIC
PROCESSES ON THE FORMATION OF THE
PHOSPHATE STATE IN ACID SOILS |
| Zakariya Arbaoui
Soufiane Elhadfi
Mourad Boutahir
Brahim Fakrach
Abdelhai Rahmani
Hassan Chadli
Abdelali Rahmani | Moulay Ismail
University (Morocco) | EXPLORING THE ELECTRONIC
PROPERTIES OF ARMCHAIR AND ZIGZAG
PHOSPHORENE NANOTUBES |
| M.Monica
D.Anushya
Dr.R.Saravanan
Dr.R.Srinivasan | Bharath Institute of
Higher Education and
Research (India) | LEUCAS ASPERA—A REVIEW OF ITS
BIOLOGICAL ACTIVITY |



18.05.2024
Hall-6, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Eng. Aishah Hassan

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|---|
| Subhashish Dey | <i>Gudlalleru Engineering College (India)</i> | COMPARATIVE STUDIES ON DIFFERENT FOUNDATION OF (G+2) STORIED BUILDING RESTING ON DIFFERENT SOILS |
| Akash Singh
Dipankar Kumar Singh
Himanshu Yadav
Dr. Rahul Desai | <i>Army Institute of Technology (India)</i> | ANOMALY DETECTION IN MULTIVARIATE TIME SERIES DATA USING TRANSFORMER NETWORK |
| Dr. Eng. Aishah Hassan
Obaid Al Shehhi | <i>Expert Engineer, Ministry of Energy and Infrastructure (United Arab Emirates)</i> | UTILIZING RECYCLED ASPHALT FOR SUSTAINABLE ROADWAY MAINTENANCE IN UAE ROADWAYS |
| Miss Poonam
Prof. Vijay Kumar
Dr. Sunil Kumar | <i>Indira Gandhi University (India)</i> | SUSTAINABLE UTILIZATION OF BIO-WASTE COMPOST FOR FARADIC AND NON-FARADIC TYPE ENERGY STORAGE APPLICATIONS |
| Anshit Mukherjee
Dr. Monalisa Halder
Dr. Ranjita Sinha
Dr. Sandip Halder
Isha Burnwal | <i>Abacus Institute of Engineering and Management (India)
Asansol Engineering College (India)</i> | QUANTUM VARIANCE HYDROLOGICAL MODEL TO ENHANCE FLOOD PREDICTION AND RESPONSE TO PREVENT DISASTER |
| Humam Kareem Jalghaf
Mohammed Alktranee
Endre Kovács | <i>Miskolc University (Hungary)
Technology University (Iraq)
Miskolc University (Hungary)</i> | SIMULATION OF HEAT TRANSFER IN SOLAR CELL BY USING NEW EFFICIENT METHODS |
| Jayanta Shounda
Punyabrata Maity
Krishnedu Barman | <i>Vidyasagar University (India)</i> | EFFECT OF SUPERIMPOSED SURFACE WAVE ON DOUBLE AVERAGED TURBULENT PROPERTIES OF STEADY CURRENT |
| Alexandrov V.S. | <i>Kazan National Research Technical University named after A.N. Tupolev (Russia)</i> | A NEW APPROACH TO ANALYZING THE TECHNICAL CONDITION AND PREDICTING THE FAULT TOLERANCE OF SENSOR DEVICES BASED ON THEIR NOISE CHARACTERISTICS |
| Abdelmoutalib BENFRID
Mohamed BACHIR
BOUIADJRA | <i>LS&MAGCTP (F.T - UDL - SBA- Algeria)
ATRST (Algeria)</i> | THE INFLUENCE OF HYGROTHERMAL CONDITIONS ON THE BUCKLING LOAD OF A WALL IN A HYDRAULIC TANK CONSTRUCTED FROM A POLYMER REINFORCED WITH FINE STEEL PARTICLES |
| Kapil Roy
Koustuv Debnath
Buddhadeb Mondal
Krishnendu Barman | <i>Vidyasagar University (India)</i> | TURBULENCE STATISTICS OVER THE CIRCULAR CYLINDER LAID ON A FLAT SURFACE |



19.05.2024
Hall-1, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Vildan APAYDIN CIRIK

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Assoc. Prof. Dr. Ayşe Ülkü KAN
Lect. Esra YEL | <i>Firat University (Türkiye)</i>
<i>Gaziantep University (Türkiye)</i> | OPINIONS OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS ON THEIR BEHAVIOR TOWARDS ENVIRONMENTAL PROBLEMS |
| Lect. Esra YEL
Assoc. Prof. Dr. Ayşe Ülkü KAN | <i>Gaziantep University (Türkiye)</i>
<i>Firat University (Türkiye)</i> | THE RELATIONSHIP BETWEEN THE LEARNING RESPONSIBILITIES OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS AND THEIR ATTITUDES TOWARDS LEARNING |
| Elif KOCADAG
Assist. Prof. Dr. Vildan APAYDIN CIRIK | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | PEER BULLYING IN CHILDREN AND NURSING |
| Elif KOCADAG
Assist. Prof. Dr. Vildan APAYDIN CIRIK | <i>Karamanoğlu Mehmetbey University (Türkiye)</i> | USE OF THERAPEUTIC POSITIONS IN NURSING PRACTICES |
| Assoc. Prof. Sevinc KARIMOVA
Assoc. Prof. Sevar MIRZAYEVA | <i>Sumgayit State University (Azerbaijan)</i> | APPLICATION CONDITIONS OF NEW TEACHING TECHNOLOGIES IN PRE-SCHOOL EDUCATION |
| Lalə ALLAHVERDİYEVA | <i>Nakhchivan University (Azerbaijan)</i> | COMPONENTS OF COMPETENCES FORMED IN THE ORGANIZATIONAL-ADMINISTRATIVE FIELD OF MASTER'S STUDENT - TEACHERS |
| Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ
Burcu AKDEMİR | <i>Kayseri University (Türkiye)</i> | EVALUATION OF ORGAN DONATION WITH DIFFERENT DIMENSIONS: A FIELD STUDY |
| Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ
Muhammed POLAT | <i>Kayseri University (Türkiye)</i> | EXAMINING THE EFFECT OF ORGANIZATIONAL JUSTICE PERCEPTION ON WORK MOTIVATION OF HEALTH CARE WORKERS: THE CASE OF A PUBLIC INSTITUTION IN KAYSERİ PROVINCE |
| Ertuğrul Gazi BİLİÇ
Assoc. Prof. Dr. Soner ÖZEN | <i>Yozgat Bozok University (Türkiye)</i> | INVESTIGATION OF THERMAL COMFORT LEVELS IN KYK DORMITORY REFECTORIES –YOZGAT PROVINCE |



19.05.2024
Hall-2, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Mustafa AKSU

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Assist. Prof. Dr. Murat IŞIK
Assist. Prof. Dr. Mehmet Ali YALÇINKAYA | <i>Kırşehir Ahi Evran University (Türkiye)</i> | INNOVATIVE GAME FOR REINFORCING MATHEMATICS EDUCATION IN ELEMENTARY SCHOOL |
| Ahmet Fatih KOSE
Furkan DEMİRCAN
Burak KARACA
Ahmet Tayyip ŞAHİN
Emine AKTAŞ
Harun Emre KIRAN | <i>Hitit University (Türkiye)
Ostim Technical University (Türkiye)</i> | INNOVATIVE MOBILE APPLICATION PLATFORM ENHANCING INDEPENDENT MOBILITY FOR DISABLED INDIVIDUALS |
| Ahmet Tayyip ŞAHİN
Emine AKTAŞ
Ahmet Fatih KOSE
Furkan DEMİRCAN
Burak KARACA
Harun Emre KIRAN | <i>Hitit University (Türkiye)
Ostim Technical University (Türkiye)</i> | GLOBAL PROMOTION OF TURKEY'S CULTURAL HERITAGE THROUGH AN AI-POWERED MOBILE APPLICATION: VOICE GUIDANCE AND DEEP LEARNING APPROACHES |
| Hüseyin ÖZKAYA
Assoc. Prof. Dr. Onur SEVLİ | <i>Burdur Mehmet Akif Ersoy University (Türkiye)</i> | ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN MATHEMATICS EDUCATION |
| Assist. Prof. Dr. Mustafa AKSU | <i>Kırşehir Ahi Evran University (Türkiye)</i> | MICROCONTROLLER-BASED AUTOMATIC WATERING SYSTEM FOR POULTRY, LIVESTOCK, OR INDOOR ORNAMENTAL PLANTS |
| Sinem KOÇ
Assoc. Prof. Dr. Onur SEVLİ | <i>Burdur Mehmet Akif Ersoy University (Türkiye)</i> | THE USE OF VIRTUAL REALITY TECHNOLOGY IN EDUCATION |
| Assoc. Prof. Dr. Necmettin Fırat ÖZKAN
Mahmut Esat KILIÇER | <i>Eskişehir Osmangazi University (Türkiye)</i> | PREDICTION OF OVERALL EQUIPMENT EFFECTIVENESS USING MACHINE LEARNING |



19.05.2024
Hall-3, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Nesrin İÇLİ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Dr. Cagri UN | <i>Purdue University
(USA)</i> | SELECTIVE EXTRACTION AND ADSORPTION METHOD FOR PLASTIC WASTE CONVERSION |
| Gülşah PEKDEMİR
Prof. Dr. Sedef Nehir EL | <i>Ege University
(Türkiye)</i> | SUSTAINABLE NUTRITION TRANSFORMATION TOWARDS SUSTAINABILITY GOALS AND INNOVATIVE APPROACHES TO THIS TRANSFORMATION |
| Büşra UYSAL
Prof. Dr. Nermin BİLGİÇLİ | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | THE IMPORTANCE OF PURSLANE IN TERMS OF NUTRITION-HEALTH AND USAGE POSSIBILITIES IN CEREAL PRODUCTS |
| Büşra UYSAL
Prof. Dr. Selman TÜRKER | <i>Necmettin Erbakan
University (Türkiye)</i> | CHOCOLATE PRODUCTION WITH IMPROVED FUNCTIONAL PROPERTIES |
| Assoc. Prof. Dr. Nesrin İÇLİ | <i>Kastamonu University
(Türkiye)</i> | ANTIOXIDANT PROPERTIES OF CRANBERRY AND ITS BENEFITS AGAINST HARMFUL EFFECTS |
| Assoc. Prof. Dr. Nesrin İÇLİ | <i>Kastamonu University
(Türkiye)</i> | TOXIC SUBSTANCES THAT MAY BE FOUND IN NUTS, WIDELY CONSUMED IN OUR COUNTRY DUE TO THEIR PRODUCTION AND STORAGE CONDITIONS |
| Assist. Prof. Dr. Aybala
TAZEOĞLU
Lect. Fatma Bengü KUYULU
BOZDOĞAN | <i>Osmaniye Korkut Ata
University (Türkiye)</i> | DOES THE DURATION OF EDUCATION AFFECT THE ATTITUDE OF UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS DISTANCE EDUCATION?: A QUALITATIVE STUDY |



19.05.2024
Hall-4, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Faiz Muhammad Shaikh

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Bilal Shoukat
Muhammad Yasin Naz
Shazia Shukrullah
Hammad Hussain
Farzin Sheikh
Rishmail Saleem
Muhammad Shoaib | <i>University of
Agriculture (Pakistan)
University of Science
and Technology Beijing
(China)</i> | SYNTHESIS OF CARBON NANOTUBES VIA
PYROLYSIS OF PLASTIC WASTE USING A TWO-
STAGE PROCESS |
| Ms. Mohanapriya P.
Dr. Chamundeeswari M. | <i>St. Joseph's College of
Engineering (India)</i> | RESPONSE SURFACE METHODOLOGY
OPTIMIZATION OF PLASTIC
BIODEGRADATION USING AGRICULTURE
SOIL MICROORGANISM BASED CARBON
SEQUESTRATION FOR THE BIOMASS
CULTIVATION |
| Rita, Barbara
Lopes, Mario | <i>Aveiro University
(Portugal)</i> | CLINIMETRICS PROPERTIES OF THE OARS
FUNCTIONAL ASSESSMENT QUESTIONNAIRE
IN ELDERLY ANGOLANS: THE IMPORTANCE
OF CULTURAL CONTEXT IN FUNCTIONALITY
AND COGNITION INSTRUMENTS |
| Izaz Khan
Raz Muhammad | <i>Abdul Wali Khan
University (Pakistan)</i> | ORIGIN OF TEMPERATURE COEFFICIENT OF
RESONANCE FREQUENCY IN RUTILE Ti1-
xZrxO2 MICROWAVE CERAMICS |
| Amina OUAHBI
Youness BOUHAIJ
Said SAIR
Abdeslam EL BOUARI
Omar TANANE | <i>HASSAN II University
(Morocco)
Mascir Fondation,
VARENA Center, Rabat
Design, Rue Mohamed
El Jazouli (Morocco)</i> | DEVELOPMENT OF A HETEROGENEOUS
CATALYST FROM WASTE MATERIALS FOR
BIODIESEL PRODUCTION |
| Dr.Faiz Muhammad Shaikh
Muhammad Zafar Wassan
Dr. Mazharuddin Keerio
Rasool Bux Junejo
Zubair Shaikh | <i>Larkano University
(Malaysia)
Conservator Forest -
Larkana (Malaysia)
Wheat Research Centre
Sakrand (Malaysia)</i> | CLIMATE CHANGE AND SMART AND
INNOVATIVE AGRICULTURE PRACTICES AND
ITS IMPACT PRODUCTION RESPONSE
ANALYSIS OF DIFFERENT WHEAT VARIETIES
AT SYED KHURSHEED AHMED SHAH FARM
NARA-SINDH-PAKISTAN |
| Manjhan Jatoi
Area Manager
Sindh Bank
Hyderabad
Dr.Faiz Muhammad Shaikh
Muhammad Zafar Wassan
Dr. Mazharuddin Keerio
Muhammad Saleem Vistro
Rasheed Ahmed Jumani | <i>Larkano University
(Malaysia)
Conservator Forest -
Larkana (Malaysia)
Wheat Research Centre
Sakrand (Malaysia)</i> | IMPACT OF COVID-19 FOURTH WAVE ON
PRICE SHOCKS ON PHARMA INDUSTRY IN
PAKISTAN |
| Narges Abdoli
Alireza Bakhtiyari
Nader Akbari
Parisa Shavli-Gilani
Parisa Sadighara | <i>Tehran University of
Medical Sciences (Iran)</i> | DETERMINATION OF AFLATOXIN M1 IN RAW
MILK USING HPLC/FLD |
| Benaddi El Houssaine
Laamari My Rachid
Boutouil Aziz | <i>Cadi Ayyad University
(Morocco)</i> | RECENT ADVANCES IN ELECTROCHEMICAL-
BASED MODIFIED ELECTRODES
WITH ACTIVATED CARBON-BASED FCP
BIOMASS FOR EFFICIENT DETECTION
OF PHARMACEUTICAL AND FOOD
POLLUTANTS IN AQUEOUS ENVIRONMENTS |



19.05.2024
Hall-5, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Salih TURGAY

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|---|
| Md. Ashraful Amin
Md Amirul Islam
Jahid Hasan Rana
Abdul Kader Jelane | <i>Rajshahi University
(Bangladesh)</i> | HUMANITARIAN CRISIS IN GAZA: A COMPREHENSIVE ANALYSIS TO ADDRESS THE ONGOING GENOCIDE OF PALESTINIANS |
| Assoc. Prof. Dr. Vaishali Krishna | <i>Jawaharlal Nehru University (India)</i> | GEOPOLITICS OF LANDLOCKED STATES: A CASE STUDY OF MONGOLIA |
| Dr. Keshab Chandra Mandal | <i>S.M. Nagar Derozio Smriti Vidyalaya (High) (India)</i> | PUBLIC POLICIES IN CONTEMPORARY INDIA: AN ANALYSIS |
| Kinfe Hadush Belay | <i>Local Government Autonomy and its institutional arrangement in Tigray (Ethiopia)</i> | LOCAL GOVERNMENT AUTONOMY AND ITS INSTITUTIONAL ARRANGEMENT IN TIGRAY, ETHIOPIA |
| Dr. Salih TURGAY
Dr. Tareq Hamid AL-FAHDAWI | <i>United Nations Mission in South Sudan, (South Sudan)
Anbar University (Iraq)</i> | REVIEWING THE EFFECTIVENESS OF UN PEACEKEEPING MISSIONS, FOCUSING ON THE CASE OF UNMISS |
| Eliso Kereselidze
Madona Kekelia
Ina Shanava
Mariam Gvilava | <i>Georgian National University SEU (Georgia)
Gori State University (Georgia)</i> | THE STUDY OF MIGRATION AND PSYCHOLOGICAL FEATURES OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS |
| Andrey Popatanasov
Elitsa Petrova
Mona Kaushik | <i>Bulgarian Academy of Sciences (Bulgaria)
Sofia University (Bulgaria)</i> | EXPLORING THE RESPONSE OF THE PERFORMING ARTISTS AND ENTHUSIASTS TO THE PAKISTANI "FLOWER BOMB" PASOORI OVER THE GLOBAL CYBERSPACE. SOME TRENDS AND PSYCHOLOGICAL NOTES |
| Prof. Dr. Ketevan Marshava
Prof. Dr. Mariam Jikia | <i>Tbilisi State University (Georgia)
Georgian Technical University (Georgia)</i> | MONTENEGRO'S COURSE TO EU MEMBERSHIP: ASSESSING PROGRESS, CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS |
| Dr. Raúl Eleazar Arias Sánchez | <i>Universidad Nacional de Huancavelica (Perú)</i> | UNA EXPERIENCIA DE MATERIAL DIDÁCTICO PARA EL APRENDIZAJE DE LA HISTORIA ECONÓMICA EN ESTUDIANTES DE UNA UNIVERSIDAD PERUANA |



19.05.2024
Hall-6, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Sabeha Barzan FARHOD

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|---|
| Prof. Dr. Sabeha Barzan FARHOD | <i>Baghdad University (Iraq)</i> | REFLECTION OF EMERGENCY ENVIRONMENTAL VARIABLES ON THE PREPARATION OF THE STATE'S PUBLIC BUDGET AND ITS IMPACT ON ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS |
| Asst.Prof.Sarah Essam Hasan
Asst. Lec.Haider Karim
Katham
Dr.Karrar Abdullellah Azeez
Dr. Marwah Abdulkareem Mahmood | <i>Kufa University (Iraq)</i> | DOES CAPACITY UTILIZATION AFFECT THE DEGREE OF STICKY COSTS? AN INVESTIGATION OF CAPACITY CHANGES |
| Workneh Mengist Adane
Prof. Rajinder Kaur | <i>Punjabi University (India)</i> | CAPITAL STRUCTURE AND FINANCIAL PERFORMANCE OF ETHIOPIAN MANUFACTURING COMPANIES |
| Giuli Keshelashvili
Marine Chavleishvili
Mariam Jibuti | <i>Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (Georgia)</i> | SUSTAINABLE BUSINESS MODELS: BUSINESS PRACTICES IN GEORGIA AND REGIONAL PROSPERITY |
| Saeed Ullah
Dr. Rehman Akhtar | <i>University of Engineering & Technology Peshawar (Pakistan)</i> | IDENTIFICATION AND RANKING OF THE FACTORS AFFECTING EMPLOYEE PERFORMANCE WITHIN AN ORGANIZATION |
| Orjinta, Ifeoma Hope
Ekwueme, Chika Maureen
Udoezika, David | <i>Chukwuemeka Odumegwu Ojukwu University (Nigeria)
Niger University (Niger)</i> | DETERMINANTS OF ACCOUNTING CONSERVATISM QUOTED INDUSTRIAL GOODS FIRMS IN NIGERIA |
| De Los Santos
Christine Mae Diaz
Repuela, Marzarette T.
Viking, Anika Faye
Dr. Mark Anthony N. Polinar | <i>Mabolo National High School (Philippines)</i> | LEADERSHIP TRAITS AND ACADEMIC PERFORMANCE OF GRADE 12 ACCOUNTANCY, BUSINESS, AND MANAGEMENT STUDENTS OF MABOLO NATIONAL HIGH SCHOOL |
| Odu, Adejare Samuel
Yusuf, Abdulrazaq Laro
Aluko, Tolulope Abayomi | <i>The Federal Polytechnic Ilaro (Nigeria)
Kwara State Radio Broadcasting Coporation (Nigeria)
The Federal Polytechnic Offa (Nigeria)</i> | THE POLITICAL ECONOMY OF MEDIA OPERATIONS IN NIGERIA: MEDIA AS BUSINESS VENTURES |
| Prof. Dr. Manita ARORA | <i>Amity University (India)</i> | A STUDY ON HEALTHY LIFESTYLES AMONG CONSUMERS |
| Assoc. Prof. Kasamanli Hamlet Jumshud oglu
Assoc. Prof. Suleymanov Kamil Mursal
Assoc. Prof. Urkaev Mamed G. Akhmedov Isa Akhmed ogly | <i>Azerbaijan Technological University (Azerbaijan)</i> | MATHEMATICAL METHODS FOR STUDYING INTER-INDUSTRY PRODUCTION RELATIONS IN ECONOMY |



19.05.2024
Hall-7, Session-1



Ankara Time
09⁰⁰ : 11⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Serkan ATEŞ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Onur KAYA | <i>Burdur Mehmet Akif
Ersoy University
(Türkiye)</i> | PRODUCTION OF AL6061 MATRIX
COMPOSITE REINFORCED WITH OLIVE
POMACE POWDER/ASH |
| Ali SULMAZ
Assist. Prof. Dr. Serkan
ATEŞ | <i>Burdur Mehmet Akif
Ersoy University
(Türkiye)</i> | SEAT WALKER FOR PEOPLE WITH
WALKING DIFFICULTIES |
| Assoc. Prof. Dr. Ebru Araç
ILGAR
Serhat AKDENİZ
Assoc. Prof. Dr. Bekir Barış
CİHAN | <i>Yozgat Bozok
University (Türkiye)</i> | EXAMINING THE VIEWS OF SPORTS
CLUB MANAGERS ON CURRENT
PROBLEMS AND SOLUTION
SUGGESTIONS OF TURKISH SPORTS |
| Assist. Prof. Dr. Mesut
ERGAN
Res. Assist. Dr. Tahir
KESKİN
Prof. Dr. Zeliha BAŞKURT | <i>Süleyman Demirel
University (Türkiye)
Bingöl University
(Türkiye)
Süleyman Demirel
University (Türkiye)</i> | SEASONAL CHANGES AND PHYSICAL
ACTIVITY IN PEOPLE WITH MIGRAINE |
| Lect. Merve ARI | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | (EFFECTS OF YOGA, MIND-BODY BASED
BODY AWARENESS
APPROACHES ON COGNITIVE
FUNCTIONS IN OLDER ADULTS |
| Furkan URESİN
Emir BİLGİN
Prof. Dr. Ahmet UYUMAZ | <i>Burdur Mehmet Akif
Ersoy University
(Türkiye)</i> | MULTIFUNCTIONAL MODULAR FULL
ELECTRIC AGRICULTURAL VEHICLE |
| Assist. Prof. Dr. Şerife OZKAN
NESİMİOĞLU | <i>KTO Karatay
University (Türkiye)</i> | ENERGY TRANSITION AND TURKIYE'S
ENERGY SECURITY |



19.05.2024
Hall-1, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Rukiye ÇAKMAK

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Metin TEKİN
Assist. Prof. Dr. Cemalettin
ŞİMŞEK
Prof. Dr. Selim BÜYÜKKURT
Assoc. Prof. Dr. Mustafa
ÜNAL | <i>Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)</i>
<i>Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)</i>
<i>Çukurova University
(Türkiye)</i>
<i>Karamanoğlu
Mehmetbey University
(Türkiye)</i> | INVESTIGATING THE POTENTIAL OF
RAMAN SPECTROSCOPY-BASED
ARTIFICIAL INTELLIGENCE METHODS IN
DETERMINING THE DATE OF
PREGNANCY |
| Cemal KARABULUT
Lect. Enes YÜCEL
Prof. Dr. Mehmet ÇUNKAŞ | <i>Selçuk University
(Türkiye)</i> | ANALYSIS OF AN ELECTRODYNAMIC
LEVITATION SYSTEM BASED ON THE
HALBACH MAGNET ARRAYS |
| Furkan KOSA
Prof. Dr. Menekşe Seden
TAPAN BROUTIN
Prof. Dr. Ridvan EZENTAŞ | <i>Bursa Uludağ
University (Türkiye)</i> | DETERMINATION OF POSTGRADUATE
MATHEMATICS TEACHERS' AWARENESS
OF INCIVILITY |
| Merve AKSAKAL
Prof. Fikriye Nuray YILMAZ | <i>Gazi University
(Türkiye)</i> | WEAK ORDER CONDITIONS OF THE
STOCHASTIC RUNGE-KUTTA METHOD
FOR STOCHASTIC DIFFUSION MODELS
WITH LEAST SQUARES MONTE-CARLO
SIMULATION AND APPLICATIONS TO
OPTION PRICING |
| Assist. Prof. Dr. Rukiye
ÇAKMAK | <i>Yozgat Bozok
University (Türkiye)</i> | BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES ON
GREEN HOSPITAL |
| Omer POLAT
Assist. Prof. Dr. Saltuk Buğra
SELÇUKLU | <i>Erciyes University
(Türkiye)</i> | IMPACT OF RENEWABLE CAPACITY
INCREASE ON ELECTRICITY MARKETS |
| Assoc. Prof. Dr. Vüqar Sabir
oğlu MUSTAFAYEV
Leyla Vüqar qızı
İSMAYILZADƏ | <i>Mingachevir State
University (Azerbaijan)</i> | APPLICATION OF MODERN
TECHNOLOGIES IN TRANSPORTATION
SYSTEMS |
| Khasay Mehdiyev
Shahla Garayeva
Irada Karimova
Waterfall Yusubova | <i>Azerbaijan Technology
University (Azerbaijan)</i> | ANALYSIS OF TOOLS USED BY
NEROMARKETING |
| Yusifov Mammad Rashid
Babayeva Ayten Vuqar | <i>Azerbaijan
Technological
University (Azerbaijan)</i> | ABSOLUTE VALUE AND NORMS OF
MATRIX CELLS AND OPERATIONS ON
THEM |
| Assoc. Prof. Dr. Qaayev
Maarif ŞƏRİF
Assoc. Prof. Dr. İsmayilov
Fazil İSMAYIL
Qarayev Şəhla NADİR | <i>Azerbaijan Technology
University (Azerbaijan)</i> | TAKING INTO ACCOUNT THE WORD
EXPERIENCE IN THE CLUSTERING OF
THE ECONOMY OF AZERBAIJAN |



19.05.2024
Hall-2, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. İhsan TOKTAŞ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Sevda KAYA
Assoc. Prof. Dr. Alper BİDEÇİ
Demirhan KAYA | Independent
Researcher Konya
(Türkiye)
Düzce University
(Türkiye) | DUZCE HEMSIN VILLAGE RURAL
STRUCTURE ANALYSIS STUDIES AND
TRADITIONAL HOUSING INVESTIGATION |
| Demirhan KAYA
Assoc. Prof. Dr. Alper BİDEÇİ
Sevda KAYA | Düzce University
(Türkiye)
Independent
Researcher Konya
(Türkiye) | BUILDING PHYSICS PROBLEMS
ENCOUNTERED IN HEALTH BUILDINGS:
DUZCE-AKÇAKOCA EXAMPLE |
| Hediye AŞÇI
Assoc. Prof. Dr. İhsan TOKTAŞ | Ankara Yıldırım Beyazıt
University (Türkiye) | THE EFFECT OF VISUAL ELEMENTS IN
THE PRESCHOOL PERIOD: HACİVAT AND
KARAGÖZ SAMPLE |
| Assoc. Prof. Dr. İhsan TOKTAŞ
Meryem LUTİN | Ankara Yıldırım Beyazıt
University (Türkiye) | ANATOLIAN SELJUK ARCHITECTURE,
DEVELOPMENT OF PARAMETRIC DESIGN
MODEL OF SELJUK ARCH PROFILES IN
COMPUTER ENVIRONMENT |
| Assist. Prof. Dr. Taner AŞÇI
Assoc. Prof. Dr. İhsan TOKTAŞ | Ankara Yıldırım Beyazıt
University (Türkiye) | USAGE OF TRADITIONAL PATTERNS IN
PRODUCT DESIGN: İZNIK YEŞİL MOSQUE
LAST CONGREGATION PLACE RAILING
PATTERN EXAMPLE |
| Assist. Prof. Dr. Muhammet Ömer DİŞ | Kahramanmaraş Sütçü
İmam University
(Türkiye) | EVALUATION OF SPATIAL DEVIATION
EMPLOYING NEW LOCAL RAINFALL
OBSERVATION STATIONS IN
KAHRAMANMARAŞ |
| Mirzoev. R.T | Azerbaijan
Technological
University (Azerbaijan) | CLOTHING DESIGN |
| Huseynov Yusif Rovshan
Assoc. Prof. Dr. Ahmadova
Metanet İsrail | Azerbaijan
Technological
University (Azerbaijan) | SUCCESS CRITERIA BY UNIVERSITY
TECHNOPARK |



19.05.2024
Hall-3, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Ayten KULIYEVA

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Eyüp ARDALI
Assist. Prof. Dr. Müjde
YÜCEL COŞAR | <i>Çanakkale Onsekiz
Mart University
(Türkiye)</i> | THE EFFECT OF CERAMICS FOUND IN
THE ANCIENT CITY OF AINOS ON THE
DESIGN OF SOUVENIRS IN THE REGION |
| Ahmet ÖZTÜRK | <i>Bitlis Eren University
(Türkiye)</i> | ASSITANCE PROVIDED TO MIGRANTS:
THE CASE OF MUŞ |
| Furkan ŞİMŞEK | <i>Selçuk University
(Türkiye)</i> | MINING IN THE DEMOCRAT PARTY ERA |
| Riad Səfərli | <i>Azerbaijan University
of Tourism and
Management
(Azerbaijan)</i> | CULTURAL ANALYSIS OF ALBANIAN
CHURCHES IN SHEKI-ZAGATALA REGION
AND THEIR IMPORTANCE FOR TOURISM |
| Dr. Ayten KULIYEVA | <i>Azerbaijan National
Academy of Sciences
(Azerbaijan)</i> | THE INFORMATION REGARDING SOUTH
AZERBAIJAN IN THE
ARCHIVES OF QULAM MAMMADLI |
| Musa MURSAGULIYEV | <i>Director of the
"Keshikchidagh" State
Historical-Cultural
Reserve (Azerbaijan)</i> | KURGANS OF GARASOY |
| Assoc. Prof. Aliyev Shakir
Rustam
Aliyeva Gulnara Nuraddin
Askerova Rada Isfandiyar | <i>Azerbaijan
Technological
University (Azerbaijan)</i> | STUDY OF THE FORMATION OF STYLE
DEVELOPMENT OF MODERN WOMEN'S
COSTUME |



19.05.2024
Hall-4, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Maria MUSHTAQ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Ikram Douini
Mohamed Mounir
El Mostafa Benka
Mohamed Dakki
Soumaya Hammada | <i>Sultan Moulay Slimane University (Morocco)</i>
<i>Mohammed V University (Morocco)</i> | COMPARISON OF AVIAN DIVERSITY, BREEDING COMMUNITIES, AND NESTING HABITATS BETWEEN URBAN AND PERI-URBAN ECOSYSTEMS OF FEZ (CENTRAL MOROCCO) |
| Faten Belarbi | <i>Mostaganem University (Algeria)</i> | PRODUCTION AND CHARACTERISATION OF CZTS ABSORBER LAYER BY LOW COST TECHNIQUE |
| Mouassa Bochra | <i>Chadli Benjdid University (Algeria)</i> | REVIEW ON LIFE REPRODUCTION OF THE GILT HEAD SEABREAM (SPARUS AURATA) |
| BRAHMI Zahia
GHERISSI Djallel Eddine | <i>Souk-Ahras University (Algeria)</i> | HORMONAL CONTROL OF THE ESTROUS CYCLE IN SHE CAMELS |
| Dr. Maria Mushtaq | <i>Punjab University (Pakistan)</i> | LEAD POISONING AND ROLE OF PROBIOTICS IN ITS AMELIORATION |
| Maria Fareed Siddiqui
Umar Raees
Mehreen Rasheed | <i>Lahore University (India)</i>
<i>Pakistan Council of Research in Water Resources (India)</i> | IMPACT OF ATENOLOL; AN ANTI-HYPERTENSIVE DRUG ON LIVER ACTIVITY THROUGH EVALUATING THE HEPATIC AMINOTRANSFERASES |
| Rahul Singh | <i>Mangalayatan University (India)</i> | FORMULATION & EVALUATION OF MUCOADHESIVE MICROSPHERES OF ATENOLOL FOR NASAL DELIVERY |
| E. Binuni Rebez
M. V. Silpa
V. Sejian | <i>Rajiv Gandhi Institute of Veterinary Education and Research (India)</i> | INFLUENCE OF ANTIOXIDANTS ON HEAT STRESS AMELIORATION IN SHEEP |
| Toleshi Teshome
Abera Gure
Shimeles Addisu Kite
Bereket Tesfaye
Guta Gonfa | <i>Jimma University (Ethiopia)</i> | ELECTROCHEMICAL DETERMINATION OF CAFFEINE IN COFFEE AND NON-ALCOHOLIC BEVERAGES USING g-C ₃ N ₄ -ZNO NANOCOMPOSITE MODIFIED GLASSY CARBON ELECTRODE |



19.05.2024
Hall-5, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Gloria Auristela Hernández Pérez

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Ana GONZALEZ
Dr. Asma AWAN
Prof. Dr. Manoj SHARMA | <i>Las Vegas Nevada University (United States of America)</i> | EFFECTIVENESS OF COMMUNITY-BASED PARTICIPATORY EVALUATION (CBPE): LESSONS LEARNED FROM A MODEL PROCESS EVALUATION FRAMEWORK |
| Aastha POUDEL
Dr. Asma AWAN
Prof. Dr. Manoj SHARMA | <i>Las Vegas Nevada University (United States of America)</i> | SOUTH ASIAN IMMIGRANTS' MENTAL HEALTH ISSUES: A NARRATIVE REVIEW |
| Dr. Foziyah Zakir | <i>Delhi Pharmaceutical Sciences and Research University (India)</i> | AYURVEDA: AN ANCIENT STRATEGY FOR ONE HEALTH |
| Mohammad Ahsan
Hussain Al Khowaildi
Hadi Al Khalaf
Nasser Busaleh | <i>Imam Abdulrahman Bin Faisal University (Saudi Arabia)</i> | DETERMINING THE RESPIRATORY FUNCTIONS AND ISOMETRIC STRENGTH DIFFERENCES AMONG ATHLETES AND NON-ATHLETES: A CROSS-SECTIONAL ANALYSIS |
| Fatima Bouizzal
Marouan EL Mourabit
Youssef EL Madhi
Moulay Laarbi Ouahidi | <i>Ibn Tofail University (Morocco)</i> | PSYCHOLOGICAL DISTRESS AMONG NEWLY RECRUITED TEACHERS IN MOROCCO |
| Shahid .H
Anjum. F
Asghar. K
Akhtar. N | <i>Agriculture University (Pakistan)</i> | SOCIO-CULTURAL AND PSYCHOLOGICAL PROBLEMS FACED BY INFERTILE WOMEN (A STUDY OF MULTAN CITY) |
| Hina Shahid
Dr.Farkhanda Anjum
Dr. Kanwal Asghar
Dr. Aqeela Saghir
Dr. Noreen Akhtar
Nida | <i>Agriculture University (Pakistan)</i> | WOMEN PARTICIPATION IN THE ADVANCEMENT OF AGRICULTURE SECTOR AND THEIR LIMITATION |
| Milatul Fatkhiyah
M. Fauzi | <i>UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan (Indonesia)</i> | OPTIMIZING THE ROLE OF CREATIVE ECONOMY IN THE MUSIC SUB SECTOR ON THE ECONOMY IN INDONESIA |
| Dr. Gloria Auristela Hernández Pérez | <i>Universidad Juárez Autónoma de Tabasco (Mexico)</i> | VIOLENCIA DE GENERO |



19.05.2024
Hall-6, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Doha Doughri

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Akbar Ali
Ali Hamza
Kainat Zohra
Maria Fatima | Government College
University (Pakistan) | AN APPROPRIATE TECHNIQUE FOR THE
SELECTIVE RECOGNITION OF LEAD AND
MERCURIC IONS USING 1,2,4-TRIAZOLE
BASED SILVER NANOPARTICLES |
| Balasubramani G L
Rinky Rajput
Manish Gupta
Pradeep Dahiya
Jitendra K Thakur
Rakesh Bhatnagar
Abhinav Grover | Jawaharlal Nehru
University (India)
National Institute of
Plant Genome Research
(India)
Banaras Hindu
University (India) | STRUCTURE-BASED DRUG REPURPOSING TO
INHIBIT THE DNA GYRASE OF
MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS |
| Sabrina Roguai
Abdelkader Djelloul | University of Abbes
Laghrour Khenchela
(Algeria) | INVESTIGATION OF STRUCTURAL,
MICROSTRUCTURAL AND OPTICAL
PROPERTIES OF ZnO, Zn _{0.90} Co _{0.05} M _{0.05} O
(M=Na, Al, Cd, Cu) THIN FILMS BY USP
METHOD |
| Sabrina Roguai
Abdelkader Djelloul | University of Abbes
Laghrour Khenchela
(Algeria) | SYNTHESIS OF CUO NPS FOR
PHOTOCATALYTIC APPLICATIONS BU
COPRECIPITATION METHOD |
| Shardul Pratik
Sachin Sanap
Pooja Rasal | JES's SND College of
Pharmacy (India) | FORMULATION AND EVALUATION OF
POLYHERBAL TABLET BY USING LIQUORICE,
ASHWAGANDHA, TULSI AND CINNAMON
EXTRACT |
| Fatima Ezzahra Atmani
Meriem Kasbaji
Safaa Adim
Aziz Hasib | Sultan Moulay Slimane
University (Morocco) | USING FISH SCALES AS A NEW BIOSORBENT
FOR THE ADSORPTION OF METHYLENE BLUE
FROM WASTEWATER: OPTIMIZATION,
EFFECT OF PHYSICOCHEMICAL PROPERTIES,
KINETIC MODELS AND THERMODYNAMIC
PARAMETERS |
| Hanane Meddas
Lakel Abdelghani | Mohamed Khider
University (Algeria) | STRUCTURAL AND OPTICAL PROPERTIES OF
SPIN COATING DEPOSITED SBDOPED SnO ₂
THIN FLMS |
| Saida TAOUSSI
Ahmed OUAHA
Khalid HOUMMADA
Abdelilah LAHMAR
Mohamed NAJI
Hssain BIH
Bouchaib MANOUN
Henrich FRIELINGHAUS
Manuel Pedro Fernandes
GRACA
Abdeslam EL BOUARI
Lahcen BIH | Moulay Ismail
University (Morocco)
CNRS/Aix Marseille
University (France)
Picardie University
(France)
Sultan Moulay Slimane
University (Morocco)
Sidi Mohamed Ben
Abdellah University
(Morocco)
Mohammed VI
University (Morocco)
Forschungszentrum
Jülich GmbH, Jülich
Center for Neutron
Scattering (Germany) | ADVANCED AND NOVEL GLASS-CERAMIC FOR
ALL-SOLID-STATE LITHIUM BATTERIES |
| Doha Doughri
Boubker Mehdaoui
Abdeslam El Bouari | Hassan II University
(Morocco) | INSIGHTS INTO OXIDE MATERIALS:
SYNTHESIS, STRUCTURAL ANALYSIS, AND
IONIC CONDUCTIVITY |



19.05.2024
Hall-7, Session-2



Ankara Time
11³⁰ : 13³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Cahangir HACIYEV

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---------------------------------|---|---|
| Assist. Prof. Dr. Ozlem ERDOĞAN | <i>Sivas Cumhuriyet University (Türkiye)</i> | ON VERB NOTATIONS IN TURKISH DICTIONARIES |
| Lale Hidayet kızı Paşayeva | <i>AMEA Literature Institute in the name of Nizami Ganjavi (Azerbaijan)</i> | MYSTICAL VIEW OF THE WORK OF "HAFT KHAN" |
| Prof. Dr. Cahangir HACIYEV | <i>Azerbaijan Technological University (Azerbaijan)</i> | DETERMINATION OF THE MEANING OF THE WORD "LEMBELI" BY THE RECONCILIATION METHOD |
| Hüseynova Gülnur | <i>Baku State University (Azerbaijan)</i> | PROBLEMS OF TRANSLATING THE NOVEL BY I. SHIKHLI 'TUMULTUOUS KURA' INTO RUSSIAN |
| Samirə Arif qızı QURBANOVA | <i>Ganja State University (Azerbaijan)</i> | EXAMPLES OF TEXT APPLICATION IN KEMAL ABDULLA`S "THE INCOMPLETE MANUSCRIPT" NOVEL |
| Muxayyoxon Matkobulova | <i>Andijan State University (Uzbekistan)</i> | A MAN WHO KNOWS LANGUAGES ENDS A DISPUTE WITH ONE WORD |



19.05.2024
Hall-1, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assist. Prof. Dr. Fatma ÇİFTÇİ

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Kubilay ÇAKICI
Assoc. Prof. Dr. Burak Hamza
ERYİĞİT | Marmara University
(Türkiye) | ANALYSING THE STRATEGIC PLANNING
APPROACH ADOPTED FOR
MUNICIPALITIES IN TÜRKİYE FROM THE
PERSPECTIVE OF STRATEGIC
MANAGEMENT SCHOOLS |
| Hasan Deniz DEMİRHAŇ
Assoc. Prof. Dr. Osman AĞIR | İnönü University
(Türkiye) | NEGATIVE PARTISANISM: ANALYSIS OF
2024 LOCAL ELECTIONS RESULTS |
| Ecem KOSE
Assoc. Prof. Dr. Çiğdem
AKMAN | Süleyman Demirel
University (Türkiye) | DIGITAL TRANSFORMATION IN TURKEY
AND FUTURE STRATEGIES |
| Günel KƏRİMLİ | Nakhchivan State
University (Azerbaijan) | CONTRIBUTION OF LEADERS ON THE
WAY TO SUCCESS |
| Dr. Gentrıt SMAKAJ | Independent
Researcher KOSOVO | BERLIN CONGRESS AND THE ALBANIANS |
| Nigar Huseynova
Jumshud Jabbarov
Gozel Mammadova | Azerbaijan
Technological
University (Azerbaijan) | FEATURES OF PROJECT MANAGEMENT
IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION OF
THE ECONOMY |
| Yetar ABDULLAYEVA
Zeynab GOJAYEVA
Gulgun ABDIYEVA
Shahla ALIYEVA | Azerbaijan
Technological
University (Azerbaijan) | MODERN APPROACHES TO HUMAN
CAPITAL MANAGEMENT IN THE
CONTEXT OF ECONOMIC DYNAMICS |
| Sümeyye KARAÇAYIR | KTO Karatay
University (Türkiye) | THE ROLE OF PSYCHOLOGICAL
ASSESSMENT IN THE RECRUITMENT
AND SELECTION PROCESS ON HUMAN
RESOURCES |
| Assist. Prof. Dr. Fatma
ÇİFTÇİ
Res. Assist. Gökçe Bahar
GÜRBÜZER
Prof. Dr. Cennet OĞUZ | KTO Karatay
University (Türkiye)
KTO Karatay
University (Türkiye)
Selçuk University
(Türkiye) | THE USAGE STATUS AND PROJECTIONS
OF FERTILIZER IN TERMS OF THE
SUSTAINABILITY OF WATER RESOURCES
IN TURKEY |



19.05.2024
Hall-2, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. Dr. Mustafa Savaş TORLAK

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Lect. Süleyman PAK
Assist. Prof. Dr. Neslişah GÜN | <i>Istanbul Gelişim University (Türkiye)</i>
<i>Kırklareli University (Türkiye)</i> | RELATIONSHIP OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL WITH INFLAMMATORY MARKERS AND BALANCE IN CROHN'S PATIENTS |
| Assoc. Prof. Dr. Bekir Barış CİHAN
Fatih FIRAT
Cüneyt YILDIRIM
Assoc. Prof. Dr. Ebru ARAÇ ILGAR | <i>Yozgat Bozok University (Türkiye)</i> | <i>I CHOSE SPORTS HIGH SCHOOL FOR MY CHILD, BECAUSE...</i> |
| Onur KALAYCI
Assoc. Prof. Dr. Mustafa Savaş TORLAK
Assoc. Prof. Dr. Emine ATICI | <i>KTO Karatay University (Türkiye)</i> | EFFECTS OF INSTRUMENT ASSISTED SOFT TISSUE MOBILITY ON RANGE OF MOTION, PAIN, SLEEP AND QUALITY OF LIFE IN OFFICE WORKERS WITH CHRONIC LOW BACK PAIN |
| Dr. Pınar KARAKUŞ
Dr. Yaşar DEMİR
Assist. Prof. Dr. Erhan DAĞ
Dr. Selçuk KILIÇ | <i>Independent Researcher Konya (Türkiye)</i>
<i>Samsun Training and Research Hospital Konya (Türkiye)</i>
<i>Kütahya Health Sciences University (Türkiye)</i>
<i>Samsun Training and Research Hospital Samsun (Türkiye)</i> | NEW TREND IN HEALTH TOURISM: WELLNESS TOURISM |
| Prof. Dr. Cahangir HACIYEV | <i>Azerbaijan Technological University (Azerbaijan)</i> | PAZYRYK CARPET: FEATURES AND PURPOSE |
| Aida Mustafayeva
Zemfira Əliyeva
Günel Baxşıyeva | <i>Mingachevir State University (Azerbaijan)</i> | DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN LIBERATED KARABAKH AND EASTERN ZANGAZUR ECONOMIC REGION |



19.05.2024
Hall-3, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Harminder SINGH

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Zohaib Hassan Sain | Superior University (Pakistan) | EXPLORING THE TRANSFORMATIVE IMPACT: AI'S INFLUENCE ON ADVANCEMENTS IN INDUSTRIAL RESEARCH |
| Zohaib Hassan Sain | Superior University (Pakistan) | EXPLORING CHAT-GPT'S PIVOTAL ROLE IN SHAPING THE LANDSCAPE OF INDUSTRY 4.0 |
| Mariana Lopez Samano
Kalpana Nanjareddy
Manoj-Kumar Arthikala | National Autonomous University (Mexico) | NLP4 AND NLP6 PROMOTER EXPRESSION IN PHASEOLUS VULGARIS DURING ROOT DEVELOPMENT |
| Himanshu GUPTA
Er. Pahulpreet SINGH
Dr. Harminder SINGH
Dr. Harjeet SINGH
Er. Himanshu KHANNA | Guru Nanak Dev University (India) | HEAT TRANSFER AUGMENTATION IN ARTIFICIALLY ROUGHNED SOLAR AIR HEATERS: A REVIEW |
| HALIMATU IBRAHIM
Ahmed Lawal Mashi
Abubakar sani | Umaru Musa Yar'adua University (Nigeria) | A REVIEW ON BIODIESEL PRODUCTION USING EGGSHELL AS CATALYST |
| Sanwal Shah
Hartapan Singh
Er. Himanshu Khanna
Dr. Harminder Singh
Dr. Harjeet Singh
Er. Satnam Singh
Er. Pahul Preet Singh
Er. khushmeet singh | Guru Nanak Dev University (India) | OPTIMIZATION OF THE DESIGN OF THE MAGNETIC LEVITATION HYPERLOOP SYSTEM |
| Davinder Pal
Er. Pahulpreet SINGH
Dr. Harminder SINGH
Dr. Harjeet SINGH
Er. Himanshu KHANNA | Guru Nanak Dev University (India) | IMPROVEMENT IN THE EFFICIENCY OF SOLAR AIR HEATER USING ARTIFICIAL ROUGHNESS: CFD APPROACH |
| Tanzeela Asghar
Abdul Ghaffar
Muhammad Yasin Naz
Shazia Shukrullah | Agriculture University (Pakistan) | FINITE ELEMENT ANALYSIS OF METAL NANOSTRUCTURES FOR HYPERTHERMIA TREATMENT USING COMSOL MULTIPHYSICS |
| Farzin Sheikh
Muhammad Yasin Naz
Shazia Shukrullah
Bilal Shoukat | Agriculture University (Pakistan) | RECYCLING OF PLASTIC WASTE AS A RENEWABLE ENERGY RESOURCE CONSIDERING ECONOMIC FEASIBILITY THROUGH CATALYTIC PYROLYSIS |



19.05.2024
Hall-4, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Roman Truskavetskyi

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Prof. Dr. Roman Truskavetskyi
Zubkovska Viktoriia
Khyzhniak Iryna | <i>Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N. Sokolovsky (Ukraine)</i> | INFLUENCE OF HYDROMORPHIC PROCESSES ON THE FORMATION OF THE PHOSPHATE STATE IN ACID SOILS |
| Thanh-Dung Nguyen
Thi-Pha Nguyen
Huu-Hiep Nguyen
Huu-Thanh Nguyen | <i>Can Tho University (Vietnam)
an Giang University (Vietnam)</i> | COMPARATIVE ANALYSIS OF RHIZOSPHERE AND ENDOPHYTIC BACTERIAL COMMUNITIES IN ROOT AND RHIZOSPHERE SOIL OF <i>Adenosma bracteosum</i> Bonati AT DIFFERENT STAGES |
| Miguel A. Rocha
Raul D.S.G. Campilho | <i>Polytechnic Institute of Porto (Portugal)
Porto University (Portugal)</i> | FRACTURE EVALUATION OF GLASS MICROFIBER-REINFORCED STRUCTURAL ADHESIVES |
| João C.M. Santos
Raul D.S.G. Campilho | <i>Polytechnic Institute of Porto (Portugal)
Porto University (Portugal)</i> | ADHESIVE JOINT OPTIMIZATION FOR THE MARITIME INDUSTRY |
| Atta ul Haq
Hafiz Muhammad Abubakar | <i>Government College University (Pakistan)</i> | SYNTHESIS OF NICKEL OXIDE/GRAPHENE OXIDE COMPOSITE FOR THE DEGRADATION OF CLOTHIANIDIN PESTICIDE |
| Adina Haqnawaz
Ushna | <i>Government College University (Pakistan)</i> | AN EFFICIENT PROCEDURE OF SYNTHESIS ACYCLIC C-GLYCOSIDES OF THIAZOLO [4, 5-b]PYRAZINE AND IMIDAZO[4,5-d]THIAZOLE WITH EXPECTED ANTI-CANCER ACTIVITIES |
| Ivan Pavlovic
Marija Pavlovic
Aleksandra Tasic
Sara Simeunovic | <i>Scientific Institute of Veterinary Medicine of Serbia (Serbia)</i> | SYNGAMOSIS OF PARTRIDGES (PERDIX PERDIX) IN BELGRADE AREA |
| Akbar Ali
Musrat Shaheen
Muhammad Ibrahim
Afshan Jabeen | <i>Faisalabad University (Pakistan)</i> | SYNTHESIS, SPECTROSCOPIC CHARACTERIZATION, DFT ANALYSIS OF PEPTIDE- PEPTOID HYBRID STRUCTURES VIA UGI MULTICOMPONENT REACTION AND THEIR BIOLOGICAL ACTIVITIES |
| Ali Imran
Hafiz Suleria | <i>The University of Melbourne (Australia)
Government College University (Pakistan)</i> | ASSESSMENT OF ANTIOXIDANTS AND PHENOLICS CONTENT, AND CHARACTERIZATION VIA LC-ESI-QTOF-MS/MS OF CEREAL WASTE |



19.05.2024
Hall-5, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. K. R. Padma

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|---|
| Dur E Maknoon Razia
Tabish Faheem | <i>Jilin University (China)
Nishtar Medical College
(Pakistan)</i> | QUERCETIN-LOADED NANOPARTICLES:
A NOVEL STRATEGY FOR CANCER
TREATMENT |
| Hawraa A.Ali Al-Dahhan
Haider Wissam Abed
Musa Adel Hazal
Mustafa Mahdi Mohsen
Ayat Jassim Jabar | <i>Kufa University (Iraq)</i> | DETECION OF TWO IMPORTANT
RELATED CYTOKINES IN CELIAC DISEASE
AND RHEUMATOID ARTHRITIS
PATIENTS: A COMPARATIVE STUDY |
| Marija Radmilović-
Radjenović
Nikola Bošković
Branislav Radjenović | <i>Belgrade University
(Serbia)</i> | ON THE EFFICIENCY OF
RADIOFREQUENCY TUMOR ABLATION |
| Hiba Shahid
Prof. Dr. Syed Ali Raza Naqvi | <i>Government College
University (Pakistan)</i> | ANTIOXIDANT, ENZYME INHIBITION
AND TOXICOLOGY STUDIES OF
METHANOL EXTRACTS OF SELECTED
MEDICINAL PLANTS |
| Dr. Effat Mazaheri
Fatemeh Jafari
Sama Sepordeh | <i>Ardabil University of
Medical Sciences (Iran)
Tabriz University of
Medical Sciences (Iran)</i> | THE RELATIONSHIP BETWEEN NURSING
TALENT AND TERIAGE COMPETENCE IN
NURSES WORKING IN EMERGENCY
DEPARTMENTS OF HOSPITALS
AFFILIATED TO ARDABIL UNIVERSITY OF
MEDICAL SCIENCE IN 2023 |
| Dr. K.R.Padma | <i>Sri Padmavati Mahila
Visvavidyalayam
(Women's) University
(India)</i> | PROBIOTICS IN MIXTURE WITH
AVOCADO JUICE REVEALED AN ARRAY
OF BIOACTIVE SUBSTANCES WHICH
POTENTIALLY BENEFIT HEALTH |
| R.VIDHYALAKSHMI
K.RAJAGANAPATHY | <i>Bharath Institute of
Higher Education and
Research (India)</i> | UNDERSTANDING THE GUT
MICROBIOTA-DRUG INTERACTION:
IMPLICATIONS FOR PHARMACOTHERAPY |
| M.Sc. Zahraa Abbass Qassim
Prof. Dr. Hawraa Abdulameer
Ali Al-Dahhan | <i>Kufa University (Iraq)</i> | ASSESSMENT THE LEVELS OF
ANTIBODIES (ANTI-TTG AND ANTI-AGA)
IN THE SERUM OF PATIENTS WITH
CELIAC DISEASE |
| Bismillah Iftikhar
Sumbal Imran
Asifa Javaid
Saim Naseer
Dr. Rizwana Raheel | <i>Hajvery University
(Pakistan)</i> | INTEGRATION OF CARDIAC EVALUATION
IN EPILEPSY CARE: RATIONALE AND
CLINICAL RECOMMENDATIONS |
| Bismillah Iftikhar
Sumbal Imran
Asifa Javaid
Saim Naseer
Dr. Rizwana Raheel
Dr. Mah Ru Nisa Atif | <i>Hajvery University
(Pakistan)</i> | EPILEPTIC HEART SYNDROME: CARDIAC
COMPLICATIONS IN CHRONIC EPILEPSY |



19.05.2024
Hall-6, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Irfan Mustafa

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|--|
| Fozia Anjum
Arooj Anwar
Naheed Akhter
Muhammad Shahid | Govt. College University
(Pakistan) | ISOLATION AND IDENTIFICATION OF BIOMASS PRODUCTION OF SPIRULINA SP. FROM WATER FALL OF SOON VALLEY, PAKISTAN |
| Kaoutar Moulakhnif
Abdessamad Faik
Abdeslam El Bouari | Hassan II University
(Morocco)
Technologies, Mohammed VI Polytechnic University
(Morocco) | CHARACTERIZATION AND BEHAVIOR OF BINARY SALT HYDRATE@ACTIVATED CARBON COMPOSITES FOR SUSTAINABLE THERMOCHEMICAL ENERGY STORAGE |
| Wajiha Waheed | Allama Iqbal Open University
(Pakistan) | MODELING AND NON-SIMILAR ANALYSIS OF MHD MIXED CONVECTION FLOW IN A POWER LAW FLUID ALONG A PERMEABLE WEDGE WITH NON-LINEAR RADIATION |
| Dr. Irfan Mustafa | Allama Iqbal Open University
(Pakistan) | A THEORETICAL ANALYSIS OF Fe ₂ O ₃ -C ₂ H ₆ O ₂ BASED FERROFLUID FLOW THROUGH A PERMEABLE MOVING WEDGE WITH NON-LINEAR MAGNETIC FIELD |
| Aliyu Hassan | Air Force Institute of Technology, Nigerian Air Force ((United States of America) | THE EFFECTS OF UNCONTROLLED WASTE DISPOSAL ON URBAN FLOODS IN TUDUN ILU, KADUNA, NIGERIA |
| Bismillah Iftikhar
Sumbal Imran
Asifa Javaid
Saim Naseer
Dr. Rizwana Raheel
Dr. Lubna Shakir | Hajvery University
(Pakistan) | META-ANALYSIS OF EPILEPSY-ASSOCIATED CARDIAC ABNORMALITIES |
| Amine El Harfouf
Sanaa Hayani Mounir
Abderrahim Wakif | Sultan Moulay Slimane University (Morocco)
Hassan II University
(Morocco) | ANALYSIS OF THERMAL RADIATION AND OHMIC HEATING EFFECTS ON THE ENTROPY GENERATION OF MHD WILLIAMSON FLUID THROUGH AN INCLINED CHANNEL |
| Zineb MOUJOURD
Abdeslam EL BOUARI
Omar TANANE | Hassan II University
(Morocco) | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF NEW ECO-FRIENDLY GEOPOLYMER CONCRETE FOR SUSTAINABLE CONSTRUCTION APPLICATIONS |
| Yusuf Babangida Attahiru
Azman Mohamed
K. Paramesvaran
Jabir Allami | Malaysia Teknologi Universiti (Malaysia)
Kebbi State University of Science and Technology
(Malaysia) | APPLICATION OF BIO-OIL AND NEUTRAL CARBON WASTES IN WARM MIX ASPHALT MIXTURES |



19.05.2024
Hall-7, Session-3



Ankara Time
14⁰⁰ : 16⁰⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Assoc. Prof. sci. Džana Rahimić Ramić

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|--|
| Qurat-ul-aen Malik
Dr. Rafrat Shakil Ansari | Sharda University
(India) | UNVEILING KASHMIR: NARRATIVES OF VIOLENCE AND RESISTANCE IN BASHARAT PEER'S "CURFEWED NIGHT" |
| Melik Sami
Khelil Sara
Tallal Abdel Karim Bouzir | Mohamed Khider
Biskra University
(Algeria) | CHILD-CENTRIC URBAN PLANNING: LESSONS FROM AROUND THE WORLD |
| MIMOZA KOTOLLAKU
ERINDA BIBA | Aleksandër Xhuvani
University (Albania) | MEDICAL TOURISM IN ALBANIA |
| Dr. Latha Manickam
Ms. Jayesri A/P
Sevakumaran
Zuairia Ahmed Unaisa
Yaalarasi Mohan
Usha Rani Rajan | MAHSA University
(Malaysia) | THE EFFECT OF ONLINE PROMOTIONAL ACTIVITIES AND STORE ATMOSPHERE PROMOTION ON IMPULSE BUYING BEHAVIOR |
| Assoc. Prof. sci. Džana
Rahimić Ramić | University of Sarajevo
(Bosnia and
Herzegovina) | IS MAN'S ABILITY TO PRODUCE IN DANGER OF TECHNICAL USE? |
| M. Iksan Febriyanto
Ade Gunawan MM
Santi Nailul Izaty | UIN K.H.
Abdurrahman Wahid
Pekalongan (Indonesia) | APPLICATION OF ECONOMIC PRINCIPLES OF BUSINESS IN ISLAMIC PERSPECTIVE: CASE STUDIES ON JUSTICE, SOCIAL RESPONSIBILITY, AND BLESSEDNESS IN BUSINESS PRACTICES |
| Dr. Rizwana Raheel
Dr. Lubna Shakir
Prof. Dr. Humaira Majeed
Khan
Dr. Ali Sharif
Dr. Arham Shabbir | Hajvery University
(Pakistan)
Lahore College for
Women University
(Pakistan) | ADDRESSING E-HEALTHCARE ACCESSIBILITY IN PAKISTAN: INNOVATIONS, INITIATIVES, AND FUTURE DIRECTIONS |



19.05.2024
Hall-1, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Laila AFIA

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|--|--|
| Zahra FOUAD SHEEKHEEN
Prof. Paul RODRIGUES | King Khalid University
(Saudi Arabia) | ENERGY EFFICIENT INTELLIGENT DYNAMIC WORKLOAD SCHEDULING ON PARALLEL MULTIPROCESSOR SYSTEMS |
| B. Yagoubi | Mostaganem University
(Algeria) | USE OF THE ORTHOGONALITY PRINCIPLE IN ARTIFICIAL NEURAL NETWORK AND AUTOREGRESSIVE MODEL |
| Aneta Nycz
Janusz Skrzypacz
Przemysław Szulc | Wroclaw University of Science and Technology
(Poland) | RESEARCH ON LOW SPECIFIC SPEED CENTRIFUGAL PUMP WITH A GAP DRAINAGE |
| Z. Rahou
D. Moustaine
Y. Ben-Ali
A. Hallaoui | Sidi Mohamed Ben Abdellah University
(Morocco)
Ibn Zohr University
(Morocco) | THERMODYNAMIC OPTIMIZATION OF Tb–Ni BINARY SYSTEM SUPPORTED BY DFT CALCULATIONS |
| Ahmed OUAHA
Saida TAOUSSI
Khalid HOUMMADA
Daoud MEZZANE
Abdelilah LAHMAR
Hssain BIH
Mohamed NAJI
Bouchaib MANOUN
Lahcen BIH | Moulay Ismail University
(Morocco)
CNRS/Aix Marseille University
(France)
Picardie University
(France)
Sultan Moulay Slimane University
(Morocco)
Sidi Mohamed Ben Abdellah University
(Morocco)
Mohammed VI University
(Morocco) | IMPROVING DIELECTRIC PROPERTIES AND ENERGY STORAGE CAPACITIES OF BNT CERAMICS THROUGH GLASS MODIFICATION |
| BOUDRAHAM Salima
MABROUKI Jamal
AIT OUJALLAL Ilham
ANOUZLA Abdelkader
LOUKILI Hayat
ABROUKI Younes | Mohammed V University
(Morocco)
Hassan II University
(Morocco) | WIND ENERGY IN SEAWATER DESALINATION SYSTEMS |
| AIT OUJALLAL Ilham
MABROUKI Jamal
BOUDRAHAM Salima
ANOUZLA Abdelkader
LOUKILI Hayat
ABROUKI Younes | Mohammed V University
(Morocco)
Hassan II University
(Morocco) | ROLE OF BIOMASS IN SUSTAINABLE HYDROGEN PRODUCTION |
| Prof. Dr. Laila AFIA
Prof. Dr. Rachid SALGHI | Ibn Zohr University
(Morocco) | EXPLORING THE POTENTIAL OF LINSEED OIL AS ENVIRONMENT-FRIENDLY CORROSION INHIBITOR FOR C38 STEEL |
| Prof. Dr. Laila AFIA
Prof. Dr. Rachid SALGHI | Ibn Zohr University
(Morocco) | ELECTROCHEMICAL EVALUATION OF CORROSION INHIBITION EFFECT OF 2-(2-PYRIDYL) BENZIMIDAZOLE FOR C38 STEEL IN HYDROCHLORIC ACID SOLUTION |



19.05.2024
Hall-2, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Latha Manickam

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Shwetank Rai
Lucky Raj
Prashant Kumar
Saikat Mazumdar
Dr. Monalisa Halder
Dr. Ranjita Sinha
Dr. Sandip Halder | <i>Abacus Institute of Engineering and Management (India)</i>
<i>Asansol Engineering College (India)</i> | FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION (INDUSTRY 4.0): "DEEP LEARNING" |
| Orjinta, Ifeoma Hope
Dim, Amaka Victoria
Udoezika, David | <i>Chukwuemeka Odumegwu Ojukwu University (Nigeria)</i>
<i>Niger University (Niger)</i> | DETERMINANTS OF FINANCIAL DISTRESSED COMPANIES: EVIDENCE FROM INDUSTRIAL GOODS FIRMS IN NIGERIA |
| Lutovac Jelena
Slobodan Popović | <i>Megatrend University (Serbia)</i> | INNOVATIVE BUSINESS IN THE BANKING SYSTEM EXAMPLE OF THE REPUBLIC OF SERBIA |
| Slobodan Popović
Lutovac Jelena | <i>Megatrend University (Serbia)</i> | INTERNAL CONTROL IN THE WORK OF THE FINANCIAL SECTOR AND THE REAL ECONOMY SECTOR OF SMALL ECONOMIES |
| Bouteldja Naima
Zoubiri Sabah
Mammeri Adel
Attir Badreddine | <i>Pole University (Algeria)</i>
<i>Biskra University (Algeria)</i> | COMPARATIVE ANALYSIS OF AQUACULTURE PRODUCTION PERFORMANCE IN THE REGIONS OF M'SILA AND AÏN DEFLA, ALGERIA |
| Mehdi DRISSI
Prof. Dr. Asmae BENTHAMI | <i>Mohammed V University (Morocco)</i> | A SCIENTIFIC APPROACH ON TAXATION IN THE BANKING SECTOR IN MOROCCO: ASSESSMENT OF EXISTING MECHANISMS AND FUTURE PROSPECTS |
| Laila Fitria Nur RAHMA
Hendri Hermawan
ADINUGRAHA | <i>UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan (Indonesia)</i> | ANALYSIS OF THE EFFECT OF AVERAGE WAGE OF WORKERS, GRDP, AND EXPORT VALUE OF GOODS BY PROVINCE ON THE REALIZATION OF FOREIGN INVESTMENT IN INDONESIA IN 2021 |
| Dr. Latha Manickam
Ms. Jayesri A/P
Sevakumaran
Mehnaz Zahin
Wu Yiqing
Ye Yunlong | <i>MAHSA University (Malaysia)</i> | A STUDY ON THE TURNOVER AND OTHER EMPLOYEE INTENTION TO LEAVE THE EDUCATION SECTOR |
| Deepali TOMAR | <i>Himalayiya University (India)</i> | DEVELOPMENT OF MICRO, SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN UTTARAKHAND |
| Zeynab GOJAYEVA | <i>Azerbaijan Technological University (Azerbaijan)</i> | INCLUSIVE BUSINESS MODELS: EMERGENCE AND THEORETICAL ASPECTS |



19.05.2024
Hall-3, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Deepak Kumar

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| YUSUF LAWAL
GAMBARAWA
Assoc. Prof. Yusuf Hasan
Dr. Abubakar Sani | <i>Umaru Musa Yar'adua
University (Nigeria)</i> | A REVIEW ON SYNTHESIS AND ANTI-ONCHOCERCAL ACTIVITY OF ACETAL |
| Nitika Saini
Barinderjit Singh | <i>I.K. Gujral Punjab
Technical University
(India)</i> | UTILIZATION OF KINNOW PEEL BYPRODUCT FOR PASTA FORTIFICATION |
| Neha Patole | <i>JES's SND College of
Pharmacy (India)</i> | TRANSDERMAL DRUG DELIVERY SYSTEM |
| Muhammad Bilal Hussain
Marwa Waheed
Farhan Saeed
Muhammad Afzaal
Bushra Niaz
Aftab Ahmad Khan | <i>Government College
University (Pakistan)
Riphah International
University (Pakistan)</i> | PSYLLIUM HUSK (PLANTAGO OVATA); DETERMINING ITS NUTRITIONAL COMPOSITION AND PHARMACOLOGICAL PROPERTIES |
| Deepak Kumar
Rishabha Malviya | <i>Galgotias University
(India)</i> | TRANSFORMING PHARMACEUTICAL WASTE MANAGEMENT: ADVANCES IN DRUG RECOVERY TECHNIQUES |
| Akbar Ali
Muhammad Zia ul Mustafa
Kainat Zohra | <i>Government College
University (Pakistan)</i> | PREPARATION OF PYRIMETHAMINE BASED NOVEL CO-CRYSTAL SALTS VIA SOLVENT EVAPORATION METHOD |
| Kinza Zulfiqar
Hafeez Anwar | <i>Agriculture University
(Pakistan)</i> | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF CHROMIUM SUBSTITUTED COPPER GALLIUM OXIDE NANOPARTICLES FOR PHOTOVOLTAIC APPLICATIONS |
| Abdelhadi MAZRHA
Khaoula FAIZ
Malika AMMARI
Chaymae GHAFLOULI
Mohammed MERZOUKI
Bouchra LOUASTÉ | <i>Sidi Mohammed Ben
Abedllah University
(Morocco)</i> | PHYSICO-CHEMICAL CHARACTERIZATION AND TREATMENT OF WINERY WASTEWATER BY SEQUENTIAL BATCH REACTOR AT LOW AND MEDIUM LOAD |
| Sania Arif
Hafeez Anwar | <i>Agriculture University
(Pakistan)</i> | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF GO/g-C ₃ N ₄ /ZnFe ₂ O ₄ NANOCOMPOSITE FOR PHOTOCATALYSIS APPLICATION |



19.05.2024
Hall-4, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Chaimaa AZZOUZI

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|---|---|--|
| Abdelhadi MAZRHA
Khaoula FAIZ
Adil ROUKBANI
Bouchra LOUASTE | <i>Sidi Mohammed Ben
Abedllah University
(Morocco)</i> | REVOLUTIONIZING MEAT
PRESERVATION: HARNESSING NOVEL
NATURAL PRESERVATIVES FOR QUALITY
AND HEALTH ENHANCEMENT |
| Khaoula FAIZ
Chaymae GHAFLOULI
Adil ROUKBANI
Abdelhadi MAZRHA
Mohammed MERZOUKI
Mohammed BENLMLIH
Bouchra LOUASTE | <i>Sidi Mohammed Ben
Abedllah University
(Morocco)</i> | PHYTOCHEMICAL COMPOSITION AND
ANTIOXYDANT ACTIVITY OF OLIVE
LEAVES EXTRACT |
| Malika Ammari
Imane Zoufri
Abdelhadi Mazgha
Younesse El-Byari
Mohammed Merzouki | <i>Sidi Mohammed Ben
Abedllah University
(Morocco)</i> | DES TESTS BIOLOGIQUES POUR LE
TRAITEMENT DES MARGINES |
| ROUKBANI Adil
FAIZ Khaoula
GHAFLOULI Chaymae
LOUASTE Bouchra | <i>Sidi Mohammed Ben
Abedllah University
(Morocco)</i> | POTENTIAL SOLUTIONS AND
RECOMMENDATIONS FOR IMPROVED
OLIVE OIL WASTE MANAGEMENT |
| Youssef Attia
K.A. Asiry
Fulvia Bovera
Shatha Alqurashi
Abdullah G. AL-Ghamdi
Majed S. Alrefaei | <i>King Abdulaziz
University (Saudi
Arabia)
Napoli Federico II
University (Italy)
Jeddah University
(Saudi Arabia)
King Abdulaziz
University (Saudi
Arabia)</i> | PROXIMATE CHEMICAL COMPOSITION,
MINERALS, AMINO ACIDS, AND FATTY
ACIDS PROFILES OF BLACK SOLIDER FLY
LARVAE AND PREPUPAE AS A POULTRY
FEEDSTUFF |
| SIVASURIYAN K
GUNASEKAR G
GOWRI SHANKAR S
AJAYDESOUZA V
PRITHIVIRAJ K | <i>Annamalai University
(India)</i> | BOOSTING PLANTS GROWTH IN
SUSTAINABLE AGRICULTURE USING
BIOSTIMULANTS |
| Hajar Bennari
Hassan Chaair
Soumia Belouafa | <i>Hassan II University
(Morocco)</i> | UNVEILING THE RICH HERITAGE OF
DATE PALM CULTIVATION: INSIGHTS
FROM MOROCCAN DATE VARIETIES |
| Sara Badrouss
El Mostafa Bachaoui
Mohamed Jibril Daia Eddine
Hicham Mouncif
Mohamed Biniz | <i>Sultan Moulay Slimane
University (Morocco)</i> | IMPROVING EFFICIENCY IN PLANT
SPECIES MAPPING AND UAV IMAGE
PROCESSING: LESSONS FROM
MOROCCO'S HIGH ATLAS MOUNTAINS
USING AN ENHANCED U-NET
METHODOLOGY |
| Chaimaa AZZOUZI
Mehdi
BOUCHEIKHCHOUKH | <i>Bendjedid El Tarf
University (Algeria)</i> | A COMPARATIVE STUDY OF THE
GASTROINTESTINAL PARASITISM IN
SHEEP AND GOATS IN EASTERN ALGERIA |



19.05.2024
Hall-5, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Prof. Dr. Youssef KANDRI RODI

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| MK VIJAYALAKSHMI
K SNEGA
J NADHIYA | <i>Bharath Institute of Higher Education and Research (India)</i> | PHARMACOVIGILANCE AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI): AN ANALYSIS |
| Frida Karima
Hendri Hermawan
Adinugraha | <i>UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan (Indonesia)</i> | BRIDGING THE GAP: INTERNET ACCESS AND DIGITALIZATION IN PEKALONGAN REGENCY |
| Alice SISINNO | <i>Università degli Studi di Milano (Italy)</i> | THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON THE ART MARKET: EXPLORING AUTHENTICATION STRATEGIES IN THE DIGITAL AGE |
| Nisrine REZKI
Mohamed MANSOURI | <i>Hassan First University (Morocco)</i> | REVOLUTIONIZING SUPPLY CHAIN RISK ASSESSMENT THROUGH ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS |
| Afafe ELABBADI
Prof. Dr. Youssef KANDRI RODI
Prof. Dr. Mouhcine SFAIRA | <i>Sidi Mohamed Ben Abdellah University (Morocco)</i> | STUDY OF CORROSION INHIBITION BEHAVIOR AND MILD STEEL PROTECTION BY A N-HETEROCYCLIC AROMATIC COMPOUND IN HYDROCHLORIC ACID |
| Omar Britel
Asmae Fitri
Adil Touimi Benjelloun
Mohammed Benzakour
Mohammed Mcharfi | <i>Sidi Mohamed Ben Abdellah University (Morocco)</i> | THE INFLUENCE OF π -SPACER VARIATION ON THE OPTOELECTRONIC PROPERTIES OF CARBAZOLE-BASED SENSITIZERS FOR DYE-SENSITIZED SOLAR CELL APPLICATION: THEORETICAL APPROACH |
| Marija Radmilović-Radjenović
Branko Kolarić
Darko Vasiljević
Branislav Radjenović | <i>Belgrade University (Serbia)</i> | MATERIAL PLATFORM FOR INTEGRATED QUANTUM LIGHT SOURCES |
| Faisal Nazir | <i>Agriculture University (Pakistan)</i> | PRODUCTION AND CHARACTERIZATION OF CARBON NANOTUBES FROM BIOCHAR UNDER MICROWAVE IRRADIATION |
| GUNASEKAR G
SIVASURIYAN K
AJAYDESOUZA V
KATHIRAVAN P
PRITHIV R
GOWRI SHANKAR S | <i>Annamalai University (India)</i> | MAJOR PLANT DISEASE VECTORS AND THEIR MANAGEMENT |



19.05.2024
Hall-6, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Dr. Vijay Singh

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|--|---|
| Siti Nur Nashwa Faqihah Bt
Mohd Fabli
Nursabrina Munawar | <i>Teknologi MARA
Univeersity (Malaysia)
Putra Univeersity
(Malaysia)</i> | FROM GARDEN TO CUP: EXPLORING
HERBAL INFUSIONS |
| Yusuf Babangida Attahiru
Azman Mohamed
K. Paramesvaran
Jabir Allami | <i>Universiti Teknologi
Malaysia (UTM)
(Malaysia)
Kebbi State University
of Science and
Technology (Nigeria)</i> | APPLICATION OF BIO-OIL AND NEUTRAL
CARBON WASTES IN WARM MIX
ASPHALT MIXTURES |
| Anjali Chaturvedi | <i>Analyst, Agilent
Technologies (India)</i> | HYPHENATED TECHNIQUE:
ADVANCEMENT OF LIQUID
CHROMATOGRAPHY COUPLED WITH
DIFFERENT DETECTION METHODS IN
VARIOUS BIOLOGICAL, CHEMICAL AND
TOXICOLOGICAL ANALYSIS |
| Priyanjali Kaushal
Aliza Danish
Pushpanjali Maurya
Gulshi
Shama Akhtar
Mohd Zeeshan
Abdul Rahman Khan
Saimah Khan | <i>Integral University
(India)</i> | ANTIBIOTIC POLLUTION IN AQUATIC
ENVIRONMENTS: UNDERSTANDING
ENVIRONMENTAL IMPACTS |
| Rohan Srivastava
Abdul Rahman Khan
Saimah Khan | <i>Integral University
(India)</i> | ASSESSMENT OF AMBIENT AIR
POLLUTION LEVELS: A FIVE-YEAR
ANALYSIS OF PM2.5, NO, NO2 , NOX , CO,
AND SO2 |
| Dr. Vijay Singh
Dr. Aastha Agnihotri
Dr. Sapna Devi | <i>Himachal Pradesh
University (India)</i> | SUSTAINABLE FARMING PRACTICES AND
ITS ECONOMIC IMPACT ON RURAL
POPULATIONS |
| Sajjadur Rahman
Md. Mashrur Hossain Rubab
Mahjabin Prema Payal | <i>Dhaka University
(Bangladesh)</i> | DEVELOPING A SMART SUSTAINABLE
AGRICULTURE INITIATIVE IN
BANGLADESH: A DATA-DRIVEN
APPROACH TO ENSURING FOOD
SECURITY AND MINIMIZING
ENVIRONMENTAL IMPACT |
| András Schlett
Judit Beke | <i>Pázmány Péter Catholic
University (Hungary)
Budapest Business
University (Hungary)</i> | 20 YEARS IN THE EU. THE SITUATION OF
HUNGARIAN AGRICULTURE AFTER EU
ACCESSION: EXPERIENCES AND LESSONS
LEARNED |
| András Schlett
Judit Beke | <i>Pázmány Péter Catholic
University (Hungary)
Budapest Business
University (Hungary)</i> | 20 YEARS IN THE EU. THE STATE OF
HUNGARIAN AGRICULTURE BEFORE EU
ACCESSION |



19.05.2024
Hall-7, Session-4



Ankara Time
16³⁰ : 18³⁰



ID: 897 0755 8402
Password: 171819

HEAD OF SESSION: Nadagouda Kalyani

| AUTHOR(S) | ORGANISATION | TOPIC TITLE |
|--|---|--|
| Fedwa BEGHDADI
El-Hadj DRICHE | Hassiba Benbouali
University of Chlef
(Algeria) | TUBERCULOSIS IS A THREAT TO OLIVE
TREES |
| Fedwa BEGHDADI
El-Hadj DRICHE | Hassiba Benbouali
University of Chlef
(Algeria) | FIRE BLIGHT DISEASE IS A THREAT TO
THE CROP OF APPLE AND PEAR TREES |
| Fedwa BEGHDADI
El-Hadj DRICHE | Hassiba Benbouali
University of Chlef
(Algeria) | THE ALGERIAN DESERT IS A RICH
SOURCE OF ACTINOBACTERIA WITH
IMPORTANT BIOTECHNOLOGICAL
ACTIVITIES |
| Nadagouda Kalyani | G. Pulla Reddy
Engineering College
(India) | STUDY ON COMPRESSIVE STRENGTH OF
QUARRY DUST AS FINE AGGREGATE IN
CONCRETE |
| Gowri Shankar S.
Ajaydesouza V.
Gunasekarg.
Kathiravan P.
Prithiviraj K. | Annamalai University
(India) | ETHICAL CONSIDERATIONS IN
TECHNOLOGY IMPLEMENTATION IN
VARIOUS SECTORS |
| Ms. Divya Jain | Manav Rachna
International Institute
of Research and Studies
(India) | IDENTIFYING INCONSISTENCIES IN
GOOGLE TRENDS DATA AND
GENERATING CONSISTENT GOOGLE
TRENDS SERIES |
| Nurin Farhah binti Ibrahim
Nursabrina Munawar | Teknologi MARA
Univeersity (Malaysia)
Putra Univeersity
(Malaysia) | EXPLORING EDIBLE FLOWERS AS
INFUSIONS |
| Arwa Ahmed Zehairy
Awatif Abid Al-Judaibi
Sayed Sartaj Sohrab
Esam Ibraheem Azhar | King Abdulaziz
University (Saudi
Arabia)
Jeddah University
(Saudi Arabia)
King Abdulaziz
University (Saudi
Arabia)
King Abdulaziz
University (Saudi
Arabia) | DEVELOPING IN-HOUSE ELISA BASED ON
RECOMBNANT NUCLEOPROTEIN FOR
THE DETECTOION OF IgG AGAINST RIFT
VALLEY FEVER VIRUS |
| Pooja Rasal
Bhumika Khairnar
Neha Patole | JES's SND College of
Pharmacy (India) | FORMULATION AND EVALUATION OF
POLYHERBAL FACIAL SCRUB |

CONTENT

| | |
|---------------|-----|
| CONGRESS ID | I |
| PROGRAM | II |
| PHOTO GALLERY | III |
| CONTENT | V |

| Author | Title | No |
|---|--|----|
| Monica Alina Toma | ABSENCE AND LONGING IN PABLO NERUDA'S
"TWENTY LOVE POEMS AND A SONG OF
DESPAIR" | 1 |
| Mimoza KOTOLLAKU
Erinda BIBA | MEDICAL TOURISM IN ALBANIA | 2 |
| Huma Ali
Saba zubair | IMPACT OF MENTORING ON PERSONAL AND
PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF
MANTEES: A KEY APPROACH TOWARDS
SUCCESS | 3 |
| Abdelghani Sougrati
Mohamed Boumazgour | CASE OF THE NORM EQUALITIES OF
ELEMENTARY OPERATORS | 4 |
| Abdelkarim Elkhatir
Miloud Chakit
Said Lotfi
A.O.T Ahami
Jamila Riyahi | PSYCHOPHARMACOLOGICAL RELATIONSHIP
BETWEEN PSYCHOACTIVE SUBSTANCES AND
VIOLENT BEHAVIOR IN MOROCCAN
SPECTATORS: A CROSS SECTIONAL STUDY | 5 |
| Raf Raf Shakil Ansari | SILENT STORMS: THE RESILIENCE IN
TASLIMA NASRIN'S 'GARMENT GIRLS' | 6 |
| Syed Ghazanfer Abbas
Anwar Mahjabeen | VICTIM OF DIFFERENTIAL TREATMENT BY
THE FACULTY; CONTEXT, CAUSES AND
MOTIVES | 7 |
| Arunkumar R
C. Dhivya | AGRICULTURAL DEVELOPMENT
PROGRAMMES AND STRATEGIES TOWARDS
CLIMATE CHANGE ADAPTATION AND
MITIGATION | 9 |
| Sara Badrouss
El Mostafa Bachaoui
Mohamed Jibril Daia Eddine
Hicham Mouncif
Mohamed Biniz | IMPROVING EFFICIENCY IN PLANT SPECIES
MAPPING AND UAV IMAGE PROCESSING :
LESSONS FROM MOROCCO'S HIGH ATLAS
MOUNTAINS USING AN ENHANCED U-NET
METHODOLOGY | 10 |
| Farkhanda Anjum
Hina Shahid
Ammar Hassan | VEGETABLE FARMING AS A CATALYST FOR
SOCIAL SECURITY: EMPOWERING RURAL
HOUSEHOLDS IN TOBA TEK SINGH DISTRICT | 11 |
| Shahid .H
Anjum. F
Asghar. K
Akhtar .N | SOCIO-CULTURAL AND PSYCHOLOGICAL
PROBLEMS FACED BY INFERTILE WOMEN (A
STUDY OF MULTAN CITY) | 12 |

| | | |
|--|--|----|
| Hina Shahid
Farkhanda Anjum
Kanwal Asghar
Aqeela Saghir
Noreen Akhtar
Nida | WOMEN PARTICIPATION IN THE
ADVANCEMENT OF AGRICULTURE SECTOR
AND THEIR LIMITATION | 13 |
| Oumaima Chajii
Ali Zourif
Younes Chemchame
Reda Achahboune
Mohamed Dalal
Abdeslam El Bouari | LIGNIN FROM PLANT MATERIAL (RUBIA
TINCTORUM L.): EXTRACTION AND
CHARACTERISATION. | 14 |
| Sadaf Mushtaq
Muhammad Mushtaq | GREEN SYNTHESIS OF ZINC OXIDE AND
MAGNESIUM OXIDE
NANOPARTICLE BY USING TEA LEAVES FOR
PHOTOCATALYTIC APPLICATION | 15 |
| Muhammed, Y.
Adejoh, S. O.,
Muhammad, U. H.
Aliyu, P. A. | EFFECTS OF INTEREST RATE ON CREDIT
ACCESSED BY MAIZE FARMERS IN KUJE AREA
COUNCIL OF ABUJA, NIGERIA | 16 |
| Chokri BAYOUDH
Afifa MAJDOUB
Messaoud MARS | OPTIMIZING IN VITRO REGENERATION
PROTOCOLS OF TUNISIAN LOCAL PEARS
(Pyrus communis L) AND FIGS (Ficus carica L) | 17 |
| K. SIVASURIYAN
P. MADHANAKUMARI | ROLE OF NANO FERTILIZERS IN HI-TECH
HORTICULTURE AND SUSTAINABLE
AGRICULTURE | 18 |
| Riaz Hussain Khan
Nadeem Salamat | EXPLORING DNA SEQUENCE SIMILARITY
AMONG GOSSYPIUM SPECIES: AN
AGRICULTURAL AND INTERDISCIPLINARY
PERSPECTIVE | 19 |
| İsmail Hakkı KARA
Taha Alper ÜNAL | WEAR BEHAVIOR of AZ ₃₁₊₁ Ca+0.5Ce Mg
ALLOY SHEETS OBTAINED FROM DIFFERENT
ROLLING WAYS | 20 |
| AHMED MOHAMED
KHALAFALLAH ABDALAZIZ
İsmail Hakkı KARA | THE MACHINABILITY PROPERTIES of As-Cast
Zn-Mg-Ca ALLOYS | 21 |
| Sultan ÇAVDAR
Harun SEPETÇİOĞLU
İdris KARAGÖZ | INVESTIGATION OF MECHANICAL AND
THERMAL PROPERTIES OF CELLULOSE
NANOFIBER REINFORCED ABS POLYMER
NANOCOMPOSITES | 22 |
| Gülbahar BİLGİÇ TÜZEMEN
Neslihan KAVRAAL DELİGÖZ | RECENT ADVANCES IN 3D PRINTING
TECHNOLOGIES FOR PROTON EXCHANGE
MEMBRANE FUEL CELLS | 25 |
| Mehmet Çağrı TÜZEMEN | INVESTIGATION OF THE BEHAVIOR OF
STRUT-BASED LATTICE STRUCTURES UNDER
LOAD FOR ADDITIVE MANUFACTURING | 26 |
| Omar MOHAMMAD
Fatih ALGI | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF
NEW GENERATION THERAPY MATERIALS | 27 |
| Simge EŞSİZ
Muhammed ORDU | A UNIVARIATE TIME-SERIES ANALYSIS FOR
ESTIMATING THE DAILY PRICE OF THE S&P
500 FUND BASKET PENSION INVESTMENT
FUND | 29 |

| | | |
|---|---|----|
| L.Ç. Süleymanova
S.X. Bəkirova | STUDY OF ABRASION OF THE CHARGED STATE IN POLYVINYLLIDENE FLUORIDE SAMPLES | 31 |
| Mehmet Fatih YALÇINKAYA
Yeliz PEKERŞEN | A RESEARCH ON THE DEVELOPMENT OF LOCAL FLAVORS AND GASTRONOMIC TOURISM IN ADANA | 32 |
| Hamit DEMİR | CRITICISM AND SELF-CRITICISM IN THE WORKS OF AHMAD YASSAWI | 34 |
| Mehmet BAŞKAYA
Kemal KAMACI | THE IMPACT OF OPERATION AL-AQSA FLOOD ON TURKEY'S FOREIGN TRADE | 36 |
| Mevlüt Alper Kaya | EVALUATION OF THE REJECTION DECISION OF THE CONSTITUTIONAL COURT ON THE REQUEST FOR ANNULMENT LAW ON THE AMENDMENT OF PRESS LAW AND CERTAIN LAWS (NO. 7418) | 38 |
| Aytekin ÇELİK | WHETHER THE REGULATIONS REGARDING THE FORM AND CONTENT OF THE REPRESENTATION AUTHORISATION TO ATTEND THE GENERAL ASSEMBLY MEETINGS OF JOINT STOCK COMPANIES ARE APPLICABLE TO LIMITED LIABILITY COMPANIES | 40 |
| Özlem ÇELİK | REMOVAL OF HEADS OF STATE FOR HEALTH REASONS IN PRESIDENTIAL SYSTEMS | 43 |
| Musa ERTÜRK
Bilge AFŞAR | EVALUATION OF EXPORTER ENERGY COMPANIES TRADED IN BORSA ISTANBUL IN TERMS OF FIRM PERFORMANCE (2019-2023) | 45 |
| Demet AKARÇAY ULUTAŞ
Miyase TAŞKIRAN | REFLECTIONS OF POST-DIVORCE CO-PARENTING: A SCOOPING REVIEW | 46 |
| Ferhat ÖZCAN
Kadriye Alev AKMEŞE | UNESCO CREATIVE CITIES IN GEOGRAPHICAL PERSPECTIVE: THE CASE OF TURKEY | 49 |
| Ferhat ÖZCAN
Kadriye Alev AKMEŞE | GEOGRAPHICALLY INDICATED PRODUCTS UNDER THE INFLUENCE OF GEOGRAPHY: KONYA | 52 |
| İbrahim AKYOL | A YESEVI DERVISH IN ÇANKIRI: HACI MURAD-I VELI | 54 |
| Muhammet Mustafa AKKAN
Ufuk AY | EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN EXIT INTENTIONS AND EXIT STRATEGIES: A STUDY ON MANUFACTURING SECTOR IN KONYA | 56 |
| Hasan Fehmi ATASAĞUN
Ebru GÖNÜLAL
Ayça GÖKYER
Yasemin FİNDİK | VALUE-ALIGNED LEADERSHIP (A CASE STUDY IN PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS) | 58 |
| Canan KELEŞ ERTÜRK
Emine ARSLAN KILIÇOĞLU | TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE NATURE ATTACHMENT PARENTAL SELF-EFFICACY SCALE | 60 |
| Halil AKMEŞE
Cennet AYDIN | CATALHOYUK NEOLITHIC CITY IN THE CONTEXT OF ECOTOURISM | 62 |

| | | |
|---|---|----|
| Zeliha DEMİROĞLU
Mertcan TAPLI
Ceren DURAK
Yeliz KINDAP TEPE | WHAT ARE THE DETERMINANTS OF
ADOLESCENTS' ATTITUDE TOWARD THEIR
SHARING PARENTS? | 65 |
| Canan KELEŞ ERTÜRK
Kezban TEPELİ | EARLY CHILDHOOD EDUCATION TEACHER
CANDIDATES'S COMPETENCIES SCALE IN THE
FIELD OF MUSIC EDUCATION: TURKISH
VALIDITY AND RELIABILITY STUDY | 67 |
| Mehmet Akif GÜNDÜZ | EVALUATING COMPETITIVE INTELLIGENCE
TECHNIQUES TO FORESIGHT EXPORT
MARKET CHANGES | 69 |
| Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ
Didem KISAK | EXAMINING MARRIED MEN'S ATTITUDES
TOWARDS DOMESTIC VIOLENCE AND FAMILY
PEACE | 71 |
| Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ
Fatma Nur CARİ | CHILD ABUSE AGAINST IMMIGRANT
CHILDREN | 74 |
| Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ
Büşra TURUL | SCHOOL SUCCESS OF IMMIGRANT
CHILDREN: A LITERATURE REVIEW | 76 |
| Ahmet ÇELİK
Zülfiye KAYNAR | BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF
INTERNATIONAL STUDIES ON MIGRANT
WORKER | 78 |
| Ayça MEZDE
Gamze ŞEKEROĞLU | SUSTAINABILITY AND GREEN FINANCE
PRACTICES IN AIRLINE COMPANIES:
EXAMPLES FROM TURKEY | 80 |
| Hüsamettin ERDEM | FOUR BASIC VIRTUES IN HOCA AKHMED
YESEVI'S UNDERSTANDING OF MORALITY | 82 |
| Aynur AKPINAR
Ahmet KOÇ | EFFECTS OF INTERNAL CONTROL AND
INTERNAL AUDIT ON THE RETAIL SECTOR:
THE EXAMPLE OF KONYA PROVINCE | 85 |
| Fatih Selim BAYRAKTAR
Ramazan KÖSE | THE IMPACT OF PCM UTILIZATION ON
THERMAL PERFORMANCE IN BUILDING
FLOORS | 87 |
| Cennet OĞUZ
Zehra Betül ÇAMKARA
İsmail ÇALIŞKAN
Muhammed Talha SERİN | DETERMINATION OF FARMERS' CLIMATE
CHANGE PERCEPTION, ATTITUDES AND
BEHAVIOURS; THE CASE OF ÇUMRA
DISTRICT, KONYA | 89 |
| Ömer AKÇAYIR | THE NEGATIVE EXTERNALITIES OF
ECOLOGICAL FOOTPRINT IN THE TRIANGLE
OF ECONOMICS, FINANCE AND LAW AND THE
PRINCIPLE OF SOCIAL RISK IN
ADMINISTRATIVE LAW | 91 |
| Perihan Hazel KAYA | THE SYNERGY OF ISLAMIC FINANCE AND
HALAL TOURISM: SELECTED COUNTRY
EXAMPLES | 94 |
| Hüseyin ERGUN
Serdar ARSLAN | LEGAL FRAMEWORK AND IMPLEMENTATION
OF ZAKAT, THE ISLAMIC TAXATION SYSTEM,
IN ISLAMIC COUNTRIES | 95 |
| Fatma Nur ŞAHİN
Hakan GÖKMEŞE | EFFECT OF MAG WELDING METHOD ON
S700MC STEEL MATERIAL
MICRO STRUCTURE AND HARDNESS | 96 |

| | | |
|--|---|-----|
| Cennet OĞUZ
Amine Nur ÜZÜMCÜOĞLU
Nuriye ÇIĞIR
Hatice ÖZGENÇ | ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING
MIGRATION FROM URBAN TO RURAL AREA;
THE CASE STUDY OF KONYA PROVINCE | 98 |
| Samet ZENGİNOĞLU | “WHY SHOULD WE GO TO KOREA?”:
PROPAGANDA IN PERIOD WRITING | 100 |
| Hayat Ahmed ISSA
Mehmet ÇUNKAŞ | LONG-TERM LOAD FORECASTING WITH
GENETIC AND PARTICLE SWARM
OPTIMIZATION ALGORITHMS | 102 |
| Ali Kemal ACAR | SEEKING ANSWERS FROM MULTIPLE FIELDS
TO THE QUESTION OF WHAT KIND
OF IMAM-HATIP SCHOOL DIRECTOR | 104 |
| Fatma Sıla EROĞLU
Muhammet ÖZCAN
Hacer DENİZ | REFLECTIONS OF TURKISH PROFICIENCY OF
IMMIGRANT STUDENTS IN THE
INTEGRATION PROCESS OF TURKEY | 106 |
| Hüseyin ECEVİT
Duygu YANARDAĞ KOLA
Türkan ALTUN
Serpil EDEBALI
Kaan KARAKAYA | SYNTHESIS, CHARACTERIZATION AND USE
OF NH ₂ -MIL-101 (Cr) METAL ORGANIC
FRAMEWORK AS A CATALYST FOR THE
DEGRADATION OF LEVOFLOXACIN | 108 |
| Nuhile SARIAYDIN | THE USE OF MILK AND DAIRY PRODUCTS IN
TRADITIONAL MEDICINE: THE EXAMPLE OF
BASKİL DISTRICT OF ELAZIĞ PROVINCE | 110 |
| Rana CAN ÖZDEMİR | MEDICAL ETHICS AND DEFENSIVE
MEDICINE: A REVIEW STUDY | 112 |
| Tuğba ÖVSEME YILDIZ
Necla DEMİR | ACRYLIC RESIN REPAIR SYSTEMS IN
PROSTHODONTICS | 114 |
| Mustafa Emin ÖZ
Müge DOĞAN | ANTIVIRAL DEFENSE SYSTEMS IN HONEY
BEES | 116 |
| Sakine SİNCER | UNIVERSITY STUDENTS' PERCEPTION AND
EXPERIENCES OF SUSTAINABLE LEADERSHIP | 118 |
| Sakine SİNCER | SUSTAINABILITY AT HIGHER EDUCATION: A
LITERATURE REVIEW | 121 |
| Ayşegül AYYILDIZ
Abdurrahman ASİL | EXAMINING THE OPINIONS OF
ACADEMICIANS, ADMINISTRATORS,
TEACHERS, PARENTS AND STUDENTS
REGARDING ALTERNATIVE EDUCATION | 123 |
| Aydın SELLİOĞ | THE EFFECT OF PROJECT-BASED LEARNING
APPROACH ACTIVITIES ON
CYBERBULLYING AND ONLINE VIOLENCE
AWARENESS | 125 |
| Hüseyin Şansal AYVAZ
Orhan KARAMUSTAFAOĞLU | A CROSS-SECTION ON THE
IMPLEMENTATION OF KOLB LEARNING
STYLE ON SECONDARY SCHOOL STUDENTS | 127 |
| Duygu AKKUŞ
Selvinaz SAFARI
Turan DEMİR
Yeliz KINDAP TEPE | EXAMINATION OF ECOLOGICAL BEHAVIOR
PRACTICES AMONG UNIVERSITY STUDENTS
IN TERMS OF DEMOGRAPHIC VARIABLES | 129 |
| Sinan AKÇAY
Ayşe Nur BOZ | SOCIAL DESIRABILITY BIAS IN QUALITATIVE
RESEARCH | 132 |

| | | |
|---|---|-----|
| Hüseyin KARABULUT | ASSIMILATION OF THE SÁMI ACCORDING TO THE TRUTH AND RECONCILIATION COMMISSION REPORT IN NORWAY | 134 |
| Esra İNAL | TURKISH FOREIGN POLICY IN THE PERIOD 1980-1983 | 136 |
| Ayşenur AKIN | A LOOK AT SAFVET NEZİHİ'S NOVEL "KADINLAR ARASINDA" IN THE CONTEXT OF SOCIAL DISSOLVATION | 138 |
| İsmail BAŞARAN | AS A RELIGIOUS RULE IN JUDAISM, SITTING OF WOMEN AND MEN SEPARATELY IN THE SYNAGOGUE | 139 |
| Mehmet Emrullah DURAN | RELIGION AND RELIGIOUSNESS IN THE CONTEXT OF THE SEARCH FOR MEANING IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE | 141 |
| Sema SERTKAYA
Cumhur ASLAN | ON NECMETTİN ERBAKAN'S POPULISM: FAIR ORDER, SPIRITUAL DEVELOPMENT AND NATIONAL VISION | 143 |
| Hacı Ahmet ŞİMŞEK
Şeyma ŞAKAR | THE RELATIONSHIP BETWEEN PHILOSOPHY AND CIVILIZATION | 145 |
| Elif SEYMEN
Mehmet Alihan DEĞER
Hacer DENİZ | THE RELATIONSHIP BETWEEN READING ACHIEVEMENT AND CREATIVE THINKING | 147 |
| Yasemin YÜZBAŞIOĞLU
Osman ÖZKAN
Mehmet DOĞRU | ANALYSIS OF METAPHORS DEVELOPED BY MIDDLE SCHOOL STUDENTS REGARDING THE CONCEPT OF "ARTIFICIAL INTELLIGENCE" | 150 |
| Gizem SAYGILI | A RESEARCH ON THE CORE VALUES HOLD BY YOUTH: THE KARAMAN EXAMPLE | 152 |
| Zeynep SAÇIKARA
Gizem DURAN
Dilek CİNGİL | DETERMINATION OF TECHNOLOGY USE SKILLS AND HEALTH LITERACY LEVEL IN THE ELDERLY | 154 |
| Şennaz MAVİ
Şemseddin GÜNDÜZ | SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW OF POSTGRADUATE THESES RELATED TO INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN TÜRKİYE | 157 |
| Eyüb EKMEN
Belma KEKLİK | A RESEARCH ON THE THOUGHTS AND REASONS OF FACULTY OF MEDICINE STUDENTS ABOUT WORKING ABROAD | 159 |
| Musa ÇANKAYA
Muhammet Talha DOĞAN | THE EFFECT OF PATELLOFEMORAL PAIN ON FUNCTIONAL MOBILITY, QUALITY OF LIFE AND KINESIOPHOBIA IN ELITE FOOTBALL PLAYERS | 161 |
| Selverhan YURTTUTAN
Tuğba ÇETİNER
Saniye NUR KURT
Emine GEÇKİL | EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN HEART HEALTH BEHAVIOURS AND BODY MASS INDEX IN SCHOOL AGE CHILDREN | 163 |
| Yasemin BAYRAKTAR
Nurtekin ERKMEN
Abdullah ARGUZ
Dede BAŞTÜRK | THE EFFECT OF AMBIENT SOUND ON VISUAL RESPONSE TIME IN NATIONAL AND NON-NATIONAL 12-15 YEAR OLD KUNG-FU ATHLETES | 165 |
| Emine ARSLAN KILIÇOĞLU
Canan KELEŞ ERTÜRK | TURKISH VALIDITY and RELIABILITY STUDY OF THE MODELING PARENTAL ANXIETY SURVEY | 167 |

| | | |
|--|--|-----|
| Hatice Tuğçe BERBEROĞLU
Nurhan ÜNÜSAN | Black Cumin (NIGELLA SATIVA L.) AND ITS
EFFECTS ON HEALTH | 169 |
| Simge YARAR
Betül HATİPOĞLU ŞAHİN | APPROACHES TO USER SATISFACTION IN
CLOSED HOUSING SETTLEMENTS | 171 |
| Muhammet DOĞAN
Betül HATİPOĞLU ŞAHİN | EVALUATION OF APPROACHES FOR
RECYCLING AND CONTROL OF
CONSTRUCTION AND DEMOLITION WASTE | 173 |
| Sedanur ÇANKAYA
Mustafa KAŞ | EVALUATION OF ITS EFFECTS ON
SUSTAINABLE ARCHITECTURE AND HOUSING
DESIGN | 175 |
| Ahmet Şakir DEMİRTAŞ | RECEPTIONS IN THE FIELD OF CIVIL LAW
IN THE OTTOMAN EMPIRE AND THE
REPUBLIC OF TURKEY PERIOD | 178 |
| Hüseyin ERGUN
Enise Nigar AKSOY | THE PLACE OF THE TIMAR SYSTEM IN THE
OTTOMAN TAX SYSTEM | 180 |
| Nadire KANTARCIOĞLU | A THEORETICAL EVALUATION ON
ORGANIZATIONAL CLIMATE | 182 |
| Ebru GÖNÜLAL
Aynur AKPINAR | ACTIVITY-BASED COST SYSTEM FOR
DETERMINING STUDENT COSTS IN PRIVATE
PRE-SCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS
(THE CASE OF A PRESCHOOL) | 184 |
| Süleyman TOY
Mücahit Aslan YEŞİLYURT | REVIVAL PROJECTS CARRIED OUT IN
ERZURUM THREE TOMBS REGION
WITHIN THE SCOPE OF ATTRACTION CENTER
SUPPORT PROJECTS | 186 |
| Beren Keziban Özdemir
Özlem Demirkan | ACCESSIBILITY IN HISTORICAL PLACES OF
WORSHIP | 188 |
| Alihan KESKİN
Zeynep UYSAL | KINDERGARDEN TREES RENEWALS IN
KONYA | 190 |
| Muhammed Talat SARIAYDIN
Oktay ÇELİK | SPINOR EQUATIONS ACCORDING TO
MODIFIED ORTHOGONAL FRAME IN
MINKOWSKI 3-SPACE | 192 |
| Sevda YILDIZ
Şemseddin GÜNDÜZ | REVIEW OF GRADUATE THESIS RELATED TO
EXAM ANXIETY | 193 |
| Ayşe GÖKÇEN KAPUSUZ
Tuğba İMADOĞLU KALKAN | RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL
RESILIENCE AND EMOTIONAL EXHAUSTION | 195 |
| Nazan Rümeyşa TEKİN
Nuray MUSTAFAOĞLU ÇİÇEK | THE MODERATOR ROLE OF BEING IN A
RELATIONSHIP IN THE RELATIONSHIP
BETWEEN REJECTION SENSITIVITY AND
PERCEIVED STRESS | 197 |
| İbrahim KISAÇ
Semanur CÖMERT | EXAMINING COMPASSION AND HAPPINESS
LEVELS OF TEACHERS | 199 |
| Arzu ÖZYÜREK
Hatice KESER | TEACHERS' VIEWS ON THE ROLE OF GAMES
AND TOYS IN TEACHING CHILDREN THE
VALUE OF RESPECT FOR DIFFERENCES | 201 |
| Hatice KESER
Arzu ÖZYÜREK | THE USE OF VIRTUAL REALITY TECHNOLOGY
IN CHILD HEALTH AND DEVELOPMENT:
APPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS | 203 |

| | | |
|---|---|-----|
| Yağmur ÖZGE
Zübeyde ERKEÇ
Beyza Nur GÖÇER | THE EFFECT OF SMARTPHONE ADDICTION
ON TEMPORAMANDIBULAR JOINT, CERVICAL
REGION RANGE OF MOTION AND PAIN IN
UNIVERSITY STUDENTS | 204 |
| Sare Nur KAYACIK
Büşra ALKAN | INVESTIGATION OF THE PHYSICAL ACTIVITY
LEVEL OF THE PEDIATRIC POPULATION
WITH HEARING LOSS | 207 |
| Sare Nur KAYACIK
Büşra ALKAN | MULTIDISCIPLINARY APPROACHES TO
VESTIBULAR REHABILITATION | 209 |
| Bilge SEZER | TINNITUS | 211 |
| Behiye PEKER
Didem KILIÇ | THE VIEWS OF TEACHERS ON THE SKILL-
BASED SCIENCE QUESTIONS | 213 |
| Şennur Demir AKGÜL
Nesibe Ebrar ÇALIŞKAN | A APPROACH TO QUESTIONING THE
PEDAGOGICAL HABITUS OF CLASS TEACHERS
EMIGRATING FOR VARIOUS REASONS | 215 |
| Furkan Mete SARI
Gökdeniz BERBER
Aslı KADI
Hacer Deniz | TEACHER CANDIDATES' VIEWS ON THEIR
ACADEMIC MOTIVATION IN THE
DISTANCE EDUCATION PROCESS | 217 |
| Ömer AKDAĞ | THE CONCEPT OF "ENTREPRENEUR" IN
OTTOMAN CONCEPTION AND
ITS SOCIAL REFLECTIONS | 220 |
| Ömer AKDAĞ | TWO DIFFERENT APPLICATIONS IN
LANGUAGE POLICY IN THE
EARLYREPUBLICAN PERIOD | 223 |
| Ömer Ali KESKİN | IN THE CONTEXT OF THE IMPACT OF
ECONOMIC CRISES ON THE POLITICAL
HISTORY OF STATES, THE 1929 WORLD
ECONOMIC DEPRESSION AND THE REPUBLIC
OF TURKEY | 225 |
| Berfin AKDENİZ
Hüsametdin ERDEM | CULTURAL CONFLICT IN NEW MARRIAGES | 227 |
| Melek GÖKSU ERDEĞER | COMMERCIAL AND ECONOMIC SITUATION IN
THE SELJUK STATE OF TURKEY AT THE
BEGINNING OF THE XIV CENTURY | 229 |
| Tuğçe ERTABAK | A NEW INTERPRETATION OF SHIP-TYPE
BRAZIERS | 231 |
| Hasan Ali POLAT | "WE WANT WAR!" RALLIES ON THE EVE OF
THE BALKAN WAR AND ITS CONSEQUENCES | 233 |
| Caner ARABACI | THE FOUNDING ATTITUDES OF AKHI-
KHORASAN MYSTICS (ERENS) AND THEIR
PERCEPTIONS OF GHAZA | 235 |
| Evre YILMAZ
Hatice BALCI | THE EFFECT OF CLINICAL EXPERIENCES OF
FIRST AND EMERGENCY AID STUDENTS ON
MEDICAL ERROR ATTITUDES:
EXPERIMENTAL STUDY | 237 |
| Hatice BALCI
Evre YILMAZ | THE EFFECT OF CLINICAL EXPERIENCES OF
FIRST AND EMERGENCY AID STUDENTS ON
MEDICAL ERROR ATTITUDES:
EXPERIMENTAL STUDY | 239 |

| | | |
|--|--|-----|
| Ayşe Sonay TÜRKMEN
Ramazan KOCAKAYA | WHAT DO THESIS STUDIES SAY ABOUT
JUVENILE DELINQUENCY? | 242 |
| Ramazan KOCAKAYA
Ayşe Sonay TÜRKMEN | HEALTH AS AN ELECTION PROMISE IN THE
CASE OF THREE METROPOLITAN
MUNICIPALITIES | 244 |
| Emine ŞAHİN
Nejla CANBULAT ŞAHİNER | CHILDHOOD EPILEPSY AND NURSING CARE | 246 |
| Emine ŞAHİN
Nejla CANBULAT ŞAHİNER | CHILDHOOD FEBRIL CONVULSIONS AND
NURSING CARE | 248 |
| Emre AKTÜRK | THE CONTRAST BETWEEN THE NATURAL
AND THE CONSTRUCTED, or ANTON
ZIJDERVELD and ORTEGA GASSET versus
ROUSSEAU and NIETZSCHE | 250 |
| K. Ayfer KOÇ
Süleyman KARAÇOR | THE CYPRUS ISSUE AND SOCIAL MEMORY IN
DOCUMENTARY CINEMA AS A NARRATIVE
TOOL | 252 |
| Berrin GÜNER
Müge UYSAL | THE RELATIONSHIP BETWEEN SUBSTANCE
ADDICTION AND SUICIDE IN YOUTH: AN
ANALYSIS IN TERMS OF PSYCHOSOCIAL
DYNAMICS | 254 |
| Berrin GÜNER | YOUTH SOCIOLOGY IN POST-MILLENNIUM
TURKEY: INCREASING INTEREST, NEW
DIRECTIONS | 257 |
| Döne AYHAN | AESTHETIC SOCIETY: THE FICTION OF
BEAUTY IN A WORLD OF SMOOTHNESS OR
THE APPEARANCE OF REPRESSION | 259 |
| Kayhan DELİBAŞ | UNHEALTHY CONCERNS IN THE NAME OF
'HEALTHY LIVING' IN THE LATE MODERN
PERIOD | 261 |
| Zeynep KARAÇOR
Burcu GÜVENEK
Saim Mert KALIN | BEEKEEPING ECONOMY IN TURKEY | 263 |
| Zeynep KARAÇOR
Burcu GÜVENEK
Saim Mert KALIN | THE RELATIONSHIP BETWEEN RENEWABLE
ENERGY CONSUMPTION AND PER CAPITA
ENERGY CONSUMPTION WITHIN THE SCOPE
OF GREEN ECONOMY | 265 |
| Benginur POÇAN | ADORNO'S CRITIQUE OF POPULAR MUSIC
ENTERTAINMENT: AN EVALUATION OF JAZZ
MUSIC | 267 |
| Nisa TOPÇU
Hayrünnisa KOCAMAN
Turhan ÇETİN | EXAMINATION OF SOCIAL SCIENCES
TEACHING PROGRAMMES AND SOCIAL
SCIENCES TEXTBOOKS IN TERMS OF
DISASTER AWARENESS IN THE 100TH
ANNIVERSARY OF THE REPUBLIC OF TURKEY | 269 |
| Turhan ÇETİN
Ergin HAMZAOĞLU | MATHNAWI IN TERMS OF PLANT
GEOGRAPHY | 271 |
| Tuğba BOZKAYA | MORAL VALUES AND KINDNESS EDUCATION
IN THE CONTEXT OF SOCIAL EMOTIONAL
LEARNING: A NECESSITY IN SCHOOLS AND
SOCIETY | 273 |

| | | |
|--|--|-----|
| Ahmet ŞABANOĞLU | THE ROLE OF RISK ATTITUDE IN INTERNATIONAL MARKET SELECTION AND ITS IMPACT ON THE SUCCESS OF FIRM | 275 |
| Rahman İRİ | BONORUM POSSESSIO (POSSESSION OF GOODS) IN ROMAN LAW | 277 |
| Rahman İRİ | THE LEGAL STATUS OF PLEBEIANS IN ROMAN SOCIETY | 279 |
| Ömer Faruk YELLİ
Abdullah KARAMAN | THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HEALTH TOURISM MANAGEMENT | 281 |
| Muhammed Talat SARIAYDIN
Oktay Çelik | SPINOR EQUATIONS ACCORDING TO MODIFIED ORTHOGONAL FRAME IN MINKOWSKI 3-SPACE | 283 |
| Cennet OĞUZ
Kısmet Merve ŞERBETÇİGİL
Mevlüt VANOĞLU | SUSTAINABLE USE OF WATER: THE CASE OF KONYA PROVINCE | 284 |
| Şeyda TEKELİOĞLU | CONFIDENTIALITY IN ARBITRATION PROCEEDINGS | 286 |
| Yiğit YILDIZ
Mustafa Göktuğ KAYA | VAT EXEMPTION AND SPECIAL CASES IN THE PURCHASE OF MACHINERY AND EQUIPMENT WITH INCENTIVE CERTIFICATE | 288 |
| Hakkı ÇİFTÇİ | TURKBİRDEV (TURKISH UNION STATES) FROM YESTERDAY TO TODAY ECONOMIC POLICY | 289 |
| Hakkı ÇİFTÇİ | ALTERNATIVE GLOBAL ENERGY POTENTIAL OF TURKBİRDEV (TURKIC UNION STATES) | 291 |
| Ertuğrul YAMAN | THE PLACE AND ROLE OF AHMAD YASAWI IN THE DEVELOPMENT AND SPREAD OF TURKISH | 293 |
| Muhammed TURGUT
Yasemin ERKOÇ | ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN INTERNATIONAL TRADE AND LOGISTICS: USE OF MACHINE LEARNING TECHNOLOGY | 296 |
| Emet GÜREL
İlkay Burak TAŞKIRAN | TYPES OF WRITTEN EXPRESSION: A STUDY ON PROVERBS AND IDIOMS | 298 |
| Simla TOPRAK
Aslı Ece ACAR FİLİZCİ
Dilek ÖZTAŞ
Ergün ERASLAN | WORKPLACE VIOLENCE | 300 |
| Melisa ÜNLÜ
Serdar BOZKURT
Sadiye OKTAY | THE ROLE OF EMOTIONAL LABOR IN THE RELATIONSHIP BETWEEN ETHICAL LEADERSHIP AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT | 303 |
| Rüveyda Gürkan Yüksel
Dilek Tunç Uğur
Eylem Gözde Altundal
Dilek Öztaş
Aslı Ece Acar Filizci
Serpil Erdoğan
Gönül Kaya | FLAXSEED | 305 |
| Buse HAKVERDİ
Serdar BOZKURT
Sadiye OKTAY | THE ROLE OF ORGANIZATIONAL JUSTICE IN THE RELATIONSHIP BETWEEN ETHICAL LEADERSHIP AND QUIET QUITTING | 307 |

| | | |
|--|---|-----|
| Ahmet AKNAR | THE EFFECT OF WORKPLACE FRIENDSHIP LEVELS OF HOTEL BUSINESS EMPLOYEES ON ORGANIZATIONAL IDENTIFICATION | 309 |
| Fikret KARTAL | THE DEVELOPMENT OF SME LOANS | 311 |
| Fikret KARTAL | THE DEVELOPMENT OF MANUFACTURING INDUSTRY AND CASH LOANS | 313 |
| Serhat ÇAMKAYA
İbrahim Halil POLAT | THE RELATIONSHIP BETWEEN GEOPOLITICAL RISK AND CO ₂ EMISSIONS: EMPIRICAL EVIDENCE FROM TURKEY | 315 |
| Hayriye GÜNEŞ | THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON HEDONIC CONSUMPTION | 317 |
| Selcen ERDAL | UN SECURITY COUNCIL RESOLUTION 2728 (2024) | 319 |
| Murat AÇIL | AN EXAMINATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE PILOT-JUDGMENT PROCEDURE IN INDIVIDUAL APPLICATION | 320 |
| İlbilge Selcen PEKER | EVALUATION OF THE AMENDMENTS INTRODUCED BY LAW NUMBER 7406 IN TERMS OF GROUNDS FOR DISCRETIONARY MITIGATION | 322 |
| Ceren CANPOLAT | THE CRIME OF EMBEZZLEMENT IN BANKING, REGULATED IN ARTICLE 160/1 OF LAW NO 5411 | 324 |
| Ceren TUZCU | THE CRIME OF DISTURBING THE PEACE AND TRANQUILITY OF INDIVIDUALS REGULATED IN ARTICLE 123 OF THE TURKISH PENAL CODE | 326 |
| Menal YÜKSEL | ECONOMIC POLICIES OF TURKEY AFTER THE 1960 COUP | 328 |
| Şeyma KÜÇÜKKÖK | TURK-ARMENIAN RELATIONS FROM PAST UNTIL TODAY AND ARMENIAN QUESTION | 330 |
| Hürü Ceyda TÜM
Davut BAYRAM | SHELTER AND CARE STRATEGIES FOR STREET ANIMALS | 332 |
| Humberto Nuno Rito Ribeiro | FROM ILLITERACY TO FINANCIAL LITERACY | 334 |
| Akan Emmanuel Udounwa
Aniekan Essienubong Ikpe
Michael Okon Bassey | THE ROLE OF IOT AND INDUSTRY 4.0 IN BUILDING FUTURE SMART FACTORIES TO REVOLUTIONIZED THE MANUFACTURING INDUSTRY | 335 |
| Imoh Ime Ekanem
Michael Okon Bassey
Aniekan Essienubong Ikpe | REVOLUTIONIZING METAL JOINING TECHNIQUES THROUGH THE APPLICATION OF FRICTION STIR WELDING (FSW) TECHNOLOGY IN CONVENTIONAL MANUFACTURING SEQUENCE | 336 |
| Adirek Vajrapatkul
Pinmanee Vajrapatkul | THE EFFECT OF FISCAL POLICY ON THE ECONOMY IN THE IS-LM FRAMEWORK | 337 |
| Boonta Wayupab
Adirek Vajrapatkul | ANALYZING AND FORECASTING THE IMPACT OF SOCIO-ECONOMIC FACTORS ON ENERGY DEPLETION IN THAILAND: A MULTIPLE REGRESSION APPROACH | 338 |

| | | |
|---|--|-----|
| Pinmanee Vajrapatkul
Adirek Vajrapatkul | THE DETERMINANTS OF HOUSEHOLD
CONSUMPTION EXPENDITURE | 339 |
| Pinmanee Vajrapatkul
Adirek Vajrapatkul | ANALYZING CEREAL YIELD AND POPULATION
DYNAMICS USING A VECTOR
AUTOREGRESSIVE (VAR) MODEL | 340 |
| Adirek Vajrapatkul
Boonta Wayupab | THE INTERACTION BETWEEN FERTILITY,
GDP, GDP PER CAPITA, AND UNEMPLOYMENT
IN THE VECTOR AUTOREGRESSION (VAR)
MODEL | 341 |
| Miguel GONÇALVES | THE LISBON SCHOOL OF COMMERCE, 1759 | 342 |
| Miguel GONÇALVES
Ana Ramos NEVES
Inês Reis BAPTISTA | ACCOUNTING: HOW IT ALL STARTED AT THE
END OF THE 15TH CENTURY | 343 |
| Ishwar Mittal
Rosy Dhall
Mikul | ENHANCING BRAND LOYALTY THROUGH
CUSTOMER SATISFACTION: INSIGHTS FROM
LAHORE'S RESTAURANT SECTOR | 344 |
| Vincenzo SESSA | THE EFFECTS OF MAFIA INFILTRATION ON
THE INNOVATIVENESS OF ITALIAN
PROVINCES | 345 |
| Yichlal Simegn Filatie
Dhiraj Sharma | DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE
FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY OF
COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A
SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH | 346 |
| Məmmədova X.F.
Məmmədov F.Ə. | THE MODERN STATE OF LIGHT INDUSTRIAL
ENTERPRISES OF AZERBAIJAN AND
DEVELOPMENT PROSPECTS | 347 |
| Ananda MAJUMDAR | EXISTENCE OF RELIGION AND NATURAL
DISASTER | 352 |
| Fatih Selim BAYRAKTAR
Ramazan KÖSE | THE IMPACT OF PCM UTILIZATION ON
THERMAL PERFORMANCE ON BUILDING
ROOFS and CEILINGS | 354 |
| Hüseyin YILMAZ | AHMET YESAVI'S METAPHYSICS | 356 |
| Mehmet Fatih YALÇINKAYA
Yeliz PEKERŞEN | THE IMPACT OF LOCAL FLAVORS ON
GASTRONOMIC TOURISM AND THEIR
ATTRACTIVENESS POTENTIAL | 358 |
| Elmira BORIBAY
Kutay OKTAY
Dinara YESSIMOVA | CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR THE
DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL
TOURISM IN KAZAKHSTAN | 360 |
| Ayesha Ghias
Aisha Ghulam Mustafa
M. Huzaifa Ali
Mishal Shoaib Dar
Fareeha Nawab | EXPLORING THE INTERPLAY OF SEDENTARY
LIFESTYLE, DIETARY CHOICES, OBESITY, AND
TYPE 2 DIABETES | 362 |
| Hina Khalid
Ayesha Ghias
Aisha Ghulam Mustafa
M. Huzaifa Ali
Mishal Shoaib Dar
Fareeha Nawab | FORMULATION AND EVALUATION OF ANTI
DIABETIC ACTIVITY OF HERBAL ANTI
DIABETIC SYRUP WITH FENUGREEK | 363 |
| Kasamanli Hamlet Jumshudoglu
Suleymanov Kamil Mursal
Urkaev Mamed G.
Akhmedov Isa Akhmed ogly | MATHEMATICAL METHODS FOR STUDYING
INTER-INDUSTRY PRODUCTION RELATIONS
IN ECONOMY | 364 |

| | | |
|--|--|-----|
| Məmmədova Sevil Jəmil q.
Aslanova Raisa Xələf qızı | ICONICITY AND SYMBOLISM IN A SUIT | 365 |
| Aliyev Shakir Rustam
Aliyeva Gulnara Nuraddin
Askerova Rada Isfandiyar | STUDY OF THE FORMATION OF STYLE
DEVELOPMENT OF MODERN WOMEN'S
COSTUME | 366 |
| Nisrine REZKI
Mohamed MANSOURI | REVOLUTIONIZING SUPPLY CHAIN RISK
ASSESSMENT THROUGH ARTIFICIAL NEURAL
NETWORKS COMMUNICATION INFO | 367 |
| Pınar KARAKUŞ
Yaşar DEMİR
Eran DAĞ
Selçuk KILIÇ | NEW TREND IN HEALTH TOURISM:
WELLNESS TOURISM | 368 |
| Mustafa DİĞLER | MELANCHOLY IN THE PAINTINGS OF NURİ
İYEM AND NEŞET GÜNAL | 370 |
| Roman Truskavetskyi
Zubkovska Viktoriia
Khyzhniak Iryna | INFLUENCE OF HYDROMORPHIC PROCESSES
ON THE FORMATION OF THE PHOSPHATE
STATE IN ACID SOILS | 372 |
| Derya SÜMER | INTERPRETATION OF THE TRUTH
TRANSMITTED IN THE THOUGHTS OF HODJA
AHMAD YASAWI AND YUNUS EMRE | 373 |
| Mustafa DİĞLER | REFLECTIONS OF ANATOLIAN CULTURE IN
MALIK AKSEL'S PAINTINGS | 375 |
| Tanzeela Asghar
Abdul Ghaffar
Muhammad Yasin Naz
Shazia Shukrullah | FINITE ELEMENT ANALYSIS OF METAL
NANOSTRUCTURES FOR HYPERTHERMIA
TREATMENT USING COMSOL MULTIPHYSICS | 377 |
| Zohaib Hassan Sain | EXPLORING CHAT-GPT'S PIVOTAL ROLE IN
SHAPING THE LANDSCAPE OF INDUSTRY 4.0 | 378 |
| Zohaib Hassan Sain | EXPLORING THE TRANSFORMATIVE IMPACT:
AI'S INFLUENCE ON ADVANCEMENTS IN
INDUSTRIAL RESEARCH | 379 |
| Abhinesh, Mahendra Kumar
Savita | “EXPLORING THE THERAPEUTIC POTENTIAL
OF PLANT ALKALOIDS: NATURE'S
SECONDARY METABOLITES AS MEDICINAL
MARVELS” | 380 |
| Sania Arif
Hafeez Anwar | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF
GO/g-C ₃ N ₄ /ZnFe ₂ O ₄ NANOCOMPOSITE FOR
PHOTOCATLYSIS APPLICATION | 381 |
| Neha Patole | TRANSDERMAL DRUG DELIVERY SYSTEM | 382 |
| AMINE EL HARFOUF
SANAA HAYANI MOUNIR
ABDERRAHIM WAKIF | ANALYSIS OF THERMAL RADIATION AND
OHMIC HEATING EFFECTS ON THE ENTROPY
GENERATION OF MHD WILLIAMSON FLUID
THROUGH AN INCLINED CHANNEL | 383 |
| Syed Ali Raza Naqvi
Hiba Shahid | ANTIOXIDANT, ENZYME INHIBITION AND
TOXICOLOGY STUDIES OF METHANOL
EXTRACTS OF SELECTED MEDICINAL
PLANTS | 384 |
| Atta ul Haq
Hafiz Muhammad Abubakar | SYNTHESIS OF NICKEL OXIDE/GRAPHENE
OXIDE COMPOSITE FOR THE DEGRADATION
OF CLOTHIANIDIN PESTICIDE | 385 |

| | | |
|--|--|-----|
| Sanwal Shah
Hartapan Singh
Himanshu Khanna
Harminder Singh
Harjeet Singh
Satnam Singh
Pahul Preet Singh
khushmeet singh | OPTIMIZATION OF THE DESIGN OF THE
MAGNETIC LEVITATION HYPERLOOP SYSTEM | 386 |
| Bismillah Iftikhar
Sumbal Imran
Asifa Javaid
Saim Naseer
Rizwana Raheel
Mah Ru Nisa Atif | EPILEPTIC HEART SYNDROME: CARDIAC
COMPLICATIONS IN CHRONIC EPILEPSY | 388 |
| FETTOUCH Houari | ORDER OF GROWTH OF THE SOLUTIONS OF
DIFFERENTIAL EQUATIONS | 390 |
| João C.M. Santos
Raul D.S.G. Campilho | ADHESIVE JOINT OPTIMIZATION FOR THE
MARITIME INDUSTRY | 391 |
| Miguel A. Rocha
Raul D.S.G. Campilho | FRACTURE EVALUATION OF GLASS
MICROFIBER-REINFORCED STRUCTURAL
ADHESIVES | 392 |
| Thanh-Dung Nguyen
Thi-Pha Nguyen
Huu-Hiep Nguyen
Huu-Thanh Nguyen | COMPARATIVE ANALYSIS OF RHIZOSPHERE
AND ENDOPHYTIC BACTERIAL
COMMUNITIES IN ROOT AND RHIZOSPHERE
SOIL OF <i>Adenosma bracteosum</i> Bonati AT
DIFFERENT STAGES | 393 |
| Laila AFIA
Rachid SALGHI | EXPLORING THE POTENTIAL OF LINSEED OIL
AS ENVIRONMENT-FRIENDLY CORROSION
INHIBITOR FOR C38 STEEL | 394 |
| Laila AFIA
Rachid SALGHI | ELECTROCHEMICAL EVALUATION OF
CORROSION INHIBITION EFFECT OF 2-(2
PYRIDYL) BENZIMIDAZOLE FOR C38 STEEL IN
HYDROCHLORIC ACID SOLUTION | 395 |
| AIT OIJALLAL Ilham
MABROUKI Jamal
BOUDRAHAM Salima
ANOUZLA Abdelkader
LOUKILI Hayat
ABROUKI Younes | ROLE OF BIOMASS IN SUSTAINABLE
HYDROGEN PRODUCTION | 396 |
| Arwa Ahmed Zehairy
Awatif Abid Al-Judaibi
Sayed Sartaj Sohrab
Esam Ibraheem Azhar | DEVELOPING IN-HOUSE ELISA BASED ON
RECOMBNANT NUCLEOPROTEIN FOR THE
DETECTOION OF IgG AGAINST RIFT VALLEY
FEVER VIRUS | 397 |
| Mehdi DRISSI
Asmae BENTHAMI | A SCIENTIFIC APPROACH ON TAXATION IN
THE BANKING SECTOR IN MOROCCO:
ASSESSMENT OF EXISTING MECHANISMS
AND FUTURE PROSPECTS | 399 |
| SIVASURIYAN K
GUNASEKAR G
GOWRI SHANKAR S
AJAYDESOUZA V
PRITHIVIRAJ K | BOOSTING PLANTS GROWTH IN
SUSTAINABLE AGRICULTURE USING
BIOSTIMULANTS | 400 |

| | | |
|---|---|-----|
| BOUDRAHAM Salima
MABROUKI Jamal
AIT OUJALLAL Ilham
ANOUZLA Abdelkader
LOUKILI Hayat
ABROUKI Younes | WIND ENERGY IN SEAWATER DESALINATION SYSTEMS | 401 |
| Farzin Sheikh
Muhammad Yasin Naz
Shazia Shukrullah
Bilal Shoukat | RECYCLING OF PLASTIC WASTE AS A RENEWABLE ENERGY RESOURCE CONSIDERING ECONOMIC FEASIBILITY THROUGH CATALYTIC PYROLYSIS | 402 |
| Kinza Zulfiqar
Hafeez Anwar | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF CHROMIUM SUBSTITUTED COPPER GALLIUM OXIDE NANOPARTICLES FOR PHOTOVOLTAIC APPLICATIONS | 403 |
| GUNASEKAR G
SIVASURIYAN K
AJAYDESOUZA V
KATHIRAVAN P
PRITHIV R
GOWRI SHANKAR S | MAJOR PLANT DISEASE VECTORS AND THEIR MANAGEMENT | 404 |
| Yusuf Babangida Attahiru
Azman Mohamed
K. Paramesvaran
Jabir Allami | APPLICATION OF BIO-OIL AND NEUTRAL CARBON WASTES IN WARM MIX ASPHALT MIXTURES | 406 |
| Yusuf Babangida Attahiru
Azman Mohamed
K. Paramesvaran
Jabir Allami | APPLICATION OF BIO-OIL AND NEUTRAL CARBON WASTES IN WARM MIX ASPHALT MIXTURES | 407 |
| JOSÉ, Lourenço
MELO, Elsa
PINHEIRO, Ana | ASSISTANCE FOR PEOPLE WITH STROKE IN ANGOLA | 408 |
| Rohan Srivastava
Abdul Rahman Khan
Saimah Khan | ASSESSMENT OF AMBIENT AIR POLLUTION LEVELS: A FIVE-YEAR ANALYSIS of PM _{2.5} , NO, NO ₂ , NO _X , CO, and SO ₂ | 409 |
| Neha Singh | A REVIEW: CHOLESTEROL AND ITS MANAGEMENT | 410 |
| Latha Manickam
Jayesri A/P Sevakumaran
Zuairia Ahmed Unaisa
Yaalarasi Mohan
Usha Rani Rajan | THE EFFECT OF ONLINE PROMOTIONAL ACTIVITIES AND STORE ATMOSPHERE PROMOTION ON IMPULSE BUYING BEHAVIOR | 411 |
| Latha Manickam
Jayesri A/P Sevakumaran
Mehnaz Zahin
Wu Yiqing
Ye Yunlong | A STUDY ON THE TURNOVER AND OTHER EMPLOYEE INTENTION TO LEAVE THE EDUCATION SECTOR | 412 |
| Hawraa A.Ali Al-Dahhan
Haider Wissam Abed
Musa Adel Hazal
Mustafa Mahdi Mohsen
Ayat Jassim Jabar | DETECTION OF TWO IMPORTANT RELATED CYTOKINES IN CELIAC DISEASE AND RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS: A COMPARATIVE STUDY | 413 |
| Davinder Pal
Pahulpreet SINGH
Harminder SINGH
Harjeet SINGH
Himanshu KHANNA | IMPROVEMENT IN THE EFFICIENCY OF SOLAR AIR HEATER USING ARTIFICIAL ROUGHNESS: CFD APPROACH | 414 |

| | | |
|--|--|-----|
| Himanshu GUPTA
Pahulpreet SINGH
Harminder SINGH
Harjeet SINGH
Himanshu KHANNA | HEAT TRANSFER AUGMENTATION IN
ARTIFICIALLY ROUGHNED
SOLAR AIR HEATERS: A REVIEW | 415 |
| Abdelhadi MAZRHA
Khaoula FAIZ
Malika AMMARI
Chaymae GHAFLOULI
Mohammed MERZOUKI
Bouchra LOUASTÉ | PHYSICO-CHEMICAL CHARACTERIZATION
AND TREATMENT OF WINERY WASTEWATER
BY SEQUENTIAL BATCH REACTOR AT LOW
AND MEDIUM LOAD | 416 |
| Fozia Anjum
Arooj Anwar
Naheed Akhter
Muhammad Shahid | ISOLATION AND IDENTIFICATION OF
BIOMASS PRODUCTION OF SPIRULINA SP.
FROM WATER FALL OF SOON VALLEY,
PAKISTAN | 417 |
| Nitika Saini
Barinderjit Sing | UTILIZATION OF KINNOW PEEL BYPRODUCT
FOR PASTA FORTIFICATION | 418 |
| Adina Haq Nawaz
Ushna | AN EFFICIENT PROCEDURE OF SYNTHESIS
ACYCLIC C-GLYCOSIDES OF THIAZOLO [4, 5-
b]PYRAZINE AND IMIDAZO[4,5-d]THIAZOLE
WITH EXPECTED ANTI-CANCER ACTIVITIES | 419 |
| Wajiha Waheed | MODELING AND NON-SIMILAR ANALYSIS OF
MHD MIXED CONVECTION FLOW IN A POWER
LAW FLUID ALONG A PERMEABLE WEDGE
WITH NON-LINEAR RADIATION | 420 |
| Pooja Rasal
Bhumika Khairnar
Neha Patole | FORMULATION AND EVALUATION OF
POLYHERBAL FACIAL SCRUB | 421 |
| Bismillah Iftikhar
Sumbal Imran
Asifa Javaid
Saim Naseer
Rizwana Raheel | INTEGRATION OF CARDIAC EVALUATION IN
EPILEPSY CARE: RATIONALE AND CLINICAL
RECOMMENDATIONS | 422 |
| T. Salahuddin
Muhammad Awais | NUMERICAL SIMULATION FOR THE
THERMAL AND SOLUTAL ANALYSIS OF
UNSTEADY NON-NEWTONIAN ON THE
OSCILLATING SURFACE WITH NATURAL
CONVECTION | 424 |
| Akbar Ali
Muhammad Zia ul Mustafa
Kainat Zohra | PREPARATION OF PYRIMETHAMINE BASED
NOVEL CO-CRYSTAL SALTS VIA SOLVENT
EVAPORATION METHOD | 425 |
| Talha USMAN | CERTAIN IDENTITIES OF THE FROBENIUS-
GENOCCHI POLYNOMIALS THROUGH
UMBRAL CALCULUS | 426 |
| Afafe ELABBADI
Youssef KANDRI RODI
Mouhcine SFAIRA | STUDY OF CORROSION INHIBITION
BEHAVIOR AND MILD STEEL PROTECTION BY
A N-HETEROCYCLIC AROMATIC COMPOUND
IN HYDROCHLORIC ACID | 427 |
| Laila Fitria Nur RAHMA
Hendri Hermawan
ADINUGRAHA | ANALYSIS OF THE EFFECT OF AVERAGE
WAGE OF WORKERS, GRDP, AND EXPORT
VALUE OF GOODS BY PROVINCE ON THE
REALIZATION OF FOREIGN INVESTMENT IN
INDONESIA IN 2021 | 428 |

| | | |
|---|---|-----|
| Sajjadur Rahman
Mashrur Hossain Rubab
Mahjabin Prema Payal | DEVELOPING A SMART SUSTAINABLE AGRICULTURE INITIATIVE IN BANGLADESH: A DATA-DRIVEN APPROACH TO ENSURING FOOD SECURITY AND MINIMIZING ENVIRONMENTAL IMPACT | 429 |
| Hajar Bennari
Hassan Chaair
Soumia Belouafa | UNVEILING THE RICH HERITAGE OF DATE PALM CULTIVATION: INSIGHTS FROM MOROCCAN DATE VARIETIES | 431 |
| Z. Rahou
D.Moustaine
Y.Ben-Ali
A. Hallaoui | THERMODYNAMIC OPTIMIZATION OF Tb–Ni BINARY SYSTEM SUPPORTED BY DFT CALCULATIONS | 432 |
| Marija Radmilović-Radjenović
Branko Kolarić
Darko Vasiljević
Branislav Radjenović | MATERIAL PLATFORM FOR INTEGRATED QUANTUM LIGHT SOURCES | 433 |
| Suneel Kumar
Dashrath Singh | MEDICAL MANAGEMENT OF UROLITHIASIS | 434 |
| Mariana Lopez Samano
Kalpana Nanjareddy
Manoj-Kumar Arthikala | NLP4 and NLP6 PROMOTER EXPRESSION IN PHASEOLUS VULGARIS DURING ROOT DEVELOPMENT | 435 |
| Marija Radmilović-Radjenović
Nikola Bošković
Branislav Radjenović | ON THE EFFICIENCY OF RADIOFREQUENCY TUMOR ABLATION | 436 |
| Dur E Maknoon Razia
Tabish Faheem | QUERCETIN-LOADED NANOPARTICLES: A NOVEL STRATEGY FOR CANCER TREATMENT | 437 |
| Achraf Zinihi
Moulay Rchid Sidi Ammi
Delfim F. M. Torres | NUMERICAL APPROXIMATIONS OF A SPATIOTEMPORAL EPIDEMIOLOGICAL SIQR MODEL | 439 |
| Kaoutar Moulakhnif
Abdessamad Faik
Abdeslam El Bouari | CHARACTERIZATION AND BEHAVIOR OF BINARY SALT HYDRATE@ACTIVATED CARBON COMPOSITES FOR SUSTAINABLE THERMOCHEMICAL ENERGY STORAGE | 440 |
| Ahmed OUAHA
Saida TAOUSSI
Khalid HOUMMADA
Daoud MEZZANE
Abdelilah LAHMAR
Hssain BIH
Mohamed NAJI
Bouchaib MANOUN
Lahcen BIH | IMPROVING DIELECTRIC PROPERTIES AND ENERGY STORAGE CAPACITIES OF BNT CERAMICS THROUGH GLASS MODIFICATION | 441 |
| Muhammet DAĞLI
Ahmet DEMİRER
Rana UÇAR | EXAMINING THE EFFECTS OF INJECTION PROCESS PARAMETERS ON MECHANICAL AND PHYSICAL PROPERTIES OF HDPE PARTS | 443 |
| Akanksha Gautam
Mahendra Kumar Savita | ROLE OF MICRONUTRIENTS IN SUPPORT WEIGHT GAIN AND IMMUNE FUNCTION | 445 |
| Akanksha, Mahendra Kumar
Savita | ROLE OF ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF ALLICIN | 446 |
| Büşra Durmaz
Gizem Bakır
Alper Buğra Arslan
Hüseyin Yapıcı | ANALYSIS OF TRITIUM PRODUCTION POTENTIAL IN A PWR15X15 CONTROLLED WITH LITHIUM RODS INSTEAD OF BORON RODS | 447 |

| | | |
|--|--|-----|
| Priyanjali Kaushal
Aliza Danish
Pushpanjali Maurya
Gulshi
Shama Akhtar
Mohd Zeeshan
Abdul Rahman Khan
Saimah Khan | ANTIBIOTIC POLLUTION IN AQUATIC ENVIRONMENTS: UNDERSTANDING ENVIRONMENTAL IMPACTS | 449 |
| Džana Rahimić Ramić | IS MAN'S ABILITY TO PRODUCE IN DANGER OF TECHNICAL USE? | 450 |
| M. Iksan Febriyanto
Ade Gunawan MM
Santi Nailul Izaty | APPLICATION OF ECONOMIC PRINCIPLES OF BUSINESS IN ISLAMIC PERSPECTIVE: CASE STUDIES ON JUSTICE, SOCIAL RESPONSIBILITY, AND BLESSEDNESS IN BUSINESS PRACTICES | 451 |
| Alice Sisunno | THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON THE ART MARKET: EXPLORING AUTHENTICATION STRATEGIES IN THE DIGITAL AGE | 452 |
| András Schlett
Judit Beke | 20 YEARS IN THE EU. THE STATE OF HUNGARIAN AGRICULTURE BEFORE EU ACCESSION | 453 |
| András Schlett
Judit Beke | 20 YEARS IN THE EU. THE SITUATION OF HUNGARIAN AGRICULTURE AFTER EU ACCESSION: EXPERIENCES AND LESSONS LEARNED | 454 |
| Chaymae GHAFLOULI
Khaoula FAIZ
Adil ROUKBANI
Bouchra LOUASTE | REVOLUTIONIZING MEAT PRESERVATION: HARNESSING NOVEL NATURAL PRESERVATIVES FOR QUALITY AND HEALTH ENHANCEMENT | 455 |
| Aneta Nycz
Janusz Skrzypacz
Przemysław Szulc | RESEARCH ON LOW SPECIFIC SPEED CENTRIFUGAL PUMP WITH A GAP DRAINAGE | 456 |
| ROUKBANI Adil
FAIZ Khaoula
GHAFLOULI Chaymae
LOUASTE Bouchra | POTENTIAL SOLUTIONS AND RECOMMENDATIONS FOR IMPROVED OLIVE OIL WASTE MANAGEMENT | 458 |
| ORJINTA, IFEOMA HOPE
DIM, AMAKA VICTORIA
UDOEZIKA, DAVID | DETERMINANTS OF FINANCIAL DISTRESSED COMPANIES: EVIDENCE FROM INDUSTRIAL GOODS FIRMS IN NIGERIA | 459 |
| Muxayyoxon Matkobulova | A MAN WHO KNOWS LANGUAGES ENDS A DISPUTE WITH ONE WORD. (IN THE EXAMPLE OF J. RUMI'S "PARABLE OF GRAPES"). | 460 |
| Betül Dilara ŞEKER | ASSESSING PLACE AND PLACE ATTACHMENT IN SUSTAINABLE TOURISM: A CONCEPTUAL REVIEW | 461 |
| Betül Dilara ŞEKER | ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY AND TOURIST BEHAVIOUR: DESIGNING ENVIRONMENTALLY FRIENDLY TOURISM EXPERIENCES | 463 |
| Bedir Rüya ÇELİK
Hasan ATAĞ | SCALE OF AMBIGUOUS LOSS ON LGBTI+ FAMILIES: A SCALE DEVELOPMENT STUDY | 465 |

| | | |
|---|--|-----|
| Gentrit SMAKAJ | BERLIN CONGRESS AND THE ALBANIANS | 467 |
| Recep ÖZTÜRK | BLOCKCHAIN TECHNOLOGY AND ITS APPLICATION IN THE INSURANCE SECTOR | 469 |
| Bouteldja Naima
Zoubiri Sabah
Mammeri Ade
Attir Badreddine | COMPARATIVE ANALYSIS OF AQUACULTURE PRODUCTION PERFORMANCE IN THE REGIONS OF M'SILA AND AÏN DEFLA, ALGERIA | 471 |
| Cagri UN | SELECTIVE EXTRACTION AND ADSORPTION METHOD FOR PLASTIC WASTE CONVERSION | 472 |
| Chaimaa AZZOUZI
Mehdi BOUCHEIKHCHOUKH | A COMPARATIVE STUDY OF THE GASTROINTESTINAL PARASITISM IN SHEEP AND GOATS IN EASTERN ALGERIA | 473 |
| Melik Sami
Khelil Sara
Tallal Abdel Karim Bouzir | CHILD-CENTRIC URBAN PLANNING: LESSONS FROM AROUND THE WORLD | 474 |
| Divya Jain | IDENTIFYING INCONSISTENCIES IN GOOGLE TRENDS DATA AND GENERATING CONSISTENT GOOGLE TRENDS SERIES | 476 |
| Muhammad Mateen Afzal Awan | INNOVATIVE MAXIMUM POWER POINT TRACKING ALGORITHM FOR A STANDALONE SOLAR PHOTOVOLTAIC SYSTEM | 477 |
| Effat Mazaheri
Fatemeh Jafari
Sama Sepordeh | THE RELATIONSHIP BETWEEN NURSING TALENT AND TERIAGE COMPETENCE IN NURSES WORKING IN EMERGENCY DEPARTMENTS OF HOSPITALS AFFILIATED TO ARDABIL UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCE IN 2023 | 478 |
| Sara Badrouss
El Mostafa Bachaoui
Mohamed Jibril Daia Eddine
Hicham Mouncif
Mohamed Biniz | AIMPROVING EFFICIENCY IN PLANT SPECIES MAPPING AND UAV IMAGE PROCESSING: LESSONS FROM MOROCCO'S HIGH ATLAS MOUNTAINS USING AN ENHANCED U-NET METHODOLOGY | 480 |
| Khaoula FAIZ
Chaymae GHAFLOULI
Adil ROUKBANI
Abdelhadi MAZRHA
Mohammed MERZOUKI
Mohammed BENLMLIH
Bouchra LOUASTÉ | PHYTOCHEMICAL COMPOSITION AND ANTIOXYDANT ACTIVITY OF OLIVE LEAVES EXTRACT | 481 |
| Büşra UYSAL
Selman TÜRKER | CHOCOLATE PRODUCTION WITH IMPROVED FUNCTIONAL PROPERTIES | 483 |
| Bekir Barış ÇİHAN
Fatih FIRAT
Cüneyt YILDIRIM
Ebru ARAÇ ILGAR | I CHOSE SPORTS HIGH SCHOOL FOR MY CHILD, BECAUSE... | 485 |
| DEEPALI TOMAR | DEVELOPMENT OF MICRO, SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN UTTARAKHAND | 487 |
| Bünyamin ALTINTAŞ
Müge ÇİNA | USE OF DEMINERALIZED DENTIN GRAFT FOR BONE AUGMENTATION IN ORAL AND MAXILLOFACIAL SURGERY: A LITERATURE REVIEW | 488 |
| Disha
Mahendra Kumar Savita | GENETIC REVOLUTION: EXPLORING THE FRONTIERS OF GENE EDITING | 490 |

| | | |
|--|---|-----|
| Ejdane COŞKUN
Songül GÜNGÖR
Derya ATİK | THE EFFECT OF THE MENTAL AND
PSYCHOSOMATIC EFFECTS OF THE COVID-19
PANDEMIC ON BLOOD SUGAR REGULATION
AND PHYSICAL SYMPTOMS IN INDIVIDUALS
WITH DIABETES MELLITUS | 491 |
| D. ANUSHYA
M. MONICA
R. SARAVANAN
Dr. SRINIVASAN | SPLENOMEGALY IN CHILDREN AND
ADOLESCENTS | 493 |
| Muhammad Bilal Hussain
Marwa Waheed
Farhan Saeed
Muhammad Afzaal
Bushra Niaz
Aftab Ahmad Khan | PSYLLIUM HUSK (PLANTAGO OVATA);
DETERMINING ITS NUTRITIONAL
COMPOSITION AND PHARMACOLOGICAL
PROPERTIES | 494 |
| Irfan Mustafa | A THEORETICAL ANALYSIS OF FE- ₂ O ₃ -
C ₂ H ₆ O ₂ BASED FERROFLUID FLOW
THROUGH A PERMEABLE MOVING WEDGE
WITH NON-LINEAR MAGNETIC FIELD | 495 |
| Rizwana Raheel
Lubna Shakir
Humaira Majeed Khan
Ali Sharif
Arham Shabbir | ADDRESSING E-HEALTHCARE ACCESSIBILITY
IN PAKISTAN: INNOVATIONS, INITIATIVES,
AND FUTURE DIRECTIONS | 496 |
| Moulay ahfid EL ALAOUY
Abdelouahid Sbai
Mohammed Bouachrine
Tahar Lakhli | COMPUTATIONAL PREDICTION OF
SPIROPYRAZOLINE DERIVATIVES AS
POTENTIAL ACETYLCHOLINESTERASE
INHIBITORS FOR ALZHEIMER'S DISEASE
TREATMENT | 497 |
| GOWRI SHANKAR S
AJAYDESOUZA V
GUNASEKARG
KATHIRAVAN P
PRITHIVIRAJ K | ETHICAL CONSIDERATIONS IN TECHNOLOGY
IMPLEMENTATION IN VARIOUS SECTORS | 498 |
| Fatma DALVERİR
Nejla CANBULAT ŞAHİNER | NON-PHARMACOLOGICAL METHODS USED
IN ATRAUMATIC CARE IN CHILDREN | 500 |
| Fatma DALVERİR
Nejla CANBULAT ŞAHİNER | THE ROLE OF THE PEDIATRIC NURSE IN
NON-PHARMACOLOGICAL METHODS USED
IN ATRAUMATIC CARE | 501 |
| Frida Karima
Hendri Hermawan Adinugraha | BRIDGING THE GAP: INTERNET ACCESS AND
DIGITALIZATION IN PEKALONGAN REGENCY | 503 |
| Yunus Can ÜNAL
Şehmuz KAYA | A COMPARATIVE EVALUATION OF GOOGLE
GEMINI AND CHATGPT'S ADVISORY SERVICES
FOR ORTHOPEDIC QUESTIONS | 504 |
| Günel KƏRİMLİ | CONTRIBUTION OF LEADERS ON THE WAY TO
SUCES | 506 |
| HALIMATU IBRAHIM | A REVIEW ON BIODIESEL PRODUCTION
USING EGG SHELL AS CATALYST | 508 |
| Yacine DJEGHADER
Fethi CHOUAF Choayb
Bousnoubra
Ali BOUCETTA | HARMONIC ANALYSIS AND OPTIMIZATION OF
DC ARC FURNACE OPERATION | 509 |

| | | |
|--|---|-----|
| Harshit
Mahendra Kumar Savita | ANTIMICROBIAL RESISTANCE:
UNDERSTANDING MECHANISMS AND
IMPLICATIONS FOR PUBLIC HEALTH | 510 |
| Meryem Türkan IŞIK
İnci AKALPER | A SYSTEMATIC REVIEW OF POSTGRADUATE
THESIS STUDIES ON CARE ETHICS IN
NURSING IN TURKEY | 511 |
| Şerife ÖZKAN NESİMİOĞLU | ENERGY TRANSITION AND TÜRKİYE'S
ENERGY SECURITY | 512 |
| Anjali Chaturvedi | HYPHENATED TECHNIQUE: ADVANCEMENT
OF LIQUID CHROMATOGRAPHY COUPLED
WITH DIFFERENT DETECTION METHODS IN
VARIOUS BIOLOGICAL, CHEMICAL AND
TOXICOLOGICAL ANALYSIS | 514 |
| Aisha Umar
Rabi,atu Muhammad Sokoto
Hauwau Bello Abubakar | ANTIBACTERIA ACTIVITIES OF COLUMN
CHROMATOGRAPHIC FRACTIONS OF
METHANOLIC EXTRACT OF PHYLLANTHUS
NIRURI ROOT ON SOME CLINICAL BACTERIAL
ISOLATES | 515 |
| Nadagouda Kalyani | STUDY ON COMPRESSIVE STRENGTH OF
QUARRY DUST AS FINE AGGREGATE IN
CONCRETE | 516 |
| Lutovac Jelena
Slobodan Popović | INNOVATIVE BUSINESS IN THE BANKING
SYSTEM EXAMPLE OF THE REPUBLIC OF
SERBIA | 517 |
| Lutovac Jelena
Slobodan Popović | INTERNAL CONTROL IN THE WORK OF THE
FINANCIAL SECTOR AND THE REAL
ECONOMY SECTOR OF SMALL ECONOMIES | 518 |
| İsa EREN | THE DEBATES ON THE ROLE OF NON-ARAB
MUHADDITHIS IN THE TADWIN | 519 |
| Yusuf Hasan
Abubakar sani | A REVIEW ON SYNTHESIS AND ANTI-
ONCHOCERCAL ACTIVITY OF ACETAL
YUSUF LAWAL GAMBARAWA | 521 |
| Aidə Mustafayeva
Zemfira Əliyeva
Günəl Baxşiyeva
Gülnarə Qurbanova | DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN
LIBERATED KARABAKH AND EASTERN
ZANGAZUR ECONOMIC REGION | 522 |
| Janak
Mahendra Kumar Savita | FOLLOWING LIVE ATTENUATED INFLUENZA
VIRUS (LAIV) VACCINATION, BOTH
HOMOLOGOUS AND HETROLOGOUS
PROTECTION AGAINST INFLUENZA B VIRUS | 525 |
| Omar Britel
Asmae Fitri
Adil Touimi Benjelloun
Mohammed Benzakour
Mohammed Mcharfi | THE INFLUENCE OF II-SPACER VARIATION
ON THE OPTOELECTRONIC PROPERTIES OF
CARBAZOLE-BASED SENSITIZERS FOR DYE-
SENSITIZED SOLAR CELL APPLICATION:
THEORETICAL APPROACH | 526 |
| Esat SABIRLI | TEN QUESTİONS AND ANSWERS ON TAFSİR
İN IBN AL-SALĀH'S FATĀWĀ AND MASĀİL | 527 |
| Okan ÖZBAKIR
Nermin TURAN | COMPARISON OF FATAL OCCUPATIONAL
INJURIES IN THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND
THE USA | 529 |
| Hümeyra ERGİN
Kemal GÖZ | HAPPINESS IN AL-FĀRĀBĪ IN THE CONTEXT
OF PERFECTION | 531 |

| | | |
|--|--|-----|
| Ramazan BİÇER | THE UNKNOWN DIMENSION: THEOLOGY OF THE GHAYB/UNSEEN | 533 |
| İlker ÇORDAN | DIAGNOSTIC ROLE OF PLATELET ACTIVATION MARKERS IN HYPERTENSION DUE TO HYPERALDOSTERONISM | 535 |
| Sümeyye KARAÇAYIR | THE ROLE OF PSYCHOLOGICAL ASSESSMENT IN THE RECRUITMENT AND SELECTION PROCESS ON HUMAN RESOURCES | 537 |
| Ayşe SARITOP
GÖRKEM KIRMIZIKAYA
ÖZMEN
Ökkeş YILMAZ | METABOLIC EFFECTS OF MORIN COMPOSITED WITH BIOACTIVE POLYETHYLENE GLYCOL ON SACCHAROMYCES CEREVISIAE GIVEN 7, 12-DMBA | 539 |
| Onur KALAYCI
Mustafa Savaş TORLAK
Emine ATICI | EFFECTS OF INSTRUMENT ASSISTED SOFT TISSUE MOBILITY ON RANGE OF MOTION, PAIN, SLEEP AND QUALITY OF LIFE IN OFFICE WORKERS WITH CHRONIC LOW BACK PAIN | 542 |
| Fatma ÇİFTÇİ
Gökçe Bahar GÜRBÜZER
Cennet OĞUZ | THE USAGE STATUS AND PROJECTIONS OF FERTILIZER IN TERMS OF THE SUSTAINABILITY OF WATER RESOURCES IN TURKEY | 544 |
| Fatmanur DEMİRTAŞ
Bilge AFŞAR | THE ROLE OF RENEWABLE ENERGY SUPPORTED ELECTRIC VEHICLE CHARGING STATIONS IN THE WORLD ECONOMY | 546 |
| Serap ALTUNTAŞ
Enes Tarık KARTAL
Elif GÜVEN | THEIR OPINIONS AND SUGGESTIONS, EXPECTATIONS, PROBLEMS EXPERIENCED BY NURSES IN PRACTICE TRAINING OF STUDENT NURSES WITHIN THE SCOPE OF EXTERNAL STAKEHOLDER EVALUATION IN IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION* | 548 |
| Mustafa Furkan DİNLEYİCİ | WHY APOSTLE PETER IS THE FOUNDER OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH | 551 |
| Merve DİNÇER | MORAL DIMENSION OF MIRAJ/SPIRITUAL ASCENSION IN DİVÂN-I HIKMET | 553 |
| Ahmet Fatih KÖSE
Furkan DEMİRCAN
Burak KARACA
Ahmet Tayyip ŞAHİN
Emine AKTAŞ
Harun Emre KIRAN | INNOVATIVE MOBILE APPLICATION PLATFORM ENHANCING INDEPENDENT MOBILITY FOR DISABLED INDIVIDUALS | 555 |
| Ahmet Fatih KÖSE
Furkan DEMİRCAN
Burak KARACA
Ahmet Tayyip ŞAHİN
Emine AKTAŞ
Harun Emre KIRAN | GLOBAL PROMOTION OF TURKEY'S CULTURAL HERITAGE THROUGH AN AI-POWERED MOBILE APPLICATION: VOICE GUIDANCE AND DEEP LEARNING APPROACHES | 557 |
| Ahmet GEZEK | THE ' İLM AL-MA'ĀNĪ TOPICS IN MODERN PERIOD RHETORIC BOOKS | 559 |
| Osman METİN | ANTHONY GIDDENS' THEORY OF STRUCTURATION: BRIDGING AGENCY AND STRUCTURE | 561 |

| | | |
|---|--|-----|
| Osman METİN | PIERRE BOURDIEU AND HIS SOCIOLOGICAL APPROACH: AN EXPLORATION | 563 |
| Hüseyin ÖZKAYA
Onur SEVLİ | ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN MATHEMATICS EDUCATION | 565 |
| Nesrin İÇLİ | ANTIOXIDANT PROPERTIES OF CRANBERRY AND ITS BENEFITS AGAINST HARMFUL EFFECTS | 567 |
| Nesrin İÇLİ | TOXIC SUBSTANCES THAT MAY BE FOUND IN NUTS, WIDELY CONSUMED IN OUR COUNTRY DUE TO THEIR PRODUCTION AND STORAGE CONDITIONS | 569 |
| Serap ALTUNTAŞ
Esin YAMAÇ
Merve TUĞRAL | DETERMINING THE PROBLEMS EXPERIENCED BY NURSING STUDENTS REGARDING THE EDUCATION PROCESS AND THEIR OPINIONS, SUGGESTIONS AND EXPECTATIONS WITHIN THE SCOPE OF INTERNAL STAKEHOLDER EVALUATION TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION* | 571 |
| Kubilay ÇAKICI
Burak Hamza ERYİĞİT | ANALYSING THE STRATEGIC PLANNING APPROACH ADOPTED FOR MUNICIPALITIES IN TÜRKİYE FROM THE PERSPECTIVE OF STRATEGIC MANAGEMENT SCHOOLS | 574 |
| Süleyman PAK
Neslişah GÜN | RELATIONSHIP OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL WITH INFLAMMATORY MARKERS AND BALANCE IN CROHN'S PATIENTS | 576 |
| Ecem KÖSE
Çiğdem AKMAN | DIGITAL TRANSFORMATION IN TURKEY AND FUTURE STRATEGIES | 578 |
| Mahendra Kumar Savita
Vinay Dwivedi
Prachi Srivastava | IN VITRO VALIDATION OF QUERCETIN AGAINST AEROMONAS HYDROPHILA | 580 |
| Mansi
Mahendra Kumar Savita | ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF CURRY LEAVES EXTRACT AGAINST GRAM-POSITIVE AND GRAM-NEGATIVE PATHOGENS: AN IN VITRO INVESTIGATION | 581 |
| Nazlimkhan ABDIJABBAROVA
Merve Seren YEŞİLTAŞ | ORGANIZATION OF TURKIC STATES: POLITICAL, DEFENSE COOPERATION AND ECONOMIC POTENTIALS | 582 |
| Mimoza KOTOLLAKU
Erinda BIBA | MEDICAL TOURISM IN ALBANIA | 583 |
| Megha Verma
Mahendra Kumar Savita | DEVELOPING UNIVERSAL VACCINES TARGETING MULTIPLE STRAINS OF BACTERIA AND VIRUSES | 584 |
| Mehtap KUZU | DETERMINATION OF HEAT TREATMENT PARAMETERS APPLIED TO CRITICAL SHOTGUN PARTS | 585 |
| Bismillah İftikhar
Sumbal Imran
Asifa Javaid
Saim Naseer
Rizwana Raheel
Lubna Shakir | META-ANALYSIS OF EPILEPSY-ASSOCIATED CARDIAC ABNORMALITIES
META-ANALYSIS OF EPILEPSY-ASSOCIATED CARDIAC ABNORMALITIES | 587 |

| | | |
|---|--|-----|
| Metin TEKİN
Cemaletdin ŞİMŞEK
Selim BÜYÜKKURT
Mustafa ÜNAL | INVESTIGATING THE POTENTIAL OF RAMAN SPECTROSCOPY-BASED ARTIFICIAL INTELLIGENCE METHODS IN DETERMINING THE DATE OF PREGNANCY | 589 |
| Mohit Pal
Mahendra Kumar Savita | PAPAIN'S POTENTIAL: INVESTIGATING ITS ANTIMICROBIAL EFFECT AGAINST SALMONELLA TYPHI | 591 |
| Monica Alina Toma | BORDERS IN LEN WISEMAN'S TOTAL RECALL (2012) AND IN NEILL BLOMKAMP'S ELYSIUM (2013) | 592 |
| Zineb MOUJOURD
Abdeslam EL BOUARI
Omar TANANE | SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF NEW ECO-FRIENDLY GEOPOLYMER CONCRETE FOR SUSTAINABLE CONSTRUCTION APPLICATIONS | 593 |
| Moulay ahfid EL ALAOUY
Abdelouahid Sbai
Mohammed Bouachrine
Tahar Lakhli | COMPUTATIONAL STUDY OF POTENTIAL ACETYLCHOLINESTERASE INHIBITORS BASED ON PYRAZOLE DERIVATIVES | 594 |
| Hasan Deniz DEMİRHAN
Osman AĞIR | NEGATIVE PARTISANISM: ANALYSIS OF 2024 LOCAL ELECTIONS RESULTS | 595 |
| Ali Imran
Hafiz Suleria | ASSESSMENT OF ANTIOXIDANTS AND PHENOLICS CONTENT, AND CHARACTERIZATION VIA LC-ESI-QTOF-MS/MS OF CEREAL WASTE | 597 |
| Vijay Singh
Aastha Agnihotri
Sapna Devi | SUSTAINABLE FARMING PRACTICES AND ITS ECONOMIC IMPACT ON RURAL POPULATIONS | 598 |
| Nikita
Mahendra Kumar Savita | 5G TECHNOLOGY: UNLEASHING THE POTENTIAL OF HIGH-SPEED CONNECTIVITY AND INNOVATION | 600 |
| Nurin Farhah binti Ibrahim
Nursabrina Munawar | EXPLORING EDIBLE FLOWERS AS INFUSIONS | 601 |
| Beyhan ZABUN
Aytekin DEMİRCİOĞLU | ALTERNATIVE CONTENT APPROACH FOR TEACHING PHILOSOPHY AND SOCIOLOGY: RELIGIOUS/ISLAMIST APPROACH | 602 |
| Beyhan ZABUN
Aytekin DEMİRCİOĞLU | ALTERNATIVE CONTENT APPROACH FOR TEACHING PHILOSOPHY AND SOCIOLOGY: LIBERAL APPROACH | 604 |
| Turgut ELİTOK
Devrim DEMİRAY SOYASLAN | RESEARCHING ADDITIVE MANUFACTURING IN MEDICINE | 606 |
| Cahangir HACIYEV | PAZYRYK CARPET: FEATURES AND PURPOSE | 608 |
| Mouassa Bochra | REVIEW ON LIFE REPRODUCTION OF THE GILTHEAD SEABREAM (SPARUS AURATA) | 609 |
| Milatul Fatkhiyah
M. Fauzi | OPTIMIZING THE ROLE OF CREATIVE ECONOMY IN THE MUSIC SUB SECTOR ON THE ECONOMY IN INDONESIA | 610 |
| Ahmet ÖZTÜRK | ASSITANCE PROVIDED TO MIGRANTS: THE CASE OF MUŞ | 611 |
| Ahmet ÖZTÜRK | ASSITANCE PROVIDED TO MIGRANTS: THE CASE OF MUŞ | 613 |

| | | |
|---|--|-----|
| Ikram Douini
Mohamed Mounir
El Mostafa Benka
Mohamed Dakki
Soumaya Hammada | COMPARISON OF AVIAN DIVERSITY,
BREEDING COMMUNITIES, AND NESTING
HABITATS BETWEEN URBAN AND PERI-
URBAN ECOSYSTEMS OF FEZ (CENTRAL
MOROCCO) | 615 |
| Samirə Arif qızı QURBANOVA | EXAMPLES OF TEXT APPLICATION IN KEMAL
ABDULLA`S “THE INCOMPLETE
MANUSCRIPT” NOVEL | 616 |
| Sabrina Roguai
Abdelkader Djellou | INVESTIGATION OF STRUCTURAL,
MICROSTRUCTURAL AND OPTICAL
PROPERTIES OF ZnO, Zn _{0.90} Co _{0.05} Mo _{0.05} O
(M=Na, Al, Cd, Cu) THIN FILMS BY USP
METHOD | 618 |
| Sabrina Roguai
Abdelkader Djelloul | SYNTHESIS of CuO Nps FOR PHOTOCATALYTIC
APPLICATIONS BU COPRECIPITATION
METHOD | 619 |
| Shahid .H
Anjum. F
Asghar. K
Akhtar .N | SOCIO-CULTURAL AND PSYCHOLOGICAL
PROBLEMS FACED BY INFERTILE WOMEN (A
STUDY OF MULTAN CITY) | 620 |
| Riad SƏFƏRLI | CULTURAL ANALYSIS OF ALBANIAN
CHURCHES IN SHEKI-ZAGATALA REGION
AND THEIR IMPORTANCE FOR TOURISM | 621 |
| Fatima Ezzahra Atmani
Meriem Kasbaji
Safaa Adim
Aziz Hasib | USING FISH SCALES AS A NEW BIOSORBENT
FOR THE ADSORPTION OF METHYLENE BLUE
FROM WASTEWATER: OPTIMIZATION,
EFFECT OF PHYSICOCHEMICAL PROPERTIES,
KINETIC MODELS AND THERMODYNAMIC
PARAMETERS | 623 |
| Gloria Auristela Hernández
Pérez | VIOLENCIA DE GENERO | 624 |
| Vüqar Sabir oğlu MUSTAFAYEV
Leyla Vüqar qızı İSMAYILZADƏ | APPLICATION OF MODERN TECHNOLOGIES
IN TRANSPORTATION SYSTEMS | 625 |
| Hina Shahid
F arkhandan Anjum
Kanwal Asghar
Aqeela Saghir
Noreen Akhtar
Nida | WOMEN PARTICIPATION IN THE
ADVANCEMENT OF AGRICULTURE SECTOR
AND THEIR LIMITATION | 627 |
| BRAHMI Zahia
GHERISSI Djallel Eddine | HORMONAL CONTROL OF THE ESTROUS
CYCLE IN SHE CAMELS | 628 |
| Pooja Kanaujiya
Mahendra Kumar Savita | ANTIBACTERIAL ACTIVITY OF HONEY ON
BURN WOUND MANAGEMENT | 629 |
| K.R.Padma | PROBIOTICS IN MIXTURE WITH AVOCADO
JUICE REVEALED AN ARRAY OF BIOACTIVE
SUBSTANCES WHICH POTENTIALLY BENEFIT
HEALTH | 630 |
| Zahraa Abbass Qassim
Hawraa Abdulameer Ali Al-
Dahhan | ASSESSMENT THE LEVELS OF ANTIBODIES
(ANTI-TTG AND ANTI-AGA) IN THE SERUM OF
PATIENTS WITH CELIAC DISEASE | 631 |
| Zeynab Bəhram qızı Qocayeva | INCLUSIVE BUSINESS MODELS: EMERGENCE
AND THEORETICAL ASPECTS | 632 |

| | | |
|--|--|-----|
| Noureddine Rabah-sidhoum
Mehdi Boucheikhchoukh
Noureddine Mechouk | ETOPARASITES ENCOUNTERED ON
MICROMAMMALS AND BATS FROM ALGERIA | 633 |
| Richa
Mahendra Kumar Savita | UNDERSTANDING DIABETES: EXPLORING
PATHOGENESIS, MANAGEMENT, AND
POTENTIAL CURES | 634 |
| Sami BAYRAKCI | THE PERSIAN POETRY WITH THE REFRAIN
"HASBÜNALLĀH" ATTRIBUTED TO AL-
JUNAYD AL-BAGHDĀDĪ -TRANSLATION AND
CRITICAL EXAMINATION- | 635 |
| Balasubramani G L
Rinky Rajput
Manish Gupta
Pradeep Dahiya
Jitendra K Thakur
Rakesh Bhatnagar
Abhinav Grover | STRUCTURE-BASED DRUG REPURPOSING TO
INHIBIT THE DNA GYRASE OF
MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS | 637 |
| Huseynov Yusif Rovshan
Ahmadova Metanet Israil | SUCCESS CRITERIA BY UNIVERSITY
TECHNOPARK | 638 |
| HUSEYNOVA GULNUR | PROBLEMS OF TRANSLATING THE NOVEL BY
I. SHIKHLY "TUMULTUOUS KURA" INTO
RUSSIAN | 640 |
| HANANE MEDDAS
Lakel Abdelghani | STRUCTURAL AND OPTICAL PROPERTIES OF
SPIN COATING DEPOSITED SB DOPED SNO ₂
THIN FLMS | 642 |
| Nüşabə Hacıyeva
Aysən Məmmədova
Xatirə Qurbanova
Sevinc Babakışiyeva
Günəl Abbasova
Sevda Mehtiyeva | DEVELOPMENT DIRECTIONS OF THE GREEN
ECONOMY IN THE AGRICULTURAL SECTOR IN
AZERBAIJAN | 643 |
| Xasay Mehdiyev
Minurə Kərimova
Şəhla Qarayeva
İradə Kərimova
Şəlalə Yusubova | ANALYSIS OF TOOLS USED BY
NEROMARKETING | 645 |
| Ayten KULIYEVA | THE INFORMATION REGARDING SOUTH
AZERBAIJAN IN THE ARCHIVES OF QULAM
MAMMADLI | 646 |
| Furkan ÜRESİN
Emir BİLGİN
Ahmet UYUMAZ | MULTIFUNCTIONAL MODULAR FULL
ELECTRIC AGRICULTURAL VEHICLE | 648 |
| Cahangir HACIYEV | DETERMINATION OF THE MEANING OF THE
WORD "LEMBELI" BY THE RECONCILIATION
METHOD | 651 |
| Muhammet Ömer Diş | EVALUATION OF SPATIAL DEVIATION
EMPLOYING NEW LOCAL RAINFALL
OBSERVATION STATIONS IN
KAHRAMANMARAŞ | 653 |
| Eyüp ARDALI
Müjde YÜCEL COŞAR | THE EFFECT OF CERAMICS FOUND IN THE
ANCIENT CITY OF AINOS ON THE DESIGN OF
SOUVENIRS IN THE REGION | 655 |

| | | |
|---|---|-----|
| Rahul SINGH | FORMULATION & EVALUATION OF MUCOADHESIVE MICROSPHERES OF ATENOLOL FOR NASAL DELIVERY | 657 |
| F. Belarbi | PRODUCTION AND CHARACTERISATION OF CZTS ABSORBER LAYER BY LOW COST TECHNIQUE | 658 |
| Furkan KÖSA
Menekşe Seden TAPAN
BROUTIN
Rıdvan EZENTAŞ | LİSANSÜSTÜ ÖĞRENİM MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DİSKALKULİ FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ | 659 |
| Ana GONZALEZ
Asma AWAN
Manoj SHARMA | EFFECTIVENESS OF COMMUNITY-BASED PARTICIPATORY EVALUATION (CBPE): LESSONS LEARNED FROM A MODEL PROCESS EVALUATION FRAMEWORK | 661 |
| E.Binuni Rebez
M.V. Silpa
V. Sejian | INFLUENCE OF ANTIOXIDANTS ON HEAT STRESS AMELIORATION IN SHEEP | 662 |
| Taner AŞÇI
İhsan TOKTAŞ | USAGE OF TRADITIONAL PATTERNS IN PRODUCT DESIGN: İZNIK YEŞİL MOSQUE LAST CONGREGATION PLACE RAILING PATTERN EXAMPLE | 663 |
| Hediye AŞÇI
İhsan TOKTAŞ | THE EFFECT OF VISUAL ELEMENTS IN THE PRESCHOOL PERIOD: HACIVAT AND KARAGÖZ SAMPLE | 665 |
| QAAYEV MAARİF ŞƏRİF
Ismayilov Fazil Ismayıl
QARAYEV ŞƏHLA NADİR | TAKING INTO ACCOUNT THE WORD EXPERIENCE IN THE CLUSTERING OF THE ECONOMY OF AZERBAIJAN | 667 |
| Mimar Demirhan KAYA
Alper BİDEÇİ
Sevda KAYA | BUILDING PHYSICS PROBLEMS ENCOUNTERED IN HEALTH BUILDINGS: DUZCE-AKÇAKOCA EXAMPLE | 669 |
| Furkan ŞİMŞEK | MINING IN THE DEMOCRAT PARTY ERA | 671 |
| Cemal KARABULUT
Enes YÜCEL
Mehmet ÇUNKAŞ | ANALYSIS OF AN ELECTRODYNAMIC LEVITATION SYSTEM BASED ON THE HALBACH MAGNET ARRAYS | 673 |
| Cemal KARABULUT
Enes YÜCEL
Mehmet ÇUNKAŞ | ANALYSIS OF AN ELECTRODYNAMIC LEVITATION SYSTEM BASED ON THE HALBACH MAGNET ARRAYS | 675 |
| Lalə HİDAYƏT QIZI PAŞAYEVA | MYSTICAL VIEW OF THE WORK OF "HAFT KHAN". | 677 |
| Məmməd Rəşid oğlu Yusifov
Aytən Vüqar qızı Babayeva | ABSOLUTE VALUE AND NORMS OF MATRIX CELLS AND OPERATIONS ON THEM | 679 |
| Mirzəyev Razil Tofiq | CLOTHING DESIGN | 680 |
| Muneeb HASSAN | UTILIZING S-WAVE VELOCITY DATA FOR THE COMPUTATION OF GEOTECHNICAL PROPERTIES: AN INNOVATIVE PYTHON ALGORITHM | 681 |
| Akbar Ali
Musrat Shaheen
Muhammad Ibrahim
Afshan Jabeen | SYNTHESIS, SPECTROSCOPIC CHARACTERIZATION, DFT ANALYSIS OF PEPTIDE- PEPTOID HYBRID STRUCTURES VIA UGI MULTICOMPONENT REACTION AND THEIR BIOLOGICAL ACTIVITIES | 682 |

| | | |
|---|---|-----|
| Siti Nur Nashwa Faqihah Bt
Mohd Fabli
Nursabrina Munawar | FROM GARDEN TO CUP: EXPLORING HERBAL
INFUSIONS | 683 |
| Akbar Ali
Ali Hamza
Kainat Zohra
Maria Fatima | AN APPROPRIATE TECHNIQUE FOR THE
SELECTIVE RECOGNITION OF LEAD AND
MERCURIC IONS USING 1,2,4-TRIAZOLE
BASED SILVER NANOPARTICLES | 684 |
| B. Yagoubi | USE OF THE ORTHOGONALITY PRINCIPLE IN
ARTIFICIAL NEURAL NETWORK AND
AUTOREGRESSIVE MODEL | 685 |
| Ömer POLAT
Saltuk Buğra SELÇUKLU | IMPACT OF RENEWABLE CAPACITY INCREASE
ON ELECTRICITY MARKETS | 687 |
| Merve AKSAKAL
Fikriye Nuray YILMAZ | WEAK ORDER CONDITIONS OF THE
STOCHASTIC RUNGE-KUTTA METHOD FOR
STOCHASTIC DIFFUSION MODELS WITH
LEAST SQUARES MONTE-CARLO SIMULATION
AND APPLICATIONS TO OPTION PRICING | 689 |
| Jayanta Shounda
Punyabrata Maity
Krishnedu Barman | EFFECT OF SUPERIMPOSED SURFACE WAVE
ON DOUBLE AVERAGED TURBULENT
PROPERTIES OF STEADY CURRENT | 691 |
| Ajayi, Olayemi
T. Oyewunmi, Taiwo | EVALUATING THE CONSEQUENCES OF
SUBSIDY ELIMINATION ON NIGERIAN ART
STUDENTS: AN EXAMPLE OF THE FEDERAL
POLYTECHNIC, ILARO, OGUN STATE, NIGERIA | 693 |
| Ecem İpek ALTINOK
Emine Yurdakul ERTÜRK | ASSESSMENT OF INTOXICATION AND
SUICIDE CASES APPLYING TO THE PEDIATRIC
EMERGENCY DEPARTMENT WITHIN ONE
YEAR | 695 |
| Roman Truskavetskyi
Zubkovska Viktoriia
Khyzhniak Iryna | INFLUENCE OF HYDROMORPHIC PROCESSES
ON THE FORMATION OF THE PHOSPHATE
STATE IN ACID SOILS | 700 |
| Kapil Roy
Koustuv Debnath
Buddhadeb Mondal
Krishnendu Barman | TURBULENCE STATISTICS OVER THE
CIRCULAR CYLINDER LAID ON A FLAT
SURFACE | 701 |
| Eliso Kereselidze
Madona Kekelia
Ina Shanava
Mariam Gvilava | THE STUDY OF MIGRATION AND
PSYCHOLOGICAL FEATURES OF INTERNALLY
DISPLACED PERSONS | 702 |
| Amina OUAHBI
Youness BOUHAIJ
Said SAIR
Abdeslam EL BOUARI
Omar TANANE | DEVELOPMENT OF A HETEROGENEOUS
CATALYST FROM WASTE MATERIALS FOR
BIODIESEL PRODUCTION | 703 |
| Faiz Muhammad Shaikh
Muhammad Zafar Wassan
Mazharuddin Keerio
Rasool Bux Junejo
Zubair Shaikh | CLIMATE CHANGE AND SMART AND
INNOVATIVE AGRICULTURE PRACTICES AND
ITS IMPACT PRODUCTION RESPONSE
ANALYSIS OF DIFFERENT WHEAT VARIETIES
AT SYED KHURSHEED AHMED SHAH FARM
NARA-SINDH-PAKISTAN | 704 |
| Abdullayev Gündüz İncivan
Abbasov Taleh Tahir
Allahverdiyeva Aybəniz
Məhəmməd | GOOD GOVERNANCE AS A WAY TO IMPROVE
PUBLIC SERVICE MANAGEMENT IN
AZERBAIJAN | 706 |

| | | |
|---|---|-----|
| Vaishali Krishna | GEOPOLITICS OF LANDLOCKED STATES: A CASE STUDY OF MONGOLIA | 708 |
| Mona M Abd El-Maksoud | NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE AND ATTITUDE REGARDING INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HEALTHCARE | 709 |
| Narges Abdoli
Alireza Bakhtiyari
Nader Akbari
Parisa Shavli- Gilani
Parisa Sadighara | DETERMINATION OF AFLATOXIN M ₁ IN RAW MILK USING HPLC/FLD | 710 |
| Nebyu Adamu Abebe
Navkiranjit Kaur Dhaliwal | THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE GOVERNANCE MECHANISM AND FIRM PERFORMANCE: EVIDENCE FROM THE ETHIOPIAN INSURANCE INDUSTRY | 711 |
| Odu, Adejare Samuel
Yusuf, Abdulrazaq Laro
Aluko, Tolulope Abayomi | THE POLITICAL ECONOMY OF MEDIA OPERATIONS IN NIGERIA: MEDIA AS BUSINESS VENTURES | 712 |
| M.Monica
D.Anushya
R.Saravanan
R.Srinivasan | LEUCAS ASPERA – A REVIEW OF ITS BIOLOGICAL ACTIVITY | 713 |
| Djellouli Amir
Berredjem Yamina
Hattab Zhou
Guesmia Hadjer
Mehenni mokthar
Barbari Fateh | ANALYZING THE PHENOLIC COMPONENTS OF TWO SAHARAN BISKRA PLANTS TO INVESTIGATE THEIR POSSIBLE INSECTICIDAL QUALITIES | 714 |
| Djellouli Amir
Berredjem Yamina
Hattab Zhou
Guesmia Hadjer
Mehenni mokthar
Barbari Fateh | TO GET RID OF MEDICATIONS, COLORANTS, AND HEAVY METALS, USE INEXPENSIVE BIOADSORBENTS | 715 |
| Manita ARORA | A STUDY ON HEALTHY LIFESTYLES AMONG CONSUMERS | 716 |
| Venet Shala
Demir Lima
Hamdi Hoti | THE IMPACT OF AUDITING IN FINANCIAL STATEMENTS TO EXTERNAL USERS | 717 |
| Ishwara P
Naod Mekonnen | ETHICAL DECISION-MAKING IN PROFESSIONAL ACCOUNTANTS: A STRUCTURAL EQUATION MODELING STUDY | 718 |
| Kinfe Hadush Belay | LOCAL GOVERNMENT AUTONOMY AND ITS INSTITUTIONAL ARRANGEMENT IN TIGRAY, ETHIOPIA | 719 |
| Ashraful Amin
Amirul Islam
Jahid Hasan Rana
Abdul Kader Jelane | HUMANITARIAN CRISIS IN GAZA: A COMPREHENSIVE ANALYSIS TO ADDRESS THE ONGOING GENOCIDE OF PALESTINIANS | 720 |
| Yaregal Taye Legesse
Jasraj Kaur | ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN TEACHER COLLABORATION AND TEACHER EFFICACY IN SECONDARY SCHOOL TEACHERS OF INDIA AND ETHIOPIA | 721 |

| | | |
|---|---|-----|
| Hanifah Jambari
Nur Intan Nadiah
Mohd Arif
Jamilah Ahmad | STUDENTS' PERCEPTIONS OF CONCEIVE-
DESIGN-IMPLEMENT-OPERATE
(CDIO) FOR DESIGN INVENTION PROJECTS | 722 |
| Hanifah Jambari
Hannie Nabilah Hanafiah
Ishak Taman | THE IMPORTANCE OF DIGITAL SKILLS OF
TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION
STUDENTS IN THE ERA OF REVOLUTION
INDUSTRY 4.0 | 723 |
| Sarah Essam Hasan Haider
Karim Katham
Karrar Abdulallah Azeez
Marwah Abdulkareem Mahmood | DOES CAPACITY UTILIZATION AFFECT THE
DEGREE OF STICKY COSTS? AN
INVESTIGATION OF CAPACITY CHANGES | 724 |
| AHMED Tukur
SHUAEEB Ahmad Ibn
NDATSU Abdulkadir
ABDULLAHI Umar Bala | EFFECTS OF FIELDWORK STRATEGY ON
SENIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS
ACADEMIC PERFORMANCE AND INTEREST IN
GEOGRAPHY, KATSINA, NIGERIA | 725 |
| Miss Poonam
Sunil Kumar | SUSTAINABLE UTILIZATION OF BIO-WASTE
COMPOST FOR FARADIC AND
NON -FARADIC TYPE ENERGY STORAGE
APPLICATIONS | 726 |
| Giuli Keshelashvili
Marine Chavleishvili
Mariam Jibuti | SUSTAINABLE BUSINESS MODELS: BUSINESS
PRACTICES IN GEORGIA AND REGIONAL
PROSPERITY | 727 |
| Ranjita Sinha
Sandip Haldar
Hrisikesh Ghosh
Shubhechha Chakraborty
Priya Mondal
Monalisa Halder
Subha Rajak | APPLICATIONS OF NANOTECHNOLOGY IN
MEDICAL FIELD: A BRIEF REVIEW | 728 |
| Abdelfattah ABOULFARAJ
Abdelhalim TABIT
Ahmed ALGOUTI
Idir EL KONTY | HYDROTHERMAL MINERALIZATION OF THE
EASTERN PART OF THE PRECAMBRIAN
BLOCK (WESTERN HIGH ATLAS, MOROCCO):
APPLICATION OF PETROGRAPHIC AND
REMOTE SENSING DATA | 730 |
| Aishah Hassan Obaid Al Shehhi | UTILIZING RECYCLED ASPHALT FOR
SUSTAINABLE ROADWAY MAINTENANCE IN
UAE ROADWAYS | 731 |
| Yichlal Simegn Filatie
Dhiraj Sharma | DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE
FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY OF
COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A
SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH | 732 |
| Denada AHMETI RADA
Novruz AHMETI | IMPACT OF E-LEARNING PLATFORMS IN
ALBANIA | 733 |
| Gülşah EKMEN | ATTITUDES OF FAMILY PHYSICIANS
TOWARDS THEIR PROFESSION | 735 |
| Jayanta Shounda
Punyabrata Maity
Krishnedu Barman | EFFECT OF SUPERIMPOSED SURFACE WAVE
ON DOUBLE AVERAGED TURBULENT
PROPERTIES OF STEADY CURRENT | 737 |
| Ajayi, Olayemi
T. Oyewunmi, Taiwo | EVALUATING THE CONSEQUENCES OF
SUBSIDY ELIMINATION ON NIGERIAN ART
STUDENTS: AN EXAMPLE OF THE FEDERAL
POLYTECHNIC, ILARO, OGUN STATE, NIGERIA | 739 |

| | | |
|---|---|-----|
| Ecem İpek ALTINOK
Emine Yurdakul ERTÜRK | ASSESSMENT OF INTOXICATION AND
SUICIDE CASES APPLYING TO THE PEDIATRIC
EMERGENCY DEPARTMENT WITHIN ONE
YEAR | 741 |
| Roman Truskavetskyi
Zubkovska Viktoriia
Khyzhniak Iryna | INFLUENCE OF HYDROMORPHIC PROCESSES
ON THE FORMATION OF THE PHOSPHATE
STATE IN ACID SOILS | 746 |
| Kapil Roy
Koustuv Debnath
Buddhadeb Mondal
Krishnendu Barman | TURBULENCE STATISTICS OVER THE
CIRCULAR CYLINDER LAID ON A FLAT
SURFACE | 747 |
| Eliso Kereselidze
Madona Kekelia
Ina Shanava
Mariam Gvilava | THE STUDY OF MIGRATION AND
PSYCHOLOGICAL FEATURES OF INTERNALLY
DISPLACED PERSONS | 748 |
| Amina OUAHBI
Youness BOUHAJ
Said SAIR
Abdeslam EL BOUARI
Omar TANANE | DEVELOPMENT OF A HETEROGENEOUS
CATALYST FROM WASTE MATERIALS FOR
BIODIESEL PRODUCTION | 749 |
| Faiz Muhammad Shaikh
Muhammad Zafar Wassan
Mazharuddin Keerio
Rasool Bux Junejo
Zubair Shaikh | CLIMATE CHANGE AND SMART AND
INNOVATIVE AGRICULTURE PRACTICES AND
ITS IMPACT PRODUCTION RESPONSE
ANALYSIS OF DIFFERENT WHEAT VARIETIES
AT SYED KHURSHEED AHMED SHAH FARM
NARA-SINDH-PAKISTAN | 750 |
| Abdullayev Gündüz İncivan
Abbasov Taleh Tahir
Allahverdiyeva Aybəniz
Məhəmməd | GOOD GOVERNANCE AS A WAY TO IMPROVE
PUBLIC SERVICE MANAGEMENT IN
AZERBAIJAN | 752 |
| Vaishali Krishna | GEOPOLITICS OF LANDLOCKED STATES: A
CASE STUDY OF MONGOLIA | 754 |
| Mona M Abd El-Maksoud | NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE AND
ATTITUDE REGARDING INTEGRATION OF
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HEALTHCARE | 755 |
| Narges Abdoli
Alireza Bakhtiyari
Nader Akbari
Parisa Shavli- Gilani
Parisa Sadighara | DETERMINATION OF AFLATOXIN M ₁ IN RAW
MILK USING HPLC/FLD | 756 |
| Nebyu Adamu Abebe
Navkiranjit Kaur Dhaliwal | THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE
GOVERNANCE MECHANISM AND FIRM
PERFORMANCE: EVIDENCE FROM THE
ETHIOPIAN INSURANCE INDUSTRY | 757 |
| Odu, Adejare Samuel
Yusuf, Abdulrazaq Laro
Aluko, Tolulope Abayomi | THE POLITICAL ECONOMY OF MEDIA
OPERATIONS IN NIGERIA: MEDIA AS
BUSINESS VENTURES | 758 |
| M.Monica
D.Anushya
R.Saravanan
R.Srinivasan | LEUCAS ASPERA – A REVIEW OF ITS
BIOLOGICAL ACTIVITY | 759 |
| Djellouli Amir
Berredjem Yamina
Hattab Zhou
Guesmia Hadjer
Mehenni mokhtar | ANALYZING THE PHENOLIC COMPONENTS OF
TWO SAHARAN BISKRA PLANTS TO
INVESTIGATE THEIR POSSIBLE INSECTICIDAL
QUALITIES | 760 |

| | | |
|---|---|-----|
| Barbari Fateh | | |
| Djellouli Amir
Berredjem Yamina
Hattab Zhou
Guesmia Hadjer
Mehenni mokthar
Barbari Fateh | TO GET RID OF MEDICATIONS, COLORANTS,
AND HEAVY METALS, USE INEXPENSIVE
BIOADSORBENTS | 761 |
| Manita ARORA | A STUDY ON HEALTHY LIFESTYLES AMONG
CONSUMERS | 762 |
| Venet Shala
Demir Lima
Hamdi Hoti | THE IMPACT OF AUDITING IN FINANCIAL
STATEMENTS TO EXTERNAL USERS | 763 |
| Ishwara P
Naod Mekonnen | ETHICAL DECISION-MAKING IN
PROFESSIONAL ACCOUNTANTS: A
STRUCTURAL EQUATION MODELING STUDY | 764 |
| Kinfe Hadush Belay | LOCAL GOVERNMENT AUTONOMY AND ITS
INSTITUTIONAL ARRANGEMENT IN TIGRAY,
ETHIOPIA | 765 |
| Ashraful Amin
Amirul Islam
Jahid Hasan Rana
Abdul Kader Jelane | HUMANITARIAN CRISIS IN GAZA: A
COMPREHENSIVE ANALYSIS TO ADDRESS
THE ONGOING GENOCIDE OF PALESTINIANS | 766 |
| Yaregal Taye Legesse
Jasraj Kaur | ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN
TEACHER COLLABORATION AND TEACHER
EFFICACY IN SECONDARY SCHOOL TEACHERS
OF INDIA AND ETHIOPIA | 767 |
| Hanifah Jambari
Nur Intan Nadiyah
Mohd Arif
Jamilah Ahmad | STUDENTS' PERCEPTIONS OF CONCEIVE-
DESIGN-IMPLEMENT-OPERATE
(CDIO) FOR DESIGN INVENTION PROJECTS | 768 |
| Hanifah Jambari
Hannie Nabilah Hanafiah
Ishak Taman | THE IMPORTANCE OF DIGITAL SKILLS OF
TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION
STUDENTS IN THE ERA OF REVOLUTION
INDUSTRY 4.0 | 769 |
| Sarah Essam Hasan Asst. Haider
Karim Katham
Karrar Abdulallah Azeez
Marwah Abdulkare | DOES CAPACITY UTILIZATION AFFECT THE
DEGREE OF STICKY COSTS? AN
INVESTIGATION OF CAPACITY CHANGES | 770 |
| AHMED Tukur
SHUAEEB Ahmad Ibn
NDATSU Abdulkadir
ABDULLAHI Umar Bala | EFFECTS OF FIELDWORK STRATEGY ON
SENIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS
ACADEMIC PERFORMANCE AND INTEREST IN
GEOGRAPHY, KATSINA, NIGERIA | 771 |
| Miss Poonam
Sunil Kumar | SUSTAINABLE UTILIZATION OF BIO-WASTE
COMPOST FOR FARADIC AND NON -FARADIC
TYPE ENERGY STORAGE APPLICATIONS | 772 |
| Giuli Keshelashvili
Marine Chavleishvili
Mariam Jibuti | SUSTAINABLE BUSINESS MODELS: BUSINESS
PRACTICES IN GEORGIA AND REGIONAL
PROSPERITY | 773 |
| Ranjita Sinha
Sandip Haldar
Hrisikesh Ghosh
Shubhechha Chakraborty
Priya Mondal
Monalisa Halder
Subha Rajak | APPLICATIONS OF NANOTECHNOLOGY IN
MEDICAL FIELD: A BRIEF REVIEW | 774 |

| | | |
|--|--|-----|
| Abdelfattah ABOUFARAJ
Abdelhalim TABIT
Ahmed ALGOUTI
Idir EL KONTY | HYDROTHERMAL MINERALIZATION OF THE EASTERN PART OF THE PRECAMBRIAN BLOCK (WESTERN HIGH ATLAS, MOROCCO): APPLICATION OF PETROGRAPHIC AND REMOTE SENSING DATA | 775 |
| Aishah Hassan Obaid Al Shehhi | UTILIZING RECYCLED ASPHALT FOR SUSTAINABLE ROADWAY MAINTENANCE IN UAE ROADWAYS | 776 |
| Yichlal Simegn Filatie
Dhiraj Sharma | DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH | 777 |
| Denada AHMETI RADA
Novruz AHMETI | IMPACT OF E-LEARNING PLATFORMS IN ALBANIA | 778 |
| Gülşah EKMEK | ATTITUDES OF FAMILY PHYSICIANS TOWARDS THEIR PROFESSION | 780 |
| Akash Singh
Dipankar Kumar Singh
Himanshu Yadav
Rahul Desai | ANOMALY DETECTION IN MULTIVARIATE TIME SERIES DATA USING TRANSFORMER NETWORK | 782 |
| Anshit Mukherjee
Monalisa Halder
Ranjita Sinha
Sandip Halder
Isha Burnwal | QUANTUM VARIANCE HYDROLOGICAL MODEL TO ENHANCE FLOOD PREDICTION AND RESPONSE TO PREVENT DISASTER | 783 |
| BENADDI EL HOUSSAINE
LAAMARI My RACHID
BOUTOUIL AZIZ | RECENT ADVANCES IN ELECTROCHEMICAL-BASED MODIFIED ELECTRODES WITH ACTIVATED CARBON-BASED FCP BIOMASS FOR EFFICIENT DETECTION OF PHARMACEUTICAL AND FOOD POLLUTANTS IN AQUEOUS ENVIRONMENTS | 784 |
| Keshab Chandra Mandal | PUBLIC POLICIES IN CONTEMPORARY INDIA: AN ANALYSIS | 785 |
| ORJINTA, IFEOMA HOPE
EKWUEME, CHIKA MAUREEN
UDOEZIKA, DAVID | DETERMINANTS OF ACCOUNTING CONSERVATISM QUOTED INDUSTRIAL GOODS FIRMS IN NIGERIA | 786 |
| Xasay Mehdiyev
Minurə Kərimova
Şəhla Qarayeva
İradə Kərimova
Şəlalə Yusubova | ANALYSIS OF TOOLS USED BY NEROMARKETING | 787 |
| Ayaz MUSEYIBOV
Yusif MAMMADOV
Joshgun JAFAROV | ROLE OF THE BANKING SECTOR IN SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT: THE CASE OF AZERBAIJAN | 788 |
| Bilal Shoukat
Muhammad Yasin Naz
Shazia Shukrullah
Hammad Hussain
Farzin Sheikh
Rishmail Saleem
Muhammad Shoab | SYNTHESIS OF CARBON NANOTUBES VIA PYROLYSIS OF PLASTIC WASTE USING A TWO-STAGE PROCESS | 789 |
| Necmettin Firat ÖZKAN
Mahmut Esat KILIÇER | PREDICTION OF OVERALL EQUIPMENT EFFECTIVENESS USING MACHINE LEARNING | 790 |

| | | |
|--|--|-----|
| Özgür DEMİRTAŞ
Burcu AKDEMİR | EVALUATION OF ORGAN DONATION WITH
DIFFERENT DIMENSIONS: A FIELD STUDY | 792 |
| Rita, Barbara
Lopes, Mario | CLINIMETRICS PROPERTIES OF THE OARS
FUNCTIONAL ASSESSMENT QUESTIONNAIRE
IN ELDERLY ANGOLANS: THE IMPORTANCE
OF CULTURAL CONTEXT IN FUNCTIONALITY
AND COGNITION INSTRUMENTS | 793 |
| Irshad Ullah
Maksal Minaz
Aamna Saleem Khan | USE OF COMPUTER IN THE WORLD OF
ENTERTAINMENT | 794 |
| Salih TURGAY
Tareq Hamid Al-FAHDAWI | REVIEWING THE EFFECTIVENESS OF UN
PEACEKEEPING MISSIONS, FOCUSING ON
THE CASE OF UNMISS | 795 |
| Mehmet Akif DOĞAN
Ahmet YAPICI
Şakir YAZMAN
Lokman GEMİ | INVESTIGATION OF THE MECHANICAL
PROPERTIES OF TENSILE TEST SPECIMENS
PRODUCED FROM FIBER METAL LAMINATES
(FML) | 796 |
| Furkan ÜRESİN
Emir BİLGİN
Ahmet UYUMAZ | MULTIFUNCTIONAL MODULAR FULL
ELECTRIC AGRICULTURAL VEHICLE | 798 |
| Saeed Ullah
Rehman Akhtar | IDENTIFICATION AND RANKING OF THE
FACTORS AFFECTING EMPLOYEE
PERFORMANCE WITHIN AN ORGANIZATION | 801 |
| Mehmet Akif DOĞAN
Ahmet YAPICI
Lokman GEMİ
Şakir YAZMAN | INVESTIGATION OF THE EFFECT OF FIBER
CONFIGURATION ON LOW VELOCITY IMPACT
IN FIBER METAL LAMINATE (FML) HYBRID
COMPOSITES | 802 |
| Zakariya Arbaoui
Soufiane Elhadfi
Mourad Boutahir
Brahim Fakrach
Abdelhai Rahmani
Hassan Chadli
Abdelali Rahmani | EXPLORING THE ELECTRONIC PROPERTIES
OF ARMCHAIR AND ZIGZAG PHOSPHORENE
NANOTUBES | 804 |
| Meryem ESERAY
Sevinç AKÇAY
Mustafa ÜNAL | INVESTIGATING THE POTENTIAL OF RAMAN
SPECTROSCOPY FOR CHARACTERIZING
OSTEOARTHRITIC CARTILAGE TISSUES | 805 |
| Andrey Popatanasov
Elitsa Petrova
Mona Kaushik | EXPLORING THE RESPONSE OF THE
PERFORMING ARTISTS AND ENTHUSIASTS TO
THE PAKISTANI "FLOWER BOMB" PASOORI
OVER THE GLOBAL CYBERSPACE. SOME
TRENDS AND PSYCHOLOGICAL NOTES | 807 |
| Hatice METİN
Selim BÜYÜKKURT
Mustafa ÜNAL | INVESTIGATION OF THE EFFECT OF
DIFFERENT FLUORESCENCE BACKGROUND
CORRECTION METHODS ON THE ANALYSIS
OF CERVICAL TISSUE BY RAMAN
SPECTROSCOPY | 808 |
| Melek CEYLAN | THE EFFECT OF CREATING AWARENESS OF
TOTAL QUALITY MANAGEMENT IN THE
AVIATION INDUSTRY ON EMPLOYEE
PERFORMANCE | 810 |

| | | |
|--|---|-----|
| Emre LEVENTOĞLU
Akif KAVGACI | ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN CHILDREN
WITH HYPERTENSION: CHATGPT 3.5 AND
MICROSOFT COPILOT GPT 4.0 | 811 |
| Meryem Türkan IŞIK
Deniz ÇELİKKOL | MALPRACTICE THESIS STUDIES IN THE FIELD
OF LAW IN POSTGRADUATE THESES IN
TURKEY: SYSTEMATIC REVIEW | 813 |
| İbrahim Bora ORAN
Mikail EROL
Hakan KANTARCI
Ahmet Münir GÖKMEN | INTERNATIONAL ECONOMIC AND STRATEGIC
ANALYSIS OF GLOBAL RETIRED SYSTEMS | 815 |
| Emmanuel Joseph B. Sumatra | PREFERENCES FOR SOCIAL RESPONSIBILITY
IN COOPERATIVES AMONG GEN Z COLLEGE
STUDENTS IN DAVAO CITY USING CONJOINT
ANALYSIS | 817 |
| Buket DAŞTAN
Emine APAYDIN | PHOTODYNAMIC THERAPY AND NURSING IN
CANCER | 818 |
| Buket DAŞTAN
Emine APAYDIN | HOW EFFECTIVE IS SCENT ON MEMORIES?
SMELL IN ALZHEIMER'S DISEASE | 820 |
| Elif KARAHAN
Tuğçe ÇAĞLAYAN
Sevim ÇELİK
Sibel ALTINTAŞ | FRAIL PATIENT AND NURSING CARE IN
ORTHOPEDIC SURGERY | 822 |
| Aylin ÇAPRAZ
Mehmet İhsan KARAMANGİL | SMALL ELECTRIC VEHICLES IN URBAN
TRANSPORTATION | 824 |
| Merve AKSAKAL
Fikriye Nuray YILMAZ | WEAK ORDER CONDITIONS OF THE
STOCHASTIC RUNGE-KUTTA METHOD FOR
STOCHASTIC DIFFUSION MODELS WITH
LEAST SQUARES MONTE-CARLO SIMULATION
AND APPLICATIONS TO OPTION PRICING | 826 |
| Emine APAYDIN
Buket DAŞTAN | LONELINESS AND ITS EFFECTS IN OLDER
ADULTS | 828 |
| Emine APAYDIN
Buket DAŞTAN | AGEISM AND NURSING | 830 |
| Aybala TAZEYOĞLU
Fatma Bengü KUYULU
BOZDOĞAN | DOES THE DURATION OF EDUCATION
AFFECT THE ATTITUDE OF UNIVERSITY
STUDENTS TOWARDS DISTANCE
EDUCATION?: A QUALITATIVE STUDY | 832 |
| Rukiye ÇAKMAK | BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES ON
GREEN HOSPITAL | 834 |
| Ertuğrul Gazi BİLİÇ
Soner ÖZEN | INVESTIGATION OF THERMAL COMFORT
LEVELS IN KYK DORMITORY REFECTORIES –
YOZGAT PROVINCE | 836 |
| Lale ALLAHVERDİYEVA | COMPONENTS OF COMPETENCES FORMED IN
THE ORGANIZATIONAL-ADMINISTRATIVE
FIELD OF MASTER'S STUDENT - TEACHERS | 838 |
| Cemal KARABULUT
Enes YÜCEL
Mehmet ÇUNKAŞ | ANALYSIS OF AN ELECTRODYNAMIC
LEVITATION SYSTEM BASED ON THE
HALBACH MAGNET ARRAYS | 840 |
| Fatih KAZANCI | ANALYSIS OF AREAS FOR IMPROVEMENT IN
ICC RULES TO SOLVE PROBLEMS IN
TRANSFERABLE LETTERS OF CREDIT | 842 |

| | | |
|---|--|-----|
| Merve ARI | EFFECTS OF YOGA, MIND-BODY BASED BODY AWARENESS APPROACHES ON COGNITIVE FUNCTIONS IN OLDER ADULTS | 844 |
| Onur Kaya | PRODUCTION OF AL6061 MATRIX COMPOSITE REINFORCED WITH OLIVE POMACE POWDER/ASH | 846 |
| Görkem KIRMIZIKAYA ÖZMEN
ÖkçeYILMAZ | COMPARISON OF METABOLIC RESPONSES TO DELTAMETHRIN AND CYPERMETHRIN PESTICIDES ADDED TO THE CULTURE MEDIA OF SACCHAROMYCES CEREVISIAE AND SACCHAROMYCES BOULARDII | 848 |
| Emine YURDAKUL ERTÜRK
Ecem İpek ALTINOK
Taner KASAR | ATYPICAL FINDINGS RELATED TO EPSTEIN-BARR VIRUS | 850 |
| Neslihan HEKİM
Sezgin GÜNEŞ | THE ROLE OF DNA METHYLATION IN NON-OBSTRUCTIVE AZOOSPERMIA PATIENTS | 853 |
| Tolga AYDIN
Mahmut PEKEDİS | ESTIMATION OF FATIGUE LIFE OF FASTENERS IN DIFFERENT GRADES USING VIBRATION MEASUREMENTS | 855 |
| Sinem KOÇ
Onur SEVLİ | THE USE OF VIRTUAL REALITY TECHNOLOGY IN EDUCATION | 857 |
| Mustafa AKSU | MICROCONTROLLER-BASED AUTOMATIC WATERING SYSTEM FOR POULTRY, LIVESTOCK, OR INDOOR ORNAMENTAL PLANTS | 859 |
| Rajinder Kaur | CAPITAL STRUCTURE AND FINANCIAL PERFORMANCE OF ETHIOPIAN MANUFACTURING COMPANIES | 860 |
| Manjhan Jatoi
Area Manager
Sindh Bank
Hyderabad
Faiz Muhammad Shaikh
Muhammad Zafar Wassan
Mazharuddin Keerio
Muhammad Saleem Vistro
Rasheed Ahmed Jumani | IMPACT OF COVID-19 FOURTH WAVE ON PRICE SHOCKS ON PHARMA INDUSTRY IN PAKISTAN | 861 |
| Ketevan Marshava
Mariam Jikia | MONTENEGRO'S COURSE TO EU MEMBERSHIP:
ASSESSING PROGRESS, CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS | 863 |
| Ayşe Ülkü KAN
Esra YEL | OPINIONS OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS ON THEIR BEHAVIOR TOWARDS ENVIRONMENTAL PROBLEMS | 864 |
| Esra YEL
Ayşe Ülkü KAN | THE RELATIONSHIP BETWEEN THE LEARNING RESPONSIBILITIES OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS AND THEIR ATTITUDES TOWARDS LEARNING | 866 |
| Mohanapriya P
Chamundeswari M | RESPONSE SURFACE METHODOLOGY OPTIMIZATION OF PLASTIC BIODEGRADATION USING AGRICULTURE SOIL MICROORGANISM BASED CARBON SEQUESTRATION FOR THE BIOMASS CULTIVATION | 868 |

| | | |
|--|---|-----|
| Özgür DEMİRTAŞ
Muhammed POLAT | EXAMINING THE EFFECT OF ORGANIZATIONAL JUSTICE PERCEPTION ON WORK MOTIVATION OF HEALTH CARE WORKERS: THE CASE OF A PUBLIC INSTITUTION IN KAYSERİ PROVINCE | 869 |
| Akash KUMAR
Saravanan | NANO FLUIDS | 871 |
| Irshad Ullah
Saqib Shahzad
Aamna Saleem Khan | HOW TO USE NEW TEACHING METHODS FOR LEARNING | 872 |
| Izaz Khan
Raz Muhammad | ORIGIN OF TEMPERATURE COEFFICIENT OF RESONANCE FREQUENCY IN RUTILE Ti1-xZrxO2 MICROWAVE CERAMICS | 873 |
| Elvin ALIYEV
Mammadhuseyn HUSEYNOV | BIOLOGICAL PROPERTIES AND POTENTIAL MEDICAL IMPORTANCE OF THE CAUCASIAN PERSIMMON (DIOSPYROS LOTUS L) PLANT | 874 |
| Songül BERK USLU
Özgür DEMİRTAŞ | EMPOWERMENT OF NURSING STAFF AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT: THE CASE OF KAYSERİ PROVINCE | 875 |
| Murat IŞIK
Mehmet Ali YALÇINKAYA | INNOVATIVE GAME FOR REINFORCING MATHEMATICS EDUCATION IN ELEMENTARY SCHOOL | 877 |
| Sevinc KARIMOVA
Sevar MIRZAYEVA | APPLICATION CONDITIONS OF NEW TEACHING TECHNOLOGIES IN PRE-SCHOOL EDUCATION | 879 |
| Elif KOCADAĞ
Vildan APAYDIN CIRIK | PEER BULLYING IN CHILDREN AND NURSING | 881 |
| Elif KOCADAĞ
Vildan APAYDIN CIRIK | USE OF THERAPEUTIC POSITIONS IN NURSING PRACTICES | 883 |
| Öznur GÜNGÖR
Filiz HİSAR | PUBLIC HEALTH NURSING APPROACHES AND NATURAL FUNCTIONAL FOODS IN TYPE 2 DIABETES MANAGEMENT | 885 |
| Muhammad FAISAL | PROGRESS OF ICT AND AI BASED EXACTNESS AGRONOMY SYSTEMS EXPLOITING DUAL USE TROPOSPHERE KNOW-HOWS - GREENAI | 887 |
| Priyanshi Goyal | ROLE OF NANOROBOTICS IN HEALTHCARE | 888 |
| Humam Kareem Jalghaf
Mohammed Alktranee
Endre Kovács | SIMULATION OF HEAT TRANSFER IN SOLAR CELL BY USING NEW EFFICIENT METHODS | 889 |
| Raúl Eleazar Arias Sánchez | UNA EXPERIENCIA DE MATERIAL DIDÁCTICO PARA EL APRENDIZAJE DE LA HISTORIA ECONÓMICA EN ESTUDIANTES DE UNA UNIVERSIDAD PERUANA | 890 |
| Merve Sena SUR
Devrim DEMİRAY SOYASLAN | POLYMERS USED IN ADDITIVE MANUFACTURING METHODS | 891 |
| Ebru ARAÇ ILGAR
Serhat AKDENİZ
Bekir Barış CİHAN | EXAMINING THE VIEWS OF SPORTS CLUB MANAGERS ON CURRENT PROBLEMS AND SOLUTION SUGGESTIONS OF TURKISH SPORTS | 893 |
| Subhashish Dey | COMPARATIVE STUDIES ON DIFFERENT FOUNDATION OF (G+2) STORIED BUILDING RESTING ON DIFFERENT SOILS | 895 |

| | | |
|---|--|-----|
| De Los Santos
Christine Mae Diaz
Repuela, Marzarette T.
Viking, Anika Faye
Mark Anthony N. Polinar | LEADERSHIP TRAITS AND ACADEMIC
PERFORMANCE OF GRADE 12 ACCOUNTANCY,
BUSINESS, AND MANAGEMENT STUDENTS OF
MABOLO NATIONAL HIGH SCHOOL | 896 |
| Aguilon, Shaira Mae.
Enopequez, Avegail.
Medina, April Princess
Pepito, Crisa Mae
Mark Anthony N. Polinar | OPERATIONS MANAGEMENT AND SENIOR
HIGH SCHOOL STUDENTS' SATISFACTION OF
THE CANTEEN AT MABOLO NATIONAL
HIGH SCHOOL | 89 |
| Gülşah PEKDEMİR
Sedef Nehir EL | SUSTAINABLE NUTRITION
TRANSFORMATION TOWARDS
SUSTAINABILITY GOALS AND INNOVATIVE
APPROACHES TO THIS
TRANSFORMATION | 898 |
| Fuad Jabbarov
Zeynebkhani Huseynova | THE EVOLUTION OF ECONOMIC SCHOOLS
THROUGH HISTORY | 900 |
| Muhammad SYUKRON
Nurul Miladia SARI | THE EXISTENCE OF TRADITIONAL LEARNING
MODELS OF ISLAMIC BOARDING SCHOOLS IN
CREATING THE CHARACTER OF FORMAL
SCHOOL-BASED MILLENNIAL MUSLIM
STUDENTS | 901 |
| Abdelmoutalib BENFRID
Mohamed BACHIR BOUIADJRA | THE INFLUENCE OF HYGROTHERMAL
CONDITIONS ON THE BUCKLING LOAD OF A
WALL IN A HYDRAULIC TANK CONSTRUCTED
FROM A POLYMER REINFORCED WITH FINE
STEEL PARTICLES | 902 |
| Baiju Thomas | THE ROLE OF EDUCATORS IN FACILITATING
STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL
NEEDS' ENGAGEMENT THROUGH THE
FLIPPED LEARNING APPROACH IN THE
MODERN INCLUSIVE CLASSROOM SETTINGS | 903 |
| Baiju Thomas | THE ROLE OF MONTESSORI APPROACH
ENHANCES TEACHING-LEARNING FOR
STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL
NEEDS IN THE 21ST CENTURY INCLUSIVE
CLASSROOMS | 904 |
| Alexandrov V.S. | A NEW APPROACH TO ANALYZING THE
TECHNICAL CONDITION AND PREDICTING
THE FAULT TOLERANCE OF SENSOR DEVICES
BASED ON THEIR NOISE CHARACTERISTICS | 905 |
| Vüqar Sabir oğlu MUSTAFAYEV
Leyla Vüqar qızı İSMAYILZADƏ | APPLICATION OF MODERN TECHNOLOGIES
IN TRANSPORTATION SYSTEMS | 906 |
| Ali SULMAZ
Serkan ATEŞ | SEAT WALKER FOR PEOPLE WITH WALKING
DIFFICULTIES | 908 |
| Sabeha Barzan Farhod | REFLECTION OF EMERGENCY
ENVIRONMENTAL VARIABLES ON THE
PREPARATION OF THE STATE'S PUBLIC
BUDGET AND ITS IMPACT ON ACHIEVING
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS | 910 |
| Mesut ERGAN
Tahir KESKİN
Zeliha BAŞKURT | SEASONAL CHANGES AND PHYSICAL
ACTIVITY IN PEOPLE WITH MIGRAINE | 911 |

| | | |
|---|--|-----|
| Ivan PAVLOVIC
Marija PAVLOVIC
Aleksandra TASIC
Sara SIMEUNOVIC | SYNGAMOSIS OF PARTRIDGES (PERDIX
PERDIX) IN BELGRADE AREA | 913 |
| Mustafa HATIPOĞLU | THE EVALUATION OF DĪMYĀTĪ'S WORK
TITLED ĪTHĀFU FUZALĀ' AL-BASHAR IN THE
CONTEXT OF THE RELATIONSHIP BETWEEN
KIRAAT AND TAFSĪR | 914 |

**ABSENCE AND LONGING IN PABLO NERUDA’S
“TWENTY LOVE POEMS AND A SONG OF DESPAIR”**

Monica Alina Toma

The Bucharest University of Economic Studies
Faculty of International Business & Economics
Department of Modern Languages and Business Communication
Bucharest, Romania

ABSTRACT:

The presentation / paper intends to analyze the feeling of passionate longing in the absence of the beloved woman that is expressed by Pablo Neruda in his first volume of love poetry, “Twenty Love Poems and a Song of Despair”, which is still his best-known work. Originally printed in Santiago de Chile in 1924, this book has so far sold several million copies, being a bestseller even today.

This spontaneous, lyrical work, in which the author reveals his uniquely personal voice, presents two very different feminine hypostases, which were inspired, according to Neruda, by two Chilean girls that the poet cherished during his youth: the country girl Marisol and the city girl Marisombra.

By taking into consideration these various feminine hypostases, the article intends to examine the special ways in which the twenty poems of the volume, followed by the “Song of Despair”, convey the experiences of love, absence and loss. The conclusion will show the reasons why the contemporary reader is still moved and challenged today by Neruda’s intensely emotional system of expression.

Keywords: Neruda, love, longing, despair, poetry

MEDICAL TOURISM IN ALBANIA

Mimoza KOTOLLAKU

Marketing Department & Engineering, Faculty of Economics, Aleksandër Xhuvani
University, Elbasan, Albania

Erinda BIBA

BlueMagic Group International

ABSTRACT

Tourism is one of the largest, most profitable and most dynamic sectors of the world economy. Medical tourism as part of tourism as a whole has seen an increase all over the world. People are traveling from their countries to get medical treatment at a much lower cost and in a much shorter time than in their own countries. Even in Albania, medical tourism has identified an increasing number of foreigners looking for medical clinics for hair transplantation. Hair transplantation has become a popular treatment for many people suffering from hair loss. In Albania, hair transplantation has gained popularity over time and there are many clinics that offer this procedure. This study explores the factors that attract foreign tourists to benefit from hair transplant medical services in Albania. For data collection, 100 questionnaires addressed to medical tourists are used, in the form of an interview as a structured conversation, where the medical assistant asks questions and the medical tourist gives answers, during the period January-March 2024. Through the descriptive analysis, we obtained an overview of the characteristics of the sample under study according to the data of the structured questionnaire, respectively: the first part (socio-demographic characteristics), the second part (medical factors), (price, quality, promotion, of medical services), (opinions on tourism in Albania). One of the main strengths of this study is the focus on medical tourism, which has been studied very little in Albania. In conclusion, Albania is already a favorite destination for many tourists who can receive the necessary medical care while also creating unforgettable memories.

Keywords: medical tourism, medical tourist, hair transplantation, medical services, tourist attraction, tourist behavior, economic impact

IMPACT OF MENTORING ON PERSONAL AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF MANTEES: A KEY APPROACH TOWARDS SUCCESS

Professor Huma Ali ¹, Dr. Saba zubair¹

¹Institute of Pharmaceutical Sciences, Jinnah Sindh Medical University, Pakistan.
Corresponding Author:

ABSTRACT

Mentorship is imperative, as it nurtures the intellectual, emotional, and professional growth of doctoral students, equipping them with the skills, confidence, and resilience needed to succeed in academia and beyond. Effective mentorship fosters a culture of excellence, collaboration, and innovation that enriches the entire academic community. The study was conducted to understand the relationship between student and Mentor and exploring the contributing factors for influencing the quality of Mentorship. A total of 70 participants were included in the study. Students recognized the role of advisors as mentors in their professional development and career advancement. Mentorship extended beyond academic guidance to include networking opportunities, skill development, and career advice. Positive advisor-student relationships contributed to student well-being, job satisfaction, and overall academic success. Students reported higher levels of motivation, confidence, and resilience when they felt supported and valued by their Mentors. These qualitative findings offer valuable insights into the multifaceted nature of advisor-student relationships in doctoral education and highlight the importance of fostering positive, supportive, and collaborative environments for academic and personal growth. The study Emphasize the importance of strong relationships in doctoral education and Call for continued efforts to enhance mentorship practices.

Keywords: Mentor, supervisee, professional growth, impact

CASE OF THE NORM EQUALITIES OF ELEMENTARY OPERATORS

Abdelghani Sougrati¹

Department of Mathematics, Faculty of Sciences, University Ibn Zohr Dakhla City ,BP 2390

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-00095001-0622>

² Dr. Mohamed Boumazgour

Faculty of Economical Science Ibn Zohr University P.O. Box 8658 Dakhla City, Agadir
80000 Moro

²ORCID ID: <https://orcid.org/>

ABSTRACT

We denote by $B(H)$ the C^* -algebra of all continuous operators acting on a complex Hilbert space H . For $A, B \in B(H)$, we define the elementary operator $M_{A,B}$ on $B(H)$ by : $M_{A,B}(X) = AXB$ for all $X \in B(H)$.

Introduction and Purpose: the purpose of this paper is to establish, under specific hypotheses, necessary and sufficient conditions concerning the operators $A_k, B_k \in B(H)$ ($1 \leq k \leq 3$). So that the norm $\| \sum_{k=1}^{k=3} M_{A_k, B_k} \|$ takes its optimal value $\sum_{k=1}^{k=3} \|A_k\| \|B_k\|$. **Materials and Methods:** We examine the C^* -algebra $B(H)$ and define the elementary operator $M_{A,B}(X) = AXB$ for $A, B \in B(H)$. Our investigation centers on deriving conditions for the operators $A_k, B_k \in B(H)$ ($1 \leq k \leq 3$) that lead to the norm of the operator $\sum_{k=1}^{k=3} M_{A_k, B_k}$ its optimal value $\sum_{k=1}^{k=3} \|A_k\| \|B_k\|$. within the framework of certain hypotheses. **Results:** Our analysis culminates in establishing necessary and sufficient conditions governing the operators $A_k, B_k \in B(H)$ ($1 \leq k \leq 3$). These conditions ensure that the norm of the operator $\sum_{k=1}^{k=3} M_{A_k, B_k}$ equals its optimal value $\sum_{k=1}^{k=3} \|A_k\| \|B_k\|$ in accordance with the specified hypotheses. **Discussion and Conclusion:** In conclusion, our study provides valuable insights into the conditions that determine the optimal norm of the operator $\sum_{k=1}^{k=3} M_{A_k, B_k}$ within the context of the C^* -algebra $B(H)$. These findings contribute to a deeper understanding of the relationships between the operators $A_k, B_k \in B(H)$ and shed light on the conditions necessary for achieving the optimal norm value.

Key Words: elementary operator; maximal numerical range; norm; numerical Range.

PSYCHOPHARMACOLOGICAL RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOACTIVE SUBSTANCES AND VIOLENT BEHAVIOR IN MOROCCAN SPECTATORS: A CROSS SECTIONAL STUDY

Abdelkarim Elkhatir^{1*}, Miloud Chakit¹, Said Lotfi², A.O.T Ahami¹, Jamila Riyahi¹

1. Biology and Health Laboratory, Faculty of Sciences, Ibn Tofail University, Kenitra,
Morocco.

2. Natural Resources and Sustainable Development Laboratory, Faculty of Sciences, Ibn
Tofail University, Kenitra, Morocco

ABSTRACT

The relationship between drugs and violence can be analyzed from very diverse perspectives, ranging from the study of fundamental biological mechanisms to that of measures faced with the dissemination of illicit drugs. This study aims to examine the relationship between psychoactive substances consumption and behavior violent in a sample of adolescents from the province of Kenitra, Morocco. A total of 311 spectators (Morocco) are participating in this study. (56 females and 255 males) aged 13 to 47 (mean age = 26 years). Structured individual interviews were conducted using a questionnaire composed of 20 closed and five open questions designed specifically for the purposes of the study¹. The questionnaire, administered face to face, focused on the sociodemographic profile of the young person and his parents, his level of study, the sporting and cultural activities he practiced, the socio-economic level to which he belongs and his state of work. Participants were also questioned about their physical and mental health, their profile as a consumer of psychoactive substances (substances consumed, frequencies, addiction) and their history of delinquency – particularly in relation to illicit drug trafficking. Eighty percent of participants (243/302) reported using at least one psychoactive substance. This includes alcohol (49%), maajoune (30%), cannabis (14%), heroine (1%), hallucinogens (5%) and amphetamine (1%). The study reveals that spectators engaged in league sports are more prone to consuming alcohol and cannabis compared to those not in league sports. Additionally, associations were observed between ethnolinguistic groups and the use of alcohol, cannabis, maajoune, as well as alcohol and cannabis combinations This study supports other research which demonstrates that consumption of psychoactive substances is correlated to violent behavior in spectators. Preventive measures should be implemented, specifically focusing on adolescents based on their socioeconomic and educational level characteristics.

Keywords: Drug consumption, alcohol, cannabis, sport performance, adolescents, Morocco

SILENT STORMS: THE RESILIENCE IN TASLIMA NASRIN'S 'GARMENT GIRLS'

Dr. Raf Raf Shakil Ansari

Assistant Professor, Sharda University, Greater Noida, India.

ABSTRACT

'Garment Girls' by Taslima Nasrin is a poignant and evocative poem that delves into the harsh realities faced by young women employed in the garment industry in Bangladesh. Through vivid imagery and powerful language, Nasrin paints a vivid portrait of the girls' lives, depicting their resilience, struggles, and the pervasive exploitation they endure. The poem explores themes of unity, solidarity, and the relentless pursuit of survival amidst oppressive circumstances. Nasrin's use of striking metaphors and imagery underscores the physical and emotional toll of working in exploitative conditions, while also highlighting the systemic injustices and oppression faced by marginalized women in society. The poem serves as a compelling commentary on gender inequality, economic exploitation, and the enduring strength of the human spirit in the face of adversity. Nasrin sheds light on the harsh realities of Bangladeshi women, while also celebrating the unwavering spirit of resistance among the garment workers. The objective of this paper is to provide a nuanced analysis of Nasrin's poem, exploring its themes, symbolism, and imagery, while also contextualizing it within the broader socio-political landscape of gender inequality and economic exploitation in Bangladesh's garment industry.

Keywords: Exploitation, Solidarity, Gender inequality, Resilience, Marginalized women

VICTIM OF DIFFERENTIAL TREATMENT BY THE FACULTY; CONTEXT, CAUSES AND MOTIVES

¹Syed Ghazanfer Abbas

PhD Scholar, Faculty of Education,
International Islamic University, Islamabad, Pakistan

²Anwar Mahjabeen

English Lecturer at University of Hail,
Hail City, Kingdom of Saudi Arabia

ABSTRACT

This research delved into the pervasive issue of students becoming victims of differential treatment by faculty within educational settings. The study aimed to comprehensively explore the context, causes, and motives underlying this phenomenon, with a focus on specific scenarios such as grading, feedback, opportunities, and interactions. The objectives of the study were threefold. i) To determine the frequency and nature of differential treatment experienced by students from faculty members. This objective involves a meticulous examination of specific scenarios and indicators, including grading, feedback mechanisms, opportunities for participation, and classroom interactions. ii) To investigate the perceived reasons and motivations behind faculty members' engagement in differential treatment. The research seeks to assess whether factors such as gender, race, academic performance, or other personal attributes contribute to such behavior. It aims to explore both conscious and unconscious biases that may influence faculty actions towards students. iii) To assess the determinants influencing the impact of differential treatment on students' academic performance, mental health, and overall educational experience. The study involved surveying students to understand their perspectives, preferences, and suggestions for effective remedies or interventions. It included exploring potential strategies to mitigate differential treatment, ensuring fair and equitable treatment within the educational environment. The findings highlighted the nuanced nature of students' views, with varying perceptions across different aspects of academic life. Regarding grading and feedback, students generally perceived a moderate level of fairness and consistency, although discrepancies and biases were noted, indicating areas for improvement in transparency and inclusivity. Additionally, students expressed moderate comfort in addressing grading concerns with faculty and varied experiences with constructive feedback, suggesting a need for more effective feedback mechanisms. In terms of faculty behavior, students perceived a mix of equal opportunities and biases in treatment, with notable disparities in perceptions of inclusivity and attention during office hours. However, students generally viewed faculty as approachable and free from favoritism, highlighting the importance of fostering positive relationships between students and faculty. The survey also revealed nuanced perceptions of differential treatment based on gender and racial/ethnic backgrounds, with students acknowledging disparities while also recognizing variability in experiences across different groups. Moreover, students reported experiencing stress and anxiety due to perceived differential treatment, underscoring the need for support mechanisms and proactive measures to address these issues. Institutional responses, such as clear policies and diversity training for faculty, were deemed important by students, along with a preference for anonymous reporting



systems and mentorship programs to address differential treatment concerns. These findings underscored the complexity of addressing differential treatment and its implications on students' well-being and academic success, emphasizing the importance of fostering inclusivity, transparency, and support within academic environments.

Key Words: Differential Treatment, Victim by Faculty, Gender Discrimination, Educational Injustice.

AGRICULTURAL DEVELOPMENT PROGRAMMES AND STRATEGIES TOWARDS CLIMATE CHANGE ADAPTATION AND MITIGATION

Arunkumar R* and C. Dhivya

Research Scholar (Agricultural Extension Education), Tamil Nadu Agricultural University,
Coimbatore, Tamil Nadu, India.

ABSTRACT

Agricultural development programmes includes National Mission for Sustainable Agriculture (NMSA), Pradhan Mantri Krishi Sinchai Yojana (PMKSY) that focuses mainly on conservation agriculture to make farm sector more productive, sustainable, remunerative and climate resilient by promoting location specific integrated/composite farming systems; soil and moisture conservation measures and comprehensive soil health management. Adaptation strategies have traditionally centered on infrastructure-based interventions. However, there has now been a shift towards acknowledging the need for a more development-oriented approach which addresses the underlying causes of vulnerability, such as poverty, lack of education, and gender inequality. At the individual level, women and men use a range of different strategies to adapt to climate change, many of which are highly gendered. For instance, while men may opt to migrate or travel to towns or cities to earn money, this option is less open to women because of the social norms that tie them to the home. Women may instead opt to increase day labouring in the nearby villages and towns or change the pattern of farming or crops. A focus on power-laden social structures such as dependency, caste and gender-unequal relations can potentially craft more holistic adaptive responses that tap into opportunities to improve the wellbeing of vulnerable peoples. The strategies towards mitigation includes smart agricultural practices include eco-friendly practices that control the rate of land degradation and soil fertility loss due to drought, salinity, waterlogging and soil erosion.

Keywords: NMSA, PMKSY, Adaptation strategies, soil health management and mitigation.

IMPROVING EFFICIENCY IN PLANT SPECIES MAPPING AND UAV IMAGE PROCESSING : LESSONS FROM MOROCCO'S HIGH ATLAS MOUNTAINS USING AN ENHANCED U-NET METHODOLOGY

Sara Badrouss ^{a,*}, El Mostafa Bachaoui ^a, Mohamed Jibril Daia Eddine ^a, Hicham Mouncif ^a Mohamed Biniz ^b

^a Geomatics, Georesources and Environment Laboratory, Faculty of Sciences and Techniques, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco.

^b Information Processing and Decision Support Laboratory, Faculty of Sciences and Techniques, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco.

ABSTRACT

This study introduces an innovative methodology poised to transform land cover mapping by integrating remote sensing imagery from unmanned aerial vehicles (UAVs) with artificial intelligence (AI) techniques. Concentrating on the Timolite region within Morocco's High Atlas Mountains, our objective is to precisely map various aromatic plant species, notably Acer monspessulanum (Zeqqum), Carob (Ceratonia siliqua), Thuya or Juniperus phoenicea, and Lentisque (Pistacia lentiscus). Leveraging convolutional neural network (CNN) algorithms, particularly a streamlined and optimized U-Net architecture enhanced with ResNet50 and amalgamated loss functions (DiceLoss and DiceEntropy), our method reduces computational complexity significantly, striving for unparalleled segmentation accuracy. We elucidate the meticulous data acquisition process, encompassing precise flight planning via the DJI Ground Station Pro app to generate high-resolution RGB images, followed by processing and annotation using PIX4D Mapper and SUPERVISELY software. Through rigorous validation and benchmarking against established models, we showcase the efficacy and resilience of our proposed approach. The enhanced U-Net model achieved a superior average recognition rate compared to its basic counterpart, surpassing traditional semantic segmentation models like Deeplabv3, and exhibiting greater effectiveness than previously employed methods. Furthermore, we validate the model's adaptability across diverse environmental settings, underscoring its potential for real-world applications beyond its training scope. By bridging AI and remote sensing technologies, this research makes significant strides in advancing plant species mapping, promising advancements in environmental monitoring and conservation endeavors on a global scale.

Keywords : Unmanned aerial vehicles (UAVs), Deep Learning, Enhanced U-Net segmentation model, Aromatic medicinal plants (Zeqqum, Carobier, Thuya, Lentisque).

VEGETABLE FARMING AS A CATALYST FOR SOCIAL SECURITY: EMPOWERING RURAL HOUSEHOLDS IN TOBA TEK SINGH DISTRICT

Dr Farkhanda Anjum¹, Hina Shahid², Ammar Hassan³

¹Assistant Professor, ²Ph.D. Scholar, ³M.phil Scholar

Department of Rural Sociology,
University of Agriculture, Faisalabad.

ABSTRACT

Pakistan is blessed with wide climatic diversity which offers opportunities for growing variety of vegetables throughout the year. Vegetables play a pivotal role in Pakistan agriculture by providing Social protection including food, nutritional and economic security to the people of Pakistan with higher returns per unit area to the producers. Smallholder agriculture has played an integral role in Pakistan's economic performance. Vegetable production provides a promising Social protection among rural households in economic opportunity for reducing rural poverty and unemployment in developing countries. In addition, vegetables have higher productivity and shorter maturity cycle. The main objective of this study is to explore the benefits of the vegetable farming and its role towards development of farmer's status. How vegetable farming can play as change agent role for uplifting rural poor households. The aim of this study was to analyse The Role of Vegetable Farming towards Social Protection among Rural Farming Households of TT Singh Data was collected through quantitative method. The simple random sampling technique was used for data collection. The total respondents were 180 rural households. Well prepared interview schedule was used as instrument for data collection. Data was analysed through descriptive statistics by using suitable statistical techniques. Quantitative data was analysed through statistical package for social sciences (SPSS). The study identify all the respondents were involved in vegetable farming activities. The main findings of the study were a majority (88.9 percent) of the respondents were land owner. About 50 percent of the respondents belonged to age group of 35 or above years. 70 percent of the respondents were married. 41.7% percent of the respondents have 21000-40000 monthly income. While 46.5% of the respondents were illiterate. A large majority i.e. 73.3 percent of the respondents were growing seasonal vegetables. About 20 per cent of the respondents having medical facility in the case of any illness or disease. Majority 46.5% of respondents reported their life style is improved due to vegetable farming. It is concluded that hat vegetable farming intake is associated with particular social, cultural, and lifestyle characteristics that might also confer social protection. Government should provide more incentives (training, free seed kits, pamphlets) particularly to poor residing in rural localities.

SOCIO-CULTURAL AND PSYCHOLOGICAL PROBLEMS FACED BY INFERTILE WOMEN (A STUDY OF MULTAN CITY)

Shahid .H¹, Anjum. F², Asghar. K², Akhtar .N²
¹Ph.D. Scholar, ²Assistant Professor

¹ Department of Rural Sociology, Faculty of social sciences ,Faisalabad, Pakistan.

² Department of Rural Sociology , Faculty of social sciences,Faisalabad, Pakistan .

ABSTRACT

Almost every man and women wishes to become parents in developing societies. For both man and women becoming parents is one of the unalterable acts in life. Parenthood confers as honor to a couple. The inferior status is accorded to barren women in male dominant societies. Infertility is considered as a curse. A cross sectional study was conducted to know the socio-cultural and psychological problem faced by infertile women. The women were selected purposively. In this research the target population is all the public hospitals and maternity centers of Multan city. Sample size of the study was 120. A structured questionnaire was used to collect the data from respondents. The questionnaire should be constructed according to the research objectives. Simple random sampling technique was used for the data collection from respondents. Majority of the respondents 37.5% belonged to the age group of 31-40 years. Majority of the respondents 82.5% were married at the age group of 20-30 years. Majority of the respondent's husband 60% were married at the age group of 20-30 years. Majority of the respondents 77.5% were living in the joint family system. Majority of the respondents 51.7% strongly agree that they feel frustration without children. Respondents 34.2% strongly agree that they can give real attention and love to the adopted child. Respondents 73.3% strongly agree that children a necessary for stable life. Major research findings shows that health facilities should be provided at their door step and free of cost that everyone should be afforded. Provide educational and moral support. Different vocational institutes build for the infertile women that they should remain busy. Each couple's experience of infertility is very real for them and cannot compare them with others.

Keywords: 3-6 words, Socio-cultural problems, Parenthood, Infertility

WOMEN PARTICIPATION IN THE ADVANCEMENT OF AGRICULTURE SECTOR AND THEIR LIMITATION

Hina Shahid¹, Dr.Farkhanda Anjum²,Dr.Kanwal Asghar³ Dr Aqeela Saghir⁴, Dr Noreen Akhtar⁵, Nida⁶

¹Ph.D. Scholar, ² Assistant Professor, ³ Assistant Professor, ⁴Assistant Professor, ⁵Assistant Professor, ⁶Mphil Scholar
Department of Rural Sociology,
University of Agriculture, Faisalabad.

ABSTRACT

The importance of women in agriculture cannot be overstated. They actively participate in the production of important field crops, and the extent of their participation is directly related to their age, social class, and the type of crop to be grown. The present study ambitions to examine the importance of women in agricultural growth and the challenges they face in district Faisalabad. Faisalabad district consists of six tehsils. One tehsil was be selected by using a simple random sampling technique. Two union councils were select from selected tehsil and four villages was be selected from two union councils, from each village 30 respondents was be selected. The total sample size was 120 respondents. In the light of research objectives, a well-structured interview schedule was developed as a research tool for purpose of data collection. Data were collected through an interview schedule. The results of the study showed More than half 46.7% of the respondents were illiterate while 17.5% were primary and 13.3% were above matric. Women in weeding activity of which 42.5% were participating on average while 35.8% were participating significantly and the remaining 21.7% were not participating at all. Women in sowing seeds of which 55.3% were participating on average while 25.8% were participating significantly and the remaining 20.8% were not participating at all. Participation of the women in cleaning the soil and irrigation of which 55.8% were participating on average while 29.2% were participating significantly and the remaining 15.0% were not participating at all. The women in animal husbandry of which 63.3% were participating on average while 25.0% were participating significantly and the remaining 11.7% were not participating at all. Participation of the women in seedbed preparation of which 57.5% were participating on average while 29.2% were participating significantly and the remaining 13.3% were not participating at all.

LIGNIN FROM PLANT MATERIAL (*RUBIA TINCTORUM L.*): EXTRACTION AND CHARACTERISATION.

Oumaima Chajii^{1,2*}, Ali Zourif¹, Younes Chemchame^{1,3}, Reda Achahboune², Mohamed Dalal², Abdeslam El Bouari¹.

¹Physical Chemistry laboratory, Materials and Catalyse (LCPMC), Faculty of Sciences Ben M'sik - University of Hassan II – Casablanca, Morocco.

²Technical Center of Textile and Clothing (CTTH), Casablanca, Morocco.

³Department of Traditional Weaving, Academy of Traditional Arts, Foundation of Hassan II Mosque, Casablanca, Morocco.

*ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8593-0199>

ABSTRACT

Lignin plays a significant role in the energy sector, primarily as a potential source of renewable energy through its conversion into biofuels and bioproducts. The extraction was carried out using organosolv. Lignin is a complex organic polymer that constitutes one of the main components of plant cell walls. Lignin holds potential as a renewable resource for the production of chemicals, materials, and fuels. Research into lignin valorization is ongoing to find effective ways to utilize this abundant natural polymer. In this study, we present the results of an optimized organosolv process, enabling a high yield of organosolv lignin extraction from *Rubia tinctorum L.* Our methodological approach has yielded promising results in terms of the purity and yield of the extracted lignin, thus paving the way for potential new applications of this polymer in various industrial fields. The structural and morphological characteristics of the obtained lignin were studied using advanced analysis techniques such as infrared spectroscopy (IR), scanning electron microscopy (SEM), and X-ray diffraction (XRD), thereby providing an in-depth understanding of its physicochemical properties.

Keywords: Lignin, organosolv, *Rubia tinctorum L.*

GREEN SYNTHESIS OF ZINC OXIDE AND MAGNESIUM OXIDE NANOPARTICLE BY USING TEA LEAVES FOR PHOTOCATALYTIC APPLICATION

Sadaf Mushtaq

Muhammad Mushtaq

University Of Agriculture Faisalabad, Department of Physics, Faculty of Science

ABSTRACT

Metal and metal oxides have numerous applications in photocatalytic activity. Having ideal physicochemical characteristics, abundance in nature and low toxic effects, MgO NPs are a common option in photocatalytic applications. Zinc oxide (ZnO) NPs are semiconductor in nature that has been thoroughly studied and used in photocatalytic applications. Its photocatalytic properties come from its ability to capture light energy and create electron-hole pairs, which initiate a range of chemical reactions. In this investigation green tea leaves will be used to synthesize ZnO NPS and MgO NPs. In this experiment the hydrothermal technique will be employed to produce nanoparticles will be used for photocatalysis to remove synthetic dyes from water. Initially ZnO and MgO NPs will be created and examined using UV and scanning electron microscopy (SEM), Fourier transform infrared spectroscopy (FTIR) to find out the NPs' working groups and X-ray diffraction (XRD) to find out the crystalline state of the NPs. The photocatalytic process will be examined by photovoltaic (PV) and cyclic voltammetry (CV). The outcomes shown that artificially produced ZnO and MgO NPs will be useful materials for the photocatalytic destruction of inorganic substances. Finally, the photocatalytic activity under UV visible light radiation will be tested to remove synthetic dyes from water.

EFFECTS OF INTEREST RATE ON CREDIT ACCESSED BY MAIZE FARMERS IN KUJE AREA COUNCIL OF ABUJA, NIGERIA

*¹Muhammed, Y., ²Adejoh, S. O., ¹Muhammad, U. H. and ¹Aliyu, P. A.

1. Department of Agricultural Extension and Rural Development,
Federal University of Technology, Minna, Niger State, Nigeria

2. Department of Agricultural Economics and Extension,
Faculty of Agriculture, Federal University, Lafia, Nasarawa State, Nigeria.

ABSTRACT

This study examined the effects of interest rate on credit accessed by maize farmers in Kuje Area Council of Abuja, Nigeria. Two-stage procedure was used to select 84 respondents into maize farming in the study area. Primary data were collected using structured questionnaire complemented with an interview schedule. Data collected were analyzed with descriptive statistics (frequency count, percentages and mean) and inferential statistics (Cobb-Douglas regression). Findings from the study showed that most (72.6%) of the respondents were male and the predominant age bracket was 31–40 years with a mean of 39 years. This implies that the maize farmers were young which could influence their desire to access loan credit for farming. Also, most (71.4%) of the respondents were married with a mean household size of 8 people. The respondents were experienced farmers with a mean farming experience of 9 years, but has a mean farm size of about one hectare representing small farm holdings. Only few (28.6%) of the respondents had contact with extension agents, while most (65.5%) of them were member of cooperative society. In terms of access to credit, majority (96.4%) of the respondents had access to credit. Sources of credit and mean volume of credit accessed as indicated by the respondents was from microfinance banks (30.9%; ₦266,538) with an interest rate of 7.32%, family and friend (30.9%; ₦266,538) with an interest rate of 3.97% and money lenders (28.6%; ₦266,538) with an interest rate of 11.96% among others. The mean volume of credit obtained by the respondents was ₦298,095. Meanwhile, variables such as household size (0.1612; $p < 0.10$), farm size (0.1785; $p < 0.01$), farm income (0.4705; $p < 0.01$), credit awareness (0.2164; $p < 0.01$) and collateral provision (0.0474; $p < 0.10$) had positive and significant effects on the volume of credit accessed by the respondents. The interest rate (-0.1196; $p < 0.05$) had negative and significant effects on the volume of credit accessed by the respondents. This shows that as the interest rate increases, the volume of credit accessed will decrease. The study recommends that financial institutions especially Bank of Agriculture (BOA) should be adequately funded by the Government to provide credit loans to farmers at low interest rate in order to ensure greater production that will guarantee food security.

Keywords: Effects, Interest rate, Credit Accesses, Maize farmers

OPTIMIZING *IN VITRO* REGENERATION PROTOCOLS OF TUNISIAN LOCAL PEARS (*Pyrus communis* L) AND FIGS (*Ficus carica* L)

***Chokri BAYOUDH**

Research Laboratory “Production and Protection for a Sustainable Horticulture” (LR21AGR03), Regional Research Centre on Horticulture and Organic Agriculture (CRRHAB), B.P. 57, 4042 Chott-Mariem, IRESA-University of Sousse, Tunisia.
<https://orcid.org/0000-0002-7531-2979>

Afifa MAJDOUB

Regional Research Centre on Horticulture and Organic Agriculture (CRRHAB), B.P. 57, 4042 Chott-Mariem, IRESA-University of Sousse, Tunisia.

Messaoud MARS

Research Laboratory “Agrobiodiversity and Ecotoxicology” (LR21AGR02), Higher Agronomic Institute (ISA), 4042 Chott-Mariem, IRESA-University of Sousse, Tunisia.

ABSTRACT

Tunisian local pear cultivars are widely eradicated by fire blight disease and fig trees are threatened by the attack of Fig Mosaic Disease (FMD) viruses. For large-scale and fast production of the two crops, reliable protocols for rapid *in vitro* propagation was developed and optimized. Pears (*Pyrus communis* L) cv. “Arbi” is established from apical explants and figs (*Ficus carica* L.) from shoot-tips of three major local fig varieties Zidi (ZDI), Soltani (SNI), Bither Abiadh (BA) and one recalcitrant and rare caprifig Assafri (ASF). As results, successful initiation of pear cultures was achieved on MS basal medium supplemented with 0.25 mg L⁻¹ BAP (Benzyle Amino Purine). The best initiation rates of fig shoot-tips was obtained on medium MS containing 0.2 mg L⁻¹ BAP, 0.1 mg L⁻¹ NAA (α -Naphthalene Acetic Acid) and 0.1 mg L⁻¹ GA₃ (Gibberellic acid).

For the proliferation stage, optimal pear shoot multiplication rates were obtained on MS medium with only 1 mg L⁻¹ BAP, but for figs the shoot multiplication and plantlet development were provided by MS medium with 0.5 mg L⁻¹ BAP, 0.1 mg L⁻¹ IBA and 0.1 mg L⁻¹ GA₃.

Rooting and acclimatization success rates of pear vitroplants are optimal and need to be optimized. For fig vitroplants, *ex vitro* rooting was successfully performed on moist peat with success rate of 90%. The acclimatized fig vitroplants showed high establishment rates (98%) and rapid growth on substrate S₁ composed by peat, and are with no morphological abnormalities.

Keywords: *in vitro*, shoot multiplication, *ex vitro* rooting, initiation rates, acclimatization

ROLE OF NANO FERTILIZERS IN HI-TECH HORTICULTURE AND SUSTAINABLE AGRICULTURE

Mr. K. SIVASURIYAN¹

PG Scholar¹, Department of Horticulture, Faculty of Agriculture,

Annamalai University

ORCID: 0009-0005-3481-8526

Dr. P. MADHANAKUMARI²

Assistant Professor², Department of Horticulture, Faculty of Agriculture,

Annamalai University

ORCID: 0000-0003-2398-7656

ABSTRACT

Nano fertilizers have the potential to satisfy plant nutrition requirements, maintain farmer profitability, and add sustainability to crop production systems without affecting crop yields. Nanomaterials in the 1–100 nm range are used in nanotechnology; these particles have unique characteristics and interact effectively at target sites. The nano fertilizers IFFCO NANO UREA, IFFCO NANO ZINC, and IFFCO NANO COPPER were developed and introduced in-house by IFFCO. They are branded and registered under the FCO, 1985. The efficacy of these nanofertilizers has been assessed through multi-location, multi-crop trials conducted during changing crop seasons by both research institutes and progressive farmer fields. It has been determined that the harvested produce of crops treated with IFFCO nano-urea, nano-zinc, and nano-copper is acceptable for humans to consume. Foliar sprays of nano fertilizers at important crop growth stages, either alone or in combination, have been shown to boost crop yields even at lower levels of fertilizer application than conventional counterparts. These advantageous and sustainable nano fertilizers boost crop production and nutrient use efficiency (NUE).

Keywords: Foliar application, Nano Zn & Cu, Nano fertilizer, nanotechnology, Nano materials.

EXPLORING DNA SEQUENCE SIMILARITY AMONG GOSSYPIUM SPECIES: AN AGRICULTURAL AND INTERDISCIPLINARY PERSPECTIVE

Riaz Hussain Khan

Nadeem Salamat

Khawaja Fareed University of Engineering & Information Technology, Rahim Yar Khan,
64200, Punjab, Pakistan

ABSTRACT

Graph theory is crucial for bioinformatics to model and analyze complex biological data. Genome alignment, homology searching, and pattern recognition are all possible by using graphs to represent DNA, RNA, and protein sequences. In the research here, present a graph-based approach is employed to analyze DNA sequence similarity among ten *Gossypium* species. By employing graph theory principles, construct a network to know the genetic relationships and similarity among these cotton species based on their DNA sequences. The adjacency matrix of outdegree for each DNA sequence is created after each sequence is converted into a directed graph. After that, normalised the adjacency matrix and turned into a representative vector for each network. The similarity of the vectors is subsequently evaluated. To verify the approach's efficiency, tested it on fragments of DNA from the genomes of various cotton species, including *Gossypium arborium*, *Gossypium barbadense*, *Gossypium raimondii*, *Gossypium hirsutum*, *Gossypium australe*, *Gossypium darwinii*, *Gossypium tomentosum*, *Gossypium sturtianum*, *Gossypium trilobum*, and *Gossypium exiguum*. Results are compared with statistical analysis and BLAST results. This study emphasizes the application of graph theory as a reliable tool for sequence comparison and biological data analysis in the field of bioinformatics, advancement in agricultural genomics and cotton breeding programs. Furthermore, we extend the implications of our study beyond agriculture to economic and social research domains. By elucidating genetic relationships among *Gossypium* species, our research offers insights into the economic dynamics of cotton cultivation, trade, and market trends. Additionally, understanding the genetic diversity of cotton species contributes to social research by informing policies related to agricultural sustainability, biodiversity conservation, and socioeconomic development in cotton-producing regions. This interdisciplinary approach underscores the broader significance of graph-based DNA sequence analysis in advancing not only agricultural genomics and cotton breeding programs but also economic and social sciences.

Keywords: DNA sequence analysis, *Gossypium* species, graph theory, agricultural genomics, cotton breeding, economic and social research.

FARKLI HADDELEME YÖNLERİNDEN ELDE EDİLEN AZ31+1Ca+0.5Ce Mg ALAŞIMLI SAÇLARIN AŞINMA DAVRANIŞI

WEAR BEHAVIOR of AZ31+1Ca+0.5Ce Mg ALLOY SHEETS OBTAINED FROM
DIFFERENT ROLLING WAYS

İsmail Hakkı KARA ¹

¹Doç.Dr., Karabük Üniversitesi , Mühendislik Fakültesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği
Bölümü, Karabük, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8425-5649>

Taha Alper ÜNAL ²

² Karabük Üniversitesi , Mühendislik Fakültesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü,
Karabük, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

ÖZET

Bu çalışmada, sıcak haddelenmiş AZ31+1Ca+0.5Ce Mg alaşımlarının aşınma davranışına haddeleme yönlerinin etkisi incelenmiştir. Test numuneleri, haddeleme yönü haddeleme yönüne dik ve haddeleme yönüne 45 derecelik bir açıyla hazırlandı. Numunelere oda sıcaklığında karşılıklı aşınma testleri ve sertlik testleri uygulandı. Haddeleme yönüne bağlı olarak farklı aşınma kayıpları elde edilmiştir. En az aşınma haddeleme yönüne dik olarak test edilen numunede elde edilmiştir. Buna rağmen en sert numune, en aşınmış haddeleme yönüne 45 derecelik açıyla hazırlanan test numunesinde elde edilmiştir. Mikroyapı taramalı elektron mikroskobu ile incelenerek aşınma kaybı ile ilişkisi incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler:Aşınma, Sertlik, Mikroyapı, Mg alaşım.

ABSTRACT

In this study, the effect of rolling directions on the wear behavior of hot-rolled AZ31+1Ca+0.5Ce Mg alloys was examined. Test samples were prepared with the rolling direction perpendicular to the rolling direction and at an angle of 45 degrees to the rolling direction. Room temperature reciprocal wear tests and hardness tests were applied to the samples. Different wear losses were obtained depending on the rolling direction. The least wear was obtained in the sample tested perpendicular to the rolling direction. Despite this, the hardest sample was obtained in the test sample prepared at a 45 degree angle to the most worn rolling direction. The microstructure was examined by scanning electron microscopy and its relationship with wear loss was examined.

Keywords: Wear, Hardness, Microstructure, Mg alloy.

DÖKME Zn-Mg-Ca ALAŞIMLARININ İŞLENEBİLİRLİK ÖZELLİKLERİ

THE MACHINABILITY PROPERTIES of As-Cast Zn-Mg-Ca ALLOYS

AHMED MOHAMED KHALAFALLAH ABDALAZIZ ¹

² Karabük Üniversitesi , Mühendislik Fakültesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü,
Karabük, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

İsmail Hakkı KARA²

¹Doç.Dr., Karabük Üniversitesi , Mühendislik Fakültesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği
Bölümü, Karabük, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8425-5649>

ÖZET

Bu çalışmada, döküm halindeki Zn-Mg-Ca alaşımlarının (A1,A2 ve A3) üretilmesi için geleneksel döküm yöntemi kullanılmış ve mikroyapısal incelemeler için taramalı elektron mikroskobu ve X-Işını Kırınımı yöntemleri ile incelenmiştir daha sonra Brinell sertlik test yöntemi ile mekanik özellikleri ölçülmüştür. Sertlik testi sonrası, farklı Ca/Mg oranının üretilen alaşımların mikro yapısını değiştirdiği belirlenmiştir. Elde edilen sertlik değerleri (A1:78,A2:97 ve A3:137 HBW) çekme testi numunelerinin hazırlanmasında kullanılmıştır. Ancak işleme işlemi sırasında bazı alaşımlar kırılmıştır. Mikroyapı ve sertlik ölçümü değerlendirilmesinden sonra işlenebilirlik için hangi mekanizmaların baskın olduğu tartışılmıştır. Çekme testi numunelerinin kırılmasının olası nedenleri için oluşan fazlar, dağılımları ve gözlenen ikincil fazlar sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler:İşlenebilirlik, Sertlik, Mikroyapı, Zn alaşım.

ABSTRACT

In this study, conventional casting method was used to produce the as-cast Zn-Mg-Ca alloys (A1,A2 and A3) that are investigated by scanning electron microscopy and X-Ray Diffraction methods for microstructural examinations and then hardness Brinell was employed to measure the hardness properties. The Ca/Mg ratio was determined to change microstructure of produced alloys. The obtained hardness values (A1:78,A2:97 and A3:137 HBW) were used to prepare the tensile test specimens. However, some alloys were broken during the machining operation. After evolution of the microstructure and hardness, which mechanisms were dominant for machinability is discussed. The formed phases, their distribution and the observed secondary phases are presented for probable reasons of failure of tensile specimens.

Keywords: Machinability, Hardness, Microstructure, Zn alloy.

SELÜLOZ NANOELYAF TAKVİYELİ ABS POLİMER NANOKOMPOZİTLERİN MEKANİK VE ISIL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF MECHANICAL AND THERMAL PROPERTIES OF CELLULOSE NANOFIBER REINFORCED ABS POLYMER NANOCOMPOSITES

Sultan ÇAVDAR¹

¹Mekatronik mühendisi, Selçuk üniversitesi, Teknoloji fakültesi, Metalurji ve malzeme mühendisliği, Konya, Türkiye.

¹ ORCID ID: 0009-0006-1463-1833

Harun SEPETÇİOĞLU²

²Doç.Dr., Selçuk Üniversitesi, Teknoloji fakültesi, Metalurji ve malzeme mühendisliği, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: 0000-0001-5746-4234

İdris KARAGÖZ³

³Doç.Dr., Yalova Üniversitesi, Mühendislik fakültesi, Polimer malzeme mühendisliği, Yalova, Türkiye.

³ORCID ID: 0000-0002-2644-8511

ÖZET

Geçmişte günümüze kadar polimer malzeme özelliklerini geliştirmek amacıyla doğal liflerle birlikte organik ve inorganik katkıları polimer kompozit üretiminde kullanılmaktadır. Güçlü mekanik dirence sahip olması, yenilenebilir ve maliyetinin düşük olması gibi pek çok özelliğinden dolayı doğal lifler plastiklerle karıştırılarak kompozit malzeme üretilmektedir. Polimer bir matris organik yada inorganik katkıları eklenerek hibrit kompozit üretilmektedir. Mekanik ve termal özelliği yüksek termoplastik bir malzeme olan Akrilonitril Bütadien Stiren (ABS) polimerinin özelliklerini geliştirmek için birçok araştırmacı çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Akrilonitril Bütadien Stiren (ABS) polimerinin mekanik, fiziksel ve biyobozunurluk özelliklerini geliştirmek için takviye edici malzemeler kullanılmaktadır. Bu katkı maddeleri organik yada inorganik katkılardır (Karbonfiber katkı, Grafen katkı vb.). Selüloz, birçok farklı bitki türü tarafından yapılmakta ve dolayısıyla dünyada bol miktarda bulunmaktadır. Selüloz ucuz, hafif, termal olarak kararlı bileşik ve sürdürülebilir olmasından dolayı yaygın kullanılan katkı maddelerden biridir. Kompozitlerde liflerin takviye olarak kullanılmasının en önemli nedeni, kompozite yüksek mukavemet ve yüksek modül değerleri

kazandırmaktır. Bu çalışmada; farklı oranlarda (%0,125-%0,25-%0,50-%1) selüloz nanoelyaf takviyesi kullanılarak 3D yazıcılarda fialment olarak kullanılmak üzere Akrilonitril Bütadien Stiren (ABS) polimer kompozitinin fiziksel (gloss, yoğunluk, vb.) mekanik (darbe, çekme, eğme, sertlik ölçümü vb.) , ısıl dayanımları (DSC, TGA ve DTG) ve oluşan mikro yapılar (SEM) deneysel olarak incelenmiştir. ABS içerisine, selüloz nanoelyaf ilave edildiğinde hazırlanan karışımın çekme mukavemeti bir miktar düşmüş, çekme elastisite modülü ise artmıştır. Eğme mukavemeti ve eğme elastisite modülünde saf ABS'nin eğme elastisite değeri 3155MPa, eğme mukavemeti 98,42MPa olarak ölçülmüştür. Eklenen katkı maddesi ile birlikte eğme elastisite değeri azalmış eğme mukavemeti ise artmıştır. Sonuç olarak, CNF'nin katkı malzemesi olarak polimer kompozit üretiminde kullanılabileceği, yapılan bu ilaveyle üretilen hibrid kompozitlerin mekanik ve ısıl özelliklerinin iyileştirilebileceği ve çevre ile uyumlu daha ekonomik ürünlerin üretilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: ABS(Akrilonitril Bütadien Stiren)polimeri,CNF(selüloz nanoelyaf),3D yazıcılar.

ABSTRACT

From past to present, organic and inorganic additives along with natural fibers have been used in the production of polymer composites in order to improve the properties of polymer materials. Composite materials are produced by mixing natural fibers with plastics due to many features such as strong mechanical resistance, renewable and low cost. Hybrid composites are produced by adding organic or inorganic additives to a polymer matrix. Acrylonitrile Butadiene Styrene (ABS), a thermoplastic material with high mechanical and thermal properties. Many researchers are carrying out various studies to improve the properties of the polymer. Reinforcing materials are used to improve the mechanical, physical and biodegradability properties of the Acrylonitrile Butadiene Styrene (ABS) polymer. These additives are organic or inorganic additives (Carbonfiber additive, Graphene additive, etc.). Cellulose is used in many different ways. It is produced by different plant species and is therefore abundant in the world. Cellulose is one of the commonly used additives because it is cheap, light, thermally stable compound and sustainable. The most important reason for using fibers as reinforcement in composites is to provide high strength and high modulus values to the composite. This In the study; Physical (gloss, density, etc.) mechanical (impact, impact, etc.) tensile, bending, hardness measurement, etc.), thermal resistance (DSC, TGA and DTG) and the resulting microstructures (SEM) were examined experimentally. When cellulose nanofiber was added

into ABS, the tensile strength of the prepared mixture decreased slightly and the tensile modulus of elasticity increased. In terms of bending strength and bending elasticity modulus, the bending elasticity value of pure ABS was measured as 3155MPa and the bending strength was measured as 98.42MPa. With the added additive, the bending elasticity value decreased and the bending strength increased. As a result, it is thought that CNF can be used as an additive material in the production of polymer composites, the mechanical and thermal properties of the hybrid composites produced with this addition can be improved and more economical products compatible with the environment can be produced.

Keywords: ABS(Akrilonitril Bütadien Stiren)polymer,CNF(cellulose nanofiber),3D printers.

RECENT ADVANCES IN 3D PRINTING TECHNOLOGIES FOR PROTON EXCHANGE MEMBRANE FUEL CELLS

Gülbahar BİLGİÇ TÜZEMEN¹

¹Dr.Öğretim Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Metalurji ve Malzeme
Mühendisliği, Nevşehir, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9503-5884>

Neslihan KAVRAAL DELİGÖZ²

²Yüksek Lisans, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği,
Nevşehir, Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-9691-0460>

ABSTRACT

Sustainable and environmentally friendly energy production strategies are being investigated to reduce the negative effects of fossil fuel consumption on the environment. In addition, long-lasting, efficient energy storage devices are also of great importance. Fuel cells are electrochemical devices that convert chemical energy directly into electrical energy. Polymer electrolyte fuel cells (PEM) using hydrogen fuels have attracted intense attention from researchers in the last few decades due to their rapid commissioning and high efficiency. After years of research, tremendous advances have been made in the power density and durability of PEMs thanks to advances in catalysts and polymer electrolytes. Three-dimensional (3D) printing on PEFCs provides the flexibility to create and optimize the geometric structure to achieve properties designed to increase energy conversion efficiency and storage capacitance. In addition, polymers are used as raw materials for 3D printing. It also serves the potential for fast and cost-effective production. From this perspective, this study provides an overview of 3D printing techniques and functioning in PEFCs.

This study will provide applicable technical approaches and theoretical support for both three-dimensional cell design and the preparation of three-dimensional flow field bipolar plates with additive materials.

In this template, the congress formatting requirements are described. The abstract should be at least 300 words, including spaces and summarise the main points of the paper. Font should be Times New Roman, font size 12 pt. Page Margins: Top, bottom, left and right margins must be set to 2,5 cm. Do not add paragraph spacing. All papers should be written as *.doc or *.docx format and they should be submitted to email address of conference website.

Keywords: Fuel cell, PEMFC, 3d printing

EKLEMELİ İMALATA YÖNELİK DİKME TABANLI KAFES YAPILARIN YÜK ALTINDAKİ DAVRANIŞLARININ ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF THE BEHAVIOR OF STRUT-BASED LATTICE STRUCTURES UNDER LOAD FOR ADDITIVE MANUFACTURING

Mehmet Çağrı TÜZEMEN¹

¹Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Mühendislik - Mimarlık Fakültesi,
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü, Nevşehir, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1746-2864>

ÖZET

Eklemeli imalat, bir diğer ifade ile 3 boyutlu yazıcılar, dördüncü sanayi devrimi olarak nitelendirilen yenilikçi bir üretim yöntemidir. Çok çeşitli yöntemleri olmakla birlikte, eklemeli imalatta çoğunlukla katman katman malzeme biriktirerek parçalar üretilmektedir. Bu yöntem özellikle geleneksel üretim yöntemleriyle üretilmesi mümkün olmayan karmaşık şekilli parçaların üretilmesinde öne çıkmaktadır. Böylece günümüzde eklemeli imalat çeşitli mühendislik uygulamalarında benzeri görülmemiş bir tasarım özgünlüğünün kilidini açarak oldukça ilgi çekici bir hale gelmiştir. Bu uygulamalardan biri olan kafes yapıların üretilmesinde bu teknoloji son yıllarda sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Kafes yapılar gerek implant endüstrisinde gerekse havacılık uzay endüstrisinde karşılaşılan yapılardır. Bu yapılar çeşitli geometriler oluşturularak yüksek mukavemeti hafiflikle birlikte sunan yapılardır. Kafes yapıların dikme tabanlı, üçlü periyodik minimum yüzey, kabuk ve stokastik kafes gibi çeşitleri bulunmaktadır. Bu çalışmada ise dikme tabanlı kafes yapıların yük altındaki davranışları sonlu elemanlar analizleri yöntemi ile incelenmiştir. Kafes yapılar çeşitli kübik birim hücrelerden farklı kolon kalınlıklarına sahip yapılarından modellenmiştir. Tasarlanan yapılar sonlu elemanlar analizi programı aktarılmıştır. Burada statik yapısal analiz için öncelikle Ti-6Al-4V malzemesi tanımlanmıştır. Daha sonra tasarımlarda ağ yapı oluşturulmuştur. Parça üzerinde yükleme ve sınır şartları tanımlanarak sonlu elemanlar analizi yapılmıştır. Modellere bir ucundan sabit mesnetleme yapılırken diğer ucundan ayrı ayrı çekme ve eğme kuvvetleri uygulanmıştır. Yapılan analizlerle kolon kalınlıklarının ve ek kolonların farklı yükler altındaki etkisi incelenmiştir. Aynı oranda hacimsel boşluğa sahip yapılarda yük taşımada kolon sayısından kolon kalınlığının etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eklemeli imalat, kafes yapılar, Ti-6Al-4V, sonlu elemanlar analizi

YENİ NESİL TERAPİ MALZEMELERİNİN SENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU

SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF NEW GENERATION THERAPY MATERIALS

Omar MOHAMMAD

Yüksek lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, Biyoteknoloji ve Moleküler Biyoloji, Aksaray, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0584-7142>

Omar MOHAMMAD

Master student, Aksaray University, Institute of Science and Technology, Biotechnology and Molecular Biology, Aksaray, Turkey.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0584-7142>

Fatih ALGI

Profesör Doktor, Sabire Yazıcı Fen-Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik, Aksaray, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9376-1770>

Fatih ALGI

Professor Doctor, Sabire Yazıcı Faculty of Arts and Sciences, Molecular Biology and Genetics, Aksaray, Turkey.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9376-1770>

ÖZET

Her kanser aynı yapıya sahip değildir. Farklı tipteki kanserler, farklı hızlarda büyürler, farklı yayılma biçimleri gösterirler ve farklı tedavilere cevap verirler. Fotodinamik terapi (FDT) umut vaat eden bir tedavi yöntemi olarak dikkat çekmektedir. Kanser tedavisinde yaygın olarak kullanılan kemoterapi, ameliyat ve radyoterapi gibi yöntemlerle mukayese edilecek olursa; yüksek seçicilik ve düşük toksisite göstermesi, maliyetinin düşük olması, tedavi süresinin kısa olması ve invazif ya da yan etkilerinin az olması FDT'yi diğer yöntemlerden üstün kılmaktadır[1]. Ayrıca kemoterapide karşılaşılan ilaç direnci gibi sorunlar FDT'de görülmez. Hatta FDT neticesinde bağışıklık sistemi kanserle mücadelede daha aktif hale gelebilmektedir[2,3]. Bu yüzden FDT hem klinikte hem de literatürde büyük önem kazanmıştır. Ancak FDT süresince ortamdaki oksijen tüketilmektedir. Oksijen miktarının terapi boyunca azalması veya kanserli hücrelerin oksijen seviyesinin düşük olduğu (hipoksik) ortamlara uyum

sağlayabilmeleri PDT'yi kısıtlayan en önemli faktörlerdir. Agresif tümörlerin hipoksik olduğu ve tedavinin güçleştiği belirtilmelidir.[4]

Bu çalışmada organik-inorganik hibrit nanomalzemelerin tasarımı, sentezi ve spektroskopik yöntemlerle karakterizasyonu gerçekleştirilecektir. Tasarlanan malzemelerin hipoksiyi hafifletebilecek nitelikte özelliklere sahip olup olmadıkları test edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Hipoksi, Fotodinamik terapi

ABSTRACT

Not all cancers have the same structure. Different types of cancers grow at different rates, show different patterns of spread, and respond to different treatments. Photodynamic therapy (PDT) stands out as a promising treatment method and has recently gained attention. Compared to commonly used cancer treatments such as chemotherapy, surgery, and radiotherapy, PDT surpasses them with its high selectivity, low toxicity, low cost, short treatment duration, and minimal invasiveness or side effects [1]. Moreover, issues like drug resistance encountered in chemotherapy are not observed in PDT. In fact, the immune system can become more active in fighting cancer as a result of PDT [2,3]. Therefore, PDT has gained significant importance in both clinics and the literature.

However, during PDT, oxygen in the environment is consumed. The most significant limiting factors for PDT are the decrease in oxygen levels during therapy or the ability of cancer cells to adapt to low oxygen (hypoxic) environments. It should be noted that aggressive tumors are hypoxic and their treatment becomes challenging [4].

In this study, the design, synthesis, and spectroscopic characterization of organic-inorganic hybrid nanomaterials will be conducted. The designed materials will be tested to determine whether they possess properties capable of alleviating hypoxia.

Keywords: Cancer, Hypoxia, Photodynamic therapy

**S&P 500 FON SEPETİ EMEKLİLİK YATIRIM FONU GÜNLÜK FİYATININ
TAHMİN EDİLMESİNE YÖNELİK TEK DEĞİŞKENLİ ZAMAN SERİSİ ANALİZİ**
A UNIVARIATE TIME-SERIES ANALYSIS FOR ESTIMATING THE DAILY PRICE OF
THE S&P 500 FUND BASKET PENSION INVESTMENT FUND

Simge EŞSİZ¹

¹Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Engineering and Natural Sciences, Department
of Industrial Engineering, Osmaniye, Turkey.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-1717-7063>

Muhammed ORDU²

² Assist. Prof. Dr., Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Engineering and Natural
Sciences, Department of Industrial Engineering, Osmaniye, Turkey.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4764-9379>

ÖZET

Bireysel emeklilik sistemi (BES), son yıllarda önemi giderek artan bir yatırım sistemidir. BES, bireylerin emeklilik için birikimlerini yatırıma yönlendirmesi ile emeklilik döneminde ek bir gelir elde ederek yaşam standartlarını artırmayı amaçlamaktadır. Yatırımcı tarafından sisteme aktarılan katkı payı tutarları emeklilik yatırım fonlarında değerlendirilmektedir. Katılımcılara sunulan bu fon türleri risk ve getiri durumuna göre çeşitlilik göstermektedir. Bu çalışmada ise agresif risk kategorisindeki S&P 500 fon sepeti emeklilik yatırım fonunun Otoresif Entegre Hareketli Ortalama (ARIMA) yöntemi ile tahmin modelinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, Türkiye'deki bir emeklilik şirketinin müşterilerine sunduğu emeklilik yatırım fonuna ait 2020-2023 yılları arasındaki veriler kullanılmıştır. Veriler, eğitim seti (%75) ve doğrulama seti (%25) olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Geliştirilen ARIMA modelinin eğitim ve doğrulama setlerinin hata ölçüm değerlerini ölçmek için Ortalama Mutlak Yüzde Hata (MAPE) kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, S&P 500 fon sepeti emeklilik yatırım fonu için ARIMA(1,1,5) modeli belirlenmiştir. Bu model, bir otoresif terimi ve beş hareketli ortalama terimi içeren, birinci fark alınmış bir veri serisi modelini ifade etmektedir. Eğitim ve doğrulama setleri için MAPE değerleri sırasıyla 1,1900 ve 15,2416 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışma, yüksek getirili emeklilik yatırım fonlarının etkin bir şekilde yönetilmesi ve emeklilik şirketlerinin müşterilere sunacakları ürünlerin çekiciliğini artırması için bir karar verme aracı olabilecektir. Böylece, iyi performans gösteren fonların mevcut ve potansiyel müşterilerin dikkatini çekmesine ve emeklilik şirketlerinin pazar paylarının artmasına katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Emeklilik Sistemi, Agresif Emeklilik Yatırım Fonu, Tahminleme, Zaman Serisi, ARIMA

ABSTRACT

The Individual Pension System (IPS) is an investment system whose importance has been increasing in recent years. IPS aims to increase individuals' living standards during retirement by directing their savings towards investment and obtaining additional income during retirement. The contribution amounts transferred to the system by investors are invested in retirement investment funds. These fund types offered to participants vary in terms of risk and return. This study aims to develop a forecasting model for the retirement investment fund of the S&P 500 fund basket in the aggressive risk category using the Autoregressive Integrated Moving Average (ARIMA) method. In this context, data from the years 2020-2023 related to a retirement investment fund offered to customers by a pension company in Turkey were used. The data were divided into two sets: training set (75%) and validation set (25%). Mean Absolute Percentage Error (MAPE) was used to measure the error measurement values of the developed ARIMA model for the training and validation sets. As a result of the study, the ARIMA(1,1,5) model was determined for the S&P 500 fund basket retirement investment fund. This model represents a first-order differenced data series model containing one autoregressive term and five moving average terms. The MAPE values for the training and the validation sets were calculated as 1.1900 and 15.2416, respectively. This study could serve as a decision-making tool for effectively managing high-yield retirement investment funds and increasing the attractiveness of products offered by pension companies to customers. Thus, it can contribute to drawing the attention of existing and potential customers to well-performing funds and increasing the market share of pension companies.

Keywords: Individual Pension System, Agressive Retirement Investment Fund, Forecasting, Time Series, ARIMA

POLİVİNİLİDENFTORİD MATERIALINDA ELEKTRİK YÜKLÜ VƏZİYYƏTİN ƏMƏLƏ GƏLMƏSİNİN TƏDQIQI

STUDY OF ABRASION OF THE CHARGED STATE IN POLYVINYLLIDENE FLUORIDE SAMPLES

L.Ç. Süleymanova^{1,2}, S.X. Bəkirova^{1,3}

¹Mingəçevir Dövlət Universiteti, Azərbaycan
, ORCID: 0000-0002-8884-3947
ORCID: 0009-0003-1606-1764

ÖZET

Məqalədə polivinilidenftorid polimerində, dielektrik arakəsməli elektrik qazboşalmasının təsiri nəticəsində materialda toplanan elektrik yükünün miqdarının təsir müddətindən asılılıqlarının tədqiqindən əldə edilmiş nəticələr şərh olunmuşdur. Müəyyən edilmişdir ki, qazboşalmasının materialın səthinə təsir müddətinin artması, polimerdə toplanan həcmi elektrik yüklərinin miqdarının yüksəlməsinə səbəb olmuşdur və temperatur artımının sürətinin kiçik qiymətlərində termostimullaşmış relaksasiya cərəyan əyrisinin maksimumunun temperaturun kiçik qiymətlərində müşahidə olunması qeydə alınmışdır.

Açar sözlər: polimer, elektrik yükü, polivinilidenftorid termostimulyasiya, qazboşalması, temperatur.

ABSTRACT

In the article, the results obtained from the study of the dependence of the amount of electric charge accumulated in the material on the impact time as a result of the effect of electrical gas discharge in the polyvinylidene fluoride polymer, with a dielectric partition, were interpreted. It was determined that the increase in the duration of the effect of gas discharge on the surface of the material, the amount of electric charges accumulated in the polymer, and the maximum of the thermostimulated relaxation current curve at small values of the temperature increase were recorded.

Keywords. Polymer, electric charge, polyvinylidene fluoride thermostimulation, gas release, temperature.

ADANA'DA YÖRESEL LEZZETLER VE GASTRONOMİ TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON THE DEVELOPMENT OF LOCAL FLAVORS AND GASTRONOMIC
TOURISM IN ADANA

Mehmet Fatih YALÇINKAYA¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Ana Bilim Dalı, Konya-Türkiye

ORCID: 0009-0006-7034-7327

Yeliz PEKERŞEN²

Doçent Doktor, Necmettin Erbakan Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak
Sanatları Bölümü, Konya-Türkiye

ORCID: 0000-0003-4769-7717

ÖZET

Bir bölgede yaşayan toplumların karakteristik özelliklerinden biri de yemek kültürüdür. Gastronomik zenginlikler, günümüzde destinasyonların tanıtımında kilit bir rol oynamaktadır. Böylelikle yerli ve yabancı turistler için büyük bir çekim unsuru haline gelmektedir. Mutfak kültürleri, çeşitli bölgelerin yemek kültürleri, coğrafi özellikleri, iklim koşulları ve yetiştirilen tarım ürünleri gibi faktörler tarafından şekillenmektedir. Türk mutfağı da zaman içinde çeşitli kültürel etkileşimler sonucunda zengin bir çeşitlilik kazanmıştır. Adana da Türkiye'nin en zengin mutfak kültürüne sahip illerinden biridir. Adana'nın kültürel çeşitliliği ve tarihi mirası, şehrin mutfak kültürünü zenginleştirmekte ve turizm potansiyelini arttırmaktadır. Çalışmada, Adana kebabı, şalgam suyu, analı kızlı, içli köfte gibi yöresel lezzetlerin tanıtımı ve turizmdeki rolü üzerinde durulmaktadır. Ayrıca bu çalışma, Adana'nın coğrafi konumu ve tarım potansiyeli üzerine odaklanarak yerel ürünlerin turizm açısından kullanımı ve pazarlanması için önemli bir değerlendirme sunmaktadır. Araştırmanın amacı; Adana mutfak kültürünün yaşatılması ve yöresel lezzetlerin gastronomi turizmi üzerindeki etkisini yerel halkın görüşleri üzerinden incelemektir. Araştırma verileri 2024 Ocak-Şubat tarihleri arasında bölgede yaşayan işletme sahipleri, mutfak şefleri ve aşçılar ile doğrudan görüşülerek toplanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yüz yüze görüşme tekniği (mülakat) kullanılmıştır. Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak verilerin toplanması hedeflenmiş ve 25 kişinin görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda yerel halkın sıklıkla değindiği temel konular; yöresel lezzetlerin tanıtımının yeteri kadar yapılmadığı, etkinliklerin ve festivallerin yetersizliği, yerel ürünlerin restoranlarda yapılmadığı, Adana mutfak kültürünün reklam ve halkla ilişkiler çalışmaları ile daha ön planda tutulması gerektiği yönündedir. Bununla birlikte bu çalışmanın, yöresel lezzetler ile gastronomi turizmi arasındaki ilişkiyi inceleyen bilimsel araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak, Adana'nın yöresel lezzetleri ve gastronomi turizmi, şehrin kültürel mirasını koruma ve turizm gelirini artırma potansiyeline sahiptir. Çalışmada önerilenler arasında, yerel ürünlerin markalaşması, gastronomi etkinliklerinin ve festivallerin düzenlenmesi, turistlere yönelik deneyimlerin çeşitlendirilmesi ve yerel işletmelerin kapasitesinin artırılması yer almaktadır. Bu çalışma, Adana'nın turizm endüstrisindeki yerini güçlendirmek ve gelecek nesiller için sürdürülebilir bir gastronomi turizmi vizyonu oluşturmak için yapılabilecek adımları vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yöresel Lezzetler, Gastronomi Turizmi, Mutfak Kültürü, Adana

ABSTRACT

One of the characteristic features of communities living in a region is their food culture. Gastronomic richness plays a key role in promoting destinations today, thus becoming a major attraction for both local and foreign tourists. Culinary cultures are shaped by factors such as the food cultures of various regions, geographical features, climate conditions, and the agricultural products grown there. Turkish cuisine has also gained rich diversity over time through various cultural interactions. Adana is one of the provinces in Turkey with the richest culinary culture. The cultural diversity and historical heritage of Adana enrich the city's culinary culture and enhance its tourism potential. The study focuses on the promotion and role of local flavors such as Adana kebab, turnip juice, analı kızılı, and içli köfte in tourism. Additionally, this study provides an important evaluation of Adana's geographical location and agricultural potential, emphasizing the use and marketing of local products for tourism. The aim of the research is to examine the preservation of Adana's culinary culture and the impact of local flavors on gastronomic tourism through the opinions of the local people. Research data were collected through direct interviews with business owners, chefs, and cooks living in the region between January and February 2024. The study used the qualitative research method of face-to-face interviews (interviews) with a semi-structured interview form, and the opinions of 25 individuals were evaluated. As a result of the research, the main issues frequently mentioned by the local people are the insufficient promotion of local flavors, the inadequacy of events and festivals, the absence of local products in restaurants, and the need to promote Adana's culinary culture through advertising and public relations efforts. However, it is believed that this study will contribute to scientific research examining the relationship between local flavors and gastronomic tourism. In conclusion, Adana's local flavors and gastronomic tourism have the potential to preserve the city's cultural heritage and increase tourism revenue. The study provides recommendations to enhance the potential of local flavors and gastronomic tourism in Adana, including branding local products, organizing gastronomic events and festivals, diversifying experiences for tourists, and enhancing the capacity of local businesses. This study highlights steps that can be taken to strengthen Adana's position in the tourism industry and create a sustainable gastronomic tourism vision for future generations.

Keywords: Regional Flavors, Gastronomic Tourism, Culinary Culture, Adana

AHMED YESEVİ'NİN ESERLERİNDE ELEŞTİRİ VE ÖZELEŞTİRİ CRITICISM AND SELF-CRITICISM IN THE WORKS OF AHMAD YASSAWI

Dr. Öğr. Üyesi Hamit DEMİR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Sivas, Türkiye

ORCID: 0000-0002-5930-0249

ÖZET

Bir tür özeleştiri olan tevbe, manevi terbiyenin başlangıcı ve tasavvuf kavramlarının ilki sayan tasavvuf geleneği, tasavvuf disiplininin henüz ortaya çıktığı yıllardan itibaren kurumsal istikametini sağlamak konusunda otokritik faaliyetlerini önemli görmüştür. Zira tasavvuf ilminin ortaya çıkmasıyla birlikte, onun İslami ilimler arasındaki yeri, kaynağı, yöntemi ve meşruiyeti muhtelif tartışmalara konu edilmiş; buna mukabil ilk dönem sûfler, tasavvuf klasikleri denen eserlerde bu ilim dalının amacı, kendine mahsus bilgi edinme yöntemleri, kavramları, temsilcileri ve kaynakları konusunda eserler telif etmişlerdir. Bundan sonraki süreçte de gerek Müslüman âlimler gerekse Müslüman olmayan teologlar tarafından tasavvufa dair tartışmalar devam etmiştir. Hem bu tartışma konularının, tasavvuf ilminin ilkeleri ile izah edilmesi hem de tasavvuf erbabının vaz edilmiş ilkeler üzere istikamette olmaları için, sûfler arasında zuhur eden fakat tasavvuf geleneğine uymayan şahıslar, eylemler, fikirler ve sözler eleştiri konusu edilmiştir. Öyle ki tasavvuf klasikleri, sûflerin hatalarına yine sûfler tarafından yapılan eleştiri örnekleriyle doludur. Bu konudaki telifât, sûfi olmayanların sûfleri tenkit etmelerine ihtiyaç bırakmayacak kadar çoktur ve içe dönük eleştiriler dışardan yapılacak eleştirilere göre daha inşa edicidir. Bir başka ifadeyle sûflerle ilim, fiil ve hâlde ortaklığı bulunan kimselerin yaptıkları tenkitler daha isabetli, yapıcı ve faydalıdır. Sûfler de bu durumun farkında olduklarından dolayı otokontrol sistemini etkin bir şekilde kullanmışlar ve birbirlerini tenkit etmekten geri durmamışlardır. Hatta öyle ki bir görüşe göre sûfler, İslam ilim tarihinde neşet eden iç tenkit geleneğinin öncülerindedir. Bu çalışmanın amacı tasavvuf ilminin kurucu isimlerinden sayılabilecek olan ve özellikle Türk toplumuna yadsınamaz etkileri ile bilinen Hoca Ahmed Yesevî'nin hem şahsında dile getirdiği ferdî hem de sûfilere/sûfi görünenlere yönelttiği toplumsal eleştirileri tespit etmektir. Ayrıca Yesevî'nin sûfleri eleştirenlere ve âlimlere yönelttiği eleştiriler de çalışmanın hedefleri arasındadır. Çalışma, eserleri ile halk kitlesinin zihninde ve gönlünde ciddi anlamda yer etmiş ve görece ilk dönemlerde yaşamış bir sûfinin düşüncelerini incelemesi bakımından önemlidir. Çalışmanın kapsamı Ahmed Yesevî'nin Divan-ı Hikmet, Fakr-nâme, Risâle der Âdâb-ı Tarikat ve Risâle der Makâmât-ı Erbaîn adlı eserleridir. Çalışmada doküman analizi ve mukayeseli metin tahlili yöntemleri uygulanmış; Yesevî'nin eserleri merkezde olmakla birlikte bahse konu olan mevzularla ilgili diğer eserlere de yer yer müracaat edilmiştir. Çalışmanın temel neticesi ise tasavvufun ferdi ve ictimai, ameli ve nazari istikametinin sağlanmasında Ahmed Yesevî'nin eleştirelerinin pozitif rol oynamasıdır.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Ahmed Yesevî, Eleştiri, Özeleştiri, Tevbe.

ABSTRACT

The Sufi tradition, which considers repentance, which is a form of self-criticism, as the beginning of spiritual upbringing and the first of Sufi concepts, has considered self-critical activities important in ensuring the institutional direction of the Sufi discipline since its early years. With the emergence of Sufism, its place among the Islamic sciences, its source, method and legitimacy were the subject of various debates; on the other hand, early Sufis wrote works on the purpose of this branch of science, its specific methods of acquiring knowledge, its concepts, representatives and sources in works called Sufi classics. In the following period, discussions on Sufism continued both by Muslim scholars and non-Muslim theologians. In order to explain these debates with the principles of Sufism and to keep the Sufis in line with the established principles, people, actions, ideas and words that emerged among Sufis but did not conform to the Sufi tradition were criticized. In fact, Sufi classics are full of examples of criticism of Sufis' mistakes by Sufis themselves. The number of writings on this subject is so numerous that there is no need for non-Sufis to criticize Sufis, and inward criticism is more constructive than outward criticism. In other words, the criticisms made by those who share knowledge, deeds, and states with Sufis are more accurate, constructive, and beneficial. Since Sufis were aware of this situation, they used the self-control system effectively and did not refrain from criticizing each other. In fact, according to one view, Sufis are the pioneers of the tradition of internal criticism that emerged in the history of Islamic scholarship. The aim of this study is to identify both the individual criticisms of Hodja Ahmad Yassawī, who can be considered one of the founding figures of Sufism and who is known for his undeniable influence on Turkish society, and the social criticisms he directed at Sufis/apparent Sufis. In addition, Yassawī's criticisms of those who criticize Sufis and scholars are also among the objectives of the study. The study is important in terms of examining the thoughts of a Sufi who lived in relatively early periods and whose works have taken a serious place in the minds and hearts of the masses. The scope of the study is Ahmad Yassawī's *Divan-ı Hikmat* and *Fakrnâme*. The methods of document analysis and comparative textual analysis were applied in the study; although Yassawī's works were in the center, other works related to the issues mentioned were also consulted from time to time. The main conclusion of the study is that Ahmad Yassawī's criticisms play a positive role in ensuring the individual and social, practical and theoretical direction of Sufism.

Keywords: Sufism, Ahmad Yassawī, Criticism, Self-criticism, Repentance.

AKSA TUFANI OPERASYONU'NUN TÜRKİYE DIŞ TİCARETİNE ETKİSİ

THE IMPACT OF OPERATION AI-AQSA FLOOD ON TURKEY'S FOREIGN TRADE

Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet BAŞKAYA

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi Ana Bilim Dalı, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-9800-4986>

Dr. Öğr. Üyesi Kemal KAMACI

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4234-674X>

ÖZET

07 Ekim 2023 tarihinde başlayan Aksa Tufanı Operasyonu da tüm dünyada geniş yankı uyandırmıştır. İsrail'in karşı saldırısı ve güvenli bölgeleri de bombalaması neticesinde bazı ülkeler ve gruplar da İsrail'e karşı savaş ilan etmiştir. Bu doğrultuda özellikle Kızıldeniz'de İsrail bandıralı gemilere karşı saldırılar düzenlenmeye başlanmış ve dünya ticaretini sekteye uğratan birçok saldırı gerçekleştirilmiştir. Bu durum özellikle denizyolu taşımacılığında güzergâhların zorunlu olarak değiştirilmesine yol açmıştır. Ayrıca sigorta şirketleri güvenlik tehlikesinden dolayı savaş bölgeleri için hizmet sağlamamaya başlamıştır. Böylece uluslararası ticarete firmalar yüksek navlun ücretleri, transit sürelerinin uzaması, tedarik zincirinde aksamalar ve malların zamanında teslim edilememesi gibi sorunlarla karşı karşıya kalmışlardır. Bu çalışma ile Aksa Tufanı Operasyonu sonrasında yaşanan gelişmelerin uluslararası ticarete etki etmesi neticesinde Türkiye'nin operasyon öncesi ve sonrasında dış ticaret rakamlarındaki değişimin araştırılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin 2022 son üç ay (Ekim, Kasım, Aralık) ve 2023 ilk üç ay (Ocak, Şubat, Mart) dolar bazındaki ihracat ve ithalat verileri ile 2023 son üç ay (Ekim, Kasım, Aralık) ve 2024 ilk üç ay (Ocak, Şubat, Mart) dolar bazındaki ihracat ve ithalat verileri incelenmiştir. Belirtilen dönemler arasında farklılığın olup olmadığı konusunda hipotezler oluşturulmuş ve bu hipotezler Wilcoxon Signed Rank Test ile test edilmiştir. Elde edilen sonuçların literatüre katkı sağlayarak özellikle uluslararası ticarete yaşanan sorunlar üzerine yapılacak çalışmalarla birlikte lojistik ve tedarik zinciri üzerine yapılacak çalışmalara da kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İthalat, İhracat, Lojistik, Tedarik Zinciri, Aksa Tufanı

ABSTRACT

On October 07, 2023, Operation Al Aqsa Flood, which was launched against Israel, had a wide repercussion all over the world. As a result of Israel's counter-attack and bombing of safe zones, some countries and groups declared war against Israel. Accordingly, attacks against Israeli-flagged ships, especially in the Red Sea, began to be organized and many attacks were carried out, disrupting world trade. This situation led to the mandatory change of routes, especially in maritime transportation. In addition, insurance companies started not to provide services for war zones due to security threats. Thus, firms in international trade faced problems such as high freight charges, prolonged transit times, disruptions in the supply chain and failure to deliver goods on time. This study aims to investigate the changes in Turkey's foreign trade figures before and after the operation as a result of the impact of the developments after Operation Aksa Flood on international trade. In this context, Turkey's export and import data in dollar terms for the last three months of 2022 (October, November, December) and the first two months of 2023 (January, February) and export and import data in dollar terms for the last three months of 2023 (October, November, December) and the first two months of 2024 (January, February) are analyzed. Hypotheses are formulated about whether there is a difference between the specified periods and these hypotheses are tested with the Wilcoxon Signed Rank Test. Since the foreign trade data of two different periods before and during the war will be compared in the study, the Wilcoxon Signed Rank Test was utilized. It is thought that the results obtained will contribute to the literature and will be a source for studies on logistics and supply chain as well as studies on the problems experienced in international trade.

Keywords: Türkiye, Import, Export, Logistics, Supply Chain, Al-Aqsa Flood

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN 7418 SAYILI BASIN KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUNUN İPTALİ İSTEMİNE İLİŞKİN VERDİĞİ RET KARARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE REJECTION DECISION OF THE CONSTITUTIONAL COURT
ON THE REQUEST FOR ANNULMENT LAW ON THE AMENDMENT OF PRESS LAW
AND CERTAIN LAWS (NO. 7418)

Mevlüt Alper Kaya

Lisansüstü Bursiyer, KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Konya, Türkiye

ORC-ID: 0000-0002-5149-6662

ÖZET

Kamuoyunda “Dezenformasyon Yasası” olarak da bilinen ve 18 Ekim 2022 tarih ve 31987 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğü giren “7418 sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, hazırlık aşamasından itibaren yoğun eleştirilere maruz kalmıştır. Düzenlemenin özellikle “Halkı Yanıltıcı Bilgiyi Alenen Yayma” adı altında yeni bir suç ihdas eden 29. maddesi, lehte ve aleyhte pek çok tartışmaya konu olmuştur. İhdas edilen bu suç, toplumun bir kesimi tarafından dezenformasyonla mücadele açısından gerekli ve yerinde bir girişim olarak değerlendirilirken diğer bir kesim tarafından ifade ve basın özgürlüğünü kısıtlayarak sansüre hizmet eden bir uygulama olarak nitelendirilmiştir. Nitekim ilgili düzenleme ana muhalefet partisine mensup belli sayıdaki milletvekili tarafından iptal talebiyle Anayasa Mahkemesi’ne götürülmüştür. Anayasa Mahkemesi ise 8 Kasım 2023 tarihinde verdiği kararıyla iptal talebini oyçokluğu ile reddetmiştir.

Mahkeme; hukuk devleti ilkesi, temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanmasında dikkate alınacak ölçütler, düşünce ve kanaat hürriyeti ile düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti açısından yaptığı değerlendirmeler sonucunda ilgili kuralın anayasaya aykırı olmadığına karar vermiştir. Dava konusu kuralın; kanunilik şartını sağladığına, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine uygun olduğuna hükmetmiştir. Ancak çoğunluğun görüşüne katılmayan, üyelerin bir kısmı ise söz konusu düzenlemenin “belirlilik” açısından taşıdığı sakıncalara değinerek kuralın keyfi ve öngörülmez uygulamalara yol açabileceğini belirtmişlerdir. Azınlıkta kalan üyeler, hürriyeti bağlayıcı bir ceza öngören bu kuralın ölçülülük ilkesi ve demokratik toplum düzeninin gerekleri bakımından da Anayasa’ya aykırı olduğuna ilişkin kanaatlerini ifade etmişlerdir.

Karara konu olan kuralın ifade özgürlüğüne bir sınırlama getirdiği açıktır. Demokratik toplumun temellerinden biri sayılan ifade özgürlüğü, bireylerin ve toplumun gelişmesi için hayati bir öneme sahiptir. Zira toplumsal gelişme, farklı fikirlerin özgür biçimde ifade edilmesine bağlıdır. Öte yandan “fikirlerin serbest pazarı”nda doğru olmayan bilgilerin, kamu düzenini ve toplumsal barışı bozma tehlikesi de bulunmaktadır. Bu sebeple bir süredir kamuoyunun gündemini meşgul eden bu düzenlemeye ilişkin Anayasa Mahkemesi’nin verdiği karar oldukça önemlidir. Bu çalışmada da Mahkeme’nin bu kararı ve kararda yer alan karşı oy yazıları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dezenformasyon yasası, ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, belirlilik ilkesi, sansür.

ABSTRACT

The "Law on the Amendment of the Press Law and Certain Laws (No. 7418)", also known as the "Disinformation Law", which entered into force after being published in the Official Gazette dated October 18, 2022 and numbered 31987, has been subjected to intense criticism since its preparation. In particular, Article 29 of the Law, which creates a new offense called "Public Dissemination of Misleading Information", has been the subject of much debate, both for and against. While this crime was considered by one part of the society as a necessary and appropriate initiative to combat disinformation, another part of the society considered it as a practice that serves censorship by restricting freedom of speech and press freedom. As a matter of fact, the relevant law was taken to the Constitutional Court for cancellation by a certain number of deputies belonging to the main opposition party. The Constitutional Court rejected the cancellation request with a majority of votes with its decision from November 8, 2023.

As a result of the evaluations made in terms of the rule of law, the criteria to be taken into account in the restriction of fundamental rights and freedoms, the freedom of thought and opinion, and the freedom to express and disseminate thought, the Court decided that the relevant rule was not unconstitutional. The court ruled that the rule in question fulfills the requirement of legality and is in compliance with the requirements of the democratic social order and the principle of proportionality. However, some of the members, who disagreed with the majority opinion, mentioned the drawbacks of the rule in question in terms of "certainty" and stated that the rule may lead to arbitrary and unpredictable practices. The members in the minority expressed their opinion that this rule, which envisages imprisonment, is also unconstitutional in terms of the principle of proportionality and the requirements of the democratic social order.

It is clear that the rule subject to the decision imposes a restriction on freedom of speech. Freedom of speech, considered one of the foundations of a democratic society, is of vital importance for the development of individuals and society. This is because social development depends on the free expression of different ideas. On the other hand, in the "free marketplace of ideas", there is also the danger that inaccurate information may disrupt public order and social peace. For this reason, the Constitutional Court's decision on this law, which has been on the public agenda for some time, is very important. So in this study, this decision of the court and the dissenting opinions in the decision are evaluated.

Keywords: Disinformation law, freedom of speech, press freedom, the principle of certainty, censorship

**ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTILARINA KATILMA KONUSUNDA
VERİLECEK TEMSİL YETKİSİNİN ŞEKLİ VE İÇERİĞİNE İLİŞKİN
DÜZENLEMELERİN LİMİTED ŞİRKETLERDE UYGULANIP
UYGULANMAYACAĞI SORUNU**

WHETHER THE REGULATIONS REGARDING THE FORM AND CONTENT OF THE
REPRESENTATION AUTHORISATION TO ATTEND THE GENERAL ASSEMBLY
MEETINGS OF JOINT STOCK COMPANIES ARE APPLICABLE TO LIMITED
LIABILITY COMPANIES

Asst. Prof. Dr. Aytekin ÇELİK

KTO Karatay University, Faculty of Law, Department of Commercial Law, Konya-Türkiye
ORCID: 0000-0002-4943-8156

ÖZET

Limited şirketlerde genel kurul toplantılarında toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında anonim şirketlere ilişkin hükümlerin kıyas yoluyla uygulanacağı kabul edilmiştir. Ortakların genel kurulda temsili konusunda ise bu yönde bir düzenleme yapılmamış, ortakların genel kurulda kendilerini ortak olan veya olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirebilecekleri kabul edilmiştir. Ancak söz konusu temsil yetkisinin şekli ve içeriği konusunda bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Buna karşılık anonim şirketlerde senede bağlanmamış paylardan kaynaklanan pay sahipliği haklarının şirkete karşı pay sahibi veya onun yazılı olarak yetkilendirdiği kişi tarafından kullanılması gerekmektedir (TTK m. 426/1). Bunun dışında anonim şirketler açısından Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkındaki Yönetmelik (Yönetmelik)'te hem temsil yetkisinin veriliş şekli hem de vekaletnamenin içeriği açısından bazı düzenlemelere yer verilmiştir. Yönetmelik m. 7/1'e göre anonim şirketlerde genel kurul toplantısına katılma konusunda verilecek adi yazılı temsil yetkisine ilişkin vekaletnamenin noter onaylı olması ve yönetmelik ekindeki örneğe uygun olması gerekmektedir. Aynı yönetmeliğin 21. maddesinde de vekaletnamenin unsurları ve geçerlilik süresi düzenlenmiştir. Buna göre vekaletnamede; şirketin unvanı, ait olduğu genel kurul toplantısının tarihi, vekilin adı ve soyadı, pay sahibinin pay adedi ile adı ve soyadı veya unvanı ve imzasının bulunması şarttır. İlgili maddeye göre bu bilgilerden herhangi biri bulunmayan özel veya genel vekâletnameler geçersizdir. TTK m. 426/1'e göre genel kurula katılma konusunda verilecek olan temsil yetkisinin adi yazılı şekilde dışında başka bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Aynı şekilde temsil yetkisinin kapsamı konusunda da herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu sebeple Yönetmelik'te yer alan vekaletnamenin şekli ve içeriğine ilişkin düzenlemelerin kanuni bir dayanağı bulunmamaktadır. Ancak Yargıtay kararlarında Yönetmelik ile getirilen vekaletnamenin şekli ve içeriğine ilişkin düzenlemelerin anonim şirketler açısından dikkate alındığı görülmektedir. TTK'nın limited şirketlere ilişkin hükümleri incelendiğinde pek çok konuda anonim şirketlere ilişkin düzenlemelere atıf yapıldığı görülmektedir. Söz konusu düzenlemelere genel olarak TTK m. 643'te yer verilmesine rağmen Kanun'un diğer bazı maddelerinde de anonim şirketlere ilişkin düzenlemelere atıf yapılmıştır. Ancak doktrinde bazı yazarlar tarafından anonim şirketlere ilişkin hükümlere atıf yapılmayan pek çok konuda da anonim şirketlere ilişkin düzenlemelerin limited şirketler açısından da uygulanması gerektiği ileri sürülmektedir. Yargıtay'ın bazı kararlarında da söz konusu yaklaşım zaman zaman karşımıza çıkabilmektedir. Ancak limited şirketlerde ortakların genel kurulda temsili konusunda anonim şirketlere ilişkin hükümlere atıf yapılmamıştır. Bu konuda verilecek temsil belgesinde, sahip olunan payların genel kurulda temsili konusunda yetki verilmesi yeterlidir. Hatta anonim şirketlerden farklı olarak limited

şirketlerde genel kurula katılma konusunda verilecek temsil yetkisinin yazılı olarak verilmesi şartı dahi aranmamıştır. Yargıtay da Yönetmelik'teki pay sahibinin genel kurulda temsili açısından verilecek vekaletnamenin şekli ve içeriğine ilişkin düzenlemelerin limited şirketler açısından uygulama kabiliyeti olmadığına hükmetmiştir.

Anahtar Kelimeler: Limited şirket, anonim şirket, genel kurul, temsil, vekaletname

ABSTRACT

In the general assembly meetings of limited liability companies, it is accepted that the provisions regarding joint stock companies shall be applied by analogy with the provisions regarding the invitation to the meeting, the right of the minority to call and propose, agenda, proposals, general assembly without invitation, preparatory measures, minutes, and unauthorised attendance. Regarding the representation of the shareholders in the general assembly, no such regulation has been made, and it is accepted that the shareholders may be represented in the general assembly by a person who is or is not a shareholder. However, there is no regulation on the form and content of such representation authorisation. On the other hand, in joint stock companies, shareholding rights arising from unregistered shares must be exercised against the company by the shareholder or the person authorised in writing by the shareholder (Art. 426/1 TCC). In addition, the Regulation on the Procedures and Principles of the General Assembly Meetings of Joint Stock Companies and the Representatives of the Ministry of Customs and Trade to be Present at these Meetings (Directive) sets forth certain regulations in terms of both the manner of authorisation of representation and the content of the power of attorney. Pursuant to Article 7/1 of the Directive, the power of attorney regarding the ordinary written representation authorisation to attend the general assembly meeting of joint stock companies must be notarised and must comply with the sample attached to the regulation. Article 21 of the same regulation regulates the elements and validity period of the power of attorney. Accordingly, the power of attorney must contain the title of the company, the date of the general assembly meeting to which it belongs, the name and surname of the proxy, the number of shares of the shareholder, the name and surname or title and signature. According to the relevant article, special or general powers of attorney that do not contain any of this information are invalid. Pursuant to Article 426/1 of the TCC, there is no regulation other than the ordinary written form of the authorisation of representation to be given for participation in the general assembly. Likewise, there is no regulation on the scope of the authorisation of representation. For this reason, the regulations regarding the form and content of the power of attorney in the Directive do not have a legal basis. However, in the decisions of the Court of Cassation, it is observed that the regulations regarding the form and content of the power of attorney introduced by the Directive are taken into consideration for joint stock companies. When the provisions of the TCC on limited liability companies are analysed, it is seen that the provisions on joint stock companies are referred to in many matters. Although these provisions are generally included in Article 643 of the TCC, some other articles of the TCC also refer to the provisions on joint stock companies. However, some authors in the doctrine argue that the regulations regarding joint stock companies should also be applied to limited liability companies in many matters that are not referred to the provisions regarding joint stock companies. This approach may be encountered from time to time in some decisions of the Court of Cassation. However, no reference is made to the provisions regarding the representation of shareholders in the general assembly of limited liability companies. It is sufficient to authorise the representation of the shares held in the general assembly in the representation certificate to be submitted in this regard. In fact, unlike joint stock companies, limited liability companies do not even require the authorisation of representation to be given in writing in order to participate in the general assembly. The Court of Cassation has also ruled that the provisions of the Directive regarding the form and content of the power of attorney to



MINGOCEVIR
DOVLUT
UNIVERSITETI



AZORBAYCAN
TEXNOLOGIYA
UNIVERSITETI

be given for the representation of the shareholder in the general assembly are not applicable to limited liability companies.

Keywords: Limited liability company, Joint stock company, General assembly, Representation, Power of attorney

BAŞKANLIK SİSTEMLERİNDE DEVLET BAŞKANLARININ SAĞLIK SEBEPLERİYLE GÖREVDEN ALINMASI REMOVAL OF HEADS OF STATE FOR HEALTH REASONS IN PRESIDENTIAL SYSTEMS

Dr. Öğr. Üyesi Özlem ÇELİK

Selçuk University, Faculty of Law, Department of Constitutional Law, Konya, Turkey

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8258-9880>

ÖZET

Başkanlık sistemlerinde devlet başkanlarının görevi ölüm, istifa, görev süresinin dolması, impeachment usulünün işletilmesi ve sağlık sebepleriyle başkanın görevini kesin olarak yapamayacak hale gelmesi gibi sebeplerle sona ermektedir. Impeachment usulünün oldukça zor şartlara tabi tutulması sebebiyle bazı başkanlık sistemlerinde, başkanları görevden almak için impeachment usulü dışındaki mekanizmalar işletilebilmektedir. Başkanların görevden uzaklaştırılması sonucunu doğurabilecek bu mekanizmaların başında, sağlık sebepleriyle görevden uzaklaştırma gelmektedir.

Başkanların görevlerini yerine getirmelerini engelleyen kalıcı fiziksel veya zihinsel yetersizliklerinin olması hali, pek çok ülkenin anayasasında başkanlık görevinin sona ermesi sebebi olarak düzenlenmiştir. Fiziksel veya zihinsel yetersizlikler nedeniyle görevin sona ermesi sürecinde genellikle yasama organı, yürütme organı veya yargı organlarından biri ya da birkaçı görevlendirilmektedir. Bazı ülkelerde ise tıp uzmanlarından oluşan kurullar da sürece dahil edilmektedir. Ancak bu yöntemin, impeachment usulüne kıyasla daha kolay şartlara tâbi tutulması halinde süreç suiistimallere açık hale gelmektedir. Bu nedenle başkanın görevden alınması sonucunu doğuracak bu yöntemin, amacı dışında kullanılmasına engel olacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

Türk hukukunda 1924, 1961 ve 1982 Anayasalarında cumhurbaşkanının sağlık sebepleriyle görevini sürekli olarak yapamayacak hale gelmesi durumu, cumhurbaşkanlığı görevinin sona ermesi sebebi olarak düzenlenmemiştir. Ancak TBMM 1966 yılında Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in sağlık durumunun sürekli bir şekilde bozulması sebebiyle, cumhurbaşkanlığı makamının boşaldığına ve yeni seçim yapılmasına karar vermiştir.

Bu çalışmada başkanlık sistemlerinde, başkanların sağlık sebepleriyle görevden alınması usulü genel olarak incelenecektir. Bu çerçevede Türk hukukunda cumhurbaşkanlarının sağlık sebepleriyle görevden alınmasının mümkün olup olmadığı hususu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Cumhurbaşkanı, sağlık sebepleriyle görevden alma, başkanlık sistemi.

ABSTRACT

In presidential systems, the office of the head of state is terminated by death, resignation, the expiration of the term of office, impeachment procedure and the president's inability to perform his/her duties for health reasons. Given the challenging conditions associated with the impeachment procedure, in some presidential systems, alternative mechanisms may be employed to remove presidents from office. One such mechanism is the removal of the president from office for health reasons.

The constitutions of numerous countries stipulate that a president's permanent physical or mental incapacity, which prevents them from fulfilling their duties, may be grounds for impeachment. In most cases, the legislature, the executive, or the judiciary are involved in the removal process on grounds of physical or mental incapacity. In some countries, boards comprising either a majority or an entirety of medical experts are also involved in the removal of the president. However, if this method is subject to easier conditions than the impeachment procedure, the process becomes susceptible to abuse. It is therefore of the utmost importance that these methods, which may result in the impeachment of the president, be regulated in a way to prevent their misuse.

In Turkish law, the 1924, 1961 and 1982 Constitutions did not provide for the termination of the presidential office on the grounds of the president's inability to perform his/her duties permanently due to health reasons. Nevertheless, in 1966, the Turkish Grand National Assembly determined that the presidency was vacant and new elections should be held due to the permanent deterioration in the health condition of President Cemal Gürsel.

The present study will analyse the procedure for the removal of presidents for health reasons in presidential systems in general. This study will evaluate the question of whether it is possible to remove presidents for health reasons in Turkish law.

Keywords: The president may be impeached for health reasons in a presidential system.

**BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN İHRACATÇI ENERJİ ŞİRKETLERİNİN
FİRMA PERFORMANSI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (2019-2023)
EVALUATION OF EXPORTER ENERGY COMPANIES TRADED IN BORSA
ISTANBUL IN TERMS OF FIRM PERFORMANCE (2019-2023)**

Musa ERTÜRK

Doktorant, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik, Konya, Türkiye.
1ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8738-7505>

Prof. Dr. Bilge AFŞAR

KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası Ticaret ve Lojistik,
Konya, Türkiye
2ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2891-7617>

ÖZET

Firma performansı, bir şirketin amaçlarına ve hedeflerine verimli ve etkili bir şekilde ulaşma yeteneğini ifade eder. 2019-2023 yılları arasında Borsa İstanbul'da işlem gören ihracatçı enerji şirketleri bağlamında firma performansının değerlendirilmesi, finansal metriklerden operasyonel verimliliğe ve stratejik konumlandırmaya kadar çeşitli temel göstergelerin çok yönlü analizini kapsamaktadır. Buradaki karşılaştırmalı değerlendirme sağlıklı bir yatırım analizi yapılmasının yanı sıra paydaşlara bilinçli yatırım kararları vermeleri için bilgi sağlamanın önemini vurgulamaktadır. Bu nedenle, yatırımcıların, analistlerin ve politika yapıcıların Türkiye enerji piyasası ve hisse senedi piyasasının rekabet ortamını ve dinamiklerini anlamalarına yardımcı olmak amacıyla, araştırmanın öncelikli amacı Borsa İstanbul'da işlem gören ihracatçı enerji şirketlerinin performansını değerlendirmektir. Böylece yatırımcılar, analistler ve politika yapıcılar, ihracatçı enerji şirketlerinin bu dönemdeki performansını inceleyerek sektördeki başarıyı veya engeli yaratan faktörler hakkında daha derin bir anlayışa sahip olabilirler.

Anahtar Kelimeler: Firma Performansı, Finansal Ölçütler, Piyasa Konumlandırması, Stratejik Görünüm.

ABSTRACT

Firm performance refers to a company's ability to achieve its goals and objectives efficiently and effectively. The evaluation of company performance in the context of exporting energy companies traded on Borsa Istanbul between 2019 and 2023 includes multifaceted analysis of various key indicators, from financial metrics to operational efficiency and strategic positioning. The benchmark here highlights the importance of conducting a sound investment analysis as well as providing information to stakeholders to make informed investment decisions. Therefore, in order to help investors, analysts and policy makers understand the competitive environment and dynamics of the Turkish energy market and stock market, the primary aim of the research is to evaluate the performance of exporting energy companies traded on Borsa Istanbul. Thus, investors, analysts and policy makers can gain a deeper understanding of the factors that create success or hinder the sector by examining the performance of exporting energy companies during this period.
Keywords: Firm Performance, Financial Metrics, Market Positioning, Strategic Outlook.

BOŞANMA SONRASI ORTAK EBEVEYNLİĞİN YANSIMALARI: BİR KAPSAM DERLEMESİ

REFLECTIONS OF POST-DIVORCE CO-PARENTING: A SCOPING REVIEW

Doç. Dr. Demet AKARÇAY ULUTAŞ

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5872-2549>

Miyase TAŞKIRAN

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Disiplinlerarası Aile
Danışmanlığı Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3557-8649>

ÖZET

Boşanma, eşlerin karşılıklı güven, sevgi, saygı, yaşam boyu birlikte idame edebilecekleri duyguların belirli zaman dilimi içerisinde sarsılması ve giderilmemesi sonucunda gerek anlaşmalı gerek çekişmeli bir şekilde evlilik birliğinin yasal olarak sonlanmasıdır. Boşanma ile birlikte gelen uyum sürecine ilişkin çabalar hem ebeveynlerin hem de çocukların rol ve işlevselliklerinde önemli değişimler oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı, boşanma sonrasında ebeveynlik tutumlarının ve ortak ebeveynlik sürecinin nasıl geliştiğini, çocuklara olan yansımalarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda boşanma sonrası ortak ebeveynlik tutumlarına odaklanan ilgili anahtar kelimeler kullanılarak Web of Science Core Collection veri tabanında İngilizce ve 2018 ile 2024 yılları arasında yayınlanan makaleler üzerinden kapsamlı bir tarama yapılmıştır. Veri tabanında “boşanma sonrası” anahtar kelimesi ile “VE ebeveyn iyilik hali YA DA ortak ebeveynlik YA DA ebeveyn tutumları” gibi anahtar kelimelerini içeren ve tam metnine erişim sağlanabilen makaleler çalışmaya dahil edilmiştir. Tekrarlanan makalelerin silinmesinden ardından içerme kriterlerine uymayan makaleler dışarıda bırakılmıştır. Toplam 51 makale, MAXQDA 2022 (versiyon 22.4.1) kullanılarak analiz edilmiş ve toplam 187 kod oluşturulmuştur. Analiz sonucunda boşanma sonrası değişimlerin yansımaları, ortak ebeveynlikte engeller, kolaylaştırıcılar, boşanma sonrası uyumun önemi, ortak ebeveynliğin çocuklara yansımalarına işaret eden temalara ulaşılmıştır. Ebeveynler açısından, boşanma süreci ve sonrasında ortaya çıkan duygusal zorluklar ve endişeler, özellikle yalnızlık, öfke, kaygı, korku, huzursuzluk ve boşluk hissi gibi olumsuz duygularla kendini gösterebilmekte ve tutumlarını etkilemektedir. Ebeveynlerin kendi aralarındaki anlaşmazlıklardan kaynaklanan sürekli mahkeme süreçleriyle de artabilmekte, bu da hem kendileri hem de çocukları için olumsuz sosyal-duygusal sonuçlara yol açabilmektedir. Bireysel görüşmeler ve danışmanlık, çocukların hissettiği aidiyet, ebeveyn iletişimi ve işbirliği, ebeveynlerin yüksek eğitim düzeyi, sosyal desteğin hissedilmesi gibi faktörler ortak ebeveynliği kolaylaştırmaktadır. Çocuklar arasında boşanmaya daha iyi uyum sağlayanlar, boşanmanın travmatik etkilerini daha az hissedebilmektedir. Boşanmış ebeveynlerin

ebeveynlik rolleri, çocukların davranış ve tutumlarını etkilemektedir. Ebeveynlerin diğer ebeveynleriyle olumlu ilişkilerini desteklemesi ve çocukların düşüncelerini rahatça ifade edebilmeleri, çocuklardaki çekingenlik davranışının azalmasına katkıda bulunabilmektedir. Tek ebeveynli ailelerde, çocukların büyükanne veya büyükbabalarıyla geçirdikleri zamanın iyileştirici bir etkisi olduğu görülürken, üvey ebeveynlerle geçirilen zamanın duygusal bağı artırdığı ancak biyolojik ebeveynlerle geçirilen zamanın yerini tutmadığı belirlenmiştir. Anne ve baba ile geçirilen zamanın işbirliğine dayalı olması dikkat çekerken, velayetin olmadığı ebeveynle sık görüşmenin çocuklarda uzun vadeli olumlu etkileri olduğu anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, çocukların psikolojik iyilik hali, ebeveynlerin ilişkileri ve iletişim kalitesi ile doğrudan ilişkili görünmektedir. Anne ve baba ile geçirilen zamanın niteliği, çocukların duygusal ve davranışsal gelişimine olumlu yansımalarda bulunmaktadır. Mevcut çalışma, bulgularına dayalı olarak boşanma sonrası uyum için ebeveynlere ve çocuklara özel eğitim programlarının, ortak velayetin teşviki ve ebeveynler arasındaki işbirliğini artırmaya yönelik politika ve yasal düzenlemelerin ve ebeveynler arasındaki iletişimi güçlendirmeye yönelik destek programların ve kaynakların önemine işaret etmektedir. Bu katkı noktaları, gelecek çalışmalar ve sosyal politikalar için öneri niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Boşanma, boşanma süreci, boşanma sonrası yaşama uyum, ortak ebeveynlik, boşanma sonrası ebeveynlik tutumları

ABSTRACT

Divorce is the legal termination of the marriage union, either consensual or contentious, due to the mutual trust, love, respect, and feelings that the spouses can maintain together for a lifetime being shaken and not resolved within a certain period. Efforts related to the adaptation process that comes with divorce create significant changes in the roles and functioning of parents and children. This study examines how parenting attitudes and co-parenting processes develop after divorce and their reflections on children. For this purpose, a comprehensive search was conducted in the Web of Science Core Collection database using relevant keywords focusing on co-parenting attitudes after divorce and articles published in English between 2018 and 2024. Articles in the database containing the keyword "post-divorce" and keywords such as "AND parental well-being OR co-parenting OR parental attitudes" and whose full text could be accessed were included in the study. After deleting duplicate articles, articles that did not meet the inclusion criteria were excluded. Fifty-one articles were analyzed using MAXQDA 2022 (version 22.4.1), and 187 codes were generated. As a result of the analysis, themes pointing to the reflections of changes after divorce, obstacles, and facilitators in co-parenting, the importance of adaptation after divorce, and the reflections of co-parenting on children were reached. For the parents, emotional difficulties and concerns that arise during and after the divorce process can manifest themselves with negative emotions such as loneliness, anger, anxiety, fear, restlessness, and feelings of emptiness and affect their attitudes. It can also be exacerbated by constant court proceedings arising from disagreements between parents, which can lead to negative social-emotional consequences for both themselves and their children.

Factors such as individual meetings and counseling, children's sense of belonging, parental communication and cooperation, parents' high level of education, and social support facilitate co-parenting. Among children, those who adapt better to divorce may feel the traumatic effects of divorce less. Parenting roles of divorced parents affect children's behaviors and attitudes. Supporting parents' positive relationships with other parents and children's ability to express their thoughts freely may contribute to the decrease in shy behavior in children. In single-parent families, time spent with grandparents had a healing effect, while time spent with stepparents increased emotional bonding but did not replace time spent with biological parents. While the time spent with the mother and father was collaborative, frequent contact with the non-custodial parent was found to have long-term positive effects on children. In conclusion, children's psychological well-being seems directly related to parental relationships and communication quality. The quality of time spent with parents positively affects children's emotional and behavioral development. Based on its findings, the current study points to the importance of special education programs for parents and children for adjustment after divorce, policies and legal regulations to promote joint custody and increase cooperation between parents, and support programs and resources to strengthen communication between parents. These contribution points are suggestions for future studies and social policies.

Keywords: Divorce, divorce process, adaptation to life after divorce, co-parenting, parenting attitudes after divorce

COĞRAFİ PERSPEKTİFTE UNESCO YARATICI ŞEHİRLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

UNESCO CREATIVE CITIES IN GEOGRAPHICAL PERSPECTIVE: THE CASE OF TURKEY

Öğr. Gör. Ferhat ÖZCAN

Selçuk Üniversitesi, Çumra MYO, Şehir Planlama ve Mimarlık Bölümü, Konya – Türkiye
ORCID: 0000-0003-2188-8443

Doç. Dr. Kadriye Alev AKMEŞE

Selçuk Üniversitesi, Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları
ABD, Konya – Türkiye
ORCID: 0000-0002-3826-9684

ÖZET

Yaratıcı şehirler ağı, UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) tarafından bir araya getirilen, özellikle turizm pazarlamasında destinasyon çekiciliğinin artırılması için avantaj sağlayan, uluslararası bir kültür ağıdır. UNESCO yaratıcı şehirler ağına dahil olan şehirler, edebiyat, zanaat ve yerel halk sanatları, müzik, gastronomi ve tasarım gibi konularda dikkat çeken özellikleri bünyesinde barındırarak ön plana çıkmaktadırlar. Bu sayede dünyanın gezilip görülmeye değer yerleri arasında uluslararası geçerlilikte bir tescil almaya hak kazanmaktadırlar.

Coğrafya, yalnızca bir bölgeye özgü yeryüzü şekillerini ve iklimsel özellikleri açıklamakla kalmayan, bölgede yaşayan beşerî unsurların sahip olduğu kültürel özellikleri de çok yönlü inceleyip mekânın beşeriyete beşeriyetin de mekâna olan etkilerini açıklayan önemli bir bilim dalıdır. Bu bağlamda beşerî coğrafyanın içinde yer alan kültür coğrafyası önemli bir çalışma alanına sahip olup somut ve somut olmayan kültürel mirasın kökenlerinin araştırılarak sürdürülebilirliğinin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir.

Türkiye, aynı anda dört mevsimi yaşayan toprakları, coğrafi güzellikleri, yüzyıllardır münbit topraklarında hüküm sürmüş medeniyetlerin etkisi ve sahip olduğu stratejik konumu ile her yönüyle küresel dikkatleri üzerinde toplayan bir ülkedir. Sahip olduğu bu ve daha birçok özelliğinin etkisi ile ülkemizden 20 Türk şehri UNESCO yaratıcı şehirler ağı ulusal ve uluslararası listelerinde kendine yer bulmuştur. Bu şehirler, birbirinden farklı özellikleri ile ön plana çıkan şehirlerdir.

UNESCO yaratıcı şehirler ağına dahil olmak, destinasyonlar için uluslararası çevrede tanınırlık ve pazarlama konusunda önemli avantajlar sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yer

alan ve UNESCO yaratıcı şehirler ağına girmeye hak kazanan şehirlerin özelliklerini ve coğrafi yapılarının yaratıcı şehir olmalarındaki etkilerini inceleyerek açıklamaktır. Coğrafi yapı ve şehirlerin kültürel değerleri arasındaki ilişkiler açıklanarak farklı şehirlerin de UNESCO yaratıcı şehirler ağına dahil edilebilmesi için yapılacak çalışmalara rehber oluşturulması hedeflenmektedir. Araştırma kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmış, ilgili literatür incelenerek ikincil verilerden yararlanılmıştır.

Araştırma sonucunda Türkiye'den UNESCO yaratıcı şehirler ağına giren şehirlerin yarısının gastronomi alanında listede yer bulduğu görülmüştür. Gastronomi dışında zanaat ve halk sanatları, müzik, tasarım, edebiyat ve film alanlarında da UNESCO yaratıcı şehirler ağına giren şehirler bulunmaktadır. Bu durum, gastronomik unsurların uygun şekilde kullanılmasının, UNESCO yaratıcı şehirler ağına yer almak isteyen diğer şehirlere de avantajlar yaratabileceği şeklinde yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: UNESCO, Yaratıcı Şehirler Ağı, Coğrafya, Gastronomi

ABSTRACT

The Creative Cities Network is an international cultural network brought together by UNESCO, which provides advantages for increasing destination attractiveness, especially in tourism marketing. Cities included in the UNESCO Creative Cities Network stand out by incorporating remarkable features such as literature, crafts, local folk arts, music, gastronomy, and design. In this way, they are entitled to receive an internationally valid registration among the world's worth-seeing places.

Geography is an essential branch of science that explains the landforms and climatic features specific to a region and provides the opportunity to explain the cultural characteristics of the human elements living in the region by examining and illuminating them from a versatile perspective. In this context, cultural geography, which is included in human geography, is an essential field of study, and geography has great importance and contribution to ensuring the sustainability of tangible and intangible cultural heritage by investigating its origins.

Turkey is a country that attracts global attention in every aspect, with its location, which experiences four seasons at the same time, its geographical and human beauties, the influence of civilizations that have reigned in its fertile lands for centuries, and its strategic location. With the influence of these and many other features, 20 Turkish cities from our country have found

their place in the national and international lists of the UNESCO Creative Cities Network. These cities stand out with their different tangible and intangible cultural heritage and features.

Being included in the UNESCO Creative Cities Network provides significant advantages for destinations in terms of international recognition and marketing. This study aims to examine and explain the characteristics of the cities in Turkey that are eligible to enter the UNESCO Creative Cities Network and the effects of their geographical structures on their being creative cities. In this way, it aims to explain the relationship between the geographical structure and the cultural values of the cities and to provide a guide for the studies to be carried out to include different cities in the UNESCO Creative Cities Network. Within the scope of the research, document analysis, one of the qualitative research methods, was used, and secondary data was used to examine the relevant literature.

As a result of the research, it was seen that half of the cities from Turkey included in the UNESCO Creative Cities Network were included in the list in the field of gastronomy. Besides gastronomy, cities are also included in the UNESCO Creative Cities Network in crafts and folk arts, music, design, literature, and film. This situation has been interpreted as the appropriate use of gastronomic elements can create advantages for other cities that want to participate in the UNESCO Creative Cities Network.

Keywords: UNESCO, Creative Cities Network, Geography, Gastronomy

COĞRAFYANIN ETKİSİNDE COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER: KONYA GEOGRAPHICALLY INDICATED PRODUCTS UNDER THE INFLUENCE OF GEOGRAPHY: KONYA

Doç. Dr. Kadriye Alev AKMEŞE

Selçuk Üniversitesi, Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları
ABD, Konya – Türkiye
ORCID: 0000-0002-3826-9684

Öğr. Gör. Ferhat ÖZCAN

Selçuk Üniversitesi, Çumra MYO, Şehir Planlama ve Mimarlık Bölümü, Konya – Türkiye
ORCID: 0000-0003-2188-8443

ÖZET

Gastronomi, yalnızca iyi yemek sanatı değil, aynı zamanda bir destinasyona ait somut olmayan kültürel değerleri bir tabakta yansıtan duyuşal deneyim sürecidir. Bir bölgede yaşayan bireylerin yeme alışkanlıkları, yemeğin hazırlık ve sunum süreçlerinde gerçekleşen ritüeller ve yemek hazırlarken kullanılan ürünler, yemeğin ait olduğu coğrafya ve toplumsal yapı ile şekillenen önemli kültürel değerleridir. Gastronomi ise tüm bu değişkenlerin bir tabakta yarattığı etkiyi açıklayan disiplinlerarası bir bilim dalıdır.

Coğrafi işaretler, bir destinasyonda var olan ve bölgeye özgü karakteristik özellikler sergileyen, yörenin tanınırlığına katkı sunan ürünlere verilen tescil olarak ifade edilmektedir. Kendi coğrafi sınırları içerisinde yöreye özgü karakteristik özellikler taşıyarak yetişen ya da üretilen ürünleri tescil eden şehirler, coğrafi işaretleri ile tanınırlıklarını artırabilmektedirler. Ürün ve destinasyon pazarlama konusunda sağladığı avantaj neticesinde coğrafi işaret tescilleri, şehirler ve ilçeler için her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır.

Anadolu'nun ortasında, uzun yıllar boyunca Selçuklu 'ya başkentlik yapmış, Osmanlı ve Cumhuriyet tarihinin en önemli kentlerinden olan Konya'nın beşeriyet açısından tarihi serüveni Neolitik döneme kadar uzanmaktadır. Bu yönüyle de bünyesinde sayısız medeniyete ait kültürel zenginlikleri harmanlamıştır. Tarihte ilk yerleşim yerlerinden biri olan Çatalhöyük'e de ev sahipliği yapan Konya, tarih öncesi dönemlerden itibaren insanlara yaşam alanı olmayı başarmış köklü bir yerleşim birimidir. Konya, İç Anadolu Bölgesi'nde ülkemizin en geniş yüzölçümüne sahip ilidir. Bölgenin yeryüzü şekillerine, toprağına ve bitki örtüsüne yön veren hâkim karasal iklimi, beşerî tonlarına da doğrudan etki etmiştir. Tüm bu doğal ve beşerî unsurlar kentteki üretimin sürekliliğine, çeşitliliğine etki etmiş ve farklı avantajlar ortaya çıkarmıştır. Bu da coğrafi işaretli ürün çeşitliliğinde Konya'ya farklı imkanlar sunmuştur.

Çalışma ile Konya'da yetişen/üretilen, turizm pazarlamasında da önemli avantajlar sağlayan coğrafi işaretli ürünlerin kayıt altına alınarak tanıtılması amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ile literatürde yer alan ikincil veriler incelenmiştir. İnanç turizmindeki öneminin yanı sıra gastronomi turizminde de dikkat çeken ve UNESCO yaratıcı şehirler ağı ulusal listesinde "Yaratıcı Gastronomi Şehri" olarak yer alan Konya'nın coğrafi işaretli ürünleri, ilin coğrafi özellikleri de dikkate alınarak incelenmiş ve açıklanmıştır.

Çalışma sonucunda ulaşılan bulgulara göre Konya'nın, bulunduğu yöreye özgü Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından tescillenmiş olan yetmiş dört ürün ve yiyeceğinin coğrafi işaret ile kayıt altına alındığı tespit edilmiştir. Konya'nın on üç ilçesinden tescil alan bu ürünlerin, coğrafi etkenler çerçevesinde detaylı incelemeleri gerçekleştirilmiştir.

Key Words: Coğrafya, Gastronomi, Coğrafi İşaret, UNESCO, Gastronomi Turizmi

ABSTRACT

Gastronomy is the art of good food and the sensory experience process that reflects the intangible cultural values of a destination on a plate. The geography and social structure to which the food belongs influence essential cultural values such as the eating habits of locals, the rituals involved in food preparation and presentation, and the products used. Gastronomy is an interdisciplinary branch of science that explains the effect of all these variables on a plate.

Geographical indications are defined as registrations given to products that exist in a destination, exhibit characteristic features specific to the region, and contribute to the region's recognition. Cities that register products grown or produced with regional characteristics within their borders can increase their recognition with geographical indications. As a result of the advantage it provides in product and destination marketing, geographical indication registrations are becoming more important for cities and districts every day.

The historical adventure of Konya, located in the middle of Anatolia, which served as the capital of the Seljuks for many years and is one of the most critical cities in Ottoman and Republican history, dates back to the Neolithic period. In this respect, it has blended the cultural riches of countless civilizations within itself. Konya, also home to Çatalhöyük, one of the first settlements in history, is a well-established settlement that has been a living space for people since prehistoric times. Konya is the province with the largest surface area of our country in the Central Anatolia Region. The dominant continental climate of the region, which shapes the landforms, soil, and vegetation, has also directly affected its human tones. All these natural and human elements have affected the continuity and diversity of production in the city and created different advantages. This has offered Konya different opportunities in terms of geographically indicated product diversity.

The study aims to register and promote geographically indicated products grown or produced in Konya that provide significant advantages in tourism marketing. Within the scope of the study, document analysis, one of the qualitative research methods, and secondary data in the literature were examined. The geographically indicated products of Konya, which attracts attention in gastronomy tourism as well as its importance in religious tourism and is included in the UNESCO Creative Cities Network national list as the "Creative Gastronomy City," were examined and explained by taking into account the geographical characteristics of the province.

According to the study's findings, it was determined that seventy-four products and foods of Konya, specific to the region where it is located, were registered by the Turkish Patent and Trademark Office with a geographical indication. These products, registered in thirteen districts of Konya, were examined in detail within the framework of geographical factors.

Keywords: Geography, Gastronomy, Geographical İndication, UNESCO, Gastronomy Tourism

ÇANKIRI'DA BİR YESEVÎ DERVİŞİ: HACI MURÂD-I VELÎ

A YESEVI DERVISH IN ÇANKIRI: HACI MURAD-I VELI

Doç. Dr. İbrahim AKYOL

Cankırı Karatekin University, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Department of Turkish Language and Literature, Cankırı-Türkiye,

ORCID ID: 0000-0002-8363-592X

ÖZET

Hacı Murâd-ı Velî'den bahseden kaynaklar; babası Aliyyü'l-Bükâ'nın 12. yüzyılda Türkistan'da doğduğunu, aynı yüzyılın başlarında oradan ayrılarak Hac farızasını yerine getirmek için Hacc'a daha sonra Şam ve Urfa'ya gittiğini yazmaktadır. Aliyyü'l-Bükâ, Urfa'da Halilurrahman cami-i şerifinde kayyumluk yaptıktan sonra İç Anadolu bölgesinde Tosya-Ilgaz bölgesine yerleşmiş, buraya bir dergah açarak irşâd faaliyetlerinde bulunmuştur. Hacı Murâd-ı Velî'nin Türkistan'da, bugün Kazakistan sınırları içinde bulunan Sayram beldesinde 1117'de doğduğu kabul edilmektedir. Sayram aynı zamanda Hoca Ahmet Yesevî'nin doğduğu yerdir. Babasıyla beraber Türkistan'dan yola çıkmış, Hac görevini yerine getirmiş, 1187 yılında Çankırı-Eldivan'ın Seydî köyüne yerleşmiştir. Hacı Murâd-ı Velî, Hz. Muhammed'in (SAV) soyundan gelen bir seyyid olduğu için köy ismini buradan almıştır. Seydi köyünde 1207 yılında vefat ettiği kabul edilmektedir. Hacı Murâd-ı Velî Horasan'dan Anadolu'ya İslam'ı yaymak için gelen bir mürşid-i kâmilidir. Hoca Ahmed Yesevî'nin talebelerinden olduğu kabul edilmektedir. Hoca Ahmed Yesevî'nin 1166 yılında sonra vefat ettiği gerçeği, Hacı Murâd-ı Velî'nin Hoca Ahmed Yesevî tarafından yetiştirildiği ve Anadolu'ya gönderildiği görüşünü güçlendirmektedir. Bir Yesevî dervîşi kabul edilen Hacı Murâd-ı Velî'nin iyi bir dinî ve tasavvufî eğitim aldığı yapmış olduğu çalışmalardan ve irşad faaliyetlerinden anlaşılmaktadır. Hacı Murad-ı Velî, Eldivan'a yerleşerek oradaki bir değirmeni satın almış ve çalıştırmıştır. Böylece İslam'ın propagandasını yapmadan bizzat yaşayarak etrafındaki insanlara İslam'ı anlatmış, yörede İslam'ın kökleşmesini sağlamıştır. Hacı Murâd-ı Velî'nin Hocası Ahmed Yesevî gibi, İslam şeriatına ve Hz. Muhammed'in (SAV) sünnetine sıkı sıkıya bağlı olduğu, hem tarihî kişiliğinden hem de yapmış olduğu hizmetlerinden anlaşılmaktadır. İrşad faaliyetlerini Hoca Ahmet Yesevî'nin "Dört Kapı Kırk Makam" anlayışı üzerine bina ettiği anlaşılmaktadır. Hacı Murâd-ı Velî'nin Pîr Ali Çelebî, Elvan Seydî ve Abdulgaffar Çelebî adında üç oğlu ve isimlerini bilemediğimiz iki kızı bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hoca Ahmet Yesevî, Hacı Murâd-ı Velî, Çankırı, Tekke, İrşâd.

ABSTRACT

The sources mentioning Hacı Murad-ı Veli state that his father Aliyyü'l-Bükâ was born in Turkestan in the 12th century, and that he left there at the beginning of the same century and travelled to Damascus and Urfa to perform the pilgrimage. After working as a trustee at the Halilurrahman mosque in Urfa, Aliyyü'l-Bükâ settled in the Tosya-Ilgaz region in Central Anatolia and opened a dervish lodge here and carried out irşâd activities. It is accepted that Hacı Murâd-ı Velî was born in 1117 in the town of Sayram in Turkestan, which is today within the borders of Kazakhstan. Sayram is also the birthplace of Hoca Ahmet Yesevî. He travelled from Turkestan with his father, fulfilled his Hajj duty and settled in Seydi village of Çankırı-Eldivan in 1187. Since Hacı Murâd-ı Velî was a seyyid from the lineage of Prophet Muhammad (PBUH), the village took its name from here. It is accepted that he died in Seydi village in 1207. Hacı Murâd-ı Velî is a master who came from Khorasan to Anatolia to spread Islam. It is accepted that he was one of the disciples of Hodja Ahmed Yassawî. The fact that Hodja Ahmad Yassawî died after 1166 strengthens the view that Haji Murâd-ı Velî was raised by Hodja Ahmad Yassawî and sent to Anatolia. It is understood from his works and guidance activities that Hacı Murâd-ı Velî, who is accepted as a Yassawî dervish, received a good religious and mystical education. Hacı Murad-ı Velî settled in Eldivan and bought and ran a mill there. Thus, he explained Islam to the people around him by living it himself without making propaganda of Islam, and ensured that Islam took root in the region. It is understood from both his historical personality and his services that Hacı Murâd-ı Velî, like his teacher Ahmad Yassawî, was strictly adhering to the Islamic Sharia and the Sunnah of the Prophet Muhammad (PBUH). It is understood that he based his lyrical activities on Hodja Ahmet Yassawî's understanding of 'Four Doors and Forty Makams'. Hacı Murâd-ı Velî had three sons named Pîr Ali Çelebî, Elvan Seydî and Abdulgaffar Çelebî and two daughters whose names are unknown.

Keywords: Hodja Ahmet Yesevî, Hadji Murad-ı Velî, Cankırı, dervish lodge, guidance.

ÇIKIŞ NİYETİ VE ÇIKIŞ STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ: KONYA'DA İMALAT SEKTÖRÜNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN EXIT INTENTIONS AND EXIT
STRATEGIES: A STUDY ON MANUFACTURING SECTOR IN KONYA

Öğr. Gör. Muhammet Mustafa AKKAN

KTO Karatay Üniversitesi, Ticaret ve Sanayi MYO, Dış Ticaret, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9409-7525>

Dr. Öğr. Üyesi Ufuk AY

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve
Lojistik (İngilizce), Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2542-7214>

ÖZET

Girişimcilik, finansal ve toplumsal refahın arkasındaki itici gücü temsil etmektedir. Bu güç sayesinde; istihdam yaratılabilir, yenilik teşvik edilebilir ve dünya çapındaki toplumlar için yaşam kalitesi iyileştirilebilir. Girişimcilik, başarılı olursa, tek bir kurucu veya az sayıda ortak için olağanüstü zenginlik de sağlayabilir. Başarılı girişimciler, girişimlerinin ömrü boyunca servet biriktirebilseler de genellikle girişimlerinden önemli değer elde ettiği tek bir zaman noktası bulunmaktadır. Önemli miktarda geçmiş girişimcilik araştırmasında, yeni bir girişim oluşturulduğunda girişimcilik sürecinin tamamlandığı ifade edilmektedir. Bununla birlikte, yeni girişim değeri yaratma çabalarının merkezi bir parçası, bu değeri gelecekte bir noktada/noktalarda hasat etme yeteneğine bağlıdır. Bu noktada ise girişimci çıkışlar gündeme gelmekte ve önemi vurgulanmaktadır. Girişimci çıkış, girişimcilik sürecinin tüm döngüsünü tamamlamaktadır, çünkü her girişimci giriş, girişimci bir çıkış olma potansiyeli taşımaktadır. Yapılan araştırmalar girişimcilerin firmalarından emeklilik, ilk yatırımı (hasat) yeniden elde etme arzusu, ailevi nedenler, sağlık ve motivasyon gibi kişisel nedenler veya bir çalışan olarak ya da yeni bir girişime başlayarak başka bir fırsattan yararlanmak için çıkış yaptıklarını göstermektedir. Bu kapsamda Konya, yaklaşık 125 bin girişimciye ev sahipliği yapmakta ve 50 binden fazla KOBİ'yi bünyesinde barındırmaktadır. İmalat sektörü ise hem girişim sayısı hem de performans açısından önemli görülmekte ve Konya ekonomisinin itici gücünü temsil etmektedir. Rekabet düzeyinin oldukça yüksek olduğu uluslararası piyasada, bir çıkış stratejisi geliştirmek, kurucuların kişisel amaç ve hedeflerini değerlendirmelerine ve arzu ettikleri çıkışa ulaşmak için bir yön belirlemelerine olanak sağlayacağı için kritik olacaktır. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada, Konya'da imalat sektöründe faaliyet gösteren firmaların kurucu ve ortaklarının çıkış niyetleri ve çıkış stratejisi uygulama kararını etkileyen çeşitli faktörlerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma kapsamında firmaların kurucu ve ortaklarının bireysel özelliklerinin yanı sıra, firma özelliklerinin ve performansla ilişkin kriterlerin girişimcinin çıkış niyeti ve bir çıkış stratejisi belirlenmesi hususunda nasıl bir etki oluşturduğu analiz edilecek ve ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girişimci çıkış, çıkış niyeti, çıkış stratejileri, imalat sektörü

ABSTRACT

Entrepreneurship represents the driving force behind financial and social prosperity. It can create jobs, stimulate innovation, and improve the quality of life for societies around the world. If successful, entrepreneurship can also generate extraordinary wealth for a single founder or a small number of partners. Although successful entrepreneurs may accumulate wealth over the life of their venture, there is usually a single point in time when they realize significant value from their venture. A significant amount of past entrepreneurship research suggests that the entrepreneurial process is complete when a new venture is created. However, a central part of new venture value creation efforts depends on the ability to harvest that value at some point(s) in the future. At this point, entrepreneurial exits come to the fore, and their importance is emphasized. Entrepreneurial exits complete the entire cycle of the entrepreneurial process, as every entrepreneurial entry has the potential to become an entrepreneurial exit. Research shows that entrepreneurs exit their firms for personal reasons such as retirement, the desire to recapture the initial investment (harvest), family reasons, health and motivation, or to take advantage of another opportunity as an employee or by starting a new venture. In this context, Konya is home to approximately 125 thousand entrepreneurs and more than 50 thousand SMEs. The manufacturing sector is considered important in terms of both the number of enterprises and performance and represents the driving force of Konya's economy. In a highly competitive international market, developing an exit strategy will be critical, as it will allow founders to assess their personal goals and objectives and set a direction to achieve their desired exit. In this context, this study aims to examine the exit intentions of the founders and partners of firms operating in the manufacturing sector in Konya and the various factors affecting the decision to implement an exit strategy. Within the scope of the research, the individual characteristics of the founders and partners of the firms, as well as firm characteristics and performance criteria, will be analyzed and revealed to reveal how they affect the entrepreneur's exit intention and the determination of an exit strategy.

Keywords: Entrepreneurial exit, exit intention, exit strategies, manufacturing sector

DEĞERLERLE UYUMLU LİDERLİK

(ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARINDA BİR UYGULAMA)

VALUE-ALIGNED LEADERSHIP

(A CASE STUDY IN PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS)

Dr. Öğrt. Üyesi Hasan Fehmi ATASAĞUN

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2349-6534>

Doktora Öğrencisi Ebru GÖNÜLAL

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9754-2436>

Doktora Öğrencisi Ayça GÖKYER

Doktora Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme
Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5951-6552>

Doktora Öğrencisi Yasemin FINDIK

Doktora Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme
Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5537-9316>

ÖZET

Değerlerle uyumlu liderlik, liderin evrensel, bireysel, milli ve manevi değerlerini, organizasyonun değerleriyle uyumlu bir şekilde kullanması anlamına gelmektedir. Doğruluk, dürüstlük, adalet ve saygı gibi evrensel etik ilkelerin liderlik pratiğine entegre edilmesini ifade eden bu yaklaşım, sadece iş sonuçlarına odaklanan bir liderlik yaklaşımının çok ötesindedir. Kişilik, benlik saygısı, yönlendirme, dürüstlük, liderlik motivasyonu, iş bilgisi, bilişsel, pratik ve duygusal zekâ, bir liderin yetkinliğinin bileşenleridir. Liderler, temelde kendi kişilik ve değerleri ile en tutarlı tek bir liderlik tarzını uygulamayı tercih etmektedirler. Örneğin, vicdani kanaatleri ve başarımlarını değerleri gelişmiş liderler, yönlendirici liderlik tarzını rahatlıkla uygularken; yardımseverlik değerlerine sahip liderler ise destekleyici liderliği tercih etme eğilimindedir. Liderlik tarzının, bir bireyin kişilik ve değerlerinden etkilenmesiyle doğru orantılı olarak, organizasyonlar, yapılarını liderin baskın tarzına uygun hale getirmelidir. Örneğin, destekleyici liderlik tarzını benimseyen liderler, çalışanların iş kaynaklı hassasiyetinin ve geriliminin yüksek olduğu birimlerde; yönetsel liderler ise, üretkenliğin düşük olduğu birimlerde takımların verimliliğini ve etkililiğini artırmak üzere görevlendirilebilirler.

Eğitim sektöründeki liderlerin, kurum yönetim tarzlarında hangi değerleri ile ön plana çıktıklarını incelemeyi amaçlayan bu çalışmanın evreni Konya'daki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlarda çalışan öğretmenler ve idari personelden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Konya ili Meram ve Selçuklu İlçelerindeki, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Özel Öğretim Kurumlarında çalışan öğretmen ve idari kadrodan, kolayda örnekleme yöntemiyle seçilecek çalışanlardan oluşacaktır. Verilere en kısa sürede ulaşılmasına olanak tanıyan en güçlü tekniklerden anket tekniği kullanılacaktır. Bu çalışma, liderlerin değerleri ile ne kadar uyumlu hareket ettiklerini belirlemeye yönelik geliştirilen "Değerlerle Uyumlu Liderlik Ölçeği"nin uygulanması ile Konya ilindeki özel öğretim kurumlarındaki liderlerin yönetim becerilerinin, ölçeğin değer sınıflandırması içindeki dağılımını, istatistiksel verileri kullanarak yorumlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Değerler, Değerlerle Uyumlu Liderlik

ABSTRACT

Value-aligned leadership involves a leader utilizing their universal, individual, national, and spiritual values in harmony with the values of the organization. This approach, which integrates universal ethical principles such as truthfulness, honesty, justice, and respect into leadership practice, goes beyond a leadership approach focused solely on business outcomes. Personality, self-esteem, giving direction, honesty, leadership motivation, business knowledge, cognitive, practical, and emotional intelligence are all components of a leader's competence.

Leaders typically prefer to implement a single leadership style that is the most consistent with their own personality and values. For example, leaders with developed moral convictions and achievement values comfortably practice directive leadership, while leaders with values of benevolence tend to prefer supportive leadership. As leadership style is directly proportional to an individual's personality and values, organizations should align their structures with the dominant style of the leader. For instance, leaders who adopt a supportive leadership style can be assigned to units where employees experience high job-related sensitivity and tension, while managerial leaders can be assigned to units where productivity is low to enhance the efficiency and effectiveness of teams.

The universe of this study, aimed at examining which values that education sector leaders emphasize in their institutional management styles, consists of teachers and administrative staff working in institutions affiliated with the Ministry of National Education in Konya. The sample of the research will consist of teachers and administrative staff working in Private Educational Institutions affiliated to the Ministry of National Education in Meram and Selçuklu Districts of Konya province, and employees who will be selected by easy sampling method. The survey technique, one of the most powerful techniques allowing access to data in the shortest time possible, will be used. The study aims to interpret the distribution of the management skills of leaders in private educational institutions in Konya within the framework of the value classification of the scale, developed to determine how compatible leaders are with values, by using statistical data through the application of the "Value-Aligned Leadership Scale".

Keywords: Leadership, Values, Value-Aligned Leadership

DOĞAYA BAĞLILIK EBEVEYN ÖZ YETERLİLİK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİK GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF THE NATURE ATTACHMENT PARENTAL SELF-EFFICACY SCALE

Öğr. Gör. Dr. Canan KELEŞ ERTÜRK

KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı,
Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6247-0073>

Öğr.Gör.Emine ARSLAN KILIÇOĞLU

KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı,
Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8319-2404>

ÖZET

Bu araştırmada “Doğaya Bağlılık Ebeveyn Özyeterlilik Ölçeği'nin” Türkçe'ye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada tarama modeli kullanılarak, ölçek uyarlama çalışması tasarlanmıştır. Araştırmada, Barnes, Harvey, Holland & Wall (2021) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye “Doğaya Bağlılık Ebeveyn Özyeterlilik Ölçeği” olarak çevrilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek “Doğaya Erişim, Doğa Hakkında İletişim Kurma, Kişisel Engelleri Aşma ve Durumsal Engelleri Aşma” olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Orijinal formu 22 madde, 10'lu Likert (Alt Ölçek-1 için 0-70, Alt Ölçek-2 için 0-30, Alt Ölçek-3 ve -4 için 0-60 (0 = Hiç yapamam ve 10 = Kesinlikle yapabilirim) tipinde hazırlanan ölçek, İngiltere'de uygulanmıştır. Ölçeğin diğer dil ve kültürlerde uyarlanması için gerekli çalışma ve kullanma izinleri alınmıştır. Ölçeğin orijinal anlamı ile Türkçe ifadelerinin aynı olmasını sağlamak için çeviri tekrar çeviri yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu belirlemek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 370 gönüllü ebeveyn oluşturmaktadır. Analiz kapsamında, faktör yapısının doğrulanması için, doğrulayıcı faktör analizi (DFA), DFA model uyumunun değerlendirilmesinde Ki-Kare testi, DFA'ya ek olarak frekans analizi, ölçek faktör ortamlarına ilişkin, tanımlayıcı istatistikler, ölçek faktörleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson Korelasyon Analizi, ölçek faktörlerinin güvenilirlik düzeyinin belirlenmesinde ise Cronbach Alpha katsayısı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda “Doğaya Bağlılık Ebeveyn Özyeterlilik Ölçeği'nin” Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Doğa, Doğaya Bağlılık, Ebeveyn, Özyeterlilik, Sosyal Öğrenme.

ABSTRACT

In this study, it was aimed to adapt the "Loyalty to Nature Parental Self-Efficacy Scale" into Turkish and to conduct validity and reliability studies. For this purpose, a scale adaptation study was designed by using the survey model in the research. In the research, the scale developed by Barnes, Harvey, Holland & Wall (2021) and translated into Turkish as "Nature Connectedness Parental Self-Efficacy Scale" was used. The scale consists of four sub-dimensions: "Accessing Nature, Communicating About Nature, Overcoming Personal Obstacles and Situational Obstacles". The original form consists of 22 items, 10-point Likert (0-70 for Subscale-1, 0-30 for Subscale-2, 0-60 for Subscales-3 and -4 (0 = I can't do it at all and 10 = I can definitely do it) The scale prepared in this type was applied in England. Necessary study and usage permissions were obtained for the adaptation of the scale in other languages and cultures. Translation and re-translation method was used to ensure that the original meaning of the scale and its Turkish expressions were the same. Purposeful sampling method was used to determine the study group of the research. The study group consists of 370 volunteer parents. Within the scope of the analysis, confirmatory factor analysis (CFA) is used to verify the factor structure, Chi-Square test to evaluate CFA model fit, frequency analysis in addition to CFA, descriptive statistics regarding scale factor environments, and correlation between scale factors. Pearson Correlation Analysis was used to determine the relationship, and Cronbach Alpha coefficient was used to determine the reliability level of the scale factors. As a result of the research, it was determined that the Turkish version of the "Loyalty to Nature Parental Self-Efficacy Scale" is valid and reliable.

KeyWords: Nature, Connectedness to Nature, Parent, Self-Efficacy, Social Learning.

EKOTURİZM BAĞLAMINDA ÇATALHÖYÜK NEOLİTİK KENTİ

CATALHOYUK NEOLITIC CITY IN THE CONTEXT OF ECOTOURISM

Doç. Dr. Halil AKMEŞE

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Konya-
Türkiye

ORCID: 0000-0003-4694-2215

Cennet AYDIN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Ekoturizm Rehberliği Bölümü, Konya-Türkiye

ORCID: 0009-0006-6126-8328

ÖZET

Turizm kavramı, insanların eğlenme, gezme, macera, keşfetme ve yeni insanlar tanıma gibi ihtiyaçlarından ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçlar, başlangıçta olumlu bir şekilde ilerlemiş olsa da, turizm kavramının çeşitlenmesi ile birlikte bazı istenmeyen durumlar da ortaya çıkarmıştır. Kitle turizminin artışı, paket turların fazlaca talep görmesi gibi durumlar, birçok konuda turizmi olumsuz olarak etkilemiştir. Çevre kirliliği artmış, gezilen tarihi ve kültürel alanlar zarar görmüş, turistler bilinçsiz olarak seyahat etmeye başlamıştır. Bu olumsuzlukları en aza indirmek için alternatif turizm çeşitleri ortaya çıkmış, sonrasında da turistlerin bilinçlendirilmesi, doğanın ve çevrenin korunması amaç edinilmiştir. Alternatif turizm çeşitlerinden bir tanesi olan ekoturizm, turistik destinasyonların sürdürülebilirliğini sağlayan ve turizmin gelişmekte olan önemli bir alt dalıdır. Ekoturizmin ülkemizde son dönemlerde popüleritesi ve uygulama alanı artmıştır. Ekoturizm, yerel halka istihdam sağlanması, doğanın dengesinin korunması ve tüketilen kaynakların gelecek nesillere de aktarılması gibi kavramları benimsemektedir. Ekolojik çevrenin, kültürel destinasyonların korunması ve gelecek nesillere aktarılması mümkündür. Bu bağlamda, belirli çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmaların yürütüldüğü alanlardan bir tanesi de Çatalhöyük Neolitik Kenti'dir. Çatalhöyük, Konya ili Çumra ilçesi yakınlarına 9000 yıl önce kurulmuş olan, şehirleşmenin temellerinin atıldığı, tarımın geliştirildiği ve Neolitik Dönem'e tarihlendirilen bir kenttir. Bu çalışmada Çatalhöyük Neolitik Kenti, ekoturizm bağlamında incelenecektir. Sit alanının korunması, daha önce kısıtlı olan gezi güzergâhının genişlemesi, kazı alanı yakınında yer alan Küçükköy halkının kazı çalışmalarında yer alması gibi bazı faaliyetler Çatalhöyük'te ekoturizmin uygulanabilirliğine katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda yeni açılmış olan Çatalhöyük Tanıtım ve Karşılama Merkezi'nin varlığı ile turistlerin alan ve konu hakkında bilinçlendirilerek bölgeyi tanımasını ayrıca önemlidir.

Yerel halka istihdam sağlanması, ziyaretçiye açık alanın minimum düzeyde zarar görmesi için yapılan çalışmalar gibi ekoturizmin temel yapı taşlarını oluşturan uygulamaların, Çatalhöyük'te de mevcut olduğu gözlemlenmiştir. Bahsi geçen gözlemler ve daha önce yapılmış araştırmaların sonuçları doğrultusunda araştırma problemi ortaya konmuştur. Araştırma kapsamında; kentin sosyal, ekonomik ve ekolojik boyutu ele alınacak olup, kazı alanında görevli arkeolog ve

çalışanlar, kazı başkanı ile mülakatlar yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın amacı; ekoturizmin Çatalhöyük üzerinde uygulanabilirliğinin sürekliliğini sağlanmasına ve geniş yelpazede artırılmasına katkı sunmaktır. Ayrıca yeni çalışılan bir alt dal olmasına bağlı olarak eksiklikleri giderilerek literatüre ve bilime katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alternatif turizm, Çatalhöyük, Ekoturizm, Sürdürülebilirlik, Turizm

ABSTRACT

The concept of tourism has emerged from people's need to have fun, travel, adventure, explore and meet new people. Although these needs initially progressed in a positive way, with the diversification of the concept of tourism, some undesirable situations have emerged. Situations such as the increase in mass tourism and the high demand for package tours have negatively affected tourism in many areas. Environmental pollution has increased, historical and cultural sites have been damaged, and tourists have started to travel unconsciously. In order to minimize these negativities, alternative tourism types have emerged, and then it has been aimed to raise awareness of tourists and protect nature and the environment. Ecotourism, one of the alternative tourism types, is an important developing sub-branch of tourism that ensures the sustainability of touristic destinations. Ecotourism has recently increased in popularity and application area in our country. It adopts concepts such as providing employment to local people, protecting the balance of nature and transferring the resources consumed to future generations.

It is possible to protect the ecological environment, cultural destinations and transfer them to future generations. In this context, certain studies are being carried out. One of the areas where these studies are carried out is Çatalhöyük Neolithic City. Çatalhöyük is a city established 9000 years ago near Çumra district of Konya province, where the foundations of urbanisation were laid, agriculture was developed and dated to the Neolithic Period. In this study, Çatalhöyük Neolithic City has been analysed in the context of ecotourism. Some activities such as the protection of the protected area and the limited visitation area, the support of the people of Küçükköy, which is located near the excavation area, to employment by taking part in both excavation works and activities in the protected area support ecotourism in Çatalhöyük. At the same time, with the support of the newly opened Çatalhöyük Promotion and Welcome Centre, it is also important that tourists are made aware of the area and the subject and get to know the region.

It has been observed that practices that constitute the basic building blocks of ecotourism, such as providing employment to local people and projects to minimize damage to the area open to visitors, are also present in Çatalhöyük. These findings constitute the research problem. Within the scope of the research; the social, economic and ecological dimensions of the city will be discussed, archaeologists and employees working at the excavation site will be interviewed and the head of the excavation will be interviewed. Semi-structured study method, one of the qualitative research methods, will be used in the study. The aim of this research is to ensure the continuity of the applicability of ecotourism on Çatalhöyük and to increase its wide range. In

addition, it is aimed to contribute to the literature and science by eliminating the deficiencies due to the fact that it is a newly studied sub-branch.

Keywords: Alternative tourism, Çatalhöyük, Ecotourism, Sustainability, Tourism

ERGENLERİN PAYLAŞAN EBEVEYNLERİNE KARŞI TUTUMUNUN BELİRLEYİCİLERİ NELERDİR?¹

WHAT ARE THE DETERMINANTS OF ADOLESCENTS' ATTITUDE TOWARD THEIR
SHARING PARENTS?

Zeliha DEMİROĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Psikoloji Bölümü, Samsun, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-5172-1493>

Mertcan TAPLI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Psikoloji Bölümü, Samsun, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6807-4753>

Ceren DURAK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Psikoloji Bölümü, Samsun, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-5900-7874>

Yeliz KINDAP TEPE

Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Psikoloji Bölümü, Samsun, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0963-810X>

ÖZET

Ebeveynlerin çocuklarıyla ilgili paylaşımları, "sharenting" olarak adlandırılan bir davranış biçimiyle tanımlanmakta ve bu paylaşımların çeşitli nedenleri ve sonuçları ele alınmaktadır. İlgili alan yazın incelendiğinde ebeveynlerin sharenting davranışlarına odaklanıldığı, ergenlerin sharenting davranışlarına yönelik tutumunu sınırlı sayıda araştırmada incelendiği görülmüştür. Dolayısıyla bu araştırma ergenlerin ebeveynlerinin sosyal medyada yaptığı paylaşımlara yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla Samsun ilinde bulunan 6 farklı liseden toplamda 432 öğrenciye ulaşılmıştır. Katılımcıların %51.5'i kadın (%48.5'i erkek) ve yaşları 13 ile 17 arasında değişmektedir, yaş ortalaması 15.13'tür ($S = 0.90$). Araştırmada Demografik Bilgi Formu, Ergenlerin Paylaşan Ebeveynlik Konusundaki Tutum Ölçeği, Ebeveynin Paylaşım Sıklığı Ölçeği ve Paylaşan Ebeveynlik Konusunda Aile Çatışması Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, ergenlerin ebeveynlerinin yazılı bilgi, video ve fotoğraf paylaşma davranışlarına yönelik tutumlarının genellikle olumsuz olduğunu ortaya koymaktadır. Ergenler, bu paylaşımları genellikle kullanışsız ve kötü olarak değerlendirmektedirler. Ayrıca, ergenlerin ebeveynlerinin paylaşım davranışlarına yönelik tutumlarının sınıf ve cinsiyet düzeyine göre farklılaştığı görülmüştür. Kadın ergenlerin, erkeklere göre ebeveynlerinin paylaşım davranışlarına daha olumsuz bir tutum sergilediği belirlenmiştir. Ayrıca, annelerin paylaşan ebeveyn olma sıklığının babalardan daha yüksek algılandığı gözlemlenmiştir. Bulgular ayrıca, ergenlerin ebeveynlerinin paylaşım davranışlarına yönelik tutumlarının, ergenin kendi paylaşım sıklığı, anneden algılanan paylaşma davranışına yönelik çatışma düzeyi ve ebeveynlerin sosyal medyada çocuklarıyla ilgili paylaşım sıklığı gibi faktörlerle ilişkili olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, ergenlerin ebeveynlerinin sosyal medyada yaptıkları

¹ Bu araştırma, TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından, 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2023 yılı 1. dönem kapsamında desteklenen 1919B012307448 numaralı projeden üretilmiştir.

paylaşımlara yönelik tutumları üzerinde birçok faktörün etkili olduğu görülmektedir. Bu bulgular, ailelerin sosyal medya kullanımının aile içi ilişkileri ve ergenlerin psikososyal gelişimini nasıl etkileyebileceğini anlamalarını, daha bilinçli olmaları gerektiğini ve ergenlerin duygusal ihtiyaçlarını dikkate almaları gerektiğine işaret etmektedir. Bu çalışma, gelecekteki araştırmalar için temel oluşturacak şekilde, sosyal medya kullanımının aile dinamikleri üzerindeki etkilerini daha iyi anlamak için yeni perspektifler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Paylaşan ebeveyne yönelik tutum, ergenlik, paylaşım sıklığı

ABSTRACT

Parents' sharing about their children is defined as a form of behavior called "sharenting", and various causes and consequences of these sharing are discussed. When the relevant literature was examined, it was seen that the focus was on the sharenting behaviors of parents, and the attitudes of adolescents towards sharenting behaviors were examined in a limited number of studies. Therefore, this research aims to examine adolescents' attitudes towards their parents' posts on social media. For this purpose, a total of 432 students from 6 different high schools in Samsun were reached. 51.5% of the participants were female (48.5% male) and their ages ranged from 13 to 17, with a mean age of 15.13 ($SD = 0.90$). Demographic Information Form, Adolescents' Attitude Scale on Shared Parenting, Parental Sharing Frequency Scale and Family Conflict on Shared Parenting Scale were used in the study. The findings of the study reveal that adolescents' attitudes towards their parents' written information, video and photo sharing behaviors are generally negative. Adolescents generally consider these posts to be useless and bad. Additionally, it has been observed that adolescents' attitudes towards their parents' sharing behaviors differ according to grade and gender level. It has been determined that female adolescents have a more negative attitude towards their parents' sharing behavior than males. Additionally, it has been observed that mothers are perceived to be more likely to be sharing parents than fathers. Findings also show that adolescents' attitudes towards their parents' sharing behavior are related to factors such as the adolescent's own sharing frequency, the level of conflict towards the mother's perceived sharing behavior, and the frequency of parents' sharing about their children on social media. As a result, it seems that many factors are effective on adolescents' attitudes towards their parents' posts on social media. These findings indicate that families need to understand how social media use can affect family relationships and adolescents' psychosocial development, be more conscious, and take into account the emotional needs of adolescents. This study offers new perspectives to better understand the effects of social media use on family dynamics, providing a foundation for future research.

Key Words: Attitude towards the sharing parent, adolescence, frequency of sharing

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZİK EĞİTİMİ ALANINDAKİ YETERLİKLERİ ÖLÇEĞİ: TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

EARLY CHILDHOOD EDUCATION TEACHER CANDIDATES'S COMPETENCIES
SCALE IN THE FIELD OF MUSIC EDUCATION: TURKISH VALIDITY AND
RELIABILITY STUDY

Öğr.Gör.Dr. Canan KELEŞ ERTÜRK

KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı,
Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6247-0073>

Prof.Dr. Kezban TEPELİ

Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3403-3890>

ÖZET

Bu araştırmada “Erken Çocukluk Eğitimi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Alanındaki Yeterlikleri Ölçeği'nin” Türkçe'ye uyarlanması, geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada tarama modeli kullanılarak, ölçek uyarlama çalışması tasarlanmıştır. Öncelikle araştırmacı tarafından katılımcılara ait yaş, eğitim dönemi, mesleki deneyim ve eğitim aldığı bölüm ile ilgili bilgilerin yer aldığı kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Araştırmada, Zarza-Alzugaray vd.(2021) tarafından geliştirilen ve 209 birey ile geçerlik-güvenirlik çalışması yapılan ölçek kullanılmıştır. Orijinal formu, beşli likert (kesinlikle katılmıyorum/1, kesinlikle katılıyorum/5 arasında değişen) tipinde hazırlanan ölçek, İspanya (Grado)'da uygulanmıştır. Ölçeğin diğer dil ve kültürlerde uyarlanması için gerekli çalışma ve kullanma izinleri alınmıştır. Ölçeğin orijinal anlamı ile Türkçe ifadelerinin aynı olmasını sağlamak için çeviri tekrar çeviri yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu belirlemek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Çocuk Gelişimi ve/veya Okul Öncesi Öğretmeliğinde eğitim alan erken çocukluk eğitimi öğretmen adaylarından 363 gönüllü oluşturmaktadır. Analiz kapsamında, faktör yapısının doğrulanması için, doğrulayıcı faktör analizi (DFA), DFA model uyumunun değerlendirilmesinde Ki-Kare testi, DFA'ya ek olarak frekans analizi, ölçek faktör ortamlarına ilişkin, tanımlayıcı istatistikler, ölçek faktörleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson Korelasyon Analizi, ölçek faktörlerinin güvenirlik düzeyinin belirlenmesinde ise Cronbach Alpha katsayısı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Erken Çocukluk Eğitimi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Alanındaki Yeterlikleri Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Erken Çocukluk, Müzik, Müzik Eğitimi, Müzik Yeterlikleri.

ABSTRACT

In this research, it was aimed to adapt the "Early Childhood Education Teacher Candidates' Competence Scale in the Field of Music Education" into Turkish and to conduct validity and reliability studies. For this purpose, a scale adaptation study was designed by using the survey model in the research. First of all, a personal information form was prepared by the researcher, which included information about the participants' age, education period, professional experience and department of education. In the research, the scale developed by Zarza-Alzugaray et al. (2021) and whose validity-reliability study was conducted with 209 individuals was used. The scale, whose original form was prepared as a five-point Likert type (ranging from 1 to 1 strongly disagree/1 and 5 to strongly agree), was applied in Spain (Grado). Necessary study and usage permissions were obtained to adapt the scale to other languages and cultures. The translation and re-translation method was used to ensure that the original meaning of the scale and its Turkish expressions were the same. Purposeful sampling method was used to determine the study group of the research. The study group of the research consists of 363 volunteers from early childhood education teacher candidates who are trained in Child Development and/or Preschool Teaching. Within the scope of the analysis, confirmatory factor analysis (CFA) is used to verify the factor structure, Chi-Square test is used to evaluate CFA model fit, frequency analysis in addition to CFA, descriptive statistics regarding scale factor environments, Pearson Correlation Analysis to determine the relationship between scale factors, scale Cronbach Alpha coefficient was used to determine the reliability level of the factors. As a result of the research, it was determined that the Early Childhood Education Teacher Candidates' Competence in Music Education Scale is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: Early Childhood, Music, Music Education, Music Competencies.

EVALUATING COMPETITIVE INTELLIGENCE TECHNIQUES TO FORESIGHT EXPORT MARKET CHANGES

Asst. Prof. Mehmet Akif GÜNDÜZ

Necmettin Erbakan University, Faculty of Applied Sciences, Department of International
Trade and Finance, Konya-Türkiye
ORCID: 0000-0002-3884-1409

ABSTRACT

In today's dynamic global market, anticipating and adapting to changes in foreign markets is vital for maintaining competitive advantage. This study aims to evaluate competitive intelligence techniques that are prominent in forecasting changes in the export markets. The study employs CODAS (Combinative Distance-based Assessment), one of the multi-criteria decision-making methods, which can provide robust results in analyzing market segments. Data is collected from a sample of thirty-two experts, including export company managers, academics, and export consultants. The findings provide a strategic framework that prioritizes specific competitive intelligence techniques to enhance their ability to identify and respond to export market shifts. The competitive intelligence techniques identified in the study are risk assessment, intelligence estimates, management assumptions, war gaming, scenario planning, environmental scanning, and early warnings. The results show that scenario planning helps anticipate various outcomes of changes in tariff rates or non-tariff measures. By developing contingency plans for each scenario, the company can proactively adjust its pricing strategies and distribution channels to minimize disruptions and explore new market opportunities. Early warning systems signal potential disruptions in supply chains, enabling the company to preemptively secure alternative transportation routes or stockpile inventory. The company can mitigate risks and maintain continuity in its export operations by monitoring leading indicators such as market sentiments and geopolitical tensions. Risk assessment determines that diversifying into alternative markets with more stable political environments can mitigate potential losses. Reallocating resources to less volatile regions or investing in export insurance is recommended. These results provide a valuable contribution to help export managers more effectively foresight and rapidly adapt to changes in foreign markets. The methodological framework proposed in this study aims to help exporting companies maintain their competitive advantage in international markets and guide decision-makers in developing foreign trade strategies.

Keywords: Export Marketing, Foreign Trade Intelligence, Competitive Intelligence Techniques, Strategic Foresight

EVALUATING COMPETITIVE INTELLIGENCE TECHNIQUES TO FORESIGHT EXPORT MARKET CHANGES

Asst. Prof. Mehmet Akif GÜNDÜZ

Necmettin Erbakan University, Faculty of Applied Sciences, Department of International
Trade and Finance, Konya-Türkiye
ORCID: 0000-0002-3884-1409

ABSTRACT

In today's dynamic global market, anticipating and adapting to changes in foreign markets is vital for maintaining competitive advantage. This study aims to evaluate competitive intelligence techniques that are prominent in forecasting changes in the export markets. The study employs CODAS (Combinative Distance-based Assessment), one of the multi-criteria decision-making methods, which can provide robust results in analyzing market segments. Data is collected from a sample of thirty-two experts, including export company managers, academics, and export consultants. The findings provide a strategic framework that prioritizes specific competitive intelligence techniques to enhance their ability to identify and respond to export market shifts. The competitive intelligence techniques identified in the study are risk assessment, intelligence estimates, management assumptions, war gaming, scenario planning, environmental scanning, and early warnings. The results show that scenario planning helps anticipate various outcomes of changes in tariff rates or non-tariff measures. By developing contingency plans for each scenario, the company can proactively adjust its pricing strategies and distribution channels to minimize disruptions and explore new market opportunities. Early warning systems signal potential disruptions in supply chains, enabling the company to preemptively secure alternative transportation routes or stockpile inventory. The company can mitigate risks and maintain continuity in its export operations by monitoring leading indicators such as market sentiments and geopolitical tensions. Risk assessment determines that diversifying into alternative markets with more stable political environments can mitigate potential losses. Reallocating resources to less volatile regions or investing in export insurance is recommended. These results provide a valuable contribution to help export managers more effectively foresight and rapidly adapt to changes in foreign markets. The methodological framework proposed in this study aims to help exporting companies maintain their competitive advantage in international markets and guide decision-makers in developing foreign trade strategies.

Keywords: Export Marketing, Foreign Trade Intelligence, Competitive Intelligence Techniques, Strategic Foresight

EVLİ ERKEKLERDE AİLE İÇİ ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMLAR İLE AİLE HUZURUNUN İNCELENMESİ

EXAMINING MARRIED MEN'S ATTITUDES TOWARDS DOMESTIC VIOLENCE AND
FAMILY PEACE

Doç. Dr. Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8184-8446>

Didem KISAK

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Disiplinlerarası Aile
Danışmanlığı Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3239-0634>

ÖZET

Aile içi şiddet, birey ve toplum refahı üzerinde yıkıcı etkileri olan sosyal bir sorundur. Aile üyelerinin ruhsal, sosyal iyilik halinin korunabilmesi, aile içi iletişimin dayanışmanın arttırılabilmesi, aile bütünlüğünün korunabilmesi toplum refahı için büyük önem taşımaktadır. Sağlıklı bir aile ortamının kurulabilmesi için aile refahını olumsuz etkileyen aile içi şiddetle mücadele ve ailehuzurunun korunabilmesine yönelik stratejilere ihtiyaç duyulmaktadır. Konuyla ilgili farklı aile üyelerini odağına alan çalışmalar sınırlıdır. Bu nedenle evli erkekler özelinde aile içi şiddet tutumları ile aile huzuru arasındaki ilişkiyi anlamak, aile içi şiddetle mücadelede etkili stratejiler geliştirmede ve aile refahını desteklemede kritik öneme sahiptir. Evli erkeklerin aile içi şiddete yönelik tutumları ile aile huzuru arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma aile refahını desteklemeye yönelik pratik sosyal politika önerilerinin oluşturulmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Araştırmada, aile içi şiddet algısını ölçmek için Şahin ve Dişsiz (2009) tarafından geliştirilen "Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçeği" ve katılımcıların aile huzurunu değerlendirmek için Özdemir ve Bakiler (2021) tarafından geliştirilen "Aile Huzuru Ölçeği" kullanılmıştır. Anket formunda katılımcıların evlenme şekli, çocuk sayısı, eğitim durumu, gelir düzeyi, dindarlık düzeyi gibi bilgileri ölçmeye yarayan sorular da yer almaktadır. Araştırma kapsamında basit rastgele ve amaçlı örnekleme tekniğiyle Konya'da 231 evli erkekle anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırmada evli erkeklerin aile içi şiddet tutumu ile aile huzuru arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, ölçeklerin boyutları arasında anlamlı ilişkilerin olduğu, evlenme şeklinin aile

huzurunda belirleyici bir faktör olduğu, eğitim düzeyiyle aile içi şiddet tutumu arasında anlamlı doğrusal ilişki olduğu bununla birlikte gelir düzeyi, dindarlık düzeyi değişkenleri ile aile huzuru ve aile içi şiddet tutumu arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı öne çıkan bulgulardandır. Sonuç olarak eğitim, aile içi şiddetle mücadele etme ve aile huzurunu korumada kritik öneme sahiptir. Aile refahına yönelik stratejilerin temelinde aile içi şiddetle mücadele için erkek bireylerle gerçekleştirilen çalışmaların artırılması, aile dinamiğini güçlendiren danışmanlık ve eğitim faaliyetlerine odaklanması gerektiği öneriler arasında yer almaktadır. **AnahtarKelimeler:** Evli erkekler, şiddete yönelik tutum, aile içi şiddet, aile huzuru

ABSTRACT

Domestic violence is a social problem that has devastating effects on the well-being of the individual and society. We will attach great importance to preserving the spiritual and social well-being of family relationships, increasing the endurance of family communication, preserving family integrity and the welfare of society. In order to establish a healthy family environment, strategies are needed to improve family healing, combat the negativities within the family, and maintain family peace. We look forward to opportunities that focus on different family members on the subject. Therefore, in the case of married men, domestic violence can be found between their attitudes and family life, and has critical trends in developing effective strategies in the fight against violence within the family and supporting family well-being. This research, which aims to reveal the distance between married attitudes towards domestic violence and family peace, aims to contribute to the implementation of practical social policy recommendations to support family well-being. "Attitudes Towards Domestic Violence Scale" was used by Şahin and Dışsız (2009) and "Family Peace Scale" was used by Özdemir and Bakiler (2021) to evaluate domestic peace. There are also questions to measure information such as the way the survey order changes, the number of children, educational status, income level, and religiosity level. Within the scope of the research, a survey was conducted with 231 married men in Konya using simple random and purposeful manual techniques. There is no significant relationship between severe domestic violence cases and family health in married people, marriage type has a significant relationship between domestic violence cases, marriage type has a significant relationship between domestic violence cases and domestic violence cases, and income level variables, religiosity level and family peace and family peace. One of the prominent findings is the lack of a significant relationship between cases of domestic violence. As a result, education is of critical importance in ensuring strong struggle within the

family and ensuring family peace. In order to have a strong struggle for family well-being at a standard level within the family, it is among the healthy suggestions that men focus on counseling and training activities that will strengthen the family dynamic between epidemics.

Keywords: Married men, attitude towards violence, domestic violence, family peace

GÖÇMEN ÇOCUKLARA YÖNELİK ÇOCUK İSTİSMARI

CHILD ABUSE AGAINST IMMIGRANT CHILDREN

Doç. Dr. Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ

KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Bölümü Konya
Türkiye

ORCID ID:0000-0002-8184-8446

Yüksek Lisans Öğrencisi Fatma Nur CARI

KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Bölümü Konya
Türkiye

ORCID ID:0009-0002-1962-8749

ÖZET

Dünya genelinde insan ticareti mağdurlarının %28'ini çocukların oluşturduğu ve yerinden edilen yaklaşık 37 milyon çocuğun (UNICEF, 2022) olduğu bilinmektedir. Bu çocukların eğitim, sağlık, bakım, barınma ve korunma gibi temel hizmetlere erişiminin olmaması veya sınırlı kalması göçmen çocuk refahı açısından önemli bir sorundur. Bu durum yerinden edilmiş ve refakatsiz çocukları insan ticareti, sömürü, cinsel şiddet ve istismar bakımından yüksek risk grubu altına almaktadır. Kırılgan ve savunmasız nüfus gruplarından olan çocuklara uluslararası boyutta koruyucu ve önleyici sosyal hizmet uygulamalarının gerekliliği açıktır.

Bu çalışmanın amacı; yerinden edilmiş çocukların cinsel istismarını konu edinen araştırma makalelerinden hareketle göçmen çocuk istismarına zemin hazırlayan riskler, cinsel istismarına bağlı ortaya çıkan sosyal sorunlar ve istismara karşı koruyucu unsurların ortaya konularak sosyal hizmet bakış açısıyla değerlendirmektir. Bu doğrultuda Web of Science Core Collection'da taranan ve başlığında mülteci kavramı geçen çocuk cinsel istismarı konulu son yedi yılda yayımlanan 15 araştırma makalesi betimsel analize tabi tutulmuştur. Betimsel analiz sonucunda ortaya çıkan başlıca çocuk istismarına zemin hazırlayan riskler; ekonomik yetersizlikler, kayıtsız göçmen çocuk işçi çalıştırmanın yaygınlığı, kayıt dışı göçmenlerin suç duyurusunda bulunma korkusu bulunmuştur. Çocuk istismarının neden olduğu sorunlar bağlamında ise istismar sonucu istismar faili ile evliliğin meşrulaştırılması, ekonomik yetersizlik nedeniyle erken yaşta evliliğin araçsallaştırılması, erken yaşta evlendirilen ve anne olan çocukların yeni sorumlulukları nedeniyle yapabilirlikte yoksun bırakılmaları öne çıkan bulgular arasında yer almaktadır.

Sonuç olarak cinsel ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve istismarı tetikleyen ekonomik yetersizlik, yasal düzenlemelerin yetersizliği, güvenlik ve koruma kaygıları gibi yapısal belirleyicilere yönelik uygulanabilir koruyucu- önleyici nitelikte sosyal hizmet uygulamalarına ve sosyal politika düzenlemelerine dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: göçmen, çocuk istismarı, sosyal hizmet, sosyal politika

ABSTRACT

It is known that children constitute 28% of the victims of human trafficking worldwide, with approximately 37 million displaced children (UNICEF, 2022). The lack of or limited access to basic services such as education, health care, care, shelter, and protection for these children is a significant issue for migrant child welfare. This situation places displaced and unaccompanied children in a high-risk group for human trafficking, exploitation, sexual violence, and abuse. It is clear that internationally, protective and preventive social service practices are necessary for children, who are vulnerable and fragile population groups.

The aim of this study is to evaluate the risks that pave the way for migrant child abuse, the social problems arising from sexual abuse, and protective elements against abuse from a social service perspective, based on research articles focusing on the sexual abuse of displaced children. In this context, 15 research articles published in the last seven years on child sexual abuse with the concept of refugees mentioned in the title, scanned in the Web of Science Core Collection, were subjected to descriptive analysis. The main risks paving the way for child abuse identified through descriptive analysis are economic inadequacies, the prevalence of employing undocumented migrant child labor, and the fear of undocumented migrants reporting crimes. In the context of problems caused by child abuse, legitimizing marriage with the perpetrator of abuse as a result of abuse, instrumentalizing early marriage due to economic inadequacy, and leaving children devoid of agency due to their new responsibilities as early married and mothers are prominent findings.

In conclusion, recommendations have been made for feasible protective-preventive social service practices and social policy regulations targeting structural determinants such as economic inadequacy, insufficient legal regulations, security, and protection concerns that trigger sexual and gender-based violence and abuse.

Keywords: migrant, child abuse, social service, social policy

GÖÇMEN ÇOCUKLARIN OKUL BAŞARISI: BİR ALANYAZIN TARAMASI SCHOOL SUCCESS OF IMMIGRANT CHILDREN: A LITERATURE REVIEW

Doç. Dr. Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet, Konya,
Türkiye.

¹ORCID ID: 0000-0002-8184-8446

Yüksek Lisans Öğrenci Büşra TURUL

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet, Konya,
Türkiye.

ORCID ID:0009-0000-4420-4804

ÖZET

Sosyal, ekonomik, siyasi nedenlerden dolayı yaşadığı yeri terk etmek zorunda bırakılan göçmen çocuklarının bundan sonraki yaşamlarında okullaşma konusundaki sorun yaşadıkları görülmektedir. Okullaşma göçmen çocukların topluma sosyal uyumlarının sağlanmasında, toplum tarafından kabul görmelerinde ve toplum yaşamına katılımlarında kilit bir konumda yer almaktadır. Okullaşamayan çocukların erken yaşta evlilik, çocuk işçiliği ihmal, istismar gibi pek çok yönden risk altında oldukları bilinmektedir. Göçmen çocukların okullaşmasının önünde pek çok sorun bulunmaktadır. Bu sorunların önemli bir kısmı okul başarısı ile ilgilidir. Göçmen çocukların okula tutunmalarında önemli bir yeri olan okul başarısını etkileyen faktörler bu çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Web Of Science Core Collection endekslerinde taranan 2023 yılında yayınlamış göçmen çocuk ve okul başarısını konu edinen 15 makale sosyal hizmet ve sosyal politika bakış açısıyla ele alınmıştır. Betimsel analiz sonucunda göçmen çocukların okul başarısını etkileyen etmenlerin; kültür, uyum, dil, göçmen karşıtlığı, eğitim olduğu bulunmuştur. Göçmenlerin eğitiminin, sosyal bütünleşmeyi ve toplum refahını olumlu etkileyeceği düşüncesiyle okullarda göçmen çocuklara yönelik oryantasyon eğitimlerinin, ebeveynlere ve çocuklara kaynaştırma eğitimlerinin verilmesi bununla birlikte sivil toplum kuruluşları, kamu kurumların ve yerel yönetimlerin iş birliğiyle çalışarak göçmen çocukların yerel ve uluslararası gereksinimlerini gidermek için kaynak oluşturmaları ve eğitim politikalarının gözden geçirilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: göçmen çocuk, okul başarısı, sosyal hizmet, sosyal politika

ABSTRACT

It is seen that immigrant children who were forced to leave their homeland due to social, economic and political reasons have problems with schooling in their future lives. Schooling plays a key role in ensuring the social adaptation of immigrant children to society, their acceptance by society, and their participation in social life. It is known that children who cannot go to school are at risk in many ways such as early marriage, child labor, neglect and abuse. There are many problems in schooling immigrant children. A significant part of these problems is related to school success. Factors affecting school success, which have an important place in immigrant children's retention in school, constitute the scope of this study. In this regard, 15 articles on immigrant children and school success published in 2023, scanned in the Web Of Science Core Collection indexes, were discussed from a social service and social policy perspective. As a result of the descriptive analysis, the factors affecting the school success of immigrant children are; It was found that there were culture, integration, language, anti-immigrant sentiment and education. With the idea that the education of immigrants will positively affect social integration and social welfare, orientation training for immigrant children in schools, integration training for parents and children should be provided, and non-governmental organizations, public institutions and local governments should work in cooperation to create resources and provide education to meet the local and international needs of immigrant children. It is recommended that the policies be reviewed.

Keywords: immigrant child, school success, social work, social policy

GÖÇMEN İŞÇİ ALANINDA YAPILAN ULUSLARARASI ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF INTERNATIONAL STUDIES ON MIGRANT WORKER

Dr. Ahmet ÇELİK

KTO Karatay Üniversitesi KOSAM, Konya, Türkiye.

(Responsible Author)

ORCID: 0000-0002-1177-3215

Zülfiye KAYNAR

KTO Karatay Üniversitesi, İşletme A.B.D. Doktora, Konya, Türkiye.

ORCID: 0000-0001-8966-4011

ÖZET

Son yıllarda küresel anlamda hızla artan göç dalgası, hareketliliğe maruz kalan kişilerin hayatlarını devam ettirmeleri için ekonomiye dahil olma çabalarını beraberinde getirmiştir. Göç, göçmen, mülteci, göçmen işçi ve daha birçok farklı ifade gerek yazılı ve görsel basında gerekse uluslararası akademik yazında bu süreci anlatan önemli kavramlar olarak yerlerini almıştır. Göçmen işçi kavramı incelendiğinde; gidilen ülkedeki kalma süreleri (uzun, kısa), kalma amaçları (ikamet izni, çalışma izni), hukuki durumlar (mülteci, geçici koruma, kaçak, yabancı uyruklu vb.) gibi alt başlıklarda farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Hatta Avrupa Birliği ülkelerinde göçmenleri, serbest dolaşım hakkına sahip olup olmama durumuna göre “migrant” ve immigrant” gibi iki farklı kavramla nitelendirmişlerdir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmelerinde göçmen işçi ile ilgili bir tanımı olsa da bahse konu sözleşmelerin Türkiye’nin de aralarında bulunduğu bazı ülkeler tarafından tanınmaması, konu ile ilgili araştırmaların sabit bir başlık altında toplanmasını zorlaştırmaktadır. Bu çalışmada 1975-2024 yılları arasında “migrant worker” (göçmen işçi) alanında yapılan uluslararası 937 çalışmanın bibliyometrik analizi yapılmıştır. Çalışmada, Web of Science veri tabanı kullanılarak verilere erişilmiştir. Elde edilen veriler bibliyometrik analiz programı VOSviewer ile analiz edilerek görsel haritalara ve sayısal bulgulara ulaşılmış, sonuçlar yorumlanmıştır. Program ve veri tabanı analizi sonucunda ulaşılan bulgular; çalışmaların yıllara göre dağılımı, sık kullanılan anahtar kelimeler, çalışmaların türlerine göre dağılımı, en çok çalışması olan yazarlar, çalışmaların dillere göre dağılımı, en çok çalışmaya sahip ülkeler, en çok çalışması olan kurumlar ve en çok çalışmaya sahip kaynaklardır. Göçmen işçi bağlamında; Çin’in ön plana çıkması, Singapur Ulusal Üniversitesi yayın bakımından ilk sırada yer alırken, Shannon Gleeson’un ilk sırada en çok çalışmaya sahip olması, dil bakımından İngilizcenin ilk sırada olması, “migrant worker” anahtar kelimesinin çalışmalarda en çok işlenmesi, çalışma türü bakımından da makale sayısının fazla olması ve çalışmaların yıllara göre gittikçe artması dikkat çekmektedir. Çalışma, literatürde göçmen işçi anlamında yapılan çalışmaların daha net bilgiler vermesini sağlaması sebebi ile önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: ILO, Göç, Göçmen İşçi.

ABSTRACT

The rapid increase in global migration in recent years has brought with it the efforts of people exposed to mobility to be included in the economy in order to sustain their lives. Migration, immigrant, refugee, migrant worker and many other terms have taken their place as important concepts describing this process both in print and visual media and in international academic literature. When the concept of migrant worker is examined; differences emerge in sub-headings such as the duration of stay in the destination country (long, short), the purpose of stay (residence permit, work permit), legal status (refugee, temporary protection, illegal, foreign national, etc.). In European Union countries, migrants are even characterized by two different concepts such as “migrant” and “immigrant” depending on whether they have the right to free movement or not. Although there is a definition of migrant workers in the International Labor Organization (ILO) conventions, the fact that these conventions are not recognized by some countries, including Turkey, makes it difficult to gather research on the subject under a fixed title. In this study, a bibliometric analysis of 937 international studies on “migrant worker” between 1975 and 2024 was conducted. In the study, data were accessed using the Web of Science database. The data obtained were analyzed with the bibliometric analysis program VOSviewer, visual maps and numerical findings were obtained and the results were interpreted. The findings obtained as a result of the program and database analysis are distribution of studies by years, frequently used keywords, distribution of studies by types, authors with the most studies, distribution of studies by languages, countries with the most studies, institutions with the most studies and sources with the most studies. In the context of migrant workers, it is noteworthy that China comes to the forefront, the National University of Singapore ranks first in terms of publications, Shannon Gleeson has the most studies in the first place, English ranks first in terms of language, the keyword “migrant worker” is the most used in the studies, the number of articles in terms of study type is high and the number of studies has increased gradually over the years. The study is important because it provides clearer information on the studies conducted in the literature on migrant workers.

Keywords: ILO, Migration, Migrant Worker.

HAVAYOLU İŞLETMELERİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE YEŞİL FİNANSMAN UYGULAMALARI TÜRKİYE'DEN ÖRNEKLER SUSTAINABILITY AND GREEN FINANCE PRACTICES IN AIRLINE COMPANIES: EXAMPLES FROM TURKEY

Öğr. Gör. Ayça MEZDE

KTO Karatay University, Vocational School of Trade and Industry, Department of
Transportation Services, Konya-Türkiye
ORCID: 0000-0001-7472-4157

Doç. Dr. Gamze ŞEKEROĞLU

Selçuk University, Faculty of Economic and Administrative Sciences, Department of
International Trade and Finance, Konya-Türkiye,
ORCID: 0000-0003-2280-6470

ÖZET

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, dünya genelinde sivil havacılık endüstrisi hızlı bir gelişim göstermiştir. Ancak, bu hızlı büyüme, havacılığın çevresel etkilerini artırmış, artan uçak sayısı, yakıt tüketimindeki artışı beraberinde getirirken; uluslararası politik faktörler ve anlaşmazlıklar gibi etkenler ise havayolu maliyetlerini yükseltmiştir. Bu durum, sürdürülebilir havacılık kavramının sektörün öncelikleri arasında yeni bir yer edinmesine yol açmıştır. Havacılık endüstrisi, 1970'lerden bu yana sürdürülebilirlik konusunda öncü bir rol oynamıştır. Örneğin, uçak motorlarının gürültü düzeyinde 20 db'lik bir azalma kaydedilmiştir. Son 40 yıl içinde yakıt kullanımı %70 oranında azaltılmıştır. Havacılık sektörü e-dönüşümde de liderlik yapmıştır; sadece biletlerde değil, bakım dokümanlarında da kâğıt israfı en aza indirilmiştir. Ancak tüm bu çabalara rağmen, fosil yakıt kullanımı artmakta ve CO2 emisyonları hedeflenen düzeye çekilememektedir. Havayolu işletmeleri sürdürülebilir uygulamalara verdikleri önem çerçevesinde yeni yakıt araştırmalarına devam etmekte ve bu konularda yatırımlarını sürdürmektedirler.

Yeşil finansman, kamu, özel ve kar amacı gütmeyen kurumların, sürdürülebilir kalkınma önceliklerini desteklemek için finansal akışların; bankacılık, mikro kredi, sigorta ve yatırımlar gibi finansal araçlar vasıtasıyla desteklemeyi amaçlayan bir finansman türüdür. Bu finansal araçlar, kuruluşların doğayı ve çevreyi koruyan projelerini finanse etmelerine olanak tanır. Yeşil finans sürdürülebilir kalkınmanın bir ögesidir. Sürdürülebilir bir havacılık için havayolu işletmelerinin bu finansal araçları kullanımı önem arz etmektedir. Bu tür yeşil uygulamalara önem veren işletmeler olumlu bir imaj oluşturmakta ve tercih edilebilirlik açısından da ön plana çıkmaktadır.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Bu doğrultuda; sürdürülebilirlik, yeşil finansman, havacılık ve Türkiye'deki havayolu işletmeleri hakkında kapsamlı bir literatür taraması yapıldıktan sonra doküman analizi yöntemi kullanılarak derleme bir çalışma yapılmıştır. Türkiye'deki havayolu işletmeleri ele alınıp sürdürülebilirlik ve yeşil finansman konularında yaptıkları çalışmalar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: sürdürülebilirlik, yeşil finansman, havacılık, havayolu işletmeleri, Türkiye

ABSTRACT

After World War II, the civil aviation industry developed rapidly around the world. However, this rapid growth has increased the environmental impacts of aviation, while the increasing number of aircraft brings about an increase in fuel consumption; Factors such as international political factors and disputes have increased airline costs. This situation has led to the concept of sustainable aviation gaining a new place among the priorities of the sector. The aviation industry has played a leading role in sustainability since the 1970s. For example, a 20 decibel reduction in the noise level of aircraft engines has been recorded. Fuel use has been reduced by 70% in the last 40 years. The aviation industry has also led in e-transformation; Paper waste has been minimized not only in tickets but also in maintenance documents. However, despite all these efforts, fossil fuel use is increasing and CO2 emissions cannot be reduced to the targeted level. Airlines companies continue to research new fuels and invest in these issues within the framework of the importance they attach to sustainable practices.

Green financing is the financial flow of public, private and non-profit institutions to support sustainable development priorities; It is a type of financing that aims to support people through financial instruments such as banking, microcredit, insurance and investments. These financial instruments allow organizations to finance projects that protect nature and the environment. Green finance is an element of sustainable development. For sustainable aviation, it is important for airline companies to use these financial instruments. Companies that attach importance to such green practices create a positive image and stand out in terms of preferability.

Qualitative research methods were used in this study. In this direction; After a comprehensive literature review on sustainability, green financing, aviation and airline companies in Turkey, a compilation study was conducted using the document analysis method. Airline companies in Turkey were discussed and their work on sustainability and green financing was examined.

Keywords: sustainability, green financing, aviation, airlines, Türkiye

HOCA AHMET YESEVİ'NİN AHLAK ANLAYIŞINDA DÖRT TEMEL FAZİLET

FOUR BASIC VIRTUES IN HOCA AKHMED YESEVI'S UNDERSTANDING OF MORALITY

Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM

KTO Karatay University, Faculty of İktisadî, İdarî ve Sosyal Bilimler, Department of
Sosyoloji, Konya-Türkiye
ORCID: 0000-0003-4646-5658

ÖZET

Hoca Ahmed Yesevi, Türk-İslam düşüncesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. O, din adamı, fikir adamı, mutasavvıf, ahlakçı ve eğitimci kimliğiyle tanınmaktadır. Onun düşünce sisteminin esasını da insan ve onun davranışları meydana getirmektedir. İnsan davranışlarını iyi-kötü değerleri açısından ele alan ilim ise ahlaktır. Ahlakın amacı ise hikmet, şecaat, iffet ve adalet gibi dört temel fazileti gerçekleştirmektir. Bu faziletler iyi ahlakın esasıdır. Bu dört temel fazilet anlayışı Sokrates, Platon, Aristoteles ile başlayıp İbni Miskeveyh ile İslam Dünyasına geçmiştir. Aristoteles'in belirttiğine göre insan nefsinin (ruhun) bir takım fitrî güçleri vardır. Bu güçlerin orta (itidal) halinden üç temel fazilet doğar. Mesela akıl gücünden hikmet, öfke gücünden cesaret, şehvet gücünden iffet doğar. Adalet ise bu üç faziletin gerçekleşmesiyle kazanılan ve hepsini içine alan dördüncü bir fazilettir.

Bu tebliğimizde Ahmet Yesevi'nin ahlak anlayışında yer bulan dört temel fazilet ele alınmıştır. Bunların ahlak açısından önemi, bunlar arasında ahlâkî hayatı sürdürürken kurulan ilişkiler, Yesevi açısından sorgulanmaya çalışılmıştır.

Ahmet Yesevi ilk temel fazilet olan hikmete çok büyük değer verdiği için eserlerinden birinin adını "Divan-ı Hikmet" vermiştir. Besmele ile ilk hikmete başladığını, isteyenlere inci, cevher saçtığını, hikmet söylemesini bizzat Rabbinin istediğini, hikmet söylemesi için başına nur saçıldığını belirtir.

Yesevi, şecaat veya cesareti doğrudan bir fazilet olarak ele almamakla beraber, cesareti ve zıddı olan korkaklığı çeşitli bağlamlarda kullanır.

İffet de doğrudan bir fazilet olarak üzerinde durulmaz. Ancak bu faziletin açılımı olan haya, edep, zıtları olan hayasızlık ve edepsizlik çok çeşitli şekillerde kullanılır. En büyük haya örneği olarak Hz. Osman gösterilir. Ahmet Yesevi zamanı itibariyle edep ve hayanın yok olduğunu, ihlâssız kişilerde akıl ve irfanın yok olduğunu, küçük-büyük demeden herkeste utanma ve hayanın yok olduğunu, halbuki hayanın imanın bir gereği olduğunu vurgular.

Zikredilen üç faziletin oluşturduğu ve dördüncü fazilet adalet ise Yesevi'nin hikmet gibi çok önemsendiği bir fazilettir. Adalet timsali olarak Hz. Ömer'i görür. Ona göre adalet birey ve toplumun temel taşlarından biridir. O, insanların birbirlerine karşı adil olmalarını ve toplumsal adaletin sağlanmasını önemser. Çünkü adalet, insan ilişkilerinde denge ve uyumun anahtarıdır. Zira adaletsiz toplumlarda sevgi ve şefkat gider, ahlâk yok olur; hayâ, iman kaybolur. Bu nedenle insanlara adalet, tevazu, birlik ve dirlik düşüncesini telkin eder.

Yesevi'nin ahlâk anlayışının en özgün yanı; ahlak anlayışında, teorik ve pratik yönden birey ve toplumu, daha işlevsel, verimli, tesirli bir şekilde dönüştürebilecek ve yönlendirebilecek teolojik ve tasavvufî esasları sunabilmiş olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Yesevi, dört temel fazilet, hikmet, şecaat, iffet, haya, adalet

ABSTRACT

Hoca Akhmed Yesevi has a very important place in Turkish-Islamic thought. He is known as a clergyman, intellectual, mystic, moralist, and educator. The basis of his thought system is humans and their behaviors. The science that deals with human behavior in terms of good and bad values is morality. The purpose of morality is to realize four basic virtues such as wisdom, courage, chastity, and justice. These virtues are the basis of good morality. This understanding of four basic virtues started with Socrates, Plato, and Aristotle and passed to the Islamic World with Ibn Miskawayh. According to Aristotle, the human soul (soul) has some inherent powers. Three basic virtues arise from the moderate state of these forces. For example, wisdom arises from the power of reason, courage comes from the power of anger, and chastity comes from the power of lust. Justice is a fourth virtue that is gained by realizing these three virtues and includes them all.

In this paper, four basic virtues found in Ahmet Yesevi's understanding of morality are discussed. The importance of these in terms of morality and the relationships established between them while maintaining a moral life have been tried to be questioned from Yesevi's perspective.

Because Ahmet Yesevi gave great value to wisdom, which is the first basic virtue, he named one of his works "Divan-ı Hikmet". He states that he first began to recite wisdom with the Bismillah, that he scattered pearls and gems to those who asked, that his Lord himself wanted him to speak wisdom, and that light was shed on his head so that he could speak wisdom.

Although Yesevi does not directly consider bravery or courage as a virtue, he uses courage and its opposite, cowardice, in various contexts.

Chastity is not directly emphasized as a virtue. However, modesty and decency, which are the expressions of this virtue, and their opposites, indecency, and rudeness, are used in many different ways. As the greatest example of modesty, Hz. Osman is shown. Ahmet Yesevi emphasizes that decency and modesty disappeared in his time, that reason and wisdom disappeared in unsincere people, that shame and modesty disappeared in everyone, no matter how young or old, but that modesty is a requirement of faith.

The fourth justice, which consists of the three virtues mentioned, is a virtue that Yesevi attaches great importance to, like wisdom. Hz. as an example of justice. He sees Ömer. According to him, justice is one of the cornerstones of the individual and society. He cares about people being fair to each other and ensuring social justice. Because justice is the key to balance and harmony in human relations, and in unjust societies, love and compassion disappear and morality

disappears; modesty and faith disappear. For this reason, it inculcates the idea of justice, humility, unity, and peace in people.

The most original aspect of Yesevi's understanding of morality is that in his understanding of morality, he was able to present theological and mystical principles that could transform and direct the individual and society in a more functional, efficient, and effective way, theoretically and practically.

Key Words: Ahmet Yesevi, four basic virtues, wisdom, courage, chastity, modesty, justice

İÇ KONTROLÜN VE İÇ DENETİMİN PERAKENDECİLİK SEKTÖRÜNDE ETKİLERİ: KONYA İLİ ÖRNEĞİ

EFFECTS OF INTERNAL CONTROL AND INTERNAL AUDIT ON THE RETAIL SECTOR: THE
EXAMPLE OF KONYA PROVINCE

Doç. Dr. Aynur AKPINAR

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2108-8454>

Ahmet KOÇ

KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Tezli Yüksek Lisans
Programı Öğrencisi, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3025-6221>

ÖZET

Perakendecilik sektöründe gerçekleştirilen faaliyetler, işletme yönetimleri tarafından planlanmakta, organize edilmekte, yönetilmekte ve kontrol edilmektedir. Tüketicilerin sınırsız ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla sürekli değişen genişleyen faaliyet hacmi ve karmaşıklaşan işlemler, işletme yönetimlerinin şirket faaliyetlerini direkt olarak kontrol olanağını azaltmaktadır. Bu işletmelerde etkin bir iç kontrol sisteminin yönetim tarafından kurulması ve gerekli olan iş hacimlerinde iç denetim biriminin faaliyete geçirilmesi yoluyla bu kontrollerin dolaylı olarak etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi mümkün olmaktadır.

İç kontrol, işletmelerin hedeflerine ulaşabilmek için gerçekleştirdikleri faaliyetlerde karşılaşılabilecekleri riskli durumların yönetimlerce önceden tespit edilmesi ve ortadan kaldırılması için gerekli olan ve uygulanan süreçlerin bütünüdür. İç denetçiler ise işletmenin faaliyetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla bağımsız objektif güvence ve danışmanlık hizmeti sunmaktadırlar.

Mağazalarda yaşanan varlık kayıplarının önlenmesinde; tüm çalışanların faaliyetlerini gerçekleştirirken hangi konulara dikkat etmesi gerektiği ve bu hususlarda yapılabilecek yanlış uygulamaların sonuçlarının neler olabileceği bu sektörde dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardandır. İşletmelerde yürütülmekte olan faaliyetler iç denetim biriminde çalışmakta olan iç denetçiler tarafından denetlenmekte ve etkinliğin artırılması kayıp ve kaçakların azaltılabilmesi için gerekli görülen düzeltmelerin tavsiye edildiği tutanaklarla üst yönetime raporlanmaktadır.

Perakendecilik sektöründeki işletmelerde hırsızlık, sabotaj, imaj güvenliği, gibi benzeri risklerin önlenmesinde yönetimce oluşturulmuş olan iç kontrol sistemleri ile işletmelerin öncelikli riskleri arasında yer alan kayıp ve kaçakların azaltılmasında etkin bir rol oynaması beklenmektedir. Bu kapsamda şirket çalışanlarının, haklarının ve sorumluluklarının da açıklanması gereklidir.

Çalışmada, bu sektördeki mağaza içi departmanların birbirleriyle olan ilişkileri ve mal kabul ile kasa hattı arasındaki tüm bölgelerde iç kontrol sistemlerine ilişkin olarak alınması gereken önlemler ve gerçekleştirilmesi gereken işlemler mülakat yapılan Konya'da faaliyet gösteren işletme yetkililerinin beyanlarına dayanarak araştırılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar ile bu

sektörde çalışan personelin farkındalığının artırılmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Bu sayede bu işletmelerde etkin bir iç kontrolün sağlanması ve kayıp ve kaçağın azaltılması söz konusu olacağı değerlendirilmektedir.

Perakendecilik sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde, iç kontrol süreçlerinin ve iç denetim faaliyetlerinin etkin olarak gerçekleştirilmesi sonucunda mal kabulde ve depo alanlarında varlık azalmalarının en az seviyeye ineceği dolayısı ile işletmelerin varlıklarının korunmasının ve karlılık oranlarının artmasının mümkün olacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İç kontrol, İç Denetim, Kayıp Önleme, Süreçler

ABSTRACT

Activities carried out in the retail sector are planned, organized, managed and controlled by business management. The ever-changing, expanding volume of activity and increasingly complex transactions in order to meet the unlimited needs of consumers reduce the ability of business management to directly control company activities. In these businesses, it is possible to effectively carry out these controls indirectly by establishing an effective internal control system by the management and activating the internal audit unit in the required business volumes.

Internal control is the whole of the processes required and implemented for the management to detect and eliminate risky situations that businesses may encounter in the activities they carry out in order to achieve their goals. Internal auditors provide independent objective assurance and consultancy services in order to increase the effectiveness of the business's activities.

In preventing asset losses in stores; What issues all employees should pay attention to while carrying out their activities and what the consequences of incorrect practices in these matters may be are the most important issues to be considered in this sector. The activities carried out in the enterprises are audited by internal auditors working in the internal audit unit and reported to the senior management with minutes in which the corrections deemed necessary to increase efficiency and reduce losses and leaks are recommended.

It is expected that internal control systems established by management will play an effective role in reducing losses and theft, which are among the priority risks of businesses, in preventing similar risks such as theft, sabotage, image security, etc. in businesses in the retail sector. In this context, it is necessary to explain the rights and responsibilities of company employees.

In the study, the relationships between in-store departments in this sector, the measures to be taken and the transactions to be carried out regarding internal control systems in all regions between the goods acceptance and the checkout line were investigated based on the statements of the business officials operating in Konya who were interviewed. It is expected that these results will contribute to increasing the awareness of the personnel working in this sector. In this way, it is evaluated that effective internal control will be ensured in these enterprises and loss and leakage will be reduced.

It is expected that in businesses operating in the retail sector, as a result of effective internal control processes and internal audit activities, asset reductions in goods receipt and warehouse areas will be minimized, and therefore it will be possible to protect the assets of the businesses and increase their profitability rates.

Keywords: Internal control, Internal Audit, Loss Prevention, Processes

BİNA ZEMİNLERİNDE PCM KULLANIMININ ISIL PERFORMANSA ETKİSİ

THE IMPACT OF PCM UTILIZATION ON THERMAL PERFORMANCE IN BUILDING FLOORS

Fatih Selim BAYRAKTAR¹

¹Arş. Gör., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Simav Teknoloji Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, Kütahya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8672-3511>

Ramazan KÖSE²

² Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, Kütahya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6041-6591>

ÖZET

İnsanoğlunun enerjiye ihtiyacı teknolojinin ilerlemesi ile sürekli artmaktadır. Enerji talebinin %40'ı binalarda tüketilmekte olup bununda büyük bir kısmı ısıtma-soğutma sistemlerinde harcanmaktadır. Binalarda enerji verimliliğinin artırılması ve tasarruf sağlanmasıyla enerji talebi düşürülebilmektedir. Enerjinin güvenilir ve sürdürülebilir kaynaklardan temini de ile birlikte enerji tasarrufu potansiyelinden dolayı enerji depolama sistemleri binalarda kullanılmaktadır. Enerji depolama yöntemlerinden biri olan ısı enerjisi depolama, faz değiştiren malzemelerin (PCM – Phase Change Materials) bina bölümlerine ve/veya yapı bileşenlerine eklenmesidir. Faz değiştiren malzemeler, belli sıcaklık aralıklarında faz değiştiren ve bu değişim sırasında maddenin füzyon ısı kapasitesini kullanarak ısı enerjisi depolayan materyallerdir. Faz değiştiren malzemelerin binalarda; duvar, zemin, tavan, çatı gibi yapı bileşenlerinde kullanımı gün geçtikçe artmaktadır. Bu çalışmada PCM'lerin bina zeminlerinde kullanımı üzerine yapılan çalışmalar ve araştırmacıların kullandığı malzemeler ile seçtikleri yöntemler incelenerek genel bir değerlendirme yapılmış ve sonraki çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Faz değiştiren malzemeler, termal performans, bina zeminleri, ısı transferi, enerji verimliliği.

ABSTRACT

The human demand for energy is continuously increasing with the advancement of technology. Approximately 40% of this energy demand is consumed within buildings. The amount of

energy consumed by heating and cooling systems constitutes a significant portion of the total energy consumed in buildings. Energy demand can be reduced by enhancing energy efficiency and achieving savings in buildings. Furthermore, securing energy from reliable and sustainable sources is a crucial issue for countries. The intermittent production of certain energy sources poses risks in terms of energy security and supply. Energy storage systems are being utilized in buildings to mitigate the disadvantages of intermittent production and to capitalize on energy-saving potentials. One such method of energy storage is thermal energy storage, which involves storing excess heat energy for later use when needed. One form of thermal energy storage involves integrating phase change materials (PCMs) into building components and/or structures. Phase change materials are materials that undergo phase transitions within specific temperature ranges, utilizing the latent heat capacity of the material to store thermal energy during these transitions. The use of phase change materials in buildings is increasingly prevalent, with these materials being integrated into various building components such as walls, floors, ceilings, and roofs. This study compiles research on the utilization of PCMs in building floors. The materials employed by researchers and the methods they have chosen are examined, and their contributions to thermal performance and energy efficiency are communicated to the reader. The conclusion section provides a comprehensive assessment and offers recommendations for future studies.

Keywords: Phase Change Materials, thermal performance, building floors, heat transfer, energy efficiency.

ÇİFTÇİLERİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ALGISI, TUTUM VE DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ; ÇUMRA İLÇESİ ÖRNEĞİ, KONYA

DETERMINATION OF FARMERS' CLIMATE CHANGE PERCEPTION, ATTITUDES
AND BEHAVIOURS; THE CASE OF ÇUMRA DISTRICT, KONYA

Prof. Dr. Cennet OĞUZ

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

ORCID:0000-0001-7846-4866

Zehra Betül ÇAMKARA

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

İsmail ÇALIŞKAN

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

Muhammed Talha SERİN

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

ÖZET

Çalışmanın temel amacı, üreticilerin iklim değişikliği algısı, tutum ve davranışlarının belirlenmesidir. Araştırmanın temel verileri, 2023 üretim dönemine ait olup, tabakalı örnekleme yöntemine göre belirlenen 102 üretici ile bizzat araştırmacılar tarafından yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. İklim değişikliği Türkiye'nin de içinde bulunduğu Akdeniz Havzasında olmasından dolayı Türkiye'de tarımı olumsuz anlamda etkilemektedir. Çalışmada, üreticilerin iklim değişikliğini nasıl algıladıkları, yetiştirdikleri ürünlerde bir değişiklik olup olmadığı, ürünlerin veriminde artış veya azalış yaşayıp yaşamadıkları, iklim değişikliğine karşı nasıl bir önlem aldıkları ve nasıl uyum sağlayacakları konuları incelenmiştir. Çalışmada birincil ve ikincil verilerden yararlanılmıştır. Analizlerde Likert tipi ölçeklendirme yöntemi uygulanmıştır. Araştırma alanında üreticilerin %49,54'ü ortaokul, %31,61'i lise ve %18,84'ü üniversite mezunu olup %62,65'i 15-49 yaş grubunda çalışabilir nitelikteki aktif nüfusu oluşturmaktadır. Çalışmada üreticilerin %95'inin iklim değişikliğinin farkında oldukları, üretim desenini değiştirdikleri, sulama konusunda değişikliğe gittikleri ve iklim değişikliğinin hissedilen etkilerini en aza düşürmek için bir çaba içerisinde olduğu gözlemlenmiştir. Ancak üreticilerin bu farkındalığın yanı sıra halen geleneksel yöntemlere devam ettikleri gözlemlenmiştir. Bu bilinci daha fazla uyandırabilmek adına üreticilere yönelik daha fazla demonstrasyon yöntemleri, farkındalık eğitimlerinin uygulanmasının etkili olacağı söylenebilir. Unutmayalım ki toprak su kaynaklarının doğru kullanılması gelecekte gıda arzı riskini azaltacaktır.

Anahtar kelimeler: İklim Değişikliği algısı, Tutum ve davranış, Çumra, Konya

ABSTRACT

The main purpose of the study is to determine the climate change perception, attitude, and behavior of producers. The basic data of the research belongs to the 2023 production period, and a face-to-face survey was conducted by the researchers themselves with 102 producers determined according to the stratified sampling method. Climate change negatively affects agriculture in Turkey because it is in the Mediterranean Basin, where Turkey is located. The study examined how producers perceive climate change, whether there is a change in the products they grow, whether they experience an increase or decrease in the productivity of their products, what precautions they take against climate change and how they will adapt. Primary and secondary data were used in the study. Likert type scaling method was applied in the analyses. In the research area, 49.54% of the producers are secondary school graduates, 31.61% are high school graduates and 18.84% are university graduates, and 62.65% constitute the active population who can work in the 15-49 age group. In the study, it was observed that 95% of the producers were aware of climate change, changed their production patterns, made changes in irrigation, and tried to minimize the felt effects of climate change. However, it has been observed that producers continue to use traditional methods in addition to this awareness. It can be said that more demonstration methods and awareness training for producers will be effective to raise this awareness more. Let's not forget that the correct use of soil water resources will reduce the risk of food supply in the future.

Key words: Climate Change perception, attitude, and behavior, Çumra, Konya

İKTİSAT, MALİYE VE HUKUK ÜÇGENİNDE EKOLOJİK AYAK İZİNİN NEGATİF DIŞSALLIĞI VE İDARE HUKUKUNDA SOSYAL RİSK İLKESİ

THE NEGATIVE EXTERNALITIES OF ECOLOGICAL FOOTPRINT IN THE
TRIANGLE OF ECONOMICS, FINANCE AND LAW AND THE PRINCIPLE OF SOCIAL
RISK IN ADMINISTRATIVE LAW

Öğr. Gör. Dr. Ömer AKÇAYIR

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve
Organizasyon, Nevşehir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1645-5312>

ÖZET

Küresel düzeyde son asırda, gelecek nesillerin müstakbel refahlarından çalmaksızın sürdürülebilir büyüme ve kalkınma sorunlarına çözüm önerilerinin yanı sıra devletlerin sosyal amacı olarak gelirin adil dağılımına ilişkin çok sayıda çıkmaz ile karşılaşmaktadır. Üretici üretim sonucunda kazanç elde ederken, ülkelerin milli geliri artarken veya bölge kalkınırken ilgisiz üçüncü kişiler çevre ve gürültü kirliliği başta olmak üzere negatif dışsallık adı altında birçok zarara uğramaktadır. Daha geniş etkileriyle, sera gazları emisyonundaki artışlar başta olmak üzere ekolojik ayak izinin büyüklüğü sonucu küresel ısınma artmakta ve gelecek nesillerin müstakbel refahları ellerinden alınmaktadır. Bir tarafın ekonomik faaliyetler sonucunda faktör gelirleri nedeniyle zenginleştiği görülürken, ilgisiz üçüncü kişi konumundaki diğer taraf karşısında hukuki bir terim ile adeta sebepsiz zenginleşmektedir. Ayrıca egemenlik kapsamında ülkeler arasındaki sınırlar söz konusu olsa da ortak kullanım alanımız atmosfer, ülkelerin carbon emisyonu nedeniyle uluslararası negatif dışsallık sorunu da yaratmaktadır. Bu da mülkiyet hukukunu devreye sokmaktadır.

Bireysel çabalar ile böylesi bir sorunu çözüme kavuşturmanın imkânsızlığı nedeniyle kamu maliyesinin rolü ciddiye kazanmaktadır. İktisatta piyasa başarısızlığı olarak ifade edilen bu duruma, Pigou (1920) tarafından, negatif dışsallığın vergilerle telafi edilmesi fikri ortaya atılmıştır. Pigouvian vergi olarak literatürde yerini alan bu yaklaşım dikkat çekici ve kıymetli olsa da, vegilendirmenin gelir dağılımı, büyüme ve istihdam üzerinde olumsuz etkileri sonucu eleştirilmiştir. Zira alınan vergi nedeniyle ortaya çıkan refah kaybı, dışsallık nedeniyle ortaya çıkan refah kaybına denk olmakta yine Pareto etkinliği sağlanamamaktadır. Pigouvian verginin bu eleştirel yönüne Nobel ödüllü iktisatçı Coase (1960) karşılıklı anlaşma çözümü önerse de dışsallık durumunda tarafların çokluğu bu teoriyi de işlevsiz kılmaktadır. Hukuk, maliye ve iktisat bilimlerinin ortak bir konusu olan negatif dışsallık sorunu, idare hukukunda kusursuz sorumluluk, kamu külfeti karşısında eşitlik ve sosyal risk ilkeleri çerçevesinde de ayrıca ele alınmaktadır.

Çalışmada, Türkiye'nin 1988-2022 yılları verileri ile yapılan ekonometrik analiz sonucunda, doğrudan ve dolaylı vergi gelirleri ile karbon emisyonu arasında bir herhangi yönde bir

nedensellik ilişkisine rastlanmazken ve karbon emisyonundan gini katsayısına doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Bu sonuç dışsallığın gelir dağılımını bozucu etkisini ortaya koymaktadır. Ayrıca Türkiye’de vergi politikalarının bu dışsallığı içselleştirecek düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Avrupa başta olmak üzere, tüm dünyanın yoğun çalışma içerisinde girdiği multidisipliner özellik içeren bu konu ve çalışma, küresel ve multidisipliner çözüm önerileri gerektirmektedir. Paris İklim Sözleşmesi, Avrupa Yeşil Mutabakatı, Kyoto Protokolü ve Sınırdaki Karbon düzenlemesi gibi uluslararası nitelikteki çabaların ulusal düzeyde etkinliğini artırmanın yolu, çevresel kamu maliyesi politikalarını destekleyecek nitelikteki hukuki reformlardan ve uluslararası çevre düzenlemelerine hızlı entegrasyonundan geçmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dışsallık, Vergileme, Çevre Hukuku, İdare Hukuku, Ekonometrik Zaman Serileri Analizi

ABSTRACT

In the last century at the global level, many dilemmas have been encountered regarding the fair distribution of income as a social objective of states as well as solutions to the problems of sustainable growth and development without stealing from the future welfare of future generations. While the producer gains as a result of production, the national income of countries increases or the region develops, unrelated third parties suffer many damages under the name of negative externalities, especially environmental and noise pollution. With its wider effects, global warming increases as a result of the size of the ecological footprint, especially increases in greenhouse gas emissions, and the future prosperity of future generations is taken away. While one party is enriched due to factor incomes as a result of economic activities, the other party, which is in the position of an unrelated third party, is, in legal terms, unjustly enriched. In addition, although the borders between countries are in question within the scope of sovereignty, the atmosphere, which is our common use area, also creates an international negative externality problem due to the carbon emissions of countries. This brings property law into play.

Due to the impossibility of solving such a problem through individual efforts, the role of public finance becomes more serious. This situation, which is referred to as market failure in economics, was proposed by Pigou (1920) with the idea of compensating the negative externality with taxes. Although this approach, which has taken its place in the literature as Pigouvian taxation, is remarkable and valuable, it has been criticised due to the negative effects of taxation on income distribution, growth and employment. This is because the welfare loss due to the tax is equivalent to the welfare loss due to the externality and Pareto efficiency cannot be achieved. Although the Nobel Prize-winning economist Coase (1960) proposes a mutual agreement solution to this critical aspect of the Pigouvian tax, the multiplicity of parties in the case of externalities renders this theory dysfunctional. The problem of negative externality, which is a

common subject of law, finance and economics, is also addressed in administrative law within the framework of the principles of strict liability, equality in the face of public burden and social risk.

As a result of the econometric analysis of Turkey's data for the years 1988-2022, no causality relationship was found between direct and indirect tax revenues and carbon emissions, while a unidirectional causality relationship was found from carbon emissions to the gini coefficient. This result reveals the distorting effect of externalities on income distribution. It is also concluded that tax policies in Turkey are not at a level to internalise this externality. This multidisciplinary issue and study, which the whole world, especially Europe, is working intensively on, requires global and multidisciplinary solution proposals. The way to increase the effectiveness of international efforts such as the Paris Climate Agreement, the European Green Deal, the Kyoto Protocol and the Carbon at the Border regulation at the national level is through legal reforms to support environmental public finance policies and rapid integration into international environmental regulations.

Keywords: Externalities, Taxation, Environmental Law, Administrative Law, Econometric Time Series Analysis

İSLAMİ FİNANS VE HELAL TURİZM SİNERJİSİ: SEÇİLMİŞ ÜLKE ÖRNEKLERİ

THE SYNERGY OF ISLAMIC FINANCE AND HALAL TOURISM: SELECTED COUNTRY EXAMPLES

Assoc. Prof. Dr. Perihan Hazel KAYA

Selçuk University, Faculty of Economics And Administrative Sciences Department of
Economics, Konya, Türkiye
ORCID: 000 0002 9878 4194

ÖZET

1960'lardan bu yana Helal sektörü ve İslami Finans paralel olarak gelişmektedir. Helal sektörü gıda, kozmetik, moda, ilaç, turizm ve medya ve eğlence olmak üzere birçok alt sektörden oluşmaktadır. Müslüman ülkelerin gelir seviyesindeki ve nüfusundaki artışa bağlı olarak turizm amaçlı seyahat eden dini hassasiyete sahip Müslüman turist sayısında da artış yaşanmaktadır. Müslümanların nüfus artışı, İslami ekonomi ürün ve hizmetleri için potansiyel olarak daha büyük bir pazar sağlayabilir. Tüm bu gelişmeler "helal" anlayışındaki önemin de artmasına ve Helal turizmin Helal endüstrisinin hızla büyüyen bir sektörü olmasına yol açmıştır. Helal turizm, Müslüman turistlerin ihtiyaçlarının dini öğretiler çerçevesinde turistik ürün ve hizmetlerle karşılanması olarak tanımlanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, son yıllarda İslami finans sisteminde yaşanan gelişmeler ile büyüme hızı artan helal turizm arasındaki ilişkiyi seçilmiş ülkelerde (Malezya, Birleşik Arap Emirlikleri, Endonezya, Bahreyn, Katar, Türkiye vb) yıllar içerisinde yaşanan gelişmeler doğrultusunda ele almaktır. İslami Finansın Helal Turizmin gelişmesinde etkin bir rol oynayabileceği de değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslami finans, İslami bankalar, Helal turizm, Helal endüstri

ABSTRACT

Since the 1960s, the Halal sector and Islamic Finance have been developing in parallel. The Halal sector consists of many sub-sectors including food, cosmetics, fashion, pharmaceuticals, tourism and media. Due to the increase in the income level and population of Muslim countries, the number of religiously sensitive Muslim tourists traveling for tourism purposes has also increased. Muslim population growth could potentially provide a larger market for Islamic economy products and services. All these developments have led to an increased importance of the concept of "halal" and Halal tourism has become a fast growing sector of the Halal industry. Halal tourism is defined as meeting the needs of Muslim tourists with touristic products and services within the framework of religious teachings.

The aim of this study is to examine the relationship between the developments in the Islamic finance system in recent years and the growing Halal tourism in selected countries (Malaysia, United Arab Emirates, Indonesia, Bahrain, Bahrain, Qatar, Türkiye, etc.) in line with the developments over the years. It is also evaluated that Islamic Finance can play an effective role in the development of Halal Tourism.

Keywords: Islamic finance, Islamic banks, Halal tourism, Halal industry

İSLAMİ VERGİ SİSTEMİ ZEKAT'IN, BÜYÜME VE SOSYAL REFAH'A ETKİSİ

LEGAL FRAMEWORK AND IMPLEMENTATION OF ZAKAT, THE ISLAMIC TAXATION SYSTEM, IN ISLAMIC COUNTRIES

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERGUN

KTO Karatay, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İslam İktisadı ve Finansı, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2271-0041>

Serdar ARSLAN

KTO Karatay, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İslam İktisadı ve Finansı, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-4765-8964>

ÖZET

İslam'da bir vergi sistemi olan zekat, toplanması, dağıtılması, sosyal adaleti sağlaması ve yoksulluğu azaltması fonksiyonu ile günümüzde profesyonel bir yapıya ihtiyaç duymaktadır. Bu alanda beş ülkenin İslam Bakanlığı/Din İşleri Başkanlıkları incelenmiştir. 2023 yılı GSYİH verilerine göre, bu ülkelerin kişi başına düşen gelirleri, zekatın toplanması ve dağıtılmasındaki etkinlikleriyle ilişkilendirilebilir. Örneğin, Katar'ın kişi başına düşen GSYİH'si 63,428.36 USD iken, Türkiye'nin kişi başına düşen GSYİH'si 14,055.11 USD'dir. Bu veriler, zekat kurumunun, ülkelerin ekonomik büyümesine ve sosyal refahına katkıda bulunabileceğini göstermektedir. Zekat kurumlarının daha etkin hale getirilmesi, İslam ülkelerinin ekonomik ve sosyal gelişimine önemli katkılar sağlayabilir. Kurumsal yapıların düzenlenmesi ve zekat fonlarının etkin bir şekilde kullanılması, gelir dağılımı adaletini artırabilir ve yoksullukla mücadelede önemli bir araç olabilir.

Anahtar Kelimeler: Vergilendirme, Zekat Fonu, Kaynak, Sosyal Refah,

ABSTRACT

Zakat, which is a tax system in Islam, needs a professional structure today with its functions of collecting, distributing, ensuring social justice and reducing poverty. In this field, the Ministry of Islam/Directorates of Religious Affairs of five countries were examined. According to 2023 GDP data, the per capita income of these countries can be associated with their effectiveness in collecting and distributing zakat. For example, Qatar's per capita GDP is 63,428.36 USD, while Turkey's per capita GDP is 14,055.11 USD. These data show that the institution of zakat can contribute to the economic growth and social welfare of countries. Making zakat institutions more effective can make significant contributions to the economic and social development of Islamic countries. Organizing institutional structures and using zakat funds effectively can increase income distribution justice and be an important tool in the fight against poverty.

Keywords: Taxation, Zakat Fund , Source, Social welfare

**MAG KAYNAK YÖNTEMİNİN S700MC ÇELİK MALZEME
MİKROYAPI VE SERTLİĞİNE ETKİSİ**
EFFECT OF MAG WELDING METHOD ON S700MC STEEL MATERIAL
MICRO STRUCTURE AND HARDNESS

Fatma Nur ŞAHİN¹

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Makine Mühendisliği, Konya, Türkiye.
¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6071-0168>

Doç. Dr. Hakan GÖKMEŞE²

² Necmettin Erbakan Üniversitesi, Seydişehir Ahmet Cengiz Mühendislik Fakültesi, Makine
Mühendisliği, Konya, Türkiye.
²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0053-8444>

ÖZET

Bu çalışmada inşaat, otomotiv ve vinç gibi birçok sektörde yaygın kullanım alanına sahip S700MC yapı çeliğinin MAG kaynak yöntemiyle kaynaklanabilirliği araştırılmıştır. S700MC çeliği ince taneli yapısı sayesinde daha yüksek mukavemetinin yanı sıra daha hafif yapıda olması sebebiyle özellikle treyler sektöründe sıklıkla tercih edilmektedir. Deneysel çalışmalarda, sektörde en çok uygulaması yapılan MAG kaynak yöntemi tercih edilmiştir. Malzeme kalınlığının 4 mm olması sebebiyle koruyucu kaynak gazı olarak CO₂ oranı düşük karışım gaz tercih edilmiştir ve karışımın içeriği %2O₂ +%5CO₂ +%93Ar şeklindedir. 4 mm kalınlığındaki tabak saclardan plazma ile kesilen 200x200 mm boyutundaki numuneler 1.2 mm SG2 kaynak teli kullanılarak malzemenin iki tarafından alın kaynak yöntemiyle birleştirilmiştir. Esas metal, ITAB ve kaynak metalinin mikroyapı incelemeleri için numunelerin metalografik çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sırasıyla kesim, bakalit alma, zımparalama ve parlatma olarak gerçekleştirilmiştir. 50X optik mikroskopta gerçekleştirilen mikroyapı sonuçlarına göre, S700MC çeliğinin kaynak metaline doğru gidildikçe eş eksenli tanelerin boyutunun büyüdüğü görülmektedir. Buna ek olarak, yüksek ısı girdisi sebebiyle esas metalden kaynak metaline doğru uzanan dentritik bir yapı oluşmuştur. Aynı bakalitli numunelerin HV1 yük altında Vickers sertlik ölçümleri gerçekleştirilmiştir. S700MC yapı çeliğinde, esas metalden kaynak metaline doğru gidildikçe sertlik değerleri azalmıştır. İnce taneli yapının daha büyük tane boyutlarına ulaşması ve mikroyapının değişimi sebebiyle sertlikteki bu değer düşüşü kabul edilebilir bir değeri göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: ITAB, MAG, Mikroyapı, Sertlik, S700MC.

ABSTRACT

In this study, the weldability of S700MC structural steel, which is widely used in many sectors such as construction, automotive and cranes, was investigated using the MAG welding method. S700MC steel is frequently preferred, especially in the trailer industry, due to its higher strength and lighter structure thanks to its fine-grained structure. In experimental studies, the MAG welding method, which is the most widely used in the industry, was preferred. Since the material thickness is 4 mm, a mixture gas with a low CO₂ content was preferred as the protective welding gas and the content of the mixture is 2% O₂ + 5% CO₂ + 93% Ar. Samples of 200x200 mm size, cut by plasma from 4 mm thick plate sheets, were joined by butt welding method from both sides of the material using 1.2 mm SG2 welding wire. Metallographic studies of the samples were carried out for microstructural examination of the base metal, HAZ and weld metal. These works were carried out as cutting, baking, sanding and polishing, respectively. According to the microstructure results obtained under a 50X optical microscope, it is seen that the size of the equiaxed grains increases as we move towards the weld metal of S700MC steel. In addition, due to high heat input, a dendritic structure extending from the base metal to the weld metal was formed. Vickers hardness measurements were carried out on the same bakelite samples under HV1 load. In S700MC structural steel, hardness values decreased as we moved from the base metal to the weld metal. This decrease in hardness due to the fine-grained structure reaching larger grain sizes and the change of the microstructure indicates an acceptable value.

Key Words: Hardness, HAZ, MAG, Microstructure, S700MC.

KENTTEN KIRSAL ALANA GÖÇÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ANALİZİ; KONYA SIZMA ÖRNEĞİ

ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING MIGRATION FROM URBAN TO RURAL
AREA; THE CASE STUDY OF KONYA PROVINCE

Prof. Dr. Cennet OĞUZ

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

ORCID:0000-0001-7846-4866

Amine Nur ÜZÜMCÜOĞLU

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

Nuriye ÇİĞİR

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

Hatice ÖZGENÇ

Selcuk University, Faculty of Agricultural, Department of Agricultural Economics, Konya-
Türkiye

ÖZET

Çalışmanın temel amacı Konya ili Selçuklu ilçesine bağlı Sızma mahallesine göç eden bireylerin göç etme sebeplerinin belirlenmesidir. Bu amaca yönelik olarak sızma mahallesine 2004 yılından itibaren Konya merkezinden göç eden 30 işletme ile anket yapılmıştır. Araştırma da incelenen işletmelerin sosyo demografik özellikleri, arazi varlıkları, göç etme sebepleri ve gelir kriteri dikkate alınarak yapılan sınıflandırmada anket sonuçları analiz edilerek yorumlanmıştır. Kentsel alandan kırsala göçün sebepleri likert tipi ölçeklendirilmiş sorularla değerlendirilmiş ve faktör analizi yapılarak göçü etkileyen faktörler tespit edilmiştir. Analiz sonucuna göre göçü etkileyen ana sebepler ekonomik faktörler, sosyal faktörler ve zorunluluk olarak belirlenmiştir. Bu faktörlerin göç kararını belirlemede ve yerleşme sürecinde önemli bir rol oynadığı tespit edilmiştir. Göç olgusunun karmaşıklığının altında yatan ana nedenlerin anlaşılması ve değerlendirilmesi önemlidir. Bu çalışma, kırsal alanlardaki göç olgusunun incelenmesine ve bu olgunun toplumsal, ekonomik ve kültürel dinamikleri üzerindeki etkilerinin anlaşılmasına ve kırsal kalkınma politikalarının ve göç yönetimi stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlaması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kır, Kent, Göç, Sızma Mahallesi, Konya

ABSTRACT

The main purpose of the study is to determine the reasons for the migration of individuals who migrated to Sızma neighborhood of Selçuklu district of Konya province. For this purpose, a survey was conducted with 30 businesses that migrated to the Sızma neighborhood from Konya center since 2004. In the research, the survey results were analyzed and interpreted in the classification made by taking into account the socio-demographic characteristics of the enterprises examined, land assets, reasons for migration and income criteria. The reasons for migration from urban areas to rural areas were evaluated with Likert-type scaled questions and factors affecting migration were determined by factor analysis. According to the analysis results, the main reasons affecting migration were determined as economic factors, social factors and necessity. It has been determined that these factors play an important role in determining the migration decision and the settlement process. It is important to understand and evaluate the main reasons underlying the complexity of the migration phenomenon. This study is thought to contribute to examining the phenomenon of migration in rural areas and understanding the effects of this phenomenon on social, economic and cultural dynamics and to the development of rural development policies and migration management strategies.

Key words: Rural, Urban, Migration, Sızma Village, Konya

“KORE’YE NEDEN GİTMELİYİZ?”: DÖNEM YAZININDA PROPAGANDA

“WHY SHOULD WE GO TO KOREA?”: PROPAGANDA IN PERIOD WRITING

Doç. Dr. Samet ZENGİNOĞLU

Adıyaman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Adıyaman,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6061-8388>

ÖZET

Soğuk Savaş döneminde, iki kutuplu sistem dahilinde Türkiye, bir yandan Sovyet tehdidi diğer yandan ise Türk dış politikasının temel mottolarından birisi olan Batılılaşma politikası gereği Batı-Doğu ikileminde Batı bloğu eksenli bir politika takip etmiştir. Bu süreçte Batı bloğunda yer almanın en temel göstergelerinden birisi ise NATO üyeliği ile şekillenmiştir. Dolayısıyla 1949 yılında temelleri atılan bu kuruluşa üyelik için Türkiye iki kez başvuruda bulunmuş olsa da iki başvuru da olumsuz yanıtlarla karşılaşmıştır. Türk dış politikası açısından, Haziran 1950’de başlayan Kore Savaşı ise bu süreçte kırılma noktalarından birisini temsil etmiştir. Çünkü bu süreç, NATO’ya üyeliğin gerçekleşmesi noktasında önemli bir aşama olarak değerlendirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti, Temmuz 1950’de Kore’ye asker göndereceğini açıklamıştır ve Türk Tugayı Kore’de savaşa katılmıştır. Türkiye’nin bu süreçteki varlığının nedenlerinin ve sonuçlarının ilgili dönemde ne gibi yansımalara sahip olduğu hususu literatürde tartışılmıştır. Bu çalışma ise literatüre dönem yazınından bakarak bir katkı sunma amacını taşımıştır. Bu amaca yönelik olarak dönem yazını açısından roman, şiir, piyes ve anı gibi örnekler başta olmak üzere 1950 ila 1955 yıllarını kapsayan on altı adet eser incelenmiştir. İlgili eserlerde Türkiye’nin ve Türk ordusunun savaşa katılmış olmasının “zarureti”ni ifade eden söylemlerle karşılaşmıştır. Bu söylemlerin aynı zamanda Kore Savaşı’na katılmak noktasında bir meşruiyet alanı inşa etmiş olduğu müşahede edilmiştir. Dolayısıyla bahsi geçen eserler çerçevesinde, roman, şiir, piyes ve anı gibi örnekler bağlamında aslında savaşa katılmanın ideolojik, tarihi, milli ve dini faktörler dahilinde nasıl bir meşru zemine oturtulduğuna şahit olunmuştur. Tarihi vurgular, Sovyet tehdidi, dini zeminde oluşturan söylemler gibi etmenler göz önüne bulundurulduğunda ifade edilmek istenen bağlam daha da belirginleşmiştir. Savaşın başlaması ile başlayan yayınlar savaş sonrasında da aynı şekilde devam etmiştir ve kamuoyu nezdinde “Kore’ye neden gitmeliyiz?” sorusuna yönelik birer propaganda olarak nitelendirilebilecek olan söylemler ve argümanlar geliştirilmiştir. Bu çalışma ekseninde de ilgili söylem ve analizler dört faktör dahilinde analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kore Savaşı, Türk Dış Politikası, Propaganda.

ABSTRACT

During the Cold War period, within the bipolar system, Türkiye followed a Western bloc-oriented policy in the West-East dichotomy due to the Soviet threat on the one hand and the Westernization policy, one of the basic mottoes of Turkish foreign policy, on the other. In this process, one of the most basic indicators of being in the Western bloc was shaped by NATO membership. Therefore, although Türkiye applied twice for membership to this organization, the foundations of which were laid in 1949, both applications were met with negative responses. In terms of Turkish foreign policy, the Korean War, which started in June 1950, represented one of the breaking points in this process. Because this process was considered as an important stage in the realization of NATO membership. Türkiye announced that it would send troops to Korea in July 1950 and the Turkish Brigade joined the war in Korea. The reasons and consequences of Türkiye's presence in this process have been discussed in the literature. This study, on the other hand, aims to make a contribution to the literature by looking at the period literature. For this purpose, sixteen works covering the years 1950 to 1955, including novels, poems, plays and memoirs, were analyzed in terms of period literature. In the relevant works, discourses expressing the "necessity" of Türkiye and the Turkish army's participation in the war were encountered. It has been observed that these discourses have also constructed a space of legitimacy for participation in the Korean War. Therefore, within the framework of the aforementioned works, in the context of examples such as novels, poems, plays and memoirs, it is actually witnessed how participation in the war is placed on a legitimate ground within ideological, historical, national and religious factors. When factors such as historical emphasis, the Soviet threat, and discourses based on religious grounds are taken into consideration, the context becomes even clearer. The broadcasts that started with the beginning of the war continued in the same way after the war, and discourses and arguments that can be characterized as propaganda were developed in the public opinion towards the question "Why should we go to Korea?". In the axis of this study, the related discourses and analyses were analyzed in terms of four factors.

Keywords: The Korean War, Turkish Foreign Policy, Propaganda.

LONG-TERM LOAD FORECASTING WITH GENETIC AND PARTICLE SWARM OPTIMIZATION ALGORITHMS

Hayat Ahmed ISSA

Selçuk University, Institute of Science, Konya, Türkiye

ORCID: 0009-0007-6809-2385

Prof. Dr. Mehmet ÇUNKAŞ

Selçuk University, Faculty of Technology, Department of Electrical and Electronic Engineering, Konya, Türkiye

ORCID: 0000-0002-5031-7618

ABSTRACT

In this study, long-term load forecasting in Ethiopia was carried out using Genetic Algorithms and Particle Swarm Optimization. The energy sector in Ethiopia plays a critical role in the country's socio-economic development, with a focus on facilitating access to electricity and ensuring energy security. However, accurate forecasting of long-term electricity demand is difficult due to various factors such as population growth and industrialization.

Long-term load forecasting of Ethiopia is done using linear, quadratic, and exponential regression models, Particle Swarm Optimization (PSO) and Genetic Algorithm (GA) and the forecasts are compared. PSO and GA algorithms optimize the parameters of the model developed for energy demand. 16 years (2006-2021) of electricity consumption, population, gross domestic product, import, and export data are used. Forecasting errors for each method are compared using different error metrics.

The study found that quadratic regression models generally gave better results. The coefficient of determination (R^2) was 0.9894 for the GA quadratic regression model and 0.9916 for PSO. It was observed that PSO is more successful in the quadratic regression model with higher R^2 value and lower prediction error compared to GA. Conversely, the highest forecasting value was observed in GA. These results highlight the importance of model selection and validation in long-term load forecasting. This study provides a valuable contribution to energy planning and management in rapidly developing countries such as Ethiopia. The use of nature-inspired algorithms such as PSO in long-term load forecasting can be an important step in developing effective energy demand management strategies.

Keywords: Ethiopia, Genetic algorithm, Load forecasting, long term, PSO.

ÖZET

Bu çalışmada Etiyopya'nın uzun dönem yük tahmini, Genetik Algoritmalar ve Parçacı sürü optimizasyonu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Etiyopya'da enerji sektörü, sosyo-ekonomik gelişiminde kritik bir rol oynamakta olup, elektrige erişimin kolaylaştırılması ve enerji güvenliğinin sağlanmasına odaklanmaktadır. Ancak, nüfus artışı ve sanayileşme gibi çeşitli faktörler nedeniyle uzun dönem elektrik talebinin doğru tahmin edilmesi zorluklarla doludur. Etiyopya'nın uzun dönem yük tahmini Lineer, karesel ve üstel regresyon modelleri ile Parçacık Sürü Optimizasyonu (PSO) ve Genetik Algoritma (GA) kullanılarak yapılmış ve tahminler karşılaştırılmıştır. PSO ve GA algoritmaları, enerji talebi için geliştirilen modelin parametrelerini optimize etmektedir. 16 yıllık (2006-2021) elektrik tüketim, nüfus, Gayri safi yurtiçi hasıla, ithalat ve ihracat verileri kullanılmıştır. Farklı hata metrikleri kullanılarak, her bir yöntem için tahmin hataları karşılaştırılmıştır.

Yapılan çalışmanın sonucunda genel olarak karesel regresyon modelleri daha iyi sonuç göstermiştir. GA karesel regresyon modelinde determinasyon katsayısı (R^2) değeri 0,9894 iken ve PSO'da 0,9916 elde edilmiştir. PSO karesel regresyon modelinde, GA'ya kıyasla daha yüksek R^2 değeri ve düşük tahmin hatasıyla daha başarılı olduğunu görülmüştür. Buna karşılık, en yüksek tahmin değeri GA'da gözlenmiştir. Bu bulgular, uzun dönemli yük tahmininde model seçimi ve doğrulamanın önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma, Etiyopya gibi hızla gelişen ülkelerde enerji planlaması ve yönetimi için değerli bir katkı sunmaktadır. Uzun vadeli yük tahmininde PSO gibi doğadan ilham alan algoritmalarının kullanımı, enerji talebi yönetiminde etkili stratejiler geliştirmek için önemli bir adım olabilir.

Anahtar Kelimeler: Etiyopya, Genetik algoritma, PSO, Yük tahmini, Uzun dönem.

NASIL BİR İMAM HATİP OKULU MÜDÜRÜ SORUSUNA ÇOKLU ALANDAN CEVAP ARAMAK

SEEKING ANSWERS FROM MULTIPLE FIELDS TO THE QUESTION OF WHAT KIND
OF IMAM-HATIP SCHOOL DIRECTOR

Ali Kemal ACAR

Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, Ankara, Türkiye.

<https://orcid.org/0000-0001-7011-5864>

ÖZET

Çalışmada nasıl bir imam hatip okulu müdürü sorusuna farklı alanlardan cevap aramak amaçlanmıştır. Literatürde imam hatip okullarına yönelik çok sayıda araştırma yapılmasına karşın bu kurumların yöneticileriyle ilgili yürütülen çalışma sayısının kısıtlı olduğu bulgulanmıştır. Diğer okul türleriyle ortak birçok özellik barındırabilmesine karşın okulların kendine ait özellikleriyle değerlendirilmesinin ve bunun okul yöneticileri üzerinden ele alınmasının alana katkı sunacağından hareket edilmiştir. Nasıl bir imam hatip okulu müdürü sorusuna cevap oluşturulurken iki profilden hareket edilmiştir. İlki imam hatip okulu, ikincisi ise okul yöneticisi profilidir. İmam hatip okulu profili için yöneticinin okul hakkında genel bir malumata sahip olması gerekliliği dikkate alınmıştır. Bu, okul yöneticisi için bir perspektif oluşturma çabası olarak da okunabilir. Yöneticinin karşı karşıya kaldığı ve bu okullara özgü sorunlarla bu alan sınırlandırılmıştır. Literatür tarandığında okullarla ilgili olarak siyasi ve ideolojik yaklaşımlar, kimlik, fonksiyon, akademik başarı, tercih, memnuniyet ve meslek dersleri konularının önce çıktığı görülebilmektedir. Okul yöneticisi kısmında ise yöneticilerin kendilerini değerlendirmeleri ya da ideal belirlemelerinin yanında öğretmen ve öğrencilerin gözünden, olan ve olması gereken özellikleriyle bir profil oluşturulmaya çalışılmıştır. Konunun genişliği beraberinde öne çıkan başlıklarla sınırlandırmayı gerekli kıldığı için alandaki her konu değil; öne çıkan, vurgulanan ve yöneticilikte sorun olarak görülen hususlarla çerçeve oluşturulmuştur. Literatürde bu alanda öne çıkan hususların ise mevcut okul yöneticilerine dair görüşler, başarılı bir okul müdürünün özellikleri, iletişim ve çatışma yönetimi, yöneticilerin seçimi ve okul yöneticiliği konusunda yapılması gerekenlerden oluştuğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalarda okul yöneticileri birçok farklı yeterlik odağında; yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Farklı nedenlerden kaynaklı, yöneticilerin olumlu ya da yetersiz düzeyindeki özelliklerine dair bulgularla karşılaşmıştır. Bu tür konular tartışılmadan, olması gereken bağlamında ele alınmaya çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Doküman incelemesi yapılmış, elde edilen veriler ayrıca içerik analiziyle incelenmiştir. Karşılaştırma, yorum, varsayım, çıkarsama ve değerlendirmelere gidilmiştir. Konuyla ilgili fikir ve uygulamalar, bu veriler çerçevesinde anlaşılmasına ve araştırılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, İmam Hatip Okulu, İmam Hatip Okulu Müdürü.

ABSTRACT

The aim of the study is to seek answers to the question of what kind of an imam-hatip school principal should be from different fields. Although there are many studies on imam-hatip schools in the literature, it has been found that the number of studies conducted on the administrators of these institutions is limited. Although schools may have many common features with other types of schools, it was thought that evaluating schools with their own characteristics and addressing this through school administrators would contribute to the field. While answering the question of what kind of an imam-hatip school principal would be, two profiles were taken into account. The first is the imam hatip school and the second is the school administrator profile. For the Imam-Hatip school profile, the need for the administrator to have general information about the school was taken into account. This can also be read as an effort to create a perspective for the school administrator. This area is limited to the problems faced by the administrator and specific to these schools. When the literature is scanned, it can be seen that political and ideological approaches, identity, function, academic success, preference, satisfaction and vocational courses issues come first regarding schools. In the school administrator section, in addition to the administrators' self-evaluation or ideal determination, a profile has been tried to be created from the perspective of teachers and students, with the characteristics they have and should have. Since the breadth of the subject makes it necessary to limit it to prominent titles, it is not every subject in the field; A framework has been created with the issues that stand out, are emphasized and are seen as problems in management. It has been determined that the prominent issues in this field in the literature consist of opinions about current school administrators, characteristics of a successful school principal, communication and conflict management, selection of administrators and what needs to be done regarding school administration. In the research conducted, school administrators focus on many different competencies; It was evaluated within the framework of administrators, teachers and students' opinions. Findings regarding the positive or insufficient characteristics of managers have been encountered due to different reasons. Such issues have been tried to be addressed in the context they should be, without being discussed. Qualitative research method was preferred in the study. Document review was conducted and the obtained data was also examined through content analysis. Comparisons, interpretations, assumptions, inferences and evaluations were made. Ideas and practices on the subject have been tried to be understood and researched within the framework of this data.

Keywords: Education, Imam Hatip School, Imam Hatip School Principal.

GÖÇMEN ÖĞRENCİLERİN TÜRKİYE'YE ENTEGRASYONU SÜRECİNDE TÜRKÇE YETERLİKLERİNİN YANSIMALARI¹

REFLECTIONS OF TURKISH PROFICIENCY OF IMMIGRANT STUDENTS IN THE
INTEGRATION PROCESS OF TURKEY

Fatma Sıla EROĞLU¹

¹Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü,
Trabzon, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-1387-4868>

Muhammet ÖZCAN²

² Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü, Trabzon, Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-9284-8131>

Hacer DENİZ³

³Dr, Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi TÖMER, Trabzon, Türkiye

³ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2604-1893>

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti coğrafyası gereği çevre ülkelerden fazlaca göç alan bir ülkenin başında gelmektedir. Göçmenlerin öncelikle kendilerine arından topluma ve ülkemize yararlı bireyler olmaları gerekmektedir. Bu doğrultuda dilsel ve kültürel bir eğitim sürecinden geçerek Türkiye'ye entegre olmaları konusunda Türkçe yeterlikleri önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmanın amacı Suriye'den Türkiye'ye göç eden ortaokul öğrencilerinin entegrasyon sürecinde Türkçe yeterliklerinin rolüne dair görüşlerinin alınmasıdır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik (olgu bilimsel) desen kullanılmıştır. Çalışma nitel türde gerçekleştirildiği için amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme ile Suriyeli göçmen öğrencilerin yoğunlukta olduğu orta düzey sosyo ekonomik duruma sahip bir ortaokul seçilmiştir. Belirlenen bu okul içerisinde ölçüt tabanlı örnekleme ile nitel çalışma grubu oluşturulmuştur. Olgu bilimsel desenin yapısına uygun olarak öncelikle her sınıf düzeyinden bir kız ve bir erkek öğrenciyle görüşülmüş 8. görüşmede yeni veri gelmediği fark edilip 2 görüşme daha yapılarak 10. görüşmede görüşmeler sonlandırılarak toplamda 5 kız ve 5 erkekle görüşülmüştür. Çalışma gönüllülük, inandırıcılık, aktarılabilirlik, saydamlık, sağlamlık ve kodlayıcı güvenilirliği ilkeleri esas alınarak yürütülmüştür. Yapılan çalışma sonucunda katılımcıların okulda akran öğreniminin etkisiyle Türkçe yeterliklerinin arttığı ve bu doğrultuda ailelerine de sosyal yaşantılarında destek oldukları gözlemlenmiştir. Çeşitli ortamlarda (ev, okul, sokak, hastane gibi devlet kurumları vd.) farklı dile maruz kalan öğrenciler dil karmaşası, akranlar arası ötekileştirici tutum, alıcı-ifade edici dil farklılığı, ait hissedememe gibi sorunlarla karşılaşsalar da genel olarak alıyor oldukları eğitimden memnun olduklarına, Türkçe gelişim düzeylerinin zamanla ilerlediğine ve bu sayede yaşadıkları problemlerinin azaldığına yönelik görüşlerini belirtmişlerdir. Yapılan görüşmeler sonrasında öğrencilerin örgün eğitim harici

¹Bu çalışma 2023 yılında kabul edilen "Göçmen Öğrencilerin Türkiye'ye Entegrasyonu Sürecinde Türkçe Yeterliklerinin Yansımaları" adlı TÜBİTAK 2209-A projesinden hareketle oluşturulmuştur.

kendilerine ve ailelerine yönelik Türkçe alanında eğitim gerekliliği belirtilmiş ve bu alanda eksiklik görülmüştür. Ayrıca ailesinin destekleyici tutumuyla eğitim gören öğrencilerin akademik ve sosyal anlamda daha başarılı oldukları gözlemlenmiş aile eğitiminin de önemi fark edilmiştir. Bu doğrultuda göç eden ailelerin tespit edilip devlet kontrolü altında, ücretsiz ve kolay ulaşılabilir bir şekilde, halk eğitim merkezleri gibi resmi kuruluşlarda Türkçenin önemi ve doğru kullanımı konusunda bilgilendirici seminerler ve eğitimlerin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil yeterliği, Entegrasyon, Göçmen, Türkçe eğitimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi.

ABSTRACT

Owing to its geographical location, the Republic of Turkey is a country that experiences significant immigration from neighboring nations. Immigrants must initially be persons who are advantageous to themselves, society, and our nation. Their level of fluency in the Turkish language is crucial for their successful integration into Turkey, as it facilitates their linguistic and cultural education process. This study aims to gather the perspectives of secondary school students who have relocated from Syria to Turkey regarding the significance of their Turkish language skills in the process of integration. The study employed the phenomenological design, which is a qualitative research method. The study was conducted using a qualitative approach. A secondary school with a moderate socio-economic status, which has a high concentration of Syrian immigrant pupils, was chosen for the study. The selection of the school was done using typical case sampling, which is one of the deliberate sampling methods. A qualitative study group was established in this particular school utilizing criterion-based sampling. Following the framework of the phenomenological design, an interview was conducted with one female and one male student from each grade level. During the 8th interview, it was observed that no more data was obtained. As a result, two more interviews were conducted, bringing the total number of interviews to 10. In total, there were 5 female and 5 male participants. The study was done according to the principles of voluntariness, credibility, transferability, transparency, robustness, and coder reliability. The study revealed that the participants' Turkish language ability improved as a result of peer learning at school, and consequently, they were able to provide help to their families in their social life. While students who are exposed to multiple languages in different settings (such as home, school, street, and government institutions) may face challenges like language confusion, social isolation from peers, differences in language comprehension and expression, and a sense of not fitting in, they generally express contentment with their education. They stated that their proficiency in the Turkish language has increased with time, resulting in a decrease in the issues they encountered. Following the interviews, it was determined that the pupils required instruction in the Turkish language for personal and familial purposes, in addition to their formal education. A lack of proficiency in this area was identified. Furthermore, it has been noted that kids who receive education in an environment where their families provide support are more accomplished in their academic and social endeavors. The significance of family education has also been acknowledged. It is advisable to identify migrating families and provide instructive seminars and trainings on the significance and proper utilization of Turkish in official institutions, such as public education centers. These institutions should be under governmental supervision, offer free services, and be easily available.

Keywords: language proficiency, integration, immigrant, Turkish education, Teaching Turkish as a foreign language

NH₂-MIL-101 (Cr) METAL ORGANİK ÇERÇEVESİNİN SENTEZİ, KARAKTERİZASYONU VE LEVOFLOKSASİNİN BOZUNARAK GİDERİLMESİ AMACIYLA KATALİZÖR OLARAK KULLANIMI

SYNTHESIS, CHARACTERIZATION AND USE OF NH₂-MIL-101 (Cr) METAL ORGANIC
FRAMEWORK AS A CATALYST FOR THE DEGRADATION OF LEVOFLOXACIN

Hüseyin ECEVİT¹

¹Arş. Gör, Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Kimya Mühendisliği
Bölümü, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0820-2064>

Duygu YANARDAĞ KOLA²

² Arş. Gör, Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Kimya Mühendisliği
Bölümü, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1396-3925>

Türkan ALTUN³

³ Doç. Dr., Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Kimya Mühendisliği
Bölümü, Konya, Türkiye.

³ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0410-7182>

Serpil EDEBALI⁴

⁴ Prof. Dr., Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Kimya Mühendisliği
Bölümü, Konya, Türkiye.

⁴ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2098-580X>

Kaan KARAKAYA⁵

⁵ Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü,
Konya, Türkiye.

⁵ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5226-0646>

ÖZET

Sulardaki antibiyotik kirliliği, özellikle çevresel antibiyotik direncinin gelişmesine neden olduğu için çevre ve halk sağlığı açısından her geçen gün daha büyük bir risk haline gelmektedir. Antibiyotik direncinin oluşmasına yol açması sebebiyle antibiyotiklerin sulardan uzaklaştırılmasının yanı sıra kimyasal olarak zararsız hale getirilmesi de çok önemlidir. Hem bu yüzden hem de konvansiyonel su arıtım metodlarının antibiyotik kalıntılarının sulardan giderilmesinde etkisiz kalmaları sebebiyle bozunma prosesleri antibiyotiklerin giderimi için öne çıkan giderim yöntemlerindedir. Bozunma prosesleri arasında ise organik kirleticilerin sodyum borhidrür (NaBH₄) reaktifi ile katalitik olarak bozundurulduğu birçok çalışma bulunmasına rağmen, bu reaktifin antibiyotiklerin gideriminde kullanıldığı çok az bilimsel çalışma bulunmaktadır.

Metal organik çerçeveler (MOF), inorganik metal iyonları/kümelere ve organik bağlayıcılar ile oluşturulmuş oldukça gözenekli ve kristal yapıya sahip malzemelerdir. MOF'lar, yüksek yüzey alanı, kolay işlevselleştirme, yüksek kararlılık gibi avantajlara sahip oldukları için umut verici malzemelerdir. Bu özellikleri ve potansiyel olarak sahip oldukları yüksek katalitik etkinlikleri sayesinde MOF'lar birçok uygulamada katalizör olarak kullanılmaktadır.

Bu çalışmada krom temelli ve NH₂ grubu içeren MOF [NH₂-MIL-101 (Cr)] solvotermal metodla üretilmiş ve üretilen malzemenin kimyasal yapısı Fourier dönüşümlü kızılötesi spektroskopisi ve X-ışını difraktometresi yöntemleri ile aydınlatılmıştır. Daha sonra levofloksasin antibiyotikinin çözelti ortamından NaBH₄ reaktifi ile bozunarak giderilmesi amacıyla, üretilen MOF'un katalizör olarak kullanımı araştırılmıştır. Yapılan kesikli giderim denemeleri ile bozunma prosesinin verimliliğine pH, NaBH₄ derişimi, katalizör dozajı ve temas süresi parametrelerinin etkileri incelenmiş ve bu parametrelerin optimum değerleri belirlenmiştir. Denemeler sonucunda MOF'un oldukça yüksek bir katalitik etkinlik gösterdiği ve levofloksasinin uygulanan proses sayesinde verimli bir şekilde giderildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Antibiyotik, atık su, levofloksasin, MOF, solvotermal, katalizör.

ABSTRACT

Antibiotic contamination in water is becoming an increasing risk to the environment and public health, especially as it causes the development of environmental antibiotic resistance. It is very important not only to remove antibiotics from water, but also to render them chemically harmless, as this leads to the development of antibiotic resistance. Both for this reason and because conventional water treatment methods are ineffective in removing antibiotic residues from water, degradation processes are among the prominent removal methods for the removal of antibiotics. Among the degradation processes, although there are many studies in which organic pollutants are catalytically degraded with sodium borohydride (NaBH₄) reagent, there are very few scientific studies using this reagent for the removal of antibiotics.

Metal organic frameworks (MOFs) are highly porous and crystalline materials formed by inorganic metal ions/clusters and organic linkers. MOFs are promising materials as they have advantages such as high surface area, easy functionalization, high stability. Thanks to these properties and their potentially high catalytic activity, MOFs are used as catalysts in many applications.

In this study, chromium based and NH₂ group containing MOF [NH₂-MIL-101 (Cr)] was produced by solvothermal method and the chemical structure of the produced material was elucidated by Fourier transform infrared spectroscopy and X-ray diffractometry methods. Then, the use of the produced MOF as a catalyst for the removal of levofloxacin antibiotic from the solution medium by degradation with NaBH₄ reagent was investigated. The effects of pH, NaBH₄ concentration, catalyst dosage and contact time parameters on the efficiency of the degradation process were investigated and the optimum values of these parameters were determined. As a result of the experiments, it was observed that MOF showed a very high catalytic activity and levofloxacin was efficiently removed by the process.

Keywords: Antibiotic, wastewater, levofloxacin, MOF, solvothermal, catalyst.

GELENEKSEL TIPTA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN KULLANIMI: ELAZIĞ İLİ BASKİL İLÇESİ ÖRNEĞİ

THE USE OF MILK AND DAIRY PRODUCTS IN TRADITIONAL MEDICINE: THE
EXAMPLE OF BASKİL DISTRICT OF ELAZIĞ PROVINCE

Nuhile SARIAYDIN¹

¹Doktora Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk
Dili ve

Edebiyatı ABD, Karaman, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0538-4755>

ÖZET

İnsanoğlunun hayatta kalabilmesi için beslenme ve barınma gibi gereksinim duyduğu temel ihtiyaçlardan biri de sağlıktır. Modern tıbbın gelişmediği çağlarda insanlar sağlıklarını korumak veya bozulan sağlıklarını iyileştirmek için pek çok yönteme başvurmuştur. Yılların deneyimi ve bilgi birikimi ile meydana gelen bu yöntem ve pratikler, halk hekimliği olarak değerlendirilmiştir. Halk hekimliğinde hastalıkları tedavi etme gücüne ve yeteneğine sahip olduğuna inanılan sağaltıcıların kullandıkları yöntemler Orhan Açıpayamlı tarafından ırvasa yoluyla yapılan sağaltma, parpılama yoluyla yapılan sağaltma, dinî yolla yapılan sağaltma, bitki kökenli em'lerle yapılan sağaltma, hayvan kökenli em'lerle yapılan sağaltma ve maden kökenli em'lerle yapılan sağaltma olarak altı başlık altında toplanmıştır.

Anadolu'nun geniş bozkır ve meraları, hayvancılığın gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. İnsanlar yaygın olan hayvancılığın etkisiyle gıda ve giysi ihtiyaçlarını karşıladıkları gibi aynı zamanda hayvanlardan elde edilen süt ve süt ürünlerini sağaltmalarda da kullanmışlardır. Böylece süt ve süt ürünleri, yüzyıllardır ve sağlık pratiğinin ayrılmaz bir parçası olmuştur.

Elazığ ili Baskil ilçesi, tarih boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve coğrafi konumuyla birçok kültürün geçiş merkezi olmuştur. Bu medeniyetlerin etkisiyle geniş bir kültürel birikime sahip bir ilçe haline gelmiştir. İlçenin kültürel birikiminin bir parçası ve yaşayan halkbilimi unsurlarından biri olan, halk hekimliği sosyo-ekonomik durum ve inanç gibi farklı sebeplerle günlük hayattaki uygulamaları devam etmektedir. Bu çalışmada halk hekimliği pratiklerinde kullanılan süt ve süt ürünleri ile ilgili uygulamaların geçmişi incelenecek ve günümüze nasıl yansıdığı araştırılacaktır. Böylelikle, Baskil ilçesinin kültürel mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılması için önemli bir adım atılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Elazığ-Baskil, Geleneksel tıp, Süt ve süt ürünleri, Sağaltma yolları.

ABSTRACT

Health is one of the basic needs that human beings need for survival, such as nutrition and shelter. In the ages before the development of modern medicine, people resorted to many methods to protect their health or to improve their deteriorated health. These methods and practices, which have emerged with years of experience and knowledge, are considered as folk medicine. The methods used by healers, who are believed to have the power and ability to cure diseases in folk medicine, are categorized under six headings by Orhan Açıpayamlı as healing through irvasa, healing through parpılama, healing through religious means, healing with plant-based ems, healing with animal-based ems and healing with mineral-based ems.

Anatolia's vast steppes and pastures played an important role in the development of animal husbandry. People have not only met their food and clothing needs with the impact of widespread animal husbandry, but also used milk and dairy products obtained from animals for healing. Thus, milk and dairy products have been an integral part of health practice for centuries.

Baskil district of Elazığ province has been home to various civilizations throughout history and has been the transition center of many cultures with its geographical location. With the influence of these civilizations, it has become a district with a wide cultural accumulation. Folk medicine, which is a part of the cultural accumulation of the district and one of the living folklore elements, continues to be practiced in daily life for different reasons such as socio-economic status and belief. In this study, the history of milk and dairy products used in folk medicine practices will be examined and how they are reflected in the present day will be investigated. Thus, an important step will be taken to protect the cultural heritage of Baskil district and transfer it to future generations.

Keywords: Elazığ-Baskil, Traditional medicine, Milk and dairy products, Ways of healing.

TIP ETİĞİ ve DEFANSİF TIP: BİR DERLEME ÇALIŞMASI

MEDICAL ETHICS AND DEFENSIVE MEDICINE: A REVIEW STUDY

Rana CAN ÖZDEMİR¹

Doç Dr, Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik AD, Antalya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0655-4736>

ÖZET

Tıp etiği, tıbbi eylemi düzenleyen kurallarla ve tıbbi özgü değerler dünyası ile ilgilenen bir disiplindir. Tıp etiği, tıbbi ilişkiler çerçevesinde sağlık profesyonellerinin iyi davranmak adına neleri yapmaları ve nelerden kaçınmaları gerektiği ile ilgilidir. Günümüz tıp etiğinde genel eğilim olarak dört ilkedен söz edilmektedir. Bu ilkeler “yarar sağlama”, “zarar vermeme”, “özerklik ve özerkliğe saygı” ve “adalet” ilkeleridir. Yaşama saygı, aydınlatma ve onam alma, sır saklama, mahremiyet, dürüstlük, özgecilerlik, ayrımcılıktan kaçınma, ihtisasa hürmet, dayanışma bu dörtlü şemada yer almayan tıp etiği ilkeleridir.

Defansif tıp, 1970’lerde konuşılmaya başlanan ancak günümüzde daha sık gündeme gelen bir kavram olup sağlık profesyonellerinin hukuksal sıkıntı yaşamamak adına gereksiz tedavi uygulamaları, gerekmediği halde tahlil-tetkik istemesi veya riskli vakalardan kaçınması gibi tıp pratiklerini içerdiği görülmektedir. Bu uygulamaların hekimlerin mesleki uygulamalar sırasında ya da sonrasında, tedirginlik yaratacağını düşündükleri durumlarla karşılaşmamak için hastalara karşı aldıkları tutum ve davranışları içerdikleri görülmektedir. Defansif tıp uygulamaları iki türlü karşımıza çıkmaktadır. Biri güvence davranışı olarak da ifade edilen "pozitif defansif tıp" diğeri ise kaçınma davranışı olarak ifade edilen "negatif defansif tıp"tır.

Artan defansif tıp uygulamaları etik sorunları da gündeme getirmektedir. Bu etik sorun kümelerinin bazıları; hasta hekim ilişkisi, sağlık harcamalarına getirdiği yük, hastanın yararını dikkate almayan hekimin kendini korumaya yönelik yaptığı uygulamalardır. Literatürde pozitif ve negatif tıp uygulamalarının getirdiği sorunların farklı olduğu belirtilmektedir. Pozitif defansif tıp uygulamaları ile; sağlık bakım masraflarını artırtırması, tıbbi uygulamaların kaynaklanan komplikasyon veya beklenmeyen risklerinin ortaya çıkması, malpaktisten korunmak için fazla tetkik isteme gibi istenmeyen durumlar ortaya çıkmaktadır. Diğer yandan pozitif defansif uygulamalarının aydınlatılmış onamın daha çok gündeme gelmesi, hasta memnuniyetinin artması, kayıtların yeterli ve eksiksiz tutulması gibi olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir. Bu uygulamalar ile adalet ilkesi ve özerkliğe saygı ilkeleri ile ilgili bağlantılı etik sorunlar gündeme gelmektedir. Negatif defansif tıp uygulamaları potansiyel fayda sağlaması öngörülen riskli tanı veya tedavi yöntemlerinin uygulanmamasından kaynaklı hasta sağlığının olumsuz etkilenmesi ile ilgili sorunlara neden olabilmektedir. Bu kapsamdaki yaklaşımlardan bazıları, riskli tedavi yöntemlerinden kaçınma, riskli cerrahi girişimlerden kaçınma, dava etme ihtimali olan hastalardan kaçınma, çoklu rahatsızlığı olan hastalardan kaçınmadır. Bu yaklaşımlar sağlığına kavuşma olasılığı olan hastayı bu olasılıktan mahrum etmektedir. Ayrıca hekimleri daha çok işin hukuksal boyutunu dikkate alarak sağlık hizmeti sunmalarına yönlendirmektedir. Bu çalışma ile tıp etiği ilkeleri bağlamında defansif tıp uygulamalarına genel bir pencere açmak ve konu ile ilgili farkındalık yaratmak amaçlanmıştır.

Kelimeler: Tıp etiği, defansif tıp, tıbbi uygulama, hekim.

ABSTRACT

Medical ethics is a discipline that deals with the rules that regulate medical action and the world of values specific to medicine. Medical ethics is about what healthcare professionals should do and avoid in order to behave well within the framework of medical relationships. In today's medical ethics, four principles are generally mentioned. These principles are "benefit", "non-maleficence", "autonomy and respect for autonomy" and "justice". Respect for life, informed consent, confidentiality, privacy, honesty, altruism, avoiding discrimination, respecting expertise and solidarity are the principles of medical ethics that are not included in this quadruple scheme.

Defensive medicine is a concept that started to be discussed in the 1970s but comes to the fore more frequently today, and it appears to include medical practices such as applying unnecessary treatment, requesting tests and examinations when not necessary, or avoiding risky cases in order to avoid legal trouble for healthcare professionals. It is seen that these practices include the attitudes and behaviors that physicians adopt towards patients during or after their professional practices in order to avoid situations that they think will cause anxiety. Defensive medicine practices come in two types. One is "positive defensive medicine", also expressed as assurance behavior, and the other is "negative defensive medicine", also expressed as avoidance behavior.

Increasing defensive medicine practices also raise ethical issues. Some of these ethical problem sets are; The patient-physician relationship, the burden it imposes on healthcare expenses, and the self-protective practices of the physician who does not take into account the patient's interests. It is stated in the literature that the problems caused by positive and negative medical practices are different. With positive defensive medicine practices; Undesirable situations arise such as increasing health care costs, complications or unexpected risks arising from medical practices, and requiring more examinations to protect against malfunction. On the other hand, positive defensive practices seem to have positive effects such as making informed consent more important, increasing patient satisfaction, and keeping adequate and complete records. With these practices, ethical issues related to the principle of justice and respect for autonomy come to the fore. Negative defensive medicine practices can cause problems related to the negative impact on patient health due to not applying risky diagnostic or treatment methods that are expected to provide potential benefits. Some of the approaches in this context are avoiding risky treatment methods, avoiding risky surgical interventions, avoiding patients who are likely to sue, and avoiding patients with multiple disorders. These approaches deprive the patient of the possibility of regaining his health. It also directs physicians to provide health services by taking more into account the legal aspect of the work. This study aims to open a general window on defensive medicine practices in the context of medical ethics principles and to raise awareness on the subject.

Keywords: Medical ethics, defensive medicine, medical practice, physician.

PROTETİK DİŞ TEDAVİSİNDE AKRİLİK REZİN TAMİR SİSTEMLERİ

ACRYLIC RESIN REPAIR SYSTEMS IN PROSTHODONTICS

Tuğba ÖVSEME YILDIZ

Dt, Selçuk Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi ABD, Konya, Türkiye

<https://orcid.org/0009-0007-5198-7852>

Necla DEMİR

Doç Dr, Selçuk Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi ABD, Konya,
Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-0927-6962>

ÖZET

Diş hekimliğinde en çok kullanılan akrilik rezin, metakrilik asitin metil esteri olan metilmetakrilatın polimerizasyonu ile elde edilen polimetilmetakrilat (PMMA) polimeridir.

Suni dişlerin yapımında, veneer kronların estetik kısımlarının yapımında, protez tamir materyalleri olarak, hareketli protezlerin kaide maddesi olarak, geçici kron ve köprülerin yapımında, post-core ölçülerinin alımında yaygın olarak kullanılır. Ancak akrilik rezinin uzun dönemdeki mekanik dayanımı protezlerin klinik performansı için yeterli olmamakta ve bu nedenle oluşan protez kırıkları protetik diş hekimliğinde sık karşılaşılan bir problem olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu kırıkların tamirinde otopolimerizan akrilikler sıklıkla tercih edilir. Otopolimerizan akriliklerin uygulama kolaylığı, teknik hassasiyet gereksinimi olmaması ve tamir süresinin kısalığı önemli avantajları arasındadır. Ancak otopolimerizan akrilik rezin ile tamir edilmiş protezlerde mekanik dayanım yeterli düzeyde olmamakta ve tekrarlayan protez kırıkları ortaya çıkabilmektedir.

Protez kaide materyallerinin özelliklerini artırmaya yönelik olarak son 50 yıl içinde oldukça fazla çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda birçok yeni yöntem ve materyal geliştirilmiştir. Bunlar; PMMA esaslı akrilik rezinlere alternatif materyaller kullanılması, akrilik rezinlerin kimyasal modifikasyonu, akrilik rezinlere metallerin ve farklı fiber sistemlerinin ilave edilmesi ve akrilik kaide rezini ile yumuşak astar materyalleri arasındaki bağlantının geliştirilmesi amacıyla Er-YAG lazer kullanımındadır.

Bu çalışmada akrilik kırıklarının sebepleri ve en güncel yöntemlerle nasıl tamir edildiği ele alınmıştır. Akrilik protez kırıklarının yarattığı dezavantajı telafi edebilmek için güçlendirme tekniklerinin, çeşitli yüzey işlemlerinin, yeni ve daha dayanıklı materyallerin kullanılabilirliği gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: akrilik, protez tamiri, yüzey özellikleri, lazer

ABSTRACT

The most widely used acrylic resin in dentistry is polymethylmethacrylate (PMMA) polymer obtained by polymerisation of methylmethacrylate, the methyl ester of methacrylic acid.

It is widely used in the construction of artificial teeth, in the construction of aesthetic parts of veneer crowns, as prosthesis repair materials, as the base material of removable prostheses, in the construction of temporary crowns and bridges, and in taking post-core impressions. However, the long-term mechanical strength of acrylic resin is not sufficient for the clinical performance of prostheses and therefore, prosthesis fractures occur as a common problem in prosthodontics.

Autopolymerising acrylics are often preferred for repairing these fractures. Among the important advantages of autopolymerising acrylics are ease of application, lack of technical precision requirement and short repair time. However, the mechanical strength of prostheses repaired with autopolymerising acrylic resin is not sufficient and recurrent prosthesis fractures may occur.

In the last 50 years, many studies have been carried out to improve the properties of prosthetic base materials. As a result of these studies, many new methods and materials have been developed. These include the use of alternative materials to PMMA-based acrylic resins, chemical modification of acrylic resins, addition of metals and different fibre systems to acrylic resins, and the use of Er-YAG laser to improve the connection between acrylic base resin and soft liner materials.

In this study, the causes of acrylic fractures and how they are repaired with the most current methods are discussed. It is shown that reinforcement techniques, various surface treatments, new and more durable materials can be used to compensate for the disadvantage of acrylic prosthesis fractures.

Keywords: acrylic, denture repair, surface properties, laser

BAL ARILARINDA ANTİVİRAL SAVUNMA SİSTEMLERİ

ANTIVIRAL DEFENSE SYSTEMS IN HONEY BEES

Mustafa Emin ÖZ¹

¹Dr, Konya Veteriner Kontrol Enstitüsü, Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı, Konya,
Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7919-8643>

Müge DOĞAN²

²Dr, Konya Veteriner Kontrol Enstitüsü, Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı, Konya,
Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0593-5476>

ÖZET

Viruslar yeryüzündeki bütün yaşam formlarını enfekte edebilmektedir. Konakçı canlılar virus saldırılarını belirlemek ve sınırlamak için mekanik ve fizyolojik bariyerler, direnç ve bağışıklık sistemi gibi savunma araçlarını geliştirmiştir. Bal arıları da virus enfeksiyonlarına karşı çeşitli savunma araçları geliştirerek mücadele etmektedir. Arıların sosyal yaşam tarzı bağışıklık yanıtını koloni ve bireysel bağışıklık olmak üzere iki ayrı kategoride değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bal arıları kovan sağlığını korumak için zaman içerisinde petek bakımı ve hasta ya da ölü bireylerin kovandan uzaklaştırılması gibi çeşitli doğal koloni davranışları geliştirmiştir. Bal arılarında kütikula, peritrofik membran ve fizyolojik inhibisyon alternatiflerini içeren fiziksel ve kimyasal savunma hatları patojen istilalarına karşı kullanılan ilk doğal savunma basamağıdır. Ancak bu bariyerleri geçerek hücreye invaze olan virusları ikinci ve daha karmaşık bir savunma olan hücresel ve humoral bağışıklık sistemleri beklemektedir. Bugüne kadar bal arılarında otofaji, endositoz, kapsülasyon, melanizasyon ve Jak/STAT, JNK, MAPK, NF-κB aracılı Toll, Imd ve RNAi dahil olmak üzere genetik olarak korunmuş çok sayıda doğal bağışıklık sinyal yollarından oluşan antiviral savunma araçları tespit edilmiştir. Arılarda patojen ile ilişkili moleküler yapıların komponentleri ve bu komponentleri tanıyan resöptörlerin oluşturduğu kompleks yapılar hücresel immun yanıtı başlatan önemli sistemlerdir. Bal arılarında antiviral yanıtla ilgili moleküler yollar henüz tam olarak açıklanmamıştır. Ancak Dicistroviridae familyasından bazı virus enfeksiyonlarında hücresel immun yanıt sinyal yollarının uyarıldığı belirlenmiştir. Bal arılarında artan hastalık riskleri ve bu canlıların ekosistemdeki olağanüstü ekolojik ilişki ve yetenekleri dikkate alındığında arı bağışıklığını anlamak gelecekte daha önemli olacaktır. Bu çalışmada, bal arıları tarafından virus enfeksiyonlarına karşı geliştirilen antiviral sistemler hakkında bilgi sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bal arısı, bağışıklık, enfeksiyon, virus

ABSTRACT

Viruses can infect all life forms on Earth. Host organisms have developed defence mechanisms, such as mechanical and physiological barriers, resistance and the immune system, to recognize and limit viral attacks. Honey bees also fight against viral infections by developing various defence mechanisms. The social lifestyle of bees makes it necessary to evaluate the immune response in two separate categories: colony immunity and individual immunity. Honey bees have evolved various natural colony behaviours, such as grooming behavior and removing sick or dead individuals from the hive to maintain hive health. In honey bees, physical and chemical lines of defence, including the cuticle, peritrophic membrane and physiological inhibitory alternatives, are the first natural lines of defence against pathogen invasion. However, a second and more complex defence, the cellular and humoral immune system, awaits viruses that overcome these barriers and invade cells. Until today, antiviral defence mechanisms such as autophagy, endocytosis, encapsulation, melanization, and numerous genetically conserved innate immune signalling pathways, including Jak/STAT, JNK, MAPK, NF- κ B-mediated Toll, Imd, and RNAi, have been identified in honey bees. The complex structures formed by the components of pathogen-related molecular structures and the receptors that recognize them are important systems to initiate the cellular immune response in bees. The molecular pathways involved in the antiviral response in honey bees are not yet fully understood. However, cellular immune response signalling pathways are stimulated in some viral infections from the Dicistroviridae family. Considering the increasing disease risks in honey bees and the extraordinary ecological relationships and capabilities of these creatures in the ecosystem, understanding bee immunity will become even more important in the future. This study aims to provide information about the antiviral systems developed by honey bees against virus infections.

Keywords: Honey bee, immunity, infection, virus

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR LİDERLİK ALGISI VE DENEYİMLERİ

UNIVERSITY STUDENTS' PERCEPTION AND EXPERIENCES OF SUSTAINABLE LEADERSHIP

Sakine SİNCER¹

¹Dr, Hacettepe Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Ankara, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8929-3652>

ÖZET

21. yüzyılın karmaşık ve dinamik dünyasında, sürdürülebilirlik giderek daha önemli bir konu haline gelmiştir. Sürdürülebilir liderlik ise, zorlu çevresel, ekonomik ve toplumsal sorunlarla başa çıkmak için kritik bir rol oynamaktadır. Üniversiteler, genç yetişkinlerin liderlik potansiyelini geliştirdikleri ve geleceğin liderleri olarak yetiştirmelerine yardımcı oldukları önemli bir ortam sağlamaktadır. Bu bağlamda, üniversite öğrencilerinin sürdürülebilir liderlik kavramını anlamaları ve benimsemeleri, gelecekteki liderlik rollerinde sürdürülebilirlik ilkelerini entegre etmeleri açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin sürdürülebilir liderlik konusundaki algılarını ve deneyimlerini incelemektir. Araştırmada, üniversite öğrencilerinin sürdürülebilir liderliğe ilişkin deneyimlerinin ve bu deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarının anlaşılması bağlamında nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji deseni benimsenecektir. Bu araştırmanın çalışma grubu araştırmanın amacına paralel olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasını sağlayan amaçlı örnekleme ile seçilen üniversite öğrencilerden oluşacaktır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde veri doygunluğu esas alınacaktır. Araştırma kapsamında, araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilecektir. Görüşme formunun geliştirilmesinde ilgili ulusal ve uluslararası literatür derinlemesine incelenerek araştırmanın amacı doğrultusunda taslak görüşme formu oluşturulacaktır. Bu görüşme formunda, üniversite öğrencilerinin dönütleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak görüşme formu nihai haline getirilecek ve saha çalışmaları başlamadan önce pilot uygulama gerçekleştirilecektir. Araştırma kapsamında üniversite öğrencileri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılarak çözümlenecektir. Bu araştırmanın sürdürülebilir liderlik alanındaki literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öncelikle, bu araştırmanın üniversite öğrencilerinin sürdürülebilir liderlik algıları ve deneyimlerine ilişkin derinlemesine bir anlayış sunması beklenmektedir. Bu, sürdürülebilir liderlik konusundaki mevcut anlayışı zenginleştirerek, akademik ve pratik alanda daha derin bir tartışmayı teşvik edebilir. Ayrıca, araştırma sonuçları, üniversitelerin liderlik eğitim programlarına yönelik pratik öneriler sunabilir. Öğrencilerin sürdürülebilir liderlik konusundaki farkındalıklarını artırmak ve liderlik becerilerini geliştirmek için nasıl daha etkili stratejilerin uygulanabileceğine dair ipuçları sağlayabilir. Bu da gelecekteki liderlik

potansiyelini geliştirmeye yönelik eğitim ve gelişim programlarının daha etkili hale getirilmesine yardımcı olabilir. Bunun yanı sıra, bu araştırmanın sürdürülebilir liderlik pratiklerinin ve ilkelerinin üniversite ortamında nasıl teşvik edilebileceği konusunda değerli bir perspektif sunması umut edilmektedir. Öğrenci liderlik rolleri ve üniversite toplulukları üzerindeki etkisi göz önüne alındığında, sürdürülebilir liderlik ilkelerinin bu alanlarda nasıl entegre edilebileceğine dair öneriler, üniversitelerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasına yardımcı olabilir. Sonuç olarak, bu araştırmanın beklenen katkıları, sürdürülebilir liderlik alanında teorik anlayışı artırmak, uygulamalara yönelik pratik öneriler sunmak ve üniversitelerin sürdürülebilirlik çabalarına katkıda bulunmak için önemli bir potansiyele sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir liderlik, üniversite öğrencileri, yükseköğretim.

ABSTRACT

In the complex and dynamic world of the 21st century, sustainability has become increasingly important. Sustainable leadership plays a critical role in addressing challenging environmental, economic, and social issues. Universities provide a significant environment where young adults develop their leadership potential and grow as future leaders. In this context, understanding and embracing the concept of sustainable leadership among university students is of critical importance for integrating sustainability principles into their future leadership roles. Therefore, the aim of this research is to examine university students' perceptions and experiences of sustainable leadership. In this research, a phenomenological design, one of the qualitative research patterns, will be adopted to understand how university students perceive sustainable leadership and how they interpret their experiences related to it. The study group will consist of university students selected purposively, aiming for information-rich cases that align with the research objective. Sample size determination will be based on data saturation. A semi-structured interview form will be developed by the researcher within the scope of the study. In developing the interview form, a draft interview template will be created in line with the research objective by thoroughly reviewing relevant national and international literature. Necessary adjustments will be made to this interview form based on the feedback from university students, and a pilot study will be conducted before the fieldwork commences. The data obtained through semi-structured interviews with university students will be analyzed using content analysis, a qualitative data analysis method. This research is expected to make a significant contribution to the literature on sustainable leadership. First and foremost, it is expected to provide an in-depth understanding of university students' perceptions and experiences of sustainable leadership. This may enrich the current understanding of sustainable leadership and encourage deeper discussions in academic and practical fields. Additionally, the research findings may offer practical recommendations for university leadership education programs. They may provide insights into how more effective strategies can be implemented to

increase students' awareness of sustainable leadership and enhance their leadership skills. This, in turn, may help improve the effectiveness of future leadership development and training programs. Furthermore, it is hoped that this research will offer a valuable perspective on how sustainable leadership practices and principles can be promoted in university settings. Considering the impact of student leadership roles and university communities, recommendations on how sustainable leadership principles can be integrated into these areas may help universities achieve their sustainability goals. In conclusion, the expected contributions of this research have significant potential to enhance theoretical understanding in the field of sustainable leadership, offer practical recommendations for application, and contribute to universities' sustainability efforts.

Keywords: Sustainability, sustainability leadership, university students, higher education.

YÜKSEKÖĞRETİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: BİR ALANYAZIN TARAMASI

SUSTAINABILITY AT HIGHER EDUCATION: A LITERATURE REVIEW

Sakine SİNCER¹

¹Dr, Hacettepe Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Ankara, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8929-3652>

ÖZET

Yükseköğretimde sürdürülebilirlik hem bugünün hem de gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılayabilen bir eğitim ve yönetim anlayışını içermektedir. Bu kapsamda, üniversitelerin çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla sürdürülebilirlik ilkelerini benimsemesi ve uygulaması gerekmektedir. Çevresel sürdürülebilirlik, enerji verimliliği, atık yönetimi ve çevre koruma gibi alanlarda önlemler almayı içerirken; ekonomik sürdürülebilirlik, kaynakların etkin kullanımı ve ekonomik katma değer yaratılmasıyla ilgilidir. Sosyal sürdürülebilirlik ise toplumla etkileşimi güçlendirme, adalet ve çeşitlilik gibi konuları içermektedir. Yükseköğretim kurumları, bu ilkeleri eğitim programlarına entegre ederek öğrencilere sürdürülebilirlik bilinci kazandırabilir ve araştırma faaliyetleriyle toplumsal ihtiyaçlara çözümler üretebilir. Bu şekilde, yükseköğretimde sürdürülebilirlik, gelecek kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakma çabasının önemli bir parçası haline gelmektedir. Yükseköğretim kurumları, sadece eğitim ve araştırma açısından değil, aynı zamanda toplum ve çevre üzerindeki etkileriyle de önemli bir role sahiptir. Sürdürülebilirlik kavramı, bu kurumların faaliyetlerini şekillendirmede giderek artan bir öneme sahip olmuştur. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı yükseköğretimde sürdürülebilirlik konusunda yapılan çalışmalarını incelemek için bir alanyazın taraması sunmaktır. Bu çalışma çeşitli akademik veri tabanları ve kaynaklar aracılığıyla yapılacaktır. Anahtar kelimeler arasında “yükseköğretim”, “sürdürülebilirlik”, “çevre”, “toplum”, “eğitim” ve “yönetim” bulunmaktadır. Anahtar kelimeler ile yapılan aramalar sonucunda elde edilen makale, tez, kitap, kitap, rapor vb. belgeler incelenecektir. Bu çalışmanın, yükseköğretim kurumlarının sürdürülebilirlikle ilgili çabalarını artırmak için rehberlik sağlaması ve gelecekteki araştırmaların odaklanacağı alanları belirlemede yol gösterici olması beklenmektedir. Ayrıca, bu çalışma ile yükseköğretimde sürdürülebilirliğin, sadece kurumların kendi içinde değil, aynı zamanda toplumun ve gezegenin geleceği için kritik bir öneme sahip olduğunun farkına varılmasına katkı sağlaması umut edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, yükseköğretim, alanyazın taraması.

ABSTRACT

Sustainability in higher education encompasses an educational and managerial approach that can meet the needs of both today's and future generations. In this regard, it is imperative for universities to embrace and implement sustainability principles across environmental, economic, and social dimensions. Environmental sustainability involves taking measures in areas such as energy efficiency, waste management, and environmental protection, while economic sustainability is concerned with the efficient use of resources and creating economic value. Social sustainability encompasses strengthening interaction with society, promoting justice, and diversity. Higher education institutions can instill sustainability awareness in students by integrating these principles into educational programs and by addressing societal needs through research activities. Thus, sustainability in higher education becomes a significant component in leaving a livable world for future generations. Higher education institutions play a crucial role not only in terms of education and research but also in their impact on society and the environment. The concept of sustainability has increasingly become important in shaping their activities. In this context, the purpose of this study is to present a literature review to examine the studies on sustainability in higher education. This study will be conducted through various academic databases and resources. Keywords such as "higher education," "sustainability," "environment," "society," "education," and "management" will be used. Documents such as articles, theses, books, reports, etc., obtained through searches using keywords will be examined. It is expected that this study will provide guidance for increasing the efforts of higher education institutions in sustainability and will guide future research focus areas. Additionally, it is hoped that this study will contribute to raising awareness of the critical importance of sustainability in higher education, not only within institutions but also for the future of society and the planet.

Keywords: Sustainability, university students, literature review.

ALTERNATİF EĞİTİME İLİŞKİN AKADEMİSYEN, YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN, VELİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINING THE OPINIONS OF ACADEMICIANS, ADMINISTRATORS, TEACHERS,
PARENTS AND STUDENTS REGARDING ALTERNATIVE EDUCATION

Ayşegül AYYILDIZ¹

¹Doç. Dr., Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri, Hakkari, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1958-6104>

Abdurrahman ASİL²

² Öğretmen, MEB, Hakkari, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5709-7160>

ÖZET

Alternatif eğitim en temel şekliyle, ana akım eğitim dışında bireylere farklı öğrenme yaşantıları sunmayı hedefleyen eğitim modelleri olarak tanımlanabilir. Eğitime ilişkin geliştirilen alternatif modeller çoğunlukla öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarından yola çıkarak oluşturulan yenilikçi ve esnek programlara sahip okullar çerçevesinde uygulamaya geçirilmektedir. Bir alternatif eğitim girişimi; (1) geleneksel olmayan bir program sunuyorsa, (2) eğitim programını kendisi hazırlıyorsa, (3) geleneksel olmayan bir yöntem uyguluyorsa, (4) tam zamanlı eğitim imkânı sunabiliyorsa alternatif okuldur. Alternatif okullar; Ev Okulu, Demokratik Okul, Mıknatıs Okul, Montessori Okulu, Paideia Okulu, Waldorf Okulu, Reggio Emilia Okulu, Pikler Okulu, Orman Okulu, Büyük Resim Okuluna (Big Picture Learning School) vb. olarak ele alınmıştır. Araştırmanın amacı alternatif eğitime yönelik akademisyen, öğretmen, yönetici, veli ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ve olgu bilim deseni tercih edilecektir. Bir problemin çözümüne ilişkin gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerini kullanan nitel araştırma, daha önceden bilinen veya fark edilmemiş problemlerin algılanmasına, probleme ilişkin doğal olguların gerçekçi bir şekilde ele alınmasına yönelik öznel-yorumlayıcı bir süreci ifade etmektedir (Seale, 1999). Olgu bilim araştırmalarında olgulara ilişkin yaşantıları ve bunlara yüklenen anlamları ortaya çıkarmak için araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan veya bu olguyu dışa vurabilecek bireylerle çalışılır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008). Olgu bilim bireylerin deneyimlerini, yaşamlarını nasıl anlamlandırdıklarını incelemek; olanlar ile bireylerin bunları nasıl anladıkları arasındaki ilişkileri ortaya koymak; onların belirli bir olgunun özünü nasıl deneyimlediğini keşfetmek ve bireyler arasındaki ortak noktaları incelemek isteyen araştırmacılar için en uygun nitel araştırma desenidir (Tekindal, 2021; Swanborn, 2010). Araştırmada kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2008) "kolay ulaşılabilir durum örnekleme" olarak da adlandırılır. Bu örnekleme türü, araştırma yapılacak birey ya da grupların araştırma sürecine dâhil edilmesinin daha kolay ya da bunlara erişilmesinin daha kolay olmasıyla ilişkilidir. Araştırma Hakkari'de yürütülecektir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilecektir. Veri analizi yöntemi olarak içerik analizi kullanılacaktır. İçerik analizi, sosyal gerçekliği araştırılan nesnel, sistematik, tümdengelimine dayalı okuma aracı olarak önceden belirlenen ölçütlere göre kavramlardan, metinlerden, sözlü veya yazılı materyallerden anlamlar çıkarmayı amaçlayan

metodolojik araç ve teknikler bütünüdür. (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Araştırmada elde edilen verilerin analizi devam ettiği için elde edilen bulgulara kongrede yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: alternatif eğitim, paydaşlar, görüş

ABSTRACT

In its most basic form, alternative education can be defined as educational models that aim to offer individuals different learning experiences outside of mainstream education. Alternative models developed for education are mostly implemented within the framework of schools with innovative and flexible programs created based on the individual interests and needs of students. An alternative education initiative; It is an alternative school if it (1) offers a non-traditional program, (2) prepares the educational program itself, (3) applies a non-traditional method, and (4) can offer full-time education opportunities. Alternative schools; Home School, Democratic School, Magnet School, Montessori School, Paideia School, Waldorf School, Reggio Emilia School, Pikler School, Forest School, Big Picture Learning School, etc. was considered as. The aim of the research is to determine the opinions of academicians, teachers, administrators, parents and students regarding alternative education. Qualitative research method and phenomenology pattern will be preferred in the research. Qualitative research, which uses qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis regarding the solution of a problem, refers to a subjective-interpretive process aimed at perceiving previously known or unrecognized problems and dealing with natural phenomena related to the problem in a realistic manner (Seale, 1999). . In phenomenological research, in order to reveal the experiences of the phenomena and the meanings attributed to them, individuals who experience the phenomenon on which the research focuses or who can express this phenomenon are studied (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2008). Phenomenology examines individuals' experiences and how they make sense of their lives; to reveal the relationships between what happens and how individuals understand it; It is the most suitable qualitative research design for researchers who want to discover how people experience the essence of a particular phenomenon and examine the common points between individuals (Tekindal, 2021; Swanborn, 2010). Conveniently accessible sampling method will be used in the research. According to Yıldırım and Şimşek (2008), it is also called "easily accessible case sampling". This type of sampling is associated with the fact that it is easier to include individuals or groups to be researched in the research process or to reach them. The research will be conducted in Hakkari. Semi-structured interview form will be preferred in the research. Content analysis will be used as the data analysis method. Content analysis is a set of methodological tools and techniques that aim to extract meanings from concepts, texts, verbal or written materials according to predetermined criteria as an objective, systematic, deductive reading tool that investigates social reality. (Tavşancıl and Aslan, 2001). Since the analysis of the data obtained in the research continues, the findings will be included in the congress.

Keywords: alternative education, stakeholders, opinion

PROJE TABANLI ÖĞRENME YAKLAŞIMINA YÖNELİK ETKİNLİKLERİN SİBER ZORBALIK VE ÇEVİRİM İÇİ ŞİDDET FARKINDALIĞINA ETKİSİ

THE EFFECT OF PROJECT-BASED LEARNING APPROACH ACTIVITIES ON CYBERBULLYING AND ONLINE VIOLENCE AWARENESS

Aydın SELLİOĞ¹

¹Bilim Uzmanı, Milli Eğitim Bakanlığı, Mersin, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0939-4769>

ÖZET

Siber zorbalık ve çevrim içi şiddet, dijital iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte sosyal sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sorun çoğunlukla gizlilik ve sınırsız erişim gibi özelliklerin etkisi altında, internet platformlarında gözlemlenen zarar verici davranış biçimlerini kapsamaktadır. Sosyal medya, çevrim içi oyunlar ve forumlar gibi dijital alanlar, öğrenciler arasında zorbalık, taciz ve şiddet içeren eylemlerin gerçekleşmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla öğrencilere yönelik siber zorbalık ve çevrim içi şiddet gibi sosyal konularla ilgili bilinçlendirme ve önleme stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlanması bu çalışmanın çıkış noktası olmuştur. Geliştirilen stratejilerin öğrencilerin dijital dünyada güvenli ve sağlıklı bir şekilde iletişim kurmalarına ve zararlı etkilerden korunmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmada proje tabanlı öğrenme yaklaşımına yönelik etkinliklerin 10 – 18 yaş arasındaki öğrencilerin siber zorbalık ve çevrim içi şiddet farkındalığına etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda mevcut çalışma “Cyberbullying – Crime or Normalized Online Violence” adlı uluslararası eTwinning projesi kapsamında Gürcistan (16), Türkiye (5), Hırvatistan (3), Romanya (2), İspanya (2), Polonya (1), Yunanistan (1) ve Slovakya (1) okulları ortaklığında yenilikçi öğrenme uygulamalarıyla hazırlanmıştır. Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı kullanılarak 8 ülkeden 31 okulun yer aldığı mevcut çalışmaya 187 öğrenci katılmıştır. Çalışma proje etkinlikleri ile birlikte bireysel ve karma ülke takımlarıyla işbirliği içinde hazırlanan öğrenci merkezli etkinliklerden oluşmaktadır. Ayrıca siber zorbalık ve çevrim içi şiddete yönelik öğrenciler sunumlar yapmış okuldaki akranlarının da farkındalığını arttırmıştır. Sonuç olarak, proje tabanlı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin siber zorbalık ve çevrim içi şiddet konusundaki farkındalıklarını arttırmada etkili olduğu, öğrencilerde bilinçlenme düzeyi üzerindeki etkisini arttırdığı belirlenmiştir. İleriki araştırmalar için farklı yaş kategorileri üzerindeki etki değerlendirilebilir veya proje tasarımının özelliklerinin etkisi incelenebilir. Ayrıca siber zorbalık ve çevrim içi şiddetin ortaokul düzeyindeki öğrenciler arasında nasıl tanımlandığı ve algılandığı konusunda nitel çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Proje tabanlı öğrenme, siber zorbalık, çevrimiçi şiddet, dijital şiddet, eTwinning projesi

ABSTRACT

Cyberbullying and online violence emerge as social problems with the spread of digital communication tools. This problem covers harmful behavior patterns observed on internet platforms, mostly under the influence of features such as privacy and unrestricted access. Digital spaces such as social media, online games, and forums cause bullying, harassment, and violent acts among students. Therefore, contributing to the development of awareness and prevention strategies regarding social issues such as cyberbullying and online violence for students was the starting point of this study. It is thought that the developed strategies will help students communicate safely and healthily in the digital world and protect themselves from harmful effects. In this context, the study aimed to determine the effect of activities related to the project-based learning approach on the awareness of cyberbullying and online violence of students between the ages of 10 and 18. For this purpose, the current study was conducted in Georgia (16), Turkey (5), Croatia (3), Romania (2), Spain (2), Poland (1), and Greece within the scope of the international eTwinning project called "Cyberbullying - Crime or Normalized Online Violence". It was prepared with innovative learning practices in partnership with (1) and Slovakia (1) schools. Using the project-based learning approach, 187 students participated in the current study, which included 31 schools from 8 countries. The study consists of project activities and student-centered activities prepared individually and in collaboration with mixed-country teams. In addition, students made presentations about cyberbullying and online violence and increased the awareness of their peers at school. As a result, it has been determined that the project-based learning approach is effective in increasing students' awareness of cyberbullying and online violence and increases its effect on the level of awareness in students. For future research, the impact on different age categories can be evaluated or the impact of the characteristics of the project design can be examined. Additionally, qualitative studies can be conducted on how cyberbullying and online violence are defined and perceived among secondary school students.

Keywords: Project-based learning, cyberbullying, online violence, digital violence, eTwinning project

KOLB ÖĞRENME STİLİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE UYGULANMASINA YÖNELİK BİR KESİT

A CROSS-SECTION ON THE IMPLEMENTATION OF KOLB LEARNING STYLE ON
SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Hüseyin Şansal AYVAZ¹

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Amasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi
Bilim Dalı, Amasya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9154-3988>

Orhan KARAMUSTAFAOĞLU²

²Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü,
Amasya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2542-0998>

ÖZET

Bu araştırmada; 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin yaş, cinsiyet, anne-baba eğitim durumu ve fen bilimleri dersi başarıları değişkenlerine göre öğrenme stillerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemine göre yapılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Ağrı ilinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluştururken, Ağrı ili merkez ilçesindeki bir devlet okulunda öğrenim gören 260'ı kız, 267'si erkek olmak üzere toplam 527 ortaokul öğrencileri araştırmanın örnekleimidir. Araştırmada öğrencilerin öğrenme stillerinin tespit edilmesinde Evin Gencil (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri-3 (KÖSE-3) kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi, SPSS 27 paket programı kullanılarak tek yönlü varyans analizi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin öğrenme stilleri ile yaş, cinsiyet, anne ve baba eğitim durumları değişkenleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Ancak, öğrencilerin öğrenme stilleri ve fen bilimleri başarıları değişkenlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde, bu iki değişken arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin öğrenme stillerinin bilinmesi etkili ve verimli bir öğrenme ortamı oluşturma konusunda oldukça önemlidir. Öğrencinin öğrenme stiline göre öğrenme ortamı oluşturulursa öğrencinin öğrenmeye daha aktif katılımı sağlanmış olur. Bu durum da öğrenci başarısının artmasını sağlayacaktır. Çalışmada varılan sonuçlara dayanarak; çalışmanın farklı örneklem sitemleri ile yeniden gerçekleştirilerek görüşme ve gözlem sonuçları gibi nitel verilerle desteklenerek öğrenme stillerinin öğrenme-öğretme sürecindeki önemi daha iyi anlaşılabilir, öğretim programları öğrencilerin öğrenme stilleri ve başarı durumları göz önünde bulundurularak düzenlenebilir, anne ve babalar öğrenme stilleri hakkında bilgilendirilmeli, öğrencilerin sahip olduğu öğrenme stillerine yönelik tutum geliştirme çalışmaları yapılabilir, şeklinde öneriler ilgililere sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kolb öğrenme stili, Ortaokul öğrencileri, Fen Başarısı

ABSTRACT

In this study, it was aimed to compare the learning styles of 5th, 6th, 7th, and 8th grade students according to the variables of age, gender, parental education level and science course achievement. The research was conducted according to the survey method, one of the quantitative research methods. While the population of this research consists of secondary school students studying in Ağrı province, a total of 527 secondary school students, 260 girls and 267 boys, studying in a public school in the central district of Ağrı province are the sample of the research. Kolb Learning Styles Inventory-3 (LSI-3) adapted into Turkish by Evin Gencil (2007) was used to determine the learning styles of the students in the study. The data obtained in the study were analyzed by one-way analysis of variance using SPSS 27 package program. In the study, it was determined that there was no significant difference between the learning styles of the students and the variables of age, gender, mother and father education status. However, when one-way analysis of variance results of students' learning styles and science achievement variables were analyzed, it was found that there was a significant difference between these two variables. As a result, knowing students' learning styles is very important in creating an effective and efficient learning environment. If the learning environment is created according to the student's learning style, the student's more active participation in learning is ensured. This will lead to an increase in student success. Based on the results of the study; the importance of learning styles in the learning-teaching process can be better understood by re-performing the study with different sampling systems and supporting it with qualitative data such as interview and observation results, curricula can be organized by considering students' learning styles and achievement status, parents should be informed about learning styles, attitude development studies can be carried out for the learning styles that students have.

Keywords: Kolb learning style, Secondary school students, Science Achievement

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE EKOLOJİK DAVRANIŞ PRATİKLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ¹

EXAMINATION OF ECOLOGICAL BEHAVIOR PRACTICES AMONG
UNIVERSITY STUDENTS IN TERMS OF DEMOGRAPHIC VARIABLES

Duygu AKKUŞ

(ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8933-1289>)

Selvinaz SAFARİ

(ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-6354-2471>)

Turan DEMİR

(ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-7579-1498>)

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE

(ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0963-810X>)

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Psikoloji Bölümü, Samsun, Türkiye

ÖZET

Dünya üzerindeki insan aktiviteleri ve dünyadaki doğal değişimin sonucunda ortaya olumsuz etkiler çıkmaktadır. Bu olumsuz etkiler sonucunda çevre kirliliği ve iklim değişikliği görülebilmektedir. Türkiye coğrafi konumundan ötürü birden fazla iklimi bir arada görülmekte ve bu da birden fazla çevresel felaket yaşanma ihtimalini beraberinde getirmektedir. Türkiye’de sırasıyla en çok sel, kuraklık ve orman yangını görülmektedir. Yaşanan çevresel felaketlere doğrudan deneyimleme yoluyla maruz kalınabilirken, sosyal medya ve filmler aracılığıyla dolaylı yoldan da maruz kalınabilmektedir. Bu afetler ve çevre kirliliği gibi nedenler insanları fiziksel ve psikolojik olarak etkilemektedir. İnsanlar psikolojik etkilerle başa çıkmak için çevre yanlısı davranışlara yönelebilmektedir. Bu çalışmada temel olarak bir çevresel felakete doğrudan ya da dolaylı şekilde maruz kalmış üniversite öğrencilerinin çevreci davranış olarak tanımlanabilecek ekolojik davranış pratiklerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Türkiye’de eğitim gören gönüllü toplam 406 üniversite öğrencisine demografik bilgi formu içerisinde çevre felaketine maruz kalma şekli, felaketi düşünme sıklığı sorulmuş ve ekolojik pratikler ölçeği uygulanmıştır. Yapılan MANOVA analizi sonucunda

¹ Bu araştırma, TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından, 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2023 yılı 1. dönem kapsamında desteklenen 1919B012307151 numaralı projeden üretilmiştir.

kadınların çevreci davranışının, çevresel felakete verilen fiziksel, bilişsel ve duygusal tepki puanlarının erkeklerden yüksek olduğu bulunmuştur. Çevresel felakete maruz kalma şeklinin, çevreci davranış ve çevresel felakete verilen duygusal tepkinin çevresel felakete maruz kalma şekline göre farklılaştığı görülmüştür. Çevresel felakete doğrudan maruz kalan gençlerin dolaylı yoldan maruz kalanlara göre daha fazla çevreci davranışta bulunduğu ve daha fazla duygusal tepkiler verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çevreci davranışta bulunma ve çevresel felakete verilen fiziksel, bilişsel ve duygusal tepkilerin siyasi görüşe göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Çevresel felaketi ortalamanın üstünde düşünen öğrencilerin ortalamanın altında düşünen öğrencilerden fiziksel, bilişsel ve davranışsal açıda daha fazla etkilenmekte olduğu bulunmuştur. Tüm bu bulgular çevreci davranış literatürü kapsamında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: çevreci davranış, çevresel felakete doğrudan ve dolaylı maruz kalma

ABSTRACT

Negative effects occur as a result of human activities and natural change in the world. As a result of these negative effects, environmental pollution and climate change may occur. Due to its geographical location, Turkey experiences more than one climate, which brings the possibility of more than one environmental disaster. In Turkey, floods, droughts and forest fires are the most common. While environmental disasters can be directly experienced, they can also be indirectly exposed through social media and movies. Causes such as disasters and environmental pollution affect people physically and psychologically. People may turn to environmental behaviors to cope with psychological effects. This study aims to examine the demographic variables of university students who have been directly or indirectly exposed to an environmental disaster and their ecological behavior practices. A total of 406 volunteer university students in Turkey were surveyed about their exposure to environmental disasters, frequency of thinking about disasters, and ecological behavior practices. MANOVA analysis revealed that females scored higher than males in environmental behavior, physical, cognitive, and emotional responses to environmental disasters. Differentiation was observed in environmental behavior and emotional response to disasters based on the type of exposure to disasters. It was found that young people directly exposed to disasters exhibited more environmental behaviors and emotional responses compared to those indirectly exposed. Additionally, political views did not significantly affect environmental behavior and responses to disasters. Students who perceive disasters above average are more affected physically,



cognitively, and behaviorally compared to those who perceive them below average. These findings are discussed within the scope of environmental behavior literature.

Keywords: Environmental behavior, direct and indirect exposure to environmental disaster

NİTEL ARAŞTIRMADA SOSYAL İSTENİRLİK YANLILIĞI

SOCIAL DESIRABILITY BIAS IN QUALITATIVE RESEARCH

Doç. Dr. Sinan AKÇAY

Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: 0000-0001-9485-5891

Arş. Gör. Ayşe Nur BOZ

Arş. Gör., KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Konya, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-4060-4939

ÖZET

Literatürde sosyal istenirlik yanlılığı, araştırma öznelerinin sosyal olarak istenmeyen özellikleri inkar ve sosyal olarak arzu edilen özellikleri iddia etme eğilimlerini içeren ve araştırma sorularına toplumsal olarak kabul gören normatif cevaplar vermelerini ifade eden bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal istenirlik yanlılığı çalışmanın niteliğini ve incelenen olguyla ilgili uygun verilerin elde edilmesini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle derinlemesine görüşme ve odak grup görüşmeleri gibi öz-bildirime dayalı verilerin yoğun bir biçimde kullanıldığı nitel araştırmalarda sosyal istenirlik yanlılığının göz önünde bulundurulması gereklidir. Nitel araştırmalarda verilerin güven duyulabilirliğine ilişkin endişeleri ortadan kaldırmak için, sosyal istenirlik yanlılığının çerçevesini çizmek ve bu yanlılığı azaltmaya yönelik stratejiler belirlemek önemli görülmektedir. Bu çalışmanın amacı da, nitel araştırmalarda sosyal istenirlik yanlılığının etkisini azaltmak için hangi stratejilerin kullanılabileceğini incelemektir.

Sosyal istenirlik yanlılığının bazı göstergeleri; araştırma öznelerinin yanıtlarındaki aşırı uyumluluk, cevaplar arasında çelişki, abartma ya da küçümseme, gergin yüz ifadesi ve beden dilidir. Araştırmacıların sosyal istenirlik yanlılığını azaltmak için kullanılabileceği stratejiler ise; görüşmecinin araştırma öznelerine saygı duyması, kendini yeterli oranda açarak düzeyli bir samimiyet kurması, anonim ve gizliliği sıkça hatırlatması, görüşme yapılacak mekanın mahremiyet gözeterek seçmesi ve özneye açık uçlu sorular sorması gibi hususlardan oluşmaktadır.

Sonuç olarak bu araştırma nitel araştırmaların güven duyulabilirliğini artırmak için sosyal istenirlik yanlılığının olası etkilerini ve bu yanlılığı azaltmak için kullanılabilecek stratejileri ele almaktadır. Bununla beraber hiçbir strateji tek başına sosyal istenirlik yanlılığı ile başa çıkmada yeterli görülmemekte, birden fazla stratejinin birlikte kullanımı en iyi seçenek olarak kendini göstermektedir. Bu doğrultuda nitel araştırma yöntemlerini kullanan araştırmacıların sosyal istenirlik yanlılığı ile ilgili deneyimlerini ve sosyal istenirlik yanlılığını azaltmaya yönelik başvurduğu stratejileri keşfetmeye yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal istenirlik yanlılığı, nitel araştırma, güven duyulabilirlik

ABSTRACT

In the literature, social desirability bias is a concept that refers to the tendency of research subjects to deny socially undesirable characteristics and claim socially desirable characteristics and to give socially accepted normative answers to research questions. Social desirability bias negatively affects the quality of the study and obtaining appropriate data about the phenomenon under study. For this reason, social desirability bias should be taken into consideration in qualitative studies where self-report data such as in-depth interviews and focus group discussions are used extensively. In order to eliminate concerns about the trustworthiness of data in qualitative research, it is important to outline the social desirability bias and identify strategies to reduce this bias. The aim of this study is to examine which strategies can be used to reduce the impact of social desirability bias in qualitative research.

Some indicators of social desirability bias are excessive congruence in the responses of research subjects, contradiction between responses, exaggeration or minimization, tense facial expression and body language. Strategies that researchers can use to reduce social desirability bias include respecting the research subjects, establishing a level of sincerity by opening oneself sufficiently, frequently reminding them of anonymity and confidentiality, choosing the interview location with privacy in mind, and asking open-ended questions to the subject.

In conclusion, this research addresses the possible effects of social desirability bias and strategies that can be used to reduce this bias in order to increase the trustworthiness of qualitative research. However, no single strategy alone is considered to be sufficient in dealing with social desirability bias, and the use of more than one strategy together seems to be the best option. In this direction, it is recommended to conduct studies to explore the experiences of researchers using qualitative research methods about social desirability bias and the strategies used to reduce social desirability bias.

Keywords: Social desirability bias, qualitative research, trustworthiness

NORVEÇ HAKİKAT VE UZLAŞMA KOMİSYONU RAPORUNA GÖRE SAAMİLERİN NORVEÇLEŞTİRİLMESİ

ASSIMILATION OF THE SÁMI ACCORDING TO THE TRUTH AND RECONCILIATION COMMISSION REPORT IN NORWAY

Hüseyin KARABULUT

Tarih Öğretmeni, Görev Yeri: Antalya Akdeniz Sanayi Sitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Kepez / Antalya

ORCID: 0000-0002-1593-3837

ÖZET

Binlerce yıldır Kuzey İskandinavya'da yaşayan, bugün toplam nüfusu 80.000 ila 100.000 arasında bulunan Saamiler çoğunluk olarak Norveç'te yaşamaktadır. Avrupa'da hayatta kalan çok sayıda yerli halktan biri olan ve bugüne kadar bu halkın antropolojik kökeninin ne olduğu, Sami dillerinin nereden geldiği ve Kuzey Avrupa'daki topraklara ilk kez ne zaman yerleştiklerine dair ilgi odağı olmuşlardır. Saamilerin hem Asya hem de Avrupa'nın genetik özelliklerini taşıdığı düşünülmektedir. 17. yüzyılın ortalarından sonra İsveç Devleti'nin Saami bölgelerini kolonileştirmeye başlaması birçok ailenin yoksullaşmasına neden olmuştur. Yoksulluktan kaçan çoğu Saami, komşu Norveç'e göç etmiş ve 1720'den itibaren İsveç'teki pek çok Saami de hükümetin kendileri için belirlediği bölgelere yerleştirilmiştir. Saamiler baskıcı grupların çeşitli etnik, dini ve kültürel ayrımcılık politikalarıyla karşı karşıya kalmışlardır. 1850'li ve 1980'li yılların Norveçleşme politikası bunun en iyi örneğidir. Sert tedbirler, 1880 yılına kadar tüm Saami çocuklarının Norveççe konuşması, okuma ve yazmayı öğrenmesi zorunlu kılmıştır. Hatta Saami dilini konuşmaları halinde cezalandırılıyorlardı. Norveçleşme politikasına ayrılan mali destekler, 1960'ların başında, özellikle de Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Doğu'dan gelen istila korkusu ve İskandinav sınırlarındaki değişiklikler nedeniyle daha da artmıştır. 19. yüzyılda asimilasyon faaliyetlerinin tarihsel gelişimine bakıldığında "Ruslaştırma, Almanlaştırma ve Amerikanlaştırma" gibi siyaset birçok bölgede görülmektedir. Norveç Hükümeti'nin de Saamilere yönelik Norveçleştirme asimilasyon politikaları, özellikle 19. ve 20. yüzyıllar boyunca (1850-1980) etkisini göstermiş, Saami kültürü ve dili büyük ölçüde zarar görmüştür. Norveç'in asimilasyon politikasını diğerlerinden farklı kılan yanı "kararlı, sürekli ve uzun ömürlü yürütülmesinden" kaynaklı olmasıdır. Özellikle bu dönemde uygulanan devlet politikalarıyla Saami halkının dilini, kültürünü, mirasını ve yaşam tarzlarını asimile ederek Norveçleştirme amaçlanmıştır. 14 Haziran 2018'de Norveçleşme politikası ile Saami, Kven ve Norveçli Finlilere yönelik adaletsizliği araştırma amacıyla bağımsız bir komisyon olan Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu kurulmuştur. 12 üyesi bulunan komisyon topladığı bilgi, belge ve hatıraları bir rapor halinde başkent Oslo'da 1 Haziran 2023 tarihinde dünya kamuoyuna açıklayarak asimilasyon dönemini aydınlatmıştır. Komisyona başkanlık eden Dagfinn Hoybraten, "Norveç'in azınlıklara yönelik muamele konusunda gurur duyulacak bir geçmişi yok" demiştir.

Anahtar Kelimeler: Saami, Asimilasyon, Norveçleştirme

ABSTRACT

The Sámi, who have lived in Northern Scandinavia for thousands of years, with a current total population estimated between 80,000 and 100,000, predominantly reside in Norway today. As one of the surviving indigenous peoples in Europe, questions regarding the anthropological origins of this group, the origins of the Sámi languages, and when they first settled in the Northern European territories have been of interest. It is believed that the Sámi carry genetic characteristics from both Asia and Europe. Starting from the mid-17th century, the colonization of Sámi territories by the Swedish State led to the impoverishment of many families. Fleeing poverty, numerous Sámi migrated to neighboring Norway, and from 1720 onwards, many Sámi in Sweden were relocated to areas designated by the government. The Sámi have faced various forms of ethnic, religious, and cultural discrimination through oppressive policies by dominant groups. The Norwegianization policy from the 1850s to the 1980s is a prime example of this. Stringent measures mandated that all Sámi children learn to speak, read, and write in Norwegian by 1880, with punishment for speaking the Sámi language. Financial support allocated for Norwegianization policies increased further in the early 1960s, particularly after World War I, due to fears of invasion from the East and changes in Scandinavian borders. Examining the historical development of assimilation activities in the 19th century, policies such as "Russification," "Germanization," and "Americanization" are observed in many regions. The Norwegian government's Norwegianization assimilation policies towards the Sámi, especially throughout the 19th and 20th centuries (1850-1980), significantly damaged Sámi culture and language. What sets Norway's assimilation policy apart from others is its "persistent, continuous, and long-lasting execution." Particularly during this period, state policies aimed at assimilating Sámi language, culture, heritage, and ways of life into Norwegian culture. On June 14, 2018, an independent commission called the Truth and Reconciliation Commission was established to investigate the injustices towards the Sámi, Kven, and Norwegian Finns due to the Norwegianization policy. With 12 members, the commission illuminated the assimilation period by presenting its findings, documents, and memories in a report publicly announced in Oslo on June 1, 2023. Dagfinn Hoybraten, who chaired the commission, said, "Norway does not have a proud history when it comes to treatment of minorities."

Keywords: Sámi, Assimilation, Norwegianization

1980-1983 DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI
TURKISH FOREIGN POLICY IN THE PERİOD 1980-1983
TURKISH FOREIGN POLICY IN THE PERIOD 1980-1983

Esra İNAL

Doktora Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü,
Konya, Türkiye.
0000-0001-7574-7238

ÖZET

Türk siyasi tarihinde darbeler kalıcı ve derin izler bırakmıştır. Darbeler, önceden planlanıp farklı nedenlere dayandırılarak hayata geçirilmiş, sonuçları da birbirinden farklı olmuştur. Fakat sonuçta darbeler, Türkiye'nin gelişip ilerlemesine engel olmuşlardır. Türk demokrasi tarihinde 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve 12 Mart 1971 Muhtırası'ndan sonra yapılan darbelere biri de 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi'dir. 1980 Darbesi'nde Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren başkanlığında oluşan Milli Güvenlik Konseyi, yayınladıkları bildiri ile ülke yönetimine el koyarak Türkiye'nin demokrasi sürecini kesintiye uğratmıştır. Dönemin başbakanı Bülent Ulusu (20 Eylül 1980-13 Aralık 1983) olmasına rağmen yasama, yürütme, iç ve dış politika yetkileri her zaman Kenan Evren ve üç komutanın (Kara Kuvvetleri Komutanı Nurettin Ersin, Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya, Deniz Kuvvetleri Komutanı Nejat Tümer) elinde olmuştur. Darbe yönetimi, ülke içinde istikrarsızlığa neden olurken, dış politikadaki ilişkileri de etkilemiştir. Askeri darbe yönetimi, dış politikada statükoya aykırı ve esnek kararlar almaktan kaçınmamış, alınan kararlarla Türk dış politikasında gelişmeler yaşanmıştır. Dış güçlerin aktörlerinden olan Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nin darbe sürecinden haberdar olduğu ve darbe sonrasında yaşanan gelişmelerde Türkiye'yi siyasi ve ekonomik olarak desteklediği görülmektedir. Bu dönemde ayrıca; Yunanistan, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET), Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB), Orta Doğu Ülkeleri (Irak, İran, Ürdün) ve Ermeni Terör Örgütü ASALA ile ekonomik, siyasi ve askeri ilişkilerde bulunulmuştur. Bu çalışmamızda bu ilişkilerin ortaya çıkması, gelişim süreçleri ve ortaya çıkan sonuçların Türkiye Cumhuriyeti'ne etkileri incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: 12 Eylül 1980, Türk Dış Politikası, Darbe Yönetimi.

Abstract

Coups have left permanent and deep traces in Turkish political history. Coups were planned in advance and implemented for different reasons, and their results were different from each other. But ultimately, the coups prevented Turkey from developing and progressing. One of the coups made after the 27 May 1960 Military Coup and the 12 March 1971 Memorandum was the 12 September 1980 Military Coup. The National Security Council, which was formed under the chairmanship of Chief of General Staff General Kenan Evren during the 1980 Coup, interrupted Turkey's democratic process by seizing the country's administration with the declaration they published. Although the prime minister of the period was Bülent Ulusu (20 September 1980-13 December 1983), legislative, executive, domestic and foreign policy powers were always in the hands of Kenan Evren and three commanders (Land Forces Commander Nurettin Ersin, Air Forces Commander Tahsin Şahinkaya, Naval Forces Commander Nejat Tümer). While the coup administration caused instability within the country, it also affected foreign policy relations. The military coup administration did not refrain from making flexible decisions that were contrary to the status quo in foreign policy, and developments were experienced in Turkish foreign policy with the decisions taken. It is seen that the United States of America (USA), one of the actors of foreign powers, was aware of the coup process and supported Turkey politically and economically in the developments after the coup. During this period also; Economic,

political and military relations have been established with Greece, the European Economic Community (EEC), the Union of Soviet Socialist Republics (USSR), the Middle Eastern Countries (Iraq, Iran, Jordan) and the Armenian Terrorist Organization ASALA. In this study, the emergence of these relations, their development processes and the effects of the resulting results on the Republic of Turkey are examined.

Key Words: September 12, 1980, Turkish Foreign Policy, Coup Management.

TOPLUMSAL ÇÖZÜLME BAĞLAMINDA SAFVET NEZİHİ’NİN “KADINLAR ARASINDA” ROMANINA BİR BAKIŞ

A LOOK AT SAFVET NEZİHİ'S NOVEL "KADINLAR ARASINDA" IN THE CONTEXT OF SOCIAL DISSOLUTION

Ayşenur AKIN

Doktora Öğrencisi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yeni Türk Edebiyatı, Ankara, Türkiye.

¹ORCID ID: 0000-0002-5772-3045

ÖZET

Türk toplumu Tanzimat Dönemi ile birlikte yeni bir medeniyet dairesine girmiştir. Batı medeniyetini yanlış anlayan Türk toplumu, toplumsal bir dönüşüm geçirmiştir. Dönemin sosyo-kültürel anlayışı ile birlikte bozulan insan tipi, romanlardaki ahlak çözümlerinin görülmesi açısından önemlidir. Tüm bu değişim ve dönüşümlerin yaşanması neticesinde Safvet Nezihî'nin eserleri dönemin değişimine izlek sürülmesi açısından öncü bir rol oynamıştır. Safvet Nezihî'nin “Kadınlar Arasında” adlı romanından hareketle dönemin aksaklıklarının insana ve topluma nasıl sirayet ettiği belirlenmiş; eser izleğinde toplumsal dönüşümün izleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Servet-i Fünûn, Safvet Nezihî, Kadınlar Arasında, roman.

ABSTRACT

Turkish society entered a new civilization with the Tanzimat Period. Turkish society, which misunderstood Western civilization, has undergone a social transformation. The human type, which deteriorates with the socio-cultural understanding of the period, is important in terms of seeing the moral disintegration in the novels. As a result of all these changes and transformations, Safvet Nezihî's works played a leading role in tracing the change of the period. Based on Safvet Nezihî's novel "Kadınlar Arasında", it has been determined how the disruptions of the period affected people and society; Traces of social transformation were seen in the theme of the work.

Keywords: Servet-i Fünûn, Safvet Nezihî, Kadınlar Arasında, novel.

YAHUDİLİKTE BİR DİNİ KURAL OLARAK SİNAGOGDA KADINLAR İLE ERKEKLERİN AYRI OTURUŞLARI

AS A RELIGIOUS RULE IN JUDAISM, SITTING OF WOMEN AND MEN
SEPARATELY IN THE SYNAGOGUE

Doç. Dr. İsmail BAŞARAN

Balıkesir Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı,

orcid.org/ 0000-0003-4408-0842

ÖZET

Sinagogda ibadet edecek kadınlar için erkeklerden ayrı bir yer ayrılması meselesinin geçmişi üç bin yıl önceki Mabet günlerine kadar gitmektedir. Mabetdeki en geniş bölüm *Ezrat Naşim* (*Kadınlar Bölümü*) bölümü idi ve aslında bu isme rağmen bu yer, kadınlar ile erkeklerin ayrı tutulması gayesiyle ayrılmış bir bölüm değildi. Burada amaç, cinsiyete bakmaksızın temiz olan ile temiz olmayanı birbirinden ayırmaktı. Kadınlar aylık period dönemlerinde pis kabul ediliyorlardı (Levililer 15: 19-32). Erkekler de, Levililer Bölümünde (13:15) tarif edilen belirli deri hastalıklarından müzdarip iseler onlar da pis kabul ediliyorlardı ve ibadet esnasında bir dini mecburiyet olarak bu bölümde bulunmaları gerekiyordu. Bu sebeple, çoğunlukla, rahatsızlığı olan erkeklerden daha fazla kadın aylık periyodlarından dolayı bu bölümde (pis kişiler olarak) yer aldığından Mabetin bu bölümü *Kadınlar Bölümü* olarak adlandırılmış ve böyle bilinmiştir. Mabetin en üst derecedeki din adamı tarafından *Yom Kipur*'da *Tora* okunması bu bölümde icra ediliyordu.

Günümüzde ise, temeli *Ezrat Naşim*'e dayanan sinagogda kadın ve erkeğin ayrı oturması, Halaka açısından bir belirsizlik olsa da, *mehitza* denilen bir ayraç veya perde gibi basit bir fiziksel ayraç ile yapılmaktadır. *Mehitza*, ağırlıklı olarak Ortodoks sinagoglarında bulunmakta, Muhafazakar ve Reformist sinagoglarda bulunmamaktadır. Aslında *Mehitza*'nın nedeni, erkek cemaate ibadete odaklanmaları için daha fazla fırsat sağlamaktır. Ancak Kadınlar bölümünün basmakalıp bir şekilde kadınların ibadet etmeden sadece kendi aralarında sohbet ettikleri bir yer halini aldığı da görülmektedir. Diğer taraftan bazı sinagoglarda kadınlar bölümünde konuşmaya bile sıfır tolerans gösterilmektedir. Buna ek olarak, *mehitza*'nın kadınlara sinagogdaki toplu ibadet törenini bütünüyle duyma ve görme şansı sağladığı birçok sinagog da bulunmaktadır. Sinagogda ayrı oturmanın en bariz bir faydası, asıl odak noktasının karşı cins üzerinde değil, dua ve ibadet üzerinde olmasını sağlamaya yardımcı olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Mabed, Ezrat Naşim, Sinagog, Mehitza.

ABSTRACT

The issue of separating a separate place for women to pray in the synagogue from men dates back to the days of the Temple three thousand years ago. The largest section in the temple was the *Ezrat Nashim* (Women's Section), and despite this name, this place was not a section separated for the purpose of keeping men and women separate. The aim here was to distinguish between the clean and the unclean, regardless of gender. Women were considered unclean during their monthly periods (Leviticus 15:19-32). If men suffered from certain skin diseases described in Leviticus (13:15), they were also considered unclean and had to be present in this section during worship as a religious obligation. For this reason, this section of the Temple was named and known as the Women's Section, since more women than men with illnesses were in this section (as unclean people) due to their monthly periods. The *Torah* reading on *Yom Kippur* by the temple's highest-ranking cleric was performed in this section.

Nowadays, in the synagogue, which is based on *Ezrat Nashim*, men and women are seated separately, although there is an ambiguity in terms of *Halaka*, it is done with a simple physical separation such as a divider or curtain called *mehitza*. *Mehitza* is found predominantly in Orthodox synagogues and is absent in Conservative and Reform synagogues. In fact, the reason for *Mehitza* is to provide the male congregation with more opportunities to focus on their worship. However, it is also seen that the Women's section has stereotypically become a place where women only chat among themselves without praying. On the other hand, in some synagogues, there is zero tolerance for even talking in the women's section. In addition, there are many synagogues where *mehitza* provides women with the opportunity to hear and see the synagogue's corporate prayer ceremony in its entirety. One obvious benefit of sitting apart in synagogue is that it helps ensure that the primary focus is on prayer and worship, not on the opposite gender.

Key Words: Temple, Ezrat Nashim, Synagogue, Mehitza.

YAPAY ZEKADA ANLAM ARAYIŞI BAĞLAMINDA DİN VE DİNDARLIK RELIGION AND RELIGIOUSNESS IN THE CONTEXT OF THE SEARCH FOR MEANING IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Dr. Mehmet Emrullah DURAN

(ORCID: 0000-0001-9952-5103)

Selçuk University, Faculty of Islamic Studies, Department of Psychology of Religion, Konya-
Türkiye

ÖZET

İnsanların bedensel ve ruhsal açıdan birçok gereksinimleri bulunmaktadır. Ruhsal ihtiyaçlardan olan anlam arayışı insanların varoluşlarından itibaren cevabını aradıkları soruların başında yer almaktadır. Psikoloji çalışmaları ve din psikolojisi araştırmaları bağlamında anlam ihtiyacı kişiler için göz ardı edilemez bir durum olduğu için Frankl, James, Allport, Maslow, Adler, Jung ve Fowler gibi kuramcılar inanç ile anlamlandırmanın ilişkisi üzerine teoriler geliştirmişlerdir. İlgili teorilerden hareketle birey anlam arayışını gerçekleştirerek yokluktan kurtulmayı hedeflemekte ve aşkın olan varlıkla ilişki kurmayı amaçlamaktadır. Anlamı ve amacı olmayan bir yaşam bireylerin psikolojik iyi oluşlarına ve psikolojik sağlamlıklarında birçok olumsuzluğa yol açmaktadır. Bu sebepten dinlerin amaçlarından birisi de bireylerin merak ve sorgulamalarını gidermek olduğu için dinler veya inanç sistemleri anlam arayışı konusunda müntesiplerine çeşitli açıklamalar sunmaktadırlar. Bu araştırmada bir yapay zekâ dil modeli olan ve OpenAI tarafından tasarlanan ChatGPT-4 (Generative Pre-trained Transformer-4) modelinin din psikolojisi araştırmalarına ne gibi katkı sağlayacağı örnek metinler üzerinden incelenmiştir. Yapay zekâyâ anlam arayışı, anlam arayışını etkileyen faktörler, din, dinin geleceği, dindarlık, dindarlığı etkileyen faktörler ve yapay zekanın anlam arayışına, dine, dindarlığa katkıları konularında çeşitli sorular yöneltilmiştir. Yapay zekânın verdiği cevaplar bütüncül bakış açısıyla ele alınmış ve ilgili literatür göz önünde bulunduralarak yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda yapay zekâyâ göre bireylerin anlam arayışında din ve onların dindarlığı önemli etkenlerin başında yer almaktadır. Ayrıca yapay zekâ kişilerin anlam arayışlarına bilgi yönetimi ve kişiselleştirilmiş öneriler bağlamında destek olacağını varsayarken dinlerin ise bu arayışın giderilmesinde merkezi bir noktada yer aldığını vurgulayarak ahlaki değerlere de dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Din Psikolojisi, Anlam Arayışı, Din, Dindarlık

ABSTRACT

People have many physical and spiritual needs. The search for meaning, which is one of the spiritual needs, is one of the questions that people have been looking for answers to since their existence. Since the need for meaning is an unignorable situation for people in the context of psychological studies and psychology of religion research, theorists such as Frankl, James, Allport, Maslow, Adler, Jung and Fowler have developed theories on the relationship between belief and meaning. Based on the relevant theories, the individual aims to escape from nonexistence by searching for meaning and aims to establish a relationship with the transcendent being. A life without meaning and purpose causes many negativities in the psychological well-being and psychological resilience of individuals. For this reason, since one of the purposes of religions is to satisfy individuals' curiosity and questioning, religions or belief systems offer various explanations to their followers regarding the search for meaning. In this research, the contribution of the ChatGPT-4 (Generative Pre-trained Transformer-4) model, an artificial intelligence language model designed by OpenAI, to research on the psychology of religion was examined through sample texts. Various questions have been asked to artificial intelligence about the search for meaning, factors affecting the search for meaning, religion, the future of religion, religiosity, factors affecting religiosity, and the contributions of artificial intelligence to the search for meaning, religion and religiosity. The answers given by artificial intelligence were discussed from a holistic perspective and interpreted taking into account the relevant literature. As a result of the research, according to artificial intelligence, religion and their religiosity are among the most important factors in individuals' search for meaning. In addition, while artificial intelligence assumes that it will support people's search for meaning in the context of information management and personalized suggestions, it also draws attention to moral values by emphasizing that religions are at a central point in fulfilling this search.

Keywords: Psychology of Religion, Search for Meaning, Religion, Religiosity

NECMETTİN ERBAKAN POPÜLİZMİ ÜZERİNE: ADİL DÜZEN, MANEVİ KALKINMA VE MİLLİ GÖRÜŞ

ON NECMETTİN ERBAKAN'S POPULISM: FAIR ORDER, SPIRITUAL
DEVELOPMENT AND NATIONAL VISION

Dr. Öğrencisi Sema SERTKAYA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji, Çanakkale,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5594-9446>

Prof. Dr. Cumhuri ASLAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji, Çanakkale,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7576-6571>

ÖZET

Osmanlı imparatorluğunun son dönemlerinde görünürlük kazanan ve Türk siyasal tarihinin şekillenmesinde önemli bir rol oynayan popülizm, günümüz Türk siyasal yaşamında da varlığını korumaya devam etmektedir. Popülizmin hem dünya siyaseti bağlamında hem Türk siyasal tarihi bağlamında gelişimi incelendiğinde farklı siyasal partiler ve liderlerle ilişki kurabilen bir kavram olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum popülizme içkin tanımsal belirsizliğe yol açmaktadır. Her ne kadar popülizm tanımsal bir muğlaklığa sahip olsa da *Halk*, *Seçkinler* ve *Genel İrade* kavramları popülizmin temel referanslarıdır. Popülizme ait bu temel kavramların anlamları ulusal ve uluslararası siyaset arenasında yer alan liderler özelinde değişiklik göstermektedir. Dolayısıyla siyasal liderlerin halk vurgusuyla kast ettikleri kesimin kim olduğu, seçkinler olarak adlandırdıkları konumda kimlerin yer aldığı ve genel irade vurgusu ile neyi kast ettiklerinin saptanması önem teşkil etmektedir. Bu çalışmanın amacı halk, seçkinler ve genel irade kavramları çerçevesinde Necmettin Erbakan'ın popülizminin genel çerçevesini çizdikten sonra Erbakan'ın popülist siyasetinin sağ, muhafazakar, milliyetçi versiyonunu ortaya koymaktır. Bu amaçla Erbakan'ın söylemleri eleştirel söylem analizi tekniğinden faydalanılarak irdelenmiştir.

Erbakan siyasi felsefesini *Milli Görüş* olarak adlandırmaktadır. *Milli Görüş*, İslami içerikli bir ahlaki düzen ve manevi kalkınmayı amaçlamakta ve bu sayede *Adil Düzene* erişilebileceğini savunmaktadır. Bu bağlamda Erbakan halk kavramına değil, millet kavramına vurgu yapmaktadır. Erbakan'ın millet ile kast ettiği kesim ise aynı inanç etrafında bir araya gelen Müslümanlardır. Erbakan *Milli Görüş* hareketi temelinde siyonist, emperyalist Batılı devletleri ve İslami ilkeleri göz ardı ederek, Batı ile ilişkiler kurmaya çalışan Adalet Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisini seçkinler olarak konumlandırmaktadır. Erbakan, genel irade anlayışını ise milletin inancına, değerlerine ve örfüne uygun bir anayasanın milletin kendisi tarafından yapılması gerektiğini vurgulayarak ortaya koymaktadır. Türk siyasetinde alışlagelmiş siyasetçilerden farklı bir siyasal çizgide ilerleyen Erbakan, izlemiş olduğu sağ, muhafazakar, milliyetçi popülist siyaseti ile Türkiye'nin ilk *İslamcı başbakanı* olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Popülizm, Sağ Popülizm, Necmettin Erbakan, Adil Düzen, Milli Görüş

ABSTRACT

Populism, which gained visibility in the last periods of the Ottoman Empire and played an important role in shaping Turkish political history, continues to maintain its presence in today's Turkish political life. When the development of populism is examined both in the context of world politics and in the context of Turkish political history, it is noteworthy that it is a concept that can establish relationships with different political parties and leaders. This situation leads to the definitional ambiguity inherent in populism. Although populism has a definitional ambiguity, the concepts of *Public*, *Elites* and *General Will* are the basic references of populism. The meanings of these basic concepts of populism vary depending on the leaders in the national and international political arena. Therefore, it is important to determine who political leaders mean by emphasizing the people, who is in the position they call the elite, and what they mean by emphasizing the general will. The aim of this study is to reveal the right, conservative, nationalist version of Necmettin Erbakan's populist politics, after drawing the general framework of Erbakan's populism within the framework of the concepts of *Public*, *Elites* and *General Will*. For this purpose, Erbakan's discourses were examined using the critical discourse analysis technique.

Erbakan calls his political philosophy *National Vision*. The *National Vision* aims for a moral order and spiritual development with Islamic content and argues that a just order can be achieved in this way. In this context, Erbakan emphasizes the concept of nation, not the concept of public. Erbakan means by nation is Muslims who come together around the same belief. On the basis of the *National Vision* movement, Erbakan positions the Justice Party and Republican People's Party as elites, trying to establish relations with the West, ignoring the Zionist, imperialist Western states and Islamic principles. Erbakan reveals his understanding of general will by emphasizing that a constitution in line with the nation's beliefs, values and customs should be made by the nation itself. Erbakan, who followed a different political line than the usual politicians in Turkish politics, became Turkey's first Islamist prime minister with his right, conservative, nationalist populist politics.

Key Words: Populism, Right Populism, Necmettin Erbakan, Fair Order, National Vision

FELSEFE VE MEDENİYET İLİŞKİSİ

FELSEFE VE MEDENİYET İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Hacı Ahmet ŞİMŞEK

Kastamonu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Kastamonu, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1423-2120>

Şeyma ŞAKAR

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Felsefe Bölümü, Ankara, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-4285-8293>

ÖZET

İnsan çağlar boyu yaptığı eylemler ile dünyayı şekillendirmiş, değiştirmiş ve dönüştürmüştür. Ortaya koyduğu maddi ve manevi zenginlikler medeniyet başlığı altında toplanmış, nesilden nesillere aktarılan bir miras halini almıştır. Bu mirasın koruyucusu ise felsefe olmuştur. Felsefe insanın kâinatı anlamasında yol gösterici olma rolünü üstlenmiş, onun önderliğinde medeniyetler gelişmiş ve varlıklarını gelecek kuşağa aktarmıştır. Aynı şekilde medeniyetler de sahip oldukları birikimle felsefi düşüncenin gelişmesine katkı sağlamıştır. Büyük medeniyetler sağlam felsefeler üzerine kurulmuştur. Felsefe ve medeniyet arasındaki ilişki oldukça önemli olmasına rağmen, bilimsel ve akademik alanda gereken ilgiyi görmemiştir. Bu araştırmanın amacı bu ilişkiyi ortaya koymaktır. Medeniyet kavramı içinde olan, bir toplumun sahip olduğu maddî ve manevî birikimin içinde yer alan; kültür, sanat ve edebiyat temelde felsefenin ürünüdür. Bir medeniyetin bütün yönleriyle anlaşılması onun ortaya çıktığı felsefesinin anlaşılması ile mümkündür. Bu çalışmada özellikle bu konunun önemi gösterilmiş ve tartışılmıştır. Araştırma, analizi sonucunda medeniyetlerin anlaşılmasının ancak o zeminde ortaya çıkan felsefenin anlaşılması ile mümkün olduğu düşüncesine ulaştırmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnsan, kültür, toplum, felsefe, medeniyet

ABSTRACT

Throughout the ages, humanity has shaped, altered, and transformed the world with its actions. The material and spiritual richness that have been revealed have been gathered under the heading of civilization and become a legacy inherited from generation to generation. The guardian of this heritage is philosophy. Philosophy has assumed the role of leading mankind in comprehending of the universe, civilization has been developed under its leadership, and transferred its assets to future generations. Likewise, civilizations have contributed to the development of philosophical thought with the experiences. Great civilizations have been built on substantial philosophies. Despite the fact that the relationship between philosophy and civilization is very important, it has not been attituded by the necessary concern in the aspects of science and academy. The purpose of this research is to establish this relationship. Within the concept of civilization, ; culture, art and literature that exist in the material and spiritual accumulation of a society that it possesses are basically products of a philosophy. An understanding of a civilization in all its aspects is probable by the understanding of its emerging philosophy. In this study, this subject has been particularly set out and discussed . This work has been particularly shown and discussed in this work. As a result of the research analysis, the understanding of the civilizations was only possible with the understanding of the philosophy that emerged at that timeAs a result of the research analysis,the matter of understanding of the civilizations is understood that it can be only probable by understanding of the philosophy that emerged at that time.

Keywords: Human, culture, society, philosophy, civilization

OKUMA BAŞARISININ YARATICI DÜŞÜNME İLE İLİŞKİSİ¹

THE RELATIONSHIP BETWEEN READING ACHIEVEMENT AND CREATIVE THINKING

Elif SEYMEN¹

¹Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Trabzon, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-3811-7855>

Mehmet Alihan DEĞER²

² Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Trabzon, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-2153-5627>

Hacer DENİZ³

³Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, TÖMER, Trabzon, Türkiye

³ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2604-1893>

ÖZET

Okuma, kişinin ön bilgilerini kullanarak karşılıklı etkileşime dayalı, belirli amaç ve yöntemlerle anlam kurma sürecidir. Birey okuduğunu anladığı bilgileri halihazırda kendisinde bulunan bilgilerle sentezleyip yeni ürünler ortaya koymaktadır. Bu sebepten ötürü okuma ile yaratıcı düşünmenin arasında ilişki olduğu düşünülmektedir. Bu hususta okuduğunu anlayan, yorumlayan, kullanan ve yeni bilgiler üretip karşılaştığı yeni problemlere çözüm üretebilecek bireyler yetiştirmek önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı 8. sınıfta eğitim gören ortaokul öğrencilerinin okuma başarıları ile yaratıcı düşünme eğilimleri arasında ilişki olup olmadığı ve varsa ne düzeyde olduğunun belirlenmesidir. Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel desende gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın evrenini Türkiye’ de 2023-2024 eğitim öğretim yılında devlet okullarında öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Alt evrenini ise Trabzon ili il merkezindeki devlet okullarında 2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrenim gören ortaokul 8. sınıf öğrencileri oluşturacaktır. Örneklem belirlenirken alt evren içerisinde yer alan 8. sınıf ortaokul öğrencileri seçkisiz örnekleme yöntemlerinden aşamalı/küme örnekleme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Küme örnekleme kullanılmasının nedeni doğrudan bireyler değil, okul ve sınıf gibi kümeler seçilmesidir. Bu kümelerde yer alan öğrenciler üzerinden çalışma gerçekleştirilmiştir. Böylece seçilen 10 ortaokuldan 256 kız öğrenci ve 278 erkek öğrenci olmak üzere toplamda 534 8. sınıf öğrenci üzerinde araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada PISA 2018 Okuduğunu Anlama Testi

¹ Bu araştırma 2023 yılında kabul edilen “Okuma Başarısının Yaratıcı Düşünme ile İlişkisi” adlı TUBİTAK 2209-A projesinden hareketle oluşturulmuştur.



ile Deniz ve Demir tarafından (2024) geliştirilen Yaratıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında etik kurul ve İl MEM izni ile valilik onayı alınmış, gönüllülük ilkesine bağlı kalınmıştır. Verilerin analizinde SPSS kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için ilişki analizinde parametrik olan t-testi, anova, Pearson korelasyon ve regresyon gerçekleştirilmiştir. 8. Sınıf öğrencilerinin okuma başarıları ile yaratıcı düşünme eğilimleri arasında düşük etki düzeyinde ilişki bulunmuş, okuma başarısının yaratıcı düşünme eğilimini düşük etki düzeyinde yordadığı tespit edilmiştir. Gerçekleştirilen t-testleri sonucunda okuma başarısının kız öğrencilerin lehine anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilirken yaratıcı düşünme konusunda herhangi bir farklılaşma tespit edilememiştir. Daha çok gerçek ortamda oyun oynayan öğrencilerin yaratıcı düşünme eğilimlerinin daha çok sanal ortamda oyun oynayanlara göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Düzenli kitap okuyan öğrencilerin hem yaratıcı düşüncelerinin hem de okuduğunu anlama başarılarının düzenli kitap okumayanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca okuma süreleri arttıkça okuma başarıları ve yaratıcı düşünme eğilimlerinin arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: anlama, okuma başarısı, okuma becerisi, yaratıcı düşünme, yaratıcılık

ABSTRACT

Reading is the act of deriving meaning through purposeful and methodical engagement, utilizing one's existing knowledge. The individual combines the information he reads and comprehends with his existing knowledge to generate novel goods. Hence, it is believed that there exists a correlation between reading and the capacity for imaginative cognition. It is crucial to cultivate individuals who possess the ability to comprehend, analyze, and apply information they read, generate novel knowledge, and devise solutions to unfamiliar challenges they confront. The objective of this study is to ascertain the correlation between the reading proficiency of 8th grade secondary school students and their inclination towards creative thinking, and to identify the degree of this association, if any. This study was conducted using a correlational design, which is one of the quantitative research approaches. The demographic for this study comprises secondary school students enrolled in public schools in Turkey during the 2023-2024 academic year. The sub-universe will comprise eighth-grade children attending public schools located in the city core of Trabzon for the academic year 2023-2024. The sample for this study consisted of 8th grade secondary school students inside the sub-universe. The selection of participants was done using phased/cluster sampling methods, which is a type of random sampling. Cluster sampling is employed because it involves selecting clusters, such as schools and courses, rather than simply selecting people. The investigation was conducted on pupils within these groupings. The study was carried out on a cohort of 534 students in the 8th grade, consisting of 256 females and 278 males, who were selected from 10 secondary schools. The study utilized the PISA 2018 Reading Comprehension Test and the Creative Thinking Tendency Scale, which was developed by Deniz and Demir in 2024. The data collection process involved obtaining consent from the ethical committee, the Provincial MEM, and the governorship. The principle of volunteerism was strictly followed. The data was analyzed using SPSS. Given that the data had a normal distribution, various statistical tests such as parametric t-test, ANOVA, Pearson correlation, and regression were conducted to analyze the association. An insignificant correlation was observed between the reading proficiency of 8th grade pupils and their inclination towards creative thinking. Furthermore, it was concluded that reading proficiency has a minimal impact on predicting creative thinking tendencies. The t-tests revealed a substantial difference in reading achievement, favoring female pupils. However, no difference was found in creative thinking. Research has established that students who engage in gaming activities inside real locations exhibit higher levels of creative thinking compared to those who play games in virtual environments. Research has demonstrated that children who engage in regular book reading have superior levels of creative thinking and reading comprehension compared to their peers who do not engage in regular book reading. Moreover, research has established a positive correlation between the amount of time spent reading and both reading proficiency and inclination towards creative thinking.

Keywords: understanding, reading success, reading skill, creative thinking, creativity

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “YAPAY ZEKA” KAVRAMINA İLİŞKİN GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLARIN İNCELENMESİ

ANALYSIS OF METAPHORS DEVELOPED BY MIDDLE SCHOOL STUDENTS
REGARDING THE CONCEPT OF "ARTIFICIAL INTELLIGENCE"

Yasemin YÜZBAŞIOĞLU¹

¹Dr, MEB, İhsan Özkaşıkçı Anaokulu, Konya, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2493-7784>

Osman ÖZKAN²

²UZ, MEB, Gödene Toki Şehit Yunus Berber İlkokulu, Konya, Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-9618-1912>

Mehmet DOĞRU³

³Öğretmen, MEB, İhsan Karacığan Anaokulu, Konya, Türkiye

³ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2259-3014>

ÖZET

Bu araştırma Konya il merkezindeki ortaokula devam eden 8. sınıf öğrencilerinin “yapay zekâ” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforları incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında ortaokula eden 100 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 45’i kız, 55’i erkektir. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen demografik bilgi formu ve veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu veri toplama aracında öğrencilerin matematik kavramına ilişkin görüşlerinin alınacağı bir soru vardır. “Yapay zeka.....gibidir; çünkü” şeklinde bir cümle verilmiş ve öğrencilerin boş bırakılan yeri kendi düşüncelerine göre doldurmaları istenmiştir Öğrencilere “Yapay Zeka gibidir. Çünkü.....“ ifadesi verilerek yapay zeka kavramı için zihinlerinde sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmaları amaçlanmıştır. Araştırmada “çünkü” kavramına yer verilmesinin amacı, katılımcıların zihinlerinde sahip oldukları metaforları açıklayıcı neden belirtmeleridir. Çalışmanın yöntemi olay, olgu ve kavramları açıklamak amacıyla kullanılan nitel araştırmalar arasında yer alan betimsel yöntemdir. Araştırmada elde edilen verilerin toplanmasında ve analizinde nitel araştırmadan yararlanılmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden “içerik analizi” yöntemi çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmada yer alan öğrenciler yapay zeka kavramına ilişkin 36 metafor geliştirmişlerdir. Geliştirilen bu metaforlar ortak özellikleri değerlendirilerek temalar altında toplanmıştır. Bu temalar 3 farklı kategoride toplanmıştır. En çok üretilen metaforlar arasında “robot, bilgisayar, makine ve insansız araç” yer almıştır. Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar kavramsal kategoriler üzerinden

yapay zekâyı daha çok “mekanik ve fiziksel bir araç” olarak algıladıkları ve yapay zekâ hakkında doğru ve yeterli bilgiye sahip olmadıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, Metafor, Eğitim

ABSTRACT

This research was conducted to examine the metaphors developed by 8th-grade students attending a middle school in the city centre of Konya regarding the concept of "artificial intelligence". The study group consisted of 100 students attending middle school in the 2023-2024 academic year, with 45 being female and 55 male. A demographic information form and data collection tool developed by the researchers were used to collect data in the research. In this data collection tool, there was a question where students were asked to fill in the blank space according to their own thoughts about the concept of mathematics. The sentence given was " Artificial Intelligence is like...; because...". Students were given the statement "Artificial Intelligence is like... Because..." to reveal the metaphors they have in their minds for the concept of artificial intelligence. The purpose of including the word "because" in the research is for the participants to provide explanatory reasons for the metaphors they have in their minds. The method of the study is descriptive, which is among qualitative research methods used to explain events, facts, and concepts. Qualitative research was used in the collection and analysis of the data obtained in the research. This research was conducted within the framework of the "content analysis" method, which is one of the qualitative research methods. The students involved in the research developed 36 metaphors related to the concept of artificial intelligence. These metaphors were grouped under themes by evaluating their common characteristics. These themes were categorised into 3 different categories. Among the most produced metaphors were "robot, computer, machine, and unmanned vehicle". It was found that the metaphors created by students mostly perceive artificial intelligence as a "mechanical and physical tool" through conceptual categories and lack accurate and sufficient knowledge about artificial intelligence.

Keywords: Artificial Intelligence, Metaphor, Education

GENÇLERİN SAHİP OLDUKLARI TEMEL DEĞERLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: KARAMAN ÖRNEĞİ

A RESEARCH ON THE CORE VALUES HOLD BY YOUTH: THE KARAMAN
EXAMPLE

Gizem SAYGILI¹

¹Prof. Dr, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü,
Karaman, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1787-2492>

ÖZET

Gençlerin sahip oldukları temel değerleri belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma, genel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı devlet okullarına devam eden 809 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların % 15,7'si 14 yaşlarında, % 54'nün 15-16 yaşlarında ve % 30,3'ünün ise 17-18 yaşlarındadır. Katılımcıların 149'u Güzel Sanatlar Lisesine, 141'i Sağlık Meslek Lisesine, 120'si Teknik Eğitim Lisesine, 120'si İmam Hatip Lisesine, 107'si Anadolu Lisesi, 95'si Fen Lisesine ve 77'si Sosyal Bilimler Lisesine devam etmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Portre Değerler Ölçeği kullanılmıştır. Güç, Başarı, Yasamdan Haz Alma, Uyarılım, Öz yönelim, Evrensellik, Yardımseverlik, Geleneksellik, Uyuma, Güvenlik alt boyutlarından oluşan ölçekten elde edilen veriler SPSS 22.0 programında analiz edilmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiği için anova ve varyans analizi yapılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerinin ve anketten elde ettikleri puanların hesaplanmasında tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Bu bağlamda, güç alt boyutunun orta düzeyin üstünde diğer boyutların ortalama düzeyinde veya altında seyrettiği gözlemlenmiştir. Güç alt boyutunda yaş gruplarına göre istatistiksel farklılaşma olduğu ($p<0.05$), diğer alt boyutlarda ise istatistiksel farklılaşma olmadığı ($p>0.05$) tespit edilmiştir. Bununla birlikte tüm alt boyutlarda okul türlerine göre istatistiksel farklılaşma olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler, Değer Algıları, Değerler Eğitimi

ABSTRACT

This research, which was conducted to determine the basic values of young people, is a descriptive study in the general screening model. 809 students attending public schools affiliated with Karaman Provincial Directorate of National Education participated in the research voluntarily. 15.7% of the participants are 14 years old, 54% are 15-16 years old and 30.3% are 17-18 years old. 149 of the participants attend Fine Arts High School, 141 attend Health Vocational High School, 120 attend Technical Education High School, 120 attend Imam Hatip High School, 107 attend Anatolian High School, 95 attend Science High School and 77 attend Social Sciences High School. Portrait Values Scale was used as a data collection tool in the research. The data obtained from the scale, which consists of the sub-dimensions Power, Success, Enjoying Life, Stimulation, Self-direction, Universality, Helpfulness, Conventionality, Compliance and Security, were analyzed in the SPSS 22.0 program. Since the data showed normal distribution, anova and variance analysis were performed. Descriptive statistics were used to calculate the demographic characteristics of the participants and the scores they obtained from the survey. In this context, it has been observed that the power sub-dimension is above the average level and other dimensions are at or below the average level. It was determined that there was a statistical difference according to age groups in the power sub-dimension ($p < 0.05$), but there was no statistical difference in the other sub-dimensions ($p > 0.05$). However, it was observed that there was a statistical difference according to school types in all sub-dimensions. The data obtained as a result of the research were evaluated in the light of the relevant literature.

Keywords: Values, Value Perceptions, Values Education

YAŞLILARDA TEKNOLOJİ KULLANIM BECERİLERİ VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF TECHNOLOGY USE SKILLS AND HEALTH LITERACY
LEVEL IN THE ELDERLY

Zeynep SAÇIKARA¹

¹Öğretim Görevlisi Doktor, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk
Sağlığı Hemşireliği, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0392-5327>

Gizem DURAN²

²Hemşirelik 4. Sınıf öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya,
Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-3513-213X>

Dilek CİNGİL³

³Doçent Doktor, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı
Hemşireliği, Konya, Türkiye.

³ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8098-4190>

Etik Kurul Onayı (Kurul adı, tarih ve sayı no): Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan alınmıştır (Karar no: 2022/373), (Karar tarihi:
08.02.2023).

Çıkar Çatışması: Bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Bu araştırma, TÜBİTAK Bilim Bursları ve Hibe Programları Başkanlığı
(BİDEB) tarafından 2022/2 2209-A Lisans Öğrencileri için Araştırma Projesi Destekleme
Programı kapsamında desteklenmiştir.

Katılımcı Onamı: Katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

ÖZET

Bireylerin sağlık sorumluluğunu üstlenmesi ve sağlığının belirleyicilerini kontrol altında tutabilmesi için doğru seçimleri yapacak sağlık okuryazarlığı tanımı içindeki donanım ve becerilere sahip olmaları gerekir. Bireylerin sağlık alanındaki yazıları okuma ve anlamadaki farklılıkların, sağlık sistemindeki sağlık eşitsizliğini artırdığı ve yaşlı bireylerin bu durumdan etkilendiği görülmektedir. Sağlık okuryazarlığının yetersiz olması, hastaların randevu tarihini, tetkik sonuçlarını anlamaması, ilacı aç karnına alması gerektiğini bilmemesi riskli durumlarla komplikasyonları beraberinde getirmektedir. Kronik hastalıklarla ilgili bilgi eksikliği, tedaviye uyma, eğitimleri anlamama ve tedavinin unutulması bakım kalitesini ve sürekliliğini olumsuz etkilemektedir. Teknolojinin her alanda sunduğu imkânlar gün geçtikçe arttığından yaşlılar,

diğer yetişkinlere kıyasla daha düşük internet kullanımı nedeniyle sağlık okuryazarlığı açısından savunmasız konumdadır. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaşlı nüfus giderek artmaktadır. Teknolojinin de hızla ilerlemesiyle yaşlılar yeniliklere yetişmekte zorluk çekmektedirler. Bu nedenle yaşlılarda teknoloji kullanım becerileri ve sağlık okuryazarlığı düzeyinin araştırılması, geliştirilmesi ve bilgiye ulaşmada karşılaşılan engellerin belirlenip ortadan kaldırılması ihtiyacı bu çalışmanın özgün değerini vurgulamaktadır.

Amaç: Araştırmada yaşlıların teknoloji kullanım becerileri ve sağlık okuryazarlığı düzeylerinin belirlenmiş ve sosyodemografik özellikleriyle ilişkisi incelenmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı-ilişki arayıcı türde araştırmada; evren Konya il merkezinde yer alan farklı sosyodemografik yapılara sahip üç emekliler lokalidir. Veriler “Kişisel Bilgi Formu” ve “Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği (SOYÖ)” ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak Mayıs-Ağustos 2023 tarihleri arasında 330 yaşlıdan toplanmıştır.

Bulgular: Sağlık okuryazarlığının belirleyicileri arasında model 1’ e göre yaş, emekliler lokalinin olduğu bölge, cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, gelir durumu ve evde biriyle yaşama durumu bulunmuştur. Model 2’ e göre teknoloji kullanımına yönelik olarak merak ettiği bir konuyla ilgili internette arama yapabilme, telefonda video/fotoğraf kaydedip paylaşabilme, internet üzerinden sesli ve yazılı görüşme yapabilme, merkezi hekim randevu sistemi üzerinden randevu oluşturabilme, dijital sağlık uygulamalarını kullanabilme, teknolojik aletleri karmaşık bulma ve fiziksel zararı olduğunu düşünme yer almıştır ($p<0.001$).

Sonuç: Yaşlıların teknoloji kullanım becerileri ve sağlık okuryazarlığı yordayıcılarının belirlendiği çalışma sonuçları hemşireler için yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, sağlık okuryazarlığı, teknoloji, yaşlı

ABSTRACT

In order for individuals to take responsibility for their health and keep the determinants of their health under control, they must have the equipment and skills within the definition of health literacy to make the right choices. It is seen that differences in individuals' ability to read and understand articles in the field of health increase health inequality in the healthcare system and older individuals are affected by this situation. Insufficient health literacy, patients not understanding the appointment date, test results, and not knowing that they should take the medicine on an empty stomach, lead to risky situations and complications. Lack of knowledge about chronic diseases, compliance with treatment, lack of understanding of training, and

forgetfulness of treatment negatively affect the quality and continuity of care. As the opportunities offered by technology in every field increase day by day, the elderly are in a vulnerable position in terms of health literacy due to lower internet usage compared to other adults. The elderly population is increasing in our country, as in the world. As technology advances rapidly, elderly people have difficulty keeping up with innovations. Therefore, the need to investigate and improve the technology use skills and health literacy levels of the elderly and to identify and eliminate the obstacles encountered in accessing information emphasize the unique value of this study.

Aim: In the study, the technology usage skills and health literacy levels of the elderly were determined and their relationship with their sociodemographic characteristics was examined.

Material and Methods: In this descriptive-relationship type research; population is three retiree club with different socio-demographic structures located in the city center of Konya. Data were collected from 330 elderly people between May and August 2023 using the "Personal Information Form" and "Health Literacy Scale (HLS)" and face-to-face interview technique.

Results: According to model 1, age, the region where the retirement club is located, gender, marital status, education level, income level and living with someone at home were found among the determinants of health literacy. According to model 2, include the ability to search on the internet about a topic one is curious about, the ability to record and share videos/photos from the phone, the ability to make voice and text conversations over the internet, the ability to create an appointment through the central physician appointment system, ability to use digital health applications, finding technological devices complicated and thinking that they cause physical ($p<0.001$).

Conclusion: The results of the study determining the technology usage skills and health literacy predictors of the elderly can be guiding for nurses.

Keywords: elderly, health literacy, nursing, technology

TÜRKİYE'DE BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN SİSTEMATİK LİTERATÜR TARAMASI

SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW OF POSTGRADUATE THESES RELATED TO
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN TÜRKİYE

Şennaz MAVİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalı, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-4029-8365>

Şemseddin GÜNDÜZ

Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Yönetim Bilişim
Sistemleri Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1075-0043>

ÖZET

İnsanoğlu yaşamını sürdürme ve kolaylıklar sağlamak amacıyla her dönemde arayış içerisinde olmuştur. Bu durum bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesini ve tüm dünyada hızlı bir biçimde yayılmasını sağlamıştır. Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojileri eğitimden sağlığa savunma sanayinden tarımdaki uygulamalara kadar her alanda yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Bilim insanları bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ile ilgili çok sayıda araştırmalar yapmışlardır. Bu araştırmaların genel bir bakış açısıyla değerlendirilmesine gereksinim duyulmaktadır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de lisansüstü eğitimde “bilgi ve iletişim teknolojileri” ile ilgili yapılan tezlerin sistematik olarak incelemektir. Bu amaç doğrultusunda 2024 yılının mart ayının ilk haftasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının web sitesinde yer alan tez merkezinde araştırma yapılmıştır. Başlığında “bilgi ve iletişim teknolojileri” ifadesi bulunan 195 teze rastlanılmıştır. Bu tezlerin 152’sinin yüksek lisans; 1’inin tıpta uzmanlık; geri kalan 42’sinin doktora tezi olduğu görülmektedir. Tezler konu olarak incelendiğinde 96’sının eğitim ve öğretim; 34’ünün bilim ve teknoloji; 30’unun ekonomi; 26’sının işletme; diğerlerinin ise farklı alanlarda yapıldığı görülmektedir. Yapılan tezler yıllara göre incelendiğinde 2021 ve 2015 yılında en çok; 2003, 2004, 2005 yıllarında en az olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili en çok Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde (14) ve Ankara Üniversitesi’nde (11) tez çalışması yapılmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye’de üniversitelerde yapılan lisansüstü tezlerin yöntem, araştırma türü, yazım dili ve yapıldığı anabilim dallarına göre analizler yapılmış ve elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler sunulmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojileri üzerine yapılan yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden, Türkçe tezlerin ise İngilizce tezlerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve iletişim teknolojileri, Lisansüstü, Sistematik literatür taraması

ABSTRACT

Human beings have always been in search of ways to survive and provide convenience. This has enabled the development of information and communication technologies and their rapid spread all over the world. Today, information and communication technologies are widely used in every field, from education to health, from the defense industry to applications in agriculture. Scientists have conducted many studies on the use of information and communication technologies. There is a need to evaluate these studies from a general perspective. The aim of this study is to systematically examine the theses about "information and communication technologies" in postgraduate education in Turkey. For this purpose, research was conducted in the thesis center on the website of the Council of Higher Education in the first week of March 2024. 195 theses with the phrase "information and communication technologies" in the title were found. 152 of these theses are master's degree; 1 specializes in medicine; The remaining 42 appear to be doctoral theses. When the theses are examined by subject, 96 of them are education and training; 34 of them are science and technology; 30 are economy; 26 of them are businesses; Others appear to be made in different areas. When the theses are examined by years, the most in 2021 and 2015; It seems to be the least in 2003, 2004 and 2005. Most theses on the subject were conducted at Middle East Technical University (14) and Ankara University (11). Within the scope of the research, postgraduate theses made at universities in Turkey were analyzed according to the method, research type, writing language and departments in which they were written, and suggestions were presented in line with the findings. It is seen that there are more master's theses on information and communication technologies than doctoral theses, and more Turkish theses than English theses.

Keywords: Information and communication technologies, Postgraduate, Systematic literature review

TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN YURT DIŞINDA ÇALIŞMA DÜŞÜNCELERİ VE NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON THE THOUGHTS AND REASONS OF FACULTY OF MEDICINE
STUDENTS ABOUT WORKING ABROAD

Eyüb EKMEN¹

¹Öğr. Gör. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kazımkarabekir MYO., Büro Hizmetleri ve
Sekreterlik Bölümü, Karaman, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6248-5862>

Belma KEKLİK²

² Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi
Bölümü, Isparta, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6905-4862>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı hekimlerin çalışma şartlarının gelişmiş ülkelerde Türkiye'ye göre daha iyi olmasına bağlı olarak hekim adaylarının yurt dışında çalışma düşüncelerinin olup olmadığı ve yurt dışında çalışmayı düşünenlerin hangi ülkelerde çalışmak istedikleri ile nedenlerinin tespit edilmesidir. 6 tıp fakültesinde yapılan çalışmaya yaklaşık 500 öğrenci katılım göstermiş olup öğrencilerin yaklaşık %65'inin yurt dışında çalışma düşüncelerinin olduğu görülmüştür. Çalışmaya dahil edilen üniversitelerden en az Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yurt dışında çalışma düşünceleri bulunurken, Kafkas Kars Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yurt dışında çalışma düşüncelerinin en yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yurt dışında çalışılmak istenen ülkeler incelendiğinde ise en çok çalışılmak istenen ülkeler sırasıyla, İngiltere, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, İsveç İsviçre Kanada İtalya ve Fransa'dır. Yurt dışında çalışma isteme nedenlerine bakıldığında ise sağlıkta şiddet, mesleğe gösterilen saygı, mesai saatleri, bakılan hasta sayısı, nöbet sayısı ve yüksek ücret faktörlerinin yüksek düzeyde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak hekim ve hekim adaylarının büyük kısmı yurt dışında çalışmayı istemektedir. Başta cerrahi branşlar olmak üzere zaten hekim açığı bulunan ülkemizde hekim göçlerinin de yaşanması bu açığı arttıracaktır. Nöbet sayılarının azaltılması, çalışma saatlerinin düzenlenmesi, ücret düzenlemelerinin adaletli bir şekilde yeniden yapılması, sağlıkta şiddeti engelleyebilmek adına daha caydırıcı cezaların uygulamaya geçirilmesi hekim göçünün engellenebilmesi için sunabileceğimiz bazı önerilerdir.

Anahtar Kelimeler: Tıp Fakültesi, Öğrenci, Yurt Dışı, Göç.

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine whether prospective doctors have thoughts of working abroad due to better working conditions for doctors in developed countries compared to Turkey, and to identify the countries where those who consider working abroad want to work and their reasons. Approximately 500 students participated in the study conducted at 6 medical faculties, and it was observed that about 65% of the students have thoughts of working abroad. Among the universities included in the study, students studying at Hacettepe University Faculty of Medicine showed the least interest in working abroad, while students at Kafkas Kars University Faculty of Medicine showed the highest interest. When the countries where students want to work abroad were examined, the most desired countries were respectively the United Kingdom, Germany, United States, Sweden, Switzerland, Canada, Italy, and France. Looking at the reasons for wanting to work abroad, it was concluded that factors such as violence in healthcare, respect for the profession, working hours, number of patients, number of shifts, and high salary have a significant impact. In conclusion, a large portion of doctors and prospective doctors want to work abroad. Considering the existing shortage of doctors, especially in surgical branches, doctor migration will exacerbate this shortage in our country. Some suggestions that can be made to prevent doctor migration include reducing the number of shifts, regulating working hours, revising salary regulations fairly, and implementing more deterrent penalties to prevent violence in healthcare.

Keywords: Faculty of Medicine, Student, Abroad, Migration.

ELİT FUTBOLCULARINDA PATELLOFEMORAL AĞRININ FONKSİYONEL MOBİLİTE, YAŞAM KALİTESİ VE KİNEZEYOFOBİYE ETKİNİN İNCELENMESİ

THE EFFECT OF PATELLOFEMORAL PAIN ON FUNCTIONAL MOBILITY, QUALITY OF LIFE AND KINESIOPHOBIA IN ELITE FOOTBALL PLAYERS

Musa ÇANKAYA¹

¹Öğr. Gör. Dr, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Fakülte, Seydişehir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2093-5036>

Muhammet Talha DOĞAN²

²Fzt, Tümosan Konyaspor Konya medaş Büyükşehir belediye stadıyumu. Konya, Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2620-2372>

ÖZET

Giriş: Çalışmamız Elit futbolcularında patellofemoral ağrının fonksiyonel mobilite, yaşam kalitesi ve kinezyofobiye etkinin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır Futbol, birçok ülkede hem elit düzeyde hem de taban düzeyinde en yaygın olarak oynanan spordur. Diz ile ilgili problemlerde ilk başta ağrı ile kendini gösterir. Patellofemoral Ağrı (PFA) fonksiyonelliği ve yaşam kalitesini etkilemektedir. Ayrıca ağrıdan kaynaklı kinezyofobi ortaya çıkabilmektedir.

Yöntem: Bu araştırmaya Konya ili, Tümosan Konyaspor kulübü futbol takımı profesyonel alt yapı U14-U18 takımında 14-19 yaş aralığında değişen 125 futbolcu arasında tarama yapılarak Şubat-Nisan 2024 tarihlerin PFP ağrılı olan 30 futbolcu çalışmaya alınmıştır. İstirahatteki ve performansa dayalı fonksiyonel mobilite testleri sırasındaki ağrı semptom şiddeti Patellofemoral Sendrom Ağrı Şiddet Skalası (PSS), Fonksiyonel değerlendirme Kujala Patellofemoral skoru (KPS), aktivite düzeyi Tegner Aktivite Düzeyi (TAS), fonksiyonel yetersizlik durumu Lysholm Diz Skorlama Ölçeğiyle (LDSS), günlük yaşam aktivitesi; Günlük Yaşam Uğraşlarına İlişkin Diz Testi (GYUİDT), Kinezyofobi; Tampa Kinezyofobi Ölçeği (TKÖ) kullanılarak değerlendirildi.

Sonuç: PFA, PSS ile değerlendirilmiştir. PSS ile KPS arasında zayıf düzeyde negatif yönde ($r=-0.442$, $p=0.014$), TAS ile orta düzeyde negatif yönde ($r=-0.503$, $p=0.005$), LDSS ile arasında zayıf düzeyde negatif yönde ($r=-0.465$, $p=0.010$), GYUİDT ile orta düzeyde negatif yönde ($r=-0.532$, $p=0.003$) anlamlı ilişki belirlenmiştir. PSS'nin TKÖ ve şikâyet süresi arasında ilişki belirlenmemiştir (sırasıyla $p=0.353$, $p=0.280$). Çoklu regresyon analizinde aktivite düzeyi ($\beta=0.069$, $p=0.011$), günlük yaşam aktivitesinin ($\beta=-2.976$, $p=0.007$) patellofemoral ağrıyla etkilediği tespit edilmiştir

Tartışma: Elit futbolcularında patellofemoral ağrının fonksiyonel mobilite, yaşam kalitesi etkilediğini ve kinezyofobiye etkinin olmadığı belirlenmiştir. Kinezyofobi ile ilişkisinin olmaması araştırmamıza katılan sporcuların ağrı şiddetlerinin yüksek olmamasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Futbol, Patellofemoral Ağrı, Kinezyofobi, Yaşam Kalitesi, Fonksiyonel

ABSTRACT

Introduction: Our study was planned to determine the effect of patellofemoral pain on functional mobility, quality of life and kinesiophobia in elite soccer players. Soccer is the most widely played sport at both elite and grassroots levels in many countries. Problems related to the knee are primarily manifested by pain. Patellofemoral pain (PFP) affects functionality and quality of life. In addition, kinesiophobia may occur due to pain.

Method: In this study, screening was conducted among 125 football players aged 14-19 in the professional infrastructure U14-U18 team of Tümosan Konyaspor club football team in Konya province, and 30 football players with PFP pain between February and April 2024 were included in the study. Pain symptom severity at rest and during performance-based functional mobility tests Patellofemoral Syndrome Pain Severity Scale (PSS), functional evaluation Kujala Patellofemoral score (KPS), activity level Tegner Activity Level (TAS), functional disability status with Lysholm Knee Scoring Scale (LDSS), daily life activity; Knee Test for Daily Living Activities (KOS-ADL), Kinesiophobia; It was evaluated using the Tampa Kinesiophobia Scale (TKS).

Conclusion: PFP was evaluated with PSS. There was a weak negative correlation between PSS and KPS ($r=-0.442$, $p=0.014$), a moderate negative correlation between TAS ($r=-0.503$, $p=0.005$), and a weak negative correlation between LDSS and ($r=-0.465$, $p=0.010$), a moderately negative ($r=-0.532$, $p=0.003$) significant relationship was determined with KOS-ADL. No relationship could be determined between PSS of TKS and complaint duration ($p=0.353$, $p=0.280$, respectively). In multiple regression analysis, it was determined that activity level ($\beta=0.069$, $p=0.011$) and daily living activity ($\beta=-2.976$, $p=0.007$) affected patellofemoral pain.

Discussion: It has been determined that patellofemoral pain affects functional mobility and quality of life in elite football players and has no effect on kinesiophobia. The lack of a relationship with kinesiophobia is thought to be because the pain intensity of the athletes participating in our study was not high.

Key Word: Football, Patellofemoral Pain, Kinesiophobia, Life Quality, Functional

OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARINDA KALP SAĞLIĞI DAVRANIŞLARI İLE BEDEN KİTLE İNDEKSİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN HEART HEALTH BEHAVIOURS AND
BODY MASS INDEX IN SCHOOL AGE CHILDREN

Selverhan YURTTUTAN¹

¹Arş. Gör. Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik, Konya, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4466-8697>

Tuğba ÇETİNER²

² Lisans Öğrencisi Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik, Konya,
Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-1448-8929>

Saniye NUR KURT³

³Lisans Öğrencisi Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik, Konya,
Türkiye

³ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-6108-5151>

Emine GEÇKİL⁴

⁴Prof. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik, Konya, Türkiye

⁴ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3947-285X>

ÖZET

Okul çağı çocuklarında büyüme ve gelişmenin hızlı ve devamlılık halinde olması, bu dönemde kazandırılmış olan sağlığı geliştirici davranışlar yaşam boyunca sağlık ve hastalık durumlarını etkilemektedir. Bu araştırma, okul çağı çocuklarında kalp sağlığı davranışları ile beden kitle indeksi arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma Konya ili üç merkez ilçesinde yer alan her merkez ilçeden ikişer ortaokul kura yöntemi ile seçilerek altı ortaokulda Nisan-Haziran 2023 tarihlerinde tanımlayıcı türde yapılmıştır. Araştırmanın evreni Konya ilinde 2022-2023 Eğitim öğretim yılındaki öğrenci sayısı örneklem ise evrendeki birey sayısının bilindiği formülüne göre hesaplanmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için etik onay, kurum izni ve velilerden yazılı izinler alınmıştır. Verilerin toplanmasında Sosyodemografik Veri Toplama Formu, Çocuklar İçin Kardiyovasküler Sağlık Davranışı Ölçeği ve Beden Kitle İndeksi (BKİ) hesaplamaları kullanılmıştır. BKİ hesaplaması kalibrasyonu yapılmış standart 0,1 kg'a duyarlı tartı ölçerde, çocuğun üzerinde sadece ince okul forması kalarak ve duvara sabitlenmiş boy ölçer aracılığıyla ölçülmüştür. Boy ve kilo ölçümü çocuğun mahremiyeti gözetilerek paravan arkasında iki araştırmacı ile yapılmıştır. Araştırmada 126'sı (%50) kız ve 126'sı (%50) erkek olmak üzere her ortaokuldan 42 öğrenci toplam 252 öğrenci yer almıştır. Öğrencilerin 57'si (%22,6) beşinci sınıf, 44'ü (%17,5) altıncı sınıf, 107'si (42.5) yedinci sınıf ve 44'ü (%17,5) sekizinci sınıf öğrencisidir. BKİ National Institutes of Health (NIH) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre en yüksek oranın zayıf grubunda (%44,4, n=112) en düşük oranın ise obez

grubunda (%3,6, n=9) olduğu görülmektedir. Araştırmada kardiyovasküler sağlık davranışları ölçeğinde beklenen ideal düzey olması gerekirken en yüksek oranın orta düzey (%94,0, n=237) olduğu görülmektedir. Okul çağı çocuklarının kardiyovasküler sağlık davranışları ile BKİ arasında ilişkiyi incelemek için yapılan pearson korelasyon analizinde söz konusu iki değişken arasındaki ilişkinin anlamsız olduğunu göstermiştir ($r = -.056$, $p > .05$). Araştırma sonucunda hemşirelerin okul çağı çocuklarında kardiyovasküler sağlık davranışlarının geliştirilmesi ve beden kitle indeksinin normal sınırlarda olması için çalışmalar yapması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: çocuk, kalp sağlığı, beden kitle indeksi, hemşire

Bu araştırma Tübitak 2022/2 dönemi 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri

Destekleme Programı tarafından desteklenmiştir.

ABSTRACT

The rapid and continuous growth and development of school-age children and the health-promoting behaviors acquired during this period affect health and disease conditions throughout life. This research was conducted to examine the relationship between heart health behaviors and body mass index in school-age children. The research was conducted in a descriptive manner in six secondary schools between April and June 2023, with two secondary schools from each central district in the three central districts of Konya province being selected by lottery method. The population of the research, the number of students in the 2022-2023 academic year in Konya, was calculated according to the formula where the number of individuals in the population is known. Ethical approval, institutional permission and written permission from parents were obtained to conduct the research. Sociodemographic Data Collection Form, Cardiovascular Health Behavior Scale for Children and Body Mass Index (BMI) calculations were used to collect data. BMI calculation was measured on a calibrated standard weighing scale sensitive to 0.1 kg, with only the child's thin school uniform on, and by a height meter fixed to the wall. Height and weight measurements were made by two researchers behind a screen, taking into account the child's privacy. A total of 252 students, 126 (50%) girls and 126 (50%) boys, 42 students from each secondary school, took part in the study. 57 (22.6%) of the students are fifth graders, 44 (17.5%) are sixth graders, 107 (42.5%) are seventh graders and 44 (17.5%) are eighth graders. According to BMI classification made by the National Institutes of Health (NIH), it is seen that the highest rate is in the underweight group (44.4%, $n = 112$) and the lowest rate is in the obese group (3.6%, $n = 9$). In the study, although the expected ideal level should be in the cardiovascular health behavior scale, it is seen that the highest rate is medium level (94.0%, $n = 237$). Pearson correlation analysis conducted to examine the relationship between cardiovascular health behaviors and BMI of school-age children showed that the relationship between the two variables was insignificant ($r = -.056$, $p > .05$). As a result of the research, nurses need to work to improve cardiovascular health behaviors in school-age children and keep their body mass index within normal limits.

Keywords: child, heart health, body mass index, nurse.

MILLI VE MILLI OLMAYAN 12-15 YAŞ KUNG-FU SPORCULARINDA ORTAM SESİNİN GÖRSEL TEPKI SÜRESİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF AMBIENT SOUND ON VISUAL RESPONSE TIME IN NATIONAL
AND NON-NATIONAL 12-15 YEAR OLD KUNG-FU ATHLETES

Yasemin BAYRAKTAR¹

Dr., Selçuk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3417-0353>

Nurtekin ERKMEN²

Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5220-887X>

Abdullah ARGUZ³

Selçuk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0616-2735>

Dede BAŞTÜRK⁴

Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi
Bölümü, Kırşehir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2011-9039>

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada 12-15 yaş aralığındaki kung fu milli ve milli olmayan kız sporcularının sessiz ve sesli ortamlardaki basit ve seçmeli tepki süresi becerilerinin incelenmesi amaçlandı. **Yöntem:** 11 milli (14,18 ± .874 yıl), 10 milli olmayan (12,90 ± .875 yıl) ve 11 sporcu olmayan (12,36 ± .504 yıl) toplam 32 birey çalışmaya gönüllü olarak katıldı. Katılımcılar sessiz ortamda basit ve seçmeli tepki süresi ölçümlerine alındıktan sonra başka bir gün sesli ortamda aynı ölçümlere alındı. Katılımcılar, duvara yerleştirilen Light Trainer ölçüm cihazında ölçüme alındı. Katılımcılardan 30 sn süre ile rastgele sırasıyla yanan sensörlü ışıkları çift el kullanarak disklere dokunmadan diskleri söndürmesi istendi. Katılımcılardan basit tepki süresi testinde rastgele yanan yeşil ışığı söndürmeleri, seçmeli tepki süresi testinde ise kırmızı ışıklar arasında yanan yeşil ışığı söndürmeleri istendi. Ölçümler sesli ve sessiz ortamda olmak üzere iki koşulda gerçekleştirildi. **Bulgular:** Basit ve seçmeli görsel tepki süreleri incelendiğinde çalışma grubu görsel tepki zamanları grup ana etkisinde anlamlı farklılık belirlendi ($p < 0,05$). Hem milli hem de milli olmayan sporcuların sporcu olmayan bireylerden görsel tepki sürelerinin sesli ve sessiz koşullarda daha düşük olduğu tespit edildi. Fakat milli ve milli olmayan sporcular arasında anlamlı farklılık saptanmadı ($p > 0,05$). **Sonuç:** Sporcuların hem sesli hem sessiz ortamdaki tepki sürelerinin sporcu olmayanlardan daha kısa olduğu, tüm katılımcıların sesli ortamdaki tepki sürelerinin sessiz ortama göre daha düşük olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Tepki süresi, işitsel uyarım, spor performansı.

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to investigate the simple and selective response time skills of 12-15 years old kung fu national and non-national female athletes in silent and audible environments. **Method:** A total of 32 individuals (11 national ($14.18 \pm .874$ years), 10 non-national ($12.90 \pm .875$ years) and 11 non-athletes ($12.36 \pm .504$ years) participated in the study voluntarily. Participants underwent simple and selective response time measurements in a quiet environment and then underwent the same measurements in an audible environment on another day. Participants were measured on a Light Trainer measuring device placed on the wall. The participants were asked to extinguish the disks without touching the disks by using both hands to turn on the lights with sensors in random order for 30 seconds. Participants were asked to extinguish a random green light in the simple response time test and to extinguish a green light between red lights in the selective response time test. The measurements were performed in two conditions, with and without sound. **Results:** When the simple and selective visual response times were analyzed, a significant difference was determined in the main effect of group in the visual response times of the research group ($p < 0.05$). Both national and non-national athletes were found to have lower visual response times than non-athletes in both sound and silent conditions. However, no significant difference was found between national and non-national athletes ($p > 0.05$). **Conclusion:** It was determined that the response times of the athletes were shorter than those of the non-athletes in both audible and silent environments, and the response times of all participants were lower in the audible environment than in the silent environment.

Key Words: Response time, auditory stimulation, sport performance.

EBEVEYN KAYGISININ MODELLENMESİ ANKETİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİK ve GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

TURKISH VALIDITY and RELIABILITY STUDY OF THE MODELING PARENTAL ANXIETY SURVEY

Emine ARSLAN KILIÇOĞLU¹

¹Öğr.Gör, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Gelişimi, Konya, Türkiye.

¹<https://orcid.org/0000-0001-8319-2404>

Canan KELEŞ ERTÜRK²

² Öğr. Gör. Dr. KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Gelişimi, Konya,

²<https://orcid.org/0000-0001-6247-0073>

ÖZET

Bu araştırmada “Ebeveyn Kaygısının Modellenmesi Anketi'nin” Türkçe'ye uyarlanması, geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada tarama modeli kullanılarak, ölçek uyarlama çalışması tasarlanmıştır. Araştırmada, Elfström ve Ahlen (2022) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye “ebeveyn kaygısının modellenmesi anketi” olarak çevrilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek “meraklı ve memnun olmak, koruma altında olmak, kaygı ve kaçınmayı gösterme, stres gösterme” olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Orijinal formu 30 madde, beşli likert (hiçbir zaman (1), her zaman (5) arasında değişen) tipinde hazırlanan ölçek, İsveç'te uygulanmıştır. Ölçeğin diğer dil ve kültürlerde uyarlanması için gerekli çalışma ve kullanma izinleri alınmıştır. Ölçeğin orijinal anlamı ile Türkçe ifadelerinin aynı olmasını sağlamak için çeviri tekrar çeviri yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu belirlemek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcı grubu 4-12 yaş çocuğa sahip ebeveynlerden 610 gönüllü oluşturmuştur. Analiz kapsamında, faktör yapısının doğrulanması için, doğrulayıcı faktör analizi (DFA), DFA model uyumunun değerlendirilmesinde Ki-Kare testi, DFA'ya ek olarak frekans analizi, ölçek faktör ortamlarına ilişkin, tanımlayıcı istatistikler, ölçek faktörleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson Korelasyon Analizi, ölçek faktörlerinin güvenirlik düzeyinin belirlenmesinde ise Cronbach Alpha katsayısı kullanılacaktır. Elde edilen veriler analiz edildikten sonra bulgularda yer verilecek, elde edilen bulgular tartışma ve sonuç kısmında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, kaygı, ebeveyn kaygısı, model öğrenimi,

ABSTRACT

In this study, it was aimed to adapt the “Modeling of Parental Anxiety Questionnaire” into Turkish and to conduct a validity and reliability study. For this purpose, a scale adaptation study was designed using the survey model. In the study, the scale developed by Elfström and Ahlen (2022) and translated into Turkish as “modeling of parental anxiety questionnaire” was used. The scale consists of four sub-dimensions: “being curious and satisfied, being under protection, showing anxiety and avoidance, and showing stress”. The original form of the scale, which was prepared with 30 items and a five-point Likert scale (ranging from never (1) to always (5)), was applied in Sweden. The necessary study and use permissions were obtained for the adaptation of the scale in other languages and cultures. The translation and retranslation method was used to ensure that the original meaning of the scale and the Turkish expressions were the same. Purposive sampling method was used to determine the study group. The participant group consisted of 610 volunteers from parents with children aged 4-12 years. Within the scope of the analysis, confirmatory factor analysis (CFA) was used to verify the factor structure, Chi-Square test was used to evaluate CFA model fit, frequency analysis in addition to CFA, descriptive statistics related to scale factor environments, Pearson Correlation Analysis was used to determine the relationship between scale factors, and Cronbach Alpha coefficient was used to determine the reliability level of scale factors. After analyzing the obtained data, the findings will be included in the findings, and the findings will be discussed in the discussion and conclusion section.

Keywords: Parent, anxiety, parental anxiety, model learning

ÇÖREK OTU (*NIGELLA SATIVA L.*) VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ

Black Cumin (*NIGELLA SATIVA L.*) AND ITS EFFECTS ON HEALTH

Hatice Tuğçe BERBEROĞLU¹

Araştırma Görevlisi, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik,
Konya, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-7098-7344

Nurhan ÜNÜSAN²

Profesör Doktor, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik,
Konya, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-7445-6903

ÖZET

Halk arasında çörek otu olarak bilinen *Nigella Sativa L.* ülkemizde Akdeniz kıyılarında yetişmekte olup, son yıllarda alternatif tıpta oldukça dikkat çeken ve uzun yıllar boyunca kullanılan baharatlardan birisidir. Bu derlemede çörek otunun insan sağlığı üzerine olumlu etkileri üzerinde durulacaktır.

Çörek otu, özellikle Orta Doğu ve Uzak Doğu ülkelerinde 200 yılı aşkın süredir çok geniş bir hastalık grubunda tedavi amaçlı kullanılan şifalı bir bitkidir. Esansiyel aminoasitler, karoten, fosfor, potasyum, kalsiyum ve demir açısından zengin olan çörek otu tohumunda bulunan uçucu yağlar; timokinon, ditimokinon, timohidrokinon, timol ve nigellon vasıtasıyla antiviral ve antimikrobiyal etki göstermektedir. Ayrıca çeşitli kanser türlerine karşı sitotoksik etkisinin olduğu, immün sisteme ilişkin hücre sayısında artışa yol açarak bağışıklığı artırabileceğine dair kanıtlar bildirilmiştir. ω -6/ ω -3 oranı 3:1 olan çörek otu, içeriğindeki timokinon ile birlikte prostoglandin E1 üretimine katkıda bulunmakta ve bağışıklık sisteminin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Etkin maddesi olan timokinonun; oksidatif hasara karşı koruyucu olduğu ve antioksidan enzim olan glutatyon sentezini artırdığı gösterilmiştir. Ayrıca antibakteriyel, anti-inflamatuvar ve anti-kanser olarak da kullanılabilir. Çörek otunun β -sitosterol ve timokinon içeriği ile yüksek antioksidan kapasitesi ise kan lipit profilini düzenlediği ve pankreas hücrelerinde oluşan oksidatif stres gelişimini azaltarak beta hücre bütünlüğünü sağlayarak diyabet gelişimine karşı koruyucu olduğu bildirilmiştir. Buna ek olarak antioksidan, kalsiyum antagonisti ve diüretik etkisinden dolayı kan basıncını regüle edebildiği gösterilmiştir. Sonuç olarak çörek otunun içeriğindeki bileşenlerden dolayı sağlık üzerine pek çok olumlu etkisinin olabileceği gösterilmiştir. Bu etkilerinin ve etki mekanizmalarının daha iyi anlaşılması için daha fazla çalışmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çörek otu, sağlık, timokinon

ABSTRACT

Nigella Sativa L., generally known as black cumin, grows on the Mediterranean coast of our country and is one of the spices that has attracted much attention in alternative medicine in recent years and has been used for many years. This review will focus on the positive effects of black cumin on human health.

Black cumin is a medicinal plant that has been used for treatment purposes in a wide range of diseases for more than 200 years, especially in the Middle East and Far East countries. Essential oils found in black cumin seeds, which are rich in essential amino acids, carotene, phosphorus, potassium, calcium and iron, have antiviral and antimicrobial effects through thymoquinone, dithymoquinone, thymohydroquinone, thymol and nigellone. In addition, evidence has been reported that it has a cytotoxic effect against various types of cancer and that it can increase immunity by increasing the number of cells related to the immune system. Black cumin, whose ω -6/ ω -3 ratio is 3:1, contributes to the production of prostaglandin E1 with the thymoquinone it contains and contributes to the strengthening of the immune system. Its active ingredient, thymoquinone; has been shown to protect against oxidative damage and increase the synthesis of glutathione, an antioxidant enzyme. It can also be used as antibacterial, anti-inflammatory and anti-cancer. It has been reported that the β -sitosterol and thymoquinone content and high antioxidant capacity of black cumin regulate the blood lipid profile and protect against the development of diabetes by reducing the development of oxidative stress in pancreatic cells and ensuring beta cell integrity. In addition, it has been shown that it can regulate blood pressure due to its antioxidant, calcium antagonist and diuretic effects. As a result, it has been shown that black cumin can have many positive effects on health due to the components it contains. More studies are needed to better understand these effects and mechanisms of action.

Keywords: Black cumin, health, thymoquinone

DIŞA KAPALI KONUT YERLEŞİMLERİNDE KULLANICI MEMNUNİYETİNE YÖNELİK YAKLAŞIMLAR

APPROACHES TO USER SATICFACTION IN CLOSED HOUSING SETTLEMENTS

Simge YARAR

Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

¹ORCID ID: 0009 0005 0220 9400

Betül HATİPOĞLU ŞAHİN

Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

²ORCID ID: 0000 0002 0516 7120

ÖZET

Konut kavramı tarihsel süreçte bireylerin yaşantısını, davranış biçimini, sosyal etkileşim düzeyini etkileyen oldukça güçlü bir etmendir. Toplumsal yapı içerisinde meydana gelen ekonomik, sosyal ve siyasi değişimlerin etkisiyle durmaksızın devam eden gelişim, değişim ve dönüşüm sürecinin bir parçası haline gelmiştir. 18. Yüzyılın ikinci yarısında meydana gelen Endüstri Devrimi toplumsal sınıfların farklılaşmasına sebep olmuş, bunun beraberinde konut alanlarında çeşitlilikler meydana gelmiştir. Endüstri Devrimi etkisiyle oluşan ekonomik değişiklikler ile iletişim, ulaşım ve erişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler beraberinde banliyöleşme eğilimini meydana getirmiştir. Bunun sonucunda kentlerde zaman içerisinde oluşan kopma ve ayrışma durumu dışa kapalı konut yerleşimlerinin temelini oluşturmuştur. Dışa kapalı konut yerleşimleri; duvar, kapı, denetimli giriş gibi sınırlayıcı elemanlarla çevrelenmiş, kendine özgü kurallarla yönetilen, içerisinde çeşitli sosyal donatıları (peyzaj öğeleri, market, kafeterya, çeşitli spor tesisleri, aktivite alanları) bulunan yerleşim alanlarıdır. Öncelikle orta gelir grubu için ortaya çıkan günümüzde ise orta-üst ve üst gelir grubuna hitap eden bu yerleşimler; kent çeperinde başlayıp kent merkezlerine doğru yayılım göstermekte olup dışarıdan izole, güvenli bir yaşam alanı oluşturmak amacıyla ortaya çıkmıştır.

Bu çalışma kapsamında dışa kapalı konut yerleşimleri incelenmiş, kullanıcıların memnuniyet kriterlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Özellikle dışa kapalı konut yerleşimleri ve konutta kullanıcı memnuniyeti çalışmaları baz alınarak literatürde bulunan tezler ve makaleler incelenmiştir. Fiziksel mekân özellikleri, konfor koşulları, konut estetik algısı, konut ve çevresinin planlanması, ekonomik faktörler, kullanıcıya sunulan aktivite ve kamusal alanlar, erişilebilirlik, sosyal etkileşim ve komşuluk ilişkileri ana değerlendirme kriterleri olup bu doğrultuda çeşitli alt başlıklar elde edilerek desteklenmiştir. Konuttaki oda sayısı ve büyüklükleri, depolama alanlarının yeterliliği, plan şemasının işlevselliği, ısı ve ses yalıtımı, dış cephe tasarımı, mekânsal ve estetik kalite algısı, konut alanında sunulan sosyal olanaklar konuttaki memnuniyet kriterlerini oluşturan alt başlıklardandır. Bu kriterler kullanıcı memnuniyet kavramı üzerinden değerlendirilerek genel bir bakış açısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın odağında dışa kapalı konut yerleşimlerinin çıkış noktaları ve kullanıcıyla kurduğu bağ bulunmaktadır. Birçok farklı kaynaktan elde edilen veriler bir bilgi havuzuna dönüştürülmüştür, bu nedenle çalışmanın konut araştırmacıları için bir referans kaynağı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Konut, Dışa kapalı konut, Kullanıcı Memnuniyeti.

ABSTRACT

The concept of housing is a very powerful factor affecting the life, behaviour and social interaction level of individuals in the historical process. It has become a part of the continuous process of development, change and transformation under the influence of economic, social and political changes occurring within the social structure. In the second half of the 18th century, the Industrial Revolution led to the differentiation of social classes, resulting in diversity in housing areas. The economic changes caused by the Industrial Revolution and the developments in communication, transportation and Access Technologies have led to a tendency towards suburbanisation. As a result, the situation of rupture and separation in cities over time has formed the basis of closed housing settlements. Enclosed residential settlements are residential areas surrounded by limiting elements such as walls, gates, controlled entrances, managed by their own rules and containing various social facilities (landscape elements, markets, cafeterias, various sport facilities, activity areas). These settlements, which first emerged for the middle-income group and nowadays appeal to the middle-upper and upper-income groups, start at the periphery of the city and spread towards the city centres and have emerged in order to create a safe living space isolated from outside.

Within the scope of this study, closed housing settlements were analysed and the satisfaction criteria of the users were evaluated. These studies and articles in the literature were analysed based on the studies of user satisfaction in housing and closed housing settlements. Physical space features, comfort conditions, aesthetic perception of housing, planning of housing and its surroundings, economic factors, activities and public spaces offered to the user, accessibility, social interaction and neighbourhood relations are the main evaluation criteria and various sub-headings are obtained and supported in this direction. The number and size of rooms in the dwelling, adequacy of storage areas, functionality of the plan scheme, heat and sound insulation, exterior design, perception of spatial and aesthetic quality, social facilities offered in the residential area are among the sub-headings that constitute the satisfaction criteria in the dwelling. These criteria are evaluated through the concept of user satisfaction and a general perspective is tried to be formed. The focus of study is on the starting points of closed housing settlements and the bond they establish with the user. The data obtained from many different sources have been transformed into a pool of information, so it is thought that the study can be a reference source for housing researches.

Keywords: Housing, Closed housing, User satisfaction.

İNŞAAT VE YIKIM ATIKLARININ GERİ DÖNÜŞÜMÜ VE KONTROLÜNE YÖNELİK YAKLAŞIMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF APPROACHES FOR RECYCLING AND CONTROL OF CONSTRUCTION AND DEMOLITION WASTE

Muhammet DOĞAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık,
Konya, Türkiye

¹ORCID ID: 0009 0006 1337 9031

Betül HATİPOĞLU ŞAHİN

Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Konya, Türkiye

²ORCID ID: 0000 0002 0516 7120

ÖZET

Günümüzde giderek artan kentleşme ve endüstrileşme süreci çevresel sorunlara yol açmaktadır. Çevre sorunlarının oluşmasında inşaat sektörü özelinde; yapısal atıklar ve doğal kaynakların yok olması başlıca etkenlerdir. İnşaat ve yıkım molozu, belediye katı atığına dahil olmayan yapısal atık sınıfındadır, dünyada üretilen tüm atıkların üçte birinden fazlasını oluşturmaktadır. Bu malzemeler çelik, ahşap ürünlerden başlayarak alçı esaslı malzemelere, tuğla, kiremit, beton ve asfalt gibi pek çok farklı malzeme türünü barındırmaktadır. Bazı malzemeler yüksek kaynak değerlerine sahipken diğerleri de düşük değerlere sahip olmasına rağmen kolayca geri dönüşüm ve yeniden kazanım için işlenebilir niteliktedir. Bu malzemelerin bir kısmı yapım aşamasında atık olarak bir kısmı ise yıkımla birlikte ortaya çıkmaktadır. Ayrıca yapı malzemeleri üretiminde kullanılan hammaddelerin en büyük kaynağı olan toprak; nüfus ve tüketim alışkanlıklarındaki artış, yapılaşmaya bağlı kaynakların yok olması ve plansız yapılaşma aşamalarıyla oluşan atıklar nedeniyle hızla kaybedilmektedir. Kaynakların korunması, hafriyat toprağı, inşaat ve yıkım atıklarının oluşumunun azaltılması, diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilmesi, toplanması, yeniden kullanılması, taşınması, ayrıştırılarak geri dönüşümünün sağlanması ve düzenli depolanmasıyla bertaraf edilmesine dayanmaktadır.

Doğal kaynaklar; nüfusun artması ve tüketim alışkanlıklarının değişmesi ile beraber her geçen gün azalmaktadır. Kaynakların sınırlı olduğu, tüketimin hızı ile orantılı olarak yok olduğu ve kirlendiği gözlemlenmektedir. Kaynakların korunması, hayat standartlarını yükseltme çabaları ve ortaya çıkan enerji krizi gibi konular birçok gelişmiş ülke tarafından farkındalık kapsamında değerlendirilmiş, atıkların geri kazanılması ve tekrar kullanılması planlamalarını esas alınmıştır. Yapısal atık malzemelerinin geri kazanılarak yeniden hammaddeye dönüştürülmesi hem ekonomik hem de çevresel zararlı etkilerin en aza indirgeyecektir. Yapısal atıkların geri dönüşümü ve hammadde olarak kullanılması doğal kaynakların korunması, enerji tasarrufunu, ekonomik katkıları ve çevrenin korunmasını sağlayacaktır. Bu çalışma kapsamında atıkların işletilme metotları dünyadaki örnek sistemlerle karşılaştırılmıştır. Literatür araştırması ile atık işletim sistemleri açıklanmıştır. Özellikle hacim ve kütsel oranla bu atıklar arasında önemli

yer tutan beton ürünleri ve hafriyat malzemelerine yönelik kullanım alanları ve dönüşüm süreçleri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hafriyat toprağı, inşaat atıkları, yıkım atıkları, geri dönüşüm

ABSTRACT

Today, the increasing urbanization and industrialization process causes environmental problems. Particularly in the construction sector in the occurrence of environmental problems; Structural waste and destruction of natural resources are the main factors. Construction and demolition rubble is in the structural waste class that is not included in municipal solid waste, and constitutes more than one third of all waste produced in the world. These materials include many different types of materials, starting from steel and wood products to plaster-based materials, bricks, tiles, concrete and asphalt. Some materials have high resource values, while others have low values but can be easily processed for recycling and recovery. Some of these materials are generated as waste during the construction phase and some are generated during demolition. In addition, soil is the largest source of raw materials used in the production of building materials; It is rapidly being lost due to the increase in population and consumption habits, the destruction of resources due to construction, and the waste generated by unplanned construction phases. Protection of resources is based on reducing the formation of excavation soil, construction and demolition waste, collecting it separately from other wastes, collecting it, reusing it, transporting it, recycling it by separating it, and disposing of it by regular storage.

Natural resources; It is decreasing day by day as the population increases and consumption habits change. It is observed that resources are limited and are destroyed and polluted in proportion to the speed of consumption. Issues such as the protection of resources, efforts to increase living standards and the emerging energy crisis have been evaluated within the scope of awareness by many developed countries, and plans for the recycling and reuse of waste have been taken as basis. Recycling structural waste materials and turning them into raw materials will minimize both economic and environmental harmful effects. Recycling structural waste and using it as raw material will ensure the preservation of natural resources, energy savings, economic contributions and protection of the environment. Within the scope of this study, waste management methods were compared with exemplary systems in the world. Waste management systems were explained through literature research. In particular, the usage areas and transformation processes for concrete products and excavation materials, which have an important place among these wastes in terms of volume and mass, were evaluated.

Key Words: Excavation soil, construction waste, demolition waste, recycling

SÜRDÜRÜLEBİLİR MİMARLIK VE KONUT TASARIMINA ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF ITS EFFECTS ON SUSTAINABLE ARCHITECTURE AND
HOUSING DESIGN

Sedanur ÇANKAYA

Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık
Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

¹ORCID ID: 0009-0007-5233-516X

Mustafa KAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık Anabilim
Dalı, Konya, Türkiye

²ORCID ID: 0000-0003-3661-6117

ÖZET

Ekoloji canlı varlıkların fiziksel çevre ve kendi aralarında olan ilişkileri inceleyen doğa bilim dalıdır. Ekolojinin önemi her geçen gün daha da anlaşılmaktadır. Doğal kaynakların hızla tükenmesi, iklim krizi ve çevre kirliliğinin oluşması gibi sorunlar; dünyanın her yerinde artarak olumsuzlukları ve yaşam kalitesini tehdit eden unsurları da beraberinde getirmektedir. Teknolojik gelişmeler, sanayileşme, hızlı nüfus artışları ile birlikte enerji ihtiyacı ve tüketimi de artıyor, bu da doğal kaynakların daha hızlı tükenmesine ve çevre kirliliğinin artmasına sebep oluyor. Ancak, bu sorunlarla başa çıkmak mümkündür. Örneğin tüketim alışkanlıklarını bilinçli geliştirmek, atıkların azaltılarak geri dönüşümünü sağlamak gibi adımlar her bireyin yapabileceği şeylerdir. Aynı zamanda, endüstrinin ve devletlerin çevre dostu politikaları benimsemesi ve sürdürülebilir enerji kaynaklarına yönelmesi de önemlidir. Bu şekilde doğal kaynaklar korunabilir ve çevre kirliliği azaltılabilir. Bilinçli bir şekilde doğal kaynakları korumak ve yeniden üretmek, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için hayati önem taşımaktadır. Bu konuda her bireyin ve mühendislik, mimarlık, şehir bölge planlama gibi ilgili meslek dallarının üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerekmektedir. Sürdürülebilir ve sağlıklı bir çevre oluşturmak ancak bu meslek dallarının birlikte çalışabilmesi ile mümkündür. Yapıların her aşamasında kaynak kullanımı ve atık oluşumu önemli bir konudur. İnşaat sürecinde, malzemelerin üretimi, taşınması ve montajı için büyük miktarda enerji, su ve diğer doğal kaynaklar harcanır. Bu süreçte ayrıca inşaat atıkları ortaya çıkar, bu da çevresel etkilere ve kaynak israfına yol açar. Kullanım aşamasında, yapılar enerji, su ve diğer kaynakları tüketir. Örneğin, ısıtma, soğutma, aydınlatma ve diğer günlük faaliyetler için enerji gereksinimi vardır. Ayrıca, yapıların bakımı ve işletilmesi sırasında kaynaklar tüketilir. Yıkım aşamasında, yapıların geri dönüşümü veya bertarafı için kaynaklar gereklidir. Yıkım süreci sırasında ortaya çıkan atıklar da çevreye zarar verebilir ve atık yönetimi sorunlarına neden olabilir. Bu nedenle, yapı sektöründe sürdürülebilir uygulamaların benimsenmesi ve kaynakların etkin bir şekilde kullanılması önemlidir. Bu, çevresel etkileri azaltmak, atık miktarını azaltmak ve kaynakları verimli bir şekilde kullanmak için yapılan çeşitli çabaları içerir. Bu çabalar, yeşil bina tasarımı, enerji verimliliği, geri dönüşüm ve atık yönetimi gibi alanları kapsar. İşte bu konularda bazı önemli kriterler dikkate alınarak yapı tasarlanırsa, yapı tasarımının çevreye olan etkilerinin minimuma indirgenmesi sağlanabilir ve yaşam kalitesi artırılabilir. Bu kriterleri malzeme seçimi ve kaynak yönetimi, enerji verimliliğinin sağlanması, su tasarrufunun sağlanması, yeşil alanların tasarımı, atık yönetiminin kontrol altına alınması, arazi verilerinin doğru kullanımı, mekan organizasyonlarının doğru şekilde yapılması, bina

kabuğu ve formunun sürdürülebilir tasarım kriterlerine uygun tasarlanması, toplumsal ve ekonomik faktörlerin dikkate alınması olarak sınıflandırmak mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Ekoloji, Sürdürülebilirlik, Yapı Tasarımı, Enerji, Kaynak Tüketimi

ABSTRACT

Ecology is the branch of natural science that studies the relationships between living beings and their physical environment. The importance of ecology is understood more and more every day. Problems such as rapid depletion of natural resources, climate crisis and environmental pollution; It is increasing all over the world, bringing with it negativities and elements that threaten the quality of life. With technological developments, industrialization and rapid population growth, energy need and consumption are also increasing, which causes faster depletion of natural resources and increased environmental pollution. However, it is possible to deal with these problems. For example, steps such as consciously improving consumption habits and reducing and recycling waste are things that every individual can do. At the same time, it is also important for industry and governments to adopt environmentally friendly policies and turn to sustainable energy sources. In this way, natural resources can be protected and environmental pollution can be reduced. Consciously protecting and reproducing natural resources is vital to leaving a more livable world to future generations. In this regard, every individual and relevant professions such as engineering, architecture, city and regional planning must fulfill their responsibilities. Creating a sustainable and healthy environment is only possible if these professions work together. Resource use and waste generation are important issues at every stage of construction. During the construction process, large amounts of energy, water and other natural resources are consumed for the production, transportation and installation of materials. In this process, construction waste is also generated, which leads to environmental impacts and waste of resources. During the usage phase, structures consume energy, water and other resources. For example, energy is required for heating, cooling, lighting and other daily activities. Additionally, resources are consumed during the maintenance and operation of structures. During the demolition phase, resources are required for the recycling or disposal of structures. Waste generated during the demolition process can also harm the environment and cause waste management problems. Therefore, it is important to adopt sustainable practices and use resources effectively in the construction sector. This includes various efforts to reduce environmental impacts, reduce waste, and use resources efficiently. These efforts cover areas such as green building design, energy efficiency, recycling and waste management. If the building is designed by taking into account some important criteria on these issues, the effects of the building design on the environment can be minimized and the quality of life can be increased. These criteria can be used in material selection and resource management. It can be classified as ensuring energy efficiency, ensuring water saving, designing green areas, controlling waste management, correct use of land data, correct spatial



organization, designing the building envelope and form in accordance with sustainable design criteria, and taking social and economic factors into consideration.

Keywords: Sustainability, Building Design, Energy, Resource Consumption

OSMANLI DEVLETİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ DÖNEMİNDE MEDENİ HUKUK ALANINDAKİ RESEPSİYONLAR

RECEPTIONS IN THE FIELD OF CIVIL LAW
IN THE OTTOMAN EMPIRE AND THE REPUBLIC OF TURKEY PERIOD

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Şakir DEMİRTAŞ

(ORCID: 0000-0003-3011-6541)

KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Konya-Türkiye

ÖZET

Osmanlı Devleti, çöküşü önlemek, ayrılıkçı unsurların devlet yapısı içinde kalmasını sağlamak amacıyla Tanzimat'tan itibaren batı uygarlığı ve onun kültür değerleri ile uyumlu devlet yapılanmasına ilişkin tüm alanlarda reform uygulamalarına girişmiş, bu arada yeni bir hukuk anlayışını da İmparatorluk sınırları içerisinde geçerli kılmaya çalışmıştır. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti ise Osmanlı döneminde başlatılan reform hareketlerin yarım kalanlarını tamamlayarak batılı, çağdaş modern ve laik bir devlet yapısı ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Gerek İslam hukukunun uygulandığı Osmanlı Devleti, gerekse Osmanlı Devleti mirası üzerine kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti, hukuk alanında batılılaşma için zorunlu olarak Avrupa'daki devletlerden resepsiyon yoluyla alınmış temel hukuk kurallarını uygulamaya çalışmışlardır. Osmanlı Devleti İslam hukuku ile hukuk reformlarının çelişkili bir durum ortaya çıkarmamasına özen göstermiştir. İmparatorluk ahalisi içerisinde farklı dine mensup tebaanın eşitliğe dayalı, tek hukukun uygulanmaya konulması talepleri karşısında, devletin dininin İslam olması nedeniyle beklenen hukuk birliği oluşturulamamıştır. Resepsiyonlar Osmanlı Devleti döneminde, İslam hukuku kurallarıyla çatışmayan alanlarda gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle miras, aile, şahsın hukuku gibi toplumsal düzen için gerekli olan kurallar hem İslam hukukunun hem de medeni kanunun düzenlediği alanlar olması nedeniyle, bu hususta resepsiyon yoluna gidilmemiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti döneminde ise kurtuluştan hemen sonra gerçekleşen saltanatın ve hilafetin ilgası, hedeflenen laik devlet anlayışına uygun hukuk kurallarının uygulanmasına imkân vermiştir. Bu nedenle İslam hukuku kurallarının geçerli olduğu alanlardaki tüm kurallar batıda uygulanmakta olan kurallarla, resepsiyon yoluyla değiştirilmiştir. Özellikle Medeni Hukuk alanında değişen kurallara uyumlu bir toplum yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çalışma ile Mecelle'in bir türlü gerçekleşemeyen medeni hukuk alanındaki resepsiyonlar yerine kabul edilmesinin Osmanlı Devleti'nin niteliğinin gereği olduğu ve yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ndeki Medeni Kanun'un resepsiyon yoluyla değiştirilmesinin bir kanun değişikliğinden öte bir devlet felsefesi, yeni bir zihniyetin hayata geçirilmesi demek olduğu, kısaca izah edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Resepsiyon, Medeni Kanun, Anayasa, Osmanlı Devleti, Türkiye Cumhuriyeti

ABSTRACT

Since the Tanzimat period, the Ottoman Empire embarked on extensive reforms to modernize its state structure in line with Western values, striving to prevent disintegration and uphold unity while introducing a new legal framework. Similarly, the Republic of Turkey, successor to the Ottoman Empire, pursued the completion of these reforms, aiming to establish a Western, contemporary, modern, and secular state. Both entities endeavored to Westernize their legal systems, navigating the complexities of Islamic law during the Ottoman era and transitioning to secular legal principles post-liberation in the Republic of Turkey. During the Ottoman Empire, efforts were made to avoid conflict between Islamic law and legal reforms, yet achieving legal unity proved challenging due to the Islamic nature of the state. While certain areas, such as inheritance and family law, remained governed by Islamic law, receptions from European legal systems were selectively adopted to maintain social order.

Following the abolition of the sultanate and caliphate in the Republic of Turkey, secular legal principles were swiftly implemented, replacing Islamic law in various domains. Notably, the Civil Law underwent significant reforms to align with Western legal frameworks, reflecting societal changes and the state's commitment to modernization. This study emphasizes the significance of transitioning from receptions to the Mecelle in the Ottoman Empire and adopting reception-based amendments to the Civil Code in the Republic of Turkey. These legal transformations symbolized not only changes in legislation but also fundamental shifts in state philosophy and mentality, marking the transition towards a modern, secular state.

Keywords: Reception, Civil Code, Constitution, Ottoman Empire, Republic of Turkey

OSMANLI VERGİ SİSTEMİNDE TİMAR SİSTEMİNİN YERİ

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERGUN

KTO Karatay, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İslam İktisadı ve Finans, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2271-0041>

Enise Nigar AKSOY

KTO Karatay, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İslam İktisadı ve Finans, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1516-9346>

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu üç kıtada, altı yüz yıldan fazla hüküm sürmüş büyük bir imparatorluktur. Osmanlı Devleti'nin farklı toplumları yönetebilme kabiliyeti, genel olarak adalet anlayışındaki sağlam iradeyle kendini göstermektedir. Yönetilen halkın, müslim/gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın can ve mal güvenliğine ek olarak özgür bir şekilde dini vecibelerini özgürce yerine getirebilmeleri, yönetilenlerde imparatorluğa karşı güven duygusunu geliştirerek, imparatorluğun uzun yıllar boyunca hüküm sürmesine olanak sağlamıştır. Temelde imparatorluğun gücünü, halkına sağladığı adaletten aldığı savunulabilir. Bu bağlamda, devlet yönetiminde adalet, imparatorluğun temelidir. Adil yönetim anlayışı, Osmanlı'nın vergi uygulamalarında da görülmektedir. Osmanlı Devleti, kurduğu vergi sistemiyle de verginin adaletli bir şekilde dağılımını amaçlamıştır. Adalet dışı uygulamalardan sakınmış ve verginin ödeme gücüne göre alınmasını esas almıştır. Osmanlı Devleti'nin temel gelir kaynağı ise topraktır. Bu nedenle kullanılan arazilerin özel mülkiyet değil mirî arazi olarak devlete ait olmasına dikkat edilmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin kendisinden önceki İslam devletlerinin de uyguladığı gibi tımar sistemini kullanmasına ve daha da geliştirmesine imkan sağlamıştır. Tımar sistemi, Osmanlı'da devlet için çalışan askerlere ya da memurlara hizmetleri karşılığında maaş yerine, toprak tahsis ederek elde ettiği kazancının bir miktarını vergi tahsis etmek üzere kurulmuş olan bir sistemdir. Bu terim bütün İslam Devletlerinde ve Osmanlıların, devlet teşkilatından büyük ölçüde yararlandıkları "İkta" sistemi olarak isimlendirilir. Sistem köylünün toprağı işleme, böylece hem tarımda üretimin devamlılığını sağlayıp gıda güvenliğini korumak hem de devletin ihtiyacı olan vergi gelirini tesis etmek üzerine kuruludur. Temel amacı, belli bölgelerdeki kamu arazilerinde asayiş ve vergi toplama sorumluluğunu sipahilere bırakarak merkezi otoriteyi güçlendirmek ve arazilerin işleme görevini sipahilere devrederek devlete bağlılığı arttırmaktır. Ayrıca sefer zamanları için asker yetiştirmektir. Bu çalışma, yüzyıllar boyunca uygulanan tımar sisteminin Osmanlı Devletine sağladığı faydaları ve Osmanlı Devleti'nin uyguladığı vergi sistemindeki yerini konu edinmektedir.

Anahtar Kelimeler: İkta, Tımar, Vergi, Osmanlı Devleti

ABSTRACT

The Ottoman Empire was a great empire that ruled over three continents for more than six hundred years. The empire's ability to govern diverse societies with different worldviews was largely attributed to its strong commitment to justice. People under Ottoman rule, regardless of their Muslim or non-Muslim status, were able to practice their religious duties freely, in addition to enjoying safety of life and property. This fostered a sense of trust in the empire among its subjects, contributing to its long-lasting reign. Essentially, the empire's strength can be argued to have stemmed primarily from the justice it provided to its people. In this context, justice served as a fundamental principle in governance. The concept of fair governance was also reflected in the Ottoman's tax practices. Practices that would lead to injustice in taxation were avoided, and the Ottoman Empire aimed to ensure the equitable distribution of taxes. They abstained from unjust practices and based tax collection on the ability to pay. The primary source of income for the Ottoman Empire was land. Therefore, they refrained from private ownership of land and ensured that the lands were owned by the state as Miri land. This allowed the Ottoman Empire to utilize and even further develop the Timar system, similar to the Islamic states that preceded it. The Timar system was established in the Ottoman Empire to allocate land instead of wages to soldiers or officials in exchange for their services. This system, known as the "Ikta" system, was widely utilized by the Ottomans, benefiting greatly from the state organization of the Seljuks. The system was based on peasants cultivating the land, ensuring the continuity of production in agriculture while also establishing tax revenue needed by the state. Its primary aim was to strengthen central authority by delegating the responsibility of maintaining order and tax collection in certain regions' public lands to the Sipahis (feudal cavalymen), thereby increasing loyalty to the state and training soldiers for times of campaigns. This study focuses on the benefits provided to the Ottoman Empire by the Timar system, which originated from the Ikta system and was applied for centuries, as well as its place in the tax system implemented by the Ottoman Empire.

Keywords: Iqta, Timar, Tax System, Ottoman Empire

ÖRGÜT İKLİMİ ÜZERİNE KURAMSAL BİR DEĞERLENDİRME A THEORETICAL EVALUATION ON ORGANIZATIONAL CLIMATE

Dr. Nadire KANTARCIOĞLU

Uluslararası Bilimsel Araştırma ve Strateji Geliştirme Derneği, Ankara, Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-6968-9350

ÖZET

Araştırmada örgüt iklimi kuramsal temelde ele alınarak alanyazında örgüt iklimimi tanımların ne şekilde olduğu, örgüt ikliminin tipleri ve boyutlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Örgüt ikliminin gerek kamu gerekse de özel sektörde önemli bir değişken olduğu incelenen literatürden yola çıkılarak anlaşılmıştır. Olumlu bir örgüt iklimi örgütün hedeflerine ulaşmada çalışanlara önemli ayrıcalıklar ve avantajlar sağlamaktadır. Bu durum yapılan araştırma sonuçları ile desteklenmiştir. Yapılan araştırmalar örgüt ikliminin “Çalışan performansı”, “Verimlilik”, “İşten Ayrılma Niyeti”, “Mobbing”, “Örgütsel Sessizlik”, “Örgütsel Adalet”, “Örgütsel Güven”, “Örgütsel Bağlılık”, “Kurum İçi Çatışma”, “Çalışan-Hizmet Verilen Kişiler Arası İlişki”, “Memnuniyet”, “İletişim”, “İşbirliği”, “Sorumluluk Alma” ve “Örgüte Yönelik Tutum” gibi birçok değişken üzerinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada incelenen alanyazın doğrultusunda yapıcı bir örgütsel iklimin, organizasyonlarda yer alan bireylerin altta yatan güçlendirme bilişlerini etkinleştireceği ve arttıracığı sonucuna varılmıştır. Bunun yanı sıra hedeflere ulaşmada esneklik ve ekip çalışması deneyimlemek çalışanların duygularını daha çok etkileyebilir. Araştırmacıların son yıllarda örgüt iklimine gösterdikleri ilginin nedeni, bu konunun ortaya çıkardığı sonuçlardır. Yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, örgüt ikliminin algılanma düzeyinin pozitif ya da negatif olması açısından örgüt açısından değerli olduğu ortaya çıkmaktadır. Olumlu örgüt iklimi kişinin kendisini hevesli, heyecan ve coşkulu, başarılı hissetmesinin yanında psikolojik olarak güçlenmesini ve performansına da olumlu katkı sunar. Olumsuz örgüt iklimi ise çalışma performansını olumsuz yönde etkileyen duygular ortaya çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgüt, İklim, Örgüt İklimi

ABSTRACT

In the research, organizational climate was discussed on a theoretical basis. In addition, it was aimed to determine how organizational climate is defined in the literature and the types and dimensions of organizational climate. Based on the literature reviewed, it has been understood that organizational climate is an important variable in both the public and private sectors. A positive organizational climate provides important privileges and advantages to employees in achieving the goals of the organization. This situation is supported by the results of the research. Research has revealed that organizational climate has an impact on many variables. In summary, these are "Employee performance", "Productivity", "Intention to Quit", "Mobbing", "Organizational Silence", "Organizational Justice", "Organizational Trust", "Organizational Commitment", "Intra-Institutional Conflict", "Employee- It was determined that these were: "Relationship Between Persons Served", "Satisfaction", "Communication", "Cooperation", "Taking Responsibility" and "Attitude Towards the Organization". In line with the literature examined in the study, it was concluded that a constructive organizational climate will activate and increase the underlying empowerment cognitions of individuals in organizations. In addition, experiencing flexibility and teamwork in achieving goals can affect employees' emotions more. The reason for the interest that researchers have shown in organizational climate in recent years is the results of this issue. Considering the results of the research, it turns out that the perception level of the organizational climate is valuable for the organization, whether positive or negative. A positive organizational climate not only makes the person feel enthusiastic, enthusiastic and successful, but also makes him/her feel psychologically stronger and contributes positively to his/her performance. Negative organizational climate creates emotions that negatively affect work performance.

Key Words: Organization, Climate, Organizational Climate

**ÖZEL OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA ÖĞRENCİ MALİYETLERİNİN
BELİRLENMESİNDE FAALİYET TABANLI MALİYET SİSTEMİ
(BİR ANAOKULU UYGULAMASI)**

**ACTIVITY-BASED COST SYSTEM FOR DETERMINING STUDENT COSTS IN
PRIVATE PRE-SCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS
(THE CASE OF A PRESCHOOL)**

Doktora Öğr. Ebru GÖNÜLAL

KTO Karatay University, Faculty of Economics, Administration, and Social Sciences, Konya,
Türkiye

ORCID: 0000-0001-9754-2436

Doç. Dr. Aynur AKPINAR

KTO Karatay University, Faculty of Economics, Administration, and Social Sciences, Konya,
Türkiye

ORCID: 0000-0003-2108-8454

ÖZET

Sınırsız ihtiyaçların kıt kaynaklarla etkili ve verimli bir şekilde kullanılması gerektiğini söyleyen temel iktisat kuralını baz alarak, tüm harcama kalemlerinde olduğu gibi, bir ülkenin eğitim harcamalarında da bu gerçek göz ardı edilmemelidir. Eğitime konu olan bu harcamalar, eğitim sisteminin sürekli olarak gözden geçirilecek ve eğitim hizmetlerindeki kaliteyi de sürekli olarak iyileştirecek şekilde planlanmalıdır. Eğitim sektöründe, özellikle de tüm iktisadi varlığını öğrenci velilerinden aldığı eğitim ücreti ile sürdürmek zorunda olan özel öğretim kurumlarında maliyetlerinin yönetimi çok daha fazla önemlidir.

Bu bağlamda araştırmayla, bu eğitim kurumundaki öğrenci maliyetlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Kurumdaki yöneticilere, faaliyette verimli olmayan birimleri göstermesi, eğitim sisteminin işleyişini kontrol etme olanağı vermesi ve de atıl kalan kısımların sistem dışı bırakılarak etkin bir kaynak yönetimi sağlaması açısından, Faaliyet Tabanlı Maliyetleme Sistemi seçilmiştir. Çalışma sonucunda raporlanan maliyetler, kurum yöneticilerine, verdikleri eğitim hizmetinde yer alan bütün enstrümanları kontrol altında tutma, değerlendirme ve ihtiyaç olması halinde revizyon olanağı da sunmuştur.

Anahtar sözcükler: eğitim, maliyet, geleneksel maliyet, faaliyet tabanlı maliyetleme,

ABSTRACT

Based on the basic economic rule that says unlimited needs should be used effectively and efficiently with scarce resources, this fact should not be ignored in a country's education expenditures, as decisively in all expenditure items. These expenditures on education should be planned in such a way that the education system is constantly reviewed and the quality of educational services is constantly improved.

In the education sector, especially in private educational institutions, which have to maintain their entire economic existence with the tuition fees they receive from student parents, the management of their costs becomes much more important.

In this context, the aim of the research is to determine the student costs at this educational institution. An Activity-Based Costing System has been selected in order to show the managers in the institution the units that are not efficient in operation, to give them the opportunity to control the functioning of the educational system, and to provide effective resource management by taking the idle parts out of the system. The costs reported as a result of the study also provided the institution managers with the opportunity to keep all the instruments included in the educational service they provide under control, evaluate and, if necessary, revise.

Keywords: education, cost, traditional costing, activity based costing

CAZİBE MERKEZİNİ DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA ERZURUM ÜÇ KÜMBETLER BÖLGESİNDE YAPILMIŞ YENİDEN CANLANDIRMA PROJELERİ

REVIVAL PROJECTS CARRIED OUT IN ERZURUM THREE TOMBS REGION
WITHIN THE SCOPE OF ATTRACTION CENTER SUPPORT PROJECTS

Süleyman TOY¹

¹Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama,
Erzurum, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3679-2800X>

Mücahit Aslan YEŞİLYURT²

²Atatürk Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Kentsel Tasarım Anabilim Dalı,
Erzurum, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-2999-860X>

ÖZET

Erzurum; coğrafi konumu itibari ile Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan İpek Yolu üzerinde bulunması nedeni ile geçmişinde birçok devlete ev sahipliği yapmıştır. Kenti ellerinde tutan devletler ekonomik getirisi yüksek olan bu kenti kendi kültürel izlerini ve dokularını kente bırakarak bir kültürel birikim oluşmasını sağlamışlardır. Yakın Tarihimizde meydana gelen hızlı ve yeni kentleşme süreçlerinin başlaması ile artan konut ihtiyacı bu kültür birikimi ve tarihi kentsel dokuların giderek kaybolma sürecini hızlandırmıştır. Erzurum'un tarihi kent merkezi ise bu gelişim sürecinden kendilerine düşen payı fazlası ile almıştır. Özellikle tarihi kent merkezi içerisinde yapılan niteliksiz yapılar ve bölgenin alt gelir seviyesine terk edilmesi ile birlikte, tarihi kent merkezi çöküntü bölgesi haline gelmeye başlamıştır.

Son yıllarda kültürel birikimlerin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için birçok proje yapılmaya başlanmıştır. Özellikle kamu eli ile yapılmaya başlanan projelerden biri olan Cazibe Merkezini Destekleme Projesi kapsamında Erzurum'un tarihi kent merkezini çöküntü bölgesi olmaktan kurtararak yeniden canlandırılması ile kente kazandırmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan projelerden birisi de Erzurum'un tarihi kent merkezinde yer alan Üç Kümbetler bölgesi için hazırlanan; Üç Kümbetler ve Yakın Çevresini Yeniden Canlandırma Projesi uygulama aşamasına geçmiş projelerden birisidir.

Bu çalışmada ilk olarak Cazibe Merkezini Destekleme Programı'nın tanıtımı yapılacaktır. Daha sonra ise Erzurum'un tarihi kent merkezi içerisinde aldığı kentsel sit alanı ve bu alan içerisinde yer alan Üç Kümbetler bölgesinin güncel durumu hakkında genel bilgilerin yanı sıra, bölgede yapılmış olan kentsel dönüşümler ve yeniden canlandırma projeleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yeniden Canlandırma, Erzurum Kentsel Sit Alanı, Kentsel

ABSTRACT

Erzurum; Due to its geographical location, being located on the Silk Road connecting Asia and Europe, it has hosted many states in the past. The states that held the city under their control, left their own cultural traces and textures to this city, which has high economic returns, and ensured the formation of a cultural accumulation. The increasing need for housing with the onset of rapid and new urbanization processes has accelerated the gradual disappearance of this cultural accumulation and historical urban textures. Erzurum's historical city center has received more than its share of this development process. Especially with the unqualified buildings built in the historical city center and the abandonment of the region to the low income level, the historical city center has begun to become a collapse area.

In recent years, many projects have started to be carried out to preserve cultural heritage and transfer it to future generations. Within the scope of the Attraction Center Support Project, which is one of the projects started to be carried out by the public, it aimed to save the historical city center of Erzurum from being a collapsed area and to bring it to the city by revitalizing it. One of the projects prepared for this purpose is for the Üç Kümbetler region located in the historical city center of Erzurum; The Revitalization Project of Üç Kümbetler and Its Surroundings is one of the projects that has entered the implementation phase.

In this study, the Attraction Center Support Program will be introduced first. Then, general information about the urban protected area within Erzurum's historical city center and the current situation of the Üç Kümbetler region within this area, as well as the urban transformations and revitalization projects carried out in the region, would be examined.

Keywords: Revitalization, Erzurum Urban Protected Area, Urban Transformation

TARİHİ İBADET MEKANLARINDA ERİŞİLEBİLİRLİK ACCESSIBILITY IN HISTORICAL PLACES OF WORSHIP

Beren Keziban Özdemir¹

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, Mimarlık Anabilim Dalı, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2737-5147>

Özlem Demirkan²

² Dr. Öğretim Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9696-6808>

ÖZET

Tarihi ibadet mekanları bir toplumun inancını özgürce yaşayabileceği insanlığın ortak geçmişini yansıtan maneviyatın hissedildiği kutsal mekanlardır. Toplumdaki bireylerin eşit şekilde katılım sağlayabileceği ibadet alanları birleşme bütünleşme alanı olarak bireyleri ayırtmadan kullanılabilir mekanlar olarak görülmektedir. Tarihsel süreçlerde ibadet mekanlarının toplumdaki her kesime hitap eden sosyal, kültürel ve manevi yönden ihtiyaçlarını giderebilmesine olanak tanıyan yapılar olarak görülmesinden dolayı mekanların herkes tarafından erişilebilir hale getirilmesi gerekmektedir. Tarihi ibadet mekanlarında kentteki değişimler, kullanıcı ihtiyaçları ve toplumsal algı nedeniyle erişim ve kullanım zorlukları yaşanmıştır. Her bireyin kullanım ve erişim hakkı vardır. Bu erişilebilirlik hakkı sürdürülebilir bir şekilde topluma ve dahi mekansal alana, kullanıma etki edebilmesi için her alanda uygulanması gerekmektedir. Her alanda sağlanması gerekli olan erişilebilirlik tarihi ibadet mekanlarında da sürdürülebilir çözümlerle kültürel değerlerin korunup geleceğe aktarılması adına yapıların kullanıma açılması ve topluma kültürel mirasın ulaştırılması için yapılacak en önemli düzenlemelerden biri olarak görülmüştür. Bu yüzden erişilebilirliğin yapıları olan çevrede uygulanmasıyla herkes için kullanılabilir ve bütünsel yapı alanları oluşturulabilecektir. Bu çalışmada erişilebilirliğin sağlanması yönünde literatür çalışmaları incelenip bu incelemeler sonucunda ortaya çıkan verilerin sunulması amaçlanmaktadır. Erişilebilirlikle ilgili literatür taraması yapılmış, tarihi ibadet alanlarıyla ilgili çalışmalar incelenmiş, literatür çalışmasının değerlendirilmesiyle ibadet mekanlarındaki erişilebilirlik ile ilgili çıkarımların sunulmuştur. Yapıya, çevreye ve tüm hizmetlere erişimin gerçekleştirilmesi toplumdaki ihtiyaçlara olanak tanıyan geleceğe yönelik yapılacak olan erişilebilirlik adına verilecek tasarım kararları, planlı şekilde uygulanacak düzenlemeler ve bilinçli, eğitilmiş toplum ile gerçekleştirilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Erişilebilirlik, İbadet Mekanları, Kullanıcı, Standartlar

NOT: Bu çalışma KTO Karatay Üniversitesinde Dr. Öğretim Üyesi Özlem Demirkan'ın danışmanlığında devam etmekte olan Beren Keziban Özdemir'in tarihi ibadet mekanlarında erişilebilirliği konu alan yüksek lisans tezinin bir bölümünü kapsamaktadır.

ABSTRACT

Historical places of worship are sacred places where a community can freely practice their beliefs and feel the spirituality that reflects humanity's shared past. Places of worship, where individuals in the society can participate equally, are seen as places that can be used as an area of unification and integration without separating individuals. Places of worship in historical processes are seen as structures that appeal to all segments of society and allow them to meet their social, cultural, and spiritual needs. The places should be made accessible to everyone. Historic places of worship have experienced difficulties in access and use due to changes in the city, user needs, and social perception. Every individual has the right to use and access. This right to accessibility must be implemented in every area to impact society sustainably, including spatial areas and use. Accessibility, which must be provided in all areas, is seen as one of the essential arrangements to open the buildings for use and to reach the cultural heritage to the society to preserve and transfer cultural values to the future with sustainable solutions. Moreover, usable and holistic building areas can be created for everyone with accessibility in the built environment. This study aims to examine literature studies to provide accessibility and present the data that emerged from these examinations. A literature review on accessibility was conducted, articles about historic places of worship were examined, and inferences about accessibility in places of worship were presented by evaluating the literature. The realization of access to the building, the environment, and all services can be realized with the design decisions to be made in the name of accessibility for the future that will allow the needs of the society and the regulations to be implemented in a planned manner and the conscious, educated society.

Keywords: Accessibility; Historic Places of Worship, User, Standards

NOTE: This study covers a part of Beren Keziban Özdemir's master's thesis on accessibility in historical places of worship, which continues under the supervision of Assistant Professor Özlem Demirkan at KTO Karatay University.

KONYA'DAKİ ANAOKULU GİRİŞLERİNİN YENİLENMELERİ

KINDERGARDEN ETREES RENEWALS IN KONYA

Alihan KESKİN¹

¹Doktor, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0289-2909>

Zeynep UYSAL²

² Baş Öğretmen, Karatay Vilayetlere Hizmet Götürme Birliği Anaokulu, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0401-4499>

ÖZET

Bu çalışmada, Konya merkezde inşa edilen (*cumhuriyet dönemi; 1923 – 2024*) ve aktif kullanılan, Konya merkez üç ilçe sınırları içinde olan, bağımsız anaokullarından altı adedi seçilmiştir. Anaokulları ile ilgili bilgi ve belgeler, literatür taraması ve ilgili kurumlardan sağlanmıştır. Bu kurumların bazıları; Konya Milli Eğitim il ve ilçe Müdürlükleri ile Konya Valiliği, İlgili Kaymakamlıklar ve Okul Müdürlükleri gibidir. Seçilen anaokulları, ana girişleri yeniden düzenlenmiştir. Belirlenen anaokullarının; tasarımları ve uygulamaları incelenmiştir. Yenilenen tasarım ve uygulamaları, olarak ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Özellikle son on yıldaki (*2014 – 2024*) yenilemeler değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirmeler; anaokulu idarecileri ve mimarlık – iç mimarlık alanında konusunda yetkin, altışar uzman tarafından yapılmıştır. Ayrıca, yenilenen bir anaokulunun bütün süreci; anaokulu idarecisi ve mimarı tarafından (*2022*), sahada yerinde gözlem yapılarak incelenmiştir. Bu değerlendirmeleri yapmaktaki amaç; yapılan tasarım ve uygulamaların, olumlu ve olumsuz yönlerini tespit etme düşüncesidir. Bütün bu veriler değerlendirilerek olumlu ve olumsuz yönlerine göre sonuçlara ulaşılmıştır. Uzmanların da hem fikir olduğu sonuç; anaokullarının yenilenmesinin önemli olduğudur. Yenilenen anaokulları; bütün olumsuzluklara ve eleştirilecek yönlerine rağmen, eseri sürdürülebilir kıldığı ve modern tekniklerin güncelliği sağlandığı yönündedir. Ulaşılan sonuçlara göre de önerilerde bulunulmuştur. Bu önerilere göre de; ileride yapılması muhtemel benzer yenilemelerin tasarım ve uygulamalarının daha doğruya yakın yapılmasına ışık tutması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İç Mimari Yenileme Uygulamaları, Yenileme Tasarımları, Anaokulları

ABSTRACT

In this study, six independent kindergartens built in the center of Konya (republic period; 1923 - 2024) and actively used, within the borders of three central districts of Konya, were selected. Information and documents about kindergartens were obtained from literature review and relevant institutions. Some of these institutions; Konya National Education Provincial and District Directorates, Konya Governorship, Relevant District Governorships and School Directorates. The main entrances of selected kindergartens have been rearranged. The designated kindergartens; Their designs and applications were examined. The renewed design and applications were evaluated separately. Especially the renewals in the last ten years (2014 – 2024) were taken into consideration. Reviews; It was made by kindergarten administrators and six experts each who are competent in the field of architecture and interior architecture. In addition, the whole process of a renovated kindergarten; It was examined by the kindergarten administrator and architect (2022) by making on-site observations in the field. The purpose of making these evaluations is; It is the idea of identifying the positive and negative aspects of designs and applications. All these data were evaluated and conclusions were reached based on their positive and negative aspects. The result that experts agree on is; It is important to renew kindergartens. Renovated kindergartens; Despite all the negativities and criticisms, it makes the work sustainable and modern techniques are kept up to date. Suggestions were made according to the results obtained. According to these suggestions; It is aimed to shed light on the more accurate design and implementation of similar renovations that are likely to be made in the future.

Keywords: Interior Architecture Renovation Applications, Renovation Designs, Kindergartens

SPINOR EQUATIONS ACCORDING TO MODIFIED ORTHOGONAL FRAME IN MINKOWSKI 3-SPACE

Muhammed Talat SARIAYDIN¹

¹ Assoc. Prof. Dr., Selcuk University, Faculty of Sceince, Department of Mathematics,
Konya,
Turkey.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3613-4276>

Oktay ÇELİK²

² MSc Student, Selcuk University, Faculty of Sceince, Department of Mathematics, Konya,
Turkey.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-8046-9366>

ABSTRACT

Curves and surfaces theory is one of the most studied subjects in differential geometry. Curves are frequently used in many fields such as physics, engineering, computer based designing and most importantly in mathematics. Since characterisation of curves has an important role in differential geometry, there are a large number of studies done on curves theory. A large number of new characterisations were obtained by making correlation between the corresponding points of two curves with any frame. Torsion and curvature of a curve has an important role in characterisation of the curves. Spinors are complex vector space elements which are used to expand the term “vector” in mathematics and physics. Spinors were first discovered by the French mathematician Elie Cartan in 1913. Main purpose of this Cartan’s study is to develop spinor theory by giving this expression a geometrical description and to contribute to differential geometry by doing so. Later on The Spinor Theory was developed by Van der Waerden in 1929. For these reasons, spinors, which are particularly used in important fields of physics such as quantum mechanics and relativity theory, have been applied in numerous studies across different spaces with their application to geometry. In this paper, firstly the literature work related with a space curve according to modified orthogonal frame in Minkowski 3-space with curvature and torsion defined by Bükücü and Karacan and Spinor Equations in variety of spaces will be re-rewieved and afterwards reported detailly. Then, by all accounts of all the data obtained spinor equations will be obtained a space curve with the help of the modified orthogonal frame in Minkowski 3-space with torsion. Thus, the geometric features of the new equations obtained will be studied. The results obtained from this study will contribute to the field of application in other fields such as physics and engineering.

Keywords: Spinor equations, Pythagorean hodograph curve, Euclidean space.

REVIEW OF GRADUATE THESIS RELATED TO EXAM ANXIETY

Sevda YILDIZ

(ORCID: 0009-0002-2512-3077)

Ministry of National Education, Sancak Secondary School, Selçuklu, Konya -Türkiye

Assoc.Prof.Dr. Şemseddin GÜNDÜZ

(ORCID: 0000-0003-1075-0043)

Necmettin Erbakan University, Faculty of Applied Sciences, Department of Management Information Systems, Konya-Türkiye

ÖZET

Günümüzde bilim ve teknoloji alanında çok hızlı gelişmeler yaşanmaktadır. Bu hızlı yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler sonucunda bilimsel araştırmaların sayısı da artmaktadır. Sayısı her geçen gün artan bu bilimsel araştırmaların ortak nokta olarak hangi paydalarda buluşup ne tür sonuçlar doğurduğunun belirlemesine gereksinim duyulmaktadır. Bunun için meta analiz çalışmaları yapılmakta ve bu çalışmalara ilgi giderek artmaktadır. Diğer yandan sınavlar, eğitim öğretim süreçlerinde öğrenciyi denetleyen, seviyesini ölçen ve onun hakkında karar verilmesine olanak sağlayan araçlardır. Öğrencilere uygulanan bu sınavların öğrenci üzerinde farklı düzeylerde birtakım kaygılar oluşturduğu bilinmektedir. Yapılan bu meta-analiz çalışmasının amacı, yüksek öğretim kurumlarında sınav kaygısı ile ilgili yapılan çalışmaları belirli kategorilere ayırıp, genel gidişatı belirlemeye çalışmaktır. Bu meta analiz çalışmasında araştırmalar; tür bakımından, yazıldığı yıl bakımından, yazıldığı alan bakımından ve konu dağılımı bakımından değerlendirilmiştir. Bu amaçla Yüksek Öğretim Kurulu Tez Merkezi'nde (Ulusal Tez Merkezi) 2014- 2023 yılları arasında yapılmış olan araştırmalardan, belirlenen kriterlere uygun olan 166 tane tez çalışması, meta analiz yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonucunda alan yazın türü olarak 1 tipte uzmanlık tezi, 7 doktora tezi, 158 yüksek lisans tezi olduğu görülmüştür. Alan yazında yazılan tezlerin yazım yıllarına bakıldığında en fazla tez yazımının 2019 ve 2023 yıllarında yayınlandığı görülmüştür. Tezler çalışma alanı olarak ele alındığında ise eğitim öğretim, psikoloji, spor, beslenme ve diyetetik, hemşirelik, işletme, müzik, din, bilgisayar bilimi ve felsefe alanlarında sınav kaygısı konusunun incelenmiş olduğu görülmüştür. Konu olarak en fazla eğitim öğretim alanında sınav kaygısının incelendiği görülmüştür. Çalışma sonucunda sınav kaygısına yönelik yazılan tezlerin türleri, alanları ve yılı açısından değerlendirilmiştir. Bunların dışarısında kalan ebeveyn eğitim seviyesi, cinsiyet, sosyoekonomik durum, kademe gibi değişkenler kullanılarak yapılacak çalışmaların da yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sınav, Kaygı, Meta-analiz, Tez

ABSTRACT

Nowadays, there are very rapid developments in the field of science and technology. As a result of these rapid scientific and technological developments, the number of scientific research is also increasing. There is a need to determine the common denominators of these scientific studies, the number of which is increasing day by day, and what kind of results they produce. For this purpose, meta-analysis studies are carried out and interest in these studies is increasing. On the other hand, exams are tools that control the student in education processes, measure his level and allow decisions to be made about him. It is known that these exams administered to students create certain levels of anxiety on students. The purpose of this meta-analysis study is to divide the studies on test anxiety in higher education institutions into certain categories and try to determine the general trend. Studies in this meta-analysis study; It was evaluated in terms of genre, the year it was written, the field in which it was written and the distribution of the subject. For this purpose, 166 thesis studies that met the determined criteria from the research conducted at the Council of Higher Education Thesis Center (National Thesis Center) between 2014 and 2023 were examined using the meta-analysis method. As a result of the analysis, it was seen that there was 1 medical specialty thesis, 7 doctoral theses and 158 master's theses in terms of literature type. When looking at the writing years of the theses written in the literature, it was seen that the most theses were published in 2019 and 2023. When the theses are considered as a field, it is seen that the subject of test anxiety has been examined in the fields of education, psychology, sports, nutrition and dietetics, nursing, business, music, religion, computer science and philosophy. It has been observed that test anxiety has been examined mostly in the field of education. As a result of the study, the theses written for exam anxiety were evaluated in terms of their types, fields and years. It may also be recommended to conduct studies using variables other than these, such as parental education level, gender, socioeconomic status, and grade.

Keywords: Exam, Anxiety, Meta-analysis, Thesis

PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE DUYGUSAL TÜKENME İLİŞKİSİ

RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL RESILIENCE AND EMOTIONAL EXHAUSTION

Doç. Dr. Ayşe GÖKÇEN KAPUSUZ

Selçuk Üniversitesi

Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi

0000-0001-7336-4612

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba İMADOĞLU KALKAN

Kapadokya Üniversitesi

Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu

0000-0002-4202-4495

ÖZET

Bu çalışmada amaç, birtakım olumsuzluklarla baş edebilme noktasında bireyler açısından önem arz eden psikolojik dayanıklılık kavramı ile yine bireylerin sıklıkla tecrübe ettiği duygusal tükenme arasındaki ilişkiyi incelemektir. Yaşamın her anında ve her alanında etkin rol oynayan çeşitli stresörler ve yıpratıcı durumlar karşısında bireysel ve psikolojik anlamda iyi oluş, dik duruş halini yansıtan, olumsuzluklarla mücadele bağlamında kendini güçlü hissetme durumu olarak dile getirilen psikolojik dayanıklılık kavramı, iş yaşamında aktif rol alan ya da almayan tüm bireyleri ilgilendirmekte ve bu güçlü olma, dik durma zorunluluğu kimi zaman bireylerde duygusal bağlamda çöküntülere yol açmaktadır. Bu durumun tam tersi de mümkün olup, psikolojik açıdan kolay yıkılmayan, dirençli, dayanıklı bireylerin tükenmişlik yaşama ihtimalleri düşebilmektedir aynı zamanda. Bu gerekçe ve varsayımlardan hareketle kaleme alınan bu çalışmada, 18 yaş üstü bireylerden elde edilen veriler (n=205) istatistiki analizlere tabi tutulmuş ve sonuçlar raporlanmıştır. Yapılan analizler göstermiştir ki bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri arttıkça, duygusal anlamda tükenmişlik yaşama durumları ve eğilimleri azalacaktır ($\beta = -,224$). Psikolojik dayanıklılık ve duygusal tükenme arasında elde edilen bu ters yönlü ilişki, alan yazındaki birçok çalışma sonucunu da destekler niteliktedir. Gelecekte kaleme alınacak çalışmalara ışık olması bakımından, tükenmişlik boyutları arasından sadece duygusal tükenmişliğe odaklanan bu çalışmanın, çalışan ya da çalışmayan ayrımı yapmaksızın ulaşılabilen tüm bireylere uygulanması ve konunun sektörel ya da mesleki bağlamda değil, bireysel bağlamda değerlendirilmiş olması çalışmaya özgün bir değer kazandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik dayanıklılık, iyi oluş, tükenme, duygusal tükenme

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between the concept of psychological resilience, which is important for individuals in terms of coping with some negativities, and emotional exhaustion, which individuals frequently experience. The concept of psychological resilience, which reflects individual and psychological well-being and upright posture in the face of various stressors and exhausting situations that play an active role in every moment and in every field of life, and is expressed as the state of feeling strong in the context of fighting against negativities, is applied to all people who take an active role in business life or not. It concerns individuals, and this obligation to be strong and stand upright sometimes leads to emotional breakdowns in individuals. The opposite of this situation is also possible, and the likelihood of experiencing burnout may decrease for individuals who are psychologically resilient and do not break down easily. In this study, written based on these justifications and assumptions, data obtained from individuals over the age of 18 (n=205) were subjected to statistical analysis and the results were reported. The analyzes have shown that as individuals' psychological resilience levels increase, their situations and tendencies to experience emotional burnout will decrease ($\beta = -,224$). This negative relationship between psychological resilience and emotional exhaustion also supports the results of many studies in the literature. In terms of shedding light on future studies, this study, which focuses only on emotional exhaustion among the dimensions of burnout, is applied to all individuals who can be reached, regardless of whether they are working or not, and the fact that the subject is evaluated in an individual context, not in a sectoral or professional context, adds a unique value to the study.

Keywords: Psychological resilience, well-being, burnout, emotional exhaustion

REDDEDİLME DUYARLILIĞI VE ALGILANAN STRES ARASINDAKİ İLİŞKİDE BİR İLİŞKİDE OLMANIN MODERATÖR ROLÜ

THE MODERATOR ROLE OF BEING IN A RELATIONSHIP IN THE RELATIONSHIP
BETWEEN REJECTION SENSITIVITY AND PERCEIVED STRESS

Nazan Rümeysa TEKİN

Bursa Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bursa, Türkiye

ORCID NO: 0000-0002-1717-116X

Nuray MUSTAFAOĞLU ÇİÇEK

ORCID NO: 0000-0002-1080-4577

Dr. Öğretim Üyesi, Bursa Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Psikoloji, Bursa, Türkiye

ÖZET

Reddedilme duyarlılığı ve stres arasındaki ilişki bulgulanmış görünse de literatürde ilişki içerisindeki bireyler ve ilişkisi olmayan bireylerde arasında bir farklılık olup olmadığına dair bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Reddedilme duyarlılığı yüksek bireylerin bir ilişkide olmaya dair kaçınan bir tutum sergilediği bilirse de yüksek reddedilme duyarlılığına rağmen bir ilişki içerisinde olmanın stres düzeyini nasıl etkilediği araştırılmamıştır. Araştırma, odağında 2 farklı grup (ilişki içerisinde olanlar ve ilişkisi olmayanlar) olacak şekilde planlanmış olup cinsiyet ve yaş düzeyinde de inceleme yapılacaktır. Bu çalışma 18 – 65 yaş arasında olan 260 kişilik bir örneklem grubuyla reddedilme duyarlılığı ve stres arasındaki ilişkide bir ilişki içinde olmanın moderatör rolünü incelemek üzere tasarlanmıştır. Çalışma bir model tasarımı şeklinde planlanmıştır. Reddedilme duyarlılığı ve algılanan stres arasındaki ilişkiye ilişkide olma moderatörlük edecek ve model bu şekilde sınanarak hipotezler test edilecektir. Çalışmada demografik form, reddedilme duyarlılığı ve algılanan stres ölçeği kullanılacaktır. Ölçeklerin Türkçe çevirisi bulunmaktadır ve geçerlik güvenilirlik testleri yapılmış, kullanımı için gerekli şartlar sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Reddedilme, Reddedilme Duyarlılığı, Stres, İlişki, Romantik İlişki

ABSTRACT

Although the relationship between rejection sensitivity and stress has been revealed, no research has been found in the literature on whether there is a difference between individuals in a relationship and individuals who are not in a relationship. Although it is known that individuals with high rejection sensitivity exhibit an avoidant attitude towards being in a relationship, it has not been investigated how being in a relationship affects stress levels despite high rejection sensitivity. This study is designed to investigate the moderating role of being in a relationship in the relationship between rejection sensitivity and stress, with a sample group of 260 individuals between the ages of 18 and 65. The study is planned in a model design. The relationship between rejection sensitivity and perceived stress will be moderated by being in a relationship, and the model will be tested in this way and hypotheses will be tested. Demographic form, rejection sensitivity, and perceived stress scales will be used in the study. The scales have Turkish translations, and validity and reliability tests have been carried out, and the necessary conditions for their use have been met.

Keywords: Rejection, Rejection Sensitivity, Stress, Relationship, Romantic Relationship

ÖĞRETMENLERİN MERHAMET VE MUTLULUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINING COMPASSION AND HAPPINESS LEVELS OF TEACHERS

İbrahim KISAÇ¹

¹Prof. Dr., Pamukkale Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Denizli, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4261-1769>

Semanur CÖMERT²

²Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Tokat, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5051-7521>

ÖZET

Her bir bireyin gönlünde kendisini derinden etkilemiş, yönlendirmiş bir öğretmenin anısı, sevgisi bulunmaktadır. Dolayısıyla, çocuğun hayatını doğrudan etkileyen bir faktör olması nedeniyle, öğretmenin ruh sağlığının ve kişilik özelliklerinin önemi büyüktür. Öğretmenin kendisinin mutluluk düzeyi genellikle öğrencilerine de yansır. Kendini iyi hisseden, mutlu hisseden öğretmen öğrencilerine daha fazla şefkat ve merhametle yaklaşır.

Merhamet bir canlının acısını ve varlığını yüreğinde hissetmek, ona kıyamamak, onun için kaygılanmak ve özen göstermektir. Merhamet genellikle önemli bir insani güç olarak kabul edilir; şefkat, empati ve sempati duygusu gerektirir; bunların her biri birinin diğeriyle bağlantı kurmasını ve onunla ilgilenmesini sağlar. Ruh sağlığıyla dikkate değer bir ilgisi olan merhamet, yalnızca başkalarıyla olumlu ilişkiler kuran bir süreç değildir; aynı zamanda insan zihnini zararlı olumsuz duyguların etkilerinden kurtarmada da etkilidir. Mutluluk ise, yaşamın temel bir özelliğidir ve bireylerin toplumun sağlıklı ve üretken üyeleri olmalarına yardımcı olur. Mutluluk insanların kendilerinin bir bütün olarak hayatlarını nasıl gördükleri, değerlendirdikleri ve kendilerini ne kadar iyi hissettikleriyle ilişkilidir. Mutlu kişiler diğer kişilere daha pozitif yaklaşırlar. Çevrelerindeki insanların da mutlu olmasına katkıda bulunmaya çalışırlar. Dolayısıyla mutlu bir öğretmen de, öğrencilerinin mutlu olması için onların kendilerini geliştirmelerine ve hayattan zevk almalarına yardımcı olur.

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin merhamet ve mutluluk düzeyleri arasında ilişkinin ve bu ilişkinin öğretmenlerin cinsiyet ve çalışma yıllarına göre incelenmesidir. Araştırma verileri 401 öğretmenden yüzyüze ve çevrimiçi olarak elde edilmiştir. Veriler Pommier (2011) tarafından geliştirilen, Akdeniz ve Deniz (2016) tarafından uyarlaması yapılan Merhamet Ölçeği ile ve Demirci ve Ekşi (2018) tarafından geliştirilen Mutluluk Ölçeği ile toplanmıştır. Bulgular merhamet ve mutluluk arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Ayrıca, öğretmenlerin merhamet ve mutluluk düzeylerinin çalışma yıllarına göre anlamlı olarak farklılık göstermediği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, merhamet, mutluluk.

ABSTRACT

In each individual's heart is the memory, the love of a teacher who has deeply influenced and guided him. So, because it is a factor that directly affects the child's life, the teacher's mental health and personality traits are of great importance. The teacher's own level of happiness is often reflected in his students. A teacher who feels good and happy approaches his students with more affection and compassion. Compassion is to feel a person's suffering and presence in his heart, not to feel it, to worry about it, and to care for it. Compassion is often regarded as an important human force; it requires compassion, empathy, and a sense of sympathy, each of which enables one to connect with and care for another. Compassion, which has a significant connection to mental health, is not only a process of building positive relationships with others; it is also effective in relieving the human mind from the effects of harmful negative emotions. Happiness is a fundamental feature of life and helps individuals become healthy and productive members of society. Happiness is about how people see, evaluate, and feel good about their lives as a whole. Happy people are more positive about others. They try to make people around them happy. So a happy teacher helps his students to develop themselves and enjoy the cattle so that they can be happy. The aim of this study is to examine the relationship between teachers' levels of compassion and happiness, and this relationship is based on the gender of teachers and their years of work. The survey data was collected face-to-face and online from 401 teachers. The data were collected using the Compassion Scale, developed by Pommier (2011), adapted by Akdeniz and Deniz (2016), and Happiness Scale developed by Demirci and Eksi (2018). The findings have shown that there is a low level of meaningful relationship between compassion and happiness in the positive direction. Furthermore, it was found that teachers' levels of compassion and happiness did not differ significantly from years of work.

Keywords: Teacher, compassion, happiness.

ÖĞRETMENLERİN ÇOCUKLARA FARKLILIKLARA SAYGI DEĞERİNİN KAZANDIRILMASINDA OYUN VE OYUNCAKLARIN ROLÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

TEACHERS' VIEWS ON THE ROLE OF GAMES AND TOYS IN TEACHING
CHILDREN THE VALUE OF RESPECT FOR DIFFERENCES

Prof. Dr. Arzu ÖZYÜREK

(ORCID: 0000-0002-3083-7202)

Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karabük, Türkiye.

Öğr. Gör. Hatice KESER

(ORCID: 0000-0002-8283-7394)

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Şarkışla Aşık Veysel MYO, Çocuk Bakımı ve Gençlik
Hizmetleri Bölümü, Sivas, Türkiye.
(Sorumlu Yazar)

ÖZET

Değer dendiğinde akla ilk gelen değerlerden olan saygı, çoğu kültürde diğer pek çok değeri de kapsayan bir değer olarak görülmektedir. Saygı, farklılıkları kabul etmeyi de gerektirmektedir. Bu çalışmada, bireylerin farklılıklara saygı değerine yükledikleri anlamın yanında çocuklara bu değerin kazandırılmasında oyun ve oyuncakları rolüne ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Nitel olarak tasarlanan çalışmada odak grup görüşmesi yoluyla veriler toplanmıştır. Çalışma grubu 5'i kadın ve 3'ü erkek olmak üzere 8 öğretmenden oluşmuştur. Çalışmada katılımcılara farklılığın neyi çağrıştırdığı, farklılıkları oluşturan etmenlerin neler olduğu, her farklılığın saygı gerektirip gerektirmediği ve nedenleri, farklılıklara saygı değerinin kazanımı ve bu konuda neler yapılabileceğine ilişkin görüşleri sorulmuştur. Yarı yapılandırılmış soruların kullanıldığı odak grup görüşmesinden elde edilen bilgilerin içerik dökümü yapılarak değerlendirilmiştir. Genel olarak katılımcıların, farklılık kavramını varlıkları birbirinden ayıran özellikler olarak tanımladıkları görülmüştür. Katılımcılar bireysel, çevresel veya kültürel pek çok faktörün farklılıkları oluşturduğu ve farklılıklar saygı gerektirse de toplumun huzurunu bozmaya yönelik farklılıkların kabul edilemeyeceğini belirtmişlerdir. Katılımcıların farklılıklara saygı değerinin bireyin sosyalleşmeye başladığı en küçük yaşlardan itibaren başlaması, eğitimin aile çevresiyle başlayıp okulda devam etmesi gerektiği ve bu konuda toplumdaki tüm bireylerin sorumluluk alması gerektiği görüşünde oldukları belirlenmiştir. Farklılıklara saygı değerinin çocuklara kazandırılmasında farklı türde oyunlar ve farklı özelliklere sahip oyuncakların etkili olabileceği görüşü vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oyun ve oyuncaklar, saygı, değerler, farklılıklara saygı.

ABSTRACT

Respect, one of the first values that comes to mind when we think of values, is seen as a value that encompasses many other values in most cultures. Respect also requires acceptance of differences. In this study, it was aimed to determine the meaning that individuals attribute to the value of respect for differences as well as their views on the role of games and toys in teaching this value to children. In the qualitatively designed study, data were collected through focus group interviews. The study group consisted of 8 teachers, 5 female and 3 male. In the study, the participants were asked their views on what difference evokes, what are the factors that make up differences, whether every difference requires respect and the reasons for it, the acquisition of the value of respect for differences and what can be done in this regard. The information obtained from the focus group interview, in which semi-structured questions were used, was evaluated by content transcription. In general, it was observed that the participants defined the concept of difference as the characteristics that distinguish entities from each other. Participants stated that many individual, environmental or cultural factors create differences and that although differences require respect, differences that disrupt the peace of society cannot be accepted. It was determined that the participants were of the opinion that the value of respect for differences should start from the youngest ages when the individual begins to socialize, that education should start with the family environment and continue at school, and that all individuals in society should take responsibility in this regard. It was emphasized that different types of games and toys with different characteristics can be effective in teaching the value of respect for differences to children.

Keywords: Play and toys, respect, values, respect for differences.

**SANAL GERÇEKLIK TEKNOLOJİSİNİN ÇOCUK SAĞLIĞI VE GELİŞİMİNDE
KULLANIMI: UYGULAMALAR VE ÖNERİLER**
THE USE OF VIRTUAL REALITY TECHNOLOGY IN CHILD HEALTH AND
DEVELOPMENT: APPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS

Öğr. Gör. Hatice KESER

(ORCID: 0000-0002-8283-7394)

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Şarkışla Aşık Veysel MYO, Çocuk Bakımı ve Gençlik
Hizmetleri Bölümü, Sivas, Türkiye.

Prof. Dr. Arzu ÖZYÜREK

(ORCID: 0000-0002-3083-7202)

Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karabük, Türkiye.

ÖZET

Sanal gerçeklik teknolojisi, katılımcıların sanal ortamda olduğu yanılması hissetmesi, orada olma hissini yaşamasıdır. Sanal gerçeklik teknolojisi sağlık alanında çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır. Çocuk sağlığı da bu alanlardan biri olabilir. Bu çalışmada sanal gerçeklik teknolojisinin kullanım alanları ve belirlenen faydaları ele alınmış, çocuklarda sanal gerçeklik uygulamaları kullanımı üzerinde durulmuştur. Sanal gerçeklik uygulama örneklerine yer verilerek çocuklara yönelik sanal gerçeklik uygulamalarının çocuk sağlığı ve gelişimine katkılarının neler olabileceği ortaya konmuştur. Sanal gerçeklik teknolojisinin kullanım alanlarının çeşitlendirilebilmesi, geleneksel yöntemlerle elde edilmesi güç olan ilerlemelerin bu yolla sağlanması için yapılan çalışmaların bilinmesine ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çocuk sağlığı ve gelişiminde sanal gerçeklik uygulama alanlarına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, çocuk sağlığı, çocuk gelişimi, çocuk ve sanal gerçeklik.

ABSTRACT

Virtual reality technology means that participants feel the illusion of being in a virtual environment, experiencing the feeling of being there. Virtual reality technology is used for various purposes in the field of healthcare. In this study, the usage areas and determined benefits of virtual reality technology are discussed and the use of virtual reality applications in children is emphasized. By giving examples of virtual reality applications, it has been revealed what the contributions of virtual reality applications for children can be to child health and development. It is thought that there is a need to know the studies carried out to diversify the usage areas of virtual reality technology and to achieve advances that are difficult to achieve with traditional methods. In this context, suggestions have been developed for virtual reality application areas in child health and development.

Keywords: Virtual reality, child health, child development, child and virtual reality.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞININ TEMPORAMANDİBULAR EKLEM, SERVİKAL BÖLGE EKLEM HAREKET AÇIKLIĞI VE AĞRI ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF SMARTPHONE ADDICTION ON TEMPORAMANDIBULAR JOINT,
CERVICAL REGION RANGE OF MOTION AND PAIN IN UNIVERSITY STUDENTS

Yağmur ÖZGE¹

¹Öğrenci, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Bölümü, Konya, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-1642-0458>

Zübeyde ERKEÇ²

²Öğrenci, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Bölümü, Konya, Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-6560-3097>

Beyza Nur GÖÇER³

³Öğrenci, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Bölümü, Konya, Türkiye

³ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-1890-710X>

Sude GÖKHAN⁴

⁴Öğrenci, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Bölümü, Konya, Türkiye

⁴ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-7787-2068>

Ümit YÜZBAŞIOĞLU⁵

⁵Öğretim Görevlisi, Toros Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi Ve
Rehabilitasyon, Mersin, Türkiye

⁵ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2395-7238>

Kamil YILMAZ⁶

⁶Doktor Öğretim Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve
Rehabilitasyon, Konya, Türkiye

⁶ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5242-3094>

ÖZET

Giriş: Akıllı telefonlar birçok genç yetişkin için bir zorunluluk olmasına karşın ruh sağlığını ve refahını olumsuz yönde etkileyebilmekte, duygusal, fizyolojik ve postüral bozukluklara neden olabilmektedir. Bununla birlikte insanlar vakitlerinin çoğunu akıllı telefonlar ile geçirerek bu telefonlara karşı bağımlılık geliştirme potansiyeline sahiptir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının temporomandibular eklem, servikal bölge eklem hareket açıklığı ve ağrı üzerine etkilerini araştırmaktır.

Yöntem: Çalışmaya, KTO Karatay Üniversitesi'nde eğitim-öğretim gören telefon bağımlısı olan (çalışma grubu; n=30) ve olmayan (kontrol grubu; n=30) 18-30 yaş aralığında toplam 60 gönüllü öğrenci (yaş ortalaması: 21,78±1,79 yıl) katıldı. Katılımcıların telefon bağımlılığı; Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği-Kısa Form, ağrı; Görsel Analog Skalası, servikal bölge eklem hareket açıklığı; Cervical Range of Motion (CROM) cihazı, temporomandibular eklem (TME) hareket açıklığı; Therabite Range of Motion Scale cihazı kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: İki grup arasında istirahat ($p=0,513$) ve çiğneme esnasındaki ($p=0,423$) TME ağrı şiddeti bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı. TME'ye benzer şekilde çalışma ve kontrol grubu arasında istirahat ($p=0,694$) ve aktivite esnasındaki ($p=0,486$) boyun ağrısı şiddeti bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmedi. İki grup arasında aktif ve pasif ağız hareket açıklığına ek olarak lateral ekskursiyon hareket açıklığında da istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmedi ($p>0,05$). Son olarak, aktif ve pasif olarak değerlendirilen boyun eklemi fleksiyon, ekstansiyon, lateral fleksiyon ve rotasyon hareket açıklıkları açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p>0,05$).

Sonuçlar: Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının temporomandibular eklem, servikal bölge normal eklem hareket açıklığı ve ağrı üzerinde anlamlı bir etkisi görülmedi. Bu konuyla ilgili daha kapsamlı çalışmaların yapılması tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Telefon Bağımlılığı, Temporomandibular Eklem, Boyun Eklemi, Görsel Analog Skalası, Servikal Hareket Açıklığı

ABSTRACT

Introduction: Smartphones are a necessity for many young adults, yet they can negatively affect mental health and well-being, causing emotional, physiological and postural disorders. In addition, people spend most of their time with smartphones and have the potential to develop addiction to them.

Objective: The aim of this study was to investigate the effects of smartphone addiction on temporomandibular joint, cervical range of motion and pain in university students.

Method: A total of 60 volunteer students (mean age: 21.78 ± 1.79 years) between the ages of 18-30 years with (study group; $n=30$) and without (control group; $n=30$) phone addiction studying at KTO Karatay University participated in the study. Participants' phone addiction was assessed using the Smartphone Addiction Scale-Short Form, pain was assessed using the Visual Analog Scale, cervical range of motion was assessed using the Cervical Range of Motion (CROM) device, and temporomandibular joint (TMJ) range of motion was assessed using the Therabite Range of Motion Scale.

Results: There was no statistically significant difference between the two groups in terms of TMJ pain intensity at rest ($p=0.513$) and during mastication ($p=0.423$). Similar to TMJ, there was no statistically significant difference between the study and control groups in terms of neck pain severity at rest ($p=0.694$) and during activity ($p=0.486$). In addition to the active and passive range of motion of the mouth, no statistically significant difference was observed in the range of motion of lateral excursion between the two groups ($p>0.05$). Finally, there was no statistically significant difference between the groups in terms of active and passive neck joint flexion, extension, lateral flexion and rotation ranges of motion ($p>0.05$).

Conclusion: There was no significant effect of smartphone addiction on temporomandibular joint, cervical normal range of motion and pain in university students. It is recommended to conduct more comprehensive studies on this subject.

Keywords: Smartphone Addiction, Temporomandibular Joint, Cervical Joint, Visual Analog Scale, Cervical Range of Motion

İŞİTME KAYIPLI PEDİYATRİK POPÜLASYONDA FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE PHYSICAL ACTIVITY LEVEL OF THE PEDIATRIC POPULATION WITH HEARING LOSS

Sare Nur KAYACIK¹

¹Uzm. Ody., KTO Karatay University, Faculty of Health Sciences, Department of Audiology,
Konya, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3481-5342>

Büşra ALKAN²

² Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay University, Faculty of Health Sciences, Department of
Physiotherapy and Rehabilitation, Konya-Türkiye,

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7612-6185>

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü, engelli ve engelli olmayan çocuk ve ergenlerin her gün en az 60 dakika orta ila şiddetli fiziksel aktivite yapmalarını önermektedir. Ancak, engelliliğin varlığı ve engele bağlı koşullar kişinin fiziksel aktiviteye katılımını sınırlayabilir Fiziksel aktiviteye düzenli katılımın çocuklar ve ergenler için fiziksel, psikolojik ve sosyal faydaları vardır. Bu nedenle, işitme kaybı gibi belirli bir engel türüne sahip gençlerin fiziksel aktivite katılımının incelenmesine ihtiyaç vardır. Literatürde işitme kayıplı bireylerin fiziksel aktivite düzeylerine etki eden cinsiyet, yaş, sosyo-ekonomik düzey, işitme kaybı derecesi, aile tutumu, psikolojik nedenler gibi pek çok faktör belirtilmiştir. Bu faktörlerin etkisi değişiklik göstermekle birlikte cinsiyetin en belirgin faktör olduğu ve erkeklerin fiziksel olarak kadınlardan daha aktif olduğu görülmüştür. Ek olarak işitme kayıplı pediyatrik popülasyonun diğer engel gruplarına kıyasla fiziksel aktivite oranlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Çalışmalar, işitme kayıplı çocuk ve ergenlerin, normal akranlarına göre fiziksel aktiviteye katılım düzeylerinin daha düşük olduğunu ortaya koymaktadır. İşitme kayıplı pediyatrik popülasyonun fiziksel aktivite düzeyinin artırılması bu çocukların motor becerilerini, arkadaşlık kurma becerilerini geliştirebilir ve bu gelişim sosyal hayata uyumlarını kolaylaştırabilir. Literatüre bakıldığında çeşitli ülkelerde işitme kayıplı çocuk ve ergenlerin fiziksel aktivite düzeylerini bildiren, fiziksel aktivite ile ilgili faktörleri inceleyen ve işitme engeli olan bireyler için fiziksel aktivite müdahalelerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik kanıt sağlayan daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: fiziksel aktivite, işitme kaybı, pediyatrik popülasyon

ABSTRACT

The World Health Organization recommends that children and adolescents with and without disabilities engage in at least 60 minutes of moderate to vigorous physical activity every day. However, the presence of disability and disability-related conditions may limit a person's participation in physical activity. Regular participation in physical activity has physical, psychological and social benefits for children and adolescents. Therefore, there is a need to examine the physical activity participation of youth with a specific type of disability (such as hearing loss). In the literature, there are many factors such as gender, age, socio-economic level, degree of hearing loss, family attitude, psychological reasons affecting the physical activity levels of individuals with hearing loss. Although the effects of these factors vary, gender is the most significant factor and men are more physically active than women. Additionally, pediatric population with hearing loss has higher physical activity rates compared to other disability groups. Studies reveal that children and adolescents with hearing loss have lower levels of participation in physical activity than their normal peers. Increasing the physical activity level of the pediatric population with hearing loss can improve the motor skills and friendship skills of these children, and this development can facilitate their adaptation to social life. More studies are needed that report the physical activity levels of children and adolescents with hearing loss, examine factors related to physical activity, and provide evidence for the development and implementation of physical activity interventions for individuals with hearing impairment.

Keywords: physical activity, hearing loss, pediatric population

VESTİBÜLER REHABİLİTASYONA MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLAR MULTIDISCIPLINARY APPROACHES TO VESTIBULAR REHABILITATION

Sare Nur KAYACIK¹

¹Uzm. Ody., KTO Karatay University, Faculty of Health Sciences, Department of Audiology,
Konya, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3481-5342>

Büşra ALKAN²

² Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay University, Faculty of Health Sciences, Department of
Physiotherapy and Rehabilitation, Konya-Türkiye,

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7612-6185>

ÖZET

Vestibüler Rehabilitasyon (VR) vestibüler hastalık veya fonksiyon bozukluğu nedeniyle fiziksel ve psikolojik bozukluğu olan kişiler için özel bir rehabilitasyon yöntemidir. VR sağlayacak sağlık profesyonellerinin sinir bilimleri ve merkezi plastisite konusunda yeterli bilgiye sahip ve vestibüler rehabilitasyon konusunda özel eğitim almış olması önerilmektedir. Denge fonksiyonları, vestibüler rehabilitasyonun ana bileşenidir. Denge karmaşık, çok modlu bir süreçtir ve bu nedenle baş dönmesinin nedenleri çoktur ve diğerlerinin yanı sıra vestibüler bozuklukları, serebrovasküler hastalığı, ilaçların yan etkilerini veya kafa travmasını içerebilmektedir. Vestibüler sistem değerlendirmesi için az sayıda uygulama kılavuzunun bulunmasının nedenlerinden biri, baş dönmesi nedenlerinin herhangi bir sağlık uzmanının uzmanlık alanıyla sınırlı kalmamasıdır. Denge sistemi değerlendirmesi, denge bozukluğu olan hastaların teşhis edilmesi ve yönetilmesi multidisipliner bir ekip yaklaşımını içermektedir. Bu ekip odyoloji, kulak burun boğaz, nöroloji, fizik tedavi, dahiliye, oftalmoloji ve gerontolojiyi içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir. Literatürde her bir sağlık disiplininde branşa özgü vestibüler rehabilitasyona ilişkin kanıtlar bulunmaktadır. Ancak, vestibüler sistem problemlerinin tanı, değerlendirme ve teşhis süreçlerinde çok yönlü bakış açısına ihtiyaç duyulması, bu nedenle vestibüler rehabilitasyonun multidisipliner bir yaklaşım ile ele alınmasını gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: vestibüler rehabilitasyon, multidisipliner yaklaşım, odyoloji, fizyoterapi, ergoterapi

ABSTRACT

Vestibular Rehabilitation (VR) is a specialized method of rehabilitation for people with physical and psychological impairment due to vestibular disease or dysfunction. It is recommended that healthcare professionals who will provide VR have adequate knowledge of neurosciences and central plasticity and have received special training in vestibular rehabilitation. Balance functions are the main component of vestibular rehabilitation. Balance is a complex, multimodal process, and therefore the causes of dizziness are many and may include vestibular disorders, cerebrovascular disease, side effects of medications, or head trauma, among others. One of the reasons there are few practice guidelines for vestibular system assessment is that causes of dizziness are not limited to any healthcare professional's area of expertise. Balance system evaluation, diagnosis and management of patients with balance disorders involve a multidisciplinary team approach. This team may include, but is not limited to, audiology, otolaryngology, neurology, physical therapy, internal medicine, ophthalmology, and gerontology. There is evidence in the literature regarding branch-specific vestibular rehabilitation in each health discipline. However, the need for a multifaceted perspective in the diagnosis, evaluation and diagnostic processes of vestibular system problems requires vestibular rehabilitation to be addressed with a multidisciplinary approach.

Key Words: vestibular rehabilitation, multidisciplinary approach, audiology, physiotherapy, occupational therapy.

TİNNİTUS

TINNITUS

Bilge SEZER

(ORCID: 0009-0006-2640-2050)

Odyolog, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Odyoloji Tezli Yüksek Lisans,
Konya, Türkiye.

ÖZET

Tinnitus üzerine yapılan çalışmaların hem Türkiye'de hem de dünya genelindeki incelenmesi, kapsamlı bir derleme sunmaktadır. Bu inceleme, tinnitusun tanımıyla başlamakta, ardından pulsatil tinnitusun ayrıntılarına ve tinnitusun etkileyici faktörlerine odaklanarak derinleşmektedir. Tinnitusun şiddeti üzerindeki etkileriyle depresyon arasındaki ilişki ve çift taraflı cihazların tinnitusa olan faydaları gibi konular ele alınmaktadır. Tedavi seçeneklerine ilişkin olarak, derlemede tinnitusun çeşitli yönleri ve olguları detaylıca incelenmektedir.

Tinnitus, genellikle kulakta çınlama, uğultu veya diğer seslerin algılanmasıyla tanımlanan bir durumdur. Bununla birlikte, tinnitusun farklı nedenleri olmasına rağmen, en yaygın olanı işitme kaybıdır. İşitme kaybı dışında, kulak enfeksiyonları, kulak zarı yaralanmaları, travma, ilaçlar, stres ve sinir sistemi bozuklukları gibi çeşitli faktörler de tinnitusun ortaya çıkmasına neden olabilir.

Tinnitusun teşhisi genellikle bir kulak burun boğaz uzmanı veya odyolog tarafından yapılır. Bu teşhis genellikle fizik muayene, işitme testleri ve görüntüleme testleri gibi çeşitli yöntemlerle belirlenir. Tedavi seçenekleri genellikle altta yatan nedenin belirlenmesine ve tedavi edilmesine bağlıdır.

İşitme kaybı, tinnitusun en yaygın nedenidir ve bu durumda işitme cihazları tinnitus tedavisinde etkili olabilir. Bunun yanı sıra, transkranyal manyetik stimülasyon gibi beyne doğrudan elektrik sinyalleri gönderen tedaviler de kullanılabilir. Davranışsal terapi, ilaçlar ve rahatlama teknikleri gibi alternatif tedavi yöntemleri de düşünülebilir.

Tinnitus, bazı durumlarda kronik bir durum olabilir ve tamamen tedavi edilemeyebilir. Ancak, tedavi seçenekleri genellikle semptomları hafifletmeye ve yaşam kalitesini artırmaya yardımcı olabilir. Bu nedenle, tinnitusa başa çıkmak için çeşitli tedavi ve yönetim stratejileri önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Tinnitus, tedavisi, kulak, testler

ABSTRACT

A comprehensive review presents an examination of studies on tinnitus both in Turkey and globally. This review begins with the definition of tinnitus and then delves into the details of pulsatile tinnitus and the factors influencing tinnitus. The relationship between the severity of tinnitus and depression, as well as the benefits of bilateral devices for tinnitus, are discussed. Regarding treatment options, the review thoroughly examines various aspects and cases of tinnitus.

Tinnitus is commonly defined as the perception of ringing, buzzing, or other sounds in the ear. However, despite the different causes of tinnitus, the most common is hearing loss. In addition to hearing loss, various factors such as ear infections, eardrum injuries, trauma, medications, stress, and nervous system disorders can also cause tinnitus.

The diagnosis of tinnitus is typically made by an otolaryngologist or audiologist. This diagnosis is usually determined through various methods such as physical examination, hearing tests, and imaging tests. Treatment options often depend on identifying and treating the underlying cause.

Hearing loss is the most common cause of tinnitus, and in this case, hearing aids can be effective in tinnitus treatment. Additionally, treatments that send electrical signals directly to the brain, such as transcranial magnetic stimulation, can be used. Alternative treatment methods such as behavioral therapy, medications, and relaxation techniques may also be considered.

Tinnitus can be a chronic condition in some cases and may not be completely curable. However, treatment options can often help alleviate symptoms and improve quality of life. Therefore, various treatment and management strategies are important for coping with tinnitus.

Keywords: Tinnitus, treatment, ear, tests

FEN BİLİMLERİ DERSİ BECERİ TEMELLİ SORULARI HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ THE VIEWS OF TEACHERS ON THE SKILL-BASED SCIENCE QUESTIONS

Behiye PEKER

(ORCID ID: 0009-0000-3796-6114)

Aksaray Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı, Aksaray-
Türkiye (Sorumlu Yazar)

Prof. Dr. Didem KILIÇ

(ORCID ID: 0000-0002-2250-8580)

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, Aksaray-Türkiye

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı 2018 yılında fen öğretim programında içerik değişikliğine gitmiş ve bu değişikliklerle beraber günümüzde fen bilimleri eğitiminde öğrencilerin öğrenmesi gereken içeriğin yanı sıra sahip olması gereken beceriler de ön plana çıkmıştır. Fen öğretim programındaki değişim, merkezi sınavlara da yansımıştır. 2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren ortaöğretime geçişte Liselere Geçiş Sistemi (LGS) uygulanmaya başlanmıştır. MEB 2018 yılında LGS’de konu ve kavramların yanında; “okuduğunu anlama, yorumlama, sonuç çıkarma, problem çözme, analiz yapma, eleştirel düşünme, bilimsel süreç becerileri” ve bunlara benzer niteliklere sahip olan becerilerin ölçüleceğini açıklamıştır (MEB, 2018). MEB tarafından beceri temelli sorular olarak açıklanan bu sorular literatürde yeni nesil sorular olarak da bilinmektedir. Fen bilimleri dersinde beceri temelli soruların, öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerinin (matematiksel düşünme, akıl yürütme, analiz yapma, problem çözme vb.) gelişmesinde etkili olacağı düşünüldüğü için sınıf ortamlarında amacına uygun olarak uygulanmasının faydalı olması beklenmektedir. Fen bilimleri dersinde beceri temelli soruların geliştirilmesi, uygulanması ve çözülmesi süreçlerinde yaşanan sorunların belirlenmesi, bu soruların etkili olarak kullanılabilmesi için önemli bir referans noktası olacaktır. Sorunların tespiti için öğretmenlerin görüşleri yol gösterici olduğundan bu çalışmada fen bilimleri dersi beceri temelli soruları hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada öğretmenlerin deneyimleri hakkında derinlemesine bilgi edinmek için nitel araştırma yöntemleri içinde yer alan durum çalışması izlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunda 2023-2024 eğitim öğretim yılında görev yapan 10 fen bilimleri öğretmeni yer almıştır. Çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerinin alınması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş ve veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Katılımcı öğretmenlerin görüşlerine göre bu tarz sorular öğrencilerin çok yönlü düşünme becerilerini geliştirmektedir. Diğer taraftan soruların sınıftaki öğrencilerin hepsi tarafından çözülememesi, sınıfta disiplin sorunlarının oluşmasına sebep olmaktadır. Beceri temelli soruların 21. yy becerilerini kısmen geliştirdiği görüşü yaygındır. Sonuçlar öğretmenlerin beceri temelli sorular hakkında destek eğitimlere ihtiyaçları olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Beceri Temelli Sorular, Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı, Fen Bilgisi Öğretmenleri

ABSTRACT

The Ministry of National Education made a content change in the science curriculum in 2018, and with these changes, the skills that students should have, as well as the content that students need to learn in science education, have come to the fore. The change in the science curriculum is also reflected in the central exams. Starting from the 2017-2018 academic year, the High School Transition System (LGS) has been implemented in the transition to secondary education. In 2018 The Ministry of Education has announced that; in addition to the subjects and concepts in LGS "reading comprehension, interpretation, drawing conclusions, problem solving, analysis, critical thinking, scientific process skills" and similar skills will be measured too (MEB, 2018). These questions, described as skill-based questions by the Ministry of Education, are also known as new generation questions in the literature. Since skill-based questions in science courses are thought to be effective in the development of students' high-level cognitive skills (mathematical thinking, reasoning, analysis, problem solving, etc.), it is expected to be useful in classroom environments when it is applied according to the aims. Identifying the problems experienced in the development, implementation and solution of skill-based questions in science courses will be an important reference point for the effective use of these questions. Since teachers' opinions will be guiding in determining the problems, this study aimed to examine teachers' opinions about skill-based questions in science lessons. In the study, a case study, which is among the qualitative research methods, was followed to obtain in-depth information about the teachers' experiences. The study group of the research included 10 science teachers working in the 2023-2024 academic year. In the study, semi-structured interviews were conducted to obtain the opinions of science teachers and the data were analyzed with content analysis. According to the opinions of the participating teachers, such questions develop students' versatile thinking skills. On the other hand, the fact that the questions cannot be solved by all students in the class causes discipline problems in the classroom. It is widely believed that skill-based questions partially improve 21st century skills. The results showed that teachers need support training on skill-based questions.

Keywords: Skill-Based Questions, Science Curriculum, Science Teachers.

FARKLI SEBEPLERLE SINIR DIŞINA GÖÇ EDEN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN PEDAGOJİK HABİTUSU SORGULAMASINA İLİŞKİN BİR YAKLAŞIM

A APPROACH TO QUESTIONING THE PEDAGOGICAL HABITUS OF CLASS
TEACHERS EMIGRATING FOR VARIOUS REASONS

Assist. Prof. Dr. Şennur Demir AKGÜL

Istanbul Aydın University, Faculty of Education, Department of Elementary Education,
Istanbul, Turkey

0000-0002-7928-0871

Exp. Nesibe Ebrar ÇALIŞKAN

Turkey Maarif Foundation, Asia-Pacific Region, Istanbul, Turkey

0000-0002-7928-0871

ÖZET

İş imkânları, yetişkin eğitimini sürdürme, ekonomik bunalımlar ve toplumsal kargaşa gibi sınıf öğretmenlerini yurt dışına göçe zorlayan sebepler sınıf öğretmenlerinin pedagojik habituslarını da sorgulatmaktadır. Göç ettikleri yerde mesleklerini sürdüren sınıf öğretmenleri, kendi ülkelerinde almış oldukları pedagojik eğitimin dış dünyada ne kadar yeterli olduğunu net bir biçimde daha iyi kıyaslayabilmektedir. Bu çalışma farklı sebeplerle sınır dışı göç eden sınıf öğretmenlerinin pedagojik habituslarını sorgulamalarına odaklanmaktadır. Çalışma, Afrika'dan Kamelon, Senegal; Asya'dan Afganistan, Pakistan; Avrupa'dan Arnavutluk, Kosova ve son olarak Ortadoğu'dan Irak, Moritanya ülkelerinin her birinden iki sınıf öğretmenin sınır dışında mesleklerini sürdürürken pedagojik habitusları üzerine görüşlerini nitel verilerle inceleyen bir durum çalışmasıdır. Görüşmeler yarı-yapılandırılmış derinlemesine görüşme soruları yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen bulgular, sınıf öğretmenlerinin kendi ülkelerinde almış oldukları pedagojik eğitimin dış dünyada kültürel anlamda tam anlamıyla karşılık bulamadığını, ihtiyaçların farklılık göstermesi sebebiyle örneklerin ve öğretim yönteminin farklılık istemesi ve son olarak veli-öğretmen-öğrenci ilişkilerinin dinamik yapısındaki sorunlarla başa çıkma durumlarının her biri sınır dışına göç eden öğretmenlerin pedagojik habitusunu sorgulamasına sebep oluşturmaktadır. Sonuç olarak bir sınıf öğretmenin kendi ülkesinde almış olduğu pedagojik eğitimin dış dünyada da karşılık bulması mesleki evrensellik açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Habitus, pedagojik habitus, pedagojik eğitim, eleştirel pedagoji.

ABSTRACT

The reasons that compel classroom teachers to emigrate abroad, such as job opportunities, continuing adult education, economic crises, and social turmoil, also prompt questioning of their pedagogical habitus. Classroom teachers who continue their profession in the country they migrate to can objectively compare how sufficient their pedagogical education received in their own country is in the global context. This study focuses on questioning the pedagogical habitus of classroom teachers who emigrate for various reasons. The study examines the qualitative data of two classroom teachers from each of Afghanistan, Pakistan, and Georgia regarding their pedagogical habitus while practicing their profession abroad. The findings suggest that the pedagogical education acquired by classroom teachers in their home countries may not fully correspond culturally in the international arena. Due to varying needs, differences in examples and teaching methods are required, and ultimately, coping with the dynamic nature of problems in parent-teacher-student relationships leads emigrant teachers to question their pedagogical habitus. Therefore, it can be said that it is crucial for a classroom teacher's pedagogical education received in their own country to also find resonance in the outside world in terms of professional universality.

Keywords: Habitus, pedagogical habitus, pedagogical education, critical pedagogy.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE AKADEMİK MOTİVASYONLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ¹

TEACHER CANDIDATES' VIEWS ON THEIR ACADEMIC MOTIVATION IN THE
DISTANCE EDUCATION PROCESS

Furkan Mete SARI¹

¹Lisans Öğrencisi, Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü, Trabzon, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-1667-5483>

Gökdeniz BERBER²

²Lisans Öğrencisi, Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü, Trabzon, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-5785-9387>

Aşlı KADI³

³Lisans Öğrencisi, Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü, Trabzon, Türkiye.

³ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7667-7706>

Hacer Deniz⁴

⁴Dr. Hacer DENİZ, Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Tömer, Trabzon, Türkiye.

⁴ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2604-1893>

ÖZET

Uzaktan eğitim öğrencilerin sanal bir sınıf ortamında eğitim almasını sağlayan bir yapıdır. Uzaktan Eğitim sürecinde akademik motivasyon kişilerin derse karşı olan ilgi, tutum ve becerilerini güdülemektedir. Akademik motivasyon bireyin akademik hayatında ihtiyaç duyduğu enerjiyi üreten içsel bir süreçtir. Doğal ve küresel bir süreç olan depresyon ve pandemi dönemi sonucunda uzaktan eğitim hayatımıza girmiş ve öğrencilerin akademik motivasyonlarını etkileme ihtimali ortaya çıkmıştır. Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının uzaktan eğitim sürecinde akademik motivasyonlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgu bilimsel) türde gerçekleştirilmiş olup birebir görüşme yöntemi uygulanmıştır. Bu çalışmanın evrenini Türkiye de ki Türkçe öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Trabzon Üniversitesi çalışmanın gerçekleştirileceği birim olarak belirlenmiştir. Bu birimde Çalışma grubu oluşturulurken ölçüt tabanlı örnekleme kullanılmıştır. Çalışmalar gerçekleştirilirken COVID 19 ve depresyon sürecinde uzaktan eğitimi deneyimleyen 2, 3, ve 4. Sınıf Türkçe öğretmeni adayları

¹Bu çalışma 2023 yılında kabul edilen “Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Akademik Motivasyonlarına İlişkin Görüşleri” adlı TÜBİTAK 2209-A projesinden hareketle oluşturulmuştur.

katılımcı olarak seçilmiş, her sınıf düzeyinden 2 kadın 2 erkek öğrenci olmak üzere toplam 12 katılımcıyla görüşme gerçekleştirilmiştir. 9. Katılımcıdan sonra veriler tekrarlanmaya başladığından kaynaklı 3 kişiyle daha görüşme yapılarak görüşmeler sonlandırılmıştır. Görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Yüzyüze gerçekleştirilen görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Yazılı hale getirilen görüşme kayıtları katılımcıların onayına sunulmuştur. İlk kodlama ardından tekrar kodlama yapılmıştır. Kodlamalar arası uyum Miles ve Huberman'ın (2019) formülüne göre hesaplanmış olup kodlayıcı güvenilirliği %83 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizinde güvenilirlik, inandırıcılık, inanılabilirlik, aktarılabilirlik, sağlamlık, saydamlık, tutarlılık ve güvenilirlik ilkelerine bağlı kalınmıştır. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde kamera kullanımı, mikrofon kullanımı, teknik aksaklık gibi teknolojiyle alakalı sorunlar yaşadıklarını kaygı, odak sorunu, derse katılımlarında motivasyonsuzluk yaşadıkları söylenebilir. Katılımcılar, öğretmen faktörünün önemli olduğuna ve dersin işleyişinde öğrenciyi sürece dahil edici tartışma ortamı, münazara, sunum gibi öğretim stratejilerinin kullanılmasının, monoton ders anlatımından uzaklaşılmasının akademik motivasyonlarını olumlu etkilediğini belirtmektedirler. Aile evi, kütüphane, cafe gibi öğrenme ortamlarının akademik motivasyonu etkilediği özellikle aile evinin derse odaklanma konusunda olumsuz bir ortam olduğu, verimli bir öğrenme gerçekleştirilemediği söylenebilir. Online eğitimin bireyde umutsuzluk, gelecek kaygısı, akademik kaygı, geri kalmışlık hissi, öz güven sorunu gibi olumsuz tutumları oluşturduğu bütün bunların akademik motivasyonu olumsuz etkilediği ifade edilebilir. Özellikle depresyon ve pandemi sürecinin ruhsal sorunlara yol açtığı derse karşı odaklanmayı ve akademik motivasyonu olumsuz etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Motivasyon, Akademik motivasyon,

ABSTRACT

Distance education is a system that enables students to acquire education in a virtual classroom setting. Academic motivation has a crucial role in influencing individuals' interest, attitude, and abilities towards the Distance Education process. Academic motivation refers to the internal mechanism that generates the necessary drive for an individual to succeed in their academic pursuits. Due to the earthquake and pandemic, both of which are natural and global occurrences, distance education has become prevalent. Consequently, there is a potential impact on students' academic motivation. The objective of this study is to ascertain the perspectives of prospective teachers regarding their academic drive in the context of distant learning. This study was conducted using the phenomenology research design, which is a sort of qualitative research. The method employed was one-on-one interviews. The study's population comprises Turkish teacher candidates in Türkiye. The research group was created using typical case sampling, which is one of the purposeful sampling approaches. The study will be conducted at Trabzon University. The research group in this unit was created using criterion-based sampling. The participants in this study were Turkish teacher candidates in the 2nd, 3rd, and 4th grades who had undergone distance education throughout the COVID-19 and earthquake era. A total of 12 participants, consisting of 2 female and 2 male students from each grade level, were selected for interviews. Due to data repetition occurring after the 9th participant, the interviews were concluded by conducting interviews with an additional 3 individuals. The interviews utilized semi-structured interview questions. Recordings of in-person interviews were made using an audio recording device. The transcribed interview records were presented to the participants for their consent. Following the first coding, a process of re-coding was undertaken. The compatibility between coding was determined using Miles and Huberman's (2019) formula, while the coder reliability was assessed to be 83%. The examination of the data followed the

standards of reliability, credibility, believability, transferability, robustness, transparency, consistency, and trustworthiness. The participants encountered technology-related issues, including difficulties with camera and microphone usage, technological faults during distance education, nervousness, challenges with focus, and lack of enthusiasm to participate in the course. Participants emphasize the significance of the teacher's role and assert that employing teaching tactics including creating a discussion-based atmosphere, engaging in debates, and facilitating presentations that actively include students in the learning process, rather than relying solely on repetitive lectures, have a beneficial impact on their academic motivation. Learning environments, such as the family home, library, and cafe, have a significant impact on academic motivation. Specifically, the family home is considered a detrimental environment for maintaining focus on lessons, resulting in ineffective learning outcomes. Online education engenders adverse psychological states in individuals, including feelings of hopelessness, future anxiety, academic anxiety, a sense of falling behind, and self-confidence issues, all of which detrimentally impact academic motivation. The earthquake and pandemic have been attributed to causing psychological issues and have had a detrimental impact on students' ability to concentrate on their studies and their academic drive.

Keywords: Distance Education, Motivation, Academic motivation,

OSMANLI TELAKKİSİNDE “MÜTEŞEBBİS” KAVRAMI VE SOSYAL YANSIMALARI

THE CONCEPT OF ‘‘ENTREPRENEUR’’ IN OTTOMAN CONCEPTION AND
ITS SOCIAL REFLECTIONS

Prof. Dr. Ömer AKDAĞ

KTO Karatay Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü Konya
Türkiye

ORCID İD: 0000-0002-3528-8409

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin idare bakımından temel kaynağı İslam Dinidir. İslamiyet, fitrat dini olduğundan herhangi bir yönetim sistemini mecburi kılmadığı gibi ekonomik sahada da aynı anlayışı benimseyerek sadece çerçeveyi tespit etmiş, içeriğini doldurmayı müntesiplerinin idrakine havale etmiştir. Çerçeve olarak ana hatlarıyla insanın merkeze alınmasını tensip etmiştir. Osmanlı Devleti'nin iktisadi anlayışında bu prensip kabul edilmiş ve tatbik edilmiştir.

Dünyanın en stratejik bölgelerini bünyesinde bulunduran ve altı asır hüküm süren Osmanlı Devleti'nin iktisat anlayışı ‘‘Klasik dönem ve sonrası’’ şeklinde iki devrede tahlil edilebilir. Klasik dönem olarak XIV. asrın başından XIX. asra kadar olan dönem dikkate alınacaktır. Osmanlı Klasik dönemi iktisat anlayışının merkezinde insan, Osmanlı'nın muasırı/çağdaşı olan Batılı devletlerin ekonomik anlayışının özünü para/kapital teşkil eder. Bu anlayışın bir sonucu olarak Osmanlı Devleti'nin hâkimiyet tesis ettiği coğrafyalarda adalet hassasiyeti öne çıkarken; Batılı devletlerde feodalizm, merkantilizm ve nihayet kapitalizm husule gelmiştir.

‘‘Teşebbüs’’ kelimesi TDK'ye göre ‘‘girişim, girişmek’’ anlamına gelmektedir. Ancak TDK'nin bu tanımı yeterli değildir. Konuyla ilgili diğer lügatlerde ‘‘teşebbüs’’ kelimesi ‘‘bir işe azimle sarılmak, girişmek’’ gibi anlamlara gelmektedir. ‘‘Teşebbüs’’ kelimesiyle ‘‘müteşebbis’’ kelimesi aynı kökten gelir. Buna göre ‘‘müteşebbis’’, bir işe azimle sarılmak demektir. Osmanlı döneminde kullanılan ‘‘müteşebbis’’ kavramıyla TDK'nin tarif ettiği ve günümüzde kullanılmakta olan ‘‘girişimci’’ arasında anlam bakımından kesişen hususlar varsa da ‘‘müteşebbis’’ kavramı daha şümüllüdür.

İktisadi açıdan müteşebbis üretim/istihsal unsurlarını birleştirip, üretim yapan ve bu faaliyetle alakalı riskleri üstlenen kişidir. Bilindiği gibi İslam medeniyetinde hayat bir bütündür ve insan merkezlidir. İslam medeniyetinde ve bu anlayışın zemin bulduğu Osmanlı uygulamasında müteşebbis, hırs ile değil “azimle” işe sarılır. Hırs ile azim farklı kavramlardır ve mensup olduğumuz medeniyet hırsı değil azmi tercih eder. Hırs ile azim arasındaki farkın hatırlanması ve hayatımızda yer bulması hem sosyo-kültürel hem de sosyo-ekonomik açıdan toplum hayatımıza olumlu katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu tebliğimizde; Osmanlı dönemine ait “müteşebbis” kavramı üzerinde durularak, müteşebbisin sahip olması gereken meziyetler/donanımlar belirtilerek, bu meziyetlerden “müteşebbis/azim özelliği dikkate alınarak, günümüz sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik saha üzerinde muhtemel yansımaları değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İktisat Sistemi, Müteşebbis, Girişimci, Teşebbüs, Klasik Dönem Osmanlı

ABSTRACT

The main source of the Ottoman economic system is Islam. Since Islam is a religion of nature, it does not make any management system compulsory, and it has adopted the same understanding in the economic field, only determining the framework and leaving it to the comprehension of its followers to fill it. As a framework, it basically puts people at the center. This principle was accepted and implemented in the economic understanding of the Ottoman Empire.

The economic understanding of the Ottoman Empire, which included the most strategic regions of the world and ruled for six centuries, can be analyzed in two periods as "Classical period and after". The classical period is the 14th century. from the beginning of the century to the 19th. The period up to the century will be taken into account. Man is at the center of the economic understanding of the Ottoman Classical period, and money/capital constitutes the essence of the economic understanding of the Western states, which are the contemporaries of the Ottoman Empire. As a result of this understanding, while sensitivity to justice came to the fore in the geographies where the Ottoman Empire dominated, feudalism, mercantilism and finally capitalism emerged in the Western states.

According to TDK, the word "enterprise" means "enterprise, attempt". This definition of TDK is not sufficient. In other dictionaries on the subject, the word "enterprise" means "to embrace something with determination, to attempt". The word "enterprise" and the word "entrepreneur" come from the same root. Accordingly, "entrepreneur" means to embrace a task with determination. Although there are overlapping meanings between the concept of "entrepreneur" used in the Ottoman period and the "entrepreneur" defined by TDK and used today, the concept of "entrepreneur" is more comprehensive and inclusive.

In economic terms, an entrepreneur is a person who combines production/production elements, produces and undertakes the risks associated with this activity. As it is known, life in Islamic civilization is a whole and human-centered. In Islamic civilization and in the Ottoman practice where this understanding found its basis, the entrepreneur undertakes his work with "determination", not with ambition. Ambition and determination are different concepts, and the civilization we belong to prefers determination, not ambition. It is evaluated that remembering the difference between ambition and determination and finding a place in our lives will make positive contributions to our social life both socio-culturally and socio-economically. In this notification; Focusing on the concept of "entrepreneur" from the Ottoman period, the virtues/equipment that the entrepreneur should have will be specified, and the possible reflections of these virtues on today's socio-cultural and socio-economic field will be evaluated, taking into account the "mutezim/perseverance" feature.

Keywords: Ottoman Economic System, Entrepreneur, Entrepreneur, Enterprise, Classical Period Ottoman

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE DİL POLİTİKASINDA İKİ FARKLI UYGULAMA

TWO DIFFERENT APPLICATIONS IN LANGUAGE POLICY IN THE EARLY REPUBLICAN PERIOD

Prof. Dr. Ömer AKDAĞ

KTO Karatay Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü Konya
Türkiye

ORCID İD: 0000-0002-3528-8409

ÖZET

Toplumu oluşturan en önemli zemin sosyal yapıdır. Sosyal yapı canlı bir organizma gibidir. Bu yapının en önemli unsuru ferttir. Ferdi öne çıkararak ve onu mümtaz kılan özellik dildir. Dil, toplumda sadece anlık iletişimi sağlamakla kalmaz aynı zamanda, toplumun varlık sebebi olan kültürü/harsı nesilden nesile intikaline imkân sağlar. Cemil Meriç (1916-1987) dil meselesinde şunları söyler: “Dil; medeniyetin, hafızanın, millet olabilmenin ana vasfıdır. Bir toplumdan dilini alırsanız, o toplumun milliyetini, medeniyeti, hafızasını da almış olursunuz. Bir toplumun diline kast ederseniz, o toplumun dinine, kültürüne, sanatına da edebiyatına da kastetmiş olursunuz.” Lisan ilminin duayeni kabul edilen, Alman filozof Wilhelm Humboldt (1767–1835) şunları söyler: “Bir milletin hakiki vatanı onun lisanıdır. Lisan, milli arzuyu ifade eden güçlü bir varlıktır. Milli lisan yok olunca, milli his/mefkûre de çok geçmeden kaybedilebilir.”

Bu tebliğde Erken Cumhuriyet döneminde (1923-1940) lisan ile ilgili olarak takip edilen iki farklı siyaset üzerinde durulacaktır. Bu farklı iki politika 1932’den 1938’e kadar olan dönemde uygulanmıştır. Bunlardan ilki 1932-1935 yılları arasında benimsenen, lisanımızdaki yabancı kelimelerin “atılması” şeklinde olmuştur. Bu üç yıl içinde yoğun şekilde tatbik edilip daha sonra vazgeçilen fakat 1970’li yıllarda kaldığı yerden artarak devam eden bahse konu dilde tasfiye çalışması lisanımızda tahayyül edemeyeceğimiz çapta “lisan çoraklaşmasına” sebebiyet vermiştir.

Takip edilen ikinci dil politikası 1935-1940 yılları arasında Güneş Dil Nazariyesi ile zemin bulmuştur. Bahse konu ikinci dönem lisan politikasıyla Türkçemize mal olmuş kelimelerin atılmasından vazgeçilmiştir. Esasen olması gereken buydu. Zira asırlarca dilimize dâhil olmuş ve milletimizin tarafından benimsenmiş kelimelerin yabancı kökenli mülahazasıyla “atılması” ne pratikte ne teoride asla makes/yankı bulması mümkün değildi. Dil meselesinde yetkili merciin millet olduğu hatırdan çıkarılmamalı ve lisan ile ilgili kuruluşların (TDK vs) halkımızın temel temayülü/eğilimi ve kök değerlerini dikkate alarak çalışmalar yapmalıdır.

Anahtar Kelimeler:

Dil, lisan, Öz Türkçe, Erken Cumhuriyet Dönemi, Kelime, Dil Politikası

ABSTRACT

The most important basis that forms society is the social structure. The social structure is like a living organism. The most important element of this structure is the individual. The feature that makes an individual stand out and makes him/her distinguished is language. Language not only provides instant communication in society, but also enables the transfer of culture/taste, which is the reason for the existence of the society, from generation to generation. Cemil Meriç (1916-1987) says the following about the language issue: "Language; It is the main characteristic of civilization, memory and being a nation. If you take the language from a society, you also take away the nationality, civilization and memory of that society. If you refer to the language of a society, you also refer to the religion, culture, art and literature of that society." German philosopher Wilhelm Humboldt (1767–1835), who is considered the doyen of language science, said: "The true homeland of a nation is its language. Language is a powerful entity that expresses national desire. When the national language disappears, the national feeling/idea may soon be lost."

In this paper, we will focus on two different policies regarding language that were followed in the Early Republic period (1923-1940). These two different policies were implemented in the period from 1932 to 1938. The first of these was the "throwing out" of foreign words in our language, which was adopted between 1932 and 1935. The liquidation work on the language in question, which was intensively implemented in these three years and then abandoned, but continued increasingly in the 1970s, caused "language barrenness" in our language on an unimaginable scale.

The second language policy followed was based on the Sun Language Theory between 1935 and 1940. With the second term language policy in question, the removal of words that have become part of our Turkish language has been abandoned. Essentially, this is what should have happened. Because it was never possible to "throw away" the words that have been included in our language for centuries and adopted by our nation, on the grounds that they are of foreign origin, and would never have any repercussions, neither in practice nor in theory. It should not be forgotten that the competent authority in the language issue is the nation, and language-related organizations (TDK, etc.) should carry out studies by taking into account the basic tendencies and root values of our people.

Keywords: Language, Language, Pure Turkish, Early Republican Period, Vocabulary, Language Policy

EKONOMİK KRİZLERİN DEVLETLERİN SİYASİ TARİHİNDE YARATTIĞI ETKİ BAĞLAMINDA 1929 DÜNYA EKONOMİK BUHRANI VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ

IN THE CONTEXT OF THE IMPACT OF ECONOMIC CRISES ON THE POLITICAL
HISTORY OF STATES, THE 1929 WORLD ECONOMIC DEPRESSION AND THE
REPUBLIC OF TURKEY

Öğr. Görv. Dr. Ömer Ali KESKİN

(ORCID: 0000-0003-0463-4433)

Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale - Türkiye

ÖZET

Devletlerin tarihi gerek iç gerekse dış etkilere bağlı olarak şekillenir. Bu etkiler çoğu zaman birçok konunun birleşmesi sonucunda oluşurken kimi zamanda da tek bir konu bütün etkiyi sağlayacak kadar güçlü olabilir. Bu konular içinde ekonomik kriz önemli etki sağlayabilen ve sonuçları itibariyle sarsıcı ve hatta yıkıcı durumlar ortaya çıkarabilen süreçleri tetikleyen ana unsurlardan biridir. 1929 Dünya Ekonomik Buhranı dış kaynaklı bir gelişme olsa da, uzun savaşlar sonucunda kurulabilmiş ve mali kaynakları bakımından oldukça sınırlı imkanlara sahip bir devlet için yıkıcı etkiye sahip bir ekonomik kriz olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti üzerinde iz bırakmıştır. Bu buhran varlığını ekonomik alanda gösterse de bunun birçok alana sirayet ettiği, toplumsal yapıdan siyasal hayata, eğitimden sanayiye ve tarımdan sağlığa kadar etkisini oldukça önemli düzeyde hissettirmiştir. Bunlar dışında daha birçok spesifik alana etki ettiğini söylemek mümkündür. 1922 yılı sonu itibariyle Millî Mücadele'nin savaş cephesi kapanmış, 1923 yılı itibariyle de siyasal, toplumsal, hukuksal, ekonomik, eğitsel, kültürel, zirai, tarımsal, sanai ve sağlık alanları başta olmak üzere birçok alanda yeni cepheler açılarak mücadele tüm sahalarda verilmeye başlanmıştı. Bu çerçevede ortaya konulan hedefleri gerçekleştirmek üzere birçok alanda seferberlik anlayışıyla çalışmalar ivme kazanmıştı. Ulusal kalkınma ve yenileşme döneminde planlanan ve hayata geçirilen birçok çalışma belli bir düzeyde devam ederken dünyayı etkisi altına alan 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'nın kısa süre sonra Türkiye Cumhuriyeti sınırları içine sirayet etmesiyle süreç farklı bir durum ortaya çıkarmıştı. İktidarlar ve dolayısıyla siyasal yaşam da bu etkinin içinde kalarak yeni bir siyasal, ekonomik ve toplumsal yaklaşım oluşturmak, buna uygun bir devlet yönetimi ve siyasal yapılanma içine girerek çıkış yolları aramak, bulmak ve yeni bir yön tayin etmek durumunda kalmıştı. Çalışma, 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'nın Cumhuriyet tarihi içindeki önemi ve etkisini, yukarıda ifade edilen yönleriyle ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Siyasi Tarihi, 1929 Dünya Ekonomik Buhranı, Ekonomik Kriz, Tek Parti İktidarı

ABSTRACT

The history of states is shaped by both internal and external influences. While this effect are often the result of the combination of many issues, sometimes a single issue can be strong enough to provide the whole effect. Among these issues, the economic crisis is one o the main factors that trigger processes that can have a significant impact an create shocking and even destructive stuations in terms of their consequences. Although the World Economic Depression of 1929 was an external development, it left its mark on the Republic of Turkey as an economic crisis that had a devastating effect on a state that could be established as a result of long wars and had very limited opportunities in terms of financial resources. Although this crisis has shown its presence in the economic field, it has spread to many areas, from social structure to political life, from education to industry and from agriculture to health. Apart from this, it is possible to say that it affects many more specific areas. By the end of 1922, the war front of the National Struggle was closed, and as of 1923, new fronts were opened in many fields, especially in the political, social, legal, economic, educational, agricultural, industrial and health fields, and the struggle began to be fough in all fields. In order to achieve the goals set forth in this framework, studies gained momentum in many areas with the understanding of mobilization. While many of the Works planned and implemented during the period of national development and innovation continued at a certain level, the process created a different situation when the 1929 World Economic Depression, which affected the world, soon spread to the borders of the Republic of Turkey. The governments, and therefore political life, had to create a new political, economic and social approach this staying under this influence, to seek and find ways out by entering into a suitable state administration and political structure, and to determine a new direction. The study deals with the importance and impact of the 1929 World Economic Depression in the history of the Republic with the above-mentioned aspects

Keywords: Turkish Political History, 1929 World Economic Depression, Economic Crisis, Single Party Power

YENİ EVLİLİKLERDE KÜLTÜR ÇATIŞMASI

CULTURAL CONFLICT IN NEW MARRIAGES

Berfin AKDENİZ

Öğrenci KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Disiplinler Arası Aile Danışmanlığı Tezli Yüksek Lisans Programı, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: 0009-0005-9461-6440

Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: 0000-0003-4646-5658-3422

ÖZET

Aile, ilkçağlardan günümüze kadar sürekli korunmuş toplumsal bir kurumdur. Bu nedenle sürekli toplumsal olay ve normlardan etkilenmiş, zaman içerisinde gelişim ve dönüşüm göstermiştir. Araştırmamızın konusu ise; aile oluştuktan sonra eşlerin farklılıklarının yarattığı sorunları ve kültür farklılıklarını incelemektir. Her farklılık bir yaşam zenginliği olarak ortaya çıksa da; farklılığı uyuma dönüştürmek, yaşamı istediği kalıplara sığdırmayı hedeflemek, tek düze bir yaşamı amaç edinmek, kendi gibi olmayan ve düşünmeyenle çatışmak her zaman sorun yaratmıştır. Evlilik ise bu sorunların en çok rastlandığı kurumdur. Evlilikte ne istediğini bilmeyen her birey evlenirken büyük beklentilerle evlenmektedir. Evlilik sonrası ise gerek aile yapısına uyum sağlayamama, gerekse farklı bir insanla aynı evde yaşamının sorumluluğu ve zorluğu altında kalmaktadır. Evliliğin ilk yılları eşlerin en çok zorlandıkları dönemdir. Zira evliliğin ilk yılları, bir çok sorunu da beraberinde getirmektedir. Evliliğe farklı açılardan bakıldığında (eşlerin aileleri, çevre, akraba ilişkileri vb.) yazılı olmayan ama uyulmak durumunda olunan kurallar ve yeni çevre ile uyum konusu bir takım zorlukları beraberinde getirmektedir. Bu nedenle yeni evlilikte en çok karşılaşılan bireysel sorunların başında adaptasyon problemleri gelmektedir. Yaşanan bu problemler çözüme kavuşmadığında ortaya çıkan netice ise hiç iç açıcı olmamaktadır. Biz bu çatışmaların sadece kültür çatışması kısmına değinmekteyiz. Veriler göz önüne alındığında boşanmaların arttığını ve evliliklerin bitirilmesinin nedenlerini ortaya kolduğumuzda yeni evlenen çiftlerdeki kültür çatışmasının da ciddiye alınacak boşanma sebepleri arasında yer aldığını görmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Aile, evlilik, yeni evli çiftler, kültür, çatışma, evlilikte problemler.

ABSTRACT

Family is a social institution that has been preserved from ancient times to the present day. For this reason, it has been constantly influenced by social events and norms and has developed and transformed over time. The subject of our research is; It is to examine the problems created by the differences of spouses and the differences in the cult after the family is formed. Even though every difference emerges as a richness of life; Transforming difference into harmony, aiming to fit life into the desired patterns, aiming for a monotonous life, and conflicting with those who are not like themselves and do not think have always created problems. Marriage is the institution where these problems are most common. Every individual who does not know what they want in marriage gets married with great expectations. After marriage, they are faced with the responsibility and difficulty of not being able to adapt to the family structure and living in the same house with a different person. The first years of marriage are the most difficult period for spouses. Because the first years of marriage bring with them many problems. When marriage is looked at from different perspectives (families of the spouses, environment, relatives' relations, etc.), the unwritten rules that must be followed and the adaptation to the new environment bring with it some difficulties. For this reason, adaptation problems are one of the most common individual problems in a new marriage. When these problems cannot be resolved, the result is not encouraging. We are only touching on the culture clash part of these conflicts. Considering the data, when we reveal the increase in divorces and the reasons for the end of marriages, we see that the cultural conflict in newly married couples is among the reasons for divorce to be taken seriously.

Key Words: Family, marriage, newlywed couples, culture, conflict, problems in marriage

XIV. YÜZYIL BAŞINDA TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ'NDE TİCARİ VE EKONOMİK DURUM

COMMERCIAL AND ECONOMIC SITUATION IN THE SELJUK STATE OF TURKEY
AT THE BEGINNING OF THE XIV CENTURY

Dr. Melek GÖKSU ERDEĞER

MEB Uzman Tarih Öğretmeni, Konya Meram Kozağaç Mesleki ve Teknik Anadolu
Lisesi,

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1524-6201>

ÖZET

XIII. yy.'ın ilk yarısı Türkiye Selçukluları için ekonomik anlamda parlak bir dönemdi. Bunun ana sebebi yöneticilerin uyguladığı bilinçli bir ekonomik politikaydı. Ülkedeki yüksek yaşam şartları, ülkenin imarı, sultanın ve ümerasının serveti ve 1243 Köseadağ yenilgisinden sonra İlhanlılara ödenen vergiler bu zenginliğin en açık göstergesidir. Araştırmalara göre XIII. yüzyılda Selçuklu hazinesinin vergi geliri 30 milyon dinardı. Moğol istilası sonrasında XIV. yüzyılın başında hazinenin vergi geliri 7 milyon dinara düştü (1300).

İlhanlılara yollanan haraç ve hediyeler, Anadolu'daki Moğol askerlerinin masraflarının karşılanması Selçuklu ülkesinin mali yapısının çöküşüne neden oldu. Türkmenlerin, Moğol şehzade ve Noyanlarının çıkardığı isyanlar ekonomiye büyük zarar verdi. Şehirler yakılıp yağmalanınca kendini güvende hissetmeyen insanlar toprağını bırakarak göç etti. İlhanlı yönetiminde, devlet adamlarının anlaşmazlık ve taht mücadeleleri eksik olmadı.

1300'lü yıllar Yakındoğu ve Anadolu için bir felaket dönemi oldu. Kuraklık, kıtlık ve salgın hastalıklar arka arkaya yaşandı. Çok sayıda insan hayatını kaybetti. Yağmur yağmayınca kuraklık başladı. Su olmayınca ürünlerde aşırı fiyat artışı görüldü.

İlhanlılar uluslararası ticarete aktif bir rol oynadı. Ticareti korumak ve geliştirmek için tedbirler alındı. Anadolu'dan geçen önemli ticari yollar yerli ve yabancı tüccarlar tarafından kullanıldı. Anadolu'dan geçmeyen yollardan da Selçuklu tüccarları faydalandılar. Bu durum Selçuklu ülkesini olumlu etkiledi. Ürünler yurtiçi ve yurt dışı pazarlarda satılıp gelir elde edildi. Ancak siyasi egemenliğin zayıflaması ve ordunun dağılmasından sonra ülke genelinde asayiş hızla bozuldu.

Ekonomisi toprak üretimine ve bundan alınan vergiye dayanan Selçuklularda ikta ve miri arazi sistemi Moğol istilası ile ağır bir darbe aldı. Selçuklu ordusu dağılırken ikta sistemi çöktü. Emirlerin tasarrufuna geçen verimli arazilerin gelirleri hazineye gönderilmedi. Toprak reformları Selçuklu ülkesinde uygulanmak istense de şahısların elinde olan devlet arazileri geri alınmadı. Vergilere ait kayıtlar düzenli tutulmuş olmasına rağmen 1296 tarihindeki Toğaçar'ın isyanı sırasında defterler yağmalandı. 1300 yılında Selçuklu ülkesinin arazisi yeniden ölçüldü, yeni vergiler belirlendi ve gelir kaynakları kayıt altına alınmaya çalışıldı. Yapılan çalışmaların tutulduğu maliye defterlerden günümüze ulaşan bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: XIV. yy, Türkiye Selçuklu Devleti, Anadolu, İlhanlı

ABSTRACT

The first half of the eighteenth century was a bright economic period for the Seljuks of Turkey. The main reason for this was a conscious economic policy implemented by the rulers. The high living conditions in the country, the construction of the country, the wealth of the sultan and his ulama, and the taxes paid to the Ilkhanids after the 1243 Köseadağ defeat are the clearest indicators of this wealth. According to research, the tax revenue of the Seljuk treasury in the XIII century was 30 million dinars. At the beginning of the XIV century after the Mongol invasion, the tax revenue of the treasury dropped to 7 million dinars (1300).

The tribute and gifts sent to the Ilkhanids and the expenses of the Mongol soldiers in Anatolia caused the financial structure of the Seljuk country to collapse. Rebellions by Turkmens, Mongol princes and Noyans caused great damage to the economy. When the cities were burned and looted, people who did not feel safe left their lands and migrated. In the Ilkhanid administration, disagreements among statesmen and struggles for the throne were never absent.

The 1300s were a period of disaster for the Near East and Anatolia. Drought, famine and epidemics followed one after another. Many people lost their lives. When there was no rain, drought began. Lack of water led to a sharp increase in the price of crops.

The Ilkhanids played an active role in international trade. Measures were taken to protect and develop trade. Important trade routes passing through Anatolia were used by local and foreign merchants. Seljuk merchants also benefited from the routes that did not pass through Anatolia. This situation affected the Seljuk country positively. Products were sold in domestic and foreign markets and income was generated. However, after the weakening of political sovereignty and the disintegration of the army, public order rapidly deteriorated throughout the country.

In the Seljuks, whose economy was based on land production and taxation, the system of ikta and miri land suffered a heavy blow with the Mongol invasion. As the Seljuk army disintegrated, the ikta system collapsed. The revenues of the fertile lands at the disposal of the emirs were not sent to the treasury. Although land reforms were tried to be implemented in the Seljuk country, the state lands in the hands of individuals could not be taken back. Although tax records were kept regularly, the books were looted during the rebellion of Toğaçar in 1296. In 1300, the land of the Seljuks was re-measured, new taxes were set and sources of income were recorded. None of the financial books in which these efforts were recorded have survived to the present day.

Keywords: XIV century, The Seljuk State Of Turkey, Anatolia, Ilkhanid

GEMİ TİPİ MALTIZLARA YENİ BİR YORUMLAMA

A NEW INTERPRETATION OF SHIP-TYPE BRAZIERS

Dr. Tuğçe ERTABAK

(ORCID: 0000-0002-9451-2941)

Konya Büyükşehir Belediyesi, Çatalhöyük Tanıtım ve Karşılama Merkezi, Konya-Türkiye

Özet

Antik çağda üzerine pişirme kabı konularak pişirme işlemi yapılan “maltız”; “ocak” ya da “mangal” anlamına gelmektedir. Bu mangalların başlıca yemek pişirmek ve ısıtma mahiyetinde kullanıldıkları görülmekle birlikte, bazı kutsal alanlarda kült amaçlı kullanım gördükleri de bilinmektedir. Çeşitli kullanım amaçlarına yönelik tasarlanan maltızların tipoloji belirlemesi; bezemeli ve bezemesiz olmalarına, kaideli yahut nal/ hilal formunda olup olmalarına ve buluntu yerlerine¹ göre yapılmaktadır. Kara kazılarında oldukça sık rastlanan maltız, maltız parçaları ve maltız tutaçlarının aksine ‘gemi tipi maltız’ olarak adlandırılan maltız tipine nispeten çok daha az rastlanmaktadır. Gemi tipi maltızlar; ateşlik, tutaç, tepsi ve bazı örneklerde ayak bölümlerinden oluşmaktadır.

Günümüze kadar mevcut literatürde yer alan kaynaklar doğrultusunda; İsrail kıyılarında, Atina Agorası kazılarında, Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi ve Antalya Müzesi’nde, Yenikapı kazılarında bulunan gemi tipi maltızlara ek olarak; Knidos Sualtı Araştırmaları’nda benzerine az rastlanan gemi tipi maltız bulunduğu bilinmektedir. Stil kritik açıdan değerlendirildiğinde diğer örneklerden bariz şekilde ayrılan ve tasarımı, teknolojisi, diğer form özellikleri dikkate alınarak MÖ I. yüzyıl sonu – MS I. yüzyıl ortası tarihlemesi önerilen Knidos Sualtı Araştırmaları’nda bulunan gemi tipi maltız, antik dönem gemi tipi maltız gelişimi tablosunda yerini alıp dönemsel değişime ışık tutmuştur. Bu bağlamda farklı stil özelliklerine sahip olan bu gemi tipi maltız için, diğer gemi tipi maltızların değerlendirilme unsurlarına ek olarak; üç boyutlu modelleme, her açıdan izometrik çizim, kesit belirleme ve küçük boyutlu replika denemesi ile farklı bir yorumlama yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Antik dönem pişirme gereçleri, Gemi tipi maltız, Knidos, Kült objesi, Maltız

¹ Bazı kutsal alanlarda, örneğin; Knidos Apollon Karneios kutsal alanında olduğu gibi tören sonrasında deposit edilmiş örnekler, bu objelerin kült amaçlı kullanıldığını kanıtlamaktadır.

Abstract

"Brazier", which was cooked by placing a cooking pot on it in ancient times; It means "hearth" or "barbecue". Although it is known that these braziers were used primarily for cooking and heating, it is also known that they were used for cult purposes in some sacred areas. Typology determination of braziers designed for various purposes; They are made according to whether they are decorated or undecorated, whether they are in the form of a pedestal or a horseshoe/crescent, and where they are found². Unlike brazier, brazier pieces and brazier holders, which are quite common in land excavations, the type of brazier called 'ship type brazier' is relatively rare. Ship type braziers; It consists of firebox, handle, tray and, in some examples, foot sections.

In line with the sources available in the literature to date; In addition to the ship-type braziers found on the Israel coast, in the Athens Agora excavations, in the Bodrum Underwater Archeology Museum and Antalya Museum, and in the Yenikapı excavations; It is known that a rare ship-type brazier was found in the Knidos Underwater Research. When the style is critically evaluated, the ship-type brazier found in the Knidos Underwater Research, which is clearly distinguished from other examples and is suggested to be dated to the end of the first century BC - mid-first century AD, considering its design, technology and other form features, takes its place in the table of the development of ship-type brazier in the ancient period. and shed light on periodic changes. In this context, for this ship type brazier, which has different style features, in addition to the evaluation elements of other ship type braziers; A different interpretation was made with three-dimensional modeling, isometric drawing from all angles, cross-section determination and small-sized replica experiment.

Keywords: Ancient cooking materials, Ship type brazier, Knidos, Cult object, Brazier

² In some sacred areas, e.g.; Examples deposited after the ceremony, such as in the sacred site of Knidos Apollon Karneios, prove that these objects were used for cult purposes.

BALKAN HARBİ ARİFESİNDE “HARP İSTERİZ!” NÜMAYİŞLERİ VE ETKİLERİ

WE WANT WAR!" RALLIES ON THE EVE OF THE BALKAN WAR AND ITS CONSEQUENCES

Doç. Dr. Hasan Ali POLAT

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Konya, TÜRKİYE.

<https://orcid.org/0000-0001-6658-932X>

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin Yunanistan, Sırbistan, Bulgaristan ve Karadağ'a karşı Balkanlardaki topraklarını müdafaaya çalıştığı Balkan Harbi (1912-1913), yaklaşık bir asır öncesinde gerçekleşse de Türk milletinin zihninde derin izler bırakmış olan büyük bir felakettir.

Balkan Harbi, İttihâd ve Terakki mensuplarının muhalefette olduğu dönemde yani Ahmet Muhtar Paşa Hükümeti döneminde çıksa da İttihâdçılar ve onların “amansız” muhalifi olan Hürriyet ve İtilaf mensupları tarafından da ciddî surette desteklendi. Nitekim Balkanlardaki durum kritik bir vaziyet aldığı anda hem İttihâdçılar hem İtilafçılar, 4 Ekim'de Sultanahmet Meydanı'nda “Harp isteriz!” gösterilerinde bulundular. İttihâdçıların düzenlediği mitingde Ömer Naci, Besarya Efendi, Yusuf Akçura ve Ubeydullah Efendi gibi isimler konuşmalar yaparak harbi desteklediklerini beyan ettiler; nihayetinde Talat Bey tarafından miting kararları okundu ve bu kararların Sultan Mehmed Reşad'a arz edilmesi kararlaştırıldı. Aynı günün sabahı İtilafçılar da bir miting yaptılar; Diran Kelekyan, Rıza Nur ve Ali Kemal gibi isimler bu mitingde harp arzusunu dile getiren konuşmalar yaptılar ve gösteriler Yunan ve Bulgar sefaretlere önünde de devam etti. 7 Ekim'de ise Darülfünun talebelerinin de iştirakiyle bir miting daha yapıldı ve talebeler ile İttihâdçılar, Bâbîâli'ye yürüyerek harp isteklerini kat'î surette dile getirdiler.

Nihayetinde 8 Ekim 1912'de Karadağ'ın harp ilan etmesiyle başlayan Balkan Harbi'yle Rumeli'de pek çok yer kısa sürede Osmanlı'nın elinde çıktı. Felakette ordu-siyaset ve iktidar-muhalefet ilişkilerinin de ciddî etkisi mevcuttur. İktidarın, “Harp isteriz!” mitingine iştirak eden Aka Gündüz, Cemil Hakkı Bey ve Ubeydullah Efendi gibi bazı İttihâdçılar tutuklanması ve harbe rağmen muhalefete karşı sert tavır takınması iktidar-muhalefet arasında var olan gerginliği daha da artırmıştır. Nitekim İttihâdçıların mitinglerine tutuklamalarla cevap verilmesi, İttihâdçıların “öteki”leştirilmesi ve harbin kötü gidişatı ülkeyi hızla Bâbîâli Baskını'na sürüklemiştir.

Bu bildiriye, arşiv belgeleri ve dönemin basını merkeze alınmak suretiyle İttihâdçılar, İtilafçılar ve Darülfünun talebelerinin “Harp isteriz!” mitingleri ve etkileri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İttihâdçılar, İtilafçılar, Ahmet Muhtar Paşa, miting, tutuklama

ABSTRACT

It is widely acknowledged that the Balkan War (1912-1913), in which the Ottoman Empire attempted to defend its lands in the Balkans against Greece, Serbia, Bulgaria and Montenegro, was a great disaster. The war, which took place about a century ago, has left deep impressions on the Turkish memory.

It is important to note that while the Balkan War was initiated during the period which the Union and Progress (*İttihad ve Terakki*) members were in opposition that is during the Ahmet Muhtar Pasha Government, the Unionists (*İttihadçılar*) and their "relentless" opponents, the members of the Freedom and Entente (*Hürriyet ve İtilafçılar*), were extremely supportive in favor of a war. On October 4, both Unionists and the supporters of the Freedom and Entente party shouted in Sultanahmet Square "We want war!" as the situation in the Balkans deteriorated. In the rally organized by the Unionists, a number of prominent Unionists presented speeches supporting the war, including Ömer Naci, Besarya Efendi, Yusuf Akçura and Ubeydullah Efendi. Talat Bey read out the rally decisions, which were then submitted to Sultan Mehmed Reşad for approval. There was also a rally held by the the Ententeists (*İtilafçılar*) the following day. Speakers such as Diran Kelekyan, Rza Nur and Ali Kemal expressed their desire for war at this rally, and demonstrations continued outside the Greek and Bulgarian embassies. Darülfünun students as well as unionists participated in the October 7 rally, expressing their desire for war clearly.

Ultimately, with the Balkan War, which started with the declaration of war by Montenegro on October 8, 1912, many places in Rumelia were quickly taken out of Ottoman rule. Military-politics and government-opposition relations also had a serious impact on the disaster. The arrest of some Unionists such as Aka Gündüz, Cemil Hakkı Bey and Ubeydullah Efendi, after the pro-war rally organized by government deteriorated the situation. Government's harsh stance against the opposition despite the war further increased the tension between the government and the opposition. As a matter of fact, the response to the Unionists' rallies with arrests along with the "othering" of the Unionists, and the adverse course of the war quickly dragged the country into the Sublime Porte Raid.

The purpose of this paper is to examine the influence of rallies by examining the archives and the press of the period, as well as the position of Unionists, Entente party members, and Darülfünun students whose motto was "We Want War".

Keywords: the Unionists, the Ententeists, Ahmet Muhtar Pasha, rally, arrest

AHI-HORASAN ERENLERİNİN KURUCU TAVIRLARI VE GAZA ANLAYIŞLARI THE FOUNDING ATTITUDES OF AKHI-KHORASAN MYSTICS (ERENS) AND THEIR PERCEPTIONS OF GHAZA

Prof. Dr. Caner ARABACI

KTO Karatay Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü, Konya,
TÜRKİYE. ORCID: 0000-0001-9896-9052

ÖZET

Ahi ve Horasan Erenleri, Bizans'ın; Batıdan Haçlı Seferleri, doğudan gelen Moğol saldırılarıyla ayakta kalmaya çalıştığı bir yoğun yıkım/savaş döneminde, Anadolu'yu çok yönlü imar ve inşa etmeye gayret etmişlerdir. Sert çatışmaların yaşandığı XI-XIII. asırları, toplumların huzur ve sükûn ortamına çevirebilme çabaları, onların gönül ve zihin dünyalarındaki erdemli yüksek anlayış ve fedakârlıkla irtibatlıdır. Şaşılacak düzeydeki çalışmalarıyla, önce gönülleri fethedip ihya etmişler, ardından çevreyi, coğrafyayı mamur hale getirmeyi başarmışlardır. Kasabalar, şehirler kurmaları, yerleştikleri alanları insana yardımcı öne çıkartan kurumlarla donatmaya vesile olmaları, sembolik anlamda kılıçlarının çelik değil, "tahta" olması, gaza cehtleri yanında sosyal hayatta Yunuslayın "sövene dilsiz, dövene elsiz" olabilmeleri, gönül dünyalarıyla çatışma ortamı karanlığına aydınlık getirebilmelerindedir. Sultanü'l-Ulema Bahaeddin Veled ve oğlu Mevlâna'nın Konya'da "Gül Bahçesi"nde yatmaları, Ahi Evren'in "Gülşehri"ni (Kırşehir) donatması, Hacı Bektaş-ı Velî'nin yedi haneli Sulucakarahöyük'ü şehre eriştirme, Seyit Harun Velî'nin Küpe eteklerinde Seydişehir'i canlandırması gibi imarlar, sıradan bir gelişme değildir. Devrinin aydınları, toplum önderleri olan o bilge şahsiyetler, aynı zamanda kitle üstünde yük değildirler. Alın terleri, el emekleriyle geçimliklerini sağlamayı, çalışan üreten gençlik yetiştirmeyi amaç edinmeleri çok anlamlıdır. Ahmet Yesevî'nin el sanatıyla kaşık üreterek, Ahi Evren'in her gittiği yerde atelyesini kurarak, Hacı Bektaş'ın adını alan yerleşim yeri sığırlarının çobanlığını yaparak, Akça Koca'nın ileri yaşında bile eliyle burçak yolup el emeğiyle geçinmeyi tercih ederek topluma model olmaları, imarın tabanda yayılmasını kolaylaştırmıştır.

Tebliğde, Ahi, Bektaşî ve Horasan Erenlerinin kurucu tavırları, gaza anlayışları, döneme yakın kaynaklardan -başta XVII. yüzyıl Belgradî istinsahı olan el yazması *Velayetnâme-i Hazret-i Hümkâr Hacı Bektaş-ı Velî* olmak üzere- yararlanılarak ortaya konmaya çalışılacaktır. Ayrımcı değil, kaynaştırıcı; üretici, yıkıcı değil yapıcı insanların vatan kurma serüvenlerinin bu özgün yönlerine ışık tutmak, ufuk açıcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Horasan Erenleri, Ahi Evren, Hacı Bektaş, Akça Koca.

ABSTRACT

Mystics (*Erens*) of Akhi and Khorasan endeavored to build and reconstruct Anatolia from multiple aspects during a period of intense destruction/war when Byzantium was struggling to sustain the Crusades from the West and Mongol attacks from the East. Their efforts to turn the eleventh to thirteenth centuries of severe conflicts into a peaceful and tranquil environment for societies are linked to the virtuous comprehension and altruism in their hearts and minds. By means of their astonishing endeavours, they first conquered and revitalized the hearts, and then succeeded in making the atmosphere and geography prosperous. The reason that they established towns and cities, that they were instrumental in equipping the areas they settled in with institutions which emphasised humanitarian aid, that their swords were “wooden” rather than steel in the symbolic sense, that they were able to be “dumb to the swearer and handless to the beater” in social life in Yunusian sense -along with their zeal for war-, and that they were able to bring light to the darkness of the conflict atmosphere with their hearts. Developments such as Sultan al-Ulama Baha al-Din Walad and his son Mawlana’s perpetual resting in the “Garden of Roses” in Konya, Akhi Avran’s equipping “Gülşehri” (Kırşehir), Hajji Baktash Wali’s transforming Sulucakarahöyük with seven households into a city, Sayyid Harun Wali’s revitalization of Seydişehir on the skirts of Küpe are not ordinary improvements. Those wise personalities, who were the intellectuals and community leaders of their time, were also not burden on the masses. It is quite profound that they aimed to make a living with their great effort and manual labour and raise a productive and hardworking youth. The fact that Ahmad Yasawi became a model for society by producing spoons with his handicraft, Akhi Avran by establishing his workshop wherever he went, Hajji Baktash by shepherding the cattle of the settlement named after him, and Akcha Koca by plucking vetch by han deven at an advanced age and preferring to make a living by labour facilitated the popularisation of reconstruction at the base.

In this paper, the founding attitudes of Akhi, Bektashi, and Khorasan *Erens* and their perception of ghaza will be revealed by making use of sources which are close to the period, primarily Belgrade edition of the manuscript of *Velayetnâme-i Hazret-i Hünkâr Hacı Bektaş-ı Velî*, from the seventeenth-century. Shedding light on these unique aspects of the homeland-building adventures of people who were unifying rather than discriminatory, productive and constructive rather than destructive will be eye-opening.

Keywords: Erens of Khorasan, Akhi Avran, Hajji Baktash, Akcha Koca.

İLK VE ACİL YARDIM ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK DENEYİMLERİNİN TIBBİ HATA TUTUMLARINA ETKİSİ: DENEYSEL ÇALIŞMA

THE EFFECT OF CLINICAL EXPERIENCES OF FIRST AND EMERGENCY AID STUDENTS
ON MEDICAL ERROR ATTITUDES: EXPERIMENTAL STUDY

Evre YILMAZ¹

¹Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5592-8055>

Hatice BALCI²

²Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3617-3670>

ÖZET

Amaç: Bu araştırma ilk ve acil yardım öğrencilerinin klinik stajyerliklerinin tıbbi hata tutumlarına etkisini incelenmesi amacıyla planlanmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma deneysel düzende öntest-sontest çalışması olarak tasarlanmıştır. Konya'da bir vakıf üniversitesinde ilk ve acil yardım programında öğrenim gören 42 öğrenci ile araştırma tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından oluşturulan tanımlayıcı bilgi formu ve enteral-parenteral beslenme bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler için sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Sayısal verilerin analizinde ön test ve son test tıbbi hata tutum puanları arasındaki farklılığı belirlemek için bağımlı gruplar için Paired Samples t testi yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi için $p < 0,05$ kabul edilmiştir. **Bulgular:** Araştırmaya katılan öğrencilerin %81'inin kadın ve %95,2'sinin 18-30 yaş grubunda olduğu saptandı. Öğrencilerin herhangi bir kuruluştaki çalışma durumuna bakıldığında %28,6'nın çalıştığı, çalışanların da %16,7'sinin gündüz/gece vardiyası şeklinde çalıştığı belirlendi. Öğrencilerin %90,5'inin daha önce kendisinin tıbbi hata yapmadığı, %83,3'ünün ekip arkadaşının tıbbi hata yapma durumuna şahit olmadığı belirlendi. Daha önce tıbbi hataya şahit olanların %21,4'ünün tıbbi hatanın ilgililere bildirildiğini belirttiği saptandı. Öğrencilerin klinik stajyerlik öncesi tıbbi hatalarda tutum ölçeğinden aldıkları ortalama puanları; $3,59 \pm 0,25$, tıbbi hata algısı alt boyutundan aldıkları ortalama puanları; $2,88 \pm 0,71$ tıbbi hataya yaklaşım alt boyutundan aldıkları ortalama puanları; $3,68 \pm 0,33$ tıbbi hata nedenleri alt boyutundan aldıkları ortalama puanları; $3,71 \pm 0,40$ olarak bulunmuş, klinik stajyerlik sonrası ise; tıbbi hatalarda tutum ölçeğinden aldıkları ortalama puanları; $3,62 \pm 0,31$, tıbbi hata algısı alt boyutundan aldıkları ortalama puanları; $2,89 \pm 0,72$ tıbbi hataya yaklaşım alt boyutundan aldıkları ortalama puanları; $3,60 \pm 0,36$ tıbbi hata nedenleri alt boyutundan aldıkları ortalama puanları; $3,84 \pm 0,37$ olarak bulunmuştur. Bağımlı gruplar için Paired Samples t testi sonuçlarına göre, öğrencilerin genel olarak tıbbi hata tutumlarında klinik uygulama sonrasında

da anlamlı bir değişiklik olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Sadece ölçeğin “Bakım verilen hasta sayısının fazla olması tıbbi hata sayısını artırır” maddesi ve “Günlük çalışma saatinin uzun olması tıbbi hataları artırır” maddesinde anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). **Sonuç:** Puan ortalamalarına göre öğrencilerin tıbbi hata tutumları klinik stajyerlik öncesi ve sonrasında değişiklik göstermemiştir. Sadece tıbbi hata algısı alt boyutunda tutumları olumsuz iken diğer tüm alt boyutlarda ve genel ölçek puanında tutumlarının olumlu olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi hata, tutumlar, öğrenciler, klinik stajyerlik

ABSTRACT

Objective: This study was planned to examine the effect of clinical internship on medical error attitudes of first and emergency aid students. **Materials and Method:** The study was designed as a pretest-posttest study in an experimental design. The study was completed with 42 students studying in the first and emergency aid program at a foundation university in Konya. The descriptive information form and enteral-parenteral nutrition information form created by the researchers were used to collect the data. In the evaluation of the data, number, percentage, mean and standard deviation values were given for descriptive statistics. In the analysis of numerical data, a Paired Samples t-test for dependent groups was performed to determine the difference between pre-test and post-test medical error attitude scores. For statistical significance level, $p<0.05$ was accepted. **Results:** It was found that 81% of the students participating in the study were female and 95.2% were in the 18-30 age group. Regarding the employment status of the students in any organization, it was determined that 28.6% of them were working and 16.7% of them were working day/night shifts. It was determined that 90.5% of the students had never made a medical error themselves and 83.3% had never witnessed a teammate making a medical error. It was determined that 21.4% of those who had witnessed a medical error before stated that the medical error was reported to the relevant authorities. The mean scores of the students from the attitude scale in medical errors before clinical internship were 3.59 ± 0.25 , the mean scores from the medical error perception sub-dimension were 2.88 ± 0.71 , the mean scores from the medical error approach sub-dimension were 3.68 ± 0.33 , and the mean scores from the medical error causes sub-dimension were 3.71 ± 0.40 ; $3,71\pm 0,40$, and after clinical internship; the mean scores obtained from the attitude scale in medical errors; $3,62\pm 0,31$, the mean scores obtained from the medical error perception sub-dimension; $2,89\pm 0,72$, the mean scores obtained from the medical error approach sub-dimension; $3,60\pm 0,36$, the mean scores obtained from the medical error causes sub-dimension; $3,84\pm 0,37$. According to the results of the Paired Samples t-test for dependent groups, it was determined that there was no significant change in the medical error attitudes of the students in general after the clinical practice ($p>0.05$). It was found that there was a significant difference only in the items "The high number of patients cared for increases the number of medical errors" and "Long daily working hours increase medical errors" ($p<0.05$). **Conclusion:** According to the mean scores, students' medical error attitudes did not change before and after the clinical internship. While their attitudes were negative only in the medical error perception sub-dimension, their attitudes were found to be positive in all other sub-dimensions and the general scale score.

Keywords: Medical mistake, attitudes, students, Clinical clerkship

İLK VE ACİL YARDIM ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK DENEYİMLERİNİN TIBBİ HATA TUTUMLARINA ETKİSİ: DENEYSSEL ÇALIŞMA

THE EFFECT OF CLINICAL EXPERIENCES OF FIRST AND EMERGENCY AID STUDENTS
ON MEDICAL ERROR ATTITUDES: EXPERIMENTAL STUDY

Hatice BALCI¹

¹Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3617-3670>

Evre YILMAZ²

²Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Konya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5592-8055>

ÖZET

Amaç: Meme kanseri tarama yöntemleri ile memedeki patolojik değişikliklerin erken tespit edilmesi sağlanır ve bu da tedavi başarısını artırır. Bu nedenle meme kanseri erken tanınması için, belirti bulguların ve tarama yöntemlerinin bilinmesi ile bu yöntemlerin düzenli olarak uygulanması önemlidir. Bu çalışma kırsal bölgede bir aile sağlığı merkezine kayıtlı kadınların meme kanserine yönelik önleyici davranışlarını ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Tanımlayıcı ve kesitsel türde olan bu çalışmanın verilerinin toplanmasında “Sosyodemografik ve Tanımlayıcı Özellikler Bilgi Formu” ve “Kadınların Meme Kanseri Önleme Davranışlarını Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçeği (MEKÖD)” kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmaya katılan 215 kadından %47’sinin 18-30 yaş arasında olduğu bulunmuştur. Kadınların %62,3’ü evli, %56,3’ü herhangi bir işte çalışmıyor, %40,5’i lise mezunu, %60,9’unun gelir durumunun gider durumuna denk olduğu, %86,0’ının sağlık güvencesinin olduğu, %86,0’ı birinci derece akrabalarında meme kanseri tanısı almış birey olmadığını bulunmuştur. Kadınların MEKÖD puan ortalaması 113,48±18,44 olarak bulunmuş, MEKÖD alt boyutlarından; destek sistemleri puan ortalaması 13,26±4,13, özyeterlik puan ortalaması 14,65±3,17, özbakım puan ortalaması 17,79±5,24, stres yönetimi puan ortalaması 10,89±2,77, motivasyon puan ortalaması 16,04±3,34, tutum puan ortalaması 26,51±4,60, bilgi alma puan ortalaması 14,31±3,69’dur. Kadınların ekonomik olarak geliri giderinden fazla olanların geliri giderine denk olanlara göre MEKÖD puanları ile motivasyon ve bilgi arama alt boyut puanlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Sağlık güvencesi olanların MEKÖD puanları ile özyeterlik ve motivasyon puanlarının sağlık güvencesi olmayanlara göre anlamlı şekilde yüksek olduğu bulunmuştur. Mamografi, meme ultrasonografi çekirme durumuna göre MEKÖD puanları ile destek, özyeterlilik, özbakım ve tutum alt boyut puanlarında anlamlı farklılık olup 1 yıldan daha az süre önce çektirenlerin puanı hiç çekirmeyenler ve altı yıldan

daha uzun süre önce çektirenlerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Klinik meme muayenesi yaptırma sıklıkları karşılaştırıldığında MEKÖD puanları ile destek, özyeterlilik, özbakım ve tutum alt boyut puanlarında anlamlı farklılık olup, yılda en az bir kere yaptıranların MEKÖD puanları ile özbakım puanlarının, hiç yaptırmayanlardan ve düzenli aralıklarla yaptıranlardan yüksek olduğu bulunmuştur. **Sonuç:** Ekonomik durum, sağlık güvencesi, Kendi Kendine Meme Muayenesi eğitimi almış olma ve Kendi Kendine Meme Muayenesi yapıyor olmanın, ne zaman klinik meme muayenesi yaptıracağını, mamografi ve ultrasonografi çektireceğini biliyor olmanın kadınların meme kanserini önleme davranışlarını olumlu etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Meme Kanseri, kadın, tarama

ABSTRACT

Objective: Breast cancer screening methods enable early detection of pathologic changes in the breast, which increases the success of treatment. Therefore, for early detection of breast cancer, it is important to know the symptoms and screening methods and to apply these methods regularly. This study was conducted to determine the preventive behaviors of women enrolled in a family health center in a rural area and the factors affecting them. **Materials and Methods:** In this descriptive and cross-sectional study, "Sociodemographic and Descriptive Characteristics Information Form" and "Instrument to Measure Factors Influencing Women's Breast Cancer Prevention Behaviors (ASSISTS)." were used to collect the data. **Results:** It was found that 47% of the 215 women who participated in the study were between the ages of 18-30. It was found that 62.3% of the women were married, 56.3% were not employed, 40.5% were high school graduates, 60.9% had an income equivalent to their expenses, 86.0% had health insurance, and 86.0% had no first-degree relatives diagnosed with breast cancer. The mean ASSISTS score of the women was found to be 113.48 ± 18.44 , and among the sub-dimensions of ASSISTS; the mean score of support systems was 13.26 ± 4.13 , the mean score of self-efficacy was 14.65 ± 3.17 , the mean score of self-care was 17.79 ± 5.24 , the mean score of stress management was 10.89 ± 2.77 , the mean score of motivation was 16.04 ± 3.34 , the mean score of attitude was 26.51 ± 4.60 , and the mean score of receiving information was 14.31 ± 3.69 . It was found that those whose income was higher than their expenditure had higher ASSISTS scores and motivation and information-seeking sub-dimension scores than those whose income was equal to their expenditure. It was found that those who had health insurance had significantly higher ASSISTS scores, self-efficacy, and motivation scores than those who did not have health insurance. According to the status of mammography and breast ultrasonography, there was a significant difference in ASSISTS scores and support, self-efficacy, self-care, and attitude sub-dimension scores, and it was found that the scores of those who had mammography and breast ultrasonography less than 1 year ago were higher than those who never had mammography and those who had mammography more than 6 years ago. When the frequency of clinical breast examinations was compared, there was a significant difference in the ASSISTS scores and support, self-efficacy, self-care, and attitude sub-dimension scores, and it was found that the ASSISTS scores and self-care scores of those who had breast examinations at least once a year were higher than those who never had breast examinations and those who had breast examinations at regular intervals. **Conclusion:** Economic status, health insurance, having received breast self-examination training,



MINGOCVIR
DEVLET
UNIVERSITETI



AZƏRBAYCAN
TEKNOLOGIYA
UNIVERSITETİ

having breast self-examination, knowing when to have a clinical breast examination, mammography, and ultrasonography positively affect women's breast cancer prevention behaviors.

Keywords: Breast Cancer, women, screening

TEZ ÇALIŞMALARI ÇOCUK SUÇLULUĞUNA YÖNELİK NE DİYOR?

WHAT DO THESIS STUDIES SAY ABOUT JUVENILE DELINQUENCY?

Ayşe Sonay TÜRKMEN¹

¹Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Karaman, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3716-3255>

Ramazan KOCAKAYA²

²Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet
Bölümü, Karaman, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-3217-7233>

ÖZET

Suç; yeri, zamanı, kişileri değişkenlik gösteren en eski kavramlardan biridir. Suç ve suça itilme özellikle çocukluk yaş dönemlerinde giderek artan bir durum haline gelmiştir. Suçlu çocuktan ziyade suça itilen çocukların olduğunu bilmek ve bu çocukları suç zincirinden kurtarmak için birçok alanda çeşitli araştırmalar yürütülmüş olup bunların artarak devam ettiği bilinmektedir. Bu nedenle bu çalışmada çocuk suçluluğuna yönelik yapılan tez çalışmalarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma kapsamında incelenen yayınlar Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi'nden elde edilmiştir. Anahtar kelime olarak "çocuk suçluluğu" terimi kullanılmıştır. Çalışma yılı ve alanı sınırlandırılmadan yapılan incelemede toplam 199 tez çalışmasına ulaşılmıştır. Tarama sonucunda elde edilen ilk tez çalışması 1989 yılında yapılmıştır. O yıl toplam üç tez sisteme kaydedilmiştir. Bu üç yayının tamamı yüksek lisans tez çalışması olup derleme yayın olarak oluşturulmuştur. Bunlardan ikisi Sosyoloji Ana Bilim Dalı, bir tez çalışması ise Eğitim ve Öğretim Ana Bilim Dalı'nda yürütülmüştür. Bu çalışmalardan sonra 1993-2023 yılları arasında 1-13 arasında değişen farklı Ana Bilim Dallarında toplam 196 tez çalışması yürütüldüğü görülmüştür. Tez çalışmalarının yürütüldüğü Ana Bilim Dallarında da çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. Ana Bilim Dallarında toplam 14 farklı alanda tez çalışmaları yürütülmüştür. Bunlar; Sosyoloji, Hukuk, Adli Tıp, Kamu Yönetimi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Eğitim ve Öğretim, Sosyal Hizmet, Tarih, Psikoloji, Psikiyatri, Mimarlık, Hemşirelik, Din ve Gazetecilik idi. En çok tez yürütülen ilk üç Ana Bilim Dalı sırayla Sosyoloji (49 tez çalışması), Hukuk (42 tez çalışması) ve Adli Tıp (33 tez çalışması) olmuştur. Ayrıca Mimarlık Ana Bilim Dalında bir tez çalışması, Tarih, Psikoloji, Hemşirelik, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ve Din alanlarında ise ikişer tez yürütülmüştür.

Sonuç olarak; Suç ve çocuk suçluluğu birçok alanı ilgilendiren en eski konulardan olup güncelliğini hala korumaktadır. Her geçen yıl konu ile ilgilenen farklı ana bilim dalları olsa da konunun güncelliğini koruması kalıcı çözümlerin üretilmediğini düşündürmüştür. Bu nedenle özellikle çocuk suçluluğunu önleme ve koruma çalışmalarına yönelik multidisipliner çalıştaylar düzenlenmesi, konunun her yönüyle ele alınması ve çözüm önerileri geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, çocuk suçluluğu, suç, tez çalışması

ABSTRACT

Crime is one of the oldest concepts whose place, time, and people vary. Crime and being pushed into crime have become an increasing situation, especially in childhood. To know that there are children who are pushed into crime rather than criminal children and to save these children from the chain of crime, various researches have been carried out in many fields and it is known that they continue to increase. For this reason, this study aims to examine the thesis studies on juvenile delinquency.

The publications examined within the scope of the study were obtained from the Thesis Center of the Council of Higher Education. The term "juvenile delinquency" was used as a keyword. A total of 199 thesis studies were reached in the review without limiting the year and field of study. The first thesis study obtained from the scan was conducted in 1989. A total of three theses were registered in the system that year. These three publications were master's thesis studies and were created as compilation publications. Two of these theses were conducted in the Department of Sociology and one thesis was conducted in the Department of Education and Training. After these studies, it was seen that a total of 196 thesis studies were carried out between 1993 and 2023 in different Departments ranging from 1 to 13. The main disciplines in which thesis studies were conducted were also evaluated within the scope of the study. Thesis studies were conducted in 14 different fields in total. These were Sociology, Law, Forensic Medicine, Public Administration, Child Health and Diseases, Education and Training, Social Work, History, Psychology, Psychiatry, Architecture, Nursing, Religion and Journalism. The top three majors with the most theses were Sociology (49 theses), Law (42 theses), and Forensic Medicine (33 theses). In addition, one thesis was conducted in the Department of Architecture, and two theses each in History, Psychology, Nursing, Pediatrics, and Religion.

In conclusion; Crime and juvenile delinquency is one of the oldest topics that concern many fields and still maintain their topicality. Although there are different branches of science dealing with the subject every year, the fact that the subject remains current makes us think that permanent solutions cannot be produced. For this reason, it is recommended to organize multidisciplinary workshops especially for the prevention and protection of juvenile delinquency, to address the issue in all aspects and to develop solutions.

Keywords: Child, juvenile delinquency, crime, thesis study

ÜÇ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİNDE SEÇİM VAADİ OLARAK SAĞLIK HEALTH AS AN ELECTION PROMISE IN THE CASE OF THREE METROPOLITAN MUNICIPALITIES

Ramazan KOCAKAYA¹

¹Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Karaman, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-3217-7233>

Ayşe Sonay TÜRKMEN²

²Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Karaman, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3716-3255>

ÖZET

Bu çalışmada 2019 yerel seçimlerini kazanan büyükşehir belediye başkan adaylarının seçim öncesi sağlıkla ilgili vaatlerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın kapsamına Türkiye'nin en büyük üç şehri olan İstanbul, Ankara ve İzmir dahil edilmiştir. Sağlıkla ilgili vaatlerin kapsamına ise sağlık kuruluşları ve rehabilitasyon merkezleri vaatleri, gıda ve su güvenliği vaatleri, sporu teşvik vaatleri, hayvan sağlığıyla ilgili vaatler, enerji tasarrufu ve çevre sağlığı vaatleri, yeşil alanların artırılması vaatleri dahil edilmiştir. Üç büyükşehir belediye başkanlarının vaatlerine nededyapti.com adlı internet sitesinden ulaşılmıştır. Söz konusu internet sitesi katılımcı demokrasiyi destekleme amacı taşıyan "Ne Dedi Ne Yaptı" isimli sivil inisiyatif projesi kapsamında kurulmuştur.

2019 yerel seçimlerini kazanan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adayının seçim öncesi toplam 267 vaadinin olduğu, bunların 79'unun sağlıkla ilgili konulardaki vaatler olduğu, seçim sonrası beş yıllık süre boyunca sağlıkla ilgili vaatlerin 35'inin gerçekleştiği, 20'sinin hayata geçirildiği ancak henüz tamamlanmadığı ve 24'ünün ise gerçekleşmediği görülmüştür. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı'nın toplam 148 vaadinin olduğu, bunların 48'inin sağlıkla ilgili konulardaki vaatler olduğu, seçim sonrası beş yıllık süre boyunca sağlıkla ilgili vaatlerin 23'ünün gerçekleştiği, 7'sinin hayata geçirildiği ancak henüz tamamlanmadığı ve 18'inin ise gerçekleşmediği görülmüştür. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı'nın seçim öncesi toplam 220 vaadinin olduğu, bunların 85'inin sağlıkla ilgili konulardaki vaatler olduğu, seçim sonrası beş yıllık süre boyunca sağlıkla ilgili vaatlerin 63'ünün gerçekleştiği, 11'inin hayata geçirildiği ancak henüz tamamlanmadığı ve 11'inin ise gerçekleşmediği görülmüştür.

Sağlıkla ilgili vaatler incelendiğinde, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun büyükşehir belediyelerinden beklentileriyle doğru orantılı olarak, üç büyükşehir belediyesinin sağlık konusunda bireyden çok çevreye odaklandığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Büyükşehir belediyesi, sağlık, seçim vaadi.

ABSTRACT

This study examines the pre-election health-related promises of metropolitan mayoral candidates who won the 2019 local elections. Turkey's three largest cities, Istanbul, Ankara, and Izmir, were included in the scope of the study. Health-related promises included promises on health institutions and rehabilitation centers, promises on food and water safety, promises on promoting sports, promises on animal health, promises on energy saving and environmental health, and promises on increasing green areas. The promises of the three metropolitan mayors were accessed through the website nededineyapti.com. The website was established as part of the civil initiative project "Ne Dedi Ne Yaptı", which aims to support participatory democracy.

The Istanbul Metropolitan Mayor candidate who won the 2019 local elections had 267 pre-election promises, 79 of which were health-related. During the five-year post-election period, 35 health-related promises were realized, 20 were realized but not yet completed, and 24 were not realized. The Mayor of Ankara Metropolitan Municipality made 148 promises, 48 of which were related to health. During the five-year post-election period, 23 health-related promises were realized, 7 were realized but not yet completed and 18 were not realized. It was observed that the Mayor of İzmir Metropolitan Municipality had 220 pre-election promises, 85 of which were health-related. During the five-year post-election period, 63 health-related promises were realized, 11 were realized but not yet completed, and 11 were not realized.

When health-related promises were analyzed, it can be said that three metropolitan municipalities focused on the environment rather than the individual in terms of health, in line with the expectations of the Metropolitan Municipality Law No. 5216 from metropolitan municipalities.

Keywords: Metropolitan municipality, health, election promise.

ÇOCUKLUK ÇAĞI EPİLEPSİLERİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

CHILDHOOD EPILEPSY AND NURSING CARE

Emine ŞAHİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7750-3441>

Nejla CANBULAT ŞAHİNER

Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3322-5372>

ÖZET

Epilepsi akut serebral harabiyet ya da ateş ile ilişkisi bulunmayan, tahmin edilemeyen sıklıkta yaşanan, uyarılmamış konvülsiyonlara yatkınlığı bulunan nörolojik bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır. Epilepsinin sıklığı literatürdeki çalışmalarda farklılık göstermekle birlikte dünyada yaklaşık olarak 50-65 milyon insanı etkilediği tahmin edilmektedir. Türkiye’de ise epilepsili çocuk prevalansı %0.8–1.7 arasında olduğu belirtilmektedir. Oluşumunda herhangi kesin bir etiyolojik nedene rastlanamayan epilepsilere primer epilepsi adı verilmektedir. Primer epilepsi tüm epilepsi vakalarının %80’ini oluşturmaktadır. %20’sinde ise EEG bozuk olup organik bir bozukluk tespit edilir. Bu da sekonder epilepsi olarak adlandırılmaktadır. International League Against Epilepsy (ILAE) 2010 yılında epilepsinin nedenlerini genetik, yapısal/metabolik ve nedeni bilinmeyen olarak üç gruba ayırmıştır. Nöbet tiplerini ise esas olarak fokal ve jeneralize nöbetler olarak ayırmıştır. Bu iki gruba uymayan nöbetleri ise bilinmeyen grup olarak tanımlamıştır. 2010 sınıflandırması ve güncel bilgiler dahilinde 2017 yılında ILAE tarafından yeni bir sınıflandırma yapılmıştır. Yapılan yeni sınıflandırmaya 2010 sınıflandırmasına ek olarak farkındalığın korunup/ korunmadığı eklenmiştir. Epilepsi sınıflandırmasının her aşamasında ise etyolojinin de değerlendirilmesi gerektiği eklenmiştir. Etiyolojik olarak yapısal, genetik, enfeksiyöz, metabolik, immun ve bilinmeyen olarak alt bir sınıflandırma yapılmıştır. Oluşan klinik tablonun epileptik nöbet olup olmadığına karar vermek amacıyla aileden nöbet öyküsü ayrıntılı alınmalıdır. Mümkünse nöbet anı ya da var olabilecek video kayıtları izlenmeli, gerekli kan ve idrar tetkikleri, nörogörüntüleme ve EEG ile tanı konmaya çalışılmalıdır. Hastaya epilepsi tanısı konulduktan sonra tedaviye başlanmalıdır. Bu çalışmanın amacı epilepsiyi tanımlamak, epilepsi insidansını, etiyolojisini açıklamak, kullanılan tanı yöntemlerini, tedavi ve hemşirelik bakımını açıklamaktır.

Anahtar Kelimeler: Epilepsi, çocuk, hemşire.

ABSTRACT

Epilepsy is defined as a neurological disorder that is not associated with acute cerebral destruction or fever, and has an unpredictable frequency and a predisposition to unstimulated convulsions. Although the frequency of epilepsy differs in studies in the literature, it is estimated that it affects approximately 50-65 million people around the world. In Turkey, it is stated that the prevalence of children with epilepsy is between %0.8–1.7. Epilepsy, in which no definite etiological cause can be found, is called primary epilepsy. Primary epilepsy accounts for 80% of all epilepsy cases. In %20, EEG is impaired and an organic disorder is detected. This is also called secondary epilepsy. In 2010, the International League Against Epilepsy (ILAE) divided the causes of epilepsy into three groups, genetic, structural/metabolic, and the cause of which is unknown. It divided the types of seizures mainly into focal and generalized seizures. It defined seizures that did not fit these two groups as unknown groups. A new classification was made by ILAE in 2017 with the 2010 classification and up-to-date information. In addition to the 2010 classification, awareness has been added to the new classification. It has been added that etiology should also be evaluated at each stage of the epilepsy classification. A subclassification was made as etiologically structural, genetic, infectious, metabolic, immune and unknown. A history of the seizure should be detailed from the family in order to decide whether the resulting clinical picture is an epileptic seizure. If possible, the moment of the seizure or the video recordings that may exist should be monitored, the necessary blood and urine tests, neuroimaging and EEG should be diagnosed. After the patient is diagnosed with epilepsy, treatment should be started. The aim of this study is to define epilepsy, explain the incidence and etiology of epilepsy, explain the diagnostic methods used, treatment and nursing care.

Keywords: Epilepsy, child, nurse.

ÇOCUKLUK ÇAĞI FEBRİL KONVÜLZİYONLARI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

CHILDHOOD FEBRIL CONVULSIONS AND NURSING CARE

Emine ŞAHİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7750-3441>

Nejla CANBULAT ŞAHİNER

Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3322-5372>

ÖZET

Febril Konvülsiyon 6 ay- 60 aylık ve daha önceden geçirilmiş afebril nöbet öyküsü bulunmayan hastalarda; merkezi sinir sistemi enfeksiyonu, metabolik bozukluk, travma, intoksikasyon olmadan, 38 derece ya da daha yüksek vücut ısısı varlığında meydana gelen nöbettir. Febril Konvülsiyon (FK) çocukluk çağında en sık görülen nöbet tipidir. FK'nın görülme sıklığı %3-8 olup pik yaşı 18. aydır. Ülkemizde FK insidansı tam olarak bilinmemekle birlikte İzmir'de yapılan bir çalışmada FK insidansı %4,8 olarak bulunmuştur. FK genetik ve çevresel faktörlerin bir araya gelmesiyle oluşan nöbet tipidir. FK'nın gelişmesindeki en önemli faktör ateştir. FK'da genellikle ÜSYE, üriner sistem enfeksiyonları, otitis media, tonsillite bağlı ateş görülebilmektedir. FK'nın patolojisi tam olarak bilinmemektedir. FK; basit febril konvülsiyon, komplike febril konvülsiyon, febril status epileptikus olarak üç gruba ayrılmaktadır. FK' da tanı öykü, fizik muayene ve tanısal incelemeler ile konulmaktadır. FK'da en önemli ayırıcı tanı ateş ve konvülsiyonla birlikte belirti veren merkezi sinir sistemi enfeksiyonlarıdır. Çoğu FK bir hekim tarafından değerlendirilme zamanına kadar kendiliğinden sona ermektedir. Böyle durumlarda aktif tedavi gerekli değildir. Ateş semptomatik olarak tedavi edilmelidir. Konvülsiyonun beş dakikadan daha uzun sürdüğü durumlarda benzodiazepin grubu ile tedavi edilmelidir. Bu çalışmanın amacı febril konvülsiyonu tanımlamak, febril konvülsiyon insidansını, etiolojisini açıklamak, kullanılan tanı yöntemlerini, tedavi ve hemşirelik bakımını açıklamaktır.

Anahtar Kelimeler: Febril konvülsiyon, ateş, çocuk, hemşire, nöbet.

ABSTRACT

Febrile Convulsion is a seizure that occurs in the presence of 38 degrees or higher, without central nervous system infection, metabolic disorder, trauma, intoxication, in patients with 6 months-60 months and no previous history of afebril seizures. Febrile Convulsion (FK) is the most common type of seizure in childhood. The incidence of FK is %3-8 and the peak age is 18 months. Although the incidence of FK is not known exactly in our country, the FK incidence was found to be 4.8% in a study conducted in Izmir. FK is the type of seizure formed by the combination of genetic and environmental factors. The most important factor in the development of FK is fever. In FK, fever due to upper respiratory tract infection, urinary tract infections, otitis media, tonsillitis can usually be seen. The pathology of FK is not known. FK is divided into three groups as simple febrile convulsion, complicated febrile convulsion, febrile status epilepticus. In FK, the diagnosis is made with history, physical examination and diagnostic examinations. The most important differential diagnosis in FK is central nervous system infections that give symptoms with fever and convulsions. Most FKs end spontaneously until the time of evaluation by a physician. In such cases, active treatment is not required. Fever should be treated symptomatically. In cases where convulsion lasts longer than five minutes, it should be treated with the benzodiazepine group. The aim of this study is to define febrile convulsion, to explain the incidence and etiology of febrile convulsion, to explain the diagnostic methods used, treatment and nursing care.

Keywords: Febril convulsion, fever, child, nurse, seizure.

DOĞAL OLAN ile İNŞA EDİLMİŞ OLAN ARASINDAKİ ZITLIK ya da ANTON ZIJDERVELD ve ORTEGA GASSET versus ROUSSEAU ve NİETZSCHE

THE CONTRAST BETWEEN THE NATURAL AND THE CONSTRUCTED, or ANTON ZIJDERVELD and ORTEGA GASSET versus ROUSSEAU and NIETZSCHE

Emre AKTÜRK

Arş. Gör., KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyoloji,
Konya, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0001-8216-1980>

ÖZET

Günümüz medya ve popüler dünyası doğanın ve doğal yaşamın, bireye kaybettiği iç huzuru, sakinliği ve sağlığını geri vereceği iddiasında bulunmaktadır. Doğanın, bireyi, her türlü insani/sosyal sorun ve sıkıntılardan azade tutacağına yönelik bir beklenti ve inanış vardır. Gerçekten de günümüz kentleri, hem sosyal ilişkilerin yoğunlaşması hem de çevre kirliliği gibi faktörler sebebiyle insan için çeşitli olumsuzluklar barındırmaktadır. Durum böyle olunca, kentlerden uzaklaşıp doğada yaşamının böylesi sorunları çözebileceği fikri kendini göstermektedir. Ancak kente özgü olduğu iddia edilen böylesi sorunların, doğaya geri dönülerek çözümlenmesi de pek gerçekçi ve uygulanabilir gözükmemektedir. Bu çalışmanın amacı bu iki farklı bakış açısının, kimi düşünürlerin fikirleri üzerinden tartışılarak, sosyal bir varlık olan insanın gerçek yurdunun neresi olabileceği üzerine bir tartışma yürütmektir. Rousseau ve Nietzsche gibi isimler kent hayatının bireyi yalnızlaştırdığı ve yozlaştırdığından bahsetmektedirler, onların görüşüne göre doğal hayat bireyin asıl yurdu ve huzuru bulacağı mekanlarıdır. Buna karşılık Anton Zijderveld ve Ortega Gasset gibi düşünürler, sosyal bir varlık olarak insanın yaşam alanının doğa ve doğal hayat olamayacağı iddiasındadırlar. Onların görüşüne göre sosyal bir varlık olan insan, diğer hiçbir canlıda olmayan bu sosyalleşme becerisi ve potansiyelini kullanarak uygarlıklar inşa edebilmiş ve etmeye de devam etmek zorundadır. Bir anlamda diyebiliriz ki insanın, uygarlıklar inşa emek kaderinde/doğasında vardır. Bu yüzdendir ki insan için kendini gerçekleştirilebileceği ve özgür olabileceği yegâne mekanlar, kentlerdir. Son kertede bu çalışmada; doğa, insan yaşamı için uygun bir mekân mıdır? Kent, gerçekten de insan yaşamının yozlaştığı ve tek boyutlandığı bir mekân mıdır? Doğa'da yaşam ya da doğaya çağrı, gerçekten de sosyal bir varlık olan insan için ne derece uygundur? gibi sorular tartışma konusu edileceklerdir. Sonuç olarak insan sosyal bir varlıktır, diğer herhangi bir canlı gibi geçmişle bağları kopuk ve tarihsiz bir varlık değildir. İnsan tarih sahnesinde dolaşmaya başladığı ilk günden bu yana kültür ve medeniyet inşa etme derdinde olmuştur, bu da onu doğal olarak kentler inşa etmeye getirmiştir. Kentler, en geniş manada insanların kaynaştığı, kamusal alanda bir araya geldikleri daha açık bir deyişle sosyal oluşlarının gereği olarak, sosyallikler kurdukları alanlardır, bu yüzdendir ki her ne kadar çevresel ve psikolojik kimi zorluk ve sıkıntılarının bir anlamda kaynağı olarak görülseler de, sosyallikler için olmaz olmaz mekanlar kentlerdir.

Anahtar Kelimeler: Doğa, Kır, Rousseau, Nietzsche, Gasset, Zijderveld

ABSTRACT

Today's media and popular world claim that nature and natural life will give the individual back the inner peace, calmness, and health he has lost. There is an expectation and belief that nature will keep the individual free from all kinds of human/social problems and troubles. Indeed, today's cities contain various negativities for people due to factors such as the intensification of social relations and environmental pollution. This being the case, the idea that moving away from cities and living in nature can solve such problems emerges. However, the effort to solve such problems, which are claimed to be specific to the city, by returning to nature does not seem very realistic and feasible. This study aims to discuss these two different perspectives through the ideas of some thinkers and to conduct a discussion on where the real homeland of man, a social being, could be. Names such as Rousseau and Nietzsche talk about how urban life isolates and corrupts the individual. In their opinion, natural life is the individual's true homeland and place where he can find peace. On the other hand, thinkers such as Anton Zijderveld and Ortega Gasset claim that the living space of man as a social being cannot be nature and natural life. In their opinion, humans, as social beings, have been able to build civilizations by using this socialization skill and potential that no other living creature has and must continue to do so. In a sense, we can say that it is human/destiny to build civilizations. That's why cities are the only places where people can realize themselves and be free. Ultimately, in this study; Is nature a suitable place for human life? Is the city a place where human life degenerates and becomes one-dimensional? How appropriate is life in nature or a call to nature for humans, who are truly social beings? Questions such as these will be discussed. As a result, human beings are social beings; they are not disconnected from the past and have no history, like any other living being. Man has been concerned with building culture and civilization since the first day he began to wander around the stage of history, which naturally led him to build cities. Cities, in the broadest sense, are areas where people mingle, come together in public spaces, or more precisely, establish sociability as a requirement of their social nature. Therefore, although they are seen as a source of some environmental and psychological difficulties and troubles, they are indispensable for sociality. The places are cities.

Keywords: Nature, Rural, Rousseau, Nietzsche, Gasset, Zijderveld

BİR ANLATI ARACI OLARAK BELGESEL SİNEMADA KIBRIS MESELESİ VE TOPLUMSAL BELLEK

THE CYPRUS ISSUE AND SOCIAL MEMORY IN DOCUMENTARY CINEMA AS A NARRATIVE TOOL

K. Ayfer KOÇ¹

¹Dr, Sağlık Bakanlığı, Ankara, Türkiye

¹ORCID ID:0000-0002-9971-9685

Süleyman KARAÇOR²

²Prof. Dr, Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye

²ORCID ID: 0000-0002-3146-0232

ÖZET

İlk kez Fransızlar tarafından gezi filmi karşılığında kullanılan belgesel film, gerçek yaşam olaylarını kendi çerçevesi içinde, bir amaç doğrultusunda gerçeğe uygun olarak, tarafsız bir bakış açısı ile aktaran bir film türüdür. Bu aktarımın duyguların ağırlıkta olmadığı, eğlendirmeden uzak, bilimsel veri ve çıktılar üzerine temellendirilmesi gerekmektedir. Tarihsel ve kültürel sürekliliği sanatsal bir şekilde sunma hedefi hem etik hem estetik değerlerle dünya bugünden bakılmasını, bugünün kayıt altına alınmasını ve geleceğe köprüler inşa edilmesini sağlar.

Uzun senelerden beri Türk dış politikasının en önemli meselesi ve milli bir davası olan Kıbrıs, Demokrat Partinin iktidara geldiği 1950'li yıllardan itibaren Türk sinemasında da ele alınmış ve çok sayıda Kıbrıs temalı film yapılmıştır. Bu filmler üzerine yapılmış birçok akademik çalışmaya rastlanmaktadır. Ancak, belgesel sinemada Kıbrıs meselesinin ele alındığı her hangi bir çalışmaya henüz rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı; belgesel sinemada Kıbrıs temalı filmleri toplumsal bellek bağlamında analiz etmektir. Bu noktada, 2007 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yapımı Kayıp *Otobüs* ve *Kan Sesi* belgesel filmlerinin çözümlemesi yapılmıştır. Çalışma kapsamında yer alan belgesel filmlerin çözümlenmesi bir niteliksel araştırma yöntemi olan betimleyici analiz ve içerik analizi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucunda, Kıbrıs'ın tarihine ilişkin toplumsal ve siyasi öneme sahip olayların geçmişin izlerine dair anımsamalarla toplumsal bellek tarafından taşındığı, toplumsal hafızayı canlı tuttuğu, belgesel sinemanın bir aktarım nesnesi olarak yaşananları dillendirdiği ve anlatıya dönüştürdüğü tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sinema, Belgesel Sinema, Toplumsal Bellek, Kıbrıs.

ABSTRACT

Documentary film, which was first used by the French for travel films, is a type of film that conveys real life events within its own framework, for a purpose, in accordance with the truth, with an impartial point of view. In this transfer, it should be based on scientific data and outputs, away from entertainment, where emotions are not predominant. The goal of presenting historical and cultural continuity in an artistic way enables looking at the past from the present, recording the present and building bridges to the future with both ethical and aesthetic values.

Cyprus, which has been the most important issue of Turkish foreign policy and a national cause for many years, has been addressed in Turkish cinema since the 1950s, when the Democratic Party came to power, and many Cyprus-themed films have been made. There are many academic studies on these films. However, there is no study that deals with the Cyprus issue in documentary cinema. Therefore, the aim of this study is to analyze Cyprus-themed films in documentary cinema in the context of social memory. At this point, the documentary films *Lost Bus* and *Sound of Blood* produced in 2007 in the Turkish Republic of Northern Cyprus were analyzed. The analysis of the documentary films within the scope of the study was carried out through descriptive analysis and content analysis, which is a qualitative research method. As a result of the study, it has been determined that the events of social and political importance related to the history of Cyprus are carried by the social memory through reminiscences about the traces of the past, keep the social memory alive, and documentary cinema, as an object of transmission, gives voice to what happened and transforms it into a narrative.

Keywords: Cinema, Documentary Cinema, Social Memory, Cyprus.

GENÇLERDE MADDE BAĞIMLILIĞI- İNTİHAR İLİŞKİSİ: PSİKOSOSYAL DİNAMİKLER AÇISINDAN BİR ANALİZ

THE RELATIONSHIP BETWEEN SUBSTANCE ADDICTION AND SUICIDE IN YOUTH:
AN ANALYSIS IN TERMS OF PSYCHOSOCIAL DYNAMICS

Berrin GÜNER¹

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Adnan Menderes Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü, Aydın, Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4801-4332>

Müge UYSAL²

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Adnan Menderes Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Aydın, Türkiye

ÖZET

Son yıllarda genç intiharları ve uyuşturucu uyarıcı madde bağımlılık oranlarında ciddi bir artış gözlenmektedir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre her yıl 700.000'den fazla kişi intihar nedeniyle ölmektedir. İntihar, 15-29 yaş arası gençler arasında dördüncü önde gelen ölüm nedenidir (<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/suicide>). Türkiye'de de intihar vakasının en sık görüldüğü yaş gurubunu 15-24 yaş aralığı yani gençler oluşturmaktadır. Genç nüfusta uyuşturucu ve uyarıcı madde bağımlılığı ise dünyada ve Türkiye'de gençlik sorunları açısından ilk sıralarda yer almaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Türkiye Uyuşturucu Raporu 2018 yılı verilerine [1] göre hayatında en az bir kez madde kullananların oranı 15-34 yaş gurubunda % 65'tir. Kişiyi intihar sürecine ve madde bağımlısı olmaya götüren pek çok psiko-sosyal faktör mevcuttur. İntihar ve madde bağımlılığı iki ayrı gençlik sorunu gibi dursa da, literatürde yer alan araştırma sonuçları göstermektedir ki intihar davranışı ve madde kullanım bozukluğu arasında önemli bir ilişki söz konusudur. Bu ilişkiyi doğru anlayabilmek hem intihar eylemi ve madde bağımlılığına neden olan sosyal risk faktörlerinin ve toplumsal dinamiklerin analizi hem de her iki sorunu yaşayan gençler için teşhis, etkili tedavi programları ve önleme stratejileri oluşturulması açısından son derece önemlidir. Literatürde özellikle ABD ve Avrupa'da intihar-madde bağımlılığı ilişkisine odaklanan çalışmaların yoğunluğu göze çarparken, Türkiye'de ilgili literatürde sınırlı sayıda araştırma mevcuttur.

Bu çalışmanın amacı gençlerde artış gösteren intihar vakaları ile madde bağımlılığı arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama tekniği olarak katılımcılarla derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılar; hayatının herhangi bir döneminde uyuşturucu madde kullanmış olan, hala devam eden, tedavi olan/olmayan/olmayı düşünen/olmayı düşünmeyen 15-30 yaş aralığındaki bireylerden seçilmiştir. Araştırma konusunun hassaslığı ve evrenin tamamına ulaşmanın güçlüğü sebebiyle kartopu örneklem yöntemiyle 17 kişiye ulaşılmış ve görüşme sağlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğine göre hazırlanmış sorularla, katılımcıların kişisel deneyimleri, görüşleri derinlemesine anlaşılacak istenmiştir. Çoğu zaman yüz yüze olsa da, bazı katılımcıların gizlilik hassasiyetleri sebebiyle telefonda konuşmayla veya yazılı olarak da görüşmeler yapılmıştır.

Yapılan görüşmelerde katılımcıların %71'i intiharı düşündüğünü, intiharı düşünenlerin içinden de %30'u hayatının bir döneminde intihara teşebbüs ettiğini bildirmiştir. Araştırmadan çıkan bu sonuçlar literatür bulgularıyla da uyum göstermektedir.. Aile içi olumsuz tutum ve davranışlar, çocukluk travmaları, akran etkisi gibi deneyimlere sahip katılımcılarda bağımlılık gelişimi ve intihar düşüncesi beraber ilerlemektedir. Yaşanılan sorunlarla mücadele etme ve hayata devam edebilme yöntemi olarak başvurulan uyuşturucu madde kullanımı, kısa sürede

bağımlılığa dönüşmekte, bunun sonucunda yeni problemlerle bireyi kısır bir döngüye hapsedmektedir. Madde kullanımıyla birlikte sosyal, psikolojik ve fiziksel olarak daha fazla kırılganlaşan bağımlılar, nihai başa çıkma yöntemi olarak intiharı düşünmektedir. Korkma, cesaret edememe, sevdiği birini düşünüp onun üzülmesini istememe gibi sebeplerin katılımcıların harekete geçmesini engellediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İntihar, uyuşturucu uyarıcı madde, bağımlılık, genç.

ABSTRACT

In recent years, there has been a serious increase in youth suicides and drug addiction rates. According to World Health Organization data, more than 700,000 people die from suicide every year. Suicide is the fourth leading cause of death among young people aged 15-29 (<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/suicide>). In Turkey, the age group where suicide is most common is the 15-24 age group, that is, young people. Drug and stimulant addiction among the young population ranks first in terms of youth problems in the world and in Turkey. According to the 2018 data of the General Directorate of Security, Department of Combating Narcotic Crimes, Turkey Drug Report [1], the rate of those who use substances at least once in their lives is 65% in the 15-34 age group. There are many psycho-social factors that lead a person to the process of suicide and substance addiction. Although suicide and substance addiction seem to be two separate youth problems, research results in the literature show that there is an important relationship between suicidal behavior and substance use disorder. Understanding this relationship correctly is extremely important both in terms of analyzing the social risk factors and social dynamics that cause suicide and substance addiction, and in creating diagnosis, effective treatment programs and prevention strategies for young people experiencing both problems. While the intensity of studies focusing on the suicide-substance abuse relationship stands out in the literature, especially in the USA and Europe, there are a limited number of studies in the relevant literature in Turkey.

The aim of this study is to investigate the relationship between increasing suicide cases and substance addiction in young people. Qualitative research method was used in the study. As a data collection technique, in-depth interviews were conducted with the participants. Participants; It was selected from individuals between the ages of 15-30 who have used drugs at any point in their lives, are still in treatment, are in treatment, are considering being in treatment or are not considering being in treatment. Due to the sensitivity of the research topic and the difficulty of reaching the entire population, 17 people were reached and interviewed using the snowball sampling method. It was aimed to understand the personal experiences and opinions of the participants in depth with questions prepared according to the semi-structured interview technique. Although most of the time it was face to face, interviews were also conducted over the phone or in writing due to some participants' privacy concerns.

In the interviews, 71% of the participants reported that they thought about suicide, and 30% of those who thought about suicide reported that they had attempted suicide at some point in their lives. These results of the research are also compatible with the literature findings. Addiction development and suicidal ideation progress together in participants who have experiences such

as negative attitudes and behaviors within the family, childhood traumas, and peer influence. Drug use, which is used as a method to combat problems and continue life, turns into addiction in a short time, and as a result, it traps the individual in a vicious cycle with new problems. Addicts, who become more socially, psychologically and physically vulnerable with substance use, consider suicide as the ultimate coping method. It was observed that reasons such as fear, lack of courage, thinking about a loved one and not wanting him/her to be upset prevented the participants from taking action.

Key Words: Suicide, drugs, stimulant, addiction , youth.

MİLENYUM SONRASI TÜRKİYE'DE GENÇLİK SOSYOLOJİSİ: ARTAN İLGİ, YENİ YÖNELİMLER

YOUTH SOCIOLOGY IN POST-MILLENNIUM TURKEY: INCREASING INTEREST, NEW DIRECTIONS

Berrin GÜNER¹

¹Dr.Öğr. Üyesi, Adnan Menderes Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü, Aydın, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4801-4332>

ÖZET

Gençlik Sosyolojisi, sosyoloji disiplininin, ismiyle müsemma “genç” ve önemli dallarından birisidir. Son yıllarda gençlik sosyolojisine verilen önemle birlikte yapılan çalışmalar da artış eğilimindedir. Türkiye’de gençlik sosyolojisi literatürü incelendiğinde, önemli bir boşluk göze çarpmaktadır. Yapılan bilimsel çalışmaların da genel olarak dönemin genel konjonktürü, ülke gündemi ve toplumsal hareketler bağlamında şekillendiği görülmektedir.

Tarihsel süreçte Cumhuriyetin ilk yıllarından 50’li yıllara kadar Cumhuriyetin bekçileri olarak görülen gençlere yönelik tavsiye nitelikli yayınlar öne çıkarken, 68 gençlik hareketleriyle birlikte bağlam değişmiş ve araştırmalar üniversite gençliğinin sorun ve beklentilerine odaklanmıştır. 1980 darbesi ve akabinde yaşanan depolitizasyon süreciyle birlikte gençlik çalışmaları da kendini geri plana çekmiş ve adeta bir suskunluk dönemi başlamıştır. Bu suskunluk dönemi 90’lı yıllarda da ivme kaydedememiştir (Yaman, 2013: 117-122). Gençlik sosyolojisi çalışmalarının yıldızının parladığı dönem olarak 2000 yılı ve sonrasını gösterebiliriz. Bu gelişmenin arkasında yatan nedenlerden en önemlisi olarak Türkiye nüfusunun önemli bir kesimini (yüzde 15,2) gençlerin oluşturmasını gösterebiliriz. Nüfusun neredeyse üçte birini oluşturan Z kuşağının toplumsal arenada önemli bir aktör olduğu gerçeği ve bu gerçeğin kamuoyunda sık dile getirilir oluşu 2000’li yıllarda gençlik sosyolojisi araştırmalarının artan hızını açıklar niteliktedir.

Günümüzde hızla değişen teknoloji ve sosyal medyanın da rolüyle gençlerin toplumsal değerleri, kimlik algıları, rolleri, gelecek beklentileri değişmiştir. Yaşanan değişimden etkilenen yalnızca gençliğin değerleri, kimlik ve rolleri olmamıştır. Değişim beraberinde pek çok gençlik sorununu da getirmiştir. Artan işsizlik sorunuyla birlikte ortaya çıkan gelecek kaygısı, illegal alanlarda istihdama yönelme, psiko-sosyal sorunlar ve yurt dışına göç etme isteği gençlik sosyolojisi alanında araştırılması gereken yeni konu başlıklarını gündeme taşımıştır. Yeni alt kültür formları ve ilişki dinamikleri gençlerin gündelik hayat pratiklerinin sosyolojik perspektiften güncel verilerle değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. 2000’li yıllar –özellikle son 10 yılda- hızla artış gösteren bağımlılık sorunu (sigara, alkol, madde, kumar, dijital bağımlılık) gençlik ve gençlik sorunları konusundaki sosyolojik araştırmaların nicelik ve nitelik olarak seyriyi değiştirmiştir.

Bu çalışmada sosyolojinin bir alt disiplini olarak gençlik sosyolojisi alanında yapılan çalışmaların özellikle 2000’li yıllar sonrasındaki niceliksel ve niteliksel artış seyri tartışılacaktır. Disipline yönelik ilgideki artışın toplumsal arka planı gözönünde tutularak, bu olumlu değişimin hem literatüre sağlayacağı katkı hem de ulusal gençlik politikalarına yapacağı rehberlik üzerinden de bir değerlendirme sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyoloji, genç, gençlik sosyolojisi, milenyum.

ABSTRACT

Youth Sociology is one of the "young" and important branches of the discipline of sociology, true to its name. In recent years, with the importance given to youth sociology, studies have also tended to increase. When the youth sociology literature in Turkey is examined, a significant gap stands out. It is seen that the scientific studies carried out were generally shaped in the context of the general conjuncture of the period, the country's agenda and social movements.

While in the historical process, from the first years of the Republic to the 50s, advisory publications for young people, who were seen as the guardians of the Republic, came to the fore, the context changed with the 68 youth movements and research focused on the problems and expectations of university youth. With the 1980 coup and the subsequent depoliticization process, youth work receded into the background and a period of silence began. This period of silence could not gain momentum in the 90s either (Yaman, 2013: 117-122). We can point to the year 2000 and its aftermath as the period when youth sociology studies shined brightly. The most important reason behind this development is that a significant portion of Turkey's population (15.2 percent) is made up of young people. The fact that Generation Z, which constitutes almost one-third of the population, is an important actor in the social arena and the fact that this fact is frequently mentioned in the public explains the increasing pace of youth sociology research in the 2000s.

Today, with the role of rapidly changing technology and social media, young people's social values, identity perceptions, roles and future expectations have changed. It is not only the values, identity and roles of the youth that are affected by the change. Change has brought with it many youth problems. Future anxiety arising from the increasing unemployment problem, turning to employment in illegal areas, psycho-social problems and the desire to migrate abroad have brought to the agenda new topics that need to be researched in the field of youth sociology. New subcultural forms and relationship dynamics have revealed the necessity of evaluating young people's daily life practices with current data from a sociological perspective. The addiction problem (cigarette, alcohol, substance, gambling, digital addiction), which has increased rapidly in the 2000s - especially in the last 10 years - has changed the course of sociological research on youth and youth problems in terms of quantity and quality.

In this study, the quantitative and qualitative increase of studies in the field of youth sociology, as a sub-discipline of sociology, especially after the 2000s, will be discussed. Considering the social background of the increase in interest in the discipline, an evaluation will be made on the contribution of this positive change to the literature and the guidance it will provide to national youth policies.

Key Words: Sociology, young, youth sociology, millennium.

ESTETİK TOPLUM: PÜRÜZSÜZLÜK DÜNYASINDA GÜZELİN KURGUSU YA DA BASKININ GÖRÜNÜMÜ

AESTHETIC SOCIETY: THE FICTION OF BEAUTY IN A WORLD OF SMOOTHNESS
OR THE APPEARANCE OF REPRESSION

Döne AYHAN

Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü, Konya, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-1633-385X

ÖZET

Toplumsal değişim eğrisinin canlılığını koruduğu günümüzde küresel faktörler, insan ve sermayenin akışı, ihtiyaçların değişmesi ve teknolojinin yaşamın tüm ayrıntılarında görülmesinden sonra gerçeklik algısında da farklılaşmalar yaşanmıştır. Topluma ve insana dair farklı kurguların dile getirildiği günümüzde gerçeklik algısının muğlaklaştığı konusunda çoğu zaman hem fikir olunmaktadır. Kişilerin benliklerine uzaklaşması ve bedenine yabancılaşması en temelde gerçeklik algısını da değiştirmektedir. Hakikat ötesi (post-truth) toplumda postmodern dönemin bir getirisi olarak kişiler arası iletişim ve etkileşimde gerçekliğin zedelendiği görülmektedir. Günümüzde toplumsal ilişkilerin başlangıcında yahut sürekliliğinde fiziki görünüşün önemli olduğu kabul gören bir gerçekliktir. Estetik algısı ve beklentisi gündelik hayatta toplumsal statü ve cinsiyet fark etmeksizin gündem oluşturmayı başarmıştır. Küresel ölçekte var olan estetik kültürü mutluluk vaadiyle yeni baştan yaratım sürecini tetiklemektedir. Öz-şekil, ruh-vücut, hakikat-temsil arasında dilemma yaratarak bireylerin gerçeklikten giderek uzaklaştığı söylenebilir. Toplumsal baskının bireyler üzerinde nasıl radikal kararlara dönüşebileceği durumuna çeşitli platformlar kanalıyla sıklıkla rastlanmaktadır. Estetik kaygı sebebiyle sosyal ortamlarda huzursuz hisseden kişiler onay ihtiyacıyla öz kimliklerinden farklı bir iletişim ve aidiyet arayışına girmektedir. Mutluluğun pürüzsüz bir görünümle elde edileceğine dair inanç kişinin kendi ve diğerleriyle olan ilişkisini olumsuz etkileyerek sağlığa mahkûm etmektedir. Sosyal medya, reklam ve toplumsal baskıyla kusursuz bir dış görünüş elde etmek için eyleme geçen bireyler günün sonunda hayal edilen mutluluğa kavuşmamaktadır. Bu çalışmanın amacı, fiziki görünümün saf haliyle değil de estetize şekliyle yoğun bir şekilde karşılaşılan günümüz toplumunu anlamaktır. Bahsedilen amaç çerçevesinde güzellik algısı, sosyal görünüş kaygısı, estetik toplum, toplumsal baskı ve güzellik anahtar kavramlarıyla tarama yapılarak bir derleme çalışması yürütülmüştür. Yürütülen derleme çalışması sonucunda güzellik algısı, sosyal medya uygulamaları ve toplumsal kabul endişesi olacak şekilde üç temel bulguya ulaşılmıştır. Pürüzsüz ve yeni olanın önde olduğu varsayımıyla hareket edilen günümüzde bedenin yeni baştan inşası özgünlüğün yitirildiği haz odaklı bir toplum görünümünü sergilemektedir. Nihayetinde insan bedeninin sınırsız tüketimi benliğin kaybına neden olmaktadır. Beden imajının oluşmasında sosyal medyanın hem baskı aracı hem de öznenin güçlü ve bilinçli bir şekilde yer aldığı konum olması çalışmanın dikkat çekici sonucudur.

Anahtar Kelimeler: Estetik toplum, sosyal görünüş kaygısı, güzellik algısı, toplumsal baskı ve güzellik.

ABSTRACT

Today, when the curve of social change maintains its vitality, global factors, the flow of people and capital, changes in needs and technology in all details of life have led to differentiations in the perception of reality. Today, when different fictions about society and human beings are expressed, it is often agreed that the perception of reality has become vague. The alienation of people from their selves and alienation from their bodies basically changes the perception of reality. In the post-truth society, it is seen that reality is damaged in interpersonal communication and interaction due to the postmodern era. Today, it is an accepted reality that physical appearance is important in the beginning or continuity of social relations. The perception and expectation of aesthetics have managed to create an agenda in daily life regardless of social status and gender. The aesthetic culture that exists on a global scale triggers the process of re-creation with the promise of happiness. It can be said that individuals are gradually moving away from reality by creating a dilemma between self-shape, soul-body, truth-representation. The situation of how social pressure can turn into radical decisions on individuals is frequently encountered through various platforms. People who feel uneasy in social environments due to aesthetic concerns seek a communication and belonging different from their own identities with the need for approval. The belief that happiness can be achieved with a smooth appearance negatively affects the relationship with oneself and others and condemns them to shallowness. Individuals who take action to achieve a flawless appearance with social media, advertisements and social pressure cannot achieve the imagined happiness at the end of the day. This study aims to understand today's society, where physical appearance is intensely encountered not in its pure form but in its aestheticised form. Within the framework of the aforementioned purpose, a compilation study was carried out by scanning the key concepts of beauty perception, social appearance anxiety, aesthetic society, social pressure and beauty. As a result of the compilation study, three main findings were reached beauty perception, social media applications and social acceptance concerns. Today, acting on the assumption that the smooth and new is ahead, the reconstruction of the body exhibits a pleasure-oriented society in which originality is lost. Ultimately, unlimited consumption of the human body causes loss of self. It is the remarkable result of the study that social media is both a means of pressure and a strong and conscious position of the subject in the formation of body image.

Keywords: Aesthetic society, social appearance anxiety, perception of beauty, social pressure and beauty.

GEÇ MODERN DÖNEMDE 'SAĞLIK YAŞAM' ADINA SAĞLIKSIZ KAYGILAR UNHEALTHY CONCERNS IN THE NAME OF 'HEALTHY LIVING' IN THE LATE MODERN PERIOD

Prof. Dr. Kayhan DELİBAŞ

Prof. Dr. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü, Aydın, Türkiye

Orcid ID: 0000-0002-5698-2846

ÖZET

Birçok yazarın da dile getirdiği güven kavramı, modernitenin zaferi sayılacak şüphecilğin *refleksivitiyi* gündeme getirdiğini ve aynı zamanda refleksif düşünce biçiminin kendisinin de her türden alışılmış geleneksel otoriteyi sorgulamaya yol açtığını ifade etmektedir (Delibaş, 2017). Sağlık bilinci ve sağlığı koruma için bireysel eylem, güvenlik arayışının bir parçası haline geldi. Hastalık korkusu, zamansız ölüm ve belki de ölüm korkusunun kendisi bugün geçmişte hiç olmadığı kadar kaygı verici bir tartışmaya dönüşmüş durumdadır (Crawford, 2004). Bir süredir “sağlık” düşüncesi ideolojik olarak her zamankinden daha karmaşık bir hal almış durumda ve bu durum gün geçtikçe daha fazla karmaşa, kaygı ve korku yaratmaya devam etmektedir. Yirminci yüzyılın başlarında S. Freud modernleşme olarak tanımlayabileceğimiz büyük ilerleme ve dönüşüme işaret ederek uygarlığın insanlığa sunduğu en büyük armağanın güvenlik olduğunu söylüyordu. Ancak aradan geçen yüz yıllık süreçte bunun tersinin gerçekleşti; sağlık alandaki çok boyutlu, kapsamlı ve karmaşık huzursuzluklar olarak karşımıza çıkmış bulunuyor. Sağlığa ilişkin bu kaygı ve huzursuzlukların giderek artan bir şiddetle hemen her şeye ilişkin olabildiğini; havada serbest halde dolaşırçasına bir hafta kullandığımız bir ilacın yan etkileri korkuya sebep olurken diğer hafta kahve rengi ekmeğe katıldığı söylenen kanserojen gıda boyalara ilişkin olduğunu görüyoruz. On yıl öncesine kadar soframızdan eksik etmemeye gayret ettiğimiz tere yağı, yumurta gibi gıda kaynaklarını birer şüpheli ve hatta suçlu olarak damgalanıp mahkûm edildiğini söyleyebiliriz. Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde artan risk ve salgın endişeleri karşısında kamuoyunun sağlık sistemine ve otoritelerine karşı tutumu ve güveni konusunda akademik çalışmalara ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir. Bu çalışmayla geç modern koşullar ve sağlığa ilişkin huzursuzlukların, kaygıların ampirik veriler ışığında değerlendirilmesi amaçlanmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geç Modernite, Riskler, Sağlık Kaygıları, Sağlık Riskleri.

SUMMARY

The concept of trust, which many authors have also expressed, states that skepticism, which can be considered the triumph of modernity, brings reflexivity to the agenda, and at the same time, the reflexive way of thinking itself leads to questioning all kinds of conventional traditional authority (Delibaş, 2017). Health awareness and individual action to protect health have become part of the quest for security. Fear of illness, untimely death, and perhaps the fear of death itself, has become a more ominous discussion today than at any time in the past (Crawford, 2004). For some time now, the idea of “health” has been more ideologically complex than ever, and this continues to create more and more confusion, anxiety and fear. At the beginning of the twentieth century, S. Freud pointed to the great progress and transformation we can define as modernization, saying that the greatest gift of civilization to humanity was security. However, over the past one hundred years, the opposite has come to pass; we are confronted with multidimensional, comprehensive and complex unrest in the field of health. We see that these health concerns and unrest can be related to almost anything with increasing intensity; as if free-floating in the air, one week it is about the side effects of a drug we use, the next week it is about carcinogenic food dyes allegedly added to coffee-colored bread. We can say that food sources such as cress oil and eggs, which we tried to keep on our tables until ten years ago, have been labeled and condemned as suspicious and even criminal. There is a need for academic studies on the public's attitude and trust in the health system and authorities, especially in the face of increasing risk and epidemic concerns in developed and developing countries. This study does not aim to evaluate the unrest and concerns about late modern conditions and health in the light of empirical data.

Keywords: Late Modernity, Risks, Health Concerns, Health Risks.

TÜRKİYE'DE ARICILIK EKONOMİSİ

BEEKEEPING ECONOMY IN TURKEY

¹Prof. Dr. Zeynep KARAÇOR

¹Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Konya-Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2050-644X>

²Prof. Dr. Burcu GÜVENEK

²Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Konya-Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7159-2555>

³Saim Mert KALIN

³Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Konya-Türkiye

³Ministry of Agriculture and Forestry, Konya Veterinary Control Institute, Konya-Türkiye

³ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6935-2497>

ÖZET

Arıcılık binlerce yıldır insanlık tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur. Bal arıları doğal ekosistem içerisinde kritik bir rol oynayarak çiçekli bitkilerin tozlaşmasında hayati katkılar sağlamaktadır. Başta bal olmak üzere propolis, arı sütü ve polen gibi çeşitli arı ürünleri insan sağlığı, gıda ve kimya endüstrisi için önemli bir kaynaktır. Balın sonra, balmumuna olan talep oldukça yüksektir. Örneğin, balmumu metal işleme, kozmetik ve tekstil endüstrisi başta olmak üzere birçok alanda kullanılmaktadır. Arıcılık, bal arısı kolonilerinin kendi ihtiyaçlarından fazlasını kovanlarında biriktirerek, bitki ve iklim koşullarına bağlı olarak fazla ürün elde etmeye yönelik faaliyetler bütünüdür. Arıcılık uygulamaları ülke ekonomisine önemli katkılar sunmaktadır ve kırsal nüfusun gelir düzeyini artırmaktadır. Arı ürünleri diğer tarımsal işlere göre daha az işgücü gerektirir, ürünler kolayca saklanabilir ve karşılığında değerli bir fiyatla satılabilir. Ayrıca döviz girdisi sağlama potansiyeline sahip bir tarım alanıdır. Arıcılık faaliyetleri ülkemiz için vazgeçilmez bir uygulama olmuştur. Türkiye, arıcılık için uygun coğrafi ve iklim şartlarına sahip nadir ülkeler arasında yer almaktadır. Arı yetiştiriciliğinde gerekli olan sermaye ve ekipman gibi tüm malzemelerin Türkiye içinden sağlanabilmesi, bu alanda başka bir avantajı beraberinde getirmektedir. Dünya bal üretiminde Çin'in ardından Türkiye ikinci sırada yer almıştır. Ülke genelinde neredeyse yıl boyu devam eden arıcılık faaliyetleri oldukça yaygındır ve farklı bölgelerde çeşitlilik göstermektedir. Bunlar gezginci ve sabit arıcılık gibi profesyonel tarım faaliyetleridir. Bunun yanı sıra hobi amaçlı arıcılık da oldukça popülerdir. Binlerce yıl öncesine dayanan geçmişiyle birlikte, arıcılığın tam anlamıyla gelişimi, bilim ve teknolojiye ilerlemelerin etkisiyle özellikle son yüzyılda yaşanmıştır. Ancak arıcılık sektöründe çevresel ve biyolojik değişkenlerin etkisi altında bazı zorluklar yaşanmaktadır. Bu nedenle, sektördeki değişimlerin yakından takip edilmesi ve arıcılık faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından değerlidir. Bu çalışmada arıcılığın ve balın insanlık tarihindeki yerine atıflarla değinilmiş, arıcılığın ülkemiz ve ekonomimiz içindeki yeri grafik ve şekillerle anlatılmıştır. FAO veri tabanı ile birlikte TÜİK veri tabanından alınan bilgilerle birlikte, Türkiye'deki arıcılık sektörünün durumu daha detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, arıcılık, bal, koloni, arıcılık ekonomisi, bal verimi, ana arı

ABSTRACT

Beekeeping has held a significant place in human history for thousands of years. Honey bees play a critical role in pollinating flowering plants within natural ecosystems, providing vital contributions. Various bee products such as honey, propolis, royal jelly, and pollen are essential sources for human health, food, and the chemical industry. Demand for beeswax is also high, with applications ranging from metal processing to cosmetics and textiles. Beekeeping involves activities aimed at obtaining surplus products beyond the needs of bee colonies, depending on plant and climate conditions. Beekeeping practices contribute significantly to the national economy and enhance the income level of rural populations. Bee products require less labor compared to other agricultural activities, can be easily stored, and fetch valuable prices in the market. Additionally, beekeeping has the potential to generate foreign exchange income, making it a crucial sector in many countries, including Turkey. Turkey possesses favorable geographical and climatic conditions for beekeeping, distinguishing it among other countries. The availability of all necessary materials such as capital and equipment domestically adds to its advantages. Following China, Turkey ranks second in global honey production. Beekeeping activities are widespread throughout the country, varying across regions and encompassing both migratory and stationary beekeeping as well as hobbyist beekeeping. While beekeeping has a rich history spanning thousands of years, its full development, particularly in the past century, has been significantly influenced by advancements in science and technology. However, the beekeeping sector faces challenges due to environmental and biological factors. Therefore, it is crucial to closely monitor changes in the sector and ensure the sustainability of beekeeping activities. This study provides insights into the historical significance of beekeeping and honey, along with their place in our country and economy, supported by references, graphs, and figures. By integrating data from the Food and Agriculture Organization (FAO) and the Turkish Statistical Institute (TÜİK), the current status of the beekeeping sector in Turkey has been examined in more detail.

Keywords: Turkey, beekeeping, honey, colony, beekeeping economy, honey yield, queen bee

YEŞİL EKONOMİ KAPSAMINDA YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ VE KİŞİ BAŞINA ENERJİ TÜKETİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN RENEWABLE ENERGY CONSUMPTION AND PER CAPITA ENERGY CONSUMPTION WITHIN THE SCOPE OF GREEN ECONOMY

¹Prof. Dr. Zeynep KARAÇOR

¹Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Konya-Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2050-644X>

²Prof. Dr. Burcu GÜVENEK

²Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Konya-Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7159-2555>

³Saim Mert KALIN

³Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, Konya-Türkiye

³Ministry of Agriculture and Forestry, Konya Veterinary Control Institute, Konya-Türkiye

³ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6935-2497>

ÖZET

İnsanlar ve iktisatçılar yıllarca doğayı sınırsız bir kaynak olarak görmüşlerdir. Doğal kaynakların varlığının kıt olması ve bilinçsiz kullanımının çevreye zararlarının anlaşılmasından sonra yeni kavramlara ihtiyaç duyulmuştur. Yeşil ekonomi diğer adıyla düşük karbon emisyonlu ekonomi tam olarak burada ortaya çıkmıştır. Yeşil ekonomi, çevre problemlerinin giderek arttığı günümüz çağında çevresel riskleri ve ekolojik kısıtları azaltmayı hedefleyen ve bu hedefleri korurken sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen bir ekonomi anlayışıdır. Yeşil ekonominin enerji kullanımına etkileri hem çevresel hem ekonomik açıdan çok önemlidir. 1900'lerin sonlarından itibaren, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin etkisi giderek artmış, bu durum özellikle gelişmiş ülkeler başta olmak üzere dünyanın dikkatini çevre kirliliği ve fosil yakıtlardan elde edilen enerji konularına yönlendirmiştir. Bu bağlamda, 1997'de kabul edilen Kyoto Protokolü, çevre temizliği ve sürdürülebilirliğin önemini geliştirmekte olan ve gelişmiş ülkeler arasında ortak bir anlayışla vurgulamıştır. Kyoto Protokolüne göre, sera gazı emisyonlarının 2008-2012 döneminde 1990 seviyelerine göre %5,2 oranında azaltılması hedeflenmiştir. Protokol, özellikle karbondioksit emisyonlarını küresel ısınmanın öncelikli nedenleri olarak görmüş ve karbondioksit emisyonlarının dünya genelindeki sera gazlarının %58,8'inden sorumlu olduğunu belirtmiştir. Enerji tüketiminde yeşil düşünceler; çevresel açıdan, doğal kaynakların etkili bir şekilde kullanılması, çevre kirliliğinin azaltılmasına, iklim değişikliğinin engellenmesine ve doğal yaşamın korunmasına yönelik bir önem taşımaktadır. Ekonomik açıdan ise, kaynakların daha verimli kullanımı, işletmelerin maliyetlerinin düşürülmesi ve rekabet gücünün artırılması gibi faktörlerle birlikte uzun vadeli sürdürülebilir bir büyümeyi desteklemektedir. Günümüzde, enerji sosyal ve ekonomik faaliyetlerin vazgeçilmez bir unsuru olarak hayatımızın birçok alanında kullanılmaktadır. Ülkelerin enerji üretimi ve tüketimi, sosyal ve ekonomik kalkınmanın değerlendirilmesinde temel ölçütler arasında yer almaktadır. Ancak, dünya genelinde yenilenebilir olmayan enerji kaynaklarının tüketiminin %75'e kadar ulaştığı bir dönemde, bu durum asit yağmurları ve küresel ısınma gibi doğal felakete neden olmaktadır. Petrol fiyatlarının artması, sınırlı kaynaklar ve çevresel sorunlar, fosil yakıtlara dayalı geleneksel enerji üretim yöntemlerine alternatif olarak yeşil

enerji kaynaklarının kullanımını önemli hale getirmektedir. Güneş, rüzgar, dalga ve jeotermal gibi doğaya uyumlu yenilenebilir enerji sistemleri, bu alternatif enerji kaynakları arasında öncü konumda bulunmaktadır. Bu çalışmada enerji tüketiminin yeşil ekonomi kapsamındaki yerine atıflarla değinilmiş, enerji tüketiminin ekonomi içindeki yeri anlatılmıştır. Eurostat veri tabanı ve TÜİK veri tabanından alınan bilgilerle birlikte yenilenebilir enerji tüketimi ile kişi başına enerji tüketimi arasındaki ilişki incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Ekonomi, Çevre, Doğal Kaynaklar, Yeşil Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Enerji, Enerji

ABSTRACT

People and economists have long viewed nature as an unlimited resource. After the realization of the scarcity of natural resources and the environmental damages caused by their indiscriminate use, there arose a need for new concepts. The green economy, also known as the low-carbon economy, emerged precisely here. The green economy is an economic approach that aims to reduce environmental risks and ecological scarcities in the increasingly environmentally problematic present era while supporting sustainable development. The impacts of the green economy on energy usage are crucial both environmentally and economically. Since the late 1900s, the effects of global warming and climate change have been increasing, drawing the world's attention particularly, but not exclusively, from developed countries to issues of environmental pollution and energy derived from fossil fuels. In this context, the Kyoto Protocol, adopted in 1997, emphasized the importance of environmental cleanliness and sustainability with a common understanding among developing and developed countries. According to the Kyoto Protocol, a reduction of 5.2% in greenhouse gas emissions compared to 1990 levels was targeted for the period 2008-2012. The Protocol particularly regarded carbon dioxide emissions as primary causes of global warming, stating that carbon dioxide emissions accounted for 58.8% of global greenhouse gases. Green considerations in energy consumption hold significance both environmentally, by promoting effective use of natural resources, reducing environmental pollution, preventing climate change, and preserving natural habitats, and economically, by supporting long-term sustainable growth through factors such as more efficient resource utilization, reduced business costs, and increased competitiveness. Today, energy is used in many aspects of our lives as an indispensable element of social and economic activities. The production and consumption of energy by countries are among the fundamental criteria for evaluating social and economic development. However, in a period where the consumption of non-renewable energy sources has reached up to 75% globally, this leads to natural disasters such as acid rain and global warming. Rising oil prices, limited resources, and environmental issues make the use of green energy sources important as an alternative to traditional energy production methods based on fossil fuels. Nature-friendly renewable energy systems such as solar, wind, wave, and geothermal energy are leading among these alternative energy sources. In this study, references have been made to the place of energy consumption within the scope of the green economy, and the position of energy consumption within the economy has been explained. The relationship between renewable energy consumption and per capita energy consumption has been examined with information obtained from the Eurostat database and the TUIK database.

Keywords: Green economy, environment, natural resources, green sustainability, sustainable energy, energy

ADORNO'NUN POPÜLER EĞLENCE MÜZİK ELEŞTİRİSİ: CAZ MÜZİK HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

ADORNO'S CRITIQUE OF POPULAR MUSIC ENTERTAINMENT: AN EVALUATION
OF JAZZ MUSIC

Benginur POÇAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler
Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-4344-656X>

ÖZET

Toplumun temelini oluşturan, değiştiren, dönüştüren ekonomi, siyasi olaylar, devrimler, eğitim vb. gibi alanların yanı sıra toplumu dönüştüren en önemli unsur sanattır ve müzikte en önemli bir parçasıdır. Çünkü protest bir dili olmasıyla birlikte tüm sanat dalları içinde en derin etkiyi bırakan müzik sanatıdır. Bu nedenle toplumların yaşayış biçimi, dili, kültürü, gelenek ve görenekleri ile birlikte müziğin aynı zamanda bireyin toplumsal alanda da var olduğunu söylemek mümkündür. Tarihsel olarak müziğin birçok kez toplumun aynası olmuştur. Dolayısıyla toplumu bu denli etkileyen müziği incelemek oldukça önem katmaktadır. Müziğin farklı kitlelere hitap eden birçok alt alanı söz konusudur. Bu çalışmada ilk ortaya çıkışı itibarıyla alt sınıfa hitap eden caz müzik irdelenecektir. Yirminci yüzyılın en önemli düşün ve teorilerinden olan "Frankfurt Okulu" hem okul kurucularının öncü çalışmalarıyla hem de bu çalışmalardan etkilenen kuramcılar ve bilim insanlarının çalışmalarını önemli ölçüde etkilemiştir. Günümüzde birçok çalışmaya kaynaklık eden; kitle kültürü, popüler kültür ve sanat kuramları gibi çalışmaların mikro ölçekte çalışıldığını söylemek mümkündür. Bu kuramlar toplum nezdinde önemli bir yere sahiptir. Çünkü sanattaki aktarılan duygu ve düşünceler, kitleler tarafından benimsenmesiyle ciddi boyutta değişim, dönüşüm söz konusudur. Dolayısıyla kitle kültürünün zaman içerisinde konu bağlamında zenginleşmiştir. Araştırma konusu olarak Frankfurt Okulu düşünürlerinden olan Adorno'nun müzik hakkında yapmış olduğu çalışmalar ışığında popüler müzik türü olan caz müziğine ve eğlence anlayışına odaklanılacaktır. Caz müziğin ilk ortaya çıkışından günümüze kadar toplumda değişen dönüşen bir yapısı olmuştur. Hem kendi içindeki tarzından hem de yıllar içerisinde hitap ettiği kitle tarafından pek çok kez toplumdan etkilenmiş ve toplumu etkilemiştir. Bu çalışmanın amacı olarak, Adorno'nun kültür endüstrisi yorumu bağlamında caz müziğe kazandırdığı bakış açısıyla birlikte müzikte popüler eğlence anlayışı sorgulanacaktır. Çalışmanın hedefi, tarihsel olarak caz müziğin oluşumu, toplumdaki değişimi nasıl etkilediği ve eğlence anlayışının dönüşümüne odaklanıp bu bağlamda kavramsal çerçevelerin analiz edilerek farklı bakış açılarının yeni açılımlar önermesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Frankfurt Okulu, Theodor Adorno, Kültür Endüstrisi, Caz Müzik, Popüler Kültür

ABSTRACT

In addition to the economy, political events, revolutions, education, etc. that form the basis of society, change and transform it, the most important element that transforms society is art and music is the most important part of it. Because it is the art of music that leaves the deepest impact among all branches of art as well as having a protest language. For this reason, it is possible to say that music, along with the way of life, language, culture, traditions and customs of societies, also exists in the social sphere of the individual. Historically, music has been the mirror of society many times. Therefore, it is very important to examine the music that affects the society so much. There are many subfields of music that appeal to different audiences. In this study, jazz music, which appeals to the lower class since its first emergence, will be analyzed. The “Frankfurt School”, one of the most important schools of thought and theory of the twentieth century, has significantly influenced both the pioneering work of the founders of the school and the work of theorists and scientists influenced by these works. It is possible to say that studies such as mass culture, popular culture and art theories, which are the source of many studies today, are studied on a micro scale. These theories have an important place in society. Because the emotions and thoughts conveyed in art are subject to serious change and transformation as they are adopted by the masses. Therefore, mass culture has enriched in terms of subject matter over time. The research will focus on jazz music, which is a popular music genre, and its understanding of entertainment in the light of the works of Adorno, one of the Frankfurt School thinkers, on music. From the first emergence of jazz music to the present day, it has had a changing and transforming structure in society. It has been influenced and affected by society many times, both in its own style and by the audience it has addressed over the years. For the purpose of this study, the understanding of popular entertainment in music will be questioned in the context of Adorno's interpretation of the culture industry and the perspective he brought to jazz music. The aim of the study is to focus on the historical formation of jazz music, how it has affected change in society and the transformation of the understanding of entertainment, and in this context, it is expected that different perspectives will offer new insights by analyzing conceptual frameworks.

Keywords: Frankfurt School, Theodor Adorno, Culture Industry, Jazz Music, Popular Culture

TÜRKİYE CUMHURİYET'İNİN 100. YILINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VE SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ AFET BİLİNCİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF SOCIAL SCIENCES TEACHING PROGRAMMES AND SOCIAL SCIENCES TEXTBOOKS IN TERMS OF DISASTER AWARENESS IN THE 100TH ANNIVERSARY OF THE REPUBLIC OF TURKEY

Nisa TOPÇU¹

¹ Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, Ankara/Türkiye

¹ ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-0449-7215>

Hayrünnisa KOCAMAN²

² Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, Ankara/Türkiye

² ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0755-1473>

Turhan ÇETİN³

³ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, Ankara/Türkiye

³ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2229-5255>

ÖZET

Dünya'nın oluşum sürecinden bu yana pek çok doğal afet yaşanmıştır. Dünya genelinde yaklaşık 52 afet çeşidinin olduğu söylenmektedir. Türkiye'de bulunan aktif fay hatları, iklimsel ve jeolojik yapısı nedeniyle birçok doğal afet meydana gelmektedir. Sosyal bilgiler dersi doğal afetlerin öğretimi konusunda çok önemli bir yere sahiptir. Doğal afetler ülkemizin bir gerçeğidir. İnsanların doğal afet konusunda yeteri kadar eğitilmemesi bu afetlerin verdiği zararı arttırmaktadır. Etkili bir şekilde yapılacak doğal afet eğitimleri verilen zararı büyük oranda azaltabilir ve çok önemlidir. Bu nedenle araştırmada Cumhuriyet tarihi boyunca yayınlanan sosyal bilgiler dersi öğretim programları (1968, 1998, 2005 ve 2018) ve programın ders kitaplarına ne derece yansıdığını görmek için sosyal bilgiler 4., 5., 6. ve 7. Sınıf ders kitapları afet bilinci açısından incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. 1968 programında afetlerden sadece dördüncü sınıf düzeyinde bir kere bahsedildiği görülmüştür. 1998 sosyal bilgiler öğretim programında afetlerle ilgili kazanımlar artmış ve afet çeşitlerinden daha net bir şekilde bahsedilmiş ve daha ayrıntılı ele alınmıştır. 2005 sosyal bilgiler öğretim programında ise afetlerin sınıf düzeyinde arttığı ve afet konusunun daha da yoğunlaştığı görülmüştür. 2018 sosyal bilgiler öğretim programına bakıldığında ise 2005 yılına göre kazanımlarda azalma olduğu görülmüştür. Sosyal bilgiler ders kitaplarına bakıldığında sınıf düzeyine göre verilerin arttığı ve ders kitaplarında haberlerden oldukça fazla yararlandığı belirlenmiştir. 2024 yılında güncellenmekte olan sosyal bilgiler öğretim programı ve buna bağlı olarak yeniden yazılacak ders kitaplarında afetler ve afet eğitimi etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir. Hatta doğal afetler ve afet eğitimi ünitesi eklemesi yerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğal afet, sosyal bilgiler dersi öğretim programı, ders kitabı

ABSTRACT

There have been many natural disasters since the formation of the Earth. It is said that there are approximately 52 types of disasters worldwide. Turkey is a country that experiences many natural disasters. Many natural disasters occur in Turkey due to active fault lines, and climatic and geological structures. Social studies course has a very important place in the teaching of natural disasters. Natural disasters are a reality in our country. The fact that people are not sufficiently educated about natural disasters increases the damage caused by these disasters. Effective natural disaster training can reduce the damage to a great extent and is very important. For this reason, in this study, social studies curricula (1968, 1998, 2005, and 2018) published throughout the history of the Republic and social studies 4th, 5th, 6th, and 7th-grade textbooks were examined in terms of disaster awareness to see to what extent the curriculum was reflected in the textbooks. 6th and 7th-grade textbooks were analyzed in terms of disaster awareness. The document analysis method, one of the qualitative research methods, was used in the study. In the 1968 program, disasters were mentioned only once at the fourth-grade level. In the 1998 social studies curriculum, achievements related to disasters increased, and types of disasters were mentioned more clearly and discussed in more detail. In the 2005 social studies curriculum, it was observed that disasters increased at the grade level and the subject of disasters became more intense. Looking at the 2018 social studies curriculum, it was observed that there was a decrease in achievements compared to 2005. When the social studies textbooks were examined, it was determined that the data increased according to the grade level, and the news was used quite a lot in the textbooks. In 2024, more space should be given to disasters and disaster education activities in the social studies curriculum that is being updated and in the textbooks to be rewritten accordingly. It would be appropriate to add a unit on natural disasters and disaster education.

Keywords: Natural disasters, social studies curriculum, textbook

BİTKİ COĞRAFYASI AÇISINDAN MESNEVİ MATHNAWI IN TERMS OF PLANT GEOGRAPHY

Turhan ÇETİN¹

¹ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, Ankara-Türkiye

¹ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2229-5255>

Ergin HAMZAOĞLU²

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Fen Bilimleri Eğitimi ABD, Ankara-Türkiye

² ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6053-6796>

ÖZET

Bilindiği üzere bazı medeniyetlerin temelinde kan ve gözyaşı bulunurken, Türklerin kurduğu medeniyetlerin çok büyük bir kısmında başlangıç ve bitiş noktası olarak insan bulunmuştur. Nitekim 9. Yüzyıldan 15. Yüzyıla kadar beş devlet kuran Türk toplumu, bu medeniyetlerin özüne daima insanı koymuştur. Dolayısıyla Türklerin yaşadığı mekânlar dünyanın en önemli merkezleri olmuştur. Bu durumun yaşanmasında söz konusu dönemde geniş kitleleri etkileyen ve yöneten düşünce adamlarının yetişmesi ile halkın vicdanında ve gönlünde yer etmiş olmaları büyük önem taşımaktadır. Günümüz dünyası göz önüne alındığında bu tür düşüncelere her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulduğu herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Anadolu toprakları binlerce yıldır çok sayıda uygarlığın, kültürün ve dinî inançların beşiği olmuştur. Şimdi bu topraklar üzerinde yükselen Türkiye Cumhuriyeti, tüm bu kültür ve dini inançların sevgi ve hoşgörü ortamında yan yana yaşadığı bir ülke konumundadır. Bu geleneğin oluşmasında başta Hacı Bektaş Veli, Mevlâna, Yunus Emre olmak üzere her fırsatta dostluğun, kardeşliğin, birlik ve beraberliğin önemini vurgulayan büyük düşünürlerin ve felsefelerinin çok büyük katkıları bulunmaktadır. Bu araştırmada Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin önemli eseri olan Mesnevi'de bitkilerin bitki coğrafyası açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi ile çözümlenmiştir. Seçilen metinler eserde yer aldığı beyit numaralarıyla birlikte verilmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre; bitkilerle ilgili konulardan ormanlar ve ağaç formasyonu, ot formasyonu, kır çiçekleri, tarım ürünleri, gül ve gül bahçesi başlıklarındaki beyitlerde söz konusu bitkilere değinildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında insan ve çevre etkileşimine de coğrafi örnekler yoluyla sık sık değindiği belirlenmiştir. Günümüzdeki bazı jeopolitik ve siyasetçi teorisyenler medeniyetler arasında çatışmayı körükleyici fikirleri yaymaya çalışmaktadır. Ancak toplumlar arasında tanışma ve kaynaşmayı sağlayan, aralarında geçmişe dayalı düşmanlık, çekişme gibi olumsuzlukları unutturan ve mevcut dostlukları pekiştirme özelliğine sahip olan kültür turizmi, medeniyetler arasındaki kaynaşmayı sağlayabilecek en değerli kavramdır. Bu bağlamda Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî de Türkiye'nin en önemli kültürel turizm değerlerinden birini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mevlana Celaleddin Rûmî, Mesnevi, coğrafya, bitki coğrafyası

ABSTRACT

As it is known, while some civilizations are based on blood and tears, most of the civilizations founded by the Turks have human beings as the starting and ending points. The Turkish society, which established five states from the 9th century to the 15th century, has always put humans at the core of these civilizations. Therefore, the places where Turks lived have been the most important centers of the world. The upbringing of men of thought who influenced and governed large masses in the period in question and the fact that they had a place in the conscience and hearts of the people are of great importance in this situation. Considering today's world, it is a fact that everyone accepts that such thoughts are needed more than ever. Anatolian lands have been the cradle of many civilizations, cultures, and religious beliefs for thousands of years. The Republic of Turkey, which has risen on these lands, is now a country where all these cultures and religious beliefs live side by side in an atmosphere of love and tolerance. The great thinkers and philosophies of Hacı Bektaş Veli, Mevlâna and Yunus Emre, who emphasized the importance of friendship, brotherhood, unity and solidarity at every opportunity, have made great contributions to the formation of this tradition. This research, it is aimed to analyse the plants in Masnavi, the important work of Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî, in terms of plant geography. The data of the research, which was carried out by adopting a qualitative research approach, were obtained through document analysis. The research data were analyzed by content analysis. The selected texts are given with the couplet numbers in the work. According to the results obtained from the research findings, it was concluded that the plants in question were mentioned in the couplets under the titles of forests and tree formation, grass formation, wildflowers, agricultural products, rose and rose garden. In addition, it was determined that the interaction between humans and the environment was frequently mentioned through geographical examples. Today, some geopolitical and political theorists are trying to spread ideas that foment conflict between civilizations. However, cultural tourism, which enables societies to meet and coalesce, makes them forget the negativities such as enmity and strife based on the past, and has the feature of reinforcing existing friendships, which is the most valuable concept that can ensure the fusion between civilizations. In this context, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî constitutes one of the most important cultural tourism values of Turkey.

Keywords: Mawlana Jalaladdin Rûmî, Mathnawî, geography, plant geography

SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME BAĞLAMINDA AHLAKİ DEĞERLER VE NEZAKET EĞİTİMİ: OKULLARDA VE TOPLUMDA BİR GEREKLİLİK

MORAL VALUES AND KINDNESS EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIAL
EMOTIONAL LEARNING: A NECESSITY IN SCHOOLS AND SOCIETY

Tuğba BOZKAYA

Doktor, Sivas, Türkiye

ORCID ID: (<http://orcid.org/0000-0001-5878-3296>)

ÖZET

Bu araştırma, ahlaki değerler ve nezaket eğitiminin, öğrencilerin bireysel ve toplumsal yaşamlarına nasıl katkıda bulunduğunu incelemektedir. Özellikle, nezaket eğitimi üzerinde odaklanan programların, öğrencilerin sosyal becerilerini, empati yeteneklerini ve toplumsal sorumluluk duygularını geliştirmedeki rolü ele alınmıştır.

Araştırma, nezaket eğitim programlarının öğrencilerin karakter gelişimine olumlu etkilerini ve toplumda daha yardımsever bireyler olmalarına nasıl katkı sağladığı analiz edilmiştir. Sosyal duygusal becerileri gelişmiş olan bireylerin toplumsal yaşantıları ve duyuşsal özellikleri yanında ahlaki gelişimlerinin de olumlu etkilendiği bilinmektedir. Bu doğrultuda Din Kültürü Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı sosyal-duygusal becerilerin geliştirilmesi ve bu bağlamda özellikle nezaket erdeminin öğrencilerde davranış haline getirilmesi bakımından önemlidir.

Bu çalışmada nezaket erdeminin ne olduğu, dünyada nezaket erdemini temel alan eğitim programlarının neler olduğu ve bireyin gelişimine olan katkısı yerli ve yabancı kaynaklardan ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda Din Kültürü Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın özel amaçları, temaları ve kazanımları, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, nezaket erdemi ve nezaket eğitim programının gerekliliği bakımından incelenmiştir. Din Kültürü Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın sosyal-duygusal öğrenme öğelerinden sosyal farkındalık ve ilişki kurma becerileri açısından değerlendirilmesi ve Din Kültürü Ahlak Bilgisi derslerinin bu beceriler bağlamında nezaket davranışlarının gelişimine ne ölçüde imkân sağladığının anlaşılması bakımından önemlidir. Araştırma, durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Bu kapsamda, araştırma verilerinin toplanmasında, incelenmesi planlanan olgu ve olaylara ilişkin yazılı belgelerin ayrıntılı olarak taranmasında bu bilgilerden yeni bir bütünlük oluşturulmasına imkân tanıyan doküman incelenmesi yaklaşımı kullanılmıştır. Doküman incelemesi yoluyla elde edilen veriler daha ayrıntılı bir şekilde tümdengelsel içerik analizi yaklaşımı tekniği ile çözümlenmiştir.

İlkokul ve ortaokul Din Kültürü Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın genel değerlendirmesi neticesinde şu kanaatler oluşmuştur. Nezaket erdemini ve bu erdemle ilişkili birçok değer ve erdem programda yetersiz kaldığı görülmektedir. Bugün toplumların gelmiş olduğu noktada insan ilişkilerinin önemi, iletişim becerilerinin gereksinimi, empati ve hoşgörü erdemlerinin gerekliliği, merhamet, yardımseverlik, minnettarlık gibi değer ve erdemlerin toplumdaki önemi yadsınamaz seviyededir. Çalışmaları yapılan ve yenilenecek olan öğretim müfredatında toplumdaki şiddet unsurlarını çözecek, iletişim yeteneklerini geliştirecek, öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme becerilerini geliştirecek yeni içeriklere ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Sosyal Duygusal Öğrenme, Nezaket, Din Kültürü Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı.

ABSTRACT

This study examines how moral values and kindness education contribute to students' individual and social lives. In particular, the role of programmes focusing on kindness education in developing students' social skills, empathy and sense of social responsibility is discussed.

The study analyses the positive effects of kindness education programmes on students' character development and how they contribute to becoming more helpful individuals in society. It is known that individuals with developed social emotional skills are positively affected by moral development as well as their social experiences and affective characteristics. In this respect, the Religious Culture and Ethics Course Curriculum is important in terms of developing social-emotional skills and in this context, especially in terms of making the virtue of kindness a behaviour in students.

In this study, what is the virtue of kindness, what are the educational programmes based on the virtue of kindness in the world and its contribution to the development of the individual were examined in detail from domestic and foreign sources. In line with the data obtained, the specific aims, themes and achievements of the Religious Culture and Ethics Course Curriculum were examined in terms of social-emotional learning skills, the virtue of kindness and the necessity of kindness education programme.

It is important in terms of evaluating the Religious Culture and Moral Knowledge Course Curriculum in terms of social awareness and relationship building skills from social-emotional learning elements and understanding to what extent Religious Culture and Moral Knowledge courses enable the development of courtesy behaviours in the context of these skills.

The research was designed in case study design. In this context, in the collection of research data, the document analysis approach, which allows the creation of a new integrity from this information by scanning the written documents related to the facts and events planned to be examined in detail, was used. The data obtained through document analysis were analysed in more detail with the technique of deductive content analysis approach.

As a result of the general evaluation of the primary and secondary school Religious Culture and Ethics Curriculum, the following opinions were formed. It is seen that the virtue of courtesy and many values and virtues related to this virtue are insufficient in the programme. At the point where societies have reached today, the importance of human relations, the need for communication skills, the necessity of the virtues of empathy and tolerance, the importance of values and virtues such as compassion, benevolence and gratitude in society is undeniable. In the curriculum, which is being studied and will be renewed, there is a need for new content that will solve the elements of violence in society, improve communication skills, and develop students' social emotional learning skills.

Key Words: Religious Education, Social Emotional Learning, Kindness, Religious Culture Ethics Course Curriculum.

RİSK TUTUMUNUN ULUSLARARASI PAZAR SEÇİMİNDEKİ ROLÜ VE FİRMANIN BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ THE ROLE OF RISK ATTITUDE IN INTERNATIONAL MARKET SELECTION AND ITS IMPACT ON THE SUCCESS OF FIRM

Ahmet ŞABANOĞLU

KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve
Lojistik Bölümü, Konya-Türkiye
ORCID: 0000-0003-3066-8143

ÖZET

Küreselleşen dünyada uluslararası pazar seçimi, ortaklar, yeni müşteriler veya teslimat noktaları aracılığıyla işleri yurtdışına genişletmeyi düşünen firmalar için önemli bir konudur. Uluslararası pazar seçimi, çok uluslu firmaların başarısında veya başarısızlığında kritik bir bileşendir. Firmalar bu yeni fırsata yatırım yapabilir ve bu nedenle pazar seçimi doğru yapmalıdır. Firmalar uluslararası pazar seçim kararını verirken dikkate alabileceği birçok faktör vardır. Bunlardan en önemlileri arasında risk faktörü yer almaktadır. Zira firmalar uluslararası pazar seçiminde başarılı olursa firma kazanç elde ederek büyümektedir. Başarısız olursa firma büyük zararlarla karşılaşabilmektedir. Bu nedenle uluslararası pazar seçimi adım adım geçilerek yapılması gereken bir süreç olduğunu belirtmek gerekmektedir.

Bu bağlamda çalışmada uluslararası pazar seçimi ve risk tutumu literatürüne bakılmaktadır. Ayrıca sistematik ve sistematik olmayan uluslararası pazar seçiminden bahsedilerek uluslararası pazar seçimi kavramı ve önemini açıklamaya çalışılmıştır. Çalışmanın temel amacı, uluslararası pazar kitlesini büyütme isteyen firmaların risk tutumlarının uluslararası pazar seçimi üzerindeki etkisini değerlendirerek tespit edilmesi ve bu konuda daha sonra yapılacak araştırmalara yol haritası oluşturmaktır. Ayrıca risk tutumunun pazar seçimi üzerindeki etkisinin ortaya konulabilmesi için firma ve kişilik özellikleri incelenmiştir. Çalışmada bunlara ek olarak risk algısı, risk eğilimi, riskten kaçınma, risk iştahı ve risk tutumu kavramları açıklayarak aralarındaki farklara değinilmiştir. Çalışma sonucunda; firma ve kişilik özellikleri arasında yer alan eğitim seviyesi, uzmanlık ve deneyim, sosyal deneyim, karakter özellikleri, yeniliklere açık olma, cesaret ve karar motivasyonu değişkenleri risk tutumunu etkileyerek uluslararası pazar seçimini etkilediği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Pazar Seçimi, Risk Tutumu, Firma ve Kişilik Özellikleri

ABSTRACT

In a globalizing world, international market selection is an important issue for companies considering expanding their business abroad through partners, new customers or delivery points. International market selection is a critical component in the success or failure of multinational firms. Firms can invest in this new opportunity and therefore must make the right market selection. There are many factors that companies can consider when making an international market selection decision. Among the most important of these is the risk factor. Because if the firms are successful in the selection of the international market, the company grows via profits. If it fails, the firm may face great losses. For this reason, it should be noted that international market selection is a process that needs to be done step by step.

In this context, the study examines the international market selection and risk attitude literature. In addition, an attempt was made to explain the concept and importance of international market selection by talking about systematic and non-systematic international market selection. The main purpose of this study is to evaluate and determine the impact of risk attitudes of firms that want to expand their international market base and to create a road map for future research on this subject. Additionally, company and personality characteristics were examined to reveal the impact of risk attitude on market selection. In addition to these, the concepts of risk perception, risk tendency, risk avoidance, risk appetite and risk attitude are explained and the differences between them are mentioned. As a result of the study; It was revealed that the variables of education level, expertise and experience, social experience, character traits, openness to innovations, courage and decision motivation, which are among the company and personality traits, affect the international market selection by affecting the risk attitude.

Keywords: International Market Selection, Risk Attitude, Company and Personality Characteristics

ROMA HUKUKUNDA BONORUM POSSESSIO (MALLARIN ZİLYETLİĞİ)

BONORUM POSSESSIO (POSSESSION OF GOODS) IN ROMAN LAW

Rahman İRİ

Araştırma Görevlisi, Akdeniz Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Roma Hukuku Ana Bilim Dalı,
Antalya, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5009-6731>

ÖZET

Roma Hukuku'nda *bonorum possessio*, *praetor* tarafından belirli amaçlarla mirasa ilişkin eşyanın zilyetliğinin belirli kimselere verilmesi yoluyla oluşturulmuş bir kurumdur. *Ius civile* kurumlarını geliştirme ve tamamlama görevlerini üstlenen *praetor*'lar, bir *ius civile* kurumu olan *hereditas* (miras) kurumu ile ilgili de çalışmalarda bulunmuşlardır. *Bonorum possessio*, *praetor*'un çeşitli sebeplere dayanarak, tereke mallarının zilyetliğini belli kimselere vermesi olarak tanımlanmaktaydı. *Bonorum possessio*, *praetor* hukukunun getirdiği önemli yeniliklerden biriydi. Kelime anlamı "malların zilyetliği" olan *bonorum possessio*, Roma Miras Hukukunda "praetor mirasçılığı" olarak adlandırılan bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendisine *bonorum possessio* tanınan kimse, *praetor*'un kendisine tanıdığı zilyetlik korumaları ile tereke mallarının zilyetliğine kavuşmakta, daha sonra kazandırıcı zamanaşımı yoluyla söz konusu malların maliki olmaktaydı. Üç tip *bonorum possessio* mevcuttu: "*Bonorum possessio contra tabulas testamenti*", "*bonorum possessio secundum tabulas testamenti*" ve "*bonorum possessio ab intestato*". *Bonorum possessio contra tabulas testamenti*'ye göre, mirasçı atanmış olmaları gerekmesine rağmen vasiyetnamede yer almayan aile evlatlarına, vasiyetnameye aykırı olarak *praetor* tarafından bazı tereke mallarının zilyetliği tanınmaktaydı. *Bonorum possessio secundum tabulas testamenti* ise, bahsi geçen *bonorum possessio contra tabulas testamenti* hakkını kullanabilecek olan kimseler bu hakkı kullanmayı tercih etmezlerse söz konusu olan bir haktı. Buna göre, vasiyetnamede mirasçı gösterilmiş olmalarına rağmen, gerekli şekil şartlarına uyulmaması yüzünden mirastan yararlanamayan, yani *ius civile*'ye göre mirasçı olamayan kişilerin mirastan yararlanmaları sağlanmaktaydı. Böyle bir durumda *praetor* devreye girmektedir. Miras bırakanın iradesine ve şekil eksikliği nedeniyle geçersiz olan ilk vasiyetnamesine aynen uyan *secundum tabulas testamenti* (vasiyetname hükümlerine uygun vasiyetname)'yi yapma olanağı sağlardı. *Bonorum possessio* yoluyla da bu kimseleri mirastan yararlandırdı. *Bonorum possessio secundum tabulas testamenti*, Roma Hukuku'nda şekle aykırılığın olumsuz sonuçlarının giderilmesine örnek oluşturan bir kurum olması hasebiyle de önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Roma Hukuku, *Bonorum possessio*, miras

ABSTRACT

In Roman Law, *bonorum possessio* was an institution established by the *praetor* by assigning the possession of the property related to inheritance to certain persons for certain purposes. The *praetors*, who undertook the task of developing and completing the *ius civile* institutions, also worked on the institution of *hereditas* (inheritance), which is an *ius civile* institution. *Bonorum possessio* was defined as the *praetor's* granting the possession of probate property to certain persons based on various reasons. *Bonorum possessio* was one of the important innovations brought by *praetor* law. *Bonorum possessio*, which literally means ‘possession of goods’, appears as an institution called ‘*praetor* heirship’ in Roman Inheritance Law. The person to whom *bonorum possessio* was granted was entitled to the possession of the estate goods with the possession protections granted to him by the *praetor*, and then became the owner of the said goods through acquisitive prescription. There were three types of *bonorum possessio*: ‘*bonorum possessio contra tabulas testamenti*’, ‘*bonorum possessio secundum tabulas testamenti*’ and ‘*bonorum possessio ab intestato*’. According to *bonorum possessio contra tabulas testamenti*, the *praetor*, contrary to the will, recognised the possession of some probate property to the children of the family who were not included in the will, although they should have been appointed heirs. *Bonorum possessio secundum tabulas testamenti*, on the other hand, was a right that came into question if the persons who could use the aforementioned right of *bonorum possessio contra tabulas testamenti* did not choose to use this right, and accordingly, according to this right, persons who could not benefit from the inheritance due to non-compliance with the necessary formal requirements, i.e. those who could not be heirs according to the *ius civile*, although they were designated as heirs in the will, could benefit from the inheritance. In such a case, the *praetor* would step in. He provided the opportunity to make a *secundum tabulas testamenti* (will in accordance with the provisions of the testament) that exactly corresponded to the will of the heir and the first will, which was invalid due to lack of form. It also benefited these persons from the inheritance through *bonorum possessio*. *Bonorum possessio secundum tabulas testamenti* is important, as it is an institution that sets an example for the elimination of the negative consequences of irregularity in Roman Law.

Keywords: Roman Law, *Bonorum possessio*, heritage

ROMA TOPLUMUNDA PLEB'LERİN HUKUKİ DURUMU

THE LEGAL STATUS OF PLEBEIANS IN ROMAN SOCIETY

Rahman İRİ

Araştırma Görevlisi, Akdeniz Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Roma Hukuku Ana Bilim Dalı,
Antalya, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5009-6731>

ÖZET

Cumhuriyet döneminde *patrici*'ler ve *pleb*'ler arasında sınıf çatışması yaşanmıştır. Bunun üzerine piyasa ekonomisi içinde güçlenen, kentte üretim yapan *pleb*'lere bazı haklar tanınmıştır. Ancak sayıları ve zenginlikleri artan *pleb*'ler güçlerinin farkına vararak daha fazlasını istemişlerdir. Öncelikle *patrici*'lerin senatosuna karşılık bir *Pleb Kurultayı* oluşturmuşlardır. Bu kurultay vasıtasıyla eşitlik için hak talep etmişler, ret yanıtı alınca M.Ö. 494'te toplanıp, Roma dışında bir yerde kendi topluluklarını kurmak üzere yola düşmüşlerdir. Bunun üzerine kendilerine borçlarının bağışlanacağı sözü verilmiş, borç köleliğine düşenler ise özgür bırakılmıştır. Seçtikleri "*tribün*" adındaki kamu görevlileri vasıtasıyla *pleb*'lere yönetime katılma imkânı tanınmıştır. Daha önceden kanunlar sadece *patrici*'lerce bilinmekteydi ve onlar tarafından uygulanmaktaydı. *Pleb*'ler, *patrici*'lerin kanunları kendi lehlerine yorumladıklarını anlayınca, bu kanunların yazıya geçirilmesini istemişlerdir. Böylece sözlü hukukun yerine yazılı hukuk uygulamaya konmaya başlamıştır. M.Ö. 450'de kanunlar levhalara (Oniki Levha Kanunu) yazılıp, Forum'a asılmıştır. M.Ö. 447'de *Pleb Kurultayı*'na kanun çıkarma yetkisi tanınmıştır. İki yıl sonra (M.Ö. 445'te) *pleb*'lerin *patrici*'lerle evlenmesini yasaklayan kanun ortadan kaldırılmıştır. M.Ö. 367'de iki konsülden birinin *pleb* olması kabul edilmiştir. *Patrici*'lerin *pleb*'lere kendileriyle aynı hakları tanımakta ağır davranışları üzerine *pleb*'ler yeniden isyan etmişlerdir. M.Ö. 287'de *Pleb Kurultayı*'na Senato ile aynı güçte kanunlar çıkarma yetkisi verilmiştir. Roma, geçişin bu kadar uzun sürmesine ve hakların aralıklı olarak alınmasına bakılarak "aristokratik bir cumhuriyet" olarak nitelendirilebilir. Ama yine de ısrarlı bir hak mücadelesi veren *pleb*'ler birçok kurulda ve kamu yönetiminde görev almayı başarmışlardır. M.Ö. 89'da tüm İtalya'daki yetişkin erkeklere Romalı hakları verilmiştir. M.S. 216'da ise tüm imparatorluktaki yetişkin erkeklere yurttaşlık hakları tanınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Roma Hukuku, pleb, patrici

ABSTRACT

During the Republican period, there was a class conflict between patricians and plebeians. Thereupon, some rights were granted to the plebeians who became stronger in the market economy and who produced in the city. However, the plebeians, whose numbers and wealth increased, realised their power and demanded more. First of all, they formed a Plebeian Assembly against the senate of the patricians. They demanded rights for equality through this assembly, and when they were rejected, they gathered in 494 BC and set out to establish their own society outside Rome. Thereupon, they were promised that their debts would be forgiven, and those who had fallen into debt slavery were freed. The plebeians were given the opportunity to participate in the administration through the public officials called ‘tribunes’ they elected. Previously, the laws were known only to the patricians and were applied by them. When the plebs realised that the patricians interpreted the laws in their favour, they demanded that these laws be written down. Thus, written law started to be put into practice instead of oral law. In 450 B.C., the laws were written on plates (Code of Twelve Plates) and hung in the Forum. In 447 BC, the Plebeian Assembly was authorised to enact laws. Two years later (445 BC) the law forbidding plebeians to marry patricians was abolished. In 367 BC, it was accepted that one of the two consuls should be a plebeian. When the patricians were slow in granting the plebeians the same rights as themselves, the plebeians revolted again. In 287 BC, the Plebeian Assembly was authorised to make laws with the same power as the Senate. Rome can be characterised as an ‘aristocratic republic’ in view of the fact that the transition took so long and the rights were taken intermittently. Nevertheless, the plebeians, who fought for their rights persistently, managed to take office in many councils and public administration. In 89 BC, all adult males in Italy were granted Roman rights. In 216 AD, adult males throughout the empire were granted citizenship rights.

Keywords: Roman Law, plebeians, patricius

SAĞLIK TURİZMİ YÖNETİMİNDE YAPAY ZEKÂNIN ROLÜ

THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HEALTH TOURISM MANAGEMENT

Ömer Faruk YELLİ

Selçuk University, Faculty of Tourism, Department of Travel Management And Tourism
Guidance, Konya-Türkiye.

ORCID: 0009-0007-5614-1370

Prof. Dr. Abdullah KARAMAN

Selçuk University, Faculty of Tourism, Department of Travel Management And Tourism
Guidance, Konya-Türkiye.

ORCID: 0000-0001-7934-0451

ÖZET

Bu çalışma yapay zekânın sağlık turizmi alanındaki rolünü incelemek amacıyla yapılmıştır. İlk izlerine antik dönemlerde bile rastlanan, sağlık bulmak ve sağlıklı kalmak amacıyla yapılan seyahatler, modern çağda sağlık turizmi kavramını ortaya çıkarmıştır. Tıbbın gelişmesiyle ortalama insan ömrü uzamış, buna bağlı olarak dünya nüfusu insanlık tarihinde hiç olmadığı kadar çoğalmıştır. Böylece sağlık hizmetlerine olan talep de artış göstermiştir. Sağlık hizmeti arayışında olan hastalar, 20. Yüzyılın ortalarından itibaren yoğun bir şekilde farklı ülkelere seyahat ederek sağlık turizmi endüstrisinin büyümesini sağlamıştır. Sağlık turizmindeki potansiyeli gören ülkeler, bu alanda önemli yatırımlar yapmaya devam etmektedirler.

Bilim ve teknoloji alanında yaşanan her gelişme sağlık sektörünü de doğrudan ilgilendirmektedir. Çağımızın en önemli teknolojik gelişmesi olan yapay zekânın da sağlık sektöründe kullanımı her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Makine öğrenmesi, derin öğrenme, uzman sistemler, yapay sinir ağları ve genetik algoritmalar gibi yapay zekâ teknikleri sağlık ve turizm sektörlerinde farklı alanlarda aktif bir şekilde kullanılmaktadır. Sağlık turizminden pay almak isteyen ülkeler/kurumlar, sağlık turizmi yönetiminde son teknoloji yapay zekâ uygulamalarını kullanmak suretiyle rekabetin içerisinde var olmaya çalışmak zorundadırlar. Sürekli gelişen ve günümüzde üzerine en fazla çalışma ve yatırım yapılan teknoloji olarak yapay zekânın, sağlık turizmi profesyonelleri tarafından takip edilmesi ve bu teknolojiden faydalanılması kaçınılmaz olacaktır. Henüz yeni sayılabilecek bir teknoloji olması ve literatürde konu ile ilgili yeterli kaynak bulunmaması, yapay zekâ ile sağlık turizmini birlikte inceleyen bu çalışmamızın önemini ortaya koymaktadır. Yaptığımız çalışmanın literatüre katkı sağlayarak bundan sonra yapılacak olan çalışmalara yol göstermesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Sağlık Turizmi, Yapay Zekâ, Yönetim.

ABSTRACT

This study has been conducted to examine the role of artificial intelligence in health tourism. Travels made to find health and stay healthy, which have been encountered since ancient times, have given rise to the concept of health tourism in the modern age. With the advancement of medicine, the average human lifespan has increased, leading to an unprecedented increase in the world population throughout human history. Consequently, there has been an increase in demand for healthcare services. Patients seeking healthcare have significantly contributed to the growth of the health tourism industry by traveling to different countries since the mid-20th century. Countries recognizing the potential in health tourism continue to make significant investments in this field.

Every advancement in science and technology directly affects the healthcare sector. The use of artificial intelligence, the most significant technological development of our time, is becoming increasingly widespread in the healthcare sector. Artificial intelligence techniques such as machine learning, deep learning, expert systems, artificial neural networks, and genetic algorithms are actively used in various areas of healthcare and tourism sectors. Countries/institutions aspiring to benefit from health tourism must strive to exist within the competition by employing state-of-the-art artificial intelligence applications in health tourism management. As artificial intelligence is the most actively researched and invested technology today, its inevitable utilization by health tourism professionals underscores the importance of our study, which examines the conjunction of artificial intelligence and health tourism. Being a relatively new technology and lacking sufficient resources in the literature, our study emphasizes the significance of examining health tourism with artificial intelligence. It is expected that our study will contribute to the literature and guide future research in this field.

Keywords: Tourism, Health Tourism, Artificial Intelligence, Management

SPINOR EQUATIONS ACCORDING TO MODIFIED ORTHOGONAL FRAME IN MINKOWSKI 3-SPACE

Assoc Prof. Dr. Muhammed Talat SARIAYDIN

Selcuk University, Faculty of Science, Department of Mathematics, Konya,
Türkiye

ORCID: 0000-0002-3613-4276

Graduate Student Oktay Çelik

Selcuk University, Faculty of Science, Department of Mathematics, Konya,
Türkiye

ORCID: 0009-0004-8046-9366

ABSTRACT

Curves and surfaces theory is one of the most studied subjects in differential geometry. Curves are frequently used in many fields such as physics, engineering, computer based designing and most importantly in mathematics. Since characterisation of curves has an important role in differential geometry, there are a large number of studies done on curves theory. A large number of new characterisations were obtained by making correlation between the corresponding points of two curves with any frame. Curvature and torsion of a curve has an important role in characterisation of the curves. Spinors are complex vector space elements which are used to expand the term “vector” in mathematics and physics. Spinors were first discovered by the French mathematician Elie Cartan in 1913. Main purpose of this Cartan’s study is to develop spinor theory by giving this expression a geometrical description and to contribute to differential geometry by doing so. For these reasons, spinors, which are particularly used in important fields of physics such as quantum mechanics and relativity theory, have been applied in numerous studies across different spaces with their application to geometry. In this paper, firstly the literature work related with a space curve according to modified orthogonal frame in Minkowski 3-space with curvature and torsion defined by Bükücü and Karacan and Spinor Equations in variety of spaces will be re-reviewed and afterwards reported detailly. Then, by all accounts of all the data obtained spinor equations will be obtained a spacelike space curve with the help of the modified orthogonal frame in Minkowski 3-space with torsion. Thus, the geometric features of the new equations obtained will be studied. The results obtained from this study will contribute to the field of application in other fields such as physics and engineering.

Keywords: Spinor equations, Modified orthogonal frame, Minkowski space.

SUYUN SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI: KONYA İLİ ÖRNEĞİ

SUSTAINABLE USE OF WATER: THE CASE OF KONYA PROVINCE

Prof. Dr. Cennet OĞUZ

Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7846-4866>

Kısmet Merve ŞERBETÇİGİL

Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi, Konya, Türkiye

(ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8375-6951>)

(Sorumlu Yazar)

Mevlüt VANOĞLU

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya, Türkiye

(ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2873-9304>)

ÖZET

Sulama programı denildiğinde doğru zamanda bitki kök bölgesine gereken miktarda suyun verilmesi için gerekli tüm faaliyetler anlaşılmaktadır. Sulama programı su yönetiminin de önemli adımı olarak görülmektedir. Su fakiri ülke konumundaki Türkiye’de bitkiye ihtiyacından fazla su verilmesi ile oluşan su israfı ilerleyen süreçte önüne geçilemez boyutlara ulaşacaktır. Tarımsal sulamada gereksinimden fazla suyun alınması sürdürülebilir sulu tarımı tehdit etmektedir. Bu çalışmada Konya ilindeki kullanılabilir su potansiyelinin sürdürülebilirliği incelenmiştir. Konya ili Türkiye’nin %7,9’luk tarım alanına sahip olmakla birlikte tarımsal üretim değeri de büyük öneme sahiptir. İlin toplam su kaynakları incelendiğinde 3,2 milyar m³ yerüstü suyu, 1,6 milyar m³ yeraltı suyu olmak üzere toplamda 4,8 milyar m³ potansiyele sahiptir. Toplam su kaynaklarının %64,65’i kullanılabilir durumdadır. TÜİK 2023 yılı verilerine göre bitki bazında sulama suyu ihtiyacı incelendiğinde kullanılabilir su potansiyelinin yetersiz olduğu ve su açığı meydana geldiği görülmektedir. Mevcut suya göre ekim yapılmaması ve bitkiye ihtiyacından fazla su verilmesi nedeni ile su kaynakları tehlikeye girmektedir. Bölgedeki yetkili kurum ve kuruluşlar tarımsal üretimde sürdürülebilirliği sağlamak adına su kaynaklarında farklı çözümlere yönelmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı 2024 yılı için su kaynaklarını daha etkili kullanmak ve yönetmek adına Türkiye genelinde tarımsal üretim planlamasını uygulamaya koyarak daha az su tüketen bitkilerin yetiştirilmesi yönünde çiftçilere eğitimler verilmektedir. Buna ek olarak Konya bölgesinde sulama birlikleri üyelerinin üretim planlamasına ve sulama programına uymaları ile mevcut su potansiyeli daha etkin kullanılacaktır. Çalışmada bu yöndeki uygulamalar makro düzeyde ele alınarak öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: sulama programı, kullanılabilir su potansiyeli, bitki-su tüketimi

ABSTRACT

When it comes to irrigation program, all the activities necessary to provide the required amount of water to the plant root zone at the right time are understood. The irrigation program is also seen as an important step in water management. In Turkey, which is a water-poor country, the waste of water caused by giving plants more water than they need will reach unpreventable dimensions in the future. Taking more water than needed in agricultural irrigation threatens sustainable irrigated agriculture. In this study, the sustainability of the available water potential in Konya province was examined. Konya province has 7.9% of Turkey's agricultural area and its agricultural production value is also of great importance. When the total water resources of the province are analyzed, it has a total potential of 4,8 billion m³, including 3,2 billion m³ of surface water and 1,6 billion m³ of groundwater. 64.65% of total water resources are usable. According to TÜİK data for 2023, when the irrigation water requirement on a plant basis is analyzed, it is seen that the available water potential is insufficient and there is a water deficit. Water resources are jeopardized by not planting according to the available water and giving more water to the plant than it needs. Authorized institutions and organizations in the region are turning to different solutions in water resources to ensure sustainability in agricultural production. In order to use and manage water resources more effectively for 2024, the Ministry of Agriculture and Forestry is implementing agricultural production planning across Turkey and training farmers to grow plants that consume less water. In addition, the existing water potential can be used more efficiently in Konya region with the compliance of the members of irrigation unions with the production planning and irrigation program. In this study, practices in this direction will be analyzed at the macro level and recommendations will be developed.

Keywords: irrigation program, available water potential, plant-water consumption

TAHKİM YARGILAMASINDA GİZLİLİK

CONFIDENTIALITY IN ARBITRATION PROCEEDINGS

Öğr. Gör. Şeyda TEKELİOĞLU

KTO Karatay Üniversitesi Adalet MYO, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6602-2796>

ÖZET

Tahkim, taraflarının uyuşmazlık hakkında tüm bir gelecekte etkili ve bağlayıcı hükmü, devlet organları yerine, taraf iradesi ile belirlenen hakem kararı ile elde etmesine imkân sağlayan yargılama faaliyetidir. Hakemlerin belirlenmesinde olduğu gibi uygulanacak maddi hukuk ve usul kurallarının belirlenmesinde de taraf iradesi esas alınır.

Bir yargılama faaliyeti olması sebebi ile sonucu itibariyle devlet yargısı ile özdeş olsa da, tahkim süreci pek çok yönden devlet yargılamasından ayrılır. Bu farklılıklardan biri olarak devlet yargılamasının aleni olmasına karşı, tahkim yargılamasının kural olarak gizli yürütülmesi tartışılmaktadır. Yargılamanın kamusal olarak denetime açık olması aleniyet ilkesi ile sağlanır. Buna göre yargılamanın süjeleri dışındaki kişiler duruşmalara ve hükmün açıklanmasına katılabilir. Yargılamanın süjelerine karşı gizli olması söz konusu olmayacağından, bu kişiler aleniyet ilkesinin kapsamında değerlendirilmez. Konu olarak ise aleniyet ilkesi yalnızca duruşma ve hükmün açıklanmasını kapsar. Dava dosyasının aleni olduğundan söz edilemez. Buna karşı taraf vekili olmasa dahi avukat ve avukat stajyerleri ile ilgisini ispatlamak suretiyle üçüncü kişiler dava dosyasını inceleyebilirler. Bunlardan avukat ve avukat stajyerleri vekaletname ibraz etmek suretiyle dosyadan belgelerin örneğini alabilirse de üçüncü kişilerin dava dosyasından belge örneği alması mümkün değildir.

Tahkim yargılamasının merkezinde ise taraf iradesi vardır. Bu sebeple yargılama süreci ve hükmün kamu denetiminde olmasının gerekliliği tartışma konusu yapılmıştır. Bu kapsamda ileri sürülen görüşlerden bir kısmı tahkimin doğası gereği, süreçte gizliliğin esas olduğu iken diğer bir görüş tahkim yargılamanın gizliliği konusunda tarafların anlayabileceğini savunmaktadır. Şüphesiz tahkime konu olan uyuşmazlıkların pek çoğunda yargılamada özellikle ticari sırlar için aleniyetin sağlanmamış olması, tahkime başvurmakta temel motivasyonu oluşturmaktadır.

Tahkimde gizliliğin esas olup olmamasıyla birlikte, gizliliğin kişi ve konu yönünden sınırları da önem arz etmektedir. Devlet yargılamasında olduğu gibi hakem yargılamasında sürece katılan hakem ve taraflar dışında süjeler bulunmaktadır. Kurumsal tahkimde kurum idari personeli veya hakem sekreteri bunlara örnektir. Tahkimde hakem ve taraflar dışındaki kişilerin gizlilik karşısındaki durumu ve varlıklarının gizlilik ihlali teşkil edip etmeyeceği de tartışılan hususların başında gelmektedir. Bu çalışmada tahkim yargılamasında gizliliğin görünümü, kapsamı, sınırlar ve istisnaları ile tüm bunlara ilişkin uygulama örnekleri karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tahkim, Aleniyet, Gizlilik, Tahkimde üçüncü kişi, Hakem.

ABSTRACT

Arbitration is a judicial activity that allows the parties to obtain an effective and protective decision on the dispute in the future through the arbitral decision recorded by the will of the party, rather than by state bodies. As in the determination of arbitrators, the will of the parties is taken as basis in determining the separation of the process from substantive law and procedure.

Since it is a judicial activity, the arbitration process is separated from the state's jurisdiction in many respects, even though its outcome is ultimately identical to the state's jurisdiction. As one of these differences, it is discussed that arbitration proceedings remain secret as a rule, while state proceedings are public. Public auditing of the trial is ensured by the principle of publicity. Accordingly, the subjects of the trial may attend the hearings of foreign persons and the announcement of the verdict. Since the trial will be confidential to the subjects, these persons are not considered within the scope of the principle of publicity. As for the subject, the principle of publicity is only within the scope of the trial and the announcement of the verdict. It cannot be said that you are open to the case. Even if the opposing party does not have a lawyer, they can examine the litigation rights of third parties with lawyers and lawyer trainees. If lawyers and lawyer trainees can take documents from the file to submit a power of attorney, it is not possible to get a sample document from a third-party case.

At the center of arbitration proceedings is the will of the parties. For this reason, the halving process and the necessity of the provision being under public control have been discussed. While some of the views put forward in this context argue that due to the nature of arbitration, confidentiality is essential in the process, another view argues that the parties can agree on the confidentiality of the arbitration proceedings. Undoubtedly, in many of the disputes subject to arbitration, the lack of publicity, especially for trade secrets, constitutes the main motivation for resorting to arbitration.

In addition to whether confidentiality is essential in arbitration, the limits of confidentiality in terms of person and subject are also important. As in state proceedings, in arbitral proceedings there are subjects other than the arbitrator and the parties participating in the process. In institutional arbitration, institutional administrative staff or the arbitrator's secretary are examples of these. In arbitration, the confidentiality of persons other than the arbitrator and the parties and whether their presence constitutes a breach of confidentiality are among the main issues discussed. In this study, the appearance, scope, limits and exceptions of confidentiality in arbitration proceedings and application examples regarding all these are discussed comparatively.

Key Words: Arbitration, Publicity, Confidentiality, Third party in arbitration, Arbitrator.

TEŞVİK BELGELİ MAKİNE ve TEÇHİZAT ALIMINDAKİ KDV İSTİSNASI VE ÖZELLİKLİ DURUMLAR

VAT EXEMPTION AND SPECIAL CASES IN THE PURCHASE OF MACHINERY AND EQUIPMENT WITH INCENTIVE CERTIFICATE

Vergi Müfettişi Yiğit YILDIZ

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Risk Analizi Genel Müdürlüğü

ORCID: 0000-0001-7797-8240

Doç. Dr. Mustafa Göktuğ KAYA

Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı

KTO Karatay Üniversitesi Misafir Öğretim Görevlisi

İKSAD (İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü) Yüksek Komisyon üyesi

ORCID: 0000-0003-4124-4733

ÖZET

Gelişmekte olan ülkeler için yatırımlar, istikrarlı ekonomik büyümenin önemli bir bileşenidir. Politika yapıcılar, gerek yurt içinden gerekse de yurt dışından daha fazla yatırım çekebilmek adına ulusal mevzuatlarını bu doğrultuda şekillendirmektedirler. Türkiye açısından duruma bakıldığında, teşvik belgeli yatırım müessesesinin, etkili bir araç olduğu söylenebilir. Teşvik belgesine sahip mükellefler yapacakları yatırımlar ile ilgili önemli vergisel avantajlar elde edebilmektedirler. Teşvik belgeli makine ve teçhizat alımlarına sağlanan KDV istisnası bu bağlamda temel vergisel avantajların belki de başında gelmektedir. Ancak günümüz iş yapış şekillerinde meydana gelen değişim, söz konusu istisnanın kapsamı hakkında bazı tereddütlere neden olmaktadır. Bu çalışmada uygulamada yaşanan tereddütler vergi idaresinin görüşleri doğrultusunda giderilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Yatırım Teşvik Belgesi, KDV İstisnası, Yatırım

ABSTRACT

For developing countries, investments are an important component of stable economic growth. In order to attract more investment from both domestic and foreign investors, policy makers shape their national legislation accordingly. From Turkey's perspective, it can be said that the investment incentive certificate is an effective tool. Taxpayers with an incentive certificate can obtain significant tax advantages related to their investments. The VAT exemption provided for machinery and equipment purchases with an incentive certificate is perhaps one of the main tax advantages in this context. However, the change in the way of doing business today causes some hesitations about the scope of this exemption. In this study, the hesitations experienced in practice will be tried to be eliminated in line with the opinions of the tax administration.

Keywords: Investment Incentive Certificate, VAT Exemption, Investment

TURKBİRDEV (TÜRK BİRLİĞİ DEVLETLERİ) DÜNDEN BUGÜNE EKONOMİK POLİTİKA

TURKBİRDEV (TURKISH UNION STATES) FROM YESTERDAY TO TODAY ECONOMIC POLICY

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

Çukurova Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi- İktisat Bölümü

ORCID ID<https://orcid.org/0000-0003-2912-8051>

ÖZET

Uluslararası sistemin her geçen gün değişen yapısı içerisinde, Avrasya coğrafyasında SSCB'nin dağılmasıyla birlikte Bağımsız Devletler Topluluğunun ortaya çıkması, Türk Dünyası'nın etkileşimini daha güçlü bir sosyo ekonomik bünyeye ayakta kalabilmesi, enerji ve sinerji üretebilmesi ve güçlü bir ekonomik yapıya kavuşmak için birliktelikleri uzun vadede zorunlu kılmaktadır. Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında küçük adımlarla başlamış ve günümüzde artarak devam ederek daha etkin, verimli ve çıkarları maksimuma erdirmek için; politik, ekonomik, sosyo kültürel ve teknolojik birçok açıdan etkinliği giderek artan stratejik bir birlikteliğe dönüşerek bölgesel bütünleşme girişimlerinin önemi artmaktadır. Uluslararası düzeyde Avrupa Birliği, Avrasya Ekonomik Birliği ve Şangay İşbirliği Örgütü gibi örnekleri bulunan ve kendi aralarında işbölümü, uzmanlaşma açısından daha güçlü birliktelikleri oluşturmak için fasıllar açmışlardır. Uluslararası politik, ekonomik ve sosyolojik açıdan birçok örgüt aracılığıyla devletler çıkarlarını en yüksek seviyeye çıkarma çabası içinde bulunmaktadır. Bu bağlamda Türk Birliği Devletleri(TURKBİRDEV) de bölgesel bir örgütlenme olarak Türk Dünyası için çok önemli bir oluşumdur. Türk Birliği Devletleri(TURKBİRDEV) isimli bu çalışma da; Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkiye'nin üye, Macaristan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkmenistan'ın gözlemci ülkeler statüsünde yer aldığı ve Türk devletlerinin oluşturduğu Birliği oluşturan devletlerin çeşitli kavramsal ve kuramsal açıklamalardan, tarihsel arka plandan ve mevcut durumu açıklamaya yardımcı olacak verilerle politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik potansiyelleriyle birlikte; Türk dillerini konuşan ülkeler arasında bölgesel-küresel işbirliği süreçleri ve örgütlerinin sayısını artırmak, kapsamlı işbirliklerini teşvik etmek, barışın, güvenliğin, refahın yaygınlaşması, katılımcılık, açıklık, şeffaflık, hesap verebilirlik, hukuka uygunlukla uluslararası politikanın ticaret, güvenlik, finans, çevre, kalkınma, insan hakları, bilim ve kültür gibi hemen hemen her alanında dilde, fikirde, iş de iri, diri ve bir olarak varolan küresel örgütlenmeler, koordinasyon ve denetimlerle bu işbirliklerini geliştirmekle birlikte küresel düzeyde, uluslararası hukukun oluşturulmasına, anlamlandırılıp, açıklanmasına, yorumlanmasına ve uygulanmasına büyük katkılar vermektedirler. Yukarıdaki tematik öğeler doğrultusunda bu çalışmamızda; Türk Birliği Devletleri(TURKBİRDEV) geçmişten günümüze kadar siyasi ve ekonomik potansiyeliyle yaşamış olduğu tarihsel süreç Birliğin küresel ekonomik ve küresel siyasi potansiyeli detaylı bir şekilde ele alınarak açıklanmaya çalışılmıştır

Anahtar Kelimeler: Türk Birliği, Politika, Ekonomi, Sosyal Yapı

ABSTRACT

Within the ever-changing structure of the international system, the emergence of the Commonwealth of Independent States with the dissolution of the USSR in the Eurasian geography makes the interaction of the Turkic World obligatory in the long term in order to survive with a stronger socio-economic structure, to produce energy and synergy and to achieve a strong economic structure. The importance of regional integration initiatives, which started with small steps after the dissolution of the Soviet Union and continue to increase today, in order to maximize more effective, efficient and interests; political, economic, socio-cultural and technological in many respects, the importance of regional integration initiatives is increasing by turning into an increasingly effective strategic association. At the international level, there are examples such as the European Union, the Eurasian Economic Union and the Shanghai Cooperation Organization, which have opened chapters to create stronger unions in terms of division of labor and specialization among themselves. Through many international political, economic and sociological organizations, states are trying to maximize their interests. In this context, the Turkic Union States (TÜRKBİRDEV) is a very important formation for the Turkic World as a regional organization. In this study titled Turkic Union States (TÜRKBİRDEV); Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan and Turkey are members, Hungary, the Turkish Republic of Northern Cyprus and Turkmenistan are observer countries and the states that make up the Union of Turkic states with various conceptual and theoretical explanations, historical background and political, economic, sociological and technological potentials with data that will help explain the current situation; To increase the number of regional-global cooperation processes and organizations among the Turkic-speaking countries, to promote comprehensive cooperation, to promote peace, security, prosperity, participation, openness, transparency, accountability, compliance with the law, and to promote international politics in trade, security, finance, environment, development, In almost every field such as human rights, science and culture, global organizations, which exist as one in language, idea and work, make great contributions to the creation, interpretation, interpretation and implementation of international law at the global level, as well as developing these collaborations through coordination and controls. In line with the above thematic elements, in this study, the historical process that the Turkic Union States (TÜRKBİRDEV) has experienced with its political and economic potential from the past to the present has been tried to be explained by considering the global economic and global political potential of the Union in detail.

Keywords: Turkish Union, Politics, Economy, Social Structure

TÜRK BİRDEV (TÜRK BİRLİĞİ DEVLETLERİ) ALTERNATİF KÜRESEL ENERJİ POTANSİYELİ

ALTERNATIVE GLOBAL ENERGY POTENTIAL OF TURKBİRDEV (TURKIC UNION STATES)

Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

Çukurova Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi- İktisat Bölümü

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-2912-8051>

ÖZET

Orta Asya ile Türkiye arasındaki siyasi bağlılığın kök salması ve Avrasya genelindeki tarihi yolunu yeniden keşfetme yolunda atılan adımlarla Çin'den Türkiye sınırlarına kadar uzanan bu Türk milletleri, Kazakistan'dan Azerbaycan'a kadar Türk nüfusun yoğun olduğu Orta Asya, Türkiye, Azerbaycan ve Türkmenistan arasında kurulacak bir bağlantı Ankara'nın gaz zengini Türk Orta Asya'sını Batı'ya bağlamada kritik bir rol oynayabileceği Türkmen gazının Hazar geçişli bir boru hattıyla Azerbaycan'a taşınabileceği yönündeki TANAP (Türkiye-Azerbaycan Doğal Gaz Boru Hattı) üzerinden Türkiye'ye ve Avrupa'ya akabileceğini ve TANAP, Türkiye'den Avrupa'ya gaz taşıyan Trans Adriyatik Boru Hattı'na (TAP) bağlı hem jeopolitik hem de jeoekonomik açıdan önemli enerji koridoru olabilecektir.

Dünya çapında küresel bir enerji koridorunu daraltan ve önünü kapatan bitmek bilmeyen savaşlar özellikle enerji piyasalarını sekteye uğratan şiddetli Rusya Ukrayna ihtilafının gölgesinde yeni enerji temin etme arayışları sürmektedir. Bu bağlamda . Türkiye, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Azerbaycan'ı kapsayan gaz zengini Türk Orta Asya, enerjiye aç dünya için kritik bir bölge olarak ortaya çıkması alternatif küresel bir fırsatı de beraberinde getirip küresel jeopolitikte çok önemli bir rol oynayabilecektir.

Türkmenistan ile Azerbaycan, Türkmen gazının Hazar Denizi üzerinden Azerbaycan'a, oradan da Türkiye ve Avrupa'ya taşınabilmesiyle Orta Asya cumhuriyetleri artık karşılıklı yarar sağlayan yeni bir ittifakla güçlendirilerek Türk Devletleri Teşkilatı (OTS) inşasıyla Türk dünyasında dostluğu, entegrasyonu, kültürel alışverişi ve ekonomik işbirliğini teşvik etmekle birlikte Türk Birliği Devletleri(TÜRK BİRDEV enerji potansiyeliyle karşılaştırmalı üstünlüğüyle dünya çapında büyük öneme sahip küresel bir enerji koridoru olarak Avrupa'ya en kısa sürede hız, esnek ve kolaylık yönündne ulaşabilecektir. Bununla birlikte Orta Asya gazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınması en muhtemel gaz kaynaklarından biri Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan gibi Türkiye'nin doğusundaki ülkelerden temin edilebilme imkanı büyük bir fırsat sunmaktadır ve güçlü bir potansiyeli bünyesinde barındırmakta, hem Türk Dünyasının hem de Avrupa'nın enerji arz güvenliği açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çalışma da TÜRK BİRDEV'in enerji potansiyelinin küresel enerji potansiyeli içindeki alternatifliği ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Birliği Devletleri, Türk Dünyası Enerji Potansiyeli, Küresel Enerji Potansiyeli

ABSTRACT

With political ties between Central Asia and Turkey taking root and steps being taken to rediscover its historical path across Eurasia, these Turkic nations, which extend from China to the borders of Turkey, are Central Asia, Turkey, where Turkic populations are concentrated from Kazakhstan to Azerbaijan, A link between Azerbaijan and Turkmenistan could play a critical role in connecting Ankara's gas-rich Turkic Central Asia to the West. Turkmen gas could flow to Turkey and Europe via TANAP (Turkey-Azerbaijan Natural Gas Pipeline), which could be transported to Azerbaijan via a Caspian trans-Caspian pipeline, and TANAP could be a geopolitically and geoeconomically important energy corridor connected to the Trans Adriatic Pipeline (TAP), which carries gas from Turkey to Europe.

The search for new energy supplies continues, especially in the shadow of the violent Russia-Ukraine conflict that has disrupted energy markets, with endless wars around the world narrowing and blocking a global energy corridor. In this context . In this context, the emergence of gas-rich Turkic Central Asia, comprising Turkey, Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan and Azerbaijan, as a critical region for an energy-hungry world could bring with it an alternative global opportunity and play a crucial role in global geopolitics.

Turkmenistan and Azerbaijan, with the ability to transport Turkmen gas across the Caspian Sea to Azerbaijan and from there to Turkey and Europe, the Central Asian republics will now be strengthened by a new mutually beneficial alliance, promoting friendship, integration, cultural exchange and economic cooperation in the Turkic world through the construction of the Organization of Turkic States (OTS), and the Turkic Union States (TÜRKBİRDEV) will be able to reach Europe as soon as possible in terms of speed, flexibility and convenience as a global energy corridor of great importance worldwide with its comparative advantage in energy potential. In addition, the transportation of Central Asian gas to Europe via Turkey offers a great opportunity to be supplied from the countries to the east of Turkey such as Azerbaijan, Turkmenistan, Kazakhstan, one of the most probable gas sources, and has a strong potential and is of great importance for the energy supply security of both the Turkic World and Europe. In this study, the alternative of the energy potential of TÜRKBİRDEV in the global energy potential will be revealed.

Keywords: Turkic Union States, Turkic World Energy Potential, Global Energy Potential

TÜRKÇENİN GELİŞİP YAYGINLAŞMASINDA AHMED YESEVİ'NİN YERİ VE ROLÜ

THE PLACE AND ROLE OF AHMAD YASAWI IN THE DEVELOPMENT AND SPREAD OF TURKISH

Prof. Dr. Ertuğrul YAMAN

Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fak. Türkçe Ve Sosyal Bilimler Eğitimi

Bölümü Kırşehir-Türkiye

<https://orcid.org/0000-0002-5431-3243>

ÖZET

Hoca Ahmed Yesevî'nin manevî bir önder olarak Türk Dünyası'daki yeri ve önemi, hiç tartışmasız çok büyüktür. Hemen bütün Türklerin manevî hayatında büyük tesirleri olan Yesevî, Pir-i Türkistan, Hazretî Türkistan namlarıyla anılan büyük bir Türk mutasavvıfıdır. Yesi'de "Yesevîlik" tarikatını kurmuş ve doğrudan Mekke ve Medine'den aldığı İslâmî öğretileri geniş coğrafyalara yaymıştır. Bu tarikat özellikle Sırderya ve Taşkent bölgesinde taraftar bulmuş ve bu bölgede dağınık olarak yaşayan Türkler üzerinde İslâmiyet'in kökleşmesinde etkili olmuştur.

Kurduğu "Yesevîlik" tarikatı ve çok iyi yetişmiş dervişleri ile Ahmed Yesevî, Türkistan bölgesinde konar göçer olarak yaşayan Türkistan Türkleri üzerinde ve Anadolu'yu yurt tutma mücadelesi veren Oğuz Türkleri arasında İslamiyet'in yerleşmesine büyük katkı sağlamıştır. Anadolu'nun ve hatta Rumeli'nin İslâmlaşmasında Yesevî tarikatının ve sonraki yıllarda Yesevî dervişlerinin büyük bir katkısı vardır.

Ahmed Yesevî'nin tasavvufî manzumelerini içine alan ünlü eserine **Divan-ı Hikmet** adı verilmiştir. Çünkü, manzumelerin hepsi ayrı bir hikmet taşır. Anadolu Türklerinde bu tür ürünlere nasıl "ilahi" deniliyorsa, Doğu Türkistan'da da bu tip eserlere "hikmet" adı verilir.

Ahmed Yesevî'nin Türklerin yaşadığı geniş coğrafyalardaki manevî etkileri yanında, Türk dilinin Türkistan coğrafyasında gelişip sonra da kıtalar arası yaygınlaşmasında çok özel bir yeri ve rolü olmuştur. Ahmed Yesevî, halkın kolayca anlayacağı sade Türkçe ile yazdığı hikmetler sayesinde Türkçeyi üç kıtaya yayılmış bir dile dönüştürmüştür.

Bu yönüyle Ahmed Yesevî, Türkçenin Türkistan coğrafyasındaki kurucu sultanıdır. Onun hikmetleri sayesinde konar göçer Türkler, bir yandan dini öğretileri öğrenirken örtük olarak da dilini öğrenmiş ve kullanmıştır. Nitekim bugün kullanımda olan veya unutulmaya yüz tutmuş birçok Türkçe kelime Ahmed Yesevî'nin hikmetleri sayesinde halkın hafızasında muhafaza edilmiştir.

Ahmed Yesevî'nin Türkçenin gelişip yaygınlaşmasındaki ikinci rolü ise onun takipçileri olan başta Yunus Emre olmak üzere birçok sufi şair, Yesevî geleneğine ayak uydurarak Türkistan, Türkiye ve Balkan coğrafyasında Türkçe şiirler terennüm etmişlerdir. Özetle Türkçenin büyük halk kitleleri ve geniş coğrafyalarına yayılmasında Ahmed Yesevî'nin yeri ve rolü sanıldığından çok daha büyüktür. O, doğrudan kendi hikmetleri ve takipçileri ile Türkçenin yayılmasında üstün hizmetler icra etmiştir. Bu bildiride Yesevî'nin bu yönü hikmet örnekleri üzerinden değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Türkistan, Ahmed Yesevî, hikmet, Divan-1 Hikmet

ABSTRACT

The place and importance of Hodja Ahmad Yasawi as a spiritual leader in the Turkic World is undoubtedly very great. Yasawi, who had a great influence on the spiritual life of almost all Turks, is a great Turkish mystic known as Pir-i Turkistan, Hazretî Turkistan. He founded the "Yasawi order" in Yesi and spread the Islamic teachings which he received directly from Mecca and Medina to wide geographies. This order found followers especially in the region of Sankhderya and Tashkent and was effective in the rooting of Islam among the Turks living scattered in this region.

Ahmad Yasawi, with the "Yasawi order" he founded and his well-educated dervishes, made a great contribution to the establishment of Islam among the Turkistan Turks living as nomads in the Turkistan region and among the Oghuz Turks struggling to make Anatolia their home. In the Islamization of Anatolia and even Rumelia, the Yassawî order and the Yassawî dervishes contributed a lot in the following years.

Ahmad Yasawi's famous work, which includes his mystical verses, is called Divan-1 Hikmet. Because each of the verses carries a separate wisdom. Just as such products are called "hymns" by Anatolian Turks, such works are called "hikmet"(meaning wisdom) in East Turkistan.

In addition to his spiritual influence in the vast geographies where Turks lived, Ahmad Yasawi had a very special place and role in the development of the Turkish language in Turkistan and then in its spread across continents. Ahmad Yasawi transformed Turkish into a language that spread across three continents thanks to the hikmets he wrote in simple Turkish that people could easily understand.

In this respect, Ahmad Yasawi is the founding sultan of Turkish in Turkistan geography. Thanks to his hikmets, nomadic Turks implicitly learned and used their language while learning religious teachings. As a matter of fact, many Turkish words that are in use today or that are about to be forgotten have been preserved in the memory of the people thanks to Ahmad Yasawi's hikmets.

The second role of Ahmad Yasawi in the development and spread of Turkish is that many Sufi poets, especially Yunus Emre, who were his followers, followed the Yasawi tradition and sang Turkish poems in Turkistan, Turkey and Balkan geography. To summarize, the place and role of Ahmad Yasawi in the spread of Turkish to large masses of people and wide geographies is much greater than it is believed. He performed outstanding services in the spread of Turkish through his own hikmets and his followers. In this paper, this aspect of Yasawi will be evaluated through examples of hikmet.

Keywords: Turkish, Turkistan, Ahmad Yasawi, hikmet, Divan-i Hikmet

ULUSLARARASI TİCARET VE LOJİSTİKTE YAPAY ZEKÂ: MAKİNE ÖĞRENİMİ TEKNOLOJİSİNİN KULLANIMI

ARTİFİCİAL INTELLIGENCE IN INTERNATIONAL TRADE AND LOGISTICS: USE OF
MACHINE LEARNING TECHNOLOGY

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed TURGUT

Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, Mersin,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0868-7041>

Yasemin ERKOÇ

Doktora Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik ABD, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3894-0199>

ÖZET

Lojistik sektörü 4. Endüstri devriminin köklü ve hızlı dönüşümünden etkilenen sektörlerin başında gelmektedir. Endüstri devrimi birçok yeni teknolojiyi süreçlere entegre etmektedir. Bu yeni teknolojilerden makine öğrenimi, yapay zekâ, veri madenciliği, derin öğrenme ve büyük veri gibi ileri teknolojilerin işletmeler tarafından yaygın biçimde benimsenmesiyle iş modelleri ve süreçleri değişmektedir. Makine öğrenimi, bilgisayar sistemlerinin belirli bir görevi performanslarını artırmak için veri kullanarak otomatik olarak öğrenmelerine izin veren yapay zekâ alanının bir alt dalıdır. Bu tekniklerden faydalanmak, uluslararası ticaret ve lojistik yönetimi alanında birçok avantaj yaratmaktadır. Bu çalışmada uluslararası ticaret ve lojistik operasyonlarında makine öğreniminin kullanımını belirlemeye yönelik literatür taraması gerçekleştirilecektir. Araştırma uluslararası ticaret ve lojistik operasyonlarında makine öğreniminin kullanımını ve yararlarını ortaya koymasından önem arz etmektedir. Lojistik yönetiminde, makine öğrenimi, büyük miktarda veriyi analiz ederek öngörüler oluşturabilir, optimize edilmiş rotalar belirleyebilir, talep tahminleri yapabilir ve stok yönetimini geliştirebilir. Makine öğrenimi tedarik zinciri ağının başarısını belirlemek ve genel lojistik performansı iyileştirmek için en önemli itici faktörleri belirleme yeteneğine de sahiptir. Makine öğrenimi, dış ticaret süreçlerinde veri analizi, karar alma ve optimizasyon için güçlü bir araçtır. Bu teknoloji, büyük veri setlerini işleyebilir, desenleri tanımlayabilir ve tahminlerde bulunabilir. Dış ticarete makine öğrenimi, ithalat ve ihracat süreçlerini daha verimli hale getirebilir, maliyetleri azaltabilir ve rekabet avantajı sağlayabilir. Ayrıca dış ticarete gümrük ve sınır kontrollerinde ve pazar analizi tahminlerinde oldukça yarar sağlamaktadır. Sonuç olarak makine öğrenimi, dış ticaret ve lojistik yönetiminde veri analizi ve karar alma süreçlerini optimize etmek için güçlü bir araçtır. Bu teknolojiler, lojistik endüstrisinde ve ithalat-ihracat süreçlerinde maliyetlerin azalmasına, verimliliğin artırılmasına ve rekabet avantajı elde etmesine yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ticaret, Lojistik, Yapay Zekâ, Makine Öğrenimi.

ABSTRACT

The logistics sector is one of the sectors affected by the radical and rapid transformation of the 4th Industrial Revolution. The industrial revolution integrates many new technologies into processes. Business models and processes are changing as advanced technologies such as machine learning, artificial intelligence, data mining, deep learning and big data are widely adopted by businesses. Machine learning is a subfield of artificial intelligence that allows computer systems to automatically learn a specific task using data to improve their performance. Benefiting from these techniques creates many advantages in the field of international trade and logistics management. In this study, a literature review will be conducted to determine the use of machine learning in international trade and logistics operations. The research is important in terms of revealing the use and benefits of machine learning in international trade and logistics operations. In logistics management, machine learning can create insights by analyzing large amounts of data, determine optimized routes, make demand forecasts and improve inventory management. Machine learning is also capable of identifying the most important driving factors to determine the success of the supply chain network and improve overall logistics performance. Machine learning is a powerful tool for data analysis, decision-making and optimization in foreign trade processes. This technology can process large data sets, identify patterns and make predictions. In foreign trade, machine learning can make import and export processes more efficient, reduce costs and provide a competitive advantage. It is also very useful in customs and border controls and market analysis forecasts in foreign trade. As a result, machine learning is a powerful tool for optimizing data analysis and decision-making processes in foreign trade and logistics management. These technologies help reduce costs, increase efficiency and gain competitive advantage in the logistics industry and import-export processes.

Keywords: International Trade, Logistics, Artificial Intelligence, Machine Learning.

YAZILI ANLATIM TÜRLERİ: ATASÖZLERİ VE DEYİMLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

TYPES OF WRITTEN EXPRESSION: A STUDY ON PROVERBS AND IDIOMS

Emet GÜREL¹

¹Prof. Dr., Ege Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, İzmir,
Türkiye

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5120-8042>

İlkay Burak TAŞKIRAN²

²Arş Gör., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve
Reklamcılık Bölümü, İstanbul, Türkiye

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9520-9744>

ÖZET

Anlatım; en yalın ifadeyle bir duyguyu, düşüncüyü, konuyu veya sorunu bildirmek demektir. Bu bildirim, söz veya yazı aracılığıyla yapılabilmektedir. Herhangi bir duygu, düşünce, konu ve sorunun yazı aracılığıyla bildirilmesi, ‘yazılı anlatım’ olarak tanımlanmaktadır. Yazılı anlatım, sözlü anlatım gibi çeşitli şekillerde yapılabilmektedir. Bir yazı, birçok amaca yönelik kaleme alınabilmektedir. Bu anlamıyla yazı; öyküleme, betimleme, açıklama ve tartışma gibi amaçlardan birine ya da birden fazlasına hizmet edebilmektedir. Yazının amacına göre, birçok yazılı anlatım türünün varlığından söz etmek mümkündür. Bu çalışma, Türk dilinde yazının yerini ve önemini yazılı anlatım türleri üzerinden ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında Türkçe’de bulunan yazılı anlatım türleri ile ilgili atasözleri ve deyimler, içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemine uygun olarak tasarlanan çalışmada, öncelikli olarak Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanarak kurumsal internet sayfası üzerinden paylaşımına açılmış olan ‘Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü’ taranmıştır. Ardından yazılı anlatım türleri ile ilgili atasözleri ve deyimler tespit edilerek alanyazından hareketle oluşturulan kategoriler temel alınarak içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular uyarınca Türkçe’de yazılı anlatım türleri ile ilgili yalnızca bir atasözünün bulunduğu, deyimlerin ise görece yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, bir dil ögesi olarak deyimlerin anlatıma derinlik katma, akıcılık ve çekicilik kazandırma nosyonu ile ilişkilendirilmiştir. Çalışma kapsamında araştırma bulgularının alanyazın ile koşutluk içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazı, Yazılı Anlatım, Yazılı Anlatım Türleri, İçerik Analizi, Dil, Atasözü, Deyim

ABSTRACT

Expression, in the simplest terms, means communicating an emotion, thought, subject or problem. This can be done through speech or writing. Communicating any emotion, thought, subject and problem through writing is defined as 'written expression'. Written expression, like oral expression, can be done in various ways. An article can be written for many purposes. In this sense, writing can serve one or more of the following purposes: narration, description, explanation and discussion. According to the purpose of writing, it is possible to talk about the existence of many types of written expression. This study aims to reveal the place and importance of writing in Turkish language through written expression types. Within the scope of the study, proverbs and idioms related to the types of written expression in Turkish were analyzed by content analysis method. In the study, which was designed in accordance with the qualitative research method, the 'Dictionary of Proverbs and Idioms', which was prepared by the Turkish Language Association and made available for sharing on the corporate website, was scanned. Then, proverbs and idioms related to written expression types were identified and analyzed by content analysis method based on the categories created based on the literature. According to the findings of the study, it was determined that there is only one proverb related to the types of written expression in Turkish, while idioms are relatively dense. This situation was associated with the notion that idioms as a language element add depth, fluency and attractiveness to the narrative. Within the scope of the study, it was concluded that the research findings were in parallel with the literature.

Keywords: Writing, Written Expression, Types of Written Expression, Content Analysis, Language, Proverb, Idiom

İŞ YERİNDE ŞİDDET

WORKPLACE VIOLENCE

Simla TOPRAK¹

Yüksek Lisans Öğrencisi , Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

0009-0008-6282-380X

Aşlı Ece ACAR FİLİZCİ²

Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,

0000-0002-2323-7655,

Prof. Dr. Dilek ÖZTAŞ³

0000-0002-8687-7238,

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,

Prof. Dr. Ergün ERASLAN⁴

0000-0002-5667-0391,

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,

ÖZET

İşyerinde şiddet, günümüzde tüm kurumların karşılaştığı bir sorundur. Şiddetin nedenleri ve bununla nasıl başa çıkılacağı hakkında giderek daha fazla bilgi bilinir hale gelirken, bu tür davranışların genellikle makul bir gerekçesi yoktur ve bildiğimiz veya yaptığımız her şeye rağmen şiddet içeren durumlar meydana gelir. İşverenler işyerinde şiddet istemezler ancak şiddetide tamamen engelleyemezler.

İşyerinde şiddetin maliyeti oldukça yüksektir, çünkü tek bir olay geniş kapsamlı sonuçlara yol açabilir. Şiddet gören çalışanın yanı sıra çalışanın ailesi, arkadaşları ve iş arkadaşlarının da fiziksel veya psikolojik yansımaları olabilir; Şiddet içeren bir olay yaşandıktan sonra o işyerin de yaşanan verimlilik ve yaşam sevinci, şiddet haberleri medyaya ulaştığında tüm işyerini ve işvereni etkiler.

İşyerinde yaşanan şiddete bir bütün olarak bakıldığında etkilediği farklı alanlar da etkilemektedir. Kuruluş ve çalışanlar üzerindeki olumsuz etki geniş kapsamlıdır ve şunları içerebilir:

Nitelikli Çalışanın Geçici/Kalıcı Yokluğu

Psikolojik Hasar

Maddi Hasar, Hırsızlık ve Sabotaj

Verimlilik

Artan Güvenlik Maliyetleri

Artan İşçi Tazminat Maliyetleri

Artan Personel Maliyetleri

İşyerinde şiddetin nedenlerine ilişkin pek çok teori bulunmaktadır. Çalışanları veya kuruluşları incelerken dikkat edilmelidir; çünkü bu teorilerle ilgili şartların oluşması şiddetin gerçekleşeceği anlamına gelmemektedir. İş yerinde şartların herhangi birinin veya birkaçının biraraya gelmesi ile oluşan her türlü şiddet veya şiddet tehdidi, işyerinde kabul edilemez bir davranıştır.

İş ortamında çalışanların çalışma arkadaşları ve yöneticilerle olan diyalogları çalışanın sosyal ortamını oluşturur. Bu sebeple çalışma ortamlarındaki sosyal ilişkiler çalışanın hayatında önemli bir noktadır.

Psikolojik şiddet duygusal bir saldırıdır. Bir çalışanın diğer insanları kendi rızaları ya da rızaları dışında başka bir bireye karşı etrafında toplaması ve sürekli düşmanca davranışlarda bulunma, ima, alay, itibar zedeleme gibi yollarla, saldırgan bir ortam yaratarak onu işten çıkmaya zorlamasıdır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, İş, Çalışan, İş yeri

ABSTRACT

Violence in the workplace is a problem that all organisations face today. While more and more is known about the causes of violence and how to deal with it, there is often no reasonable justification for such behaviour and violent situations occur despite everything we know or do. Employers do not want workplace violence, but they cannot completely prevent it.

The costs of workplace violence are high because a single incident can have far-reaching consequences. It can have physical or psychological repercussions on the employee who is subjected to violence, as well as on the employee's family, friends and colleagues; the productivity and joy of life experienced in that workplace after a violent incident occurs affects the entire workplace and the employer when news of violence reaches the media.

When workplace violence is viewed as a whole, the different areas it affects are also affected. The negative impact on the organisation and employees is wide-ranging and may include

Temporary/Permanent Absence of Skilled Labour

Psychological Damage

Property Damage, Theft and Sabotage

Productivity

Increased Security Costs

Increasing Workers' Compensation Costs

Increased Personnel Costs

There are many theories about the causes of workplace violence. Caution should be exercised when examining employees or organisations, as the existence of the conditions associated with these theories does not necessarily mean that violence will occur. Any violence or threat of violence in the workplace that is caused by any one or a combination of conditions is unacceptable behaviour in the workplace.

The dialogues of employees with their colleagues and managers in the work environment constitute the social environment of the employee. For this reason, social relations in the work environment are an important point in the life of the employee.

Psychological violence is an emotional attack. It is when an employee gathers other people around him/her against another individual with or without their consent and forces him/her to quit his/her job by creating an aggressive environment through continuous hostile behaviour, insinuation, ridicule, discrediting.

Keywords: Violence, Work, Employee, Workplace

ETİK LİDERLİK VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK İLİŞKİSİNDE DUYGUSAL EMEĞİN ROLÜ

THE ROLE OF EMOTIONAL LABOR IN THE RELATIONSHIP BETWEEN ETHICAL
LEADERSHIP AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT

Melisa ÜNLÜ

Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

ORCID iD: 0009-0006-5872-3289

Prof. Dr. Serdar BOZKURT

Yıldız Teknik Üniversitesi, İşletme Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Sadiye OKTAY

Yıldız Teknik Üniversitesi, İşletme Bölümü

ÖZET

Günümüzde işgücünü elde tutmak organizasyonlar açısından oldukça önemlidir. Özellikle nitelikli çalışanın organizasyonda kalması için örgüte bağlılığın geliştirilmesi gerekmektedir. Örgütsel bağlılık kavramının farklı tanımları olmasına rağmen tanımlardaki ortak noktanın çalışanın organizasyonda kalmasını sağlama çabası olduğu söylenebilir. Örgütsel bağlılık tanımları açısından en geniş kapsamlı olanlardan biri Meyer ve Herscovitch'e aittir. Yazarlara göre örgütsel bağlılık, çalışanın hedeflerine ulaşması için gerçekleştirilen faaliyet planıyla ilgili güç olarak ifade edilmektedir (Meyer ve Herscovitch, 2001).

Çalışmanın ikinci kavramı etik liderliktir. Brown vd.'ye (2005) göre etik lider; bireysel faaliyetler ve kişilerarası bağlantılar doğrultusunda uygun koşulları oluşturup; hem organizasyon hem de çalışan ile ilgili destek sağlama, çalışanlarla iletişim kurarak onlara yol gösterme ve ahlaki karar verme amacını taşıyan kişidir. Etik liderlik davranışının çalışanlar üzerinde olumlu bir etkisi bulunduğundan örgütsel bağlılıklarını güçlendirmesi beklenmektedir.

Çalışmanın diğer bir kavramı ise çalışanın belirli duygularını sergilemesi veya bastırmasına yönelik faaliyeti olan duygusal emektir (Gross, 2007). Duygusal emek tanımı literatürde ilk olarak Hochschild tarafından yapılmıştır. Bu kapsamda duygusal emek, çalışanın bir kazanım karşılığında duygularını yönetmesi olarak ifade edilmektedir (Hochschild, 1983). Çalışanın duygusal emek davranışı göstermesinin örgütsel bağlılık ile ilişkisi olduğu düşünülmektedir. Araştırma kapsamında değişkenler arasında ilişkiler bağlamında aşağıdaki önerme oluşturulmuştur.

Önerme 1: Etik liderlik ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkide duygusal emeğin moderatör rolü vardır.

Anahtar Kelimeler: Etik Liderlik, Örgütsel Bağlılık, Duygusal Emek

ABSTRACT

Nowadays, retaining the workforce is very important for organizations. For qualified employees to remain in the organization, commitment must be developed. Although there are different definitions of organizational commitment, the common point is ensuring that the employee remains in the organization. One of the most comprehensive definitions of organizational commitment belongs to Meyer and Herscovitch. According to the authors, organizational commitment is the power related to the action plan to achieve the employee's goals (Meyer ve Herscovitch, 2001).

The second concept of the research is ethical leadership. According to Brown, Trevino, and Harrison, the ethical leader establishes appropriate rules through employees' activities and interpersonal relationships. It is defined as an individual who aims to provide bilateral (organization and employee) support, make decisions, and guide by communicating (Brown, Trevino ve Harrison, 2005). Since ethical leadership behavior positively affects employees, it is expected to strengthen their organizational commitment.

Another research concept is emotional labor, which is the activity of the employee to display or suppress certain emotions (Gross, 2007). Hochschild first defined emotional labor in the literature. In this context, emotional labor is expressed as managing the employee's emotions in return for a gain (Hochschild, 1983). Employees' emotional labor behavior is thought to be related to organizational commitment. Within the scope of the research, a proposal for the research model was created among the variables.

Proposition 1: Emotional labor has a moderator role in the relationship between ethical leadership and organizational commitment.

Keywords: Ethical Leadership, Organizational Commitment, Emotional Labor

KETEN TOHUMU

FLAXSEED

Rüveyda Gürkan Yüksel¹, Dilek Tunç Uğur², Eylem Gözde Altundal³, Dilek Öztaş⁴, Aslı Ece Acar Filizci⁵, Serpil Erdoğan⁶, Gönül Kaya⁷

¹ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Araştırma Görevlisi,
Ankara , Türkiye

ORCID: 0000-0001-8898-9236

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Araştırma Görevlisi,
Ankara , Türkiye

ORCID: 0000-0003-3333-3955

³Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Araştırma Görevlisi,
Ankara,Türkiye

ORCID: 0000-0003-0354-9800

⁴ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Prof. Dr,
Ankara, Türkiye

ORCID: 0000-0002-8687-7238

⁵ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı,Doktora Öğrencisi,
Ankara, Türkiye

ORCID: 0000-0002-2323-7655

⁶ Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Tıbbi Biyokimya Ana Bilim Dalı,Doç.Dr. ,
Ankara, Türkiye

ORCID: 0000-0002-4234-8094

⁷Ankara Beştepe Aile Sağlığı Merkezi, Aile Hekimi, Dr.,
Ankara, Türkiye

ORCID: 0009-0008-2739-419X

ÖZET

Keten tohumu, vücut için yararlı birçok maddeyi bir arada bulunduran zengin içerikli bir besindir. İçeriğinde; omega-3 yağ asidi, alfa linolenik asit, lignan secoisolariciresinol diglukozit ve lifi aynı anda barındırır. İnsan vücudunda anti-oksidatif, anti-inflamatuar ve lipid modüle edici birçok işlevde görev alır. Keten tohumunun bu zengin içeriği onu “ süper gıda” olarak isimlendirmiş olup, çok sayıda biyoaktif bileşen ve sağlığı geliştirici faydalar sağlayan doğal kaynaklı bir gıda olarak sınıflandırmıştır. Vejetaryen ve vegan bireyler açısından da omega-3 barındırması açısından düzenli olarak tüketilmesi gereken besinlerden biri haline gelmiştir.

Ayrıca deri, kalp ve dolaşım sistemi, sindirim sistemi, nörolojik sistem ve bu sistemlerin patolojisi gibi birçok alanda keten tohumu tüketiminin faydaları çeşitli çalışmalarda görülmüştür. Keten tohumu cinsiyet hormonlarının düzeylerini de etkileyebildiği gibi menopoz dönemindeki hastaların bu döneme has yaşadığı olumsuz semptomlarını azalttığı görülmüştür. Bireylerin stres, depresyon ve anksiyete durumlarında azalmalar sağlayan keten tohumunun ruh sağlığı açısından etkisi önemsenmelidir. Dahası meme, prostat, kolorektal ve gastrointestinal kanserlere karşı bitki bazlı diyetlerin ve özellikle zengin içeriği sebebiyle keten tohumunun tüketilmesinin koruyucu etki gösterdiği düşünülmektedir. Günümüzde bulaşıcı olmayan hastalıkların yaygınlığı ve bu hastalıkların vücuda verdiği zarar da göz önüne alındığında bitkisel bir besinin bu sistemlere olan olumlu etkisi dikkate değer olmalıdır.

Bu derlemede keten tohumunu, içindeki bileşenleri ve bu besinin vücudumuzdaki sistemler ve bu sistemlerin etkilenmesiyle ortaya çıkan hastalıklar için yararlarını anlatmayı amaçladık. Herkesin kolaylıkla ulaşabileceği bu fitoterapötik besinin tüketiminin artırılmasının bize ne gibi faydalar sağladığını özetlemeye çalıştık.

Anahtar kelimeler: Keten tohumu, besin, kardiyovasküler, fitoterapi

ABSTRACT

Flaxseed is a nutrient-rich food that contains many beneficial substances for the body. It contains omega-3 fatty acid, alpha-linolenic acid, lignan secoisolariciresinol diglucoside and fiber simultaneously. It plays a role in many functions in the human body, including antioxidative, anti-inflammatory, and lipid-modulating properties. The rich content of flaxseed has led to it being termed a "superfood," as it is classified as a natural source of numerous bioactive compounds and health-enhancing benefits. For vegetarians and vegans, it is one of the foods that should be consumed regularly due to its omega-3 content.

In addition, various studies have shown the benefits of flaxseed consumption in areas such as skin, heart and circulatory system, digestive system, neurological system, and the pathology of these systems. Flaxseed can also influence the levels of sex hormones and has been found to reduce the negative symptoms experienced by patients in the menopausal period. Flaxseed's impact on mental health, including reductions in stress, depression, and anxiety, should be considered important. Moreover, plant-based diets, and especially the consumption of flaxseed due to its rich content, are thought to provide a protective effect against breast, prostate, colorectal, and gastrointestinal cancers. Given the prevalence of non-communicable diseases today and the harm they cause to the body, the positive impact of a plant-based food on these systems should be noted.

This review aims to describe the benefits of flaxseed, its components, and its advantages for our bodily systems and the diseases arising from their impact. We attempt to summarize the benefits we gain from increasing the consumption of this phytotherapeutic food, which is easily accessible to everyone.

Keywords: Flaxseed, nutrition, cardiovascular, phytotherapy

ETİK LİDERLİK VE SESSİZ İSTİFA ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL ADALETİN ROLÜ

THE ROLE OF ORGANIZATIONAL JUSTICE IN THE RELATIONSHIP BETWEEN ETHICAL LEADERSHIP AND QUIET QUITTING

Buse HAKVERDİ¹

¹Öğrenci, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Serdar BOZKURT²

²Prof. Dr, Yıldız Teknik Üniversitesi, İşletme

Sadiye OKTAY³

³Dr. Öğr. Üyesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İşletme

Özet

Araştırmanın ilk kavramı olan örgütsel adalet, çalışanların örgüt içindeki deneyimlerinin adil olup olmadığına ilişkin algılarını içermektedir (Tekin, 2023). Bu algı, çalışanların örgüt içindeki davranış, karar ve uygulamaları nasıl değerlendirdiğini ifade etmektedir. Örgütsel adalet genel olarak dört boyutta incelenir: Prosedür, dağıtım ve etkileşim adalet şeklindedir. Etkileşim adaleti kişiler arası adalet ve bilgi adaleti şeklinde iki kısımda incelenebilmektedir (Gazioğlu, 2018).

Araştırmanın ikinci kavramı ise sessiz istifadır. Sessiz istifa özellikle pandemi ile birlikte karşımıza çıkan güncel iş yaşamı ile birlikte sıklıkla dile getirilen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kavram, çalışanın işini bırakmadığını ancak örgüte olan bağlılığını kaybettiğini ve performansının düşmeye başladığını gösteren bir durumu ifade etmektedir (Gün, 2024). Çalışanlar fiziksel olarak çalışmaya devam etmektedir ancak duygusal katılımları ve motivasyonları düşmüş durumdadır. Sessiz istifanın belirtileri arasında işe olan ilginin azalması, katılımın azalması ve iş performansının azalması yer alabilir.

Araştırmanın son kavramı olan etik liderlik ise, liderlerin adaleti, doğruluğu ve dürüstlüğü vurgulayarak çalışanları etkileyen bir liderlik tarzı olarak ifade edilmektedir (Yıldız, 2019). Etik liderler, açık iletişim, şeffaflık, katılımcı karar alma ve empatik davranışlar gibi değerleri teşvik ederler. Bu liderler, örgüt içinde adil ve doğru davranışlar sergileyerek çalışanların güvenini kazanır ve örgütsel adaletin sağlanmasına katkıda bulunurlar. Ayrıca etik liderlik, çalışanların değerlerini ve etik standartları benimsemelerine yardımcı olarak örgüt kültürüne temel teşkil eder. Bu da sessiz istifa gibi olumsuz sonuçların önüne geçmesine yardımcı olabilir.

Araştırmanın temel sorunsalı, etik liderlik ve sessiz istifa arasındaki ilişkide örgütsel adaletin nasıl bir rol oynadığının incelenmesidir. Bu çerçevede araştırmada modeline yönelik temel önerme şu şekilde ortaya konulmuştur.

Önerme 1: Etik liderlik ile sessiz istifa arasındaki ilişkide örgütsel adalet rolü olduğu önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik Liderlik, Örgütsel Adalet, Sessiz İstifa

ABSTRACT

The first concept of the research, organizational justice, includes employees' perceptions of whether their experiences within the organization are fair. (Tekin, 2023). This perception expresses how employees evaluate the organization's behavior, decisions, and practices. Organizational justice is generally examined in procedural, distributive, and interactional dimensions. Interactional justice can be discussed in two parts: informational and interpersonal justice (Gazioğlu, 2018). The second concept of the research is silent resignation. Quiet quitting is frequently mentioned, especially with the current business life that emerges with the pandemic. This concept refers to a situation that shows that the employee has not quit their job but has lost their commitment to the organization, and their performance begins to decline. (Gün, 2024).

Employees continue to work physically, but their emotional engagement and motivation have decreased. Symptoms of *quiet quitting* may include reduced interest in work, decreased engagement, and decreased job performance. Ethical leadership, the last concept of the research, is expressed as a leadership style that affects employees by emphasizing leaders' justice, accuracy, and honesty (Yıldız, 2019). Ethical leaders promote open communication, transparency, participatory decision-making, and empathetic behaviors. These leaders gain employees' trust by exhibiting fair and correct behavior within the organization and contribute to ensuring organizational justice. In addition, ethical leadership forms the basis of organizational culture by helping employees adopt values and moral standards. This can help prevent negative consequences such as *quiet quitting*. The research's main problem is examining organizational justice's role in the relationship between ethical leadership and *quiet quitting*. In this context, the basic proposition for the model in the research is put forward as follows.

Proposition 1: Organizational justice is suggested to play a role in the relationship between ethical leadership and quiet quitting.

Key Words: Ethical Leadership, Organizational Justice, Quiet Quitting

OTEL İŞLETMESİ ÇALIŞANLARIN İŞYERİ ARKADAŞLIK DÜZEYLERİNİN ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞMELERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF WORKPLACE FRIENDSHIP LEVELS OF HOTEL BUSINESS
EMPLOYEES ON ORGANIZATIONAL IDENTIFICATION

Ahmet AKNAR¹

¹Öğr. Gör. Dr., Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Otel, Lokanta ve
İkram Hizmetleri Bölümü, Çorum, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1577-5488>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, otel işletmesi çalışanların aralarındaki arkadaşlık derecesinin örgütsel özdeşleşme düzeylerine etkisini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket formu vasıtasıyla Ankara, Çorum, Amasya, Samsun illerinde faaliyet gösteren otel işletmelerinin 395 çalışanından elde edilen veri ile analizler gerçekleştirilmiştir. Anket formu hazırlanırken Mael ve Ashforth'tan (1992) tarafından geliştirilen örgütsel özdeşleşme ölçeği ile Nielsen, Jex ve Adams (2000) tarafından geliştirilen işyeri arkadaşlığı ölçeğinden yararlanılmıştır. Ölçüm "1= Kesinlikle Katılmıyorum ve 7= Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde gerçekleştirilmiştir. Örgütsel özdeşleşme ölçeğine ilişkin güvenilirlik katsayısı ,846 ve işyeri arkadaşlığı ölçeğinin güvenilirlik katsayısı ,902 olarak hesaplanmıştır. Analizlere geçilmeden önce her bir ifadenin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek verilerin normalite varsayımını karşıladıkları ortaya konulmuştur. Korelasyon analizi sonucunda örgütsel özdeşleşme ile işyeri arkadaşlığı arasında ,644, örgütsel özdeşleşme ile arkadaşlık değeri arasında ,625 ve örgütsel özdeşleşme ile arkadaşlık kurma fırsatı arasında ,568 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. İşyeri arkadaşlığının alt boyutları ile gerçekleştirilen çoklu regresyon analizi sonucunda ise arkadaşlık değeri ($\beta = ,416$) ve arkadaşlık kurma fırsatının ($\beta = ,235$) örgütsel özdeşleşme üzerinde anlamlı etkiye ($R^2 = ,419$) sahip oldukları ortaya konulmuştur. Bu sonuçlar bir çok bireysel ve örgütsel çıktının öncüsü olan örgütsel özdeşleşmenin artırılmasında işyerindeki arkadaşlık ilişkilerinin önemli olduğunu ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Otel işletmesi çalışanları, işyeri arkadaşlığı, örgütsel özdeşleşme

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the effect of the degree of friendship between hotel employees on their organizational identification levels. The data obtained from 395 employees of hotel companies operating in Ankara, Çorum, Amasya, Samsun provinces were analyzed through the questionnaire form prepared for this purpose. While preparing the questionnaire form, the organizational identification scale developed by Mael and Ashforth (1992) and the workplace friendship scale developed by Nielsen, Jex and Adams (2000) were used. The measurement was carried out as "1= Strongly Disagree and 7= Strongly Agree". The reliability coefficient of the organizational identification scale was calculated as .846 and the reliability coefficient of the workplace friendship scale was calculated as .902. Before proceeding to the analyses, skewness and kurtosis values of each statement were examined and it was revealed that the data met the normality assumption. As a result of the correlation analysis, significant positive relationships were found between organizational identification and workplace friendship at the level of ,644, between organizational identification and friendship value at the level of ,625, and between organizational identification and opportunity to establish friendship at the level of ,568. As a result of the multiple regression analysis conducted with the sub-dimensions of workplace friendship, it was revealed that friendship value ($\beta= ,416$) and opportunity to establish friendship ($\beta= ,235$) had a significant effect ($R^2=419$) on organizational identification. These results indicate that friendship relationships in the workplace are important in increasing organizational identification, which is the precursor of many individual and organizational outcomes.

Keywords: Hotel business employees, workplace friendship, organizational identification

KOBİ KREDİLERİNİN GELİŞİMİ

THE DEVELOPMENT OF SME LOANS

Doç. Dr. Fikret KARTAL ¹

¹Doç. Dr., Ostim Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonomi Bölümü,
Ankara, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2354-8621>

ÖZET

Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ), üretim, ihracat, istihdam gibi alanlarda ekonomiye önemli katkılar sunmakta olup, banka kredileri KOBİ'lerin gelişimi ve faaliyetlerinin devamlılığı için önemli bir kaynak niteliğindedir. Bu çalışmada, 2013-2023 döneminde KOBİ'lere kullanılan banka nakdî kredilerinin değişimi ve KOBİ'lerin kendi içindeki sınıflandırmasına göre (mikro, küçük işletme, orta ölçekli işletme) kredilerin dağılımı ve gelişimi açıklanmaktadır. Çalışmada yıla yaygın ortalama büyüklükler kullanılmıştır. 2013-2023 döneminde bankacılık sektörünün ortalama nakdî kredi tutarı %932'lik artışla 10 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde KOBİ kredileri ise %1.041 oranında yükselerek 2,8 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Kredilerdeki artış, geleneksel olmayan ekonomi politikalarının oluşturduğu ortamda yükselen enflasyon, negatif reel faiz ve genişletici adımların etkisiyle 2021'den itibaren daha belirgindir. KOBİ kredilerinin toplam nakdî krediler içindeki payı 2013 yılında %25,3 iken, 2023 yılında %28 ile dönemin en yüksek oranına ulaşmıştır. KOBİ kredileri içinde en yüksek artış mikro kredilerde (%1.229) meydana gelmiştir. KOBİ kredilerinde zamanla mikro kredilerin payı artarken (%26,8'den %31,2'ye), küçük ölçekli işletmelerin payı küçük bir artışla benzer düzeyde kalmış (%32 dolayında), orta ölçekli işletme kredilerinin payı ise %41,7'den %36,3'e gerilemiştir. 2023 yılında KOBİ kredilerinde takipteki kredi rasyosu %1,9'dur. Toplam KOBİ kredi müşteri sayısı içinde mikro kredi müşteri sayısının payı %75,5'den %86,6'ya yükselmiştir. 2017 yılında en yüksek sayıya ulaşan küçük ve orta ölçekli kredili müşteri sayısında sonraki yıllarda ve özellikle 2023 yılında meydana gelen gerileme dikkat çekicidir. KOBİ kredilerinin toplam nakdî kredilerden aldığı pay bu işletmelerin istihdam, ciro, ihracat payından daha düşük düzeydedir. Bankaların bu nitelikteki işletmelerden talep ettikleri teminat ve koşullar dikkate alındığında, Kredi Garanti Fonu ve KOSGEB aracılığıyla KOBİ'lere sunulan destek ve teşvik mekanizmalarının bankalardan alınan kredilerin tutar olarak artırılması ve prosedürlerin hızlandırılması bakımından önem taşımaya devam ettiği belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, Nakdî Krediler, Bankacılık Sektörü

ABSTRACT

Small and medium-sized enterprises (SMEs) make significant contributions to the economy in areas such as production, exports, and employment, with bank loans serving as an important source for the development and continuity of SME activities. This study explains the changes in bank cash loans extended to SMEs during the period from 2013 to 2023. The distribution and development of loans according to the classification of SMEs within themselves (micro, small, medium-sized enterprises) are presented. Yearly average sizes are used in the study. During the period from 2013 to 2023, the average cash loan amount in the banking sector reached 10 trillion TL with a 932% increase. Meanwhile, SME loans increased by 1,041%, reaching 2.8 trillion TL. The increase in loans became more pronounced from 2021 onwards, influenced by rising inflation, negative real interest rates, and expansionary measures in the environment created by unconventional economic policies. The share of SME loans in total cash loans was 25.3% in 2013, reaching the highest level of the period at 28% in 2023. The highest increase in SME loans occurred in microloans (1,229%). Over time, the share of microloans increased (from around 26.8% to 31.2%), while the share of small enterprise loans remained relatively stable (around 32%), and the share of medium-sized enterprise loans decreased from 41.7% to 36.3%. In 2023, the non-performing loan ratio for SME loans was 1.9%. While the share of microloan customers in the total SME loan customer base increased from 75.5% to 86.6%. The decline in the number of small and medium-sized loan customers, which reached its peak in 2017, is particularly noteworthy in subsequent years, especially in 2023. The share of SME loans from total cash loans is lower than its employment, turnover, and export shares. Considering the collateral and conditions required by banks from such enterprises, it can be noted that support and incentive mechanisms provided to SMEs through the Credit Guarantee Fund and KOSGEB continue to be important for increasing the amount of loans obtained from banks and expediting procedures.

Keywords: SME, Cash Loans, Banking Sector

İMALAT SANAYİNİN GELİŞİMİ VE NAKDİ KREDİLER

THE DEVELOPMENT OF MANUFACTURING INDUSTRY AND CASH LOANS

Doç. Dr. Fikret KARTAL ¹

¹Doç. Dr., Ostim Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonomi Bölümü,
Ankara, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2354-8621>

ÖZET

Ekonomik büyüme ve kalkınmada tartışmasız bir yeri bulunan imalat sanayinin gelişimine ilişkin olarak öne çıkarılan faktörler arasında uygun koşullarda finansman imkânlarının sunulması da yer almaktadır. Bu çalışmada, son on yıllık dönemde (2014-2023) imalat sanayinin gelişimi ve bankalarca imalat sanayine kullanılan nakdî krediler arasındaki ilişki sunulmaktadır. 2014-2023 döneminde cari fiyatlarla GSYH %1.179 ve imalat sanayi hasılası %1.380, imalat sanayine kullanılan nakdî kredilerin ortalama büyüklüğü %859 oranında genişlemiştir. 2014-2023 dönemine konu on yılın ortalama imalat sanayi reel büyümesi %5,1, ortalama GSYH reel büyümesi %4,9'dur. Bu dönemde imalat sanayinin GSYH içindeki payı %16,8'den %19,4'e yükselmiştir. 2021 yılından itibaren enflasyondaki keskin artış, öngörülebilirliğin kaybı ve yatırım ufkunun zayıflaması kredilerin vade profilinde değişime neden olmuştur. Kısa vadeli imalat sanayi kredilerin toplam sorunsuz krediler içindeki payı 2014 yılında %48,5 iken, 2023 yılında %51,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. İmalat sanayine kullanılan kredilerin imalat sanayi hasılasına oranı 2014 yılında %65,9 iken, 2020 yılında %70,7'ye yükselmiş, sonraki yıllarda gerilemiş ve 2023 yılında %42,7 ile incelenen dönemin en düşük düzeyine keskin şekilde düşmüştür. İmalat sanayi hasılası ve kredi hacmi arasındaki korelasyon katsayısı 1 düzeyine oldukça yakın olup, bu durum iki değişken arasındaki yakın pozitif ilişkiye işaret etmektedir. Kredilerin imalat sanayi hasılası içindeki payı ile imalat sanayi hasılasının GSYH içindeki payı arasındaki korelasyon katsayısı orta ve negatif düzeyde olup, bu durum kredilerin payı azalırken imalat sanayinin GSYH içindeki payının artığına işaret etmektedir. Kredilerin imalat sanayi hasılası içindeki payı ile imalat sanayi reel büyümesi arasındaki ilişki incelendiğinde, korelasyon katsayısının sıfıra yakın düşük pozitif değer aldığı, dolayısıyla iki değişken arasındaki ilişkinin çok zayıf olduğu belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: İmalat Sanayi, Nakdî Krediler, Bankacılık Sektörü

ABSTRACT

Among the highlighted factors in the development of the manufacturing industry, which undoubtedly holds a significant place in economic growth and development, is the financing opportunities under favorable conditions. This study presents the relationship between the development of the manufacturing industry and cash loans extended to the manufacturing industry by banks over the past decade (2014-2023). During the period under review, at current prices, GDP increased by 1,179%, manufacturing industry output by 1,380%, and the average size of cash loans given to the manufacturing industry expanded by 859%. The average real growth of the manufacturing industry over the ten-year period was 5.1%, while the average real GDP growth was 4.9%. The share of the manufacturing industry in GDP increased from 16.8% to 19.4% during this period. Sharp increases in inflation since 2021, loss of predictability, and weakening investment prospects have led to changes in the maturity profile of loans. The share of short-term manufacturing industry loans in total performing loans increased from 48.5% in 2014 to 51.4% in 2023. The ratio of loans extended to the manufacturing industry to manufacturing industry output increased from 65.9% in 2014 to 70.7% in 2020, declined in subsequent years, and sharply dropped to 42.7% in 2023, marking the lowest level in the period under review. The correlation coefficient between manufacturing industry output and loan volume is very close to 1, indicating a close positive relationship between the two variables. The correlation coefficient between the share of loans in manufacturing industry output and the share of manufacturing industry output in GDP is moderate and negative, suggesting an increase in the share of manufacturing industry output in GDP as the share of loans decreases. When examining the relationship between the share of loans in manufacturing industry output and manufacturing industry real growth, the correlation coefficient is close to zero, indicating a very weak relationship between the two variables.

Keywords: Manufacturing Industry, Cash Loans, Banking Sector

JEOPOLİTİK RİSK VE CO₂ EMİSYONU İLİŞKİSİ: TÜRKİYE'DEN AMPİRİK KANITLAR

THE RELATIONSHIP BETWEEN GEOPOLITICAL RISK AND CO₂ EMISSIONS: EMPIRICAL EVIDENCE FROM TURKEY

Serhat ÇAMKAYA¹

¹Dr, Öğr, Üyesi, Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Kars, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4373-1922>

İbrahim Halil POLAT²

² Dr. Öğr. Üyesi, Hakkâri Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Hakkari, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9785-160X>

ÖZET

Artan CO₂ emisyonları ve bunun tetiklediği küresel ısınma ve iklim değişikliği olgusu, günümüz dünyasının karşılaştığı en önemli sorunların başında gelmektedir. Bu açmazın temel nedeni, iklim değişikliğinin getirdiği sorunların etki alanının çok geniş alana yayılmasıdır. Bu, seller ve kuraklıklar gibi olayların yanı sıra milyonlarca insanın göçe zorlanması, yoksulluğun ve açlığın artması, türlerin yok olması, buzulların erimesi, sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlere erişimde zorluklar yaşanması, eşitsizliklerin derinleşmesi, ekonomik ilerlemenin engellenmesi ve hatta savaşların başlaması gibi sonuçlar doğurabilir. Bu yüzden, araştırmacılar CO₂ emisyonlarını etkileyen unsurları sıklıkla araştırmaktadır. Önceki literatüre bakıldığında, araştırmacıların jeopolitik riskin CO₂ emisyonu üzerindeki etkisini yeterince araştırmadığı ve literatürde bu konuyla ilgili bir boşluğun olduğu görülmektedir. Bilhassa, Türkiye'nin yıllardır savaş halinde olan ülkelerle sınırda olması ve jeopolitik konumu, ülkenin sosyal, ekonomik ve çevresel durumunu önemli ölçüde etkilemektedir. Bu nedenle, Türkiye'nin jeopolitik riskinin çevre üzerindeki etkisini belirlemek son derece önemlidir. Bu bağlamda, bu çalışmanın temel amacı 1985-2022 döneminde Türkiye için çevresel Kuznets eğrisi (EKC) hipotezi çerçevesinde jeopolitik riskin CO₂ emisyonu üzerindeki etkisini incelemektir. Çalışmada, ayrıca değişken yanlılığından kaçınmak için ticari açıklığın de etkisi test edilmiştir. ARDL sınır testinin kullanıldığı çalışmadan elde edilen ampirik bulgular, Türkiye'de EKC hipotezinin geçerli olduğunu, jeopolitik riskin CO₂ emisyonunu azalttığını ve ticari açıklığın CO₂ emisyonu üzerinde istatistikî olarak herhangi bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Bu bulgulara dayanarak, her ne kadar jeopolitik risk arttığında CO₂ azalsada uzun vadeli büyüme için jeopolitik risk minimize edilmelidir. Türkiye, jeopolitik riski azaltmak için uluslararası barış sözleşmeleri imzalamalıdır. İkincisi, Türkiye'nin de dahil olduğu uluslararası kuruluşlar (örneğin BM) ülkeler arasındaki çatışmaları çözmek için programlar başlatmalıdır. Üçüncüsü; Türkiye'nin, yenilenebilir enerji tüketimi gibi CO₂ emisyonlarını azaltabilecek diğer önlemleri de bulmalıdır. Ayrıca, yenilenebilir malların (örneğin sermaye ve nihai mallar) ithalatında vergi muafiyetleri sunmalıdır. Yenilenebilir enerji tüketiminin kullanımında da teşvikler verilmelidir. Politika yapıcılar ayrıca AR-GE, yenilikler ve temiz enerji yatırımlarını teşvik etmelidir.

Anahtar Kelimeler: CO₂ emisyonu, jeopolitik risk, EKC hipotezi, Türkiye.

ABSTRACT

The phenomenon of increasing CO₂ emissions and the resulting global warming and climate change is one of the most pressing issues facing the world today. The fundamental reason for this dilemma is the wide-reaching impact of the problems brought about by climate change. This can result in events such as floods and droughts, as well as millions of people forced migration, increased poverty and hunger, species extinction, melting of glaciers, difficulties in accessing basic services such as health and education, deepening inequalities, hindered economic progress, and even the outbreak of wars. Therefore, researchers frequently study the factors influencing CO₂ emissions. Previous literature indicates that researchers have not adequately investigated the impact of geopolitical risk on CO₂ emissions and there is a gap in the literature on this topic. Particularly, Turkey's bordering of countries in conflict for years and its geopolitical position significantly affect the country's social, economic, and environmental situation. Hence, determining Turkey's geopolitical risk impact on the environment is crucial. In this context, the main aim of this study is to examine the impact of geopolitical risk on CO₂ emissions in Turkey within the framework of the environmental Kuznets curve (EKC) hypothesis for the period 1985-2022. Additionally, the effect of trade openness is tested to avoid variable bias. The empirical findings obtained from the study using the ARDL bounds test indicate that the EKC hypothesis is valid in Turkey, geopolitical risk reduces CO₂ emissions, and trade openness statistically has no effect on CO₂ emissions. Based on these findings, firstly, even though CO₂ decreases when geopolitical risk increases, geopolitical risk should be minimized for long-term growth. Turkey should sign international peace treaties to reduce geopolitical risk. Secondly, international organizations in which Turkey is involved (e.g. UN) should initiate programs to resolve conflicts between countries. Thirdly, Turkey should explore other measures to reduce CO₂ emissions, such as renewable energy consumption. Additionally, tax exemptions should be provided for the import of renewable goods. Incentives should also be given for the use of renewable energy consumption. Policymakers should also promote R&D, innovations, and clean energy investments.

Keywords: .CO₂, Geopolitical Risk, EKC, Hypothesis, Turkey

SOSYAL MEDYANIN HEDONİK TÜKETİM ÜZERİNDE ETKİSİ THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON HEDONIC CONSUMPTION

Hayriye GÜNEŞ

Öğrenci, Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Reklamcılık Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-7528-3699>

ÖZET

Üretilen malların ve hizmetlerin ihtiyaç doğrultusunda kullanılması olarak tanımlanan tüketim, insan yaşamında daima önemli bir rol oynamıştır. Ancak günümüzde tüketim, fiziksel ihtiyaçların yanı sıra psikolojik gereksinimleri de içermektedir. Tüketiciler, haz odaklı bir yaklaşımı benimseyerek ihtiyaç duymadıkları ürünleri satın alma eğiliminde olabilmekte. Ekonomik gücün artması ve yaşamın hızlanmasıyla birlikte, insanlar daha iyi hissettikleri ve daha yüksek refah seviyelerine sahip bir yaşam tarzına geçiş yapmışlardır. Bu durum, insanların sadece temel alışveriş ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp aynı zamanda çeşitli duyguları ve zevkleri de içeren hedonistik tüketimi tercih etmelerine neden olmuştur. Bu durum, psikolojik tatmin elde etmek amacıyla çeşitli tüketim davranışlarını bilinçsizce sergilemelerine yol açmaktadır. Alışveriş deneyimini en etkili kılan platformlardan biri de sosyal medya olarak öne çıkmaktadır. Sosyal medya kullanımının hızla yaygınlaşması sonucunda markalar, yeni pazarlama stratejileri denemeye başlamışlardır. Bu da Hedonik tüketimin pazarlama endüstrisinde büyük bir öneme sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, sosyal medyanın hedonik tüketim üzerine etkisini araştırmaktır. Bu amaçla, nicel araştırma yöntemi kullanılarak literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen bulgular, sosyal medyanın hedonik tüketim üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu göstermektedir. Tüketiciler, sosyal medyada karşılaştıkları hikaye anlatıcılığı ile harmanlanmış içeriklerden ve bu içeriklerin yansıttığı yaşam tarzı veya kişilikten etkilenmekte, bu durum da mal ve hizmetlere karşı tutumlarını belirlemektedir. Sonuç olarak sosyal medya, satın alınan ürünlerin kullanım değeri, sağladığı statü ve aidiyet duygusuyla hedonik tüketimi destekleyen önemli bir platform olarak öne çıkmaktadır. Tüketicilerin kişiliklerini, statülerini, aidiyet duygularını ve servetlerini tüketim yoluyla sosyal medyada ifade ettikleri ve sosyal medyanın bu ifade biçimine olanak sağladığı sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda, sosyal medya platformlarının, reklam faaliyetleri yoluyla bilinçsiz tüketicilerin hedonik tüketim alışkanlıklarını edinmesine yol açtığı anlaşılmaktadır. Sosyal medya platformları, kullanıcılara hemen alışveriş yapma, fiyat karşılaştırma, görüş bildirme gibi olanaklar sunarak insanların güvenini kazanmakta ve onları hedonik alışveriş yapmaya teşvik etmektedir. Bu durum, sosyal medya kullanımının ve reklamlarının hedonik tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkilediği anlamına geldiği sonucuna varılmaktadır. Bu çalışma, tüketicilerin alışveriş kararlarını verirken makul bir sebep veya mantık temeline dayandıklarını ve tüketicilerin fayda ve keyif elde etmenin yanı sıra sahip oldukları

zenginlikleri ve sosyal konumlarını sosyal mecralarda sergilemek için hedonik tüketim yaptıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Hedonik Tüketim, Tüketici Davranışı, Online Alışveriş, Sosyal Medya Pazarlaması, Tüketim Kültürü.

ABSTRACT

Consumption, defined as the use of produced goods and services according to needs, has always played a significant role in human life. However, nowadays, consumption encompasses not only physical needs but also psychological ones. Consumers tend to adopt a pleasure-oriented approach, leading them to purchase goods they do not necessarily need. With the increase in economic power and the acceleration of life, people have transitioned to a lifestyle where they feel better and have higher levels of prosperity. This situation causes individuals not only to meet their basic shopping needs but also to prefer hedonistic consumption, which includes various emotions and pleasures. Consequently, this situation leads to the unconscious display of various consumption behaviors to achieve psychological satisfaction. One of the most effective platforms in shaping the shopping experience is social media. As the use of social media has rapidly expanded, brands have begun to experiment with new marketing strategies. This also demonstrates the significant importance of hedonistic consumption in the marketing industry. The aim of this study is to investigate the impact of social media on hedonistic consumption. To achieve this goal, a quantitative research method was employed through a literature review. The findings indicate that social media has a negative effect on hedonistic consumption. Consumers are influenced by the storytelling and blended content they encounter on social media, shaping their attitudes towards goods and services. Consequently, social media emerges as a significant platform supporting hedonistic consumption due to the perceived value, status, and sense of belonging provided by purchased products. It is concluded that consumers express their personalities, statuses, sense of belonging, and wealth through consumption on social media platforms, facilitated by the expression format offered by social media. In this context, it is understood that social media platforms contribute to the acquisition of hedonistic consumption habits by unconscious consumers through advertising activities. By offering opportunities such as instant shopping, price comparison, and expressing opinions, social media platforms gain the trust of individuals and encourage them to engage in hedonistic shopping. Therefore, it is concluded that the use of social media and advertisements negatively affect hedonistic consumption habits. This study demonstrates that consumers base their shopping decisions on rational reasons or logic, and they engage in hedonistic consumption not only to derive benefits and pleasure but also to showcase their wealth and social status on social media platforms.

Keywords: Social Media, Hedonistic Consumption, Consumer Behavior, Online Shopping, Social Media Marketing, Consumer Culture

POSSIBLE CONSEQUENCES OF UN SECURITY COUNCIL RESOLUTION 2728 (2024)

Selcen ERDAL

Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı,
Konya, Türkiye

ABSTRACT

Israel has been continuing military operations in the Gaza Strip since 7 October 2023. The operations, which are claimed to be conducted by Israel under Article 51 of the United Nations (UN) Charter, reveal a great tragedy in which genocide, crimes against humanity and war crimes have been committed. As a matter of fact, it is stated that more than 32 thousand Palestinians, mostly women and children, have lost their lives, approximately 1.7 million Palestinians have been displaced and the entry of humanitarian aid to the region has been blocked.

Faced with this situation, South Africa applied to the International Court of Justice on 29 December 2023 with demands including the immediate cessation of Israeli operations in the Gaza Strip. Although the Court did not explicitly use the term "ceasefire" in its order dated 26 January 2024, it envisaged measures to ensure a complete cessation of attacks on civilians and civilian settlements, but the requirements of this binding order were not fulfilled by Israel.

In response, the UN Security Council adopted Resolution 2728 of 25 March 2024, demanding an "immediate ceasefire" in Gaza for the duration of Ramadan and humanitarian access to meet medical and other humanitarian needs. On the other hand, it is observed that Israel, which has systematically violated international law and previous UN resolutions, has maintained the same position. From this point of view, it is necessary to determine the methods envisaged by international law for the implementation of this resolution.

Keywords: United Nations Security Council, Resolution 2728, Gaza Strip, Israel, Ceasefire.

BİREYSEL BAŞVURU YOLUNDA PİLOT KARAR USULÜNÜN ETKİNLİĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

AN EXAMINATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE PILOT-JUDGMENT PROCEDURE IN INDIVIDUAL APPLICATION

Murat AÇIL

Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0333-3121>

ÖZET

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 75'inci maddesi uyarınca "Bölümler, bir başvurunun yapısal bir sorundan kaynaklandığını ve bu sorunun başka başvurulara da yol açtığını tespit etmeleri ya da bu durumun yeni başvurulara yol açacağını öngörmeleri hâlinde, pilot karar usulünü uygulayabilirler". Pilot karar mekanizması, yapısal bir sorundan kaynaklanan benzer nitelikteki başvuruların bütünü hakkında ihlal kararı verilmesi yerine söz konusu başvuruların ihlale sebebiyet veren kamu mercileri tarafından çözüme kavuşturulmasına ve bu suretle ihlalin kaynağının ortadan kaldırılarak yapısal sorunun düzeltilmesine hizmet etmektedir. Anayasa Mahkemesi bu usulde, benzer nitelik taşıyan başvurulardan birisini inceleyerek karara bağlamakta ve aynı yapısal sorundan kaynaklanan diğer başvuruların incelenmesini takdir ettiği belli bir süre için ertelemektedir. Pilot kararda, ihlale yol açan yapısal sorun açıkça ortaya konulmakta ve bu sorunun çözümü için alınması gereken tedbirlere vurgu yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, pilot karar mekanizmasını ilk kez 30.05.2019 tarihli Y.T. başvurusu kararında uygulamış ve şu ana dek toplam beş kez bu mekanizmayı işletmiştir. Mahkeme, pilot karar usulüne genellikle ihlalin doğrudan kanun hükmünden kaynaklandığı durumlar için başvurmaktadır. Bu kararlarda, ihlale yol açan kanun hükmünün değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması yahut yeni bir hüküm oluşturması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bildirimde bulunulmuştur. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi, kendisine bildirilen beş kararın üçünde, tespit edilen yapısal sorunun çözümü için gerekli olan yasal düzenlemeleri henüz gerçekleştirmemiştir. Bu olgu, pilot karar mekanizmasının işlevselliğini ve etkinliğini sorguya açık hâle getirmektedir. Bu çalışmada, öncelikle pilot karar mekanizması hakkında genel bilgilere yer verilecek olup ardından Anayasa Mahkemesi'nin verdiği kararlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bu kararlara ilişkin tutumu çerçevesinde pilot karar mekanizmasının işlevselliği araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pilot Karar, Anayasa Mahkemesi, Bireysel Başvuru, Yapısal Sorun, Yasama Organına Çağrı Kararları

ABSTRACT

According to Article 75 of the Constitutional Court's Rules of Procedure, “The Sections may apply the pilot judgment procedure if they determine that an application arises from a structural problem and that this problem has led to other applications or is expected to lead to new applications.” The pilot judgment mechanism serves to address structural issues by encouraging the relevant public authorities to resolve similar applications arising from the same source of violation, instead of issuing violation judgments for each individual case. By doing so, it aims to eliminate the cause of the violation, thereby correcting the underlying structural problem. In this procedure, the Constitutional Court examines and decides on one of the similar applications, then postpones the examination of other applications arising from the same structural issue for a specified period that it deems appropriate. In a pilot judgment, the structural problem causing the violation is clearly identified, and the necessary measures to address and resolve the issue are emphasized.

The Constitutional Court applied the pilot judgment mechanism for the first time in the Y.T. application decision on May 30, 2019, and to date, it has used this mechanism a total of five times. The Court generally employs the pilot judgment procedure in cases where the violation directly stems from a provision of the law. In these judgments, the Court has notified the Grand National Assembly of Turkey to either amend, repeal, or create a new provision to address the legal clause that caused the violation. However, in three of the five judgments communicated to it, the Grand National Assembly of Turkey has not yet implemented the legislative changes necessary to address the identified structural issues. This situation raises questions about the functionality and effectiveness of the pilot judgment mechanism. In this study, general information about the pilot judgment mechanism will be provided initially, followed by an examination of the functionality of the pilot judgment mechanism in the context of the decisions made by the Constitutional Court and the response of the Grand National Assembly of Turkey to these decisions.

Keywords: Pilot Judgment, Constitutional Court, Individual Application, Structural Problem,

7406 SAYILI KANUNLA GETİRİLEN DEĞİŞİKLİKLERİN TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE AMENDMENTS INTRODUCED BY LAW NUMBER 7406 IN
TERMS OF GROUNDS FOR DISCRETIONARY MITIGATION

İlbilge Selcen PEKER

Arş. Gör., KTO Karatay Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1585-4098>

ÖZET

Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7406 sayılı Kanun, 27.05.2022 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun, özellikle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda önemli değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerden birisi de Türk Ceza Kanunu'nun 62. maddesinde hüküm altına alınan takdiri indirim nedenleri olmuştur. Yapılan değişiklikten önce Türk Ceza Kanunu'nun 62. maddesinin 2. fıkrasında "*Takdiri indirim nedeni olarak, failin geçmişi, sosyal ilişkileri, fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışları, cezanın failin geleceği üzerindeki olası etkileri gibi hususlar göz önünde bulundurulabilir. Takdiri indirim nedenleri kararda gösterilir*" hükmü yer almaktaydı. 7406 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile, bu fıkra da yer alan "*sürecindeki davranışları*" ifadesi "*sürecindeki pişmanlığını gösteren davranışları veya*" şeklinde değiştirilmiş, "*gibi hususlar*" ifadesi madde metninden çıkartılmış, "*ancak failin duruşmadaki mahkemeyi etkilemeye yönelik şekli tutum ve davranışları takdiri indirim nedeni olarak dikkate alınmaz*" cümlesi ise fıkra metnine dâhil edilmiştir. Ayrıca fıkranın son cümlesinde yer alan "*kararda gösterilir*" ifadesi "*kararda gerekçeleriyle gösterilir*" şeklinde değiştirilmiştir.

7406 sayılı Kanununun 1. maddesiyle yapılan değişikliğin dört temel sonucu bulunmaktadır. İlk olarak "*gibi hususlar*" ifadesi madde metninden çıkartıldığı için önceden örnek kabilinden sayılmış olan takdiri indirim nedenleri artık sınırlı sayıdadır. Dolayısıyla mahkemenin kanunda öngörülenler dışındaki bir nedene dayanarak takdir hakkını kullanabilmesi mümkün değildir. İkinci olarak failin fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışları nedeniyle cezasının indirilebilmesi için bu davranışlarının muhakkak pişmanlığını göstermesi gerekmektedir. Üçüncü olarak tamamen mahkemeyi etkileme amacı taşıyan davranışlar takdiri indirim nedeni olarak kabul edilemeyecektir. Dördüncü olarak fıkra metnine eklenen "*gerekçeleriyle*" ifadesi ile bu nedenlerin uygulanma ve uygulanmama sebeplerinin kararda gerekçeli olarak gösterilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu çalışmada 7406 sayılı Kanunla getirilen değişiklikler, takdiri indirim nedenleri ile sınırlı şekilde ele alınmış ve söz konusu değişikliklerin yerindeliği doktrinde ileri sürülen görüşler çerçevesinde tartışılmıştır. Ayrıca Türk Ceza Kanununun 62. maddesinin 2. fıkrasında yapılan değişikliklerin sonuçlarının neler olduğu açıklanmış ve yargı uygulaması üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: takdiri indirim nedenleri, cezanın belirlenmesi ve bireyselleştirilmesi, failin kişiliği, 7406 sayılı Kanun değişikliği.

ABSTRACT

Law on Amendments to the Turkish Criminal Code and Certain Laws (No. 7406) entered into force on May 27, 2022. The aforementioned Law has made significant amendments to the Turkish Criminal Code (No. 5237). One of these amendments is the grounds for discretionary mitigation under Article 62 of the Turkish Criminal Code. Before the amendment, paragraph 2 of Article 62 of the Turkish Criminal Code contained the following provision: *"In the evaluation of discretionary mitigation, the perpetrator's past, social relations, behavior after the act and during the trial, the possible effects of the punishment on the future of the perpetrator and similar issues may be taken into consideration. The reasons for any discretionary mitigation are to be stated in the judgement"*. With Article 1 of the Law No. 7406, the phrase *"behavior after the act and during the trial"* in this paragraph was changed to *"behavior showing remorse after the act and during the trial or"*, the phrase *"similar issues"* was removed from the text of the article, and the sentence *"however, the perpetrator's formal attitudes and behaviors aimed at influencing the court in the trial are not taken into account as a ground for discretionary reduction"* was included in the text of the paragraph. In addition, the phrase *"are to be stated in the judgement"* in the last sentence of the paragraph has been changed as *"are to be stated in the judgements with its justifications"*.

The amendment made by Article 1 of Law No. 7406 has four main consequences. Firstly, since the expression *"similar issues"* has been removed from the text of the article, the grounds for discretionary reduction, which were previously listed by way of example, are now limited in number. Therefore, it is not possible for the court to exercise its right of discretion based on a reason other than those stipulated in the law. Secondly, in order for the punishment to be reduced due to the behavior of the perpetrator after the act and during the trial process, these behaviors must definitely show remorse. Thirdly, behaviors that have the sole purpose of influencing the court cannot be accepted as a reason for discretionary mitigation. Fourthly, with the expression *"with its justifications"* added to the text of the paragraph, it is emphasized that the reasons for the application and non-application of these reasons should be shown in the judgement in a reasoned manner.

In this study, the amendments introduced by Law No. 7406 are discussed in a limited manner with respect to the reasons for discretionary mitigation and the appropriateness of these amendments is discussed within the framework of the opinions put forward in the doctrine. In addition, the consequences of the amendments made to paragraph 2 of Article 62 of the Turkish Criminal Code are explained and their effects on judicial practice are evaluated.

Keywords: grounds for discretionary mitigation, determination and individualization of punishment, personality of the perpetrator, amendment to Law No. 7406.

5411 SAYILI KANUNUN 160/1.MADDESİNDE DÜZENLENEN BANKACILIK ZİMMETİ SUÇU

THE CRİME OF EMBEZZLEMENT İN BANKİNG, REGULATED İN ARTİCLE 160/1 OF
LAW NO 5411

Ceren CANPOLAT¹

¹ KTO Karatay Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku, Niğde, Türkiye.

¹ <https://orcid.org/0009-0002-8084-0714>

ÖZET

Hukuk devleti ilkesini benimseyen demokratik devletlerde kalkınma; yalnızca siyasal değil sosyal ekonomik alanları da kapsayacak şekilde her alanda bu ilkenin uygulanması ile mümkündür. Ekonomik alanda kalkınma gerçekleşebilmesi için ekonomide büyük paya sahip olan alan bankaların istikrarlı ve güven içeren faaliyetlerde bulunması önemlidir. Dolayısıyla bankalarda yürütülen faaliyetlerde hukuka aykırı uygulamaların yaptırımlara bağlanması ve dolayısıyla söz konusu aykırılıkların cezazsız kalmaması ya da yaptırımlarla olası aykırılıklara engel olunması önem arz eder. Söz konusu amaçlar doğrultusunda tüzel kişilik olarak ekonomik faaliyet gösteren bankalara karşı işlenebilecek olan suçlar özel düzenleme ile 5411 sayılı kanun kapsamında hüküm altına alınmıştır. Zimmet suçu, ilgili kanunun 160. Maddesinde düzenlenmiştir. 1. ve 3. Fıkralarda ayrı iki suç şeklinde karşımıza çıkan bu suç; ekonomik düzen ve istikrarın sağlanması, bankacılık faaliyetlerine olan güvenin zedelenmemesi amacıyla yönelik olarak koyulmuş olması ve bu doğrultuda özel düzenlemeleri içermesi dolayısıyla önem arz etmektedir. İlgili suç tipinde uygulamada en çok karşılaşılan ve uygulama olanağı bulan 160. Madde 1.fıkroda yer alan suçtur. Bu suç; failin görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı zimmete geçirmedir. Fail banka yönetim kurulu, başkan ve üyeleri ile diğer mensuplarıdır. Dolayısıyla yalnızca gerçek kişiler suçun faili olabilir ve özgü suçtur. Para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malların suçun maddi konusunu oluşturmaktadır. Bankanın maddi konuyu oluşturan malların maliki olması zorunlu değildir.2. fıkra suçun nitelikli halini düzenlemektedir. Bu fıkroda suçun fail tarafından hileli hareketler ile işlenmesi durumunda cezai artırım öngörülmüştür. 3.fıkra hükmü ayrıca bir suç tipini düzenlemiştir.4. fıkroda suç kapsamında zimmet olarak değerlendirilemeyecek olan haller düzenlenmiştir.5. ve 6. Fıkralar zararın aşamalarda giderilmesi halinde; etkin pişmanlık hallerini düzenlemiştir. 7. Fıkra ise suçun maddi konusunu oluşturan malların değerlerinin az olması durumunda uygulanacak olan indirim hüküm altına alınmıştır. Cezanın yaptırımı hapis ve adli para cezasının yanında bankanın uğradığı zararın tazminidir. Suçun nitelikli halinde adli para cezası banka zararının 3 katından az olamaz.

Anahtar Kelimeler: Zimmet,Bankacılık Zimmeti,Bankacılık Faaliyetleri

ABSTRACT

In democratic states that embrace the principle of the rule of law, development is only possible through the application of this principle in all areas, not just political but also social and economic. In order for economic development to occur, it is important for banks, which have a significant share in the economy, to engage in stable and trustworthy activities. Therefore, sanctioning unlawful practices in banking activities and ensuring that such violations do not go unpunished or are prevented through sanctions is important. In line with these objectives, crimes that could be committed against banks operating as legal entities are regulated under special provisions within Law No. 5411. The embezzlement offence is regulated in Article 160 of the relevant law. This offence appears in separate forms in the 1st and 3rd paragraphs, aiming to ensure economic order and stability and to maintain trust in banking activities. Due to its special regulations in this regard, it is important. The most common and applicable form of crime encountered in practice in the relevant crime type is the crime specified in the 1st paragraph of Article 160. This crime involves the perpetrator embezzling property entrusted to them by virtue of the duty or property they are responsible for protecting and supervising. The perpetrators are the board of directors, president, members, and other officials of the bank. Therefore, only natural persons can be the perpetrators of the crime, and it is a specific crime. Money or documents representing money or other goods constitute the subject matter of the crime. It is not necessary for the bank to be the owner of the goods constituting the subject matter. The second paragraph regulates the qualified form of the crime. In this paragraph, if the crime is committed by the perpetrator through fraudulent acts, a penalty increase is envisaged. The third paragraph additionally regulates another form of crime. The 4th paragraph regulates cases that cannot be considered as embezzlement within the scope of the crime. The 5th and 6th paragraphs regulate the effective repentance conditions when the damage is remedied in stages. The 7th paragraph stipulates the reduction to be applied in cases where the values of the goods constituting the subject matter of the crime are low. In addition to a fine and imprisonment, the offender must pay the bank damages. In the qualified form of the crime, the fine cannot be less than three times the bank's loss.

Keywords: Embezzlement, Banking Embezzlement, Banking Activities

TCK 123. MADDE'DE DÜZENLENEN KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU

THE CRIME OF DISTURBING THE PEACE AND TRANQUILITY OF INDIVIDUALS
REGULATED IN ARTICLE 123 OF THE TURKISH PENAL CODE

Ceren TUZCU¹

¹KTO Karatay Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku, Konya, Türkiye.

¹<https://orcid.org/00009-0001-2987-5842>

ÖZET

Türk Ceza Kanunu'nun "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı ikinci kısmının yedinci bölümü olan "Hürriyete Karşı Suçlar" bölümünde 123. maddede kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu düzenlenmiştir. Bu suç, bir kimseye karşı sırf huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla yapılan telefon etme, gürültü yapma veya benzeri hukuka aykırı davranışları içermektedir. Suçun cezai yaptırımı, 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezasıdır. Bu suç ile korunan hukuki menfaat, öncelikle kişinin belirli bir ruhsal sükûnet, dinginlik, huzur içinde yaşanmasının sağlanmasıdır. Suçun faili bakımından bir özellik söz konusu olmayıp, herkes bu suçun faili olabilir. Ancak bilindiği üzere hukukumuzda tüzel kişiler suç faili olamadığından (TCK 20/2) ancak gerçek kişiler fail olabilir. Suçun mağduru bakımından ise, herhangi bir gerçek kişinin suçun mağduru olması mümkündür. Suçu yapısal özellikleri karşısında tüzel kişiler bu suçun mağduru olamaz, çünkü tüzel kişilerin huzur ve sükûnundan söz edilemeyecektir. Suç, bağlı ve seçimlik hareketli bir suç olarak düzenlenmiştir. Buna göre bu suçun oluşması için, sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla belirli bir kimseye ısrarla telefon edilmesi veya gürültü yapılması yahut hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması gerekmektedir. Suçun oluşması için özel kastın bulunması gerekmektedir, yani hareketlerin mağdurun huzurunu bozmak amacıyla yapılması gerekmektedir. Somut olayda eğer hareketler başka bir suçu oluşturmaktaysa, öncelikle ilgili suç kapsamında bir değerlendirme yapılarak bir sonuca ulaşılabilecek ve eğer ilgili suçun unsurları mevcut ise ancak o suçtan dolayı bir ceza verilecek ve gerçek içtima hükümleri uygulanmayarak TCK 123. maddedeki suçtan dolayı ayrıca bir ceza verilmeyecektir. Suçun ve hareketin özellikleri suçu oluşturacak hareketlerin ısrarlı olması belirli bir kişiye karşı olması ve huzur ve sükûnunu bozmaya elverişli olmasıdır. Hareketin mağdurun huzur ve sükûnunu bozmaya elverişli olup olmadığı, mağdurun algı ve değerlendirmesine göre değil objektif değerlendirmeye göre belirlenmelidir. Bu suç bakımından ortaya çıkabilecek hukuka uygunluk hallerinden ilki, TCK 26/2. maddede düzenlenen ilgilinin rızası ve 26/1. maddede düzenlenen hakkın icrasındır.

Anahtar Kelimeler: Hürriyete Karşı Suçlar, Kişilere Karşı Suçlar, Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu

ABSTRACT

Article 123 of the Turkish Penal Code, under the seventh chapter of the second section titled "Offences Against Personal Liberty," regulates the offence of disturbing the peace and tranquilly of individuals. This offence encompasses actions such as making phone calls, creating noise, or engaging in similar unlawful behaviours with the sole purpose of disturbing someone's peace and ranquility. The penalty for this offence is imprisonment for a term ranging from 3 months to 1 year. The legal interest protected by this offense primarily aims to ensure that individuals can live in a state of mental peace and serenity. There is no specific characteristic regarding the perpetrator of the offence; anyone can commit this offense. However, it is known that legal entities cannot be perpetrators of crimes according to Article 20/2 of the Turkish Penal Code, so only natural persons can be offenders. As for the victim of the offence, it can be any natural person. However, legal entities cannot be victims of this offence due to their inability to experience "peace and tranquilly," and the term "person" used in the article refers specifically to natural persons. The offence is structured as a conditional and elective crime. Accordingly, for this offence to occur, it is necessary for specific actions such as persistently making phone calls or creating noise with the intention of disturbing someone's peace and tranquility. The offence requires specific intent, meaning that the actions must be carried out with the purpose of disturbing the victim's peace of mind. If the actions in question constitute another offence, an assessment will first be made within the scope of the relevant offence, and if the elements of that offence are met, a punishment will be imposed solely for that offence, and no separate punishment will be given for the offence under Article 123 of the Turkish Penal Code. The characteristics of the offence and the actions that constitute it include the actions being directed "persistently" against "a specific person" with the intention of "interfering with their peace and tranquilly." Whether the actions are likely to disturb the peace and tranquilly of the victim should be determined objectively, not based on the victim's perception and evaluation. One of the possible justifications for legality in this offence is the consent of the person concerned, as regulated in Article 26/2 of the Turkish Penal Code, and the execution of a right, as regulated in Article 26/1.

Keywords: Crimes Against Freedom, Crimes Against Persons, Crime of Disturbing the Peace and Tranquility of People

1960 DARBESİ'NDEN SONRA TÜRKİYE'NİN EKONOMİ POLİTİKALARI (1961-1970)

ECONOMIC POLICIES OF TURKEY AFTER THE 1960 COUP

Menal YÜKSEL¹

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih, Konya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-9695-3616>

ÖZET

Bu çalışma konusunun tercih edilmesinde birkaç neden bulunmaktadır. Yaşanan birçok siyasi gelişmenin temelinde ekonominin yatması, tarih alanında incelenmek istenen dönemlerin iktisadi gelişmelerinin de bilinmesini önemli hale getirmiştir. Siyasi tarih ile iktisat tarihinin iç içe olması sebebiyle dönem yöneticilerinin almış olduğu iç ve dış politikadaki kararların daha net anlaşılabilmesi adına dönemin iktisadi gelişmelerinin incelenmesi önemli hale gelmiştir. Ayrıca uygulanacak ekonomik politikaların Türkiye'de gerçekleşen ilk askeri darbe niteliği taşıyan 1960 darbesi ile ikinci darbe olarak adlandırılabilir 1971 muhtırası arasında bir geçiş döneminde gerçekleşmesi dönem açısından farklı bir önemiyet teşkil etmektedir. Bahsedilen yıllarda bir de koalisyon yönetimlerinin görülmesi ve ilk defa planlı kalkınmanın uygulanması bu çalışmanın diğer tercih edilme nedenlerini oluşturmaktadır. Temelini, birinci ve ikinci kalkınma planlarının oluşturduğu bu çalışmada Demokrat Parti dönemlerinden de bahsedilerek konunun okuyucu tarafından iyice anlaşılması hedeflenmiştir. Bu amaçla söz konusu politikaların uygulanması kararlarını veren yöneticilerin daha yakından tanınması adına sürecin nasıl işlediği ile ilgili bilgiler toplanmıştır. 1960'ta darbeden sonra yönetimde söz sahibi olan kişilerin neden darbe yaptığı ve darbenin ekonomi ile ilişkisi tespit edilmiştir. 1960 darbesine giden süreç hakkında bilgilendirme yapıldıktan sonra Demokrat Parti'nin aksine farklı bir ekonominin tercih edilmesinde nerelerden faydalandığı, dünyada bu sistemi kimlerin tercih ettiği saptanmıştır. Ardından açıklanan kalkınma planlarının siyasi etkileriyle birlikte neleri kapsadığı hem resmi kaynaklardan hem de tetkik eserlerden yararlanılarak ortaya konmuştur. Tercih edilen politikalar neticesinde hem olumlu hem de olumsuz sonuçların meydana geldiği görülmüştür. Örneğin, en başta yararlı olması beklenen ve büyük şehirlere göçü teşvik eden kararın daha sonrasında yanlış olduğu anlaşılmış ve günümüzde bile çözülmesi gereken bir sorunun başlangıcı haline geldiği görülmüştür. Bu gibi olumsuz sonuçların yanında elde edilen yararlı sonuçlar daha fazla olacak ki sonraki uzun yıllar boyunca planlı kalkınma modeli tercih edilmeye devam edilmiştir. Sonuç olarak, planlama sisteminin bazı aksaklıklara rağmen doğru bir sistem olduğu ve planlamalar sırasında işi ehline vermenin ne kadar faydalı neticeler yarattığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İktisat Tarih, 1960-1970 Ekonomi Politikaları, Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Süleyman Demirel, Devlet Planlama Teşkilatı.

ABSTRACT

There are several reasons to choose this subject. Due to the fact that economy is at the basis of many political developments, it is important to know the economic developments of the periods to be examined. Since political history and economic history are intertwined, it became important to examine the economic developments of the period in order to understand more clearly the domestic and foreign policy decisions taken by the executives of the period. In addition, the fact that the economic policies to be implemented occurred in a transition period between the 1960 coup, the first military coup in Turkey, and the 1971 memorandum, which can be called the second coup, constitutes a different importance for the period. The emergence of coalition governments in the mentioned years and the implementation of planned development for the first time are other reasons why this issue is preferred. In this study, the basis of which is the first and second development plans, the aim is to make the subject better understood by the reader by also mentioning the Democrat Party periods. For this purpose, data was collected about how the process works in order to get to know the executives who make the decisions about the implementation of these policies more closely. After the coup in 1960, it was determined why the people in power in the government staged a coup and the relationship between the coup and the economy. After being informed about the process leading to the 1960 coup, it was determined what was used to choose a different economic model, unlike the Democrat Party, and which countries in the world preferred this system. What the announced development plans include, together with their political effects, was revealed by using both official sources and research works. It was been observed that both positive and negative results occurred as a result of the preferred policies. For example, the decision that was initially expected to be beneficial and encouraged migration to big cities was later understood to be wrong and became the beginning of a problem that needs to be solved even today. In addition to such negative results, the beneficial results obtained would be greater, and the planned development model continued to be preferred for many years to come. As a result, it has been determined that the planning system is an accurate system despite some flaws and that trusting in experts during planning creates beneficial results.

Keywords: Economic History, 1960-1970 Economic Policies, First and Second Five-Year Development Plan, Süleyman Demirel, State Planning Organization.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRK-ERMENİ İLİŞKİLERİ VE ERMENİ MESELESİ TURK-ARMENIAN RELATIONS FROM PAST UNTIL TODAY AND ARMENIAN QUESTION

Şeyma KÜÇÜKKÖK

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılapları ABD, Yüksek
Lisans Öğrencisi, Konya/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8761-5359>

ÖZET

Bu çalışma tarihte Türk ve diğer etnik unsurların birbirleriyle etkileşim ve ilişkileri üzerine odaklanmıştır. Literatür taranırken sadece yerli kaynaklardan değil, aynı zamanda pek çok yabancı yazar ve araştırmacının eserlerinden de yararlanılmıştır. Konuyla alakalı kullanılabilir kaynaklar okunup, fişlenmiştir. Çalışmanın içeriğinde konunun anlamlandırılabilmesi için Rum(Yunan), Boşnak, Arnavut, Arap, gibi toplumlara yer verilmiş olup; özellikle Ermeni toplumu üzerinde durulmuştur. Türk Devletleri'nde yaşayan Ermeniler 1870'lere kadar birkaç istisnai olay dışında, Türk topraklarında barış içinde yaşamışlardır. 1789 Fransız İhtilali sonucunda milliyetçilik akımının yayılmasıyla beraber, Avrupalı devletlerin milliyetçilik propagandaları, Ermeni Patrikhanesi ve Ermeni dini önderlerinin ayrılıkçı faaliyetleri neticesinde Ermenilerde milli şuur açığa çıkmıştır. Kışkırtıcı milliyetçilik propagandası sonucunda Amerika, İngiltere, Rusya ve Fransa'nın etkisiyle Ermeniler, Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaya başlamışlardır. Bununla birlikte Ermenilerin siyasallaşma süreçleri de hızla ilerlemiş ve amaçlarına ulaşmak için her türlü yolu denemişlerdir. Öte yandan bağımsızlıklarını elde etmek için yabancı güçlerin desteğine şiddetle ihtiyaç duyan Ermeniler özellikle Rusya'yı aradıkları güç olarak görmüşlerdir. Osmanlı karşıtı Ermeni-Rus İttifakı, Ermenilerin bağımsızlık faaliyetlerindeki ilk kıvılcım niteliğindedir. Ermenilerin Ruslarla yaptığı iş birliği sonucunda Ayastefanos ve Berlin Antlaşmaları vasıtasıyla "Ermeni Sorunu" ilk kez uluslararası gündeme gelmiş ve büyük güçlerin dikkatini çekmeyi başarmıştır. Fakat başta Rusya olmak üzere büyük güçlerin tamamı Ermenileri daima kendi emperyalist politikaları için bir piyon olarak görmüşlerdir. Osmanlı ve Rusya arasında geçen 93 Harbi, Ermeni meselesinin dünya kamuoyunda ses getirmesi açısından bir milat olarak görülmektedir. 93 Harbi Ermenilere basınının desteğini alma, ciddi misyonerlik faaliyetleri yürütme ve hızlı örgütlenme fırsatı sunmuştur. Ayrıca savaştan önce yürürlüğe giren Ermeni Millet Nizamnamesi de Ermenilerin ayrılıkçı faaliyetlerine önemli bir ivme kazandırmıştır. Büyük devletlerin desteğini almak için ciddi gayret ve kara propaganda yürütmüşlerdir. Başlangıcından günümüze kadar boyut değiştirerek devam eden Ermeni Meselesi, geçmişte olduğu gibi bugün de sadece Türkler ile Ermeniler arasında geçen bir konu değildir. Türk-Ermeni ilişkilerini gündeme getiren ya da hala gündemde tutmaya çalışan devletlerin değişmesine rağmen konu sürekli dış politika malzemesi olmaya devam etmektedir. Millet-i sadıka nitelmesine muhatap olacak kadar, Türk toplumuyla kaynaşmış ve Osmanlı Devlet idaresinde çok önemli görevler üstlenmiş olan Ermeni toplumunun nasıl böylesine büyük bir oyunun parçası haline geldiği oldukça önemli bir soru işaretidir. Bu noktada Ermenilerin tarihlerinde hiçbir dönemde sahip olamadıkları "Büyük Ermenistan" hayalini gerçekleştirmek için Batılı devletlerin desteğiyle neden isyan ettikleri, özellikle Türk Ermeni ilişkileri açısından üzerinde durulması gereken en önemli hususlardan biridir. Bu nedenle çalışmamızın temel argümanını bu husus üzerine kurguladık.

Anahtar Kelimeler: Ermeni Sorunu, 93 Harbi, Fransız İhtilali, Milliyetçilik, Rusya.

ABSTRACT

This study focuses on the interaction and relationships between Turkish and other ethnic groups throughout history. During the literature review, not only local sources but also the works of many foreign authors and researchers have been utilized. Relevant sources on the topic have been read and summarized. In order to understand the subject matter, societies such as Greeks, Bosniaks, Albanians, Arabs, etc. have been included in the content of the study; with a particular emphasis on the Armenian community. Armenians living in Turkish States lived peacefully in Turkish territories up until the 1870s, with few exceptional incidents. Following the spread of the nationalism movement after the French Revolution of 1789, national consciousness emerged among Armenians as a result of the nationalist propaganda of European states, the separatist activities of the Armenian Patriarchate and Armenian religious leaders. As a result of provocative nationalist propaganda, Armenians began to revolt against the Ottoman Empire under the influence of America, England, Russia, and France. In their quest for independence, Armenians rapidly politicized and tried all means to achieve their goals. Furthermore, Armenians, especially seeking the support of foreign powers to gain independence, viewed Russia as the power they sought. The Armenian-Russian Alliance against the Ottomans marked the first spark in Armenian independence activities. As a result of cooperation between Armenians and Russians, the "Armenian Question" came to the international agenda for the first time through the Treaty of San Stefano and the Berlin Treaty and managed to attract the attention of major powers. However, all major powers, especially Russia, always regarded Armenians as pawns for their imperialist policies. The Russo-Turkish War of 1877-1878 is seen as a milestone in terms of the Armenian issue gaining attention in the world public opinion. The war provided Armenians with the opportunity to gain the support of the press, conduct serious missionary activities, and rapidly organize. Additionally, the Armenian National Constitution enacted before the war significantly boosted Armenian separatist activities. They made serious efforts and engaged in black propaganda to obtain the support of major powers. The Armenian Question, which has continued to evolve over time, is not just a matter between Turks and Armenians today as it was in the past. Despite the changing states that bring up or try to keep Turkish-Armenian relations on the agenda, the issue continues to serve as a constant tool in foreign policy. The question of how the Armenian community, which has integrated with the Turkish society to the extent of being described as "loyal nation" and assumed very important responsibilities under the administration of the Ottoman State, turned into such a major player in a grand game remains a significant question. At this point, why Armenians rebelled with the support of Western states to realize the dream of "Greater Armenia" which they have never had in their history is one of the most important issues that need to be emphasized, especially in terms of Turkish-Armenian relations. Therefore, we have structured the main argument of our study around this issue.

Key Words: Armenian Question, The' 93 War, French Revolution, Nationalism, Russia.

SOKAK HAYVANLARINDA BARINMA VE BAKIM STRATEJİLERİ

SHELTER AND CARE STRATEGIES FOR STREET ANIMALS

Hürü Ceyda TÜM

Yüksek lisans Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Zootekni
Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye

(ORCID: 0009-0000-4138-6112)

Doç. Dr. Davut BAYRAM

Doç. Dr. Davut BAYRAM, Erciyes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Zootekni Anabilim Dalı,
Kayseri, Türkiye

(ORCID: 0000-0003-1495-1248)

ÖZET

"Sokak hayvanları" ifadesi, genellikle evsiz sokak hayvanları için kullanılan bir tabirdir. Bu ifade, özellikle sayıca daha çok rastladığımız kedi ve köpeği akla getirmektedir. İlk evcilleştirilen hayvan türü olarak köpekler tarihe geçmiştir. Evcilleştirildiği günden beri ortaya çıkan farklı ırklarıyla köpekler, arama kurtarma, çobanlık, bekçi-koruma, kılavuzluk, avcılık ve refakatçilik gibi birçok alanda insanlara hizmet etmektedirler. Günümüzde artan kentleşmeyle birlikte sosyokültürel ve teknolojik gelişmeler, kent insanının sokak hayvanlarıyla olan sosyal ilişkisi, doğaya dönme dürtüsü, hayvanlarla bir şekilde bağ kurma isteği hayvan beslemesinin artmasına neden olmuştur. Yapılan çalışmada sokak hayvanlarının yaşam koşulları, refahı, toplumla etkileşimleri, yerel yönetim politikaları, hayvan hakları, bilimsel araştırmalar ve teknolojinin rolü gibi geniş bir yelpazede konular ele alınmıştır. Sokak hayvanlarına yönelik toplumsal algının tarihsel gelişimi ve bu algının insan davranışları üzerindeki etkileri vurgulanmış, aynı zamanda haberler, sosyal medya ve diğer medya platformlarının bu konuda duyarlılık oluşturmadaki rolü üzerinde durulmuştur. Ayrıca, Türkiye'deki Hayvanları Koruma Kanunu ve ilgili yönetmeliklerin sokak hayvanlarının korunması, bakımı ve refahı için önemli düzenlemeler içerdiği ifade edilmiştir. Ancak, sokak hayvanlarının şehirdeki barınma ve beslenme alanlarının yetersizliğinin insan etkinliklerinin bir sonucu olduğu ve bu durumun çeşitli sorunlara neden olduğu belirtilmiştir. Sokak hayvanlarının yönetimi ve korunması için toplum tabanlı projelerin, girişimlerin, gönüllü organizasyonların ve sivil toplum kuruluşlarının katılımının önemi vurgulanmaktadır. Ayrıca, güncel bilimsel araştırmaların sokak hayvanları üzerinde yapıldığı ve bu araştırmaların hayvan sağlığı, davranış bilimi, ekoloji ve halk sağlığı gibi farklı alanlara katkıda bulunduğu ifade edilmiştir. Bu araştırmaların, Teknolojinin ve yenilikçi çözümlerin sokak hayvanlarının yaşam kalitesini iyileştirmeye yönelik çözümler sunduğu belirtilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sokak Hayvanı, Barınma, Hayvan Refahı, Hayvan Hakları

ABSTRACT

The term "stray animals" is a term commonly used for homeless street animals. This expression brings to mind cats and dogs, which we encounter especially in greater numbers. Dogs have come into history as the first domesticated animal species. With different breeds that have emerged since the day of domestication, dogs serve people in many fields, including search, rescue, shepherding, guard-keeping, guidance, hunting and welfare. With increasing urbanization today, socio-cultural and technological developments, the social relationship of urban people with stray animals, the urge to return to nature, the desire to establish bond with animals in some way, have led to an increase in animal adoption. Our study covered a wide range of topics, including the living conditions of stray animals, their well-being, their interaction with society, local governance policies, animal rights, the role of scientific research and technology. The historical development of social perception of stray animals and the impact of this perception on human behavior are highlighted, as well as the role of news, social media and other media platforms in raising awareness. Turkey's Animal Protection Act and related regulations also contain important regulations for the protection, care and well-being of stray animals. However, insufficient shelter and feeding areas for stray animals in the city are said to be a result of human activities, and cause a variety of problems. The importance of community-based projects, initiatives, involvement of voluntary organizations and NGOs for the management and conservation of stray animals is stressed. It is also said that the latest scientific research has been done on street animals and has contributed to different areas such as animal health, behavioral science, ecology and public health. These research suggest that technology and innovative solutions offer solutions to improve the quality of life of street animals.

Keywords: Street Animal, Shelter, Animal Welfare, Animal Rights

FROM ILLITERACY TO FINANCIAL LITERACY

Humberto Nuno Rito Ribeiro

GOVCOPP; ESTGA, University of Aveiro, OSEAN, Portugal

ABSTRACT

Many authors have been researching the illiteracy phenomena, and evidence suggests there is a developing handicap in countries where literacy levels are low. The negative impacts can be observed at different social levels and dimensions, being one of the most dramatic the risk of poverty. Indeed, several stands of research made in this field, clearly suggest that low levels of literacy are one of the main drivers of low income for individuals and households. One therefore can ask whether financial literacy may be so much relevant for a society welfare, as basic literacy is already justifying poor living conditions. Being such a matter of fact, nevertheless, one can argue whether low financial literacy, added to broad literacy, may worsen the conditions of the most fragile tier of a country's society.

This research examines the question on whether low literacy levels can be related to poor financial literacy, launching some key questions, such as: may a country with a relatively good level of literacy can, however, underperform in terms of financial literacy? What about otherwise: can a country with illiteracy issues may show, nevertheless, a decent overall financial literacy level?

Keywords: Illiteracy, Financial Literacy, Social-Economic Conditions, Poverty.

THE ROLE OF IOT AND INDUSTRY 4.0 IN BUILDING FUTURE SMART FACTORIES TO REVOLUTIONIZED THE MANUFACTURING INDUSTRY

Akan Emmanuel Udounwa

Department of Civil Engineering Technology, Akwa Ibom State Polytechnic, Ikot Osurua,
PMB. 1200, Nigeria.

ORCID: 0009-0006-2433-9027

Aniekan Essienubong Ikpe

Department of Mechanical Engineering Technology, Akwa Ibom State Polytechnic, Ikot
Osurua, PMB. 1200, Nigeria.

ORCID: 0000-0001-9069-9676

Michael Okon Bassey

Department of Mechatronics Engineering Technology, Akwa Ibom State Polytechnic Ikot
Osurua, PMB. 1200, Nigeria.

ORCID: 0000-0001-5433-7889

ABSTRACT

The integration of Internet of Things (IoT) and Industry 4.0 technologies has revolutionized the manufacturing industry, leading to the emergence of smart factories of the future. This paper explores the role of IoT and Industry 4.0 in building smart factories, focusing on their impact on efficiency, productivity, and sustainability. The methodology involved a comprehensive review of existing literature on IoT, Industry 4.0, and smart factories. This included academic journals, research papers, and industry reports that discuss the integration and implementation of these technologies in manufacturing processes. The findings suggest that the adoption of IoT and Industry 4.0 technologies in manufacturing processes can significantly improve operational efficiency, productivity, sustainability, reduce downtime and enhance decision-making capabilities. By connecting machines, devices, and systems in a factory, IoT enables real-time monitoring and control of production processes. This real-time data can be analyzed to identify inefficiencies, optimize workflows, and improve decision-making. Furthermore, these technologies enable real-time monitoring and control of production processes, leading to increased productivity and cost savings. In addition, the integration of IoT devices and sensors in smart factories allows for predictive maintenance, minimizing equipment failures and reducing maintenance costs. In other words, the integration of these technologies can enable predictive maintenance, where equipment performance is monitored in real-time to anticipate potential failures. This proactive approach to maintenance minimizes unplanned downtime, reduces maintenance costs, and extends the lifespan of equipment. In addition, IoT technologies can facilitate energy management and resource optimization in factories, leading to improved sustainability and reduced environmental impact. Hence, the implementation of IoT and Industry 4.0 technologies in manufacturing is essential for building smart factories that are agile, responsive, and sustainable in the digital age.

Keywords: Smart factories, Manufacturing, Operation efficiency, IoT, Industry 4.0

REVOLUTIONIZING METAL JOINING TECHNIQUES THROUGH THE APPLICATION OF FRICTION STIR WELDING (FSW) TECHNOLOGY IN CONVENTIONAL MANUFACTURING SEQUENCE

Imoh Ime Ekanem

ORCID ID: 0000-0002-8973-9260

Department of Mechanical Engineering, Akwa Ibom State Polytechnic, Ikot Osurua, PMB. 1200, Nigeria.

Michael Okon Bassey

Department of Mechatronics Engineering, Akwa Ibom State Polytechnic Ikot Osurua, PMB. 1200, Nigeria.

ORCID: 0000-0001-5433-7889

Aniekan Essienubong Ikpe

Department of Mechanical Engineering, Akwa Ibom State Polytechnic, Ikot Osurua, PMB. 1200, Nigeria.

ORCID: 0000-0001-9069-9676

ABSTRACT

Metal joining techniques play a crucial role in the manufacturing industry, as they determine the strength and durability of the final product. Traditional welding methods, such as arc welding and resistance welding, have been widely used for decades. However, these techniques have limitations in terms of joint quality, distortion, and efficiency. In recent years, friction stir welding (FSW) technology has emerged as a revolutionary metal joining technique that offers numerous advantages over conventional welding methods. This study aimed to explore the potential of FSW technology in revolutionizing metal joining techniques in the conventional manufacturing sequence. To investigate the impact of FSW technology on conventional manufacturing sequences, a comprehensive literature review was conducted to gather information on the principles, applications, and benefits of FSW technology. Research articles were analysed to understand the practical implementation of FSW in various industries. Additionally, there were series of interactions with industry experts to gather insights on the challenges and opportunities of integrating FSW technology into conventional manufacturing processes. The findings of this study suggest that FSW technology has the potential to revolutionize metal joining techniques in the conventional manufacturing sequence. FSW offers several advantages, including superior joint quality, reduced distortion, and improved efficiency compared to traditional welding methods. FSW can be seamlessly integrated into existing manufacturing processes, leading to cost savings and enhanced product performance. However, challenges such as equipment cost, process optimization, and operator training need to be addressed to fully realize the benefits of FSW technology in conventional manufacturing sequences. In conclusion, the application of FSW technology has the potential to transform metal joining techniques, and enable manufacturers achieve higher quality, efficiency, and cost-effectiveness in their production processes.

Keywords: Welding technology, Manufacturing sequence, Metal joining, Product performance

THE EFFECT OF FISCAL POLICY ON THE ECONOMY IN THE IS-LM FRAMEWORK

Adirek Vajrapatkul

School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand

Pinmanee Vajrapatkul

Computer Engineering, Srinakharinwirot University, Nakhon Nayok, Thailand

ABSTRACT

This study examines the complex interrelations between various fiscal policy measures and their effects on interest rates and economic growth within a closed economy. Employing the IS-LM model, this analysis leverages graphical representations to investigate the influence of five key fiscal policy attributes: government spending, government transfers, taxation, public debt, and governmental efficiency. The analysis focused on assessing the individual and collective impacts of these fiscal attributes on national income and interest rates. The findings from this study reveal that increases in government spending, transfers, and efficiency positively affect both national income and interest rates. These elements serve to inject additional resources into the economy, thereby stimulating demand and enhancing economic output. In contrast, the study highlights the adverse effects of increasing public debt and taxation on national income and interest rates, suggesting that these fiscal measures may hamper economic vitality. However, an intriguing aspect of the findings is that public debt could potentially foster economic growth provided that governmental efficiency is maintained above a certain threshold. Based on these insights, this study advocates for targeted fiscal interventions aimed at stimulating economic growth by enhancing government spending, transfers, and efficiency. Conversely, by minimizing public debt and lowering tax rates, it could enhance economic growth.

Keywords: Government spending, government transfer, tax, public debt, and government efficiency, IS-LM framework

THE EFFECT OF FISCAL POLICY ON THE ECONOMY IN THE IS-LM FRAMEWORK

Adirek Vajrapatkul

School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand

Pinmanee Vajrapatkul

Computer Engineering, Srinakharinwirot University, Nakhon Nayok, Thailand

ABSTRACT

This study examines the complex interrelations between various fiscal policy measures and their effects on interest rates and economic growth within a closed economy. Employing the IS-LM model, this analysis leverages graphical representations to investigate the influence of five key fiscal policy attributes: government spending, government transfers, taxation, public debt, and governmental efficiency. The analysis focused on assessing the individual and collective impacts of these fiscal attributes on national income and interest rates. The findings from this study reveal that increases in government spending, transfers, and efficiency positively affect both national income and interest rates. These elements serve to inject additional resources into the economy, thereby stimulating demand and enhancing economic output. In contrast, the study highlights the adverse effects of increasing public debt and taxation on national income and interest rates, suggesting that these fiscal measures may hamper economic vitality. However, an intriguing aspect of the findings is that public debt could potentially foster economic growth provided that governmental efficiency is maintained above a certain threshold. Based on these insights, this study advocates for targeted fiscal interventions aimed at stimulating economic growth by enhancing government spending, transfers, and efficiency. Conversely, by minimizing public debt and lowering tax rates, it could enhance economic growth.

Keywords: Government spending, government transfer, tax, public debt, and government efficiency, IS-LM framework

ANALYZING AND FORECASTING THE IMPACT OF SOCIO-ECONOMIC FACTORS ON ENERGY DEPLETION IN THAILAND: A MULTIPLE REGRESSION APPROACH

Boonta Wayupab

Central Food Retail Company Limited, Replenishment and Demand Forecasting Department,
Nonthaburi, Thailand

Adirek Vajrapatkul

School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand

ABSTRACT

This study addresses the pivotal economic and demographic influences on energy depletion in Thailand. Data from World Bank indicators, including GDP per capita, urban population percentages, and natural resource rents, formed the basis for analysis. A multiple regression model was utilized, selecting variables including Net National Income, Population Density, Urban Population, GDP per capita, and Natural Resource Rents for their relevance and availability. The analysis revealed that Population Density and Natural Resource Rents are significant predictors of energy depletion rates, indicating that higher values of these variables lead to increased energy depletion. Interestingly, Urban Population and GDP per capita did not emerge as significant predictors, suggesting the presence of moderating factors. Forecasting from 2021 to 2031 suggests a gradual decline in energy depletion, possibly reflecting improved energy efficiency or a decrease in energy dependency. The findings highlight the influence of population dynamics and dependence on natural resources on Thailand's economic sustainability. These insights call for policy adjustments that consider the identified factors and their projected impacts on sustainability.

Keywords: Net National Income, Population Density, Urban Population, GDP per capita, Natural Resource Rents

THE DETERMINANTS OF HOUSEHOLD CONSUMPTION EXPENDITURE

Pinmanee Vajrapatkul

Computer Engineering, Srinakharinwirot University, Nakhon Nayok, Thailand

Adirek Vajrapatkul

School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand

ABSTRACT

This research examines the determinants of household final consumption expenditure, an essential indicator of economic health and consumer confidence within an economy. Given the pivotal role of consumption in driving economic activity, understanding the factors influencing consumer spending is crucial for formulating effective economic policies. The objective of this study was to identify and analyze the factors that significantly impact household consumption expenditure. Employing a multiple regression analysis, the study incorporated several key economic indicators as independent variables, including general government final consumption expenditure, taxes on income, profits and capital gains, GDP per capita, inflation, population ages, population growth, and tax revenue. The data analyzed spanned several decades, providing a robust framework for understanding the long-term trends and impacts of these variables on consumer spending. The regression model demonstrated an exceptional fit, indicating that nearly all the variability in household consumption could be explained by the model. Key findings revealed significant positive relationships between household consumption and GDP per capita, and taxes on income, suggesting that economic growth and favorable tax conditions enhance consumer spending. Conversely, tax revenue was found to have a negative impact on consumption expenditure. Variables such as inflation and population growth did not exhibit significant effects. Based on these findings, the study recommends that policymakers focus on stimulating economic growth and reevaluating tax policies to boost household consumption.

Keywords: Consumption Expenditure, taxes on income, profits and capital gains, GDP per capita, inflation, population ages, population growth, tax revenue

ANALYZING CEREAL YIELD AND POPULATION DYNAMICS USING A VECTOR AUTOREGRESSIVE (VAR) MODEL

Pinmanee Vajrapatkul

Computer Engineering, Srinakharinwirot University, Nakhon Nayok, Thailand

Adirek Vajrapatkul

School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand

ABSTRACT

This research employs a Vector Autoregressive (VAR) model to analyze the interdependencies between economic and demographic variables critical to policy-making and forecasting in Thailand from 1972 to 2020. The study focuses on variables namely Cereal yield and Rural Population measured different aspects. The VAR model was selected after determining the optimal lag length using Akaike Information Criterion (AIC). The data, covering annual measurements from 1972 through 2020, underwent preliminary checks for stationarity. The model effectively captured the dynamic relationships among the variables, with impulse response functions illustrating how shocks to one variable affect others over time. Forecasting was performed to predict future trends, crucial for strategic planning and policy formulation. The findings highlight the significant interplay between rural population change and Cereal yield, underscoring the need for targeted rural development policies in Thailand. Moreover, the predictive insights from the VAR model can aid policymakers in crafting strategies that preemptively manage the challenges posed by demographic shifts and Cereal production.

Keywords: Vector Autoregressive Model, Cereal Yield, Population, Forecasting

THE LISBON SCHOOL OF COMMERCE, 1759

Miguel GONÇALVES

Polytechnic University of Coimbra | Portugal

ABSTRACT

The public and official teaching of Accounting was born in Portugal, in 1759. With the creation of the School of Commerce, in Lisbon, by the Marquis of Pombal, in the reign of D. José I, the country was the first to make the teaching of accounting official and since then we have never stopped teaching and learning the discipline. This study aims to publicize this notable educational institution of proven importance for the history of the accounting profession. Addressing aspects of a normative nature, that is, giving emphasis to the question of what the School of Commerce was as an entity executing its statutes, constitutes the fundamental concern of this article. Therefore, the article does not make references to positive issues regarding the real and effective consequences of the exercise and performance of the school. Therefore, a general overview of the 19 paragraphs of the statutes of the Lisbon School of Commerce is proposed.

Keywords: Accounting; Accounting Education; Accounting History; Portugal; 18th century.

ACCOUNTING: HOW IT ALL STARTED AT THE END OF THE 15TH CENTURY

Miguel GONÇALVES

Polytechnic University of Coimbra | PORTUGAL

Ana Ramos NEVES

Polytechnic University of Coimbra | PORTUGAL

Inês Reis BAPTISTA

Polytechnic University of Coimbra | PORTUGAL

ABSTRACT

Luca Pacioli, an Italian Franciscan brother, maestro of the *abacus* (commercial mathematics), professor at several Italian universities, was the first author of a printed text on accounting. He has contributed to society in various fields such as art, architecture, mathematics, statistics, calligraphy and business, being considered an authentic Renaissance Man. His trajectory of life was marked by the notoriety of his book published in Venice in 1494, *Summa de Arithmetica, Geometria, Proportioni et Proportionalita* (*Encyclopedia of Arithmetic, Geometry, Proportion and Proportionality*), which in its content contains a small treatise, *Particularis de Computis et Scripturis* (*About Accounts and Bookkeeping*) which contributed to the dissemination of accounting. With the elaboration of this article, we intend to clarify and demonstrate the importance of Luca Pacioli for the accounting profession.

Keywords: Accounting. Accounting History. Accounting Books. Pacioli. Italy.

ENHANCING BRAND LOYALTY THROUGH CUSTOMER SATISFACTION: INSIGHTS FROM LAHORE'S RESTAURANT SECTOR

Dr. Ishwar Mittal (Co-Author)¹

Assistant Professor, IMSAR, Maharshi Dayanand University, Rohtak

Dr. Rosy Dhall (Co-Author)²

Assistant Professor, Gandhinagar University, Gujarat

Mikul (Co-Author)³

Research Scholar, IMSAR, Maharshi Dayanand University, Rohtak

ABSTRACT

This research delves into the relationship between brand equity and brand loyalty in India's restaurant sector, focusing on the mediation of customer satisfaction. Utilizing seven dimensions of brand equity—such as physical quality, staff behavior, and brand identification—the study gathered data from 200 respondents via questionnaires. Analysis was conducted using AMOS, revealing that all hypotheses were supported except for the last one, which was partially supported. Notably, the influence of lifestyle congruence and environment on brand loyalty was not fully mediated by customer satisfaction and was deemed insignificant, resulting in their exclusion from the modified model. The study underscores the pivotal role of physical quality, staff behavior, ideal self-congruence, brand identification, and trust in driving brand loyalty, all effectively mediated by customer satisfaction. The findings suggest implications for managerial policies and staff training aimed at enhancing customer satisfaction and fostering loyalty within the organization. It should be noted that the study's scope is limited to fast-food restaurants in India, urging future research to explore diverse business types and cultural contexts. Overall, this paper lays the groundwork for examining the interplay between trust, customer satisfaction, and brand loyalty, offering actionable insights for managerial practices.

THE EFFECTS OF MAFIA INFILTRATION ON THE INNOVATIVENESS OF ITALIAN PROVINCES

Vincenzo SESSA

*Ph.D. student at the University of Salerno in economics and statistics.

ABSTRACT

The purpose of this analysis is to analyze the relationship between Organized Crime and innovativeness in Italian provinces, observed over the period from 2006 to 2021. The intensity of Mafia activity is measured by processing data on Mafia-related crimes through Principal Component Analysis. The empirical analysis, carried out through the GMM method, shows results that vary significantly between southern provinces, for which a negative effect of the mafia on the number of registered patents is observed, and north-central provinces, where the effect is positive. These results support the theoretical framework that the mafia tends to depress the economy of southern provinces and expand more in north-central provinces with more economic opportunities.

Keywords: innovation, organised crime, Italy, GMM approach.

DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH

¹Yichlal Simegn Filatie

Research Scholar

Department of Commerce, Punjabi University, Patiala, India,

²Dr. Dhiraj Sharma

Assistant Professor

School of Management Studies, Punjabi University, Patiala, India

ABSTRACT

This study aims to investigate the impact of diversification on the financial stability and efficiency of commercial banks in Ethiopia. The data was obtained from a sample of 17 banks from the public and private sectors operating in Ethiopia for over a decade. The balanced panel details financial stability and efficiency metrics for the decade starting in 2013. The study used a descriptive and explanatory design with a quantitative research approach. The seemingly unrelated regression estimation model is utilized to estimate the impact of diversification on bank stability and efficiency and to address the endogeneity between diversification, stability, and efficiency. The study found that geographic, asset, sectoral credit diversification, and intellectual capital efficiency significantly improve bank stability, but investment diversification has mixed effects. On the other hand, income and deposit diversification have negligible positive effects. The study further found that geographic, asset, sectoral credit, and deposit diversification significantly negatively impact commercial banks' efficiency. In contrast, intellectual capital significantly positively affects commercial banks' efficiency.

AZƏRBAYCAN YÜNGÜL SƏNAYE MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MÜASİR VƏZİYYƏTİ VƏ İNKİŞAF PERSPEKTİVLƏRİ

THE MODERN STATE OF LIGHT INDUSTRIAL ENTERPRISES OF AZERBAIJAN AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Məmmədova X.F., Məmmədov F.Ə.

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

Son illərdə hayata keçirilən tədbirlər yüngül və toxuculuq sənaye müəssisələrinin inkişafında mühüm nailiyyətlər əldə edilməsinə imkan vermişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 fevral 2004-cü il tarixli 24 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramında” (2004-2008-ci illər), Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 14 aprel tarixli 80 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramında (2009-2013-cü illər)”, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 27 fevral tarixli 118 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramında (2014-2018-ci illər), və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il fərmanı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramında (2019-2023-cü illər) və həmçinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 dekabr 2014-cü il tarixi sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nda və eləcə də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı iqtisadiyyatın inkişafının yol xəritəsində Azərbaycan Respublikası regionlarında toxuculuq və yüngül sənayenin inkişafı üzrə önəmli tədbirlər nəzərdə tutulmuş, bu tədbirlər əsasən icra edilmiş və icra edilməkdədir. Proqramın icrası toxuculuq, tikiş və ayaqqabı sənayesinin inkişafına müsbət təsir göstərmişdir. Proqramın icrası nəticəsində regionlarda çoxsaylı sənaye müəssisələri fəaliyyətə başlamış bəzi sənaye müəssisələrinin fəaliyyəti yenidən qurulmuşdur.

30 aprel 2016-cı ilə tarixdə Hörmətli Prezidentimiz cənab İlham Əliyev Ağsu rayonuna və 10 aprel 2017-ci il tarixli Yevlax şəhərinə səfərinə keçirdiyi müşavirədə pambıqçılığın inkişafı ilə bağlı aşağıdakıları demişdir: “Sovet dövründə Azərbaycanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin böyük zəhmət, səyləri nəticəsində hər il 800 min, 900 min, həttdə 1 milyon ton pambıq istehsal olunurdu. Mən statistikaya baxtım keçən il cəmi 35 min ton pambıq istehsal olunub. Bu il 50 min hektarda pambıq əkiləcək əkin başlayıb və biz ən azı 100 min ton məhsul gözləyirik. Oxşar məsələ baramaçılığa və digər sahələrə də aiddir.”

İşin məqsədi müasir iqtisadi şəraiti nəzərə alınmaqla yüngül sənaye və toxuculuq sənayesi məhsullarının rəqabətqabiliyyətinin yüksəldilməsi üzrə nəzəri, metodiki və habelə praktiki tövsiyələr işlənilib hazırlanmasından ibarətdir.

Azərbaycan Respublikasında yüngül və toxuculuq sənayesinin müasir vəziyyətinin təhlili göstərdi ki, daxili bazarda, eləcə də ümumi daxili məhsulda və sənayenin ümumi məhsulunun tərkibində bu sahə məhsullarının xüsusi çəkisi çox aşağıdır. Araşdırmalar göstərir ki, son illərdə yüngül və toxuculuq sənayesi məhsullarının ixrac potensialı və rəqabətqabiliyyəti də aşağı olmuşdur. Bunn əsas səbəblərindən biri xammal istehsalı müəssisələri ilə yüngül sənaye müəssisələri arasında inteqrasiya münasibətlərinin zəif inkişafı və rəqabətqabiliyyəti istehsalın stimullaşdırılması tədbirlərinin reallaşdırılmasında yol verilən nöqsanlardır. Bu isə mövcud

iq̄tisadi şəraitdə yüngül sənaye müəssisələrinin rəq̄abət statusunu əvvəlcədən müəyyən etməyə imkan verir/1/.

Yüngül sənaye müəssisələrinin əsas iqtisadi göstəriciləri Cədvəl 1

| Göstəricilər | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|-------|-------|-------|------|-------|
| Fəaliyyət göstərən müəssisələrin sayı | | | | | |
| toxuculuq | 85 | 77 | 72 | 72 | 66 |
| geyim istehsalı | 90 | 80 | 75 | 75 | 57 |
| dəri, dəri məmulatları və ayaqqabı istehsalı | 21 | 20 | 21 | 23 | 22 |
| Sənaye məhsulunun fiziki həcm indeksi, əvvəlki ilə nisbətən, faizlə | | | | | |
| toxuculuq | 94.2 | 114.8 | 160.2 | 76,2 | 105.2 |
| geyim istehsalı | 110.1 | 152.5 | 118.5 | 90,9 | 134.5 |
| dəri, dəri məmulatları və ayaqqabı istehsalı | 118.6 | 63.4 | 150.0 | 93,3 | 59.0 |
| Ölkədə istehsal olunmuş sənaye məhsulunun ümumi həcmində sahənin payı, faizlə | | | | | |
| toxuculuq | 0.1 | 0.2 | 0.2 | 0,2 | 0.2 |
| geyim istehsalı | 0.1 | 0.1 | 0.11 | 0,13 | 0.2 |
| dəri, dəri məmulatları və ayaqqabı istehsalı | 0.08 | 0.6 | 0.1 | 0,1 | 0.1 |
| Sənaye sektoruna yönəldilən investisiyaların ümumi həcmində sahəyə qoyulan investisiyaların payı, faizlə | | | | | |
| toxuculuq | 0.23 | - | 0.1 | 0,1 | 0.5 |
| geyim istehsalı | 0.32 | 0.26 | - | - | - |
| dəri, dəri məmulatları və ayaqqabı istehsalı | 0.03 | 0.03 | - | - | - |

Cədvəl 1-də görüldüyü kimi yüngül sənayenin dövlət büdcəsində payı azlıq təşkil edir.

Qeyd edilənləri ümumiləşdirərək müasir mərhələdə sahə müəssisələrinin fəaliyyətinin və rəq̄abətqabiliyyətli istehsalın əsas problemlərinin aşağıdakılardan ibarət olduğunu qeyd etmək olar:

- xammal istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrlə yüngül və toxuculuq sənayesi müəssisələri arasında qarşılıqlı fəaliyyətin pərakəndəliyi;
- toxuculuq sənayesi üçün zəruri olan yerli xammal və materialın (pambıq lifi, yüksək keyfiyyətli yun, kimyəvi və sintetik liflər, təngləyicilər və s.) kifayət qədər olmaması;
- daxili bazarda idxal əmtələrinin yerli məhsullarla müqayisədə xüsusi çəkisinin daha yüksək olması;

-avadanlıqın texniki səviyyəsinin aşağı olması və əsas istehsal fondlarının müəyyən hissəsinin yüksək dərəcədə köhnəlməsi;

-əsas fondların təzələnməsində investisiyaların həcmnin azalması;

-xərclərin tərkibində material xərclərinin artması və ilk növbədə təbii inhisarçılıq subyektlərinin ömtə və xidmətlərinin qiymətlərinin artması;

-sahənin texnoloji proseslərində, avadanlıqlarda innovasiyaların demək olar ki, tətbiq olunmaması;

-istehsal güclərindən istifadə faizinin aşağı olması;

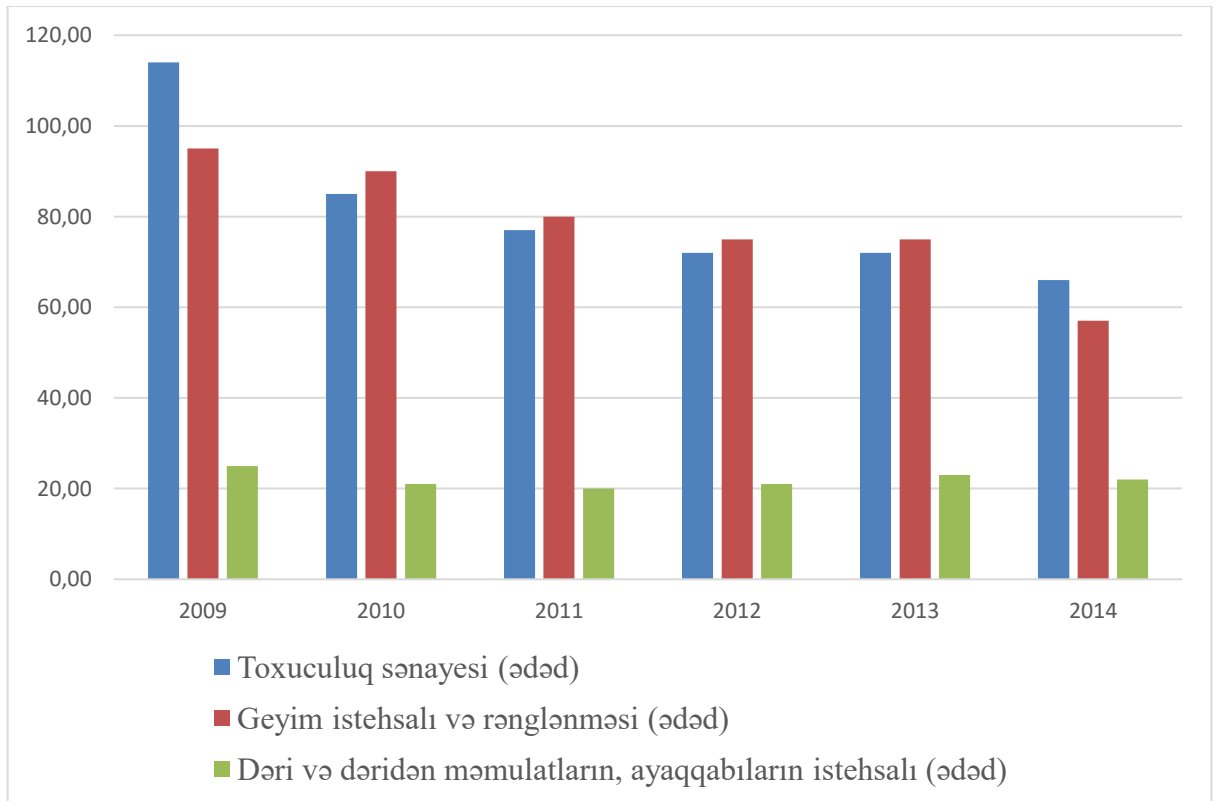
-nəqliyyat xidmətlərinin dəyərini yüksək olması, nəticədə daşınma xərclərinin daha başa gəlməsi;

-işçilərin müəyyən qisminin peşakarlıq səviyyəsinin aşağı səviyyəsi;

-əməyin stimullaşdırılması tədbirlərinin aşağı səviyyəsi.

Sovet ittifaqı dövründə respublikada pambığın ilkin emalından tutmuş ondan hazır məhsul istehsalında qədər texnoloji prosesi özündə cəmləşdirən kompleks müəssisələr mövcud idi. Belə ki, 19 zavodu və bunlara təhkim olunmuş 106tədarük məntəqəsini özündə birləşdirən pambıqtəmizləmə sənayesinin ümumi istehsal gücü 1.300.000 ton idi. Yüngül sənaye məhsullarının istehsalı üzrə ixtisaslaşmış müəssisələrdən “Sumqayıt Toxucu”, “H.Z. Tağıyev adına toxuculuq tikiş kombinatı”, “Mingəçevir Toxucu”, “Gəncə Xalçaçılıq Kombinatı”, “Gəncə Toxucu”, “Gəncə-tikiş”, “Bakı Toxuculuq Qalantereya”, “Xırdalan-Xəz”, “Sumqayıt Xovlu İplik”, “Putalı-Əyrici”, “Şəki Toxucu Xırdavat”, “Bakı Toxucu”, “Bakı Tikiş Evi”, “Bakı-Toxucu”, “Bakı Toxucu-Tikiş”, “Bakı ayaqqabı”, “Bakı ayaqqabı-2”, “Şəki-Tikiş”, “Bakıxanov Rikotaj” və digər müəssisələr yüngül sənaye məhsullarının istehsalında önəmli yer tuturdular/2/.

Yüngül sənaye müəssisələrinin sayı da müqayisə olunan illərdə azalmışdır.



Şək.1.Fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələrinin sayı.

Dünyada yüngül sənayenin bəzi sahələrinin hazırkı durumu barədə statistik məlumatlar göstərir ki, bu əsas sahələrin inkişafı dinamik xarakterlidir və bu inkişaf əsasən 2006-cı ildən etibarən Asiya və digər üçüncü dünya ölkələrin ixracatları hesabınadır. Belə ki, Ümumdünya Ticarət təşkilatının 1974-cü ildən 2020-ci ilə kimi qüvvədə olmuş, müxtəlif lif tərkibli (və ya qarışıq lif tərkibli) Parça Sazişi (MFA-Multi-Fiber Agreement) üçüncü dünya ixracının tənzimləməsini həyata keçirildi (1995-2005-ci illərdə MFA ÜTT-nin “Tekstil və geyim sazişi” kimi əvəz edilmişdir). Sazişə uyğun olaraq, hər bir üçüncü dünya ölkəsi ilə inkişaf etmiş ölkələr arasında iki tərəfli kvota danışıqları üzrə sənədlər imzalandı. Bunun nəticəsində Dünya Bankının hesablamalarına görə 1974-2020-ci illər ərzində üçüncü dünya ölkələri ildə 40 milyard ABŞ dolları gəlir və təqribən 27 milyon iş yeri itirmişlər.

1980-ci ildə dünya tekstil və geyim ixracı 40 milyard, ayaqqabı, qalanteriya və xəz ixracı 28 milyard ABŞ dolları təşkil edirdisə, 2014-cü ildə dünya tekstil və geyim ixracı 786 milyard, ayaqqabı, qalanteriya və xəz ixracı təqribən 145 milyard dollara çatmışdır. (International Trade Statistics /WTO/).

Geyim ixracında Çin 37%, tekstil ixracında 34%, ayaqqabı və qalanteriya ixracatında 41%, xəz izracatında 75%, pay ilə liderdir. ABŞ-da aparılmış tədqiqatlar göstərir ki, dünyada inkişaf etmiş ölkələrdə hər bir nəfər bir ildə ortalama (iqlim zonaları nəzərə alınmaqla) təqribən 28-32 kq. İnkişaf etməkdə olan bəzi ölkələr üzrə bu rəqəm 18-20 kq kostyum (bütün geyim növləri, ayaqqabı, kəmə, corab və s. olmaqla) istifadə edirlər. Ona görə ki, Avropa İttifaqı və ABŞ 2014-cü ildə dünyanın iri geyim, ayaqqabı və qalanteriya idxalçıları olmuşlar (uyğun olaraq dünya üzrə 34% və 17%). Beynəlxalq Əmək Təşkilatının hesabatına uyğun olaraq 2014-cü ildə tekstil, tikis ayaqqabı və qalanteriya sənayelərində dünya üzrə təqribən 78 milyon nəfər işçi çalışır.

Azərbaycanda yüngül sənayenin hazırda mövcud durumu haqqında aşağıdakıları bildirməyi lazım bilirik. Bu sahədə aparılan iqtisadi islahatlar nəticəsində respublikada mövcud olan bütün yüngül sənaye müəssisələri özəlləşdirilməyə açıq elan edilmiş, onların bazasında səhmdar cəmiyyətləri yaradılmış, bəziləri tam olaraq özəlləşdirilmişdir. Lakin bu müəssisələrin əksəriyyəti yeni təsərrüfatçılıq şəraitində fəaliyyət göstərməyə uyğunlaşa bilməməyi, avadanlıqların aşınmaya məruz qalması, özəlləşmədə olan yanlışlıqlar, subyektiv səbəblərdən müəssisə avadanlıqlarına qəsdlər və sair səbəblərdən öz fəaliyyətlərini tam və ya qismən dayandırmışdır. 1990-2005-ci illərdə yüngül sənayedə ən ciddi geriləmələr baş vermişdir. Qeyd edilən dövrdə yüngül sənaye məhsulu 14 dəfə və bu sahədə çalışan işçilərin sayı isə 97,4 min nəfərdən 8-9 min nəfərə qədər azalmışdır. O cümlədən, toxuculuq sənayesində məhsul istehsalı 1990-2005-ci illərdə 11 dəfə, xəzin bəzədilməsi və istehsalı sahəsində 13 dəfə, dəri qalanteriya və ayaqqabı istehsalı 5 dəfə azalmışdır. Ölkə əhalisinin istehlak etdiyi geyim məmulatlarının əksər hissəsini isə idxal olunan hazır məhsullar və yaxud idxal edilmiş xammallar əsasında ölkədə fəaliyyət göstərən kiçik sexlərdə tikilmiş məhsullar təşkil etmişdir.

Toxuculuq və yüngül sənayedə rəqabətqabiliyyətli istehsalın dövlət stimullaşdırılması tədbirlərinin təhlili deməyə imkan verir ki, əsas diqqət kəmiyyət və keyfiyyət xarakteristikalarına yönəlsə də makro amillər nisbətən arxa plana keçmiş, mikro amillər üstünlük təşkil etmişdir. Bu isə idxalla müqayisədə daxili istehsalın rəqabət münasibətlərində uduzması ilə nəticələnir. Yüngül və toxuculuq sənayesi müəssisələrinin inkişafının nəzəri

problemləri müxtəlif miqyaslı və müxtəlif istiqamətli dəyişikliklərin mənimsənilməsini nəzərdə tutur. Araşdırmalar göstərdi ki, bu zaman çox tez baş verən dəyişikliklərə, həmçinin sabitliyə can atmağa əsaslanan yanaşmalar özünü doğrultmur. Elmi işdə bu məsələlər geniş təhlil edilmiş və elmi əsaslandırılmış təklif və tövsiyələr işlənmişdir. Digər tərəfdən Qarabağın işğaldan azadlığından sonra həmin bölgədə bu sahənin inkişafına zəmin yaranmışdır.

Ədəbiyyat

1.Məmmədova X.F., Məmmədov F.Ə. Azərbaycan Respublikasında toxuculuq və yüngül sənaye müəssisələrinin tarixi, müasir vəziyyəti və inkişaf perspektivləri B. 2017 kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatı elmi-tədqiqat institutunu elmi əsərləri №4 173-179 s.

2.İ.A. Hacıyev Azərbaycanda sənaye dizaynın təşəkkülü və inkişaf istiqamətləri. Monoqrafiya “Təknur”, 2011-224 s.

Резюме

Современное состояние предприятий легкой промышленности Азербайджана и перспективы развития

Мамедова Х.Ф., Мамедов Ф.А.

Азербайджанский технологический университет

Цель работы – разработка теоретических, методических, а также практических рекомендаций по повышению конкурентоспособности продукции легкой и текстильной промышленности с учетом современных экономических условий.

Summary

The modern state of light industrial enterprises of Azerbaijan and development prospects

Azerbaijan technology university

Mammadova X.F., Mammadov F.A.

The purpose of the work is to develop theoretical, methodological, and practical recommendations for increasing the competitiveness of light and textile industry products, taking into account modern economic conditions.

EXISTENCE OF RELIGION AND NATURAL DISASTER

Ananda MAJUMDAR

(0000-0003-3045-0056) - ORCID | Connecting Research and Researchers

Ananda Majumdar | University of Alberta - Academia.edu

<https://www.researchgate.net/profile/Ananda-Majumdar>

- *Harvard Graduate School of Education (Professional Education as a Child Development Educator, Certificate in Early Education Leadership (CEEL-Series 1,2,3), online) 2017-present
- *John. F. Kennedy School of Government, Harvard University, Public Leadership Credentials Courses
 - Vancouver Island University (Nanaimo Campus), British Columbia, Canada, Basic Adult Education, Graduate Diploma, 2023
 - Doctor of Philosophy (Honorary) in Generic Education, Abide University and Institute, June 2023, CA, United States
 - Doctor of Divinity, North Central Theological Seminary, Minneapolis, United States, 2023
 - The University of Alberta (Bachelor of Education after Degree Elementary, Faculty of Education,
 - Community Service-Learning Certificate and Certificate in International Learning, CIL) – 2012-2022
 - Zhejiang University Global Summer Program, Inclusive Development, School of Public Affairs, August 1-15, 2022, Online
 - Intern, Digital Museum and Diaspora, Migration, GRFDT, New Delhi, India (April 2021-March 2022, Online)
- Book Pecker Fellow, Peace X, India (April 1, 2021- September 1, 2021, Online) best fellow in the social science department and computer literacy
- Certificate in Migration Studies, GRFDT, New Delhi, India (September 2020-March 2021, Online)
 - Grant MacEwan University (Diploma in HR Management), 2008-2012
 - Jadavpur University (Master of Arts in International Relations)
 - Sikkim Manipal University (Master of Business Administration in HR and Marketing Management)
 - MBB College, Tripura University (Bachelor of Arts in Political Science)
- Antarctic Institute of Canada (Researcher and Writer), Servicing Community Internship Program (SCiP) Funded by the Government of Alberta
 - Member of Student Panel, Cambridge University Press,
- Academic Member of the Association of Political Theory (ATP) University of Massachusetts
 - Student Member of ESA (European Studies Association), Columbia University, US.
- Academic Member of the Memory Studies Association, School of Memory Studies, Indian Institution of Technology (IIT) Madras, Tamil Nādu, India
 - Early Childhood Educator, Brander Garden After School Parents Association
 - Researcher, Project-based Articles, Antarctic Institute of Canada under Riipen

ABSTRACT

The Chapter examines how disaster has led to the reflection within the theological concept and other religious traditions. However, the focus will be on biblical accounts of disasters, the role of God in them, and the analysis of how believers respond to those natural crimes. The paper examined accounts where God has been stated to have sent disasters as a judgment for the sins of human beings. A broad overview of the theological position and the logic behind the connection between religion and disaster has been discussed. Then, the contemporary and historical claims have also been focused on as another account of the chapter over the judgement that disaster is a punishment by God for human sin. The chapter will also focus on why God allows evil and suffering that could include disasters. Some sins will be critiqued in the context of popular reaction to disasters.

In contrast, the biblical calls for response must go further and include help for those impacted by disasters. A discussion about empathy will focus on those hurt and working to overcome injustice when it has been a contributing factor. The perspective of this chapter also analyses that God works with those believers to bring good out of lousy staycation. Finally, the chaplain also discussed how theological reflections can get the theme of hope amid disasters. The entire article is a notion of philosophy that also brings glimpses of religious views, whether it is the message of Jesus Christ, the Prophet Mohammed, Buddha or Hinduism.

Keywords: Biblical Study, Natural Disaster and Old Norse Theology, Noah and the Disaster, Human Sin, Holiness, and Dignity, The Ottoman and the Centre of the Earth.

ÇATI ve TAVANLARDA PCM KULLANIMININ ISIL PERFORMANSA ETKİSİ

THE IMPACT OF PCM UTILIZATION ON THERMAL PERFORMANCE ON BUILDING ROOFS and CEILINGS

Fatih Selim BAYRAKTAR¹

¹Arş. Gör., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Simav Teknoloji Fakültesi, Makine
Mühendisliği Bölümü, Kütahya, Türkiye.

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8672-3511>

Ramazan KÖSE²

² Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği
Bölümü, Kütahya, Türkiye.

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6041-6591>

ÖZET

Teknolojik ve ekonomik gelişmelerin bir sonucu olarak artan enerji talebinin karşılanması ülkelerin karşılaştığı zorluklardan biridir. Sürekli, sürdürülebilir, güvenilir ve yerel kaynaklardan temin edilen enerjiye ulaşma isteği enerji faturasını artırabilmektedir. Bu faturayı insanların hayat kalitesinde olumsuz değişiklikler yapmadan düşürmenin yolu enerji verimliliğini enerjinin kullanıldığı her alanda artırmaktan geçmektedir. Binalar enerji tüketiminde oldukça büyük bir paya sahiptir. Bu sebeple binalarda enerji verimliliğinin artırılması ve enerji tasarrufun sağlanması hem ekonomik açıdan hem de ulusal güvenlik açısından önemlidir. Binalarda ısıtma-soğutma ve havalandırma sistemlerine harcanan enerji, tüketilen toplam enerjinin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Isıtma ve soğutma sistemlerinde enerji tüketiminin azaltılması için tercih edilen yöntemlerden biri de enerji depolama sistemleridir. Enerji depolama sistemleri, talebin az olduğu zaman diliminde kullanılmayan enerjinin depolandığı ve ihtiyaç anında kullanılmak üzere tekrardan sisteme verildiği uygulamalardır. Enerji depolama sistemlerinin en önemli alt başlıklarından birisi de ısı enerjisi depolama sistemleridir. Bu sistemler, aşırı ısıyı depolayan ve gerektiğinde ısı enerjisi olarak ortama geri veren sistemlerdir. Isıl enerji depolama sistemlerinde ısının faz değişimi esnasında depolanması daha efektif sonuçlar vermektedir. Bu sebeple ısı enerjisi depolama sistemlerinde faz değiştiren malzemelerin (PCM – Phase Change Materials) kullanımı üzerine oldukça fazla

çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada faz değiştiren malzemelerin binaların çatı ve tavan bölümlerinde kullanımını sonucunda binaların ısı performansına nasıl katkı sundukları araştırılmıştır. Literatürdeki çalışmalar incelenmiş, araştırmacıların kullandıkları malzemeler ve tercih ettikleri yöntemler derlenerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Faz değiştiren malzemeler, termal performans, çatı ve tavan, ısı transferi, enerji verimliliği.

ABSTRACT

Meeting the increasing demand for energy as a result of technological and economic developments is one of the challenges faced by countries. The desire to access continuous, sustainable, reliable, and domestically produced energy can lead to an increase in energy bills. Lowering this bill without adversely affecting people's quality of life depends on increasing energy efficiency in every aspect of energy consumption. Buildings account for a significant portion of energy consumption. Therefore, enhancing energy efficiency and achieving energy savings in buildings are important both economically and in terms of national security. Heating, cooling, and ventilation systems in buildings constitute the majority of energy consumption. One of the preferred methods for reducing energy consumption in heating and cooling systems is energy storage systems. Energy storage systems are applications where unused energy during low demand periods is stored and reintroduced into the system when needed. One of the most important subcategories of energy storage systems is thermal energy storage systems. These systems store excess heat and release it back into the environment as heat energy when necessary. In thermal energy storage systems, storing heat during phase change yields more effective results. Therefore, there is considerable research on the use of phase change materials (PCM) in thermal energy storage systems. This study investigates how the use of phase change materials in the roof and ceiling sections of buildings contributes to the thermal performance of buildings. Literature studies have been examined, materials used by researchers and preferred methods have been compiled. In the conclusion section, an evaluation of these studies' performances has been conducted, and recommendations have been made.

Keywords: Phase Change Materials, thermal performance, roofs and ceilings, heat transfer, energy efficiency.

AHMET YESEVİ METAFİZİĞİ AHMET YESAVI'S METAPHYSICS

Prof. Dr. Hüseyin YILMAZ

Selçuk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Konya, TÜRKİYE.

ORCID: 0000-0002-8486-1005

ÖZET

Hoca Ahmet Yesevi'nin sade bir dil kullanarak Divanını yazdığı kabul edilmektedir. Ancak bu divanın temel konusu ve akışı hep metafizik bir arkaplanın varlığını derinden hissettirmektedir. Esasen bütün mutasavvıf bilgelerde böyle bir metafizik temanın kendini ifşa ettiğini söylemek mümkündür. Mutasavvıfların birçoğunun bu görünmez alemin anlatılmasına yönelik sembolik bir dil dünyası inşa etmeye çalıştığı söylenebilir. Ancak yine de oldukça geniş bir külliyatın ortaya çıktığı bu alanda, temel bazı temaların seçilebilir olduğu görülmektedir. Her bilginin, kendine özgü bir kelime dünyasından, farklı ifade kalıplarıyla aynı hikmeti dile dökmeye çalıştığını anlamak mümkündür. Bu çalışmanın amacı, Ahmet Yesevi'de sadelik içerisinde metafiziği nasıl ifade edildiğinin peşine düşmektir. Ahmet Yesevi'nin divanında diğer bazı mutasavvıflarda gördüğümüz gibi metafizik alana yönelik teorik tartışmalar yer almamaktadır. O daha çok bu iç dünyaya yönelik tecrübelerini, sade bir dille anlatmayı tercih etmiştir. Onun yoğun bir murakabe ve seyri suluk hayatı yaşadığı anlaşılmaktadır. Bütün bu çabalar, görünen dünyanın ötesindeki hakikatlere ulaşmaya yönelik, derin manevi dalışlarla birlikte gerçekleşmektedir. Onun divanındaki bütün hikmetleri, bu metafizik dünyanın sembolik dışı vuruşları olarak da okunabilir. Bu bildiride onun metafizik dünyaya yönelik ifadelerinin anlaşılması hedeflenecektir.

Anahtar Kelimeler: sufi metafiziği, varlık, varlığın birliği, fena-beka, aşk.

ABSTRACT

It is accepted that Hodja Ahmet Yesevi wrote his Diva in simple language. However, the basic subject and flow of this diva always makes the presence of a metaphysical background deeply felt. Essentially, it is possible to say that such a metaphysical theme manifests itself in all Sufi sages. It can be said that many Sufis tried to establish a symbolic language world to describe this invisible world. However, it seems that some basic themes can be selected in this field, where a very wide corpus has emerged. It is possible to understand that each sage tries to express the same wisdom with different expression patterns from his own unique world of words. The aim of this study is to trace how metaphysics is expressed simply in Ahmet Yesevi. There are no theoretical discussions regarding the metaphysical field in Ahmet Yesevi's divan, as we see in some other Sufis. He preferred to describe his experiences regarding this inner world in plain language. It appears that he lived a life of intense observation and observance. All these efforts occur together with deep spiritual dives to reach the realities beyond the visible world. All the wisdom in his divan can also be read as symbolic expressions of this metaphysical world. In this paper, it will be aimed to understand his statements regarding the metaphysical world.

Key Words: Sufi metaphysics, existence, unity of existence, fena-beka, love.

YÖRESEL LEZZETLERİN GASTRONOMİ TURİZMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE ÇEKİCİLİK POTANSİYELİ

THE IMPACT OF LOCAL FLAVORS ON GASTRONOMIC TOURISM AND THEIR ATTRACTIVENESS POTENTIAL

Mehmet Fatih YALÇINKAYA¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Ana Bilim Dalı, Konya-Türkiye

ORCID: 0009-0006-7034-7327

Yeliz PEKERŞEN²

Doçent Doktor, Necmettin Erbakan Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak
Sanatları Bölümü, Konya-Türkiye

ÖZET

Gastronomi, sadece iyi yemek yeme arzusu değil, aynı zamanda bir bölgeye özgü yeme-içme kültürü ve alışkanlıklarıyla ilgili bir bilim alanıdır. Mutfak kültürü ve yiyecek-içecek uygulamaları da bu disiplinin içinde değerlendirilmektedir. Yöresel lezzetler, bağlı olduğu kültürün ayrılmaz bir parçası olarak bölge kültürünün ününü belirleyen önemli unsurlardan biridir. Turizm sektöründe yeme-içme deneyimi, zamanla değişerek merak uyandıran, ilgi çeken ve bizzat tecrübe edilmek istenen bir boyut haline gelmiştir. Farklı tatlar ve sunumlarla ilgili yerinde deneyimleme arzusu ortaya çıkmıştır. Yöresel lezzetlerin turizm alanında bir ürün olarak değerlendirilmesi, ülkelerin yerel kültürel miraslarını koruyarak ve daha geniş kitlelere tanıtılarak küresel bir boyuta taşımaktadır. Böylece belirtilen turistik destinasyonlar, ziyaretçilerin seyahat programlarında öne çıkmakta ve gastronomi turizmi kavramının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Gastronomi turizmi, yerel lezzetleri keşfetme ve deneyimleme amacıyla seyahat edenler arasında popüler hale gelmiştir. Yöresel lezzetlerin gastronomi turizmi üzerindeki etkisi büyük bir potansiyele sahiptir ve destinasyonların turizm çekiciliğini arttırmak için önemli bir unsurdur. Çalışma, turizm endüstrisinde sürdürülebilir kalkınmanın ve kültürel mirasın korunması bakımından önem arz eden yöresel lezzetlerin gastronomi turizmi üzerindeki rolünü vurgulamaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, yöresel lezzetlerin gastronomi turizmi üzerindeki etkisini ve çekicilik potansiyelini araştırmak, mevcut literatürü gözden geçirerek bu potansiyeli turizm açısından daha kullanılabilir hale getirmektir. Araştırma, yöresel lezzetlerin gastronomi turizmi üzerindeki etkisini daha iyi anlamak ve turistlerin bu lezzetlere olan ilgisini arttırmak için çeşitli öneriler sunmaktadır. Bu öneriler arasında, yerel ürünlerin markalaşması, yerel işletmelerin desteklenmesi, gastronomi etkinliklerinin düzenlenmesi ve yöresel lezzet turlarının oluşturulması gibi adımlar bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yöresel Lezzetler, Gastronomi, Gastronomi Turizmi

ABSTRACT

Gastronomy isn't just about the desire to eat good food; it's also a scientific field that studies the unique culinary culture and habits specific to a region. Cuisine and food and beverage practices are integral components of this discipline. Local flavors, as an inseparable part of the culture they belong to, play a crucial role in defining the reputation of regional culture. Over time, dining experiences in the tourism sector have evolved into a dimension that arouses curiosity, attracts interest, and is actively sought after to be experienced firsthand. There has emerged a desire to experience different tastes and presentations on-site. Evaluating local flavors as a product in the tourism domain helps to globalize countries' local cultural heritages by preserving them and introducing them to broader audiences. As a result, the mentioned tourist destinations stand out in visitors' travel itineraries and contribute to the development of the concept of gastronomic tourism. Gastronomic tourism has become popular among travelers who seek to discover and experience local flavors. The impact of local flavors on gastronomic tourism holds significant potential and is an important factor in enhancing the tourism attractiveness of destinations. This study emphasizes the role of local flavors in gastronomic tourism, which is crucial for sustainable development in the tourism industry and the preservation of cultural heritage. The primary objective of this study is to explore the impact of local flavors on gastronomic tourism and their attractiveness potential, and to make this potential more usable for tourism by reviewing existing literature. The research provides various recommendations to better understand the impact of local flavors on gastronomic tourism and to increase tourists' interest in these flavors. Among these recommendations are steps such as branding local products, supporting local businesses, organizing gastronomic events, and creating local flavor tours.

Keywords: Local Flavors, Gastronomy, Gastronomic Tourism

**СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ**
CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL
TOURISM IN KAZAKHSTAN

Эльмира Борибай

Университет Нархоз, г. Алматы, Казахстан

ORCID ID: 0000-0002-7058-414X

Кутай Октай

Университет Кастамону, г. Кастамону, Турция

ORCID ID: 0000-0003-0552-0913

Динара Есимова

Университет Торайгырова, г. Павлодар, Казахстан

ORCID ID: 0000-0003-3824-875X

Prof. Dr. Elmira BORIBAY

Narxoz University, Almaty, Kazakhstan

ORCID ID: 0000-0002-7058-414X

Prof. Dr. Kutay OKTAY

Kastamonu University, Kastamonu, Türkiye

ORCID ID: 0000-0003-0552-0913

Assoc. Prof. Dinara YESSIMOVA

Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan

ORCID ID: 0000-0003-3824-875X

АННОТАЦИЯ

В данной статье проанализирован экотуристский потенциал Республики Казахстан. Уникальные природные ландшафты, экологические тропы в сочетании с этнокультурным туризмом раскрывают большие возможности страны для развития экотуризма. Наибольшим потенциалом для развития экологического туризма обладают государственные национальные природные парки, которые играют огромную роль в природоохранных, научных, просветительских, культурных и рекреационных целях. Развитие экотуризма в комплексе с историко-культурным наследием является одним из основных факторов воспитания подрастающего поколения и повышения заинтересованности большого количества туристов. Ценность природной среды и культуры являются главными движущими факторами экологического туризма. Следует отметить, что динамичное развитие экотуризма требует наличия развитой инфраструктуры. Даже при высоких аттрактивных свойствах природных и культурных комплексов их освоение широким кругом потребителей без развитой инфраструктуры невозможно.

Ключевые слова: Экотуризм, Агротуризм, Устойчивое развитие.

ANNOTATION

This article analyzes the ecotourism potential of the Republic of Kazakhstan. Unique natural landscapes, ecological trails combined with ethno-cultural tourism reveal the country's great opportunities for the development of ecotourism. The state national natural parks have the greatest potential for the development of ecological tourism, which play a huge role in environmental protection, scientific, educational, cultural and recreational purposes. The development of ecotourism in combination with historical and cultural heritage is one of the main factors in educating the younger generation and increasing the interest of a large number of tourists. The value of the natural environment and culture are the main drivers of ecotourism. It should be noted that the dynamic development of ecotourism requires the availability of a developed infrastructure. Despite the high attractiveness of natural and cultural complexes, their development by a wide range of consumers is impossible without developed infrastructure.

Keywords: Ecotourism, Agrotourism, Sustainable Development.

EXPLORING THE INTERPLAY OF SEDENTARY LIFESTYLE, DIETARY CHOICES, OBESITY, AND TYPE 2 DIABETES

Ayesha Ghias

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

Aisha Ghulam Mustafa

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

M. Huzaifa Ali

Research Scholar, Hajvery University,
Euro Campus, Lahore

Mishal Shoaib Dar

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

Fareeha Nawab

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

¹Faculty of Pharmacy, Hajvery University, Lahore, Punjab, Pakistan

ABSTRACT

Diabetes, a global health concern, necessitates innovative therapeutic approaches. This study delves into the intricate relationship between sedentary lifestyle, dietary habits, obesity, and the onset of Type 2 diabetes in individuals. Employing a mixed-methods approach involving naturalistic observation and a quantitative survey, a sample size of 400 participants (200 online and 200 hospital visitors) was analyzed. The survey findings, substantiated by statistical analysis, unequivocally demonstrate a compelling association between physical inactivity, poor dietary decisions, obesity, and the increased prevalence of Type 2 diabetes in the younger demographic. This research highlights the critical role of lifestyle factors in the etiology of Type 2 diabetes among individuals under 45, emphasizing the urgent need for interventions targeting improved physical activity and dietary behaviors to mitigate this growing health concern.

Keywords:

Diabetes Type 2, Sedentary Lifestyle, Obesity, Physical inactivity, Diet.

FORMULATION AND EVALUATION OF ANTI DIABETIC ACTIVITY OF HERBAL ANTI DIABETIC SYRUP WITH FENUGREEK

Dr. Hina Khalid

Research Supervisor, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

Ayesha Ghias

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

Aisha Ghulam Mustafa

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

M. Huzaifa Ali

Research Scholar, Hajvery University,
Euro Campus, Lahore

Mishal Shoaib Dar

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

Fareeha Nawab

Research Scholar, Hajvery University
Euro Campus, Lahore

¹Faculty of Pharmacy, Hajvery University, Lahore, Punjab, Pakistan

ABSTRACT

Diabetes, a global health concern, necessitates innovative therapeutic approaches. This research delves into the formulation and assessment of an herbal anti-diabetic syrup enriched with fenugreek, a herb renowned for its potential hypoglycemic effects. The study explores the prevalence and causes of diabetes, emphasizing the escalating global epidemic. The literature review highlights fenugreek's role in managing hyperglycemia, presenting evidence of its efficacy in reducing blood sugar levels. The research objectives include the development of fenugreek extract, preparation of herbal syrup, and characterization of the final product. The syrup's color, odor, taste, pH, viscosity, density, and specific gravity were evaluated. Preliminary results indicate a lemon-yellow color, minty odor, pleasant taste, and favorable pH range. The density and specific gravity of the syrup were consistent at 1.04 g/ml. These findings suggest the potential of the herbal anti-diabetic syrup, emphasizing the need for further clinical investigations to validate its safety and efficacy in diabetes management. This study lays a foundation for future research, emphasizing evidence-based approaches in developing novel therapeutic interventions.

Keywords:

Fenugreek, Diabetes Type 2, Syrup, Blood sugar level, Extract, Diosgenin saponin

MATHEMATICAL METHODS FOR STUDYING INTER-INDUSTRY PRODUCTION RELATIONS IN ECONOMY

Associate Professor Kasamanli Hamlet Jumshud oğlu

ORCID: 0009-0006-4860-4956

Azerbaijan Technological University

Associate Professor Suleymanov Kamil Mursal

ORCID: 0009 0001 7140 3371

Azerbaijan Technological University

Associate Professor Urkaev Mamed G.

ORCID: 0009 0002 1963 6634

Azerbaijan Technological University

Akhmedov Isa Akhmed ogly

ORCID: 0009 0009 8887 8080

Azerbaijan Technological University

ABSTRACT

The development of individual branches of production and the creation of correct connections between them is the most important and necessary condition for the continuation of normal, repeated production. Determining the connection between industries does not in itself mean planned professional development of the economy. The main task, along with the study of communication, is its proper provision. Because determining the optimal ratio of the expanded, re-production system and the needs of the settlement, as well as the production of the products of the manufacturing industry, requires correct determination.

Key words: balance, production, waste, wasted energy, volume of product.

KOSTYUMDA İŞARƏLİK VƏ SIMVOLIKA

ICONICITY AND SYMBOLISM IN A SUIT

Məmmədova Sevil Jəmil q.

ORCID: 0009 0004 4833 1447

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

Aslanova Raisa Xələf qızı

ORCID: 0009 0005 9623 9975

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

XÜLASƏ

Kostyuma laqənin müəyyən növü, verilən zamanda stil, moda, estetik və elmi konsepsiya, cəmiyyətin maddi həyat səviyyəsi, mədəniyyət və texnologiya gaqqında informasiyanın təzahürü kimi baxmaq olar.

Açar sözlər: kostyum, kommunikasiya, geyim, forma, simvol, emosiya, dekorlaşma, moda, stil

ABSTRACT

A suit can be considered as a certain type of communication, a manifestation of certain information about style, fashion, aesthetic and scientific concepts of a given time, the level of material life of society and culture, technology, etc.

Keywords: costume, communication, form, clothing, symbol, emotion, decoration, fashion, style

STUDY OF THE FORMATION OF STYLE DEVELOPMENT OF MODERN WOMEN'S COSTUME

Associate Professor Aliyev Shakir Rustam

ORCID: 0009 0006 3322 9719

Azerbaijan Technological University

Senior Lecturer Aliyeva Gulnara Nuraddin

ORCID: 0009 0007 8293 5123

Azerbaijan Technological University

doctoral student Askerova Rada Isfandiyar

ORCID: 0009 0007 9551 1899

Azerbaijan Technological University

ABSTRACT

Several principles are necessarily taken into account in the design of the dress form in the modern style of art nouveau. The main feature is that the new constructive form being created has a traditional connection with the clothes of the past period. The incorporation of several styles that preceded it into fashion determines the introduction of the artistic idea of the new dress style. In a modern style of dress, an indivisible whole must be created between the parts. When designing a modern garment, its structural elements are considered to be basic.

Keywords: style, fashion, dress.

REVOLUTIONIZING SUPPLY CHAIN RISK ASSESSMENT THROUGH ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS

COMMUNICATION INFO

Nisrine REZKI

National School of Applied Sciences, Hassan First University of Settat Berrechid, Morocco

Mohamed MANSOURI

National School of Applied Sciences, Hassan First University of Settat Berrechid, Morocco

ABSTRACT

Operational excellence stands as a fundamental pillar for business success, and the crucial role of effective risk management cannot be overstated in minimizing disruptions and ensuring continuous business operations. This paper introduces an innovative approach that harnesses machine learning in evaluating supply chain risks [1], aiming to enhance organizations' capabilities in recognizing, predicting, and mitigating diverse risks that may impact their efficiency, effectiveness, and resilience. The study addresses the inherent subjectivity in human assessments, a significant challenge leading to potential biases in the evaluation process. Auditors, pivotal in identifying and evaluating operational risks, often rely on subjective judgments shaped by their experiences, expertise, and personal biases. To address this challenge, we adopt a deconstruction strategy, breaking down risk factors into sub-factors, and employ an Artificial Neural Network model [2],[3],[4],[5] as a predictive tool to enhance assessment objectivity and ensure accurate risk level predictions. Utilizing real-world data from a global automotive company specializing in wiring harnesses, we train the Neural Network model on a dataset comprising 2100 samples, demonstrating strong performance in risk prediction as assessed by metrics like Determination Coefficients and Mean Square Error. In summary, this research advances risk management practices by addressing the subjectivity challenges in human assessments, providing a dependable and data-driven framework. This framework supports managers in strategic decision-making, fortifies supply chain operations through early risk detection, and empowers organizations to proactively manage risks, achieving autonomy in effective risk management.

Keywords:

- (1) Supply chain risk management
- (2) Artificial neural network
- (3) Risk prediction
- (4) Risk assessment
- (5) Supply chain

SAĞLIK TURİZMİNDE YENİ TREND: WELLNESS TURİZMİ NEW TREND IN HEALTH TOURISM: WELLNESS TOURISM

Pınar KARAKUŞ

Dr.Sağlık Turizmi Bilim Doktoru, Bağımsız Araştırmacı, Konya, Türkiye

ORCID NO: <https://orcid.org/0000-0003-2947-2768>

Yaşar DEMİR

Dr.Sağlık Turizmi Bilim Doktoru, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Samsun, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9930-8440>

Eran DAĞ

Dr, Öğr.Gör.Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gediz Meslek Yüksekokulu, Eczane Hizmetleri, Kütahya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3474-1344>

Selçuk KILIÇ

Dr.Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Samsun, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5314-1419>

ÖZET

Sağlık turizmi son yirmi yılda hızlı bir büyüme göstermiştir. Bu büyüme ile beraber sağlık turizminin alt dalı olan wellness turizmi de gelişmeye devam etmektedir. Özellikle pandemi sürecinden sonra wellness turizmi insanların daha fazla dikkatini çekmeye başlamıştır. Bu nedenle bu çalışmada wellness turizminin gelişimi, ekonomik büyüklüğü ve Türkiye'deki durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada öncelikle wellness turizminin tarihsel gelişimi incelenmiştir. Daha sonra wellness turizminin ekonomik büyüklüğü açıklanmıştır. Özellikle dünyada wellness turizminden en çok pay alan ve yatırım yapan ülkeler hakkında bilgi verilmiştir. Çalışma sonucunda wellness turizmini MÖ. 5000 yılına kadar uzanan bir tarihi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Geçmişte wellness turizminin daha çok kaplıcalar etrafında sağlıklı kalma ve sağlığı koruma olarak yapılan seyahatler olduğu sonucuna varılmıştır. Wellness turizminin geleneksel Çin ve geleneksel Hindistan tedavilerinin yanında Anadolu topraklarında da birçok çeşidinin olduğu tespit edilmiştir. Günümüze gelindiğinde ise özellikle Japonya, Çin ve Kuzey Amerika Ülkelerinin bu turizm türüne yatırımlar yaptığı belirlenmiştir. Son yıllarda ise Avrupa devletlerinin de bu turizm türüne önemli yatırımlar yaparak fark edilebilir düzeyde gelirler elde ettiği görülmüştür. Dünya genelinde ekonomik büyüklüğü 5 trilyon \$'a yükselen wellness turizmine bireylerin yıllık ortalama 5300\$ harcama yaptıkları belirlenmiştir. Türkiye'nin ise bu turizm türünde dünyada ilk 20 ülke arasında olmasına rağmen kişi ortalama geliri 400\$ civarındadır. Sonuç olarak özellikle pandemi sonrası insanlar deniz, kum, güneş üçlüsünden farklı olarak daha fazla sağlık yaşam turizmine yönelmeye başlamışlardır. Gelişmiş ülkeler bu durumun farkına vararak daha fazla sağlıklı yaşam turizmine yatırım yapmaktadırlar. Sağlıklı yaşam turizminin ekonomik büyüklüğü dikkate alındığında pazardan daha fazla pay almak isteyen gelişmekte olan ülkelerde bu turizm türüne yatırım yapmaktadırlar. Jeotermal kaynak bakımından dünyanın en zengin ülkelerden biri olan Türkiye'nin de yapacağı yatırımlarla sağlıklı yaşam turizminde ön plana çıkacağı söylenebilir. Bu bağlamda özellikle ege bölgesi hem deniz, kum, güneş üçlüsü hem de jeotermal kaynak

bakımından zengin olması nedeniyle yatırımların bu bölgeye yapılması daha fazla turist tercih etmesine sebep olabilir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Sağlıklı Yaşam Turizmi, Wellness Turizmi, Türkiye

ABSTRACT

Health tourism has shown a rapid growth in the last two decades. Along with this growth, wellness tourism, which is a sub-branch of health tourism, continues to develop. Especially after the pandemic process, wellness tourism has started to attract more attention of people. For this reason, this study aims to reveal the development of wellness tourism, its economic size and its situation in Turkey. In the study, firstly, the historical development of wellness tourism is examined. Then, the economic size of wellness tourism is explained. In particular, information was given about the countries that have the highest share and investment in wellness tourism in the world. As a result of the study, it was concluded that wellness tourism has a history dating back to 5000 BC. It was concluded that wellness tourism in the past was mostly traveling around spas to stay healthy and maintain health. In addition to traditional Chinese and traditional Indian treatments, it has been determined that there are many types of wellness tourism in Anatolia. Today, it has been determined that especially Japan, China and North American countries have invested in this type of tourism. In recent years, it has been observed that European states have also made significant investments in this type of tourism and have achieved a noticeable level of income. It has been determined that individuals spend an average of 5300\$ per year on wellness tourism, whose economic size has increased to 5 trillion \$ worldwide. Although Türkiye is among the top 20 countries in the world in this type of tourism, its average income is around \$400 per person. As a result, especially after the pandemic, people have started to turn more towards health and wellness tourism, unlike the sea, sand and sun trio. Developed countries are realizing this situation and investing more in wellness tourism. Considering the economic size of wellness tourism, developing countries that want to get more share from the market are investing in this type of tourism. It can be said that Türkiye, one of the richest countries in the world in terms of geothermal resources, will come to the forefront in wellness tourism with its investments. In this context, especially since the Aegean region is rich in both sea, sand, sun trio and geothermal resources, investments in this region may cause more tourists to prefer this region.

Keywords: Health Tourism, Healthy Living Tourism, Wellness Tourism, Türkiye

NURİ İYEM VE NEŞET GÜNAL RESİMLERİNDE MELANKOLİ MELANCHOLY IN THE PAINTINGS OF NURİ İYEM AND NEŞET GÜNAL

Prof. Dr. Mustafa DİĞLER

<https://orcid.org/0000-0002-0784-4463>

Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Karaman/
TÜRKİYE

ÖZET

19. yüzyıl bunalımların huzursuzlukların ve tam bir çöküntünün yaşandığı bir yüzyıldır. Bu yüzyılda geleceğine büyük bir umutsuzluk ve korku ile bakan insanoğlu melankoliye oldukça meyillidir. Pek çok sanat akımı ve sanatçı genellikle melankolik eğilimler gösteren kişiliklerden meydana gelmiştir. Bu yüz yılda ortaya çıkan yeni buluş ve fikirler beraberinde kişiyi kendi içine kapanmaya ve sorgulamaya itmiştir. Tüm bunların sonucu olarak varoluşçuluk ortaya çıkmıştır. Varoluşçularda üretkenliği meydana getiren en önemli kavram ölüm ve kaygıdır. Bu kavramların beraberinde getirdiği melankoli 19. yüzyılda kitlesel olarak yaşanmıştır. Melankoli'nin resim sanatında yansması; zihnin pasif konumda olması göz önünde bulundurularak hareketsiz duran, düşünceli bir ruh hali ile tasvir edilen figürler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte sanatçıların ürettiklerinde melankoli ölüm ve varoluş kaygılarının merkezinde yer almıştır. Çağdaş Türk resim sanatında melankolik ifadeler 1960 öncesi dönemde çok az rastlanırken 1960 ve 1995 arası dönemde daha belirgin bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Melankolinin tarihsel süreç içerisinde yer alan yaklaşımlara ve çağdaş Türk resim sanatındaki görünüşleri ne bakılarak çağdaş Türk resminde özellikle 1960 ve 1995 arası dönemde melankolik yaklaşımlar incelenerek bu dönem içerisinde yaşamış olan Neşet Günal ve Nuri İyem'in resimlerine yoğunlaşarak örneklendirilecektir. Bu araştırma ile insan yaşamı içerisinde varlığını her dönemde sürdürmüş olan melankolinin insanlar ve özellikle sanatçılar üzerinde etkisi ve bu oluşan etkilerin çağdaş Türk resmindeki yansmaları ele alınacaktır. Yüz yıllar boyunca merkeze yerleştirilmiş olan kültürlerde bir fikir olan sıkıntının ve buhranların olduğu her yerde ortaya çıkan melankoli çağdaş Türk resminde uzun bir zaman dilimine yayılmak sureti ile sanatçılar tarafından işlenen bir kavram olmuştur. Çağdaş Türk resminde melankoli kavramı en belirgin haliyle 1960 ve 1995 tarihleri arasında sıklıkla işlenmiştir. Sanatçıların resimlerinde 1960 ve 1970 yıllarında melankoli kavramı daha sakin ve içe dönük bir şekilde ele alınırken 1980 ve sonrasında daha eleştirel daha sert bir ifade ile konuyu yansıttıklarını gözlemleyebiliyoruz. Bu araştırmanın amacı 1960 ve 1995 yılları arasında çağdaş Türk resminde melankoli kavramının görünüşlerini ne şekilde ele alındığı ve bu çerçeveden yola çıkarak Nuri İyem ve Neşet Günal'ın resimlerine yoğunlaşılacak. Nuri İyem ve Neşet Günal'ın resimlerinde melankoli kavramını ele alış biçimleri incelenecek. Çalışma modeli olarak doküman incelemesi yapılarak resim analizleri yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Melankoli, Resim , Çağdaş, Neşet Günal, Nuri İyem

ABSTRACT

19. century is a century of depression, unrest and complete collapse. In this century, human beings who look at their future with great despair and fear are quite prone to melancholy. Many art currents and artists have often been made up of personalities who show melancholic tendencies. The new discoveries and ideas that emerged in this century have led people to shut themselves down and question themselves. Existentialism has emerged as a result of all this. The most important concept of productivity in existentialists is death and anxiety. The melancholy brought by these concepts 19. it has been massively experienced in the century. The reflection of melancholy in the art of painting appears as figures depicted with a contemplative mood, standing still, considering the passive position of the mind. However, when artists produced, melancholy was central to their concerns of death and existence. While melancholic expressions in contemporary Turkish painting are very rare in the pre-1960 period, they appear more prominently in the period between 1960 and 1995. Melancholy approaches in the historical process and their appearance in contemporary Turkish painting will be examined in contemporary Turkish painting especially in the period between 1960 and 1995 and the paintings of Neşet Günel and Nuri İyem who lived in this period will be exemplified by focusing on the melancholy approaches. With this research, the influence of melancholy which has continued to exist in human life in every period on people and especially artists and the reflections of these influences in contemporary Turkish painting will be discussed. Melancholy, which is an idea in the cultures that have been placed in the Center for hundreds of years, has been a concept in contemporary Turkish painting that has been spread over a long period of time by artists. The concept of melancholy in contemporary Turkish painting, in its most obvious form, was often rendered between 1960 and 1995. We can observe that while the concept of melancholy was taken in a calmer and introverted way in the 1960s and 1970s, the artists' paintings reflected the subject with a more critical, harsher expression in the 1980s and beyond. The aim of this research is to examine the views of the concept of melancholy in contemporary Turkish painting between 1960 and 1995 and to focus on the paintings of Nuri İyem and Neşet Günel. Nuri İyem and Neşet Günel's paintings will examine the way they deal with the concept of melancholy. Document analysis will be done as a working model.

Key Words: Melancholy, Painting, Contemporary, Neşet Günel, Nuri İyem

INFLUENCE OF HYDROMORPHIC PROCESSES ON THE FORMATION OF THE PHOSPHATE STATE IN ACID SOILS

Prof. Dr. Roman Truskavetskyi

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N. Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2542-8527>

PhD Candidate Zubkovska Viktoriia

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N. Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8124-8635>

PhD Candidate Khyzhniak Iryna

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N. Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4950-3752>

ABSTRACT

In Ukraine, soils with high acidity and periodic waterlogging are predominantly found in Polissya, Western Forest-Steppe and Carpathian regions. Most of these soils are characterized, as a rule, by surface and subsoil glazing, stagnant-flushing regime with clearly expressed processes of eluviation (podzolization). The level of soil hydromorphism (waterlogging) is one of the most important and key factors that determine the behavior of phosphorus in the soil and the functioning of the phosphate regime. The state and behavior of phosphorus in light-gray forest surface-glazed and sod-podzolic clayed soils were studied. The results of large-scale soil and agrochemical studies and literature generalizations were used to compare the phosphate pool of clayed and unclayed analogues of acidic soils. The aim of the study was to establish the nature of phosphate regime formation in acidic soils of different moisture levels, to assess the degree of waterlogging influence on the intensity of phosphate ion accumulation, mobilization and migration processes, and the nature of phosphate pool rearrangement. It has been established that surface hydromorphism negatively affects the formation of the phosphate state of acidic soils: the amount of total and mobile forms of phosphate compounds decreases, the amount of iron and aluminophosphates in the fractional composition of mineral forms of phosphates significantly increases, and phosphorus is firmly fixed in the solid phase of the soil due to the formation of nodules. There is a strong fixation of phosphate ions and a significant depletion of the soil phosphate fund available to plants. Laboratory model experiments have shown that, depending on the development of gley-eluvial processes, moisture regime, and due to the fulvate nature of humic substances in the studied soils, partial loss of phosphorus, which is a part of highly labile and migratory complex organo-mineral compounds, is possible.

Key words: hydromorphism, acidic soils, phosphate status, phosphorus behavior, phosphorus accumulation, phosphorus migration.

HOCA AHMET YESEVİ VE YUNUS EMRE DÜŞÜNÇESİNDE İLETİLEN HAKİKATIN ANLAMLANDIRILMASI

INTERPRETATION OF THE TRUTH TRANSMITTED IN THE THOUGHTS OF HODJA
AHMAD YASAWI AND YUNUS EMRE

Derya SÜMER

Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazeteçilik Bölümü, Erzurum,
Türkiye.

ORCID ID: 000-0002-6313-0027

ÖZET

İnsanı insan yapan temel öğelerden olan iletişim, aslında insan demektir. İnsanlık tarihinden bu yana iletişim özünde insanı ve insana dair her şeyi içermesinden dolayı disiplinlerarasıdır. Felsefi açıdan sorular soran insan, dünyayı, evreni, yaratıcı bir gücün varlığını, varoluşu ve özünde bu dünyada insanca yaşamının ilkelerini, insanlık tarihi boyunca sorgulamıştır. İnsan olmanın gereği olan iletişimsel ilişkiyi bu sorular ve bağlamında kuran iki öncü ve önemli isim ise Hoca Ahmet Yesevi ve Yunus Emre'dir. Dünyayı, hem kendileri hem de diğer insanlar için yaşanılır kılmak isteyen bu iki düşün insanı, edebi ve sanatsal bir dil ile düşüncelerini, başta içerisinde yaşadıkları Türk toplumuna, insan özü ve doğası temelli evrenselliği bakımından, ardından gelenler tarafından da benimsenerek tüm insanlığa iletmışlerdir. Öyle ki günümüzde, Ahmet Yesevi ve Yunus Emre, Türk dünyasından Balkanlara kadar çok geniş bir coğrafyada düşünceleri ile bilinmektedirler. Çalışmada, Türk edebiyatının bu iki öncü isminin, öğretici, öğüt içeren, Tanrı sözü olarak betimledikleri hikmetli sözler içeren manzum beyitlerden oluşan şiirlerinin ilettiği temalardan hakikatin, nasıl ifade bulduğu, iletilen kodlar çerçevesinde bağlamı ve anlamı ile irdelenerek yorumlanacaktır. Kendisinden anlam çıkardığımız her şey metindir. İletişim araştırma yöntemi olan metinsel analiz yöntemi, metinlerde, yani düşün ürün olan şiirleri de inceleyebilir. İki düşünürün hakikat düşüncesi, hakikatin açığa çıkması için gereken temeller bağlamındaki düşünceleri; zihin dünyaları, felsefi bakış açıları, dini, kültürel sembolik açılardan benzerlikleri ile anlamlandırılacaktır. Bu analiz yöntemi, çeşitli kültürlerin dünyayı nasıl anlamlandırdıkları ve bu dünyaya nasıl uyum sağladıklarını anlamak isteyenler için metodolojik bir veri toplama sürecidir. Hoca Ahmet Yesevi ve Yunus Emre'nin dünyayı anlamlandırırken tanımladıkları şeriat, tarikat, marifet ve son olarak hakikat düşüncelerinin boyut açan kapıları, burada da hakikatin ifade buluşunu içeren şiirler irdelenirken, son boyut olan hakikat kavramı ile derinlemesine çözümlenecektir. Hakikati içeren edebi metnin unsurlarının, verdiği fikirlerin niteliklerinin önce parçalarının tanımlanması, anlamlarının inşa edilme biçiminin özellikleri ve söylenmemiş varsayımlarının var ise ortaya çıkarılması bu yöntem çerçevesinde gerçekleştirilecektir. Çalışma, yukarıda belirtilen unsurları, Hoca Ahmet Yesevi'nin Divan-ı Hikmet'i, Yunus Emre'nin de Divan-ı Hikmet tarzında kabul gören, Yunus Emre Divanı'ndaki hakikati içeren şiirleri ile sınırlandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Dil ve Düşünce, Şiir, Hakikat

ABSTRACT

Communication, which one of the fundamental elements that make humans human, essentially means humanity itself. Since the dawn of human history, communication has been interdisciplinary in nature because of encompassing everything about humanity and human beings. Philosophically questioning individuals throughout human history have pondered on the world, the universe, the existence of a creative power, existence, and essentially, the principles of living humanely in this world. Two pioneering and significant figures who established the communicative relationship inherent to being human through these questions are Hodja Ahmad Yasawi and Yunus Emre. These two thinkers, who intended to make the world livable for both themselves and other persons, conveyed their thoughts to humanity as a whole, first to the Turkish society they lived in, through a literary and artistic language, and then embraced by subsequent generations for their universality based on human essence and nature. So much so that today, Ahmad Yasawi and Yunus Emre are known for their thoughts across a wide geography ranging from the Turkic world to the Balkans. In this study, the themes of truth conveyed through the poetic verses of these two pioneering figures of Turkish literature, which contain instructive, advice giving, and wisdom-filled words described as the word of God, will be examined and interpreted in terms of context and meaning within the framework of the conveyed codes. Everything we derive meaning from is text. The textual analysis method, which is a communication research method, can also examine texts, including poetic works, which are products of thought. The thoughts of the two thinkers on the concept of truth, within the context of the foundations required for the revelation of truth, will be interpreted in terms of their mental worlds, philosophical perspectives, and similarities from religious and cultural symbolic angles. This method of analysis is a methodological data collection process for those who intend to understand how various cultures interpret the world and adapt to it. As Hodja Ahmad Yasawi and Yunus Emre delineate the dimensions of sharia, tariqah, ma'rifa, and finally the concept of truth while interpreting the world, the doors of dimension-expanding truth thoughts are examined in their poetry, encompassing the expression of truth. Furthermore, the concept of truth, as the ultimate dimension, will be thoroughly analyzed. Within the framework of this method, the elements of the literary text containing the truth, the qualities of the ideas it conveys, the identification of its parts, the characteristics of the way its meanings are constructed, and the untold assumptions, if any, will be revealed. The study confines these elements to Hodja Ahmad Yasawi's "Divan-ı Hikmat" and Yunus Emre's poetry recognized in the style of "Divan-ı Hikmat," specifically focusing on the poems containing truth in Yunus Emre's Divan.

Keywords: Communication, Language and Thought, Poetry, Truth.philo

MALİK AKSEL'İN RESİMLERİNDE ANADOLU KÜLTÜRÜNÜN YANSIMALARI REFLECTIONS OF ANATOLIAN CULTURE IN MALİK AKSEL'S PAINTINGS

Doç. Dr. Mustafa DİĞLER

Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sanat tasarım Ve Mimarlık Fakültesi, Resim Bölümü

Karaman, Turkey,

ORCID: ID/0000-0002-0784-4463

ÖZET

İnsan ve toplumlar üzerinde oldukça güçlü bir etkiye sahip olan sanat aynı zamanda kültüründe önemli bir parçasını meydana getirmektedir. Uygarlıkların beşiği olarak kabul edilen Anadolu'nun zengin kültürü sanatçılarımıza ilham kaynağı olmuştur ve ulusallıktan evrenselliğe ulaşan sanat eserlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Malik Aksel Türk resim sanatı içerisine bağımsız bir tavır geliştirmiş olan ilk ressamlardan birisidir. Onun çalışmalarında bir taraftan sıcak ve sempatik bakışlı bir iç dünyaya ait yansımalar olarak gördüğümüz diğer taraftan ise kara mizah ile birlikte hüznü birleştirerek dokunaklı bir anlatım diline dönüşen gündelik yaşama dair belgeci ve gözlemci nitelikler ile birlikte gelişmiş bir üslup tavrı görülmektedir. Yaşadığı dönem içerisinde resim sanatında biçim ve kompozisyon üzerine çoğu zaman aşırılığa kaçıldığı çalışmaların aksine Aksel'in çalışmalarında sergilediği yöresel, gelenekçi, Doğu- İslam dünyasının düşünce ve estetik değerleri ile çelişmeyen söylemi oldukça dikkat çekicidir. Sanatçı yaşam tarzımızı, geleneklerimizi, göreneklerimizi kısacası Anadolu kültürünü, figüratif bir kurgu içerisinde gerçekçi, sade ve etkili bir biçimde ele almıştır. Aksel'in sağlam desen üzerine kurgulanmış resimlerinde yumuşak leke geçişleri, ince ve şeffaf renk katmanlarıyla bir ilişkinin kurulması dikkat çekmektedir. Malik Aksel Türk resim sanatı içerisinde Cumhuriyet öncesi ve sonrası dönem ile ilgili bilgi veren sanatında Anadolu kültürüne eğilim gösteren ve bu amaç doğrultusunda hiçbir sanatsal hareket içerisinde yer almayan kendine has bir üslup geliştirmiş sanatçılarımızdan birisidir. Aksel geçmiş- gelecek, eski- yeni ve gelenek- çağdaşlık çelişkilerinin yoğun olarak yaşandığı dönemde kültüründen kopmadan toplumun görünmeyen değerlerinin resimlerini yapmıştır. Malik Aksel sanatçıların devlet desteği ile düzenlenen "Yurt Gezileri"ne dahil olan sanatçılardan birisidir. Aksel resim ve halk kültürü üzerine yoğun araştırmalar yapmış bunları yayınlamış sanatın hem uygulama hem de teorik örneklerini ortaya koymuş sanatçılardan birisidir. Bu araştırma kapsamında Malik Aksel Türk resim sanatına katkıları ve Türk kültürüne verdiği önem üzerinde durulacaktır. Araştırmada literatür taraması yapılacak ve resimlerinde Anadolu kültürünün izleri aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Malik Aksel, Türk Resmi, Anadolu Kültürü

ABSTRACT

Art, which has a very strong effect on people and societies, also forms an important part of culture. The rich culture of Anatolia, which is accepted as the cradle of civilizations, has inspired our artists and led to the emergence of works of art that have reached universality from nationality. Malik Aksel is one of the first painters to develop an independent attitude in Turkish painting. In his works, on the one hand, we see as reflections of a warm and sympathetic inner world, on the other hand, a developed stylistic attitude with documentary and observant qualities about daily life, which turns into a touching language of expression by combining black humor and sadness. Contrary to the works on form and composition in the art of painting, in which he often went to extremes during his lifetime, Aksel's regional, traditionalist discourse that does not contradict the thought and aesthetic values of the Eastern-Islamic world is quite remarkable. The artist dealt with our lifestyle, traditions, customs, in short, Anatolian culture, in a figurative fiction, realistically, simply and effectively. In Aksel's paintings, which are based on solid patterns, the establishment of a relationship with soft stain transitions and thin and transparent color layers draws attention. Malik Aksel is one of our artists who has developed a unique style that gives information about the pre-republican and post-Republican period in Turkish painting, tends to Anatolian culture and does not take part in any artistic movement for this purpose. Aksel painted the invisible values of the society without breaking away from his culture during the period when the past-future, old-new and tradition-contemporary contradictions were intensely experienced. Malik Aksel is one of the artists involved in the "Homeland Trips" organized with the support of the state. Aksel is one of the artists who have done extensive research on painting and folk culture, published them, and presented both practical and theoretical examples of art. Within the scope of this research, Malik Aksel's contributions to Turkish painting art and the importance he gives to Turkish culture will be emphasized. In the research, a literature review will be made and traces of Anatolian culture will be sought in his paintings.

Keywords: Malik Aksel, Turkish Painting, Anatolian Culture

FINITE ELEMENT ANALYSIS OF METAL NANOSTRUCTURES FOR HYPERTHERMIA TREATMENT USING COMSOL MULTIPHYSICS

Tanzeela Asghar

Abdul Ghaffar

Muhammad Yasin Naz

Shazia Shukrullah

Department of Physics, University of Agriculture Faisalabad, 38040, Pakistan

ABSTRACT

A variety of silver nanostructures, including nanorods, spheres, ellipsoids, and core-shell structures, were evaluated for their potential to cure cancer-related hyperthermia using the finite element analysis method. To eliminate cancerous cells, the temperature of the silver nanostructures was raised from 42 to 46°C. Using an external heating source, it was also possible to calculate how long it would take the nanostructures to reach this temperature. The silver nanostructures were the subject of a finite element study for the assessment of hyperthermia, using the heat transfer module in COMSOL Multiphysics. The thermal reactivity of various silver nanostructure shapes was assessed by enclosing them within the spherical domain of the tumor tissue. The recommended geometries were heated for different amounts of time in order to determine the ideal treatment temperature. Compared to other designs, silver nanorods showed faster temperature attainment, reaching a peak temperature of 44.2°C. Additionally, the temperature sensitivity of silver nano-ellipsoids was examined due to their higher central volume. The fact that the treatment region reached thermal equilibrium after 0.5 μ s of heating suggested that these structures could be used to treat hyperthermia.

Keywords

Nanotechnology; Hyperthermia; Silver Nanoparticles; Nanorods; Nanospheres; Nanoellipsoid

EXPLORING CHAT-GPT'S PIVOTAL ROLE IN SHAPING THE LANDSCAPE OF INDUSTRY 4.0

Zohaib Hassan Sain

Superior University, Faculty of Business & Management Sciences, Lahore, Pakistan.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6567-5963>

ABSTRACT

This research delves into the transformative role of Chat-GPT in Industry 4.0, exploring its profound impact on communication dynamics within the Fourth Industrial Revolution. Chat-GPT, an advanced language model, plays a pivotal role in optimizing efficiency, refining decision-making processes, and fostering collaboration across diverse industrial sectors. The study rigorously investigates the challenges and opportunities associated with integrating Chat-GPT, emphasizing critical factors such as data security, ethical considerations, and scalability. By shedding light on Chat-GPT's implications in Industry 4.0, this research contributes to our nuanced understanding of how language models drive innovation, influencing human-machine collaboration and communication dynamics in the continually evolving technological landscape.

Keywords: Chat-GPT, Industry 4.0, Innovation in Communication, Human-Machine Interaction, Technological Advancements.

EXPLORING THE TRANSFORMATIVE IMPACT: AI'S INFLUENCE ON ADVANCEMENTS IN INDUSTRIAL RESEARCH

Zohaib Hassan Sain

Superior University, Faculty of Business & Management Sciences, Lahore, Pakistan.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6567-5963>

ABSTRACT

This research investigates the transformative influence of artificial intelligence (AI) on the landscape of industrial research. AI, as a powerful tool, plays a pivotal role in shaping and advancing research methodologies within diverse industrial sectors. The study delves into the specific ways AI is revolutionizing data analysis, pattern recognition, and decision-making processes in industrial research. It also explores the challenges and opportunities associated with the integration of AI, addressing ethical considerations, data privacy, and the overall impact on research outcomes. By examining the multifaceted role of AI in industrial research, this research contributes to a deeper understanding of the evolving dynamics between technology and scientific inquiry.

Keywords: Artificial Intelligence (AI), Data Analysis, Industrial Research, Pattern Recognition, Research Methodologies.

“EXPLORING THE THERAPEUTIC POTENTIAL OF PLANT ALKALOIDS: NATURE'S SECONDARY METABOLITES AS MEDICINAL MARVELS”

Abhinesh, Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

Plant alkaloids represent a diverse group of secondary metabolites with remarkable medicinal properties, offering a plethora of therapeutic opportunities for human health. This abstract aims to explore the therapeutic potential of plant alkaloids, highlighting their multifaceted roles in pharmacology and medicine. Alkaloids, derived from various plant species, exhibit a wide array of pharmacological activities, including analgesic, antimicrobial, anti-inflammatory, and anticancer effects. For instance, vincristine and vinblastine, alkaloids extracted from the Madagascar periwinkle (*Catharanthus roseus*), have demonstrated efficacy in the treatment of various cancers, including leukemia and lymphoma, by disrupting microtubule formation and inhibiting cell division. Moreover, alkaloids such as morphine, derived from the opium poppy (*Papaver somniferum*), have long been utilized as potent analgesics due to their ability to interact with opioid receptors in the central nervous system, providing effective pain relief. Furthermore, recent advancements in alkaloid research have led to the discovery of novel bioactive compounds with therapeutic potential, including those targeting neurological disorders, cardiovascular diseases, and infectious pathogens.

Keywords: Alkaloids, secondary metabolites, antimicrobial, *catharanthus roseus*, *papaver somniferum*.

SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF GO/g-C₃N₄/ZnFe₂O₄ NANOCOMPOSITE FOR PHOTOCATLYSIS APPLICATION

Sania Arif

Hafeez Anwar

Department of Physics, University of Agriculture, Faisalabad, Pakistan

ABSTRACT

Increased growth of textile industries leads to the tremendous accumulation of dyes on water and surrounding environments. Heterogeneous photocatalysis based on semiconductors is a sustainable method that effectively breaks down organic contaminants. For photocatalytic purposes, graphene oxide (GO), graphitic carbon nitride (g-C₃N₄), and zinc ferrite (ZnFe₂O₄) magnetic composite were synthesis for the environmental remediation of Rh B dye. The ternary CGZ composite has been synthesized using a simple precipitation technique. X-ray diffraction, Scanning electron microscopy, energy-dispersive X-ray spectroscopy, UV-visible spectroscopy and Fourier transform infrared spectroscopy were used to characterize the prepared composites. The advantages of using this ternary nanocomposite as a novel heterojunction structure, in comparison to other individual photocatalysts, has exhibits great activity in degrading RhB due to the formation of electron-hole pairs. Under sunlight illumination, the photoactivity of composites and affecting parameters (pH, H₂O₂ dose, composite amount and irradiation period) were determined. The most effective conditions for photocatalytic degradation were observed at a pH of 9, a photocatalyst dosage of 30 mg/100 mL, an H₂O₂ dosage of 6 mM, utilizing a ternary CGS composite. Under these conditions, the degradation of RhB dye was achieved efficiently within 1 hour. Degradation efficacy of 99% was achieved under optimized conditions using the ternary CGS composite. The nanocomposite's reusability was also evaluated over 5 cycles.

Keywords: Co-precipitation, G-C₃N₄/GO/ZnFe₂O₄ nanocomposite, Heterogeneous photocatalysis, Wastewater treatment

TRANSDERMAL DRUG DELIVERY SYSTEM

Neha Patole

JES's SND College of Pharmacy, Babhulgaon, Dist. Nashik, India.

ABSTRACT

Transdermal delivery represent an attractive to oral delivery of drugs and is poised to provide an alternative to hypodermic injection. TDDS are defined as self contained discrete dosage forms which are also known as "Patches." TDDS are dosage form design to deliver the therapeutically effective amount of drug across a patients skin. For thousands of year people have placed substance on the skin for Therapeutic effects and in modern Era a variety of topical formulation has been developed to treat local indication. The first transdermal system for systematic delivery- a three day patch that delivers scopolamine to treat motion sickness was approved for use in United States in 1979. The main objective of Transdermal drug delivery system is to deliver drug into systematic circulation through skin at predetermined rate with minimal interest and intra patient variation. A decade later nicotine patches become the first Transdermal blockbuster rising the profile of transdermal delivery in medical and for public in General. Today there are Nemours transdermal delivery system for such drug as estraclios, fentanyl, lidocaine and testosterone. Combination Patches containing more than one drug for contraception and hormone replacement a ion theoretic and ultrasonic delivery system for analgesia.

For understanding the concept of TDDS it is important to know the structure and biochemical features of human skin and those characteristics which contributes to barrier function and the rate of drug access into the body via skin. The skin act as a formidable barrier to the penetration of drugs and other chemicals, it does have certain advantages which make it an alternative route for systematic delivery of drug.

Keyword :- Transdermal drug delivery, patch.

ANALYSIS OF THERMAL RADIATION AND OHMIC HEATING EFFECTS ON THE ENTROPY GENERATION OF MHD WILLIAMSON FLUID THROUGH AN INCLINED CHANNEL

AMINE EL HARFOUF

Multidisciplinary Laboratory of Research and Innovation (LaMRI), Energy, Materials, Atomic and Information Fusion (EMAFI) Team, Polydisciplinary Faculty of Khouribga, Sultan Moulay Slimane University, BP. 145, Khouribga, Morocco.

SANAA HAYANI MOUNIR

Multidisciplinary Laboratory of Research and Innovation (LaMRI), Energy, Materials, Atomic and Information Fusion (EMAFI) Team, Polydisciplinary Faculty of Khouribga, Sultan Moulay Slimane University, BP. 145, Khouribga, Morocco.

ABDERRAHIM WAKIF

Hassan II University, Faculty of Sciences Aïn Chock, Laboratory of Mechanics, B.P.5366 Mâarif, Casablanca, Morocco.

ABSTRACT

In this present work, the heat irreversibility analysis of thermal radiation, Ohmic heating, and angle of inclination on Williamson fluid is presented. The developed equations are converted to dimensionless forms, and Homotopy perturbation method (HPM) is to solve the resulting coupled differential equations. The heat irreversibility analysis is achieved by substituting the obtained results into entropy generation and Bejan number expressions. The HPM solution for the velocity profile is validated by comparing it with a previously published study in some limited cases, and excellent agreement is established. Fluid motion is accelerated by the increasing values of thermal radiation parameter, whereas the magnetic parameter and Reynolds number reduce it. Furthermore, except for the Weissenberg and Prandtl numbers, all of the flow parameters examined enhance fluid temperature. In addition, entropy generation is enhanced at the channel's upper wall for all parameters except heat radiation.

KeyWords : Williamson fluid, heat irreversibility, thermal radiation, inclined channel, Homotopy perturbation method

ANTIOXIDANT, ENZYME INHIBITION AND TOXICOLOGY STUDIES OF METHANOL EXTRACTS OF SELECTED MEDICINAL PLANTS

Hiba Shahid

Prof. Dr. Syed Ali Raza Naqvi

Research Laboratories of Chemistry Department, Government College University Faisalabad,
Pakistan.

ABSTRACT

The purpose of this work was to study the biological activities of methanolic extracts of *Tagetes erecta*, *Calendula officinalis* and *Murraya koenigii* on alpha-amylase at varying concentrations. Antioxidants obtained from selected medicinal plant extracts should be able to produce the desired redox reaction, be physiologically inert, non-toxic, effective in low concentrations, and should provide prolonged stability to the formulation. The comet assay's detection of DNA damage highly depends on the cells in the selected therapeutic plant components. Environmental pollution is a major factor that has an impact on human lives as it damages cell DNA. The % radical scavenging activity was performed by using DPPH and FRAP antioxidant assays. The % inhibition of methanolic extracts were performed by using α -amylase and urease inhibition assays. The toxicology studies were performed by using comet assay to check the selected plants extract's potential to damage DNA. The % inhibition of methanolic extracts of alpha amylase was noted in the range of 11.49 to 50.56 % and IC₅₀ in the range of 04.09±0.05 to 07.39±0.23 μ g/ mL respectively at the mentioned concentrations. The % urease inhibition range of leaf extracts at 300 to 400 rpm of *Tagetes erecta* were in range of 52.32 to 2.11 %. Methanolic extracts of *Tagetes erecta* showed the total phenolic contents in the range of 0.03±0.24 to 0.42±0.63 mg GA/ 100g for leaf extracts and 0.006±0.39 to 0.09±0.28 mg GA/100g for stem extracts. 0.02±0.32 to 0.17±0.38 mg GA/ 100g TPC of curry leaves and 0.02±0.32 to 0.17±0.38 mg GA/ 100g, 0.001±0.39 to 0.18±0.39 mg GA/100g for leaf and stem extracts of *Calendula officinalis*. According to researchers, the total phenolic contents in a plant largely contribute to antioxidant activity. The % radical scavenging activity of leaf extracts of *Tagetes erecta* was noted in the range of 2.13 to 76.13 % and 3.73 to 46.31 % by using DPPH and FRAP antioxidant assays. The current experiment showed that NDEA increased DNA damage, as indicated by the lengthening of the comet tail. Ingestion of *T. erecta* leaf extract significantly reduced protein and lipid oxidation and lessened DNA damage, which is interpretable as a decrease in oxidative stress brought on by NDEA. The results of the work therefore, clearly indicate the potential of these extracts to manage hyperglycemia and oxidative stress. The evaluation of enzyme inhibition and antioxidant potentials of plant extracts has been done by using 96-well microplate reader technique. Data obtained has been statistically analyzed using appropriate statistical tools.

Keywords: *Tagetes erecta*, *Calendula officinalis*, *Murraya koenigii*, antioxidant, enzyme inhibition, comet assay, evaluation and statistical analysis.

SYNTHESIS OF NICKEL OXIDE/GRAPHENE OXIDE COMPOSITE FOR THE DEGRADATION OF CLOTHIANIDIN PESTICIDE

Atta ul Haq

Hafiz Muhammad Abubakar

Department of Chemistry, Government College University Faisalabad, Pakistan

ABSTRACT

In the present work, the synthesis of NiO nanoparticles was carried through green synthesis by using extract of peels of green peas (*Pisum Sativum*). Graphene oxide was prepared through modified Hummer's method and the graphene oxide/nickel oxide nanocomposite was synthesized by ultrasonication method. The prepared nanocomposite was characterized by different techniques including XRD, FTIR and SEM. The FTIR analysis confirmed the functional groups in the prepared NiO/GO nanocomposite. Different experimental parameters such as pH, dose of catalyst, agitation rate, initial pesticide concentration and temperature were studied for the maximum degradation of clothianidin in aqueous solution. By adjusting different temperature range from 303 to 353 K, the maximum degradation was observed at 333 K, which is 78.51%. The degradation rate is increased with increase amount of dose of catalyst and maximum degradation of 92% is observed at 1g of catalyst. The maximum degradation was observed at pH 3. However, after pH 3, the degradation was decreased continuously. The concentration of stock solution of 10 ml showed maximum degradation. Furthermore, the synthesized NiO/GO nanocomposite from green route provided best economical alternative for pesticide degradation.

OPTIMIZATION OF THE DESIGN OF THE MAGNETIC LEVITATION HYPERLOOP SYSTEM

Sanwal Shah

M.tech Student Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University,
Amritsar, Punjab-143005, India

Hartapan Singh

M.tech Student Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University,
Amritsar, Punjab-143005, India

Er. Himanshu Khanna

Assistant professor, Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University,
Amritsar, Punjab-143005, India

ORCID NO:- 0009-0000-0045-9530

Dr. Harminder Singh

Associate Professor, Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University,
Amritsar, Punjab-143005, India

ORCID NO: 0000-0002-0829-2154

Dr Harjeet Singh

Assistant professor, Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University,
Amritsar, Punjab-143005, India

Er Satnam Singh

Assistant professor, Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University,
Amritsar, Punjab-143005, India

Er Pahul Preet Singh

Assistant professor, Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University,
Amritsar, Punjab-143005, India

Er khushmeet singh

Department of Mechanical Engineering, Guru Nanak Dev University, Amritsar, Punjab-
143005, India

ABSTRACT

This paper offers a new methodology that combines a simulation-based approach and in-depth mathematical analysis to optimize the design of a magnetic levitation hyperloop system. The suggested method makes use of electromagnets as well as permanent magnets for the pod's control, propulsion, and levitation. Utilizing ANSOFT Maxwell software, finite element analysis is performed to examine the distribution of magnetic fields and the impact of ac current on the coils. Furthermore, a lab model is employed to verify simulation outcomes, the efficiency of the design process, and magnetic analysis. In addition, three-dimensional compressible flow simulations are carried out to create a hyperloop pod, and a Gamma transition model is included



to forecast the shift from laminar to turbulent flow. Comparative aerodynamic studies are carried out for streamlined and short pod designs, exposing tactics to reduce pressure and friction.

Keywords: Hyperloop, magnetic levitation, computational fluid dynamics (CFD) linear synchronous motor (LSM).

EPILEPTIC HEART SYNDROME: CARDIAC COMPLICATIONS IN CHRONIC EPILEPSY

Bismillah Iftikhar

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Sumbal Imran

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Asifa Javaid

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Saim Naseer

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Dr. Rizwana Raheel

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan / Lahore college for Women University ,
Lahore , Pakistan

Dr. Mah Ru Nisa Atif

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

ABSTRACT

Epilepsy, impacting over 50 million individuals globally, poses a substantial risk of sudden unexpected death, with SUDEP. Notably, a history of epilepsy is associated with a 21% incidence of heart disease, significantly higher than the 12% observed in those without epilepsy. Heart disease is 2.4 times more prevalent among epilepsy patients aged 18-44 years, reaching 25.6% compared to 11.5% in those without epilepsy. Research into the "Epileptic Heart" syndrome reveals structural and autonomic changes in the heart linked to chronic epilepsy, leading to increased susceptibility to fatal arrhythmias. Studies using electrocardiography (ECG) and heart rate variability (HRV) assessments have identified significant abnormalities, including elevated QTc and QTd values, particularly among refractory epilepsy patients, suggesting heightened SUDEP risk in this subgroup. Autonomic dysfunction, characterized by sympathetic overactivity, has been implicated in cardiac fibrosis and arrhythmogenesis, contributing to cardiovascular complications in epilepsy.

The concept of an "ictal-Heart Syndrome" is supported by data showing that nearly 9% of epilepsy patients experience cardiovascular events (CVEs) within 30 days following ictal episodes, with rates varying across age groups. Those who suffer early CVEs face elevated long-term risks of hospitalization and mortality compared to individuals without epilepsy-related CVEs. Moreover, individuals with epilepsy have a 2–3 times higher risk of premature death, with SUDEP accounting for 2–18% of epilepsy-related deaths. The integration of routine cardiac evaluations, including resting 12-lead EKG and ambulatory EKG patch recording, into epilepsy management is crucial for detecting and managing cardiac issues associated with seizures. This multidisciplinary approach aims to optimize outcomes and reduce premature mortality by addressing cardiac comorbidities in epilepsy patients. These findings underscore the urgent need for comprehensive care strategies tailored to mitigate cardiovascular risks and improve long-term prognosis in this vulnerable population.



Keywords: Epilepsy, SUDEP, Cardiovascular disease, Ictal-Heart Syndrome, Autonomic dysfunction, Sudden cardiac death, Electrocardiography (ECG), Heart rate variability (HRV), Cardiac evaluation, Multidisciplinary care.

ORDER OF GROWTH OF THE SOLUTIONS OF DIFFERENTIAL EQUATIONS

Dr. FETTOUCH Houari

Laboratory of Pure and Applied Mathematics, University of Mostaganem, UMAB, Algeria,

ABSTRACT

We study the standard notations of the Nevanlinna value distribution theory of meromorphic function on the complex plane and in the unit disc. In addition, for the n -iterated order of meromorphic function in is defined by where and is the Nevanlinna characteristic function of. For an analytic function in we have also where. If is analytic in, Tsuji [[tsu], p.205] gives that For example, the function satisfies and Obviously, we have The inequalities (00) are the best possible in the sense that there are analytic functions and such that and. However, it follows by Proposition 2.2.2 in [lain] that for. The type of a meromorphic function in with is defined by and if is an analytic function in with we have also We signal that also by Proposition 2.2.2 in [lain], we have for . Definition meromorphic function in the unit disc is called admissible if and nonadmissible if The growth index of the iterated order of a meromorphic function in is defined by We will use the notation to denote the n -iterated exponent of convergence of the zero-sequence of meromorphic function and to denote the n -iterated exponent of convergence of distinct zero-sequence of , which are defined as the following:

Keywords: Linear differential equations, exponent of convergence, growth of solutions, unit disc.

ADHESIVE JOINT OPTIMIZATION FOR THE MARITIME INDUSTRY

João C.M. Santos

Raul D.S.G. Campilho

*1Department of Mechanical Engineering, ISEP – School of Engineering, Polytechnic Institute of Porto, R. Dr. António Bernardino de Almeida, 431, 4200-072 Porto, Portugal.

2Institute of Science and Innovation in Mechanical and Industrial Engineering (branch Faculty of Engineering of University of Porto), Rua Dr. Roberto Frias, 400, 4200-465 Porto, Portugal.

ORCID: 0000-0003-4167-4434

ABSTRACT

Canoeing is a nautical sport that appeared in history thousands of years ago simply as a means of survival. Nowadays, this sport is practiced all over the world as a hobby or as a means of competition. Given the desire to improve the quality of construction and performance of boats, currently their manufacture is focused on the use of composite materials. Although there are countless ways to join the different components that exist, the one that stands out the most is adhesive bonding. On the other hand, for a manufacturing company of these boats to remain competitive in the market, it is required the continuous improvement of these joints in terms of strength and manufacturing cost. In this work, an adhesive joint existing in a canoeing boat is numerically studied, more specifically the joint between the hull and the deck of a kayak. To evaluate the performance of this adhesive joint, it is necessary to know the types of materials implicit in this type of joint, as well as the main geometric parameters. Initially, the adhesive used was tensile tested with bulk adhesive specimens and the respective data was processed to obtain the material parameters required for the analysis. To achieve the goal of this work, a numerical analysis is performed, in which the existing joint configuration was tested, different geometric changes were analysed and different types of adhesives that can bring improved properties to this adhesive bond were considered. The numerical work consisted of an elastic stress analysis of the adhesive layer and prediction of stiffness and strength, by cohesive zone modelling (CZM), using the ABAQUS® software. To use the CZM to study the different joint configurations, a prior validation of the technique was performed with experimental data obtained in a previous work. Initially, this numerical study enabled to successfully validate the CZM and, then, to numerically evaluate the influence of geometric changes according to different adhesive types, allowing the verification of which geometry best adapts to each adhesive type that was considered.

Keywords: Canoeing, Adhesive joints, Structural adhesive, Composites, Numerical modelling, Finite element method, Cohesive zone model.

FRACTURE EVALUATION OF GLASS MICROFIBER-REINFORCED STRUCTURAL ADHESIVES

Miguel A. Rocha

Raul D.S.G. Campilho

*1Department of Mechanical Engineering, ISEP – School of Engineering, Polytechnic Institute of Porto, R. Dr. António Bernardino de Almeida, 431, 4200-072 Porto, Portugal.

2Institute of Science and Innovation in Mechanical and Industrial Engineering (branch Faculty of Engineering of University of Porto), Rua Dr. Roberto Frias, 400, 4200-465 Porto, Portugal.

ORCID: 0000-0003-4167-4434

ABSTRACT

This work covers the numerical modelling of the behaviour of structural adhesive joints with adhesives reinforced with glass microfibers. The Double-Cantilever Beam (DCB) and End-Notched Flexure (ENF) tests were carried out for the characterization of tensile and shear behaviour, respectively, aiming at the design of cohesive laws of the adhesive with varied concentrations of glass microfibers. These laws will be used in numerical models using Cohesive Zone Models (CZM) to predict the behaviour and strength of adhesive joints. The study focuses on the effect that the addition of glass microfibers may have on the variation of tensile (GIC) and shear fracture toughness (GIIC) of the adhesive in question, i.e., SikaForce® 803. The results of parameters such as maximum load (P_{max}), maximum displacement (δ_{max}) and displacement at maximum load (δP_{max}) are analysed. The considered fiberglass mass concentrations are 0%, 0.15%, 0.35% and 0.55%. After obtaining the numerical P - δ curves and comparing them with the experimental curves, it was found that these showed a reasonable approximation. In more detail, the values obtained by the triangular MDC exhibited a quite similar stiffness to the values obtained by the experimental tests (especially the DCB test), together with P_{max} and δP_{max} .

Keywords: Adhesive, Adhesive Modification, Finite Element Method, Cohesive Zone Modelling, Glass Microfibers.

COMPARATIVE ANALYSIS OF RHIZOSPHERE AND ENDOPHYTIC BACTERIAL COMMUNITIES IN ROOT AND RHIZOSPHERE SOIL OF *Adenosma bracteosum* Bonati AT DIFFERENT STAGES

Thanh-Dung Nguyen

Thi-Pha Nguyen

Huu-Hiep Nguyen

Huu-Thanh Nguyen

1 Can Tho University, Can Tho, Vietnam

2 An Giang University, Vietnam National University, Ho Chi Minh City, Vietnam

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-2417-0012>)

ABSTRACT

Adenosma bracteosum Bonati, a medicinal plant, usually found in the Tay Ninh province of Vietnam, is commonly used to treat liver and lung diseases. Reports to date have focused on the bioactive elements of these plants, and much remains unknown about the endophytic and rhizosphere soil bacterial communities. 16S rDNA gene-based metagenomic analysis was used to examine the bacterial communities of root tissues and rhizosphere soils to gain insight into the rhizosphere and endophytic bacterial communities of *Adenosma bracteosum* at various ages. The findings showed that while 36 phyla were found in young plants, only 31 phyla were found in older plants. Furthermore, the bacterial communities in soil samples from the rhizosphere and roots differed from each other. In soil samples at two developmental stages, Chloroflexi was found to be dominant, whereas Proteobacteria dominated the root sample. Despite variations in their distribution, the composition of bacterial communities was similar in root and rhizosphere soil samples. Nine phyla—Proteobacteria, Chloroflexi, Acidobacteriota, Actinobacteriota, Firmicutes, Planctomycetota, Cyanobacteria, Verrucomicrobiota, and Bacteroidota—were present with relative abundances greater than 1%. The rhizosphere soil may have originated from the endophytic bacteria found in root. Predictive metagenome analysis further corroborated this, showing notable differences in the ability of bacteria inhabiting root and rhizosphere soil to break down aromatic compounds. The ability to degrade aromatic compounds may be related to the adaptation mechanisms required for endophytes to colonize plant interiors. These findings supported the theory that the root of *Adenosma bracteosum* Bonati is colonized by rhizosphere bacteria.

Keywords: *Adenosma bracteosum*, endophytic bacteria, metagenomic analysis, rhizosphere bacteria, medicinal plants, predictive metagenome analysis

EXPLORING THE POTENTIAL OF LINSEED OIL AS ENVIRONMENT-FRIENDLY CORROSION INHIBITOR FOR C38 STEEL

Laila AFIA

1*ORCID 1: 0009-0003-6324-8396

Prof. Dr., Ibnou Zohr University, Faculty of Sciences, Department of chemistry,
Laboratory of Materials and Environment (LME)

Agadir-Morocco

Rachid SALGHI

2 ORCID 2: 0000-0003-4845-8849

Prof. Dr., Ibnou Zohr University, National School of Applied Sciences,
Team of applied chemistry and Environment

Agadir-Morocco

ABSTRACT

The study of corrosion inhibition of steel using a green inhibitor in an acidic medium containing HCl or H₂SO₄ in particular, is one of the challenging topics of the current research in various industries involving chemical cleaning, descaling, pickling, acid oil-well acidizing, etc. Due to the aggressiveness of these acids, a substantial economic loss is suffered by the concerned industries resulting from the rapid corrosion of metallic parts. The use of inhibitors is the most practical method of protection against corrosion, especially in acidic solutions. Large numbers of organic compounds were studied and are being studied to investigate here corrosion inhibition potential. But, most of them are highly toxic to human beings and have the potential to degrade the environment. The known hazardous effects of most synthetic organic inhibitors and restrictive environmental regulations have compelled and motivated researchers to focus on the need to develop cheap, non-toxic, and environmentally benign natural products as corrosion inhibitors.

The effect of linseed oil (LO) on the corrosion of carbon steel in 1 M HCl solution was investigated using potentiodynamic polarization and electrochemical impedance spectroscopy (EIS) technique. Results obtained reveal that the LO acts excellently as a mixed-type inhibitor for C38 steel. EIS spectra exhibit one capacitive loop and confirm the inhibitive ability. Data obtained from the EIS technique, were analyzed to model the corrosion inhibition process through an appropriate equivalent circuit model, and a constant phase element (CPE) has been used. A good agreement was found between experimental observations.

Keywords: Corrosion, Steel, Inhibitor, linseed oil.

ELECTROCHEMICAL EVALUATION OF CORROSION INHIBITION EFFECT OF 2-(2-PYRIDYL) BENZIMIDAZOLE FOR C38 STEEL IN HYDROCHLORIC ACID SOLUTION

Laila AFIA 1

1*ORCID 1: 0009-0003-6324-8396

Prof. Dr., Ibnou Zohr University, Faculty of Sciences, Department of Chemistry,
Laboratory of Materials and Environment (LME)

Agadir-Morocco

Rachid SALGHI

2 ORCID 2: 0000-0003-4845-8849

Prof. Dr., Ibnou Zohr University, National School of Applied Sciences,
Team of Applied Chemistry and Environment

Agadir-Morocco

ABSTRACT

The corrosion of steel is a fundamental academic and industrial concern that has been receiving a considerable amount of attention. The inorganic acids are widely used in many processes such as pickling, cleaning and descaling; therefore corrosion prevention has critical importance. The use of inhibitors is the most practical methods of protection against corrosion, especially in acidic solutions. Large numbers of organic compounds were studied and are being studied to investigate here corrosion inhibition potential. Generally, the inhibitor that possesses many heteroatoms, such as O, S and N atoms, always exhibits better inhibition performance than those that possess individual O, S or N atoms. Consequently, the 2-(2-Pyridyl) benzimidazole (PB) is an ordinary organic compound containing O, and N atoms. In addition, it possesses three aromatic rings and multiple bonds, which probably meet certain desirable characteristics of corrosion inhibitors.

The corrosion inhibition properties of 2-(2-Pyridyl) benzimidazole (PB) for C38 steel in HCl 1M solution were analyzed by electrochemical impedance spectroscopy (EIS) and potentiodynamic polarization methods. The protection efficiency increases with increasing inhibitor concentration to attain 98.8 % at 2.10-4M. Potentiodynamic polarization data suggests mixed mode of corrosion inhibition with predominant control of cathodic reaction. Data, obtained from EIS measurements, were analyzed to model the corrosion inhibition process through an appropriate equivalent circuit model; a constant phase element (CPE) has been used. A good agreement was found between experimental observations.

Keywords: Corrosion, Steel, Inhibitor, 2-(2-Pyridyl) benzimidazole.

ROLE OF BIOMASS IN SUSTAINABLE HYDROGEN PRODUCTION

AIT OUJALLAL Ilham

MABROUKI Jamal

BOUDRAHAM Salima

ANOUZLA Abdelkader

LOUKILI Hayat

ABROUKI Younes

*1 Mohammed V University in Rabat, Faculty of Sciences of Rabat, Rabat, Morocco.

2 University of Hassan II - Casablanca, FSTM, Mohammedia, Morocco.

* ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7765-5054>

ABSTRACT

The study discusses the growing importance of biomass as a sustainable source of green energy, particularly in the context of hydrogen production. While hydrogen is considered a promising renewable energy carrier for the future, its current production heavily relies on fossil fuels, leading to environmental degradation and resource depletion. In response, recent research has shifted towards exploring environmentally friendly alternatives, with a focus on bio-hydrogen technology derived from biomass. The paper examines various chemical derivatives of biomass and biological techniques for hydrogen production, including fermentative and enzymatic processes. Despite its potential, bio-hydrogen production faces challenges such as low yield and high manufacturing costs. The study also highlights ongoing developments in biomass-to-hydrogen generation, including pretreatment methods and genetic engineering. By weighing the costs, benefits, and drawbacks of different approaches, the paper underscores the promise of bio-hydrogen as a clean alternative energy source, while acknowledging the need for further research to overcome existing challenges and fully realize the potential of the hydrogen economy.

Keywords: Hydrogen; Biomass; Fermentation; Energy; Sustainability.

DEVELOPING IN-HOUSE ELISA BASED ON RECOMBNANT NUCLEOPROTEIN FOR THE DETECTOION OF IgG AGAINST RIFT VALLEY FEVER VIRUS

Arwa Ahmed Zehairy

University of Jeddah, Faculty of science, Department of Biological sciences, Jeddah, Saudi Arabia.

King Abdulaziz University, King Fahd Medical Research Centre, Special Infectious Agents Unit, Jeddah, Saudi Arabia.

1ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9197-8690>

Awatif Abid Al-Judaibi

University of Jeddah, Faculty of science, Department of Biological sciences, Jeddah, Saudi Arabia.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5960-164X>

Sayed Sartaj Sohrab

King Abdulaziz University, King Fahd Medical Research Centre, Special Infectious Agents Unit, Jeddah, Saudi Arabia.

King Abdulaziz University, Faculty of Applied Medical Sciences, Department of Medical Laboratory Sciences, Jeddah, Saudi Arabia.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0663-0324>

Esam Ibraheem Azhar

King Abdulaziz University, King Fahd Medical Research Centre, Special Infectious Agents Unit, Jeddah, Saudi Arabia.

King Abdulaziz University, Faculty of Applied Medical Sciences, Department of Medical Laboratory Sciences, Jeddah, Saudi Arabia.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1736-181X>

ABSTRACT

Rift Valley fever virus (RVFV) is a zoonotic arbovirus that elicits a severe infectious disease in humans and broad range of domestic livestock. In addition to vector-borne transmission, humans can directly acquire the virus through non-vector-borne means by interacting with contaminated blood, body fluids, or tissues of infected animals. A significant epidemic of RVFV occurred in Saudi Arabia and Yemen in 2000, that had devastating impact on public health and caused high fatality rates. To date, no approved vaccine or specific antiviral treatment has been developed for human use, and the existing non-human vaccines are only permitted for livestock vaccination. Furthermore, there have been no recent routine screening tests conducted for high-risk groups exposed to RVFV. Nevertheless, NASA reports indicate potential reemergence of RVFV in various regions, including the Middle East, attributable to anticipated climate changes. Consequently, it is imperative to establish regular monitoring programs for animals and humans, particularly among slaughterhouse workers and individuals residing within the outbreak zone of the 2000 epidemic and other parts of the kingdom. Serological tests, such as enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA), are widely employed for surveillance. It offers faster and cost-effective results unlike other diagnostic procedures

such as serum neutralization test (SNT). However, commercially available ELISA assays for RVFV are currently unavailable. Therefore, in this study we aim to develop an in-house ELISA utilizing purified recombinant Nucleoprotein of RVFV that was cloned and expressed in *Escherichia coli*. A total of 230 serum samples from slaughterhouse workers were utilized in optimizing this assay, which was validated using SNT. The developed assay demonstrated a specificity of 96.64% when in-house RVFV-NP was employed as coating antigen, whereas it yielded a specificity of 96.23% when utilizing commercial RVRV-NP with cut-off values of 0.36 and 0.37, respectively. The absorbance values of positive samples exhibited a significant correlation with their corresponding SNT titers. In conclusion, this assay can serve as a diagnostic tool for RVFV, providing a tool for early RVFV detection and surveillance, contributing to effective management and prevention of future outbreaks.

Keywords: Rift Valley fever virus; RVFV; Nucleocapsid protein; serology; enzyme-linked immunosorbent assay; IgG antibody; diagnostic.

A SCIENTIFIC APPROACH ON TAXATION IN THE BANKING SECTOR IN MOROCCO: ASSESSMENT OF EXISTING MECHANISMS AND FUTURE PROSPECTS

Mehdi DRISSI

Mohammed V University – Rabat

Faculty of Legal, Economic and Social Sciences - Sale,

Research Team: « Money, Bank and Finance »

Morocco.

Prof. Dr. Asmae BENTHAMI

Mohammed V University – Rabat

Faculty of Legal, Economic and Social Sciences - Sale,

Research Team: « Money, Bank and Finance »

Morocco.

ABSTRACT

Credit institutions play a vital role in economies by financing various ventures and encouraging savings. In recent years in Morocco, there has been a notable trend of restructuring and consolidation in this sector, aimed at reinforcing financial stability and adapting to market dynamics. Despite legislative measures like the Banking Law of 1993, the comprehensive overhaul of banking regulations in 2006 and the comprehensive accounting guidelines, the efficacy of these efforts remains tempered by a notable absence of accompanying fiscal statutes. To tackle these challenges, collaboration among stakeholders such as the General Tax Directorate, Bank Al-Maghrib, and professionals is crucial. Developing specialized tax regulations for credit institutions is necessary, covering important aspects like allowances for doubtful debts and treatment of reserved interest. Such collaborative efforts are essential for navigating tax complexities, clarifying regulations, and strengthening the sector's resilience in an evolving economic environment. Moreover, this collaborative approach should encompass various taxation aspects within the banking sector, including clarifying procedures for writing off bad debts, withholding tax on income and Value Added Tax (VAT), determining the tax status of non-resident individuals, aligning tax practices with accounting standards for securities transactions, and addressing taxation issues related to alternative financial products. By collectively addressing these intricacies, stakeholders can improve regulatory clarity and enhance the sector's competitiveness in the dynamic economic landscape.

Keywords: Banking, Taxation, Collaboration, Regulatory, Clarity, Morocco.

BOOSTING PLANTS GROWTH IN SUSTAINABLE AGRICULTURE USING BIOSTIMULANTS

SIVASURIYAN K

PG Scholar1, Department of Horticulture, Faculty of Agriculture,
Annamalai University
ORCID: 0009-0005-3481-8526

GUNASEKAR G

PG Scholar2, Department of Entomology, Faculty of Agriculture,
Annamalai University
ORCID: 009-0007-2566-8348

GOWRI SHANKAR S

PG Scholar3, Department of Agricultural Extension, Faculty of Agriculture,
Annamalai University
ORCID: 0009-0008-4369-749X

AJAYDESOUZA V

PG Scholar4, Department of Plant Pathology, Faculty of Agriculture,
Annamalai University
ORCID: 0009-0006-8526-0742

PRITHIVIRAJ K

PG Scholar5, Department of Genetics and Plant Breeding Faculty of Agriculture,
Annamalai University
ORCID: 0009-0001-1483-6285

ABSTRACT

The growing need for sustainable food production without reducing crop yield and producer income is crucial due to environmental pollution and soil degradation. Biostimulants, a novel and sustainable approach towards crop production, are gaining interest in the farming sector. They can improve nutrient use efficiency, tolerance to abiotic stressors, quality of the final product, and nutrients availability in soil. Biostimulants are recognized in six categories, including microbial inoculants, humic substances, protein hydrolysates and amino acids, biopolymers, inorganic compounds, and seaweed extracts. They can increase nutrient use efficiency, substitute chemical fertilizer inputs, and ameliorate the yield and quality of crops. Biostimulants can also have a positive impact on soil biology and can be used to recover degraded ecosystems. However, the variable composition of raw materials used for the production of biostimulant products makes it difficult to reveal the mechanisms of action and long-term studies and standardization processes are needed. Plants are subjected to various stresses throughout their life cycle, including biotic and abiotic stresses. Drought, salinity, non-optimal temperatures, and low soil fertility are the most important abiotic stresses limiting agricultural productivity, especially in developing countries.

Keywords: Biostimulants, Humic substance, NUE, Seaweed extract.

WIND ENERGY IN SEAWATER DESALINATION SYSTEMS

BOUDRAHAM Salima

MABROUKI Jamal

AIT OUJALLAL Ilham

ANOUZLA Abdelkader

LOUKILI Hayat

ABROUKI Younes

*1 Mohammed V University in Rabat, Faculty of Sciences of Rabat, Rabat, Morocco.

2 University of Hassan II - Casablanca, FSTM, Mohammedia, Morocco.

* ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7765-5054>

ABSTRACT

In arid regions where access to drinking water is a major concern, seawater desalination is emerging as a crucial solution. However, conventional desalination methods are often energy intensive and expensive, limiting their widespread adoption. A promising alternative is emerging with the integration of wind energy in the desalination process. This approach merges the benefits of the increasing availability of wind technologies with the urgent need for clean water. This study explores the various ways in which wind energy can be harnessed to power desalination operations. By using wind turbines to generate electricity, desalination facilities can reduce their dependence on fossil fuels, reducing their carbon footprint and operational costs. In addition, this approach offers a decentralized solution, adapted to remote regions of traditional electricity infrastructure. We also examine the challenges and opportunities associated with this integration, including the variability of wind generation and the specific technical requirements for desalination. In conclusion, the use of wind energy in seawater desalination represents a significant step towards environmental sustainability and water security in arid regions. With appropriate investments in research and development, this solution could transform the way we address water challenges around the world.

Keywords: Desalination; Seawater; Wind; Energy; Sustainability.

RECYCLING OF PLASTIC WASTE AS A RENEWABLE ENERGY RESOURCE CONSIDERING ECONOMIC FEASIBILITY THROUGH CATALYTIC PYROLYSIS

Farzin Sheikh

Muhammad Yasin Naz

Shazia Shukrullah

Bilal Shoukat

1. Department of Physics, University of Agriculture Faisalabad, 38040, Pakistan.

ABSTRACT

The research investigated presents suggestions for the most effective method to recycle and sort plastic waste. A unique optimization model has been built using statistical analysis, to determine the most effective methods for sorting and recycling plastic waste. The best way for recycling waste plastic as a renewable energy source in mixed-density nonlinear polymers that optimizes total profit was then determined using the model. High-density polyethylene (HDPE) and low-density polyethylene (LDPE) mixtures were recycled to yield degraded plastic or to convert it into pyrolytic fuel, gases, and residue. then the corresponding pyrolytic products were examined as the obtained pyrolytic Oil was identifies the present of fractions of hydrocarbons in the form of alkanes, alkenes, and aromatics up to C13+ by utilizing FTIR and GCMS. Using SEM and X-ray diffraction to examine the residue's surface morphology, it was discovered that different catalysts had different diameter ranges of 22-27nm, respectively. The conjugated aromatic structure and carbonyl group, as well as their content, were detected by UV spectroscopy of the pyrolytic liquid fuel. The average production of pyrolytic gases showed that 88% of the acquired hydrogen was accompanied by a small quantity of CO₂, CO, and hydrocarbons up to C₄, which included butane, propane, propene, ethene, methane, and ethane. This research showed that transformation of mixed-density plastic with heterogeneous catalysts such as aluminum oxide, nickel oxide, and sodium zeolite at a plastic-to-catalyst ratio of 4:1 accomplished 84% of valuable products. This proof-of-concept work highlights the potential of waste plastic as a profitable energy feedstock for the synthesis of hydrogen and high-value carbon compounds.

SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF CHROMIUM SUBSTITUTED COPPER GALLIUM OXIDE NANOPARTICLES FOR PHOTOVOLTAIC APPLICATIONS

Kinza Zulfiqar

Hafeez Anwar

Department of Physics, University of Agriculture, Faisalabad, Pakistan.

ABSTRACT

Before fully deploying inorganic materials as HTM for PSCs, one efficient way to increase the device's reliability and performance is to modify devices using inorganic oxidants that have the capacity to operate as inorganic hole carriers. Our research was suggest that efficient device layout along with appropriate inorganic HTM doping may be an efficient strategy for producing stable PSCs. Here a variety of solid solution of CuGaO_2 and CuCrO_2 were create by hydrothermal process in order to get the ideal composition that result in reliable size control and high hole conductivity that employed for surface passivation at the perovskite contact. The composition range of CuGaO_2 doped with Cr^{3+} was $\text{CuGa}_{1-x}\text{Cr}_x\text{O}_2$ ($0 \leq x \leq 1$, CuGaO_2). XRD patterns were obtained for the particles of various compositions, these (006), (012), (104) and (024) having 2θ values 33.23° , 36.48° , 43.43° , and 50.43° peaks were identified without the appearance of any impurity peaks. The samples XRD peaks are intense indicating the produce nanocrystals are crystalline. The optical properties of nanoparticles were studied using UV-visible spectroscopy that showing the bandgap of CuGaO_2 was decrease from 3.32 eV to 3.05 eV by adding different concentration of Cr^{3+} atoms and having maximum absorption of 0.97 at 282.6 nm. The chemical properties of nanoparticles were studied by using Fourier transform infrared spectroscopy that indicates the presence of metal oxide groups of bending and stretching vibrations. J-V curves of perovskite solar cell devices were applied, the altered system achieve a PCE of 16.9%, when the concentration of Cr^{3+} was added in CuGaO_2 is 30%. This research opened up a fresh path for the logical design of extremely stable and effective PSCs.

KEY WORDS: Perovskite solar cell, Cr^{3+} doped CuGaO_2 , Inorganic Hole Transport Material, and Power Conversion Efficiency

MAJOR PLANT DISEASE VECTORS AND THEIR MANAGEMENT

GUNASEKAR G

PG Scholar1, Department of Entomology, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID: 0009-0007-2566-8348

SIVASURIYAN K

PG Scholar2, Department of Horticulture, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID: 0009-0005-3481-8526

AJAYDESOUZA V

PG Scholar3, Department of Plant Pathology, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID: 0009-0006-8526-0742

KATHIRAVAN P

PG Scholar4, Department of Genetics and Plant Breeding, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID:0009-0008-5502-3863

PRITHIV R

PG Scholar5, Department of Genetics and Plant Breeding, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID:0009-0001-1483-6285

GOWRI SHANKAR S

PG Scholar6, Department of Agricultural extension, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID:0009-0008-4369-749X

ABSTRACT

Vector-borne plant diseases constitute a significant challenge to global food security and agricultural productivity. This review comprehensively examines various aspects of these complex maladies, including the diverse transmission mechanisms employed by insect, mite, and nematode vectors, the specific pathogens they transmit (viruses and phytoplasmas), and the multifaceted management strategies currently in use. The discussion encompasses the implementation of healthy seed and planting materials, the adoption of cultural practices such as intercropping and rogueing, the deployment of resistant crop varieties, the strategic application of biopesticides, and the judicious use of targeted chemical control measures. The



text emphasizes the crucial role of integrated pest management (IPM) strategies in achieving sustainable and effective disease control.

Keywords: Pathogens, phytoplasma, vectors, viruses.

APPLICATION OF BIO-OIL AND NEUTRAL CARBON WASTES IN WARM MIX ASPHALT MIXTURES

Yusuf Babangida Attahiru

Azman Mohamed

K. Paramesvaran

Jabir Allami

1Faculty of Civil Engineering, Universiti Teknologi Malaysia (UTM), 81310, Skudai, Johor Bahru, Johor, Malaysia.

2Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering, Kebbi State University of Science and Technology, Aliero, 1144, Kebbi State, Nigeria.

3Kamunting Premix Plant Sdn Bhd (158038-U), Lot 4188, Jalan Perusahaan 3, Kamunting Industrial.

ABSTRACT

Asphalt, and cement concrete, among other building materials, can be made from waste resources. The discipline of civil engineering has known this for more than thirty years. Reprocessing bio-oil and neutral carbon wastes is being investigated in several countries to ease ecological issues. These wastes are recyclable, but they are beginning to pose a serious threat to the ecosystem due to their widespread landfill disposal, negatively impacting the environment and its inhabitants. The application of bio-oil and neutral carbon wastes in a warm mix asphalt (WMA) mixture is thus reviewed in this paper. Several bio-oil and neutral carbon wastes that can be added to bitumen to allay environmental worries were reviewed in detail in this review. Based on previous review outcomes, the examined bio-oil and neutral carbon wastes were shown to be justifiable and capable of improving the performance of WMA concrete. Further study is needed to confirm the constant performance of bio-oil and neutral carbon wastes under real-world situations.

Keywords: Bio-oil waste, neutral carbon waste, warm mix asphalt mixture, building materials, and ecological issues.

APPLICATION OF BIO-OIL AND NEUTRAL CARBON WASTES IN WARM MIX ASPHALT MIXTURES

Yusuf Babangida Attahiru

Azman Mohamed

K. Paramesvaran

Jabir Allami

1Faculty of Civil Engineering, Universiti Teknologi Malaysia (UTM), 81310, Skudai, Johor Bahru, Johor, Malaysia.

2Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering, Kebbi State University of Science and Technology, Aliero, 1144, Kebbi State, Nigeria.

3Kamunting Premix Plant Sdn Bhd (158038-U), Lot 4188, Jalan Perusahaan 3, Kamunting Industrial.

ABSTRACT

Asphalt, and cement concrete, among other building materials, can be made from waste resources. The discipline of civil engineering has known this for more than thirty years. Reprocessing bio-oil and neutral carbon wastes is being investigated in several countries to ease ecological issues. These wastes are recyclable, but they are beginning to pose a serious threat to the ecosystem due to their widespread landfill disposal, negatively impacting the environment and its inhabitants. The application of bio-oil and neutral carbon wastes in a warm mix asphalt (WMA) mixture is thus reviewed in this paper. Several bio-oil and neutral carbon wastes that can be added to bitumen to allay environmental worries were reviewed in detail in this review. Based on previous review outcomes, the examined bio-oil and neutral carbon wastes were shown to be justifiable and capable of improving the performance of WMA concrete. Further study is needed to confirm the constant performance of bio-oil and neutral carbon wastes under real-world situations.

Keywords: Bio-oil waste, neutral carbon waste, warm mix asphalt mixture, building materials, and ecological issues.

ASSISTANCE FOR PEOPLE WITH STROKE IN ANGOLA

JOSÉ, Lourenço

MELO, Elsa

PINHEIRO, Ana

3rd year student, PDCR, University of Aveiro, Aveiro | Portugal

PhD, MS, RN, Coordinating Professor, Escola Superior Saúde de Aveiro, University of Aveiro, University Campus of Santiago: 3810-193 Aveiro | Portugal

PhD, PT, Professor at the School of Health (ESSUA) and Institute of Biomedicine (iBiMED), University of Aveiro | Agras do Crasto, Santiago University Campus: 3810-193 Aveiro | Portugal

ABSTRACT

Background: According to the World Health Organization, 17 million people have a stroke per year, mainly, which represents a global health problem, with an increasing burden in associated developing countries. Alongside the increase in the incidence of stroke, these countries propose the intervention point of view. In Angola, the current epidemiological data of the country are scarce and an epidemiological characterization of the reality.

Objectives: This project has two main objectives, specifically designated, to characterize health care for people with stroke in the national system of Angola and to develop a strategic plan to sensitize the Luandense community on the emergence of stroke identification for rapid intervention.

Methods: Two different methods will be chosen. The exploratory, descriptive and longitudinal study (E1) to characterize health care for people with stroke, housed in 2 hospitals in Luanda; the quality and transverse study (E2) concerning on the development and evaluation of a strategic early intervention plan for a stroke patient. Ethical and deontological principles for an investigation will be proposed.

Results: Contributor to the knowledge of the reality of providing care to the person after a stroke, in Angola; Propose and develop an early action plan. Contribute to integration to influence policy makers on the need for assistance with stroke, aiming at their functional, family and social rehabilitation, particularly in the labor market.

Key words: stroke; Functional recovery; Quality of life; Health policies

Acknowledgments (optional):

Funding: No sponsor

ASSESSMENT OF AMBIENT AIR POLLUTION LEVELS: A FIVE-YEAR ANALYSIS of PM_{2.5}, NO, NO₂, NO_X, CO, and SO₂

Rohan Srivastava

Abdul Rahman Khan

Saimah Khan

a Department of Chemistry, Integral University, India

*Corresponding Author: Department of Chemistry, Integral University, India.

ABSTRACT

The study conducted on the air quality of five highly polluted cities in India over the last five years (2015-2020) sheds light on the detrimental effects of air pollution and the need for monitoring and mitigation. The research focused on six major air pollutants: PM_{2.5}, NO, NO₂, NO_X, CO, and SO₂.

The findings of the study reveal that the concentrations of these air pollutants consistently exceeded the limits set by the National Ambient Air Quality Standards 2009 and the World Health Organization's Ambient Air Quality Standards. This indicates that the air quality in these cities was consistently poor and posed a significant health risk to the population.

The study emphasizes that certain subpopulations, such as the elderly, young children, and individuals with pre-existing health conditions like asthma, are more vulnerable to the harmful effects of air pollutants. The elevated levels of pollutants in the air can lead to severe health effects and contribute to the development of serious diseases.

Furthermore, the study highlights that the air quality significantly improved in the year 2020 due to the nationwide lockdown imposed in response to the COVID-19 pandemic. The restrictions on mobility and industrial activities resulted in reduced emissions, leading to a temporary improvement in air quality.

These conclusions underscore the critical importance of understanding the harmful effects of air pollutants and taking measures to protect human health and preserve the quality of the environment. Continued air pollution monitoring, implementation of effective pollution control measures, and public awareness campaigns are essential to mitigate the adverse effects of air pollution and create a healthier and sustainable environment.

Keywords: Air Pollutants, PM_{2.5}, NO, NO₂, NO_X, CO, SO₂, Harmful effects, Ambient air quality standards.

A REVIEW: CHOLESTEROL AND ITS MANAGEMENT

Neha Singh

Associate Professor,

MIPER Mangalayatan University, Aligarh

ABSTRACT

The most important sterol is cholesterol, which is produced by most human cells, mostly in the liver. It is a crucial component of cell membrane and acts as a precursor for the synthesis of bile acids, vitamin D, and steroid hormones. In essence, the body over regulates the homeostasis of cholesterol. This review delves into the origins of cholesterol, its biological functions, its structural description, its biosynthesis, and its byproducts, which include steroid hormone, bile salts, and acid. It also looks at the latest advancements in cholesterol management against cardiovascular disease risk factors, including cardiovascular disease, stroke, and atherosclerosis. Pharmaceutical and non-pharmaceutical drugs, botanicals, dietary changes, and exercise are all part of the current therapeutic arsenal for the treatment and prevention of cardiovascular disease.

KEYWORDS: Heart-related disease, LDL, HDL, ASCVD, NADPH, ATP

THE EFFECT OF ONLINE PROMOTIONAL ACTIVITIES AND STORE ATMOSPHERE PROMOTION ON IMPULSE BUYING BEHAVIOR

Dr. Latha Manickam

Lecturer, Lecturer, Faculty of Business, Accounting, Finance, Law & Humanity, MAHSA
University, Malaysia

orcid.org/0009-0001-6627-7227

Ms. Jayesri A/P Sevakumaran

Lecturer, Lecturer, Faculty of Business, Accounting, Finance, Law & Humanity, MAHSA
University, Malaysia

Zuairia Ahmed Unaisa

Yaalarasi Mohan

Usha Rani Rajan

Student, Faculty of Business, Accounting, Finance, Law and Humanity, MAHSA University,
Malaysia

ABSTRACT

This research outlines the research project titled “The effect of Online Promotional Activities and Store Atmosphere Promotion on Impulse Buying Behavior”. The purpose of the study is to investigate the impact of online promotional activities and store atmosphere promotion on customers impulsive buying behavior. The literature review reveals that store atmosphere is a critical factor that can influence shopping behavior, and can be strategically used by retailers to stimulate impulse buying behavior and increase sales. The research methodology involves using a quantitative research design and collecting secondary data from journals, websites, and articles available online. The data is analyzed using the Statistical Package for Social Science (SPSS) software, and the findings show a strong association between store atmosphere promotion and brand impulse buying behavior. The study concludes that online promotional activities and store atmosphere promotion can greatly influence impulsive buying behavior and recommends ethical and responsible marketing practices to be developed by marketers.

Keywords: Impulse Buying Behavior, Online Promotional Activities, Store Atmosphere Promotion.

A STUDY ON THE TURNOVER AND OTHER EMPLOYEE INTENTION TO LEAVE THE EDUCATION SECTOR

Dr. Latha Manickam

Lecturer, Faculty of Business, Accounting, Finance, Law & Humanity, MAHSA University,
Malaysia

orcid.org/0009-0001-6627-7227

Ms. Jayesri A/P Sevakumaran

Lecturer, Faculty of Business, Accounting, Finance, Law & Humanity, MAHSA University,
Malaysia

Mehnaz Zahin

Wu Yiqing

Ye Yunlong

Student, Faculty of Business, Accounting, Finance, Law & Humanity, MAHSA University,
Malaysia

ABSTRACT

Employee turnover poses a significant challenge for organizations, impacting performance and incurring substantial costs. This research delves into the complex interplay between turnover intention and key factors such as organizational support, compensation, and work-life balance. By leveraging quantitative analysis and data collected from 200 teachers in private educational institutions, this study examines how these factors influence employees' decisions to remain with or leave an organization. Reliability tests were conducted to verify the validity of the variables, and the results support the hypotheses that organizational support, compensation, and work-life balance are strongly correlated with turnover intention. The implications of these findings extend to organizational management practices, offering insights on how to enhance employee retention and foster a more conducive work environment for sustainable organizational success.

Keywords: Turnover Intention; Organizational Support; Compensation; Work-Life Balance

DETECTION OF TWO IMPORTANT RELATED CYTOKINES IN CELIAC DISEASE AND RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS: A COMPARATIVE STUDY

Hawraa A.Ali Al-Dahhan

Haider Wissam Abed

Musa Adel Hazal

Mustafa Mahdi Mohsen

Ayat Jassim Jabar

Pathological Analyses Department /Faculty of Science

University of Kufa

ABSTRACT

Rheumatoid arthritis and celiac diseases are a Common Types of Autoimmune Diseases. Celiac disease (CD) and rheumatoid arthritis are an autoimmune disorder that are triggered by an immune response to gluten in genetically predisposed individuals (for CD patients) and anti citrulenated antibodies. In this study 80 patients(35 Rh &45 CD) were included in this study for detection of the serum level of IL-21 and TNF- γ for all patients using ELIZA technique. The results appeared that the level of IL-21 in celiac disease (CD) patients(100.26 \pm 27.77) and Rheumatoid arthritis (Rh) patients (85.34 \pm 2.47) were significantly ($P \leq 0.001$) higher than the control (58.7 \pm 20.02), and there were no significant difference($P \leq 0.001$) between the level of IL-21 in CD and Rh patients . The level of Interferon gamma (INF- γ) in CD patients showed non-significant elevated (94.58 \pm 29.93) in compared with the control (88.60 \pm 17.50) Where's .while the level of INF- γ in Rh patients showed non significant decrease to (82.56 \pm 30.41) than control .There were non-significant difference($P \geq 0.001$) between CD and Rh patients in the level of INF- γ . In conclusion IL-21 considered better tools to monitor disease activity and to identify new therapeutic as well as prognostic modalities for patients with CD and Rh patients.

IMPROVEMENT IN THE EFFICIENCY OF SOLAR AIR HEATER USING ARTIFICIAL ROUGHNESS: CFD APPROACH

Davinder Pal

Guru Nanak Dev University, Department of Mechanical Engineering, Amritsar, India

Er. Pahulpreet SINGH

Guru Nanak Dev University, Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

Dr. Harminder SINGH

Guru Nanak Dev University, Associate Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

ORCID ID 0000-0002-0829-2154

Dr. Harjeet SINGH

Guru Nanak Dev University, Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

Er. Himanshu KHANNA

Guru Nanak Dev University, Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

ORCID ID 0009-0000-0045-9530

ABSTRACT

Solar air heaters are flat plate collectors used to heat water and air respectively for numerous purposes. Solar air heaters tend to be more compact, less expensive and less complicated than solar water heaters. These do not face corrosion, freezing issues and are also easier to use. A solar air heater's thermal efficiency is often thought to be low due to the slow rate of heat transfer between the absorber plate and the air passing through the duct due to a couple of reasons namely laminar sub layer formation and low thermal conductivity of air. To make a solar air heater a more effective solar energy utilization system, thermal efficiency must be improved by increasing the heat transfer rate. Artificial roughness has a significant impact on the heat transfer coefficient and friction factor in solar air heaters. Different authors conducted numerous computational studies before conducting actual experimentation to investigate the impacts of various shapes, placements, and heights of different kind of artificial roughness within solar air heater ducts over a wide range of parameters. Computational fluid dynamics gives the optimized data to be used in real situations. Using the data, correlations for the Nusselt number and friction factor are also constructed, allowing for the evaluation of solar air heater performance with the chosen roughness geometry. The present research describes the computational fluid dynamics approach of artificial roughened ducts used by several investigators and highlights its efficacy in increasing the thermal performance of solar air heater.

Keywords: Solar Air Heater, Artificial Roughness, CFD, Review.

HEAT TRANSFER AUGMENTATION IN ARTIFICIALLY ROUGHNED SOLAR AIR HEATERS: A REVIEW

Himanshu GUPTA

Guru Nanak Dev University, Department of Mechanical Engineering, Amritsar, India

Er. Pahulpreet SINGH

Guru Nanak Dev University, Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

Dr. Harminder SINGH

Guru Nanak Dev University, Associate Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

ORCID ID 0000-0002-0829-2154

Dr. Harjeet SINGH

Guru Nanak Dev University, Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

Er. Himanshu KHANNA

Guru Nanak Dev University, Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering,
Amritsar, India

ORCID ID 0009-0000-0045-9530

ABSTRACT

Solar Air Heater (SAH) is one of the simplest, inexpensive and easy to use technology which has wide applications such as space heating, process heating and for agricultural purposes. It follows a very simple technique in which the heat from the sun is captured by an absorber plate to heat the air. But, its thermal performance is weak due to the presence of the laminar sub-layer between the absorber plate and flowing air. Friction losses, heat losses, low thermal conductivity of air are also considered to be the responsible factors to cause low heat transfer rate. To overcome this limitation, production of artificial roughness is considered to be an effective technique to improve the rate of heat transfer of the flowing air in the duct. Significant studies were carried out on this technique which successfully resulted in breaking the laminar sub-layer and reducing the thermal resistance. Numerous types of roughness such as rib roughness, wire fixation, wire mesh or expanded metal mesh fixation, protrusion roughness, transverse continuous ribs, transverse broken ribs, inclined staggered ribs, V-shaped ribs, chamfered ribs, wedged shaped ribs are investigated by various researchers. Changing the geometries of the roughness such as the shape, size, height and pitch resulted in the enhancement of heat transfer rate. In the present work many such investigations by various authors and scholars are reported in the form of a review.

Keywords: Solar Air Heater, Artificial Roughness, Review.

PHYSICOCHEMICAL CHARACTERIZATION AND TREATMENT OF WINERY WASTEWATER BY SEQUENTIAL BATCH REACTOR AT LOW AND MEDIUM LOAD

Abdelhadi MAZRHA

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Khaoula FAIZ

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Malika AMMARI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Chaymae GHAFFOULI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Mohammed MERZOUKI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Bouchra LOUASTÉ

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

ABSTRACT

Agro-industrial residues are seen as a growing environmental problem, as they are often dumped into the environment without proper treatment, adversely affecting human and animal health and causing environmental pollution. The problem has led researchers and industries to focus on environmentally friendly and effective solutions to eliminate them. With this bared in mind, our work focuses on the characterization and treatment of wine effluents using a biological process known as the Sequential Batch Reactor (SBR). SBR reactor was fed with two loads of winery wastewaters, namely a low load of 0.3 Kg of COD.D-1. m-3 and a medium one of 1 Kg of COD.D-1. m-3, and has different cycles, one or two cycles per day. In order to study the performance of this bioprocess, physico-chemical analyses were carried out before and after each treatment. This includes assessing the chemical oxygen demand (COD), biological oxygen demand (BOD5) and suspended solids (SS). The results showed a significant reduction in pollutant load reflected in a very high COD (96 % and 94 %) and BOD5 (94.6 % and 94 %) abatement rates for the low and medium-load treatments, respectively.

Keywords: Wine effluents, Characterization, Biological treatment, Sequential batch reactor, Low load, Medium load.

ISOLATION AND IDENTIFICATION OF BIOMASS PRODUCTION OF SPIRULINA SP. FROM WATER FALL OF SOON VALLEY, PAKISTAN

Fozia Anjum

Arooj Anwar

Naheed Akhter

Muhammad Shahid

Department of Chemistry, Govt. College University, Faisalabad-38000, Pakistan.

Department of Biochemistry, Govt. College University, Faisalabad-38000, Pakistan.

Department of Biochemistry, University of Agriculture, Faisalabad-38000, Pakistan.

ABSTRACT

The biomass of *Spirulina* sp. contains bioactive compounds which have many health benefits. It has good antioxidant, antibacterial and antifungal potential. It is rich source of protein, lipids and carbohydrates. So biomass of *Spirulina* sp. can be used in different food products to enhance the nutritional status. Keeping in view the benefits of *Spirulina*, biomass for good humans and animal's health, the maximum yield of *Spirulina* biomass will be obtained in this research project by optimizing the different physical parameters. Therefore in that current research project "Isolation and identification of biomass production of *Spirulina* sp. from water fall of Soon valley" firstly isolate and purify *Spirulina* from water collected from water fall of Soon valley then analyzed the growth and dry biomass concentration of *Spirulina platensis* by using zarrouk's media. *Spirulina* was grown in zarrouk's media to get the optimum biomass production under different cultivation conditions for 15 days. For that purpose, different parameters such as micro nutrients, agitation rate (rpm), light intensity, nitrogen source, substrate sucrose and pH were adjusted. Light intensity and pH can affect the production of dry biomass. In 4th experimental run, dry biomass production was found higher (3.0101 gL⁻¹) having pH 10 and light intensity was 15 W whereas other factors were optimized as agitation rate (100 rpm), micronutrients (10 mg/L), nitrogen source (0.1 g/L) and sucrose as substrate (1 %). Micronutrients, agitation rate, substrate sucrose and pH can be affected on absorbance. In 12th experimental run absorbance at 560 nm was higher (0.845) meanwhile in 7st experimental run absorbance at 560 nm was minimum (0.124). Agitation rate, light intensity, nitrogen source and pH can effect on chlorophyll concentration. In 6th experimental run, maximum chlorophyll concentration of 9.209 mg gm⁻¹ was obtained meanwhile, 7th experimental run exhibited minimum chlorophyll concentration of 0.383 mg gm⁻¹. After that antibacterial, anti-fungal, anti-cancer, DNA damaging and hemolytic activities were determined.

UTILIZATION OF KINNOW PEEL BYPRODUCT FOR PASTA FORTIFICATION

Nitika Saini

Barinderjit Sing

Department of Food Science and Technology, I.K. Gujral Punjab Technical University,
Jalandhar – Kapurthala Highway, Punjab 144603, India

ABSTRACT

The peel and pomace portion of Kinnow mandarin (*Citrus reticulata*) rich in polyphenols, flavonoids like naringin, carotenoids, pectin, and essential oils, which makes up 30–40% of the fruit weight, is the main waste product of the kinnow juice industry. These bioactive substances are highly valuable in food processing, pharmaceutical, and biofuel manufacturing industries, and they are also nutritionally sound. The Kinnow peel, otherwise a waste, is more valuable to the industry since it is readily available and inexpensive, and it serves multiple purposes. This organic waste holds a great potential to be converted into nutritious value-added products. Organoleptic evaluation revealed statistical acceptance of pasta fortified with 2, 4, 6, 8 and 10% of kinnow powder. Pasta fortified with 6% kinnow peel powder was the most. Pasta fortified with 6% kinnow peel powder were tested for DPPH, FRAP, total phenolics and total flavonoids.

Keywords: Kinnow; By-products; Peel; Pasta; Organoleptic evaluation

AN EFFICIENT PROCEDURE OF SYNTHESIS ACYCLIC C-GLYCOSIDES OF THIAZOLO [4, 5-b]PYRAZINE AND IMIDAZO[4,5-d]THIAZOLE WITH EXPECTED ANTI-CANCER ACTIVITIES

Adina Haqnawaz

Government college university, Department of Chemistry, Faisalabad, Pakistan

Ushna

Government college university, Department of Chemistry, Faisalabad, Pakistan

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6745-7519>

ABSTRACT

In this research, we aimed to synthesize a new series of C-glycosides that have thiazole-4, 5-diamine base. C-glycosides 8 was prepared by coupling compound 7 with D-glucose in the presence of iodine used as an oxidant/ promoter dissolved in acetic acid and stirring at room temperature. Compound 8 was protected by reaction with acetic anhydride in the presence of pyridine gave compound 9. Furthermore, cyclization compound 7 with hydrazine hydrate and D-glucose gave the cyclic glycosides analogs 10. The compound 7 was condensed with phenyl hydrazine hydrochloride and D-xylose gave C-glycoside 11. The anticancer activity of the newly synthesized compounds was tested in vitro for their anticancer activities against human colorectal carcinoma (HCT-116), human prostate adenocarcinoma (PC-3), and human liver hepatocellular carcinoma (HepG-2) cell lines.

Keywords: C-glycoside; D-glucose; oxidant; phenyl hydrazine; thiazole-4,5-diamine and anti-cancer activity

MODELING AND NON-SIMILAR ANALYSIS OF MHD MIXED CONVECTION FLOW IN A POWER LAW FLUID ALONG A PERMEABLE WEDGE WITH NON-LINEAR RADIATION

Wajiha Waheed

Allama Iqbal Open University (Pakistan)

ABSTRACT

In this study, a novel investigation for the effects of thermal radiations and non-linear magnetic field is conducted on mixed convection flow of non-Newtonian fluid along a permeable wedge. Power-law model is used as a non-Newtonian fluid model that predicts shear thinning/thickening effects. For developing a mathematical model, Navier Stokes equations are transformed into a dimensionless form in terms of non-similar model which is treated as a non-linear ODE when streamwise coordinate is assumed as a constant. The resulting system is solved numerically using built in technique `bvp4c` and effects of pertinent parameters are observed by plotting graphs of velocity, temperature profiles, skin friction coefficient and Nusselt number. From the results, it is revealed that heat transfer rate accelerates in case of assisting flow as compared to opposing flow and further in the presence of thermal radiation, heat transfer rate becomes more high which is crucial in industry where more enhancement in heat transfer rate is required. Skin friction coefficient reduces in case of opposing flow as compared to assisting flow and further reduction is noted by considering thermal radiation.

Keywords: Non similar analysis; non-linear radiation; MHD; mixed convection; permeable wedge; numerical solution.

FORMULATION AND EVALUATION OF POLYHERBAL FACIAL SCRUB

Pooja Rasal

Bhumika Khairnar

Neha Patole

JES's SND College of Pharmacy,
Babhulgaon, Dist. Nashik, India.

ABSTRACT

The research aimed to produce an herbal facial scrub. The use of natural components in a facial scrub is a great way to promote healthy skin without exposing it to harsh chemicals. This herbal cosmetic is formulated using different cosmetic ingredients from daily use like Rice flour, Fenugreek Seed powder, Masoor Dal, Coffee, Honey, Lemon Powder, etc, used to cure various skin ailments Apart from beautification this cosmetic product acts as anti-ageing antioxidant, anti-inflammatory, moisturizer, antitanning, acne removing agent. Instead using Costly fairness products we have made a scrub with no side effects.

The mainjective of present study was to prepare a polyherbal scrub incorporated into gel. The use of natural ingredients to fight against acne, wrinkle and also to control secretion of oil is known as natural or herbal cosmetics. Herbal cosmeceuticals usually contain the plant parts which possess antimicrobial, antioxidant and anti-aging properties. Herbal cosmetics are the safest product to use routine with no side effects and cosmeceuticals are the product which influences the biological function of skin.

The increasing demand for herbal formulation is being filed by a growing consumer interest in natural products. In present scenario herbal cosmeceuticals have more demand because they have no side effects. People suffer from acne, whiteheads and blackheads quite often so scrubbing become more essential.

KEYWORDS :- Herbal Scrub , Exfoliating agent, Anti ageing agent, Beautifying agent, Moisturizer .

INTEGRATION OF CARDIAC EVALUATION IN EPILEPSY CARE: RATIONALE AND CLINICAL RECOMMENDATIONS

Bismillah Iftikhar

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Sumbal Imran

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Asifa Javaid

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Saim Naseer

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Dr. Rizwana Raheel

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan / Lahore college for Women University ,
Lahore , Pakistan

ABSTRACT

Epilepsy, impacting over 50 million individuals globally, poses a substantial risk of sudden unexpected death, with SUDEP. Notably, a history of epilepsy is associated with a 21% incidence of heart disease, significantly higher than the 12% observed in those without epilepsy. Heart disease is 2.4 times more prevalent among epilepsy patients aged 18-44 years, reaching 25.6% compared to 11.5% in those without epilepsy. Research into the "Epileptic Heart" syndrome reveals structural and autonomic changes in the heart linked to chronic epilepsy, leading to increased susceptibility to fatal arrhythmias. Studies using electrocardiography (ECG) and heart rate variability (HRV) assessments have identified significant abnormalities, including elevated QTc and QTd values, particularly among refractory epilepsy patients, suggesting heightened SUDEP risk in this subgroup. Autonomic dysfunction, characterized by sympathetic overactivity, has been implicated in cardiac fibrosis and arrhythmogenesis, contributing to cardiovascular complications in epilepsy.

The concept of an "ictal-Heart Syndrome" is supported by data showing that nearly 9% of epilepsy patients experience cardiovascular events (CVEs) within 30 days following ictal episodes, with rates varying across age groups. Those who suffer early CVEs face elevated long-term risks of hospitalization and mortality compared to individuals without epilepsy-related CVEs. Moreover, individuals with epilepsy have a 2–3 times higher risk of premature death, with SUDEP accounting for 2–18% of epilepsy-related deaths. The integration of routine cardiac evaluations, including resting 12-lead EKG and ambulatory EKG patch recording, into epilepsy management is crucial for detecting and managing cardiac issues associated with seizures. This multidisciplinary approach aims to optimize outcomes and reduce premature mortality by addressing cardiac comorbidities in epilepsy patients. These findings underscore the urgent need for comprehensive care strategies tailored to mitigate cardiovascular risks and improve long-term prognosis in this vulnerable population.



Keywords: Epilepsy, SUDEP, Cardiovascular disease, Ictal-Heart Syndrome, Autonomic dysfunction, Sudden cardiac death, Electrocardiography (ECG), Heart rate variability (HRV), Cardiac evaluation, Multidisciplinary care.

NUMERICAL SIMULATION FOR THE THERMAL AND SOLUTAL ANALYSIS OF UNSTEADY NON-NEWTONIAN ON THE OSCILLATING SURFACE WITH NATURAL CONVECTION

T. Salahuddin

Muhammad Awais

Department of Mathematics, Mirpur University of Science and Technology, 10250, Pakistan

ABSTRACT

The analysis of non-Newtonian fluid flow over an oscillating surface often involves numerical simulations and experimental investigations. Computational fluid dynamics method including finite difference or finite element techniques can be used to crack the governing equations of the fluid flow. In this work, we used the Crank-Nicolson numerical technique to analyze the numerical behavior of unsteady boundary layer flow of Casson fluid with natural convection past over an oscillating vertical plate. The temperature dependent viscosity is assumed for the flow analysis. The impact of chemical reaction and heat generation coefficient are used to examine the mass and heat transfer rates. The investigation of non-Newtonian fluid flow over an oscillating surface is crucial for a wide range of industrial, biomedical, and scientific applications. The governing model of equations is occurred in the form of non dimensional PDE's and then we use the dimensionless variables in order to achieve the dimensional PDE's. These equations are numerically solved by using the Crank-Nicolson technique. The Crank-Nicolson scheme is used because it has ability to provide accurate and stable solutions and make it a valuable numerical technique in various scientific and engineering disciplines. The findings indicate that the significance of numerous parameters on the mass, velocity and energy regions. The numerical outcomes of skin friction are observed due to fluid parameter, viscosity parameter, Grashof numbers of heat and solutal rates.

PREPARATION OF PYRIMETHAMINE BASED NOVEL CO-CRYSTAL SALTS VIA SOLVENT EVAPORATION METHOD

Akbar Ali

Muhammad Zia ul Mustafa

Kainat Zohra

Department of Chemistry, Government College University Faisalabad, Pakistan

ABSTRACT

Historically, pyrimethamine has been practiced worldwide as biomedicine against malaria but not used any more for the treatment of malaria due to the resistance phenomenon, though; it can be modified for the potential reuse in medicinal chemistry. Utilizing pyrimethamine combined with other chemical moieties might be an excellent way to overcome drug resistance. In current study, a solvent based efficient and straightforward methodology was used to obtain highly purified co-crystal salts with high yield by using pyrimethamine as an API and several organic acids as co-formers via co-crystallization technique. The findings reveal that the stable 3D network is mainly due to H-bonding and compounds also exhibited promising anti-bacterial, anti-fungal, and anti-cancer activities.

CERTAIN IDENTITIES OF THE FROBENIUS-GENOCCHI POLYNOMIALS THROUGH UMBRAL CALCULUS

Talha USMAN

Foundation Studies Centre,
Mathematics and Computing Skills Unit,
University of Technology and Applied Sciences,
Sur-411, Sultanate of Oman

ABSTRACT

This article examines certain characteristics of umbral calculus that are connected to higher order Frobenius-Genocchi polynomials. Additionally, we present a novel class of Gould-Hopper based Frobenius-Genocchi polynomials, defined within the framework of the monomiality principle, by using the Gould-Hopper polynomials as a base. The ensuing discoveries have created new opportunities for the use of umbral formalism in the study of novel and generalized polynomials.

Key words: Frobenius-Genocchi polynomials, Appell polynomials, Sheffer Sequences, Umbral Calculus.

Study of Corrosion Inhibition Behavior and Mild Steel protection by a N-heterocyclic Aromatic Compound in Hydrochloric Acid

Afafe ELABBADI

Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Faculty of Sciences, Department of Chemistry, FEZ, Morocco.

Prof. Dr. Youssef KANDRI RODI

Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Faculty of Sciences and Techniques, Department of Chemistry, FEZ, Morocco.

Prof. Dr. Mouhcine SFAIRA

Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Faculty of Sciences, Department of Chemistry, FEZ, Morocco.

ABSTRACT

Corrosion happens when an unprotected metal or metallic alloy is exposed to its environment and then undergoes an uncontrolled chemical reaction that eventually leads to its degradation or oxidation. Mild steel corrosion is a recurring issue in industrial cleaning, mining, chemical processing, materials refining and other industries. Metallic corrosion in corrosive environments can generate both economic losses and health and safety risks. There are several strategies available today to inhibit corrosion. The use of heterocyclic compounds, especially nitrogen-based heterocyclic compounds (N-heterocycles), is one of the most popular methods of corrosion mitigation in the aqueous phase. The corrosion inhibition potential of these compounds depends on different factors, including substituents present in their molecular structures. It is obvious that N-heterocyclic compounds adsorb on metals surfaces using non-bonding electrons of nitrogen and π -electrons of side chain or aromatic ring(s) and form a corrosion protective film. The study of corrosion inhibition properties of N-heterocyclic systems, has been developed extensively due to their successful findings in this field, what makes these newly synthesized systems a good area of investigation. The inhibitive action of a N-heterocyclic aromatic compound, against the corrosion of mild steel in 1 M Hydrochloric Acid media, was investigated at 308 K, using potentiodynamic polarization (PP) and electrochemical impedance spectroscopy (EIS). The results obtained from this method demonstrated that the compound exhibits a good degree of corrosion-inhibiting effectiveness in the used corrosive environment.

Keywords: Corrosion Inhibition, N-heterocycles, Potentiodynamic Polarization, Electrochemical Impedance Spectroscopy, Inhibition Efficiency, Mild Steel, Hydrochloric Acid.

ANALYSIS OF THE EFFECT OF AVERAGE WAGE OF WORKERS, GRDP, AND EXPORT VALUE OF GOODS BY PROVINCE ON THE REALIZATION OF FOREIGN INVESTMENT IN INDONESIA IN 2021

Laila Fitria Nur RAHMA

Faculty of Islamic economics and business, UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan,
Indonesia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-8630-9155>

Hendri Hermawan ADİNUGRAHA

Faculty of Islamic economics and business, UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan,
Indonesia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5488-8252>

ABSTRACT

Indonesia's economy has experienced complex developments in recent years. Economic development is the result of a number of diverse factors such as Gross Regional Domestic Product (GRDP) growth, the value of exported goods, and the average wage of workers. Indonesia as a developing country faces various challenges in promoting sustainable economic growth. This study aims to analyze the effect of the average wage of workers, GRDP, and the value of provincial goods exports on the realization of Foreign Direct Investment (FDI) in Indonesia in 2021. This research is a quantitative research. Data was collected from secondary sources, the official websites of the Central Bureau of Statistics (BPS) and the Investment Coordinating Board (BKPM). The analytical method applied involves the use of multiple linear regression with the support of Eviews 12 software. The results show that the average wage of workers has no significant influence on the realization of FDI in Indonesia in 2021. In contrast, GRDP and the value of goods exports have a positive and significant influence on FDI realization.

Keywords: Economy, Factors, Foreign Capital

DEVELOPING A SMART SUSTAINABLE AGRICULTURE INITIATIVE IN BANGLADESH: A DATA-DRIVEN APPROACH TO ENSURING FOOD SECURITY AND MINIMIZING ENVIRONMENTAL IMPACT

Sajjadur Rahman

Department of Soil, Water and Environment, University of Dhaka

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-5985-8105>

Md. Mashrur Hossain Rubab

Department of Soil, Water and Environment, University of Dhaka

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-1529-0853>

Mahjabin Prema Payal

Department of Soil, Water and Environment, University of Dhaka

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6570-5564>

ABSTRACT

Bangladesh faces a significant challenge in balancing food security for its rapidly growing population with environmental responsibility. This paper proposes a "Smart Sustainable Agriculture" initiative that incorporates cutting-edge technologies such as Geographic Information Systems (GIS) and Convolutional Neural Networks (CNNs) alongside machine learning algorithms. The initiative utilizes CNNs to analyze high-resolution satellite imagery, extracting features related to crop health, soil quality, and environmental conditions. This enables highly accurate, localized yield predictions for various crops. Empowered by these forecasts, farmers can optimize resource allocation (fertilizer, water) and crop selection based on predicted yield and local conditions. GIS data integration provides a comprehensive view of Bangladesh's agricultural land. It assesses soil health, water availability, and environmental factors. Combined with CNN insights, this empowers farmers with data-driven decision-making for crop rotation, irrigation strategies, and identifying areas susceptible to deficiencies or disease outbreaks. Life Cycle Assessment (LCA) data integrated within the system will analyze the environmental impact of agricultural practices. This guides policy decisions that promote resource use with a minimal environmental footprint. For instance, the system might identify areas where excessive fertilizer application harms water quality and suggest alternative practices or resource-efficient crop varieties. The initiative employs machine learning, specifically CNNs, to analyze satellite imagery and develop a highly accurate yield prediction model. This model will be trained on a comprehensive dataset encompassing historical yield data, social, economic, and environmental factors influencing crop production. A user-friendly mobile application will empower farmers with localized yield forecasts and resource optimization recommendations. Beyond farm management, the project aims to support policy development and environmental monitoring through LCA implementation. The model will be continuously updated based on new data and user feedback, ensuring its long-term effectiveness. Although the primary challenge lies in incorporating technology into Bangladesh's socio-economic development sector, particularly in agriculture, there are obstacles to overcome. Farmers often lack the necessary education and technical knowledge to embrace this innovation, leading to hesitation and reluctance. To ensure successful adoption, comprehensive training programs must be implemented, enabling farmers to acquire the



necessary skills. Nonetheless, this data-driven strategy aligns with Bangladesh's national objectives, offering a promising solution for achieving both food security and environmental responsibility in the agricultural sector.

Key Words: Food security, environmental sustainability, Bangladesh, smart agriculture, GIS, CNN, LCA

UNVEILING THE RICH HERITAGE OF DATE PALM CULTIVATION: INSIGHTS FROM MOROCCAN DATE VARIETIES

Hajar Bennari

Hassan Chaair

Soumia Belouafa

Laboratory of Process Engineering and Environment. University Hassan II of Casablanca,
Morocco

Department of Chemistry, Ben M'Sick Faculty of Science. Hassan II University, Casablanca,
Morocco

ABSTRACT

This work explores in detail the history and development of date palm cultivation (*Phoenix dactylifera*), highlighting its deep integration into the cultures of arid and semi-arid regions worldwide. Addressing its origin, domestication, and spread through ancient trade routes, this study also delves into botanical aspects and diversity within the *Phoenix* genus, including lesser-known species like *Phoenix sylvestris*, which are important for specific uses such as horticulture or syrup production. The review discusses the biology and cultivation of *Phoenix dactylifera*, emphasizing optimal conditions for its growth. It also illustrates the significant economic and cultural role of the date palm, especially in the economies of desert regions like Morocco. Particular emphasis is placed on an in-depth case study that examines some characteristics of the main Moroccan date varieties, evaluating features such as consistency, color, and sugar content, through detailed comparisons among these varieties.

Keywords: *Phoenix dactylifera*, case study, Moroccan date varieties.

THERMODYNAMIC OPTIMIZATION OF Tb–Ni BINARY SYSTEM SUPPORTED BY DFT CALCULATIONS

Z. Rahou

D. Moustaine

Y. Ben-Ali

A. Hallaoui

¹Engineering Sciences Laboratory, Multidisciplinary Faculty of Taza, Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Taza, Morocco.

²Laboratory of Thermodynamics and Energetics (L.T.E), Faculty of Science, Ibn Zohr University, B. P. 8106, Agadir, Morocco.

* Corresponding author; phone: +212-661625347; email: rahou.zakarea@gmail.com; ORCID NO: 0000-0002-4363-5431.

ABSTARCT

First-principles calculations based on density functional theory (DFT) were employed to investigate the Tb–Ni binary system, and its thermodynamic characterization was re-evaluated using the CALPHAD (CALculation of PHase Diagram) methodology. The liquid solution is represented by the Redlich-Kister polynomials model, while the binary compounds are treated as stoichiometric phases. The predicted formation enthalpies of all intermediate compounds in the Ni-Tb binary system supported the optimization. Utilizing the Thermo-Calc software, a self-consistent set of thermodynamic parameters was obtained to describe the Gibbs energies of various phases in the Ni-Tb binary system. The calculated phase diagram aligns well with experimental phase equilibrium data from the literature, and the resulting thermodynamic properties are more reasonable. The trend in thermodynamic information across rare earth (RE)–Ni systems is highlighted.

Keywords: Tb–Ni system, thermodynamic assessment, Phase diagram, Calphad method.

MATERIAL PLATFORM FOR INTEGRATED QUANTUM LIGHT SOURCES

Marija Radmilović-Radjenović

Branko Kolarić

Darko Vasiljević

Branislav Radjenović

Institute of Physics Belgrade, University of Belgrade, Pregrevica 118, 11080 Belgrade, Serbia

ABSTRACT

On-chip integration of quantum optical systems could be a major factor enabling photonic quantum technologies. The development of an alternate quantum material in form of specific molecules will serve the quantum technology community in knowing and exploiting this alternative approach. The proposed technology has a highly innovative character and its impact can be foreseen in all technologies where the generation of single photons and entangled photon pairs is essential. Moreover, a new class of materials for photon generation that is alternative to the widely used quantum dots-based materials can be directly used also with the existing commercial solutions in this domain.

Authors acknowledge that this research was supported by the EUROPEAN INNOVATION COUNCIL AND SMES EXECUTIVE: EIC Pathfinder Challenges 2022 call through the Research Grant 101115149 (project ARTEMIS).

MEDICAL MANAGEMENT OF UROLITHIASIS

Suneel Kumar

Dr. Dashrath Singh

Research Scholar, Institute of Bio-Medical Education and Research, Mangalayatan
University, Aligarh, Uttar Pradesh, India

Professor, Krishna Pharmacy College, Bijnor, Uttar Pradesh, India

ABSTRACT

Urolithiasis, the formation of urinary tract stones, represents a significant healthcare burden globally, affecting millions of individuals annually. While surgical interventions have traditionally been the mainstay of treatment for symptomatic kidney stones, medical management plays a pivotal role in preventing stone recurrence and managing underlying metabolic abnormalities. This abstract provides a comprehensive review of current medical management strategies for urolithiasis, focusing on pharmacological interventions, dietary modifications, and lifestyle changes. Pharmacological approaches encompass a range of agents targeting stone formation, dissolution, and pain management. This review highlights the efficacy of medications such as alpha-blockers, calcium channel blockers, and nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) in facilitating stone passage and relieving associated symptoms. Additionally, the role of medical expulsive therapy (MET) in enhancing stone clearance and reducing the need for surgical intervention is discussed. Dietary modifications, including increased fluid intake, dietary calcium restriction, and modification of oxalate-rich foods, are fundamental in preventing stone recurrence and metabolic stone formation. Evidence-based recommendations regarding dietary sodium restriction, protein intake, and consumption of citrate-rich foods are elucidated to optimize urinary parameters and reduce stone formation risk. Moreover, lifestyle modifications, such as weight management, regular physical activity, and smoking cessation, are integral components of urolithiasis management. Addressing modifiable risk factors, including obesity, sedentary lifestyle, and metabolic syndrome, can mitigate stone recurrence and improve overall patient outcomes. This abstract underscores the importance of a multidisciplinary approach to urolithiasis management, emphasizing collaboration between urologists, nephrologists, dietitians, and primary care providers. By integrating pharmacological therapies with dietary and lifestyle interventions, healthcare professionals can tailor treatment strategies to individual patient needs, optimize metabolic parameters, and mitigate the risk of stone recurrence. In conclusion, this review advocates for a holistic approach to medical management in urolithiasis, encompassing pharmacotherapy, dietary modifications, and lifestyle interventions. By addressing both stone-related symptoms and underlying metabolic abnormalities, clinicians can achieve optimal outcomes and improve the quality of life for patients with urolithiasis.

Key words: Urolithiasis, anti-inflammatory drugs, medical expulsive therapy.

NLP4 and NLP6 PROMOTER EXPRESSION IN PHASEOLUS VULGARIS DURING ROOT DEVELOPMENT

Mariana Lopez Samano

ENES Unidad-León, National Autonomous University of Mexico (UNAM), México.

ORCID ID: 0009-0005-4198-1145

Kalpana Nanjareddy

ENES Unidad-León, National Autonomous University of Mexico (UNAM), México.

ORCID ID: 0000-0002-7052-4120

Manoj-Kumar Arthikala

ENES Unidad-León, National Autonomous University of Mexico (UNAM), México.

ORCID ID: 0000-0002-4535-6524

ABSTRACT

NIN-like proteins (NLPs) a family of transcription factors distinguished by the presence of the RWP-RK domain, PB1 domain, and GAF-like domain. These versatile proteins play diverse roles in plant responses to abiotic stresses such as drought and cold, functioning as nitrate sensors, influencing rhizobial symbiosis processes, participating in nitrogen sensing and signaling mechanisms, and contributing to overall plant development. The functional involvement of NLPs in *Phaseolus vulgaris* and rhizobial symbiosis remains inadequately elucidated. This study aims to explore the functional association of *P. vulgaris* NLP4 and NLP6 genes in lateral root development, and during root nodule symbiosis. To achieve this objective, we inserted the 1.3 Kb *P. vulgaris* NLP4, and 1.2 Kb NLP6 promoter region into the pBGWSF7.0-PvNLP:GUS-GFP vector and subsequently produced transgenic hairy roots on *P. vulgaris* using *Agrobacterium rhizogenes* K599. The empty pBGWSF7.0 vector served as a control. Two-week-old composite plants were transferred to sterile vermiculite and then inoculated with *Rhizobium tropici* CIAT 899. Phenotypic observations were made at various time points employing the GUS assay. The findings indicate that NLP4 is induced by the presence of *Rhizobium tropici* CIAT 899 and remains inactive during lateral root formation without the bacteria. Nevertheless, the NLP6 promoter exhibits presence at the early stages of the root formation, as well as the nodule formation, suggesting its role in nodule development. Further gene functional analysis is imperative to gain a precise understanding of NLP4 and NLP6 genes in *P. vulgaris* nodules. We express our gratitude to DGAPA scholarship to M.L.S; PAPIIT-UNAM for partially funding this research through grant no. IN216321 to K.N and IN213221 to M.K.A.

Keywords: Promoter NLP4, NLP6, *Phaseolus vulgaris*, Nodule development, NIN-like proteins.

ON THE EFFICIENCY OF RADIOFREQUENCY TUMOR ABLATION

Marija Radmilović-Radjenović

Nikola Bošković

Branislav Radjenović

Institute of Physics, University of Belgrade, Belgrade, Serbia

ABSTRACT

Radiofrequency ablation (RFA) is a minimally invasive procedure that uses electrical energy and heat to destroy cancer cells. RFA is usually considered a treatment option only if you're not a good candidate for surgery for some reason, such as your overall health or the presence of many small tumors in an organ. RFA is most commonly used to treat a spot of cancer that is causing problems such as pain or other discomfort and is generally not used as the primary treatment for most cancers. The radiologist uses imaging tests to guide a thin needle through the skin or an incision and into the cancer tissue. High-frequency energy passes through the needle and causes the surrounding tissue to heat up, killing the nearby cells. Computer modeling evolved into a very powerful tool for the determination of optimal conditions for RFA. We have developed a simulation package based on the finite element method to determine conditions enabling the efficiency of RFA. Keywords: radiofrequency ablation, necrotic tissue, three-dimensional simulation, finite element

Authors acknowledge that this research was supported by the Science Fund of the Republic of Serbia, The Program IDEAS, GRANT No. 7739583, SimSurgery.

QUERCETIN-LOADED NANOPARTICLES: A NOVEL STRATEGY FOR CANCER TREATMENT

Dur E Maknoon Razia

Department of Pathogen biology, College of Basic Medicine, Jilin University, Changchun, China.

Tabish Faheem

Bachelor of Medicine Bachelor of Surgery, Nishtar Medical College, Multan, Pakistan.

ABSTRACT

Tumour metastasis and recurrence are significant contributors to patient mortality. The field of cancer treatment has witnessed a growing interest in Traditional Chinese Medicine (TCM). The identification of attractive ingredient candidates and exploration of their mechanisms for cancer treatment provide a difficulty due to the vast number of components included in Chinese medicines. Quercetin, also known as Qu, 3,5,7,3', 4'-pentahydroxyflavanone, is a naturally occurring polyphenolic component that is widely available in plant based goods, health and food. Qu has garnered considerable interest in the food, cosmetic, and pharmaceutical sectors in recent decades due to its diverse range of advantageous medicinal qualities, including antioxidant, anti-inflammatory, and anticancer activity. In the context of gastric cancer treatment, the compound Qu exhibits binding affinity towards SLC1A5, hence impeding the nuclear translocation of nuclear factor erythroid 2-related factor 2 (NRF2). Consequently, this leads to a reduction in the expression of xCT/GPX4. The Qu/SLC1A5 signalling pathway induced the activation of p-Camk2, resulting in the upregulation of p-DRP1 and an increase in ROS emission. In addition, intercellular Fe level is increased by suppressing the activity of SLC1A5. Arresting cell cycle, apoptosing in MKN-45 cells, inhibitory effects on cell proliferation are some of properties of Qu. These effects are followed by an increase in Cyt-C expression, a decrease in BCL-2 expression, and a reduction in mitochondrial membrane potential and mitochondrial damage. Through investigations, it is revealed that quercetin specifically reduced the activity of PTGS2, targeted EGFR and inhibited the ERK signalling pathway. Quercetin has the ability to reduce the invasion and spread of HCC by decreasing the level of RhoC. The intervention possesses the capacity to enhance antitumor immunity by regulating the tumour immune microenvironment by augmenting the proportions of M1 macrophages, CD8+ T lymphocytes, and CD4+ T lymphocytes, as well as facilitating the release of IL-2 and IFN- γ from CD8+ T cells. Consequently, this cause the inhibition of growth in melanoma cells. Along with, it has been shown that quercetin demonstrated a dose-dependent inhibitory effect on migration & proliferation of B16 cells. Furthermore, the down-regulation of PDK1 can effectively suppress the mRNA level and protein expression of CD47. It is also proved that quercetin exhibited a reduction in the levels of glutathione (GSH) and malondialdehyde and also reduced the level of beclin1 and LC3B in cancer cells. Quercetin was found to decrease GSH levels & increase lipid peroxidation in oSCC (oral squamous cell carcinoma) cells by suppressing the expression of SLC7A11. More precisely, the impact of quercetin on ferroptosis and the phosphorylation of mTOR and S6KP70 was partially inhibited by both the mTOR agonist and the overexpression of S6KP70. The clinical application of Qu in cancer therapy has been limited due to its poor chemical stability, bioavailability, low aqueous solubility, and short biological half-life, despite its favourable functions in cancer

therapy and its multiple affects on the cell signalling axis. In recent times, nanotechnology-based drug delivery systems have been created to address these constraints and improve the distribution of Qu after administration. Multiple studies have demonstrated that the nano-formulation of Qu has more pronounced anticancer properties compared to its unencapsulated state. In addition, the inclusion of Qu in several nano-delivery systems resulted in higher sustained release and stability, prolonged circulation time, improved accumulation at specific locations, and heightened therapeutic efficacy. The findings of the present study demonstrate that the integration of suitable nano encapsulation methods with targeted delivery to tumours has the potential to develop QU nanoparticles, which could serve as a viable strategy for cancer therapy.

Keywords: Cancer, Quercetin, anti-tumor, nanopartical,

NUMERICAL APPROXIMATIONS OF A SPATIOTEMPORAL EPIDEMIOLOGICAL SIQR MODEL

Achraf Zinihi

Moulay Ismail University, Faculty of Sciences and Technics,
Department of Mathematics, Errachidia, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-3245-2779>

Moulay Rchid Sidi Ammi

Moulay Ismail University, Faculty of Sciences and Technics,
Department of Mathematics, Errachidia, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4488-9070>

Delfim F. M. Torres

University of Aveiro, Center for Research and Development in Mathematics and
Applications, Department of Mathematics, Aveiro, Portugal.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8641-2505>

ABSTRACT

This talk introduces a novel SIQR epidemiological model with reaction-diffusion incorporating the Laplacian operator and by considering dual diffusion coefficients. Our main objective is to explore the impact of quarantine interventions on disease transmission dynamics within a specific spatiotemporal framework.

We establish the solution's existence, uniqueness, positivity, and boundedness using C_0 semigroup theory.

Furthermore, an investigation into the stability properties, both locally and globally, of the disease-free equilibrium and the endemic equilibrium is conducted through an examination of their respective characteristic equations.

To obtain numerical approximations, we devise a discrete iterative scheme based on the finite difference method. Extensive simulations demonstrate the efficacy of the proposed control measures, emphasizing their crucial role in achieving meaningful outcomes.

The obtained results underscore the remarkable significance of the suggested quarantine control approach, emphasizing its pivotal role in attaining highly meaningful outcomes. Those outcomes also show that the evolution of the epidemics depend heavily on the place where the disease originates.

Keywords: Epidemiological model; Lyapunov function; Parabolic systems; Numerical simulations.

CHARACTERIZATION AND BEHAVIOR OF BINARY SALT HYDRATE@ACTIVATED CARBON COMPOSITES FOR SUSTAINABLE THERMOCHEMICAL ENERGY STORAGE

Kaoutar Moulakhnif

Abdessamad Faik

Abdeslam El Bouari

Laboratory of Physical Chemistry, Materials and Catalysis, Faculty of Sciences Ben M'Sick,
Hassan II University of Casablanca, Morocco.

Laboratory of Inorganic Materials for Sustainable Energy Technologies, Mohammed VI
Polytechnic University (UM6P), Lot 660-Hay Moulay Rachid, Ben Guerir, Morocco.

MAScIR Foundation, VARENA Center, Mohammed VI Polytechnic University (UM6P) Lot
660-Hay Moulay Rachid, Ben Guerir, Morocco.

ABSTRACT

Recently, the building sector has been considered as the biggest consumer of energy. The increasing use of fossil fuels in this sector is leading to greenhouse gas emissions and worldwide climate change. It is therefore necessary to find alternative energy sources that are both economically viable and low lifecycle emissions. Solar energy has emerged as a more appealing technology, and has great potential for a range of applications. However, there is a significant gap between sustainable energy supply and energy demand which presents problems for its widespread adoption [1]. Hence, thermal energy storage (TES) is needed to bridge the gap between supply and demand. Among the three types of TES, thermochemical energy storage presents a promising approach due to its high energy storage density. Salt hydrates showed an excellent properties as a thermochemical materials (TCMs). However, there is some undesirable issues such as corrosion, swelling and agglomeration that hinder the efficiency of the systems when using pure inorganic salts. To avoid these issues there is a need to use a porous matrix to impregnate the inorganic salts. In this work, we developed a new composite using activated carbon-based salt hydrates for thermochemical energy storage.

References

- [1] X. Liu, R. Ni, Y. Tian, H. Yao, Q. Xu, Y. Xuan, Environment-friendly efficient thermal energy storage paradigm based on sugarcane-derived eco-ceramics phase change composites: From material to device, *Renewable Energy* 217 (2023) 119155. <https://doi.org/10.1016/j.renene.2023.119155>.
- [2] C. Li, M. Wang, B. Xie, H. Ma, J. Chen, Enhanced properties of diatomite-based composite phase change materials for thermal energy storage, *Renewable Energy* 147 (2020) 265–274. <https://doi.org/10.1016/j.renene.2019.09.001>.

IMPROVING DIELECTRIC PROPERTIES AND ENERGY STORAGE CAPACITIES OF BNT CERAMICS THROUGH GLASS MODIFICATION

Ahmed OUAHA

Saida TAOUSSI

Khalid HOUMMADA

Daoud MEZZANE

Abdelilah LAHMAR

Hssain BIH

Mohamed NAJI

Bouchaib MANOUN

Lahcen BIH

1 Laboratoire des Sciences et Métiers de l'Ingénieur (LSMI), Département Matériaux et Procédés, ENSAM, Meknès, Université Moulay Ismaïl, Meknès, Maroc.

2 Laboratory Physical-Chemistry, Materials & Catalysis (LCPMC), Faculty of Sciences Ben M'sik, University Hassan II of Casablanca, Morocco.

3 IM2NP, CNRS/Aix Marseille University, Faculty of Sciences of Saint Jérôme, Marseille, France.

4 IMED-Lab, Cadi Ayyad University, Marrakesh 40000, Morocco

5 Laboratoire de Physique de la Matière Condensée (LPMC), Université de Picardie, Jules Verne, Pôle Scientifique, 80039 Amiens Cedex 1, France.

6 Process Engineering, Computer Science and Mathematics Laboratory (LIPIM), National School of Applied Engineering-Khouribga, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal 23000, Morocco.

7 Laboratory of Applied Physics Informatics and Statistics (LPAIS), Faculty of Sciences Dhar EL Mahraz, University of Sidi Mohamed Ben Abdellah, B.P.1796, Fez-Atlas, Morocco.

8 Materials Science, Energy, and Nano-Engineering Department, University Mohammed VI Polytechnic, Ben Guerir 43150, Morocco.

ABSTARCT

An innovative approach was adopted to improve the energy storage and dielectric properties of BNT ceramics by incorporating a glass additive. alkaline-phosphate-based glass was chosen for its optimal dielectric properties intended to enhance the overall energy storage performance of the dielectric ceramic. A specific chemical approach was adopted to minimize the alteration of the crystalline structure and the formation of impurities which is one of the main drawbacks of glass additive strategy. The XRD and Rietveld refinement results reveal the formation of a pure BNT phase with no secondary phases. The dielectric parameters were evaluated in the frequency range of 1 Hz to 1 MHz, over a wide temperature range of 30 °C to 270 °C, indicating minor variation in their values for the glass-ceramic composite with lower glass content.

Simultaneously, our findings indicate a notable increase in the relative density with reduced grain size and the sintering temperature owing to the glass addition. Polarization (P-E) hysteresis loops demonstrate that the energy storage and energy efficiency of the BNT based glass-ceramics were enhanced in comparison to the pristine BNT ceramic. Their dielectric properties depend on the glass content. For instance, a glass-ceramic with an optimized glass content of 2.5 wt% shows the recovered energy of 154.9 mJ/cm³ with an energy efficiency of 88.64%.

Keywords: Perovskite; Phosphate glasses; Glass-ceramic composite; Dielectric properties; Energy storage.

ENJEKSİYON PROSES PARAMETRELERİNİN HDPE PARÇALARDAKİ MEKANİK VE FİZİKSEL ÖZELLİKLERE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINING THE EFFECTS OF INJECTION PROCESS PARAMETERS ON MECHANICAL AND PHYSICAL PROPERTIES OF HDPE PARTS

Muhammet DAĞLI

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Makine Mühendisliği
Bölümü

Sakarya University of Applied Sciences, Graduate Education Institute, Mechanical
Engineering

ORCID ID: 0000-0002-1336-903X

Ahmet DEMİRER

Doç. Dr., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Makine
Mühendisliği Bölümü

Sakarya University of Applied Sciences Faculty of Technology, Mechanical Engineering

ORCID ID: 0000-0003-1252-9203

Rana UÇAR

Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği

Sakarya University, Institute of Science, Metallurgy and Materials Engineering

ORCID ID: 0009-0001-2417-8108

ÖZET

Yeraltı içme suyu ve gaz hatlarında kullanılan ekleme ve bağlantı elemanlarının üretimlerinde proses parametrelerinden kaynaklı birtakım sorunlar yaşanmaktadır. Bu çalışmada, yüksek yoğunluklu polietilen (HDPE/PE100) malzemedен üretilen ekleme parçalarında prosten kaynaklı yaşanan mekanik ve boyutsal hatalar deneysel olarak incelenmiştir. Ekleme parçalar, plastik enjeksiyon kalıplama yöntemiyle manşon taslağı olarak tasarlanan boru formunda parçalardan oluşmaktadır. Test numuneleri bu parça üzerinden kesilerek oluşturulmuştur. Çalışmada enjeksiyon sıcaklığı, ütleme basıncı, kalıp sıcaklığı ve çevrim süresi değişken proses parametreleri olarak ele alınmıştır. Her bir parametre üç farklı değerle test edilmiştir. Araştırmada malzemenin mekanik özelliklerinden çekme dayanımı, sertlik (ShoreD); fiziksel özelliklerinde ise boyutsal ölçü değişimi (büzülme ve çarpılma) ve kütleleri belirlenmiştir. Deneysel tasarımı optimizasyon ve süreç iyileştirmeleri için istatistiksel bir teknik program olan Yüzey Cevap Metodu (Design Expert® Programı) kullanılmıştır. Deneysel sonuçları Anova Analizi ile desteklenerek doğruluğu hesaplanmıştır.

Elde edilen bulgularda, enjeksiyon sıcaklığı ve ütleme basıncının artmasıyla mekanik özelliklerin arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca kalıp sıcaklığı ve çevrim süresinin artmasıyla da boyutsal ölçü değişiminin azaldığı belirlenmiştir. Program tarafından optimum deneysel parametrelerinin; enjeksiyon sıcaklığında 215°C, ütleme basıncında 69 bar, kalıp sıcaklığında 32°C ve çevrim süresinde de 66 saniye olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anova Analizi, PE100, Yüzey Cevap Metodu, Proses Parametreleri.

ABSTRACT

In the production of joining and connection elements used in underground drinking water and gas pipelines, certain issues arise due to process parameters. This study experimentally examined process-related mechanical and dimensional errors in fittings made from high-density polyethylene (HDPE/PE100) material. The joining parts consist of pipe-shaped components designed as sleeve drafts, manufactured using the plastic injection molding method. Test samples were obtained by cutting from these components.

The study considered injection temperature, compression pressure, mold temperature, and cycle time as variable process parameters, each tested with three different values. Mechanical properties such as tensile strength and hardness (Shore D), as well as physical properties including dimensional changes (shrinkage and warpage) and mass, were determined. In the experimental design, the Surface Response Method (Design Expert® Program) was employed for optimization and process improvements. The accuracy of the test results was supported by ANOVA Analysis.

The findings indicated that increasing injection temperature and compression pressure improves mechanical properties, while increasing mold temperature and cycle time reduces dimensional changes. The program identified the optimal experimental parameters as follows: injection temperature of 215°C, compression pressure of 69 bar, mold temperature of 32°C, and cycle time of 66 seconds.

Keywords: Anova Analysis, PE100, Surface Response Method, Process Parameters.

ROLE OF MICRONUTRIENTS IN SUPPORT WEIGHT GAIN AND IMMUNE FUNCTION

Akanksha Gautam

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

This study explores the role of micronutrients in regulating weight gain and immune function, focusing on their complex roles in cellular metabolism and immune responses. Micronutrients, including vitamins and minerals, are essential cofactors in energy metabolism and immune cell signalling. Inadequacy in micronutrients can lead to stunted development and weakened immune defences, highlighting their importance in promoting healthy growth and immune resilience. Adequate micronutrient consumption is linked to improved immune function and healthy weight growth, especially during developmental phases or in situations with increased immunological activity. The research aims to understand the immunological mechanisms and biochemical pathways involved in micronutrient regulation and explore the therapeutic potential of micronutrient supplements in enhancing immune function and reversing nutritional deficits, particularly in populations at risk for immunological-related diseases or malnutrition. This research has significant implications for public health initiatives and therapeutic treatments aimed at improving human health. It emphasizes the importance of maintaining optimal micronutrient levels through wise dietary habits and focused supplementation.

Keywords: Micronutrients, weight gain, immune function, nutrition, metabolism, vitamins, minerals, immune response, supplementation.

Introduction:

ROLE OF ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF ALLICIN

Akanksha, Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

Garlic has a sulfur-containing chemical called allicin, which has drawn a lot of interest due to its strong antibacterial qualities. The purpose of this study is to investigate the various ways that allicin helps fight off microorganisms such as viruses, bacteria, fungus, and parasites. The mechanisms behind allicin's antibacterial action are clarified in this work by a thorough analysis of the literature and empirical data. Allicin works by breaking down microbial cell membranes, blocking important enzyme functions, and changing the expression of certain microbial genes, among other methods. Allicin is also a prospective option for therapeutic treatments against a variety of infectious disorders due to its broad-spectrum antibacterial action. The potential of allicin to tackle antimicrobial resistance, a critical global health concern, is highlighted by its capacity to target drug-resistant bacteria. This study also addresses the potential uses of allicin in clinical settings and public health initiatives, as well as its effectiveness and safety as a natural antibacterial agent. The knowledge gained from this study will help us better understand the antibacterial qualities of allicin and will also pave the way for the creation of fresh approaches to the control of infectious illnesses and the encouragement of antimicrobial stewardship in hospital environments.

Keywords: Allicin, Garlic, Antibacterial, Antifungal, Antiviral, Drug resistance, Therapeutic applications.

ANALYSIS OF TRITIUM PRODUCTION POTENTIAL IN A PWR15X15 CONTROLLED WITH LITHIUM RODS INSTEAD OF BORON RODS

Büşra Durmaz

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Makine Mühendisliği,
Kırşehir, Türkiye.

1ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6659-1067>

Gizem Bakır

Canadian Nuclear Safety Commission, Kanada

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2406-6376>

Alper Buğra Arslan

Batman Üniversitesi, Mühendislik- Mimarlık Fakültesi, Petrol ve Doğalgaz Mühendisliği,
Batman.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9964-2342>

Hüseyin Yapıcı

Başkent Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği, Ankara.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2994-7786>

ABSTRACT

In nuclear reactors, control rods are used to control the fission reaction and ensure that the reaction proceeds at the desired speed. Control rods are critical to improving the performance and ensuring the safety of nuclear reactors. Materials like B₄C (boron carbide) are one of the ingredients used to increase the effectiveness of these rods. In pressurized water reactors (PWR), one of the most used reactor types, the system is controlled by control rods containing boron carbide. In this study, the comparison of using control rods containing lithium components and using control rods containing boron carbide as control rods in a thermal reactor system designed as PWR 15x15 was emphasized. In the study, effective burning times were determined for control rods with different components (B₄C, Li₂O, LiAlO₂, NatLi) by keeping the infinite neutron multiplication coefficient (k_{inf}) around 1.05. In addition, cumulative fissile fuel enrichment (CFFE), tritium breeding, and burn-up values were examined at the end of the effective combustion periods. It has been observed that significant amounts of tritium are produced when lithium and different compositions with lithium are used instead of boron carbide composition as the control rod in a thermal reactor.

Keywords: Pressurized Water Reactor, Control Rods, Tritium Breeding, Cumulative Fissile Fuel Enrichment

ÖZET

Nükleer reaktörlerde, fisyon reaksiyonunu kontrol etmek ve reaksiyonun istenilen hızda ilerlemesini sağlamak amacıyla kontrol çubukları kullanılır. Kontrol çubukları, nükleer reaktörlerin performansını arttırmak ve güvenliğini sağlamak için kritik öneme sahiptir. B4C (bor karbür) gibi malzemeler, bu çubukların etkinliğini arttırmak için kullanılan bileşenlerden biridir. Reaktörler içerisinde en fazla kullanılan reaktör türlerinden birisi olan basınçlı su reaktörlerinde de (PWR) sistemin kontrol edilmesi yine bor karbür içeren kontrol çubuklarıyla sağlanmaktadır. Bu çalışmada ise PWR 15x15 şeklinde dizayn edilen bir termal reaktör sisteminde kontrol çubuğu olarak lityum bileşenlerini içeren kontrol çubuklarının kullanılması ile bor karbür içeren kontrol çubuğu kullanılmasının kıyaslanması üzerinde durulmuştur. Yapılan çalışmada sonsuz nötron çoğalım katsayısı (k_{inf}) 1.05 civarında tutularak farklı bileşenlere sahip (B4C, Li2O, LiAlO2, NatLi) kontrol çubukları için işletme süreleri (İS) belirlenmiştir. Ayrıca işletme sürelerinin sonunda kümülatif fisil yakıt zenginleştirilmesi (KFYZ), trityum üretimi ve yanma oranı değerlerine bakılmıştır. Termal bir reaktörde kontrol çubuğu olarak bor karbür bileşimi yerine lityum ve lityumla beraber farklı bileşimler kullanıldığında kayda değer miktarlarda trityum üretiminin gerçekleştiği görülmüştür.

Keywords: Basınçlı Su Reaktörü, Kontrol Çubukları, Trityum Üretimi, Kümülatif Fisil Yakıt Zenginleştirilmesi

ANTIBIOTIC POLLUTION IN AQUATIC ENVIRONMENTS: UNDERSTANDING ENVIRONMENTAL IMPACTS

Priyanjali Kaushal

Aliza Danish

Pushpanjali Maurya

Gulshi

Shama Akhtar

Mohd Zeeshan

Abdul Rahman Khan

Saimah Khan

¹Department of Chemistry, Integral University, India

ABSTRACT

The abstract discusses the widespread presence of antibiotics in aquatic environments, attributing it to their extensive use across various industries. This situation raises significant concerns for both ecological balance and public health. The abstract aims to delve into the complexities of antibiotic pollution in aquatic settings and its subsequent impact on the environment. By thoroughly examining recent studies, the research seeks to shed light on the pathways through which antibiotics enter aquatic ecosystems, their persistence once introduced, and the resulting effects on aquatic organisms and ecosystems. Additionally, the abstract addresses the critical issue of antibiotic resistance, exploring the potential for its development and dissemination within aquatic microbial communities. This aspect is crucial as it has implications for human health, especially considering the interconnectedness of aquatic and terrestrial ecosystems.

Recognizing the ecological implications of antibiotic contamination is emphasized as vital for the development of effective mitigation strategies. The ultimate goal is to preserve the vitality and integrity of marine ecosystems, thereby safeguarding both environmental sustainability and public health.

Keywords: Antimicrobial Resistance, Aquatic Environment, Ecotoxicity, Impacts.

IS MAN'S ABILITY TO PRODUCE IN DANGER OF TECHNICAL USE?

Doc. Dr. Sci. Džana Rahimić Ramić

University of Sarajevo, Faculty of Philosophy, Department for Philosophy, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina.

ORCID ID: 0000-0002-4842-3067

ABSTRACT

The central question, which is the focus of this work, is the meaning of the word *techne* and today's term *technique* in the context of human existence. Today, when man is knowledgeable and inseparably connected with the world of technique and the development of technology, it seems that the important issue that is reflected in understanding its essence - which is in production, and not in the use of an already finished product - is being pushed into the background. The use of technique and man's relationship with technology seem to create an ever-increasing danger and endanger the production process by turning it to the side of use (technique). Therefore, the intention here is to investigate whether the essence of man, which is shown in production, is in danger delivered by the use of technique and technical means, reducing production to mere use? The answer to the question asked requires returning to the understanding of the word - *techne* - which gives meaning to today's term *technique*.

Keywords: produce, *techne*, technique

APPLICATION OF ECONOMIC PRINCIPLES OF BUSINESS IN ISLAMIC PERSPECTIVE: CASE STUDIES ON JUSTICE, SOCIAL RESPONSIBILITY, AND BLESSEDNESS IN BUSINESS PRACTICES

M. Iksan Febriyanto

UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan, Indonesia

Orcid ID: <https://orcid.org/0009-0007-4896-4959>

Ade Gunawan MM

UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan, Indonesia

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-8479-0641>

Santi Nailul Izaty

UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan, Indonesia

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-0879-3338>

ABSTRACT

This study aims to investigate the application of business economic principles in an Islamic perspective, focusing on concepts such as justice, social responsibility, and blessing in business practices. In the framework of globalization and the complexity of the modern economy, an understanding of ethical and moral values in business is becoming increasingly important. This study uses a descriptive and qualitative analysis approach, by reviewing related literature, case studies of businesses that apply Islamic principles, and interviews with Muslim business practitioners. The results show that Islamic economic principles, such as fairness in transactions, social responsibility towards employees and society, and the search for blessings in business, have a positive impact on creating a sustainable and moral business environment. The analyzed case studies show that businesses that integrate Islamic economic principles in their strategies and operations tend to achieve better performance financially and have a more positive social impact. However, challenges are also faced in implementing these principles, including a lack of understanding and commitment, as well as regulatory and policy barriers. In conclusion, this research underscores the importance of applying business economic principles from an Islamic perspective as a foundation for creating an ethical, sustainable and blessed business environment. By strengthening understanding and practices that combine Islamic values with modern business principles, efforts towards a more just and sustainable economy in a diverse society can be realized.

Keywords: economic principles, Islamic perspective, Islamic business

THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON THE ART MARKET: EXPLORING AUTHENTICATION STRATEGIES IN THE DIGITAL AGE

Alice Sisinno

Università degli Studi di Milano, Dipartimento di diritto Privato e Storia del diritto, Milan,
Italy.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-9748-8462>

ABSTRACT

The rise of digital technology has instigated profound transformations within the art market, particularly in the realm of authenticating artwork. This research seeks to delve into the influence of AI-driven Image Recognition as a promising method for validating artworks, juxtaposing its efficacy with traditional art historical practices created by Giovanni Morelli, an Italian well-known connoisseur, the ancient way of calling who were art historians, because it hadn't been invented as a discipline yet. Additionally, this study will scrutinize two significant instances where AI analysis unveiled art forgeries: namely, the controversial cases of Rubens' "Samson and Delilah", owned by the National Gallery of London, and the contentious dispute surrounding Raphael's "De Brey Tondo." In addition, it will be reconstructed the history of the "Madonna of Darmstadt", the first dispute on the authenticity of an artwork that involved in 1871, in Dresden, the whole art historians of the century. By dissecting the methodologies employed by art historians, previously known as "connoisseurship method", alongside the utilization of image recognition algorithms, this paper elucidates the strengths and weaknesses inherent in each approach. Ultimately, the findings underscore the potential of image recognition as a complementary tool in the authentication process, enriching the field with innovative insights and enhanced accuracy in counterfeit detection.

Keywords: Art; History; Artificial Intelligence; Image Recognition; Authentication of artwork.

20 YEARS IN THE EU. THE STATE OF HUNGARIAN AGRICULTURE BEFORE EU ACCESSION

András Schlett

Pázmány Péter Catholic University, Faculty of Law and Political Sciences, Heller Farkas
Economic Institute, Budapest, Hungary.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5108-1734>

Judit Beke

Budapest Business University, Faculty of International Management and Business, Budapest,
Hungary & Ronin Institute, US

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1368-4400>

ABSTRACT

Hungary has significant potential for agricultural production, supported by its wealth of natural resources. However, realising this potential presents both opportunities and challenges. Preserving the country's rich agricultural traditions while ensuring its competitiveness. A key moment in this endeavour was Hungary's accession to the European Union (EU) in 2004. This study examines the state of Hungarian agriculture at the time of EU accession and looks closely at the extent to which this accession has shaped the sector's trajectory within the broader EU integration process. It sheds light on the consequences of political and economic transformations, in particular the transition crisis of the 1990s. The radical changes in agriculture and rural communities have had far-reaching social consequences. The decline of agriculture has accelerated and the image of the countryside has changed significantly. The analysis focuses on key aspects such as the evolution of land ownership structures, production patterns, structural changes in agriculture, food processing capacities, changes in the food supply chains, and the performance of agricultural exports. By analysing these elements, the study aims to provide a comprehensive understanding of the situation at the time of accession and its importance for the accession negotiations and the accession process, and how this will influence and determine the future development of agriculture.

Keywords: agriculture, regime change, vertical integration, EU membership

20 YEARS IN THE EU. THE SITUATION OF HUNGARIAN AGRICULTURE AFTER EU ACCESSION: EXPERIENCES AND LESSONS LEARNED

András Schlett

Pázmány Péter Catholic University, Faculty of Law and Political Sciences, Heller Farkas
Economic Institute, Budapest, Hungary.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5108-1734>

Judit Beke

Budapest Business University, Faculty of International Management and Business, Budapest,
Hungary & Ronin Institute, US

2ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1368-4400>

ABSTRACT

Hungary's accession to the European Union (EU) in 2004 marked a major turning point for the country's agricultural sector. While the EU membership brought new challenges, it also ushered in an era of modernisation and increased competitiveness. The introduction of a support system provided Hungarian farmers with much-needed stability, even as they faced increased competition in the wider European market. The opening of agricultural markets within the EU was a double-edged sword: it facilitated trade and positive economic effects, but it also increased competition, demanding greater efficiency from Hungarian producers. The EU agricultural policy framework has played a crucial role in enabling Hungarian agriculture to become more competitive and to plan for future development. This paper examines the post-accession development of the Hungarian agricultural sector, detailing both the significant challenges faced and the notable successes achieved. The history of the development of the European Union's Common Agricultural Policy shows that it is a constantly changing, adaptable, flexible, innovative and, in this respect, extremely valuable policy. However, it is necessary to point out the main problems and difficulties of the post-accession period. The paper also sheds light on the unintended consequences of certain policies and explores potential dysfunctions that may have occurred in Hungary due to the implementation of EU regulations and support programmes. By providing a comprehensive overview, this paper aims to offer valuable insights into the complex interplay between EU integration and the development of Hungarian agriculture.

Keywords: agriculture, regime change, vertical integration, EU membership

REVOLUTIONIZING MEAT PRESERVATION: HARNESSING NOVEL NATURAL PRESERVATIVES FOR QUALITY AND HEALTH ENHANCEMENT

Chaymae GHAFFOULI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-2888-9458>

Khaoula FAIZ

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

Adil ROUKBANI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

Bouchra LOUASTE

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

4ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

ABSTRACT

The serious health risks, associated with synthetic preservatives used in food preservation, have promoted the breakthrough of the bio-preservation field. In fact, food preservatives play a critical role in extending the shelf life of various food products and preventing microbial spoilage. The choice between natural and synthetic preservatives often sparks debates about food safety. However, the consumer preferences for natural product and concerns regarding the health impacts of synthetic preservatives, widely used by food industries to control the growth of pathogenic microorganisms, were increased and led to the search of new alternatives. In addition to various technological methods, preservative additives are used in fresh or processed meat as well as in other foods. This study focuses on novel natural preservatives from different sources such as plants, bacteria and animals, and their use to protect quality and to improve the shelf-life, nutritional and healthrelated properties of meat products. The sensory effects of these novel natural preservatives meat products as well as the possible synergistic effects of a combination of natural preservatives are discussed.

Keywords: food safety, natural, preservative, meat and meat products.

RESEARCH ON LOW SPECIFIC SPEED CENTRIFUGAL PUMP WITH A GAP DRAINAGE

Aneta Nycz

Wroclaw University of Science and Technology, Mechanical and Power Engineering,
Department of Energy Conversion Engineering, Wroclaw, Poland

ORCID ID: 0000-0002-5672-2411

Janusz Skrzypacz

Wroclaw University of Science and Technology, Mechanical and Power Engineering,
Department of Energy Conversion Engineering, Wroclaw, Poland

ORCID ID: 0000-0003-2021-3487

Przemyslaw Szulc

Wroclaw University of Science and Technology, Mechanical and Power Engineering,
Department of Energy Conversion Engineering, Wroclaw, Poland

ORCID ID: 0000-0003-1753-9611

Abstract

Pumps are the largest group of machines used in industry, second only to electric motors in terms of applications. In Europe, pumps are estimated to consume approximately 22% of the electrical power. In Poland energy consumption by pumps is estimated at 32 TWh per year, which is 20% of annual production. For this reason, an important issue is the reduction of energy consumption in pumping processes, e.g. through the appropriate selection of new pumps together with their adjustment or the improvement of existing units. In both cases, it is crucial to match the performance curves of the pumps to the different requirements of the system and thus to the different operating points.

Among rotodynamic pumps, the most common are the centrifugal ones. These pumps are designed for flow rates greater than 10 m³/h and specific speed greater than 15 ($nq > 15$). It is extremely difficult to design centrifugal impellers characterized by low specific speed that have an acceptable level of efficiency. This is due to the rapid drop in efficiency associated with the increase in rotating disc friction losses and volumetric losses.

Analysis of the literature indicates the possibility of improving the efficiency of centrifugal pumps with ultra-low specific speed ($nq < 15$). It could be done by means of the introduction of a gap drainage in the impeller blades. In the design process of a centrifugal pump, it is essential to consider not only the efficiency but also the reliability of the pump. Taking into consideration the EU directives and EEI (Energy Efficiency Index) and MEI (Minimum Efficiency Index), it is necessary to strive to improve these designs.

The research aims to study the effect of the use of gap drainage in the impeller blades on the energy characteristics of a single-stage centrifugal pump, with different variants of the blade wrap angle.

For the purpose of the experiment, a base impeller with a low specific speed ($nq \sim 13$)

and its modifications were designed using various gap drainage positions along the length of the blade, including on the passive and active sides of the blade. A comparative study was



carried out by determining the performance curves of the base impeller (without gap drainage) and the modified ones. Analysis of the obtained characteristics $\eta=f(Q)$ allows one to conclude that the use of slots in most of the analyzed cases has a positive effect on increasing the efficiency of the tested pump unit.

Keywords: centrifugal pump, low specific speed, centrifugal pumps with a gap drainage

POTENTIAL SOLUTIONS AND RECOMMENDATIONS FOR IMPROVED OLIVE OIL WASTE MANAGEMENT

ROUKBANI Adil

FAIZ Khaoula

GHAFFOULI Chaymae

LOUASTE Bouchra

University sidi Mohamed ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mehraz, Department of biologie, Fez, Morocco.

ABSTRACT

Olive oil production generates significant quantities of by products, including olive leaves, pomace residues, stones, and olive mill wastewater. These waste streams have severe environmental impacts due to their phytotoxicity and high organic content. These by-products are significant in quantity and require proper management to minimize environmental impact and maximize their potential value through appropriate treatment and utilization methods.

In this context, we conducted a search concerning the potential uses of these olive oil by-products. The results showed a various application of these by-products in many fields. These diverse applications highlight the versatility and potential value of olive oil by-products because offering opportunities for sustainable utilization and value creation.

Keywords: olive oil waste, olive mill wastewater, olive pomace, olive oil production, potential application, management.

DETERMINANTS OF FINANCIAL DISTRESSED COMPANIES: EVIDENCE FROM INDUSTRIAL GOODS FIRMS IN NIGERIA

ORJINTA, IFEOMA HOPE (Ph.D)

Accountancy Department, Faculty Of Management Sciences
Chukwuemeka Odumegwu Ojukwu University, Igbariam,
Anambra State.

DIM, AMAKA VICTORIA

Accountancy Department, Faculty Of Management Sciences
Chukwuemeka Odumegwu Ojukwu University, Igbariam,
Anambra State.

UDOEZIKA, DAVID

Accountancy Department
Faculty Of Management Sciences, University On The Niger,
Anambra State.

ABSTRACT

This study investigated the determinants of financial distress among industrial goods firms in Nigeria from 2014 to 2023. The analysis focused on key financial metrics such as the Altman Z-score, return on assets (ROA), liquidity, financial leverage, firm efficiency, and firm size. Descriptive statistics showed insights on the distribution and characteristics of these metrics among the sampled firms. The Hausman Test was used to determine the appropriate model for interpreting financial distress determinants, favouring the random effect model. Regression analysis using the Panel EGLS method revealed significant findings: ROA (coefficient = 0.120744, p-value <1%), firm efficiency (coefficient = 0.283435, p-value <1%), and firm size (coefficient = 0.563578, p-value <5%) were significant determinants of financial distress risk. However, liquidity (coefficient = 0.146447, p-value >5%) and financial leverage (coefficient = 1.637088, p-value >5%) showed insignificant effects. The study recommended that firms should prioritize strategies that enhance profitability, such as cost control, efficient resource utilization, and revenue growth. This can improve the overall financial health of the company and reduce the risk of distress.

**A MAN WHO KNOWS LANGUAGES ENDS A DISPUTE WITH ONE WORD.
(IN THE EXAMPLE OF J. RUMI'S "PARABLE OF GRAPES").**

Uzbekistan. Muxayyoxon Matkobulova

Scientific researcher of Andijan State University.

<https://orcid.org/0009-0000-2918-3259>

ABSTRACT

This article is based on Jalaliddin Rumi's story "The Parable of the Grapes" about the conflict between passengers who do not know any other language than their own. It is explained that the knowledge of many languages is the need of the time, and that it is connected with the past and present.

Key words: literature, poetry, spirituality, grapes, glasses, language, society, foreign languages, historical value, technology.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZMDE YER VE YERE BAĞLILIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ: KAVRAMSAL BİR ARAŞTIRMA

ASSESSING PLACE AND PLACE ATTACHMENT IN SUSTAINABLE TOURISM: A CONCEPTUAL REVIEW

Betül Dilara ŞEKER

Doçent Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Van,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5914-5886>.

ÖZET

Turizm endüstrisinin hızla gelişmesi ve yaşam standartlarının iyileşmesiyle birlikte turizm giderek insanların yaşam tarzının önemli bir parçası haline gelmiştir. Sürdürülebilirlik kavramı sıklıkla ekonomik, çevresel ve sosyal yönler arasındaki dengeyi ifade eder. Sürdürülebilir turizm ise ekonomik faydanın yanında tarihi, kültürel ve doğal mirasın korunmasını da sağlar. Turistik merkezlerin sürdürülebilirliği, turizm yönetimi açısından önemli sonuçlara sahiptir. Sürdürülebilir turizmin gelişimini desteklemek amacıyla bölge sakinlerinin ve turistlerin yerle olan etkileşiminin keşfedilmesi önemlidir. Çevresel, sosyal değişimlerin sonuçları yalnızca bölge sakinlerinin değil, aynı zamanda turistlerin de yer algısını etkilemektedir. Bu nedenle yaşanan değişimler bölgenin/destinasyonun çekiciliğini ve sürdürülebilirliğini etkileyebilir. Yer kavramı, çevre psikolojisi ve sınırlı bir süre için bir yeri gönüllü olarak bırakma, başka bir yere gitmeyle ilgilenen turizmin anlaşılmasında kritik bir öneme sahip temel kavramlardan biridir. İnsanların, ilişkilerinin anlamlı bir şekilde sürdürüldüğü bir alana yönelik hissettikleri bağlılık yer duygusunu oluşturur. Alan yazında yer kavramıyla ilişki sıklıkla çalışılan kavramlardan biri de yere bağlılıktır. Yere bağlılık, insanlar ile yer arasındaki duygusal bağ olarak tanımlanmaktadır. Bu kavramlar sosyal ve çevreye yönelik davranışları motive edebilir ve sürdürülebilir davranışları teşvik edebilir. Yer ve yer bağlılığın kişiler üzerinde fiziksel, bilişsel, duygusal ve psikolojik etkileri bulunmaktadır. Bu kavramların bölge sakinleri ve turistlerin bakış açısından sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerinin değerlendirilmesi sosyal ve çevre yanlısı davranışların benimsenmesi sürdürülebilir turizm açısından önemlidir. Bu çalışma kavramsal bir araştırmadır ve çalışmanın amacı; turizmde bölge sakinleri ve turistler açısından yer ve yerle ilişkili kavramların önemini vurgulamak, alan yazındaki yenilikleri ortaya koymak ve özellikle ulusal alan yazında konu ile ilgili var olan eksiklerle ilgili farkındalık sağlamaktır. Çalışmada yer, yer kimliği, yere bağlılık gibi sosyal psikolojik kavramlar literatür taraması yapılarak açıklanmakta ve alanda mevcut çalışmalar incelenmektedir. Ayrıca bu çalışmada turizmle ilgili politika yapımcıların, destinasyon yöneticilerinin, bölge sakinlerinin, yerel katılımcıların sürdürülebilir turizm için yer ve yer bağlılığıyla ilgili anlayışının geliştirilmesiyle ilgili dikkate alınması gereken bir takım önemli çıkarımlar ve önerilere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir turizm, Yer, Yer bağlılığı, Yer kimliği, Turizm.

ABSTRACT

With the rapid development of the tourism industry and improving living standards, tourism has become an increasingly important part of people's lifestyles. Sustainability often refers to the balance between economic, environmental and social aspects. Sustainable tourism provides economic benefits as well as the protection of historical, cultural and natural heritage. The sustainability of tourism destinations has essential implications for tourism management. It is crucial to explore the interaction of residents and tourists with the place to support sustainable tourism development. The consequences of environmental and social changes affect the perception of a place by local residents and tourists. Therefore, changes can affect the attractiveness and sustainability of the region/destination. The concept of place is one of the fundamental concepts of crucial importance for understanding environmental psychology and tourism, which deals with voluntarily leaving a place for a limited time to go to another place. People feel an attachment to an area where their relationships are maintained meaningfully, creating a sense of place. One of the concepts often explored in the literature about place is place attachment. Place attachment is defined as the emotional bond between people and a place. These concepts can motivate social and environmental behaviour and encourage sustainable behaviour. Place and place attachment have physical, cognitive, emotional and psychological effects on people. Evaluating these concepts' social, cultural, economic and environmental impacts from the perspective of local residents and tourists and adopting pro-social and environmental behaviours are essential for sustainable tourism. This study is conceptual research and aims to highlight the importance of place and place-related concepts for residents and tourists in tourism, identify innovations in the literature and raise awareness of the deficiencies in the subject, especially in the national literature. The study explains social psychological concepts such as place, place identity, and place attachment through a literature review and examines existing studies in the field. In addition, this study provides several vital conclusions and suggestions that tourism policymakers, destination managers, local residents and stakeholders should consider in developing their understanding of place and place attachment for sustainable tourism.

Keywords: Sustainable tourism, Place, Place attachment, Place identity, Tourism.

ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE TURİST DAVRANIŞI: ÇEVRE DOSTU TURİZM DENEYİMLERİ TASARLAMAK

ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY AND TOURIST BEHAVIOUR: DESIGNING ENVIRONMENTALLY FRIENDLY TOURISM EXPERIENCES

Betül Dilara ŞEKER

Doçent Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Van,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5914-5886>.

ÖZET

Turizm endüstrisinin çevresel açıdan sürdürülemezliği yıllardır tartışılıyor. Günümüzde bu tartışma, turist davranışının çevresel hasara neden olduğuna ilişkin çok sayıda ampirik kanıtla dayalı olarak devam etmektedir. Ancak turizmin ülke/bölge/birey için ekonomik faydaları da göz ardı edilemez. Bu nedenle sürdürülebilir turizm ve çevresel sürdürülebilirlik gibi kavramların her geçen gün önemi artmaktadır. Sürdürülebilir turizm, kültürel bütünlüğü, temel ekolojik süreçleri, biyolojik çeşitliliği ve yaşam destek sistemlerini korurken, ekonomik, sosyal ve estetik ihtiyaçların karşılanabileceği şekilde tüm kaynakların yönetimini kapsamayan daha geniş bir bakış açısı sunan normatif bir yönelim olarak değerlendirilir. Turizm deneyimi, turistlerin destinasyon olaylarını veya nesnelere gözlemlemesi veya bunlara katılması süreci ve bu süreçten kaynaklanan psikolojik duygularını kapsamaktadır. Sürdürülebilir turizmde mevcut ve gelecekteki turistler önemli bir paydaştır. Turizm deneyiminin, bilişsel, duygusal, davranışsal boyutları turist davranışını etkilemektedir. Bu nedenle bireysel turist davranışı, turistik faaliyetlerde merkezi bir rol oynayan, turistik destinasyonları doğrudan veya dolaylı olumsuz çevresel etkiler bırakabilen temel faktörlerden biridir. Turistlerin çevreye karşı sorumlu davranışlarını yönlendiren ve harekete geçiren mekanizmaların etkili bir şekilde nasıl tanımlanacağı günümüzde hem teorik hem de pratik alanda bir zorunluluk haline gelmiştir. Çevresel açıdan sorumlu turist davranışı, turistlerin turizm ortamında uyguladığı, çevresel açıdan sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesine katkıda bulunan ve destinasyonun ekosistemini bozmadan çevre üzerindeki olumsuz etkiyi en aza indiren bireysel davranışları kapsar. Bu nedenle sosyal normlar, bu alanda da önemli bir değişken olarak değerlendirilebilir. Sosyal normlar; bireylerin davranışlarını etkilemektedir. Çevre dostu turist davranışı ise sosyal normlar, inançlar, zevkin arttırılması, seçimler oluşturma ile inşa edilebilir. Ayrıca çevresel sürdürülebilirlik konusunun anlaşılmasına gerekçeli eylem kuramı, planlı davranış ve değer-inanç-norm kuramı gibi sosyal psikoloji teorilerinde önemli katkı sağlamaktadır. Bu çalışma kavramsal bir araştırmadır ve çalışmanın amacı çevresel sürdürülebilirlikte turist davranışının önemini vurgulamak, yapılan çalışmalara yer vermek ve özellikle ulusal alan yazında konu ile ilgili var olduğu düşünülen teorik boşluğu daraltmaktır. Ayrıca çalışmada çevresel sürdürülebilirliği etkileyen turist davranışlarının ortaya konulmasının turizmle ilgili politika yapıcıların, destinasyon yöneticilerinin, sürdürülebilir turizm için turist davranışıyla ilgili farkındalık düzeylerini arttıracak çıkarımlara ve önerilere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir turizm, Turist davranışı, Çevresel sürdürülebilirlik, Sosyal norm.

ABSTRACT

The environmental unsustainability of the tourism industry has been debated for years. Today, this debate has continued much empirical evidence that tourist behaviour causes ecological damage. However, the economic benefits of tourism to the country/region/individual cannot be ignored. Therefore, concepts such as sustainable tourism and environmental sustainability are becoming increasingly important. Sustainable tourism is a normative orientation that offers a broader perspective that includes managing all resources so that economic, social and aesthetic needs can be met while preserving cultural integrity, basic ecological processes, biodiversity, and life support systems. The tourism experience is the process by which tourists observe or participate in events or objects at the destination and the psychological feelings that result from this process. Current and future tourists are essential stakeholders in sustainable tourism. Cognitive, emotional and behavioural dimensions of the tourism experience affect tourist behaviour.

For this reason, individual tourist behaviour is one of the main factors that plays a central role in tourism activities and can leave direct or indirect negative environmental impacts on tourism destinations. How to effectively define the mechanisms that guide and motivate tourists' environmentally responsible behaviour has become necessary in both theoretical and practical fields. Environmentally friendly tourist behaviour encompasses individual behaviours that tourists implement in the tourism environment, which contribute to the promotion of ecologically sustainable development and minimise the negative impact on the environment without disturbing the ecosystem of the destination. Therefore, social norms can be considered as an important variable in this field. Social norms influence individual behaviour. Environmentally friendly tourist behaviour can be constructed through social norms, beliefs, enjoyment, and choice. In addition, social psychological theories such as the theory of reasoned action, planned behaviour and value-belief-norm theory have significantly contributed to the understanding of environmental sustainability. This conceptual research study highlights the importance of tourist behaviour in environmental sustainability. It includes studies and reduces the theoretical gap that is believed to exist on this topic, especially in the national literature. In addition, the study also includes conclusions and suggestions that will increase the awareness of tourism policymakers and destination managers regarding tourist behaviour for sustainable tourism by highlighting tourist behaviour that affects environmental sustainability.

Keywords: Sustainable tourism, Tourist behaviour, Environmental Sustainability, Social norm.

LGBTİ+ AİLELERDE MUĞLAK KAYIP DENEYİMİ ÖLÇEĞİ: ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

SCALE OF AMBIGUOUS LOSS ON LGBTİ+ FAMILIES: A SCALE DEVELOPMENT STUDY

Bedir Rüya ÇELİK

Psikolog, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi,
Kırıkkale, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0056-037X>

Hasan ATAK

Profesör Doktor, Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
Kırıkkale, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5637-2186>

ÖZET

Muğlak kayıp, bir nesnenin varlığı ile yokluğu arasındaki sınırların şeffaf olması durumunda kaybı yaşayanlar tarafından deneyimlenen yas türüdür. Kaybedilen nesnenin “hem mevcut hem gitmiş olduğu” veya “gittiğinin bilindiği ama temelli gittiğinden emin olunamadığı” durumlarda ortaya çıkar (Boss & Yeats, 2014). Çeşitli gruplar muğlak kaybı tecrübe edebilmektedir. Bu gruplardan biri LGBTİ+ çocuğu olan ebeveynlerdir. Literatürde bu grubun muğlak kayıp deneyimini ölçmek üzere geliştirilmiş bir ölçek bulunmamaktadır. Bu sebeple bu araştırmanın temel amacı LGBTİ+ Ailelerde Muğlak Kayıp Deneyimi Ölçeği'nin geliştirilmesidir. Amaç doğrultusunda çocuğu cinsel çeşitlilik/cinsiyet çeşitliliği ifade eden olan 133 ebeveyne seçkili örnekleme-katropu yöntemi kullanılarak ulaşılmıştır. Veri toplama aşamasında katılımcılara demografik bilgi formu ve LGBTİ+ Ailelerde Muğlak Kayıp Ölçeği madde havuzu bataryası sunulmuştur. Geliştirilmesi amaçlanan ölçek likert tipte tasarlanmıştır. Verilerin analizinde Açıklayıcı Faktör Analizi tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan ölçek üç faktörlüdür ve 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ,96 olarak hesaplanmış ve ölçeğin güvenilirliği için bu oranın yeterli olduğuna kanaat getirilmiştir. Bulgular ilgili literatür kapsamında tartışılmıştır. Elde edilen bulguların cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimi heteronormatif kalıpların dışında kalan bireylerin ailelerinin ilgili duruma adapte olma ve çocuklarıyla kurdukları ilişkiyi korumaları açısından fayda sağlayacağı; geliştirilmesi hedeflenen ölçeğin alana toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsel çeşitlilik/cinsiyet çeşitliliği konularına yapılacak çalışmalarda katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muğlak kayıp, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ebeveynlik

ABSTRACT

Ambiguous loss is a type of grief experienced by those who encounter boundaries between the presence and absence of an object that are unclear. It arises when the lost object is perceived as "both present and gone" or when it is known to have gone, but certainty about its permanent absence cannot be established (Boss & Yeats, 2014). Various groups can experience ambiguous loss, and one of these groups is parents of LGBTI+ children. In the literature, there is no scale developed specifically to measure the ambiguous loss experienced by this group. Therefore, the main purpose of this study is to develop the Ambiguous Loss Experience Scale for LGBTI+ Families. In line with this aim, a sample of 133 parents with children representing sexual diversity/gender diversity was reached using a purposive sampling method. During the data collection phase, participants were presented with a demographic information form and a battery of items comprising the Ambiguous Loss Scale for LGBTI+ Families. The scale aimed to be developed was designed in a Likert-type format. Exploratory Factor Analysis technique was employed for data analysis. The analysis revealed that the scale consists of three factors and comprises 22 items. The Cronbach's Alpha reliability coefficient of the scale was calculated as .96, and it was concluded that this ratio is sufficient for the reliability of the scale. The findings were discussed within the scope of relevant literature. It is believed that the obtained results will benefit families of individuals who deviate from heteronormative patterns of gender identity and sexual orientation in terms of adapting to the relevant situation and maintaining their relationship with their children; and the scale to be developed will contribute to studies on gender roles and sexual diversity/gender diversity in the field.

Keywords: Ambiguous loss, sexual orientation, gender identity, parenthood

BERLİN KONGRESİ VE ARNAVUTLAR BERLIN CONGRESS AND THE ALBANIANS

Dr. Gentrit SMAKAJ

Independent Researcher KOSOVO

ÖZET

Berlin Kongresi, Avrupa'nın altı büyük gücünün ve Osmanlı İmparatorluğu'nun katılımıyla 13 Haziran 1878'de toplandı ve aynı yılın 13 Temmuz'una kadar çalışmalarını sürdürdü. Berlin Kongresi'nin çalışmalarına Alman İmparatorluğu Şansölyesi Otto von Bismarck başkanlık ediyordu. Berlin Antlaşması bu dönemin tipik bir diplomasi aracıdır. Berlin Kongresi açılır açılmaz, Osmanlı İmparatorluğu'na karşı savaşan Balkan monarşileri (şimdi Bulgaristan'ın da dahil olduğu Sırbistan, Romanya, Karadağ) toprak taleplerini Büyük Güçlere sundular. Berlin Kongresi'nde Yunanistan da toprak taleplerini sundu.

Berlin Kongresi'nde Arnavutlar hariç tüm Balkan halklarının çıkarları dikkate alındı. Arnavutluk'tan Berlin Kongresi'ne yapılan tüm dilekçelere rağmen Büyük Güçler Arnavutluk'un taleplerine kulaklarını tıkadılar. Güçler Arnavutluk konusunu henüz resmi olarak diplomatik bir sorun olarak tanımadıkları için Kongre gündemine alınmadı. Kongre tutanaklarına bile ayrı bir konu olarak yansımamış, bu da özel bir ele alınmasını gerektirmiştir. Arnavut sorunuyla ilgili olarak, Berlin Kongresi Arnavut ulusunun varlığını, dilini ve tarihini sorguladı. Arnavutlar, Abdyl Frashëri başkanlığındaki Arnavut Birliği delegasyonunun hitap ettiği Berlin Kongresi başkanı Bismarck tarafından özellikle hayal kırıklığına uğradılar. Alman Şansölyesi Otto Von Bismarck'a göre: "Bir Arnavut milleti yoktur, Arnavutluk sadece coğrafi bir terimdir". Berlin'de Arnavut meselesine gözlerin kapatılması, Arnavut nüfusunun yaşadığı toprakların, komşu devletlerin toprak genişletme taleplerini karşılamak için yeniden kullanılmasında yansımaları buldu.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Devleti, Berlin Kongresi, Arnavutlar

ABSTRACT

The Berlin Congress convened on June 13, 1878, with the participation of the six major powers of Europe and the Ottoman Empire, and continued its work until July 13 of the same year. The work of the Berlin Congress was chaired by Otto von Bismarck, Chancellor of the German Empire. The Treaty of Berlin is a typical diplomatic tool of this period. As soon as the Berlin Congress opened, the Balkan monarchies fighting against the Ottoman Empire (Serbia, Romania, Montenegro, now including Bulgaria) presented their territorial claims to the Great Powers. At the Berlin Congress, Greece also presented its territorial demands.

At the Berlin Congress, the interests of all Balkan peoples except Albanians were taken into account. Despite all the petitions from Albania to the Berlin Congress, the Great Powers turned a deaf ear to Albania's demands. Since the powers did not yet officially recognize the Albania issue as a diplomatic issue, it was not included on the Congress agenda. It was not even reflected in the congress minutes as a separate issue, which required special attention. Regarding the Albanian question, the Berlin Congress questioned the existence, language and history of the Albanian nation. The Albanians were particularly disappointed by Bismarck, the president of the Berlin Congress, addressed by the Albanian League delegation headed by Abdyl Frashëri. According to German Chancellor Otto Von Bismarck: "There is no Albanian nation, Albania is just a geographical term". The blindness to the Albanian issue in Berlin was reflected in the reuse of the lands inhabited by the Albanian population to meet the territorial expansion demands of neighboring states.

Key words: Ottoman Empire, Berlin Congress, Albanians

BLOK ZİNCİRİ TEKNOLOJİSİ VE SİGORTACILIK SEKTÖRÜNDE UYGULAMASI

BLOCKCHAIN TECHNOLOGY AND ITS APPLICATION IN THE INSURANCE SECTOR

Recep ÖZTÜRK

Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü,

Bankacılık Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-2829-7121>

ÖZET

Dijital teknolojilerde yaşanan hızlı ve etkili ilerlemeler bireylerin yalnızca günlük yaşamlarını değil, aynı zamanda kurumsal ve kavramsal yapıları da temelinden değiştirmektedir. 2008 yılında Satoshi Nakamoto imzasıyla yayınlanan “Bitcoin: Uçtan Uca Elektronik Nakit Sistemi” makalesi, kripto paraların altyapısını oluşturan blok zinciri teknolojisinin farklı alanlarda da kullanılabileceği fikrini ortaya atmıştır. Bilinen ilk kripto para olan Bitcoin’in 2009 yılında piyasaya sürülmesi ve fiyatında yaşanan dalgalanmalar, Bitcoin’in ardındaki teknoloji olan “blok zinciri” teknolojisine olan ilgiyi de beraberinde getirmektedir. Son yıllarda yayınlanan teknoloji şirketleri yıllık raporlarında, blok zinciri teknolojisinin sigortacılık alanında radikal dönüşümler getireceğine dair görüşler yer almaktadır. Genel işleyiş bakımından sigorta şirketleri, gelecekte karşılaşılabilecek herhangi bir maddi kaybın önüne geçebilmek adına, belirli bir prim karşılığında, sigorta ettiren tarafı güvence altına alır. Günümüzde, küresel ticaret hacminin artmasıyla, geleneksel sigortacılık yöntemlerinin orta ve uzun vadede sürdürülebilirliği konusunda yeni arayışlar kaçınılmaz hale gelmiştir. Dolayısıyla, sigorta iş kolunun blok zinciri felsefesinin getirdiği merkezi olmayan, aracısız ve şeffaf bir işleyiş akışını gerektirecek bir dönüşüm içine girmesi söz konusu olmaktadır. Çalışma prensibi açısından blok zinciri teknolojisi her bir işlemin merkezi olmayan bir ağda bloklar halinde tutulmasını, zaman damgasıyla blokların imzalanmasını, blokların ağdaki düğümler tarafından onaylanmasını, hesap kayıtlarının şeffaf bir şekilde tutulmasını ve onaylanan kayıtların değiştirilememesi ilkelerini temel alır. Bu ilkeler, işlemlerin güvenliğini ve bütünlüğünü sağlamak amacıyla tasarlanmakta olup dağıtık ağda bulunan bloklarda ve her bir blok bir önceki bloğa ait içeriğin referansını alarak zincirin kurulmasını sağlar. Sigortacılık sektörünün sıkı regülasyon kurallarına tabi olması, ürün çeşitliliğinin fazlalığı, operasyonel süreçlerin karmaşıklığı, zararın hızlı bir şekilde tazmini ve suistimallerin önüne geçilmesi gibi hususlar blok zinciri teknolojisinin sağladığı akıllı sözleşmeler yardımı ile düzenlenebilir. Akıllı sözleşmeler, teknik açıdan derinlemesine bir hukuk ve yazılım bilgisini gerektirirken, bu alandaki ilerlemeler sayesinde sigortacılık sektöründe kullanım potansiyeli söz konusudur. Bu çalışmada, blok zincirin işleyiş mekanizması anlatılarak sigortacılık alanındaki kavramsal iş kanıtları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kripto varlıklar, blok zinciri, sigortacılık, akıllı sözleşmeler.

ABSTRACT

Passing through the first quarter of the 21st century, rapid and important advancements in digital technologies are profoundly changing not only people's daily lives, but also businesses and ideas. After issuing the article by Satoshi Nakamoto in 2008, it consists of "Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System". To point of this article, it suggests that blockchain technology, which forms the basis of cryptocurrencies, reveals its usage areas. Bitcoin is the first widely known cryptocurrency and issued in 2009. Despite its price fluctuations, backend technology of Bitcoin is getting more attractive. As for recent reports from technology companies, they indicate that blockchain can revolutionize the insurance sector. Trust is one of the most crucial factor in insurance. This leads to a growing belief that the insurance industry needs to adapt to a decentralized and transparent system brought by blockchain philosophy. From an operational perspective, blockchain involves storing each transaction in blocks on a decentralized network, signing blocks with timestamps, validating blocks by network nodes, keeping transparent records of account entries, and ensuring approved records which are not changed. These principles aim to ensure transaction security and integrity by linking each block in a distributed network to the content of the preceding block form to a chain. As for smart contracts, they require a solid understanding of both legal and software aspects. As for this study, it aims to explain the operational flow of blockchain by focusing on the conceptual proofs in the insurance sector. Considering existing applications, it is aimed to provide a general overview which offers solutions to problems in the insurance industry.

Keywords: Crypto values, blockchain, insurance, smart contracts.

COMPARATIVE ANALYSIS OF AQUACULTURE PRODUCTION PERFORMANCE IN THE REGIONS OF M'SILA AND AÏN DEFLA, ALGERIA

Bouteldja Naima

Zoubiri Sabah

Mammeri Ade

Attir Badreddine

Department of Agronomic Sciences, Faculty of Sciences, University Pole, BP 166, M'Sila
028000, Algeria.

Laboratory of Genetics, Biotechnology, and Valorization of Bioresources (LGBVB),
University of Biskra, Biskra 07000, Algeria.

Department of Nature and Life Sciences, El'Hadjeb, University of Biskra, Biskra 07000,
Algeria.

ABSTRACT

Aquaculture, the fastest growing food supply sector globally, plays a crucial role in global, regional, and local food security. The present study focuses on analysing and evaluating the breeding conditions, production performances, and the constraints of selected farms in the governorates of M'sila and Aïn Defla (Algeria). Thus, cross-sectional surveys were conducted through questionnaires and interviews with farm managers. As results, in M'sila governorate the farms : M'sila 1, M'sila 2, and M'sila 3 have varying volumes of aquaculture ponds and average weight of fish. However, due to the lack of rating from aquaculturists there are missing values in total production and mortality rate for the farms M'sila1 and M'sila 2. The farm M'sila 3 has a production rate of 1.7857 Kg/m³, with a total annual production of 3000 Kg after being started with 12000 of fish fry. While, in Aïn Defla governorate, the seven farms (Aïn Defla1 to Aïn Defla 7) have complete data with varying total volumes of ponds, production rate, total production, average weight of fish, mortality rate, and number of fish fry. The production rates range from 0.0804 Kg/m³ (Aïn Defla 1) to 5.5788/m³ (Aïn Defla 2). The total production ranges from 240 Kg (Aïn Defla 5) to 5000 Kg (Aïn Defla 1). The highest mortality rate was 50% (Aïn Defla 3). Comparatively, Aïn Defla farms have a higher production performances per m³ than M'sila farms. The lowest mortality rate was observed in M'sila 2. This comparative analysis provides insights into farm efficiency. Professional constraints identified in the study area include difficulties in economical management and preservation of the breeding environment, a lack of dissemination and support by aquaculture specialists, and a significant deficit in fish-specific drugs and vaccines. Considerable efforts appear necessary to improve the sustainability and profitability of aquaculture in the regions of M'sila and Aïn Defla. These conclusions are essential to guide the decisions of sector stakeholders and researchers regarding the future development of the aquaculture sector in Algeria.

Keywords: Aquaculture farming system, aquaculture integrated with agriculture, aquaculture welfare, sustainability, Algeria.

PLASTİK ATIK DÖNÜŞÜMÜ İÇİN SEÇİCİ EKSTRAKSİYON VE ADSORPTON YÖNTEMİ

SELECTIVE EXTRACTION AND ADSORPTON METHOD FOR PLASTIC WASTE CONVERSION

Çagri UN

Dr., Purdue Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü, West
Lafayette, ABD

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7925-5000>

ÖZET

Sıralı Seçici Ekstraksiyon ve Adsorpsiyon (SSEA) yöntemi, plastik atıkların değerli kaynaklara dönüştürülmesine yönelik kapsamlı bir yaklaşım sunmaktadır. Bu yöntem, plastik atığın bileşenlerini izole etmeyi ve saflaştırmayı amaçlayan sıralı ekstraksiyon ve adsorpsiyon adımlarından oluşan sistematik bir süreci içerir. Çeşitli ekstraksiyon teknikleri ve adsorbanların kullanılmasıyla, polimerler, katkı maddeleri ve kirleticiler dahil olmak üzere plastiğin farklı bileşenleri seçici olarak çıkarılır ve saflaştırılır. Çıkarılan malzemeler daha sonra yakıt üretimi, kimyasal hammaddeler ve yeni plastik ürünlerin üretimi gibi bir dizi uygulama için kullanılabilir. SSEA yöntemi, küresel plastik atık kirliliği sorununu ele almak için umut verici bir yol sunarken aynı zamanda ekonomik fırsatlar yaratmakta ve sürdürülebilir kaynak yönetimine katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte, bu yöntemin yaygın bir şekilde uygulanabilmesi için verimliliğinin ve ölçeklenebilirliğinin optimize edilmesi amacıyla daha fazla araştırma ve geliştirme yapılması gerekmektedir. Bu çalışmada bu yöntemin ekonomik ve proses özellikleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: plastik atık, sera gazı emisyonu, polimer

ABSTRACT

The Sequential Selective Extraction & Adsorption (SSEA) method presents a comprehensive approach to the conversion of plastic waste into valuable resources. This method involves a systematic process comprising sequential extraction and adsorption steps aimed at isolating and purifying components of plastic waste. Through the utilization of various extraction techniques and adsorbents, different constituents of the plastic, including polymers, additives, and contaminants, are selectively removed and purified. The extracted materials can then be utilized for a range of applications, such as fuel production, chemical feedstocks, and the manufacturing of new plastic products. The SSEA method offers a promising avenue for addressing the global challenge of plastic waste pollution while simultaneously creating economic opportunities and contributing to sustainable resource management. However, further research and development are required to optimize the efficiency and scalability of this method for widespread implementation. In this study, the economic and process characteristics of this method have been examined.

Keywords: plastic waste, greenhouse gas, polymer

A COMPARATIVE STUDY OF THE GASTROINTESTINAL PARASITISM IN SHEEP AND GOATS IN EASTERN ALGERIA

Chaimaa AZZOUZI

Department of Veterinary Sciences, Chadli Bendjedid El Tarf University, El Tarf 36000, Algeria.

ORCID ID: [https:// orcid.org/0000-0003-3187-1370](https://orcid.org/0000-0003-3187-1370)

Mehdi BOUCHEIKHCHOUKH

Department of Veterinary Sciences, Chadli Bendjedid El Tarf University, El Tarf 36000, Algeria

ORCID ID: [https:// orcid.org/0000-0003-2741-9314](https://orcid.org/0000-0003-2741-9314)

ABSTRACT

Gastrointestinal parasitism has a very important role in small ruminant farming, because of its negative impact on animal production. The objective of this study is to estimate the prevalence of parasites found in sheep and goats raised in traditional farms in a mountainous region of Batna in order to better manage and improve the small ruminant farming in our regions. The coprological Analysis of sheep (*Ovis aries*) droppings using the flotation method revealed the presence of parasite species belonging to nine genera, *Nematodirus* sp. dominating and *Eimeria* sp. coccidia in first place with a prevalence of 39.66%, *Chabertia ovina* in second place with a percentage of 38.79% and *Strongyloides* sp. with 31.03% in third place. The other genera were present, but with low percentages. All parasite genera were present in autumn but with lower or higher loads, decreasing in summer and spring. Analysing the goat (*Capra hircus*) droppings allowed to identify the presence of 9 parasite species, with *Chabertia ovina* dominating the list at 19.8%. *Nematodirus* sp. and protozoa of the genus *Eimeria* sp. came second with a prevalence of 15.84%. Other parasite genera such as *Oestertagia* sp., *Oesophagostomum* sp., *Haemonchus* sp., *Strongyloides* sp., and *Trychostrongylus* sp., were present but with low prevalences. The abundance of *Eimeria* sp. coccidia was the highest at 32.38%, followed by *Chabertia ovina* at 16.46%. All parasite genera were present in spring, but with lower or higher loads, decreasing in summer and autumn, the latter recording the highest abundance of coccidia of the genus *Eimeria* sp. The Chi-square test applied to the prevalences of the parasites found in the droppings of *Ovis aries* showed a highly significant difference between the values recorded during the study. The seasonal study showed a regular activity of parasites during the autumn season. However, the highest prevalence was recorded during the spring season with a percentage of 29.17%. Comparing the prevalences and abundances of gastrointestinal parasites in sheep and goats showed that goats show a certain resistance, being less infested than sheep, with a positivity index of 75%. At the end of this study, we concluded that livestock in our region suffer from polyparasitism caused by protozoa, nematodes and cestodes in sheep, with *Nematodirus* sp. and coccidia of the *Eimeria* sp. genus predominating.

It would be very interesting to launch further parasitological studies throughout the country to enrich the databases on the various parasite species that threaten the small ruminant welfare. Develop effective antiparasitic molecules and act intelligently to block parasite cycles and thus improve farming management. It is also recommended to encourage farmers to be in constant contact with their veterinarians, and do not prescribe animal treatments randomly.

Keywords: Gastrointestinal parasites, Goats, Sheep, Small ruminants.

CHILD-CENTRIC URBAN PLANNING: LESSONS FROM AROUND THE WORLD

Melik Sami

Khelil Sara

Tallal Abdel Karim Bouzir

Departement of architecture, Mohamed Khider Biskra University, Biskra, Algeria.
/LACOMOFA Biskra laboratory

Institute of Architecture and Urban Planning, Blida University, Blida, Algeria.

ABSTRACT

This scientific paper explores the notion of a child-focused urban planning model, a pivotal methodology in modern community growth initiatives aimed at boosting the caliber of living for young ones within constructed environments. By compiling and analyzing a diverse array of case studies from cities worldwide, the study identifies effective strategies and principles that prioritize the needs and rights of children in urban planning and design. The research underscores the considerable advantages arising from such forethought, namely healthier bodies and minds, stronger social bonds, and richer educational prospects for the young. The study highlights several key elements that are crucial in creating urban spaces that are safe and accessible for children. Incorporating child-friendly infrastructure with amenities like playgrounds, walkable routes, and protected street crossings is one element that could be considered. By addressing the needs of children through engaging features, cities can simultaneously enhance livability for all residents by cultivating vibrancy and community within public spaces. Additionally, the active involvement of children in the decision-making processes regarding urban planning is essential. By accounting for their varied viewpoints and requirements in designing such areas, one can be certain that the ensuing environments will be authentically inclusive and appropriately tailored to the young ones.

While the study recognizes the difficulties inherent in deploying such approaches worldwide, opportunities exist to address obstacles confronted in scaling these strategies globally. Financial constraints that many cities and communities often face when aiming to develop child-friendly urban areas can pose a significant challenge. This underscores the necessity for a holistic policy platform that elevates the requirements of young people as the primary consideration in shaping the growth of our cities. Such frameworks can provide the necessary guidance and support for cities to allocate resources effectively and implement child-friendly initiatives.

The study advocates for a collaborative approach among urban planners, policymakers, communities, and children themselves. This approach emphasizes the integration of child rights into urban development, with the aim of achieving sustainable and inclusive cities. By prioritizing the needs of children in urban planning, cities can create environments that are not only safe and accessible but also conducive to the overall well-being of their youngest inhabitants.

In conclusion, the findings of this study contribute to the growing body of work that emphasizes the importance of prioritizing children's needs in urban planning. This research provides valuable insights for future investigations and implementation efforts aimed at creating



residential areas where all inhabitants, with a specific focus on children, can thrive and enjoy a high quality of life.

Keywords: Child-Centric Urban Planning; Urban Design for Children; Inclusive Urban Spaces; Child-Friendly Cities; Urban Play Spaces.

IDENTIFYING INCONSISTENCIES IN GOOGLE TRENDS DATA AND GENERATING CONSISTENT GOOGLE TRENDS SERIES

Ms. Divya Jain

Research Scholar, SLM, Manav Rachna International Institute of Research and Studies,
(Deemed to be University) Faridabad

Assistant Professor, Delhi Institute of Advanced Studies

ABSTRACT

The usage of internet has revolutionized in the last century and its services and web applications are extensively used globally since beginning. The trend has been continuously growing with the passage of time and the voluminous data available online acts as a great source of information and knowledge about any discipline. The search-based data is utilized across various domains ranging from healthcare, media, tourism, politics, business, economics, sociology, finance, and many more for the decision-making processes and forecasting purposes. In economics and finance, Google search-based data is effectively used to forecast private consumption, unemployment, household consumption, stock market returns and others. The increasing use of this data also poses some threat on its reliability and consistency as the data captured is not the absolute data and the data is inconsistent across different time frequencies in which it is collected (daily vs weekly vs monthly frequency of data).

The purpose of this study is to provide an accurate representation of Google Trends data for time series analysis and to solve the issue of frequency inconsistency in Google Trends data. To obtain consistent series the study focuses on utilizing the R-package *trendecon* to produce reliable daily search results that correspond with Google Trends' weekly and monthly requests.

Researchers and analysts can create lengthy daily time series using Google Trends data with the aid of the *trendecon* R program. The study will be helpful in data harmonization to maintain long-term patterns. One of the key aspects is it will increase the robustness across numerous Google searches at varying intervals (daily, weekly, monthly). It will be helpful in economic and financial analysis as daily sentiment indices can be constructed which will be representing the long-term trend.

Keywords: Consistent Time Series, Google Trends Data, Inconsistency, Index Construction, *Trendecon* R package.

INNOVATIVE MAXIMUM POWER POINT TRACKING ALGORITHM FOR A STANDALONE SOLAR PHOTOVOLTAIC SYSTEM

Muhammad Mateen Afzal Awan

University of Management and Technology (Pakistan)

ABSTRACT

The world's attention has turned towards renewable energy due to escalating energy demands, declining fossil fuel reservoirs, greenhouse gas emissions, and the unreliability of conventional energy systems. The sun is the only renewable energy source that is available every day for a specific period of time. Solar photovoltaic (PV) technology is known for its direct conversion of sunlight into electricity using the photoelectric effect. However, due to the non-linear electrical characteristics, the power output of solar PV cells is bound to a lower value and cannot produce the power of which it is capable. To extract the maximum possible power, the PV cell needs to be operated at its maximum power point (MPP) uninterruptedly under numerous weather conditions. Therefore, an electronic circuit driven by a set of rules known as an algorithm is utilized. To date, the flower pollination algorithm (FPA) is one of the most renowned maximum power point tracking (MPPT) algorithms due to its effective tracking ability at the local and global positions. After an in-depth analysis of the design, strengths, weaknesses, and opportunities of the FPA algorithm, we have proposed an efficient distribution process named arrangement of solutions, to improve its efficiency and tracking time. The proposed structure named "Arranged FPA" has outperformed the renowned FPA algorithm under various weather conditions at all the standard benchmarks. Simulations are performed in MATLAB/Simulink.

THE RELATIONSHIP BETWEEN NURSING TALENT AND TRIAGE COMPETENCE IN NURSES WORKING IN EMERGENCY DEPARTMENTS OF HOSPITALS AFFILIATED TO ARDABIL UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCE IN 2023

Dr. Effat Mazaheri

Department of Nursing and Midwifery, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran.

Fatemeh Jafari

Department of Nursing and Midwifery, Ardabil University of Medical Sciences, Ardabil, Iran

Sama Sepordeh

Department of Nutrition and Food Sciences, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz,
Iran.

ABSTRACT

Introduction and purpose: The emergency department has a sensitive and exceptional position in the hospital and health system due to the need to perform many complex processes quickly, with quality, and effectively. To reduce the waiting time, it is necessary to establish and implement patient triage in the emergency department, and the sufficient competence of triage nurses is one of the influential factors in triage decision-making, which directly affects the service delivery time and patient outcomes. The lack of triage competence in nurses has led to adverse consequences in providing services and caring for patients, which may endanger the health of society. Therefore, the present study was conducted to determine the relationship between nursing talent and triage competence in nurses working in the emergency departments of hospitals affiliated with Ardabil University of Medical Sciences in 1401.

Methodology: This research was a descriptive-analytical study. The research population was nurses working in the emergency departments of medical education centers affiliated with Ardabil University of Medical Sciences, and 148 participants were included in the study by random sampling. The data collection tool included a demographic profile questionnaire, a triage competence questionnaire for emergency department nurses, and a nursing talent identification questionnaire. After completing the data collection, the data was analyzed using SPSS version 21 software. Descriptive statistics were used to determine frequency, percentage, and inferential statistics, and independent t-tests and Pearson correlation were used to determine the relationship between variables. Multiple linear regression was used to determine the predictors of nurses' triage competencies

Findings: The average nursing talent score (227.40 ± 22.56) and the average triage competence score (93.01 ± 10.72) of nurses were above average. Multiple linear regression analysis showed that dynamic cognitive abilities, ethics, work experience in the emergency room, work experience in triage, communication skill workshops, and triage workshops were important factors affecting the triage competence of emergency nurses, which was 0.39 They accounted for the percentage of variance.

Conclusion: According to the results of the present study, nursing talent is a vital area for cultivating committed nurses, competent nurses and building strength in human resources, and it has a significant impact on triage competence and how nurses perform triage. Therefore,



talent growth focuses on the development and improvement of the skills of talented nurses, and by creating appropriate incentives in the form of financial or non-financial benefits, increases their commitment and loyalty to the health and treatment organization, and they take steps to increase their ability to improve triage competence.

Keywords: triage competence, nurse, nursing talent, emergency department

AIMPROVING EFFICIENCY IN PLANT SPECIES MAPPING AND UAV IMAGE PROCESSING: LESSONS FROM MOROCCO'S HIGH ATLAS MOUNTAINS USING AN ENHANCED U-NET METHODOLOGY

Sara Badrouss

El Mostafa Bachaoui

Mohamed Jibril Daia Eddine

Hicham Mouncif

Mohamed Biniz

a Geomatics, Georesources and Environment Laboratory, Faculty of Sciences and Techniques, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco.

b Information Processing and Decision Support Laboratory, Faculty of Sciences and Techniques, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco.

ABSTRACT

This study introduces an innovative methodology poised to transform land cover mapping by integrating remote sensing imagery from unmanned aerial vehicles (UAVs) with artificial intelligence (AI) techniques. Concentrating on the Timolite region within Morocco's High Atlas Mountains, our objective is to precisely map various aromatic plant species, notably *Acer monspessulanum* (Zeqqum), Carob (*Ceratonia siliqua*), Thuya or *Juniperus phoenicea*, and Lentisque (*Pistacia lentiscus*). Leveraging convolutional neural network (CNN) algorithms, particularly a streamlined and optimized U-Net architecture enhanced with ResNet50 and amalgamated loss functions (DiceLoss and DiceEntropy), our method reduces computational complexity significantly, striving for unparalleled segmentation accuracy. We elucidate the meticulous data acquisition process, encompassing precise flight planning via the DJI Ground Station Pro app to generate high-resolution RGB images, followed by processing and annotation using PIX4D Mapper and SUPERVISELY software. Through rigorous validation and benchmarking against established models, we showcase the efficacy and resilience of our proposed approach. The enhanced U-Net model achieved a superior average recognition rate compared to its basic counterpart, surpassing traditional semantic segmentation models like Deeplabv3, and exhibiting greater effectiveness than previously employed methods. Furthermore, we validate the model's adaptability across diverse environmental settings, underscoring its potential for real-world applications beyond its training scope. By bridging AI and remote sensing technologies, this research makes significant strides in advancing plant species mapping, promising advancements in environmental monitoring and conservation endeavors on a global scale.

Keywords : Unmanned aerial vehicles (UAVs), Deep Learning, Enhanced U-Net segmentation model, Aromatic medicinal plants (*Zeqqum*, Carobier, Thuya, Lentisque).

PHYTOCHEMICAL COMPOSITION AND ANTIOXYDANT ACTIVITY OF OLIVE LEAVES EXTRACT

Khaoula FAIZ

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Chaymae GHAFFOULI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Adil ROUKBANI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Abdelhadi MAZRHA

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Mohammed MERZOUKI

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Mohammed BENLMLIH

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

Bouchra LOUASTÉ

University Sidi Mohammed Ben Abdellah, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Department of Biology, Fez, Morocco.

ABSTRACT

Olive oil-producing countries such as Morocco generate substantial volumes of by-products, over a short period, given the olive-growing season extends over three to four months, from October to February. These residues of olive crushing are considered like a serious environmental problem. Often, these by-products are disposed in the soil and aquatic ecosystem without proper treatment, which has a negative impact on human and animal health and causes environmental pollution. This problem has led researchers and industries to propose innovative solutions for their proper management. The objective of this study is to investigate phytochemical composition, and antioxydant activity of olive leaves extract. Thus, phenolic compounds were extracted from olive leaves then there were analysed qualitatively and quantitatively using High-performance liquid chromatography diode array detector (HPLC-DAD). The antioxidant capacity assessed has been established using two separate tests: the 2,2-diphenyl-1-picrylhydrazyl (DPPH) radical scavenging assay, and the radical cation decolorization (ABTS) assay. HPLC results showed that all extracts were abundant in interesting phytochemical compounds, mainly oleuropein, hydroxytyrosol, and tyrosol. With regard to antioxidant activity, the IC₅₀ of DPPH ($130.2 \pm 0.07 \mu\text{g/mL}$), while for the IC₅₀ of



ABTS ($43.94 \pm 0.24 \mu\text{g/mL}$). This capacity will provide valuable antioxidant compounds, which could be applicable in food industry.

Keywords: Environment, pollution, valorization, olive oil mill residues, olive leaves, polyphenols.

FONKSİYONEL ÖZELLİKLERİ GELİŞTİRİLMİŞ ÇİKOLATA ÜRETİMİ CHOCOLATE PRODUCTION WITH IMPROVED FUNCTIONAL PROPERTIES

Büşra UYSAL

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8225-4370>

Selman TÜRKER

Prof. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği
Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1233-7906>

ÖZET

Çikolata eşsiz lezzetinden dolayı dünya çapında tüketiciler tarafından sıklıkla tercih edilen ve sevilerek tüketilen bir gıda maddesidir. Dünyada yıllık çikolata tüketimi yaklaşık 7.7 milyon ton civarındadır. Türkiye’de, yıllık 237.000 tona yaklaşan çikolata üretimi yapılmaktadır. Türkiye’de yıllık kişi başı ortalama çikolata tüketim miktarı ise 3,1 kilogramdır. Son yıllarda fonksiyonel gıdalara olan ilginin artması, çikolatanın da fonksiyonel özelliklerinin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmasına neden olmuştur. Fonksiyonel çikolata geliştirmek için yapılan çalışmalar “probiyotik-prebiyotik özelliği artırma”, “fitokimyasal, fenolik madde, antioksidan aktiviteyi geliştirme”, “besinsel lif ilavesi”, “omega-3 ve omega-6 açısından zenginleştirme”, “şeker ve yağ içeriğinin azaltılması” başlıkları altında toplanmıştır. Probiyotik mikroorganizma olarak, immobilize *Lactobacillus plantarum* D2, mikrokapsüle *Lactobacillus rhamnosus* NRRLB-442, *Bifidobacterium longum* CNCM I-3470 *Lactobacillus acidophilus*, *Bifidobacterium animalis*, *Lactobacillus paracasei*, prebiyotik olarak inülin, oligosakkaritler, fruktooligosakkaritler, izo-malto-oligosakkaritler, polidekstroz, laktuloz ve dirençli nişasta, eklenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Fitokimyasal, fenolik madde ve antioksidan aktiviteyi artırmak için, çikolatada *Cinnamomum burmanni* Blume, biberiye, karadut, üzüm çekirdeği, polen tozu, ıspanak, C ve E vitaminleri, çoklu doymamış yağ asitleri, kükürt içeren bileşenler, fitoöstrojenler ve bitki sterollerini denemeleri yapılmıştır. Diyet lifi olarak keçiyoynuzu tozu, yulaf ezmesi, beta gluklan ve yaban mersini ilavesi, şekerli/şekerli azaltılmış çikolata üretimi sırasında sukroz ikame maddeleri olarak inülin ve polidekstroz karışımları kullanılmıştır. Bu çalışmada çikolatanın fonksiyonel özelliklerini geliştirmek amacıyla yapılan çalışmalar derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çikolata, yağı azaltılmış, probiyotik, prebiyotik, inülin.

ABSTRACT

Chocolate is a food that is frequently preferred and consumed by consumers around the world due to its unique taste. Annual chocolate consumption in the world is approximately 7.7 million tons. In Türkiye, approximately 237,000 tons of chocolate are produced annually. The average amount of chocolate consumed per person per year in Turkey is 3.1 kilograms. In recent years, the increased interest in functional foods has led to studies on improving the functional properties of chocolate. Studies carried out to develop functional chocolate include "increasing probiotic-prebiotic properties", "improving phytochemical, phenolic substance and antioxidant activity", "dietary fiber addition", "enriching in terms of omega-3 and omega-6", "reducing sugar and fat content" collected under these titles. As a probiotic microorganism, immobilized *Lactobasillus plantarum* D2, *Microcapsule Lactobacillus rhamnosus nr1b-442*, *Bifidobacterium longum* CNCM I-3470 *Lactobacillus*, *Bifidobacteri animalis*. As a prebiotic inulin, oligosaccharides, fructooligosaccharides, iso-malagosaccharides studies have been conducted on the addition of polydextrose, lactulose and resistant starch. To increase phytochemical, phenolic substance and antioxidant activity, *Cinnamomum burmanni* Blume, rosemary, black mulberry, grape seed, pollen powder, spinach, vitamins C and E, polyunsaturated fatty acids, sulfur-containing components, phytoestrogens and plant sterols have been tried in chocolate. Carob powder, oatmeal, beta glucan and blueberries have been added as dietary fiber, and mixtures of inulin and polydextrose have been used as sucrose substitutes during the production of sugar-free chocolate. In this study, reserches conducted to improve the functional properties of chocolate were compiled.

Keywords: Chocolate, fat reduced, probiotic, prebiotic, inulin.

ÇOCUĞUM İÇİN SPOR LİSESİNİ TERCİH ETTİM, ÇÜNKÜ... I CHOSE SPORTS HIGH SCHOOL FOR MY CHILD, BECAUSE...

Bekir Barış CİHAN

Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor
Öğretmenliği Bölümü, Yozgat, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3107-3849>

Fatih FIRAT

Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim
Dalı, Yozgat, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8313-6319>

Cüneyt YILDIRIM

Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim
Dalı, Yozgat, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-1137-7395>

Ebru ARAÇ ILGAR

Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü,
Yozgat, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0442-1158>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı spor liselerinde öğrenim gören öğrenci ebeveynlerinin spor liseleri hakkında görüşlerinin derinlemesine incelenmesidir. Önemi her geçen yıl daha da artan spor liselerinin öğrenciler ve ebeveynler tarafından tercih edilen okullar arasında bulunmaktadır. Bu nedenle ebeveynlerin spor lisesi hakkındaki düşünceleri ve tercih sebepleri merak uyandırmaktadır. Çalışma grubunu 2023-2024 eğitim-öğretim yılı spor lisesi ebeveynlerinin oluşturduğu bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Görüşlerin tespit edilebilmesi için, araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan, “spor liselerinin ebeveynler için ne ifade ettiği”, “çocuklarını spor liselerine yönlendirme sebepleri”, “spor lisesinin avantaj ve dezavantajlarının neler olduğu” şeklindeki sorulardan oluşan, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler kodlanarak kategorilere ayrılmış ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Ortaya çıkan tema ve kategorilerin incelenmesi sonucunda ebeveynlerin spor lisesi hakkında genel olarak olumlu düşüncelere sahip olduğu görülmüştür. Spor liselerinin; öğrencileri disipline ettiğini, akademik ve sportif anlamda gelişim sağladığını, kariyer yollarında avantajlar sağlayacağını belirtmişlerdir. Sportif kariyer ve fiziksel gelişim sıklıkla üzerinde durulan temaların başında yer almıştır. Bu görüşlerin yanı sıra sakatlık kaygısı ve sözel ve sayısal derslerde düşük akademik başarı kaygısı gibi durumlar da dile getirilmiştir. Sonuç olarak ebeveynlerin spor liselerinin eğitim hedefleri hakkında farkındalıklarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, Spor Lisesi, Avantaj, Dezavantaj, Tercih Sebebi, İçerik Analizi.

ABSTRACT

This study aims to examine in depth the opinions of parents of students studying in sports high schools about sports high schools. Sports high schools, whose importance is increasing every year, are among the schools preferred by students and parents. For this reason, parents' opinions about sports high schools and their reasons for preference are of great interest. In this study, in which the study group consists of sports high school parents of the 2023-2024 academic year, phenomenology design was one of the qualitative research methods. To determine the opinions, a semi-structured interview form prepared by the researchers with expert opinions, consisting of questions such as "what do sports high schools mean to parents", "the reasons for directing their children to sports high schools", "what are the advantages and disadvantages of sports high schools" was used. The data obtained were coded, categorized and evaluated by content analysis. As a result of the examination of the emerging themes and categories, it was seen that parents generally had positive thoughts about sports in high schools. They stated that sports high schools discipline students, provide academic and sportive development, and provide advantages in career paths. Sports career and physical development were the most frequently emphasized themes. In addition to these views, there were also concerns about injury anxiety and low academic achievement in verbal and numerical courses. As a result, it was determined that parents had a high level of awareness about the educational goals of sports high school.

Keywords: Parent, Sports High School, Advantage, Disadvantage, Reason for Preference, Content Analysis.

DEVELOPMENT OF MICRO, SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN UTTARAKHAND

DEEPALI TOMAR

Assistant Professor, Head of Department of Economics, Himalayiya University, Dehradun,
Uttarakhand, India Near PNB Bhaniyawala Dehradun ;

ABSTRACT

The MSME sector act as a catalyst for the economic growth of the country. It involves large employment with lower capital cost and also helps in the industrialisation of rural and backward areas. The main aim of the paper is to examine the performance of the MSME sector in Uttarakhand in December 2023. Data was collected by using secondary sources from Industries department and other official websites, journals, etc. The study concluded that Uttarakhand has maximum number of micro enterprises followed by the small and medium enterprises. Dehradun and Haridwar districts recorded the highest number of UDYAM units as compared to other districts of Uttarakhand.

Keywords – MSME, UDYAM, Employment, Economic growth, Capital cost

DEMİNERALİZE DENTİN GREFTİNİN ORAL VE MAKSİLLOFASİYAL CERRAHI ALANINDA KEMİK ARTTIRIMINDA KULLANIMI: LİTERATÜR DERLEMESİ

USE OF DEMİNERALIZED DENTIN GRAFT FOR BONE AUGMENTATION IN ORAL
AND MAXİLLOFACIAL SURGERY: A LITERATURE REVIEW

Bünyamin ALTINTAŞ

Arş. Gör, Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene
Cerrahisi AD, Isparta, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-3501-0643>

Müge ÇİNA

Doç Dr, Süleyman Demirel Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Cerrahisi
AD, Isparta, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2005-3153>

ÖZET

Oral ve Maksillofasiyal cerrahi alanında çeşitli sebeplerle meydana gelen deformitelerin tedavisinde çeşitli greft materyalleri üretilmiş ve buna uygun greftleme yöntemleri geliştirilmiştir. Özellikle rejenerasyon kapasitesi yüksek bir bağ doku olan kemik dokusu üzerinde çeşitli greft materyalleri kullanılmaktadır. Bir greft materyalinin temelde üç özelliği bulunmaktadır. Çeşitli büyüme faktörleri barındırdığı için osteoindüktif, yeni oluşacak kemiğe alan sağlaması nedeniyle osteokondüktif ve kemik yapan hücre bulundurması sebebiyle osteojenik olması gerekmektedir. Donör saha morbiditesi, yeterli miktarda elde edilememesi, hızlı rezorbe olması gibi çeşitli dezavantajları bulunsa da sadece otojen greftler bu üçünü birlikte sağlamaktadır. İlk defa 1967 yılında Urist ve ark. tarafından raporlanan dentin grefti ise kemik yapan canlı hücre bulundurmamasına rağmen uzun süre rezorbe olmadan alan sağlamakta, BMP-2, VEGF vb. büyüme faktörleri barındırmaktadır. Ayrıca otojen greftlerde yer alan donör saha morbiditesi dentin greftinde görülmemektedir. Tüm bunların yanında dentin ve alveoler kemiğin nöral krest hücrelerinden köken alması, benzer yapısal özelliklerinin olması, içerdiği kolajenlerin ve kolajen olmayan proteinlerin benzer olması dentin greftinin otojen grefte iyi bir alternatif olarak görülmesini sağlamaktadır.

Dentin grefti ile ilgili kaynaklara bakıldığında genellikle çekim sonrası alveoler kretin rezorbe olmasını engellemek için soket koruma tekniğinde, sinüs membranının yükseltilmesinde kullanılmaktadır. Nadiren de olsa atrofik kretlerde kemik artırımında, dudak damak yarığı gibi deformitelerde kullanıldığı raporlanmıştır. Özellikle sinüs membranının yükseltilmesinde ve soket korumada olduğu gibi kuvvet alan bölgelerde rezorpsiyona karşı iyi direnç göstermesi avantajı nedeniyle implant cerrahisinde yeterli miktarda ve kalitede kemik elde edilmesi amacıyla kullanımı yaygınlaşmıştır.

Bu çalışmanın amacı greft materyali olarak kullanılan ve her geçen gün yaygınlaşan DG'nin kullanım alanlarını belirlemek diğer greft materyallerine karşı avantajlarını ve dezavantajlarını ortaya koymak daha sonra yapılacak olan DG ile ilgili çalışmalara yol gösterici olmaktır.

Anahtar Kelimeler: Dentin Grefti, Otojen Greft, BMP-2, VEGF

ABSTRACT

In the field of oral and maxillofacial surgery, various graft materials have been produced and appropriate grafting methods have been developed to treat deformities caused by various reasons. Several graft materials are used especially on bone tissue which is a connective tissue with high regeneration capacity. A graft material has three characteristics. It should be osteoinductive since it contains various growth factors, osteoconductive since it provides space for new bone to form, and osteogenic since it contains bone-forming cells. Although there are several disadvantages such as donor site morbidity, inadequate quantity, and rapid resorption, only autogenous grafts provide these three together. Dentin graft, which was first reported by Urist et al. in 1967, although it does not contain bone-forming living cells, provides space without resorbing for a long time and contains growth factors such as BMP-2, VEGF, etc. In addition, donor site morbidity in autogenous grafts is not seen in dentin grafts. In addition to all these, the fact that dentin and alveolar bone originate from neural crest cells, have similar structural properties and contain similar collagen and non-collagen proteins makes dentin graft a good substitute for autogenous graft.

When we look at the literature on dentin graft, it is generally used in the socket protection technique to prevent resorption of the alveolar crest after extraction and in the elevation of the sinus membrane. Rarely, it has been reported to be used in bone augmentation in atrophic crests and deformities such as cleft lip and palate. Its use has become widespread in implant surgery to obtain sufficient quantity and quality of bone in implant surgery due to its advantage of good resistance to resorption in force-receiving areas, especially in sinus membrane elevation and socket protection.

This study aims to determine the usage areas of dentin graft, which is used as a graft material and is becoming widespread day by day, to reveal its advantages and disadvantages against other graft materials and to guide the studies to be carried out in the future.

Keywords: Dentin Graft, Autogenous Graft, BMP-2, VEGF

GENETIC REVOLUTION: EXPLORING THE FRONTIERS OF GENE EDITING

Disha

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

Genetic Revolution: Exploring the Frontiers of Gene Editing" presents a comprehensive overview of the transformative capabilities and ethical implications of gene editing technologies. With a focus on cutting-edge techniques like CRISPR-Cas9, this presentation delves into the precision and versatility of gene editing, revolutionizing fields ranging from agriculture to medicine and basic research. The abstract explores how gene editing facilitates targeted modifications of genetic material, enabling precise alterations to the genome of organisms. In agriculture, gene editing holds promise for crop improvement, disease resistance, and sustainable agriculture practices. In medicine, it offers unprecedented opportunities for treating genetic disorders, cancer, and infectious diseases through personalized medicine approaches. However, ethical considerations such as off-target effects, germline modifications, and equitable access to gene editing technologies are critical aspects that demand careful consideration and regulation. By navigating these ethical challenges, gene editing has the potential to revolutionize the fields of genetics and biotechnology, paving the way for a new era of innovation and advancement while ensuring responsible and equitable deployment of these powerful tools.

Keywords: CRISPR-Cas9, precision genome editing, genetic engineering, agriculture, medicine, ethical considerations

DIYABETES MELLİTUSU OLAN BİREYLERDE COVID-19 PANDEMİSİNİN RUHSAL VE PSİKOSOMATİK ETKİLERİNİN KAN ŞEKERİ REGÜLASYONU VE FİZİKSEL SEMPTOMLARA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE MENTAL AND PSYCHOSOMATIC EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON BLOOD SUGAR REGULATION AND PHYSICAL SYMPTOMS IN INDIVIDUALS WITH DIABETES MELLITUS

Ejdane COŞKUN

Öğr. Gör. Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniveristesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Osmaniye, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1989-5671>

Songül GÜNGÖR

Öğr. Gör. Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniveristesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Osmaniye, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2814-5378>

Derya ATİK

Prof.Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniveristesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Osmaniye, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8497-0105>

ÖZET

Bu çalışma, diyabetes mellitusu olan bireylerde covid-19 pandemisinin ruhsal ve psikosomatik etkilerinin kan şekeri regülasyonu ve fiziksel semptomlara etkisini değerlendirilmek amacıyla yapılmıştır. Kesitsel ve tanımlayıcı tipteki çalışma, 15.02.2022-31.12.2022 tarihleri arasında Osmaniye Devlet Hastanesi Dahiliye Kliniği'nde Diyabetes Mellitus tanısı ile tedavi gören 111 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu", "Diyabet Belirtileri Kontrol Listesi Ölçeği (DBKLÖ)" ve "Covid-19 Pandemisinin Ruhsal ve Psikosomatik Etkilerini Değerlendirme Ölçeği (COVID-19 PRPEÖ)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. İstatistiki anlamlılık seviyesi $p<0.05$ olarak alınmıştır. Diyabeti olan bireylerin yaş ortalaması 52.72 ± 16.38 ve %62,2'si kadındır. Bireylerin pandemi öncesi HbA1c değeri puan ortalaması 6.32 ± 1.05 , en son HbA1c puan ortalaması 6.87 ± 1.10 dur. COVID-19 PRPEÖ ve DBKLÖ arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü ve orta düzeyde bir ilişki vardır ($r=0,463$; $p=0,000$). COVID-19 PRPEÖ ve alt boyutlarının katılımcıların DBKLÖ puanları üzerindeki etkisi iki model ile incelenmiştir. Model 1 içinde kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F=29,711$; $p=0,000$). COVID-19 PRPEÖ puanlarında meydana gelen bir birimlik artış DBKLÖ puanları üzerinde 0,027 birimlik bir artışa neden olmaktadır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisi için hesaplanan açıklayıcılık düzeyi ise 0,207 olarak hesaplanmıştır ($R^2=0,207$). HBA1C ile COVID-19 PRPE ölçeği, DBKL ölçeği ve alt boyut puanları ile anlamlı ilişki bulunamadığı için regresyon dahil edilemedi ($p> 0.05$). Sonuç olarak diyabeti olan bireylerde covid-19 pandemisinin ruhsal ve psikosomatik etkilerinin kan şekeri regülasyonu ile anlamlı ilişkili değilken, diyabetin fiziksel belirtileri ile pozitif yönlü anlamlı ilişkili olduğu görülmektedir. Ayrıca covid-19 pandemisinin ruhsal ve psikosomatik etkisinin artmasıyla diyabetin fiziksel

belirtilerinin arttığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre pandeminin ruhsal boyutunun diyabeti olan bireyler üzerinde olumsuz etki bıraktığı söylenebilir. Bu nedenle diyabeti olan bireylerin takip ve tedavisi sürdürülürken bütüncül değerlendirilmesi ve psikososyal destek destek alması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Diyabetes Mellitus, Kan şekeri, Fiziksel semptom, Ruhsal, Psikosomatik.

ABSTRACT

This study was conducted to evaluate the effects of the psychological and psychosomatic effects of the covid-19 pandemic on blood sugar regulation and physical symptoms in individuals with diabetes mellitus. The cross-sectional and descriptive study was conducted with 111 people who were treated with the diagnosis of Diabetes Mellitus at Osmaniye State Hospital Internal Medicine Clinic between 15.02.2022-31.12.2022. "Personal Information Form", "Diabetes Symptoms Checklist-Revised (DSC-R)" and "Evaluation of the Mental and Psychosomatic Impacts of the COVID-19 Pandemic Scale (COVID-EMPIS)" were used as data collection tools. SPSS package program was used to analyze the data. Statistical significance level was taken as $p < 0.05$. The average age of individuals with diabetes is 52.72 ± 16.38 and 62.2% are women. The average HbA1c score of individuals before the pandemic was 6.32 ± 1.05 , and the latest HbA1c score average was 6.87 ± 1.10 . There is a statistically significant, positive and moderate relationship between COVID-EMPIS and DSC-R ($r = 0.463$; $p = 0.000$). The effect of COVID-EMPIS and its subscales on the participants' DBCL scores were examined with two models. The model established in Model 1 is statistically significant ($F = 29.711$; $p = 0.000$). A one-unit increase in COVID-EMPIS scores causes a 0.027 unit increase in DSC-R scores. The explanatory level calculated for the effect of the independent variable on the dependent variable was calculated as 0.207 ($R^2 = 0.207$). Since no significant relationship was found between HBA1C and COVID-EMPIS scale, DSC-R scale and subscale scores, regression could not be included ($p > 0.05$). As a result, while the psychological and psychosomatic effects of the Covid-19 pandemic are not significantly related to blood sugar regulation in individuals with diabetes, it appears to be positively related to the physical symptoms of diabetes. In addition, it is seen that the physical symptoms of diabetes increase with the increase in the psychological and psychosomatic effects of the Covid-19 pandemic. According to these results, it can be said that the psychological dimension of the pandemic has a negative impact on individuals with diabetes. For this reason, it is recommended that individuals with diabetes be evaluated holistically and receive psychosocial support while continuing their follow-up and treatment.

Keywords: Covid-19, Pandemic, Diabetes Mellitus, Blood sugar, Physical symptom, Spiritual, Psychosomatic.

SPLENOMEGALY IN CHILDREN AND ADOLESCENTS

D. ANUSHYA

M. MONICA

R. SARAVANAN

Dr. SRINIVASAN

Bharath Institute of Higher Education and Research (India)

ABSTRACT

In contrast to other lymphoid tissues making up the immune system, the spleen as itsBiggest organ is directly linked into the blood circulation. Beside its main task to filter out Microorganism, proteins, and overaged or pathologically altered blood cells, also humoralAnd cellular immune responses are initiated in this organ. The spleen is not palpableDuring a physical examination in most but not all healthy patients. A correct diagnosis ofSplenomegaly in children and adolescents must take into account age-dependent sizeReference values. Ultrasound examination is nowadays used to measure the spleen sizeAnd to judge on reasons for morphological alterations in associated with an increase inOrgan size. An enormous amount of possible causes has to be put in consideration ifSplenomegaly is diagnosed. Among these are infectious agents,hematologicdisorders,Infiltrativediseases,hyperplasia of the white pulp, congestion, and changes in theComposition and structure of the white pulp by immunologically mediated diseases. ThisReview attempts to discuss a comprehensive list of differential diagnoses to be consideredClinically in children and young adolescents.

KEYWORDS: splenomegaly, childhood, adolescence, pathophysiology, infections, infiltrative diseases, hematologic Disorders, immunological disorders.

PSYLLIUM HUSK (PLANTAGO OVATA); DETERMINING ITS NUTRITIONAL COMPOSITION AND PHARMACOLOGICAL PROPERTIES

Muhammad Bilal Hussain

Marwa Waheed

Farhan Saeed

Muhammad Afzaal

Bushra Niaz

Aftab Ahmad Khan

1Department of Food Sciences, Government College University Faisalabad, Pakistan

2Department of Food Science and Technology, Riphah International University, Faisalabad,
Pakistan

ABSTRACT

Psyllium Husk (*Plantago ovata*) is an annual herb with components that have beneficial effects on human health and are used as well in food product development and innovation. It has been used by Muslim and Indian doctors in their medicines around 1000 years ago to cure intestinal tract disorders. Psyllium had been known both as a plant as well as for its seeds. It is useful in Ayurveda and allopathic medicines. Psyllium is a polysaccharide having characteristics of fiber; both soluble and insoluble that are quite beneficial for human consumption. There is an active ingredient naming “Metamucil” present in Psyllium which helps to cure various maladies. The husk also helps to increase the production of bile and lower the cholesterol level. So, the lower level of cholesterol further helps out in lowering the triglycerides and low density lipoprotein (LDL) level. Dietary fiber in Psyllium husk helps in reducing obesity, manages diabetes and it has particular flavonoid components that have the ability to prevent the development of cancerous cells.

Keywords: Psyllium, Fiber, Cholesterol, Obesity, Diabetes, Constipation, Cancer

A THEORETICAL ANALYSIS OF $Fe_2O_3-C_2H_6O_2$ BASED FERROFLUID FLOW THROUGH A PERMEABLE MOVING WEDGE WITH NON-LINEAR MAGNETIC FIELD

Dr. Irfan Mustafa

Allama Iqbal Open University (Pakistan)

ABSTRACT

In this study, the impact of non-linear MHD on the analysis of heat transfer in Fe_2O_3 (hematite) ethylene glycol based ferrofluid flow along a permeable moving wedge is investigated. From the experimental study of Pastoriza-Gallego et al., it has been discovered that a colloidal suspension of Fe_2O_3 nanoparticles in ethylene glycol fluid up to 25% behaves as a pseudo-plastic fluid so, on the base of experimental study, power law fluid is used for predicting shear thinning effects. The thermophysical properties of base fluid and Fe_2O_3 are taken from experimental studies. Using Cauchy stress tensor of power law model and non-linear MHD effect, a mathematical model based on Tiwari & Das nanofluid model in terms of non-linear governing PDEs is developed and made dimensionless using appropriate transformations. A local non-similar solution of governing equations is obtained numerically using built-in code in MATLAB namely bvp4c that based on finite difference scheme. For analysis of fluid flow and heat transfer graphically against the involving parameters, Nusselt number, skin friction coefficient, velocity and temperature profiles are plotted. It is seen that by considering concentration of Fe_2O_3 in base fluid both Nusselt number and skin friction go high. In comparison between stagnation point and wedge flows, the values of both Nusselt number and skin friction go down in wedge flow.

Pastoriza-Gallego, M. J., Lugo, L., Legido, J. L., & Piñeiro, M. M. (2011). Rheological non-Newtonian behavior of ethylene glycol based Fe_2O_3 nanofluids. *Nanoscale research letters*, 6, 1-7.

ADDRESSING E-HEALTHCARE ACCESSIBILITY IN PAKISTAN: INNOVATIONS, INITIATIVES, AND FUTURE DIRECTIONS

Dr. Rizwana Raheel

Hajvery University, Euro campus, Lahore, Pakistan / Lahore College for Women University, Lahore, Pakistan

Dr. Lubna Shakir

Hajvery University, Euro campus, Lahore, Pakistan

Prof. Dr. Humaira Majeed Khan

Lahore College for Women University, Lahore, Pakistan

Dr. Ali Sharif

Lahore College for Women University, Lahore, Pakistan

Dr. Arham Shabbir

Lahore College for Women University, Lahore, Pakistan

ABSTRACT

Access to healthcare services remains a global challenge, particularly in rural and remote areas of Pakistan, where limited infrastructure and trained professionals impede accessibility. Pakistan confronts these issues, compounded by fragmented health information management, inadequate disease surveillance, and inefficient healthcare delivery. Recent initiatives, however, show promise in addressing these challenges. In Pakistan the Health Department's e-Health Initiative and the Sehat Insaf Card provide subsidies, enhancing healthcare access to poor Pakistani community. Whereas, Balochistan's Health Management Information System (BHIMS) and Telemedicine Project aim to digitize health data and facilitate remote consultations, improving healthcare delivery. During the COVID-19 pandemic, the surge in online pharmacies underscored the importance of telehealth. However, concerns about the authenticity of online pharmaceuticals persist, highlighting the need for stringent regulations. Various software solutions including Rx30, eClinic, and Medeil streamline pharmacy operations in Pakistan, addressing manual inefficiencies. Telehealth clinics offer remote consultations, diagnoses, and treatments, significantly improving.

Despite advancements, challenges counting data security concerns, resource constraints, and limited technological infrastructure persist in Pakistan. Cultural factors, Interoperability issues and regulatory uncertainties hinder widespread adoption of e-health solutions in Pakistan. To overcome these challenges, Pakistan must invest in infrastructure, promote digital literacy, and establish standardized electronic health records (EHR) systems with emphasis on Interoperable platforms, robust data security measures, and affordable telemedicine. By implementing these strategies, Pakistan can bridge the gap in healthcare accessibility and efficiency, ensuring quality healthcare services for all its citizens.

Keywords: EHR, e-Health, Telemedicine, Digital literacy, Data security, Telehealth.

COMPUTATIONAL PREDICTION OF SPIROPYRAZOLINE DERIVATIVES AS POTENTIAL ACETYLCHOLINESTERASE INHIBITORS FOR ALZHEIMER'S DISEASE TREATMENT

Moulay ahfid EL ALAOUY

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-1593-1486>

Abdelouahid Sbai

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

Mohammed Bouachrine

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

Tahar Lakhlifi

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

ABSTRACT

This work used computational methods of 3D-QSAR, molecular docking, ADMET, and molecular dynamics simulations to analyze the relationship between chemical structure and acetylcholinesterase inhibition mechanism by Spiropyrazoline derivatives. COMFA and COMSIA predicted the inhibitory activities of the proposed Spiropyrazoline derivatives against acetylcholinesterase, where the best models are (COMSIA/S + E + H) ($Q^2 = 0.517$, $R^2 = 0.904$, R^2 test = 0.931). Molecular docking results revealed that the new M1 complex interacts with critical residues in the major circuits of the AChE main chain, with residues TRP286, TRP86, TYR341, TYR72, TYR124, and TYR337 more than compound 2. This residue plays an essential role in the stability of the complex. A molecular dynamics simulation explored the binding stability and conformational interaction changes of M1 and molecule 2 with acetylcholinesterase complexes at 100 ns. Both compounds showed good stability regarding RMSD, Rg, RMSF, and SASA values. Compound M1 shows remarkable stability in the active site of AChE compared to compound 2. In addition, Lipinski's rule for predicting pharmacokinetics with ADMET is satisfactory. The retrosynthetic approach was used to develop an efficient and convenient synthetic route for preparing the target molecule M1.

Keywords: ADMET; 3D-QSAR; Molecular docking.

ETHICAL CONSIDERATIONS IN TECHNOLOGY IMPLEMENTATION IN VARIOUS SECTORS

GOWRI SHANKAR S

PG Scholar1, Department of Agricultural Extension, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID: 0009-0008-4369-749X

AJAYDESOUZA V

PG Scholar2, Department of Plant Pathology, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID: 0009-0006-8526-0742

GUNASEKARG

PG Scholar3, Department of Entomology, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID: 009-0007-2566-8348

KATHIRAVAN P

PG Scholar4, Department of Genetics and Plant Breeding, Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID:0009-0008-5502-3863

PRITHIVIRAJ K

PG Scholar5, Department of Genetics and Plant Breeding Faculty of Agriculture,
Annamalai University

ORCID: 0009-0001-1483-6285

ABSTRACT

The integration of new technologies into various sectors, including surgery, social work, and industry, raises significant ethical considerations. These considerations revolve around ensuring safety, informing and training users, evaluating outcomes, and balancing individual and societal interests. Ethical considerations in surgical technology implementation include ensuring safety, informing patients, training surgeons, and evaluating outcomes, with a focus on balancing individual patient care against broader societal responsibilities. Ethical issues in Information and Communication Technology (ICT) are crucial as they influence human attitudes, values, and the effectiveness of systems, necessitating an ethical framework for ICT implementation and use. Organizational leaders must consider the ethical implications of technology use, including privacy concerns and the potential for a universal technological code of ethics. Post-research ethical considerations should include participant affect and continued access to ICT, especially for those without communicative competence. The Menlo Report provides principles for ethical ICT research, emphasizing the need for ethical guidance to keep pace with rapid



technological changes. Ethical challenges in educational technology include the digital divide, privacy, and the potential for discrimination, with a need for frameworks to guide ethical decision-making. Technology-mediated education presents ethical issues concerning privacy, accuracy, accessibility, and intellectual property rights, impacting socio-cultural and academic values. The relationship between technology and ethics in education involves teachers, students, schools, and software companies, with technology's effects being complex and context-dependent. Additionally, the alignment of technology choices with institutional missions and values is imperative. Addressing these ethical considerations is essential for fostering a responsible and just educational environment in the digital age.

Keywords: Ethical considerations, Digital age, Technology-mediated education, Ethical issues.

ÇOCUKLARDA ATRAVMATİK BAKIMDA KULLANILAN NON-FARMAKOLOJİK YÖNTEMLER

NON-PHARMACOLOGICAL METHODS USED IN ATRAUMATIC CARE IN CHILDREN

Fatma DALVERİR

Yükseklisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8402-1847>

Nejla CANBULAT ŞAHİNER

Prof., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3322-5372>

ÖZET

Çocuklarda atravmatik bakım, pediatri hemşireliğinde önemli bir alan olup, çocukların hastane deneyimlerini iyileştirmek ve streslerini azaltmak için çeşitli non-farmakolojik yöntemlerin kullanımını da içermektedir. Bu çalışma, güncel literatür araştırmasına dayanarak çocuklarda atravmatik bakım için kullanılan non-farmakolojik yöntemleri incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, 2019 ile 2024 yılları arasında yapılmış olan çocuklarda atravmatik bakım üzerine odaklanan güncel araştırmaları kapsamaktadır. PubMed, Google Scholar, Web of Science gibi akademik veri tabanları taranmış ve non-farmakolojik yöntemlerle ilgili yayınlanmış makaleler incelenmiştir. Literatür araştırması sonucunda, çocuklarda atravmatik bakım için kullanılan çeşitli non-farmakolojik yöntemlerin önemli olduğu görülmüştür. Bu yöntemler arasında, oyun terapisi, müzik terapisi, dikkat dağıtıcı teknikler, nefes egzersizleri gibi uygulamalar bulunmaktadır. Bu yöntemlerin, çocukların stresini azaltmada ve tedaviye uyumlarını artırmada etkili olduğu belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: "çocuklar", "atravmatik bakım", "non-farmakolojik yöntemler", "pediatri hemşireliği".

ABSTRACT

Atraumatic care in children is an important field in pediatric nursing and includes the use of various non-pharmacological methods to improve children's hospital experiences and reduce their stress. This study aims to examine non-pharmacological methods used for atraumatic care in children based on current literature research. The study covers current research focusing on atraumatic care in children conducted between 2019 and 2024. Academic databases such as PubMed, Google Scholar, Web of Science were scanned and published articles on non-pharmacological methods were examined. As a result of the literature research, it has been seen that various non-pharmacological methods used for atraumatic care in children are important. These methods include practices such as play therapy, music therapy, distraction techniques and breathing exercises. It has been stated that these methods are effective in reducing children's stress and increasing their compliance with treatment.

Keywords: "children", "atraumatic care", "non-pharmacological methods", "pediatric nursing".

ÇOCUKLARDA ATRAVMATİK BAKIMDA KULLANILAN NON-FARMAKOLOJİK YÖNTEMLER

THE ROLE OF THE PEDIATRIC NURSE IN NON-PHARMACOLOGICAL METHODS USED IN ATRAUMATIC CARE

Fatma DALVERİR

Yükseklisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8402-1847>

Nejla CANBULAT ŞAHİNER

Prof., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3322-5372>

ÖZET

Pediatri hemşireleri, çocuklarda atravmatik bakımda non-farmakolojik yöntemlerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde önemli bir liderlik rolü üstlenmektedir. Bu çalışma, 2019 ile 2024 yılları arasındaki güncel literatürü tarayarak pediatri hemşirelerinin atravmatik bakımdaki rollerini ve non-farmakolojik yöntemlerin etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. PubMed, Google Scholar, Web of Science gibi akademik veri tabanları kullanılarak yapılan literatür taraması sonucunda, pediatri hemşirelerinin atravmatik bakımda oyun terapisi, müzik terapisi, dikkati başka yöne çekme gibi non-farmakolojik yöntemleri başarıyla yönettiği ve uyguladığı gözlemlenmiştir. Bu yöntemler, çocukların stresini azaltarak hastane deneyimlerini olumlu yönde etkilemektedir. Pediatri hemşireleri, çocukların ve ailelerinin duygusal ve psikososyal ihtiyaçlarını dikkate alarak uygun non-farmakolojik yaklaşımları belirlemekte ve uygulamaktadır. Ailelerle iş birliği yaparak, çocukların tedavi sürecinde aktif bir rol almalarını teşvik etmekte ve non-farmakolojik yöntemlerin etkinliğini artırmaktadırlar. Pediatri hemşirelerinin atravmatik bakımdaki kritik rolü, çocukların sağlık deneyimlerini iyileştirmede ve tedaviye uyumlarını artırmada büyük öneme sahiptir. Bu nedenle, pediatri hemşirelerinin non-farmakolojik yöntemler konusunda sürekli olarak eğitilmeleri ve güncel araştırmaları takip etmeleri gerekmektedir. Ayrıca, multidisipliner ekip çalışması ve hasta merkezli bakımın teşvik edilmesi, pediatri hemşireliğindeki non-farmakolojik yaklaşımların etkinliğini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: "pediatri hemşireliği", "atravmatik bakım", "non-farmakolojik yöntemler", "çocuklar".

ABSTRACT

Pediatric nurses play an important leadership role in the planning, implementation and evaluation of non-pharmacological methods in atraumatic care in children. This study aims to examine the roles of pediatric nurses in atraumatic care and the effects of non-pharmacological methods by scanning the current literature between 2019 and 2024. As a result of the literature review using academic databases such as PubMed, Google Scholar, and Web of Science, it was observed that pediatric nurses successfully managed and applied non-pharmacological methods such as play therapy, music therapy, and distraction in atraumatic care. These methods positively affect hospital experiences by reducing children's stress. Pediatric nurses determine and apply appropriate non-pharmacological approaches, taking into account the emotional and psychosocial needs of children and their families. By collaborating with families, they encourage children to take an active role in the treatment process and increase the effectiveness of non-pharmacological methods. The critical role of pediatric nurses in atraumatic care is of great importance in improving children's health experiences and increasing their compliance with treatment. Therefore, pediatric nurses need to be constantly trained on non-pharmacological methods and follow current research. Additionally, promoting multidisciplinary teamwork and patient-centered care may increase the effectiveness of non-pharmacological approaches in pediatric nursing.

Keywords: "pediatric nursing", "atraumatic care", "non-pharmacological methods", "children".

BRIDGING THE GAP: INTERNET ACCESS AND DIGITALIZATION IN PEKALONGAN REGENCY

Frida Karima¹, Hendri Hermawan Adinugraha²

UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan¹

ABSTRACT

In today's digital era, internet access has become a fundamental necessity for society. In Pekalongan Regency, only 66.87 percent of the population aged over five years access the internet, placing it in the middle rank when sorted from lowest to highest in Central Java. This figure also remains below the provincial average of Central Java, which is 72.54 percent. This study employs a descriptive qualitative research method, utilizing both primary and secondary data sources. The data analysis is conducted in four stages: data collection, data reduction, data presentation, and conclusion drawing. Additionally, internet speeds in Pekalongan Regency are substandard, with an average download speed of just 15 Mbps, significantly below the national standard of around 25 Mbps. Regarding digital literacy, the digital literacy index in Pekalongan Regency reached only 52% in 2023, which is low compared to the national average of 71.8%. It can be concluded that there is an urgent need to enhance digital infrastructure and capacity in Pekalongan Regency, with a particular focus on improving internet access in rural areas, strengthening digital literacy across the population, and empowering SMEs to leverage digital technology.)

Keywords: Internet access gap; Digitalization; Infrastructure; Pekalongan Regency

GOOGLE GEMINI VE CHATGPT: ORTOPEDİK SORULARDAN DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI DEĞERLENDİRMESİ

A COMPARATIVE EVALUATION OF GOOGLE GEMINI AND CHATGPT'S ADVISORY SERVICES FOR ORTHOPEDIC QUESTIONS

Yunus Can ÜNAL

MD, SBÜ, Bölge Eğitim Araştırma Hastanesi, Van, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-6733-4211>

Şehmuz KAYA

MD, Yüzüncü Yıl Üniversite Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı Van, Türkiye

ÖZET

Giriş:

Ortopedik problemler, günümüzde oldukça yaygın olarak görülen ve yaşam kalitesini düşüren bir dizi hastalığı kapsar. Bu problemlerle ilgili doğru ve zamanında bilgi edinmek, hastaların tedavi sürecine ve iyileşme süresine önemli katkı sağlar. Bu bağlamda, yapay zeka tabanlı danışmanlık platformları son yıllarda önemli bir rol oynamaya başlamıştır.

Bu çalışmada, Google Gemini ve ChatGPT gibi iki popüler yapay zeka tabanlı platformun ortopedik hastalıklar ile ilgili sorulara cevap verme becerileri bilimsel olarak değerlendirilmiştir.

Yöntem:

Çalışmada, 10 farklı ortopedik konu başlığına ait 10 soru hazırlanmış ve her iki platforma bu sorular yöneltilmiştir. Platformların sunduğu cevaplar, 2 ortopedik cerrah tarafından bilimsel doğruluk ve yeterlilik açısından 1'den 5'e kadar puanlanmıştır.

Bulgular:

Elde edilen bulgulara göre, her iki platform da hastaların sorularını genel olarak doğru ve bir şekilde yanıtlamıştır. Google Gemini'nin ile ChatGPT'nin cevapları arasında doğruluk açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Puanlamada, her iki platformun da sunduğu bilgilerin bilimsel doğruluğu ve yeterliliği yüksek bulunmuştur.

Tartışma:

Bu çalışma, Google Gemini ve ChatGPT gibi yapay zeka tabanlı danışmanlık platformlarının hastalara ortopedik problemler ile ilgili doğru ve bilimsel bilgi sağlayabilecek potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Her iki platform da gelişmekte olan teknolojilerdir. İlerleyen yıllarda hastalara danışmanlık hizmeti sunma amacıyla kullanımı için yeniden değerlendirilmesi uygun olacaktır.

Sonuç:

Google Gemini ve ChatGPT gibi yapay zeka tabanlı danışmanlık platformları, hastalara ortopedik problemler ile ilgili doğru ve bilimsel bilgi sağlama konusunda etkili araçlar olarak değerlendirilebilir. Bu platformların kullanımının hasta memnuniyeti ve tedavi sürecine olan etkisi daha fazla araştırılmalıdır.

ABSTRACT

A Comparative Evaluation of Google Gemini and ChatGPT's Advisory Services for Orthopedic Questions

Introduction:

Orthopedic problems encompass a range of ailments that are prevalent in today's world and significantly impact quality of life. Obtaining accurate and timely information regarding these issues is crucial for patients' treatment and recovery processes. In this context, artificial intelligence (AI)-powered advisory platforms have begun to play a significant role.

This study scientifically evaluates the ability of two popular AI-based platforms, Google Gemini and ChatGPT, to respond to questions related to orthopedic diseases.

Methodology:

The study prepared 10 questions pertaining to 10 distinct orthopedic topic areas and posed them to both platforms. The responses provided by the platforms were evaluated by two orthopedic surgeons based on scientific accuracy and adequacy, assigning scores ranging from 1 to 5.

Findings:

The findings revealed that both platforms generally responded to patients' questions accurately and comprehensively. No significant difference in accuracy was observed between Google Gemini and ChatGPT's responses. In the evaluation, the scientific accuracy and adequacy of the information provided by both platforms were considered high.

Discussion:

This study demonstrates that AI-powered advisory platforms like Google Gemini and ChatGPT have the potential to provide patients with accurate and scientific information regarding orthopedic problems. Both platforms represent developing technologies. Further evaluation for their potential use in providing advisory services to patients is warranted in the coming years.

Conclusion:

AI-powered advisory platforms like Google Gemini and ChatGPT can be considered effective tools for providing patients with accurate and scientific information about orthopedic problems. Further research is needed to investigate the impact of using these platforms on patient satisfaction and treatment outcomes.

UĞURA APARAN YOLDA LİDERLƏRİN TÖHFƏSİ CONTRIBUTION OF LEADERS ON THE WAY TO SUCCES

Günel KƏRİMLİ

Mingəçevir Dövlət Univeristeti, İqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsi, Sənayenin təşkili və idarəetmə kafedrası, Mingəçevir şəhəri, Azərbaycan

ORCID ID: 0000-0001-7424-6108

XÜLASƏ

Hər bir insanın fəaliyyətində ona motivasiya verəcək idealı, kumiri olur. Həyatda uğur qazanmaq istəyən insanlar dünya tarixində məşhur insanların həyat və yaradıcılıqları ilə tanış olduqdan sonra onları özünə örnək götürür, onlardan ilhamlanır. Bu məşhur insanlar əsrlər boyu mövcud olmuş, müasir dövrdə də var. Bu məşhur insanlar bəziləri üçün idmançı, kiminə görə siyasətçi, bir çoxları üçün isə uğur qazanmış sahibkarlardır. Hər birimizin özümüə ideal seçdiyi bu məşhur insanların isə bir ortaq cəhətləri vardır. Onlar liderdirlər. Dünyanın sürətlə dəyişdiyi bu günlərdə belə, bu şəxsiyyətlərin ölümündən əsrlər keçsə də, onların həyat hekayələri, ideyaları, aktuallığını qoruyub saxlayır və onlardan örnək götürən insanlara öz töhfəsini verir.

Yüksək vəzifələrə çatmaq istəyən və bununla da öz liderlik üslubunu təkmilləşdirmək istəyənlər dünyaca məşhur və tanınmış liderlərin təcrübələrindən bəhrələnərək, onlardan ilham ala bilərlər. Əvvəlki dövrlərin böyük, dahi liderləri özünəməxsus lider bacarıqları ilə ətrafında olan insanları bir araya toplamış, dəyişiklik yaratmış, beləliklə də ümid çirağı rolunu oynamışlar.

Dünyanın bir çox liderləri tarix boyu ortaq xüsusiyyətlərə malik olmaqla, peşəkarların çətin anlarda istiqamət ala biləcəyi liderlik şablonu yaratmışlar. Həqiqilik, açıqlıq, yaradıcılıq və stratejilik dünyanın məşhur liderlərinin malik olduğu keyfiyyətlərdir. Bu keyfiyyətlər dünyanın məşhur liderlərinin demək olar ki, hər birinin malik olduğu əsas keyfiyyətlərdir.

Liderlərin əsas vəzifələrindən biri qərar qəbul etmə bacarığıdır. Liderlər düşünülmüş və strateji proses vasitəsilə ən çətin və vacib qərarlar verirlər. Qərar vermək bacarığının təkmilləşdirilməsi üçün strateji prosesə daxildir:

- Qərar vermək ehtiyacının müəyyən edilməsi;
- Yekun qərarı qəbulu üçün müvafiq və düzgün məlumatların toplanması;
- Nəzərdən keçirilməsi üçün bir çox variant və həllərin yaradılması;
- Variantların yüksək səviyyəli əməkdaşların tərəfədaşlığı ilə qiymətləndirilməsi;
- Qərarın icrası və bu haqda informasiyanın verilməsi.

Açar sözlər: lider, uğur, qərar qəbul etmə bacarığı, liderlərin malik olduğu keyfiyyətlər.

ABSTRACT

Every person has an ideal, an idol that motivates him in his activities. People who want to succeed in life, after getting acquainted with the lives and works of famous people in the history of the world, take them as an example and get inspired by them. These famous people have existed for centuries and exist in modern times. These famous people are athletes for some, politicians for others, and successful entrepreneurs for many. These famous people, whom each of us choose as our ideals, have one thing in common. They are leaders. Even in these days when the world is changing rapidly, even though centuries have passed since the death of these personalities, their life stories, ideas and relevance remain and contribute to the people who take an example from them.

Those who want to reach high positions and thereby improve their leadership style can benefit from the experiences of world-famous and recognized leaders and get inspiration from them. The great, genius leaders of previous eras brought people together with their unique leadership skills, created change and thus played the role of a beacon of hope.

Many of the world's leaders throughout history have shared characteristics that have created a leadership template that professionals can use to guide them through difficult times. Authenticity, openness, creativity and strategies are the qualities of the world's famous leader of the world have. One of the main tasks of leaders is the ability to make decisions. Leaders make the most difficult and important decisions through a thoughtful and strategic process. A strategic process for improving decision-making skills includes:

- Determining the need to make a decision;
- Collection of relevant and correct information for making the final decision;
- Creating multiple options with the participation of high-level employees;
- Execution of the decision and provision of information about it.

Key words: leader, success, decision-making skills, qualities possessed by leaders.

A REVIEW ON BIODIESEL PRODUCTION USING EGGSHELL AS CATALYST

HALIMATU IBRAHIM

Department of Pure and Industrial Chemistry Umaru Musa Yar'adua University Katsina,
Nigeria.

Corresponding Author: Engr. Ahmed Lawal Mashi, PhD and Abubakar sani PhD

Department of Pure and Industrial Chemistry
Umaru Musa Yar'adua University Katsina, Nigeria

ABSTRACT

Transesterification of fatty acid methyl ester (FAME) is the most known production method of biodiesel which has a growing popularity in the renewable clean energy sector. Energy consumption increases all around the world. To meet increasing this consumption lots of new techniques are being studied. It is important to obtain low cost and high quality energy. For biodiesel production processes it can be provided by improving reaction conditions. Conversion efficiency of transesterification process is an important parameter so various catalysts are being developed to increase it. Waste materials are good alternatives for catalyst production. There are lots of studies are being carried about using waste materials as catalyst. Cost of energy decreases and waste assessment is provided by this way. Among the heterogeneous catalysts, calcium (Ca) based catalysts are highly preferred in the transesterification reaction because of their high catalytic activity and easy accessibility. It can be obtained from especially egg shell and egg is one of the most over-consumed foodstuff across the world. Waste egg shell that is rich in terms of Ca was subjected to calcination process to obtain calcium oxide (CaO). CaO catalyst which is synthesized with high activity increased the quality of reaction. In this study efforts have been taken to review the studies that are about the biodiesel production from vegetable oil using waste egg shells as a bio-based catalyst. Optimum experimental conditions were summarized from reviewed studies.

Keywords: Biodiesel, Eggshell, Calcium oxide, CaO, Bio-based catalyst

HARMONIC ANALYSIS AND OPTIMIZATION OF DC ARC FURNACE OPERATION

Yacine DJEGHADER

Fethi CHOUAF Choayb Bousnoubra

Ali BOUCETTA

Department of Electrical Engineering, LEER Laboratory, Mohamed-Cherif Messaadia
University, Souk Ahras, Algeria

ABSTRACT

Direct current (DC) arc furnaces, along with various other sources, are acknowledged for producing a wide array of harmonics, including inter-harmonics, known for their particularly adverse effects. These harmonics not only degrade the quality of delivered energy but also exacerbate energy losses and compromise power system reliability. A comprehensive understanding of the impact of these harmonics necessitates determining the electrical parameters of the arc furnace installation and developing accurate arc modelling techniques. In this study, we introduce our empirical function for modelling the electric arc furnace (EAF) within a numerical simulation environment. We scrutinize the harmonics generated by the DC EAF across all electrode positions—whether in a high position or submerged in liquid (low position). We quantify the total harmonic distortion (THD) at each stage and discern the predominant harmonic components. Ultimately, our investigation aims to optimize DC EAF operation by minimizing THD and dominant harmonics, thereby contributing to the extended lifespan of transformers and cables.

Keywords – EAF, Harmonics, Modelling, Simulation, Power Quality

ANTIMICROBIAL RESISTANCE: UNDERSTANDING MECHANISMS AND IMPLICATIONS FOR PUBLIC HEALTH

Harshit

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

“Antimicrobial Resistance: Understanding Mechanisms and Implications for Public Health” delves into the multifaceted issue of antimicrobial resistance (AMR), elucidating its mechanisms and exploring its profound implications for public health. Through a comprehensive review of scientific literature and analysis of epidemiological data, this study provides insights into the complex interplay of factors driving the emergence and spread of AMR. Key themes include the overuse and misuse of antimicrobial agents, the role of horizontal gene transfer in disseminating resistance genes, and the lack of effective infection control measures. The abstract also highlights the consequences of AMR, such as increased morbidity and mortality, prolonged hospital stays, and escalating healthcare costs. By understanding the mechanisms underlying AMR and its implications for public health, stakeholders can develop and implement strategies to mitigate its impact. These may include promoting antibiotic stewardship programs, enhancing surveillance systems, investing in research and development of new antimicrobial agents, and improving infection prevention and control practices. Overall, "Antimicrobial Resistance: Understanding Mechanisms and Implications for Public Health" underscores the urgent need for coordinated action at local, national, and global levels to address this pressing threat and safeguard the effectiveness of antimicrobial treatments for current and future generations.

Keywords: Antimicrobial resistance, public health, mechanisms, implications, strategies.

HEMŞİRELİKTE BAKIM ETİĞİ KONUSUNDA YAPILMIŞ LISANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARI: TÜRKİYE SİSTEMATİK DERLEME

A SYSTEMATIC REVIEW OF POSTGRADUATE THESIS STUDIES ON CARE ETHICS
IN NURSING IN TURKEY

Meryem Türkan IŞIK

Doç. Dr., Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı

İnci AKALPER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıp Tarihi ve Etik
Anabilim Dalı

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada 1999-2023 yılları arasında Türkiye’de hemşirelikte bakım ve etik konularında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmanın verileri Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi internet adresine kayıtlı tezlerden elde edilmiştir. Tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Elde edilen tezlerin tamamı YÖK Ulusal Tez Merkezi kullanılarak tarama terimi “hemşire” yazılmış olup 17203 tez arasından “etik” kelimesini içeren 60 tez incelenmiştir. İncelenen 60 tez çalışması içinden “bakım” kavramının yer aldığı 20 tez araştırmanın örneklemini oluşturdu (n=20).

Bulgular: Türkiye’de hemşirelik bakımı ve etik hakkında yapılan tezler 2005-2023 yılları arasında olduğu belirlenmiştir. Yılların analizinde 2016-2006 yılları arasında bu konularda tez yazılmadığı fakat 2020 ve 2019 yıllarında bakım ve etik konularında yazılan en çok tez miktarına ulaşılmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak hemşirelik bakımı ve etik alanında az sayıda araştırılma yapıldığı tespit edilmiştir. Hemşirelik bakımı ve etik alanında çalışmaların artırılmasının profesyonelleşmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, Etik, Hemşirelik, Tez, Sistemik derleme.

ABSTRACT

Aim: This study aimed to examine master's and doctoral theses on nursing care and ethics in Turkey between 1999 and 2023.

Method: The data of the study was obtained from theses registered on the website of the Council of Higher Education (YÖK) National Thesis Center. It is a descriptive type study. All of the theses obtained were written with the screening term "nurse" using the YÖK National Thesis Center, and 60 theses containing the word "ethics" among 17203 theses were examined. Among the 60 theses examined, 20 theses containing the concept of "care" constituted the population of the research (n = 20).

Results: It was determined that theses on nursing care and ethics in Turkey were written between 2005 and 2023. In the analysis of the years, it was found that no thesis was written on these subjects between 2016-2006, but the highest number of theses written on care and ethics in 2020 and 2019 was reached.

Conclusion: As a result, it has been determined that few studies have been conducted in the field of nursing care and ethics. It is thought that increasing studies in the field of nursing care and ethics will contribute to professionalization.

Key Words: Care, Ethics, Nursing, Thesis, Systematic review.

ENERJİ GEÇİŞİ VE TÜRKİYE’NİN ENERJİ GÜVENLİĞİ ENERGY TRANSITION AND TÜRKİYE’S ENERGY SECURITY

Şerife ÖZKAN NESİMİOĞLU

Dr. Öğrt.Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Enerji
Yönetimi Konya, TÜRKİYE

1ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

ÖZET

Kömür, petrol, doğalgaz sanayi devrimi ile birlikte bir taraftan üretim merkezli büyüyen ekonomilerin odak noktasındaki enerji kaynakları olurken diğer taraftan da bu kaynakların er geç tükeneceğine ilişkin endişeler, fosil yakıtlar bitmeden onlara alternatif olabilecek enerji kaynaklarına yönelmeyi zorunlu hale getirmiştir. Tüm ülkeler için bu durum enerji güvenliğinin sürdürülebilirliği anlamında göz ardı edilemeyecek bir sorun olarak gündemdeyken, diğer taraftan da her ülkenin enerji tüketim ve tedarik profilindeki farklılıklar, küresel ölçekte ortak eğilimlerin ortaya çıkmasına neden olsa da uygulanan politikalar özelinde ayrışmayı kaçınılmaz kılmaktadır. Günümüzde yalnızca birincil enerji kaynaklarının tükenbilir niteliği değil, aynı zamanda neredeyse 150 yıldır bu kaynakların yoğun bir şekilde tüketimi, yine küresel bir sorun olan iklim değişikliğini beraberinde getirmiştir. Dünya genelinde artan nüfus ve üretim odaklı gayrisafi milli hasıla hedefi hem birincil hem de ikincil enerji tüketimini arttırarak, yıllar içerisinde dünyadaki karbon emisyonunun yaklaşık olarak üçte ikisinden enerji tüketiminin sorumlu olmasına neden olmuştur. Her iki sürecin neden olduğu en önemli problem ise, insani sürdürülebilirliktir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı iklim değişikliğinin neden olduğu küresel ısınmayı kontrol altına almayı da kolaylaştırabileceği düşünülen enerji geçişi/dönüşümünü mercek altına almaktır. Enerji geçişi öncelikle teknolojik ve ekonomik yeterlilikler bağlamında ele alınması gereken bir konudur. Coğrafi anlamda referans noktası ise Avrupa Birliği (AB) coğrafyasıdır. Avrupa Birliği’nin ortak politika üretme noktasında küresel öncülük ettiği bu sürecin temel dinamiklerinin anlaşılması, bu sürece uyumlanma zorunluluğu olan özellikle Türkiye gibi enerji tüketiminde ithal fosil yakıtların büyük paya sahip olduğu ülkelere için oldukça önemlidir. AB’de olduğu gibi, Türkiye’de de enerji dönüşümü enerji güvenliği ile yakından ilişkili olduğu gibi, ülkenin iklim değişikliğine ilişkin emisyon azaltma hedeflerinin de odağında yer almaktadır. Bu bağlamda enerji geçişi/dönüşümü teori ve uygulama boyutu ile incelenirken, Türkiye özelinde, hem enerji güvenliğinin sağlandığı hem de iklim değişikliğine ilişkin hedeflerin gerçekleştirildiği bir senaryo için mevcut durum ve konulmuş hedefler analiz edilerek, olası risk ve tehditler belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enerji Geçişi, Avrupa Birliği, Türkiye, İklim Değişikliği, Enerji Güvenliği

ABSTRACT

While coal, oil and natural gas have been the focal energy sources of production-oriented growing economies since the industrial revolution, concerns that these resources will eventually run out have made it imperative to turn to alternative energy sources before fossil fuels run out. While this situation is on the agenda for all countries as a problem that cannot be ignored in terms of the sustainability of energy security, on the other hand, the differences in the energy consumption and supply profile of each country make it inevitable to differentiate in terms of the policies implemented, even though common trends emerge on a global scale. Today, not only the exhaustible nature of primary energy resources, but also the intensive consumption of these resources for almost 150 years has led to climate change, which is also a global problem. Increasing worldwide population and production-oriented GDP targets have increased both primary and secondary energy consumption, resulting in energy consumption being responsible for approximately two-thirds of the world's carbon emissions over the years. The most important problem caused by both processes is human sustainability. In this context, the aim of this study is to examine energy transition/transformation, which is thought to facilitate the containment of global warming caused by climate change. Energy transition is an issue that needs to be addressed primarily in the context of technological and economic capabilities. The geographical reference point is the geography of the European Union (EU). Understanding the basic dynamics of this process, in which the European Union is leading the globalization in terms of producing common policies, is very important for countries that have to adapt to this process, especially for countries like Turkey, where imported fossil fuels have a large share in energy consumption. As in the EU, energy transition in Turkey is closely related to energy security and is at the center of the country's climate change emission reduction targets. In this context, while examining energy transition/transformation in terms of theory and practice, the current situation and targets set for a scenario in which both energy security is ensured and climate change targets are realized in Turkey are analyzed and possible risks and threats are tried to be identified.

Keywords: Energy Transition, European Union, Türkiye, Climate Change, Energy Security

HYPHENATED TECHNIQUE: ADVANCEMENT OF LIQUID CHROMATOGRAPHY COUPLED WITH DIFFERENT DETECTION METHODS IN VARIOUS BIOLOGICAL, CHEMICAL AND TOXICOLOGICAL ANALYSIS

Anjali Chaturvedi

Analyst, Agilent Technologies (Randstad India Pvt. Ltd.)

ABSTRACT

Hyphenated techniques in analytical chemistry have revolutionized the field by combining the capabilities of different separation and detection methods. Liquid chromatography (LC) stands as a cornerstone in analytical chemistry due to its versatility and effectiveness in separating complex mixtures. When paired with different detection techniques, Liquid Chromatography (LC) amplifies its analytical capabilities, enabling the precise identification and measurement of a wide range of compounds with exceptional sensitivity and specificity.

This review explores the principles and applications of hyphenated techniques involving liquid chromatography coupled with various detection methods, including mass spectrometry (LC-MS), ultraviolet-visible spectroscopy (LC-UV), and electrochemical detection (LC-ECD), among others. Each coupling offers unique advantages, such as the ability of LC-MS to provide structural information and high sensitivity, the simplicity of LC-UV and wide applicability, and LC-ECD's suitability for electroactive species.

The versatility of LC coupled with different detection methods enables its application in various fields, including pharmaceutical analysis, environmental monitoring, food safety, and clinical diagnostics. Furthermore, recent advancements in instrumentation and method development continue to expand the capabilities of hyphenated techniques, facilitating more comprehensive analyses of complex samples. The combination of liquid chromatography with various detection methods represents a powerful approach in analytical chemistry, offering enhanced sensitivity, selectivity, and versatility for the characterization and quantification of diverse compounds in complex matrices.

ANTIBACTERIA ACTIVITIES OF COLUMN CHROMATOGRAPHIC FRACTIONS OF METHANOLIC EXTRACT OF PHYLLANTHUS NIRURI ROOT ON SOME CLINICAL BACTERIAL ISOLATES

Aisha Umar

Rabi,atu Muhammad Sokoto

Hauwau Bello Abubakar

Department Of Biological Sciences, Sokoto State University, Nigeria

ABSTRACT

Phyllanthus niruri is traditionally believed to be effective against bacterial infections such as gastro infections, Respiratory infections, sore throat and tooth ache in Sokoto State. This work is aimed at determining the efficacy of the fractionated roots of Phyllanthus niruri on some selected bacteria associated with these infections. The roots of the plant were extracted using methanol solvent and further separated into fractions using chromatographic techniques. The fractions obtained were subjected to antibacterial activities using agar well diffusion method on Pseudomonas aeruginosa Staphylococcus aureus, Bacillus subtilis and Escherichia coli. In the methanolic extracts three different fractions were obtained. The antibacterial activities of the fractions of the root extract indicated that all the fractions were active against all the tested organisms at all concentrations. The first fraction, Met I showed activity on S. aureus at 20.25 ± 0.03 , Met 2 inhibited the growth of P. aeruginosa at a higher concentration of 36.08 ± 0.00 while Met 3 has the highest inhibition on P. aeruginosa at 25.17 ± 0.01 . The study concludes that fractions of methanol extracts of the root of P. niruri contained important bioactive compounds that could be used to treat various bacterial infections such as gastro intestinal infections, Respiratory infections, Sore throat and tooth ache.

Keywords: Phyllanthus niruri, Escherichia coli, antibacteria and column chromatography

STUDY ON COMPRESSIVE STRENGTH OF QUARRY DUST AS FINE AGGREGATE IN CONCRETE

Nadagouda Kalyani

ORCID NO; 0000-0003-1651-6696

Department of Civil Engineering, G. Pulla Reddy Engineering College , Nandikotkur Road,
Kurnool, Andhra Pradesh -518002, India

ABSTRACT

According to the research, one way to boost the amount of quarry dust produced by quarries is to employ it in place of fine aggregate. Quarry dust substitute can lessen the need for landfill and address the issue of a shortage of natural sand. Affordable sand is not a good choice for fine aggregate in concrete, so other sources of material must be investigated. Quarry dust not only serves as a cost-effective substitute for sand, but it also serves as an alternative material. Even the weight of dumping crusher dust in one location pollutes the ecosystem. The conclusion drawn from the practical investigations findings is that quarry dust can be employed as a fine aggregate substitute. It has been discovered that substituting 40% of the fine aggregate with quarry dust results in stronger concrete than regular concrete, with the strength decreasing after 50%.

Keywords: Dust, Landfill, Investigation, Strength, Regular concrete.

INNOVATIVE BUSINESS IN THE BANKING SYSTEM EXAMPLE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Lutovac Jelena

Megatrend University, Bulevar Mihajla Pupina 117, 11070 Newo Belgrade, Republic of
Serbia,

jelena.vitomir1@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-6995-3297>

Slobodan Popović

Faculty of Economics and Engineering Management, Cvecarska 2,

ABSTRACT

Innovative business in the banking system is gaining more and more importance through the introduction of a large number of internal control mechanisms that are fundamentally connected to the functioning of internal audit in banking organizations. In this context, it is important to determine the real improvements, i.e. the effects of the introduced control mechanism in the operations of the financial sector based on the application of internal audit, as an instrument of real improvement in the operations of financial organizations. The business of financial organizations can be improved by analyzing the functioning of companies applying for credit arrangements, entering into integration processes, working with state authorities, etc., which was done on the example of the Republic of Serbia. This is of great importance for the functioning of weak economies, small in scale, in countries in transition that want to improve the security of operations in real time and space through the development of the banking system. This paper provides an overview of this appreciation of internal audit on the example of the functioning of real business within the real functioning of the financial system. Therefore, internal audit in its work raises the quality of business and financial decision-making of that management both in the real economy and within the cooperation of the economy with the banking system.

KEYWORDS: business. internal audit, reporting, decision-making.

INTERNAL CONTROL IN THE WORK OF THE FINANCIAL SECTOR AND THE REAL ECONOMY SECTOR OF SMALL ECONOMIES

Slobodan Popović

Faculty of Economics and Engineering Management, Cvecarska 2,

Novi Sad, Serbia,

Lutovac Jelena

Megatrend University, Bulevar Mihajla Pupina 117, 11070 Newo Belgrade, Republic of
Serbia,

<https://orcid.org/0000-0001-6995-3297>

ABSTRACT

The work of internal control mechanisms in the banking system should be viewed as a reality, which is gaining more and more importance in the financial system. In the operation of the financial system, a banking system that has introduced internal control mechanisms can contribute to the improvement of the management of both the banking system and within the operations of numerous heterogeneous companies. This means that the real economy establishes economic relations with banks in such a way that there is an adopted mechanism of internal controls, with the help of which a mutually safer business is realized. In this context, the observation of the economy, internal control is of great importance because its operation develops the security of business operations, the security of business with banks, greater and safer operation of the banks themselves, but also within the framework of work with a large number of state authorities (tax authorities, inspection authorities, National Bank, Development Funds and others). The business of financial organizations can be improved by applying internal control, which is especially important when approving loans to the economy that borrows the necessary funds. This is of great importance for the functioning of small economies such as the Republic of Serbia. This paper provides an overview of the impact of internal control on the work of financial organizations, but also from the point of view of the economy that is involved in relations with financial organizations.

KEYWORDS: business. Internal control, reporting, decision-making.

ARAP OLMAYAN MUHADDİSLERİN TEDVİNDEKİ ROLÜNE DAİR TARTIŞMALAR

THE DEBATES ON THE ROLE OF NON-ARAB MUHADDITHIS IN THE TADWIN

İsa EREN

Arş. Gör. Dr., Ordu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Ordu, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0897-3822>

ÖZET

Evrensel bir din olan İslam, Arap kültürünün egemen olmadığı coğrafyalarda kısa bir süre içerisinde yayılma imkanı bulmuş, bu bölgelerdeki Arap olmayan alimler Araplar arasından sıyrılıp çıkmayı başarmıştır. Arapçanın gramerini yazan Sîbeveyh, sahih hadisleri derlemekteki titizliğiyle ulemanın takdirine mazhar olan Buhârî, bu alimlerin başında gelmektedir. Tarih boyunca takdirle karşılanan alimlerin bu yönü, hadislere karşı aşırı şüpheli yaklaşım sergileyenlerce 21. yüzyıl itibarıyla eleştiri konusu haline gelmiştir. Bu çerçevede eleştiri yönelenlerden bazıları Buhârî'nin Arap olmayışından hareketle iyi düzeyde Arapça bilmediğini iddia etmişlerdir. Bazıları ise Kütüb-i Sitte'nin İslam orduları karşısında hezimet uğrayan İran kültürünün İslam'a sızdırılması düşüncesinin ürünü olarak ortaya çıktığını düşünmektedir. Mezkûr iddia sahiplerine göre her biri İranlı olan Kütüb-i Sitte müellifleri, hadisleri derleyinceye kadar Araplar arasında hadisleri tedvin eden görülmemiştir. Bu iddianın temellendirilmesinde Mi'râc hadisesi ve deve idrarının tıbbi tedavide kullanılmasının benzerinin Zerdüştlüğün kutsal metinlerinden Avesta'da geçiyor olmasından yararlanılmıştır. Bu iddialar, Kütüb-i Sitte'nin tamamı ve dolayısıyla hadis külliyatını değersizleştirme, hadislerin Hz. Peygamber'e aidiyetinde ciddi şüpheler barındırdığını savunması ve İslam'ın ikinci kaynağı olan sünneti devre dışı bırakması yönüyle önem arz etmekte, bilimsel çalışmalara konu olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çalışma, Buhârî başta olmak üzere kütüb-i sitte müelliflerinin tamamının ya da bir kısmının İran asıllı olmasının tedvin süreciyle ilişkisini, iddia sahiplerinin görüşleri ve iddiayı kabul etmeyenlerin sundukları eleştirileri, deliller çerçevesinde incelenmesini hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Arap, Muhaddis, İran, Kütüb-i sitte, Hadis

ABSTRACT

As a universal religion, Islam was able to spread in a short period of time in geographies where Arab culture was not dominant, and non-Arab scholars in these regions managed to stand out among the Arabs. Sībawayh, who wrote the grammar of Arabic, and al-Bukhārī, who was appreciated by the scholars for his meticulousness in compiling authentic hadiths, are among the most prominent of these scholars. This aspect of these scholars, which has been appreciated throughout history, has become a subject of criticism in the 21st century by those who exhibit an excessive skeptical approach towards hadiths. In this context, some of the critics claimed that Bukhārī was not fluent in Arabic based on the fact that he was not an Arab. Others believe that the Kutub al-Sittah emerged as a product of the idea of infiltrating the Iranian culture, which was defeated by the Islamic armies, into Islam. According to the aforementioned claimants, until the authors of the Kutub al-Sittah, all of whom were Iranians, compiled the hadiths, no one among the Arabs had compiled the hadiths. This claim is based on the fact that the incident of Mi'rāj and the use of camel urine in medical treatment are mentioned in the Avesta, one of the sacred texts of Zoroastrianism. These allegations are compulsory in the sense that they devalue the entire Kutub al-Sittah and thus the corpus of hadith, argue that the hadiths contain serious doubts about the authenticity of the Prophet, and exclude the second source of Islam, the sunnah, which necessitates that they should be the subject of scientific studies. This study aims to examine the relationship between the Iranian origin of some or all of the authors of the Kutub al-sittah, particularly al-Bukhārī, with the process of the composition, and the criticisms of the claimants and those who do not accept the claim, within the framework of evidence.

Keywords: Arab, Muhaddith, Iran, Kutub al-Sittah, Hadith

A REVIEW ON SYNTHESIS AND ANTI-ONCHOCERCAL ACTIVITY OF ACETAL YUSUF LAWAL GAMBARAWA

Department of Pure and Industrial Chemistry
Umaru Musa Yar'adua University Katsina, Nigeria.

Assoc. Prof. Yusuf Hasan

Department of Pure and Industrial Chemistry
Umaru Musa Yar'adua University Katsina, Nigeria.

Dr. Abubakar sani

Department of Pure and Industrial Chemistry
Umaru Musa Yar'adua University Katsina, Nigeria.

ABSTRACT

Onchocerciasis, commonly known as river blindness, is a neglected tropical disease caused by the parasitic worm *Onchocerca volvulus*. The disease is transmitted through the bites of infected black flies and can lead to severe skin and eye complications, including blindness. Current treatment options for onchocerciasis are limited and often come with significant side effects. Therefore, there is a pressing need for the development of new and effective anti-Onchocercal agents. Acetals are a class of organic compounds that have shown promising anti-parasitic activity in previous studies. In this study, the aim is to synthesize novel acetals and evaluate their potential anti-Onchocercal activity. The synthesis of acetals was carried out using standard organic chemistry techniques, and the compounds were characterized using spectroscopic methods. The anti-Onchocercal activity of the synthesized acetals would be evaluated using in vitro assays with *Onchocerca volvulus* larvae. The expected results will indicate that several synthesized acetals exhibit potent anti-parasitic activity, with IC₅₀ values in the low micromolar range. Furthermore, the acetals showed minimal cytotoxicity towards mammalian cells, suggesting their potential as safe and effective anti-Onchocercal agents. Overall, the findings will highlight the potential of acetals as a novel class of compounds for the treatment of onchocerciasis. Further studies are warranted to elucidate the mechanism of action of acetals against *Onchocerca volvulus* and to optimize their pharmacokinetic properties for clinical use.

Keywords: Onchocerciasis, river blindness, acetals, anti-parasitic activity, synthesis, drug development

İŞGALDAN AZAD OLUNMUŞ QARABAĞ VƏ ŞƏRQİ ZƏNGƏZUR İQTİSADI RAYONUNDA

TURİZM SEKTÖRÜNÜN İNKİŞAFI

DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN LIBERATED KARABAKH AND EASTERN ZANGAZUR ECONOMIC REGION

Aidə Mustafayeva

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, Mingəçevir şəhəri, Azərbaycan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0801-5605>

Zemfira Əliyeva

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, Mingəçevir şəhəri, Azərbaycan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5833-0075>

Günel Baxşiyeva

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, Mingəçevir şəhəri, Azərbaycan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2122-7859>

Gülnarə Qurbanova

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Təhsil fakültəsi, Mingəçevir şəhəri, Azərbaycan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1206-3909>

XÜLASƏ

İşğaldan azad olunmuş Hadrut və Tuğ kəndlərinin turizm potensialı çox genişdir. Hazırda burada tematik turizmin inkişafı istiqamətində işlər aparılır. Tuğ kəndinin qədim hissəsinin bərpa və konservasiyası davam edilir. İşlər hələ dizayn mərhələsindədir. Qədim dövrlərdən şərabçılığı ilə məşhur olan Tuğ kəndində şərabçılığın inkişafı əsas istiqamətlərdəndir. Qarabağın ən məşhur üzüm sortlarından olan "Hindoqni" üzüm sortu bərpa olunub və müasir üsullarla tədqiq olunur. Tuğ kəndi bu üzüm sortunun becərildiyi əsas yerlərdən biridir. Şərab marşrutuna Tuğ və Hadrutun da daxil edilməsi məqsədəuyğun olardı.

Layihələrin həyata keçirilməsi planlaşdırılan digər sahə Hadrutdadır. Azərbaycan hakimiyyəti Hadrut kəndini (ölkənin Qarabağ bölgəsi) bərpa etməyi və onu beynəlxalq mədəniyyət və turizm mərkəzinə çevirməyi planlaşdırır. Kəndin və Xocavənd rayonunun iqtisadi inkişafı bitkiçilik, heyvandarlıq və üzümçülüklə bağlı olacaqdır. Xocavənd rayonu böyük turizm potensialına malik olduğundan kənd təsərrüfatı ilə yanaşı, ən məşhur turizm mərkəzlərindən olacaq. Tarixi abidələrin çox olduğu Xocavənd rayonunda turizm mərkəzlərinin, otellərin tikintisinə yerli və xarici investorların cəlb edilməsi nəzərdə tutulur. Bildiyimiz kimi Azıx və Tağlar mağaraları da burada yerləşir.

Qarabağ Azərbaycanın ən qədim tarixi bölgələrindən biridir. 1968-ci ildə Qarabağın Azıx mağarasında ən qədim insan qalıqları tapılıb. Çox güman ki, insanlar bu ərazidə 250-300 min il əvvəl yaşayıblar. Bu qədim diyarların zəngin təbiəti, təbii sərvətləri həmişə diqqət mərkəzində olub. Ona görə də Hadrutun gözəl təbiətinin qorunmasını təmin etmək lazımdır.

Qarabağın turizm potensialı dediyimiz kimi çox zəngindir. Turizmin bir çox növlərinin - ekoloji, dağ, qış, ovçuluq, sağlamlıq sahələrinin inkişafı üçün bütün imkanlar var. Dövlət Turizm Agentliyi işğaldan azad edilmiş ərazilərdə turizmin inkişafı üzrə strategiya və konsepsiya hazırlayıb.

Kəlbəcərdə ənənəvi turizmlə yanaşı, qış və sağlamlıq turizmini də inkişaf etdirmək mümkündür. Mədəniyyətin beşiyi sayılan Şuşada festivallar, Ağdamda isə işğalın nəticələrinin nümayişi və işgüzar turizm nəzərdə tutulub. Suqovuşanla bağlı müəyyən planlar var.

Azərbaycanın qədim tarixə malik bu bölgəsi unikal flora və faunası, mətbəxi, tarixi-mədəni və dini abidələri, bulaqları, sıx meşələri və turistləri cəlb edən digər attraksionlara malikdir. Təbii sərvətlərlə zəngin Qarabağda ekstremal turizmin, aqroturizmin, "yaşıl" turizmin müxtəlif növlərini təşkil etmək mümkündür. Bütün bunlar turizmin inkişafı üçün böyük perspektivlər yaradır. Kəlbəcər rayonu qış turizmi üçün ideal yerdir. Şuşa Azərbaycan turizminin simvolik şəhərlərindən birinə çevriləcək.

Açar sözlər: Qarabağ, Tuğ kəndi, turizm, aqroturizm

SUMMARY

The tourism potential of the liberated villages of Hadrut and Tugh is very wide. Currently, efforts are underway to develop thematic tourism in the area. Restoration and conservation of the ancient part of Tugh village continues. Plans for the restoration and conservation of the ancient part of Tugh village are still in the design phase. The development of winemaking in the village of Tugh, famous for its winemaking since ancient times, is one of the main directions. The "Hindogni" grape variety, which is one of the most famous grape varieties of Karabakh, has been restored and is being researched using modern methods. Tugh village is one of the main places where this grape variety is cultivated. It would be appropriate to include Tugh and Hadrut in the regional wine route.

Another area where projects are planned to be implemented is in Hadrut. The Azerbaijani authorities plan to restore Hadrut village (Karabakh region of the country) and turn it into an international cultural and tourism center. The economic development of the village and Khojavand region will be related to crop production, animal husbandry and viticulture. Since Khojavand region has great tourism potential, it will be one of the most famous tourist centers along with agriculture. It is planned to attract local and foreign investors to the construction of tourist centers and hotels in Khojavand region, where there are many historical monuments. As we know, Azikh and Taglar caves are also located here.

Karabakh is one of the oldest historical regions of Azerbaijan. In 1968, the oldest human remains were found in the Azikh cave of Karabakh. Most likely, people lived in this area 250-300 thousand years ago. The rich nature and natural resources of these ancient lands have always been in the center of attention. Therefore, it is necessary to ensure the protection of the beautiful nature of Hadrut.

As we said, the tourism potential of Karabakh is very rich. There are all opportunities for the development of many types of tourism - ecological, mountain, winter, hunting, health. The State Tourism Agency has developed a strategy and concept for the development of tourism in the liberated territories.

Along with traditional tourism, it is possible to develop winter and health tourism in Kalbajar. Festivals are planned in Shusha, which is considered the cradle of culture, and demonstration of the results of the occupation and business tourism are planned in Agdam. There are certain plans for Sugovushan.



This region of Azerbaijan with ancient history has unique flora and fauna, cuisine, historical-cultural and religious monuments, springs, dense forests and other attractions that attract tourists. It is possible to organize various types of extreme tourism, agro-tourism, "green" tourism in Karabakh, rich in natural resources. All this creates great prospects for the development of tourism. Kalbajar region is an ideal place for winter tourism. Shusha will become one of the symbolic cities of Azerbaijan tourism.

Key words: Karabakh, Tugh village, tourism, agrotourism

FOLLOWING LIVE ATTENUATED INFLUENZA VIRUS (LAIV) VACCINATION, BOTH HOMOLOGOUS AND HETROLOGOUS PROTECTION AGAINST INFLUENZA B VIRUS

Janak

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

Live attenuated influenza virus (LAIV) vaccines have gained prominence for their ability to induce robust immune responses against influenza viruses. This study investigates the phenomenon of homologous and heterologous protection conferred by LAIV vaccination against influenza B virus strains. A cohort of individuals was administered LAIV containing influenza B virus strains, followed by monitoring for protection against both homologous and heterologous influenza B virus challenges. The results indicate that LAIV vaccination provides significant protection not only against the homologous strain but also against heterologous influenza B virus strains. Immunological analyses revealed the induction of cross-reactive immune responses targeting conserved epitopes shared among different influenza B virus strains. Furthermore, the duration and magnitude of protection varied between homologous and heterologous challenges, with some individuals exhibiting broader and longer-lasting immunity. These findings have important implications for influenza vaccination strategies, suggesting that LAIV vaccination may offer broader protection against diverse influenza B virus strains beyond the vaccine strain. Additionally, understanding the mechanisms underlying cross-protection could aid in the development of more effective influenza vaccines with improved coverage against circulating strains. Further research is warranted to elucidate the specific immune correlates of protection and to assess the long-term durability of heterologous immunity induced by LAIV vaccination. Overall, this study highlights the potential of LAIV as a valuable tool in influenza prevention and control efforts, particularly in providing cross-protection against influenza B virus variants.

Keywords: Live attenuated influenza virus (LAIV), influenza B virus, vaccination, homologous protection, heterologous protection, immune response, cross-reactivity, epitopes, influenza prevention, vaccine efficacy.

THE INFLUENCE OF π -SPACER VARIATION ON THE OPTOELECTRONIC PROPERTIES OF CARBAZOLE-BASED SENSITIZERS FOR DYE-SENSITIZED SOLAR CELL APPLICATION: THEORETICAL APPROACH

Omar Britel

Asmae Fitri

Adil Touimi Benjelloun

Mohammed Benzakour

Mohammed Mcharfi

1 LIMAS, Faculty of Sciences Dhar El Mahraz, Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Fez, Morocco.

ABSTRACT

New series of organic dyes D_i ($i = 2-8$) derived from D_1 have been investigated by using density functional theory (DFT) and time-dependent density functional theory (TD-DFT) methods, to find out the effect of different π -spacer groups on their efficiency in DSSCs. The geometries, electronic structures, absorption spectra, dipole moments, and molecular electrostatic potential of these studied dyes were investigated and discussed. Besides, some quantify parameters influencing the power conversion efficiency (PCE) such as light-harvesting efficiency (LHE), electron injection driving force (ΔG_{inject}) and regeneration driving force (ΔG_{reg}) were also calculated to examine the most appropriate organic dyes for DSSC applications. Theoretical results indicated that all designed dyes exhibit a significant decrease in the gap energy with increasing dipole moments, and red-shifted absorption spectra compared to D_1 (reference dye), which revealed that these designed dyes are promising candidates for DSSC applications. Accordingly, the introduction of new π -spacer group in D-A- π -A structure may be the best strategy for improving the photovoltaic performances.

Keywords: Solar cells DSSCs; Organic dyes; DFT TD-DFT; Optoelectronic properties; Carbazole.

İBNÜ'S-SALÂH'IN FETÂVÂ VE MESÂİL ADLI ESERİNDE TEFSİRE DAİR ON SORU VE CEVABI

TEN QUESTİONS AND ANSWERS ON TAFSİR İN IBN AL-SALÂH'S FATÂWÂ AND
MASÂİL

Esat SABIRLI

Dr. Öğr. Öyesi, Selçuk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri/Tefsir, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7908-9527>

ÖZET

Yaşadığı dönemin önde gelen âlimlerinden birisi olan İbnü's-Salâh eş-Şehrezûrî (ö. 643/1245), daha çok hadis alanında yazmış olduğu eserleriyle tanınan bir isimdir. Nitekim onun 'Ulûmü'l-hadîs adlı kitabı, hadis usulü ilmine dair en meşhur eser olarak kabul edilmekte ve yazıldığı dönemde bu ilmi yeniden ihya eden dönüm noktası niteliğinde bir kitap olarak görülmektedir. İbnü's-Salâh, her ne kadar hadis ilmindeki şöhretiyle bilinse de bazı eserlerinde tefsir ilmiyle ilgili konulara da yer vermektedir. Bu eserlerden birisi de Fetâvâ ve mesâilü İbni's-Salâh fi't-tefsîr ve'l-hadîs ve'l-usûl ve'l-fıkh adlı eseridir. Fetâvâ literatürünün önemli eserlerinden birisi olan kitap, dört bölümden oluşmakta ve ağırlıklı olarak fikhî içerikli sorulara verilen cevapları içermektedir. Bununla birlikte eserde usûlü'd-dîn, hadis ve tefsire dair bazı sorular da cevaplandırılmaktadır. Buna göre eserde 1201 tanesi fıkıh, 13 tanesi usûlü'd-dîn, 39 tanesi hadis, 10 tanesi de tefsir ilmine dair olmak üzere toplam 1263 soruya cevap verilmektedir.

Bu bildiri öncelikle fetva literatüründe yer alan ve tefsir ilmiyle ilgili meselelere değindiği tespit edilen kitaplara dair kısaca bilgi verilecektir. Daha sonra İbnü's-Salâh'ın Fetâvâ ve mesâil adlı eserinde tefsirle ilgili 10 soruya verdiği cevaplar ele alınacaktır. Bu çerçevede İbnü's-Salâh'ın cevap verirken takip ettiği yöntem tespit edilmeye çalışılacak; ardından bu cevaplar, ilgili olduğu konu hakkında klasik tefsir kitaplarındaki bilgilerle yer yer mukayese edilerek incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, İbnü's-Salâh, Fetâvâ ve Mesâil.

ABSTRACT

Ibn al-Salâh al-Shahrazûrî (d. 643/1245), one of the leading scholars of his time, is mostly known for his works on hadîth. As a matter of fact, his book 'Ulûm al-hadîth is considered to be the most famous work on the methodology of hadîth and a landmark book that revived this science at the time it was written. Although Ibn al-Salâh is known for his reputation in the science of hadîth, he also included topics related to the science of tafsîr in some of his works. One of these works is his Fatâwâ wa masâ'ilü Ibn al-Salâh fi al-tafsîr wa'l-hadîs wa'l-usûl wa'l-fıkh. The book, which is one of the most important works of the fatawa literature, consists of four chapters and mainly contains answers to questions of jurisprudential content. However, the book also answers some questions related to usûl al-dîn, hadîth, and tafsîr. Accordingly, the book answers a total of 1263 questions, 1201 of which are related to fiqh, 13 to usul al-dîn, 39 to hadîth, and 10 to tafsîr.

In this paper, first of all, brief information will be given about the books in the fatwa literature that are found to address issues related to the science of tafsir. Then, Ibn al-Salâh's answers to



10 questions related to tafsīr in his Fatāwā wa masā'il will be discussed. In this framework, the method Ibn al-Salāh followed in his answers will be identified, and then these answers will be analyzed by comparing them with the information in classical tafsīr books on the relevant subject.

Keywords: Tafsir, Ibn al-Salāh, Fatāwā wa Masā'il.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDEKİ ÖLÜMCÜL MESLEKİ YARALANMALARIN KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF FATAL OCCUPATIONAL INJURIES IN THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND THE USA

Okan ÖZBAKIR

Dr. Öğr. Üyesi, Iğdır Üniversitesi, TBMYO, Madencilik Teknolojisi, Iğdır, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8997-9451>

Nermin TURAN

Öğrenci, Iğdır Üniversite, LEE, İSG, Iğdır, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8495-4263>

ÖZET

Gün geçtikçe artan nüfus, çalışan istihdamındaki artışı beraberinde getirirken, bu durum iş kazaları ile meslek hastalıklarında önemli artışa neden olmaktadır. İş kazaları ve meslek hastalıkları, çalışanlar ve ülkeler açısından ciddi sonuçlar doğurabilir. Özellikle ölümcül iş kazaları ve meslek hastalıkları, çalışma hayatında istenmeyen ve önlenmesi gereken durumlar arasında yer almaktadır. Bu çalışma, 2015 ile 2022 yılları arasında ABD ve Türkiye Cumhuriyeti'nde meydana gelen ölümcül iş kazalarını, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ve ABD Çalışma İstatistikleri Bürosu verileri üzerinden analiz etmektedir. İncelenen dönemde, her iki ülkede de en yüksek ölümcül iş kazası sayısının 2022 yılında gerçekleştiği belirlenmiştir. ABD'de, söz konusu yıl içinde 5486 kişi iş kazaları sonucunda hayatını kaybederken, Türkiye'de ise aynı yıl içinde 1517 kişi benzer bir nedenle yaşamını yitirmiştir. Ek olarak, Türkiye'de 8 kişi de meslek hastalıkları sebebiyle hayatını kaybetmiştir. ABD'de ekonomik faaliyetlere göre ölümcül iş kazalarına bakıldığında, en fazla ölüm vakasının ulaşım kazalarında olduğu görülmektedir. Bu da 2022 yılında iş kazaları sonucu ölenlerin yaklaşık %38'ini oluşturmaktadır. Türkiye'de ise en yüksek ölümcül kaza oranı bina inşaatı kazalarında gözlemlenmiştir ve bu da 2022 yılında iş kazaları sonucu ölenlerin %16'sını oluşturmaktadır. Bu oranlar, iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılması gereken çalışmaların önemini vurgulamaktadır. İnsan yaşamının temel bir hakkı olan yaşama hakkı, iş hayatında da büyük öneme sahiptir ve bu nedenle çalışma yaşamında daha fazla önlem alınmalı, denetimler artırılmalı ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yeni yaklaşımlar ve politikalar geliştirilmelidir. Bu hem çalışanların hem de ülkelerin refahı ve sürdürülebilir kalkınması için kritik bir gerekliliktir.

Anahtar Kelimeler: Ölümcül iş kazası, meslek hastalığı, mesleki yaralanma.

ABSTRACT

With the population increasing day by day, there is also an increase in employee employment. Increasing employment in working life brings about an increase in work accidents and occupational diseases. Work accidents and occupational diseases cause serious negative consequences for both employees and countries. Fatal work accidents and occupational diseases are highly undesirable situations in working life. In this study, fatal work accidents that occurred in the USA and the Republic of Turkey between 2015 and 2022 were analyzed by examining SSI and US Bureau of Labor Statistics data. Among the reference years, the most fatal work accidents in both countries occurred in 2022. In the USA, 5486 people died in 2022 due to work accidents, and in Turkey in the same year, 1517 people lost their lives due to work accidents. In addition, 8 people died as a result of occupational diseases in Turkey. When we look at fatal work accidents according to economic activities in the USA, it is seen that the highest number of deaths occur in transportation accidents, which constitutes approximately 38% of those who died as a result of work accidents in 2022. In Turkey, the most fatal accidents are seen in building construction accidents, which constitute 16% of the deaths due to work accidents in 2022. These rates reveal that all necessary work regarding occupational health and safety should be carried out at the highest level. The right to life, which is the most basic human right, should be kept at the most important place in business life, and more precautions should be taken in working life, inspections should be increased and new approaches and policies regarding occupational health and safety should be developed.

Keywords: Fatal occupational accident, occupational disease, occupational injury.

YETKİNLEŞME BAĞLAMINDA FÂRÂBÎ'DE MUTLULUK HAPPINESS IN AL-FÂRÂBÎ IN THE CONTEXT OF PERFECTION

Hümeyra ERGİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü İslam Felsefesi, Bilecik, Türkiye.

1ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-0870-9308>

Kemal GÖZ

Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü İslam Felsefesi Öğretim Üyesi, Bilecik, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7296-4042>

ÖZET

Hem bu dünyada hem de ahirette elde edilmesi için çaba gösterilen mutluluk kavramı, İlk Çağlardan itibaren tüm toplumlarda ve çeşitli alanlarda gündemini korumuştur. İnsanın varoluşundan itibaren, mutluluğun ne olduğu ve nasıl elde edilebileceği konusunda insanın hem bu dünya hem de ahiret için arayışlarını şekillendiren çeşitli düşünceler ortaya atılmıştır. Bu kavramın tartışılması ve yorumlanması, felsefe, din, psikoloji ve sosyoloji gibi alanlarda birçok düşünürün dikkatini çekmiştir. Bu düşünürler, kendi dönemlerine ve kültürel bağlamlarına göre mutluluğun tanımını yapmışlar ve nasıl elde edilebileceğini açıklamışlardır. Fârâbî (870-950) gibi İslam düşünürleri de, bu konuda önemli görüşler ortaya koymuşlardır. Fârâbî'ye göre, yetkinleşmenin en üst noktası ve insanın doğal amacı olan mutluluk, ahlakî erdemlerle ilişkilendirilmektedir. İslam ahlak felsefesinde mutluluk ile birlikte yetkinlik kavramı da önemli bir konu olarak görülmüştür. İslam düşüncesinde, genellikle insanın ruhsal, ahlaki ve zihinsel olarak olgunlaşmasıyla açıklanan yetkinlik kavramı, mutluluğu kazanma ile ilişkilendirilmektedir. Bu kavramlar, İslam'ın temel değerleri ve insanın Allah'a yönelik ilişkisi çerçevesinde ele alınır. İnsanın yetkinlik kazanması, ahlaki erdemlere sahip olması ve akıl yoluyla doğru kararlar almasıyla mümkün olur. İslam düşünürleri, insanın bu yetkinlik seviyesine ulaşmasıyla birlikte gerçek mutluluğu elde edeceğini savunmuşlardır. Bu makalede yetkinleşme kavramı ile mutluluk kavramı arasındaki ilişki, ilk İslam düşünürlerinden olan Fârâbî perspektifinden ele alınmıştır. Makalede öncelikle mutluluk hakkında genel açıklamalarda bulunulup daha sonra İslam düşünürlerinin mutluluğa dair görüşlerine yer verilmiştir. Makalenin son bölümünde ise yetkin bir birey olma yolunda Fârâbî'nin insanın nihai hedefi olan mutluluk hakkındaki görüşleri ele alınmıştır. Fârâbî'ye göre, insanın hem dünya hem de ahiret mutluluğunu kazanabilmesi için ahlaki erdemlerin kazanılması ve akıllıca bir yaşam tarzının benimsenmesi gerekmektedir. Fârâbî'nin düşünceleri, İslam'ın temel değerleriyle uyumlu olmakla birlikte, mutluluğun sadece dünyevi zevklerle değil, aynı zamanda manevi tatminle de ilişkilendirilmesi gerektiğini vurgular. Bu çerçevede, insanın yetkinlik kazanması, ahlaki olgunluğa erişmesi ve aklını kullanarak doğru kararlar alması, gerçek mutluluğa giden yolun anahtarı olarak görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında, Fârâbî'nin düşünceleri, hem bireyin hem de toplumun mutluluğu için önemli bir rehberlik sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslam Felsefesi, Fârâbî, Mutluluk, Yetkinlik.

ABSTRACT

The concept of happiness, which is pursued after both in this world and in the hereafter, has been a topic of discussion in various societies and fields since ancient times. Since the beginning of human existence, various thoughts have been put forward regarding what happiness is and how it can be achieved, shaping human pursuits for happiness in both worldly and spiritual contexts. This concept has attracted the attention of many thinkers in fields such as philosophy, religion, psychology, and sociology, leading them to define happiness according to their own eras and cultural contexts, and to explain how it can be attained. Islamic philosophers like al-Fārābī (870-950) have also put forward significant views on this matter. According to al-Fārābī, the peak of human achievement and the natural purpose of humanity, which is happiness, is associated with moral virtues. In Islamic moral philosophy, the concept of competence is also seen as important alongside happiness. In Islamic thought, competence, generally explained as the spiritual, moral, and intellectual maturity of a person, is associated with achieving happiness. These concepts are considered within the framework of Islamic fundamental values and the relationship between humans and Allah. Human competence is achieved through possessing moral virtues and making right decisions through reason. Islamic thinkers have argued that by reaching this level of competence, one can attain true happiness. This article explores the relationship between the concepts of competence and happiness from the perspective of al-Fārābī, one of the early Islamic thinkers. The article begins with general explanations about happiness and then discusses the views of Islamic thinkers on happiness. The final section of the article examines al-Fārābī's views on happiness as the ultimate goal of a competent individual. According to al-Fārābī, for humans to achieve both worldly and spiritual happiness, they must acquire moral virtues and adopt a wise way of life. His thoughts, while harmonious with Islamic core values, emphasize that happiness is not only related to worldly pleasures but also to spiritual fulfillment. Thus, the key to real happiness is seen as human competence, moral maturity, and making rational decisions. In this regard, al-Fārābī's ideas provide important guidance for both individual and societal happiness.

Keywords: Islamic Philosophy, al-Fārābī, Happiness, Perfection.

BİLİNMEYEN BOYUT: GAYBIN TEOLOJİSİ

THE UNKNOWN DIMENSION: THEOLOGY OF THE GHAYB/UNSEEN

Ramazan BİÇER

Prof. Dr. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi. Sakarya-Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

ÖZET

Arapça bir kelime olan gayb, sözlükte “gizli kalmak, görünmemek, gözden ırak olmak”, “şu anda burada olmamak”, “duyulardan uzak olmak” anlamlarına gelir. Buna göre gayb, duyulardan uzak hâl, geçmiş ve geleceği kapsamaktadır. Kelime Kur’an-ı Kerim’de benzer anlamda kullanılmaktadır. Fizik ötesi âlem de, mahiyeti farklı olmakla birlikte, gayb bağlamında değerlendirilmektedir. Zira metafizik, var-olması bakımından varlığı konu edinir ve varlığı her türlü nitelik ve görünüşlerinden bağımsız olarak sırf “varlık olması” açısından ele alır. Öte yandan metafizikte ‘tabiat-mâ ba‘de‘t-tabî‘a’ karşıtlığı yapmak mümkünken, gaybda böyle bir ayrımı kesin olarak yapmak mümkün değildir. Kelâmın aksine metafizik hakikatle değil, mahiyetle ilgilenir. Gayb, insan için söz konusu olması nedeniyle kendisi de bir gayb olan Allah hakkında kullanılamaz. Çünkü O “tüm boyutlarıyla gaybı bilendir, zira gaybın yaratıcısı Allah’tır. Teologlar gayb konusunda iki farklı yaklaşım sunmuşlardır. Bunlardan ilki mutlak gayb nesnesidir ki bunu ancak Allah bilir. Mutlak gayb süjesi ise zat-ı ilahidir ki bu insanlar tarafından da asla bilinemez olarak tanımlanmaktadır. Mutlak gaybın karşıtı mukayyet/izafi gaybdır. Yani zaman, zemin, şartlar ve imkânlar doğrultusunda bilgi nesnesi olan bu tür bir gayb, insanlar tarafından da bilinebilmektedir. Kur’an-ı Kerim’de mutlak anlamda gaybın sadece Allah tarafından bilineceği vurgusu yapılırken, O’nun bildirdiği kimselerin de bu yönlü bir bilgiye sahip olabileceği ifade edilmektedir. Bunların başında peygamberler gelmektedir. Onlar da mutlak gayb bilgisine sahip olmadıkları için Hz. peygamberin gaybdan bazen habersiz olduğu, bazen de haberdar olduğunu bildiren birçok rivayet bulunmaktadır. Allah’ın dışında gayba muttali olan kimselerin bu yetilerinin ledün ilmiyle gerçekleştiği sufiler tarafından ileri sürülmüştür. Ledün ilmi farklı alanlara uygulanabilecek geniş kapsamlı bir terimdir. Bu çalışmamızda mutlak anlamda Allah’ın gaybı bilmesi yanında O’nun gaybı bildirdiği peygamberlerin ötesinde Kur’an-ı Kerim’de “salih kul” olarak tanımlanan kimsenin gaybı bilmesi üzerinde önemle durulacaktır. Bu bağlamda da dini boyutta yer almayan kimselerin gayba muttali olup olamayacağı tartışılmaktadır. Bu kesim içerisinde Müslüman olmayanlar ama gaybı ilgili veriler sunan Budist, Hindu, Yahudi ve Hristiyan gibi başka din mensupları olduğu gibi hiç dinle bağlantısı olmayan kişiler de yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gayb, Mutlak, Mukayyet, Olağanüstülük, ledün Bilgisi.

ABSTRACT

The Arabic word unseen means "to remain hidden, unseen, out of sight", "not here at the moment", "to be away from the senses". Accordingly, the unseen, the state away from the senses, includes the past and the future. The word is used in a similar sense in the Quran. The beyond-physical world is also evaluated in the context of the unseen, although its nature is different. Because metaphysics deals with existence in terms of its existence and deals with existence in terms of its "existence", independently of all its qualities and appearances. On the other hand, while it is possible to make the opposition 'nature-mâ ba'de't-tabî'a' in metaphysics, it is not possible to make such a distinction precisely in the unseen. Unlike theology, metaphysics deals with essence, not truth. Since the unseen is for humans, it cannot be used about Allah, who is also unseen. Because He "makes the unseen known in all its dimensions, because the creator of the unseen is Allah. Theologians have presented two different approaches to the issue of the unseen. The first of these is the absolute unseen object, which only God knows. The absolute unseen subject is the divine person, which is defined as never known by humans. The opposite of the absolute unseen is the relative unseen. In other words, this kind of unseen, which is an object of knowledge in line with time, ground, conditions and possibilities, can also be known by people. While it is emphasized in the Quran that only Allah can know the unseen in an absolute sense, it is stated that those to whom He reveals can also have such knowledge. Prophets come first among these. Since they do not have absolute knowledge of the unseen, Hz. There are many narrations stating that the prophet was sometimes unaware of the unseen, and sometimes was aware of it. It has been claimed by the Sufis that those who have knowledge of the unseen, other than Allah, have this ability through the knowledge of ladun. The science of Ledun is a comprehensive term that can be applied to different fields. In this study, emphasis will be placed on the fact that God knows the unseen in an absolute sense, as well as the knowledge of the unseen by the person defined as a "righteous servant" in the Holy Quran, beyond the prophets to whom He revealed the unseen. In this context, it is discussed whether people who are not involved in the religious dimension can be aware of the unseen. This group includes non-Muslims but members of other religions such as Buddhists, Hindus, Jews and Christians who provide data about the unseen, as well as people who have no connection with religion.

Keywords: Unseen/Ghayb, Absolute, Certain, Extraordinary, The Knowledge of ladun.

HİPERALDOSTERONİZME BAĞLI HİPERTANSİYONDA TROMBOSİT AKTİVASYON BELİRTEÇLERİNİN TANISAL ROLÜ

DIAGNOSTIC ROLE OF PLATELET ACTIVATION MARKERS IN HYPERTENSION DUE TO HYPERALDOSTERONISM

İlker ÇORDAN¹

¹Uzman Doktor, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Konya Şehir Hastanesi, Endokrinoloji Bölümü,
Konya, Türkiye

1ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5225-4905>

ÖZET

AMAÇ: Primer aldosteronizm (PA), yüksek kan basıncı ve düşük potasyum seviyeleri ile ilişkilidir. PA'lı hastalar, benzer kan basıncına sahip hipertansiyon hastalarına göre daha yüksek kardiyovasküler komplikasyon riskine sahiptir. Bu, aldosteronun iyi bilinen vasküler inflamasyon, fibrozis ve kardiyak yeniden şekillenme üzerindeki etkilerinin yanı sıra, trombositlerin aktivasyonunu sonucu artan trombotik olay riski ile ilişkili olabilir. Bu çalışmada, hipertansiyonlu hastalarda aldosteron yüksekliğinin trombosit (PLT), platekrit (PCT), ortalama trombosit hacmi (MPV) ve platelet-lymphocyte ratio (PLR) gibi parametreler üzerindeki etkisi ve bu parametrelerin aldosteron yüksekliğini öngördürücü rolü araştırıldı.

YÖNTEM: Ocak 2021 ile Aralık 2023 tarihleri arasında yeni hipertansiyon tanısı alan ve sekonder hipertansiyon araştırılan hastalar ile önceden hipertansiyon tanısı olup sürrenal insidentaloma fonksiyonel açıdan taranan 205 hipertansiyon hastasının klinik ve laboratuvar verileri retrospektif olarak incelendi.

BULGULAR: Çalışmaya alınan 205 hastanın 140'ı (%68.3) kadın, 65'i (%31.7) erkekti. Hastaların PLT, MPV, PCT ve PLR değerleri, aldosteron düzeyi ≤ 15 (15-, n=131), 15-30 (n=51) ve >30 (30+, n=23) olacak şekilde sınıflandırılarak yapılan inceleme sonucunda, PLT ve PCT değerleri, aldosteron 30+ grubunda en yüksek bulundu (p=0.002, p=0.001). PLR değerleri de bu grupta istatistiksel olarak anlamlı olmasa bile yüksek bulundu. Bu bulgular, aldosteron arttıkça trombosit, PCT ve PLR'nin arttığını göstermektedir. Plazma renin aktivitesi değerleri ≤ 1 (1-) ve >1 (1+) olacak şekilde, aldosteron değerleri ise 15- ve 15+ olacak şekilde gruplandırılarak trombosit değerleri faktöryel ANOVA yöntemi ile karşılaştırıldı. Analiz sonucunda trombosit parametrelerinin, plazma renin düzeyinden bağımsız olarak aldosteron yüksekliğine bağlı olduğu belirlendi.

SONUÇ: Yüksek risk altındaki hastaların değerlendirilmesinde trombosit parametreleri, özellikle platekrit, önemli bir değerlendirme aracı olabilir. Ancak, bu ilişkinin daha sağlam bir şekilde anlaşılabilmesi için daha geniş kapsamlı ve büyük ölçekli çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu tür çalışmalar, hiperaldosteronizmin tanı süreçlerinde daha etkili stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlayabilir ve klinik uygulamalara yön vermek için önemli bir temel oluşturabilir.

Anahtar kelimeler; Ortalama trombosit hacmi, platekrit, platelet-lymphocyte ratio, primer aldosteronizm, trombosit

ABSTRACT

Primary aldosteronism (PA) is associated with high blood pressure and low potassium levels. Patients with PA have a higher risk of cardiovascular complications than hypertension patients with similar blood pressure. This may be related to the well-established effects of aldosterone on vascular inflammation, fibrosis and cardiac remodeling, as well as the increased risk of thrombotic events as a result of activation of platelets. In this study, the effect of high aldosterone on parameters such as platelet (PLT), plateletcrit (PCT), mean platelet volume (MPV) and platelet-lymphocyte ratio (PLR) in patients with hypertension and the predictive role of these parameters on high aldosterone were investigated.

METHOD:The study records of 205 hypertension patients were evaluated retrospectively between January 2021 and December 2023. Newly diagnosed hypertension patients and patients screened for adrenal incidentaloma were included in the study.

RESULTS: Of the 205 patients included in the study, 140 (68.3%) were women and 65 (31.7%) were men. PLT, MPV, PCT and PLR values of the patients were investigated by classifying the aldosterone level as ≤ 15 (15-, n=131), 15-30 (n=51) and >30 (30+, n=23). PLT and PCT values were found to be highest in the aldosterone 30+ group ($p=0.002$, $p=0.001$). PLR values were also found to be high in this group, although not statistically significant. These findings indicate that platelets, PCT, and PLR increase as aldosterone increases. Plasma renin activity values were grouped as ≤ 1 (1-) and >1 (1+), and aldosterone values were grouped as 15- and 15+. Then, platelet values were compared with the factorial ANOVA method. As a result of this analysis, it was determined that platelet parameters depend on the aldosterone level but are independent of the plasma renin level.

CONCLUSION: Platelet parameters, especially plateletcrit, may be an important evaluation tool in high-risk patients. However, more comprehensive and large-scale studies are needed to better understand this relationship. Such studies can contribute to the development of more effective strategies in the diagnostic processes of hyperaldosteronism and provide an important basis for guiding clinical practices.

KEYWORDS; Mean platelet volume, platelet, plateletcrit, platelet-lymphocyte ratio, primary aldosteronism

İNSAN KAYNAKLARI ALANINDA İŞE ALIM VE SEÇME SÜRECİNDE PSİKOLOJİK DEĞERLENDİRMENİN RÖLÜ

THE ROLE OF PSYCHOLOGICAL ASSESSMENT IN THE RECRUITMENT AND SELECTION PROCESS ON HUMAN RESOURCES

Sümeyye KARAÇAYIR

1Öğrenci, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İnsan Kaynakları ve Sosyal
Güvenlik Tezli Y.L, Konya, Türkiye.

1ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6018-2196>

ÖZET

1930'lı yıllarda batıda geliştirilen işe alma yöntemleri insan kaynaklarının işlevselliği bakımından çok önemlidir ama ülkemizde endüstriyel ilişkilerin çok sayıda sorunun ve yetersizliğin yanında insan kaynaklarında emek verimliliğindeki düşüklüğün temel sebebi olarak görülebilir. İnsan kaynakları bir kurumun en merkezi sistemlerinden biridir. Kurumun işlevselliğini yönetme ve koruma alanında oldukça aktif olan insan kaynakları işe alım ve seçme sürecinde diğer birimlere oranla daha önemli bir rol alır. Kurum içi düzenin oluşmasında, kişiler arası iletişimin sağlıklı olmasında, bireylerin birbiri ile uyumlu ve düzenli çalışmasında etken olan insan kaynakları aynı zamanda bireyin psikolojik değerlendirmesini de en doğru şekilde yapmalıdır. Psikolojik değerlendirme, bir bireyin iş gereklilikleriyle ilgili zihinsel kapasitesi, kişisel özellikleri, yetenekleri ve becerileri gibi unsurları sistematik bir şekilde analiz etmeyi içerir. İşe alma ve seçme sürecinde psikolojik değerlendirmenin rolü çok yönlüdür. Birincisi, adayın işi etkili bir şekilde yerine getirmek için gerekli beceri, bilgi ve deneyime sahip olup olmadığının belirlenmesine yardımcı olur. Değerlendirmeler adayın güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkararak işe uygunluğu hakkında bilinçli bir karar verilmesine olanak tanır. Bireyin psikolojik açıdan değerlendirilmesi kurum işlevselliği açısından önemli olduğu gibi birey açısından da çalışma ortamındaki huzuru için önemlidir. Bu süreçte insan kaynaklarının bireyi psikolojik açıdan doğru değerlendirememesi, iş veriminin ve çalışma ortamındaki düzenin bozulmasına sebep olurken, doğru değerlendirilen bir birey ise yeteneklerine göre aktif ve verimli olacağı alanda bireylerle kurum için daha faydalı olur. Türkiye'de özel ya da kamu kurumlarında işe alım sürecinde psikolojik değerlendirmenin durumu kurumun politikalarına ve işe alım prosedürlerine bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. İşe alım sürecinde bazı kamu kurumları, özellikle belirli pozisyonlar için adaylara psikolojik değerlendirme testleri veya psikolojik mülakatlar yapabilmektedir. Bir işletmedeki iç kontrol sisteminin sağlam olabilmesi için çalışanların işletme amaçlarını yerine getirmedeki yeterliliklerine göre seçilmelidir.

Anahtar Kelimeler: insan kaynakları, zihinsel kapasite, psikolojik sağlamlık, işlevsellik, işe alım

ABSTRACT

The recruitment methods developed in the West in the 1930s are crucial for the functionality of human resources, but in our country, alongside numerous problems and inadequacies in industrial relations, the low labor productivity in human resources can be seen as a fundamental cause. Human resources are one of the most central systems of an organization. Human resources, which are highly active in managing and preserving the functionality of the organization, play a more important role in the recruitment and selection process compared to other units. Effective human resources are instrumental in creating internal order, maintaining healthy interpersonal communication, and ensuring individuals work together harmoniously and systematically. Additionally, human resources must accurately assess an individual's psychological evaluation. Psychological evaluation involves systematically analyzing elements such as an individual's mental capacity, personal characteristics, talents, and skills related to job requirements. The role of psychological evaluation in the recruitment and selection process is multifaceted. Firstly, it helps determine whether the candidate possesses the necessary skills, knowledge, and experience to effectively perform the job. Assessments enable conscious decision-making about job suitability by revealing the candidate's strengths and weaknesses. Evaluating individuals from a psychological perspective is important for both organizational functionality and individual well-being in the work environment. Failing to accurately assess individuals psychologically can lead to decreased work efficiency and disrupt the order in the work environment, while properly evaluated individuals can be more active and productive in their respective areas, thus being more beneficial for both individuals and the organization. The situation of psychological evaluation in the recruitment process in private or public institutions in Turkey may vary depending on the institution's policies and recruitment procedures. Some public institutions may conduct psychological evaluation tests or interviews, especially for certain positions, during the recruitment process. It is crucial for the internal control system of a business to select employees based on their competence in fulfilling the objectives of the business.

Keywords: human resources, mental capacity, psychological resilience, functionality, recruitment

BİYOAKTİF ÖZELLİKLİ POLİETİLEN GLİKOL İLE KOMPOZİT OLUŞTURULAN MORİN'İN 7, 12-DMBA VERİLEN SACCHAROMYCES CEREVISIAE ÜZERİNDE METABOLİK ETKİLERİ

METABOLIC EFFECTS OF MORIN COMPOSITED WITH BIOACTIVE
POLYETHYLENE GLYCOL ON SACCHAROMYCES CEREVISIAE GIVEN 7, 12-
DMBA

Ayşe SARITOP

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-7914-6140>

Arş. Gör. GÖRKEM KIRMIZIKAYA ÖZMEN

Araştırma Görevlisi, Fırat Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8516-4933>

Prof. Dr. Ökkeş YILMAZ

Profesör, Fırat Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8276-4498>

ÖZET

Bu çalışmada, morin flavonoidi ile medikal çalışmalarda kullanılan polietilen glikol (PEG) kompozit oluşturularak kanser ajanı olan 7,12-dimethylbenz(α)anthracene'in (DMBA) oksidatif hasarına karşı *Saccharomyces cerevisiae* L. hücre kültüründe biyokimyasal etkileri araştırılmıştır. PEG etilen oksit monomerlerinden meydana gelen sentetik bir polimerdir. Morin birçok bitki ve meyvede bulunan bir flavonoid bileşendir. Morinin P450 enzim sistemi olmak üzere birçok enzim sistemi üzerinde etkili olduğu belirtilmiştir. 7,12-Dimetilbenz [a] antrasen (DMBA) yaygın kullanılan polisiklik aromatik hidrokarbonlardan biridir, çünkü bu kimyasal sınıfının diğer üyeleri ile karşılaştırıldığında, en güçlü kanserojenlerden biri olarak tanınmaktadır. DMBA, sitotoksik, kanserojen, mutajenik ve bağışıklık sistemini baskılayan bir ajan olarak bilinmektedir. Yüksek derecede toksik bir kimyasal ajan olan 7,12-Dimetilbenz (a) antrasen (DMBA), hayvan deneyleri çalışmalarında tümör oluşumuna neden olan kimyasal olarak sıklıkla kullanılmaktadır.

S. cerevisiae biyokimyasal ve moleküler biyoloji çalışmalarında ökaryotik hücre modeli olarak çok sıklıkla kullanılmaktadır. *S. cerevisiae* kültüre alınması çok kolaydır. Ayrıca 72 saat içerisinde kültür ortamına eklenen maddelerin sonuçlarına ulaşılması pratik olduğu için bu hücre modelinin kullanılması tercih edilmiştir. Oluşturduğumuz deney kapsamında hücre grupları Kontrol, DMSO, DMBA (20 mg/200 mL), Susam yağı, Morin (20 mg/mL), PEG (20 mg/200 mL), ve PEG+DMBA+Morin bileşimi olacak şekilde planlanmıştır. Gruplar içinde susam yağı kullanılmasının nedeni DMBA'nın susam yağı içinde iyi çözünmüş olmasından dolayıdır.

Bulgularımızda, kontrol grubuna göre PEG 500 grubunda MDA seviyeleri azalmakla birlikte, diğer gruplarda farklı oranlarda artış göstermiştir. Kontrol grubuna göre GSH seviyeleri tüm gruplarda farklı oranlarda azalma göstermiştir, bu gruplar içerisinde en fazla azalışın PEG grubunda olduğu bulunmuştur. GSSG miktarı kontrol grubuna göre DMSO grubu dışında diğer gruplarda farklı oranlarda artış göstermiştir. Bu gruplar içerisinde en fazla artış PEG 250

grubunda gözlenmiştir. Total protein ve GST miktarı kontrol grubuna göre tüm gruplarda farklı oranlarda artış gösterdiği belirlenmiştir. Bu gruplar içerisinde en fazla artışın PEG 500 grubunda olduğu saptanmıştır. SOD miktarı kontrol grubuna göre DMSO grubunda artmakla birlikte diğer tüm gruplarda farklı oranlarda azaldığı belirlenmiştir. GPx ve CAT miktarı kontrol grubuna göre susam yağı grubunda azalmakla birlikte diğer tüm gruplarda farklı oranlarda arttığı belirlenmiştir. GR miktarı kontrol grubuna göre DMBA, PEG 250, PEG 500 gruplarında artmakla birlikte diğer tüm gruplarda farklı oranlarda azaldığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak. *S. cerevisiae* kültür ortamına ilave edilen moleküllerin GSH düzeyinin azalmasını neden olmasına rağmen, kontrol grubuna göre total protein, GST, GPx ile katalaz miktarlarının artırdığı belirlendi. GSSG miktarının kontrol grubuna göre artarken, SOD miktarının azaldığı saptandı.

Anahtar Kelimeler: Morin, 7,12-Dimetilbenz [a] antrasen (DMBA), Polietilen Glikol, Antioksidan enzimler.

ABSTRACT

In this study, the biochemical effects of 7,12-dimethylbenz(α)anthracene (DMBA), a cancer agent, against oxidative damage in *Saccharomyces cerevisiae* L. cell culture were investigated by creating polyethylene glycol (PEG) composite, which is used in medical studies, with morin flavonoid. PEG is a synthetic polymer consisting of ethylene oxide monomers. Morin is a flavonoid component found in many plants and fruits. It has been stated that morin is effective on many enzyme systems, including the P450 enzyme system. 7,12-Dimethylbenz[a]anthracene (DMBA) is one of the widely used polycyclic aromatic hydrocarbons, because it is recognized as one of the most potent carcinogens compared to other members of this chemical class. DMBA is known as a cytotoxic, carcinogenic, mutagenic and immunosuppressive agent. 7,12-Dimethylbenz(a) anthracene (DMBA), a highly toxic chemical agent, is frequently used as a tumorigenic chemical in animal studies.

S. cerevisiae is frequently used as a eukaryotic cell model in biochemical and molecular biology studies. *S. cerevisiae* culture is very easy to establish. In addition, it was preferred to use this cell model because it is practical to obtain the results of the substances added to the culture medium within 72 hours. Within the scope of the experiment we created, the cell groups were planned as Control, DMSO, DMBA (20 mg/200 mL), Sesame oil, Morin (20 mg/mL), PEG (20 mg/200 mL), PEG+DMBA+Morin composition. The reason why sesame oil was used in the groups is that DMBA is well dissolved in sesame oil. In our findings, although MDA levels decreased in the PEG 500 group compared to the control group, they increased at different rates in the other groups. Compared to the control group, GSH levels decreased at different rates in all groups, and among these groups, the highest decrease was found to be in the PEG group. The amount of GSSG increased at different rates in other groups, except the DMSO group, compared to the control group. Among these groups, the highest increase was observed in the PEG 250 group. It was determined that the amount of total protein and GST increased at different rates in all groups compared to the control group. It was determined that the highest increase among these groups was in the PEG 500 group. Although the amount of SOD increased in the DMSO group compared to the control group, it was determined that it decreased at different rates in all other groups. It was determined that the amount of GPx and CAT decreased in the sesame oil group compared to the control group, but increased at different rates in all other groups. Although the amount of GR increased in the DMBA, PEG 250, PEG 500 groups compared to the control group, it was determined that it decreased at different rates in all other groups.



In conclusion. Although the molecules added to the *S. cerevisiae* culture medium caused a decrease in the GSH level, it was determined that the amounts of total protein, GST, GPx and catalase increased compared to the control group. It was determined that the amount of GSSG increased compared to the control group, while the amount of SOD decreased.

Keywords: Morin, 7,12-Dimethylbenz[a]anthracene (DMBA), Polyethylene Glycol, Antioxidant enzymes.

KRONİK BEL AĞRISI BULUNAN OFİS ÇALIŞANLARINDA ENSTRÜMAN DESTEKLİ YUMUŞAK DOKU MOBİLİZASYONUNUN HAREKET AÇIKLIĞI, AĞRI, UYKU VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ

EFFECTS OF INSTRUMENT ASSISTED SOFT TISSUE MOBILITY ON RANGE OF
MOTION, PAIN, SLEEP AND QUALITY OF LIFE IN OFFICE WORKERS WITH
CHRONIC LOW BACK PAIN

Onur KALAYCI

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Okan Üniversitesi, Lisanüstü Enstitüsü, Fizyoterapi ve
Rehabilitasyon ABD, İstanbul, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-2127-4788>

Mustafa Savaş TORLAK

Doç. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, SHMYO, Fizyoterapi Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8084-6203>

Emine ATICI

Doç. Dr., İstanbul Okan Üniversitesi, SBF, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ABD, İstanbul,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-1585-6446>

ÖZET

Bu çalışmada kronik bel ağrısı bulunan ofis çalışanlarında enstrüman destekli yumuşak doku mobilizasyonunun (EDYDM) hareket açıklığı, ağrı, uyku ve yaşam kalitesi üzerine etkileri incelendi.

Çalışmaya 30-50 yaş arasında kronik bel ağrısı yaşayan 17'si kadın ve 17'si erkek olmak üzere 34 ofis çalışanı gönüllü katılım sağladı. Katılımcılar randomize EDYDM (n=17) ve plasebo grublarına (n=17) ayrıldı. Katılımcıların demografik özellikleri olgu rapor formu ile belirlendi. Her iki gruba da 4 hafta sürecinde iki defa EDYDM uygulandı. Plasebo grubuna enstrümanların dokulara hiçbir etkisi olmayan yüzleri ile uygulama yapıldı. Uygulama öncesinde ve sonrasında katılımcılara Sayısal ağrı ölçeği (NPS) ve Oswestry Bel Ağrısı Engelilik Anketi, Pittsburg Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ), ve SF-36 Yaşam Kalitesi İndeksi uygulandı. Ayrıca bireylerin hareket açıklığını değerlendirmek için akıllı telefonla lomber normal eklem hareket açıklığı (NEH) ölçümleri yapıldı. EDYDM grubunda plasebo grubuna göre hareket açıklığı, NPS, PUKİ, SF-36 değerlerinde istatistiksel açıdan fark vardı. Plasebo grubunda tedavi öncesine göre tedavi sonrasında hareket açıklığı, NPS, PUKİ, bel fonksiyonu, SF-36 değerlerinde anlamlı fark vardı. Araştırma sonucunda kronik bel ağrılı bireylerde EDYDM uygulamasının hareket açıklığını, uyku ve yaşam kalitesini artırdığı, ağrı şiddetini azalttığı saptandı. Ayrıca EDYDM'nin lomber ekstansiyon ve maksimal aktif kalça fleksiyon, NPS, öznel uyku kalitesi, gündüz işlev bozukluğu PUKİ skoru, Oswestry bel ağrısı engelilik anketi, fiziksel fonksiyon, fiziksel rol güçlüğü, vitalite, sosyal işlevsellik, ağrı ve genel sağlık algısı parametrelerinde plasebo etkisinin olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Kronik Bel ağrısı, Enstrüman destekli yumuşak doku mobilizasyonu, Uyku kalitesi, Yaşam kalitesi, Hareket açıklığı

ABSTRACT

This study investigated the effects of instrument-assisted soft tissue mobilisation (IASM) on range of motion, pain, sleep and quality of life in office workers with chronic low back pain.

Thirty-four office workers, 17 female and 17 male, aged 30-50 years, with chronic low back pain volunteered for the study. Participants were randomised to IASM (n=17) and placebo (n=17) groups. Demographic characteristics of the participants were collected using a case report form. Both groups received IASM twice over a period of 4 weeks. The placebo group was treated with the surfaces of the instruments, which had no effect on the tissue. The Numerical Pain Scale (NPS) and the Oswestry Low Back Pain Disability Questionnaire, the Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI) and the SF-36 Quality of Life Index were administered to the participants before and after treatment. In addition, normal range of motion (ROM) measurements of the lumbar spine were taken using a smartphone to assess the individuals' range of motion. There was a statistical difference in range of motion, NPS, PDQI and SF-36 scores in the IASM group compared to the placebo group. In the placebo group, there was a significant difference in range of motion, NPS, PDQI, lumbar function, SF-36 scores after treatment compared to before treatment. The study concluded that the use of IASM increased range of motion, improved sleep and quality of life, and reduced pain severity in people with chronic low back pain. In addition, IASM had a placebo effect on lumbar extension and maximum active hip flexion, NPS, subjective sleep quality, PDQOL score, Oswestry back pain disability questionnaire, physical function, physical role difficulties, vitality, social functioning, pain and general health perception parameters.

Keywords: Chronic Low back pain, Instrument assisted soft tissue mobilisation, Sleep quality, Quality of life, Range of motion

TÜRKİYE'DE SU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ AÇISINDAN GÜBRE KULLANIM DURUMU VE PROJEKSİYONLARI

THE USAGE STATUS AND PROJECTIONS OF FERTILIZER IN TERMS OF THE
SUSTAINABILITY OF WATER RESOURCES IN TURKEY

Fatma ÇİFTÇİ

Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi,
Endüstri ühendisliği Bölümü, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6362-1777>

Gökçe Bahar GÜRBÜZER

Arş.Gör., KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sigortacılık
ve Sosyal Güvenlik Bölümü, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4996-4137>

Cennet OĞUZ

Prof.Dr. Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7846-4866>

ÖZET

Tarımsal üretimde kullanılan gübrelerin ve pestisitlerin su kaynaklarına karışması sonucu su kaynaklarında kirlilik ve kalitesinde olumsuz etkiler oluşmaktadır. Türkiye'de toplam su varlığının %75'i sulamada kullanılmaktadır. Türkiye'de su kaynaklarının kirlenmesinde özellikle tarımda kullanılan gübrelerinde etkili olduğu bilinmektedir. Sektörünün genel durumu dikkate alındığında, yıllara göre artış eğiliminde olan üretimin tüketimi karşılayamadığı ve ihtiyacın ithalat yoluyla karşılandığı dikkati çekmektedir. Türkiye'nin gübre sektöründe karşılaştığı önemli engeller arasında dışa bağımlılık, fiyat istikrarsızlığı, kamu içindeki dağınık yapı ve yatırımlar, nitratlı gübrelerin sorunu, özel bir gübre kanununun olmaması, çiftçilerin toprak analizine ikna edilememesi ve bilinçsiz gübre kullanımı gibi faktörler bulunmaktadır. Ayrıca, alandaki veri eksikliği ve dağınıklığı ile organik gübrelerin yetersiz kullanımı da sektörün önemli sorunları arasındadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Dünya'da gübre üretim ve dış ticaret verileri de incelenerek, sürdürülebilirlik perspektifinden Türkiye'deki durum ve sorunlardan yola çıkarak gübre sektöründe üretim, tüketim ve uluslararası ticaret yapısının incelenmesi amaçlanmaktadır. 2013-2023 yılları arasındaki veriler dikkate alınarak Türkiye'nin gübre kullanım durumu ve 2030 yılı hedefleri doğrultusunda trend analizleri kullanılarak tahminlerde bulunulacaktır. Araştırma sonuçları bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilerek sektöre yönelik politika önerisi geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Su Kaynakları, Gübre Kullanımı, Trend Analizi, Türkiye.

ABSTRACT

As a result of the mixing of fertilizers and pesticides used in agricultural production with water resources, pollution and negative effects on water resources occur. 75% of the total water supply in Turkey is used for irrigation. It is known that fertilizers used in agriculture are effective in the pollution of water resources in Turkey. Considering the general situation of the sector, it is noteworthy that the production, which tends to increase over the years, cannot meet the consumption and the need is met through imports. Among the important obstacles faced by Turkey in the fertilizer sector are factors such as foreign dependency, price instability, scattered structure and investments in the public sector, the problem of nitrate fertilizers, the lack of a special fertilizer law, the inability to convince farmers to soil analysis, and the unconscious use of fertilizers. In addition, the lack and dispersion of data in the field and the inadequate use of organic fertilizers are among the important problems of the sector. In this respect, the aim of the study is to examine the structure of production, consumption and international trade in the fertilizer sector, based on the situation and problems in Turkey from a sustainability perspective, by also examining fertilizer production and foreign trade data in the world. Considering the data between 2013 and 2023, predictions will be made using trend analysis in line with Turkey's fertilizer use status and 2030 targets. The research results will be evaluated with a holistic approach and a policy recommendation for the sector will be developed.

Keywords: Sustainability, Water Resources, Fertilizer Use, Trend Analysis, Türkiye.

YENİLENEBİLİR ENERJİ DESTEKLİ ELEKTRİKLİ ARAÇ ŞARJ İSTASYONLARININ DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ ROLÜ

THE ROLE OF RENEWABLE ENERGY SUPPORTED ELECTRIC VEHICLE CHARGING STATIONS IN THE WORLD ECONOMY

Fatmanur DEMİRTAŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
Uluslararası Ticaret Ve Lojistik Tezli Yüksek Lisans Programı, Konya, Türkiye.

1ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8051-183X>

Bilge AFŞAR

Prof. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret
Ve Lojistik Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2891-7617>

ÖZET

Tüm dünyada günden güne gelişen teknoloji ve artan dünya nüfusu beraberinde sınırlı enerji kaynağı sorunlarını doğurmaktadır. Küresel petrol kaynaklarının giderek tükenmesi, alternatif enerji kaynaklarının araştırılmasına ve petrol tüketiminin azaltılmasına yönelik çabalara yol açmıştır. Bu durum, yüksek verimli elektrikli otomobillerin geliştirilmesine ve gelecekte olası enerji krizlerini önlemek için yaygın bir şekilde benimsenmesine yol açmıştır. İçten yanmalı motorlu araçların yerini alması amacıyla, her bir araç tarafından tüketilen muazzam enerji, üretim, iletim ve dağıtım gibi süreçleri kapsayan elektrik enerjisi yoluyla karşılanacaktır. Elektrikli araçların enerji gereksinimlerini karşılamak için şarj istasyonu sistemlerine olan ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bu şarj istasyonu sistemleri, elektrik enerjisi dağıtımını için altyapı içermeli, enerji kalite kontrolünü sağlamalı ve araçların hızlı veya normal hızlarda güvenli ve verimli bir şekilde şarj edilmesini kolaylaştırmalıdır. Yenilenebilir enerji destekli elektrikli araç şarj istasyonlarının dünya ekonomisindeki rolü oldukça önemlidir. Bu tür şarj istasyonları, çevre dostu enerji kaynaklarına dayalı olarak çalıştılarından, çevresel etkileri minimize ederken enerji verimliliğini artırır. Bu durum, dünya genelinde fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltarak enerji güvenliğini artırmakta ve çevreye yönelik olumsuz etkileri azaltmaktadır. Aynı zamanda, yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılarak istihdam olanakları da artmaktadır. Bu şarj istasyonlarının yaygınlaşmasıyla birlikte, elektrikli araç pazarının büyümesine de olumlu katkı sağlanmaktadır. Bu durum da yeni iş imkanları yaratarak ekonomiye canlılık kazandırmaktadır. Bu makalede yenilenebilir enerji kaynakları, avantajları, elektrikli şarj istasyonları, Türkiye ve Dünya ekonomisindeki rolünden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Elektrikli şarj istasyonları, yenilenebilir enerji kaynakları, şarj, ktoy protokolü, paris anlaşması

ABSTRACT

The technology developing day by day all over the world and the increasing world population cause the problems of limited energy resources. The gradual depletion of global oil resources has led to the search for alternative energy sources and efforts to reduce oil consumption. This has led to the development of highly efficient electric cars and their widespread adoption to prevent possible energy crises in the future. In order to replace internal combustion engine vehicles, the enormous energy consumed by each vehicle will be met through electrical energy, covering processes such as generation, transmission and distribution. In order to meet the energy requirements of electric vehicles, the need for charging station systems has emerged. These charging station systems should include infrastructure for electrical energy distribution, ensure energy quality control and facilitate safe and efficient charging of vehicles at fast or normal speeds. The role of renewable energy supported electric vehicle charging stations in the world economy is very important. Since such charging stations operate based on environmentally friendly energy sources, they increase energy efficiency while minimising environmental impacts. This increases energy security by reducing dependence on fossil fuels worldwide and reduces negative impacts on the environment. At the same time, employment opportunities increase by investing in renewable energy sources. With the spread of these charging stations, a positive contribution is also made to the growth of the electric vehicle market. This situation revitalises the economy by creating new job opportunities. In this article, renewable energy sources, advantages, electric charging stations, Turkey and its role in the world economy will be discussed.

Keywords: Electric charging stations, renewable energy sources, charging, Kyoto protocol, Paris agreement

EĞİTİM KALİTESİNİ İYİLEŞTİRMEDE DIŞ PAYDAŞ DEĞERLENDİRMESİ KAPSAMINDA HEMŞİRELERİN, ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİN UYGULAMA EĞİTİMLERİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR, GÖRÜŞ, ÖNERİ VE BEKLENTİLERİ

THEIR OPINIONS AND SUGGESTIONS, EXPECTATIONS, PROBLEMS
EXPERIENCED BY NURSES IN PRACTICE TRAINING OF STUDENT NURSES
WITHIN THE SCOPE OF EXTERNAL STAKEHOLDER EVALUATION IN IMPROVING
THE QUALITY OF EDUCATION*

Serap ALTUNTAŞ

Prof. Dr., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü,
Bandırma, Balıkesir, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7695-7736>

Enes Tarık KARTAL

Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü, Bandırma, Balıkesir, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5025-235X>

Elif GÜVEN

Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü, Bandırma, Balıkesir, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-5407-3874>

*Bu çalışma TÜBİTAK 2209/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 2022 / 1 döneminde 1919B012204476 başvuru numarası ile desteklenmiştir.

ÖZET

Hemşirelik eğitiminin kalitesinin artırılması için kurumun dış paydaşı olan hemşirelerin, hemşirelik öğrencilerinin uygulamalı eğitiminde yaşadıkları sorunların belirlenmesi ve görüş, öneri ve beklentilerinin alınması kurumsal iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına önemli bir veri sağlayacaktır.

Bu araştırma bir kamu üniversitesine bağlı Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin hemşirelik bölümü öğrencilerinin mesleki uygulamalarını yaptıkları kurumlarda (hastane, aile sağlığı merkezi birimleri) çalışan hemşirelerin öğrencilerin uygulama eğitimleri ile ilgili yaşadıkları sorunları, görüş, öneri ve beklentilerini belirlemek amacıyla, tanımlayıcı ve kesitsel olarak 121 gönüllü katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan ve 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir soru formu kullanılmıştır. Araştırma için etik kurul onayı ve resmi izinler alınmış ve veriler Şubat 2023 – Haziran 2023 tarihleri arasında yüz yüze toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde katılımcıların verdikleri cevaplar başlıklar halinde sınıflandırılarak yüzde ve frekans dağılımı ile değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin uygulama yaptıkları birimlerde çalışan katılımcıların hepsinin en az bir yıl öğrenci uygulamalarına destek oldukları ve bütün sınıflarla uygulama

yaptıkları, % 69,7'sinin hastanede, % 30,3'ünün ise aile sağlığı merkezlerinde görev yaptıkları saptanmıştır Katılımcıların öğretim elemanları, öğrenciler, sağlık kurumu ve üniversite / fakülteden kaynaklanan çeşitli sorunlar yaşadıkları, en fazla da öğretim elemanları ve öğrencilerden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Bu sorunların çözümüne yönelik olarak yine öğretim elemanları, öğrenciler, sağlık kurumu ve üniversite / fakülteye yönelik önerilerde buldukları belirlenmiştir. Bu önerilerin ağırlıklı olarak da öğrenciler ve öğretim elemanlarına yönelik olduğu ortaya çıkmıştır

Bu sonuçlar doğrultusunda; öğretim elemanı nitelik ve niceliğinin artırılması, öğrenci sayısının azaltılması için girişimlerde bulunulması, öğrencilerin motivasyonunun artırılarak öğrenmeye istekli hale getirilmesi, öğrencilerin teorik bilgi ve uygulama becerilerinin artırılması, öğretim elemanı- öğrenci – hemşire etkileşiminin ve birlikteliğinin artırılması ve sağlık kurumunda öğrenci gereksinimlerine yönelik düzenlemeler yapılması önerilmektedir

Anahtar Kelimeler: Eğitim kalitesi, hemşirelik, hemşirelik öğrencileri, paydaş değerlendirmesi

*This study was supported by TÜBİTAK 2209/A University Students Research Projects Support Program with application number 1919B012204476 in the 2022 / 1 period.

ABSTRACT

In order to increase the quality of nursing education, determining the problems experienced by nurses, who are external stakeholders of the institution, in the practical education of nursing students and obtaining their opinions, suggestions and expectations will provide important data for institutional improvement and development studies.

This research was carried out descriptively and cross-sectionally with 121 volunteers, in order to determine the problems, opinions, suggestions and expectations of nurses working in institutions (hospitals, family health center units) where the nursing department students of the Faculty of Health Sciences of a public university carry out their professional practices, regarding the students' practice training. It was carried out with the participants. A semi-structured questionnaire consisting of 10 questions prepared by the researchers was used to collect data. Ethics committee approval and official permissions were obtained for the research, and data were collected face to face between February 2023 and June 2023. In evaluating the data, the answers given by the participants were classified under headings and evaluated with percentage and frequency distribution.

As a result of the research, it was determined that all of the participants working in the units where students practiced supported student practices for at least one year and practiced with all classes, 69.7% worked in hospitals and 30.3% worked in family health centers. The participants were faculty members, students, It has been revealed that they experience various problems arising from the health institution and university / faculty, but mostly from faculty members and students. It was determined that they made suggestions to faculty members, students, health institutions and universities/faculties to solve these problems. It has been revealed that these suggestions are mainly aimed at students and faculty members.

In line with these results; It is recommended to increase the quality and quantity of faculty members, take initiatives to reduce the number of students, increase students' motivation and make them willing to learn, increase students' theoretical knowledge and practical skills, increase instructor-student-nurse interaction and unity, and make arrangements for student needs in the health institution.

Keywords: Education quality, nursing, nursing students, stakeholder evaluation

ROMA KATOLİK KİLİSESİ'NİN KURUCUSU NEDEN HAVARİ PETRUS'TUR? WHY APOSTLE PETER IS THE FOUNDER OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH

Mustafa Furkan DİNLEYİCİ

Arş. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü,
Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8819-7770>

ÖZET

Hıristiyan dünyasının liderliği iddiasında bulunan Papalığın bu iddiasının dayanağı olarak Havarî Petrus gösterilmektedir. Papaların seçiminde Kutsal Ruh'un etkin olduğunu dile getiren Katolik gelenek, Petrus'un Roma Kilisesi'ni kurmasında ve ilk papa olarak görev yapmasında da rol aldığı inancını benimsemektedir. Ancak Yeni Ahit metinlerinde ne Petrus'un Roma'ya giderek orada bir kilise kurduğundan ne de Kilise geleneğinin iddia ettiği gibi orada şehit edildiğinden bahsedilmektedir. Dolayısıyla Petrus'un papalık kimliğiyle alakalı önemli bir boşluk bulunmaktadır. Kilise geleneği bu boşluğu apokrif metinlere ve Kilise Babalarının yazılarına dayanarak doldurmuştur. Bu metinlere göre Petrus, Roma'da kiliseyi kurmasının ardından İmparator Neron tarafından öldürülmüştür. Bununla birlikte aynı gelenek Petrus'la birlikte bir başka havarinin de Roma'ya gelerek Neron tarafından şehit edildiğini dile getirmektedir. Bu kişi, Hıristiyan teolojisinin en önemli doktrinlerini belirleyen Pavlus'tur. Yeni Ahit metinlerine göre Pavlus'un Roma'da bulunma ihtimali Petrus'tan çok daha yüksektir. Çünkü metinlerde açık bir biçimde Pavlus'un tutsak olarak Roma'ya gittiği ifade edilmektedir. Ancak onun da ölümüyle ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Kilise geleneği, Pavlus'la ilgili bu boşluğu da Petrus'la aynı şekilde doldurmuştur. Nitekim Kilise Babalarının metinlerine bakıldığında Roma Katolik Kilisesi'nin kurucusu olarak Petrus ve Pavlus'un birlikte zikredildiği görülmektedir. Roma Kilisesi'nin bu iki havariye dayandığı ve bu havarilerin öğretilerini takip ettiği ifade edilmektedir. Bu noktada Papalığın kurucusu olarak neden Petrus'un öne çıkarıldığı sorusu akla gelmektedir. V. yüzyıla kadar iki havari arasında herhangi bir ayırım ya da kıyaslama söz konusu değilken 440 yılında Papalık makamına I. Leo'nun oturmasıyla birlikte Petrus'un öne çıkarıldığı görülmektedir. Leo'nun ardından Papa I. Gregorius'un yapmış olduğu Petrus vurgusu, Orta Çağ boyunca Roma Kilisesi'nin bu konudaki görüşlerinin şekillenmesinde oldukça etkili olmuştur. Bu iki papanın neden Pavlus yerine Petrus'u tercih ettiği sorusunun cevabı ise otorite meselesiyle ilgilidir. Pavlus'un havariyelik otoriteyi elde etme biçimi ve özellikle siyasi otoriteye itaat söylemleri, Roma Kilisesi'ni Petrus'a yakınlaştırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Roma Katolik Kilisesi, Havarî Petrus, Havarî Pavlus, Papalık.

ABSTRACT

The Papacy claims to be the leader of the Christian world and this claim is based on the Apostle Peter. The Catholic tradition, which states that the Holy Spirit is active in the election of popes, adopts the belief that Peter played a role in establishing the Roman Church and serving as the first pope. However, the New Testament texts do not mention that Peter went to Rome and founded a church there, nor that he was martyred there, as the Church tradition claims. Therefore, there is an important gap regarding Peter's papal identity. Church tradition has filled this gap based on apocryphal texts and the writings of the Church Fathers. According to these texts, Peter was killed by Emperor Nero after he founded the Church in Rome. However, the same tradition also states that another apostle came to Rome with Peter and was martyred by Nero. This was Paul, who established the most important doctrines of Christian theology. According to the New Testament texts, Paul is much more likely to have been in Rome than Peter. Because the texts clearly state that Paul went to Rome as a prisoner. However, there is no information about his death either. The Church tradition has filled this gap about Paul in the same way as Peter. As a matter of fact, when we look at the texts of the Church Fathers, it is seen that Peter and Paul are mentioned together as the founder of the Roman Catholic Church. It is stated that the Roman Church is based on these two apostles and follows their teachings. At this point, the question arises as to why Peter is emphasized as the founder of the Papacy. While there was no distinction or comparison between the two apostles until the V. century, it is seen that Peter was brought to the forefront after Leo I assumed the papacy in 440. The emphasis on Peter made by Pope Gregorius I after Leo was very influential in shaping the views of the Roman Church on this issue throughout the Middle Ages. The answer to the question of why these two popes preferred Peter over Paul is related to the issue of authority. Paul's way of acquiring apostolic authority and especially his discourses of obedience to political authority brought the Roman Church closer to Peter.

Keywords: Roman Catholic Church, Peter the Apostle, Paul the Apostle, Papacy.

DİVÂN-I HİKMETTE MİRACIN AHLAKÎ BOYUTU

MORAL DIMENSION OF MIRAJ/SPIRITUAL ASCENSION IN DİVÂN-I HİKMET

Merve DİNÇER

Arş. Gör., Hakkari Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Hakkari,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8862-2263>

ÖZET

Ahmed Yesevi'ye nispet edilen Divan-ı Hikmet adlı eserde mi'rac konusu; Hz. Peygamber'in, Ahmed Yesevi'nin ve Hakk'a aşık olanların mi'racı bağlamında bahsedilmekte ve ahlakî çerçevede ele alınmaktadır.

Eserde ego, nefis, arzu ve hırsların bırakılması, dünyaya gönül vermeme, dünyalık metaı önemsememe, muhabbet ehli olma, riyadan kaçınma ve ihlaslı olma gibi bireyin iç dünyasına ait ahlakî özellikler mi'rac ile bağlantılı anlatılır. Bunun yanında garip, fakir ve yetimleri gözetmek, gönlü kırılmış kimseler ile ilgilenip onların derdine çare olmak, yolda kalan mazlumlara yardımcı olmak gibi topluma dönük ahlakî davranışlar ile mi'rac arasında ilişki kurulur. Bu eylemler mi'racı çıkmanın ve Hakk'ın cemalini görmenin ön koşulu gibi ifade edilir.

Divan-ı Hikmet'e göre; mi'racı çıkan ve Hakk'a vasıl olan kişi ümmet için üzülür, ümmetin günahları için ağlar. Hakk'a ümmetin bağışlanmasını isteme amacıyla secde eder. Kendi için dünyevî veya uhrevî istekleri belirtmek yerine ümmetin kurtuluşunu ve selametini talep eder. Başka bir ifade ile kendinden geçer, nefisini ve nefsi ile ilgili bağlarını tamamen unuttur. Bu durum şefkat, merhamet ve empati sahibi olma, diğergamlık, cömertlik gibi ahlakî özelliklere tekabül eder.

Bu çalışmada Divan-ı Hikmet eseri kapsamında, mi'racın ahlakî özellikler ile ilişkisi ele alınmıştır. Bununla ilgili olarak hem birey düzleminde olan erdemler, hem de bunların sosyal boyuttaki izdüşümü olan eylemler incelenmiştir. Hakk'a vasıl olan ve mi'rac yaşayan kimselerin ahlakî özellikleri ve bunların gereği olan toplumsal davranışları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu inceleme bağlamında eserin ahlak olarak kemale ermiş, kendi nefsinden geçen, bütün ümmetin affını ve iyiliğini isteyen bireyleri hedeflediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Ahmed Yesevi, Divan-ı Hikmet, mi'rac, ahlak.

ABSTRACT

In Divan-ı Hikmet, which is attributed to Ahmad Yesevi, the subject of mi'raj is mentioned in the context of mi'raj of the Prophet, Ahmad Yesevi, and lovers of Haqq, and is discussed in the perspective of ethics.

Moral characteristics of the individual's inner world, such as the elimination of ego, nafs, giving up desires, ambitions and all concern worldly matters, following up the path of mystic love, avoiding hypocrisy and being sincere are explained in connection with mi'raj. In addition, a relationship is established between mi'raj and socially oriented moral behaviors such as caring for the lonely, poor and orphans, taking care of the brokenhearted and helping the oppressed. These actions are described as prerequisites for ascending to mi'raj and seeing the beauty of Allah.

According to Divan-ı Hikmet, the one who ascends the mi'raj feels sorry for the ummah and cries for the sins of the ummah. This human prostrates to Allah and asks for forgiveness for the ummah. Instead of expressing worldly or otherworldly desires for oneself, the person seeks the salvation and well-being of the ummah. In other words, the person becomes ecstatic and completely forgets his/her own self and his/her nafs's ties. This corresponds to moral qualities such as compassion, mercy, empathy, selflessness and generosity.

This study deals with the relationship between mi'raj and moral characteristics within the scope of Divan-ı Hikmet. It examines both the virtues at the individual level and the actions that are reflected to the social life. According to the work, those who have moral characteristics in their individual world and adopt the behaviors required by them in the social world can experience mi'raj. In this context, it can be said that Divan-ı Hikmet aims morally perfected and self-sacrificing individuals who seek the ummah's forgiveness.

Keywords: Tasawwuf, Ahmad Yesevi, Divan-ı Hikmet, mi'raj, moral.

ENGELLİ BİREYLER İÇİN BAĞIMSIZ HAREKET KABİLİYETİNİ ARTIRAN YENİLİKÇİ MOBİL UYGULAMA PLATFORMU

INNOVATIVE MOBILE APPLICATION PLATFORM ENHANCING INDEPENDENT MOBILITY FOR DISABLED INDIVIDUALS

Ahmet Fatih KÖSE¹, Furkan DEMİRCAN¹ (0009-0003-3278-8584), Burak KARACA²
(0009-0008-9054-3434), Ahmet Tayyip ŞAHİN¹, Emine AKTAŞ¹, Harun Emre KIRAN¹
(0000-0002-4076-7826)

¹Hitit Üniversitesi, Bilgisayar Mühendisliği, Çorum, Türkiye.

²Ostim Teknik Üniversitesi, Bilgisayar Programcılığı, Ankara, Türkiye.

ÖZET

Engelli bireyler, toplumsal yaşamda karşılaştıkları erişim zorlukları nedeniyle sıklıkla bağımsız hareket etmekte güçlük çekerler. Geliştirilen bu mobil uygulama platformu, engelli bireylerin bu zorlukları azaltmayı ve günlük ulaşım ihtiyaçlarını daha bağımsız bir şekilde karşılamalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Teknolojinin sunduğu imkanlardan yararlanarak, engelli bireylerin toplum içindeki etkinliğini ve bağımsızlığını artırmak, bu projenin temel hedeflerindedir.

Bu çalışma, engelli bireylerin bağımsız hareket kabiliyetini artırmak ve toplumsal entegrasyonunu kolaylaştırmak amacıyla geliştirilen yenilikçi bir mobil uygulama platformu üzerine odaklanmaktadır. Platform, engelli bireylerin ulaşım ihtiyaçlarını karşılamak ve gönüllü katılımcıları etkin bir şekilde yönlendirmek için genetik algoritmalar kullanmaktadır. Bu algoritmalar, kullanıcıların konumlarına ve mevcut yol durumlarına göre en uygun gönüllüyü belirlemekte, böylece hizmetin etkinliğini ve hızını artırmaktadır.

Uygulama ayrıca, engelli bireylerle gönüllüler arasında güvenli bir etkileşim sağlamak için SIFT (Scale-Invariant Feature Transform) algoritması kullanarak gönüllülerin doğrulamasını yapmaktadır. Bu doğrulama, engelli bireye yaklaşan gönüllünün telefonuna gelen QR kodunun taranmasıyla gerçekleşir, böylece karşılıklı güven sağlanır. Yapılan testler sonucunda ise profil görüntü ile kişinin canlı görüntü arasında benzerliği bulma oranı yüzde 81 olarak tespit edilmiştir. Görüntünün ikinci defa alınması ile bu oran yüzde 93'e kadar çıkmıştır. Üçüncü defa canlı görüntünün alınmasında ise başarı oranı yüzde 97'e kadar yaklaşmıştır.

Ek olarak, bu platform Yapay Arı Koloni Algoritması'nın özelleştirilmiş ayrık zamanlı bir versiyonunu kullanarak, yoğun insan akışı durumlarında bile etkin bir hizmet sunmayı hedeflemektedir. Matematiksel modellemelere dayanarak, insan yoğunluğu arttıkça sistemin %10'a kadar daha iyi performans gösterdiği ve genetik algoritmalara kıyasla %2 daha iyi sonuçlar elde edildiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, uygulamanın hem teorik hem de pratik yönlerinin güçlü bir şekilde entegre edildiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, bu proje engelli bireyler için bağımsız hareket imkanı sunmakta ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmektedir. Yenilikçi teknoloji kullanımıyla engelli bireylerin sosyal yaşama katılımını artırmakta ve toplumda farkındalık yaratmaktadır. Bu çalışmanın daha geniş kapsamlı etkileri ve uygulamanın kullanımıyla ilgili sonuçlar ilerleyen çalışmalar ve konferanslarla paylaşılacaktır. Bu platformun, engelli bireylerin toplumdaki yerini güçlendirmesi ve onlara daha bağımsız bir yaşam sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Engelsiz Yaşam Teknolojileri, Gelişmiş Ulaşım Çözümleri, Mobil Uygulama, Görüntü İşleme, Genetik Algoritma, Ayrık Zamanlı Yapay Arı Koloni Algoritması.

ABSTRACT

Disabled individuals often face challenges in moving independently due to accessibility issues in social life. This developed mobile application platform aims to reduce these challenges and enable disabled individuals to meet their daily transportation needs more independently. Utilizing the opportunities offered by technology to enhance the social activity and independence of disabled individuals is one of the fundamental goals of this project.

This study focuses on an innovative mobile application platform developed to enhance the independent mobility of disabled individuals and facilitate their social integration. The platform uses genetic algorithms to meet the transportation needs of disabled individuals and effectively direct volunteer participants. These algorithms determine the most suitable volunteer based on users' locations and current road conditions, thus enhancing the efficiency and speed of the service.

Additionally, the application uses the SIFT (Scale-Invariant Feature Transform) algorithm to ensure secure interactions between disabled individuals and volunteers. This verification process occurs when the volunteer approaches the disabled individual and scans a QR code that appears on the volunteer's phone, thereby ensuring mutual trust. The tests conducted have found that the similarity detection rate between the profile image and the live image is 81%. This rate increases to 93% with a second capture of the live image, and it approaches 97% on the third capture.

Moreover, this platform uses a customized discrete-time version of the Artificial Bee Colony Algorithm to provide effective service even in situations of high human traffic. Based on mathematical modeling, it has been determined that as human density increases, the system performs up to 10% better and achieves 2% better results compared to genetic algorithms. These results demonstrate that both the theoretical and practical aspects of the application are strongly integrated.

In conclusion, this project offers independent mobility opportunities for disabled individuals and strengthens community solidarity. The innovative use of technology increases the social participation of disabled individuals and raises awareness within the community. The broader impacts of this study and the use of the application will be shared in future research and conferences. This platform is expected to strengthen the position of disabled individuals in society and provide them with a more independent life.

Keywords: Accessible Living Technologies, Advanced Transportation Solutions, Mobile Application, Image Processing, Genetic Algorithm, Discrete-Time Artificial Bee Colony Algorithm.

Teşekkür: Bu çalışma 1919B012338438 numaralı 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı, TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

YAPAY ZEKA DESTEKLİ MOBİL UYGULAMA İLE TÜRKİYE'NİN KÜLTÜREL MİRASININ KÜRESEL TANITIMI: SESLİ REHBERLİK VE DERİN ÖĞRENME YAKLAŞIMLARI

GLOBAL PROMOTION OF TURKEY'S CULTURAL HERITAGE THROUGH AN AI-POWERED MOBILE APPLICATION: VOICE GUIDANCE AND DEEP LEARNING APPROACHES

Ahmet Tayyip ŞAHİN¹, Emine AKTAŞ¹, Ahmet Fatih KÖSE¹, Furkan DEMİRCAN¹, Burak KARACA² (0009-0008-9054-3434), Harun Emre KIRAN¹ (0000-0002-4076-7826)

¹Hitit Üniversitesi, Bilgisayar Mühendisliği, Çorum, Türkiye.

²Ostim Teknik Üniversitesi, Bilgisayar Programcılığı, Ankara, Türkiye.

ÖZET

Turizm sektöründeki teknolojik yenilikler, yapay zeka teknolojilerinin entegrasyonu ile hız kazanmıştır. Türkiye'nin zengin kültürel ve tarihi mirasını küresel bir izleyici kitlesine tanıtmayı amaçlayan yapay zeka destekli sesli rehber mobil uygulama, bu dönüşümün önemli bir parçası olarak ele alınmaktadır. Bu çalışmada, PHP tabanlı Laravel çerçevesi ve React Native ile geliştirilmiş bir mobil uygulamanın temelleri üzerinde durulmuştur. Uygulama, Model-View-Controller (MVC) mimarisi prensiplerine uygun olarak modüler ve ölçeklenebilir bir yapıda geliştirilmiştir.

Uygulamanın temel özellikleri arasında, kullanıcıların sesli komutlarla etkileşime geçebilen yapay zeka destekli bir asistan bulunmaktadır. Bu asistan, derin öğrenme algoritmaları kullanarak, kullanıcıların kişisel tercihlerine uygun rotalar önermekte ve ziyaret edilen yerler hakkında detaylı bilgiler sunmaktadır. Nesne tanıma için kullanılan YOLOv7 modeli, önceki sürümler olan Faster R-CNN ve YOLOv4'e kıyasla önemli iyileştirmeler sunmuştur; YOLOv7'nin seçilme nedeni, Faster R-CNN modeline göre %15 daha üstün performans göstermesidir. Model doğruluk oranı yaklaşık %96 olarak ölçülmüştür.

Proje kapsamında, konum bazlı özelleştirilmiş eğitim modelleri stratejisi benimsenmiştir. Bu modeller, derin öğrenme süreçlerinde çeşitli veri setleri üzerinde kapsamlı bir çapraz doğrulama (cross-validation) yöntemi kullanılarak eğitilmiştir. Özellikle, 10 katlı çapraz doğrulama kullanılarak modellerin genelizasyon kabiliyeti test edilmiştir. Bu süreç, modelin farklı veri alt kümeleri üzerinde eğitilerek test edilmesini sağlamış, böylece modelin farklı senaryolara ve koşullara adaptasyonu güçlendirilmiştir.

Ek olarak, YOLOv7 modelinin hiperparametre ayarlamaları için bir arama algoritması kullanılmıştır. Bu algoritma, öğrenme oranı, toplu iş boyutu ve epok sayısı gibi parametrelerin optimal kombinasyonunu belirlemek için otomatik olarak çalışmıştır. Öğrenme oranı olarak 0.001, toplu iş boyutu olarak 32, ve epoch sayısı olarak 100 seçilmiştir.

Sonuç olarak, bu yapay zeka destekli mobil uygulama, turizm sektöründe dijital dönüşümü teşvik ederken, turistlere kişiselleştirilmiş ve zenginleştirilmiş bir gezi deneyimi sunmaktadır. Uygulama, çoklu dil desteği ve kullanıcı dostu arayüzü ile küresel kullanıcılara erişim sağlamakta, Türkiye'nin kültürel zenginliklerini etkili bir şekilde tanıtmaktadır. Uygulamanın teknolojik yenilikleri ve akıllı turizm çözümleri, sektördeki rekabet üstünlüğünü artırarak, turizm teknolojileri alanında önemli bir akademik ve pratik katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm Teknolojileri, Mobil Uygulama, Sesli Rehber, Yapay Zeka, Nesne Tanıma Modelleri.

ABSTRACT

Technological innovations in the tourism sector have accelerated with the integration of artificial intelligence technologies. This study focuses on an AI-powered voice guide mobile application aimed at presenting Turkey's rich cultural and historical heritage to a global audience, marking a significant part of this transformation. The application is developed using a PHP-based Laravel framework and React Native, adhering to the principles of the Model-View-Controller (MVC) architecture to ensure a modular and scalable structure.

Among the primary features of the application is an AI assistant that interacts with users via voice commands. This assistant utilizes deep learning algorithms to suggest routes tailored to users' personal preferences and provides detailed information about visited locations. The object recognition model used, YOLOv7, has shown significant improvements over previous versions, such as Faster R-CNN and YOLOv4. The choice of YOLOv7 was due to its 15% superior performance compared to the Faster R-CNN model, with an accuracy rate measured at approximately 96%.

The project has adopted a strategy of location-based customized training models. These models are trained using extensive cross-validation methods on various datasets, specifically employing 10-fold cross-validation to test the generalization capabilities of the models. This process ensures the model is tested across different subsets of data, enhancing its adaptability to various scenarios and conditions.

Additionally, an algorithm was employed for the hyperparameter tuning of the YOLOv7 model. This algorithm automatically determines the optimal combination of parameters such as learning rate, batch size, and epoch number. The learning rate was set at 0.001, the batch size at 32, and the number of epochs at 100.

In conclusion, this AI-powered mobile application promotes digital transformation in the tourism sector while offering tourists a personalized and enriched travel experience. The application provides access to global users through multi-language support and a user-friendly interface, effectively showcasing Turkey's cultural richness. The technological innovations and smart tourism solutions of the application enhance its competitive advantage in the sector, making a significant academic and practical contribution to the field of tourism technologies.

Keywords: Tourism Technologies, Mobile Application, Voice Guide, Artificial Intelligence, Object Recognition Models.

Teşekkür: Bu çalışma 1919B012308335 numaralı 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı, TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

MODERN DÖNEM BELÂGAT KİTAPLARINDA ME‘ÂNÎ İLMİ KONULARI THE ‘ İLM AL-MA‘ĀNĪ TOPICS IN MODERN PERIOD RHETORIC BOOKS

Ahmet GEZEK

Dr. Öğr. Üyesi, Yalova Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Arap Dili ve Belagati Anabilim Dalı, Yalova, Turkey.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5941-9533>

Ahmet GEZEK

Dr. Faculty Member, Yalova University, Faculty of Islamic Sciences, Department of Arabic, Yalova, Turkey.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5941-9533>

ÖZET

Klasik dönemde me‘ânî ilmi konuları önceleri belâgat ilmi içinde dağınık bir haldeyken, hicri yedinci yüzyılda Ebû Ya‘kûb Sekkâkî (ö. 626/1229) belâgat ilmini me‘ânî, beyân ve bedî‘ ilmi olarak üç kısımda incelemiş ve me‘ânî ilminin konularının bir araya getirilmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Bir asır sonra Hatîb Kazvîni (ö. 739/1338), Sekkâkî’nin metodunun daha da sistemleşmesini sağlamıştır. Bu iki müellifin me‘ânî ilminde yer verdiği konular; haber, inşâ, müsnedün ileyh, müsned, fiilin müteallakları, kasr, fasıl-vasıl ve îcâz-itnâb-müsâvât’tır. Müellifler bu konuları birbirine yakın bir tarz ve metotla ele almışlardır. Araştırmamızda, modern dönemde Arapça yazılan ön plana çıkmış on belâgat kitabının me‘ânî ilmindeki konu başlıkları ve metodolojik yaklaşımları incelenmiş ve bu vesileyle me‘ânî ilminin günümüzdeki tasniflerinin anlaşılması hedeflenmiştir. Bu çalışmada, Ahmed el-Hâşimî (ö. 1943), Alî el-Cârim (ö. 1949) - Mustafa Emîn, Ahmed Mustafa el-Merâğî, Abdülaziz Atîk (ö. 1976), Muhammed b. Sâlih el-‘Useymîn (ö. 2001), Hasen Habenneke el-Meydânî (ö. 2004), Fadl Hasan Abbâs (ö. 2011), Ahmed Matlûb (ö. 2018), Muhammed Ahmed Kâsim - Muhyiddîn Dîb ve Besyûnî Feyyûd’un belâgat kitaplarının me‘ânî ilmindeki konuları birbiriyle mukayese edilmiştir. Bu minvalde Hâşimî, Sekkâkî ve Kazvîni’nin değindiği me‘ânî ilmi konularını dokuz başlıkta; Cârim - Emîn bazı konuları çıkartarak dört başlıkta; Merâğî bazı alt bölümleri ana konu haline getirerek on iki başlıkta incelemiştir. Diğer belâgat müellifleri de benzer şekilde bazı eksiltmeler veya ilavelerde bulunarak me‘ânî konularını farklı şekillerde kategorize etmekle birlikte temelde Sekkâkî ve Kazvîni’nin metodolojisine bağlı kalmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belâgati, Belâgat Teorisi, Me‘ânî İlmî, Belâgat Kitapları, Tasnif Benzerliği.

ABSTRACT

While in the classical period, the subjects of ‘Ilm al-ma‘ānī were previously scattered within the science of rhetoric, in the seventh century Hijri, Abū Ya‘qūb al-Sakkākī (d. 626/1229) examined the science of rhetoric in three parts as the al-ma‘ānī, al-bayān and al-badī‘, and made significant contributions to bringing together the subjects of ‘Ilm al-ma‘ānī. A century later, Khaṭīb al-Qazwīnī (d. 739/1338), contributed to the further systematization of Sakkākī’s method. The topics that these two authors include in the ‘Ilm al-ma‘ānī are; al-khabar, al-inshā, al-musnad ilayh, al-musnad, al-muta‘allaq’s of the verb, al-qaṣr, al-faṣl-al-vaṣl and al-ījāz-al-īṭnāb-al-musāwāt. The authors have addressed these issues with a similar style and method. In our research, the subject headings and methodological approaches in the ‘Ilm al-ma‘ānī were examined in ten prominent rhetoric books written in Arabic in the modern period, and by this means, it was aimed to understand the current classifications of ‘Ilm al-ma‘ānī subjects. In this study, the subjects of the rhetoric books of Aḥmad al-Hāshimī (d. 1943), Alī al-Jārim (d. 1949) - Muṣṭafā Amīn, Aḥmad Muṣṭafā al-Marāghī, Abdul‘azīz Atīq (d. 1976), Muḥammad b. Ṣāliḥ al-‘Uthaymīn (d. 2001), Ḥasan Ḥabannaka al-Maydānī (d. 2004), Faḍl Ḥasan ‘Abbās (d. 2011), Aḥmad Maṭlūb (d. 2018), Muḥammad Aḥmad Qāsim - Muḥyiddīn Dīb and Basyūnī Fayyūd in the ‘Ilm al-ma‘ānī were compared with each other. In this context, Hāshimī covers the ‘Ilm al-ma‘ānī issues mentioned above by Sakkākī and Qazwīnī under nine headings; Jārim - Amīn omitted some topics and divided them into four titles; Marāghī examined some subsections under twelve headings by making them the main topic. Other rhetoric writers similarly categorized the semantic subjects in different ways by making some deletions or additions, but basically adhered to the methodology of Sakkākī and Qazwīnī.

Keywords: Arabic Language and Rhetoric, Theory of Rhetoric, ‘Ilm al-Ma‘ānī, Books of Rhetoric, Classification Similarity.

ANTHONY GIDDENS'IN YAPILAŞMA TEORİSİ: EYLEM VE YAPI ARASINDA KÖPRÜ KURMAK

ANTHONY GIDDENS' THEORY OF STRUCTURATION: BRIDGING AGENCY AND STRUCTURE

Osman METİN

Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü,
Afyonkarahisar, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0888-1485>

ÖZET

Bu çalışmada Anthony Giddens tarafından ortaya atılan karmaşık yapılaşma teorisi inceleniyor. Yirminci yüzyılın sonlarında çığır açan bir çerçeve olarak ortaya çıkan bu teori, bireylerin bağımsız hareket etme kapasitesi olan bireysel eylemler ile bireysel eylemleri etkileyen veya sınırlayan dış güçler olan toplumsal yapılar arasında uzun süredir devam eden sosyolojik tartışmayı uzlaştırmayı amaçlamaktadır. Giddens'in teorisinin merkezinde, toplumsal yapıların yalnızca insan eylemlerini etkileyen dışsal varlıklar olmadığını, aynı zamanda bu eylemler tarafından şekillendirildiğini öne süren "yapının ikiliği" kavramı yer almaktadır. Bu ikilik, yapıların özyinelemeli olarak düzenledikleri pratiklerin hem aracı hem de sonucu olduğunu öne sürer. Giddens bu etkileşimi daha da detaylandırmak için kurallar ve kaynaklar kavramlarını ortaya atar: kurallar eylemleri yönlendiren genelleştirilmiş prosedürlerdir, kaynaklar ise bu eylemleri mümkün kılan veya kısıtlayan araçlardır. Yapılaşma teorisi, bireylerin sosyal hayata yanıt olarak davranışlarını sürekli izledikleri, rasyonelleştirdikleri ve ayarladıkları insan eyleminin kritik bir yönü olan düşünümselliği vurgular. Bu düşünümsellik, eylem ve yapı arasındaki dinamik etkileşime olanak tanıyarak sosyal sistemlerin devam eden inşasını ve yeniden yapılaşmasını kolaylaştırır. Giddens'in teorisi, organizasyonel teori ve teknoloji çalışmaları da dahil olmak üzere çeşitli alanlarda geniş uygulamalara sahiptir. Organizasyonel teoride, organizasyonları insan pratikleri tarafından yapılandırılan ve bu pratikleri etkinleştirme ve kısıtlama gücüne sahip varlıklar olarak görerek, organizasyonel davranış ve değişim dinamiklerine dair içgörüler sağlar. Teknoloji çalışmalarında teori, teknolojik ilerlemelerin sosyal uygulamalardan nasıl etkilendiğini ve bu uygulamaları nasıl etkilediğini anlamaya yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte, teorisinin eleştirilenleri de yok değildir. Bazıları teorisinin soyut doğasına ve ampirik araştırmalar için kavramlarının işlevsel hale getirilmesinde karşılaşılan zorluklara dikkat çekmiştir. Eleştirilenler, Giddens'in zengin bir kavramsal çerçeve sunmasına rağmen, teorisinin yapı ve eylemin etkileşime girdiği mekanizma ve süreçleri tanımlamada özgüllükten yoksun olduğunu savunmaktadır. Bu eleştirilere rağmen, yapılaşma teorisi, bireysel eylemler ve toplumsal yapılar arasındaki karmaşık ilişkileri anlamak için işe yarar bir araç sağlayarak sosyolojiye önemli bir katkı olmaya devam etmektedir. İnsan eylemlerinin ve yapılarının sürekli diyalog halinde olduğu toplumsal yaşamın karşılıklı doğasını vurgulayarak, sosyal olguların daha derinlemesine anlaşılmasına olanak tanıyan kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Sonuç olarak, Anthony Giddens'in yapılaşma teorisi, sosyolojik teoride eylem ve yapı arasındaki boşluğu dolduran sofistike ve etkili bir çerçeve sunmaktadır. Sosyal pratiklerin ve yapıların birbirine bağımlı doğasını vurgulayarak, sosyal sistemleri ve dönüşümlerini analiz etmek için bütünsel bir yaklaşım sunar ve toplumsal dinamiklerin incelenmesinde önemli bir referans haline getirir.

Anahtar Kelimeler: Anthony Giddens, yapılaşma, eylem, yapı.

ABSTRACT

This paper examines the theory of complex structuration put forward by Anthony Giddens. This theory, which emerged as a groundbreaking framework in the late twentieth century, aims to reconcile the long-standing sociological debate between individual actions, the capacity of individuals to act independently, and social structures, the external forces that influence or constrain individual actions. Central to Giddens' theory is the concept of the "duality of structure", which suggests that social structures are not only external entities that influence human actions, but are also shaped by those actions. This duality suggests that structures are both the means and the end of the practices they recursively regulate. To further elaborate this interaction, Giddens introduces the concepts of rules and resources: rules are generalized procedures that guide actions, while resources are the means that enable or constrain those actions. Structuration theory emphasizes reflexivity, a critical aspect of human action in which individuals constantly monitor, rationalize and adjust their behavior in response to social life. This reflexivity facilitates the ongoing construction and reconstruction of social systems by enabling the dynamic interaction between action and structure. Giddens' theory has broad applications in several fields, including organizational theory and technology studies. In organizational theory, it provides insights into the dynamics of organizational behavior and change by viewing organizations as entities structured by human practices and with the power to enable and constrain those practices. In technology studies, the theory helps to understand how technological advances are influenced by and affect social practices. However, the theory is not without its critics. Some have pointed to the abstract nature of the theory and the difficulties in operationalizing its concepts for empirical research. Critics argue that although Giddens provides a rich conceptual framework, the theory lacks specificity in describing the mechanisms and processes through which structure and action interact. Despite these criticisms, structuration theory remains an important contribution to sociology, providing a useful tool for understanding the complex relationships between individual actions and social structures. By emphasizing the reciprocal nature of social life in which human actions and structures are in constant dialogue, it provides a comprehensive framework that allows for a deeper understanding of social phenomena. In conclusion, Anthony Giddens' structuration theory provides a sophisticated and influential framework that bridges the gap between action and structure in sociological theory. By emphasizing the interdependent nature of social practices and structures, it offers a holistic approach to analyzing social systems and their transformations, making it an important reference in the study of social dynamics.

Keywords: Anthony Giddens, structuration, action, structure.

PIERRE BOURDIEU VE SOSYOLOJİK YAKLAŞIMI: BİR KEŞİF

PIERRE BOURDIEU AND HIS SOCIOLOGICAL APPROACH: AN EXPLORATION

Osman METİN

Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü,
Afyonkarahisar, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0888-1485>

ÖZET

Bu çalışmada Pierre Bourdieu'nün sosyolojiye yaptığı önemli katkıların kapsamlı bir incelemesi sunulmakta ve Bourdieu'nün toplumsal yapılar ve iktidar dinamikleri konusundaki ayrıntılı anlayışı vurgulanmaktadır. Çalışma, Bourdieu'nün bireyin geçmişi tarafından şekillendirilen, çeşitli sosyal bağlamlardaki algılarını ve eylemlerini etkileyen içselleştirilmiş eğilimler olarak tanımladığı habitus kavramıyla başlayarak Bourdieu'nün teorik çerçevesini sistematik bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu kavram, sosyalleşmenin döngüsel doğasının ve toplumsal norm ve yapıların sürekliliğinin altını çizmektedir. Ayrıca, Bourdieu'nün ekonomik alanı aşarak kültürel, sosyal ve sembolik biçimleri de içeren genişletilmiş sermaye kavramı daha da derinlemesine incelenmektedir. Kültürel sermaye, detaylandırıldığı üzere, bireylere sosyal hiyerarşilerde rekabet avantajı sağlayan bilgi, beceri ve kültürel varlıkları kapsamaktadır. Sosyal sermaye, fayda için harekete geçirilebilecek ilişkiler ağını ifade ederken, sembolik sermaye prestij ve tanınma ile bağlantılıdır. Bourdieu'nün bu sermaye biçimlerine ilişkin analizi, toplumsal eşitsizliğin yeniden üretildiği ve yerleşik hale geldiği mekanizmaları aydınlatır. Bourdieu'nün analizinin merkezinde, sermaye üzerindeki mücadelelerin gerçekleştiği, kendi kuralları ve hiyerarşileri olan yapılandırılmış sosyal alanlar olarak tanımlanan alan kavramı yer alır. Habitusları ve sermayeleriyle donatılmış bireyler bu alanlarda gezinir ve başarıları sahip oldukları kaynaklara göre değişir. Bu kavram, sosyal hayatın doğasında var olan rekabetçi dinamikleri ve gücün sosyal yapıları şekillendirmedeki rolünü vurgulamaktadır. Çalışmada ayrıca Bourdieu'nün metodolojik katkılarını, özellikle de sosyoloğun çalıştığı sosyal dünya içindeki konumunu kabul eden refleksif bir sosyolojiyi savunması vurgulanmaktadır. Araştırmacının önyargılarının ve sosyal güçlerin bakış açıları üzerindeki etkisinin sürekli olarak incelenmesini gerektiren bu yaklaşım, Bourdieu'nün sosyal araştırmada öznel ve nesnel olan arasında köprü kurma çağrısının temelini oluşturmaktadır. İlave olarak Bourdieu'nün teorilerini uygulayarak, bu teorilerin özellikle eğitim ve sanat alanlarındaki eşitsizliği anlamaya yönelik derin etkilerini ortaya koymaktadır. Bourdieu'nün çerçevesi, eğitim sistemlerinin ve kültürel kurumların sınıf ayrımlarını ve sosyal hiyerarşileri nasıl sürdürdüğüne dair içgörüler sunmaktadır. Ayrıca, Bourdieu'nün çalışmaları güç ve direniş dinamiklerinin incelenebileceği bir araç sunarak marjinal grupların yerleşik toplumsal düzenlerde nasıl yol aldığına ve bu düzenlere nasıl meydan okuduğuna ışık tutmaktadır. Sonuç olarak, bu çalışmada, Bourdieu'nün sosyolojiye yaptığı kalıcı katkıların ayrıntılı bir açıklaması sunulmaktadır. Bourdieu'nün teorik ve metodolojik yenilikleri, özellikle de habitus, sermaye ve alan kavramları, toplumsal yaşamın karmaşıklığını ve toplumsal eşitsizliğin sürekliliğini analiz etmek için güçlü araçlar sunmaktadır. Bourdieu'nün çalışmaları, toplumdaki iktidar yapılarını anlamak ve eleştirmek isteyenler için önemli araçlar sunmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pierre Bourdieu, habitus, sermaye, alan.

ABSTRACT

This study presents a comprehensive review of Pierre Bourdieu's important contributions to sociology and highlights Bourdieu's detailed understanding of social structures and power dynamics. The study systematically lays out Bourdieu's theoretical framework, beginning with Bourdieu's concept of habitus, which he defines as internalized dispositions shaped by an individual's past that influence their perceptions and actions in various social contexts. This concept underlines the cyclical nature of socialization and the continuity of social norms and structures. Furthermore, Bourdieu's extended concept of capital, which transcends the economic sphere to include cultural, social and symbolic forms, is further explored. Cultural capital, as elaborated, encompasses knowledge, skills and cultural assets that give individuals a competitive advantage in social hierarchies. Social capital refers to the network of relationships that can be mobilized for benefit, while symbolic capital is linked to prestige and recognition. Bourdieu's analysis of these forms of capital illuminates the mechanisms through which social inequality is reproduced and entrenched. Central to Bourdieu's analysis is the concept of field, defined as structured social spaces with their own rules and hierarchies where struggles over capital take place. Individuals equipped with their habitus and capital navigate these spaces and their success depends on the resources they possess. This concept emphasizes the competitive dynamics inherent in social life and the role of power in shaping social structures. The paper also highlights Bourdieu's methodological contributions, particularly his advocacy of a reflexive sociology that acknowledges the position of the sociologist within the social world he studies. This approach, which requires a constant examination of the researcher's biases and the influence of social forces on perspectives, underpins Bourdieu's call for bridging the subjective and objective in social research. In addition, by applying Bourdieu's theories, it demonstrates their profound implications for understanding inequality, particularly in education and the arts. Bourdieu's framework offers insights into how educational systems and cultural institutions can perpetuate class distinctions and social hierarchies. Furthermore, Bourdieu's work provides a tool through which the dynamics of power and resistance can be examined, shedding light on how marginalized groups navigate and challenge established social orders. In conclusion, this study provides a detailed account of Bourdieu's enduring contributions to sociology. Bourdieu's theoretical and methodological innovations, especially his concepts of habitus, capital and field, offer powerful tools for analyzing the complexity of social life and the persistence of social inequality. Bourdieu's work continues to provide important tools for those who wish to understand and critique power structures in society.

Keywords: Pierre Bourdieu, habitus, capital, field.

MATEMATİK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKÂ

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN MATHEMATICS EDUCATION

Hüseyin ÖZKAYA

Yüksek Lisans Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri
Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi, Burdur, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9816-4200>

Onur SEVLİ

Doçent Doktor, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi,
Bilgisayar Mühendisliği, Burdur, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8933-8395>

ÖZET

Yapay zeka (YZ), son yıllarda önemli bir ivme kazanmış ve birçok sektörde büyük değişimlere yol açmıştır. YZ'nin ilk ipuçlarına 1940'lara kadar uzanmasına rağmen, günümüzde neredeyse her alanda yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Özellikle eğitim alanında, YZ'nin sunduğu yenilikler, öğretmenler ve öğrenciler için önemli fırsatlar yaratmaktadır. Temel alanların başında gelen matematik eğitimi, YZ'nin getirdiği yeniliklerin en belirgin şekilde hissedildiği alanlardan biridir. Matematik eğitiminde YZ'nin önemi, akıllı öğretim sistemleri, kişisel eğitim platformları ve otomatik değerlendirme araçları ile öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun bir öğrenme deneyimi sunmasından kaynaklanmaktadır. Bu teknolojiler, öğrencilerin kendi hızlarına ve öğrenme tarzlarına göre özelleştirilmiş içerikler sağlayarak daha etkili bir öğrenme süreci oluşturur. YZ, öğretmenlerin iş yükünü hafifletirken, öğrencilerin öğrenme performansını artırabilir. Bu araştırma, matematik eğitiminde YZ'nin rolünü ve neden önemli olduğunu incelerken, bu teknolojinin uygulamaları ve ilgili alanlardaki çalışmalar hakkında bilgiler sunmaktadır. İlgili alanda yapılan çalışmalar, YZ'nin matematik eğitimi üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. Özellikle, YZ'nin öğrencilerin zor ve karmaşık matematiksel problemleri çözmelerine yardımcı olarak, anında geri bildirim sağlaması ve matematiksel düşünme becerilerini geliştirmesi önemlidir. YZ tabanlı araçlar, öğrencilere problem çözme becerilerini geliştirmede ve matematiği daha erişilebilir hale getirmede yardımcı olabilir. Ancak YZ'nin eğitimde kullanımıyla ilgili dezavantajlar ve sınırlamalar da bulunmaktadır. Verilerin gizliliği ve güvenliği, algoritmik önyargılar ve YZ'nin eğitimde eşitsizlikleri artırma potansiyeli, dikkat edilmesi gereken bazı noktalardan biridir. YZ'nin eğitimi kişiselleştirmesi, bazı öğrencilerin avantajlı duruma geçmesine yol açabilir ve bu da fırsat eşitsizliklerine neden olabilir. Ayrıca, YZ'nin otomatik değerlendirme araçları, karmaşık insan yargılarını tam anlamıyla yakalayamayabilir, bu da hatalı değerlendirmelere yol açabilir. Bu araştırma, matematik eğitiminde YZ'nin avantajlarını ve dezavantajlarını ele alırken, ilgili alanlardaki çalışmaların ışığında sınırlılıkları ve sorunları da incelemektedir. YZ'nin matematik eğitimine entegrasyonu konusunda daha fazla çalışma ve dikkatli bir uygulama gerekmektedir. Gelecekteki araştırmaların, YZ'nin eğitimde nasıl daha etkili kullanılabileceğini ve öğretmenlerin bu teknolojileri en iyi nasıl kullanabileceğini araştırmaya devam etmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, matematik eğitiminde YZ'nin kullanımı, önemli fırsatlar sunarken, aynı zamanda bazı riskler ve zorluklar da içermektedir. YZ'nin eğitimdeki rolünü en iyi şekilde anlamak ve bu teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmak için daha fazla araştırmaya

ihtiyaç vardır. Bu araştırmanın, YZ'nin matematik eğitiminde kullanımını konusunda daha fazla farkındalık yaratacağı ve gelecekteki çalışmalara katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Matematik, Eğitim, Yapay zekâ

ABSTRACT

Artificial intelligence (AI) has gained significant momentum in recent years, leading to substantial transformations across many industries. While the first hints of AI date back to the 1940s, it is now utilized in almost every field. Particularly in education, the innovations offered by AI present significant opportunities for teachers and students. Among the fundamental areas where AI's impact is most noticeable is mathematics education. The importance of AI in mathematics education stems from its ability to deliver a personalized learning experience through intelligent tutoring systems, personalized learning platforms, and automated assessment tools. These technologies create a more effective learning process by tailoring content to students' individual paces and learning styles. AI can lighten teachers' workload while enhancing students' learning performance. This study examines the role of AI in mathematics education and why it is important, exploring the applications of this technology and reviewing related research in the field. Studies in this domain suggest that AI has positive effects on mathematics education. Specifically, AI's capacity to help students tackle difficult and complex mathematical problems by providing immediate feedback, as well as its ability to enhance mathematical thinking skills, is noteworthy. AI-based tools can assist students in developing problem-solving skills and make mathematics more accessible. However, there are also disadvantages and limitations associated with the use of AI in education. Concerns regarding data privacy and security, algorithmic biases, and the potential for AI to increase inequalities in education are among the key issues to be addressed. The personalization of education through AI might lead to some students gaining advantages over others, potentially exacerbating opportunities for inequity. Additionally, automated assessment tools might not fully capture the complexity of human judgment, leading to inaccurate evaluations. This study explores the advantages and disadvantages of AI in mathematics education while considering the limitations and challenges highlighted by related research. It is suggested that more research and careful implementation are required for the integration of AI into mathematics education. Future studies should focus on how AI can be used more effectively in education and how teachers can best leverage this technology. <In conclusion, the use of AI in mathematics education offers significant opportunities while also presenting risks and challenges. To fully understand AI's role in education and use this technology effectively, more research is needed. It is hoped that this study will raise greater awareness regarding the use of AI in mathematics education and contribute to future work in the field.

Keywords: Mathematics, Education, Artificial Intelligence

KIZILCIĞIN ANTIOKSİDAN ÖZELLİKLERİ VE ZARALI ETKİLERE KARŞI FAYDALARI

ANTIOXIDANT PROPERTIES OF CRANBERRY AND ITS BENEFITS AGAINST HARMFUL EFFECTS

Nesrin İÇLİ

Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü,
Kastamonu, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0617-0639>

ÖZET

Kızılcık (*Cornus mas L.*) yüzyıllardır insan sağlığı için kullanılan önemli besinlerden biridir. Kızılcık meyveleri biyolojik olarak insan beslenmesi için uygun bileşikler içerir ve büyük bir besin değerine sahip olup taze olarak tüketilebilir veya meyve suları, reçel ve marmelat olarak hazırlanabilir, tarhana yapımında kullanılabilir. Serbest radikaller reaktif oksijen türleri olup organizmadaki makro moleküllerle (nükleik asitler, lipidler, karbonhidratlar ve proteinler gibi) reaksiyona girerler ve DNA hasarı, kanser ve yaşlanmanın dahil olduğu çok sayıda zararlı etkiye neden olurlar. Serbest radikallerin etkilerini bertaraf eden sistemlere antioksidanlar adı verilmektedir. Bitkisel kaynakların antioksidanlar bakımından faydalı olduğu; meyve ve sebzelerin glutatyon, α -tokoferol (E vitamini), askorbik asit (C vitamini), karotenoidler, antosiyaninler, flavonoidler ve fenolik asitler gibi doğal antioksidanlar içerdiği bilinmektedir. Fenolik bileşiklerin, antosiyaninlerin antioksidan vitaminlerden daha etkili olduklarını gösteren birçok çalışma mevcuttur. Kızılcık fenolik bileşikleri içermesinin yanı sıra önemli bir antioksidan grubu olan antosiyaninlerden gelen kırmızıdan koyu kırmızıya kadar bir renge sahiptir. Yapılan araştırmaların sonuçları kızılcığın iyi bir doğal antioksidan kaynağı olduğunu ve serbest radikallerce oluşturulabilen lipit peroksidasyonu, arterosklerozis, kardiyovasküler hastalıklar, nörodejeneratif hastalıklar, katarakt, böbrek hasarları, enzimlerin inaktivasyonu ve aktivasyonu, bağışıklık sistemi bozukluğu, DNA hasarı, kanser ve yaşlanma gibi çok sayıda zararlı etkiyle savaşmakta kullanılabilecek fonksiyonel bir besin olarak kabul edilebileceğini göstermektedir. Bu nedenle bu literatür derleme çalışması kızılcığın tüketim yöntemleri, antioksidan özellikleri ve fayda sağladığı zararlı etkilere odaklanarak okuyucunun konu hakkındaki bilgi ve farkındalığını artırmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kızılcık, antioksidan, antosiyanin, fenolik bileşikler, oksidatif stres, toksisite.

ABSTRACT

Cranberry (*Cornus mas L.*) is one of the important foods used for human health for centuries. Cranberry fruits contain compounds that are biologically suitable for human nutrition and have a great nutritional value and can be consumed fresh or prepared as juices, jam and marmalade, or used in making tarhana. Free radicals are reactive oxygen species that react with macromolecules (such as nucleic acids, lipids, carbohydrates and proteins) in the organism and cause numerous harmful effects, including DNA damage, cancer and aging. Systems that eliminate the effects of free radicals are called antioxidants. Plant sources are beneficial in terms of antioxidants; It is known that fruits and vegetables contain natural antioxidants such as glutathione, α -tocopherol (vitamin E), ascorbic acid (vitamin C), carotenoids, anthocyanins, flavonoids and phenolic acids. There are many studies showing that phenolic compounds and anthocyanins are more effective than antioxidant vitamins. In addition to containing phenolic compounds, cranberries have a red to dark red color that comes from anthocyanins, an important antioxidant group. The results of the research show that cranberries are a good source of natural antioxidants and can be considered a functional food that can eliminate many harmful effects such as lipid peroxidation that can be caused by free radicals, arteriosclerosis, cardiovascular diseases, neurodegenerative diseases, cataracts, kidney damage, inactivation and activation of enzymes, immune system disorder, DNA damage, cancer and aging. Therefore, this literature review study aims to increase the reader's knowledge and awareness on the subject by focusing on the consumption methods of cranberry, its antioxidant properties and the harmful effects it helps to eliminate.

Keywords: Cranberry, antioxidant, anthocyanin, phenolic compounds, oxidative stress, toxicity.

ÜLKEMİZDE YAYGIN OLARAK TÜKETİLEN KURUYEMİŞLERDE ÜRETİM VE DEPOLAMA KOŞULLARI SEBEBİYLE BULUNABİLEN TOKSİK MADDELER

TOXIC SUBSTANCES THAT MAY BE FOUND IN NUTS, WIDELY CONSUMED IN
OUR COUNTRY DUE TO THEIR PRODUCTION AND STORAGE CONDITIONS

Nesrin İÇLİ

1Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik
Bölümü, Kastamonu, Türkiye.

1ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0617-0639>

ÖZET

Genellikle kurutulmuş tüketime sunulan meyvelere kuruyemiş denilmekte olup kuruyemişlerin hemen hepsi, yaş sebze ve meyvelerin kurutulması; bazıları ise kavrulması ile tüketime sunulmaktadır. Kuruyemiş üretimi ve tüketimi açısından ülkemiz dünyada önde gelen ülkeler içinde yer almaktadır. Ülkemizdeki kuruyemişçilik sektörü tarım sektöründen sağladığı ve sıklıkla tüketicilerin en çok tercih ettiği yer fıstığı, fındık, antep fıstığı, ceviz, badem, ay çekirdeği, nohut gibi hammaddeleri üretim sürecinde kullanmaktadır. Tüketiciler kuruyemişleri yalnız çıtırılık, lezzet ve aroma özellikleri sebebiyle değil, aynı zamanda kalp sağlığı açısından da birçok yararı bakımından tercih etmektedir. Doymuş yağ ve kolesterol düzeyi bakımından düşük içerikli bir diyetin parçası olarak Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi her gün yaklaşık 45 gram kabuklu kuruyemiş tüketilmesini tavsiye etmektedir. Kalp sağlığı açısından yararlı olmasının temel nedenlerinden biri kuruyemişlerin içerdiği yüksek miktardaki doymamış yağ asitleridir. Kuruyemişler sağladığı sağlık yararlarının yanında uygun koşullarda üretilmez ve saklanmaz ise sağlığa oldukça fazla zarar verebilecek zararlı toksik element ve maddeleri de içerebilmektedir. Tüketicilerin gıda güvenliği açısından bu konuda farkındalıklarının artırılması oldukça önemlidir. Bu nedenle bu derleme çalışmasında ülkemizde sevilerek en fazla tüketilen yer fıstığı, fındık, antep fıstığı, ceviz, badem, ay çekirdeği, leblebi gibi kuruyemişlerde uygun olmayan üretim ve işleme ile uygun olmayan koşullarda depolama gibi durumların etkisiyle bulunabilecek ağır metaller, mikotoksinler, akrilamid, polisiklik aromatik hidrokarbonlar gibi toksik maddeler hakkında literatürde bulunan çalışmaların sonuçları kullanılarak tüketiciyi bilinçlendirmek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kuruyemiş, akrilamid, mikotoksin, PAH, toksisite.

ABSTRACT

Fruits that are generally dried and offered for consumption are called nuts, and almost all nuts are dried fresh vegetables and fruits; Some of them are offered for consumption by roasting. Our country is among the leading countries in the world in terms of nut production and consumption. The nuts industry in our country uses raw materials such as peanuts, hazelnuts, pistachios, walnuts, almonds, sunflower seeds and chickpeas, which are obtained from the agricultural sector, in the production process and are frequently preferred by consumers. Consumers prefer nuts not only because of their crunchiness, taste and aroma, but also because of their many benefits for heart health. As part of a diet including low levels of saturated fat and cholesterol, the US Food and Drug Administration recommends consuming approximately 45 grams of nuts each day. One of the main reasons why nuts are beneficial for heart health is the high amount of unsaturated fatty acids they contain. In addition to the health benefits they provide, nuts may also contain harmful toxic elements and substances that can cause serious harm to health if they are not produced and stored under appropriate conditions. It is very important to raise consumers' awareness on this issue in terms of food safety. For this reason, in this review study, it is aimed to raise consumer awareness by using the results of studies in the literature about toxic substances such as polycyclic aromatic hydrocarbons, heavy metals, mycotoxins, acrylamide, polycyclic acids that may be found in nuts such as peanuts, hazelnuts, pistachios, walnuts, almonds, sunflower seeds and roasted chickpeas, which are the most popular and consumed foods in our country, due to improper production and processing and storage under inappropriate conditions.

Keywords: Nuts, acrylamide, mycotoxin, PAH, toxicity.

**EĞİTİM KALİTESİNİ İYİLEŞTİRMeye YÖNELİK İÇ PAYDAŞ
DEĞERLENDİRME Sİ KAPSAMINDA HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM
SÜRECİ İLE İLGİLİ YAŞADIKLARI SORUNLAR İLE GÖRÜŞ, ÖNERİ VE
BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ***

DETERMINING THE PROBLEMS EXPERIENCED BY NURSING STUDENTS
REGARDING THE EDUCATION PROCESS AND THEIR OPINIONS, SUGGESTIONS
AND EXPECTATIONS WITHIN THE SCOPE OF INTERNAL STAKEHOLDER
EVALUATION TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION*

Serap ALTUNTAŞ

Prof. Dr., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü,
Bandırma, Balıkesir, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7695-7736>

Esin YAMAÇ

Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü, Bandırma, Balıkesir, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-1825-2582>

Merve TUĞRAL

Lisans Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü, Bandırma, Balıkesir, TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-8781-8909>

*Bu çalışma TÜBİTAK 2209/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 2022 / 1 döneminde 1919B012204463 başvuru numarası ile desteklenmiştir.

ÖZET

Hemşirelik eğitiminin kalitesinin artırılması için kurumun iç paydaşı olan ve hem eğitim sisteminin önemli bir girdisi ve odak noktası, hem de çıktısını oluşturacak olan hemşirelik öğrencilerinin eğitim süreci ile ilgili yaşadıkları sorunların belirlenmesi ve görüş, öneri ve beklentilerinin alınması iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına önemli bir veri sağlayacak ve eğitim sürecinde hedeflere ulaşıp ulaşılamadığının da bir göstergesi olacaktır. Ayrıca hemşirelik öğrencilerinin dile getirdikleri sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmaları, eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerinin gelişmesini ve alınacak kararlarda etkili olmalarını sağlayacak ve eğitim kurumlarının başarısını arttıracaktır.

Bu araştırma bir kamu üniversitesine bağlı Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin hemşirelik bölümünde 2022-2023 eğitim öğretim yılında eğitim gören 2.,3. ve 4. sınıf öğrencilerinin eğitim gördükleri kurumda deneyimledikleri eğitim süreci ile ilgili yaşadıkları sorunlar ile görüş, öneri ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla 264 gönüllü öğrencinin katılımı ile tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış bir soru formu kullanılmıştır. Araştırma için etik kurul onayı ve resmi izinler alınmış ve veriler Aralık 2022 tarihinde sınıf ortamında yüz yüze

toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde katılımcıların verdikleri cevaplar başlıklar halinde sınıflandırılarak yüzde ve frekans dağılımı ile değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin en fazla fiziki alt yapının henüz tamamlanamamasından, idari personelden, öğrenci sayısının fazla olmasından ve uygulama alanlarının sınırlılıklarından kaynaklanan sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Buna yönelik olarak da ağırlıklı olarak fiziki alt yapının tamamlanmasına, uygulamaların artırılmasına ve idari personele yönelik problemlerin çözümüne yönelik önerilerde bulunmuşlardır.

Araştırma sonucu elde edilen bulgular doğrultusunda öğrenci beklentilerinin karşılanabilmesi ve memnuniyetinin artırılabilmesi için eğitim kurumu ve eğitim programı yöneticilerine öncelikli olarak;

- Fiziki alt yapının en kısa sürede tamamlanmasının sağlanması
- Öğrenci kontenjanlarının eğitim kurumunun kapasitesine uygun olacak şekilde düzenlenmesine yönelik önlemler alınması
- Uygulama imkanını artıracak girişimlerde bulunulması
- İdari personel sayısının artırılarak, iş yükünün azaltılması
- Öğretim elemanı- öğrenci iletişimini ve etkileşimini artıracak girişimlerde bulunulması
- Ders programları hazırlanırken öğrenci gereksinimlerinin de dikkate alınması
- Eğitime ek imkanların artırılması
- Öğretim elemanlarının ders ve sınıf yönetimi becerilerinin artırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim kalitesi, hemşirelik, hemşirelik öğrencileri, iç paydaş değerlendirmesi

*This study was supported by TÜBİTAK 2209/A University Students Research Projects Support Program with application number 1919B012204463 in the 2022 / 1 period.

ABSTRACT

In order to increase the quality of nursing education, determining the problems experienced by nursing students, who are internal stakeholders of the institution and who will constitute both an important input and focal point of the education system and its output, regarding the education process and receiving their opinions, suggestions and expectations will provide important data for improvement and development studies. It will also be an indicator of whether the goals have been achieved during the education process. In addition, offering solutions to the problems expressed by nursing students will enable them to develop their critical thinking and problem-solving skills and be effective in the decisions to be made, and will increase the success of educational institutions.

This research was conducted on the 2nd and 3rd students studying in the nursing department of the Faculty of Health Sciences of a public university in the 2022-2023 academic year. It was carried out in a descriptive and cross-sectional design with the participation of 264 volunteer students in order to determine the problems experienced by and 4th grade students regarding the educational process they experienced in the institution where they studied, and their opinions, suggestions and expectations. A semi-structured questionnaire prepared by the researchers was used to collect the data. Ethics committee approval and official permissions were obtained for the research, and the data was collected face to face in a classroom environment in December 2022. In evaluating the data, the answers given by the participants were classified under headings and evaluated with percentage and frequency distribution.

According to the results of the research, it was revealed that the students mostly experienced problems arising from the physical infrastructure not being completed yet, the administrative staff, the large number of students and the limitations of the application areas. To this end, they made suggestions mainly for completing the physical infrastructure, increasing the applications and solving the problems of the administrative staff.

In line with the findings obtained as a result of the research, in order to meet student expectations and increase satisfaction, educational institution and education program managers should primarily;

- Ensuring that the physical infrastructure is completed as soon as possible
- Taking measures to arrange student quotas in accordance with the capacity of the educational institution.
- Taking initiatives to increase the possibility of implementation
- Reducing the workload by increasing the number of administrative staff
- Taking initiatives to increase faculty-student communication and interaction
- Taking student needs into consideration when preparing course programs
- Increasing additional opportunities for education
- It may be recommended to increase the course and classroom management skills of faculty members.

Keywords: Education quality, internal stakeholder evaluation, nursing, nursing students

TÜRKİYE’DE BELEDİYELERİN İÇİN BENİMSENEN STRATEJİK PLANLAMA YAKLAŞIMININ STRATEJİK YÖNETİM EKOLLERİ PERSPEKTİFİNDEN İNCELENMESİ

ANALYSING THE STRATEGIC PLANNING APPROACH ADOPTED FOR
MUNICIPALITIES IN TÜRKİYE FROM THE PERSPECTIVE OF STRATEGIC
MANAGEMENT SCHOOLS

Kubilay ÇAKICI

Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Yerel Yönetimler, İstanbul, Türkiye

0000-0001-9674-2989

Burak Hamza ERYİĞİT

Doç.Dr., Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Yerel Yönetimler Bölümü,
İstanbul, Türkiye.

0000-0003-4113-6812

ÖZET

1950’li yıllar ilk olarak Stratejik planlamaya yönelik olarak gelecek tahmini için önceden düşünme döneminin başladığı dönem olmuştur. 1960-80 arasındaki dönem stratejik planlama anlayışı dönemi olarak görülmektedir. Söz konusu dönemde, geniş açıdan inceleme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Stratejik planlamanın pekiştiği dönem olarak değerlendirilmektedir. Stratejik planlama yaklaşımının ortaya çıkışı olarak literatürde bu dönemde yoğunlaşmaktadır. 1980-90 yılları arasında Neo-Fordist yaklaşımın getirmiş olduğu rekabete dayalı üretim modelinin stratejik altyapısını oluşturan ve işletmelerin birbirlerine üstünlük kurma stratejileri ürettiği rekabet stratejisi dönemi başlamıştır. 1990’lı yıllarda kültür ekolünün bakış açısında yer alan ve stratejik değerler perspektifinden gelişen “stratejik kültür” aşaması güç kazanmıştır. 1995’ten itibaren ise daha esnek bir yaklaşımın esas alındığı çekirdek yetkinlikler çevresinde gelişen stratejik yetkinlikler dönemi başlamıştır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, 1980’li yıllarda ortaya çıkan neoliberal politikaların getirdiği devletin küçültülmesi fikri, etkin ve verimli bir kamu yönetimi rejiminin geliştirilmesi için stratejik yönetim düşüncesi, sivil toplum kuruluşları ve devlet mekanizmaları tarafından benimsenmeye başlanmıştır. Bu düşünce yayılımı neticesinde ise etkili stratejiler geliştirme, uygulama ve sonuçların değerlendirilmesi döngüsüne farklı açılardan bakışlar getiren, stratejik yönetimi çeşitli perspektiflerden yorumlayan ekoller ortaya çıkmıştır. Stratejik yönetim okulları olarak adlandırılan bu farklı perspektifi ilk olarak Mintzberg 1998 yılında on okul altında sistematik hale getirmiştir. Bunlar; tasarım, planlama, konumlandırma, girişimcilik, bilişsel, öğrenme, (politik) güç, kültür, çevre ve şekilsel ekollerdir. Bu ekoller kuralcı model, tanımlayıcı model ve bütünleştirici model olmak üzere üç başlıkta ele alınmaktadır. Çalışmada yukarıda bahsi geçen on farklı stratejik yönetim okulunun, kuralcı model (tasarım, planlama ve konumlandırma) ve tanımlayıcı model (bilişsel, girişimci, öğrenme, politik, kültürel, çevresel) perspektifinden Türkiye’deki belediyelerin stratejik yönetim süreçlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda belediyeler için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan son rehber ve mevzuat hükümleriyle ekoller arasındaki ilişkiye dair bulgulara yer verilmektedir. Çalışmanın sonucu olarak Türkiye’de belediyelerim kuralcı modellere yakınlığı, buna bağlı ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Planlama, Stratejik Yönetim Okulları, Belediyeler ve Stratejik Planlama.

ABSTRACT

The 1950s was when the period of thinking in advance for future prediction for strategic planning started. The period between 1960-80 is considered the period of strategic planning understanding. In this period, the approach of analysing and evaluating from a broad perspective was adopted. It is considered the period when strategic planning was consolidated. The literature focuses on this period as the emergence of the strategic planning approach. Between 1980 and 1990, the period of competitive strategy, which formed the strategic infrastructure of the competitive production model brought by the neo-Fordist approach and in which enterprises produced strategies to establish superiority over each other, began. In the 1990s, the "strategic culture" phase, located in the culture school's perspective and developed from the perspective of strategic values, gained strength. From 1995 onwards, the era of strategic competencies, which developed around core competencies based on a more flexible approach, began. It should also be noted that the idea of downsizing the state brought about by the neoliberal policies that emerged in the 1980s and the idea of strategic management for the development of an effective and efficient public administration regime began to be adopted by non-governmental organisations and state mechanisms. As a result of this diffusion of thought, strategic management has been interpreted from various perspectives, bringing different perspectives to the cycle of developing effective strategies, implementing them and evaluating the results. These different perspectives, called schools of strategic management, were first systematised by Mintzberg in 1998 under ten schools. These are design, planning, positioning, entrepreneurial, cognitive, learning, (political) power, culture, environment and formal schools. These schools are discussed under three headings: prescriptive model, descriptive model and integrative model. This study aims to evaluate the strategic management processes of municipalities in Turkey from the perspective of the prescriptive model (design, planning and positioning) and the descriptive model (cognitive, entrepreneurial, learning, political, cultural, and environmental) of the ten different strategic management schools mentioned above. In this direction, findings on the relationship between the schools and the latest guidelines and legislative provisions prepared by the Presidency of Strategy and Budget for municipalities are included. As a result of the study, the closeness of municipalities in Türkiye to prescriptive models, the problems arising from this, and suggestions for solutions are emphasised.

Keywords: Strategic Planning, Strategic Planning Schools, Municipalities and Strategic Planning.

CROHN HASTALARINDA FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİNİN İNFLAMATUAR BELİRTEÇLER VE DENGE İLE İLİŞKİSİ

RELATIONSHIP OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL WITH INFLAMMATORY MARKERS AND BALANCE IN CROHN'S PATIENTS

Süleyman PAK

İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, Saç Bakım ve Güzellik Hizmetleri Bölümü, İstanbul.

Neslişah GÜN

Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Kırklareli.

ÖZET

Amaç: Crohn hastalığı, gastrointestinal sistemi etkileyen kronik inflamatuvar bir hastalıktır. Bu çalışmanın amacı Crohn hastalarında fiziksel aktivite düzeyi ile inflamatuvar belirteçler ve denge arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Gereç ve yöntem: Çalışmaya Ha Eğitim ve Araştırma Hastanesi Gastroenteroloji Bölümü'nde takip edilen 55 kadın, 92 erkek olmak üzere toplam 146 (yaş:33.93±5,82) crohn hastası dahil edildi. Hastaların fiziksel aktivite düzeyleri Uluslararası Fiziksel Aktivite Düzeyi Anketi-kısa form ile, dengeleri ise zamanlı kalk ve yürü testi ile değerlendirildi. İnflamatuvar belirteç değerlendirilmesi kapsamında hastane sisteminden hastaların C-Reaktif Protein (CRP), eritrosit sedimentasyon oranı (ERS) ve beyaz kan hücresi (WBC) değerleri alındı.

Bulgular: Fiziksel aktivite düzeyi ile inflamatuvar belirteçler (CRP, ERS ve WBC) arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı ($p > 0.05$). Bununla birlikte, fiziksel aktivite düzeyi ile denge arasında negatif yönde anlamlı ilişki bulundu ($r = -.24$, $p < 0.05$). İnflamatuvar belirteçler ile denge arasında ise anlamlı bir ilişki yoktu ($p > 0.05$).

Sonuç: Crohn hastalarında düşük fiziksel aktivite düzeyi daha zayıf denge ile ilişkilidir. Dengeyi iyileştirmek ve potansiyel olarak düşme riskini azaltmak için Crohn hastalarında fiziksel aktivite teşvik edilmelidir. Bu ilişkinin altında yatan potansiyel mekanizmaları araştırmak için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar kelimeler: Crohn hastalığı, fiziksel aktivite, inflamasyon, denge

ABSTRACT

Objective: Crohn's disease is a chronic inflammatory disease that affects the gastrointestinal system. The aim of this study was to investigate the relationship between physical activity level and inflammatory markers, as well as balance, in Crohn's patients.

Methods: A total of 146 (age: 33.93 ± 5.82) crohn's patients, 55 female and 92 male, followed in the Gastroenterology Department of Haseki Training and Research Hospital were included in the study. The physical activity levels of the patients were evaluated with the International Physical Activity Level Questionnaire-short form, and their balance was evaluated with the timed up and go test. Within the scope of inflammatory marker evaluation, C-Reactive Protein (CRP), erythrocyte sedimentation rate (ERS) and white blood cell (WBC) values were obtained from the hospital system.

Results: There was no significant correlation between physical activity level and inflammatory markers (CRP, ESR, and WBC) ($p > 0.05$). However, a significant negative relationship was found between physical activity level and balance ($r = -0.24$, $p < 0.05$), indicating that lower physical activity levels were associated with poorer balance. There was no significant relationship between inflammatory markers and balance ($p > 0.05$).

Conclusion: Low physical activity level in Crohn's patients is associated with poorer balance. Promoting physical activity in Crohn's patients is important to improve balance and potentially reduce the risk of falls. Further research is needed to investigate the potential mechanisms underlying this relationship.

Keywords: Crohn's disease, physical activity, inflammation, balance

TÜRKİYE’DE DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE GELECEĞE YÖNELİK STRATEJİLER DIGITAL TRANSFORMATION IN TURKEY AND FUTURE STRATEGIES

Ecem KÖSE

Süleyman Demirel Üniversitesi,

ORCID: 0000000301987402

Doç. Dr. Çiğdem AKMAN

Süleyman Demirel Üniversitesi,

ORCID:0000-0002-1936-6884

ÖZET

İnsanların var oluşundan günümüze değin toplumlar sürekli değışen ve gelişen dinamik bir yapıya sahip olmuşlardır. Sanayi devrimi ile birlikte başlayan değışim ve dönüşüm hız kesmeden devam etmektedir. Özellikle 1980 sonrası dünyadaki küreselleşme ve liberalleşme dalgası ile birlikte üretim biçimi ve toplumsal yaşam biçimi mutasyona uğramıştır. İki binli yıllara gelindiğinde otomasyon ve bilgisayarlar üretimde hızla yayılmıştır. Bu zaman zarfında internetin ortaya çıkması bir dönüm noktası olmuş ve bundan sonraki gelişmelerin daha hızlı yayılmasına ve uygulanmasına da ivme kazandırmıştır.

İnternetin kullanım biçimi ve amacı zaman içerisinde farklılaşmıştır. İnternet vatandaşlar tarafından günlük kullanımının yanı sıra merkezi ve yerel yönetimlerin vatandaşların ihtiyaçlarına cevap vermek ve aynı zamanda hizmet kalitelerini arttırmak adına zorunlu bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu gelişmeler “Dijital Çağ”ın başlamasına neden olmuştur. Ülkeler de bu gelişmeler kapsamında gelecek vizyonlarına ve stratejilerine dijital teknolojileri öğrenme, geliştirme ve kullanma konularını eklemek zorunda kalmışlardır. Özellikle dünyada yaşanan pandemi sonrasında dijitalleşme, her zamankinden daha fazla küreselleşen ve dijitalleşen post-modern bir toplumda devlet kurumlarının hizmet sunum yöntemlerini, vatandaşların yaşam biçimini ve çalışanların iş organizasyonuna ilişkin temel varsayımları kökten değiştirmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi bu değışime kayıtsız kalması mümkün olmayan Türkiye’de de dijital gelişmeler ile ilgili önemli adımlar atılmıştır.

Bu çalışmanın amacı da, hızla değışen ve gelişen “dijitalleşme” ile ilgili Türkiye’nin nasıl bir politika izlediğini ortaya koymaktır. Çalışmada Türkiye’nin dijitalleşmeye uyum çerçevesinde attığı adımlar incelenmiştir. Bu kapsamda Kalkınma Planları (1963-2023), Cumhurbaşkanlığı Hükümet Programları, Dijital Dönüşüm Ofisinin proje ve faaliyetleri ile diğer belgeler ele alınmıştır. Doküman analizi ve literatür taraması yöntemlerinden istifade edilen çalışmada ayrıca son üç kalkınma planı ile Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021-2025)’nin kavram frekansları Nvivo programına aktarılmıştır. Bu sayede yıllar içerisinde dijital dönüşüme verilen önem tespit edilmek istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Dijital Dönüşüm, Strateji, Türkiye.

ABSTRACT

From the existence of humans until today, societies have had a dynamic structure that is constantly changing and developing. The change and transformation that started with the industrial revolution continues unabated. Especially with the wave of globalization and liberalization in the world after 1980, the mode of production and the way of social life have mutated. In the 2000s, automation and computers spread rapidly in production. During this time, the emergence of the internet was a turning point and accelerated the faster spread and implementation of subsequent developments.

The way the internet is used and its purpose has changed over time. In addition to the daily use of the internet by citizens, it has become a mandatory need for central and local governments to meet the needs of citizens and at the same time increase their service quality. These developments have led to the beginning of the "Digital Age". Within the scope of these developments, countries have had to add learning, development and use of digital technologies to their future visions and strategies. Especially after the pandemic experienced in the world, digitalization has radically changed the service delivery methods of government institutions, the lifestyle of citizens and the basic assumptions regarding the work organization of employees in a post-modern society that is more globalized and digitalized than ever before. Important steps have been taken regarding digital developments in Turkey, which cannot remain indifferent to this change, as is the case all over the world.

The aim of this study is to reveal what kind of policy Turkey follows regarding the rapidly changing and developing "digitalization". In the study, the steps taken by Turkey within the framework of adaptation to digitalization were examined. In this context, Development Plans (1963-2023), Presidential Government Programs, projects and activities of the Digital Transformation Office and other documents were discussed. In the study, which utilized document analysis and literature review methods, the concept frequencies of the last three development plans and the National Artificial Intelligence Strategy (2021-2025) were transferred to the Nvivo program. In this way, it was aimed to determine the importance given to digital transformation over the years.

Key Words: Digitalization, Digital Transformation, Strategy, Türkiye.

IN VITRO VALIDATION OF QUERCETIN AGAINST AEROMONAS HYDROPHILA

Mahendra Kumar Savita

Vinay Dwivedi

Prachi Srivastava

Amity Institute of Biotechnology, Amity University, Uttar Pradesh, Lucknow Campus.
227105

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur-208020, Uttar Pradesh

ABSTRACT

This research paper explores the efficacy of quercetin, a natural flavonoid, against *Aeromonas hydrophila*, a notorious aquatic pathogen known to cause infections in both aquatic animals and humans. The study investigates the antimicrobial potential of quercetin through in vitro experiments, aiming to contribute to the development of alternative therapies against *A. hydrophila* infections.

Keywords: *Aeromonas hydrophila*, quercetin, antimicrobial activity, minimum inhibitory concentration, minimum bactericidal concentration, time-kill assay, alternative therapy

ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF CURRY LEAVES EXTRACT AGAINST GRAM-POSITIVE AND GRAM-NEGATIVE PATHOGENS: AN IN VITRO INVESTIGATION

Mansi

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

This study investigates the antimicrobial activity of curry leaves (*Murraya koenigii*) extract against both Gram-positive and Gram-negative pathogens through an in vitro approach. The methodological framework involved the extraction of bioactive compounds from fresh curry leaves using a solvent extraction technique. Subsequently, the antimicrobial potential of the extract was evaluated against a panel of bacterial strains including Gram-positive (e.g., *Staphylococcus aureus*) and Gram-negative (e.g., *Escherichia coli*) pathogens using agar well diffusion assay. Results revealed significant inhibitory effects of the curry leaves extract against all tested bacterial strains. Particularly noteworthy was its pronounced activity against Gram-positive bacteria, where zones of inhibition ranged from 12 to 20 mm in diameter. Moreover, the extract exhibited moderate activity against Gram-negative bacteria, with zones of inhibition ranging from 8 to 15 mm. Statistical analysis indicated a significant difference ($p < 0.05$) in the antimicrobial activity between the curry leaves extract and the control (solvent). These findings underscore the potential of curry leaves as a source of natural antimicrobial agents, warranting further investigation into the identification and characterization of bioactive compounds responsible for this activity. This study contributes to the growing body of research on natural antimicrobial agents and highlights the therapeutic potential of curry leaves in combating bacterial infections.

Keywords: *Murraya koenigii*, antimicrobial activity, gram negative, gram positive, bioactive compounds.

ORGANIZATION OF TURKIC STATES: POLITICAL, DEFENSE COOPERATION AND ECONOMIC POTENTIALS

SIYASİ, SAVUNMA İŞ BİRLİĞİ VE EKONOMİK POTANSİYELLERİ AÇISINDAN
TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI

Master Thesis Nazlimkhan ABDIJABBAROVA

Ankara Yıldırım Beyazıt University (Türkiye)

Supervisor

Assoc. Prof. Dr. Merve Seren YEŞİLTAŞ

Ankara Yıldırım Beyazıt University (Türkiye)

ABSTRACT

The geopolitical positions of Turkish states have drawn the attention of regional and global actors throughout history and up to the present day. The importance and influence of the Turkic world are increasing with each passing day. In light of this potential, the desire to deepen cooperation opportunities among Turkic states has led to the establishment of Organization of Turkic States (OTS). The OTS is becoming an increasingly influential strategic alliance in the Eurasian region. The OTS is a significant regional organization for the Turkish world. The purpose of this thesis is to present a comprehensive picture of the reasons, current status, capabilities and future functionality of OTS, which forms the basis for its establishment. To achieve this objective, three different dimensions are focused on: economic, political and defense cooperation. The first meeting of the OTS was about economic and trade cooperation. Later, it shifted to different areas of cooperation such as culture, technology, education and transportation. By being an important actor, the OTS can become a more institutionalized organization and present itself as an ambitious player in the new world order. The research has been used the qualitative deductive research method and descriptive analysis technique.

Keywords: Organization of Turkish States, Political Potential, Military Potential, Economic Potential

ÖZET

Türk devletlerinin jeopolitik konumları günümüze kadar tarih boyunca bölgesel ve küresel aktörlerin dikkatini çekmektedir. Türk dünyasının önemi ve etkisi her geçen gün artmaktadır. Dünya devletleri, Avrupa Birliği, Avrasya Ekonomik Birliği, Şanghay İşbirliği Örgütü gibi örgütler aracılığıyla devletler çıkarlarını en üst düzeye çıkarmaya çalışmaktadır. Bu durum ışığında, Türk devletleri arasındaki iş birliği olanaklarının değerlendirilmesi isteği, Türk Devletleri Teşkilatı'nın (Organization of Turkic States - OTS) kurulmasına yol açmıştır. OTS, Avrasya bölgesinde stratejik olarak artan bir ittifak haline gelmektedir. OTS, Türk dünyası için önemli bir bölgesel organizasyondur. Bu tez OTS'nin politik, ekonomik ve askeri potansiyelini vurgulamaktadır. Bu tezin amacı, Türkçe konuşan devletlerin siyasi, askeri ve ekonomik alanlarda işbirliği yaparak bölgede önemli bir aktör haline gelip gelebileceklerini veya sembolik bir rol üstlenip üstlenemeyeceklerini tartışmaktır. OTS önemli bir aktör olarak daha kurumsallaşmış bir organizasyon haline gelebilir ve kendisini yeni dünya düzeninde iddialı bir oyuncu olarak sunabilir. Araştırmada nitel tümdengelimli araştırma yöntemi ve betimsel analiz tekniği kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Siyasi Potansiyel, Askeri Potansiyel, Ekonomik Potansiyel

MEDICAL TOURISM IN ALBANIA

Mimoza KOTOLLAKU

Aleksandër Xhuvani University (Albania)

Erinda BIBA

Aleksandër Xhuvani University (Albania)

ABSTRACT

Tourism is one of the largest, most profitable and most dynamic sectors of the world economy. Medical tourism as part of tourism as a whole has seen an increase all over the world. People are traveling from their countries to get medical treatment at a much lower cost and in a much shorter time than in their own countries. Even in Albania, medical tourism has identified an increasing number of foreigners looking for medical clinics for hair transplantation. Hair transplantation has become a popular treatment for many people suffering from hair loss. In Albania, hair transplantation has gained popularity over time and there are many clinics that offer this procedure. This study explores the factors that attract foreign tourists to benefit from hair transplant medical services in Albania. For data collection, 100 questionnaires addressed to medical tourists are used, in the form of an interview as a structured conversation, where the medical assistant asks questions and the medical tourist gives answers, during the period January-March 2024. Through the descriptive analysis, we obtained an overview of the characteristics of the sample under study according to the data of the structured questionnaire, respectively: the first part (socio-demographic characteristics), the second part (medical factors), (price, quality, promotion, of medical services), (opinions on tourism in Albania). One of the main strengths of this study is the focus on medical tourism, which has been studied very little in Albania. In conclusion, Albania is already a favorite destination for many tourists who can receive the necessary medical care while also creating unforgettable memories.

Keywords: medical tourism, medical tourist, hair transplantation, medical services, tourist attraction, tourist behavior, economic impact.

DEVELOPING UNIVERSAL VACCINES TARGETING MULTIPLE STRAINS OF BACTERIA AND VIRUSES

Megha Verma

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

The development of universal vaccines capable of targeting multiple strains of bacteria and viruses has emerged as a promising approach to combat infectious diseases with high variability and antigenic diversity. Traditional vaccines typically target specific strains or serotypes, requiring frequent updates to match the circulating pathogens. However, the emergence of new variants and the potential for antigenic drift pose significant challenges to the effectiveness of conventional vaccination strategies. In response, researchers have intensified efforts to develop universal vaccines capable of providing broad-spectrum protection against diverse strains and subtypes of pathogens. This review provides an overview of the current landscape of universal vaccine development targeting multiple strains of bacteria and viruses. We discuss various approaches employed in the design and development of these vaccines, including conserved antigen targeting, structural-based antigen design, and immune-modulatory strategies. Conserved antigen targeting involves identifying and targeting regions of pathogens that are highly conserved among different strains or species, thereby eliciting cross-reactive immune responses. Structural-based antigen design utilizes knowledge of pathogen structure to engineer antigens that induce broadly neutralizing antibodies capable of recognizing multiple variants. Immune-modulatory strategies aim to enhance vaccine efficacy by modulating the host immune response to achieve broad-spectrum protection. Furthermore, we highlight recent advancements and challenges in the development of universal vaccines targeting prominent pathogens such as influenza viruses, human immunodeficiency virus (HIV), and bacterial pathogens including *Streptococcus pneumoniae* and *Neisseria meningitidis*. Additionally, we discuss the potential implications of universal vaccines for global health, including their role in pandemic preparedness, vaccine stockpiling, and reducing the burden of infectious diseases in resource-limited settings.

Keywords: Broad-spectrum protection, conserved antigens, antigenic diversity, vaccine design, influenza viruses, HIV, *Streptococcus pneumoniae*.

KRİTİK TÜFEK PARÇALARINA UYGULANAN ISIL İŞLEM PARAMETRELERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF HEAT TREATMENT PARAMETERS APPLIED TO CRITICAL SHOTGUN PARTS

Mehtap KUZU

Süleyman Demirel Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği, Isparta,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7762-4407>

ÖZET

Bu çalışmada yivsiz av ve spor tüfeklerinde kullanılan ve mekanizmanın çalışmasında kritik rol oynayan bazı silah parçalarında kullanılan AISI 8620 (20NiCrMo2-2) malzemesinin mekanik özelliklerinin ısıtılarak iyileştirilmesi amaçlanmıştır. Isıtılarak yapılırken uygulanan işlem parametrelerinde yapılacak yanlış seçimler kritik parçalarda erken hasara neden olduğundan optimum ısıtılarak işlem parametrelerinin belirlenmesi, parçaların ve dolayısıyla tüfeklerin kullanım ömrü üzerinde doğrudan etkilidir. Av tüfeklerinde kullanılan sıcaklık ve basınca maruz kalan kritik parçalarda malzemenin uygun olmayan mikro yapısı ve uygulanan ısıtılarak işlemlerin optimize edilmemiş olmasından kaynaklanan hasarlar meydana gelebilmektedir. Bu çalışmada pratikte karşılaşılan, imal edilmiş ve montajı yapılmış parçaların kullanımları esnasında kırılarak hasara uğraması gibi sorunlar ele alınmış ve bu hataların önüne geçilmesi için uygulanacak ısıtılarak işlemin optimizasyonuna çalışılmıştır. AISI 8620 malzemesinin seçilen parçaya göre kullanım yerine uygun mekanik özelliklere ulaşabilmesi için optimum ısıtılarak işlem parametrelerinin belirlenmesi amaçlanarak farklı ısıtılarak işlem parametreleri seçilmiştir. Yapılan çalışmalar için talaşlı imalatla üretilen numunelere ve parçalara, belirlenen ısıtılarak işlemler yapılmış olup av tüfeklerinde kullanılan bu mekanik parçanın, dinamik yükler altında davranışlarını incelemek, yorulma dayanımını artırmak, malzemenin mekanik ve mikro yapı özelliklerini geliştirmek üzere deneyler yapılmıştır. Seçilen parametreler numunelere ve silah parçalarına uygulanarak tahribatlı muayene yöntemleri ile elde edilen veriler karşılaştırılmıştır. Çalışmada hazırlanan standart numuneler, ısıtılarak işlemlili ve ısıtılarak işlemsiz olarak sertlik ölçümü, çentik darbe ve çekme deneyleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin karşılaştırılmasıyla optimum ısıtılarak işlem parametreleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre kritik parça olarak belirlenen deney numunelerine en uygun ısıtılarak işlem parametreleri belirlenerek optimizasyonu sağlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çelik, AISI 8620, çentik darbe testi, ısıtılarak işlem, çekme testi, tüfek

ABSTRACT

In this study, it is aimed to improve the mechanical properties of AISI 8620 (20NiCrMo2-2) which is used in some shotgun parts and plays a critical role in the operation of the mechanism, by applying heat treatment. Since the wrong choices in the process parameters applied during heat treatment cause premature damage to critical parts, determining the optimum heat treatment parameters has a direct impact on the service life of the parts and therefore the shotguns. Critical parts used in shotguns that are exposed to temperature and pressure may be damaged due to the inappropriate microstructure of the material and the non-optimized heat treatments. In this study, the problems encountered in practice, such as the failure and damage of manufactured and assembled parts, are discussed and the optimization of the heat treatment to be applied to prevent these failures is attempted. Different heat treatment parameters were determined in order to achieve the optimum heat treatment parameters for the AISI 8620 to reach the mechanical properties suitable for the place of use according to the selected part. Specimens and parts were subjected to heat treatments and experiments were carried out to examine the behavior of this part under dynamic loads, to increase fatigue strength, to improve the mechanical and microstructure properties of the material. The selected parameters were applied to the samples and shotgun parts and the data obtained by destructive testing methods were compared. Hardness measurement, notch impact and tensile tests were carried out on standard samples prepared in the study, with and without heat treatment. Optimum heat treatment parameters were determined by comparing the obtained data. According to the results obtained; optimization was tried to be achieved by determining the most suitable heat treatment parameters for the test specimens.

Keywords: Steel, AISI 8620, notch impact test, heat treatment, tensile test, shotgun

META-ANALYSIS OF EPILEPSY-ASSOCIATED CARDIAC ABNORMALITIES

Bismillah Iftikhar

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Sumbal Imran

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Asifa Javaid

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Saim Naseer

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

Dr. Rizwana Raheel

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan / Lahore college for Women University ,
Lahore , Pakistan

Dr. Lubna Shakir

Hajvery University , Euro campus,Lahore , Pakistan

ABSTRACT

Epilepsy, impacting over 50 million individuals globally, poses a substantial risk of sudden unexpected death, with SUDEP. Notably, a history of epilepsy is associated with a 21% incidence of heart disease, significantly higher than the 12% observed in those without epilepsy. Heart disease is 2.4 times more prevalent among epilepsy patients aged 18-44 years, reaching 25.6% compared to 11.5% in those without epilepsy. Research into the "Epileptic Heart" syndrome reveals structural and autonomic changes in the heart linked to chronic epilepsy, leading to increased susceptibility to fatal arrhythmias. Studies using electrocardiography (ECG) and heart rate variability (HRV) assessments have identified significant abnormalities, including elevated QTc and QTd values, particularly among refractory epilepsy patients, suggesting heightened SUDEP risk in this subgroup. Autonomic dysfunction, characterized by sympathetic overactivity, has been implicated in cardiac fibrosis and arrhythmogenesis, contributing to cardiovascular complications in epilepsy.

The concept of an "ictal-Heart Syndrome" is supported by data showing that nearly 9% of epilepsy patients experience cardiovascular events (CVEs) within 30 days following ictal episodes, with rates varying across age groups. Those who suffer early CVEs face elevated long-term risks of hospitalization and mortality compared to individuals without epilepsy-related CVEs. Moreover, individuals with epilepsy have a 2-3 times higher risk of premature death, with SUDEP accounting for 2-18% of epilepsy-related deaths. The integration of routine cardiac evaluations, including resting 12-lead EKG and ambulatory EKG patch recording, into epilepsy management is crucial for detecting and managing cardiac issues associated with seizures. This multidisciplinary approach aims to optimize outcomes and reduce premature mortality by addressing cardiac comorbidities in epilepsy patients. These findings underscore the urgent need for comprehensive care strategies tailored to mitigate cardiovascular risks and improve long-term prognosis in this vulnerable population.



MINGOCVIR
DEVLET
UNIVERSITETI



AZƏRBAYCAN
TEKNOLOGIYA
UNIVERSITETİ

Keywords: Epilepsy, SUDEP, Cardiovascular disease, Ictal-Heart Syndrome, Autonomic dysfunction, Sudden cardiac death, Electrocardiography (ECG), Heart rate variability (HRV), Cardiac evaluation, Multidisciplinary care.

HAMİLELİK GÜNÜNÜN BELİRLENMESİNDE RAMAN SPEKTROSKOPİSİ TEMELLİ YAPAY ZEKÂ YÖNTEMLERİNİN POTANSİYELİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATING THE POTENTIAL OF RAMAN SPECTROSCOPY-BASED
ARTIFICIAL INTELLIGENCE METHODS IN DETERMINING THE DATE OF
PREGNANCY

Metin TEKİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi
Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü, Karaman, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2989-5952>

Cemaleddin ŞİMŞEK

Dr. Öğretim Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Elektrik-
Elektronik Mühendisliği Bölümü, Karaman, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0888-052X>

Selim BÜYÜKKURT

Profesör, Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı,
Adana, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0572-254X>

Mustafa ÜNAL

Doçent Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Biyomühendislik
Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9518-8952>

ÖZET

Erken doğum, çocukluk ve yenidoğan dönemi ölümlerinde önemli bir etkidir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre 2020'de 2,4 milyon yeni doğan, erken doğum nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Bu oran, 5 yaş altı ölümlerin %47'sine karşılık gelmektedir. Erken doğum, uzun vadeli sağlık etkilerine sahiptir ve doğru müdahaleler için hassas bir teşhis gerektirir. Gelişen teknoloji ile, yapay zekâ erken doğumu tahmin etmede umut vadetmektedir. Yapay zekâ, büyük veri kümelerini analiz ederek erken doğum riskini belirleme ve olası komplikasyonları öngörme potansiyeline sahiptir. Ancak, mevcut yöntemlerin doğruluğu tam olarak sağlanamamaktadır ve yapay zekâ yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Erken doğumun tespiti için öncelikle serviks dokunun biyokimyasal değişikliklerini göz önüne alarak serviks dokunun hamileliğinin kaçınıcı gününde olduğunu tespit etmek gerekmektedir. Sonrasında serviks dokusundaki beklenmedik hızlı değişiklikler göz önüne alınarak erken doğumun tespiti yapılabilme potansiyeline sahiptir.

Bu çalışmanın amacı, normal hamilelik sürecinde serviks dokusundaki biyokimyasal değişiklikleri göz önüne alarak hamileliğin kaçınıcı gününde olduğunu tespit etmektir. Bu çalışmada raman spektroskopisi ile elde edilen veriler, yapay zekâ algoritmaları kullanılarak analiz edilerek serviks dokunun hamileliğin hangi gününe ait olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Hamileliğin farklı günlerinde olan toplamda 50 sıçan üzerinde yapılan ex vivo deneylerde, her bir sıçan Raman spektrumları serviks dokusunun farklı noktalarından toplanmıştır. Elde edilen veriler, yapay sinir ağı kullanılarak serviks dokusunun biyokimyasal içeriğindeki değişiklikler göz önüne alınarak hamileliğin son dönemimdeki sıçanların gebelik günleri tespit edilmesinde kullanılmıştır.

Bu çalışma, hamileliğin normal seyrinde ilerleyip ilerlemediğini belirleyerek, erken doğum riski olan gebelere daha erken tanı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu sonuca ulaşmak için çeşitli yöntemler denenmiş ve en başarılı yöntem olarak Yapay Sinir Ağı (ANN) yöntemi belirlenmiştir. Yapay zekâ desteği ile serviks dokusunun biyokimyasal değişiklikleri göz önüne alınarak, hamileliğin kaçınıcı gününde olduğu yüzde 78.37 başarı ile tespit edilmiştir. Çalışma, hamilelik sürecindeki değişikliklerin erken doğum teşhisi için potansiyel bir gösterge olabileceğini göstermektedir. Gelecekte bu tarz yapay zekâ modelleri kullanarak serviks dokusundaki beklenmedik hızlı biyokimyasal değişiklikler göz önüne alınarak, erken doğum tespiti yapılabileceği ve erken doğum riskin daha hızlı ve etkili bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanıyabileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken doğum, yapay zekâ, yapay sinir ağları, Raman spektroskopisi, Serviks Doku

ABSTRACT

Preterm birth represents a significant contributor to child and neonatal mortality worldwide. In 2020, the World Health Organization reported that 2.4 million newborns died due to preterm birth, accounting for 47% of all under-5 deaths. Given the long-term health implications associated with preterm birth, accurate diagnosis and intervention are crucial. With the advent of technological advancements, artificial intelligence (AI) holds promise in predicting preterm birth by analyzing extensive datasets to identify risks and anticipate complications. Nevertheless, the accuracy of current methodologies remains uncertain. Consequently, further improvements are necessary. The detection of preterm birth begins with the determination of gestational age, which considers biochemical changes in cervical tissue. This is followed by the identification of preterm labor, which occurs through unexpected rapid changes in cervical tissue. The objective of this study is to identify the gestation in ex vivo experiments involving 50 rats at various stages of pregnancy, Raman spectra were collected from different cervical tissue points per rat. The objective of this study is to determine an early diagnosis of preterm delivery risk to pregnant women by monitoring the normal progression of pregnancy. A variety of methodologies were investigated, with the artificial neural network (ANN) approach emerging as the most efficacious. Artificial neural network analysis was employed to determine late pregnancy rat gestation days, factoring in cervical tissue biochemical content changes. The study revealed that AI-driven analysis of biochemical changes in rat cervical tissue accurately determined pregnancy days with an 78.37 success rate. By leveraging AI to consider cervical tissue biochemical changes, the pregnancy days were successfully determined. This suggests that pregnancy-related changes could serve as indicators for preterm labor diagnosis. Future AI models could potentially detect preterm labor by swiftly identifying unexpected rapid biochemical cervical tissue changes, enabling prompt and effective preterm labor risk assessment.

Keywords: preterm labor, artificial intelligence, artificial neural networks, Raman spectroscopy, Cervical Tissue

PAPAIN'S POTENTIAL: INVESTIGATING ITS ANTIMICROBIAL EFFECT AGAINST SALMONELLA TYPHI

Mohit Pal

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

Papain's Potential: Investigating its Antimicrobial Effect Against Salmonella typhi explores the efficacy of papain, a proteolytic enzyme derived from papaya, as a potential antimicrobial agent against Salmonella typhi, the causative agent of typhoid fever. The study employed agar well diffusion assay to evaluate the antimicrobial activity of papain against S. typhi. Papain extract was prepared and applied to agar plates inoculated with S. typhi, followed by incubation and measurement of inhibition zones. Results revealed a significant antimicrobial effect of papain against S. typhi, with clear zones of inhibition observed around the wells containing papain extract. These findings suggest that papain possesses potential antimicrobial properties against S. typhi, indicating its possible utility in combating typhoid fever. Further research is warranted to elucidate the underlying mechanisms of papain's antimicrobial action and to assess its safety and efficacy for clinical applications. Overall, this study contributes to the growing body of evidence supporting the antimicrobial potential of natural compounds and highlights papain as a promising candidate for further investigation in the fight against infectious diseases caused by S. typhi.

Keywords: Papain, Salmonella typhi, antimicrobial properties, inhibition zone, proteolytic enzyme

BORDERS IN LEN WISEMAN'S TOTAL RECALL (2012) AND IN NEILL BLOMKAMP'S ELYSIUM (2013)

Monica Alina Toma

Bucharest University of Economic Studies

Faculty of International Business & Economics

Department of Modern Languages and Business Communication

Bucharest, Romania

ABSTRACT

Dystopias are reflections of our contemporary anxieties regarding economic developments and technology, combining motifs such as totalitarian domination, corporate control, economic exploitation, breaching of human rights, frontiers and surveillance. The present article intends to analyse the types of borders that appear in two dystopian films: Len Wiseman's Total Recall (2012) and Neill Blomkamp's Elysium (2013). In Total Recall, our planet has been destroyed, and the only territories that are still habitable are the city-state of the United Federation of Britain and the Colony. In Elysium, the ruling class lives in the space, in a habitat called Elysium, while the rest of the population struggles on a dilapidated Earth.

First, the article will take a look at the physical frontiers that separate the elites from the workers in the two films. Then, it will consider the mobile borders that are dispersed everywhere in space, wherever checks of the individuals take place. In this category may be included the drones or the police robots that stop the main characters from moving freely from one place to another. The paper will also discuss the embodied borders, such as biometric markers (facial features, fingerprints, etc.) that allow or prevent the characters' access to certain areas.

Keywords: frontiers, borders, mobility, dystopia, film

SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF NEW ECO-FRIENDLY GEOPOLYMER CONCRETE FOR SUSTAINABLE CONSTRUCTION APPLICATIONS

Zineb MOUJOD

Laboratory of Physical Chemistry, Materials and Catalysis (LCPMC), Faculty of Sciences
Ben M'Sik, Hassan II University of Casablanca, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2653-3599>

Abdeslam EL BOUARI

Laboratory of Physical Chemistry, Materials and Catalysis (LCPMC), Faculty of Sciences
Ben M'Sik, Hassan II University of Casablanca, Morocco.

Omar TANANE

Laboratory of Physical Chemistry, Materials and Catalysis (LCPMC), Faculty of Sciences
Ben M'Sik, Hassan II University of Casablanca, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5272-4524>

ABSTRACT

Global interest in developing durable building materials with low CO₂ emissions makes geopolymer materials a friendly alternative to conventional construction materials. In this context, this study presents an experimental investigation into the properties of geopolymer binders prepared using metakaolin (MK) and red clay brick waste (RBW). A series of mixes with varying contents of RBW up to 100% as metakaolin replacement was prepared to assess several properties, such as water absorption, compressive strength, thermal conductivity, and fire resistance. The experimental outputs signified that 30% RBW replacement exhibited good mechanical properties and superior thermal insulation compared to conventional cement, with lower thermal conductivity values and good fire resistance. Therefore, there is great potential for transforming red brick waste into a readily available aluminosilicate resource for use in geopolymer materials.

Keywords: Geopolymer, Eco-Friendly, Building materials, Clay brick waste, Metakaolin.

COMPUTATIONAL STUDY OF POTENTIAL ACETYLCHOLINESTERASE INHIBITORS BASED ON PYRAZOLE DERIVATIVES

Moulay ahfid EL ALAOUY

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural
Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-1593-1486>

Abdelouahid Sbai

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural
Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7140-9853>

Mohammed Bouachrine

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural
Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8901-047X>

Tahar Lakhlifi

University of Moulay Ismail, Faculty of Science, Molecular Chemistry and Natural
Substances Laboratory, Meknes, Morocco.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4917-475X>

ABSTRACT

The study explores the link between chemical structure and the inhibition of acetylcholinesterase (AChE) by pyrazole derivatives using computational methods, including 3D-QSAR modeling, molecular docking, ADMET, and molecular dynamics simulations. COMFA and COMSIA models predicted the inhibitory activity of proposed pyrazole derivatives against AChE, with the best performance achieved by the COMSIA/S + E model ($Q^2 = 0.517$, $R^2 = 0.904$, $R^2 \text{ test} = 0.931$). Docking results showed that the new compound M1 interacts with critical residues in AChE, including TRP286, TRP86, TYR341, TYR72, TYR124, and TYR337, contributing to the stability of the M1 complex. Molecular dynamics simulations assessed the binding stability and conformational changes for M1 and another compound in complexes with AChE over 100 ns. Both compounds demonstrated good stability, but M1 exhibited superior stability in the active site of AChE compared to the other compound. ADMET analysis confirmed that the compounds comply with Lipinski's rule, indicating favorable pharmacokinetics.

Keywords: ADMET; 3D-QSAR; Molecular docking.

NEGATİF PARTİZANLIK: 2024 YEREL SEÇİMLERİ SONUÇLARININ ANALİZİ NEGATIVE PARTISANISM: ANALYSIS OF 2024 LOCAL ELECTIONS RESULTS

Hasan Deniz DEMİRHAN

Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset ve Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7039-5982>

Osman AĞIR

Doç. Dr., Osman AĞIR, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset
Bilimi ve Kamu Yönetimi, Malatya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1087-0478>

ÖZET

Negatif Partizanlık kavramı, insanların siyasi tutumlarını sevmediği partileri, liderleri ve grupları göz önüne alarak oluşturdukları görüşüne dayanmaktadır. Siyasi seçimler açısından düşünüldüğünde, bu kavram, bir tercihte bulunarak oy verecek olan insanlar için destekledikleri partiden ziyade desteklemedikleri ve sevmedikleri partilerin kazanmaması için oy verme davranışına yönelecekleri şeklinde ifade edilebilir. Bu yönüyle kavram, ittifaklı seçim sisteminin uygulandığı ülkemizde Cumhur İttifakı ve Millet İttifakı arasındaki oy geçişinin en az düzeyde oluşunu açıklamakta önemli bir yere sahip olduğu gibi, ittifak kuran siyasi partiler arasındaki oy geçişinin en az düzeyde olmasını açıklaması bakımından da önem taşımaktadır.

Demokrasiyle yönetilen ülkelerde gerçekleştirilen seçimlerin sonuçları seçmenlerin siyasi tutum ve değerleriyle ilgili önemli işaretler barındırmaktadır. Seçimlere katılım oranı seçmenlerin siyasi katılım kültürünü yansıtan önemli bir işaret olarak değerlendirilebilir. Seçimlere katılma oranı açısından ittifaklı seçim sisteminin uygulanmaya başladığı tarihten itibaren gerçekleştirilen seçimlerde en düşük katılım oranının ortaya çıktığı 2024 Yerel Seçimlerinde seçmenlerin bir kısmının sandığa gitmediği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, bu çalışmanın amacı, 2024 yerel seçimleri sonuçlarının bir cezalandırma olarak negatif partizanlık kavramı çerçevesinde incelenmesidir. Araştırmanın sorusu ise, negatif partizanlık 2024 seçim sonuçlarının belirleyici unsuru olarak değerlendirilebilir mi? olarak belirlenmiştir. 2024 yerel seçimi sonuçları şehir bazında incelendiğinde, AK Parti ve MHP'nin aynı şehirde tek başlarına aday çıkardığı seçimlerde parti seçmeninin bazı şehirlerde cezalandırma davranışında bulunarak sandığa gitmediği, bazı şehirlerde ise önceki seçimlerle benzer oranda sandığa giderek partisini desteklediği görülmüştür. Diğer taraftan ortak aday çıkardıkları birçok şehirde ise seçmen ittifak ortağı partiyi desteklememiş ve oy vermeyerek seçimlere katılımında bulunmamıştır. Seçmenlerin seçime katılmaması veya destekledikleri partiye oy vermemeleri Seçmen Davranışı literatüründe partiyi cezalandırma olarak ele alınmaktadır. Negatif partizanlık açısından ise seçmenlerin kendi partilerine olan desteklerini sürdürürken, ittifak ortağının adayının olduğu şehirlerde aynı desteği ittifak ortağına sergilemediği anlaşılmaktadır. Seçmenler tarafından sergilenen bu tutum Cumhur İttifakını oluşturan partileri destekleyen seçmen arasında partizan tutumların düşük oranda dahi olsa yaşandığı yönünde yorumlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Negatif partizanlık, seçmen davranışı, yerel seçimler.

ABSTRACT

The concept of Negative Partisanship is based on the view that people form their political attitudes by taking into account the parties, leaders and groups they dislike. When considered in terms of political elections, this concept can be expressed as people who will vote by making a choice will tend to vote to prevent the parties they do not support and dislike from winning, rather than the party they support. In this respect, the concept has an important place in explaining the minimum vote transfer between the People's Alliance and the Nation's Alliance in our country where the alliance election system is implemented, and it is also important in explaining the minimum vote transfer between the political parties that have established an alliance.

Election results in countries governed with democracy contain important signals about the political attitudes and values of voters. The election participation rate can be considered as an important sign reflecting the political participation culture of the voters. It is understood that some of the voters did not go to the polls in the 2024 Local Elections, which had the lowest participation rate in the elections held since the implementation of the alliance election system. In this context, the aim of this study is to examine the results of the 2024 local elections within the framework of the concept of negative partisanship as a punishment. The question of the research is, can negative partisanship be considered a determining factor of the 2024 election results? When the results of the 2024 local elections were examined on a city basis, it was seen that in the elections in which AK Party and MHP nominated candidates on their own in the same city, party voters behaved in a punishing manner and did not go to the ballot box in some cities, and in some cities they went to the ballot box and supported their party at a rate similar to the previous elections. On the other hand, in many cities where they nominated joint candidates, voters did not support the alliance partner party and did not participate in the elections by not voting. Voters not participating in the elections or not voting for the party they support is considered as punishing the party in the Voter Behavior literature. In terms of negative partisanship, it is understood that while voters continue to support their own party, they do not show the same support to the alliance partner in the cities where the alliance partner's candidate is present. This attitude displayed by the voters can be interpreted as indicating that partisan attitudes are experienced, even at a low rate, among the voters who support the parties that make up the People's Alliance.

Keywords: Negative partisanship, voter behavior, local elections.

ASSESSMENT OF ANTIOXIDANTS AND PHENOLICS CONTENT, AND CHARACTERIZATION VIA LC-ESI-QTOF-MS/MS OF CEREAL WASTE

Ali Imran

School of Agriculture, Food and Ecosystem Sciences, Faculty of Science, The University of Melbourne, Parkville, Victoria, Australia.

Hafiz Suleria

Department of Food Science, Faculty of Life Science, Government College University, Faisalabad, Pakistan,

ABSTRACT

Cereal waste represents a significant byproduct of agro-industrial processes, necessitating thorough investigation to explore its potential value. This study aimed to evaluate the antioxidants and phenolics content of various cereal waste types and characterize their chemical composition using LC-ESI-QTOF-MS/MS. The antioxidant activity was determined through spectrophotometric assays, while phenolics content was assessed using Folin-Ciocalteu reagent. LC-ESI-QTOF-MS/MS analysis facilitated the identification and characterization of individual compounds present in the cereal waste extracts. Results revealed substantial variations in the antioxidant and phenolics content among the cereal waste samples, indicating diverse nutritional profiles. LC-ESI-QTOF-MS/MS analysis elucidated the presence of numerous bioactive compounds, including flavonoids, phenolic acids, and other phytochemicals. This comprehensive approach provides valuable insights into the chemical composition of cereal waste, highlighting its potential as a source of bioactive compounds with potential applications in functional foods, pharmaceuticals, and other industries..

Keywords: Cereal waste: LC-ESI-QTOF-MS/MS:: Antioxidants: Circular economy

SUSTAINABLE FARMING PRACTICES AND ITS ECONOMIC IMPACT ON RURAL POPULATIONS

Dr. Vijay Singh

Guest Faculty, Department of Lifelong Learning,
Himachal Pradesh University, Shimla (India) 171005

ORCID No. 0000-0002-2265-8888

Dr. Aastha Agnihotri

Former Research Scholar, Department of Law,
Himachal Pradesh University, Shimla (India) 171005

ORCID No. 0009-0002-6350-8680

Dr. Sapna Devi

Former Research Scholar, Department of Public Administration,
Himachal Pradesh University, Shimla (India), 171005

ORCID No. 0009-0007-4559-9167

ABSTRACT

Background: Sustainable farming practices are important for increasing the sustainability of agriculture and improving the livelihoods of rural populations. These practices not only protect the environment but also offer potential economic benefits for farmers.

However, the economic impacts of such practices on rural communities are not well-documented, especially in developing countries.

Purpose: This study aims to investigate the economic impacts of sustainable farming practices on rural populations, focusing on income levels and food security.

Methodology: For this study, we relied on existing information and secondary data shall be analysis. We shall gather data from various sources such as research papers, government reports, and databases related to sustainable farming practices and their economic impacts on rural communities. We shall carefully select relevant studies and reports that provided information related to this study. After collecting the data, we shall analyze and compare the findings to understand the differences in economic outcomes between farms practicing sustainable agriculture and those using traditional methods. This approach shall allow us to draw meaningful conclusions about the economic benefits of sustainable farming practices for rural populations.

Results: The findings suggest that farms practicing sustainable agriculture reported a 20% increase in income and significantly higher crop yields compared to their conventional counterparts. Furthermore, these farms experienced a 15% improvement in food security among local communities. The adoption of organic farming techniques was particularly effective, leading to higher market demand and premium prices for produce.

Conclusion: The adoption of sustainable farming practices can significantly enhance the economic well-being of rural farmers by increasing income and improving food security.



Policymakers should consider supporting these practices through subsidies, training, and access to markets to ensure wider adoption.

Keywords: Sustainable farming, Rural development, Economic impact, Food security, Organic farming

5G TECHNOLOGY: UNLEASHING THE POTENTIAL OF HIGH-SPEED CONNECTIVITY AND INNOVATION

Nikita

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

“5G Technology: Unleashing the Potential of High-Speed Connectivity and Innovation” explores the transformative impact of fifth-generation (5G) wireless technology on global communication networks and technological innovation. With exponential growth in data consumption and the emergence of bandwidth-intensive applications such as augmented reality (AR), virtual reality (VR), and Internet of Things (IoT), the demand for faster and more reliable connectivity has never been greater. Scientific data demonstrate that 5G technology offers significantly higher data transmission speeds, lower latency, and increased network capacity compared to its predecessors, enabling seamless connectivity and unlocking new possibilities for industries ranging from healthcare and transportation to manufacturing and entertainment. Analysis of ongoing research and development efforts reveals the potential of 5G to revolutionize diverse sectors through enhanced connectivity, real-time data processing, and the proliferation of smart devices. As 5G networks continue to expand globally, this abstract underscores the role of 5G technology as a catalyst for innovation, economic growth, and societal advancement in the digital era.

Keywords: 5G technology, High-speed connectivity, Wireless communication, Internet of Things (IoT), Enhanced mobile broadband, Augmented reality (AR), Virtual reality (VR)

EXPLORING EDIBLE FLOWERS AS INFUSIONS

Nurin Farhah binti Ibrahim

Alliance of Research and Innovation for Food (ARIF), Universiti
Teknologi MARA, Kuala Pilah, Negeri Sembilan, Malaysia,

Nursabrina Munawar

Faculty of Food Science and Technology, Universiti Putra
Malaysia, Selangor, Malaysia

ABSTRACT

Edible flowers improve visual well-being, add colour to the surroundings, make the most of local flora, increase the variety of food options and nutrients consumed, and create additional sources of revenue. Edible flowers are excellent sources of nutritional and phytochemical elements, and the abundance of antioxidants in the flowers is particularly thrilling. This work aimed to review the significant factors that affect edible flower infusion, compare nutritional content in various edible flower infusions and evaluate the best antioxidant method commonly used in edible flower infusion. This review used the Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) methodology to review the literature systematically based on the analysis of papers concerning the latest edible flower as an infusion. This review was developed based on scientific reports accessible on the databases provided by Web of Science, ScienceDirect and Scopus from 2014 to 2023. It covers the edible flower characteristics, edible flower infusion parameters, nutritional composition, and antioxidant assay. The expected outcomes of this research are gaining an expanded understanding of edible flower infusion by identifying key parameters for their preparation, thereby revealing critical information. Additionally, studying and contrasting the nutritional value of different flower infusions and edible flowers, as well as finding dependable ways to measure antioxidant qualities such as the 2,2-diphenyl-1-picrylhydrazyl (DPPH) radical scavenging, Ferric Reducing Antioxidant Power (FRAP), Total Phenolic Content (TPC), Total Flavonoid Content (TFC) and 2,2'-azino-bis (3-ethylbenzothiazoline-6-sulfonic acid) (ABTS) assays. The aim of this paper is to review the antioxidant potential in edible flower thus promote its usage in beverage industry to improved health and wellness.

Keywords: Edible flowers, infusion, nutritional content, antioxidant capacity, infusion parameters.

FELSEFE VE SOSYOLOJİ ÖĞRETİMİ İÇİN ALTERNATİF İÇERİK YAKLAŞIMI: DİNİ/İSLAMCI YAKLAŞIM

ALTERNATIVE CONTENT APPROACH FOR TEACHING PHILOSOPHY AND
SOCIOLOGY: RELIGIOUS/ISLAMIST APPROACH

Beyhan ZABUN

Prof. Dr. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Felsefe Grubu Eğitimi Ana Bilim Dalı,
Ankara / Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8974-9103>

Aytekin DEMİRCİOĞLU

Prof. Dr. Kastamonu Üniversitesi

Kastamonu Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Felsefe Bölümü, Türk İslam
Düşüncesi Tarihi Ana Bilim Dalı, Kastamonu / Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4945-5519>

ÖZET

Türkiye’de sosyoloji bilim olarak Batı’da ortaya çıkışına paralel olarak erken dönemde yüksek öğretimde ders olarak yer almıştır. 1913 yılında Dar’ül Fünun’da okutulmasından daha önce ise 1911 yılında Selanik İttihat Terakki İdadisinde ortaöğretim düzeyinde ders olarak programda yer almıştır. Cumhuriyetin kuruluşunun hemen ardından ilk program çalışmasının yapıldığı 1924 yılında sosyoloji dersi felsefe ve içtimaiyat adı altında programda yer almıştır. 1924’ten 2009 yılına kadar geliştirilen ve uygulanan 9 farklı sosyoloji dersi öğretim programının içerikleri programların geliştirildikleri dönemlerin politik yapısına göre temel farklılıklar göstermiştir. Sosyal bilimler derslerinin bu bakımdan sübjektif yönleri içerik belirlemede de temel problem olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde programların geliştirildikleri politik dönemlere göre içerikler Kemalist, sol, sosyal demokrat, liberal, Türkçü, Türk – İslam Sentezci, muhafazakâr, dini yaklaşımlar olarak ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada 1995 yılı sosyoloji dersi öğretim programının ünite ve konu başlıkları ile büyük ölçüde örtüşen ancak programın öngördüğü içeriği dini bir yaklaşımla ortaya koyan alternatif bir ders kitabı içeriği, sistematığı ve temel kavramları açısından incelenmiştir. Yılmaz Güneş tarafından “Alternatif Ders Kitapları” projesi kapsamında yazılan kitabın içeriği Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ders kitaplarının içeriğinden temel farklılıklar göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyoloji öğretimi, İslamcılık, Muhafazakarlık

ABSTRACT

In Türkiye, sociology took part as a course in higher education in the early period, parallel to its emergence as a science in the West. Before being taught at Dar'ül Fünun in 1913, it was included in the Thessaloniki Committee of Union and Progress curriculum as a secondary-level course in 1911. In 1924, when the first program study was carried out immediately after the establishment of the Republic, the sociology course was included in the program under the name of Philosophy and Social Sciences. The contents of 9 different sociology course curricula developed and implemented from 1924 to 2009 showed fundamental differences according to the political structure of the periods in which the programs were developed. In this respect, the subjective aspects of social science courses emerge as the main problem in determining the content. According to the political periods in which the programs were developed in our country, the contents emerged as Kemalist, left, social democratic, liberal, Turkist, Turkish-Islamic Synthesis, conservative, and religious approaches.

In this study, an alternative textbook, which largely overlaps with the units and topics of the 1995 sociology course curriculum but reveals the content envisaged by the program with a religious approach, was examined in terms of its content, systematics, and basic concepts. The content of the book by Yılmaz Güneş within the scope of the "Alternative Textbooks" project differs fundamentally from the content of the textbooks prepared by the National Ministry of Education.

Keywords: Philosophy teaching, Sociology teaching, Islamism, Conservatism

FELSEFE VE SOSYOLOJİ ÖĞRETİMİ İÇİN ALTERNATİF İÇERİK YAKLAŞIMI: LİBERAL YAKLAŞIM

ALTERNATIVE CONTENT APPROACH FOR TEACHING PHILOSOPHY AND SOCIOLOGY: LIBERAL APPROACH

Beyhan ZABUN

Prof. Dr. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Felsefe Grubu Eğitimi Ana Bilim Dalı,
Ankara / Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8974-9103>

Aytekin DEMİRCİOĞLU

Prof. Dr. Kastamonu Üniversitesi

Kastamonu Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Felsefe Bölümü, Türk İslam
Düşüncesi Tarihi Ana Bilim Dalı, Kastamonu / Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4945-5519>

ÖZET

Ülkemizde sosyoloji bilim olarak Batıda ortaya çıkışına paralel olarak erken dönemde yüksek öğretimde ders olarak yer almıştır. 1913 yılında Dar'ül Fünun'da okutulmasından daha önce ise 1911 yılında Selanik İttihat Terakki İdadisinde ortaöğretim düzeyinde ders olarak programda yer almıştır. Cumhuriyetin kuruluşunun hemen ardından ilk program çalışmasının yapıldığı 1924 yılında sosyoloji dersi felsefe ve içtimaiyat adı altında programda yer almıştır. 1924'ten 2009 yılına kadar geliştirilen ve uygulanan 9 farklı sosyoloji dersi öğretim programının içerikleri programların geliştirildikleri dönemlerin politik yapısına göre temel farklılıklar göstermiştir. Sosyal bilimler derslerinin bu bakımdan sübjektif yönleri içerik belirlemede de temel problem olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde programların geliştirildikleri politik dönemlere göre içerikler Kemalist, sol, sosyal demokrat, liberal, Türkçü, Türk – İslam Sentezci, muhafazakâr, dini yaklaşımlar olarak ortaya çıkmıştır.

2002 yılında Türkiye Sanayici ve İş İnsanları Derneği tarafından “Çağdaş Yurttaş Üçlemesi” projesi kapsamında Tarih, Coğrafya ve Felsefe kitapları hazırlanmıştır. Bu kitapların içerikleri Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde bu derslerin içeriklerinin hangi yaklaşımla oluşturulması gerektiğine alternatif bir öneri olarak ortaya konmuştur. Felsefe kitabı kapsamındaki yoğun sosyoloji konuları içerikleri ise dönemin yürürlükte olan öğretim programından çok farklı bir içeriğe sahiptir. Bu yaklaşım Türkiye'nin toplumsal yapısına ilişkin bütün konu başlıklarında çok radikal bir görünüm olarak ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyoloji öğretimi, TÜSİAD, Liberalizm

ABSTRACT

In our country, sociology took part as a course in higher education in the early period, parallel to its emergence as a science in the West. Before being taught at Dar'ül Fünun in 1913, it was included in the Thessaloniki Committee of Union and Progress curriculum as a secondary-level course in 1911. In 1924, when the first program study was carried out immediately after the establishment of the Republic, the sociology course was included in the program under the name of Philosophy and Social Sciences. The contents of 9 different sociology course curricula developed and implemented from 1924 to 2009 showed fundamental differences according to the political structure of the periods in which the programs were developed. In this respect, the subjective aspects of social science courses emerge as the main problem in determining the content. According to the political periods in which the programs were developed in our country, the contents emerged as Kemalist, left, social democratic, liberal, Turkist, Turkish-Islamic Synthesis, conservative, and religious approaches.

In 2002, History, Geography, and Philosophy books were prepared by the Turkish Industrialists and Businessmen's Association within the scope of the "Contemporary Citizen Trilogy" project. The contents of these books have been put forward as an alternative suggestion with which approach the contents of these courses should be created during Turkey's membership process to the European Union. The content of the intensive sociology topics within the scope of the philosophy book is very different from the current curriculum of the period. This approach emerges as a very radical view on all topics related to Turkey's social structure.

Keywords: Philosophy teaching, Sociology teaching, TÜSİAD, Liberalism

TIPTA EKLEMELİ İMALAT YÖNTEMLERİNİN ARAŞTIRILMASI RESEARCHING ADDITIVE MANUFACTURING IN MEDICINE

Turgut ELİTOK

Öğrenci, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine
Mühendisliği, Burdur, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3448-2460>

Doç. Dr. Devrim DEMİRAY SOYASLAN

Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine
Mühendisliği, Burdur, Türkiye.

<https://orcid.org/0000-0002-5145-8551>

ÖZET

Eklemeli imalat yöntemi, dijital ortamda tasarlanmış üç boyutlu veriyi katmanlar halinde birleştirerek nesnelere dönüştüren bir teknoloji olarak tanımlanmaktadır. Eklemeli imalat yöntemleri, geleneksel üretim yöntemlerine kıyasla, karmaşık şekillerin üretimini kolaylaştırması ve atık malzeme miktarını azaltması yönüyle önemli avantajlara sahiptir. Eklemeli imalat yöntemi ile üretilen parçalar genellikle düşük yoğunluk, yüksek mukavemet ve darbe dayanımı gibi mekanik özelliklere sahiptir.

Eklemeli imalat yöntemleri, tıp endüstrisinde çığır açan bir teknoloji olarak gösterilmektedir. Bu yöntem, kompleks parçaların üretimini basitleştirirken tasarım esnekliği sağlar ve üretim süreçlerinde önemli iyileştirmeler sunar. Havacılık, otomotiv, tekstil, savunma sanayii, diş hekimliği, tıp ve biyomedikal sektörlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada üç boyutlu eklemeli imalat yöntemlerinin tıp uygulamaları araştırılmıştır.

Özellikle tıp alanında, eklemeli imalat teknolojileri son zamanlarda büyük gelişmeler kaydetmiştir. Kişiye özel tıbbi ekipmanlar, yapay organlar, ortopedik gereçler gibi özelleştirilmiş ürünlerin üretiminde eklemeli imalat çokça tercih edilmektedir. Eklemeli imalat teknolojisi, hastalara uyumlu tıbbi ekipmanların hızlı ve etkili bir şekilde üretilmesini sağlayarak sektöre büyük katkı ve kolaylık sağlamaktadır. Örneğin diş hekimliğinde SLA (Stereolitografi), ortopedide FDM (Fused Deposition Modeling) gibi farklı eklemeli imalat yöntemleri kullanılmaktadır. Bu uygulamalarda özellikle polimerik malzemeler, elyaf katkılı kompozitler ve tekstil filamentleri sıklıkla tıbbi uygulamalar için tercih edilmektedir.

Bu uygulamalarda, malzeme seçimi üretilen parçanın özelliklerini belirler. Termofiziksel özellikler, biyouyumluluk, biyobozunurluk, mekanik ve kimyasal dayanım gibi kriterler malzeme seçiminde önem arz etmektedir.

Tıbbi ürünlerin üretiminde eklemeli imalat yöntemleri, medikal 3B tarama ve modelleme süreçlerini içermektedir. Alınan tıbbi görüntüler, bir takım modelleme programları kullanılarak 3B olarak modellenirler. Sonrasında ise bu modeller; kullanım yerine göre uygun 3B eklemeli imalat yöntemleri kullanılarak gerçek ürünlere dönüştürülürler. Malzeme teknolojisi eklemeli imalat ile birleşerek ortopedik implantlar, yapay organlar, kalp kapakçıkları, kontakt lensler gibi çeşitli tıbbi malzemeler üretilmektedir.

Eklemeli imalat teknolojileri tıp endüstrisindeki inovasyon ve ilerlemenin öncüsüdür. Eklemeli imalat teknolojisi, hastalara özel ve etkili tedavilerin geliştirilmesine olanak tanırken, tıpta yeni ufuklar açacağı şimdiden aşikârdır.

Anahtar Kelimeler: Eklemeli imalat, Tıp, Tasarım, Filament

ABSTRACT

Additive manufacturing is a technology that combines layers of digital three-dimensional data into objects. Superior to traditional manufacturing methods, additive manufacturing facilitates the production of complex shapes and supports sustainability by reducing the amount of waste material. Parts produced with additive manufacturing often have superior mechanical properties such as low density, high strength and impact resistance. Additive manufacturing is a breakthrough technology in the medical industry. This method simplifies the production of complex parts while providing design flexibility and significant improvements in production processes. Widely used in the aerospace, automotive, defense and biomedical industries, additive manufacturing techniques are particularly important in the biomedical field. Material selection determines the properties of the part to be produced and criteria such as thermophysical properties, biocompatibility, biodegradability, mechanical and chemical resistance are important. Especially in the medical field, the advantages of additive manufacturing technology are utilized. Additive manufacturing is preferred in the production of customized products such as personalized medical equipment. Additive manufacturing technology makes a major contribution by enabling the fast and effective production of patient-compatible medical equipment. Polymer materials are particularly preferred for medical applications. Additive manufacturing in medicine advances medical 3D scanning and modeling processes. Medical images are converted into 3D models and used in surgical planning, training and simulation. Furthermore, biomaterials technology combines with additive manufacturing to enable the production of various medical materials such as orthopedic implants, heart valves, contact lenses, etc. Additive manufacturing is at the forefront of innovation and progress in the medical industry. Additive manufacturing technology is opening new horizons in medicine, enabling the development of tailored and effective treatments for patients.

Keywords: Additive manufacturing, Medicine, Design, Flament

PAZIRIK XALISI: ÖZƏLLİKLƏRİ VƏ TƏYİNATI PAZYRYK CARPET: FEATURES AND PURPOSE

Prof. Dr. Cahangir HACIYEV

Azərbaycan Texnologiya Universiteti, Yüngül sənaye mühəndisliyi və Logistika, Yüngül sənaye mühəndisliyi və Dizayn, Gəncə, Azərbaycan

ORCID NO: <https://orcid.org/0009-0004-4755-4657>

XÜLASƏ

Bu məqalədə dünyada ilk toxunan məşhur Pazırık xalısının naxış elementləri araşdırılaraq onun həqiqi mahiyyəti açılmışdır. Araşdırmalar göstərmişdir ki, şərqdən qərbə doğru Türklərin Böyük Köçü yox, Türklərin Böyük Yayılması baş vermişdir. Bu, xalıda maralların bəzi türk qövmələri və monqolların totemi olduğu nəzərə alınmaqla, onların hərəkət istiqaməti, həmçinin xalıda toxunmuş 24 ədəd kvadratlardakı stilizə edilmiş insan başı və qollarının açıldığı istiqamətlərlə bildirilmişdir. Bunlarla türklərin şərqdən qərbə doğru yayılmalarının planlı şəkildə həyata keçirilməsi ön görülmüşdür. Yayılma, yerləşmə və möhkəmlənmə başa çatdıqdan sonra türk qövmələrinin bir tam halında birləşdirilməsinin həyata keçirilməsinin tapşırıqları, üzərində ərlərin oturduğu atların qərbdən şərqə doğru hərəkət istiqamətləri ilə bildirildiyi qənaətinə varılmışdır. Yerinə yetirilən təhlillər nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, Pazırık xalısı xüsusi təyinatlı olub, məhdud sayda, Altayda türklər tərəfindən toxunmuşdur. Pazırık xalısının təyinatı min illiklər üzrə Türk boylarının İnkişafının Yol Xəritəsidir. Araşdırmalar nəticəsində məlum olmuşdur ki, Pazırık xalısının Türk qövmələrinə nəzərdə tutulan tapşırıqlarının izləri, məsələn, Qərbi Azərbaycandakı Ləmbəli xalçalarının bəzi nümunələrində də yer alır.

Açar sözlər: xalı, türklər, maral, at, yayılma, yol xəritəsi

ABSTRACT

This article examined the elements of the pattern of the famous Pazyryk carpet which was woven for the first time in the world, and revealed its true essence. Research has shown that it was not the Great Migration of the Turks from East to West that occurred, but the Great Spread of the Turks. This is indicated by the direction of movement of the deer since it is a totem of some Turkic peoples and Mongols, as well as the direction of deployment of stylized human heads and hands in the 24 squares woven on the carpet. With their help, it was planned to spread the Turks from east to west. It is concluded that the task of unifying the Turkic peoples after the completion of resettlement and consolidation was indicated by the direction of movement of the horses on which the husbands were sitting, from west to east. As a result of the analysis, it was established that the Pazyryk carpet had a special purpose and was woven in limited quantities by the Turks in Altai. The purpose of the Pazyryk carpet is the Road Map of the Development of the Turkic Tribes over thousands of years. As a result of research, it has been established that traces of the tasks of the Pazyryk carpet, intended for the Turkic peoples, can be found, for example, in some samples of Lembeli carpets in Western Azerbaijan.

Keywords: carpet, Turks, deer, horse, spread, road map

REVIEW ON LIFE REPRODUCTION OF THE GILTHEAD SEABREAM (SPARUS AURATA)

Mouassa Bochra

University Chadli benjdid, el Tarf, Algeria

Researche lab: Epidemiological surveillance, health, production, reproduction, experimentation, and cellular therapy of domestic and wild animals

1ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-3766-1274>

ABSTRACT

The gilthead sea bream is a protandrous hermaphrodite, exhibiting a unique reproductive pattern. In its first two years, it functions as a male, and upon reaching a length of over 30 cm, it undergoes a sex change, becoming female. During the male phase, the gonad is bisexual, featuring functional testicular areas with asynchronous spermatogenesis and non-functional ovarian areas. Ovarian development is also asynchronous, and females engage in batch spawning, capable of laying 20,000-80,000 eggs per day over a period of up to 3 months. Oocyte maturation coincides with a high HSI. Conversely, spawning leads to a decrease in the HSI. The size at first sexual maturity (Lm55) is 18 cm for males and 19 cm for females (The gonadosomatic index (GSI) and hepatosomatic index (HSI) in both females and males serve as indicators of a single reproduction period).

This spawning period typically extends from December to January in the Mediterranean, reproduction occurs between October and December. The eggs are spherical and pelagic, with a diameter slightly less than 1 mm and a single large oil droplet. The planktonic larval stage lasts about 50 days at temperatures of 17-18°C.

Keywords: Gilthead seabream, GSI, HSI, Hermaphrodite, Reproduction.

OPTIMIZING THE ROLE OF CREATIVE ECONOMY IN THE MUSIC SUB SECTOR ON THE ECONOMY IN INDONESIA

Milatul Fatkhiyah

UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan, Indonesia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-7708-0671>

M. Fauzi

UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan, Indonesia

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0752-8580>

ABSTRACT

This research aims to analyze ways to optimize the role of the music sub-sector's creative economy in the economy. This research is a library research in which the data sources are obtained from document materials and library materials as well as other supporting documents. This research found that the Creative Economy (EKraf) in the music industry has significant economic potential, covering a number of aspects that can make a positive contribution to the economy. Some of the economic potential that can be generated from the existence of EKraf music includes job creation, income from music sales and licensing, music tourism, the recording and production industry, marketing and promotion, merchandise sales, music technology, infrastructure development, development of local talent, social impact and well-being. In order to optimize this potential, this can be done by building music infrastructure such as recording studios, performance spaces and practice facilities, which can create a supportive environment for musicians and industry players. Provides education and training in various aspects of the music industry, including technical skills, event management, and marketing. Using effective promotional and marketing strategies to expand music reach. Leveraging technology, especially digital platforms, for music distribution, online marketing and connecting with global audiences. Organizing regular music events, festivals or competitions that can increase the attractiveness of the community and create opportunities for economic growth through music tourism. Diversify revenue by developing music-related products and brands. Community empowerment by involving and empowering the community directly. Encourage collaboration between musicians, producers, government and other business sectors.

Keyword: creative economy, music industry, Indonesia

GÖÇMENLERE YAPILAN YARDIMLAR: MUŞ ÖRNEĞİ ASSİTANCE PROVIDED TO MİGRANTS: THE CASE OF MUŞ

Ahmet ÖZTÜRK

Öğrenci, Bitlis Eren Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih, Bitlis, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2637-054X>

Ahmet ÖZTÜRK

Student, Bitlis Eren University, Graduate School of Education, History, Bitlis, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2637-054X>

ÖZET

Göç ve göçmenlik tarih boyunca insanlık için önemli olgulardan bir olmuştur. Günümüzde de savaşlar veya çeşitli nedenlerle bireysel veya kitlesel birçok göç hareketi yaşanmaktadır. Bu durum hem göçmenler hem de göç alan yerler için bazı problemlere yol açmaktadır. Özellikle ülkemize savaş nedeniyle gelen göç dalgası ve göçmenlere yapılan yardımlar tartışma konusu olmuş ve olmaya devam etmektedir. Günümüzde olduğu gibi geçmişte de Anadolu toprakları yoğun göç hareketlerine tanık olmuş bir coğrafyadır. Bugün yaşadığımız göç hareketinin bir benzerini 1800'li yıllarda Osmanlı Devleti de yaşamıştır. Kafkasya'nın Rus Çarlığı hâkimiyetine girmesinden sonra uygulanan siyaset nedeniyle ilk etapta bazı Kafkas ailelerin gönüllü olarak gelmesiyle Osmanlı topraklarına göçler yaşansa da 1859 yılından itibaren kitlesel bir hal almıştır. 1862-1865 yılları arasında ise zirve noktasına ulaşmıştır. Dönemsel olarak azalmalar yaşayan göç hareketi 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra tekrar artış göstermiştir. Bu göç hareketi, 20. yüzyılın ilk yıllarına kadar devam etmiştir. Kendi ülkesini, evini ve topraklarını bırakan göçmenlerin en çok sıkıntı yaşadıkları konuların başında gittikleri bölgedeki ekonomik koşullar gelmiştir. Göç hareketleri kitlesel ve genellikle ani olarak geliştiği için gelen göçmenler ekonomik olarak bağımlı durumdadırlar. Bu nedenle göç alan bölgeler veya devletler göçmenlere ekonomik olarak çok ciddi yardımlarda bulunmak zorunda kalmaktadır. Osmanlı Devleti de gelen göçmenleri kendi halinde bırakmamıştır. Göçmenlere yönelik olarak barınacakları yer, geçim sağlayacak kadar arazi ve o arazileri ekip biçecekleri tohum ve donanım yardımında bulunmuştur. Bu göçmenlerin yerleştiği bölgelerden biri de Muş yöresidir. Muş yöresi 1850'li yıllardan itibaren Kafkasya'dan gelen göçmenlere ev sahipliği yapmaya başlamıştır. Arşiv belgelerinden edinilen bilgiler gelen göçmenlerin belli bir plan çerçevesinde iskân edildiklerini göstermektedir. Bu plan sadece göçmenlerin yerleşmeleri için yer gösterme ile sınırlı kalmamıştır. Göçmenlere aynı zamanda geçim kaynaklarını oluşturabilecek kaynaklar sunulmuştur. Bu kaynaklar arazi yardımı, tohum yardımı, ev yapımı için malzeme, tarlalarını sürebilecek saban ve çift hayvanından oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, göç, göçmen, yardım politikası

ABSTRACT

Migration and immigration have been crucial phenomena throughout human history. In contemporary times, various individual or mass migration movements occur due to conflicts or various reasons, leading to challenges for both migrants and receiving areas. Particularly, the influx of migrants to our country due to war and the assistance provided to migrants have been and continue to be subjects of debate. Like today, Anatolian territories have been witness to significant migration movements in the past. A similar migration movement to what we are experiencing today occurred in the Ottoman Empire in the 19th century. Following the domination of the Caucasus by the Russian Empire, migrations to Ottoman territories began initially with the voluntary arrival of some Caucasian families due to the policies implemented. However, it became mass migration from 1859 onwards. It reached its peak between 1862 and 1865. The migration movement experienced periodic decreases but saw an increase again after the 1877–1878 Ottoman-Russian War. This migration movement continued until the early years of the 20th century. One of the primary challenges faced by migrants who leave their countries, homes, and lands is the economic conditions they encounter in the regions they migrate to. Migration movements occur en masse and usually develop suddenly, leaving incoming migrants economically dependent. Therefore, the regions or states receiving migrants often need to provide significant economic assistance to them. The Ottoman Empire did not leave incoming migrants to their own resources. It provided assistance to migrants in terms of accommodation, land for sustenance, and seeds and equipment for cultivation. One of the regions where these migrants settled is the Muş region. From the 1850s onwards, the Muş region began to host migrants from the Caucasus. Information obtained from archival documents indicates that these migrants were resettled within a certain plan framework. This plan not only involved showing migrants where to settle but also providing resources that could constitute their livelihoods. These resources included land assistance, seed assistance, materials for building houses, and a wide range of tools, including plows and draft animals, for cultivating their fields.

Keywords: Ottoman State, Migration, Immigrant, aid policy

GÖÇMENLERE YAPILAN YARDIMLAR: MUŞ ÖRNEĞİ ASSITANCE PROVIDED TO MIGRANTS: THE CASE OF MUŞ

Ahmet ÖZTÜRK

Öğrenci, Bitlis Eren Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih, Bitlis, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2637-054X>

Ahmet ÖZTÜRK

Student, Bitlis Eren University, Graduate School of Education, History, Bitlis, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2637-054X>

ÖZET

Göç ve göçmenlik tarih boyunca insanlık için önemli olgulardan bir olmuştur. Günümüzde de savaşlar veya çeşitli nedenlerle bireysel veya kitlesel birçok göç hareketi yaşanmaktadır. Bu durum hem göçmenler hem de göç alan yerler için bazı problemlere yol açmaktadır. Özellikle ülkemize savaş nedeniyle gelen göç dalgası ve göçmenlere yapılan yardımlar tartışma konusu olmuş ve olmaya devam etmektedir. Günümüzde olduğu gibi geçmişte de Anadolu toprakları yoğun göç hareketlerine tanık olmuş bir coğrafyadır. Bugün yaşadığımız göç hareketinin bir benzerini 1800'li yıllarda Osmanlı Devleti de yaşamıştır. Kafkasya'nın Rus Çarlığı hâkimiyetine girmesinden sonra uygulanan siyaset nedeniyle ilk etapta bazı Kafkas ailelerin gönüllü olarak gelmesiyle Osmanlı topraklarına göçler yaşansa da 1859 yılından itibaren kitlesel bir hal almıştır. 1862-1865 yılları arasında ise zirve noktasına ulaşmıştır. Dönemsel olarak azalmalar yaşayan göç hareketi 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra tekrar artış göstermiştir. Bu göç hareketi, 20. yüzyılın ilk yıllarına kadar devam etmiştir. Kendi ülkesini, evini ve topraklarını bırakan göçmenlerin en çok sıkıntı yaşadıkları konuların başında gittikleri bölgedeki ekonomik koşullar gelmiştir. Göç hareketleri kitlesel ve genellikle ani olarak geliştiği için gelen göçmenler ekonomik olarak bağımlı durumdadırlar. Bu nedenle göç alan bölgeler veya devletler göçmenlere ekonomik olarak çok ciddi yardımlarda bulunmak zorunda kalmaktadır. Osmanlı Devleti de gelen göçmenleri kendi halinde bırakmamıştır. Göçmenlere yönelik olarak barınacakları yer, geçim sağlayacak kadar arazi ve o arazileri ekip biçecekleri tohum ve donanım yardımında bulunmuştur. Bu göçmenlerin yerleştiği bölgelerden biri de Muş yöresidir. Muş yöresi 1850'li yıllardan itibaren Kafkasya'dan gelen göçmenlere ev sahipliği yapmaya başlamıştır. Arşiv belgelerinden edinilen bilgiler gelen göçmenlerin belli bir plan çerçevesinde iskân edildiklerini göstermektedir. Bu plan sadece göçmenlerin yerleşmeleri için yer gösterme ile sınırlı kalmamıştır. Göçmenlere aynı zamanda geçim kaynaklarını oluşturabilecek kaynaklar sunulmuştur. Bu kaynaklar arazi yardımı, tohum yardımı, ev yapımı için malzeme, tarlalarını sürebilecek saban ve çift hayvanından oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, göç, göçmen, yardım politikası

ABSTRACT

Migration and immigration have been crucial phenomena throughout human history. In contemporary times, various individual or mass migration movements occur due to conflicts or various reasons, leading to challenges for both migrants and receiving areas. Particularly, the influx of migrants to our country due to war and the assistance provided to migrants have been and continue to be subjects of debate. Like today, Anatolian territories have been witness to significant migration movements in the past. A similar migration movement to what we are experiencing today occurred in the Ottoman Empire in the 19th century. Following the domination of the Caucasus by the Russian Empire, migrations to Ottoman territories began initially with the voluntary arrival of some Caucasian families due to the policies implemented. However, it became mass migration from 1859 onwards. It reached its peak between 1862 and 1865. The migration movement experienced periodic decreases but saw an increase again after the 1877–1878 Ottoman-Russian War. This migration movement continued until the early years of the 20th century. One of the primary challenges faced by migrants who leave their countries, homes, and lands is the economic conditions they encounter in the regions they migrate to. Migration movements occur en masse and usually develop suddenly, leaving incoming migrants economically dependent. Therefore, the regions or states receiving migrants often need to provide significant economic assistance to them. The Ottoman Empire did not leave incoming migrants to their own resources. It provided assistance to migrants in terms of accommodation, land for sustenance, and seeds and equipment for cultivation. One of the regions where these migrants settled is the Muş region. From the 1850s onwards, the Muş region began to host migrants from the Caucasus. Information obtained from archival documents indicates that these migrants were resettled within a certain plan framework. This plan not only involved showing migrants where to settle but also providing resources that could constitute their livelihoods. These resources included land assistance, seed assistance, materials for building houses, and a wide range of tools, including plows and draft animals, for cultivating their fields.

Keywords: Ottoman State, Migration, Immigrant, aid policy

COMPARISON OF AVIAN DIVERSITY, BREEDING COMMUNITIES, AND NESTING HABITATS BETWEEN URBAN AND PERI-URBAN ECOSYSTEMS OF FEZ (CENTRAL MOROCCO)

Ikram Douini

Mohamed Mounir

El Mostafa Benka

Mohamed Dakki

Soumaya Hammada

Agro-industrial and medical biotechnology laboratory, Faculty of Sciences and Technology,
Sultan Moulay Slimane University of Beni Mellal, Morocco

Geo-Biodiversity and Natural Patrimony Laboratory, Scientific Institute, University of
Mohammed V, Rabat 10106, Morocco

ABSTRACT

Avian diversity is very poor in urban zones due to the loss of natural ecosystems, breeding sites, nesting substrates, and foraging resources. However, the variation of these elements following the urban gradient is not well understood. The purpose of this study was to look into the nesting substrates, breeding communities, habitat use, and bird abundance in the urban and peri-urban environments in central Morocco's Fez City. Field visits were conducted monthly from 2017 to 2019 in urban and peri-urban habitats with a 1-3 km transect method. Birds were identified visually and acoustically with points of count separated by 100 to 300 m. We noted bird species, populations, type of habitat, nesting site, and nesting substrate. A total of 140 avian species were identified in peri-urban (130 species) and urban (68 species) zones. Equally, 717 nests of 29 bird species were documented in urbanized (109 nests of 13 species) and peri-urban (608 nests of 20 species) habitats. In peri-urban ecosystems, nests of breeders were recorded in farmlands, wetlands, and forests. In the urban zone, nests were recorded in urban farms, green gardens, walls, and urban forests. Equally, nesting substrates were variable among surveyed zones. On the other hand, nests of four breeding birds were recorded commonly in urban and peri-urban ecosystems. This study elucidated the diversity of avifauna in the human-made landscapes of Morocco, which were neglected during the last decades and could serve as references for future and comparative studies of biodiversity in urban zones. Equally, this study could serve as a tool for management programs of landscapes and their diversity in urban areas. However, more investigations are needed to analyze how other factors such as noise, buildings, and traffic affect the diversity of avifauna in urbanized landscapes.

Keywords: Avifauna, breeding, diversity, ecosystems, urban, peri-urban.

KEMAL ABDULLA`NIN “YARIM EL YAZMASI” ROMANINDA METİN UYGULAMASI ÖRNEKLERİ

EXAMPLES OF TEXT APPLICATION IN KEMAL ABDULLA`S “THE INCOMPLETE
MANUSCRIPT” NOVEL

Samirə Arif qızı QURBANOVA

Azərbaycan dili kafedrasının dissertantı

Gəncə Dövlət Universiteti. Gəncə /Azərbaycan

ORCID ID: 0000-0002-2580-0456

ÖZET

Edebi eserlerde metinler arası geçişlerde kullanılan yöntemlerden biri olan “metin uygulaması”na yönelik farklı yaklaşımlar söz konusudur. Bazı araştırmacılar, bu kavramı “alıntı yapmak”, bir kısmı ise İngilizce karşılığı “allusion” olan “anıştırma” terimi ile aynılaştırmaktalar. Fakat bu üç terim arasında belli yakınlık olmasına rağmen, metin uygulamasının diğerlerinden farklı özelliği bulunmaktadır.

Bu araştırma söz konusu farklılıkları Kemal Abdulla`nın “Yarım El Yazması” romanı bağlamında araştırmak amacı taşımaktadır.

Bu amaç doğrultusunda söz konusu romanda yer alan alıntılar incelenerek, metin uygulamasının kendine has özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Makalede öncelikle metin uygulaması, alıntı, anıştırma terimlerinin anlamları araştırmacıların görüşlerine baş vurularak ortaya konmuş, daha sonra ise eserde bulunan konkrit örnekler doğrultusunda metin uygulaması derinlemesine incelenmiştir.

Makalede örnek olarak belirlenmiş “Yarım El Yazması” romanından seçilmiş ve incelenmiş örnekler metin uygulamasının kelime kelime değil, kısmi, çok küçük değişikliklerle kullanılmasının mümkün olduğu, bunun hiçbir sakıncasının olmadığını kanıtlamaktadır. Metin uygulamasının bu tarz kullanılması, onun anıştırma ile karıştırılmasını önleyecektir.

Anahtar kelimeler. Kemal Abdulla, “Yarım El Yazma”, metin uygulaması, anıştırma, alıntı yapmak.

SUMMARY

There are different approaches to “text application”, which is one of the methods used in transitions between texts in literary works. Some researchers equate this concept with the term “quoting”, while others equate it with the term “allusion”, whose English equivalent is “allusion”. However, although there is a certain closeness between these three terms, the text application has a different feature from the others.

This research aims to investigate these differences in the context of Kemal Abdulla`s novel “The Incomplete Manuscript”.

For this purpose, the quotations in the novel in question were examined and the unique characteristics of the text application were tried to be determined. In the article, firstly, the meanings of the terms text application, quotation and allusion were revealed by referring to the opinions of the researchers, and then the text application was examined in depth in line with the concrete examples found in the work.



The examples selected and examined from the novel “The Incomplete Manuscript”, which is set as an example in the article, prove that it is possible to use the text application not word for word, but partially, with very small changes, and that there is no harm in doing so. This use of text application will prevent it from being confused with allusion.

Keywords. Kamal Abdulla, “Incomplete Manuscript”, Text application, allusion, quoting.

INVESTIGATION OF STRUCTURAL, MICROSTRUCTURAL AND OPTICAL PROPERTIES OF ZnO, Zn_{0.90}Co_{0.05}M_{0.05}O (M=Na, Al, Cd, Cu) THIN FILMS BY USP METHOD

Sabrina Roguai

University of Abbes Laghrour Khenchela, Algeria.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0767-0846>

Abdelkader Djellou

University of Abbes Laghrour Khenchela, Algeria.

ABSTRACT

Pure and codoped nanocrystalline single-phase films of Zn_{0.90}Co_{0.05}M_{0.05}O (M=Al, Cd, Na, Cu) were successfully synthesized by the ultrasonic spray pyrolysis technique. Structural analysis by X-ray diffraction shows that all films have a hexagonal wurtzite structure with an average crystallite size in the range of 19-25 nm. SEM analysis revealed that Cd and Na preserve the shape of the nanopetals observed with the ZnO films, while doping with Al or Cu promotes the formation of dense films consisting of nanorods. For optical properties, by applying the Leven-berg-Marquardt least squares method, the experimental transmittance data were perfectly fitted with the transmittance data calculated via a combination of the Wemple-DiDomenico model, the bandgap energy, thickness and refractive index are calculated

Keywords: Thin films; Microstructure; Optical properties.

SYNTHESIS of CuO Nps FOR PHOTOCATALYTIC APPLICATIONS BU COPRECIPITATION METHOD

Sabrina Roguai

University of Abbes Laghrour Khenchela, Algeria.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0767-0846>

Abdelkader Djelloul²

University of Abbes Laghrour Khenchela, Algeria.

ABSTRACT

Today, wastewater treatment and the sanitation of potable water supplies are major concerns. Among the most recent advances in water treatment, advanced oxidation processes (AOP) are solutions allowing the mineralization in an aqueous medium of organic molecules that are toxic to the ecosystem. heterogeneous photocatalysis. It is a photo-sensitized reaction based on the adsorption of light radiation by the catalyst, generally a semiconductor using CuO. It has the advantage of not introducing chemical compounds other than CuO into the medium to be treated. In this study, the copper nanoparticles were synthesized by a simple co-precipitation method which was obtained by heating at 80°C for photocatalytic application. The microstructural characterization of the nanopowder obtained was performed using X-ray diffraction (XRD) and SEM microscopy. XRD studies demonstrated that the formation of the CuO monoclinic phase and the average grain size of CuO crystallite was found to be 30 nm. SEM images indicate the morphology as a three-dimensional flower-like structure was successfully prepared for subsequent deg-radation of methylene blue (MB).

Keywords: CuO NPs, X-ray diffraction, SEM, Photocatalytic.

SOCIO-CULTURAL AND PSYCHOLOGICAL PROBLEMS FACED BY INFERTILE WOMEN (A STUDY OF MULTAN CITY)

Shahid .H

Anjum. F

Asghar. K

Akhtar .N

Ph.D. Scholar, 2Assistant Professor

Department of Rural Sociology, Faculty of social sciences ,Faisalabad, Pakistan.

Department of Rural Sociology , Faculty of social sciences,Faisalabad, Pakistan .

ABSTRACT

Almost every man and women wishes to become parents in developing societies. For both man and women becoming parents is one of the unalterable acts in life. Parenthood confers as honor to a couple. The inferior status is accorded to barren women in male dominant societies. Infertility is considered as a curse. A cross sectional study was conducted to know the socio-cultural and psychological problem faced by infertile women. The women were selected purposively. In this research the target population is all the public hospitals and maternity centers of Multan city. Sample size of the study was 120. A structured questionnaire was used to collect the data from respondents. The questionnaire should be constructed according to the research objectives. Simple random sampling technique was used for the data collection from respondents. Majority of the respondents 37.5% belonged to the age group of 31-40 years. Majority of the respondents 82.5% were married at the age group of 20-30 years. Majority of the respondent's husband 60% were married at the age group of 20-30 years. Majority of the respondents 77.5% were living in the joint family system. Majority of the respondents 51.7% strongly agree that they feel frustration without children. Respondents 34.2% strongly agree that they can give real attention and love to the adopted child. Respondents 73.3% strongly agree that children a necessary for stable life. Major research findings shows that health facilities should be provided at their door step and free of cost that everyone should be afforded. Provide educational and moral support. Different vocational institutes build for the infertile women that they should remain busy. Each couple's experience of infertility is very real for them and cannot compare them with others.

Keywords: 3-6 words.

Socio-cultural problems, Parenthood, Infertility

ŞƏKI-ZAQATALA BÖLGƏSİNDƏ YERLƏŞƏN ALBAN KİLSƏLƏRİNİN KULTUROLOJİ TƏHLİLİ VƏ TURİZM ÜÇÜN ƏHƏMİYYƏTİ

CULTURAL ANALYSIS OF ALBANIAN CHURCHES IN SHEKI-ZAGATALA REGION AND THEIR IMPORTANCE FOR TOURISM

Riad SƏFƏRLİ

Doktorant, Azərbaycan Turizm və Menecment Univesiteti, Sosial Menecment fakültəsi,
İctimai elmlər kafedrası, Bakı şəhəri, Azərbaycan.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3265-568X>

XÜLASƏ

Azərbaycan Respublikası qədim tarixə və zəngin mədəni irsə malik olan bir ölkədir. Günümüzdə Azərbaycan turizminin bir çox növlərinin inkişafı üçün əlverişli resurslara sahibdir. Bu resurslar sayəsində turizmin bir çox növlərini burada inkişaf etdirmək mümkündür. Ölkəmizin ərazisində qədim dövrlərdən müxtəlif dövlətlərin mövcud olması burada olan tarixi-mədəni və dini abidələrin rəngarəng olmasına səbəbiyyət vermişdir. Hazırkı vəziyyətdə ölkəmizin böyük əksəriyyətinin islam dininə sitayiş etməsinə baxmayaraq, Azərbaycan ərazisi hələ keçmişdən xristian dininin yayıldığı lokasiyalardan ən mühümü olmuşdur. Ölkəmizdə xristianlığın təxminən iki min il yaşı var. Qədim Qafqaz Albaniyası dövründə xristian dini ölkənin rəsmi dini olmuş və o dövrlərdən günümüzdə qədər bir çox alban tarixi-mədəni və dini abidələri gəlib çıxmışdır. Bunlar arasında qədim alban kilsələri də üstünlük təşkil edir. Ümumilikdə götürsək elə Azərbaycanda xristianlığın tarixi elə alban kilsələrindən başlayır.

Günümüzdə qədim Qafqaz Albaniyası xristian memarlıq abidələri Azərbaycan Respublikasının müxtəlif regionlarında öz qədimliyini qoruyub saxlayır. Bu abidələr dini turizmin inkişafı üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ölkəmizə müxtəlif yerlərdən gələn turistlər Azərbaycanın mədəniyyəti, tarixi ilə maraqlanırlar. Azərbaycanın qədim alban kilsələri ilə zəngin olan regionlarından ən mühümü Şəki-Zaqatala bölgəsidir. Elə, Cənubi Qafqazda inşa edilən ilk alban kilsəsi olan Kiş alban məbədi Şəkinin Kiş kəndində yerləşir. Həmin Kiş məbədi hazırda Qafqaz Albaniyası muzeyi kimi fəaliyyət göstərir. Həmçinin, qədim Qafqaz Albaniyası dövründən bu ərazilərdə məskunlaşan udin tayfaları da günümüzdə Oğuz və Qəbələ rayonlarında yaşayır və bu mədəniyyətin inkişafına çox böyük töhfə verir. Zaqatalada 2009-cu ildən fəaliyyət göstərən Zaqatala Turizm İnformasiya Mərkəzi bölgədə yerləşən mənzərəli yerlər və tarixi-dini memarlıq abidələri ilə gələn qonaqları məlumatlandırır.

Azərbaycanda xristian memarlıq abidələrinə turistlərin cəlb edilməsi həm regionlarda turizmin inkişafını sürətləndirir, həm də buraya gələn turistlərin dünyagörüşünü artırır. XXI əsrdə həmin dövrə aid olan tikililər araşdırılır, bərpa edilir və müxtəlif elmi araşdırmalar aparılır. Bu görülən tədbirlər ölkəmizdə həm yerli turizmin inkişafında, həm də beynəlxalq turizmin inkişafında müsbət nəticələr verir və daha çox turistə Azərbaycanın qədim tarixini düzgün şəkildə çatdırır.

Açar sözlər: Azərbaycan, alban kilsələri, dini turizm, Kiş məbədi, Şəki-Zaqatala bölgəsi.

ABSTRACT

The Republic of Azerbaijan is a country with ancient history and rich cultural heritage. Today, Azerbaijan has favorable resources for the development of many types of tourism. Thanks to these resources, it is possible to develop many types of tourism here. The presence of various states in the territory of our country from ancient times has caused the historical, cultural and religious monuments here to be colorful. Despite the fact that the vast majority of our country worships Islam, the territory of Azerbaijan has been the most important location where Christianity has spread since the past. Christianity in our country is almost two thousand years old. During the period of ancient Caucasian Albania, the Christian religion was the official religion of the country, and many Albanian historical-cultural and religious monuments have survived from those times to the present day. Ancient Albanian churches are predominant among them. In general, the history of Christianity in Azerbaijan begins with the Albanian churches.

Today, ancient Caucasian Albanian Christian architectural monuments preserve their antiquity in different regions of the Republic of Azerbaijan. These monuments are very important for the development of religious tourism. Tourists coming to our country from different places are interested in the culture and history of Azerbaijan. The Sheki-Zagatala region is the most important of the regions of Azerbaijan rich in ancient Albanian churches. The Kish Albanian temple, the first Albanian church built in the South Caucasus, is located in the Kish village of Sheki. That Kish temple currently functions as a museum of Caucasian Albania. Also, Udi tribes, who settled in these areas from the time of ancient Caucasian Albania, live in Oguz and Gabala regions today and make a great contribution to the development of this culture. The Zagatala Tourism Information Center, which has been operating in Zagatala since 2009, informs visitors about the scenic spots and historical-religious architectural monuments located in the region.

Attracting tourists to the Christian architectural monuments in Azerbaijan accelerates the development of tourism in the regions and increases the outlook of the tourists who come here. In the 21st century, the buildings belonging to that period are investigated, restored and various scientific studies are conducted. These measures will give positive results both in the development of local tourism and in the development of international tourism in our country and will convey the ancient history of Azerbaijan to more tourists.

Keywords: Azerbaijan, Albanian churches, religious tourism, Kish temple, Sheki-Zagatala region.

USING FISH SCALES AS A NEW BIOSORBENT FOR THE ADSORPTION OF METHYLENE BLUE FROM WASTEWATER: OPTIMIZATION, EFFECT OF PHYSICOCHEMICAL PROPERTIES, KINETIC MODELS AND THERMODYNAMIC PARAMETERS

Fatima Ezzahra Atmani

Meriem Kasbaji

Safaa Adim

Aziz Hasib

Laboratory of Environmental, Ecological and Agro-Industrial Engineering, Faculty of Science and Technologies, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco

Laboratory of Engineering in Chemistry and Physics of Matter, Faculty of Science and Technologies, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco

Laboratory of Molecular Chemistry, Materials and Catalysis, Faculty of Science and Technologies, Sultan Moulay Slimane University, Beni Mellal, Morocco

ABSTRACT

Today, the world is facing a water crisis due to the shortage of drinking water. With the rapid development of various industries, a huge amount of wastewater has been produced by industrial processes and discharged into soils and water systems. In the present study, fish scales have been successfully characterized and valorized as natural and cost-effective adsorbents without any prior treatment for methylene blue (MB) elimination from aqueous sources throughout a wide scale of concentrations. Various physicochemical features were investigated using FTIR, BET, TGA, pH_{pzc}, SEM, and XRD techniques. The gathered data were next subjected to analysis, and pertinent parameters were modeled to clarify the efficacy of the activated carbon treatment. This process yielded important information for refining this technique for practical uses. Our investigation on the use of activated carbon for wastewater treatment produced interesting findings that demonstrated how well this technique works to drastically lower pollutant levels. Significant increases in the quality of water were achieved as a result of activated carbon's strong capacity to adsorb a wide variety of pollutants, including colors. Important influencing variables including contact time and activated carbon dosage were also revealed by the study, providing insight into the ideal circumstances for increasing therapy efficacy. Additionally, our results highlight the potential of activated carbon for scalable and sustainable wastewater treatment, providing important insights into the real-world application of this powerful and adaptable technology for tackling water pollution issues. This research contributes valuable knowledge towards the development of efficient and eco-friendly strategies in the field of water purification. We discovered that activated carbon has exceptional adsorption capabilities, effectively reducing diverse contaminants in wastewater and that its optimization parameters provide valuable insights, indicating its importance as a promising and sustainable solution for wastewater treatment, contributing to the larger goal of environmental preservation.

Keywords: Adsorbent, Wastewater, Methylene Blue, Fish Scales, Pollution.

VIOLENCIA DE GENERO

Dra. Gloria Auristela Hernández Pérez

Universidad Juárez Autónoma de Tabasco

Orcid:0009-0006-3446-4622

RESUMEN

La violencia de genero en un hecho que se ha venido arrastrando desde épocas muy antiguas y que todavía no se ha podido disminuir en su totalidad, tanto la ONU, mujeres y el INMUJERES no han parado de realizar campañas con el fin de poder sensibilizarnos sobre este delito que es grave para nuestra sociedad que como bien sabemos la familia es la base fundamental de nuestra sociedad y la mujer es la pieza clave para que esta funcione bien; es por ello que la ONU nos define a la violencia de la mujer “como todo acto de violencia de género que resulte o pueda tener como resultado un daño , físico, sexual , psicológico para la mujer inclusive , las amenazas tales como la coacción o la privación arbitraria de libertad , tanto si se produce en la vida pública. De igual forma dentro de este concepto podemos enumerar algunas de las tantos tipos de violencia que existen en relacion a la mujer tales como la violencia económica, violencia sexual, laboral, mediática, política, física, psicológica, patrimonial, económica, simbólica, institucional , entre otras, por lo que es necesario implementar nuevas políticas públicas que protejan más a la mujer y que con esto se pueda disminuir la violencia, así como que se implementes protocolos para darle más protección a la mujer sobre este hecho que cada día está más latente y que no se ha podido erradicar y en donde las autoridades correspondientes sepan hacer de una manera eficaz su trabajo brindándole confianza , seguridad , a la mujer cuando estas levanten sus denuncias , en contra del agresor , contando más que nada de que serán escuchadas y que sus casos serán atendidos eficazmente.

Palabras claves: Violencia, mujer, genero.

NƏQLİYYAT SİSTEMLƏRİNDƏ MÜASİR TEXNOLOGİYALARIN TƏTBİQİ APPLICATION OF MODERN TECHNOLOGIES IN TRANSPORTATION SYSTEMS

Doç. Dr. Vüqar Sabir oğlu MUSTAFAYEV

(ORCID: 0000-0002-0961-6712)

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, Mexanika kafedrası,

Mingəçevir - Azərbaycan

Leyla Vüqar qızı İSMAYILZADƏ

(ORCID: 0000-0003-0629-070X)

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, İnformasiya texnologiyaları kafedrası,
Mingəçevir - Azərbaycan

XÜLASƏ

Bu gün dünyanın, demək olar ki, bütün ölkələrində nəqliyyat sistemləri iqtisadi inkişafın təməlinə çevrilib. Lakin bununla yanaşı, bir çox şəhərlər, xüsusilə də meqapolislər nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin idarə oluna bilinməyəcək dərəcədə intensiv artımı ilə üzləşməli olub. Bu da gecikmələrə, tıxacların yaranmasına, yanacaq və sürtkü materiallarının qiymətlərinin artmasına, CO2 emissiyasının çoxalmasına, qəzaların, fəvqəladə halların baş verməsinə və s. səbəb olur. Nəticədə insanların təhlükəsizliyi azalır, onların səhhətinə, eyni zamanda mülkiyyətinə zərər dəyir, ümumən cəmiyyətdə həyat keyfiyyətinin aşağı düşməsi kimi ciddi problemlər ortaya çıxır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Əhali Fondunun və Əhali üzrə Məlumat Bürosunun məlumatları əsasında verilən proqnoza görə, dünyanın bir çox ölkələrində əhalinin sürətlə çoxalması, insanların şəhər ərazilərinə miqrasiya etmələri səbəbindən belə problemlər gələcəkdə daha da kəskin xarakter alacaq və ciddi fəsadlar yaradacaq. Buna görə də nəqliyyatın təhlükəsizliyinin artırılması və daşımaların səmərəliliyinin yüksəldilməsi günümüzün aktual məsələsi hesab olunur.

Sensor cihazların intellektual nəqliyyat sistemləri (İTS) üçün yaxın gələcəkdə çox mühüm rol oynayacağına şübhə yoxdur. Onlardan istifadə etməklə keçmiş və cari nəqliyyat sistemlərinin üzləşdiyi bəzi çətinlikləri köklü şəkildə azaltmaq mümkün olacaq.

Bu gün analitik və statistik metodlardan istifadə edilməsi sensorların ITS ilə inteqrasiyasının real potensiala malik olduğunu nümayiş etdirir. Bu inteqrasiya alim və mütəxəssislər üçün geniş perspektivli tədqiqat sahəsidir. Bu sahədə aparılan çoxsaylı elmi və texnoloji araşdırmalar, ixtiralar geniş çeşidli intellektual təbiiqlərə malik yeni nəsill smart proqramların işlənilməsi imkanlarını artıracaq. Bu təbiiqlər cari və gələcək nəqliyyat sistemlərinin təhlükəsizliyini artırmağa və hərəkətin idarə olunmasını təkmilləşdirməyə imkan verəcək.

Açar sözlər: nəqliyyat, hərəkət, infrastruktur, sensor, ITS

ABSTRACT

Today, in almost all countries of the world, transport systems have become the basis of economic development. But in addition, many cities, especially megacities, had to face an uncontrollably intense increase in traffic. This leads to delays, traffic jams, increased fuel and lubricant prices, increased CO2 emissions, accidents, emergency situations, etc. causes. As a result, people's safety decreases, their health and property are damaged, and serious problems such as a decrease in the quality of life in society in general appear. According to the forecast based on the data of the United Nations Population Fund and the World Population Datasheet, such problems will become more acute in the future and cause serious consequences due to the rapid increase of the population in many countries of the world and the migration of people to urban areas. Therefore, increasing the safety of transport and increasing the efficiency of transportation is considered an urgent issue today. There is no doubt that sensor devices will play a very important role for intelligent transportation systems (ITS) in the near future. By using them, it will be possible to radically reduce some of the difficulties faced by past and present transport systems. Today, the use of analytical and statistical methods demonstrates that the integration of sensors with ITS has real potential. This integration is a promising field of research for scientists and specialists. Numerous scientific and technological researches and inventions conducted in this field will increase the possibilities of developing new generation smart programs with a wide range of intelligent applications. These applications will make it possible to increase the safety of current and future transportation systems and improve traffic management.

Keywords: transport, movement, infrastructure, sensor, ITS

WOMEN PARTICIPATION IN THE ADVANCEMENT OF AGRICULTURE SECTOR AND THEIR LIMITATION

Hina Shahid

Dr. F arkhanda Anjum

Dr. Kanwal Asghar

Dr. Aqeela Saghir

Dr .Noreen Akhtar

Nida

Ph.D. Scholar, 2 Assistant Professor, 3 Assistant Professor, 4Assistant Professor, 5Assistant
Professor, 6Mphil Scholar

Department of Rural Sociology,
University of Agriculture, Faisalabad.

ABSTRACT

The importance of women in agriculture cannot be overstated. They actively participate in the production of important field crops, and the extent of their participation is directly related to their age, social class, and the type of crop to be grown. The present study ambitions to examine the importance of women in agricultural growth and the challenges they face in district Faisalabad. Faisalabad district consists of six tehsils. One tehsil was selected by using a simple random sampling technique. Two union councils were select from selected tehsil and four villages was be selected from two union councils, from each village 30 respondents was be selected. The total sample size was 120 respondents. In the light of research objectives, a well-structured interview schedule was developed as a research tool for purpose of data collection. Data were collected through an interview schedule. The results of the study showed More than half 46.7% of the respondents were illiterate while 17.5% were primary and 13.3% were above matric. Women in weeding activity of which 42.5% were participating on average while 35.8% were participating significantly and the remaining 21.7% were not participating at all. Women in sowing seeds of which 55.3% were participating on average while 25.8% were participating significantly and the remaining 20.8% were not participating at all. Participation of the women in cleaning the soil and irrigation of which 55.8% were participating on average while 29.2% were participating significantly and the remaining 15.0% were not participating at all. The women in animal husbandry of which 63.3% were participating on average while 25.0% were participating significantly and the remaining 11.7% were not participating at all. Participation of the women in seedbed preparation of which 57.5% were participating on average while 29.2% were participating significantly and the remaining 13.3% were not participating at all.

HORMONAL CONTROL OF THE ESTROUS CYCLE IN SHE CAMELS

BRAHMI Zahia

Department of Veterinary Medicine, Institute of Agronomic and Veterinary Sciences,
University of Souk-Ahras, Souk Ahras, Algeria, Laboratory of Animal Production,
Biotechnology and Health (PABIOS), Souk Ahras, Algeria, Specialty: Zootechnie, Option:
Animal Production and Biotechnology

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-0812-3558>

GHERISSI Djallel Eddine

Department of Veterinary Medicine, Institute of Agronomic and Veterinary Sciences,
University of Souk-Ahras, Souk Ahras, Algeria, Laboratory of Animal Production,
Biotechnology and Health (PABIOS), Souk Ahras, Algeria, Specialty: Zootechnie, Option:
Animal Production and Biotechnology.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1615-1658>

ABSTRACT

Understanding the hormonal control of the estrous cycle in she camels is crucial for optimizing reproductive management strategies in camel husbandry. This Theoretical presentation explores the intricate interplay of hormones involved in regulating the different phases of the estrous cycle, including follicular development, ovulation, and corpus luteum function. During the follicular phase, rising levels of follicle-stimulating hormone (FSH) stimulate the growth and maturation of ovarian follicles, leading to estradiol production by granulosa cells. Estradiol plays a pivotal role in initiating behavioral estrus and priming the reproductive tract for successful mating or artificial insemination. Luteinizing hormone (LH) surge, triggered by the preovulatory surge of estradiol, induces ovulation of the dominant follicle. Following ovulation, the ruptured follicle transforms into the corpus luteum, which secretes progesterone. Progesterone maintains the uterine environment conducive to embryo survival and prevents the initiation of new follicular waves. The duration and amplitude of hormonal fluctuations during the estrous cycle are influenced by various factors, including age, nutrition, photoperiod, and social interactions. Understanding these factors is essential for optimizing breeding management practices and improving reproductive efficiency in she camel populations. Advancements in reproductive biotechnology, such as hormonal synchronization protocols and assisted reproductive techniques, offer promising avenues for manipulating the estrous cycle to synchronize breeding events and enhance genetic progress.

Keywords: Camelus dromedarius, Estrous cycle, Hormonal regulation, Follicular development, Ovulation.

ANTIBACTERIAL ACTIVITY OF HONEY ON BURN WOUND MANAGEMENT

Pooja Kanaujiya, Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

Burn injuries are a major worldwide health issue, which is typically exacerbated by the danger of subsequent bacterial infections. The rising antibiotic resistance issue has highlighted the need for alternative medicinal methods, sparking fresh interest in honey's antibacterial qualities. This review summarizes current studies on honey's antibacterial properties and applicability in burn wound treatment. Honey, a naturally occurring substance produced by bees, contains antibacterial qualities due to its high osmolarity, acidic pH, enzymatic hydrogen peroxide production, and its presence of several phytochemicals. These characteristics collectively inhibit the growth of several bacterial strains, including pseudomonas aeruginosa and methicillin-resistant Staphylococcus aureus (MRSA). Furthermore, honey's anti-inflammatory and wound-healing abilities, which work in conjunction with its antibacterial characteristics, aid in tissue regeneration and inflammation reduction in burn wounds. Clinical studies have shown honey's effectiveness in treating burn wounds, showing better patient outcomes, faster healing, and lower infection rates when compared to standard therapies. Particular promise has been demonstrated by honey-based dressings; studies have showed improved wound contraction, reduced creation of scars, and pain relief. However, there are also issues with the widespread use of honey-based medicines, such as the need for more high-quality clinical data, variances in honey composition, and a lack of consistency in treatment procedures. In order to overcome these obstacles, further study is required to determine the best honey to use, how to apply it, and how much to dose burn wounds.

Keywords: Honey, Burn wounds, Antibacterial activity, Antimicrobial properties, Wound healing, Alternative therapy

PROBIOTICS IN MIXTURE WITH AVOCADO JUICE REVEALED AN ARRAY OF BIOACTIVE SUBSTANCES WHICH POTENTIALLY BENEFIT HEALTH

Dr. K.R.Padma

Assistant Professor, Department of Biotechnology, Sri Padmavati Mahila Visvavidyalayam
(Women's University), Tirupati, AP.

Orcid no: 0000-0002-6783-3248 (Corresponding author)

Reader, Department of Oral Pathology and Microbiology, Sree Balaji Dental College and
Hospital, Bharath Institute of Higher Education and Research (BIHER) Bharath University,
Chennai, Tamil Nadu, India

Orcid No: 0000-0003-3110-8076.

ABSTRACT

Probiotics are a type of microorganisms that have been combined with a wide range of nourishment for several decades due to their enormously positive effects on human health. Probiotics ability to combat microorganisms includes their capacity to alter the host's immune response, sabotage harmful bacteria, and force them to fight with one another for adhesion sites. Probiotics can be used to prevent and cure a variety of conditions, including irritable bowel syndrome, lactose intolerance, allergies, urogenital tract infections, cystic fibrosis, and certain malignancies. They can lessen the negative effects caused by certain antibodies. Fruit juices are the finest alternatives to dairy products in terms of preventing lactose intolerance, obesity, allergies, and dyslipidemia. They are also an excellent carrier of probiotic formulations with extra health advantages. The nutritional and health benefits of *Persea americana* juice, which has been produced as a probiotic and contains a variety of vitamins, minerals, and antioxidants, were investigated in the current study. After the *P. americana* juice was pasteurized and the culture conditions were adjusted, the verified *Lactobacillus* isolates were added. Further, antioxidant, antibacterial activities, total reducing sugar, and protein estimates, were assessed in both the non-fermented and fermented *P. americana* juice. At pH-8, room temperature, 0.5% bile salt, and 0.5% NaCl, the greatest development of *Lactobacilli* in *P. americana* juice is observed. Antioxidant activity in fermented juice was found to be higher than in pasteurized juice, according to the ABTS- (2,2-azino-bis 3-ethylbenzothiazoline-6-sulfonic acid) and DPPH assay- (2,2-diphenyl-1-picrylhydrazyl). Antimicrobial capabilities have been greatly enhanced by fermentation. As the length of fermentation grew, the amount of reducing sugars decreased and the juice's soluble protein level surged. Given the significant effects of probiotic strains and their ability to live in *P. americana* juice, these results clearly indicate that it is possible to generate a beneficial non-dairy probiotic beverage. Therefore, utilizing *Lactobacillus* sp. with desirable levels of bioactive components and no microbial contamination, avocado juice with probiotic potential and commercial viability could be developed.

Keywords: *P. americana*, *Lactobacillus*, Probiotic, Antioxidant activity, Probiotic juice, Antibacterial activity.

ASSESSMENT THE LEVELS OF ANTIBODIES (ANTI-TTG AND ANTI-AGA) IN THE SERUM OF PATIENTS WITH CELIAC DISEASE

M.Sc. Zahraa Abbass Qassim

Pathological Analyses Department /Faculty of Science

University of Kufa

Prof.Dr.Hawraa Abdulameer Ali Al-Dahhan

Pathological Analyses Department /Faculty of Science

University of Kufa

ABSTRACT

Celiac disease (CD) is an autoimmune disorder characterized by specific serological and histological changes triggered by the ingestion of gluten in genetically susceptible individuals. This study aims to assess the levels of antibodies (anti-TTG and anti-AGA) as in the serum of patients with celiac disease.

This case-control study involved 85 celiac disease patients (35 males and 50 females) recruited between July 2023 and December 2023. Samples were collected from the Internal Medicine Unit at Al-Sadder Medical City and the Specialized Hospital for Gastroenterology and Hepatology in Al-Najaf province. The age of the patients ranged from 5 to 60 years old. All patients underwent comprehensive general and clinical examinations to confirm the diagnosis of celiac disease using various serological kits (TTG-IgA, TTG-IgG, AGA-IgA, and AGA-IgG). A healthy control group comprising 30 individuals matched for age and sex was also included.

The results of the current study indicated that there were no significant differences among patients with age groups, and most patients with celiac disease were between (15-24) years. The present data revealed that females in CD patients presented in a significant high percentage (58.82%) than male (41.17%).

In relation to Serum level of anti-TTG (IgA & IgG) in CD patients, the level between 12 and 18 AU/ml considered as an equivocal point to differentiate between the positive & negative results. There was no significant difference ($p > 0.05$) between level of anti-TTG IgA & anti-TTG IgG in CD patients. The mean of anti-TTG IgA antibody level was 72.06 ± 91.45 AU/ml in the patient groups. 75 out of 85 (88.23%) of CD patients appeared with positive values (> 18 AU/ml) with no significant difference with negative value. The mean of anti-TTG IgG antibody level was 51.88 ± 57.69 AU/ml. Patients with negative results below the 12 AU/ml was 14.11% while those with positive values (> 18 AU/ml) were 85.88% with significant difference. There was a significant difference ($p < 0.05$) between level of anti-AGA IgA & anti-AGA IgG in CD patients. The positive anti-AGA (IgA & IgG) cases of patient group were higher (68.9% and 88.23%) than negative results (31.1% and 11.76%), respectively with no significant difference.

Key words: Antibodies, Anti-TTG-IgA, Anti-TTG-IgG, Anti-AGA-IgA, Anti-AGA-IgG, celiac disease.

İNKLÜZİV BİZNES MODELLƏRİ: YARANMASI VƏ NƏZƏRİ ASPEKTLƏRİ INCLUSIVE BUSINESS MODELS: EMERGENCE AND THEORETICAL ASPECTS

Zeynab Bəhram qızı Qocayeva

Azərbaycan Texnologiya Universiteti, İqtisadiyyat və İdarəetmə fakültəsi

XÜLASƏ

Dayanıqlı inkişafın və iqtisadi sabitliyin təmin edilməsi uğrunda cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan insanların iqtisadi, sosial və ekoloji cəhətdən dayanıqlı şəkildə öz əsas ehtiyaclarını təmin etmək iqtidarında olmasının təmin edilməsi aktual məsələ olaraq qalmaqdadır. İnküziv biznes-modellər qarşılıqlı fayda üçün biznes və az gəlirli əhali arasında körpü yaradır. Belə ki, az gəlirli əhalini cəlb etməklə müəssisələr yeni müştəriləri qazanmaqdan, işçi qüvvəsinin artırılmasından və təklif-tədarük zəncirinin möhkəmləndirilməsindən faydalana və rəqabətqabiliyyətliliyini möhkəmləndirə bilər. Az gəlirli əhali üçün işə həmin modellər əsas ehtiyacların təmin olunması, davamlı gəlirin əldə edilməsi və daha yüksək məhsuldalığa nail olunması kimi məsələlərin həllini mümkün edir. Bu, iqtisadi piramidanın əsasında böyük və istifadə olunmamış bazarların olması, eləcə də sosial və ekoloji problemlərin həllində biznesin oynaya biləcəyi rol haqqında artan məlumatla bağlı idi. Sosial sahibkarlığın yüksəlişi və təsir sərmayəsi inküziv biznes hərəkatının böyüməsinə də kömək etdi, çünki getdikcə daha çox sahibkar biznesdən sosial və ətraf mühitdə dəyişiklikləri idarə etmək üçün bir vasitə kimi istifadə edir.

Açar sözlər: inküziv biznes, piramidanın təmali, mikrofrançayzinq, sosial sahibkarlıq, korporativ sosial məsuliyyət.

ABSTRACT

Ensuring that people from all walks of life can meet their basic needs in an economically, socially and environmentally sustainable manner remains an urgent challenge for sustainable development and economic stability. Inclusive business models bring together businesses and the underprivileged for mutual benefit. Thus, by attracting the underprivileged, businesses can benefit from acquiring new customers, increasing the workforce, strengthening the supply chain and increasing their competitiveness. For the low-income population, these models address issues such as basic needs, stable incomes, and higher productivity. This was due to a growing awareness of the large and untapped markets at the base of the economic pyramid, as well as the role that business can play in addressing social and environmental challenges. The rise of social entrepreneurship and impact investing has also fueled the growth of the inclusive business movement, as more and more entrepreneurs use business as a tool to drive social and environmental change.

Keywords: inclusive business, base of pyramid, microfranchising, social entrepreneurship, corporate social responsibility.

ETOPARASITES ENCOUNTERED ON MICROMAMMALS AND BATS FROM ALGERIA

Noureddine Rabah-sidhoum

Chadli Bendjedid University, life science faculty, veterinary science department, El tarf, Algeria.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-4188-3771>

Mehdi Boucheikhchoukh

Chadli Bendjedid University, life science faculty, veterinary science department, El tarf, Algeria.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2741-9314>

Noureddine Mechouk

University of Agricultural and Veterinary Sciences, veterinary science faculty, Department of parasitology, Cluj-Napoca, Romania.

ABSTRACT

Arthropods like fleas, lice, mites, and ticks are commonly regarded as pests that pose challenges to the welfare of animal skin and act as vectors for transmitting pathogens to both domestic and wild animals, including humans. Therefore, the objective of this study was to investigate the prevalence of arthropods associated with various species of micromammals and chiropterans.

Between May 2022 and April 2024, arthropods were collected from different species of micromammals and chiropterans in the northern regions (Algiers and Blida) and central region (M'silla) of Algeria. The samples were preserved in microtubes containing 70° ethanol and transferred to the Biodiversity and Ecosystems Pollution Laboratory for identification.

During the study period, a total of 61 animals were examined, comprising grey rats (*Rattus norvegicus*, n=50), Algerian mice (*Mus spretus*, n=3), North African white-toothed shrews (*Crocidura pachyura*, n=2), North African hedgehogs (*Atelerix algirus*, n=3), lesser horseshoe bats (*Rhinolophus hipposideros*, n=2), and Kuhl's pipistrelle bat (*Pipistrellus kuhlii*, n=1). The sampled arthropods belonged to various taxa, including fleas (*Xenopsylla cheopis*, *Nosopsyllus fasciatus*, *Ceratophyllus* sp., *Ctenocephalides felis*, *Archaeopsylla erinacei*), lice (*Polyplax spinulosa*, *Polyplax serrata*), ticks (*Rhipicephalus sanguineus*), and mites (*Ornithonyssus bacoti*, *Dermanyssus gallinae*, *Androlaelaps fahrenheiti*, *Spinturnicidae*, *Trombiculidae*).

This study characterized different species of parasitic and symbiotic arthropods associated with micromammals and bats in Algeria. The predominant taxa were *P. spinulosa*, followed by *P. serrata* and *O. bacoti*.

Keywords: Micromammals, Bats, Algeria, Ectoparasites.

UNDERSTANDING DIABETES: EXPLORING PATHOGENESIS, MANAGEMENT, AND POTENTIAL CURES

Richa

Mahendra Kumar Savita

Naraina Vidyapeeth Engineering and Management Institute, Kanpur, UP, India -208020

ABSTRACT

"Understanding Diabetes: Exploring Pathogenesis, Management, and Potential Cures" delves into the multifaceted aspects of diabetes mellitus, a complex metabolic disorder affecting millions worldwide. This abstract presents a synthesis of scientific data, methodologies, and key findings related to diabetes research. Pathogenesis: Through a review of current literature and clinical studies, this presentation elucidates the pathogenesis of diabetes, emphasizing the role of insulin resistance, beta-cell dysfunction, and genetic predisposition in the development of type 2 diabetes mellitus (T2DM), as well as autoimmune destruction of pancreatic beta cells in type 1 diabetes mellitus (T1DM). Management: The abstract discusses various management strategies for diabetes, including lifestyle modifications, pharmacotherapy, and insulin therapy. Scientific evidence supporting the efficacy of dietary interventions, physical activity, and novel antidiabetic medications is presented, alongside insights into personalized approaches for diabetes management. Potential Cures: Novel therapeutic approaches and potential cures for diabetes are explored, including stem cell therapy, beta-cell replacement, and immunomodulatory interventions. Recent advancements in regenerative medicine and gene editing techniques offer promising avenues for addressing the underlying pathophysiology of diabetes and achieving long-term disease remission. Through this comprehensive exploration, the abstract underscores the importance of interdisciplinary research collaboration and innovative approaches in tackling the global burden of diabetes, ultimately aiming to improve patient outcomes and enhance quality of life for individuals living with this chronic condition.

Keywords: Diabetes, Pathogenesis, Management, Insulin resistance, Beta-cell dysfunction, Glucose metabolism

CÜNEYD-İ BAĞDÂDÎ'YE NİSPET EDİLEN “HASBÜNALLÂH” REDİFLİ FARŞÇA ŞİİR -ÇEVİRİ VE KRİTİK-

THE PERSIAN POETRY WITH THE REFRAIN “HASBÜNALLÂH” ATTRIBUTED TO
AL-JUNAYD AL-BAGHDÂDÎ -TRANSLATION AND CRITICAL EXAMINATION-

Sami BAYRAKCI

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3987-2469>

ÖZET

Ebü'l-Kâsım Cüneyd b. Muhammed el-Hazzâz el-Kavârîrî el-Bağdâdî (ö. 297/7909), Hicri III. asırda yaşamış, “Seyyidü't-Tâife: Sûfilerin Efendisi” benzeri ihtiram ifadeleriyle anılan tasavvuf tarihinin önde gelen simalarındandır. Bağdat tasavvuf ekolünün temsilcileri arasında kabul edilen Cüneyd-i Bağdâdî özellikle tevhid, misak, elest, fenâ-bakâ gibi hususlardaki görüşleriyle tasavvuf tarihinde kurucu rolü bulunan özgün bir sûfidir. Tasavvufî kavramların oluşumunda, amelî ve nazarî tasavvufun gelişiminde önemli bir rolü bulunmaktadır.

Tasavvuf tarihinde kendisine nispet edilen ve aidiyeti kesin görünen risaleleri vardır. Söz konusu eserlerde tasavvufî konuları derinlikli bir şekilde açıklayan Cüneyd-i Bağdâdî'nin bu eserlerinde kendisine ait birkaç Arapça şiir bulunmaktadır. Yine tabakât kitaplarında ve tasavvufî eserlerde kendisine nispet edilmiş az sayıda şiire rastlamak mümkündür. Ancak söz konusu eserlerin hiç birinde yer almayan “Hasbünallah” redifli bir şiirin, Cüneyd-i Bağdâdî'ye nispet edilerek, 4 Zilkâde 1329/26 Ekim 1911 tarihli Osmanlı Türkçesi ile yayın yapan Tasavvuf isimli bir derginin 30. sayısında yayımlandığı tespit edilmiştir.

Bu bildiride Farsça olarak yayımlanan bu şiirin çevirisi sunulacak, şiirin içerik açısından tahlili yapılacak ve Cüneyd-i Bağdâdî'ye aidiyeti tartışılacaktır. Söz konusu şiirin yapı ve içerik itibarıyla Cüneyd-i Bağdâdî'nin üslubu ile uyumsuz görünmesi, bugüne kadar herhangi bir eserde yer almaması, şiiri yayımlayan derginin herhangi bir kaynak vermemesi gibi hususlar dolayısıyla şiirin Cüneyd-i Bağdâdî'ye aidiyeti sorunlu görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Cüneyd-i Bağdâdî, Sûfi, Şiir, Hasbünallâh.

ABSTRACT

Abu'l-Qâsim al-Junayd ibn Muhammad al-Khazzâz al-Qawariri al-Baghdâdî (d. 297/909), a prominent figure in the history of Sûfism, lived in the third century of the Islamic calendar. Revered with titles such as “Seyyidu't-Taife: Master of the Sûfis” he is considered one of the leading figures of Sûfism. As a representative of the Baghdad Sûfî tradition, al-Junayd al-Baghdâdî is recognized for his original contributions to Sûfî thought, particularly in areas such as tawhîd, mîsâq, elest, fanâ, baqâ, playing a foundational role in the history of Sûfism.

He is attributed with writings that are considered authentic and firmly associated with him in the history of Sûfism. In these works, al-Junayd al-Baghdâdî elaborates on Sûfî concepts in depth and includes several Arabic poems of his own. Additionally, a few poems attributed to him can be found in biographical compendiums and Sûfî literature. However, it has been observed that a poem featuring the refrain “Hasbünallâh” which is absent in any of his known

works, was attributed to al-Junayd al-Baghdādī and published in the 30th issue of a journal titled “Taşavvuf” in Ottoman Turkish dated 4 Zilkade 1329/26 October 1911.

This presentation aims to provide a translation of this poem, originally in Persian, analyze its content, and discuss its attribution to al-Junayd al-Baghdādī.

The problematic aspects regarding the conformity of the structure and content of the poem with the style of al-Junayd al-Baghdādī, its absence in any work until now, and the lack of any citation by the magazine that published the poem raise doubts about its attribution to al-Junayd al-Baghdādī.

Keywords: Taşawwuf, al-Junayd al-Baghdādī, Sūfī, Poetry, Hasbünallāh.

STRUCTURE-BASED DRUG REPURPOSING TO INHIBIT THE DNA GYRASE OF MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS

Balasubramani G L

Rinky Rajput

Manish Gupta

Pradeep Dahiya

Jitendra K Thakur

Rakesh Bhatnagar

Abhinav Grover

1School of Biotechnology, Jawaharlal Nehru University, New Delhi - 110067.

2National Institute of Plant Genome Research, Aruna Asaf Ali Marg, New Delhi.

3Banaras Hindu University, Banaras, Uttar Pradesh-221005, India

ABSTRACT

Short Introduction:

Drug repurposing is an alternative avenue for identifying new drugs to treat tuberculosis (TB). Although TB can be cured with anti-tubercular drugs, the emergence of multidrug-resistant and extensively drug-resistant strains of Mycobacterium tuberculosis H37Rv (Mtb), as well as the significant death toll globally, necessitate the development of effective drugs to treat TB.

Experiments and Key result findings:

In this study, drug repurposing approach was employed to address this drug resistance problem by screening drugbank database to identify novel inhibitors of the Mtb target enzyme, DNA gyrase. The compounds were screened against the ATPase domain of gyrase B subunit (MtbGyrB47), and the docking results showed Echinacoside, Doxorubicin, Epirubicin, and Idarubicin possess high binding affinities against MtbGyrB47. Comprehensive assessment using fluorescence spectroscopy, SPR, and CD titration studies revealed that Echinacoside as a potent binder against MtbGyrB47. Further, ATPase, and DNA supercoiling assays exhibited IC₅₀ values of 2.1-4.7 μ M for Echinacoside, Doxorubicin, Epirubicin, and Idarubicin. Among these compounds, the least MIC₉₀ of 6.3 μ M and 12 μ M were observed for Epirubicin and Echinacoside, respectively. Hence, our findings indicate that Echinacoside and Epirubicin target mycobacterial DNA gyrase, inhibit its catalytic cycle, and retard mycobacterium growth. Further these compounds exhibits potential scaffolds for optimizing novel anti-mycobacterial agents that can act on drug-resistant strains.

SUCCESS CRITERIA BY UNIVERSITY TECHNOPARK

Huseynov Yusif Rovshan

(ORCID: 0009-0005-6811-8050)

University of technology of Azerbaijan, Faculty of Automation, telecommunications and informatics, Department of Automation and information technology, Ganja - Azerbaijan

Doç. Dr. Ahmadova Metanet Israil

(ORCID: 0009-0005-4655-1662)

University of technology of Azerbaijan, Faculty of Management and Economy, Department of Management, Ganja - Azerbaijan

ÖZET

Üniversite teknoloji parklarının yönetim faaliyetlerinin başarısının ve verimliliğinin değerlendirilmesi çok faktörlü bir yaklaşımı gerektirmektedir. Bu amaçla teknoloji parklarının verimliliğini belirleyen temel faktörler belirlenerek kapsamlı bir şekilde araştırılmıştır. Teknoparkın oluşum süreçlerinin ve faaliyetlerinin daha objektif değerlendirilmesine ve bu süreçlerin yönetiminin gerekçelendirilmesine olanak tanıyan bir kriter ve gösterge sistemi geliştirilmiştir. Teknoparkların faaliyetlerinin organizasyonu ve yönetimine yönelik etkin süreçlerin uygulanması, BİT başarılarının yanı sıra modern matematiksel model ve yöntemlerin kullanılmasını da gerektirmiştir. Bu yöntem, integral verimlilik oranının hesaplanmasına yönelik algoritmayı tanımlar. Proje uygulama sürecinin ana yönetim türlerinin analizinin sonucu, öncelikle potansiyel uygulayıcıların mali açıdan istikrarlı adaylar arasından seçilmesi gerektiğini göstermektedir. Yenilikçi bir projeyi bilimsel ve teknik kriterleri karşılama açısından değerlendirirken, yalnızca teknik başarı olasılığını değil, aynı zamanda bu projenin işletmenin bütçesi ve faaliyeti üzerindeki etkisini de dikkate almak gerekir. Teknoparklar istihdam yaratmanın yanı sıra alanda uzmanlaşma yaratarak beşeri sermayenin güçlenmesine de katkı sağlıyor. Bunun sonucunda gençler kendilerini rahat bir şekilde geliştirebilecekleri bir çalışma ortamı buluyorlar. Bunun sonucunda teknoloji parklarında bilimsel buluşların ve alınan patentlerin sayısı artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: teknopark, inovasyon, kriter, üniversite, başarı

ABSTRACT

Evaluating the success and efficiency of management activities of university technological parks requires a multifactorial approach. For this purpose, the main factors determining the efficiency of the technology parks were identified and thoroughly investigated. A system of criteria and indicators has been developed that allows for a more objective assessment of the formation processes and activities of the technopark and to justify the management of these processes. The implementation of effective processes for the organization and management of the activity of technoparks necessitated the use of modern mathematical models and methods, as well as ICT achievements. This method defines the algorithm for calculating the integral efficiency rating. The result of the analysis of the main types of management of the project implementation process shows that, first of all, potential executors should be selected from



financially stable candidates. When evaluating an innovative project from the point of view of meeting the scientific and technical criteria, it is necessary to take into account not only the probability of technical success, but also the impact of this project on the budget and activity of the enterprise. In addition to creating employment, technoparks also contribute to the strengthening of human capital by creating specialization in the field. As a result, young people find a working environment where they can develop themselves comfortably. As a result of this, the number of scientific inventions and received patents increases in technological parks.

Keywords: technopark, innovation, criteria, university, success

PROBLEMS OF TRANSLATING THE NOVEL BY I. SHIKHLY "TUMULTUOUS KURA" INTO RUSSIAN

HUSEYNOVA GULNUR

(ORCID: 0009-0009-5336-0724)

Baku State University, Faculty of Philology, Department of Russian Linguistics
Azerbaijan – Baku

ÖZƏT

Araştırma materyali, İsmail Şıhlı'nın "Dəli Kür" adlı eserinden bir örneklemin yanı sıra romanın V. Soloukhin tarafından yapılan Rusça çevirisinin verileridir.

Bu bölümde, İ.Şıhlı'nın "Dəli Kür" ("Şiddetli Kür") adlı romanının Rusçaya çevirisi ele alınacak ve bu eserin algılanmasını ve anlaşılmasını zorlaştıran birçok engel ortaya çıkmıştır, bu engelleri aşmaya çalışacağız. Çeviride V. Soloukhin'in Azericeden Rusçaya yaptığı çevirinin esas alındığını vurgulamakta fayda var. Sosyo-kültürel bileşenin çevirisine yönelik metodolojik yaklaşım, kaynak metnin benzersizliğini korumanın yanı sıra anlamını ve yapısını bütünlük içinde aktarmanıza olanak tanır.

Araştırmacıların çevirilerin kalitesi sorununa, yazarın niyetini aktarma sorununa, ulusal lezzeti koruma sorununa, Azerbaycan metninin okuyucuların alışkanlıklarına, yabancı edebiyat geleneklerine uyarlanma derecesi sorununa dikkat ettiklerini belirtmek gerekir.

Araştırma malzemesi, yabancı dile çeviride belirli zorluklara neden olan ve aynı zamanda İ. Şıhlı'nın anlatım tarzını en canlı şekilde karakterize eden çok çeşitli sözcüksel, deyimsel birimleri ve metin öğelerini ve bunların çevirisinin çeşitli versiyonlarını içermektedir.

İsmail Şıhlı, romanlarında alışlagelmiş toplumsal temelleri sorgular, olumsuz yanlarını ortaya koyar ve toplumda değişim çağrısında bulunur. Eserleri derin bir içerikle, bilgece düşüncelerle ve insana karşı merhamet duygusuyla doludur.

Aynı zamanda, çevirmen kültürler arasındaki farklılıklara dikkat etmeli, uygun analogiler aramalı ve metnin gerçek anlamını aktarmak için bağlamdan hareket etmelidir. Bu yaklaşım, metnin kültürel benzersizliğini ve değerini korurken, yeni bir dilde derinlemesine anlaşılmasına ve oluşturulmasına katkıda bulunur.

Anahtar Kelimeler: İ.Şıhlı, "Dəli Kür" ("Şiddetli Kür"), sözcüksel ve deyimsel birimler, Azerice, Rusça

ABSTRACT

The research material was the data of a sample from the work of Ismail Shikhly "Dəli Kür", as well as the translation of the novel into Russian, performed by V. Soloukhin.

This chapter will consider the novel by I.Shikhli "Dəli Kür" ("The Violent Kura") translated into Russian, the study of which revealed many barriers complicating the perception and comprehension of this work, which we will try to overcome. It is worth emphasizing that the translation is taken as a basis of V. Soloukhin from Azerbaijani to Russian.

The methodological approach to the translation of the socio-cultural component allows you to preserve the uniqueness of the source text, as well as convey its meaning and structure in integrity.

It should be noted that researchers pay attention to the problem of the quality of translations, the problem of transmitting the author's intention, the problem of preserving national flavor, the problem of the degree of adaptation of the Azerbaijani text to the habits of readers, to the traditions of foreign literature.

The research material includes a wide range of lexical, phraseological units and text elements that cause certain difficulties in translating into a foreign language and, at the same time, most vividly characterize the manner of I. Shikhly's narration, as well as various versions of their translation.

Keywords: I.Shikhli, "Dəli Kür" ("The Violent Kura"), lexical and phraseological units, Azerbaijani, Russian

STRUCTURAL AND OPTICAL PROPERTIES OF SPIN COATING DEPOSITED SB DOPED SnO₂ THIN FILMS

HANANE MEDDAS

University of Mohamed Khider . Faculty of Exact Sciences and Science of Nature and Life
Department of Material sciences. Biskra, Algeria..

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

Lakel Abdelghani

University of Mohamed Khider . Faculty of Exact Sciences and Science of Nature and Life
Department of Material sciences. Biskra, Algeria.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

ABSTRACT

In his research deals with the study that investigates the effects of Sb-doped SnO₂ thin films on the structural and optical properties with different concentrations of indium (0, 2, 4 and 6 wt%). Sb-doped SnO₂ thin films were elaborated on glass substrates using spin coating. Structural studies showed that these films have a tetragonal structure preferentially oriented along the (110) direction. The crystallite size was in the range of 23–57 nm. The optical band gap values were determined 3.88, 3.60, 3.54, and 3.46 eV at 0, 2, 4 and 6 wt% of Sb, respectively.

Keywords: Spin coating • SnO₂ thin film • Sb doping • Properties.

AZƏRBAYCANDA AQRAR SEKTORDA YAŞIL İQTİSADİYYATIN İNKİŞAF İSTİQAMƏTLƏRİ

DEVELOPMENT DIRECTIONS OF THE GREEN ECONOMY IN THE AGRICULTURAL SECTOR IN AZERBAIJAN

Nüşabə Hacıyeva

Ayşən Məmmədova

Xatirə Qurbanova

Sevinc Babakişiyeva

Günel Abbasova

Sevda Mehtiyeva

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

XÜLASƏ

"Yaşıl" iqtisadiyyat təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə hesabına cəmiyyətin rifahının qorunub saxlanmasına, son istifadə məhsullarının istehsal dövrünə qaytarılmasını təmin etməyə yönəlmiş iqtisadiyyatdır. "Yaşıl" iqtisadiyyatın inkişafı dünyada olduğu kimi ölkəmizdə də ekoloji böhranın qarşısını almağa kömək edəcək. Tədqiqatın məqsədi iqtisadi artımın yeni modeli olan "yaşıl" iqtisadiyyatın aqrar sektorda inkişaf perspektivlərini aşkar etməkdir.

Aqrar sahə iqtisadi sahələr içərisində önəmli yer tutur. Müasir dövrdə rəqəmsallaşma ilə əlaqədar olaraq istehsalçılar diqqəti həm marketinq, həm də səmərəli istehsal üzərində cəmləşdirməlidirlər. Artıq ölkələr inkişaf etdikcə ənənəvi fermerlər istehlakçılardan uzaqlaşır. Ənənəvi kənd təsərrüfatı öz yerini bazara açılan istehsala verir. İstehlakçı düşüncəsi, arzusunun reallaşması ön plana çıxır. Bu işə nəticədə ixtisaslaşmış marketinq, nəqliyyat, emal və qablaşdırma sahələrinin əhatə dairəsinin genişlənməsinə səbəb olur.

Tədqiqatın elmi yeniliyi: aqrar sahədə yaşıl iqtisadiyyatın inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi və ona müvafiq tədbirlərin görülməsi ekoloji sağlam, dayanıqlı iqtisadiyyatın formalaşmasına birbaşa təsir göstərir. Bundan əlavə ölkəmizdə, xüsusilə də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aqrar sektorda "yaşıl iqtisadiyyat" ın inkişafı üçün vasitələr və innovativ alətlərin müəyyənləşdirilməsi tədqiqatda öz əksini tapmışdır.

Bu səbəbdən, aqrar sahədə yaşıl iqtisadiyyatın inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi ölkəmizdə dayanıqlı iqtisadiyyatın daha da inkişaf etməsi üçün böyük zəruriyyət kəsb edir. Ümumiyyətlə bütün sadalananları dəyərləndirərək vurğulamaq olar ki, müasir dövrdə Azərbaycanda aqrar sahənin önəmini nəzərə alaraq indiki və gələcək nəsillərin maddi-rifahı və sağlamlıqları, o cümlədən, həyatı baxımından yaşıl iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi olduqca önəmlidir.

AÇAR SÖZLƏR: istehlakçı, investisiya, suni intellekt, blokçeyn texnologiyaları, rəqəmsallaşma.

SUMMARY

"Green" economy is an economy aimed at preserving the welfare of the society through the effective use of natural resources, and ensuring the return of end-use products to the production cycle. The development of the "green" economy will help prevent the ecological crisis in our country as well as in the world. The purpose of the study is to develop a new model of economic growth. "green" is to reveal the development prospects in the agricultural sector of the economy.

Agrarian sector occupies an important place among economic sectors. In today's digital age, manufacturers must focus on both marketing and efficient production. As countries develop, traditional farmers are moving away from consumers. Traditional agriculture is giving way to market-oriented production. The consumer's thinking, the realization of his wish comes to the fore. This, in turn, leads to the expansion of the scope of specialized marketing, transportation, processing and packaging areas.

The scientific novelty of the research: determining the development directions of the green economy in the agrarian field and taking appropriate measures have a direct impact on the formation of an ecologically healthy, sustainable economy. In addition, the determination of means and innovative tools for the development of the "green economy" in the agricultural sector in our country, especially in the territories freed from occupation, was reflected in the research.

For this reason, determining the development directions of the green economy in the agrarian field is of great importance for the further development of a sustainable economy in our country. In general, evaluating all the above, it can be emphasized that in modern times, taking into account the importance of the agricultural sector in Azerbaijan, it is very important to develop a green economy in terms of the financial well-being and health, including life, of the present and future generations.

KEYWORDS: consumer, investment, artificial intelligence, blockchain technologies, digitization.

NEROMARKETİNQİN İSTİFADƏ ETDİYİ ALƏTLƏRİN TƏHLİLİ ANALYSIS OF TOOLS USED BY NEROMARKETING

Xasay Mehdiyev

Minurə Kərimova

Şəhla Qarayeva

İradə Kərimova

Şəlalə Yusubova

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

XÜLASƏ

Müasir dövüdə neyro marketing istehlakçılarının şüursuz formada formalaşan istehlak davranışlarını ölçən və bu testlər nəticəsində ortaya çıxan məlumatlarla marketing, kommunikasiya və reklam strategiyasının müəyyənəndirildiyi elmdir.

Neyromarketing nədir? – Bu neyrobiologiyadan kommersion məqsədilə istifadə edilməsidir. Neyromarketingin əsas tapşırığı isə – istehlakçının marketing qıcıqlandırıcılarına göstərdiyi reaksiyaları daha yaxşı anlamaq və beynin reaksiyalarını öyrənməklə marketing metodlarının effektivliyini artırmaqdır. Mağazanı GPS cihazları ilə təmin etmək və yaxud mobil telefon məlumatlarından istifadə etməklə insanların mağazalar üzrə necə hərəkət etdiklərini, onları hansı vitrinlərin maraqlandırdığını, hansı məhsullara daha çox zaman ayırdıqlarını aydınlaşdırmaq mümkündür.

Açar sözlər: marketing, istehlakçı, kommunikasiya, reklam, davranış, strategiya

SUMMARY

In the modern era, neuromarketing is a science that measures consumers' unconscious consumption behavior and determines marketing, communication and advertising strategies with the data obtained as a result of these tests.

What is neuromarketing? - This is the commercial use of neurobiology. The main task of neuromarketing is to better understand the consumer's reactions to marketing stimuli and increase the effectiveness of marketing methods by studying the brain's reactions. It is possible to provide the store with GPS devices or by using mobile phone data, it is possible to clarify how people move around the store, which windows are of interest to them, which products they spend more time on.

Keywords: marketing, consumer, communication, advertising, behavior, strategy

QULAM MEMMEDLI ARŞIVİNDE GÜNEY AZERBAJCANA DAIR BİLGİLER THE INFORMATION REGARDING SOUTH AZERBAIJAN IN THE ARCHIVES OF QULAM MAMMADLI

Dr. Ayten KULIYEVA

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi

Muhammed Füzuli adına Yazma Eser Enstitüsü

ABSTRACT

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Muhammed Füzuli adına Yazma Eser Enstitüsü'nde muhafıza edilen 32 kişisel arşivden biri basın, edebiyat, kültür tarihimizin önemli araştırmacısı, salname yazarı Qulam Memmedli'ye aittir. Onun topladığı zengin bilgiler, dönemin alimleri tarafından yüksek değerlendirilmiş ve bazı bilimsel tartışmalarda onun araştırmalarına istinad edilmiştir. Qulam Memmedli'nin araştırma mirası bir konuyu, dönemi, coğrafi sınırları aşarak Azerbaycan'ın çeşitli tarihi aşamalarını kapsar. Burada Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safevi hükümdarları, devlet görevlileri ve Güney Azerbaycan kökenli ve sonrasında çeşitli ülkelerde faaliyet göstermiş kişilikler hakkında geçeklere rastlanır.

Memmedli'nin arşiv belgeleri arasında 515 sayfadan oluşan üç büyük dosya bulunmaktadır. Bunların bir kısmı Güney Azerbaycan'da yaşamış tarihi şahsiyetler hakkında kapsamlı bibliyografik bilgiler içerir. Bu şahsiyetlerden biri Mirze Hasan Rüşdü'dür. O, ilk eğitimini babasından aldıktan sonra bir süre İstanbul'da bulunmuştur. Sonralar ise 1870. yılında Beyrut'taki Fransa Darü'l-müellim'de eğitim görmüştür. Buradaki bilimsel ortam onun faaliyetlerini derinden etkilemiştir. Vatanına döndüğünde zorluklarla karşılaşan Hasan Rüşdü İrevan'a göç etmiştir. Rüşdü burada yeni Üsuli-sövt alfabe'si kitabını yazmış ve Rüşdiyye adlı bir okul açmıştır. Memmedli onun hayatı hakkında yazarken, babasının Tebriz'li, annesinin ise İrevan'lı olduğunu bildiriyor.

Memmedli'nin arşiv belgelerinde Necmeddin bin Mehmet Necmi hakkında da bilgiler bulunur: Aslen Tebrizli'dir. Babası Türkiye'ye göç etmiş, Bursa'da yaşamıştır. 950'li yıllarda İstanbul'a davet edilerek saraya kabul edilmiştir. İstanbul alimleri arasında büyük bir saygı görmüştür.

Halvetiyye Tarikatı'nın Cemaliyye koluna mensup olan Şeyh Sinaneddin Yusif hakkında Memmedli'nin arşivinde bilgi vardır. Bu bilgilerde onun Ayasofya Camisi'nde şeyh olduğu yazılmıştır. Şeyh Sinaneddin Yusif arşivde olan bilgilere göre 951. yılında vefat etmiştir. Öldüğü zaman yaşı yüzü aşmıştır.

Kayd etmek gerekir ki, Qulam Memmedli'nin arşiv belgeleri el yazmasıdır ve eski alfabeyeyle Türk dilinde yazılmıştır. Bu materyallerin çoğu araştırmalardan uzak kalarak yayınlanmamıştır. Bildiri metninde esas olarak günümüze kadar yayınlanmamış materyallere dikkat edilecek, ilme malum olan bilgilerle karşılaştırmalar yapılacaktır.

Anahtar kelimeler: Qulam Memmedli, Güney Azerbaycan, kişisel arşiv, el yazması

ABSTRACT

The personal archive of Qulam Mammadli, an important researcher and almanach writer in our media, literature, and cultural history, is preserved in the Institute of Manuscripts named after Muhammad Fuzuli of Azerbaijan National Academy of Sciences. The rich information which he collected has been highly valued by scholars of that time, and some scientific discussions have relied on his research. Qulam Memmedli's research legacy covers various historical stages of Azerbaijan, transcending the era and geographical boundaries. Here, facts about the rulers of Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safavid, state officials, and personalities of South Azerbaijan origin who later operated in various countries can be found.

Among Mammedli's archive documents, there are three large files consisting of 515 pages. Some of these contain comprehensive bibliographic information about historical figures who lived in South Azerbaijan. One of these figures is Mirze Hasan Rushdu. He received his initial education from his father and spent some time in Istanbul. Later, in 1870, he studied at the French Teachers' School in Beirut. The scientific environment there deeply influenced his activities. Facing difficulties upon his return to his homeland, Hasan Rüşdu migrated to Irevan. There, he wrote a new book on the "Usulı-Sovt" alphabet and opened a school called Rushdiyya. While writing about his life, Mammadli mentions that his father was from Tabriz and his mother was from Irevan.

In Mammadli's archive documents, there is also information about Nacmaddin bin Mehmed Necmi. He is originally from Tabriz. His father migrated to Turkey and lived in Bursa. In the 950s, he was invited to Istanbul and received at the palace. He was highly respected among the scholars of Istanbul. Information about Sheikh Sinaneddin Yusif, belonging to the Jamaliyye branch of the Halvetiyye Sufi Order, is also found in Mammadli's archive. According to this information, he was mentioned as a sheikh at the Hagia Sophia Mosque. According to the archives, Sheikh Sinaneddin Yusif passed away in the year 951. He had exceeded a hundred years at the time of his death.

It should be noted that Qulam Mammadli's archive documents are handwritten and written in the old alphabet of the Turkish language. Most of these materials have not been published, remaining distant from research. In the presentation text, attention will be paid primarily to materials that have not been published until today, comparisons will be made with knowledge known to science.

Keywords: Qulam Mammadli, South Azerbaijan, personal archive, manuscripts

ÇOK FONKSİYONLU MODÜLER FULL ELEKTRİKLİ TARIM ARACI MULTIFUNCTIONAL MODULAR FULL ELECTRIC AGRICULTURAL VEHICLE

Furkan ÜRESİN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği,
Burdur, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-7583-7104>

Emir BİLGİN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği,
Burdur, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-5941-6447>

Prof. Dr. Ahmet UYUMAZ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği,
Burdur, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3519-0935>

ÖZET

Ülkemizde bulunan birçok çiftlik, besihane ve mandırada ciddi iş yükü bulunmaktadır. Bu iş yükünü insanlar kendileri veya yüksek maliyetli tarım araçları ile yapmaktadırlar. Bundan dolayı birçok çiftlikte sorunlar yaşanmaktadır. Örneğin insanlar bir noktadan başka bir noktaya taşınması gereken yükleri, tarlaların sürülmesini, istenmeyen otların biçilmesini, hayvan dışkılarının temizlenmesi için birçok farkı makine kullanmaktadırlar. Bu tarım aletleri sadece kendi alanlarında hizmet vermektedir ve yüksek maliyette çalışmaktadırlar. Bu yüzden her iş için ayrı bir makine kullanılmaktadır veya insan gücü ile kullanılan basit fonksiyonlu tarım aletleri kullanılmaktadır. Bundan dolayı da ciddi sağlık sorunları ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte ciddi vakit kayıpları ve maddi kayıplar yaşanmaktadır. En önemli sorun kullanılan motorlu makinelerin doğaya ve çevreye ciddi oranda zararlı gaz salmaktadır. Bu çalışmada bu sorunları çözümüne yönelik bir taşıın tasarlanması amaçlanmıştır. Çiftlik yaşamında, besihanelerde ve mandıralarda gereken işlerin hepsini tek başına yapabilecek modern şekilde tasarlanmış bir elektrik motoru ile çalışan bir hibrit tarım aracı tasarlanmış ve üretilmiştir. Taşıit saatte ortalama 40 km hızla gitmekte ve iş akışı hızlanabilmektedir. Yük taşınan kasada kullanılan elektrikli sistemler, aracın ön kısmında bulunan kızak sistemi, aracın altında bulunan ekin biçme makinesi, aracın arkasında bulunan çapa makinesi ve aracın otonom hareket etme sistemi sayesinde iş gücü ciddi oranda azalacaktır. Böylece daha fazla iş yapılacak bunun neticesinde verim artacaktır. Yapılan araştırmalar sonucunda süt veren çiftlik hayvanları sürekli yüksek gürültülü seslerden ürkmekte ve korkmaktadır. Bunun neticesinde hayvanlar strese girmekte ve süt verimi düşmektedir. Bu çalışma ile taşıit elektrik ile tahrikli olduğu için çok az gürültü açığa çıkmakta, hayvanların strese girme oranı azaltılabilmektedir. Aynı zamanda çevreye salınan zararlı egzoz gazları önlenmektedir. Ortalama bir çiftlik çalışını bir günde 12 km yürümektedir ve bunun 8 kilometresi iş için olmaktadır. Tasarlanan ve imal edilen araç sayesinde bu kayıp süre azalacaktır. Piyasadaki benzer ürünler doğaya ciddi oranda CO (karbonmonoksit) gazı salınıını yapmaktadır. Bu tür makinelere filtre uygulanması maliyetli olduğu için mevcut sorunlara kalıcı çözümler üretilememektedir. Diğer bir sorun ise çiftliklerde, tarım ve hayvancılık ile ilgili faaliyet gösteren tesislerde hareket alanının kısmen sınırlı olmasıdır. Daha pratik ve ebatları muadil makinelere göre biraz daha küçük ancak

işlevsel bir cihazın tasarlanması ve imal edilmesinin uygun olacağı görülmektedir. İçten yanmalı motor kullanan makinelerde enerji tüketimi ve egzoz gazları büyük bir sorundur. Muadil bir makine yılda ortalama 2920 kilometre yol yapmaktadır. Bunun sonucunda yılda ortalama 14.600 TL akaryakıt harcamaktadır. Bu çalışmada bahsedilen maddi kayıpların önüne geçilebilecektir. Aynı zamanda atmosfere salınan CO (Karbon monoksit) azaltılabilecek daha çevreci bir cihazın kullanımı söz konusu olacaktır. Özellikle ahırlarda, hayvan tesisleri gibi kapalı mekanlarda içten yanmalı motorlardan kaynaklanan zararlı egzoz gazlarının hayvanlara ve insan sağlığına tehditleri azaltılabilecektir. Önerilen proje sadece belirli bir kesime veya üretim firmasına değil ihtiyaç duyan tüm son kullanıcılar tarafından rahatlıkla kullanılabilir. Yük taşıma ihtiyacı olan tüm tarım ve hayvancılık firmalarında kullanıma uygun olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Otonom, Fonksiyonel, Yerli ve Milli, Görüntü İşleme, Modüler, Tarım

ABSTRACT

There are serious workloads in many farms, feedstocks and dairies in our country. People do this workload by themselves or with high-cost agricultural tools. Because of this, there are problems on many farms. For example, people use many different machines to carry loads that need to be transported from one point to another, plowing fields, mowing unwanted grasses, cleaning animal feces. These agricultural tools serve only in their own fields and they work at a high cost. For this reason, a separate machine is used for each job, or simple functional agricultural tools used with human power are used. Because of this, serious health problems also arise. However, there are serious time losses and financial losses. The most important problem is that the motorized machines used emit fumes that are seriously harmful to nature and the environment. In this study, it is aimed to design a vehicle for solving these problems. A hybrid agricultural vehicle powered by a modernly designed electric motor that can do all the necessary work alone in farm life, feedstocks and dairies has been designed and manufactured. The vehicle travels at an average speed of 40 km per hour and the workflow can be accelerated. The work force will be significantly reduced thanks to the electrical systems used in the cargo carrying chassis, the skid system located in the front part of the vehicle, the October mower located under the vehicle, the anchor machine located behind the vehicle and the autonomous movement system of the vehicle. Thus, more work will be done, as a result of which efficiency will increase. As a result of the research conducted, farm animals that give milk are constantly scared and afraid of loud noises. As a result of this, animals become stressed and milk yield decreases. With this study, since the vehicle is electrically driven, very little noise is released, and the stress rate of animals can be reduced. At the same time, harmful fumes released into the environment can be prevented. The average farm worker walks 12 km in a day, and 8 kilometers of it is for work. Thanks to the designed and manufactured vehicle, this lost time will be reduced. Similar products on the market release a significant amount of CO (carbon monoxide) gas to nature. Since it is costly to apply filters to such machines, permanent solutions to existing problems cannot be produced. Another problem is that the movement area is partially limited in farms, agricultural and livestock-related facilities. It seems that it would be appropriate to design and manufacture a device that is more practical and slightly smaller in size compared to equivalent machines, but functional. Energy consumption and exhaust gases are a big problem in machines using internal combustion engines. An equivalent machine makes an average of 2920 kilometers per year. As a result, it spends an average of 14,600 TL on fuel oil per year. The financial losses mentioned in this study can be prevented. At the same time, there will be the use of a more environmentally friendly device that can reduce the CO (Carbon monoxide) released into the atmosphere. Especially in closed spaces such as stables and animal



facilities, the threats of harmful exhaust gases from internal combustion engines to animals and human health can be reduced. The proposed project can be easily used by all end users who need it, not just a specific segment or production company. It is suitable for use in all agricultural and livestock companies that need to carry loads.

Keywords: Autonomous, Functional, Domestic and National, Image Processing, Modular, Agriculture

LƏMBƏLİ” SÖZÜNÜN ANLAMININ UZLAŞMA METODU İLƏ TƏYİNİ DETERMINATION OF THE MEANING OF THE WORD "LEMBELI" BY THE RECONCILIATION METHOD

Prof. Dr. Cahangir HACIYEV

Azərbaycan Texnologiya Universiteti, Yüngül sənaye mühəndisliyi və Logistika, Yüngül
sənaye mühəndisliyi və Dizayn, Gəncə, Azərbaycan

ORCID NO: <https://orcid.org/0009-0004-4755-4657>

XÜLASƏ

Bu məqalə “Ləmbəli” sözünün anlamına və sözün müxtəlif məqamlarda işlənmə xüsusiyyətlərinə həsr olunmuşdur. Hər şeydən öncə “Ləmbəli” sözü “ləmbə”-nin çox olduğu məkan kimi başa düşülür. Buna uyğun olaraq “ləmbə”-nin nə anlama gəldiyi təhlil edilməlidir. Araşdırmalar nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, Azərbaycanın 16 və Qərbi Azərbaycanın 2 bölgəsində “ləmbə” sözü işlədilir və bu sözlərin mənası bir-birindən çox fərqlənir. Bu bölgələrdə işlədilən “ləmbə” sözünün 9 anlamı vardır və onlar uzlaşmayan və uzlaşan olmaqla iki qrupa bölünürlər. Uzlaşmayan sözlər bunlardır: “qabığı bərkiməmiş yumurta”, “keçilməz kolluq”, “cəngəllik”, “bacarıqsız”, “küt”, “tənbəl” və “nəm”.

Uzlaşanlar isə bu sözlərdir: “ot topası” və “küləş”. “Ləmbəli” kəndində “ləmbə” sözünün ümumiyyətlə işlənmədiyi nəzərə alınmışdır. “Ləmbəli” sözünün anlamının uzlaşma metodu ilə təyini təklif edilmişdir. Bu metodun mahiyyəti bölgələrdə işlədilən müvafiq sözlərin Ləmbəli xalçalarında mövcud olan bəzi naxışların mənasının uzlaşmasını özündə ehtiva edir. Bu halda, sözün dəqiq anlamını müəyyən etmək üçün “Ləmbəli” xalçalarında “çörək”, “xonça” və “sünbül” təsvirlərindən istifadənin səbəblərinə diqqət yetirilmişdir. Xalçalardakı “çörək”, “xonça” və “sünbül” təsvirlərinin anlamı ilə gələcək nəsillərə ötürülən dəqiq informasiya və bölgələrdə istifadə olunan anlamların uzlaşdırılması aparılmışdır. Müəyyən edilmişdir ki, “ləmbə” sözü “dərz” və ya “tapıl” mənasını, ümumi halda isə “Ləmbəli” kəndinin adı “taxıllı”, “çörəkli” anlamını verir.

Açar sözlər: Ləmbəli, ləmbə, xalça, tapıl, çörək, sünbül

ABSTRACT

This article is dedicated to the meaning of the word "Lembeli" and the features of the word's use in different situations. First of all, the word "Lembeli" is understood as a place where there is a lot of "lembe". Accordingly, what "lembe" means should be analyzed. As a result of research, it was determined that the word "lembe" is used in 16 regions of Azerbaijan and 2 regions of Western Azerbaijan, and the meaning of these words is very different from each other. The word "lembe" used in these regions has 9 meanings, and they are divided into two groups, incompatible and compatible. Incompatible words are: "unhardened egg", "impenetrable thicket", "jungle", "incompetent", "dull", "lazy" and "wet". The words that agree are: "grass ball" and "stubble". It was taken into account that the word "lembe" is not used at all in "Lembeli" village. It is proposed to determine the meaning of the word "Lembeli" by the method of reconciliation. The essence of this method includes the reconciliation of the meaning of some patterns present in Lembeli carpets with the corresponding words used in the regions. In this case, in order to determine the exact meaning of the word, attention was paid to the



reasons for using the images of "bread", "khoncha" and "spike" in "Lembeli" carpets. With the meaning of "bread", "khoncha" and "spikelet" images on the carpets, the precise information transmitted to future generations and the meanings used in the regions were reconciled. It has been determined that the word "lembe" means "darz" or "tapyl", and the name of the village "Lembeli" generally means "grainy", "bready".

Keywords: Lembeli, lembe, carpet, tapyl, bread, spikelet

KAHRAMANMARAŞ'TA YERSEL YENİ YAĞIŞ GÖZLEM İSTASYONLARIYLA MEKÂNSAL SAPMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF SPATIAL DEVIATION EMPLOYING NEW LOCAL RAINFALL OBSERVATION STATIONS IN KAHRAMANMARAŞ

Muhammet Ömer DİŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi,
İnşaat Mühendisliği Bölümü, Kahramanmaraş, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3347-5112>

ÖZET

Sel ve kuraklık gibi anomalileri, su kaynaklarının etkin yönetimini ve tarımdaki verimi etkileyen en önemli klimatolojik parametre kuşkusuz yağıştır. Yağışın mekânsal ve zamansal değişkenliğinin doğru olarak ölçülmesi bu yüzden hidrometeorolojide önemli yere sahiptir. Günümüzde yersel ölçümler için plüviyometre ve plüviyograf kullanılmaktadır. Ayrıca, gelişen teknolojiyle birlikte radar, ultrasonik sensörler ve uydu görüntüleri de yağış takibinde kullanılmaktadır. Bu çalışmada ise, 16,5 cm çaplı Hellmann tipi plüviyometre, Onikişubat (Kahramanmaraş)'ın batısında kurulmuş olup, yağış verileri 2018 su yılından itibaren başlanarak COVID-19 ve bölgede oluşan katastropik depremler nedeniyle 2021 su yılına kadar günlük ölçülmüştür. Yağış bilgilerinin doğruluğunu, kalite kontrolünden geçirmek amacıyla ayrıca bir plüviyograf ve bir diğer plüviyometre ile UTC (Koordine Edilmiş Evrensel Saat)'ye göre veriler günlük okunmuştur. Gözlem rasatları için, çalışmada, manuel olan veriler temel alınmakta, karlı ve donlu günlerde silindirik tipteki ölçerler temizlenerek (bir sonraki gün için) rasatlar kayıt altına alınmıştır. Elde edilen yağış verileri, bölgedeki Meteoroloji Genel Müdürlüğüne (MGM) ait tek Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu (OMGİ) ve ilçedeki en yakın yağış istasyonu olan 17255-Kahramanmaraş verileri kullanılarak bölgeye ait yağışın mekânsal dağılımını ortaya koymak adına kıyaslanmıştır. Elde edilen bulgulara göre iki veri arasında kuvvetli doğrusal bir ilişki gözlemlenirken, determinasyon katsayısı (DET) 0,86 olarak hesap edilmiştir. Küçük hataların dağılımını ortaya koymak için hesaplanan MSE (hata karelerinin ortalaması) 10,21 olarak tespit edilmiştir. Buradaki sapmalar yersel yağışların mekânsal değişikliğine işaret etmektedir. Ayrıca, 17255 MGM istasyonunda yağış görülmezken, kurulan yeni meteorolojik istasyonda bazı günlerde yağış gözlemlenmiştir. Ayrıca, iki veri seti arasındaki mutlak farkların ortalamasının göstergesi olan MAE 1,28 iken, yüzdesel hata olan pBias %-13,09 olarak bulunmuştur. Bu ise MGM'nin şehrin batısındaki bazı yağışlı günleri yakalayamamasına ek olarak, değerleri olması gerekenden daha az tahmin ettiğinin bir göstergesidir. Hiyetograf grafiği incelendiğinde, şehrin batısında oluşan 10 mm'den büyük yağışların 17255 istasyonunda daha az gözlemlendiği ve MGM değerlerinin şehrin batısındaki yerleşkelerde şiddetli yağışlarda ortalama olarak 1,6 ile çarpılması daha iyi sonuçlar türettiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş, Plüviyometre, Plüviyograf, Yağış, Yersel Gözlem

ABSTRACT

The most crucial climatological factor affecting anomalies such as floods and droughts, effective management of water resources, and agricultural productivity is undoubtedly precipitation. Hence, its precise measurement of spatio-temporal variability is of great significance in the field of hydrometeorology. In current terrestrial measurement practices, the pluviometer and pluviograph serve as indispensable instruments. In addition, radar, ultrasonic sensors, and satellite products have been applied in the development of technology to monitor rainfall. The present investigation was conducted in the western region of Onikişubat, situated in Kahramanmaraş, using a 16.5 cm diameter Hellmann-type pluviometer. Precipitation data were collected daily, commencing from the 2018 water year and extending until the 2021 water year due to the COVID-19 pandemic and catastrophic earthquakes in the region. To quality control the accuracy of the rainfall information, the data were read daily according to UTC (Coordinated Universal Time) with a pluviograph and another pluviometer. For this study, manual data were utilized as the reference for in-situ rainfall measurements. After cleaning the cylindrical type rainfall gauges, the observations were documented for the following day on occasions of snowy and/or frosty weather. Ground-based rainfall data were analyzed to reveal the spatial distribution of precipitation in the region, utilizing the nearest and sole Automatic Meteorological Observation Station (OMGİ) belonging to the General Directorate of Meteorology (MGM), namely 17255-Kahramanmaraş, in the district. The findings showed a strong linear relationship between the two datasets, and the determination coefficient (DET) was 0.86. MSE (mean square error) computed to reveal the distribution of small errors was determined as 10.21. The deviations indicate spatial changes in local precipitation. Furthermore, when 17255 MGM station did not record any precipitation, rainfall was observed at the newly established meteorological station on certain days. In addition, the MAE, which indicates the average of the absolute differences between the two datasets, was 1.28. Additionally, the percentage error, referred to as pBias, was -13.09%. The aforementioned information suggests that MGM may have underestimated the values, in addition to failing to capture some rainy days in the western part of the city. When the hyetograph graph was examined, it was discovered that the 17255 meteorological station underestimated precipitation values greater than 10 mm over the western part of the city. Additionally, it was concluded that multiplying MGM values by an average of approximately 1.6 gives better results in heavy rains in the west campus area.

Keywords: Kahramanmaraş, Pluviometer, Pluviograph, Precipitation, in-situ measurement

AİNOS ANTİK KENTİNDE BULUNAN SERAMİKLERİN BÖLGEDEKİ ANI EŞYALARININ TASARIMINA ETKİSİ

THE EFFECT OF CERAMICS FOUND IN THE ANCIENT CITY OF AINOS ON THE
DESIGN OF SOUVENIRS IN THE REGION

Eyüp ARDALI

Lisansüstü Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
Seramik ve Cam Anasanat Dalı, Çanakkale, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6308-2908>

Dr. Öğr. Üyesi Müjde YÜCEL COŞAR

Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik ve
Cam Bölümü, Çanakkale, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0327-0765>

ÖZET

Eskiçağ'da Ainos olarak bilinen, günümüzde Enez adıyla tanınan yerleşim, Ege Denizi'nin kuzey sahilinde, Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınırı oluşturan Meriç (Hebros) Nehri'nin denize döküldüğü geniş bir delta bölgesinde konumlanmıştır. Verimli topraklar ve önemli bağlantı yolları üzerinde bulunan Ainos Antik Kenti, tarih öncesi çağlardan günümüze kadar önemli bir yerleşim bölgesi olmuştur. 1971 yılında Prof. Dr. Afif Erzen öncülüğünde arkeolojik kazı ve araştırmalara başlanan bölgede yerleşimin Neolitik Çağ'a tarihlendiğini gösteren seramik kalıntılar bulunmuştur. Bu seramikler, Enez'in geçmişte seramik sanatına verdiği önemi ve sahip olduğu zenginliği yansıtmaktadır. Buluntular günümüzde Edirne Müzesi'nde sergilenmektedir.

Her kentin kendine özgü fiziksel, tarihi ve kültürel özellikleri bulunmaktadır. Anı eşyaları da kentin bu özelliklerini yansıtmada ve kültürel değerlerin tanıtımında önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, tasarımı, üretimi ve satışı ticari kaygılarla gerçekleştirilen anı eşyaları, bazen bölgenin özgün değerlerini yansıtmak yerine, bunlardan uzak ürünler olarak ortaya çıkabilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Ainos Antik Kenti kazılarında bulunan seramik formların, günümüzde turistlerin sıkça ziyaret ettiği deniz turizmi merkezi Enez'de satılan anı eşyalarının tasarımlarını nasıl etkilediğini incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden alan araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Enez'de hediyelik eşya satan dört dükkan ile sınırlandırılmıştır. Araştırma sonucunda Enez'deki hediyelik anı eşyaların tasarımlarının Ainos Antik Kenti kazılarında ele geçirilen seramik formları ve bölgeye ait özellikleri yansıtmadığı ve genellikle diğer şehirlerde de sıkça rastlanılan tek tip formlar şeklinde olduğu saptanmıştır. Bölgedeki hediyelik eşya tasarımlarında, Enez'in önemli değerlerinden biri olan Ainos Antik Kenti kazılarında ele geçirilen seramik formlara yer verilmesiyle, bölgenin sahip olduğu seramik zenginliğinin tanıtımına katkı sağlamak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ainos, Enez, Seramik, Hediyelik Eşya

ABSTRACT

Enez, called Ainos in ancient times, was located on the northern coast of the Aegean Sea, in the delta region where the Meriç (Hebros) River, which forms the border between Turkey and Greece, flows into the sea. Located on fertile lands and important connection roads, Ainos has been an important settlement area from prehistoric times to the present day. Excavations were started in Enez by Prof.Dr.Afif ERZEN in 1971, and ceramics were found that indicate that the settlement in the region dates back to the Neolithic Age. The findings reflect the importance Enez gave to ceramic art in the past and the wealth he possessed. The findings are exhibited in the Edirne Museum today.

Each city has its own physical, historical and cultural characteristics. Souvenirs play an important role in reflecting these features and promoting cultural values. However, souvenirs designed, produced and sold for commercial reasons may be products that are far from reflecting the original values of the region.

The aim of this study is to examine how the ceramic forms found in the excavations of the Ainos affect the designs of souvenirs in Enez, the sea tourism center visited by tourists today. The field research method was used in the study. The research was limited to four shops selling souvenirs in Enez. As a result of the research, it was determined that the souvenir designs in Enez did not reflect the ceramic forms found in the Ainos excavations and the characteristics of the region, and were generally in the form of uniform forms frequently seen in other cities. It is aimed to contribute to the promotion of the ceramic richness of the region by including ceramic forms unearthed during the excavations of the Ainos, one of the important values of Enez, in the souvenir designs in the region.

Keywords: Ainos, Enez, Ceramics, Souvenir.

FORMULATION & EVALUATION OF MUCOADHESIVE MICROSPHERES OF ATENOLOL FOR NASAL DELIVERY

Rahul SINGH

School of Pharmacy, Mangalayatan University, Aligarh (U.P)

ABSTRACT

The study aims to develop a formulation of Atenolol for the nasal drug delivery system with consideration to parameters required for nasal administration, to get maximum utilization and efficacy of the drug also delivery of the drug in case of emergency. The use of Atenolol in conventional dosage form possesses several disadvantages, as the absorption in the GI tract is low, hence low bioavailability requires a large amount of dose and has to pass first-pass metabolism. This encourages us to formulate the dosage form with Atenolol as a novel drug delivery which will show maximum potential utilization of the Atenolol. The in vitro studies of microspheres were performed. The scattering electron microscopy (SEM), study was also performed. The SEM demonstrated spherical particles with rough surfaces. The mean particle size increased with the increase in polymer concentration. The adhesive force of microspheres was equivalent to that of Eudragit RL 100. The results indicate that Atenolol solvent evaporation microspheres formulated with HPMC are a promising nasal delivery system.

Keywords: Microspheres, Atenolol, Eudragit RL 100, HPMC, Mucoadhesive.

PRODUCTION AND CHARACTERISATION OF CZTS ABSORBER LAYER BY LOW COST TECHNIQUE

F. Belarbi

Mostaganem University, Faculty of exactes sciences and computer science, Department of
Physics, Mostaganem, Algeria.

ABSTRACT

In this paper are have interested to the most lowest-cost and stable materials, such as $\text{Cu}_2\text{ZnSnS}_4$ (CZTS), because this material are non-toxic, economical and have the elements which are abundant in nature this material represent absorbent layer for thin-film solar cells, with a direct band gap and a high absorption coefficient ($\sim 10^5 \text{cm}^{-1}$). In this study we have prepared CZTS thin film by low cost technique which is sol-gel technique and we have made a different characterization for this films.

Keywords: thin film, CZTS, solgel, dip-coating.

LİSANSÜSTÜ ÖĞRENİM MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DİSKALKULİ FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ

Furkan KÖSA

Yüksek Lisans Öğrencisi, BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ, EĞİTİM FAKÜLTESİ,
MATEMATİK EĞİTİMİ, BURSA, TÜRKİYE

Menekşe Seden TAPAN BROUTIN

Profesör Doktor, BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ, EĞİTİM FAKÜLTESİ,
MATEMATİK EĞİTİMİ, BURSA, TÜRKİYE

<https://orcid.org/0000-0002-1860-852X>

Rıdvan EZENTAS

Profesör Doktor, BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ, EĞİTİM FAKÜLTESİ,
MATEMATİK EĞİTİMİ, BURSA, TÜRKİYE

<https://orcid.org/0000-0001-8619-8334>

ÖZET

Gelişimsel diskalkuli kavramı ilk kez 1920'li yıllarda Josef Gerstmann tarafından bir sendrom olarak ortaya atılmıştır. Gelişimsel diskalkuli öğrencilerin matematik öğrenmelerini ciddi oranda etkileyen bir faktör olarak varlığını sürdürmektedir. Ve bu durum göz ardı edilemeyecek kadar da az değildir. Yapılan araştırmalar ışığında diskalkuli yaygınlığı öğrenciler arasında %3 ile %7 arasında değişmektedir. Bu nedenle diskalkuliye sahip öğrencilere yardımcı olabilmek ve onların matematiğe karşı gelişimsel nedenlerden ötürü yetersizliklerini giderebilmek için velilerin ve öğretmenlerinin bilinçli olması gerekmektedir. Bu araştırma, matematik eğitimi alanında yüksek lisans veya doktora yapmakta olan matematik öğretmenlerinin gelişimsel diskalkuliye ilişkin farkındalıklarını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Katılımcıların farkındalıklarının belirlenmesi için gelişimsel diskalkuli nedir, gelişimsel diskalkulinin belirtileri nelerdir, gelişimsel diskalkuliye sahip öğrenciler matematiğin hangi konusunda daha çok zorlanır, karşılaştığınızda nasıl bir yol izlersiniz, gelişimsel diskalkuliye sahip öğrencilere çevrenin bakış açısı nasıldır soruları sorularak detaylı incelemesi yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'de bir devlet üniversitesinin matematik eğitimi bölümünde lisansüstü derecesinde eğitim gören 8'i yüksek lisans ve 2'si doktora öğrencileri olmak üzere 10 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcıların 1'i erkek 9'u kadındır. Katılımcıların 6'sı özel veya devlet okullarında öğretmenlik yapmakta, 1 tanesi özel bir eğitim kurumunda öğretmenlik yapmakta, 3 tanesi özel ders vererek öğretmenlik yapmaktadır. Çalışmada, veri toplama aracı olarak beş adet açık uçlu sorudan oluşan yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Formun doldurulması 1 hafta boyunca devam etmiştir. Formun tamamlanma süresi 15 dakikadır. Çalışmanın verileri, nitel veri analiz yöntemi olarak betimsel analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Görüşme sorularından elde edilen veriler, katılımcıların belli özellikleri doğrultusunda kodlanmıştır ve çalışmada kodlar ile ifade edilmiştir. Bu özellikler öğrenim düzeyleri temel alınarak yapılmıştır. Çalışma sonucunda matematik eğitimi lisansüstü öğrencilerinin gelişimsel diskalkuliyi bilmedikleri, gelişimsel diskalkuliye sahip bir öğrenci ile karşılaştıklarında da nasıl bir yol izleyeceklerini

konusunda fikirleri olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda gelişimsel diskalkulinin lisans ve lisansüstü programlarında ders olarak eklenmesi ve hizmet içi eğitimler ile beraber çalışmakta olan öğretmenlerin de bilgilendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gelişimsel diskalkuli, lisansüstü öğrencileri, matematik öğretmenleri,

ABSTRACT

The concept of developmental dyscalculia was first introduced as a syndrome by Josef Gerstmann in the 1920s. Developmental dyscalculia continues to be a factor that seriously affects students' mathematics learning. And this situation is not too little to be ignored. In the light of research, the prevalence of dyscalculia varies between 3% and 7% among students. Therefore, in order to help students with dyscalculia and to overcome their inadequacies in mathematics due to developmental reasons, parents and teachers should be aware. This study was conducted to reveal the awareness of mathematics teachers who are doing their master's or doctoral studies in the field of mathematics education about developmental dyscalculia. In order to determine the awareness of the participants, questions such as what is developmental dyscalculia, what are the symptoms of developmental dyscalculia, in which subject of mathematics do students with developmental dyscalculia have more difficulty, what kind of a way do you follow when you encounter it, what is the perspective of the environment on students with developmental dyscalculia were asked and examined in detail. Case study method, one of the qualitative research designs, was used in the study. The study group of the research consisted of 10 mathematics teachers, 8 of whom were master's degree students and 2 of whom were doctoral students, studying in the department of mathematics education of a state university in Turkey. One of the participants was male and 9 of them were female. Six of the participants teach in private or public schools, one of them teaches in a private educational institution, and three of them teach by giving private lessons. In the study, a structured interview form consisting of five open-ended questions was used as a data collection tool. The completion of the form continued for 1 week. The completion time of the form was 15 minutes. The data of the study were evaluated using descriptive analysis method as a qualitative data analysis method. The data obtained from the interview questions were coded in line with certain characteristics of the participants and expressed with codes in the study. These characteristics were based on the level of education. As a result of the study, it was concluded that mathematics education graduate students did not know about developmental dyscalculia and had no idea how to proceed when they encountered a student with developmental dyscalculia. In line with these results, it is recommended that developmental dyscalculia should be added as a course in undergraduate and graduate programmes and that teachers should be informed through in-service trainings.

Keywords: Developmental dyscalculia, graduate students, mathematics teachers,

EFFECTIVENESS OF COMMUNITY-BASED PARTICIPATORY EVALUATION (CBPE): LESSONS LEARNED FROM A MODEL PROCESS EVALUATION FRAMEWORK

Ana GONZALEZ

University of Nevada Las Vegas, Department of Social & Behavioral Health,
School of Public Health. Las Vegas. Nevada. United States of America

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-7724-4287>

Dr. Asma AWAN

University of Nevada Las Vegas, Department of Social & Behavioral Health,
School of Public Health. Las Vegas. Nevada. United States of America

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-0535-218X>

Prof. Dr. Manoj SHARMA

University of Nevada Las Vegas, Department of Social & Behavioral Health,
School of Public Health. Las Vegas. Nevada. United States of America

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4624-2414>

ABSTRACT

Improvements in public understanding of health disparities and the value of supporting high-quality healthcare service promotion are reflected in the increased participation of community organizations and their beneficiaries and members. During and after COVID-19, a community-based participatory process evaluation was carried out in Nevada, United States, using the RQFSM Model (program reach, quality control, implementation fidelity, customer satisfaction, and program management). This evaluation was carried out to understand public health efforts and interdisciplinary partnerships within an evidence-based framework. For the purpose of the mixed-method approach, quantitative and qualitative data were extracted from the reporting forms, interviews, focus group discussions, process observations, and satisfaction surveys. From Year 1 to Year 4, the percentage of high-risk populations that were served of the total number grew considerably. The most significant populations that were served included adults over the age of 65, people with reported disabilities, and people with substance use disorders. The results of the satisfaction survey showed that 31.52% of respondents were aware of the efforts being made to reduce the disparities and provide equities in public health, and 45.45% of respondents were satisfied with their level of satisfaction in utilizing the services. Some of the key characteristics that developed within the context of the RQFSM model are, larger representation of rural communities, women, and people aged 65 years and older; while the knowledge of grant services and activities reaching these individuals and favorable tendencies to enhance awareness of grant work were still not befitting the amount of services provided and individuals accessed. This community-based process evaluation (CBPE) has founded a valuable futuristic addition to impact evaluation, unraveling the intricate ways in which events and procedures during implementation can influence the extent and distribution of desired outcomes.

Keywords: health disparities; RQFSM Model; community-based participatory evaluation (CBPE)

INFLUENCE OF ANTIOXIDANTS ON HEAT STRESS AMELIORATION IN SHEEP

E. Binuni Rebez

M. V. Silpa

V. Sejian

Rajiv Gandhi Institute of Veterinary Education and Research, Kurumbapet, Vazhudavur
Road, Pondicherry-605009, India

ABSTRACT

Sheep farming has been practiced since time immemorial as a sustainable livelihood resource among the rural segment of the society due to its significant contribution to the rural economy. Globally, in this climate change scenario there has been an increased interest in small ruminant farming due to their climate resilient potential. Even though sheep husbandry contributes to risk reduction and enhanced adaptation to climate variability, the alarming climate change associated heat stress has various detrimental effects on sheep production. Further, because of the anticipated growth in the livestock products market in the upcoming decades to ensure food security for the predicted growth in human population by 2050, it is critical to mitigate the detrimental impacts of heat stress on sheep productivity. The major ways to mitigate heat stress effects are housing management, nutritional management, and genetic production of heat-resistant breeds. Among these heat stress amelioration measures, nutritional management is established to be a temporary and effective way to prevent the adverse consequences of heat stress in sheep. In particular, antioxidant supplements are crucial as an increased formation of reactive oxygen species (ROS) or lowered antioxidant defences in heat stressed animals has been established. Antioxidant nutrients including vitamins E, A, and C, as well as trace elements like selenium, copper, zinc, and manganese, are essential for preventing oxidative tissue degeneration. The negative effects of heat stress on oxidative status, animal performance and immunological function can be ameliorated through antioxidant supplementation at supranutritional levels. Further, high dietary antioxidants can modulate the expression pattern of heat shock proteins, cytokines, NF- κ B transcription and many heat stress associated pathways, which may ensure protection against heat stress in sheep. Thus, sustainable sheep production by enhancing the health and performance of sheep under heat stress may be possible with a strong antioxidant network that may stop oxidative damage to biological components.

Keywords: Antioxidants, Climate change, Heat stress, Nutritional intervention, Oxidative stress, Sheep farming

ÜRÜN TASARIMINDA GELENEKSEL DESENLERİN KULLANIMI: İZNIK YEŞİL CAMİİ SON CEMAAT YERİ KORKULUK DESENİ ÖRNEĞİ

USAGE OF TRADITIONAL PATTERNS IN PRODUCT DESIGN: İZNIK YEŞİL MOSQUE LAST CONGREGATION PLACE RAILING PATTERN EXAMPLE

Taner AŞCI

Dr. Öğr. Üyesi., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Mimarlık ve Güzel Sanatlar Fakültesi,
Endüstriyel Tasarım Bölümü, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5452-2670>

İhsan TOKTAŞ

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Mimarlık ve Güzel Sanatlar Fakültesi,
Endüstriyel Tasarım Bölümü, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4371-1836>

ÖZET

Tasarımda yenilikçi ve özgün yaklaşımların tarihi ve kültürel öğeler ile zenginleştirilmesi hedef kitle itibarıyla beklenti ve tercihleri etkileyebilmektedir. Modern ve geleneksel biçimlerin sahip oldukları çizgiler ürün tasarımında, kullanım amacına bağlı olarak harmoni oluşturabilmektedir. Özellikle geleneksel desenlerin sahip olduğu derin anlam ve eşsiz geometrisi, tasarım alanında tasarımcılara oldukça geniş bir portföy sunmaktadır. Bu portföyde yer alan emsalsiz eserlerden biri olan İznik Yeşil Camii'nin sahip olduğu geleneksel desenler, bu hazinenin sadece küçük bir parçasıdır.

Osmanlı mimarisinin İznik'teki en önemli abidevi yapısı olan İznik Yeşil Cami, ilçenin doğusunda Lefke Kapısı'nın yakınındadır. I. Murad'ın veziri Çandarlı Hayrettin Paşa (öl. H. 789/M. 1387) tarafından Mimar Hacı Musa'ya yaptırılmıştır. Kitabesine göre inşasına H. 780/M. 1378'de başlanmış, H. 794/M. 1391'de tamamlanmıştır. Köşe sütunları ile mukarnas nişli, geometrik geçmeler, Rumi ve palmet kabartmalarla süslü sade mermer mihrap, en eski ve devrin en güzel Osmanlı örneği olarak göze çarpmaktadır. Selçuklu geleneğine uyan tuğla minare, camiye adını veren, yeşil firuze, sarı ve mor renkli çinilerle süslenmiştir. İznik Yeşil Cami, Selçuklu mimarisinden doğduğu sezilen Osmanlı üslubuna geçiş yapılarından biridir.

Caminin üç bölümlü son Cemaat yeri oldukça kapalı, kesme taş yapı şeklindedir. Camii Evliya 'Çelebi ile Mordtmann, Von der Goltz gibi gezginlerce zikredilmiştir. Desenlerde çokgen yıldızların sistematik biçimde yüzeyde yer kapladığı görülmektedir. Özellikle içte yer alan sekiz köşeli çokgen yıldızlar köşelerinden çıkılan dik doğrularla sekizgenleri oluşturmaktadır. Sekizgenleri birbirine bağlayan doğrular dikkatli bakıldığında kareyi meydana getirir. Sürekli kesişerek, iç içe girerek yeni şekilleri oluşturur. İçten dışa doğru ortaya çıkan geometrik şekiller birbirini yenileme, tekrarlama özelliği sayesinde sonsuzluk kavramının oluşmasını sağlamaktadır. Çokgen yıldızlar etkileyici ve tamamlayıcı bir etki bırakırken yatay ve düşey doğrusal çizgiler, birbirini kesen bir süreklilikte çerçeveyi tamamlamaktadır. Korkuluk şebekelerine bakıldığında kişide anlık etki bırakır, diğer şekillerin birbirinden farklı oluşumlarına imkân verir. Öyle ki, korkuluğa bakıldığında aynı anda pek çok geometrik şekil aynı anda görülebilir. Çünkü göz bir şekli gördüğünde geçişler sayesinde diğer bir farklı şekli

keşfeder. Bunu sağlayan geometrik çizgilerdeki geçişlerdir. Geçişlerde farklı geometrik yapılar oluşmaktadır. Bu korkulukta aynı anda kare, üçgen, altıgen, sekizgeni görmek mümkündür.

Çalışmada İznik Yeşil Camii Son Cemaat yeri korkulukları üzerine işlenmiş olan özgün geometrik motiflerin analizi yapılmakta ve çizim aşamaları incelenmektedir. Bununla birlikte elde edilen desenin ürün tasarımında kullanımına ilişkin olarak örneklere yer verilmektedir. Elde edilen sonuçlar ışığında tasarımda geleneksel desenlerin tercih edilebilmesi noktasında olasılıklar değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, İznik Yeşil Camii, Ürün tasarımı, Geleneksel desen.

ABSTRACT

Innovative and original approaches that enriching with historical and cultural elements in design can affect the expectations and preferences of the target audience. The lines of modern and traditional forms can create harmony in product design, depending on the intended use. Especially the deep meaning and unique geometry of traditional patterns offer a wide portfolio in the field of design to designers. The traditional patterns of the Iznik Green Mosque, one of the unique works in this portfolio, are only a small part of this treasure.

Iznik Green Mosque, the most important monumental structure of Ottoman architecture in Iznik, is located near the Lefke Gate in the east of the district. It was built by Architect Hacı Musa by Çandarlı Hayrettin Pasha (d. 789 H. / A.D. 1387), the vizier of Murad I. According to its inscription, it was built in H. 780/AD. Started in 1378, H. 794/AD. It was completed in 1391. The plain marble mihrab, with corner columns and muqarnas niches, decorated with geometric inlays, Rumi and palmette reliefs, stands out as the oldest and most beautiful Ottoman example of the period. The brick minaret, which complies with the Seljuk tradition, is decorated with green turquoise, yellow and purple tiles, which give the mosque its name. Iznik Green Mosque is one of the transitional structures from the Seljuk architecture to the Ottoman style.

The three-section last congregation area of the mosque is a very closed, cut stone structure. The mosque was mentioned by Evliya 'Çelebi and by travelers such as Mordtmann and Von der Goltz. In the patterns, it can be seen that polygonal stars systematically occupy space on the surface. Especially the eight-pointed polygon stars located inside form octagons with perpendicular lines extending from their corners. When looked carefully, the lines connecting the octagons form a square. It creates new shapes by constantly intersecting and intertwining. Geometric shapes emerging from the inside to the outside create the concept of infinity thanks to their feature of renewing and repeating each other. While polygonal stars leave an impressive and complementary effect, horizontal and vertical linear lines complete the frame in a continuity that intersects each other. When looking at the railing networks, it leaves an instant impression on the person and allows other shapes to form differently from each other. So much so that when looking at the railing, many geometric shapes can be seen at the same time. Because when the eye sees one shape, it discovers another different shape thanks to transitions. It is the transitions in geometric lines that provide this. Different geometric structures are formed in the transitions. It is possible to see square, triangle, hexagon and octagon at the same time in this railing.

In the study, the original geometric motifs engraved on the railings of the Last Congregation Hall of Iznik Green Mosque are analyzed and the drawing stages are examined. Additionally, examples are given regarding the use of the resulting pattern in product design. In the light of the results obtained, the possibilities of choosing traditional patterns in design are evaluated.

Keywords: Design, Iznik Green Mosque, Product design, Traditional pattern.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE GÖRSEL UNSURLARIN ETKİSİ: HACİVAT VE KARAGÖZ ÖRNEĞİ

THE EFFECT OF VISUAL ELEMENTS IN THE PRESCHOOL PERIOD: HACİVAT AND
KARAGÖZ SAMPLE

Hediye AŞÇI

Yüksek Lisans Öğrencisi., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Sanat ve Tasarım ABD, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4554-2989>

İhsan TOKTAŞ

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Mimarlık ve Güzel Sanatlar Fakültesi,
Endüstriyel Tasarım Bölümü, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4371-1836>

ÖZET

Eğitim alanında tarihi, geleneksel ve sanatsal figürler önemli bir yer tutmaktadır. Eğitimde her yaş ve seviyede uygulama alanı bulan farklı sanat dalları okul öncesi dönemde de uygulama alanı bulabilmektedir. Bu konuda en iyi örneklerden biri geleneksel figürleri içeren tarihi gölge oyunu “Hacivat ve Karagöz” dür. Osmanlı ve Anadolu coğrafyasında oldukça popüler olan, Türk gölge oyunu Karagöz’ün kökeniyle ilgili çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Gölge oyunuyla ilgili önemli bir çalışmaya imza atan Türkolog Georg Jacop, Karagöz’ün Çinlilerden Moğollara, Moğollardan da Türklere geçtiğini ileri sürerken, diğer bazı araştırmacılar da oyunun kökenini Budizm ve Çingeneler vasıtasıyla Cava ve Hindistan’a; Yahudiler vasıtasıyla da Portekiz ve İspanya’ya dayandırmışlardır. Oyunun kökenini Bizans’a dayandıranlar olduğu gibi, Orta Asya’da Türklere tarafından meydana getirildiğini ileri sürenler de olmuştur. Geleneksel gölge oyunu Karagöz’ün 16. yüzyılda Yavuz Sultan Selim vasıtasıyla Mısır’dan Anadolu’ya getirildiği de belirtilmektedir. Hacivat ve Karagöz birçok rivayete konu olmuştur. Bununla birlikte III. Murat ve III. Selim’in saltanat dönemlerinde hayali olarak adlandırılan bu karakterlerin büyük ilgi gördükleri rivayet edilmektedir.

Çocuklar için en önemli öğrenme çabaları ve becerileri okulöncesi dönemde gerçekleşir. Okul öncesi dönem, sağlıklı bir bireyin oluşumunda ki en önemli dönemlerden biridir. Özellikle zekâ gelişiminin 0-6 yaş arasında gerçekleştiğini unutmamak gerekir. Ayrıca okul öncesi dönem, çocuğun görselliğe en duyarlı olduğu dönem olarak kabul edilebilir. Hacivat ve Karagöz gölge oyunu da, okul öncesi dönemde renkler, formlar ve seslere karşı aşırı duyarlı olan çocuklar üzerinde etkili olabilmektedir. Bununla birlikte uygun görsellerin seçimi ve uygun senaryonun belirlenmesi aşamaları bu etkinin kalitesini ve verimliliğini belirleyebilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde Karagöz ve Hacivat arasında geçen hikâyelerde şaka yollu da olsa şiddet içeriklerine yer verilmesi, çocuklar üzerinde istenilen davranış değişikliklerinin yerine istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilir.

Bu çalışmada, geleneksel sanatlarımızdan olan Hacivat ve Karagöz Gölge oyununun okul öncesi dönemde, özellikle değerler eğitimi alanında kullanılabilmesi için görsel ve işitsel açıdan alınması gereken önlemler hakkında değerlendirmelere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem, Hacivat, Karagöz, Gölge Oyunu, Görsellik

ABSTRACT

Historical, traditional and artistic figures have an important place in the field of education. Different branches of art, which find application at all ages and levels in education, can also find application in the pre-school period. One of the best examples in this regard is the historical shadow play "Hacivat and Karagöz", which includes traditional figures. Various opinions have been put forward regarding the origin of the Turkish shadow play Karagöz, which was very popular in the Ottoman and Anatolian geography. Turkologist Georg Jacob, who has conducted an important study on shadow play, claims that Karagöz passed from the Chinese to the Mongols and from the Mongols to the Turks, while some other researchers say that the origin of the play goes to Java and India through Buddhism and Gypsies; They traced it to Portugal and Spain through the Jews. While there are those who attribute the origin of the game to Byzantium, there are also those who claim that it was created by the Turks in Central Asia. It is also stated that the traditional shadow play Karagöz was brought to Anatolia from Egypt by Yavuz Sultan Selim in the 16th century. Hacivat and Karagöz have been the subject of many rumors. However, It is rumored that these fictitious characters attracted great attention during III. Murat and III. Selim's reign.

The most important learning efforts and skills for children occur in the preschool period. Preschool period is one of the most important periods in the formation of a healthy individual. It should not be forgotten that especially intelligence development occurs between the ages of 0-6. In addition, the preschool period can be considered as the period when the child is most sensitive to visuality. Hacivat and Karagöz shadow play can also be effective on children who are hypersensitive to colors, forms and sounds in the preschool period. However, the stages of selecting appropriate visuals and determining the appropriate scenario can determine the quality and efficiency of this effect. When evaluated from this perspective, including violent content, even jokingly, in the stories between Karagöz and Hacivat may pave the way for the emergence of undesirable behaviors in children instead of desired behavioral changes.

This study includes evaluations about the visual and auditory precautions that should be taken in order to use Hacivat and Karagöz Shadow play, which is one of our traditional arts, in the preschool period, especially in the field of values education.

Keywords: Preschool period, Hacivat, Karagöz, Shadow Play, Visuality

AZƏRBAYCAN İQTİSADİYYATININ KLASTERLƏŞMƏSİNDƏ DÜNYA TƏCRÜBƏSİNİN NƏZƏRƏ ALINMASI

TAKING INTO ACCOUNT THE WORD EXPERIENCE IN THE CLUSTERING OF THE
ECONOMY OF AZERBAIJAN

Dos. Dr. QAAYEV MAARİF ŞƏRİF

(ORCID: 0009-0003-7377- 4103)

Azərbaycan Texnologiya Universiteti, İqtisadiyyat və İdarəetmə fakültəsi, İdarəetmə
kafedrası, Gəncə-Azərbaycan

Dos. Dr. İsmayilov Fazil İsmayıl

Azərbaycan Texnologiya Universiteti, İqtisadiyyat və İdarəetmə fakültəsi, İdarəetmə
kafedrası, Gəncə-Azərbaycan

QARAYEV ŞƏHLA NADİR

(ORCID: 0009-0009-2579- 3223)

Azərbaycan Texnologiya Universiteti, İqtisadiyyat və İdarəetmə fakültəsi, İqtisadiyyat
kafedrası, Gəncə-Azərbaycan

XÜLASƏ

Qloballaşma və sənayeləşmə dövründə rəqabət qabiliyyəti təşkilatın fəaliyyətini, gəlirlərini və məşğulluğunu təmin edilməsi üçün mühümdür. Beləliklə, bir sıra ölkələr və fərdi müəssisələr müasir rəqabət qabiliyyətli dünyanın necə təmin olunacağını və daha mürəkkəb sosial, siyasi və iqtisadi proseslərə necə qarşı çıxılacağını vurğulayırlar. Tədqiqatın məqsədi müasir şəraitdə sənaye sahələrində klasterləşmənin milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin kompleks təhlili əsasında onun yüksəldilməsi yollarını müəyyənləşdirilməsi, eyni zamanda bu istiqamətdə elmi cəhətdən əsaslandırılmış nəzəri metodların formalaşmasına dair başqa ölkələrin təcrübələri ilə respublikamızın bu sahədə inkişaf istiqamətlərini işləyib hazırlamaqdan ibarətdir. Tədqiqatın nəzəri və metodoloji əsasını Azərbaycan Respublikasının bu sahədəki Qanunları, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin uyğun fərman və sərəncamları, əcnəbi iqtisadçı alimlərin bu sahəyə həsr etdiyi elmi tədqiqatları, qabaqcıl dünya ölkələrinin bu sahədəki illərlə istifadə etdiyi təcrübələri və nəhayət Respublikamızın iqtisadçı alimlərinin bu global mövzu ilə əlaqədar nəzəri fikirləri və s. təşkil edir. Təhlil nəticəsində klasterləşmə sahəsində dünya təcrübəsi ümumiləşdirilmiş, onun Azərbaycan respublikası üçün perspektiv və səmərəli inkişaf istiqamətləri müəyyən edilmiş və praktiki təkliflər verilmişdir.

Açar sözlər: klaster, rəqabətqabiliyyətiliki, Azərbaycan iqtisadiyyatı, təşkilatlar

ABSTRACT

In the era of globalization and industrialization, competitiveness is important for ensuring the organization's performance, income and employment. Thus, a number of countries and individual enterprises emphasize how to ensure the modern competitive world and how to counter the more complex social, political and economic processes. The purpose of the study is to determine the ways of increasing the competitiveness of the national economy based on the comprehensive analysis of clustering in industrial areas in modern conditions, and at the same time to develop the development directions of our republic in this field with the experiences of other countries on the formation of scientifically based theoretical methods in this direction.



Laws in the field, appropriate decrees and orders of the President of the Republic of Azerbaijan, scientific research devoted to this field by foreign economists, the years of experience of leading countries in this field, and finally the theoretical opinions of the economists of our Republic on this global topic, etc. As a result of the analysis, the world experience in the field of clustering was summarized, its prospective and efficient development directions for the Republic of Azerbaijan were determined and practical suggestions were given.

Keywords: cluster, competitiveness, economy of Azerbaijan, organizations

SAĞLIK YAPILARINDA KARŞILAŞILAN YAPI FİZİĞİ PROBLEMLERİ: DÜZCE- AKÇAKOCA ÖRNEĞİ

BUILDING PHYSICS PROBLEMS ENCOUNTERED IN HEALTH BUILDINGS: DUZCE- AKÇAKOCA EXAMPLE

Mimar Demirhan KAYA

(ORCID: 0009-0007-8313-9188)

Düzce Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mimarlık A.B.D.

Düzce-Türkiye,

Doç. Dr. Alper BİDECİ

(ORCID: 0000-0003-2385-7552)

Düzce Üniversitesi, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü,

Düzce-Türkiye,

Yüksek Mimar Sevda KAYA

(ORCID: 0000-0001-6042-3193)

Düzce-Türkiye.

ÖZET

İnsan yaşamının büyük bir kısmını oluşturdukları yapılarda geçirmektedirler. Bu yapılar barınma, çalışma, sağlık ve bir dizi diğer temel ihtiyaçları karşılamak için hizmet vermektedirler. Ancak yapıların sağlık, güvenlik ve konfor açısından uygun koşullarda olması büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle yapıların ilk tasarım aşamasından başlayarak kullanım ömrünü tamamlayana kadar gerekli hizmeti sürdürülebilir bir şekilde devam etmesi gerekmektedir. Ancak yapılar servis süresi boyunca çeşitli iklimsel, fiziksel, mekanik ve biyolojik etmenlere maruz kalmaktadırlar. Tüm inşa edilen yapılar gibi sağlık yapıları da bu etkenlerle karşı karşıya kalmaktadır. Sağlık yapıları, toplumun sağlık hizmetlerine erişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Hastaların tedavi ve bakım süreçlerini yönetmekle sorumludur. Bu yapılar sağlık çalışanları, hastalar ve hasta yakınları tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Bu nedenle sağlık yapılarının fiziksel ve işlevsel olarak uygun koşullarda olması hayati öneme sahiptir. İç ve dış mekanların insan sağlığı üzerindeki etkisi de oldukça büyüktür. Özellikle nem, küf ve bakteri gibi unsurların bulunduğu ortamlar hastalığın yayılmasına, sağlık çalışanlarının iş veriminin düşmesine ve iyileşme süreçlerinin uzamasına neden olabilirler. Bu çalışmada Düzce ili Akçakoca ilçesinde bulunan sağlık yapısında karşılaşılan yapı fiziki hasarları incelenmiştir. Alan çalışması yapılarak mevcut durum tespit edilmiş ve karşılaşılan sorunlar belirlenmiştir. Karşılaşılan sorunlar korozyon, kabarma ve dökülmeler, çatlak ve aşınmalar, yüzey kirlilikleri, çiçeklenme-yosunlaşma ve insan kaynaklı bozulmalar olarak 6 ayrı başlık altında incelenerek fotoğraflarla birlikte analiz edilmiştir. Bu tür hasarlar sadece yapıların dayanıklılığını ve ömrünü etkilemekle kalmaz aynı zamanda içerisinde bulunan insanların sağlığı ve güvenliği üzerinde de olumsuz etkiler yaratabilir. Bu nedenle, yapıların düzenli bakımlarının ve onarımlarının yapılması yapıların sürdürülebilirliği ve insan sağlığı açısından kritik bir öneme sahiptir. Sonuç olarak yapılan çalışmada sağlık yapılarında karşılaşılan yapı fiziki hasarlarının insan yaşamına etkisi ve yapı performansının sürdürülebilirliğinin devam etmesi açısından önemini vurgulanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cephe Hasarları, Düzce, Korozyon, Sağlık Yapısı, Yapı Fiziki Problemleri

ABSTRACT

They spend most of their human lives in the structures they create. These structures serve to meet shelter, work, health and a number of other basic needs. However, it is of great importance that the buildings are in suitable conditions in terms of health, safety and comfort. For this reason, buildings must provide the necessary service in a sustainable manner, starting from the initial design stage until the end of their useful life. However, buildings are exposed to various climatic, physical, mechanical and biological factors during their service period. Like all constructed structures, healthcare buildings are also faced with these factors. Health structures play a critical role in society's access to health services. Responsible for managing the treatment and care processes of patients. These structures are frequently used by healthcare professionals, patients and patient relatives. Therefore, it is vital that health buildings are in suitable physical and functional conditions. The impact of indoor and outdoor spaces on human health is also quite great. Especially environments containing elements such as moisture, mold and bacteria can cause the disease to spread, reduce the work efficiency of healthcare workers and prolong the healing process. In this study, the structural physics damages encountered in the health building in Akçakoca district of Düzce province were examined. The current situation was determined by field study and the problems encountered were identified. The problems encountered were examined under 6 different headings: corrosion, swelling and flaking, cracks and abrasions, surface pollution, efflorescence-fouling and human-induced deterioration and were analyzed together with photographs. Such damage not only affects the durability and lifespan of structures, but can also have negative effects on the health and safety of the people inside. Therefore, regular maintenance and repair of buildings is of critical importance for the sustainability of buildings and human health. As a result, the aim of the study is to emphasize the impact of building physics damages encountered in healthcare buildings on human life and their importance in terms of continuing the sustainability of building performance.

Keywords: Building Physics Problems, Corrosion, Duzce, Facade Damages, Health Building

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE MADENCİLİK MINING IN THE DEMOCRAT PARTY ERA

Furkan ŞİMŞEK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-8666-2227>

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, tek partili hayattan çok partili hayata geçen Türkiye'nin, Demokrat Parti döneminde yapılan madencilik faaliyetlerini araştırmaktır. 1950 yılında iktidara gelen Demokrat Parti'nin kimler tarafından hangi amaçla kurulduğu, partinin iktidar sürecinde madencilik alanında hangi uygulamaları gerçekleştirdiği ve bu dönemde Türkiye'de yer alan madenlerin hangi çalışmalar ve kanunlar ile işlendiği; içeriklerinin neler olduğunu öğrenmek için çeşitli kaynaklar araştırılmıştır. Konuyla alakalı kullanılabilir kaynaklar okunup fişlenmiştir. Çalışmanın içeriğinde Demokrat Parti'nin kuruluş süreci, bu dönemde işlenen ve çıkarılan madenlerin neler olduğu, işçilerin maden çalışmalarında karşılaştığı olumsuz durumlar ele alınmıştır. Ayrıca Demokrat Parti'nin hangi ekonomik sistemi uyguladığı, yeni ekonomik sistemin madencilik alanında nasıl uygulandığı anlatılmaktadır. Yeni sistemde madencilik konusunda yabancı devletler ile ne çeşit ilişkilerde bulunduğu da yer verilmiştir. Demokrat Parti öncesinde 27 yıl iktidarda kalan Cumhuriyet Halk Partisi'nin kendi döneminde uygulamış olduğu madencilik faaliyetlerinin, Demokrat Parti dönemine olan katkılarına yer verilmiştir. Çalışmanın son kısmında, 1950'li yıllarda Türkiye'de çıkarılan ve işlenen bor, taş kömürü, krom, bakır gibi birçok alanda kullanılan değerli madenlerin içeriklerinin neler olduğuna ve bu madenlerin nerelerde çıkarıldığına ilişkin bilgilere de yer verilmiştir. Çalışmanın genelinde çeşitli madencilik faaliyetlerinin sisteme geçirildiği ve madencilikle ilgili birçok kanunun yürürlüğe konulduğuna da değinilmiştir. Çalışmanın neticesinde Demokrat Parti döneminde gerçekleştirilen madencilik çalışmalarının yeterli düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin ve bu parti döneminde yer alan hükümetlerin madencilik politikalarının, Demokrat Parti dönemine göre daha aktif olduğu ve madencilığe önem verildiği görülmektedir. Menderes hükümetinin uyguladığı liberal ekonominin madencilığe sağladığı katkılar ve ülkenin ekonomisine etkileri açıklanmıştır. Bu madenler arasında; linyit, bor, petrol ve kömür gibi kaynaklar yer almaktadır. Ham şekilde çıkarılan bu madenlerin taşımacılığı kolay ve az maliyetli olabilmesi adına tesislerinin, maden ocaklarına yakın il ve bölgelere inşa edildiği gözlemlenmiştir. Türkiye'nin, yer altı kaynakları bakımından daha fazla yarar elde etmeye çalışmış olmasına rağmen bu dönemde madencilik alanında büyük bir gelişim elde edilememiş, daha çok var olan sistem Demokrat Parti'nin kendi ekonomi modelleri içerisinde devam ettirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 1950-1960, Etibank, MTA, KİT, Bakır, Bor, Kömür.

ABSTRACT

The main purpose of this research is to investigate the mining activities carried out during the Democrat Party period in Turkey, which transitioned from a single-party system to a multi-party system. Various sources have been researched to find out who founded the Democrat Party, which came to power in 1950, and for what purpose, what practices the party carried out in the field of mining during its rule, and what studies and laws were used to process the mines in Turkey during this period and what their contents were. Sources that can be used on the subject have been read and tagged. In the content of the study, the founding process of the Democrat Party, the minerals processed and mined during this period, and the negative situations faced by workers in mining operations are discussed. In the content of the study, the founding process of the Democrat Party, the minerals processed and mined during this period, and the negative situations faced by workers in mining operations are discussed. In addition, the economic system implemented by the Democrat Party and how the new economic system is applied in the field of mining are explained. The new system also includes the types of relations with foreign states regarding mining. The contributions of the mining activities carried out by the Republican People's Party, which was in power for 27 years before the Democrat Party, to the Democrat Party period are included. In the last part of the study, data on the contents of precious metals used in many fields such as boron, hard coal, chrome and copper, which were extracted and processed in Turkey in the 1950s, and where these minerals were extracted are also included. It is also mentioned throughout the study that various mining activities were brought into the system and many laws regarding mining have been put into effect. As a result of the study, it was determined that the mining activities carried out during the Democrat Party period were not sufficient. It was seen that the mining policies of the Republican People's Party and the governments of this party period were more active and mining was given more importance than the Democrat Party period. The contributions of the liberal economy implemented by the Menderes government to mining and its effects on the country's economy were explained. These mines include resources such as lignite, boron, oil and coal. It was observed that facilities were built in provinces and regions close to the mines in order to make transportation of these raw minerals easy and low-cost. Although Turkey tried to obtain more benefits in terms of underground resources, no major developments were achieved in the field of mining during this period, and the existing system was rather continued within the Democrat Party's own economic models.

Key Words: 1950-1960, Etibank, MTA, KIT, Copper, Boron, Coal.

HALBACH MIKNATIS DİZİLERİNE DAYALI BİR ELEKTRODİNAMİK ASKILAMA SİSTEMİNİN ANALİZİ

ANALYSIS OF AN ELECTRODYNAMIC LEVITATION SYSTEM BASED ON THE
HALBACH MAGNET ARRAYS

Cemal KARABULUT

Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Entitüsü, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-4496-9506>

Enes YÜCEL

Selçuk Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3217-0819>

Mehmet ÇUNKAŞ

Selçuk Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5031-7618>

ÖZET

Kara, hava, deniz ve raylı ulaşım sistemlerinin ardından 5. nesil ulaşım teknolojisi olarak görülen Hyperloop, manyetik levitasyon sayesinde sürtünmesiz ve yüksek hızlı seyahat imkânı sunmaktadır. Özel bir tüp içinde, düşük hava basıncıyla yol alan kapsüller, aerodinamik sürtünmeyi azaltarak saatte yaklaşık 1.200 km hıza ulaşabilirler. Hyperloop, arabaları bir rayın üzerinde asılı kalacak şekilde itmekte kullanılan bir mıknatıs seti ve onları ray üzerinde ileri doğru itmek için başka bir mıknatıs setinden meydana gelen bir manyetik kaldırma (maglev) tren sistemidir. Bu sistem, sera gazı emisyonlarını azaltmanın yanı sıra enerji tüketimini de önemli ölçüde azaltma potansiyeline sahiptir; bununla birlikte hava ve gürültü kirliliğini, yol tıkanıklığını ve yol kazalarını da azaltabilir. Bu makalede, başta Hyperloop teknolojilerinde kullanılabilecek, döner Halbach dizilimli Elektrodinamik Levitasyon (EDL) disklerinin simülasyon ortamında incelemesi yapılmıştır. Disklerin, farklı kutup dizilimlerinde ürettiği kaldırma kuvvetleri incelenmiştir. Çalışma aynı zamanda, normal (N/S) ve Halbach diziliminin kaldırma kuvvetine etkilerini de ortaya koymuştur. Geometrik olarak aynı boyutlara sahip disklerin farklı 8, 10 ve 12 kutuplu Halbach dizilimlerinin kaldırma kuvvetine olan etkisi detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Ayrıca, dönme momentlerinin bu sistem üzerindeki etkisi gözlemlenmiştir. Çıktılar, Halbach diziliminin kaldırma kuvveti üzerindeki artışı, belirgin etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Bu çalışma, EDL teknolojisinin tasarımı ve performansı üzerinde önemli bir etkiye sahip olan kutup sayısındaki düzenlemelerin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elektrodinamik Askılama, Halbach Dizilimi, Kaldırma Kuvveti, Dönme Momenti, Kutup Sayısı

ABSTRACT

Hyperloop, considered a 5th generation transportation technology after land, air, sea and rail systems, offers frictionless, high-speed travel through magnetic levitation. Capsules travelling in a special low-pressure tube can reach speeds of around 1,200 km per hour by reducing aerodynamic friction. Hyperloop is a magnetic levitation system that consists of one set of magnets to propel cars so that they are suspended above a track, and another set of magnets to push them forward on the track. This system has the potential to significantly reduce energy consumption and greenhouse gas emissions, as well as air and noise pollution, congestion, and road accidents. In this paper, electrodynamic levitation (EDL) discs with rotating Halbach arrays, which can be used in Hyperloop technologies, are investigated in a simulation environment. The lifting forces generated by the discs at different pole configurations are studied. The study also shows the effects of normal (N/S) and Halbach arrays on the lift force. The effect of different 8, 10 and 12 pole Halbach arrays on the lift force of geometrically identical discs is discussed in detail. The effect of rotational moments on this system has also been observed. The results clearly show the significant effect of the Halbach array on the lift enhancement. This study contributes to the understanding of pole number arrays, which have a significant impact on the design and performance of EDL technology.

Keywords: Electrodynamic Levitation, Halbach Array, Lift Force, Rotational Moment, Number of Poles

HALBACH MIKNATIS DİZİLERİNE DAYALI BİR ELEKTRODİNAMİK ASKILAMA SİSTEMİNİN ANALİZİ

ANALYSIS OF AN ELECTRODYNAMIC LEVITATION SYSTEM BASED ON THE
HALBACH MAGNET ARRAYS

Cemal KARABULUT

Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Entitüsü, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-4496-9506>

Enes YÜCEL

Selçuk Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3217-0819>

Mehmet ÇUNKAŞ

Selçuk Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5031-7618>

ÖZET

Kara, hava, deniz ve raylı ulaşım sistemlerinin ardından 5. nesil ulaşım teknolojisi olarak görülen Hyperloop, manyetik levitasyon sayesinde sürtünmesiz ve yüksek hızlı seyahat imkânı sunmaktadır. Özel bir tüp içinde, düşük hava basıncıyla yol alan kapsüller, aerodinamik sürtünmeyi azaltarak saatte yaklaşık 1.200 km hıza ulaşabilirler. Hyperloop, arabaları bir rayın üzerinde asılı kalacak şekilde itmekte kullanılan bir mıknatıs seti ve onları ray üzerinde ileri doğru itmek için başka bir mıknatıs setinden meydana gelen bir manyetik kaldırma (maglev) tren sistemidir. Bu sistem, sera gazı emisyonlarını azaltmanın yanı sıra enerji tüketimini de önemli ölçüde azaltma potansiyeline sahiptir; bununla birlikte hava ve gürültü kirliliğini, yol tıkanıklığını ve yol kazalarını da azaltabilir. Bu makalede, başta Hyperloop teknolojilerinde kullanılabilecek, döner Halbach dizilimli Elektrodinamik Levitasyon (EDL) disklerinin simülasyon ortamında incelemesi yapılmıştır. Disklerin, farklı kutup dizilimlerinde ürettiği kaldırma kuvvetleri incelenmiştir. Çalışma aynı zamanda, normal (N/S) ve Halbach diziliminin kaldırma kuvvetine etkilerini de ortaya koymuştur. Geometrik olarak aynı boyutlara sahip disklerin farklı 8, 10 ve 12 kutuplu Halbach dizilimlerinin kaldırma kuvvetine olan etkisi detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Ayrıca, dönme momentlerinin bu sistem üzerindeki etkisi gözlemlenmiştir. Çıktılar, Halbach diziliminin kaldırma kuvveti üzerindeki artışı, belirgin etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Bu çalışma, EDL teknolojisinin tasarımı ve performansı üzerinde önemli bir etkiye sahip olan kutup sayısındaki düzenlemelerin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elektrodinamik Askılama, Halbach Dizilimi, Kaldırma Kuvveti, Dönme Momenti, Kutup Sayısı

ABSTRACT

Hyperloop, considered a 5th generation transportation technology after land, air, sea and rail systems, offers frictionless, high-speed travel through magnetic levitation. Capsules travelling in a special low-pressure tube can reach speeds of around 1,200 km per hour by reducing aerodynamic friction. Hyperloop is a magnetic levitation system that consists of one set of magnets to propel cars so that they are suspended above a track, and another set of magnets to push them forward on the track. This system has the potential to significantly reduce energy consumption and greenhouse gas emissions, as well as air and noise pollution, congestion, and road accidents. In this paper, electrodynamic levitation (EDL) discs with rotating Halbach arrays, which can be used in Hyperloop technologies, are investigated in a simulation environment. The lifting forces generated by the discs at different pole configurations are studied. The study also shows the effects of normal (N/S) and Halbach arrays on the lift force. The effect of different 8, 10 and 12 pole Halbach arrays on the lift force of geometrically identical discs is discussed in detail. The effect of rotational moments on this system has also been observed. The results clearly show the significant effect of the Halbach array on the lift enhancement. This study contributes to the understanding of pole number arrays, which have a significant impact on the design and performance of EDL technology.

Keywords: Electrodynamic Levitation, Halbach Array, Lift Force, Rotational Moment, Number of Poles

“HƏFT XAN” ƏSƏRİNƏ İRFANİ BAXIŞ

MYSTICAL VIEW OF THE WORK OF "HAFT KHAN".

Lalə HİDAYƏT QIZI PAŞAYEVA

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu,

Nizamişünaslıq şöbəsi, Kiçik elmi işçi

Azərbaycan, Bakı şəhəri

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6706-180x>

ÖZET

Yeddinci əsrdən sonra Şərqdə Quran və hədislərə əsaslanan sufizm elmi yaranmağa başladı. İslamın Anadolu bölgəsində yayılması yeni məzhəblərin formalaşmasına səbəb oldu. Anadolu, şeyxlər və dərvişlər üçün təriqətlərin inkişafı baxımdan əlverişli coğrafi mühit idi. Bu baxımdan müxtəlif sufi cərəyanları köç dalğaları ilə bu torpaqlara gəlməyə başladı.

Bayramiyyə Anadolu da doğulub boya-başa çatmış bir sufi tərəfindən qurulan ilk türk təriqətlərindən hesab olunur. Xəlvətiyyənin bir qolu olsa da, 14-15-ci əsrlərdə Anadolu coğrafiyasının mənəvi formalaşmasında mühüm rol oynamış Hacı Bayram Vəlinin gətirdiyi yeniliklər sayəsində müstəqil bir təriqət kimi də tanınıb. Bayramiyyə təriqəti həm sarayda, həm də xalq arasında hörmətə malik idi. Bayramiyyə sonrakı əsrlərdə bir neçə qola ayrıldı.

Cəlvətiyyə ilk öncə Bayramiyyə təriqətinin bir qolu idi, lakin Cəlvətiyyə sonradan böyüyərək müstəqil fəaliyyət göstərdi. XVII əsrdə Osmanlı sultanlarının və xalqının sevgisini qazanan Əziz Mahmud Hüdaya buna nail olub.

Təsəvvüfün sürətli inkişafı və xalq arasında yayılması ədəbiyyat aləminə də böyük təsir göstərmişdir. Belə ki, bir çox Osmanlı şairləri Anadolu da meydana çıxan təriqətləri mənimsəmiş və öz əsərlərində onlardan bəhs etmişlər.

Bədii fəaliyyəti 17-ci əsrə təsadüf edən, yeddi Osmanlı sultanlığının şahidi olmuş, məsnəvi və divan şairi kimi tanınan Nəvizadə Ətəyinin “Həft xan” məsnəvisində Cəlvətiyyənin izlərinə rast gəlmək mümkündür. Maraqlıdır ki, bu təriqət yalnız hərflərə dəyər verir və Allahın adlarını çəkir. Şair əsərinə yeddi rəqəmini əbəs yerə verməmişdir. “Həft xan” məsnəvisinin ən mühüm hissəsi yeddi hekayədən ibarətdir.

“Həft xan” məsnəvisində yeddi rəqəminə diqqət yetirmiş və zaman-zaman yeddi rəqəminin qiymətini yüksək təsvir və mənalarla vermişdir.

Uzun illər müxtəlif şəhərlərdə yaşaması şairin müxtəlif bölgələrin adət-ənənələri və inancları ilə yaxından tanış olmasına şərait yaratmışdır. Ətəyinin zəngin biliyi və dünyagörüşü əsərin demək olar ki, hər bir misrasında özünü büruzə verir. Məqalədə “Həft xan” məsnəvisində müxtəlif mənalarda işlənən rəqəmlərin bəzi tonları və təsəvvüf baxışları açıqlanır.

Açar sözlər: “Həft xan”, Cəlvətiyyə, məzhəblər

ABSTRACT

After the 7th century, the science of Sufism based on the Quran and hadiths, began to emerge in the East. The spread of Islam in the Anatolian region led to the creation of new sects. Anatolia was a favorable geographical environment for the formation and development of sects for sheikhs and dervishes. From this perspective, various Sufi movements began to come to these lands in waves of migration.

Bayramiye is considered one of the first Turkish sects founded by a Sufi who was born and raised in Anatolia. Although it was a branch of the Khalwati, it was also recognized as an independent sect thanks to the innovations brought by Hajji Bayram Veli, who played an important role in the spiritual formation of the Anatolian geography in the 14th and 15th centuries. The Bayramiya sect was respected both in the palace and among the people. Bayramiye later split into several branches.

Jelveti was initially a branch of the Bayramiye sect. However, Jelveti later grew and operated independently. Aziz Mahmud Khudaya, who won the great love of the Ottoman sultans and people in the 17th century, achieved this.

The rapid development and spread of Sufism among the people has also greatly affected the world of literature. Thus, many Ottoman poets adopted the sects that emerged in Anatolia and mentioned them in their own works.

It is possible to find traces of Jelveti in the “Haft khan” masnavi of Nevizade Atayi, whose artistic activity dates back to the 17th century, who witnessed seven Ottoman sultanates, and who is known as a masnavi and divan poet. It is interesting that this sect values only letters and mentions the names of Allah. The poet did not give the number seven to his work for nothing. The most important part of the “Haft-khan” masnavi consists of seven stories.

Haft Khan focused on the number seven in his masnavi and from time to time gave the value of the number seven with high descriptions and implications.

The poet's living in different cities for many years enabled him to become familiar with the traditions and beliefs of different regions. Atayi's rich knowledge and perspective are evident in almost every couplet of the work. In the article, some tones of numbers used in different ways and Sufi views of the “Haft-khan” masnavi are explained.

Keywords: “Haft khan”, Jelveti, sects

MATRİS HÜCEYRƏLƏRİNİN MÜTLƏQ DƏYƏRİ VƏ NÖRMASI VƏ ONLAR ÜZRƏ HƏRƏKƏTLƏR

ABSOLUTE VALUE AND NORMS OF MATRIX CELLS AND OPERATIONS ON THEM

Məmməd Rəşid oğlu Yusifov

Tel: 055 482 60 76. ORCID: 0009-0002-9474-86-28

BDU-nun Qazax filialının dosenti

Aytən Vüqar qızı Babayeva

Tel: 055 466 65 08. ORCID: 0009-0003-4367-5235

BDU-nun Qazax filialının magistrantı,

Azərbaycan Texnologiya Universitetinin əməkdaşı

ÖZET

Əvvəlcə matrisin mütləq qiyməti və norması anlayışına nəzər salaq. $A = [a_{ij}]$ matrisinin mütləq qiyməti $[|a_{ij}|]$, matrisi kimi başa düşülür, burada bütün elementlər $|a_{ij}|$ A matrisinin elementlərinin modulları var. $A = [a_{ij}]$ matrisinin norması aşağıdakı şərtləri ödəyən $\|A\|$ həqiqi ədədi kimi başa düşülür:

1. $\|A\| \geq 0$ (və $\|A\| = 0$, əgər və yalnız əgər)
2. $\|\alpha A\| = |\alpha| \times \|A\|$, burada α ədəddir (və $\|-A\| = \|A\|$);
3. $\|A+B\| \leq \|A\| + \|B\|$;
4. $\|A \times B\| \leq \|A\| \times \|B\|$.

burada A və B müvafiq əməliyyatların məna kəsb etdiyi matrislərdir.

Açar sözlər: hüceyrə matrisi, sərhədlər, matrisin inversiyası, bölmə, kvadrat matrisi, sütün matrisi, sıra matrisi, eynilik matrisi.

ABSTRACT

First, let's look at the concept of absolute value and norm of a matrix. The absolute value of the matrix $A = [a_{ij}]$ is understood as the matrix $[|a_{ij}|]$, where all elements $|a_{ij}|$. The elements of matrix A have moduli. The norm of the matrix $A = [a_{ij}]$ is understood as a real number $\|A\|$ satisfying the following conditions:

1. $\|A\| \geq 0$ (və $\|A\| = 0$, if and only if)
2. $\|\alpha A\| = |\alpha| \times \|A\|$, where α is a number
3. $\|A+B\| \leq \|A\| + \|B\|$;
4. $\|A \times B\| \leq \|A\| \times \|B\|$.

where A and B are the matrices on which the corresponding operations make sense.

Keywords: cell matrix, bounds, matrix inversion, division, square matrix, column matrix, row matrix, identity matrix

GEYİM DİZAYNI CLOTHING DESIGN

Mirzəyev Razil Tofiq

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

XÜLASƏ

Bu məqalədə geyimin dizaynını hansı mərhələlərdən keçir onlar araşdırılıb həmçinin geyimin konstruksiyası üsullarının verilib. Geyimin yaradılması prosesi belə olur: birincisi, dizayner gələcək məmulatın eskizini çəkir. Burada o, geyimin xarakterini, xətlərin plastikliyini, rəngini çatdırır, dizaynın konturlarını çəkir. Eskiz müxtəlif üslub və texnikada hazırlana bilər. Bu proses modelləşdirmə adlanır.

Açar sözlər: Dizayn, dizayner, konstruksiy, çertoj, modelləşdirmə.

ABSTRACT

This article discusses the stages of clothing design and provides methods for designing clothing. The process of creating clothes is as follows: first, the designer draws a sketch of the future product. Here he conveys the character of the clothing, the plasticity of lines, colors, and draws the contours of the design. The sketch can be made in different styles and techniques. This process is called modeling.

Key words: Design, designer, construction, drawing, modeling.

UTILIZING S-WAVE VELOCITY DATA FOR THE COMPUTATION OF GEOTECHNICAL PROPERTIES: AN INNOVATIVE PYTHON ALGORITHM

Bachelor Scholar. Muneeb HASSAN

Pakistan Institute of Engineering and Technology,

Civil Engineering, 60000, Multan, Pakistan.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2231-8362>

ABSTRACT

The relevance of soil qualities in the design and study of buildings and their foundations has long been recognized in the discipline of geotechnical engineering. The conventional method for determining these characteristics involves conducting comprehensive laboratory tests. These qualities include dynamic modulus of shear (G_{max}), the amount of moisture, degree of saturated, and specific gravity. However, these techniques may be expensive, time-consuming, and frequently need huge sample numbers, which aren't always possible to get. This study proposes a novel Python-based technique to calculate these geotechnical parameters using the velocity of shear waves (S-wave) data. The key input of the proposed technique is the S-wave velocity, which is a basic parameter in soil dynamics. Field measurements provide more cost-effective and less invasive results than typical laboratory procedures when it comes to S-wave velocity information. Initially, the S-wave velocity information is read from an input file via the suggested technique. For use in further computations, every velocity value is transformed into a float data type. The formula for calculating the maximum dynamic modulus of shear is $G_{max} = \rho * V_s^2$, where ρ is the density of the soil and V_s is the velocity of the shear wave. 2650 kg/m³ of soil density is chosen for this investigation in order to reflect typical geotechnical conditions. The program then uses correlation from the S-wave velocity to compute the specific gravity (G_s), degree of saturated, and moisture content (MC). Because these correlations may be altered to suit various soil types and situations, they are user-defined and flexible. The computed soil attributes are kept within the pandas a structure for data that is offered by the pandas package for Python, which is well-known for its effectiveness and adaptability for managing and interpreting data. The DataFrame with the computed soil attributes is sent to the output file as the algorithm's last step. This feature makes it easier to save and retrieve data, allowing for more in-depth examination and analysis of the findings. The method is intended to gracefully handle errors, giving helpful error messages in the event of problems like incorrect user input or file not found. By utilizing S-wave velocity data, the suggested Python-based technique presents a unique method for computing geotechnical features. It creates an accurate and dependable tool that is both user-friendly and versatile enough to be used in a variety of geotechnical circumstances by fusing the flexibility and power of python language with the effectiveness of pandas. The geotechnical engineer community is always working to improve conventional approaches by utilizing contemporary computational tools and methodologies, and this research adds to that endeavor. It is expected that the suggested method will be a useful resource for geotechnical professionals, researchers, and practitioners, making it easier to quickly and accurately calculate soil parameters and supporting the design and analysis of secure and effective buildings.

Keywords: S-Wave velocity; Geotechnical Properties; Python Alogorithm; Field measurement

SYNTHESIS, SPECTROSCOPIC CHARACTERIZATION, DFT ANALYSIS OF PEPTIDE– PEPTOID HYBRID STRUCTURES VIA UGI MULTICOMPONENT REACTION AND THEIR BIOLOGICAL ACTIVITIES

Akbar Ali

Musrat Shaheen

Muhammad Ibrahim

Afshan Jabeen

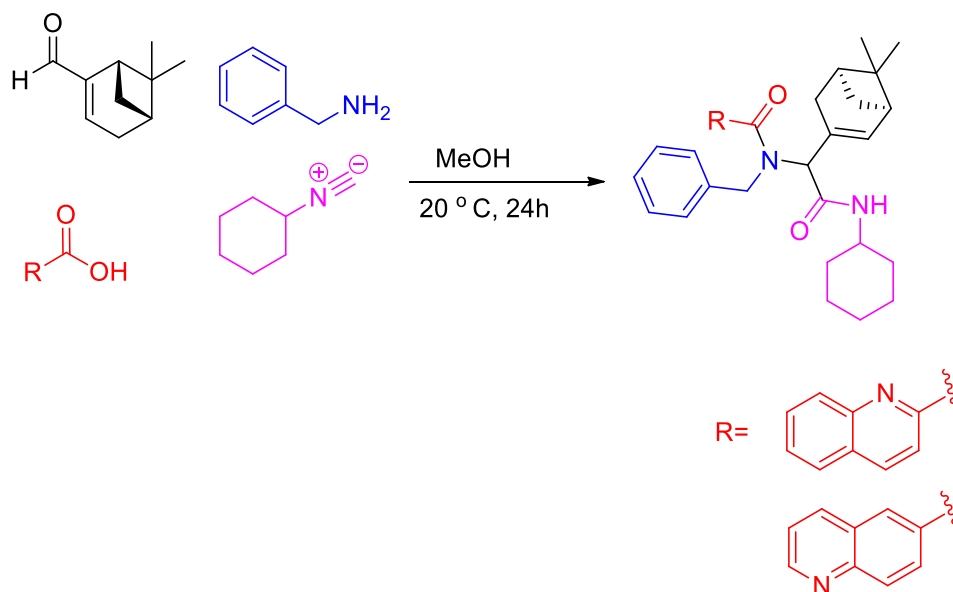
¹Department of Chemistry, Government College, University Faisalabad, 38000, Pakistan;

²Department of Applied Chemistry, Government College, University Faisalabad, 38000, Pakistan

ABSTRACT

Peptoids are peptidomimetic which have the alkyl side chains are attached to the amide nitrogen instead of α -carbon as in peptides. Peptoids hold promise as therapeutics since they often retain the biological activity of the parent peptide. The absence of an amide proton has several important structural effects on peptoids which leads to the greater chain flexibility and bioavailability. Therefore, they are specifically designed for various biological activities, such as antifouling, anticancer, antibacterial, antioxidant, and antifungal properties. The quinoline-based peptoids were synthesized via Ugi-4CR by the reaction of (1S,5R)-6,6-dimethylbicyclo [3.1.1] hept-2-ene-2-carbaldehyde, phenylmethanamine, quinoline-based carboxylic acids and cyclohexyl isocyanide to introduce the quinolone ring in the peptoids to assess their biological activities. The experimental values were compared with computational spectral values. The electron excitation and orbitals contribution of targeted peptoids were predicted using the TD-DFT approach.

Keywords: Peptoids; Ugi-4CR; Molecular dynamic; anti-cholinesterase



FROM GARDEN TO CUP: EXPLORING HERBAL INFUSIONS

Siti Nur Nashwa Faqihah Bt Mohd Fabli

Study Centre for Industrial Technology, Faculty of Applied Sciences,
Universiti Teknologi MARA, Cawangan Negeri Sembilan, Kampus Kuala Pilah,
72000 Kuala Pilah, Negeri Sembilan, Malaysia

Nursabrina Munawar

Faculty of Food Science and Technology, Universiti Putra
Malaysia, Selangor, Malaysia

ABSTRACT

Since ancient times, herbal plants have been known to offer health-promoting properties and primarily used in cooking and infusion, which consists of an aqueous extraction of herbal plants. The diverse range of phenolic composition that consists in herbal plants contributed to bioactive potential such as antioxidant, anti-fungal and anti-bacterial. However, the antioxidant capacity of herbal infusion has been widely explored by many researchers without delving into infusion preparation method such as brewing time and temperature. The studies of how infusion parameter can affect the sensory profiles are limited. Hence, this purpose of this study aims to comprehensively review the reports of antioxidant capacity by different infusion parameter. In this study, the Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) methodology used to conduct a systematic review of the literature that enables researchers to fully and openly report their systematic review procedures. The data collected from 62 studies were being analyzed by the different antioxidant assay such as the 2,2-Diphenyl-1-picrylhydrazyl (DPPH), Ferric Reducing Antioxidant Power (FRAP) Assay, Total Phenolic Content (TPC) and Total Flavonoid Content (TFC) on various herbal infusion. In addition, this paper aims to analyze the factors that can affect the herbal infusion, which in turn can have an impact on its sensory attributes, including aroma, texture, and color.

Keywords: Herbal infusion, antioxidant activity, sensory attributes

AN APPROPRIATE TECHNIQUE FOR THE SELECTIVE RECOGNITION OF LEAD AND MERCURIC IONS USING 1,2,4-TRIAZOLE BASED SILVER NANOPARTICLES

Akbar Ali

Ali Hamza

Kainat Zohra

Maria Fatima

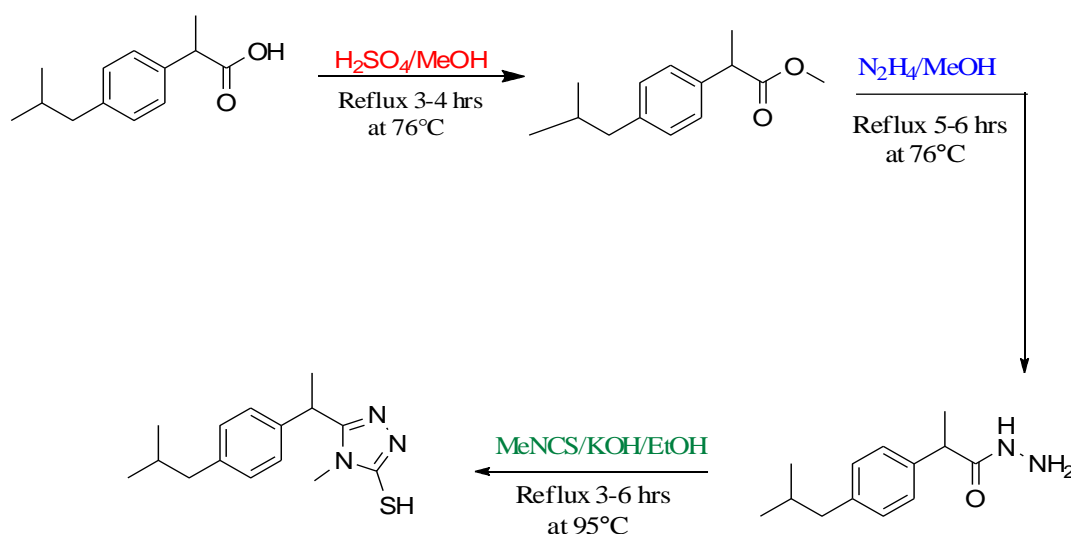
Government college university, Department of Chemistry, Faisalabad, Pakistan

ABSTRACT

The field of nanotechnology has become one of the most explored field of today's scientific research due to the interesting applications of different types of nanoparticles in the almost every aspect of life. The surface functionalization of silver nanoparticles with pure organic compounds is encouraging due to their awful applications.

Triazoles belongs to one of the most bioactive class of nitrogenous heterocyclic compounds with various bioactivities such as antimicrobial, anticancer, antiviral properties. Different methods have been employed for synthesis of Nitrogen containing heterocycles has been gaining significant attention due to its versatile chemical and biological importance. In current study an efficient and straightforward methodology was used to obtain 5-(1-(4-isobutylphenyl) ethyl)-1,2,4-triazole-2-thiol. A one pot synthesis was compared with step wise esterification of ibuprofen. This yielded the corresponding ester which was converted into 5-(1-(4-isobutylphenyl) ethyl)-1,2,4-triazole-2-thiol going through hydrazide formation.

Now the synthesized compound was used as capping or functionalizing agent for silver nanoparticles. For the synthesis of triazole based silver nanoparticles the solution of organic compound and silver nitrate was mixed in the presence of sunlight until the appearance of yellowish color. The mixture of nanoparticles tested for their recognition ability of metal ions. It was found that these nanoparticles were selective in sensing lead and mercuric ions causing color of nanoparticles changed from yellow to colorless and blackish respectively.



Scheme: Synthesis of 5-(1-(4-isobutylphenyl) ethyl)-1,2,4-triazole-2-thiol.

USE OF THE ORTHOGONALITY PRINCIPLE IN ARTIFICIAL NEURAL NETWORK AND AUTOREGRESSIVE MODEL

B. Yagoubi

Signals and systems Laboratory

Mostaganem University, Algeria

ABSTRACT

The orthogonality principle is one of the most important key for solving problems in many scientific as well as social domains. A simple definition of this principle, is that any orthogonal projection to a given data observation space vanishes.

Using a geometric concept, we will show, in this work that a linear modelling may be considered as, just, a procedure of breaking the real model output in a particular space where the inputs are the base vectors and to which the model output estimation error is orthogonal, hence its projection vanishes in this space. That is why the error is not observed by an observer in this space. As a consequence, the latter behaves as a relative space of observation and cannot be, in any case, considered as an absolute space. The observation space either flat (linear) such as an auto-regressive model, or curved (non linear) such as artificial neural network. In this work we will show, as an example, how to determine the autoregressive model coefficients and variance, and the artificial neural network weights using the orthogonal principle.

Keywords— Orthogonality principle; observation space; linear model; non linear model.

The figure(1) shows a case of the orthogonality principle applied to a linear model such as an autoregressive model to determine its coefficients, whereas figure(2) demonstrates the orthogonality principle application to a non linear model such as an artificial neural network to estimate its weights. In the case of the former, a simple Pythagoras theorem is applied, and the latter the same theorem is applied but only locally.

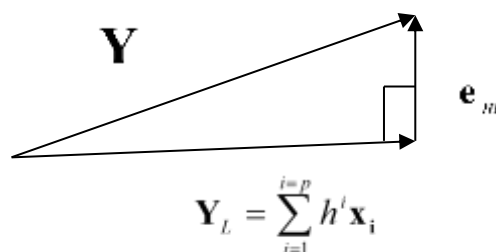


Fig. 1. Real output Y expressed in the linear input

observation space $Y_L = \sum_{i=1}^{i=p} h^i x_i$

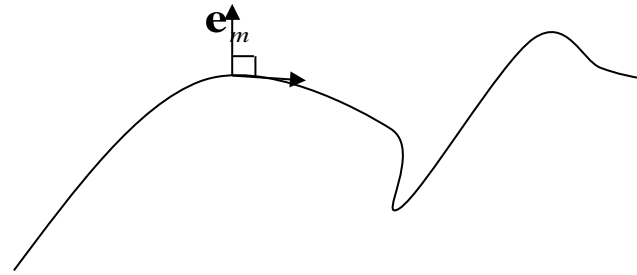


Fig. 2. Error e_m is locally projected into the non

YENİLENEBİLİR KAPASİTE ARTIŞININ ELEKTRİK PİYASALARI ÜZERİNE ETKİSİ

IMPACT OF RENEWABLE CAPACITY INCREASE ON ELECTRICITY MARKETS

Ömer POLAT

¹Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Enerji Sistemleri Mühendisliği, Kayseri,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7197-9138>

Saltuk Buğra SELÇUKLU

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Enerji Sistemleri Mühendisliği,
Kayseri, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9295-3866>

ÖZET

Elektrik piyasaları, artan yenilenebilir enerji kaynaklarının (YEK) etkisiyle önemli bir dönüşüm sürecindedir. Özellikle rüzgar ve güneş gibi düşük marjinal maliyetli enerji kaynaklarının piyasa dinamikleri ve fiyatlandırma üzerindeki etkileri araştırılmaktadır. Makine öğrenimi yöntemleri kullanılarak, piyasa talep ve arzını daha gerçekçi bir şekilde tahmin eden algoritmalar geliştirilmiştir. YEK kapasitesinin artışı, elektrik piyasalarında fiyatları düşürme ve piyasa gücü kullanımını azaltma potansiyeline sahipken, piyasa katılımcılarının stratejik kararlarının dinamiklerini de değiştirebilir. Bu çalışma, piyasa yapılarının yeniden tasarımına yönelik önerilerde bulunmayı amaçlamaktadır. Elektrik piyasasının yeniden yapılanmasında ve YEK entegrasyonunda kritik bir referans kaynak sağlama hedefi taşımaktadır. Modelleme çalışması, yenilenebilir enerjinin piyasa fiyatları üzerindeki etkilerini belirleyerek, politika yapıcıların daha bilinçli kararlar almasını sağlayacak bilgiler sunmaktadır. Ayrıca, piyasa gücünün azaltılması ve daha adil bir rekabet ortamının sağlanması yönünde öneriler geliştirilmektedir.

Gün öncesi piyasası, elektrik ticareti ve dengeleme faaliyetlerinin gerçekleştiği düzenlenmiş bir platformdur ve piyasa takas fiyatını belirler. Piyasa Takas Fiyatı (PTF) ve Piyasa Takas Miktarı, belirli bir saat için arz ve talep eğrilerinin kesişim noktasında belirlenir. Doğru PTF tahminleri, toptan satıcıların ve alıcıların daha rekabetçi teklifler sunmasına olanak tanır, bu da son kullanıcılar için fiyatların düşmesine ve genel toplumsal refaha katkıda bulunur. Türkiye'deki gün öncesi elektrik piyasası için yedi regresyon yöntemi (Xgboost, Catboost, LightGBM, Rastgele Orman, Karar Ağacı, Destek Vektör Makinesi ve Sequential Model) kullanılarak elektrik fiyatlarını tahmin etmek amaçlanmıştır. Veriler Borsa İstanbul (EXIST) Şeffaflık Platformu'ndan elde edilmiş, veri seti %80 eğitim ve %20 test olarak bölünmüştür. Modeller Python programlama dili kullanılarak geliştirilmiş ve performansları değerlendirilmiştir. SHAP değerleri analizi, çeşitli özelliklerin hedef değışkene olan etkisini açıklar ve yenilenebilir enerji kaynaklarının piyasa fiyatlarını düşürme eğiliminde olduğunu, fosil yakıtların ise fiyatları artırma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Çalışmanın sonuçları, enerji politikalarının ve piyasa stratejilerinin geliştirilmesi için önemli bir referans

kaynak olarak sunulmakta ve akademik literatüre ile sektör uygulamalarına değerli katkılar sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yenilebilir Enerji, Makine Öğrenimi, Elektrik Piyasaları, Piyasa Takas Fiyatı, Day-ahead Market

ABSTRACT

Electricity markets are undergoing a significant transformation due to the increasing influence of renewable energy sources (RES). Particularly, the effects of low marginal cost energy sources like wind and solar on market dynamics and pricing are being investigated. Algorithms that more realistically forecast market demand and supply using machine learning methods have been developed. While the increase in RES capacity has the potential to lower electricity prices and reduce the usage of market power, it can also change the dynamics of strategic decisions made by market participants. This study aims to provide recommendations for the redesign of market structures. It aims to serve as a critical reference source in the restructuring of the electricity market and the integration of RES. The modeling study presents information that will enable policymakers to make more informed decisions by identifying the effects of renewable energy on market prices. Additionally, it develops recommendations for reducing market power and ensuring a fairer competitive environment.

The day-ahead market is an organized platform where electricity trading and balancing activities occur, determining the market clearing price. The Market Clearing Price (MCP) and Market Clearing Quantity are set at the intersection of supply and demand curves for a specific hour. Accurate MCP predictions allow wholesale sellers and buyers to present more competitive bids, which leads to lower prices for end-users and contributes to overall social welfare. This study aims to predict electricity prices in the day-ahead electricity market in Türkiye using seven regression methods (Xgboost, Catboost, LightGBM, Random Forest, Decision Tree, Support Vector Machine, and Sequential Model). Data was obtained from the Istanbul Stock Exchange (EXIST) Transparency Platform, and the dataset was split into 80% training and 20% test sets. Models were developed using the Python programming language and their performances were evaluated. The analysis of SHAP values explains the impact of various features on the target variable, showing that renewable energy sources tend to lower market prices, while fossil fuels have the potential to increase them. The results of the study are presented as a significant reference source for the development of energy policies and market strategies, providing valuable contributions to academic literature and industry practices.

Keywords: Renewable Energy, Machine Learning, Electricity Markets, Market Clearing Price, Day-ahead Market.

EN KÜÇÜK KARELER MONTE-CARLO SİMÜLASYONU İLE SIÇRAMALI DİFÜZYON MODELLERİNDE STOKASTİK RUNGE-KUTTA METODUNUN ZAYIF MERTEBE KOŞULLARI VE OPSİYON FİYATLANDIRMAYA UYGULAMALARI

WEAK ORDER CONDITIONS OF THE STOCHASTIC RUNGE-KUTTA METHOD FOR
STOCHASTIC DIFFUSION MODELS WITH LEAST SQUARES MONTE-CARLO
SIMULATION AND APPLICATIONS TO OPTION PRICING

Merve AKSAKAL

Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Matematik, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7135-1006>

Fikriye Nuray YILMAZ

Profesör, Gazi Üniversitesi, Fen Enstitüsü, Matematik, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0002-9201>

ÖZET

Bu çalışmada, sıçramalı stokastik diferensiyel denklemler (SSDD) için stokastik Runge-Kutta (SRK) yöntemi uygulayarak zayıf mertebe koşullarına ulaşım en küçük kareler Monte-Carlo (MC) simülasyonu ile nümerik çözümün elde edilmesi ve opsiyon fiyatlandırması uygulamaları sunulmaktadır. Nümerik çözümlerin teorik sonuçları destekleyerek beklenen mertebe koşullarının elde edilmesi hedeflenmektedir. Stokastik integralin karmaşık yapısı nedeniyle nümerik hesaplanması hala sınırlıdır. Bu nedenle kolaylık sağlama açısından çalışmamızda Stratonovich Taylor seri açılımı tercih edilmiştir. Gerçek çözümün seri açılımı ile nümerik çözümün Stratonovich Taylor seri açılımı karşılaştırılarak Runge-Kutta metodunun mertebe koşulları elde edilebilir. SSDD'nin genel hali: $dy(t) = f(y(t^-))dt + g(y(t^-))dW_t + h(y(t^-))dN_t$ şeklindedir. Burada, $t > 0$ için $y(t^-) = \lim_{s \rightarrow t^-} y(s)$ yi belirtir. f, g ve h sürekli türevlenebilen fonksiyonlardır. $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^{n \times m}$ ve $h: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$ olmak üzere $f(Y(t^-))$ sürüklenme fonksiyonu, $g(Y(t^-))$ difüzyon fonksiyonudur. $f, g, h \in C^1$ olmak üzere, sürüklenme katsayısı f tek taraflı Lipschitz koşulunu sağlarken, difüzyon ve sıçrama katsayıları global Lipschitz koşullarını sağlarlar. SRK yöntemleri sınıfını SSDD'ler için gösterimi:

$$y_{n+1} = y_n + \sum_{j=1}^s \alpha_j f(Y_j) + J_1 \sum_{j=1}^s \beta_j g(Y_j) + J_2 \sum_z \sum_{j=1}^s \gamma_j h(Y_j, z), \quad (i = 1, 2, \dots, s).$$

$$Y_i = y_n + h \sum_{j=1}^s a_{ij} f(Y_j) + J_1 \sum_{j=1}^s b_{ij} g(Y_j) + J_2 \sum_z \sum_{j=1}^s c_{ij} h(Y_j, z), \quad (i = 1, 2, \dots, s).$$

SSDD'ler için Runge-Kutta metodu 2 adımlı olarak tanımlandıktan sonra güçlü mertebe yakınsamasının 1.5 olamayacağı daha önce ispatlanmıştır. Bu çalışmadan farklı olarak, zayıf mertebenin 2'den fazla olamayacağını ispatlayacağız. Ayrıca katsayılarının hatayı en aza indireyecek ve mertebeyi 2'ye yaklaştıracak şekilde nasıl seçilmesi gerektiğini göstereceğiz.

Anahtar Kelimeler: Sıçramalı stokastik diferansiyel denklemler, zayıf yakınsama, stokastik Runge-kutta metodu, numerik metod.

ABSTRACT

This work presents applications of stochastic Runge-Kutta (SRK) methods for jump stochastic differential equations (SSDEs) to achieve weak order conditions and obtain numerical solutions using least squares Monte Carlo (MC) simulation for option pricing. The aim is to obtain expected order conditions supported by numerical solutions, verifying theoretical results. Due to the complex nature of stochastic integrals, their numerical computation remains limited. Therefore, in this study, we prefer the Stratonovich Taylor series expansion for ease. By comparing the series expansion of the true solution with the numerical solution's Stratonovich Taylor series expansion, the order conditions of the Runge-Kutta method can be obtained. The general form of SSDEs is given by $dy(t) = f(y(t^-))dt + g(y(t^-))dW_t + h(y(t^-))dN_t$ where $y(t^-) = \lim_{s \rightarrow t^-} y(s)$ for $t > 0$, f , g , and h are continuously differentiable functions. With $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^{n \times m}$ and $h: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$, $f(Y(t^-))$ represents the drift function, and $g(Y(t^-))$ represents the diffusion function. Given that, $f, g, h \in C^1$ the drift coefficient f satisfies a unilateral Lipschitz condition, while the diffusion and jump coefficients ensure global Lipschitz conditions. The representation of SRK methods for SSDEs is given by:

$$y_{n+1} = y_n + \sum_{j=1}^s \alpha_j f(Y_j) + J_1 \sum_{j=1}^s \beta_j g(Y_j) + J_2 \sum_z \sum_{j=1}^s \gamma_j h(Y_j, z), \quad (i = 1, 2, \dots, s).$$

$$Y_i = y_n + h \sum_{j=1}^s a_{ij} f(Y_j) + J_1 \sum_{j=1}^s b_{ij} g(Y_j) + J_2 \sum_z \sum_{j=1}^s c_{ij} h(Y_j, z), \quad (i = 1, 2, \dots, s).$$

After defining the Runge-Kutta method for SSDEs as two-step, it has been previously proven that the strong order of convergence cannot be 1.5. In contrast to this study, we will prove that the weak order cannot exceed 2. Furthermore, we will demonstrate how the coefficients should be selected to minimize error and approach order 2.

Keywords: Stochastic differential equations with jumps, weak convergence, stochastic Runge-kutta method, numerical method

EFFECT OF SUPERIMPOSED SURFACE WAVE ON DOUBLE AVERAGED TURBULENT PROPERTIES OF STEADY CURRENT

Jayanta Shounda

Punyabrata Maity

Krishnedu Barman

Research scholar, Department of Mathematics, Vidyasagar University, West Bengal, India

Assistant Professor, Department of Mathematics, Vidyasagar University West Bengal, India

ABSTRACT

The coexisting wave-current flow is frequently observed in shallow aquatic environments, such as estuaries, sea shores, lakes, etc. Many hydrodynamic processes, such as ocean circulation, sediment transport, mass transfer, and uptake processes, are affected at the near-bed region due to the interaction of waves on currents. Again, the bio-physiological processes of underwater living organisms (mussels, corals, snails, diatoms, and aquatic plants) are influenced by turbulence of combined wave-current flow and vice versa. However, these benthic communities resemble hemispherical shapes at the bottom bed. Therefore, to understand this three-dimensional flow structure over these benthic communities, it is necessary to discuss the double-averaged (DA) turbulent properties over hemispherical beds in a coexisting wave-current environment. The present study explores the changes in DA flow properties after the imposition of surface waves (1 and 2 Hz) on the steady current over three different hemispherical rough beds ($p/r = 4, 6, 8$; where p is the patch distance and r is the height of the hemisphere). An Acoustic Doppler Velocimetry records the instantaneous velocity data for the presence of Reynolds number, $Re = 62000$. Owing to the imposed wave, the DA velocity is decreased at the free surface zone and increased in the near bed zone. Again, the values of DA total stress are decreased for the entire flow depth with the increased wave frequency. These similar changes of wave-induced effect were also observed in the profiles of skewness and kurtosis factors.

Experimental setup and measurement locations

The measurement locations are marked in the schematic by the black dotted points for different roughness patterns (Fig. 1c-e). The number of measurement locations is 40, 84, and 144 for $p/r = 4, 6, 8$, respectively. These measurement locations are selected for the different rough beds by maintaining full-bed uniformity, the same as Nikora et al. (2002) and Barman et al. (2018). These measurements were repeated for different horizontal planes parallel to the bottom bed at different vertical levels. Instantaneous velocity data (along stream-wise, transverse, and bed-normal) were collected by a down-looking ADV (16 MHz) with a sampling frequency of 40 Hz for 180 seconds at all the considered points for each different roughness case. These data were recorded for current-only flow (COF) and the two wave-induced conditions (wave following the current) with frequency, $f = 1$ Hz and 2 Hz (CWF1 and CWF2).

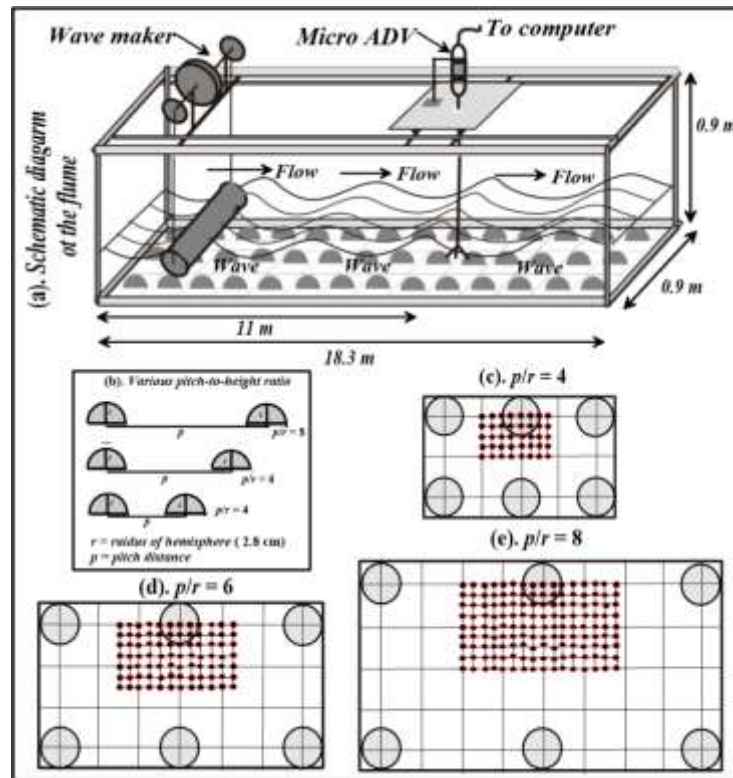


Fig. 1 (a) Experimental setup (b) various pitch-to-height ratio (c-e) top view of all measurement locations for the spacing $p/r = 4, 6,$ and 8 .

Using these raw data, all the turbulence properties are calculated, and the effect of a wave on the steady current is discussed using the DA flow properties in various flow layers (interfacial, form-induced, logarithmic, and outer).

EVALUATING THE CONSEQUENCES OF SUBSIDY ELIMINATION ON NIGERIAN ART STUDENTS: AN EXAMPLE OF THE FEDERAL POLYTECHNIC, ILARO, OGUN STATE, NIGERIA

Ajayi, Olayemi

Department of Mass Communication, Lead City University, Ibadan, Oyo State, Nigeria

T. Oyewunmi, Taiwo

Department of Art and Design, The Federal Polytechnic, Ilaro, Ogun State, Nigeria

ABSTRACT

The elimination of subsidies has been a contentious issue in various sectors globally, including education. This study investigates the consequences of subsidy elimination on Nigerian art students, focusing on The Federal Polytechnic, Ilaro, Ogun State, Nigeria, as a case study. The study aims to identify the challenges faced by art students following the withdrawal of subsidies and to propose recommendations for mitigating the impact. The Nigerian government's decision to eliminate subsidies has raised concerns about its repercussions on students' access to quality education, particularly in the arts sector. This research addresses the pressing need to understand how subsidy removal affects art education and the learning experiences of students. Drawing upon critical pedagogy and socio-cultural theories, the study explores the complex interplay between policy changes, economic factors, and educational outcomes. The qualitative methodology employed in this research includes unstructured interviews, covert observations, and document analysis. Art students, faculty members, and administrative staff from The Federal Polytechnic, Ilaro, are engaged to gather diverse perspectives on the consequences of subsidy elimination. Preliminary findings indicate several challenges faced by art students, including increased financial burden, reduced resources for art programs, low turnout of class attendance, late submission of assignments, et.al. These challenges have impacted students' learning experiences, creativity, skills, technical know-how, academic performance, and overall well-being. In conclusion, the research highlights the urgent need for policy interventions, students bursary support, grants, scholarship, among other support mechanisms to address the negative consequences of subsidy elimination on Nigerian art students. Recommendations include advocating for increased government funding, implementing targeted scholarships, and enhancing collaboration between educational institutions and stakeholders to ensure equitable access to quality art education.

Keywords: Art Education, Consequences, FPI, Nigerialy Elimination, Students

Relevance of the Study to the United Nations SDGs

This study directly relates to United Nations Sustainable Development Goals (SDGs) by addressing SDG 4 (Quality Education) and SDG 10 (Reduced Inequalities) through its exploration of the consequences of subsidy elimination on Nigerian art students, aiming to promote equitable access to quality education and reduce educational disparities.



ÇOCUK ACİL SERVİSİNE BİR YIL İÇERİSİNDE BAŞVURAN İNTOKSİKASYON VE SUISİD VAKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF INTOXICATION AND SUICIDE CASES APPLYING TO THE PEDIATRIC EMERGENCY DEPARTMENT WITHIN ONE YEAR

Ecem İpek ALTINOK

Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ordu, Türkiye.

ORCID ID: 0000-0002-4250-7470

Emine Yurdakul ERTÜRK

Doçent Dr., Ordu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ordu, Türkiye..

ORCID ID: 0000-0001-5366-647X

ÖZET

Giriş

Çalışmanın amacı hastanemiz çocuk yoğun bakım veya çocuk servisine yatırılan suisid ve intoksikasyon vakalarında hasta profilini sunmaktır.

Materyal Metod

1 Mart 2023- 1 Mart 2024 tarihleri arasında S.B.Ü. Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi çocuk acil servisine suisid ve intoksikasyon sebebi ile getirilen, çocuk servisi veya çocuk yoğun bakım ünitesine yatırışı yapılan 0-18 yaş arası vakalar değerlendirildi

Bulgular

Hastanemiz çocuk acil servisine suisid ve intoksikasyon şüphesi ile 1 Mart 2023- 1 Mart 2024 tarihleri arasında toplam 114 hasta başvurusu gerçekleşmiş olup bunların 85'i (%74,5) yatırılarak takip edildi. Yatan hastaların %332ü erkek, %652'i kızdı (Şekil 1). Toplam yatış süreleri 26,83±10,71 saat kadardı. Hasta yatışlarının mevsimsel dağılımında anlamlı farklılık yoktu.

Hastaların 38'i (%44,7) intoksikasyon nedeni ile yatırıldı. İçlerinden 21'i (%55,2) kız, 17'si (%44,8) erkekti. Bu grubun yaş ortalaması 3,07 ± 2,29 iken median yaş 2 idi. %73,2'si kazara veya gereğinden fazla miktarda ilaç almış iken, %26,8'i ilaç dışı madde alımı nedeni ile yatırılmıştı (Şekil 2).

Suisid amacıyla ilaç/ilaç dışı madde tüketenlerin sayısı 47 idi (%55,3). 36'sı (%76,5) kız iken 11'i (%23,5) erkek hastaydı. Yaş ortalamaları 15,11± 1,49 ve median yaş 16 idi. En fazla kullanılan ilaç grubu antidepresanlardı (Şekil 3). %31,9'u çeşitli nedenlerle çocuk psikiyatrisi bölümünden takipli hastalardı. Hastaların 38'ine (%80) yatışı sırasında çocuk psikiyatrisi konsültasyonu istendi. Dört hastaya çocuk psikiyatrisi tarafından ilaç tedavisi başlandı.

Başvuru sırasında yakınma ve bulgular incelendiğinde en yüksek oranda bulantı, kusma, karın ağrısı gibi gastrointestinal yakınmalar ile karşılaşıldı. İkinci sırada uykuya meyil olduğu görüldü.

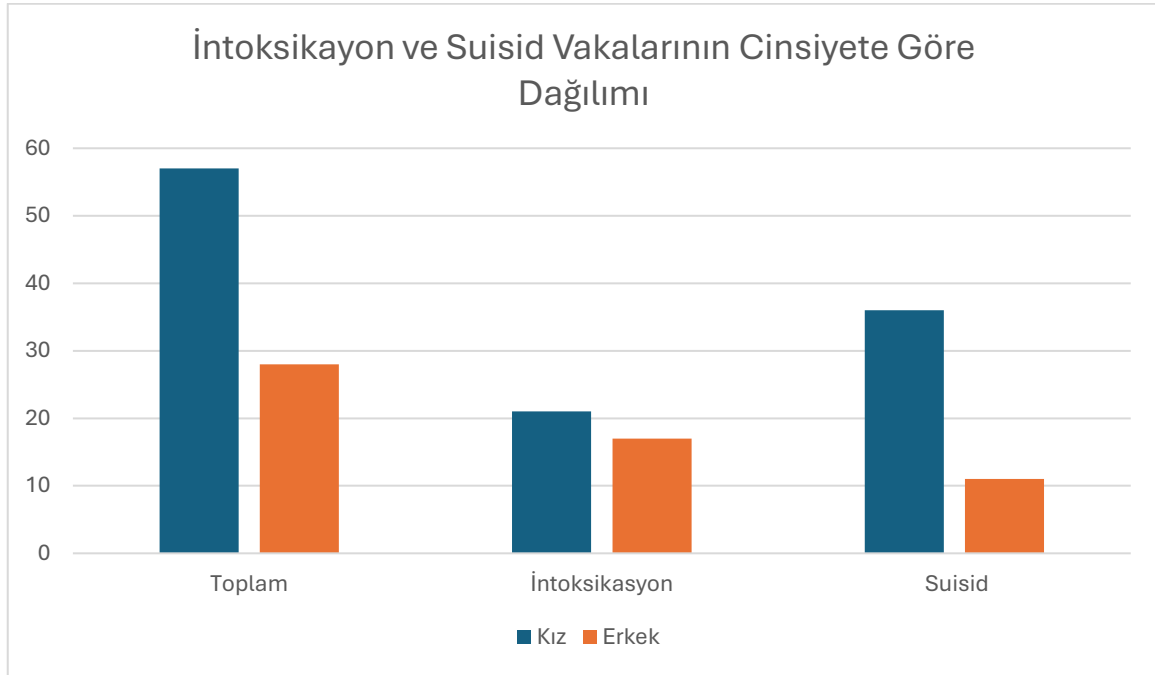
Hastaların büyük çoğunluğu semptomatik tedavi ile düzeliirken üç hastaya parasetomala bağlı karaciğer hasarı açısından n-asetilsistein, iki hastaya distoni nedeniyle akineton yapıldığı görüldü. Hiçbir hastada mortalite görülmedi.

Sonuç

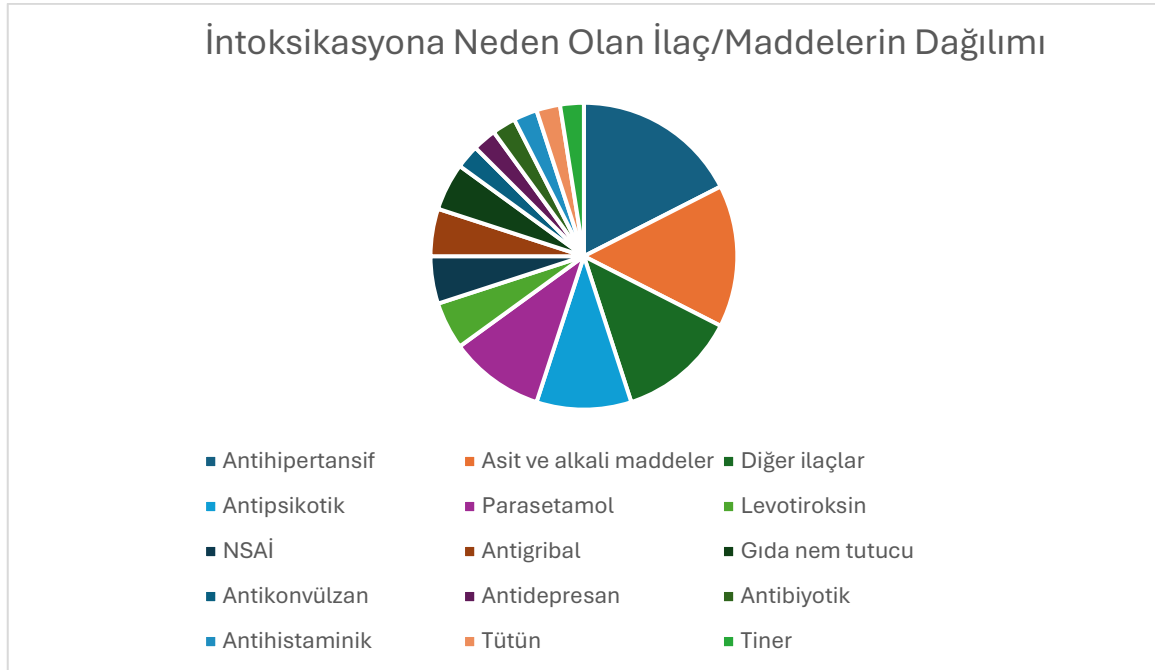
İntoksikasyon ve suisid girişimlerinin ölümlerine sonuçlanabileceği unutulmamalıdır. Etken olarak sıklıkla çocuğun veya ailenin kullandığı, evde bulunan ve kolay ulaşabilecek ilaçlar ile karşılaşmaktadır. Bu sebeple bunların doğru muhafaza edilmesi ve tehlikelerinin çocuğa öğretilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk yaş grubu, Suisid, İntoksikasyon,

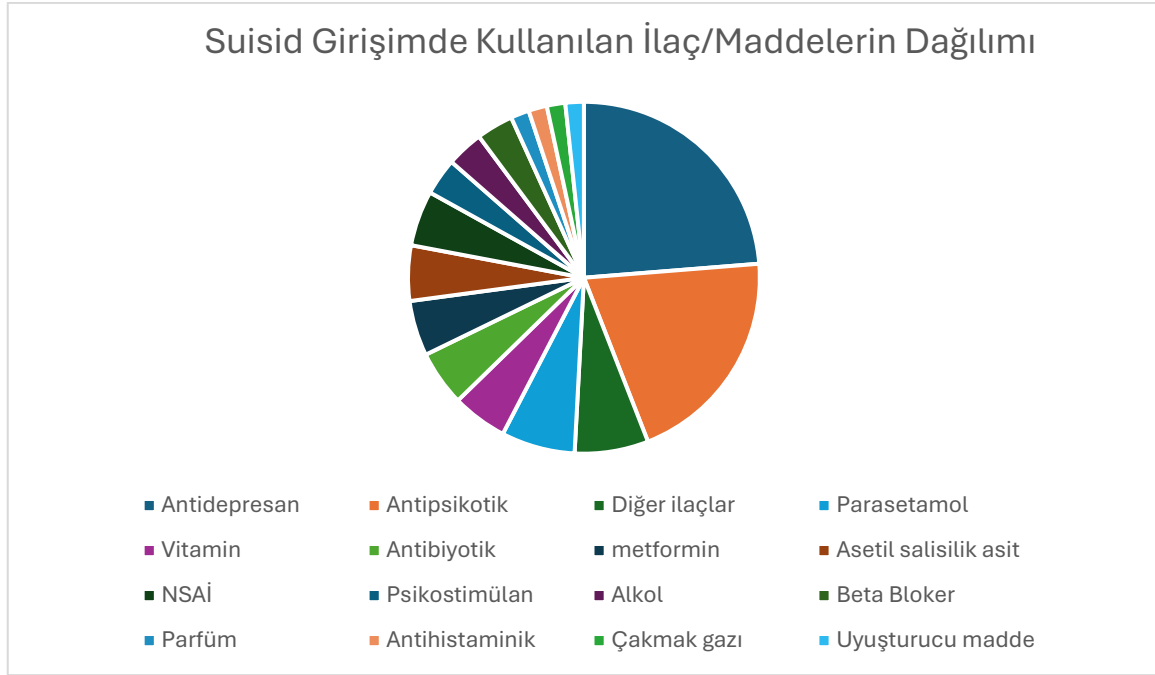
Şekil 1. İntoksikasyon ve Suisid Vakalarının Cinsiyete Göre Dağılımı



Şekil 2. İntoksikasyona Neden Olan İlaç/Maddelerin Dağılımı



Şekil 3. Suisid Girişimde Kullanılan İlaç/Maddelerin Dağılımı



ABSTRACT

Introduction The aim of this study is to present the patient profile in suicide and intoxication cases admitted to our pediatric intensive care unit or pediatric ward.

Materials and Methods Cases of suicide and intoxication brought to the pediatric emergency department of S.B.Ü. Ordu Training and Research Hospital and admitted to the pediatric ward or pediatric intensive care unit between March 1, 2023, and March 1, 2024, in children aged 0-18 years were evaluated.

Results A total of 114 patient admissions suspected of suicide or intoxication were made to our pediatric emergency department between March 1, 2023, and March 1, 2024, with 85 of them (74.5%) being hospitalized. Of the hospitalized patients, 33.2% were male, and 65.2% were female (Figure 1). The total duration of hospitalization was 26.83 ± 10.71 hours. There was no significant difference in the seasonal distribution of patient admissions. 38 patients (44.7%) were admitted due to intoxication. Among them, 21 (55.2%) were female, and 17 (44.8%) were male. The mean age of this group was 3.07 ± 2.29 years, with a median age of 2. 73.2% had taken medication accidentally or in excessive amounts, while 26.8% were hospitalized due to ingestion of non-pharmaceutical substances (Figure 2). The number of individuals who consumed medication/non-pharmaceutical substances with suicidal intent was 47 (55.3%). Of these, 36 (76.5%) were female, and 11 (23.5%) were male patients. Their mean age was 15.11 ± 1.49 years, with a median age of 16. Antidepressants were the most commonly used drug group (Figure 3). 31.9% were patients followed up by the child psychiatry department for various reasons. Consultation with child psychiatry was requested for 80% of the patients during hospitalization. Drug therapy was initiated by child psychiatry for four patients. When symptoms and complaints were examined at the time of admission, gastrointestinal complaints such as nausea, vomiting, and abdominal pain were encountered at the highest rate. The tendency to sleep was observed in the second place. The vast majority of patients improved with symptomatic treatment, while N-acetylcysteine was administered to three patients for acetaminophen-related liver damage and akathisia was administered to two patients for dystonia. No mortality was observed in any patient.

Conclusion It should not be forgotten that intoxication and suicide attempts can lead to death. Frequently encountered factors include drugs commonly used by the child or the family, readily available drugs in the household. Therefore, it is of great importance to store these properly and to educate children about their dangers.

Keywords:

Pediatric Age Group, Suicide, Intoxication

Figure 1. Distribution of Intoxication and Suicide Cases by Gender

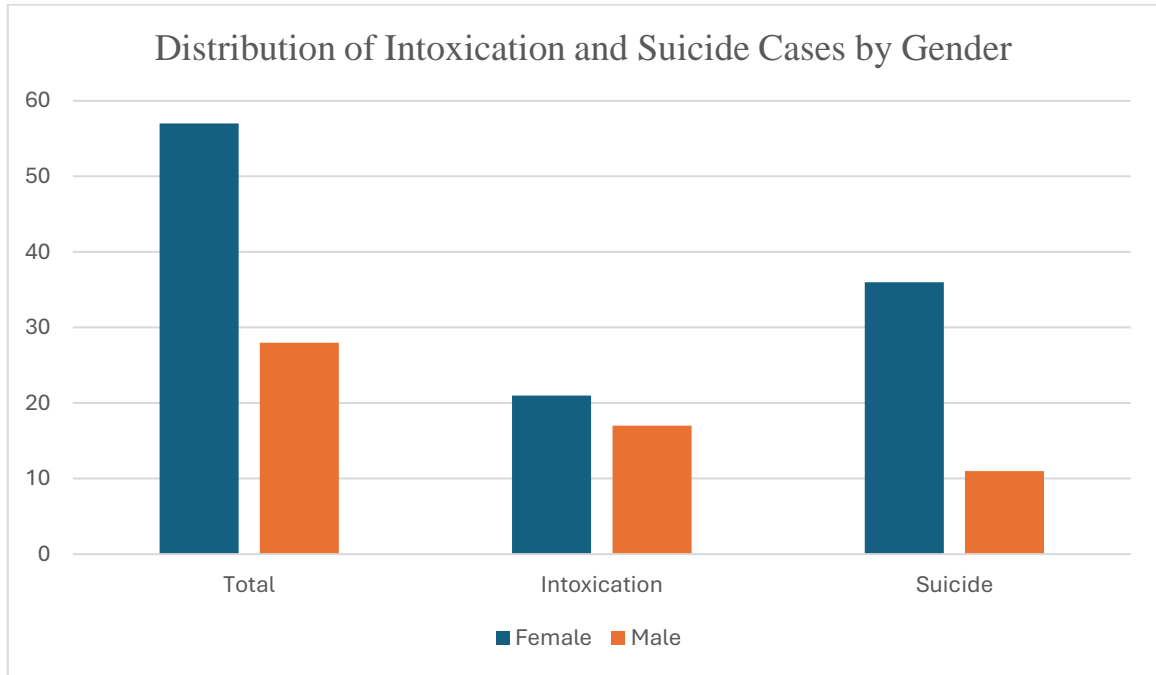


Figure 2. Distribution of Drugs/Substances Causing Intoxication

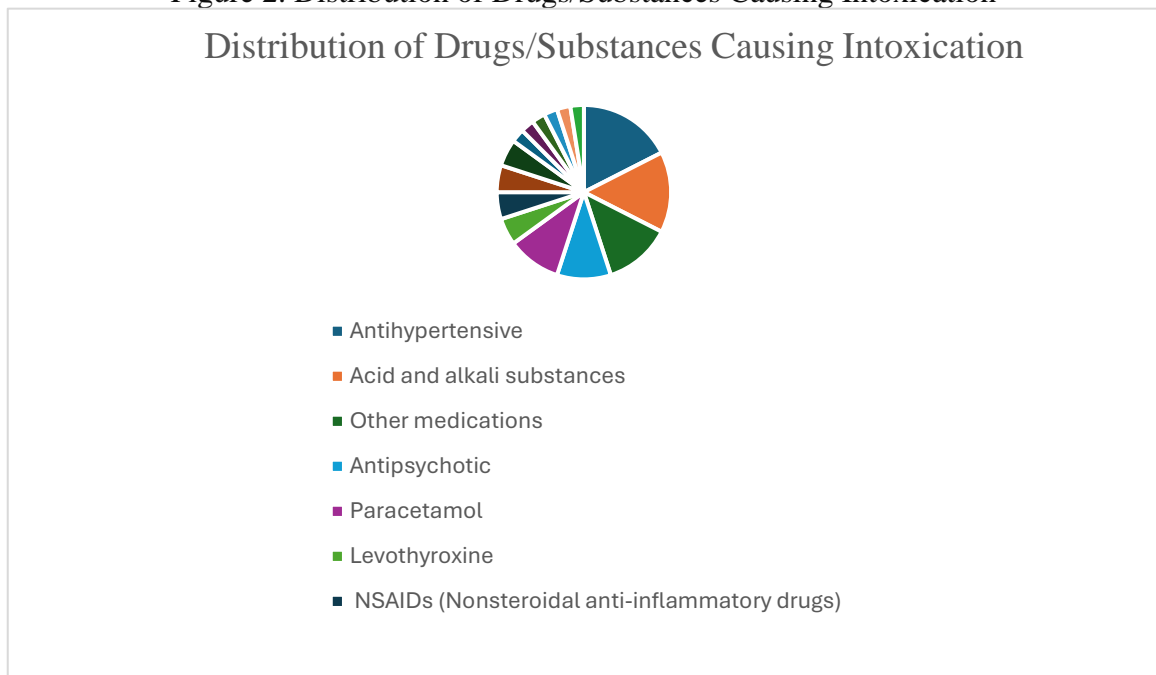
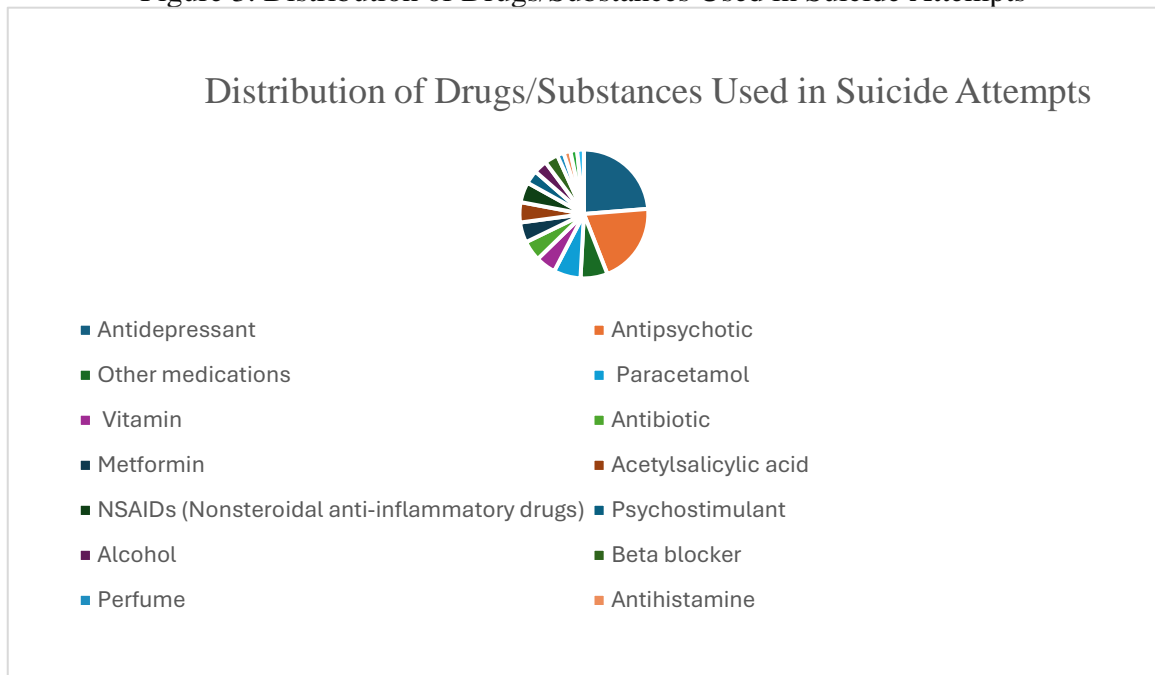


Figure 3. Distribution of Drugs/Substances Used in Suicide Attempts



INFLUENCE OF HYDROMORPHIC PROCESSES ON THE FORMATION OF THE PHOSPHATE STATE IN ACID SOILS

Prof. Dr. Roman Truskavetskyi

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N.Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2542-8527>

PhD Candidate Zubkovska Viktoriia

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N.Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8124-8635>

PhD Candidate Khyzhniak Iryna

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N. Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4950-3752>

ABSTRACT

In Ukraine, soils with high acidity and periodic waterlogging are predominantly found in Polissya, Western Forest-Steppe and Carpathian regions. Most of these soils are characterized, as a rule, by surface and subsoil glazing, stagnant-flushing regime with clearly expressed processes of eluviation (podzolization). The level of soil hydromorphism (waterlogging) is one of the most important and key factors that determine the behavior of phosphorus in the soil and the functioning of the phosphate regime. The state and behavior of phosphorus in light-gray forest surface-glazed and sod-podzolic clayed soils were studied. The results of large-scale soil and agrochemical studies and literature generalizations were used to compare the phosphate pool of clayed and unclayed analogues of acidic soils. The aim of the study was to establish the nature of phosphate regime formation in acidic soils of different moisture levels, to assess the degree of waterlogging influence on the intensity of phosphate ion accumulation, mobilization and migration processes, and the nature of phosphate pool rearrangement. It has been established that surface hydromorphism negatively affects the formation of the phosphate state of acidic soils: the amount of total and mobile forms of phosphate compounds decreases, the amount of iron and aluminophosphates in the fractional composition of mineral forms of phosphates significantly increases, and phosphorus is firmly fixed in the solid phase of the soil due to the formation of nodules. There is a strong fixation of phosphate ions and a significant depletion of the soil phosphate fund available to plants. Laboratory model experiments have shown that, depending on the development of gley-eluvial processes, moisture regime, and due to the fulvate nature of humic substances in the studied soils, partial loss of phosphorus, which is a part of highly labile and migratory complex organo-mineral compounds, is possible.

Key words: hydromorphism, acidic soils, phosphate status, phosphorus behavior, phosphorus accumulation, phosphorus migration.

TURBULENCE STATISTICS OVER THE CIRCULAR CYLINDER LAID ON A FLAT SURFACE

Kapil Roy

Koustuv Debnath

Buddhadeb Mondal

Krishnendu Barman

Department of Applied Mathematics with Oceanology and Computer Programming,
Vidyasagar University, Midnapore 721102, India.

Department of Aerospace Engineering and Applied Mechanics,
Indian Institute of Engineering Science and Technology (IEST), Shibpur 711103, India

ABSTRACT

This paper presents the turbulent structures such as velocity, intensity, Reynolds shear stress turbulent bursting formation, and anisotropy over four distinct position at the wake and upstream region for the two distinct circular cylinder obstacles under the impact of the regular wave-only. The 3D micro-acoustic Doppler velocimeter (ADV) reveals a negative mean velocity along the longitudinal phase, particularly evident in the wake sections, suggesting the presence of recirculation zones and flow separation, especially near the lower portion. Both longitudinal and vertical turbulence intensities exhibit a similar trend, with significant increases noted in the wake areas due to heightened surface wave frequency and larger circular cylinder radii. In these wake sections, the Reynolds stress profile indicates a negative velocity for wave-only scenarios, implying an upward momentum flux. Overall, both near and far from the bed, sweep and ejection events contribute predominantly to the Reynolds shear stress, particularly evident in cases with coexisting frequencies. Anisotropic tensor tendency returns to anisotropy at the upper surface region due to the impact of regular wave.

THE STUDY OF MIGRATION AND PSYCHOLOGICAL FEATURES OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS

Eliso Kereselidze

Georgian National University SEU, Faculty of Social Sciences Tbilisi, Georgia.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9506-423X>

Madona Kekelia

Georgian National University SEU, Faculty of Social Sciences Tbilisi, Georgia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-4217-658X>

Ina Shanava

Gori State University, Faculty of Social Sciences, Business and Law. Gori, Georgia

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5444-5297>

Mariam Gvilava

Georgian International University GIU, Psychology, Tbilisi, Georgia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-2844-1750>

ABSTRACT

The work examines the migration and psychological characteristics of internally displaced persons (IDPs) from Abkhazia and South Ossetia (Samachablo), who have been affected by geopolitical tensions since the 1990s. Forced displacement and displacement are inherent characteristics of conflicts, which are associated with psycho-social crises with internally displaced persons. As a result of the 1990s war in Abkhazia, approximately 300,000 Georgian citizens, and 200,000 as a result of the 2008 South Ossetia conflict, still have the status of internally displaced persons. This means that up to half a million citizens of Georgia are internally displaced persons who have to deal with many subsequent crises. The study aimed to study the migration and psychological condition of internally displaced persons. Among them, research focused on aspects such as resilience, life orientation (perception), anxiety, and depression levels. A quantitative method of research was used in the paper - migration research self-administered questionnaire and tools adapted to the Georgian population. By studying the migration of internally displaced persons and their psychological states, the results of the study will create valuable knowledge about the challenges faced by the displaced, psychological well-being and socio-political environment, the main reasons for migration, the difficulties of adapting to the new environment, and social integration. By providing a detailed analysis of the psychological state of IDPs in Georgia, this study will assist mental health professionals and aid organizations in developing specific interventions aimed at providing psychological support to IDPs in conflict-affected regions and coping with migration-related challenges.

Keywords: resilience, internally displaced persons, mental health, meaning of life, migration

DEVELOPMENT OF A HETEROGENEOUS CATALYST FROM WASTE MATERIALS FOR BIODIESEL PRODUCTION

Amina OUAHBI

Youness BOUHAIJ

Said SAIR

Abdeslam EL BOUARI

Omar TANANE

Laboratory of Physical-Chemistry, Materials and Catalysis (LCPMC), Faculty of Sciences Ben M'Sik, HASSAN II University, Casablanca, Morocco.

Mascir Fondation, VARENA Center, Rabat Design, Rue Mohamed El Jazouli, Madinat Al Irfane, Rabat 10100, Morocco.

ABSTRACT

The global energy crisis, driven by increasing demand, climate change, and dwindling resources, necessitates sustainable alternatives to conventional fuels. Biodiesel is a promising solution, combining efficiency, sustainability, economic viability, and environmental benefits. A novel catalyst, derived from calcined eggshells and sardine scales, was developed for efficient biodiesel production by transesterification of waste frying oil (WFO). This research focuses on an in-depth characterization and performance evaluation of the catalyst. The structural attributes of the catalysts were determined using X-ray diffraction (XRD) and Fourier Transform Infrared Spectroscopy (FT-IR), confirming the presence of calcium oxide (CaO), β -Tricalcium Phosphate (β TCP), and hydroxyapatite (HAP). Scanning Electron Microscopy (SEM) provided insights into the catalyst's morphology, while its thermal stability was assessed through Thermogravimetric Analysis - Differential Thermal Analysis (TGA-DTA). The transesterification process was optimized, achieving the highest biodiesel yield of 89% when the reaction conditions are as follow: a methanol:WFO ratio of 15:1, a 2.5 wt.% catalyst concentration, at 65 °C for 4.5 hours. Notably, the catalyst, when calcined at 900 °C for 3 hours, demonstrated superior performance. Furthermore, even after 60 days of exposure to moisture, the catalyst maintained its activity, underscoring its robustness and longevity. The catalyst's effectiveness was further validated through its ability to be reused for up to four cycles without a notable decline in activity. The physicochemical properties of the synthesized biodiesel were rigorously tested against ASTM D-6751 and EN14214 standards, ensuring compliance with industry specifications. This study not only emphasizes the potential use of waste-derived materials such as eggshells and sardine scales as efficient heterogeneous catalysts in renewable energy applications, thereby reducing waste and increasing sustainability, but it also advocates for the widespread use of biodiesel as a sustainable alternative to traditional fuels.

Keywords: Biodiesel, Transesterification, Heterogeneous catalyst, CaO, HAP, β TCP

CLIMATE CHANGE AND SMART AND INNOVATIVE AGRICULTURE PRACTICES AND ITS IMPACT PRODUCTION RESPONSE ANALYSIS OF DIFFERENT WHEAT VARIETIES AT SYED KHURSHEED AHMED SHAH FARM NARA-SINDH-PAKISTAN

Dr. Faiz Muhammad Shaikh

Professor-University of Larkano -Sindh

Muhammad Zafar Wassan

Conservator Forest -Larkana

Dr. Mazharuddin Keerio

Executive Director

Wheat Research Centre Sakrand

Rasool Bux Junejo

Director Agri.Extension-Government of Sindh

Zubair Shaikh

Farm Manager-NARA farm

ABSTRACT

This research investigate Climate change and Smart and innovative agriculture practices and its impact production response Analysis of different Wheat varieties at Syed Khursheed Ahmed Shah farm NARA-Sindh-Pakistan. Data were collected from 20 growers of five what varieties i.e Dilkash Abdul Sattar, TD-1, Imdad 2005 and Fakhar Bakhar. It was revealed that Data were collected from 100 farmers from 2020-2024 of wheat and cotton belt of Saleh pat Sukkur-Sindh. It was revealed that Now a time people, associated with Agriculture farming are suffering from worst crises in terms of input fertilizer price instability.This fluctuating prices of synthetic fertilizer are attributed to Natural Gas shortfalls, phosphorus depletions and uncontrolled rates of exchange currencies. Under given natural phenomenon, the Natural Gas and high grade phosphite reserves are being depleted globally. Logically, the shortage of commodities causes price hike. In such a critical situation, we should refer to modern scientific research and prescribed development modules of Regenerative Agriculture.These regenerative agriculture theories envisage the alternate options of Agriculture farming practices. These alternate farming practices are not only meant to enhance the productivity but it is mean to adapt and mitigate climate change too. Now, greenhouse gas emissions caused to torn the environment which is leading to environment degradation and climate change. Climate change outcomes are severe floods, temperature increase, sea intrusions, off season rainfalls, desertification and land degradation. These climate change outcomes changed the schedules of different crop sowing and harvest time which ultimately causing the lesser yields and increased the cost of production.These unscheduled cropping systems given the niche to severe pest attacks on the crops of Cotton, Rice, sugarcane, fruit and vegetables crops.

Keeping in view our above given economic and climate change concerns, it is high time to rethink about our agronomic practices and give up old and obsolete practices for sing crop cultivations.The present agronomic practices are not meeting the environment friendly parameters to store the



Carbon. These practices are multiple deep ploughing, irrational use of fertilizers, flood irrigation, mono cropping pattern and excessive use of pesticides.

Key words: Climate Change, regenerative agriculture, future challenges, SalehPat, Climate Change, Mitigation, Role of trees cover and interconnected ecosystems

AZERBAIJAN'DA KAMU HİZMETİ YÖNETİMİNİ İYİLEŞTİRMENİN BİR YOLU OLARAK İYİ YÖNETİŞİM

GOOD GOVERNANCE AS A WAY TO IMPROVE PUBLIC SERVICE MANAGEMENT IN AZERBAIJAN

Abdullayev Gündüz İncivan

Azerbaycan Teknoloji Üniversitesi, Ekonomi ve Yönetim Bölümü, Yüksek Lisans Bölümü,
Gence, Azerbaycan

<https://orcid.org/0009-0005-0720-4553>

Abbasov Taleh Tahir

Azerbaycan Teknoloji Üniversitesi, Ekonomi ve Yönetim Bölümü, Yüksek Lisans Bölümü,
Gence, Azerbaycan

<https://orcid.org/0009-0002-2525-8238>

Allahverdiyeva Aybəniz Məhəmməd

Azerbaycan Teknoloji Üniversitesi, Ekonomi ve Yönetim Bölümü, Kıdemli okutman, Gence,
Azerbaycan

<https://orcid.org/0009-0007-5054-251X>

ÖZET

Ülkemizin sürdürülebilir gelişmesini sağlayabilmek için gerek vatandaşlar, gerekse siyasiler dünyada gelişmekte olan “yönetişim” kavramını iyi anlamalı ve hayata geçirmeli. Yurttaşlar ile merkezi kamu yönetimi arasındaki ilişkilerin yeniden şekillendirilmeye başlandığı günümüzde “Yönetim” kavramı da değişime uğruyor. Bu yeni “yönetim” anlayışı, içerdiği “karşılıklı etkileşim” anlamından ötürü Türkçe’de yerini “Yönetişim” olarak buluyor. İyi yönetişim, demokratik bir yönetimin kurulması için gerekli tüm ilkeleri içeren yeni bir anlayıştır. Bu ilkeler; katılımcılık, saydamlık, hesap verebilirlik, etkinlik, tutarlılık, adillik ve hukuka bağlılık olarak sıralanabilir. “Yönetişim” kavramı, bir tarafın diğer tarafı yönettiği bir ilişkiden, karşılıklı etkileşimlerin öne çıktığı bir ilişkiler bütününe doğru dönüşümü ifade ediyor. Yönetişim, toplumların, faaliyetlerini yönetmek amacıyla kullandığı politik, ekonomik ve yönetsel iradedir. Yurttaşların, grupların ve toplulukların, ortaklaşa karar alma ve uygulamada, çıkarlarını dile getirme, yükümlülüklerini karşılama ve çatışma noktalarının çözümünde kullandıkları mekanizmaları, süreçleri ve kurumları kapsar. Bu anlamda Yönetişim, toplumsal aktörler arasında ve toplumsal aktörlerle kamu yönetimi arasındaki karşılıklı etkileşimin niteliğine işaret etmektedir. İyi yönetişimin gerektirdiği temel öğeler, şeffaflık, açıklık, hesap verebilirlik, katılımcılık, etkinlik, hukuka bağlılık ve toplumsal sorumluluktur. 2000’li yıllarda toplumlar çok yaratıcı, verimli Yönetişim biçimleri ortaya koyuyor, deniyor, deneylerinden dersler çıkarıyor. Bu anlamda yeni bir yurttaşlık bilinci geliyor. Bu yurttaşlık bilinci kendi sorunlarına sahip çıkan, yüksek standartlar talep eden ama bu standartların oluşumunda ve hayata geçirilmesinde aktif rol alan, bunun için kendi içinden çözümler çıkararak ve bunun için yapılanmalar oluşturan yeni bir kimliği simgeliyor. "İyi yönetişim" terimi genellikle yönetim bilgi kaynaklarında bulunur. Modern zamanlarda toplumda yaşanan tüm hoş olmayan olayların ana nedeni kötü yönetimdir. Bu nedenle,

ana bağışçılar ve uluslararası finans kuruluşları tüm fonlarını "iyi yönetişimin" düzenlenmesine ve bu alandaki reformların uygulanmasına yönlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: yönetim, iyi yönetim, kötü yönetim, karar verme, uluslararası finans, verimlilik, hukukun üstünlüğü, devlet

SUMMARY

In order to ensure the sustainable development of our country, both citizens and politicians must understand and implement the developing concept of "governance" in the world. Nowadays, as the relations between citizens and central public administration begin to be reshaped, the concept of "Governance" is also changing. This new understanding of "management" finds its place in Turkish as "Governance" due to the meaning of "mutual interaction" it contains. Good governance is a new understanding that includes all the principles necessary for the establishment of a democratic government. These principles; These can be listed as participation, transparency, accountability, effectiveness, consistency, fairness and adherence to law. The concept of "governance" refers to the transformation from a relationship in which one party manages the other to a set of relations in which mutual interactions come to the fore. Governance is the political, economic and administrative will that societies use to manage their activities. It covers the mechanisms, processes and institutions that citizens, groups and communities use to jointly make and implement decisions, express their interests, meet their obligations and resolve conflict points. In this sense, Governance refers to the nature of the interaction between social actors and between social actors and public administration. The basic elements required by good governance are transparency, openness, accountability, participation, effectiveness, adherence to law and social responsibility. In the 2000s, societies put forward very creative and efficient forms of Governance, try them out, and learn from their experiments. In this sense, a new civic consciousness is developing. This civic consciousness symbolizes a new identity that embraces its own problems, demands high standards, but takes an active role in the formation and implementation of these standards, finds solutions from within itself and creates structures for this. The term "good governance" is often found in management information sources. The main reason for all unpleasant events in society in modern times is poor management. Therefore, major donors and international financial institutions direct all their funds to the regulation of "good governance" and the implementation of reforms in this area.

Keywords: management, good management, bad management, decision making, international finance, efficiency, rule of law, state

GEOPOLITICS OF LANDLOCKED STATES: A CASE STUDY OF MONGOLIA

Dr. Vaishali Krishna

Assistant Professor

Centre for Russian and Central Asian Studies

School of International Studies, Jawaharlal Nehru University, New Delhi

ABSTRACT

In geographic term, a landlocked country is one that does not have open access to the sea. Throughout history, a centrally located or landlocked country was viewed as having an advantage whereby several decades later, it has been considered a disadvantage of being landlocked. Landlocked countries, therefore, not only face the challenge of distance but also the challenges that result from a dependence on passage through a sovereign transit country. Due to their landlockedness they also depend on strong political relations with transit countries or neighbours and if their transit neighbours are in conflict, either militarily or diplomatically, borders can easily be blocked by the warring transit neighbours. Even when there is no direct conflict, landlocked countries are extremely vulnerable to the political whims of their neighbours. This research paper argues that the landlocked countries are commonly seen as victims of geography, though they can convert it into an opportunity by adopting such a foreign policy which could ensure both sovereignty as well as development. Taking the case study of Mongolia it examines Mongolia's foreign policy as the geography of a country influences its foreign policy. It concludes that geography plays an important role in determining the country's politics, foreign relations and its self-sufficiency in various areas, and so what strategy Mongolia adopted to pursue its foreign policy is the focus of the paper.

Keywords: landlocked, geography, Mongolia's foreign policy, geographic neighbours, third neighbours

NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE AND ATTITUDE REGARDING INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HEALTHCARE

Mona M Abd El-Maksoud

Assistant Professor of Community Health Nursing- Nursing College- King Khalid University,
Saudi Arabia

ABSTRACT

Background: The integration of AI in healthcare has the potential to revolutionize healthcare delivery, improve patient outcomes, and make healthcare more accessible and effective. **Objective:** This study aims to assess the knowledge and attitude of nursing students regarding the integration of artificial intelligence in health care. **Methodology:** A cross-sectional design was used in the study. A convenience sample of 220 nursing students was selected from the Nursing College at King Khalid University. The questionnaire link was emailed to nursing students. The questionnaire captured the participants' sociodemographic data their knowledge about AI, the advantages of AI, Risks of AI, and application of AI in health care, sources of information, barriers to learning AI, then their attitudes related to the application of AI in health system. **Results:** The study results stated that 68.2 % of the nursing students had adequate knowledge about AI, 67.3% of students had a "positive" attitude towards AI, more than 38.6% of students their source of knowledge about Artificial Intelligence was self-taught, while 36.6 % they have no knowledge about AI. and 40.8% percent of students description their knowledge about Artificial intelligence as basic understanding. **Conclusion and Recommendations:** the majority of nursing students who participated in this study had adequate knowledge regarding AI the main sources were self-taught and their understanding of AI was basic, as well as they had a positive attitude about integrating AI in health care. Integrate AI in the nursing curriculum to develop a good understanding of AI to enlighten of its uses in their daily practice.

Keywords: Artificial intelligence, knowledge, attitude, nursing students healthcare

DETERMINATION OF AFLATOXIN M1 IN RAW MILK USING HPLC/FLD

Narges Abdoli

Alireza Bakhtiyari

Nader Akbari

Parisa Shavli- Gilani

Parisa Sadighara

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

ABSTRACT

Milk is one of the most complete foods and its contamination is a serious risk to public health. The aim of this study was to determine aflatoxin M1 (AFM1) in raw milk and investigate the safety of the resulting contamination with this mycotoxin. This compound enters the milk through consumption of contaminated animal feed. Various animal studies have shown that AFM1 is carcinogenic. The samples were selected from livestock farms and transported to the laboratory under hygienic conditions. The amount of AFM1 was measured by HPLC/FLD in raw milk. The extraction and purification step of the samples was done using appropriate solvents and immunoaffinity columns. The reported value was in the range of ND - 160 ng/L. The average amount of AFM1 in the tested samples was calculated to be 65 ng/L. Teaching livestock farmers to use adsorbents in animal feed is one of the important principles in preventing milk contamination with AFM1.

Key words: aflatoxin, HPLC/FLD, milk, safety

THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE GOVERNANCE MECHANISM AND FIRM PERFORMANCE: EVIDENCE FROM THE ETHIOPIAN INSURANCE INDUSTRY

Nebyu Adamu Abebe

Research scholar, Department of Commerce, Punjabi University, Patiala, India.

Dr. Navkiranjit Kaur Dhaliwal

Professor, Department of Commerce, Punjabi University, Patiala, India.

ABSTRACT

This study aims to analyze the correlation between corporate governance mechanisms and financial performance in insurance companies in Ethiopia. This study used quantitative methodologies and an explanatory research design. Secondary data were gathered from yearly reports, the National Bank of Ethiopia, and relevant websites. A survey of 17 insurance firms included 136 observations, with one business omitted due to data availability. Two regression models were employed. The study revealed a strong correlation between the size of the board and the financial performance of insurance companies. It suggests that larger boards can lead to increased effectiveness and efficiency. Non-executive board members significantly impact insurance company performance, with independent directors contributing to financial improvement, despite the National Bank of Ethiopia's regulatory mandate for such directors. The audit committee and duality significantly impact return on assets (ROE) and return on assets (ROA). Even, though there is abundant literature on corporate governance attributes and firm performance. Interestingly, few studies have been undertaken since the National Bank of Ethiopia's corporate governance guidelines went into effect in 2015. The study offers valuable insights for academic policymakers (such as the National Bank of Ethiopia), insurance companies, and other corporations.

Keywords: Corporate Governance, ROA, Insurance companies, Performance, Ethiopia

THE POLITICAL ECONOMY OF MEDIA OPERATIONS IN NIGERIA: MEDIA AS BUSINESS VENTURES

Odu, Adejare Samuel

The Federal Polytechnic Ilaro

Ogun State Nigeria

Registry Department

Yusuf, Abdulrazaq Laro

Kwara State Radio Broadcasting Corporation

Ilorin Nigeria

Aluko, Tolulope Abayomi

The Federal Polytechnic Offa

Department of Mass Communication

Offa Kwara State

ABSTRACT

Political economy is a major perspective in communication research and since the 1940s, the approach has provided a platform to the work of scholars around the world and its global expansion continues today. Political Economy of the Media is the study of the social relations, particularly the power relations that mutually constitute the production, distribution, and consumption of resources, including communication resources. Consequently, from this vantage point of the products of communication; newspapers, books, videos, films, and audiences are the primary resources. This portends that PEM has an inbuilt power relations that shape the production, distribution and consumption of resources in which the media are not exempted. This paper therefore presents an argument that media are business ventures in Nigeria considering the concept of political economy of the media and progressively situating the discourse within the liberal theory and Marx theory of capitalism. The paper posits that the forces of media historical antecedence of the country, commercialization and privatization policy, deregulation of media airwaves, and the economic nature of the country which is capitalism are proofs and forces that shaped the media operations and ownership in the country. It is therefore concluded that as the economic pressure persists and the wind of political influence increases, the social responsibility of the press may be difficult to achieve.

Key Words: Political Economy, Media Operations, Business Ventures Social Responsibilities & Political Influences

LEUCAS ASPERA – A REVIEW OF ITS BIOLOGICAL ACTIVITY

M.Monica

D.Anushya

Dr.R.Saravanan

Dr.R.Srinivasan

Faculty of Pharmacy, Bharath Institute of Higher Education and Research, Tambaram, Chennai.

ABSTRACT

Herbal plants are an integral part of traditional medicine around the world and most of the rural and urban population use these plants in many of their areas normal needs until today. Current researchers focus more on natural chemicals from synthetic chemicals due to their environment, Economic and health benefits. Plants produce many chemical compounds For their biological activities including defense mechanism against microbes, Insects are herbivores and these chemicals are called phyto-chemicals. Herbaceous plants are a natural source of many important plants.

Chemicals are widely used in the pharmaceutical, food and cosmetic industries. A variety of herbaceous plants are available in the Indian subcontinent. They are the backbone of Ayurveda's traditional Indian medicines master. *Leucas aspera* Linn. , commonly known as Thumbai or Dronpushpi. It is a small, erect, branched annual aromatic herb spreading all over India from the Himalayas to Ceylon. Although it grows as a weed Throughout the country, it has a number of medicinal values and being used in traditional medicine for the treatment of many diseases. different biological study.

The properties of this plant will be useful for its possible use in each of them industries. From a medical point of view, it has been shown to possess many medicines valuable as antifungals, antipyretics, antioxidants, antimicrobials and antifungals, Analgesic, antidiarrheal, insecticidal, anti-inflammatory and cytotoxic activity.

Keywords: Antimicrobial activity, antioxidant, herbal plant, medicinal Value, Indian medicinal plant.

ANALYZING THE PHENOLIC COMPONENTS OF TWO SAHARAN BISKRA PLANTS TO INVESTIGATE THEIR POSSIBLE INSECTICIDAL QUALITIES

Djellouli Amir

Berredjem Yamina

Hattab Zhou

Guesmia Hadjer

Mehenni mokthar

Barbari Fateh

Université mohammed chérif mesaadia de Souk-Ahras, Algeria

Badji Mokhtar-Annaba University, Algeria.

Center for Scientific and Technical Research on Arid regions CRSTRA, Biskra, 07000, Algeria

ABSTRACT

The present work, is about the dosage of the phenolic compounds of two Saharan plants, *Anvillea radiata* and *Astragalus armatus* and their insecticidal (*Aphis gossypii*) and microbial (*Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Candida albicans*) effectiveness. The dosage of the total polyphenols and flavonoids is carried out by the method of Folin-Ciocalteu and $AlCl_3$ respectively, the phenol contents of *Anvillea radiata* ethanol = 91.06 ± 13.8 , *Astragalus armatus* ethanol = 82.17 ± 10.8 , *Anvillea radiata* chloroforme = 24.17 ± 4.12 and *Astragalus armatus* chloroforme = $35.28 \pm 13.3 \mu\text{g EGA} / \text{mg DM}$. While the flavonoid contents remain low for all extracts (*Anvillea radiata* ethanol = 5.40 ± 2.8 , *Astragalus armatus* ethanol = 0.3125 ± 0.2 , *Anvillea radiata* chloroforme = 1.6 ± 0.6 and *Astragalus armatus* chloroforme = $0.312 \pm 25.7 \mu\text{g EGA} / \text{mg DM}$). Both chloroform and ethanolic extracts from *A. radiata* revealed antibacterial activity against *staphylococcus aureus* bacilli, with zones of inhibition of 10 ± 2.6 mm and 16.5 ± 2.1 mm respectively, on the other hand the four extracts of the two plants showed an insecticidal effect for the three doses.

Key words: Characterization; antioxidants; phenolic compounds; flavonoids; Saharan plants

TO GET RID OF MEDICATIONS, COLORANTS, AND HEAVY METALS, USE INEXPENSIVE BIOADSORBENTS

Djellouli Amir

Berredjem Yamina

Hattab Zhou

Guesmia Hadjer

Mehenni mokthar

Barbari Fateh

Université mohammed chérif mesaadia de Souk-Ahras, Algeria

Badji Mokhtar-Annaba University, Algeria.

Center for Scientific and Technical Research on Arid regions CRSTRA, Biskra, 07000, Algeria

Laboratory of Physics of Matter and Radiation (LPMR)

ABSTRACT

The objective of this study was focused on the synthesis and preparation of biomaterials of cationic and anionic type. These materials were used as adsorbents in waters polluted by different adsorbates likely to be present in the environment. The different materials will be characterized by different techniques (IRTF, DRX, MEB, BET and ATG/DTA). The studies of adsorption by these materials, will be carried out by controlling the various parameters such as: pH, mass, concentration and temperature.

Removal of effluents in aqueous media, especially the adsorption technique which seems to be well adapted to remove pollutants because of its proven efficiency and also for economic reasons, using low-cost adsorbents such as agricultural and industrial wastes.

Keywords: Characterization; Different materials; Water treatment; Bio adsorbents; adsorption

A STUDY ON HEALTHY LIFESTYLES AMONG CONSUMERS

Prof. Dr. Manita ARORA

Associate Professor

Amity School of Business, Amity University,

Noida, UP, India

ORCID ID: - <https://orcid.org/0000-0001-7240-9866>

ABSTRACT

An individual's, a group's, and a society's consumption habits can be predicted in large part by their consumer lifestyle choices. Numerous studies have established a correlation between unhealthy food consumption and the development of noncommunicable diseases and obesity, among others. This study examines and defines the healthy lifestyle of consumers as a way of living that explains how individuals live in relation to their health. The objective of this research endeavour is to ascertain the factors that influence individuals' behaviour concerning the intake of healthy foods.

As consumers are getting more interested and aware of consuming healthy food in the modern world. Consuming food in an environmentally friendly manner is a crucial component of sustainable development, and its significance grows with each passing year. It requires a shift from an animal-based to a plant-based diet, the reduction of food waste at home, and the purchase of seasonal, local, and sustainability-labelled (also known as eco-labelled, environmental-labelled, or certified for sustainability) products. In addition, the findings are helpful for public officials and opinion leaders who are interested in promoting healthy lifestyles and attempting to determine the public's perspective on sustainable consumption.

Keywords: Healthy food, environment-friendly, sustainability-labelled, sustainable consumption

THE IMPACT OF AUDITING IN FINANCIAL STATEMENTS TO EXTERNAL USERS

Venet Shala

Drn.Demir Lima

Dr. Hamdi Hoti

Faculty of Economics, University of Prizren "Ukshin Hoti", Prizren, Kosovo

Corresponding author, Faculty of Economics, University of Prizren "Ukshin Hoti", Prizren,
Kosovo

Faculty of Economics, University of Prizren "Ukshin Hoti", Prizren, Kosovo

ABSTRACT

The purpose of financial statements is to provide information on financial position, financial performance and changes in financial position, to provide information regarding the use of assets and resources of the enterprise by management, and to provide useful information. The need to use the Financial Statements of economic entities derives mainly from the necessity of calculating the part of profit tax due to be paid by law to state bodies. An internationally recognized financial accounting system reduces the risk for investors and creditors, increases the value of the entity issuing the financial statements, and increases the entity's ability to borrow or lower cost debt or equity, thus reducing risk as a result of which are understandable and reliable. for making economic decisions based on reported financial results and cash flow of the entity.

Risk from accounting and financial reporting is expressed when investors and creditors do not have confidence in the accounting information used to assess cash flow and profitability.

Public auditing plays an essential role in increasing governance efficiency, in developing an administration with integrity, and in improving people's lives. Audit is not an end in itself, but rather a necessary part of a regulatory system whose purpose is to detect deviations from accepted standards and violations of the principles of legality, efficiency, effectiveness and economics of financial management.

The role of the public sector auditor underpins governance responsibilities of oversight, insight, and foresight. Oversight addresses whether public sector entities are doing what they are supposed to do and serves to detect and prevent public corruption.

Thus, Auditing is the cornerstone of good governance in the public sector by ensuring impartiality, objective assessments that public resources are managed responsibly and effectively to achieve the intended results, auditors in public sector organizations achieve accountability and integrity to improve operations, and instills trust between citizens and stakeholders.

Keywords: financial statements, performance, audit, investors.

ETHICAL DECISION-MAKING IN PROFESSIONAL ACCOUNTANTS: A STRUCTURAL EQUATION MODELING STUDY

Prof. Ishwara P

Mangalore University, Department of Commerce, Mangalore, India.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4548-3843>

Naod Mekonnen

Mangalore University, Department of Commerce, Mangalore, India.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5090-9963>

ABSTRACT

This study examines the relationships between the components of ethical decision-making and the factors that contribute to the ethical decision-making of professional accountants. Survey data from 309 professional accountants was analyzed using partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM). The study found positive relationships among moral recognition, moral judgment, and moral intent. Moral judgment mediates the relationship between moral recognition and moral intent in ethical decision-making. The study also found that laws and professional codes, moral philosophies, intrinsic religious orientation, and social responsibility influenced ethical decision-making. However, peer group pressure did not predict moral judgment among professional accountants. This study provides implications for considering the mediating role of moral judgment in the ethical decision-making process. To improve ethical decision-making among professional accountants, understanding the influences and relationships of other factors is crucial in an ethical setting.

Keywords: moral recognition, moral judgment, moral intent, ethical decision-making factors, professional accountants.

LOCAL GOVERNMENT AUTONOMY AND ITS INSTITUTIONAL ARRANGEMENT IN TIGRAY, ETHIOPIA

Kinfe Hadush Belay

Local Government Autonomy and its institutional arrangement in Tigray (Ethiopia)

ABSTRACT

The 1995 FDRE Constitution provides for the establishment of two types of sub-regional government. Article 39(3) implicitly provides for the establishment of autonomous sub regional territorial units which are meant to accommodate intra-regional ethnic minorities. Also article 50(4) of the Constitution prescribes to the regional states how to establish and adequately empower local government. Tigray is one the member states of the Ethiopia federation. According to Article 45 of the regional constitution local governments (Woreda) established as self-governing entity. They comprise constitutionally guaranteed power, and it encompasses three organs of governments i.e. legislative, executive and judiciary. Thus, the study was conducted in three local governments units (Woredas) and six kebelles (lowest administrative unit). Investigating the institutional arrangement local government, assessing level of local government's autonomy and identification challenges of local government autonomy are the objectives of the study. The major data collections instruments were in-depth interview and focus group discussion complemented by secondary data. Moreover, the findings of the study revealed that; dearth of fiscal and political decentralization, fusion of power between regional and local governments and local government incompetency which pervasively thinning local government autonomy.

Key words: Local government, Autonomy, Woreda

HUMANITARIAN CRISIS IN GAZA: A COMPREHENSIVE ANALYSIS TO ADDRESS THE ONGOING GENOCIDE OF PALESTINIANS

Md. Ashraful Amin

Department of Sanskrit, University of Rajshahi, Rajshahi-6205

Md Amirul Islam

Department of Sanskrit, University of Rajshahi, Rajshahi-6205

Jahid Hasan Rana

Department of International Relations , University of Rajshahi, Rajshahi-6205, Bangladesh

Abdul Kader Jelane

Department of Islamic Studies , University of Rajshahi, Rajshahi-6205, Bangladesh

ABSTRACT

The Gaza Strip has long been a focal point of conflict and humanitarian crisis, with the Palestinian population enduring immense suffering amidst ongoing violence and oppression. This paper presents a comprehensive analysis of the situation in Gaza, highlighting the systematic nature of the humanitarian crisis and its classification as a genocide of the Palestinian people. Drawing upon historical context and contemporary developments, the paper examines the root causes of the crisis, including the Israeli occupation, blockade, and military aggression. It explores how these factors have contributed to widespread poverty, food insecurity, inadequate healthcare, and psychological trauma among Palestinians in Gaza. Moreover, the paper sheds light on the disproportionate impact of the crisis on vulnerable groups, including women, children, and the elderly. Central to the analysis is the recognition of the genocide of Palestinians in Gaza, as defined by international law and human rights conventions. By examining the criteria established by the United Nations Genocide Convention, the paper demonstrates how Israeli policies and actions meet the threshold for genocide, including acts of killing, causing serious bodily or mental harm, and deliberately inflicting conditions of life calculated to bring about physical destruction. In light of these findings, the paper advocates for urgent action to address the humanitarian crisis and end the genocide of Palestinians in Gaza. It calls for the international community to uphold its moral and legal obligations, including the responsibility to protect civilians and prevent genocide. This includes demanding accountability for perpetrators of violence and ensuring access to humanitarian aid, reconstruction assistance, and justice for victims. Ultimately, the paper underscores the imperative of a just and sustainable resolution to the Israeli-Palestinian conflict, one that respects the rights and dignity of all people involved. It concludes with a set of recommendations for policymakers, civil society actors, and concerned individuals to contribute to efforts towards peace, justice, and reconciliation in Gaza and beyond.

Keywords: Gaza Strip, Humanitarian crisis, Genocide, Palestinian, Israeli occupation, International law. SA INTERNE AND

ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN TEACHER COLLABORATION AND TEACHER EFFICACY IN SECONDARY SCHOOL TEACHERS OF INDIA AND ETHIOPIA

Yaregal Taye Legesse

Ph.D. Scholar

Faculty of Education and Information Science,

Department of Education and Community Service, Punjabi University, Patiala, India,

*Corresponding author

Dr Jasraj Kaur

Professor

ABSTRACT

The main aim of this descriptive survey research was to study the correlation between teacher collaboration and teacher efficacy. The study was also intended to examine if there existed significant correlation difference between the variables in Indian Patiala, and Ethiopian Awi. 15 schools from Indian Patiala and 15 schools from Ethiopian Awi, 600 teachers-300 from Patiala in India and 300 from Awi in Ethiopia were sampled by applying a simple random sampling technique for choosing schools and systematic sampling for choosing teachers. For data collection, two adapted standardized Likert scale questionnaires were used. Pearson's correlation was used to check the significance of the correlation between the variables. Fisher's formula of r to z transformation was used to compare the correlation difference in the areas of the two countries. The findings indicated that teacher collaboration and teacher efficacy were correlated $r .660^{**}$, $.446^{**}$ and $.589^{**}$ $p < 0.01$ in the two areas merged, Indian Patiala, and Ethiopian Awi data analysis result respectively. There was significant correlation difference between teacher collaboration and teacher efficacy $z 2.398$ $p < 0.05$ in the two areas of the countries data analysis result.

Key words: teacher collaboration, teacher efficacy

STUDENTS' PERCEPTIONS OF CONCEIVE-DESIGN-IMPLEMENT-OPERATE (CDIO) FOR DESIGN INVENTION PROJECTS

Hanifah Jambari

Nur Intan Nadiah

Mohd Arif

Jamilah Ahmad

Universiti Teknologi Malaysia, Faculty of Social Sciences and Humanities,
School of Education, UTM Skudai, Johor, Malaysia.

<https://orcid.org/0000-0002-3430-2424>

<https://orcid.org/0000-0002-3366-5506>

ABSTRACT

This research aimed to explore the management and perspectives of graduating students enrolled in the invention course at the School of Education, Universiti Teknologi Malaysia, regarding their experience with the Conceive-Design-Implement-Operate (CDIO) approach in design project development. Additionally, this study also aimed to identify; the importance of CDIO in invention project development and generic skills within CDIO for the student design project development. The skills focused on by the researcher include teamwork, problem-solving, creative thinking, and communication skills. This study was conducted on prospective graduates from the Bachelor of Technology with Education (Life Skills) with Honours-SHPR, Bachelor of Technology with Education (Mechanical Engineering) with Honours-SHPJ, and Bachelor of Technology with Education (Electric and Electronic) with Honours-SHPR programs. A total of 62 final year students participated, comprising 21 from SHPR, 22 from SHPJ, and 19 from SHPH. A quantitative survey method using a 5-point Likert scale to respond to the questionnaire was employed. The Statistical Package for Social Sciences (SPSS) Version 23 software was used to obtain frequency, percentage, and minimum score values. The results indicate that the majority of respondents agree that the CDIO approach is important in their invention project development. Furthermore, skills such as teamwork, problem-solving, creative thinking, and communication need to be applied to assist them in developing invention projects.

Keywords: Conceive-Design-Implement-Operate, Technical and Vocational Education, Invention course

THE IMPORTANCE OF DIGITAL SKILLS OF TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION STUDENTS IN THE ERA OF REVOLUTION INDUSTRY 4.0

Hanifah Jambari

Hannie Nabilah Hanafiah

Ishak Taman

Universiti Teknologi Malaysia, Faculty of Sosial Sciences and Humanities,
School of Education, UTM Skudai, Johor, Malaysia.

<https://orcid.org/0000-0002-3430-2424>

Politeknik Ibrahim Sultan, Department of Electrical Engineering,
Pasar Gudang, Johor, Malaysia.

ABSTRACT

This study was conducted to identify the importance of digital technology skills among students of Technical and Vocational Education (TVE) in the era of the 4.0 Industrial Revolution 4.0 (IR4.0). In addition, this study was also conducted to identify digital technology skills and appropriate learning methods used by students TVE. Digital technology is less of a concern for them to the point that they ignore its importance on the formation and personality of students as well as having an impact on the development of education. A random sampling method was used and a total of 56 respondents were taken from TVE students from year 1 to 4. This study is quantitative in nature and the research instrument used is a questionnaire instrument. In the questionnaire instrument, there are two parts that are studied, namely part A demographics of respondents (gender, age and year of study), part B related to the importance, skills and learning methods of digital technology for TVE students. The data obtained was analysed using Statistical Package Social Sciences (SPSS) software version 26.0. This study shows that the digital technology skills of Technical and Vocational Education students are at a good level, with students being able to master the software and digital technology required in the field of engineering. With a deep understanding of digital technology, students can make a significant contribution in the IR4.0 and advance the field of engineering and technology in Malaysia. Therefore, this study is expected to be helpful in providing information to certain parties in order to improve students' digital technology skills as well as improve teaching and learning styles that are appropriate in the 21st century

Keywords: Digital Skills, Technical and Vocational Education, learning methods

DOES CAPACITY UTILIZATION AFFECT THE DEGREE OF STICKY COSTS? AN INVESTIGATION OF CAPACITY CHANGES

Collage of Administration and Economics, University of Kufa, P.O 54001.Iraq.

Directorate of Najaf Education, P.O 54001.Iraq.

ORCID NO: 0000-0003-2392-5025

ABSTRACT

Despite the increasing attention in the accounting literature about capacity utilization, little is known about the mechanisms and effects conditions that explains cost responses to capacity utilization changes. Drawing on asymmetric cost theory, we develop a moderation model that explains how and under which conditions perceived capacity utilization affects the degree of sticky costs. We test the model by an industry-specific capacity study on costs data of industrial companies in Iraq. The findings indicated that perceived capacity utilization interacts with capacity changes to predict costs stickiness. The study clarifies and advances some of the capacity decisions surrounding the professional understanding of capacity utilization and has key implications for management practices.

Keywords: capacity utilization, sticky costs, capacity changes, asymmetry behavior, nonlinear relationship.

EFFECTS OF FIELDWORK STRATEGY ON SENIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS ACADEMIC PERFORMANCE AND INTEREST IN GEOGRAPHY, KATSINA, NIGERIA

AHMED Tukur

SHUAEEB Ahmad Ibn

NDATSU Abdulkadir

ABDULLAHI Umar Bala

Department of Science and Technology Education, Federal University of Technology, Minna,
Nigeria

Department of Science and Vocational Education, Umaru Musa Yar'adua University Katsina,
Nigeria

ABSTRACT

This study investigated the Effects of Fieldwork Strategy on Senior Secondary School Students Academic Performance and Interest in Geography, Katsina State, Nigeria. Three research objectives, three research question were raised and three null hypotheses were formulated and tested at 0.05 significant level. The study used quasi experimental and control group design involving pre and posttests. The target population for the study covered 2,251 senior secondary school year II students in the study area. A total number of 106 students from two intact classes of SS II were purposively selected and used as sample of the study. One school were selected as the experimental group, while the other one served as the control group. The instruments were validated by experts in science education and psychology. The instruments with reliability coefficients of 0.6 and 0.8, namely Geography Achievement Test and Geography Interest Questionnaire were used for data collection. Research questions were answered descriptively using mean and standard deviation while null hypotheses were tested inferentially using t-test, Mann Whitney U-Test and Kruskal Wallis H-Test were used. Findings of the study revealed that there was significant difference in the academic performance of students exposed to the Fieldwork strategy and lecture method in favour of experimental group. There was also significant difference in the interest of students exposed to the same strategy and those taught using lecture method. Gender difference exist in the performance and interest of students exposed to Fieldwork strategy. On the bases of the findings, the study recommended that the use of Fieldwork Strategy in teaching geography in school should be encouraged by State Ministries of Education through training of teachers in form of seminars and workshops on how to use Fieldwork in teaching periodically. Similarly, Katsina State Ministry of education should ensure adequate monitoring of teachers when using Fieldwork Strategy for improving achievement and interest towards school subjects with immediate effect.

Keywords: Fieldwork Strategy, Academic Performance, Interest

SUSTAINABLE UTILIZATION OF BIO-WASTE COMPOST FOR FARADIC AND NON -FARADIC TYPE ENERGY STORAGE APPLICATIONS

Miss Poonam

Prof. Vijay kumar

Department of Physics,

Indira Gandhi University-Meerpur-122502, Rewari, Haryana, India

Dr. Sunil Kumar

Indira Gandhi University

Department of Physics ,

ORCID ID 0000-0002-1658-5555 Rewari, Haryana, India

ABSTRACTS

The goal of this work is to study Capacitive and non-Capacitive charge storage in a symmetric device configuration. This is because the world is searching for new types of bio-materials for storing renewable energy and compost is easily available for its bio-circular economy, in which bio-waste can be easily converted into compost. Despite the complexity of compost this work has used a symmetric two electrode device to explore both faradic and non-faradic processes. These studies are done with different type of compost and current collectors using distilled water as an aqueous media. Generally three main techniques namely Galvanostatic charge-discharge studies(GCD),Cyclic voltammetry(CV) and electrochemical impedance spectroscopy (EIS) are used to evaluate parameters such as charging and discharging time, specific capacitance, specific capacity etc. In addition, chrono-amperometry studies are done to study the stability of the device. Also the efficiency has been significantly affected by electrode material (compost) and electrolytes. The results demonstrate the charge storage's multifunctional behavior in compost as a bio-media. These researches provide the groundwork for novel, environmentally friendly bio-media that can be used to store charge.

Keywords: Compost, Charge Storage, Non-Faradic, Faradic, Stability,

SUSTAINABLE BUSINESS MODELS: BUSINESS PRACTICES IN GEORGIA AND REGIONAL PROSPERITY

Giuli Keshelashvili

Doctor of Economics, Associated Professor
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Marine Chavleishvili

Doctor of Economics, Associated professor
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Mariam Jibuti

Guest Lecturer
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Guest Scientist

Institute of Sustainable Economic Development (BOKU)

ABSTRACT

The paper examines the role of sustainable business practices in fostering economic development within Georgia's diverse regions. It explores how small to medium enterprises (SMEs) integrate sustainability into their operations and the impact on regional economic growth. Utilizing a mixed-methods approach, the study analyses data from three key regions, highlighting successes and challenges in implementing sustainable practices. Findings suggest that localized strategies, tailored to the unique ecological and economic contexts of each region, significantly enhance sustainable outcomes. This research contributes to understanding how regional policies can support business practices that not only lead to economic growth but also ensure environmental stewardship and social well-being.

Key words: Sustainability; Economic Development; Regional Growth; SMEs (Small and Medium Enterprises); Eco-Innovation

APPLICATIONS OF NANOTECHNOLOGY IN MEDICAL FIELD: A BRIEF REVIEW

Dr. Ranjita Sinha

Dr. Sandip Haldar

Hrisikesh Ghosh

Shubhechha Chakraborty

Priya Mondal

Dr. Monalisa Halder

Subha Rajak

1Department of BS&HU(Physics), Asansol Engineering College, Kanyapur, Asansol-713305, WB, India

21st Year B.Tech. Student, Department of Electronics and Communication Engineering, Asansol Engineering College, Kanyapur, Asansol, 713305, WB, India

3Assistant Professor, Department of Basic Science and Humanities, Abacus Institute of Engineering and Management, Mogra, Hooghly, 712148, WB, India

42nd Year B.Tech. Student, Department of Computer Science and Engineering, Abacus Institute of Engineering and Management, Mogra, Hooghly, 712148, WB, India

ABSTRACT

Scientists are attempting to use nanotechnology for illness prevention, diagnosis, and treatment since they are aware of the advantages of nanomedicine. Additionally, there are possible applications in developing medical procedures and instruments for the next generation of medical scientists. The primary goal of this study review is to highlight accepted medical research techniques while compiling the many facets of nanomedicine under one umbrella. Extensive research has been carried out to integrate the most recent information about the use of nanotechnology in medicine and treatment that comes from reputable scientific platform. Using nanotechnology, delicate medical operations are carried out. The domains of diagnostics, disease treatment, regenerative medicine, gene therapy, dentistry, oncology, the aesthetics sector, medication delivery, and therapeutics are among those where nanotechnology is demonstrating successful and advantageous.

In the future, the field of nanomedicine will be more planned, defined, and technically programmed thanks to close collaboration and association between doctors, clinicians, researchers, and technology. The pathophysiological basis of diseases is posing problems for the application of nanotechnology in the medical field, although advances are being made to overcome them. This review focuses on the various facets of nanomedicine and the ways in which nanotechnology is helping the health sector. A true partnership between engineers, biologists, and physicians is essential for progress in nanomedicine. The preclinical data, clinical data, and selected clinical path to translation of clinically approved nanomedicine products are all examined in this article. Clinical data pertaining to nanomedicines undergoing clinical development or those that have not succeeded in clinical translation are also included. A few broad guidelines for easing the introduction of new nanomedicine products are provided, along with a positive prognosis for the field of nanomedicine. This creates new avenues for the development of sensitive diagnostic



MINGÖCEVİR
DÖVLET
ÜNİVERSİTESİ



AZƏRBAYCAN
TEKNOLOGİYA
ÜNİVERSİTESİ

instruments, tailored medication delivery systems, and innovative therapeutics. Minimizing the risks associated with nanotechnology in terms of health, the environment, and ethics is necessary.

HYDROTHERMAL MINERALIZATION OF THE EASTERN PART OF THE PRECAMBRIAN BLOCK (WESTERN HIGH ATLAS, MOROCCO): APPLICATION OF PETROGRAPHIC AND REMOTE SENSING DATA

Abdelfattah ABOULFARAJ

Abdelhalim TABIT

Ahmed ALGOUTI, Idir EL KONTY

Cadi Ayyad University, Faculty of Sciences Semlalia, Department of Geology, 2GRNT
Laboratory (Geosciences, Geotourism, Natural Hazards and Remote Sensing). Marrakesh,
MOROCCO

ABSTRACT

Remote sensing methods have been employed to investigate hydrothermal alteration in the Precambrian block (PB). Techniques used to Landsat-8 OLI data showed ferrous minerals, hydroxides, iron oxides, and abundant quartz rocks. Petrographic investigations are used to begin the validation process, which is then followed by a comparison to existing literature. The alteration is intimately associated with Precambrian lithological and structural properties. Calcite and quartz veinlets on the PB express it microscopically, whereas Cambro-Ordovician facies cancels it. The link between altered zones and mineralization (Fe, Cu, and Au), which is previously known in the PB, identifies potential mineralization areas. The hydrothermal event that caused this mineralization is related to the Ediacaran extension.

Keywords : Precambrian block, ZAT, Remote sensing, Landsat-8 OLI, Hydrothermal alteration, Ediacarian.

UTILIZING RECYCLED ASPHALT FOR SUSTAINABLE ROADWAY MAINTENANCE IN UAE ROADWAYS

Dr.Eng. Aishah Hassan Obaid Al Shehhi

Expert Engineer, Ministry of Energy and Infrastructure, United Arab Emirates

ABSTRACT

Roadways serve as vital arteries linking communities and facilitating the flow of goods and services. The development of a robust road network is integral to infrastructure planning, enabling citizens to travel efficiently and access essential resources. Maintaining an effective road network is crucial for ensuring seamless transportation.

However, alongside the importance of a well-maintained road system, it is imperative to prioritize environmental sustainability and resource conservation. This study examines the utilization of cold in-place recycled asphalt in road maintenance practices, focusing on assessing asphalt pavement conditions. Through a comprehensive approach that includes analyzing case studies, developing software models using RAMS, and simulating various scenarios, the study identifies optimal maintenance strategies for the Dibba-Masafi E89 roadway in the UAE. Additionally, it evaluates the priority of maintenance activities across federal roadways.

This study aims to identify optimal roadway maintenance strategies for UAE federal roadways, proposing the utilization of recycled asphalt for preventive pavement maintenance. Anticipated benefits include both financial savings and environmental advantages. Employing a blend of qualitative and quantitative methodologies, the research addresses key objectives. Various characteristics and parameters such as rutting, cracking, pavement quality index, and pavement roughness are evaluated to determine the most effective solution. Detailed explanations of these parameters are provided using RAMS simulation. Subsequently, roadway performance maintenance is conducted by comparing it to established codes and standards.

Moreover, the economic implications of employing recycled asphalt pavement in roadway maintenance are assessed through a comparative life cycle cost analysis spanning 20 years. Three scenarios—50 mm mill and overlay, cold-in-place recycling (CIPR), and reconstruction—are evaluated. The most cost-effective scenario, CIPR, is selected with a total cost of 174,292 Dhs.

Additionally, the environmental impact is evaluated through waste fill land calculation, focusing on the Dibba-Masafi roadway case study. Conventional pavements generate 13,285 m³ of waste, posing a significant challenge in waste management. However, the use of recycled asphalt reduces waste to 10,488 m³, representing a 79% reduction. This underscores the potential for more efficient and environmentally friendly roadway maintenance plans in UAE federal roadways. The integration of recycled asphalt pavement (RAP) and data analysis tools like RAMS enhances the sustainability and efficiency of maintenance operations.

Keywords: Asphalt, Recycle asphalt, Pavement Condition Index, Roadway condition, Maintenance.

DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH

Yichlal Simegn Filatie

Dr. Dhiraj Sharma

Punjabi University (India)

ABSTRACT

This study aims to investigate the impact of diversification on the financial stability and efficiency of commercial banks in Ethiopia. The data was obtained from a sample of 17 banks from the public and private sectors operating in Ethiopia for over a decade. The balanced panel details financial stability and efficiency metrics for the decade starting in 2013. The study used a descriptive and explanatory design with quantitative research approach. The seemingly unrelated regression estimation model is utilized to estimate the impact of diversification on bank stability and efficiency and to address the endogeneity between diversification, stability, and efficiency. The study found that geographic, asset, sectoral credit diversification, and intellectual capital efficiency significantly improve bank stability, but investment diversification has mixed effects. On the other hand, income and deposit diversification have negligible positive effects. The study further found that geographic, asset, sectoral credit, and deposit diversification significantly negatively impact commercial banks' efficiency. In contrast, intellectual capital significantly positively affects commercial banks' efficiency.

IMPACT OF E-LEARNING PLATFORMS IN ALBANIA

Denada AHMETI RADA

Sports University of Tirana

Novruz AHMETI

Ministry of Education and Sport

ABSTRACT

Introduction

This study looks into the latest trends, updates in the field of distance education, and looks at the importance of e-learning platforms in Albania. Due to the demand that exists for new modes of flexible teaching and learning and the development of technology, distance education has become an urgent issue that needs to be addressed. New e-learning platforms are an opportunity to improve teaching and learning. However, as it has been mentioned previously, learning happens in the minds of people and, therefore, the self-isolation of individuals without human interaction is difficult. The present study has a contribution to make by considering the importance of e-learning platforms in the Albanian educational context and their benefits for teachers, lecturers, pupils, and students. The aim of this study is to evaluate the effectiveness and importance of the e-learning platform in the context of education in the country and to highlight the advantages that e-learning brings to both lecturers, teachers pupils, and students, contributing to a deeper understanding of their role in modern education in Albania.

Methodology

The study is going to be evolutionary, descriptive, and inferential. The present research is going to be pragmatic in all ways. This study adopts a mixed-method design of data collection. It will also be both cross-sectional and longitudinal in time scope. The current study will involve teachers, lecturers, pupils, and students from different educational institutions. We will use surveys, interviews, and observation as a source of data collection for this study. Interviews are designed to provide insight into the matter, adding a qualitative dimension to our survey findings. In addition, we will conduct some eLearning session observations to provide useful information on how it is taking place in a real setting.

Results

The results of the research present interesting insights about the spread of use, benefits, limitations, and challenges around e-learning platforms in the higher and lower education sphere, from school to university level in Albania. A large share of educators (75%) claim to use e-content from the platforms regularly, while 60% of pupils or students visit the platforms daily. Most notably, the majority of teachers or lecturers (85%) value that they can easily find and use content from the platforms. Students mention that they miss personal (face-to-face) interaction with their peers and educators (55%), yet only 45% of educators face technological problems. However, they relate mainly to connectivity issues when they occur. All in all, the research results show that it is vital to address both technology-related constraints and pedagogical questions to boost the effectiveness of e-learning platforms and meet their aspirations in Albania.

Conclusions



The study highlights the significant impact of e-learning platforms in Albania's education sector, emphasizing their role in facilitating flexible teaching methods and enhancing learning outcomes. While e-learning platforms offer numerous benefits, including accessibility and scalability, challenges such as the digital divide and technological constraints must be addressed to ensure their effective implementation. By leveraging empirical data, policymakers and educators can devise strategies to maximize the benefits of e-learning platforms and address the challenges associated with their adoption in Albania.

Keywords: E-learning platforms, distance learning, education, Albania, technology, teaching methods

AİLE HEKİMLERİNİN MESLEKLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI ATTITUDES OF FAMILY PHYSICIANS TOWARDS THEIR PROFESSION

Gülşah EKMEK

Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı ABD, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9002-8581>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Konya ili Selçuklu ilçesinde aile hekimi olarak görev yapan doktorların mesleklerine yönelik tutumlarının incelenmesidir. Aile hekimliği birinci basamak sağlık hizmetleri içerisinde yer alıp ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinin yoğunluğunun azaltılması açısından kritik öneme sahiptir. Aile hekimliği birimlerinde çalışan hekimlerin mesleki tutumlarının kendilerine başvuran hastaların şikayetlerinin giderilmesine önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışmada demografik verilere ek olarak aile hekimlerine mesleki tutumlarına yönelik sorular sorularak frekans ve yüzde analizlerinden yararlanılmıştır. Çalışmaya 80 hekim katılmış olup katılımcıların %60'ı kadın, %40 ise erkektir. Aile hekimliği branşını sevdiklerini belirten hekimlerin oranı yaklaşık %75, hekimlik mesleğini sevdiğini belirtenlerin oranı ise %70 olarak bulunmuştur. Katılımcıların dörtte biri hekim olarak çalışmak istemediklerini belirtmiş, %60'ı ise hekimlikten aldığı doyumunu başka hiçbir meslekte alamayacağını düşündüğünü belirtmiştir. Katılımcıların tamamının iyi bir hekim olmayı kendilerine ideal olarak belirledikleri ve insanların sağlık sorunlarının çözümünü kutsal bir meslek olarak gördüklerini söylemişlerdir. Hekimlerin %20'si hastalarla uğraşmanın kendilerine göre olmadığını, yaklaşık %25'i hekimliğin dışında başka bir meslekte çalışma imkanının olmasını istediklerini, %12'si hekimliğin sıkıcı bir meslek olduğunu, %10'u ise mucbur olduğu için hekimlik yaptıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak aile hekimlerinin mesleki tutumlarının yüksek olduğu, erkek hekimlerin ise kadın hekimlere göre mesleki tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hekimlerin mesleki tutumlarını pozitif yönde artırıcı uygulamalar ile mesleki doyumlarının artırılması sağlanmalı ve hastalara daha kaliteli sağlık hizmeti sunumu gerçekleştirilerek ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinin iş yükü azaltılmadığıdır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Tutum, Aile Hekimi, Hasta.

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the attitudes of doctors working as family physicians in the Selçuklu district of Konya province towards their profession. Family medicine plays a critical role in reducing the intensity of secondary and tertiary healthcare services as part of primary healthcare services. It is believed that the professional attitudes of doctors working in family medicine units are crucial for addressing the complaints of patients who seek their help. In addition to demographic data, questions regarding the professional attitudes of family physicians were asked, and frequency and percentage analyses were utilized in the study. A total of 80 doctors participated in the study, with 60% of them being female and 40% male. The percentage of doctors who expressed their love for the family medicine branch was approximately 75%, while the percentage of those who loved the profession of medicine was 70%. One-fourth of the participants stated that they did not want to work as doctors, while 60% believed that they could not find the same satisfaction in any other profession as they did in medicine. All participants considered being a good doctor as their ideal and viewed solving people's health problems as a sacred profession. 20% of the doctors mentioned that dealing with patients was not suitable for them, approximately 25% wanted the opportunity to work in another profession outside of medicine, 12% found medicine to be a boring profession, and 10% stated that they practiced medicine out of necessity. As a result, it was concluded that the professional attitudes of family physicians are high, with male doctors having higher professional attitudes compared to female doctors. Positive measures should be taken to improve doctors' professional attitudes, increase their professional satisfaction, and provide higher quality healthcare services to patients, thereby reducing the workload of secondary and tertiary healthcare services.

Keywords: Professional Attitude, Family Physician, Patient.

EFFECT OF SUPERIMPOSED SURFACE WAVE ON DOUBLE AVERAGED TURBULENT PROPERTIES OF STEADY CURRENT

Jayanta Shounda

Punyabrata Maity

Krishnedu Barman

Research scholar, Department of Mathematics, Vidyasagar University, West Bengal, India

Assistant Professor, Department of Mathematics, Vidyasagar University West Bengal, India

ABSTRACT

The coexisting wave-current flow is frequently observed in shallow aquatic environments, such as estuaries, sea shores, lakes, etc. Many hydrodynamic processes, such as ocean circulation, sediment transport, mass transfer, and uptake processes, are affected at the near-bed region due to the interaction of waves on currents. Again, the bio-physiological processes of underwater living organisms (mussels, corals, snails, diatoms, and aquatic plants) are influenced by turbulence of combined wave-current flow and vice versa. However, these benthic communities resemble hemispherical shapes at the bottom bed. Therefore, to understand this three-dimensional flow structure over these benthic communities, it is necessary to discuss the double-averaged (DA) turbulent properties over hemispherical beds in a coexisting wave-current environment. The present study explores the changes in DA flow properties after the imposition of surface waves (1 and 2 Hz) on the steady current over three different hemispherical rough beds ($p/r = 4, 6, 8$; where p is the patch distance and r is the height of the hemisphere). An Acoustic Doppler Velocimetry records the instantaneous velocity data for the presence of Reynolds number, $Re = 62000$. Owing to the imposed wave, the DA velocity is decreased at the free surface zone and increased in the near bed zone. Again, the values of DA total stress are decreased for the entire flow depth with the increased wave frequency. These similar changes of wave-induced effect were also observed in the profiles of skewness and kurtosis factors.

Experimental setup and measurement locations

The measurement locations are marked in the schematic by the black dotted points for different roughness patterns (Fig. 1c-e). The number of measurement locations is 40, 84, and 144 for $p/r = 4, 6, 8$, respectively. These measurement locations are selected for the different rough beds by maintaining full-bed uniformity, the same as Nikora et al. (2002) and Barman et al. (2018). These measurements were repeated for different horizontal planes parallel to the bottom bed at different vertical levels. Instantaneous velocity data (along stream-wise, transverse, and bed-normal) were collected by a down-looking ADV (16 MHz) with a sampling frequency of 40 Hz for 180 seconds at all the considered points for each different roughness case. These data were recorded for current-only flow (COF) and the two wave-induced conditions (wave following the current) with frequency, $f = 1$ Hz and 2 Hz (CWF1 and CWF2).

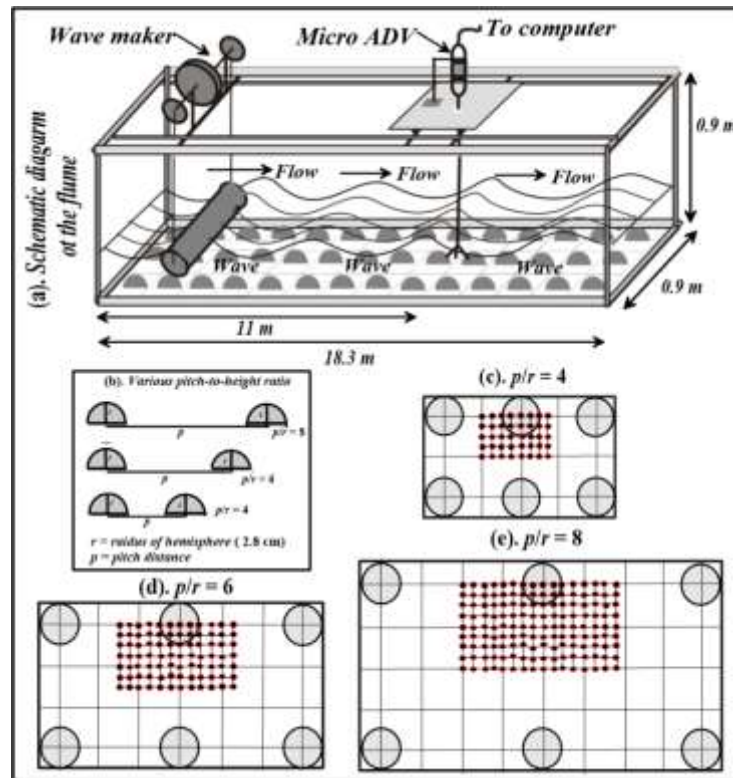


Fig. 1 (a) Experimental setup (b) various pitch-to-height ratio (c-e) top view of all measurement locations for the spacing $p/r = 4, 6,$ and 8 .

Using these raw data, all the turbulence properties are calculated, and the effect of a wave on the steady current is discussed using the DA flow properties in various flow layers (interfacial, form-induced, logarithmic, and outer).

EVALUATING THE CONSEQUENCES OF SUBSIDY ELIMINATION ON NIGERIAN ART STUDENTS: AN EXAMPLE OF THE FEDERAL POLYTECHNIC, ILARO, OGUN STATE, NIGERIA

Ajayi, Olayemi

Department of Mass Communication, Lead City University, Ibadan, Oyo State, Nigeria

T. Oyewunmi, Taiwo

Department of Art and Design, The Federal Polytechnic, Ilaro, Ogun State, Nigeria

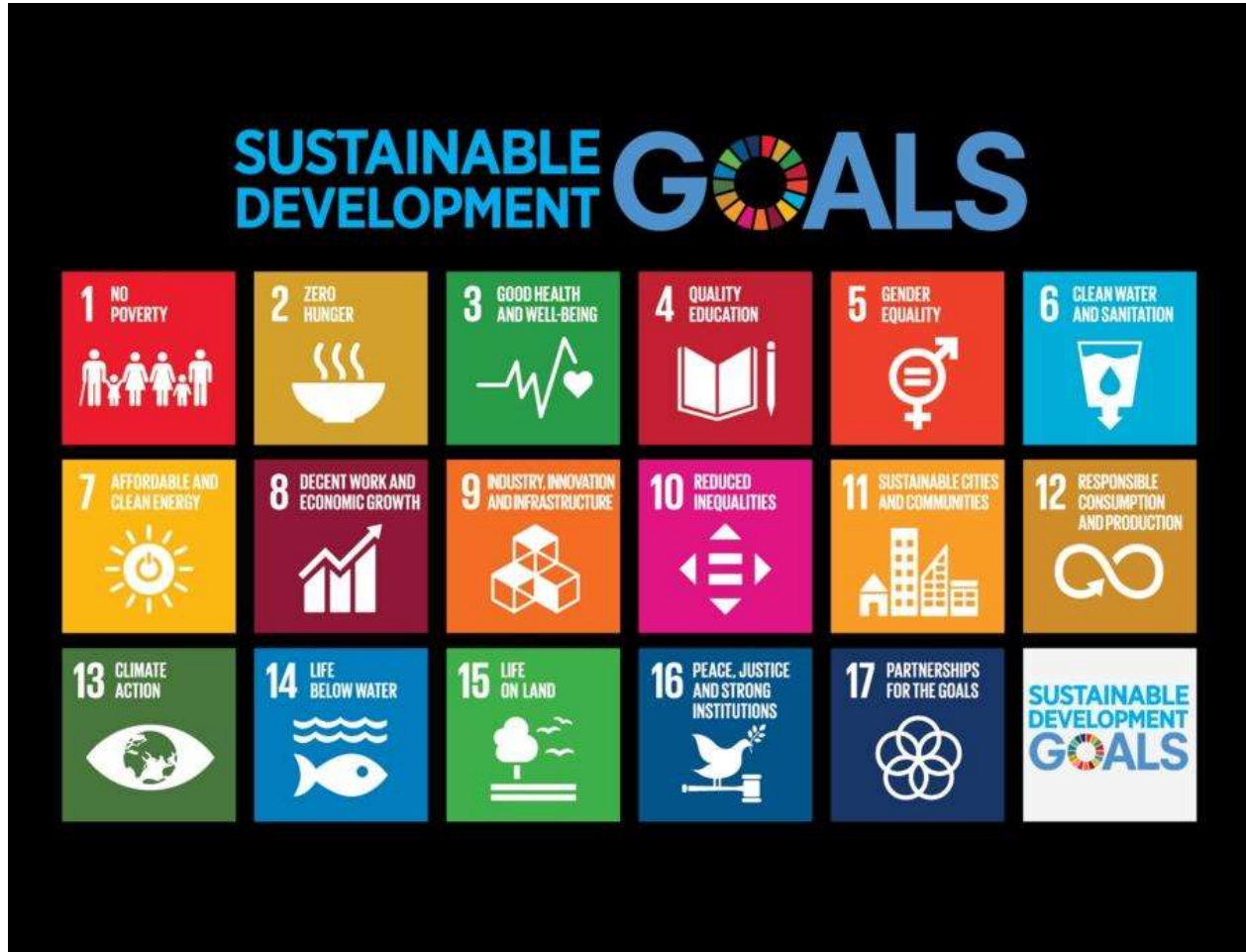
ABSTRACT

The elimination of subsidies has been a contentious issue in various sectors globally, including education. This study investigates the consequences of subsidy elimination on Nigerian art students, focusing on The Federal Polytechnic, Ilaro, Ogun State, Nigeria, as a case study. The study aims to identify the challenges faced by art students following the withdrawal of subsidies and to propose recommendations for mitigating the impact. The Nigerian government's decision to eliminate subsidies has raised concerns about its repercussions on students' access to quality education, particularly in the arts sector. This research addresses the pressing need to understand how subsidy removal affects art education and the learning experiences of students. Drawing upon critical pedagogy and socio-cultural theories, the study explores the complex interplay between policy changes, economic factors, and educational outcomes. The qualitative methodology employed in this research includes unstructured interviews, covert observations, and document analysis. Art students, faculty members, and administrative staff from The Federal Polytechnic, Ilaro, are engaged to gather diverse perspectives on the consequences of subsidy elimination. Preliminary findings indicate several challenges faced by art students, including increased financial burden, reduced resources for art programs, low turnout of class attendance, late submission of assignments, et.al. These challenges have impacted students' learning experiences, creativity, skills, technical know-how, academic performance, and overall well-being. In conclusion, the research highlights the urgent need for policy interventions, students bursary support, grants, scholarship, among other support mechanisms to address the negative consequences of subsidy elimination on Nigerian art students. Recommendations include advocating for increased government funding, implementing targeted scholarships, and enhancing collaboration between educational institutions and stakeholders to ensure equitable access to quality art education.

Keywords: Art Education, Consequences, FPI, Nigeriady Elimination, Students

Relevance of the Study to the United Nations SDGs

This study directly relates to United Nations Sustainable Development Goals (SDGs) by addressing SDG 4 (Quality Education) and SDG 10 (Reduced Inequalities) through its exploration of the consequences of subsidy elimination on Nigerian art students, aiming to promote equitable access to quality education and reduce educational disparities.



ÇOCUK ACİL SERVİSİNE BİR YIL İÇERİSİNDE BAŞVURAN İNTOKSİKASYON VE SUISİD VAKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF INTOXICATION AND SUICIDE CASES APPLYING TO THE PEDIATRIC EMERGENCY DEPARTMENT WITHIN ONE YEAR

Ecem İpek ALTINOK

Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversite, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ordu, Türkiye.

ORCID ID: 0000-0002-4250-7470

Emine Yurdakul ERTÜRK

Doçent Dr., Ordu Üniversite, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ordu, Türkiye..

ORCID ID: 0000-0001-5366-647X

ÖZET

Giriş

Çalışmanın amacı hastanemiz çocuk yoğun bakım veya çocuk servisine yatırılan suisid ve intoksikasyon vakalarında hasta profilini sunmaktır.

Materyal Metod

1 Mart 2023- 1 Mart 2024 tarihleri arasında S.B.Ü. Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi çocuk acil servisine suisid ve intoksikasyon sebebi ile getirilen, çocuk servisi veya çocuk yoğun bakım ünitesine yatırışı yapılan 0-18 yaş arası vakalar değerlendirildi

Bulgular

Hastanemiz çocuk acil servisine suisid ve intoksikasyon şüphesi ile 1 Mart 2023- 1 Mart 2024 tarihleri arasında toplam 114 hasta başvurusu gerçekleşmiş olup bunların 85'i (%74,5) yatırılarak takip edildi. Yatan hastaların %332ü erkek, %652'i kızdı (Şekil 1). Toplam yatış süreleri 26,83±10,71 saat kadardı. Hasta yatışlarının mevsimsel dağılımında anlamlı farklılık yoktu.

Hastaların 38'i (%44,7) intoksikasyon nedeni ile yatırıldı. İçlerinden 21'i (%55,2) kız, 17'si (%44,8) erkekti. Bu grubun yaş ortalaması 3,07 ± 2,29 iken median yaş 2 idi. %73,2'si kazara veya gereğinden fazla miktarda ilaç almış iken, %26,8'i ilaç dışı madde alımı nedeni ile yatırılmıştı (Şekil 2).

Suisid amacıyla ilaç/ilaç dışı madde tüketenlerin sayısı 47 idi (%55,3). 36'sı (%76,5) kız iken 11'i (%23,5) erkek hastaydı. Yaş ortalamaları 15,11± 1,49 ve median yaş 16 idi. En fazla kullanılan ilaç grubu antidepresanlardı (Şekil 3). %31,9'u çeşitli nedenlerle çocuk psikiyatrisi bölümünden takipli hastalardı. Hastaların 38'ine (%80) yatışı sırasında çocuk psikiyatrisi konsültasyonu istendi. Dört hastaya çocuk psikiyatrisi tarafından ilaç tedavisi başlandı.

Başvuru sırasında yakınma ve bulgular incelendiğinde en yüksek oranda bulantı, kusma, karın ağrısı gibi gastrointestinal yakınmalar ile karşılaşıldı. İkinci sırada uykuya meyil olduğu görüldü.

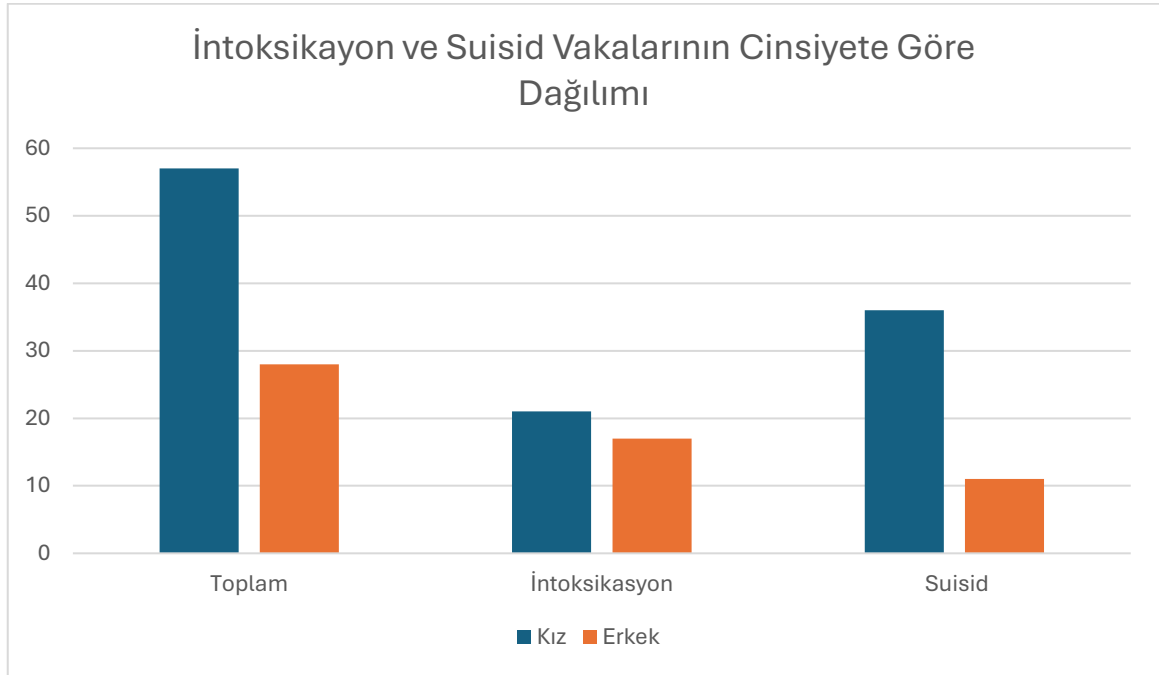
Hastaların büyük çoğunluğu semptomatik tedavi ile düzeliirken üç hastaya parasetomala bağlı karaciğer hasarı açısından n-asetilsistein, iki hastaya distoni nedeniyle akineton yapıldığı görüldü. Hiçbir hastada mortalite görülmedi.

Sonuç

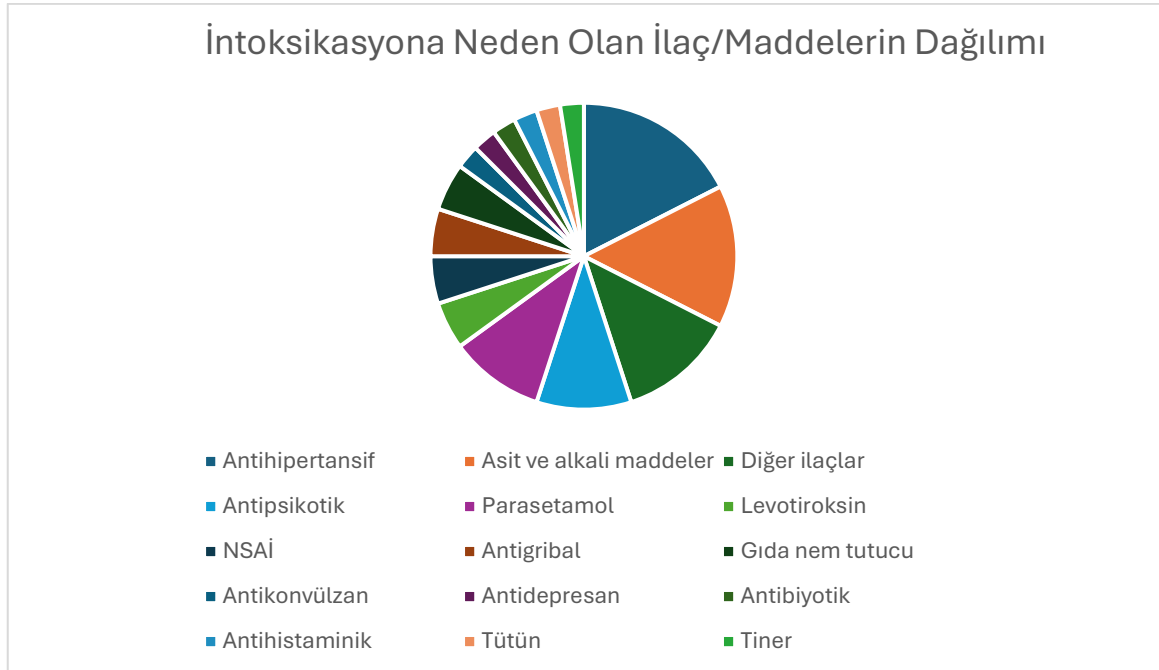
İntoksikasyon ve suisid girişimlerinin ölümlerine sonuçlanabileceği unutulmamalıdır. Etken olarak sıklıkla çocuğun veya ailenin kullandığı, evde bulunan ve kolay ulaşabilecek ilaçlar ile karşılaşmaktadır. Bu sebeple bunların doğru muhafaza edilmesi ve tehlikelerinin çocuğa öğretilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk yaş grubu, Suisid, İntoksikasyon,

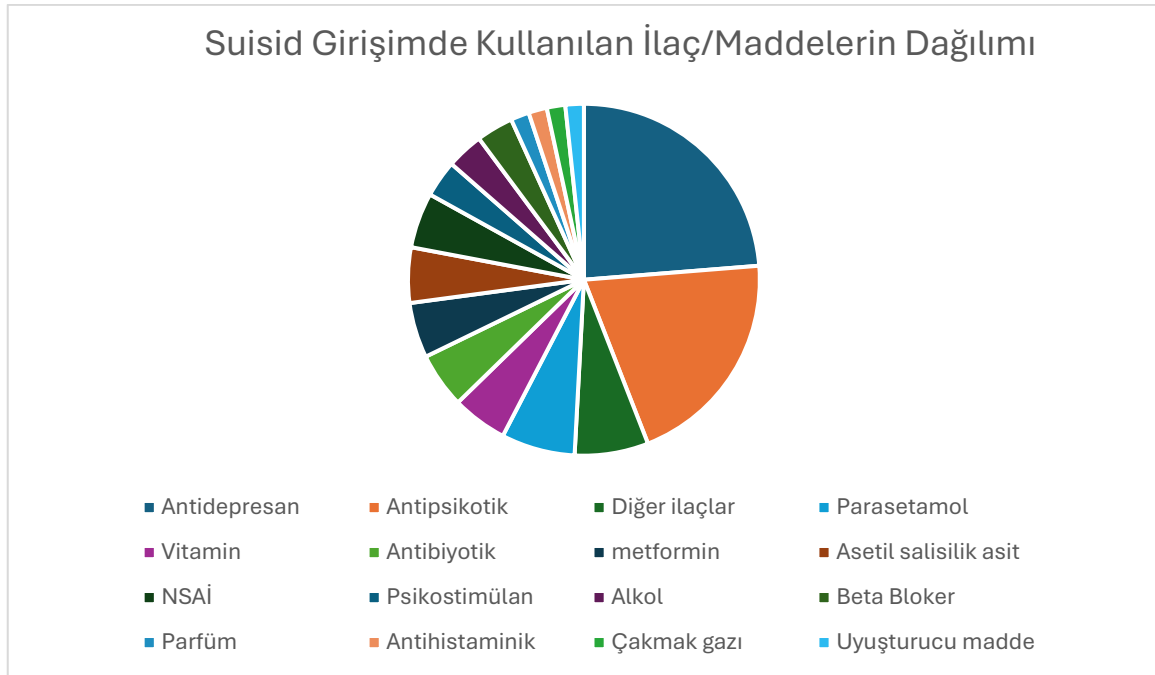
Şekil 1. İntoksikasyon ve Suisid Vakalarının Cinsiyete Göre Dağılımı



Şekil 2. İntoksikasyona Neden Olan İlaç/Maddelerin Dağılımı



Şekil 3. Suisid Girişimde Kullanılan İlaç/Maddelerin Dağılımı



ABSTRACT

Introduction The aim of this study is to present the patient profile in suicide and intoxication cases admitted to our pediatric intensive care unit or pediatric ward.

Materials and Methods Cases of suicide and intoxication brought to the pediatric emergency department of S.B.Ü. Ordu Training and Research Hospital and admitted to the pediatric ward or pediatric intensive care unit between March 1, 2023, and March 1, 2024, in children aged 0-18 years were evaluated.

Results A total of 114 patient admissions suspected of suicide or intoxication were made to our pediatric emergency department between March 1, 2023, and March 1, 2024, with 85 of them (74.5%) being hospitalized. Of the hospitalized patients, 33.2% were male, and 65.2% were female (Figure 1). The total duration of hospitalization was 26.83 ± 10.71 hours. There was no significant difference in the seasonal distribution of patient admissions. 38 patients (44.7%) were admitted due to intoxication. Among them, 21 (55.2%) were female, and 17 (44.8%) were male. The mean age of this group was 3.07 ± 2.29 years, with a median age of 2. 73.2% had taken medication accidentally or in excessive amounts, while 26.8% were hospitalized due to ingestion of non-pharmaceutical substances (Figure 2). The number of individuals who consumed medication/non-pharmaceutical substances with suicidal intent was 47 (55.3%). Of these, 36 (76.5%) were female, and 11 (23.5%) were male patients. Their mean age was 15.11 ± 1.49 years, with a median age of 16. Antidepressants were the most commonly used drug group (Figure 3). 31.9% were patients followed up by the child psychiatry department for various reasons. Consultation with child psychiatry was requested for 80% of the patients during hospitalization. Drug therapy was initiated by child psychiatry for four patients. When symptoms and complaints were examined at the time of admission, gastrointestinal complaints such as nausea, vomiting, and abdominal pain were encountered at the highest rate. The tendency to sleep was observed in the second place. The vast majority of patients improved with symptomatic treatment, while N-acetylcysteine was administered to three patients for acetaminophen-related liver damage and akathisia was administered to two patients for dystonia. No mortality was observed in any patient.

Conclusion It should not be forgotten that intoxication and suicide attempts can lead to death. Frequently encountered factors include drugs commonly used by the child or the family, readily available drugs in the household. Therefore, it is of great importance to store these properly and to educate children about their dangers.

Keywords:

Pediatric Age Group, Suicide, Intoxication

Figure 1. Distribution of Intoxication and Suicide Cases by Gender

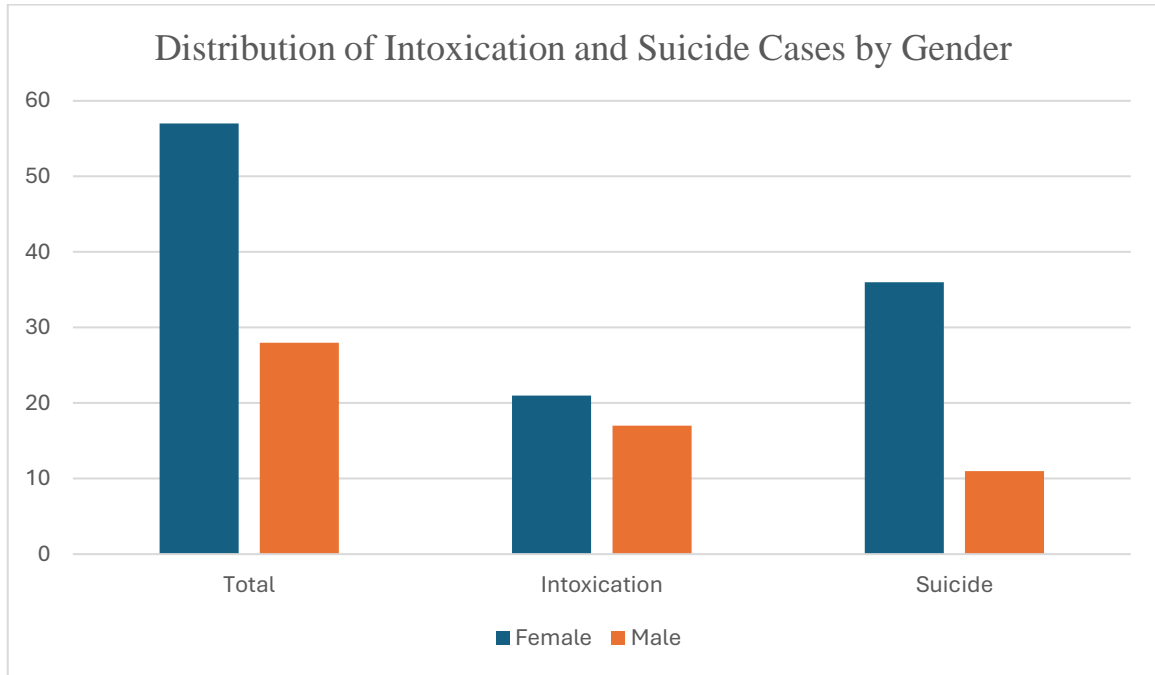


Figure 2. Distribution of Drugs/Substances Causing Intoxication

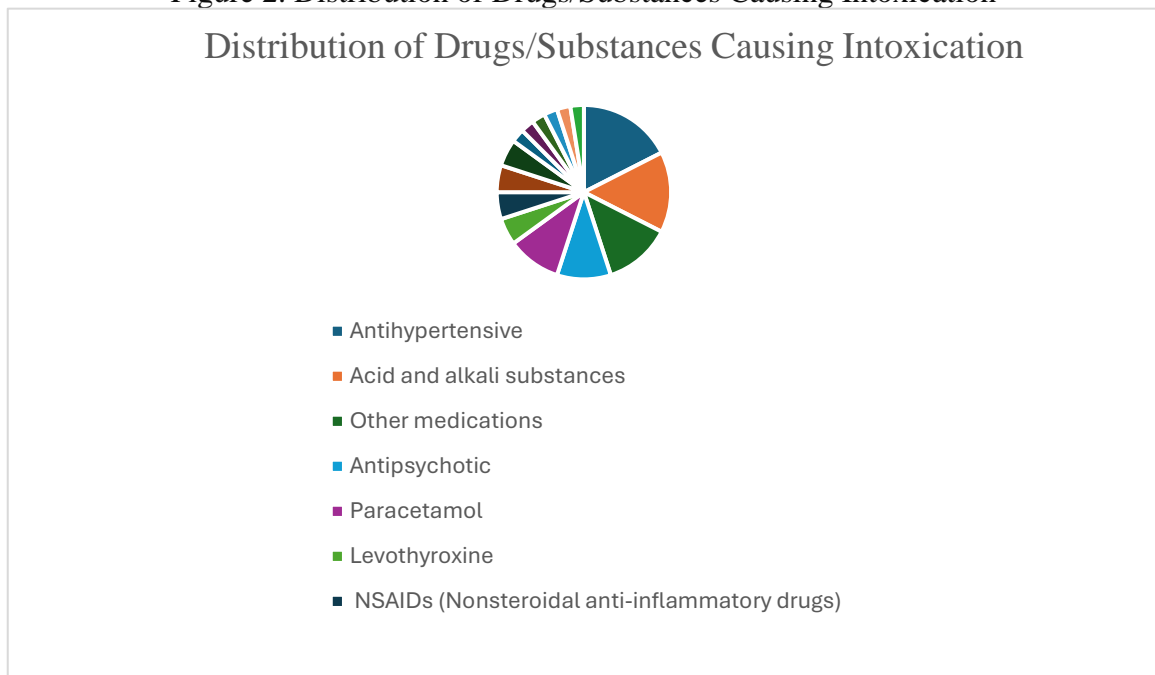
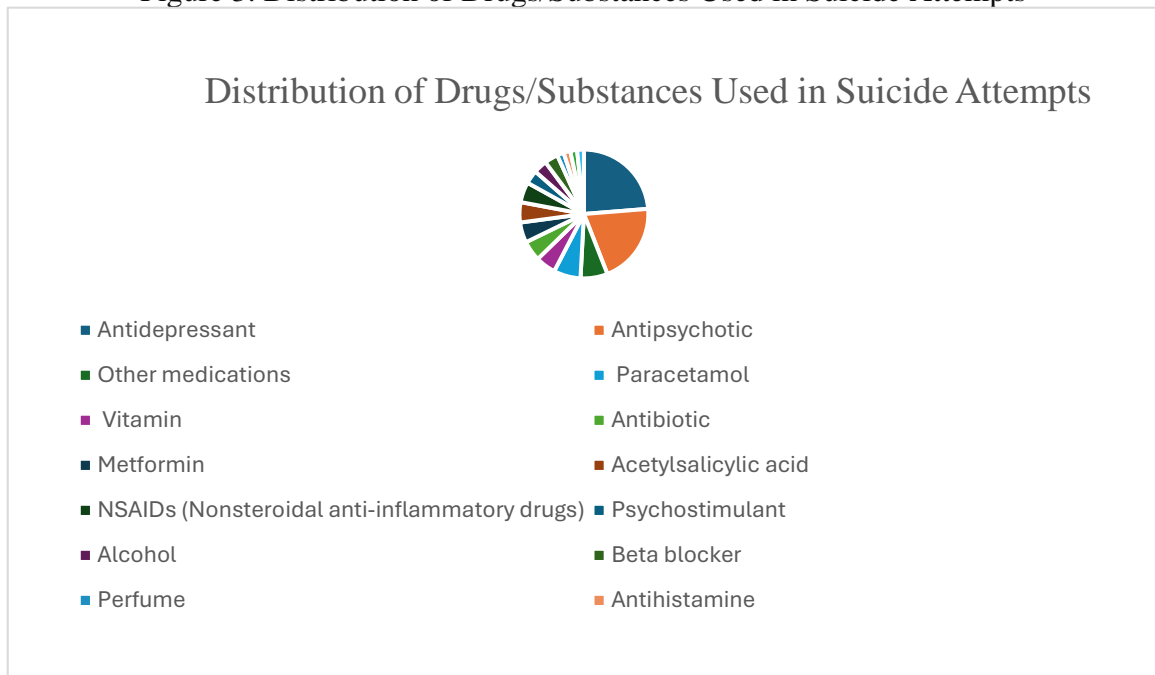


Figure 3. Distribution of Drugs/Substances Used in Suicide Attempts



INFLUENCE OF HYDROMORPHIC PROCESSES ON THE FORMATION OF THE PHOSPHATE STATE IN ACID SOILS

Prof. Dr. Roman Truskavetskyi

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N.Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2542-8527>

PhD Candidate Zubkovska Viktoriia

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N.Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8124-8635>

PhD Candidate Khyzhniak Iryna

National Scientific Center “Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after A. N. Sokolovsky”, Kharkiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4950-3752>

ABSTRACT

In Ukraine, soils with high acidity and periodic waterlogging are predominantly found in Polissya, Western Forest-Steppe and Carpathian regions. Most of these soils are characterized, as a rule, by surface and subsoil glazing, stagnant-flushing regime with clearly expressed processes of eluviation (podzolization). The level of soil hydromorphism (waterlogging) is one of the most important and key factors that determine the behavior of phosphorus in the soil and the functioning of the phosphate regime. The state and behavior of phosphorus in light-gray forest surface-glazed and sod-podzolic clayed soils were studied. The results of large-scale soil and agrochemical studies and literature generalizations were used to compare the phosphate pool of clayed and unclayed analogues of acidic soils. The aim of the study was to establish the nature of phosphate regime formation in acidic soils of different moisture levels, to assess the degree of waterlogging influence on the intensity of phosphate ion accumulation, mobilization and migration processes, and the nature of phosphate pool rearrangement. It has been established that surface hydromorphism negatively affects the formation of the phosphate state of acidic soils: the amount of total and mobile forms of phosphate compounds decreases, the amount of iron and aluminophosphates in the fractional composition of mineral forms of phosphates significantly increases, and phosphorus is firmly fixed in the solid phase of the soil due to the formation of nodules. There is a strong fixation of phosphate ions and a significant depletion of the soil phosphate fund available to plants. Laboratory model experiments have shown that, depending on the development of gley-eluvial processes, moisture regime, and due to the fulvate nature of humic substances in the studied soils, partial loss of phosphorus, which is a part of highly labile and migratory complex organo-mineral compounds, is possible.

Key words: hydromorphism, acidic soils, phosphate status, phosphorus behavior, phosphorus accumulation, phosphorus migration.

TURBULENCE STATISTICS OVER THE CIRCULAR CYLINDER LAID ON A FLAT SURFACE

Kapil Roy

Koustuv Debnath

Buddhadeb Mondal

Krishnendu Barman

Department of Applied Mathematics with Oceanology and Computer Programming,
Vidyasagar University, Midnapore 721102, India.

Department of Aerospace Engineering and Applied Mechanics,
Indian Institute of Engineering Science and Technology (IEST), Shibpur 711103, India

ABSTRACT

This paper presents the turbulent structures such as velocity, intensity, Reynolds shear stress turbulent bursting formation, and anisotropy over four distinct position at the wake and upstream region for the two distinct circular cylinder obstacles under the impact of the regular wave-only. The 3D micro-acoustic Doppler velocimeter (ADV) reveals a negative mean velocity along the longitudinal phase, particularly evident in the wake sections, suggesting the presence of recirculation zones and flow separation, especially near the lower portion. Both longitudinal and vertical turbulence intensities exhibit a similar trend, with significant increases noted in the wake areas due to heightened surface wave frequency and larger circular cylinder radii. In these wake sections, the Reynolds stress profile indicates a negative velocity for wave-only scenarios, implying an upward momentum flux. Overall, both near and far from the bed, sweep and ejection events contribute predominantly to the Reynolds shear stress, particularly evident in cases with coexisting frequencies. Anisotropic tensor tendency returns to anisotropy at the upper surface region due to the impact of regular wave.

THE STUDY OF MIGRATION AND PSYCHOLOGICAL FEATURES OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS

Eliso Kereselidze

Georgian National University SEU, Faculty of Social Sciences Tbilisi, Georgia.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9506-423X>

Madona Kekelia

Georgian National University SEU, Faculty of Social Sciences Tbilisi, Georgia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-4217-658X>

Ina Shanava

Gori State University, Faculty of Social Sciences, Business and Law. Gori, Georgia

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5444-5297>

Mariam Gvilava

Georgian International University GIU, Psychology, Tbilisi, Georgia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-2844-1750>

ABSTRACT

The work examines the migration and psychological characteristics of internally displaced persons (IDPs) from Abkhazia and South Ossetia (Samachablo), who have been affected by geopolitical tensions since the 1990s. Forced displacement and displacement are inherent characteristics of conflicts, which are associated with psycho-social crises with internally displaced persons. As a result of the 1990s war in Abkhazia, approximately 300,000 Georgian citizens, and 200,000 as a result of the 2008 South Ossetia conflict, still have the status of internally displaced persons. This means that up to half a million citizens of Georgia are internally displaced persons who have to deal with many subsequent crises. The study aimed to study the migration and psychological condition of internally displaced persons. Among them, research focused on aspects such as resilience, life orientation (perception), anxiety, and depression levels. A quantitative method of research was used in the paper - migration research self-administered questionnaire and tools adapted to the Georgian population. By studying the migration of internally displaced persons and their psychological states, the results of the study will create valuable knowledge about the challenges faced by the displaced, psychological well-being and socio-political environment, the main reasons for migration, the difficulties of adapting to the new environment, and social integration. By providing a detailed analysis of the psychological state of IDPs in Georgia, this study will assist mental health professionals and aid organizations in developing specific interventions aimed at providing psychological support to IDPs in conflict-affected regions and coping with migration-related challenges.

Keywords: resilience, internally displaced persons, mental health, meaning of life, migration

DEVELOPMENT OF A HETEROGENEOUS CATALYST FROM WASTE MATERIALS FOR BIODIESEL PRODUCTION

Amina OUAHBI

Youness BOUHAIJ

Said SAIR

Abdeslam EL BOUARI

Omar TANANE

Laboratory of Physical-Chemistry, Materials and Catalysis (LCPMC), Faculty of Sciences Ben M'Sik, HASSAN II University, Casablanca, Morocco.

Mascir Fondation, VARENA Center, Rabat Design, Rue Mohamed El Jazouli, Madinat Al Irfane, Rabat 10100, Morocco.

ABSTRACT

The global energy crisis, driven by increasing demand, climate change, and dwindling resources, necessitates sustainable alternatives to conventional fuels. Biodiesel is a promising solution, combining efficiency, sustainability, economic viability, and environmental benefits. A novel catalyst, derived from calcined eggshells and sardine scales, was developed for efficient biodiesel production by transesterification of waste frying oil (WFO). This research focuses on an in-depth characterization and performance evaluation of the catalyst. The structural attributes of the catalysts were determined using X-ray diffraction (XRD) and Fourier Transform Infrared Spectroscopy (FT-IR), confirming the presence of calcium oxide (CaO), β -Tricalcium Phosphate (β TCP), and hydroxyapatite (HAP). Scanning Electron Microscopy (SEM) provided insights into the catalyst's morphology, while its thermal stability was assessed through Thermogravimetric Analysis - Differential Thermal Analysis (TGA-DTA). The transesterification process was optimized, achieving the highest biodiesel yield of 89% when the reaction conditions are as follow: a methanol:WFO ratio of 15:1, a 2.5 wt.% catalyst concentration, at 65 °C for 4.5 hours. Notably, the catalyst, when calcined at 900 °C for 3 hours, demonstrated superior performance. Furthermore, even after 60 days of exposure to moisture, the catalyst maintained its activity, underscoring its robustness and longevity. The catalyst's effectiveness was further validated through its ability to be reused for up to four cycles without a notable decline in activity. The physicochemical properties of the synthesized biodiesel were rigorously tested against ASTM D-6751 and EN14214 standards, ensuring compliance with industry specifications. This study not only emphasizes the potential use of waste-derived materials such as eggshells and sardine scales as efficient heterogeneous catalysts in renewable energy applications, thereby reducing waste and increasing sustainability, but it also advocates for the widespread use of biodiesel as a sustainable alternative to traditional fuels.

Keywords: Biodiesel, Transesterification, Heterogeneous catalyst, CaO, HAP, β TCP

CLIMATE CHANGE AND SMART AND INNOVATIVE AGRICULTURE PRACTICES AND ITS IMPACT PRODUCTION RESPONSE ANALYSIS OF DIFFERENT WHEAT VARIETIES AT SYED KHURSHEED AHMED SHAH FARM NARA-SINDH-PAKISTAN

Dr. Faiz Muhammad Shaikh

Professor-University of Larkano -Sindh

Muhammad Zafar Wassan

Conservator Forest -Larkana

Dr. Mazharuddin Keerio

Executive Director

Wheat Research Centre Sakrand

Rasool Bux Junejo

Director Agri.Extension-Government of Sindh

Zubair Shaikh

Farm Manager-NARA farm

ABSTRACT

This research investigate Climate change and Smart and innovative agriculture practices and its impact production response Analysis of different Wheat varieties at Syed Khursheed Ahmed Shah farm NARA-Sindh-Pakistan. Data were collected from 20 growers of five what varieties i.e Dilkash Abdul Sattar, TD-1, Imdad 2005 and Fakhar Bakhar. It was revealed that Data were collected from 100 farmers from 2020-2024 of wheat and cotton belt of Saleh pat Sukkur-Sindh. It was revealed that Now a time people, associated with Agriculture farming are suffering from worst crises in terms of input fertilizer price instability.This fluctuating prices of synthetic fertilizer are attributed to Natural Gas shortfalls , phosphorus depletions and uncontrolled rates of exchange currencies. Under given natural phenomenon, the Natural Gas and high grade phosphite reserves are being depleted globally. Logically, the shortage of commodities causes price hike. In such a critical situation, we should refer to modern scientific research and prescribed development modules of Regenerative Agriculture.These regenerative agriculture theories envisage the alternate options of Agriculture farming practices. These alternate farming practices are not only meant to enhance the productivity but it is mean to adapt and mitigate climate change too. Now, greenhouse gas emissions caused to torn the environment which is leading to environment degradation and climate change. Climate change outcomes are severe floods, temperature increase, sea intrusions, off season rainfalls, desertification and land degradation. These climate change outcomes changed the schedules of different crop sowing and harvest time which ultimately causing the lesser yields and increased the cost of production.These unscheduled cropping systems given the niche to severe pest attacks on the crops of Cotton, Rice, sugarcane, fruit and vegetables crops.

Keeping in view our above given economic and climate change concerns, it is high time to rethink about our agronomic practices and give up old and obsolete practices for sing crop cultivations.The present agronomic practices are not meeting the environment friendly parameters to store the



MINGOCEVIR
DÖVLET
UNIVERSİTESİ



AZƏRBAYCAN
TEKNOLOGİYƏ
UNİVERSİTETİ

Carbon. These practices are multiple deep ploughing, irrational use of fertilizers, flood irrigation, mono cropping pattern and excessive use of pesticides.

Key words: Climate Change, regenerative agriculture, future challenges, SalehPat, Climate Change, Mitigation, Role of trees cover and interconnected ecosystems

AZERBAIJAN'DA KAMU HİZMETİ YÖNETİMİNİ İYİLEŞTİRMENİN BİR YOLU OLARAK İYİ YÖNETİŞİM

GOOD GOVERNANCE AS A WAY TO IMPROVE PUBLIC SERVICE MANAGEMENT IN AZERBAIJAN

Abdullayev Gündüz İncivan

Azerbaycan Teknoloji Üniversitesi, Ekonomi ve Yönetim Bölümü, Yüksek Lisans Bölümü,
Gence, Azerbaycan

<https://orcid.org/0009-0005-0720-4553>

Abbasov Taleh Tahir

Azerbaycan Teknoloji Üniversitesi, Ekonomi ve Yönetim Bölümü, Yüksek Lisans Bölümü,
Gence, Azerbaycan

<https://orcid.org/0009-0002-2525-8238>

Allahverdiyeva Aybəniz Məhəmməd

Azerbaycan Teknoloji Üniversitesi, Ekonomi ve Yönetim Bölümü, Kıdemli okutman, Gence,
Azerbaycan

<https://orcid.org/0009-0007-5054-251X>

ÖZET

Ülkemizin sürdürülebilir gelişmesini sağlayabilmek için gerek vatandaşlar, gerekse siyasiler dünyada gelişmekte olan “yönetişim” kavramını iyi anlamalı ve hayata geçirmeli. Yurttaşlar ile merkezi kamu yönetimi arasındaki ilişkilerin yeniden şekillendirilmeye başlandığı günümüzde “Yönetim” kavramı da değişime uğruyor. Bu yeni “yönetim” anlayışı, içerdiği “karşılıklı etkileşim” anlamından ötürü Türkçe’de yerini “Yönetişim” olarak buluyor. İyi yönetişim, demokratik bir yönetimin kurulması için gerekli tüm ilkeleri içeren yeni bir anlayıştır. Bu ilkeler; katılımcılık, saydamlık, hesap verebilirlik, etkinlik, tutarlılık, adillik ve hukuka bağlılık olarak sıralanabilir. “Yönetişim” kavramı, bir tarafın diğer tarafı yönettiği bir ilişkiden, karşılıklı etkileşimlerin öne çıktığı bir ilişkiler bütününe doğru dönüşümü ifade ediyor. Yönetişim, toplumların, faaliyetlerini yönetmek amacıyla kullandığı politik, ekonomik ve yönetsel iradedir. Yurttaşların, grupların ve toplulukların, ortaklaşa karar alma ve uygulamada, çıkarlarını dile getirme, yükümlülüklerini karşılama ve çatışma noktalarının çözümünde kullandıkları mekanizmaları, süreçleri ve kurumları kapsar. Bu anlamda Yönetişim, toplumsal aktörler arasında ve toplumsal aktörlerle kamu yönetimi arasındaki karşılıklı etkileşimin niteliğine işaret etmektedir. İyi yönetişimin gerektirdiği temel öğeler, şeffaflık, açıklık, hesap verebilirlik, katılımcılık, etkinlik, hukuka bağlılık ve toplumsal sorumluluktur. 2000’li yıllarda toplumlar çok yaratıcı, verimli Yönetişim biçimleri ortaya koyuyor, deniyor, deneylerinden dersler çıkarıyor. Bu anlamda yeni bir yurttaşlık bilinci geliyor. Bu yurttaşlık bilinci kendi sorunlarına sahip çıkan, yüksek standartlar talep eden ama bu standartların oluşumunda ve hayata geçirilmesinde aktif rol alan, bunun için kendi içinden çözümler çıkaran ve bunun için yapılanmalar oluşturan yeni bir kimliği simgeliyor. "İyi yönetişim" terimi genellikle yönetim bilgi kaynaklarında bulunur. Modern zamanlarda toplumda yaşanan tüm hoş olmayan olayların ana nedeni kötü yönetimdir. Bu nedenle,

ana bağışçılar ve uluslararası finans kuruluşları tüm fonlarını "iyi yönetişimin" düzenlenmesine ve bu alandaki reformların uygulanmasına yönlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: yönetim, iyi yönetim, kötü yönetim, karar verme, uluslararası finans, verimlilik, hukukun üstünlüğü, devlet

SUMMARY

In order to ensure the sustainable development of our country, both citizens and politicians must understand and implement the developing concept of "governance" in the world. Nowadays, as the relations between citizens and central public administration begin to be reshaped, the concept of "Governance" is also changing. This new understanding of "management" finds its place in Turkish as "Governance" due to the meaning of "mutual interaction" it contains. Good governance is a new understanding that includes all the principles necessary for the establishment of a democratic government. These principles; These can be listed as participation, transparency, accountability, effectiveness, consistency, fairness and adherence to law. The concept of "governance" refers to the transformation from a relationship in which one party manages the other to a set of relations in which mutual interactions come to the fore. Governance is the political, economic and administrative will that societies use to manage their activities. It covers the mechanisms, processes and institutions that citizens, groups and communities use to jointly make and implement decisions, express their interests, meet their obligations and resolve conflict points. In this sense, Governance refers to the nature of the interaction between social actors and between social actors and public administration. The basic elements required by good governance are transparency, openness, accountability, participation, effectiveness, adherence to law and social responsibility. In the 2000s, societies put forward very creative and efficient forms of Governance, try them out, and learn from their experiments. In this sense, a new civic consciousness is developing. This civic consciousness symbolizes a new identity that embraces its own problems, demands high standards, but takes an active role in the formation and implementation of these standards, finds solutions from within itself and creates structures for this. The term "good governance" is often found in management information sources. The main reason for all unpleasant events in society in modern times is poor management. Therefore, major donors and international financial institutions direct all their funds to the regulation of "good governance" and the implementation of reforms in this area.

Keywords: management, good management, bad management, decision making, international finance, efficiency, rule of law, state

GEOPOLITICS OF LANDLOCKED STATES: A CASE STUDY OF MONGOLIA

Dr. Vaishali Krishna

Assistant Professor

Centre for Russian and Central Asian Studies

School of International Studies, Jawaharlal Nehru University, New Delhi

ABSTRACT

In geographic term, a landlocked country is one that does not have open access to the sea. Throughout history, a centrally located or landlocked country was viewed as having an advantage whereby several decades later, it has been considered a disadvantage of being landlocked. Landlocked countries, therefore, not only face the challenge of distance but also the challenges that result from a dependence on passage through a sovereign transit country. Due to their landlockedness they also depend on strong political relations with transit countries or neighbours and if their transit neighbours are in conflict, either militarily or diplomatically, borders can easily be blocked by the warring transit neighbours. Even when there is no direct conflict, landlocked countries are extremely vulnerable to the political whims of their neighbours. This research paper argues that the landlocked countries are commonly seen as victims of geography, though they can convert it into an opportunity by adopting such a foreign policy which could ensure both sovereignty as well as development. Taking the case study of Mongolia it examines Mongolia's foreign policy as the geography of a country influences its foreign policy. It concludes that geography plays an important role in determining the country's politics, foreign relations and its self-sufficiency in various areas, and so what strategy Mongolia adopted to pursue its foreign policy is the focus of the paper.

Keywords: landlocked, geography, Mongolia's foreign policy, geographic neighbours, third neighbours

NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE AND ATTITUDE REGARDING INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HEALTHCARE

Mona M Abd El-Maksoud

Assistant Professor of Community Health Nursing- Nursing College- King Khalid University,
Saudi Arabia

ABSTRACT

Background: The integration of AI in healthcare has the potential to revolutionize healthcare delivery, improve patient outcomes, and make healthcare more accessible and effective. **Objective:** This study aims to assess the knowledge and attitude of nursing students regarding the integration of artificial intelligence in health care. **Methodology:** A cross-sectional design was used in the study. A convenience sample of 220 nursing students was selected from the Nursing College at King Khalid University. The questionnaire link was emailed to nursing students. The questionnaire captured the participants' sociodemographic data their knowledge about AI, the advantages of AI, Risks of AI, and application of AI in health care, sources of information, barriers to learning AI, then their attitudes related to the application of AI in health system. **Results:** The study results stated that 68.2 % of the nursing students had adequate knowledge about AI, 67.3% of students had a "positive" attitude towards AI, more than 38.6% of students their source of knowledge about Artificial Intelligence was self-taught, while 36.6 % they have no knowledge about AI. and 40.8% percent of students description their knowledge about Artificial intelligence as basic understanding. **Conclusion and Recommendations:** the majority of nursing students who participated in this study had adequate knowledge regarding AI the main sources were self-taught and their understanding of AI was basic, as well as they had a positive attitude about integrating AI in health care. Integrate AI in the nursing curriculum to develop a good understating of AI to enlighten of its uses in their daily practice.

Keywords: Artificial intelligence, knowledge, attitude, nursing students healthcare

DETERMINATION OF AFLATOXIN M1 IN RAW MILK USING HPLC/FLD

Narges Abdoli

Alireza Bakhtiyari

Nader Akbari

Parisa Shavli- Gilani

Parisa Sadighara

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Division of Food Safety and Hygiene, Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

ABSTRACT

Milk is one of the most complete foods and its contamination is a serious risk to public health. The aim of this study was to determine aflatoxin M1 (AFM1) in raw milk and investigate the safety of the resulting contamination with this mycotoxin. This compound enters the milk through consumption of contaminated animal feed. Various animal studies have shown that AFM1 is carcinogenic. The samples were selected from livestock farms and transported to the laboratory under hygienic conditions. The amount of AFM1 was measured by HPLC/FLD in raw milk. The extraction and purification step of the samples was done using appropriate solvents and immunoaffinity columns. The reported value was in the range of ND - 160 ng/L. The average amount of AFM1 in the tested samples was calculated to be 65 ng/L. Teaching livestock farmers to use adsorbents in animal feed is one of the important principles in preventing milk contamination with AFM1.

Key words: aflatoxin, HPLC/FLD, milk, safety

THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE GOVERNANCE MECHANISM AND FIRM PERFORMANCE: EVIDENCE FROM THE ETHIOPIAN INSURANCE INDUSTRY

Nebyu Adamu Abebe

Research scholar, Department of Commerce, Punjabi University, Patiala, India.

Dr. Navkiranjit Kaur Dhaliwal

Professor, Department of Commerce, Punjabi University, Patiala, India.

ABSTRACT

This study aims to analyze the correlation between corporate governance mechanisms and financial performance in insurance companies in Ethiopia. This study used quantitative methodologies and an explanatory research design. Secondary data were gathered from yearly reports, the National Bank of Ethiopia, and relevant websites. A survey of 17 insurance firms included 136 observations, with one business omitted due to data availability. Two regression models were employed. The study revealed a strong correlation between the size of the board and the financial performance of insurance companies. It suggests that larger boards can lead to increased effectiveness and efficiency. Non-executive board members significantly impact insurance company performance, with independent directors contributing to financial improvement, despite the National Bank of Ethiopia's regulatory mandate for such directors. The audit committee and duality significantly impact return on assets (ROE) and return on assets (ROA). Even, though there is abundant literature on corporate governance attributes and firm performance. Interestingly, few studies have been undertaken since the National Bank of Ethiopia's corporate governance guidelines went into effect in 2015. The study offers valuable insights for academic policymakers (such as the National Bank of Ethiopia), insurance companies, and other corporations.

Keywords: Corporate Governance, ROA, Insurance companies, Performance, Ethiopia

THE POLITICAL ECONOMY OF MEDIA OPERATIONS IN NIGERIA: MEDIA AS BUSINESS VENTURES

Odu, Adejare Samuel

The Federal Polytechnic Ilaro

Ogun State Nigeria

Registry Department

Yusuf, Abdulrazaq Laro

Kwara State Radio Broadcasting Corporation

Ilorin Nigeria

Aluko, Tolulope Abayomi

The Federal Polytechnic Offa

Department of Mass Communication

Offa Kwara State

ABSTRACT

Political economy is a major perspective in communication research and since the 1940s, the approach has provided a platform to the work of scholars around the world and its global expansion continues today. Political Economy of the Media is the study of the social relations, particularly the power relations that mutually constitute the production, distribution, and consumption of resources, including communication resources. Consequently, from this vantage point of the products of communication; newspapers, books, videos, films, and audiences are the primary resources. This portends that PEM has an inbuilt power relations that shape the production, distribution and consumption of resources in which the media are not exempted. This paper therefore presents an argument that media are business ventures in Nigeria considering the concept of political economy of the media and progressively situating the discourse within the liberal theory and Marx theory of capitalism. The paper posits that the forces of media historical antecedence of the country, commercialization and privatization policy, deregulation of media airwaves, and the economic nature of the country which is capitalism are proofs and forces that shaped the media operations and ownership in the country. It is therefore concluded that as the economic pressure persists and the wind of political influence increases, the social responsibility of the press may be difficult to achieve.

Key Words: Political Economy, Media Operations, Business Ventures Social Responsibilities & Political Influences

LEUCAS ASPERA – A REVIEW OF ITS BIOLOGICAL ACTIVITY

M.Monica

D.Anushya

Dr.R.Saravanan

Dr.R.Srinivasan

Faculty of Pharmacy, Bharath Institute of Higher Education and Research, Tambaram, Chennai.

ABSTRACT

Herbal plants are an integral part of traditional medicine around the world and most of the rural and urban population use these plants in many of their areas normal needs until today. Current researchers focus more on natural chemicals from synthetic chemicals due to their environment, Economic and health benefits. Plants produce many chemical compounds For their biological activities including defense mechanism against microbes, Insects are herbivores and these chemicals are called phyto-chemicals. Herbaceous plants are a natural source of many important plants.

Chemicals are widely used in the pharmaceutical, food and cosmetic industries.A variety of herbaceous plants are available in the Indian subcontinent.They are the backbone of Ayurveda's traditional Indian medicines master. *Leucas aspera* Linn. , commonly known as Thumbai or Dronpushpi.nIt is a small, erect, branched annual aromatic herb spreading all over India from the Himalayas to Ceylon. Although it grows as a weed Throughout the country, it has a number of medicinal values and being used in traditional medicine for the treatment of many diseases. different biological study.

The properties of this plant will be useful for its possible use in each of them industries. From a medical point of view, it has been shown to possess many medicines valuable as antifungals, antipyretics, antioxidants, antimicrobials and antifungals, Analgesic, antidiarrheal, insecticidal, anti-inflammatory and cytotoxic activity.

Keywords: Antimicrobial activity, antioxidant, herbal plant, medicinal Value, Indian medicinal plant.

ANALYZING THE PHENOLIC COMPONENTS OF TWO SAHARAN BISKRA PLANTS TO INVESTIGATE THEIR POSSIBLE INSECTICIDAL QUALITIES

Djellouli Amir

Berredjem Yamina

Hattab Zhou

Guesmia Hadjer

Mehenni mokthar

Barbari Fateh

Université mohammed chérif mesaadia de Souk-Ahras, Algeria

Badji Mokhtar-Annaba University, Algeria.

Center for Scientific and Technical Research on Arid regions CRSTRA, Biskra, 07000, Algeria

ABSTRACT

The present work, is about the dosage of the phenolic compounds of two Saharan plants, *Anvillea radiata* and *Astragalus armatus* and their insecticidal (*Aphis gossypii*) and microbial (*Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Candida albicans*) effectiveness. The dosage of the total polyphenols and flavonoids is carried out by the method of Folin-Ciocalteu and $AlCl_3$ respectively, the phenol contents of *Anvillea radiata* ethanol = 91.06 ± 13.8 , *Astragalus armatus* ethanol = 82.17 ± 10.8 , *Anvillea radiata* chloroforme = 24.17 ± 4.12 and *Astragalus armatus* chloroforme = $35.28 \pm 13.3 \mu\text{g EGA} / \text{mg DM}$. While the flavonoid contents remain low for all extracts (*Anvillea radiata* ethanol = 5.40 ± 2.8 , *Astragalus armatus* ethanol = 0.3125 ± 0.2 , *Anvillea radiata* chloroforme = 1.6 ± 0.6 and *Astragalus armatus* chloroforme = $0.312 \pm 25.7 \mu\text{g EGA} / \text{mg DM}$). Both chloroforme and ethanolic extracts from *A. radiata* revealed antibacterial activity against *staphylococcus aureus* bacilli, with zones of inhibition of 10 ± 2.6 mm and 16.5 ± 2.1 mm respectively, on the other hand the four extracts of the two plants showed an insecticidal effect for the three doses.

Key words: Characterization; antioxidants; phenolic compounds; flavonoids; Saharan plants

TO GET RID OF MEDICATIONS, COLORANTS, AND HEAVY METALS, USE INEXPENSIVE BIOADSORBENTS

Djellouli Amir

Berredjem Yamina

Hattab Zhou

Guesmia Hadjer

Mehenni mokthar

Barbari Fateh

Université mohammed chérif mesaadia de Souk-Ahras, Algeria

Badji Mokhtar-Annaba University, Algeria.

Center for Scientific and Technical Research on Arid regions CRSTRA, Biskra, 07000, Algeria

Laboratory of Physics of Matter and Radiation (LPMR)

ABSTRACT

The objective of this study was focused on the synthesis and preparation of biomaterials of cationic and anionic type. These materials were used as adsorbents in waters polluted by different adsorbates likely to be present in the environment. The different materials will be characterized by different techniques (IRTF, DRX, MEB, BET and ATG/DTA). The studies of adsorption by these materials, will be carried out by controlling the various parameters such as: pH, mass, concentration and temperature.

Removal of effluents in aqueous media, especially the adsorption technique which seems to be well adapted to remove pollutants because of its proven efficiency and also for economic reasons, using low-cost adsorbents such as agricultural and industrial wastes.

Keywords: Characterization; Different materials; Water treatment; Bio adsorbents; adsorption

A STUDY ON HEALTHY LIFESTYLES AMONG CONSUMERS

Prof. Dr. Manita ARORA

Associate Professor

Amity School of Business, Amity University,

Noida, UP, India

ORCID ID: - <https://orcid.org/0000-0001-7240-9866>

ABSTRACT

An individual's, a group's, and a society's consumption habits can be predicted in large part by their consumer lifestyle choices. Numerous studies have established a correlation between unhealthy food consumption and the development of noncommunicable diseases and obesity, among others. This study examines and defines the healthy lifestyle of consumers as a way of living that explains how individuals live in relation to their health. The objective of this research endeavour is to ascertain the factors that influence individuals' behaviour concerning the intake of healthy foods.

As consumers are getting more interested and aware of consuming healthy food in the modern world. Consuming food in an environmentally friendly manner is a crucial component of sustainable development, and its significance grows with each passing year. It requires a shift from an animal-based to a plant-based diet, the reduction of food waste at home, and the purchase of seasonal, local, and sustainability-labelled (also known as eco-labelled, environmental-labelled, or certified for sustainability) products. In addition, the findings are helpful for public officials and opinion leaders who are interested in promoting healthy lifestyles and attempting to determine the public's perspective on sustainable consumption.

Keywords: Healthy food, environment-friendly, sustainability-labelled, sustainable consumption

THE IMPACT OF AUDITING IN FINANCIAL STATEMENTS TO EXTERNAL USERS

Venet Shala

Drn.Demir Lima

Dr. Hamdi Hoti

Faculty of Economics, University of Prizren "Ukshin Hoti", Prizren, Kosovo

Corresponding author, Faculty of Economics, University of Prizren "Ukshin Hoti", Prizren,
Kosovo

Faculty of Economics, University of Prizren "Ukshin Hoti", Prizren, Kosovo

ABSTRACT

The purpose of financial statements is to provide information on financial position, financial performance and changes in financial position, to provide information regarding the use of assets and resources of the enterprise by management, and to provide useful information. The need to use the Financial Statements of economic entities derives mainly from the necessity of calculating the part of profit tax due to be paid by law to state bodies. An internationally recognized financial accounting system reduces the risk for investors and creditors, increases the value of the entity issuing the financial statements, and increases the entity's ability to borrow or lower cost debt or equity, thus reducing risk as a result of which are understandable and reliable. for making economic decisions based on reported financial results and cash flow of the entity.

Risk from accounting and financial reporting is expressed when investors and creditors do not have confidence in the accounting information used to assess cash flow and profitability.

Public auditing plays an essential role in increasing governance efficiency, in developing an administration with integrity, and in improving people's lives. Audit is not an end in itself, but rather a necessary part of a regulatory system whose purpose is to detect deviations from accepted standards and violations of the principles of legality, efficiency, effectiveness and economics of financial management.

The role of the public sector auditor underpins governance responsibilities of oversight, insight, and foresight. Oversight addresses whether public sector entities are doing what they are supposed to do and serves to detect and prevent public corruption.

Thus, Auditing is the cornerstone of good governance in the public sector by ensuring impartiality, objective assessments that public resources are managed responsibly and effectively to achieve the intended results, auditors in public sector organizations achieve accountability and integrity to improve operations, and instills trust between citizens and stakeholders.

Keywords: financial statements, performance, audit, investors.

ETHICAL DECISION-MAKING IN PROFESSIONAL ACCOUNTANTS: A STRUCTURAL EQUATION MODELING STUDY

Prof. Ishwara P

Mangalore University, Department of Commerce, Mangalore, India.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4548-3843>

Naod Mekonnen

Mangalore University, Department of Commerce, Mangalore, India.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5090-9963>

ABSTRACT

This study examines the relationships between the components of ethical decision-making and the factors that contribute to the ethical decision-making of professional accountants. Survey data from 309 professional accountants was analyzed using partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM). The study found positive relationships among moral recognition, moral judgment, and moral intent. Moral judgment mediates the relationship between moral recognition and moral intent in ethical decision-making. The study also found that laws and professional codes, moral philosophies, intrinsic religious orientation, and social responsibility influenced ethical decision-making. However, peer group pressure did not predict moral judgment among professional accountants. This study provides implications for considering the mediating role of moral judgment in the ethical decision-making process. To improve ethical decision-making among professional accountants, understanding the influences and relationships of other factors is crucial in an ethical setting.

Keywords: moral recognition, moral judgment, moral intent, ethical decision-making factors, professional accountants.

LOCAL GOVERNMENT AUTONOMY AND ITS INSTITUTIONAL ARRANGEMENT IN TIGRAY, ETHIOPIA

Kinfe Hadush Belay

Local Government Autonomy and its institutional arrangement in Tigray (Ethiopia)

ABSTRACT

The 1995 FDRE Constitution provides for the establishment of two types of sub-regional government. Article 39(3) implicitly provides for the establishment of autonomous sub regional territorial units which are meant to accommodate intra-regional ethnic minorities. Also article 50(4) of the Constitution prescribes to the regional states how to establish and adequately empower local government. Tigray is one the member states of the Ethiopia federation. According to Article 45 of the regional constitution local governments (Woreda) established as self-governing entity. They comprise constitutionally guaranteed power, and it encompasses three organs of governments i.e. legislative, executive and judiciary. Thus, the study was conducted in three local governments units (Woredas) and six kebelles (lowest administrative unit). Investigating the institutional arrangement local government, assessing level of local government's autonomy and identification challenges of local government autonomy are the objectives of the study. The major data collections instruments were in-depth interview and focus group discussion complemented by secondary data. Moreover, the findings of the study revealed that; dearth of fiscal and political decentralization, fusion of power between regional and local governments and local government incompetency which pervasively thinning local government autonomy.

Key words: Local government, Autonomy, Woreda

HUMANITARIAN CRISIS IN GAZA: A COMPREHENSIVE ANALYSIS TO ADDRESS THE ONGOING GENOCIDE OF PALESTINIANS

Md. Ashraful Amin

Department of Sanskrit, University of Rajshahi, Rajshahi-6205

Md Amirul Islam

Department of Sanskrit, University of Rajshahi, Rajshahi-6205

Jahid Hasan Rana

Department of International Relations , University of Rajshahi, Rajshahi-6205, Bangladesh

Abdul Kader Jelane

Department of Islamic Studies , University of Rajshahi, Rajshahi-6205, Bangladesh

ABSTRACT

The Gaza Strip has long been a focal point of conflict and humanitarian crisis, with the Palestinian population enduring immense suffering amidst ongoing violence and oppression. This paper presents a comprehensive analysis of the situation in Gaza, highlighting the systematic nature of the humanitarian crisis and its classification as a genocide of the Palestinian people. Drawing upon historical context and contemporary developments, the paper examines the root causes of the crisis, including the Israeli occupation, blockade, and military aggression. It explores how these factors have contributed to widespread poverty, food insecurity, inadequate healthcare, and psychological trauma among Palestinians in Gaza. Moreover, the paper sheds light on the disproportionate impact of the crisis on vulnerable groups, including women, children, and the elderly. Central to the analysis is the recognition of the genocide of Palestinians in Gaza, as defined by international law and human rights conventions. By examining the criteria established by the United Nations Genocide Convention, the paper demonstrates how Israeli policies and actions meet the threshold for genocide, including acts of killing, causing serious bodily or mental harm, and deliberately inflicting conditions of life calculated to bring about physical destruction. In light of these findings, the paper advocates for urgent action to address the humanitarian crisis and end the genocide of Palestinians in Gaza. It calls for the international community to uphold its moral and legal obligations, including the responsibility to protect civilians and prevent genocide. This includes demanding accountability for perpetrators of violence and ensuring access to humanitarian aid, reconstruction assistance, and justice for victims. Ultimately, the paper underscores the imperative of a just and sustainable resolution to the Israeli-Palestinian conflict, one that respects the rights and dignity of all people involved. It concludes with a set of recommendations for policymakers, civil society actors, and concerned individuals to contribute to efforts towards peace, justice, and reconciliation in Gaza and beyond.

Keywords: Gaza Strip, Humanitarian crisis, Genocide, Palestinian, Israeli occupation, International law. SA INTERNE AND

ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN TEACHER COLLABORATION AND TEACHER EFFICACY IN SECONDARY SCHOOL TEACHERS OF INDIA AND ETHIOPIA

Yaregal Taye Legesse

Ph.D. Scholar

Faculty of Education and Information Science,

Department of Education and Community Service, Punjabi University, Patiala, India,

*Corresponding author

Dr Jasraj Kaur

Professor

ABSTRACT

The main aim of this descriptive survey research was to study the correlation between teacher collaboration and teacher efficacy. The study was also intended to examine if there existed significant correlation difference between the variables in Indian Patiala, and Ethiopian Awi. 15 schools from Indian Patiala and 15 schools from Ethiopian Awi, 600 teachers-300 from Patiala in India and 300 from Awi in Ethiopia were sampled by applying a simple random sampling technique for choosing schools and systematic sampling for choosing teachers. For data collection, two adapted standardized Likert scale questionnaires were used. Pearson's correlation was used to check the significance of the correlation between the variables. Fisher's formula of r to z transformation was used to compare the correlation difference in the areas of the two countries. The findings indicated that teacher collaboration and teacher efficacy were correlated $r .660^{**}$, $.446^{**}$ and $.589^{**}$ $p < 0.01$ in the two areas merged, Indian Patiala, and Ethiopian Awi data analysis result respectively. There was significant correlation difference between teacher collaboration and teacher efficacy $z 2.398$ $p < 0.05$ in the two areas of the countries data analysis result.

Key words: teacher collaboration, teacher efficacy

STUDENTS' PERCEPTIONS OF CONCEIVE-DESIGN-IMPLEMENT-OPERATE (CDIO) FOR DESIGN INVENTION PROJECTS

Hanifah Jambari

Nur Intan Nadiah

Mohd Arif

Jamilah Ahmad

Universiti Teknologi Malaysia, Faculty of Social Sciences and Humanities,
School of Education, UTM Skudai, Johor, Malaysia.

<https://orcid.org/0000-0002-3430-2424>

<https://orcid.org/0000-0002-3366-5506>

ABSTRACT

This research aimed to explore the management and perspectives of graduating students enrolled in the invention course at the School of Education, Universiti Teknologi Malaysia, regarding their experience with the Conceive-Design-Implement-Operate (CDIO) approach in design project development. Additionally, this study also aimed to identify; the importance of CDIO in invention project development and generic skills within CDIO for the student design project development. The skills focused on by the researcher include teamwork, problem-solving, creative thinking, and communication skills. This study was conducted on prospective graduates from the Bachelor of Technology with Education (Life Skills) with Honours-SHPR, Bachelor of Technology with Education (Mechanical Engineering) with Honours-SHPJ, and Bachelor of Technology with Education (Electric and Electronic) with Honours-SHPR programs. A total of 62 final year students participated, comprising 21 from SHPR, 22 from SHPJ, and 19 from SHPH. A quantitative survey method using a 5-point Likert scale to respond to the questionnaire was employed. The Statistical Package for Social Sciences (SPSS) Version 23 software was used to obtain frequency, percentage, and minimum score values. The results indicate that the majority of respondents agree that the CDIO approach is important in their invention project development. Furthermore, skills such as teamwork, problem-solving, creative thinking, and communication need to be applied to assist them in developing invention projects.

Keywords: Conceive-Design-Implement-Operate, Technical and Vocational Education, Invention course

THE IMPORTANCE OF DIGITAL SKILLS OF TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION STUDENTS IN THE ERA OF REVOLUTION INDUSTRY 4.0

Hanifah Jambari

Hannie Nabilah Hanafiah

Ishak Taman

Universiti Teknologi Malaysia, Faculty of Sosial Sciences and Humanities,
School of Education, UTM Skudai, Johor, Malaysia.

<https://orcid.org/0000-0002-3430-2424>

Politeknik Ibrahim Sultan, Department of Electrical Engineering,
Pasir Gudang, Johor, Malaysia.

ABSTRACT

This study was conducted to identify the importance of digital technology skills among students of Technical and Vocational Education (TVE) in the era of the 4.0 Industrial Revolution 4.0 (IR4.0). In addition, this study was also conducted to identify digital technology skills and appropriate learning methods used by students TVE. Digital technology is less of a concern for them to the point that they ignore its importance on the formation and personality of students as well as having an impact on the development of education. A random sampling method was used and a total of 56 respondents were taken from TVE students from year 1 to 4. This study is quantitative in nature and the research instrument used is a questionnaire instrument. In the questionnaire instrument, there are two parts that are studied, namely part A demographics of respondents (gender, age and year of study), part B related to the importance, skills and learning methods of digital technology for TVE students. The data obtained was analysed using Statistical Package Social Sciences (SPSS) software version 26.0. This study shows that the digital technology skills of Technical and Vocational Education students are at a good level, with students being able to master the software and digital technology required in the field of engineering. With a deep understanding of digital technology, students can make a significant contribution in the IR4.0 and advance the field of engineering and technology in Malaysia. Therefore, this study is expected to be helpful in providing information to certain parties in order to improve students' digital technology skills as well as improve teaching and learning styles that are appropriate in the 21st century

Keywords: Digital Skills, Technical and Vocational Education, learning methods

DOES CAPACITY UTILIZATION AFFECT THE DEGREE OF STICKY COSTS? AN INVESTIGATION OF CAPACITY CHANGES

Collage of Administration and Economics, University of Kufa, P.O 54001.Iraq.

Directorate of Najaf Education, P.O 54001.Iraq.

ORCID NO: 0000-0003-2392-5025

ABSTRACT

Despite the increasing attention in the accounting literature about capacity utilization, little is known about the mechanisms and effects conditions that explains cost responses to capacity utilization changes. Drawing on asymmetric cost theory, we develop a moderation model that explains how and under which conditions perceived capacity utilization affects the degree of sticky costs. We test the model by an industry-specific capacity study on costs data of industrial companies in Iraq. The findings indicated that perceived capacity utilization interacts with capacity changes to predict costs stickiness. The study clarifies and advances some of the capacity decisions surrounding the professional understanding of capacity utilization and has key implications for management practices.

Keywords: capacity utilization, sticky costs, capacity changes, asymmetry behavior, nonlinear relationship.

EFFECTS OF FIELDWORK STRATEGY ON SENIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS ACADEMIC PERFORMANCE AND INTEREST IN GEOGRAPHY, KATSINA, NIGERIA

AHMED Tukur

SHUAEEB Ahmad Ibn

NDATSU Abdulkadir

ABDULLAHI Umar Bala

Department of Science and Technology Education, Federal University of Technology, Minna,
Nigeria

Department of Science and Vocational Education, Umaru Musa Yar'adua University Katsina,
Nigeria

ABSTRACT

This study investigated the Effects of Fieldwork Strategy on Senior Secondary School Students Academic Performance and Interest in Geography, Katsina State, Nigeria. Three research objectives, three research question were raised and three null hypotheses were formulated and tested at 0.05 significant level. The study used quasi experimental and control group design involving pre and posttests. The target population for the study covered 2,251 senior secondary school year II students in the study area. A total number of 106 students from two intact classes of SS II were purposively selected and used as sample of the study. One school were selected as the experimental group, while the other one served as the control group. The instruments were validated by experts in science education and psychology. The instruments with reliability coefficients of 0.6 and 0.8, namely Geography Achievement Test and Geography Interest Questionnaire were used for data collection. Research questions were answered descriptively using mean and standard deviation while null hypotheses were tested inferentially using t-test, Mann Whitney U-Test and Kruskal Wallis H-Test were used. Findings of the study revealed that there was significant difference in the academic performance of students exposed to the Fieldwork strategy and lecture method in favour of experimental group. There was also significant difference in the interest of students exposed to the same strategy and those taught using lecture method. Gender difference exist in the performance and interest of students exposed to Fieldwork strategy. On the bases of the findings, the study recommended that the use of Fieldwork Strategy in teaching geography in school should be encouraged by State Ministries of Education through training of teachers in form of seminars and workshops on how to use Fieldwork in teaching periodically. Similarly, Katsina State Ministry of education should ensure adequate monitoring of teachers when using Fieldwork Strategy for improving achievement and interest towards school subjects with immediate effect.

Keywords: Fieldwork Strategy, Academic Performance, Interest

SUSTAINABLE UTILIZATION OF BIO-WASTE COMPOST FOR FARADIC AND NON -FARADIC TYPE ENERGY STORAGE APPLICATIONS

Miss Poonam

Prof. Vijay kumar

Department of Physics,

Indira Gandhi University-Meerpur-122502, Rewari, Haryana, India

Dr. Sunil Kumar

Indira Gandhi University

Department of Physics ,

ORCID ID 0000-0002-1658-5555 Rewari, Haryana, India

ABSTRACTS

The goal of this work is to study Capacitive and non-Capacitive charge storage in a symmetric device configuration. This is because the world is searching for new types of bio-materials for storing renewable energy and compost is easily available for its bio-circular economy, in which bio-waste can be easily converted into compost. Despite the complexity of compost this work has used a symmetric two electrode device to explore both faradic and non-faradic processes. These studies are done with different type of compost and current collectors using distilled water as an aqueous media. Generally three main techniques namely Galvanostatic charge-discharge studies(GCD),Cyclic voltammetry(CV) and electrochemical impedance spectroscopy (EIS) are used to evaluate parameters such as charging and discharging time, specific capacitance, specific capacity etc. In addition, chrono-amperometry studies are done to study the stability of the device. Also the efficiency has been significantly affected by electrode material (compost) and electrolytes. The results demonstrate the charge storage's multifunctional behavior in compost as a bio-media. These researches provide the groundwork for novel, environmentally friendly bio-media that can be used to store charge.

Keywords: Compost, Charge Storage, Non-Faradic, Faradic, Stability,

SUSTAINABLE BUSINESS MODELS: BUSINESS PRACTICES IN GEORGIA AND REGIONAL PROSPERITY

Giuli Keshelashvili

Doctor of Economics, Associated Professor
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Marine Chavleishvili

Doctor of Economics, Associated professor
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Mariam Jibuti

Guest Lecturer
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Guest Scientist

Institute of Sustainable Economic Development (BOKU)

ABSTRACT

The paper examines the role of sustainable business practices in fostering economic development within Georgia's diverse regions. It explores how small to medium enterprises (SMEs) integrate sustainability into their operations and the impact on regional economic growth. Utilizing a mixed-methods approach, the study analyses data from three key regions, highlighting successes and challenges in implementing sustainable practices. Findings suggest that localized strategies, tailored to the unique ecological and economic contexts of each region, significantly enhance sustainable outcomes. This research contributes to understanding how regional policies can support business practices that not only lead to economic growth but also ensure environmental stewardship and social well-being.

Key words: Sustainability; Economic Development; Regional Growth; SMEs (Small and Medium Enterprises); Eco-Innovation

APPLICATIONS OF NANOTECHNOLOGY IN MEDICAL FIELD: A BRIEF REVIEW

Dr. Ranjita Sinha

Dr. Sandip Haldar

Hrisikesh Ghosh

Shubhechha Chakraborty

Priya Mondal

Dr. Monalisa Halder

Subha Rajak

1Department of BS&HU(Physics), Asansol Engineering College, Kanyapur, Asansol-713305, WB, India

21st Year B.Tech. Student, Department of Electronics and Communication Engineering, Asansol Engineering College, Kanyapur , Asansol ,713305, WB, India

3Assistant Professor, Department of Basic Science and Humanities, Abacus Institute of Engineering and Management, Mogra, Hooghly,712148, WB, India

42nd Year B.Tech. Student, Department of Computer Science and Engineering, Abacus Institute of Engineering and Management, Mogra, Hooghly,712148, WB, India

ABSTRACT

Scientists are attempting to use nanotechnology for illness prevention, diagnosis, and treatment since they are aware of the advantages of nanomedicine. Additionally, there are possible applications in developing medical procedures and instruments for the next generation of medical scientists. The primary goal of this study review is to highlight accepted medical research techniques while compiling the many facets of nanomedicine under one umbrella. Extensive research has been carried out to integrate the most recent information about the use of nanotechnology in medicine and treatment that comes from reputable scientific platform. Using nanotechnology, delicate medical operations are carried out. The domains of diagnostics, disease treatment, regenerative medicine, gene therapy, dentistry, oncology, the aesthetics sector, medication delivery, and therapeutics are among those where nanotechnology is demonstrating successful and advantageous.

In the future, the field of nanomedicine will be more planned, defined, and technically programmed thanks to close collaboration and association between doctors, clinicians, researchers, and technology. The pathophysiological basis of diseases is posing problems for the application of nanotechnology in the medical field, although advances are being made to overcome them. This review focuses on the various facets of nanomedicine and the ways in which nanotechnology is helping the health sector. A true partnership between engineers, biologists, and physicians is essential for progress in nanomedicine. The preclinical data, clinical data, and selected clinical path to translation of clinically approved nanomedicine products are all examined in this article. Clinical data pertaining to nanomedicines undergoing clinical development or those that have not succeeded in clinical translation are also included. A few broad guidelines for easing the introduction of new nanomedicine products are provided, along with a positive prognosis for the field of nanomedicine. This creates new avenues for the development of sensitive diagnostic instruments, tailored medication delivery systems, and innovative therapeutics. Minimizing the risks associated with nanotechnology in terms of health, the environment, and ethics is necessary.

HYDROTHERMAL MINERALIZATION OF THE EASTERN PART OF THE PRECAMBRIAN BLOCK (WESTERN HIGH ATLAS, MOROCCO): APPLICATION OF PETROGRAPHIC AND REMOTE SENSING DATA

Abdelfattah ABOULFARAJ

Abdelhalim TABIT

Ahmed ALGOUTI, Idir EL KONTY

Cadi Ayyad University, Faculty of Sciences Semlalia, Department of Geology, 2GRNT
Laboratory (Geosciences, Geotourism, Natural Hazards and Remote Sensing). Marrakesh,
MOROCCO

ABSTRACT

Remote sensing methods have been employed to investigate hydrothermal alteration in the Precambrian block (PB). Techniques used Landsat-8 OLI data showed ferrous minerals, hydroxides, iron oxides, and abundant quartz rocks. Petrographic investigations are used to begin the validation process, which is then followed by a comparison to existing literature. The alteration is intimately associated with Precambrian lithological and structural properties. calcite and quartz veinlets on the PB express it microscopically, whereas cambro-ordovician facies cancels it. The link between altered zones and mineralization (Fe, Cu, and Au), which is previously known in the PB, identifies potential mineralization areas. The hydrothermal event that caused this mineralization is related to the Ediacaran extension.

Keywords : Precambrian block, Zat, Remote sensing, Landsat-8 OLI, Hydrothermal alteration, Ediacarian.

UTILIZING RECYCLED ASPHALT FOR SUSTAINABLE ROADWAY MAINTENANCE IN UAE ROADWAYS

Dr.Eng. Aishah Hassan Obaid Al Shehhi

Expert Engineer, Ministry of Energy and Infrastructure, United Arab Emirates

ABSTRACT

Roadways serve as vital arteries linking communities and facilitating the flow of goods and services. The development of a robust road network is integral to infrastructure planning, enabling citizens to travel efficiently and access essential resources. Maintaining an effective road network is crucial for ensuring seamless transportation.

However, alongside the importance of a well-maintained road system, it is imperative to prioritize environmental sustainability and resource conservation. This study examines the utilization of cold in-place recycled asphalt in road maintenance practices, focusing on assessing asphalt pavement conditions. Through a comprehensive approach that includes analyzing case studies, developing software models using RAMS, and simulating various scenarios, the study identifies optimal maintenance strategies for the Dibba-Masafi E89 roadway in the UAE. Additionally, it evaluates the priority of maintenance activities across federal roadways.

This study aims to identify optimal roadway maintenance strategies for UAE federal roadways, proposing the utilization of recycled asphalt for preventive pavement maintenance. Anticipated benefits include both financial savings and environmental advantages. Employing a blend of qualitative and quantitative methodologies, the research addresses key objectives. Various characteristics and parameters such as rutting, cracking, pavement quality index, and pavement roughness are evaluated to determine the most effective solution. Detailed explanations of these parameters are provided using RAMS simulation. Subsequently, roadway performance maintenance is conducted by comparing it to established codes and standards.

Moreover, the economic implications of employing recycled asphalt pavement in roadway maintenance are assessed through a comparative life cycle cost analysis spanning 20 years. Three scenarios—50 mm mill and overlay, cold-in-place recycling (CIPR), and reconstruction—are evaluated. The most cost-effective scenario, CIPR, is selected with a total cost of 174,292 Dhs.

Additionally, the environmental impact is evaluated through waste fill land calculation, focusing on the Dibba-Masafi roadway case study. Conventional pavements generate 13,285 m³ of waste, posing a significant challenge in waste management. However, the use of recycled asphalt reduces waste to 10,488 m³, representing a 79% reduction. This underscores the potential for more efficient and environmentally friendly roadway maintenance plans in UAE federal roadways. The integration of recycled asphalt pavement (RAP) and data analysis tools like RAMS enhances the sustainability and efficiency of maintenance operations.

Keywords: Asphalt, Recycle asphalt, Pavement Condition Index, Roadway condition, Maintenance.

DOES DIVERSIFICATION LEAD TO THE FINANCIAL STABILITY AND EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN ETHIOPIA? A SIMULTANEOUS EQUATION APPROACH

Yichlal Simegn Filatie

Dr. Dhiraj Sharma

Punjabi University (India)

ABSTRACT

This study aims to investigate the impact of diversification on the financial stability and efficiency of commercial banks in Ethiopia. The data was obtained from a sample of 17 banks from the public and private sectors operating in Ethiopia for over a decade. The balanced panel details financial stability and efficiency metrics for the decade starting in 2013. The study used a descriptive and explanatory design with quantitative research approach. The seemingly unrelated regression estimation model is utilized to estimate the impact of diversification on bank stability and efficiency and to address the endogeneity between diversification, stability, and efficiency. The study found that geographic, asset, sectoral credit diversification, and intellectual capital efficiency significantly improve bank stability, but investment diversification has mixed effects. On the other hand, income and deposit diversification have negligible positive effects. The study further found that geographic, asset, sectoral credit, and deposit diversification significantly negatively impact commercial banks' efficiency. In contrast, intellectual capital significantly positively affects commercial banks' efficiency.

IMPACT OF E-LEARNING PLATFORMS IN ALBANIA

Denada AHMETI RADA

Sports University of Tirana

Novruz AHMETI

Ministry of Education and Sport

ABSTRACT

Introduction

This study looks into the latest trends, updates in the field of distance education, and looks at the importance of e-learning platforms in Albania. Due to the demand that exists for new modes of flexible teaching and learning and the development of technology, distance education has become an urgent issue that needs to be addressed. New e-learning platforms are an opportunity to improve teaching and learning. However, as it has been mentioned previously, learning happens in the minds of people and, therefore, the self-isolation of individuals without human interaction is difficult. The present study has a contribution to make by considering the importance of e-learning platforms in the Albanian educational context and their benefits for teachers, lecturers, pupils, and students. The aim of this study is to evaluate the effectiveness and importance of the e-learning platform in the context of education in the country and to highlight the advantages that e-learning brings to both lecturers, teachers pupils, and students, contributing to a deeper understanding of their role in modern education in Albania.

Methodology

The study is going to be evolutionary, descriptive, and inferential. The present research is going to be pragmatic in all ways. This study adopts a mixed-method design of data collection. It will also be both cross-sectional and longitudinal in time scope. The current study will involve teachers, lecturers, pupils, and students from different educational institutions. We will use surveys, interviews, and observation as a source of data collection for this study. Interviews are designed to provide insight into the matter, adding a qualitative dimension to our survey findings. In addition, we will conduct some eLearning session observations to provide useful information on how it is taking place in a real setting.

Results

The results of the research present interesting insights about the spread of use, benefits, limitations, and challenges around e-learning platforms in the higher and lower education sphere, from school to university level in Albania. A large share of educators (75%) claim to use e-content from the platforms regularly, while 60% of pupils or students visit the platforms daily. Most notably, the majority of teachers or lecturers (85%) value that they can easily find and use content from the platforms. Students mention that they miss personal (face-to-face) interaction with their peers and educators (55%), yet only 45% of educators face technological problems. However, they relate mainly to connectivity issues when they occur. All in all, the research results show that it is vital to address both technology-related constraints and pedagogical questions to boost the effectiveness of e-learning platforms and meet their aspirations in Albania.

Conclusions

The study highlights the significant impact of e-learning platforms in Albania's education sector, emphasizing their role in facilitating flexible teaching methods and enhancing learning outcomes. While e-learning platforms offer numerous benefits, including accessibility and scalability, challenges such as the digital divide and technological constraints must be addressed to ensure their effective implementation. By leveraging empirical data, policymakers and educators can devise strategies to maximize the benefits of e-learning platforms and address the challenges associated with their adoption in Albania.

Keywords: E-learning platforms, distance learning, education, Albania, technology, teaching methods

AİLE HEKİMLERİNİN MESLEKLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI ATTITUDES OF FAMILY PHYSICIANS TOWARDS THEIR PROFESSION

Gülşah EKMEN

Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı ABD, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9002-8581>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Konya ili Selçuklu ilçesinde aile hekimi olarak görev yapan doktorların mesleklerine yönelik tutumlarının incelenmesidir. Aile hekimliği birinci basamak sağlık hizmetleri içerisinde yer alıp ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinin yoğunluğunun azaltılması açısından kritik öneme sahiptir. Aile hekimliği birimlerinde çalışan hekimlerin mesleki tutumlarının kendilerine başvuran hastaların şikayetlerinin giderilmesine önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışmada demografik verilere ek olarak aile hekimlerine mesleki tutumlarına yönelik sorular sorularak frekans ve yüzde analizlerinden yararlanılmıştır. Çalışmaya 80 hekim katılmış olup katılımcıların %60'ı kadın, %40 ise erkektir. Aile hekimliği branşını sevdiklerini belirten hekimlerin oranı yaklaşık %75, hekimlik mesleğini sevdiğini belirtenlerin oranı ise %70 olarak bulunmuştur. Katılımcıların dörtte biri hekim olarak çalışmak istemediklerini belirtmiş, %60'ı ise hekimlikten aldığı doyumunu başka hiçbir meslekte alamayacağını düşündüğünü belirtmiştir. Katılımcıların tamamının iyi bir hekim olmayı kendilerine ideal olarak belirledikleri ve insanların sağlık sorunlarının çözümünü kutsal bir meslek olarak gördüklerini söylemişlerdir. Hekimlerin %20'si hastalarla uğraşmanın kendilerine göre olmadığını, yaklaşık %25'i hekimliğin dışında başka bir meslekte çalışma imkanının olmasını istediklerini, %12'si hekimliğin sıkıcı bir meslek olduğunu, %10'u ise mucbur olduğu için hekimlik yaptıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak aile hekimlerinin mesleki tutumlarının yüksek olduğu, erkek hekimlerin ise kadın hekimlere göre mesleki tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hekimlerin mesleki tutumlarını pozitif yönde artırıcı uygulamalar ile mesleki doyumlarının artırılması sağlanmalı ve hastalara daha kaliteli sağlık hizmeti sunumu gerçekleştirilerek ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinin iş yükü azaltılmadadır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Tutum, Aile Hekimi, Hasta.

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the attitudes of doctors working as family physicians in the Selçuklu district of Konya province towards their profession. Family medicine plays a critical role in reducing the intensity of secondary and tertiary healthcare services as part of primary healthcare services. It is believed that the professional attitudes of doctors working in family medicine units are crucial for addressing the complaints of patients who seek their help. In addition to demographic data, questions regarding the professional attitudes of family physicians were asked, and frequency and percentage analyses were utilized in the study. A total of 80 doctors participated in the study, with 60% of them being female and 40% male. The percentage of doctors who expressed their love for the family medicine branch was approximately 75%, while the percentage of those who loved the profession of medicine was 70%. One-fourth of the participants stated that they did not want to work as doctors, while 60% believed that they could not find the same satisfaction in any other profession as they did in medicine. All participants considered being a good doctor as their ideal and viewed solving people's health problems as a sacred profession. 20% of the doctors mentioned that dealing with patients was not suitable for them, approximately 25% wanted the opportunity to work in another profession outside of medicine, 12% found medicine to be a boring profession, and 10% stated that they practiced medicine out of necessity. As a result, it was concluded that the professional attitudes of family physicians are high, with male doctors having higher professional attitudes compared to female doctors. Positive measures should be taken to improve doctors' professional attitudes, increase their professional satisfaction, and provide higher quality healthcare services to patients, thereby reducing the workload of secondary and tertiary healthcare services.

Keywords: Professional Attitude, Family Physician, Patient.

ANOMALY DETECTION IN MULTIVARIATE TIME SERIES DATA USING TRANSFORMER NETWORK

Akash Singh

Dipankar Kumar Singh

Himanshu Yadav

Dr. Rahul Desai

Army Institute of Technology, Pune, INDIA

ABSTRACT

The major global challenge that is a threat to mankind, their livelihoods, and the entire flora and fauna is the flood. Precise and timely forecasts and quick action to floods can rescue lives, reduce damages, and improve resilience. However, present models on flood are restricted to data availability, computational complexity, and uncertainty. In this paper, we put forward a novel approach that utilizes quantum computing to increase the prediction of flood and response accordingly. We develop a quantum variational hydrological model that can simulate complex flood dynamics with high resolution and speed using quantum neural networks and quantum optimization algorithms. We also uphold a quantum game-theoretic decision support system that can optimize flood mitigation strategies and allocate resources efficiently utilizing Nash equilibrium and quantum reinforcement learning. Using satellite imagery, rainfall data, and social media posts we calibrated and validated our model. To measure the performance of our approach we used root mean square error, flood extent, and cost-benefit analysis. The results of our approach can improve the accuracy of flood prediction, reduce response time, and decrease economic losses to some extent than other existing models. Our paper describes the potential of quantum computing to address the challenges of flood management and provides insights for future research in this domain. Our approach has some limitations, such as scalability of quantum computing and the uncertainty of flood scenarios. We plan to extend our efforts to other regions and hazards and discover the ethical and social implications of quantum computing for disaster management.

QUANTUM VARIANCE HYDROLOGICAL MODEL TO ENHANCE FLOOD PREDICTION AND RESPONSE TO PREVENT DISASTER

Anshit Mukherjee

Dr. Monalisa Halder

Dr. Ranjita Sinha

Dr. Sandip Haldar

Isha Burnwal

3rd Year B.Tech. Student, Department of Computer Science Engineering, Abacus Institute of Engineering and Management, Mogra, India 712148

Department of Basic Science and Humanities, Abacus Institute of Engineering and Management, Mogra, 712148, India

Department of BS&HU(Physics), Asansol Engineering College, Kanyapur, Asansol 713305, West Bengal, India

B.Sc. Data Science, 4th Sem Student, Asansol Engineering College, Kanyapur, Asansol 713305, West Bengal, India

Associate Professor, Department of Information Technology, Army Institute of Technology, Pune, INDIA

ABSTRACT

Anomaly detection is the identification of unusual trends and patterns or occurrences within data which deviate from established norms. As data volumes increase, manual tracking becomes impractical, necessitating automated methods to prevent harm to systems by identifying potential threats or irregularities before they manifest. In scenarios like a hospital's cybersecurity, predictability enables rule creation to thwart attacks, safeguard sensitive data, and secure the overall environment. Detecting anomalies in multivariate time-series data poses challenges due to factors like the absence of clearly labeled anomalies, inherent data unpredictability and fluctuations, and the demand for ultra-fast inference times in contemporary applications. Although deep learning techniques have seen advancements in anomaly detection, only a limited few effectively address these complex issues.

The described paper introduces an anomaly detection and diagnostic model utilizing a deep transformer network. This model harnesses attention based sequential encoders and decoders that swiftly conduct inference while considering the broader local or temporal patterns present in the continuous data. In summary, the project addresses the need for efficient and accurate detection of anomaly in high dimensional time-series data by employing a deep transformer network with attention-based encoders. The model aims to overcome challenges such as the absence of labeled anomalies, inherent data unpredictability, and the demand for rapid inference in modern applications

Keywords: cybersecurity, anomaly detection, multivariate time-series

RECENT ADVANCES IN ELECTROCHEMICAL-BASED MODIFIED ELECTRODES WITH ACTIVATED CARBON-BASED FCP BIOMASS FOR EFFICIENT DETECTION OF PHARMACEUTICAL AND FOOD POLLUTANTS IN AQUEOUS ENVIRONMENTS

BENADDI EL HOUSSAINE

1University of Cadi Ayyad, Polydisciplinary faculty of Safi, Department of Chemistry-Laboratory of Molecular & Analytical Chemistry (LCAM), Safi, Morocco.

LAAMARI My RACHID

University of Cadi Ayyad, Polydisciplinary faculty of Safi, Department of Chemistry-Laboratory of Molecular & Analytical Chemistry (LCAM), Safi, Morocco.

BOUTOUIL AZIZ

University of Hassan II, Faculty of Sciences Ben M'Sick, Department of Chemistry- Laboratory of Physical Chemistry, Materials & Catalysis (LCPMC), Casablanca, Morocco.

ABSTRACT

Drinking water and aqueous environments infections due to pharmaceuticals, and organic pollutants pose a considerable task for aqueous environments. Therefore, the competent, cost-effective, and quick investigation of pollutants and contaminants is essential to reduce the threat of public fitness problems. The electrochemical sensor (ECS) by modified electrodes with activated carbon-based FCP biomass) shows facile and potent analytical approaches desirable for water protection and quality inspection over traditional methods. The consequence of a broad display of nanomaterials has paved the path for their relevance in designing high-performance ECS appliances for water cleaners and conditions and food protection. This study has discussed the importance of electrochemical-based modified electrodes with activated carbon-based FCP biomass for efficient detection of pharmaceutical and food pollutants in aqueous environments. Initially, we have demonstrated the types of pharmaceutical and food/agriculture pollutants (such as pesticides, antibiotics, and other medical drugs) present in water. Subsequently, we have compiled information on electrochemical techniques (such as voltammetric and electrochemical impedance spectroscopy) and their crucial parameters for detecting pollutants.

Keywords: Electrochemical detection, Food pollutants, organic pollutants, pharmaceutical contaminants, Antibiotics.

PUBLIC POLICIES IN CONTEMPORARY INDIA: AN ANALYSIS

Dr. Keshab Chandra Mandal

Head Master

S.M. Nagar Derozio Smriti Vidyalaya (High)

P.O. - Sarkarpool, P.S. - Maheshtala,

Kolkata - 700143, W.B. India

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3863-7739>

ABSTRACT

Public policies are formulated by political authority, where general electors or the public are the source of that authority. In India public policies are made by different authorities – Union Government at the national level and State Governments/Union Territories at the state or Union Territory level. The local bodies act according to the policies made in the form of laws and regulations by the national and state governments. Policies are closely related to politics. Though the term politics is as old as Aristotle, the concept of public policy is a new one. Daniel McCool argues that modern policy studies began in 1922 when political scientist Charles Merriam sought to connect the theory and practice of politics to understanding the actual activities of government”. India attained Independence in 1947. Since then the Government of India has been formulating its independent public policies with full legal and constitutional authority. As public policies influence the lives of citizens, it has become an important issue of discussion and debate by academia. India is now the world's largest democracy, and at the same time, it is the most populated country in the world. Hence, it is pertinent to examine public policies for the welfare of the general citizenry. However, due to lack of scope, this article seeks to focus only on the policies that have been prepared in the last one decade by the contemporary Government headed by Narendra Modi.

Keywords: public policies, Government of India, Narendra Modi, contemporary government

DETERMINANTS OF ACCOUNTING CONSERVATISM QUOTED INDUSTRIAL GOODS FIRMS IN NIGERIA

ORJINTA, IFEOMA HOPE (Ph.D)

Accountancy Department
Faculty Of Management Sciences
Chukwuemeka Odumegwu Ojukwu University, Igbariam,
Anambra State.

EKWUEME, CHIKA MAUREEN

Accountancy Department
Faculty Of Management Sciences
Chukwuemeka Odumegwu Ojukwu University, Igbariam,
Anambra State.

UDOEZIKA, DAVID

Accountancy Department
Faculty Of Management Sciences
University On The Niger,
Anambra State.

ABSTRACT

This study investigated the determinants of accounting conservatism in quoted industrial goods firms listed on the Nigerian Exchange Group (NGX) from 2017 to 2023. An ex post facto research design and panel data regression analysis were employed to explore the effect of leverage, assets tangibility, tax shield, sales growth, and firm size on accounting conservatism, measured through accruals. The sample size comprised 12 industrial goods companies listed on the NGX as at 31st December, 2023. Data were collected from annual reports using content analysis. The Panel Error Correction-Generated Least Squares (EGLS) method was employed for analysis. The results revealed that leverage, assets tangibility, and sales growth significantly influenced accounting conservatism. Specifically, the coefficients and p-values for the significant determinants were: leverage (coefficient = 0.404410, p-value = <1%), assets tangibility (coefficient = 0.880103, p-value = <1%), and sales growth (coefficient = 0.106556, p-value = <5%). However, tax shield and firm size did not exhibit significant effects, with coefficients of 0.050130 (p-value = 0.7323) and 0.010284 (p-value = 0.5623) respectively. The study recommended prudent debt management, strategic tax planning, transparent communication, continuous monitoring, and avenues for further research to enhance financial reporting quality in the Nigerian industrial goods sector.

NEROMARKETİNQİN İSTİFADƏ ETDİYİ ALƏTLƏRİN TƏHLİLİ

ANALYSIS OF TOOLS USED BY NEROMARKETING

Xasay Mehdiyev

Minurə Kərimova

Şəhla Qarayeva

İradə Kərimova

Şəlalə Yusubova

Azərbaycan Texnologiya Universiteti

XÜLASƏ

Müasir dövüdə neyro marketing istehlakçılarının şüursuz formada formalaşan istehlak davranışlarını ölçən və bu testlər nəticəsində ortaya çıxan məlumatlarla marketing, kommunikasiya və reklam strategiyasının müəyyənləşdirildiyi elmdir.

Neyromarketing nədir? – Bu neyrobiologiyadan kommersiya məqsədilə istifadə edilməsidir. Neyromarketingin əsas tapşırığı isə – istehlakçının marketing qıcıqlandırıcılarına göstərdiyi reaksiyaları daha yaxşı anlamaq və beynin reaksiyalarını öyrənməklə marketing metodlarının effektivliyini artırmaqdır. Mağazanı GPS cihazları ilə təmin etmək və yaxud mobil telefon məlumatlarından istifadə etməklə insanların mağazalar üzrə necə hərəkət etdiklərini, onları hansı vitrinlərin maraqlandırdığını, hansı məhsullara daha çox zaman ayırdıqlarını aydınlaşdırmaq mümkündür.

Açar sözlər: marketing, istehlakçı, kommunikasiya, reklam, davranış, strategiya

SUMMARY

In the modern era, neuromarketing is a science that measures consumers' unconscious consumption behavior and determines marketing, communication and advertising strategies with the data obtained as a result of these tests.

What is neuromarketing? - This is the commercial use of neurobiology. The main task of neuromarketing is to better understand the consumer's reactions to marketing stimuli and increase the effectiveness of marketing methods by studying the brain's reactions. It is possible to provide the store with GPS devices or by using mobile phone data, it is possible to clarify how people move around the store, which windows are of interest to them, which products they spend more time on.

Keywords: marketing, consumer, communication, advertising, behavior, strategy

ROLE OF THE BANKING SECTOR IN SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT: THE CASE OF AZERBAIJAN

Ayaz MUSEYIBOV

Azerbaijan State University of Economics (UNEC), and
Azerbaijan Technical University (ATU), Baku, Azerbaijan.

0009-0000-9635-4935

Yusif MAMMADOV

The Academy of Public Administration under the President of the Republic of , Baku, Azerbaijan.

0009-0009-8068-0862

Joshgun JAFAROV

The Academy of Public Administration under the President of the Republic of ,
Baku, Azerbaijan.

ABSTRACT

In addition to examining the main role of the banking sector in the economic development of Azerbaijan, the article emphasizes the important functions of facilitating financial flows and promoting innovations in the country's economic development. By channeling bank funds from depositors to borrowers, banks stimulate economic growth by making an important contribution to the introduction of new products, the expansion of business networks, and the creation of new enterprises. The banking sector supports economic growth by influencing social processes through the protection of the economic interests of individuals and enterprises through the attraction of deposits and the improvement of living conditions through mortgage support. In recent years, we have witnessed transformative changes in the banking sector, primarily the rapid development of digital technologies and fintech, which are changing traditional banking roles and services. The main purpose of this article is to analyze the empirical analysis of macroeconomic and banking factors and the complex interaction between the banking system and economic development. A comparative analysis with regional and global criteria shows the financial depth of Azerbaijan and the value of the banking sector to the GDP, and at the same time, the areas that need to be improved to increase the role of the sector in financing the economy. Through statistical analysis and correlation coefficients, the study confirms the significant relationship between bank loans and GDP growth, highlighting the contribution of the banking sector to household financing and various economic sectors. In conclusion, continuous reforms and strategic measures to strengthen the role of the banking sector in the economic landscape of Azerbaijan, especially the expansion of access to credit for small and medium enterprises (SMEs) and the allocation of loans to more important sectors will play an important role in the country's sustainable economic development.

Keywords: Banking sector, Financial institutions, Economic growth, Credit availability.

SYNTHESIS OF CARBON NANOTUBES VIA PYROLYSIS OF PLASTIC WASTE USING A TWO-STAGE PROCESS

Bilal Shoukat, Muhammad Yasin Naz, Shazia Shukrullah, Hammad Hussain, Farzin Sheikh, Rishmail Saleem, Muhammad Shoaib

1. Department of Physics, University of Agriculture Faisalabad, 38040, Pakistan.
2. Department of Agricultural Engineering, Faculty of Agricultural Engineering & Technology, University of Agriculture Faisalabad, 38040, Pakistan
3. School of Mathematics and Physics, University of Science and Technology Beijing, Beijing, 100083, Chin

ABSTRACT

The pyrolysis of different types of plastic waste such as low-density polyethylene (LDPE), high-density polyethylene (HDPE), polypropylene (PP), polyethylene terephthalate (PET) and polystyrene (PS) for producing carbon nanotubes (CNTs) using a two-stage process has been investigated. First of all, plastic waste was cracked at a temperature of 700°C to produce hydrocarbon gases. The second stage is to develop CNTs by decomposing the hydrocarbon gases on the Al₂O₃/NiFe₂O₄ catalyst surface at 650°C. To describe both the fresh catalyst and the obtained CNTs, a variety of analytical techniques were used, including XRD, TGA, Raman spectroscopy, and scanning electron microscopy. Results indicate that the amount of hydrocarbon gases was related to the type of plastic waste, and therefore the yield of CNTs was also influenced by the type of plastic waste. Thus, the highest gas yields were obtained from the decomposition of LDPE or PP, which yielded 72.5 wt% and 70.7 wt%, respectively. Pyrolysis of PP and LDPE waste results in a high yield of CNTs of 5.8g and 5g CNTs, respectively. As a result of using PS or PET waste as a carbon feedstock, a small yield of CNTs was obtained with a low quality and low purity.

Keywords: plastic waste; pyrolysis; Al₂O₃/NiFe₂O₄ catalyst; carbon nanotubes; two-stage process

TOPLAM EKİPMAN ETKİNLİĞİNİN MAKİNE ÖĞRENMESİ İLE TAHMİN EDİLMESİ

PREDICTION OF OVERALL EQUIPMENT EFFECTIVENESS USING MACHINE LEARNING

Necmettin Fırat ÖZKAN

Doç.Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Endüstri
Mühendisliği, Eskişehir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4464-7052>

Mahmut Esat KILIÇER

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Endüstri Mühendisliği, Eskişehir,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8205-3944>

ÖZET

Üretim sektörü, Endüstri 4.0 olarak adlandırılan dördüncü sanayi devrimi çerçevesinde hızla dönüşmektedir. İşletmeler, bu dönüşümü yakalayabilmek ve rekabet avantajı sağlayabilmek adına Endüstri 4.0 teknolojilerini aktif olarak kullanmaya başlamışlardır. Bu teknolojilerin kullanımıyla elde edilen veriler, işletmelerin operasyonlarını daha verimli ve etkili bir şekilde yönetmelerini sağlamaktadır. Gerçek zamanlı izleme, tahmin, karar verme ve adaptasyon gibi stratejik kararlar, Endüstri 4.0 teknolojilerinden elde edilen veriler sayesinde mümkün hale gelmektedir. Bu sayede işletmeler, ürün geliştirme sürelerini kısaltabilir, talebe göre ürün bireyselleştirmesi yapabilir, üretim hatlarının esnekliğini artırabilir, ademi merkezîyetçi iş modelleri benimseyebilir ve kaynak verimliliğini artırabilir.

Bu çalışma, sanayi işletmelerinde kullanılan Toplam Ekipman Etkinliği (OEE) gibi performans göstergelerinin yönetimdeki önemini vurgulamakta ve bu göstergenin gelecekteki değerlerinin tahmin edilmesine odaklanmaktadır. İşletmelerdeki dinamik ortamların etkin bir şekilde yönetilmesi için OEE gibi performans göstergelerinin önemi giderek artmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışma, bir işletmede bulunan CNC tezgahlarından elde edilen verileri ve çeşitli üretim verileri kullanılarak gelecekteki OEE değerlerinin tahmin edilmesini amaçlamaktadır.

Bu hedefe ulaşmak için, makine öğrenmesi algoritmaları kullanılarak üretimden ve makinelerden toplanan çeşitli veriler analiz edilerek tahminleme yapılmıştır. Çalışmada, gerçek bir işletmeden elde edilen üretim verileri kullanılmış ve üç farklı tahmin algoritmasıyla toplanan veriler değerlendirilmiştir. İşletmede kullanılan ERP ve MES sistemlerinden alınan veriler ile çalışma kapsamında makinelere yerleştirilen ses, sıcaklık ve titreşim sensörlerinden toplanan anlık veriler çalışma boyunca makine öğrenmesi algoritmalarına veri kaynağı sağlamıştır. Bu algoritmaların karşılaştırılması ve analizi, en etkili tahmin algoritmasının belirlenmesi ve gelecekteki uygulamalar için bir rehberlik sağlamayı amaçlamaktadır.

Algoritmalar arasındaki performans farklarını değerlendirmek ve en etkili olanını seçmek, doğru bir model seçimi için kritik bir adımdır. Değerlendirme sürecinde, Ortalama Mutlak Hata (MAE), R-Kare (R²) ve Ortalama Karesel Hatanın Kökü (RMSE) gibi araçlar kullanılmıştır. Elde edilen performans değerlendirmesi sonuçları, her bir tahmin algoritmasının belirli bir problem

bağlamında ne kadar etkili olduğunu gösterir. İlerleyen aşamalarda, en iyi performans gösteren tahmin algoritması seçilerek modelin daha geniş bir veri setinde veya farklı uygulama koşullarında uygulanabilirliği değerlendirilebilir.

Bu çalışmanın, sanayi işletmelerinin performansını artırmak için kullanılabilir yöntemlerin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle, makine öğrenmesi tekniklerinin OEE tahminlerindeki etkisinin değerlendirilmesi, sanayi işletmelerinin verimliliklerini artırmak için önemli bir adım olabilir.

Anahtar Kelimeler: Toplam ekipman etkinliği (OEE), makine öğrenmesi.

ABSTRACT

The manufacturing sector is rapidly transforming within the framework of the fourth industrial revolution called Industry 4.0. Businesses have started to actively use Industry 4.0 technologies in order to catch up with this transformation and gain competitive advantage. The data obtained through the use of these technologies enable businesses to manage their operations more efficiently and effectively. Strategic decisions such as real-time monitoring, forecasting, decision-making and adaptation become possible thanks to the data obtained from Industry 4.0 technologies. In this way, businesses can shorten product development times, individualize products according to demand, increase the flexibility of production lines, adopt decentralized business models and increase resource efficiency.

This study focuses on the importance of managing performance indicators such as Overall Equipment Effectiveness (OEE) used in industrial enterprises and forecasting the future values of this indicator. Performance indicators such as OEE are becoming increasingly important for the effective management of dynamic environments in enterprises. In this context, this study aims to predict future OEE values using data obtained from CNC machines in an enterprise.

To achieve this goal, machine learning algorithms were used to analyze and forecast various data collected from production and machines. In the study, production data obtained from a real enterprise was used and the data collected with three different prediction algorithms were evaluated. Data from Enterprise Resource Planning (ERP) and Manufacturing Execution System (MES) systems used in the enterprise and instantaneous data collected from sound, temperature and vibration sensors placed on the machines within the scope of the study provided data sources to the machine learning algorithms throughout the study. The comparison and analysis of these algorithms aims to identify the most effective prediction algorithm and provide guidance for future applications. Evaluating the performance differences between the algorithms and selecting the most effective one is a critical step for a proper model selection. Tools such as Mean Absolute Error (MAE), R-Square (R²) and Root Mean Squared Error (RMSE) are used in the evaluation process. The obtained performance evaluation results show how effective each prediction algorithm is in the context of a specific problem. In the future, the best-performing prediction algorithm can be selected to evaluate the applicability of the model on a larger dataset or under different application conditions.

This study is expected to contribute to the development of methods that can be used to improve the performance of industrial enterprises. In particular, evaluating the impact of machine learning techniques on OEE estimation can be an important step to increase the productivity of industrial enterprises.

Keywords: Overall equipment effectiveness (OEE), machine learning.

ORGAN BAĞIŞININ FARKLI BOYUTLAR İLE DEĞERLENDİRMESİ: BİR SAHA ÇALIŞMASI

EVALUATION OF ORGAN DONATION WITH DIFFERENT DIMENSIONS: A FIELD STUDY

Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi, Kayseri, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2495-2124>

Burcu AKDEMİR

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi, Kayseri, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-1773-6685>

ÖZET

Organ bağıışı, bir bireyin yaşamı boyunca isteğe bağılı olarak, ölümünden sonra sağılıklı organlarını ihtiyaç sahibi başka bir kişiye bağıışlaması sürecini ifade eder (Sağılık Bakanlığı, 2022). Bu insanlık hali eylem, hem hayat kurtarıcı nitelikte hem de yaşam kalitesini artırıcı bir öneme sahiptir. Bu araştırmada, organ bağıışının çeşitli yönleri incelenerek, organ bağıışının ne kadar kritik olduğı vurgulanmıştır. Ayrıca, organ bağıışını artırmaya yönelik stratejiler üzerinde durulmuştur. Organ bağıışı süreci, donör kayıt sistemleri ve organ eşleştirme süreci gibi adımları içerirken, hukuki düzenlemelerin, etik değerlerin ve toplumsal bilinçlendirmenin ve desteklemenin önemi altı çizilmiştir. Bu çalışmanın amacı, organ bağıışı sürecini anlamak, toplumsal farkındalığı artırmak ve organ nakli ihtiyacı olan hastaların yaşamını kurtarmak için etkili stratejiler geliştirmektir. Bu stratejiler, kamuoyunu bilgilendirmek, organ bağıışını teşvik etmek ve organ nakli sürecini iyileştirmek üzerine odaklanmıştır. Organ bağıışı konusunda toplumsal bilinçlendirme ve desteklemenin, organ bağıışının hayat kurtarıcı ve yaşam kalitesini artırıcı bir adım olduğı gerçeğinin toplumda daha fazla kabul görmesine yardımcı olabileceğı üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Organ Bağıışı, Etik Değerler, Toplumsal Farkındalık

ABSTRACT

Organ donation refers to the process where an individual voluntarily donates their healthy organs to another person in need after their death. This act of humanity holds both life-saving and life-improving significance. In this study, various aspects of organ donation have been examined, emphasizing its critical importance. Additionally, strategies to increase organ donation have been discussed. While the organ donation process involves steps such as donor registration systems and organ matching, the importance of legal regulations, ethical values, and societal awareness and support has been underscored. The aim of this study is to understand the organ donation process, increase societal awareness, and develop effective strategies to save the lives of patients in need of organ transplants. These strategies focus on informing the public, promoting organ donation, and improving the organ transplant process. It has been emphasized that societal awareness and support for organ donation can help promote the acceptance of the fact that organ donation is a life-saving and life-enhancing step in society.

Keywords: Organ Donation, Ethical Values, Societal Awareness

CLINIMETRICS PROPERTIES OF THE OARS FUNCTIONAL ASSESSMENT QUESTIONNAIRE IN ELDERLY ANGOLANS: THE IMPORTANCE OF CULTURAL CONTEXT IN FUNCTIONALITY AND COGNITION INSTRUMENTS

Rita, Barbara

4Th year student, PDCR, University of Aveiro, Aveiro – Portugal

Lopes, Mario

Professor, University of Aveiro, Aveiro - Portugal

ABSTRACT

Introduction: The increasing number of elderly individuals worldwide and in Angola highlights the urgent need for appropriate tools to assess their functionality and cognition. **Objective:** This study focused on the cross-cultural adaptation of the Multidimensional Functional Assessment Questionnaire (OARS) for the elderly population in Angola, with special attention to cognitive and functional aspects. Following the principles outlined by Beaton et al. (2000), we conducted a meticulous linguistic translation process of the instrument. The sample included 102 elderly residents in Luanda, whose participation allowed for the validation of the questionnaire by a committee of specialists. **Methods:** The methods involved the linguistic translation procedure of the instrument, using elderly residents in Luanda. The validity of the questionnaire was assessed by a committee of specialists, reaching a consensus on its applicability to evaluate the domains of cognition and functionality. **Results:** The analysis of the results revealed a strong internal consistency in the domain of physical activity, with a Cronbach's alpha coefficient of 0.80 (95% CI: 0.72 - 0.85). However, the internal consistency of the mental health domain was moderate, with a Cronbach's alpha coefficient of 0.59 (95% CI: 0.45 - 0.70). **Conclusion:** The findings indicate reliability in the assessment of physical activity and moderate assessment of mental health among elderly Angolans. The cross-cultural adaptation of the OARS Multidimensional Functional Assessment Questionnaire represents an essential tool for evaluating functionality and cognition in this population. This study contributes to advancing knowledge by providing a validated and reliable instrument for assessment in similar contexts, allowing for a more comprehensive understanding of the needs of the elderly in Angola and guiding interventions aimed at promoting their health and well-being.

Keywords: Elderly, Functionality, Cognition, Cross-cultural adaptation.

USE OF COMPUTER IN THE WORLD OF ENTERTAINMENT

Irshad Ullah

Dr Maksal Minaz

Dr Aamna Saleem Khan

Department of Education Abdul Wali Khan University Mardan

ABSTRACT

Computer in modern world is used by the people for a lot of wor. In the field of entertainment computer can be sued in a very consistent way. Objective of this research is to study use of computer for entertainment. Conclusions were drawn and suggestions were made.

Key Words: Entertainment, Data, Computer, Life

REVIEWING THE EFFECTIVENESS OF UN PEACEKEEPING MISSIONS, FOCUSING ON THE CASE OF UNMISS

Dr. Salih TURGAY

United Nations Mission in South Sudan, Juba, South Sudan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5823-6986>

Dr. Tareq Hamid Al-FAHDAWI

University of Anbar, Centre for Strategic Studies, Anbar, Iraq

<https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-6277-8374>

ABSTRACT

The United Nations (UN) is the most important international organization that has undertaken the mission of maintaining world peace and international security since its establishment. When disputes between states or armed internal conflicts become a threat to regional or global security, various solutions are sought. In this sense, the UN has launched peacekeeping missions to resolve such conflicts peacefully. These missions aim to peacefully resolve conflicts in conflict zones, address situations that threaten regional or global security and develop sustainable solutions. Initially, these missions were tasked with establishing buffer zones between warring parties and monitoring ceasefires, but later on, multidimensional peacekeeping operations were developed, aiming to build the foundations for a stable and lasting peace. The final phase of peacekeeping missions involves taking all necessary measures, including the use of force when necessary, to ensure large-scale human security and civilian protection.

UN peacekeeping missions play a vital role in international conflict management and their effectiveness is highly controversial. Therefore, the role and effectiveness of peacekeeping missions are constantly debated in academic circles and among policy makers. This study will focus on the United Nations Mission in South Sudan (UNMISS), which was established to maintain peace and security in South Sudan. The main objective of the study is to determine whether the UN has been successful in its peacekeeping mission in South Sudan. In this sense, in order to examine the effectiveness of UNMISS, whether or to what extent the objectives stated in the mandate of the mission have been achieved. According to the findings of the study, in which case analysis was used as the research method, it can be said that UNMISS has largely successfully fulfilled the tasks other than the protection of the civilians.

Keywords: UNMISS, South Sudan, United Nations, Peacekeeping Missions

INVESTIGATION OF THE MECHANICAL PROPERTIES OF TENSILE TEST SPECIMENS PRODUCED FROM FIBER METAL LAMINATES (FML)

FİBER METAL LAMİNANTLARDAN (FML) ÜRETİLEN ÇEKME TEST NUMUNELERİNİN MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Lec. Mehmet Akif DOĞAN

(ORCID NO: 0000-0001-9784-6085)

Iskenderun Technical University, Erzin OSB Vocational School, Iskenderun, Hatay-Türkiye

Prof. Dr. Ahmet YAPICI

(ORCID NO: 0000-0003-4274-2697)

Iskenderun Technical University, Department of Mechanical Engineering, Iskenderun, Hatay-Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Şakir YAZMAN

(ORCID NO: 0000-0002-4064-0024)

Selcuk University, Ilgın Vocational School, Ilgın, Konya-Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Lokman GEMİ

(ORCID NO: 0000-0002-9895-6574)

Necmettin Erbakan University, Meram Vocational School, Meram, Konya-Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada, cam elyaf takviyeli polimer (GFRP), karbon elyaf takviyeli polimer (CFRP) ve Al-2024 kullanılarak elde edilmiş olan 4 farklı Fiber Metal Laminantlar (FML) vakum torbalama yöntemi ile üretilmiştir. Üretilen FML hibrit kompozitlerin istif düzenine etkisini araştırmak amacıyla çekme testi ile mekanik özellikleri incelenmiştir. Çekme testinde mekanik özelliklerinin belirlenmesi için ASTM D 3039 standardına uygun olarak 250 mm uzunluğunda ve 25 mm genişliğinde üçer adet hazırlanan numunelerle deneyler yapılmıştır. Her numuneye uygulanan yük P ve yer değiştirme δ değerleri anlık olarak kayıt edilip, numunelerin gerilme ve birim şekil değiştirme değerleri hesaplanmıştır. Deney numuneleri Al2024-T0'ın hadde yönü doğrultusunda çekilmiştir. En yüksek gerilme miktarı sırasıyla Al/ 12CFRP/ Al, Al/ 6CFRP/ 6GFRP/ Al, Al/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2CFRP/ 2GFRP/ Al, Al/ 12GFRP/ Al istiflerinde görülmüştür. Bu durum CFRP yapının mukavemetinin yüksek olmasıyla açıklanabilir. Birim şekil değiştirme açısından en yüksek değer Al/ 12GFRP/ Al istifli numunelerde görülmüştür. Bu durum ise GFRP yapının CFRP yapıya kıyasla daha sünek olmasıyla açıklanabilir. Hibrit istiflerde ise Al/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2CFRP/ 2GFRP/ Al istifinde Al/ 6CFRP/ 6GFRP/ Al istifine kıyasla, daha düşük gerilme ve birim şekil değiştirme değerleri elde edilmiştir. Al/ 12CFRP/ Al istifinde en yüksek gerilme miktarı 338,88 MPa olarak hesaplanmıştır. Al/ 12GFRP/ Al istifinde ise en düşük gerilme miktarı 182,97 MPa olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: FML, CFRP, GFRP, Hibrit, Çekme testi

ABSTRACT

In this study, 4 different Fiber Metal Laminates (FML) obtained using glass fiber reinforced polymer (GFRP), carbon fiber reinforced polymer (CFRP) and Al-2024 were produced by vacuum bagging method. In order to investigate the effect of the produced FML hybrid composites on the stacking arrangement, their mechanical properties were examined by tensile test. In order to determine the mechanical properties in tensile test, three specimens of 250 mm in length and 25 mm in width were prepared in accordance with ASTM D 3039 standard. The load P and displacement δ values applied to each specimen were recorded instantaneously and the stress and strain values of the specimens were calculated. The specimens were drawn in the rolling direction of Al2024-T0. The highest stresses were observed in Al/ 12CFRP/ Al, Al/ 6CFRP/ 6GFRP/ Al, Al/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2GFRP/ 2CFRP/ 2GFRP/ Al, Al/ 12GFRP/ Al stacks respectively. This can be explained by the high strength of the CFRP structure. In terms of unit strain, the highest value was observed in the specimens with Al / 12GFRP / Al stack. This can be explained by the fact that the GFRP structure is more ductile than the CFRP structure. In hybrid stacks, lower stress and strain values were obtained in Al/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2CFRP/ 2GFRP/ 2GFRP/ Al stack compared to Al/ 6CFRP/ 6GFRP/ Al stack. The highest stress in the Al/ 12CFRP/ Al stack was calculated as 338.88 MPa. The lowest stress in the Al/ 12GFRP/ Al stack was 182.97 MPa.

Keywords: FML, CFRP, GFRP, Hybrid, Tensile test

ÇOK FONKSİYONLU MODÜLER FULL ELEKTRİKLİ TARIM ARACI MULTIFUNCTIONAL MODULAR FULL ELECTRIC AGRICULTURAL VEHICLE

Furkan ÜRESİN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği, Burdur,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-7583-7104>

Emir BİLGİN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği, Burdur,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-5941-6447>

Prof. Dr. Ahmet UYUMAZ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği, Burdur,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3519-0935>

ÖZET

Ülkemizde bulunan birçok çiftlik, besihane ve mandırada ciddi iş yükü bulunmaktadır. Bu iş yükünü insanlar kendileri veya yüksek maliyetli tarım araçları ile yapmaktadırlar. Bundan dolayı birçok çiftlikte sorunlar yaşanmaktadır. Örneğin insanlar bir noktadan başka bir noktaya taşınması gereken yükleri, tarlaların sürülmesini, istenmeyen otların biçilmesini, hayvan dışkılarının temizlenmesi için birçok farklı makine kullanmaktadırlar. Bu tarım aletleri sadece kendi alanlarında hizmet vermektedir ve yüksek maliyette çalışmaktadırlar. Bu yüzden her iş için ayrı bir makine kullanılmaktadır veya insan gücü ile kullanılan basit fonksiyonlu tarım aletleri kullanılmaktadır. Bundan dolayı da ciddi sağlık sorunları ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte ciddi vakit kayıpları ve maddi kayıplar yaşanmaktadır. En önemli sorun kullanılan motorlu makinelerin doğaya ve çevreye ciddi oranda zararlı gaz salmaktadır. Bu çalışmada bu sorunları çözümüne yönelik bir taşıyın tasarlanması amaçlanmıştır. Çiftlik yaşamında, besihanelerde ve mandıralarda gereken işlerin hepsini tek başına yapabilecek modern şekilde tasarlanmış bir elektrik motoru ile çalışan bir hibrit tarım aracı tasarlanmış ve üretilmiştir. Taşıt saatte ortalama 40 km hızla gitmekte ve iş akışı hızlanabilmektedir. Yük taşınan kasada kullanılan elektrikli sistemler, aracın ön kısmında bulunan kızak sistemi, aracın altında bulunan ekin biçme makinesi, aracın arkasında bulunan çapa makinesi ve aracın otonom hareket etme sistemi sayesinde iş gücü ciddi oranda azalacaktır. Böylece daha fazla iş yapılacaktır bunun neticesinde verim artacaktır. Yapılan araştırmalar sonucunda süt veren çiftlik hayvanları sürekli yüksek gürültülü seslerden ürkmekte ve korkmaktadır. Bunun neticesinde hayvanlar strese girmekte ve süt verimi düşmektedir. Bu çalışma ile taşıt elektrik ile tahrikli olduğu için çok az gürültü açığa çıkmakta, hayvanların strese girme oranı azaltılabilmektedir. Aynı zamanda çevreye salınan zararlı egzoz gazları önlenmektedir. Ortalama bir çiftlik çalışanı bir günde 12 km yürümektedir ve bunun 8 kilometresi iş için olmaktadır. Tasarlanan ve imal edilen araç sayesinde bu kayıp süre azalacaktır. Piyasadaki benzer ürünler doğaya ciddi oranda CO (karbonmonoksit) gazı salınımı yapmaktadır. Bu tür makinelere filtre uygulanması maliyetli olduğu için mevcut sorunlara kalıcı çözümler üretilememektedir. Diğer bir sorun ise çiftliklerde, tarım ve hayvancılık ile ilgili faaliyet gösteren tesislerde hareket alanının kısmen sınırlı olmasıdır. Daha pratik ve ebatları muadil makinelere göre

biraz daha küçük ancak işlevsel bir cihazın tasarlanması ve imal edilmesinin uygun olacağı görülmektedir. İçten yanmalı motor kullanan makinelerde enerji tüketimi ve egzoz gazları büyük bir sorundur. Muadil bir makine yılda ortalama 2920 kilometre yol yapmaktadır. Bunun sonucunda yılda ortalama 14.600 TL akaryakıt harcamaktadır. Bu çalışmada bahsedilen maddi kayıpların önüne geçilebilecektir. Aynı zamanda atmosfere salınan CO (Karbon monoksit) azaltılabilecek daha çevreci bir cihazın kullanımı söz konusu olacaktır. Özellikle ahırlarda, hayvan tesisleri gibi kapalı mekanlarda içten yanmalı motorlardan kaynaklanan zararlı egzoz gazlarının hayvanlara ve insan sağlığına tehditleri azaltılabilecektir. Önerilen proje sadece belirli bir kesime veya üretim firmasına değil ihtiyaç duyan tüm son kullanıcılar tarafından rahatlıkla kullanılabilir. Yük taşıma ihtiyacı olan tüm tarım ve hayvancılık firmalarında kullanıma uygun olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Otonom, Fonksiyonel, Yerli ve Milli, Görüntü İşleme, Modüler, Tarım

ABSTRACT

There are serious workloads in many farms, feedstocks and dairies in our country. People do this workload by themselves or with high-cost agricultural tools. Because of this, there are problems on many farms. For example, people use many different machines to carry loads that need to be transported from one point to another, plowing fields, mowing unwanted grasses, cleaning animal feces. These agricultural tools serve only in their own fields and they work at a high cost. For this reason, a separate machine is used for each job, or simple functional agricultural tools used with human power are used. Because of this, serious health problems also arise. However, there are serious time losses and financial losses. The most important problem is that the motorized machines used emit fumes that are seriously harmful to nature and the environment. In this study, it is aimed to design a vehicle for solving these problems. A hybrid agricultural vehicle powered by a modernly designed electric motor that can do all the necessary work alone in farm life, feedstocks and dairies has been designed and manufactured. The vehicle travels at an average speed of 40 km per hour and the workflow can be accelerated. The work force will be significantly reduced thanks to the electrical systems used in the cargo carrying chassis, the skid system located in the front part of the vehicle, the October mower located under the vehicle, the anchor machine located behind the vehicle and the autonomous movement system of the vehicle. Thus, more work will be done, as a result of which efficiency will increase. As a result of the research conducted, farm animals that give milk are constantly scared and afraid of loud noises. As a result of this, animals become stressed and milk yield decreases. With this study, since the vehicle is electrically driven, very little noise is released, and the stress rate of animals can be reduced. At the same time, harmful fume gases released into the environment can be prevented. The average farm worker walks 12 km in a day, and 8 kilometers of it is for work. Thanks to the designed and manufactured vehicle, this lost time will be reduced. Similar products on the market release a significant amount of CO (carbon monoxide) gas to nature. Since it is costly to apply filters to such machines, permanent solutions to existing problems cannot be produced. Another problem is that the movement area is partially limited in farms, agricultural and livestock-related facilities. It seems that it would be appropriate to design and manufacture a device that is more practical and slightly smaller in size compared to equivalent machines, but functional. Energy consumption and exhaust gases are a big problem in machines using internal combustion engines. An equivalent machine makes an average of 2920 kilometers per year. As a result, it spends an average of 14,600 TL on fuel oil per year. The financial losses mentioned in this study can be prevented. At the same time, there will be the use of a more environmentally friendly device that can reduce the CO (Carbon monoxide) released into the atmosphere. Especially in closed spaces such as stables and animal facilities, the threats of harmful exhaust gases from internal combustion engines to animals and



human health can be reduced. The proposed project can be easily used by all end users who need it, not just a specific segment or production company. It is suitable for use in all agricultural and livestock companies that need to carry loads.

Keywords: Autonomous, Functional, Domestic and National, Image Processing, Modular, Agriculture

IDENTIFICATION AND RANKING OF THE FACTORS AFFECTING EMPLOYEE PERFORMANCE WITHIN AN ORGANIZATION

Saeed Ullah

University of Engineering & Technology Peshawar, Pakistan

Dr. Rehman Akhtar

University of Engineering & Technology Peshawar, Pakistan

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the factors that affect employee job performance in the textile sector of Punjab, Pakistan. The data was collected from three big cities of Punjab, namely Lahore, Sialkot, and Faisalabad through a 5-point Likert scale varying from strongly disagree to strongly agree. Nine factors (Salary, Job Security, Working Conditions, Training and Development, Opportunity for Promotion, Work-life Balance, Relationship with Co-workers, Leadership, and Fringe Benefits & Recognitions) were identified from previous research and studied statistically through analytic hierarchy process (AHP) and regression analysis. Cronbach's alpha value was found to check the reliability of the questionnaire. Classic assumption tests were also used such as the Normality test, Multicollinearity test, Heteroscedasticity test, and Autocorrelation test. This study showed that all the nine factors mentioned above have a strong positive relationship with the performance of employees working in the textile sector. Hence, company management can use this research to improve employee performance and company productivity.

Keywords; Employee Performance, Analytic Hierarchy Process, Textile Organizations

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF FIBER CONFIGURATION ON LOW VELOCITY IMPACT IN FIBER METAL LAMINATE (FML) HYBRID COMPOSITES

FİBER METAL LAMİNANT (FML) HİBRİT KOMPOZİTLERDE ELYAF KONFIGÜRASYONUNUN DÜŞÜK HIZLI DARBEYE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Lec. Mehmet Akif DOĞAN

(ORCID NO: 0000-0001-9784-6085)

Iskenderun Technical University, Erzin OSB Vocational School, Iskenderun, Hatay-Türkiye
(Responsible Author)

Prof. Dr. Ahmet YAPICI

(ORCID NO: 0000-0003-4274-2697)

Iskenderun Technical University, Department of Mechanical Engineering, Iskenderun,
Hatay-Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Lokman GEMİ

(ORCID NO: 0000-0002-9895-6574)

Necmettin Erbakan University, Meram Vocational School, Meram, Konya-Türkiye

Assoc. Prof. Dr. Şakir YAZMAN

(ORCID NO: 0000-0002-4064-0024)

Selcuk University, Ilgin Vocational School, Ilgın, Konya-Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada, cam elyaf takviyeli polimer (GFRP), karbon elyaf takviyeli polimer (CFRP) ve Al-2024 kullanılarak elde edilmiş olan 6 farklı Fiber Metal Laminantlar (FML) vakum torbalama yöntemi ile üretilmiştir. Üretilen kompozitlerin istif sıralamasına etkisini araştırmak amacıyla düşük hızlı darbe testi uygulanmıştır. Düşük hızlı darbe davranışlarının belirlenmesi için ASTM D 7137 standardına uygun olarak 150 mm uzunluğunda ve 100 mm genişliğinde hazırlanan üçer adet numunelerle deneyler yapılmıştır. Düşük hızlı darbe testi sabit olarak, 5,6 kg kütle ile, 3 m/s hızda 25,2 J'luk enerji ile gerçekleştirilmiştir. Deneylerde, absorbe edilen enerji (J), iade edilen enerji (J), temas rijitliği (N/Sec), eğilme rijitliği (N/m), toplam süre (s), tepe kuvveti (N), tepe deplasman (m) ölçülmüştür. En yüksek tepe kuvveti 8989,9 N ile Al/ 12CFRP/ Al istifinde görülmüştür. En yüksek ikinci tepe kuvveti ise 7456,33 N ile Al/ 6CFRP/ 6GFRP/ Al istifinde ölçülmüştür. Bu durum CFRP yapının mukavemetinin ve rijitliğinin yüksek olmasıyla açıklanabilir. Bu rijitlik her iki istifte de diğer istiflere kıyasla toplam süreyi kısaltmıştır. En düşük tepe kuvveti ise 6645,68 N ile Al/ 12 GFRP/ Al istifinde görülmüştür. Aksine absorbe edilen enerjide ise 22,612 J ile en yüksek değer elde edilmiştir. Bu, GFRP yapının CFRP yapıya kıyasla daha sünek olmasıyla açıklanabilir. Daha sünek olan GFRP yapı gelen enerjiyi absorbe etmiş ve iade edilen enerjiyi azaltmıştır. Tüm numunelerde iade edilen enerji vurucunun numune yüzeyinden geri sekmesi için harcanmıştır.

Anahtar Kelimeler: FML, CFRP, GFRP, Hibrit, Düşük hızlı darbe

ABSTRACT

In this study, 6 different Fiber Metal Laminates (FML) obtained using glass fiber reinforced polymer (GFRP), carbon fiber reinforced polymer (CFRP) and Al-2024 were produced by vacuum bagging method. In order to investigate the effect of the produced composites on the stacking sequence, a low-speed impact test was applied. In order to determine the low velocity impact behavior, three specimens of 150 mm long and 100 mm wide were prepared in accordance with ASTM D 7137 standard. The low velocity impact test was performed with a constant mass of 5.6 kg and an energy of 25.2 J at a speed of 3 m/s. In the experiments, absorbed energy (J), returned energy (J), contact stiffness (N/Sec), bending stiffness (N/m), total time (s), peak force (N), peak displacement (m) were measured. The highest peak force was observed in the Al/ 12CFRP/ Al stack with 8989.9 N. The second highest peak force was measured in Al/ 6CFRP/ 6GFRP/ Al stack with 7456.33 N. This can be explained by the high strength and stiffness of the CFRP structure. This stiffness shortened the total time in both stacks compared to the other stacks. The lowest peak force was observed in the Al/ 12 GFRP/ Al stack with 6645.68 N. On the contrary, the highest value of absorbed energy was obtained with 22,612 J. This can be explained by the fact that the GFRP structure is more ductile than the CFRP structure. The more ductile GFRP structure absorbed the incident energy and reduced the returned energy. In all specimens, the returned energy was spent on the rebound of the striker from the specimen surface.

Keywords: FML, CFRP, GFRP, Hybrid, Low velocity impact

EXPLORING THE ELECTRONIC PROPERTIES OF ARMCHAIR AND ZIGZAG PHOSPHORENE NANOTUBES

Zakariya Arbaoui

Soufiane Elhadfi

Mourad Boutahir

Brahim Fakrach

Abdelhai Rahmani

Hassan Chadli

Abdelali Rahmani

Advanced Material and Applications Laboratory (LEM2A), Moulay
Ismail University FSM-ESTM-ENS, BP 11201, Zitoune, Meknes, 50000,
Morocco.

ABSTRACT

In this study, we delve into the electronic characteristics of phosphorene nanotubes, examining both armchair and zigzag configurations—specifically, the (7,0) and (0,10) variants, respectively. Employing density functional theory (DFT) calculations, our findings reveal that the armchair configuration exhibits a semiconducting nature with a narrow indirect band gap ($E_g = 0.22$ eV), whereas the zigzag tube (0,10) displays metallic behavior. This dichotomy underscores the diverse potential applications of phosphorene nanotubes across various domains.

Keywords: Phosphorene nanotube, Electronic properties, Density functional theory.

RAMAN SPEKTROSKOPİSİNİN OSTEARTRİTLİ KIKIRDAK DOKULARIN KARAKTERİZASYONU İÇİN POTANSİYELİN İNCELENMESİ

INVESTIGATING THE POTENTIAL OF RAMAN SPECTROSCOPY FOR CHARACTERIZING OSTEOARTHRITIC CARTILAGE TISSUES

Meryem ESMERAY

Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi,
Biyomühendislik Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-6497-672X>

Sevinç AKÇAY

Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve
Genetik Bölümü, Kırşehir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4233-0799>

Mustafa ÜNAL

Doçent Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Biyomühendislik
Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9518-8952>

ÖZET

Genellikle eklem artriti olarak adlandırılan Osteoartrit (OA) sıklıkla kalça, diz ve omurga gibi ağırlık taşıyan bölgeleri etkiler. OA olmayan bireylerde eklem kıkırdağının kalınlığı tipik olarak 1 ila 10 mm arasında değişir. Bununla birlikte, OA ilerledikçe bu kalınlık azalır ve sonunda hastalığın ileri aşamalarında tamamen kıkırdak yıkımına yol açar. Sağlam kıkırdak su, tip 2 kolajen ve proteoglikanlardan oluşur. OA'nın erken evrelerinde kolajen ağları inceler, üçlü sarmal yapılar zayıflar, proteoglikanların yapısı değişir ve su içeriğinde %10'a varan bir artış olur. Eklem kıkırdağının kendi kendini onarma kapasitesi sınırlıdır. OA her yaşta insanı etkileyebilirken, yaşlı bireylerde daha yaygındır. Kesin bir tedavisi olmamasına rağmen, geçici rahatlama seçenekleri mevcuttur.

Osteoartritin (OA) erken evrelerinde kıkırdak bileşiminde meydana gelen küçük değişiklikler nedeniyle, erken tanısı zordur. Manyetik rezonans görüntüleme (MRG) ve artroskopi OA tanısı için klinik ortamlarda yaygın olarak kullanılsa da erken OA tespiti için yeterli hassasiyete sahip değildir. Sonuç olarak, OA tespitinin doğruluğunu artırabilecek yeni tanı araçlarına yönelik karşılanmamış bir ihtiyaç vardır. Tahribatsız lazer tabanlı bir titreşim tekniği olan Raman spektroskopisi, OA ile ilişkili kıkırdak bileşim değişikliklerini doğru bir şekilde tespit edebildiği için bu konuda büyük umut vaat etmektedir. Bununla birlikte, bu alanda kapsamlı bir çalışma henüz yapılmamıştır.

Bu çalışmada, çeşitli OA evrelerine sahip insan kadavra kıkırdak örneği kullandık. Bu örnekler Raman spektroskopisi karakterizasyonuna tabi tutuldu. Kadavralardan silindirik bloklar halinde alınan örnekler iki eşit parçaya bölündü, bir parçaya Raman spektroskopisi uygulandı, diğer parçaya ise uluslararası kılavuzlara uygun olarak iki uzman tarafından histopatolojik skorlama yapıldı. Daha sonra Raman spektrumlarından elde edilen parametreleri derinliğe bağlı olarak değerlendirdik ve bunları sırasıyla tek yönlü ANOVA, doğrusal regresyon ve çoklu doğrusal

regresyon kullanarak histopatolojik skorlarla ilişkilendirdik. Analizler GraphPad yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Doğrusal regresyon, farklı kıkırdak bölgeleri arasında Raman parametrelerinde önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, çoklu doğrusal regresyon modeli, Raman piklerinin yoğunluğundan elde edilen parametrelerinin kombinasyonunun histolojik skorlamada gözlenen varyansı önemli ölçüde açıkladığını göstermiştir. Sonuç olarak, Raman spektroskopisinin kıkırdak dokularında OA evresini tahribatsız olarak tahmin etmek için potansiyel sunduğu sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: Osteoartrit, Raman spektroskopisi, kıkırdak, kolajen

ABSTRACT

Osteoarthritis (OA), commonly referred to as joint arthritis, frequently affects weight-bearing areas such as the hips, knees, and spine. In individuals without OA, articular cartilage typically ranges from 1 to 10 mm in thickness. However, as OA progresses, this thickness decreases, eventually leading to complete cartilage destruction at advanced stages of the disease. Intact cartilage consists of water, type 2 collagen, and proteoglycans. In the early stages of OA, collagen networks become thinner, triple helix structures become weaker, proteoglycans structure changes and there is an increase in water content, reaching up to 10%. The capacity for articular cartilage to self-repair is limited. While OA can affect people of all ages, it is more common in older individuals. Although no definitive treatment exists, temporary relief treatment options are available.

Due to the subtle changes in cartilage composition that occur during the early stages of OA, early diagnosis remains challenging. While magnetic resonance imaging (MRI) and arthroscopy are commonly used in clinical settings for OA diagnosis, they lack sufficient precision for early OA detection. Consequently, there is an unmet need for new diagnostic tools that can improve the accuracy of OA detection. Raman spectroscopy, a non-destructive laser-based vibrational technique, shows great promise in this regard as it can accurately detect cartilage compositional changes associated with OA. Nevertheless, a comprehensive study in this area is yet to be undertaken.

In this study, we utilized human cartilage samples representing various OA stages. These samples were subjected to Raman spectroscopy characterization. Obtained from cadavers as cylindrical blocks, the samples were divided into two equal parts, with one part undergoing Raman spectroscopy and the other undergoing histopathological scoring by two experts following international guidelines. We then assessed parameters derived from the Raman spectra based on depth dependence and correlated them with histopathological scores using one-way ANOVA, linear regression, and multiple linear regression, respectively. Analyses were conducted using the GraphPad software. Linear regression revealed significant differences in the Raman parameters across different cartilage regions. Furthermore, the multiple linear regression model showed that the combination of the parameters derived from the intensity of Raman peaks explained a significant degree of variance observed in histological scoring. Consequently, it can be concluded that Raman spectroscopy offers potential for non-destructively predicting the OA stage in cartilage tissues.

Keywords: Osteoarthritis, Raman spectroscopy, cartilage, collagen

EXPLORING THE RESPONSE OF THE PERFORMING ARTISTS AND ENTHUSIASTS TO THE PAKISTANI "FLOWER BOMB" PASOORI OVER THE GLOBAL CYBERSPACE. SOME TRENDS AND PSYCHOLOGICAL NOTES

Andrey Popatanasov

Institute of Neurobiology, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria

Elitsa Petrova

Faculty of Classical and Modern Philology, Sofia University, Sofia, Bulgaria

Mona Kaushik

Center of Eastern languages and Cultures, Sofia University, Sofia, Bulgaria

ABSTRACT

The land of the current Pakistan hosted some of the oldest currently known civilizations, which is predisposition for rich culture and heritage. However the Pakistani music artists are still little known and present on the global scene beyond the country's borders and the boundaries of the Indian subcontinent. Such relative isolation was recently shaken and challenged with the creation of the Pakistani "flower-bomb" Pasoori, the song which made the global music scene and audience turn heads towards Pakistan and its poorly or mediocly known musical culture. According to some charts and statistics the Pakistani "flower-bomb" broke several national and global records for appreciation, popularity and virality. In a sense this Pakistani "flower-bomb" became a kind of phenomenon in the Pakistan's modern music history. Therefore in the present study the authors focused to investigate and analyze the reaction and the appreciation by the enthusiasts and the professionals, and the general audience towards this phenomenon over Youtube as one of the leading worldwide cyber platforms for creative media content sharing.

The results from the analysis of the response and the produced creative media artwork based on the Pasoori song showed that the embedded universal theme of troubled romantic love accompanied by implementations of culturally diverse elements managed to gather the attention and provoke dominantly positive and aesthetically rich response in artists spread on 6 continents. In addition in many countries the audience perceived the artwork based on Passori somewhat as ambassador of culture and peace that unites the people regardless the politically imposed tensions and divisions between some of the countries.

Key words: Pasoori, song cover, remix, social media, Youtube, Pakistan, cyberspace.

FARKLI FLORESAN ARKA PLAN DÜZELTME YÖNTEMLERİNİN RAMAN SPEKTROSKOPİSİ İLE RAHİM AĞZI DOKUSUNUN ANALİZİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF DIFFERENT FLUORESCENCE BACKGROUND CORRECTION METHODS ON THE ANALYSIS OF CERVICAL TISSUE BY RAMAN SPECTROSCOPY

Hatice METİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Biyomühendislik Ana Bilim Dalı, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-6904-9345>

Selim BÜYÜKKURT

Profesör, Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Adana, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0572-254X>

Mustafa ÜNAL

Doçent Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Biyomühendislik Bölümü, Karaman, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9518-8952>

ÖZET

Erken doğum perinatal mortalite ve morbiditenin en sık nedenidir. Mevcut erken doğum tespit yöntemleri transvajinal ultrasonografi, servikovajinal sekresyonda fetal fibronektin değerlendirilmesi, servikal değerlendirme ve uterus kasılmalarının izlenmesidir. Bunların hassasiyet ve özgüllük oranları nedeniyle hatalı sonuçlara neden olabilir. Bu nedenle erken doğumun zamanında teşhisi için gelişmiş yeni tahmin araçlarına acil ihtiyaç vardır.

Raman spektroskopisi, invazif olmayan yapısı, kullanım kolaylığı ve kapsamlı analitik yetenekleri sayesinde hamilelik sürecinde rahim ağzı dokusunun biyokimyasal bileşenlerdeki değişiklikleri aydınlatılmasında umut vaat etmektedir. Geleneksel optik spektroskopi yöntemlerinin aksine, Raman spektroskopisi yalnızca kolajen yapısını incelemekle kalmaz, aynı zamanda çok sayıda farklı biyolojik bileşenlere ilişkin bilgi de sağlar. Ancak, bu spektroskopinin en büyük dezavantajlarından biri güçlü floresan arka plan sinyallerinin Raman sinyallerinden anlamlı sonuçlar elde edilmesini engellemesidir. Bu nedenle, arka plan düzeltme işlemleri için çeşitli taban çizgisi yöntemleri kullanılmaktadır. Her biyolojik dokunun floresan arka plan sinyali şekli ve şiddeti farklı olduğu için, rahim ağzı dokusunun Raman spektroskopisi ile incelenmesi için en uygun taban çizgisi düzeltme yönteminin belirlenmesi gerekmektedir.

Gebeliğin 15. ve 20. günlerinde olan fareler üzerinde yürütülen bu çalışmada, farelerden çıkarılan rahim ağzı dokularından Raman spektrumları toplanarak literatürde en sıklıkla kullanılan farklı taban çizgisi düzeltme yöntemleri uygulanmıştır.

Bulgular, asimetrik en küçük kareler (ALS) taban çizgisi düzeltmesi ile birlikte 5., 6. derece polinom ve parçalı doğrusal taban çizgilerinin arka plan düzeltmesi için uygun yöntemler

olduğunu göstermektedir. Ancak, 2. ve 3. dereceden polinom esaslı taban çizgisi düzeltmelerinin yanı sıra farklı parametreler seçildiğinde ALS taban çizgisi yönteminin iki grup arasında istatistiksel olarak fark bulmada yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, 2. ve 3. derece polinom esaslı taban çizgisinin spektrumların orijinal şeklini korumakta yetersiz kaldığı sonucuna varılmıştır.

Bu sonuçlar, başta erken doğum tahmini olmak üzere rahim ağzı dokusunun Raman spektroskopisi ile biyokimyasal karakterizasyonunda floresans arka plan kaldırma yöntem seçiminin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: erken doğum, rahim ağzı dokusu, raman spektroskopisi, floresans arka plan

ABSTRACT

Preterm birth is the most common cause of perinatal mortality and morbidity. Current methods for detecting preterm labor, including transvaginal ultrasonography, fetal fibronectin assessment, cervical examination, and uterine contraction monitoring, exhibit limitations in sensitivity and specificity, leading to potential inaccuracies. Consequently, there is an urgent demand for advanced predictive tools to detect preterm labor early.

Raman spectroscopy has the potential to reveal biochemical changes in cervical tissue during pregnancy due to its non-invasive nature, user-friendliness, and comprehensive analytical capabilities. Unlike traditional optical spectroscopy, Raman spectroscopy not only scrutinizes collagen structure but also offers insights into various biological components. However, a notable drawback is the interference of strong fluorescence background signals, which hinders meaningful analysis of Raman signals. Hence, diverse baseline methods are employed for background correction. Given the distinct fluorescence background signals of each biological tissue, it is of paramount importance to determine the most suitable baseline correction method for Raman spectroscopy examination of cervical tissue.

In this study, Raman spectra were obtained from cervical tissues of mice at gestational days 15 and 20, applying various baseline correction methods commonly used in the literature. The results demonstrate that 5th and 6th order polynomial baselines, piecewise linear baseline, and asymmetric least squares (ALS) baseline correction, effectively remove fluorescence background signals. Nevertheless, it was observed that ALS baseline correction was inadequate to discern a statistical difference between the two groups under certain parameter selections. Furthermore, limitations in the second and third order polynomial baselines were identified, which prevented the original spectra shape from being preserved. These findings underscore the critical role of selecting appropriate fluorescence background removal methods in the biochemical analysis of cervical tissue via Raman spectroscopy, particularly in preterm birth prediction.

Keywords: preterm labor, cervical tissue, Raman spectroscopy, fluorescence background

HAVACILIK SEKTÖRÜNDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ FARKINDALIĞININ OLUŞTURULMASININ ÇALIŞAN PERFORMANSINA ETKİSİ

THE EFFECT OF CREATING AWARENESS OF TOTAL QUALITY MANAGEMENT IN THE AVIATION INDUSTRY ON EMPLOYEE PERFORMANCE

Melek CEYLAN

İstanbul Rumeli Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği

ORCID: - 0000-0002-0019-3936

ÖZET

Küreselleşen Dünya’da rekabetin en yoğun şekilde yaşandığı sektörlerden biri havacılık sektörüdür. Havacılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde teknolojik gelişmelere ve her geçen gün artan yeniliklere uyum sağlayarak ilerleseler de tüm bunların işletmede uygulanması aşamasında en etken faktör insandır (Yılmaz, 2007). Havacılık sektöründe rakiplerin önüne geçerek başarılı olabilmek için işletmelerin çalışanlarına ve çalışanların performanslarına önem vermeleri gerekmektedir. İşletmelerde görev alan çalışanlara hem yaptıkları işi hem de buldukları iş ortamını sevmelerini sağlamak yöneticilerin önem vermesi gereken konulardandır. Çalışanların istediğimiz performansı işletme de gösterebilmeleri için ve sonraki süreçlerde daha verimli performans gösterebilmeleri iş yerindeki memnuniyetlerine bağlıdır (Erdil vd., 2004). Çalışan performanslarını iyileştirebilmek için de işletmelerin Toplam Kalite Yönetimini (TKY) kurmuş, işletiyor ve personellerinin de TKY farkındalıklarının yüksek olması gerekmektedir. Bu çalışmada, TKY farkındalığının oluşturulması ile çalışan performansına etkisi incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda TKY farkındalığının havacılık sektöründe etkin bir şekilde oluşturulmasının çalışan performansını arttırdığını göstermektedir. Ayrıca havacılık sektörü dışında kalan diğer sektörlerde de rehber niteliği taşımaktadır. TKY farkındalığının oluşturulması ile çalışan performansına etkisi literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Havacılık sektörü, toplam kalite yönetimi, çalışan performansı.

ABSTRACT

One of the sectors where competition is most intense in the globalizing world is the aviation sector. Although businesses operating in the aviation sector progress by adapting to technological developments and innovations that increase day by day, the most effective factor in the implementation of all these in the business is people (Yılmaz, 2007). In order to be successful by getting ahead of their competitors in the aviation industry, businesses need to give importance to their employees and their performance. Ensuring that employees in businesses love both the work they do and the work environment they are in is one of the issues that managers should give importance to. In order for employees to show the performance we want in the business and to perform more efficiently in subsequent processes, it depends on their satisfaction in the workplace (Erdil vd., 2004). In order to improve employee performance, institutions must establish and operate Total Quality Management (TQM) and their staff must have high TQM awareness. In this study, the effect of creating TQM awareness on employee performance has examined. The result of the study shows that effectively creating TQM awareness in the aviation sector increases employee performance. It also serves as a guide for other sectors other than the aviation sector. It is thought that creating TQM awareness and its effect on employee performance will contribute to the literature.

Keywords: Aviation industry, total quality management, employee performance.

HİPERTANSİYONLU ÇOCUKLARDA YAPAY ZEKA: CHATGPT 3.5 VE MICROSOFT COPILOT GPT 4.0

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN CHILDREN WITH HYPERTENSION: CHATGPT 3.5
AND MICROSOFT COPILOT GPT 4.0

Emre LEVENTOĞLU

Uzm. Dr., Konya Şehir Hastanesi, Çocuk Nefroloji Bölümü, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0504-7911>

Akif KAVGACI

Uzm. Dr., Etlik Şehir Hastanesi, Çocuk Kardiyoloji Bölümü, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7502-765X>

ÖZET

Giriş: Hipertansiyon (HT), her yaştan insanı etkileyen önemli bir küresel sağlık sorunudur; kapsamlı araştırmalar yetişkinlerdeki etkilerine odaklanırken, çocuklarda önemi ve uzun vadeli etkileri üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Yapay zeka teknolojileri, çeşitli tıbbi alanlarda uygulama için umut vaat etmektedir. Bu araştırmada, pediatrik HT hakkında genel bilgiler toplamak için yaygın olarak kullanılan iki yapay zeka platformu olan ChatGPT ve Microsoft Copilot GPT'yi kullandık. Amacımız, çocuklarda HT'nin teşhisi ve yönetimi için doğru bilgi sağlama ve uygun uygulamalara rehberlik etme konusunda yapay zekanın potansiyelini değerlendirmektir. Yöntem: ChatGPT 3.5 ve Microsoft Copilot GPT 4.0 platformlarına Türkçe ve İngilizce olarak pediatrik HT ile ilgili 25 açık uçlu ve 5 vaka tabanlı çoktan seçmeli soru yöneltildi. Yapay zeka tarafından sağlanan yanıtların doğruluğu pediatrik nefrolog ve pediatrik kardiyolog olmak üzere iki araştırmacı tarafından değerlendirildi. Sonuçlar, yapay zeka türüne ve kullanılan dile göre karşılaştırıldı. Bulgular: Çalışmamızda, elde edilen en düşük puan 100 üzerinden 70'tir ve ChatGPT 3.5 Türkçe'ye atfedilmiştir. En yüksek puan ise 98 olup Microsoft Copilot GPT 4.0 İngilizce tarafından alınmıştır. Analizler, yapay zeka uygulamasının sürümü sabit kaldığında, İngilizce dilinde Türkçe'ye kıyasla daha doğru yanıtlar elde edildiğini ortaya koymuştur. İngilizce soruların puanları Türkçe sorulara kıyasla önemli ölçüde daha yüksektir. Sonuç: Yapay zeka teknolojileri, çeşitli tıbbi alanlarda kullanım için önemli bir potansiyel sunmaktadır. Yapay zeka uygulamalarının güncellenmiş sürümlerinin sürekli geliştirilmesiyle, özellikle İngilizce dilinde etkinlikleri önemli ölçüde artmaktadır. Yapay zeka uygulamaları, pediatrik HT'nin tanı, tedavi ve izlenmesi ile ilgili karar verme süreçlerinde klinisyenlere yardımcı olmak için tamamlayıcı araçlar olarak hizmet edebilirler.

Anahtar Kelimeler: Hipertansiyon, Pediatri, Yapay Zeka.

ABSTRACT

Background: Hypertension (HT) is a major global health concern affecting people of all ages, with extensive research focused on its implications in adults but limited studies on its significance and long-term effects in children. Artificial intelligence (AI) technologies hold promise for application across various medical domains. In this investigation, we utilized ChatGPT and Microsoft Copilot GPT, two widely utilized AI platforms, to gather general insights on pediatric HT. Our aim was to assess the potential of AI in providing accurate information and guiding appropriate practices for

diagnosing and managing HT in children. Methods: We directed 25 open-ended and 5 case-based multiple-choice questions regarding pediatric HT to ChatGPT 3.5 and Microsoft Copilot GPT 4.0 in Turkish and English. The accuracy of responses provided by the AI was assessed by two researchers, a pediatric nephrologist and a pediatric cardiologist, in accordance with internationally recognized publications and guidelines. We conducted a comparison of the AI responses based on the type of AI and the language used when posing questions. Results: The study revealed that the lowest total score obtained was 70 out of 100, which was attributed to ChatGPT 3.5 Turkish. Conversely, the highest score achieved in the study was 98, recorded by Microsoft Copilot GPT 4.0 English. The analyses revealed that when the version of the AI application remained constant, more precise responses were obtained for questions posed in English compared to those in Turkish. The scores for English questions were significantly higher compared to Turkish questions. Conclusion: AI technologies offer significant potential for utilization across diverse medical fields. With the continual development of updated versions of AI applications, their effectiveness is notably rising, particularly in English. AI applications can serve as supplementary tools to assist clinicians in decision-making processes related to the diagnosis, treatment, and monitoring of pediatric HT, complementing their expertise rather than replacing it entirely.

Key Words: Artificial intelligence, Hypertension, Pediatrics.

TÜRKİYE’DE LISANS ÜSTÜ TEZLERDE HUKUK ALANINDA MALPRAKTİS TEZ ÇALIŞMALARI: SİSTEMATİK DERLEME

MALPRACTICE THESIS STUDIES IN THE FIELD OF LAW IN POSTGRADUATE
THESES IN TURKEY: SYSTEMATIC REVIEW

Meryem Türkan IŞIK

Doç. Dr., Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı,
Mersin-Türkiye.

Adres: Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çiftlikköy Kampus 33343, Yenisehir, Mersin/
Türkiye

Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-4091-8583>

Deniz ÇELİKKOL

Lisans Hemşire, Klinisyen Hemşire, Yüksek Lisans Öğrencisi, Mersin Üniversitesi, Tıp
Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Mersin, Türkiye

Adres: Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çiftlikköy Kampus 33343, Yenisehir, Mersin/
Türkiye

Orcid: <https://orcid.org/0009-0001-9487-5777>

ÖZET

Giriş: “Malpraktis” terimi, genellikle bir sağlık uzmanının veya sağlık kuruluşunun, standart tıbbi bakımı sağlamada ihmal veya kusur göstermesi sonucu hastanın zarar görmesini ifade eder. Malpraktis durumunda hastanın zarar görmesi, hukuk sistemlerinin genellikle sağlık hukuku veya tıbbi hukuk alanında ele alınır. Türkiye’de de malpraktis vakaları, hastanın haklarını korumak ve sağlık profesyonellerinin sorumluluklarını belirlemek amacıyla hukuk sistemimizde özel bir yer tutar.

Amaç: Bu çalışma, Hukuk Bilimleri alanında malpraktis konusunda yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerini incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışmanın yöntemi tanımlayıcıdır. Veriler; Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi internet adresine kayıtlı doktora ve yüksek lisans tezlerden elde edildi. Anahtar kelime olarak ‘malpraktis’ kelimesi yazılarak 1999-2024 yılları arasında yapılan (n=58) tezlere ulaşılarak yapılan çalışmalar incelendi. Hukuk Bilim Dalı’ndakiler dahil edilen 18 tez çalışması örnekleme oluşturdu (n=18).

Bulgular: İncelenen tezlerden sadece birinin davalar üzerine odaklandığı, ikisinin arabuluculuk konusunu ele aldığı ve diğerlerinin ise yasal düzenlemelerle malpraktis konularını incelediği belirlendi. 'Malpraktis' konusunun hukuk alanında daha çok son yıllarda çalışıldığı tespit edildi.

Sonuç ve öneriler: Yapılan tez çalışmaları hukuksal açıdan yasaların yeterliliğini ortaya koymaktadır. Malpraktis konusunun hukuk alanında ele alınması, önemini ve farkındalık düzeylerini artırmaktadır. Bu bağlamda, multidisipliner yaklaşımlar gösterilerek hukuk ve tıp etiği uzmanlarının dahil olduğu malpraktis çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Malpraktis, hukuk, tez, sağlık profesyoneli, hekim.

ABSTRACT

Introduction: The term "malpractice" generally refers to harm to a patient as a result of a healthcare professional or healthcare organisation's negligence or failure to provide standard medical care. In the case of malpractice, the harm to the patient is usually dealt with in the field of health law or medical law of legal systems. In Turkey, malpractice cases have a special place in our legal system in order to protect the rights of patients and to determine the responsibilities of health professionals.

Objective: This study aims to analyse the master's and doctoral theses on malpractice in the field of Legal Sciences.

Method: The method of this study is descriptive. Data were obtained from doctoral and master's theses registered on the website of the National Thesis Centre of the Council of Higher Education (YÖK). By typing the word 'malpractice' as a keyword, (n=58) theses between 1999 and 2024 were accessed and the studies were analysed. The sample consisted of 18 theses included in the Department of Law (n=18).

Results: It was determined that only one of the theses analysed focused on lawsuits, two of them dealt with mediation and the others examined legal regulations and malpractice issues. It was determined that the subject of 'malpractice' has been studied in the field of law mostly in recent years.

Conclusion and recommendations: The thesis studies reveal the adequacy of the laws in terms of legal aspects. Addressing the malpractice issue in the field of law increases its importance and awareness levels. In this context, it is recommended that malpractice studies involving law and medical ethics experts should be carried out with multidisciplinary approaches.

Keywords: Malpractice, law, thesis, health Professional, physician.

KÜRESEL EMEKLİLİK SİSTEMLERİNİN ULUSLARARASI EKONOMİK VE STRATEJİK ANALİZİ

INTERNATIONAL ECONOMIC AND STRATEGIC ANALYSIS OF GLOBAL RETIRED SYSTEMS

İbrahim Bora ORAN

Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Lojistik ve Uluslararası Taşımacılık Bölümü, İstanbul, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0274-0921>

Mikail EROL

Prof. Dr. İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü, İstanbul, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2330-3958>

Hakan KANTARCI

Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, İstanbul, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9679-4014>

Ahmet Münir GÖKMEN

Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, İşletme (Türkçe) Bölümü, İstanbul, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3659-2741>

ÖZET

Bu çalışmanın konusu, küresel emeklilik sistemlerinin stratejik analizidir. Dünyada ülkelerde uygulanan emeklilik stratejilerinin çeşitliliği incelenmektedir.

Çalışmanın amacı, hem küresel boyutta hem de dünyanın farklı bölgeleri ve ülkelerinde uygulanan emeklilik sistemlerinin farkını ortaya koymaktır.

Çalışmada yöntem olarak, öncelikle dünyada emeklilik ve yaşlılık döneminin iyileştirilmesine yönelik açıklanan kriterler tanımlanmaktadır. Sonra, dünya perspektifinde gözlemlenen emekli kültürü farklarının sentezinden hareketle, küresel emeklilik uygulamalarının analizi yapılmaktadır.

Yapılan analiz kapsamında, önce dünyada nüfusun en yüksek olduğu ülkeler, sonra dünyanın farklı bölgelerinde ve ülkelerinde bulunan yaşlı insan sayısı, dünyada yaşlı nüfus oranı en yüksek ülkeler, dünyada emeklilik yaşı/cinsiyet eşitliği/göç üçgeninde bölgesel ortalamalar ile ilgili veriler değerlendirilmektedir. Son olarak, dünyadaki ülkelerin küresel emeklilik endeksi, küresel emeklilik endeksi dağılımına göre 2024 yılında emekli yaşamı için en uygun olan yerler ve bazı seçilmiş bölge ve ülkelerde emeklilik için en iyi yerler ile ilgili veriler karşılaştırılmaktadır.

Sonuç olarak, dünyadaki emekli ve yaşlı insanlar için hayatlarının bu döneminde yaşamak için en uygun olduğu belirlenen yerlerde, yaşam maliyeti, konut fırsatları, sağlık hizmeti, iklim, yerel kalkınma, sosyal ortam ve vize kolaylığı konularında uygunluğun en önemli kriterler olduğu

belirlenmiştir. Çalışma kapsamında, dünyanın hangi yerlerinde emekli ve yaşlı insanlar için en ideal yaşam yerlerinin ortaya konmasına çalışılırken, aslında hayatının özel bir döneminde bulunan insanlar için hayatın daha iyileştirilmesi için neler yapılması gerektiğinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Emeklilik Sistemleri, Küresel Emeklilik, Emeklilik Ekonomisi, Emeklilik Stratejileri, Emeklilik Analizi

ABSTRACT

The subject of this study is the strategic analysis of global pension systems. The variety of pension strategies applied in countries around the world is examined.

The aim of the study is to reveal the difference between pension systems applied both globally and in different regions and countries of the world.

In the study, first of all, the criteria announced for the improvement of retirement and old age in the world are defined. Then, based on the synthesis of pension culture differences observed in the world perspective, an analysis of global pension practices is made.

Within the scope of the analysis, first the countries with the highest population in the world, then the number of elderly people in different regions and countries of the world, the countries with the highest elderly population rate in the world, and the regional averages in the retirement age/gender equality/migration triangle in the world are evaluated. Finally, the global pension index of countries around the world compares data on the most suitable places for retirement living in 2024 according to the global pension index distribution, and the best places to retire in some selected regions and countries.

As a result, it has been determined that eligibility is the most important criteria for retired and elderly people in the world to live in at this stage of their lives, in terms of cost of living, housing opportunities, health care, climate, local development, social environment and visa facilitation. Within the scope of the study, while trying to reveal the most ideal living places for retired and elderly people in which parts of the world, it is aimed to determine what needs to be done to improve life for people who are actually in a special period of their lives.

Keywords: Pension Systems, Global Retirement, Retirement Economics, Retirement Strategies, Pension Analysis

PREFERENCES FOR SOCIAL RESPONSIBILITY IN COOPERATIVES AMONG GEN Z COLLEGE STUDENTS IN DAVAO CITY USING CONJOINT ANALYSIS

Emmanuel Joseph B. Sumatra

Ateneo de Davao University, School of Business and Governance, Marketing Department,
Davao City, Philippines

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6528-1881>

ABSTRACT

This study addresses a major cooperative movement challenge: engaging Generation Z in Davao City, Philippines. Employing a mixed-methods approach with 314 Gen Z college students, the research analyzes their preferences for cooperative social responsibility (CSR) initiatives. Qualitative reviews revealed mental health and well-being support themes via key attributes. Conjoint analysis then measured the relative importance of these attributes. The core objective aligned with Stakeholder Theory, aiming to understand Gen Z's needs as a crucial stakeholder group for cooperative sustainability. Findings reveal a clear preference for CSR initiatives focused on mental health and well-being, with a strong emphasis on hands-on involvement and local community engagement. These findings can help cooperatives recruit and retain Gen Z. Targeted programs like mental health workshops or community-focused volunteer opportunities can create belonging and social impact. According to Generational Theory, younger generations value social impact and engagement. By aligning CSR efforts with Gen Z's values, cooperatives can not only bridge the intergenerational gap but also build a more inclusive and impactful movement in Davao City and beyond. Future study can examine how different communication methods engage Gen Z in cooperatives across demographics. This study offers vital insights to the increasing body of research on engaging younger generations in cooperative initiatives, promoting the viability and relevance of the cooperative movement in the 21st century.

Keywords: Mental health; Community engagement; Generation Z; Social Responsibility; Stakeholder Theory; Generational Theory; Conjoint analysis

KANSERDE FOTODİNAMİK TERAPİ VE HEMŞİRELİK PHOTODYNAMIC THERAPY AND NURSING IN CANCER

Buket DAŞTAN

Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bayburt,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2458-0578>

Emine APAYDIN

Öğr. Gör. Dr., Bayburt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikleri Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı, Bayburt, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6378-0636>

ÖZET

Kanser, dünya çapında önde gelen ölüm nedenidir. Uzun yıllar kanser tedavisinde büyük ilerlemeler kaydedilmiş olunmasına rağmen, hastalık hala göz korkutucu olmaya devam etmektedir. Çok sayıda antikanser tedavi yöntemi arasında, invazif olmayan bir tedavi yaklaşımı olan fotodinamik terapide büyük ilgi görmektedir. 1970'lerin sonlarından bu yana, fotodinamik terapi, yavaş yavaş tümör tedavisi için ilgi çekici bir teknoloji haline gelmiştir. Non-invaziv bir kanser tedavi stratejisi olan fotodinamik terapi, gelecekteki klinik uygulamalara geniş bir kapsam sunmaktadır. Fotodinamik terapi aslında ışığa duyarlılaştırıcının fotofiziksel ve kimyasal özelliklerini kullanarak çeşitli hastalıkları tedavi etmek için kullanılan bir tedavi yöntemidir. Mekanik olarak fotodinamik tedavi iki adımdan oluşur. İlk adım, ışık tarafından indüklenen ışığa duyarlılaştırıcı ilaçlar verilir. 24 ila 72 saat sonra ilacın çoğu normal hücreleri terk ederek kanser veya kanserleşme potansiyeli olan hücrelerde birikir. Daha sonra kanser hücreleri lazerli ve lazersiz olmak üzere iki grup ışık ışık kaynağına maruz bırakılır. Tümör kan damarları, fotodinamik terapinin etkisi altında oksidatif strese etkilenerek vazokonstriksiyona, endotel hücre hasarına, trombüs oluşumuna ve sonuçta intratümör kan akışı durgunluğuna, tümör mikro ortamında ciddi hipoksiye ve tümör nekrozuna yol açar. Fotodinamik terapi, sağlıklı hücrelere verilen zararı sınırlar çünkü ışığa duyarlılaştırıcılar anormal hücrelerde birikme eğilimindedir ve ışık doğrudan onlara odaklanır. Genellikle geleneksel kanser tedavisinde kullanılan kemoterapi ve/veya radyoterapiye göre daha az yan etki ve daha az toksisite gösterir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, fotodinami, terapi, hemşirelik

ABSTRACT

Cancer is the leading cause of death worldwide. Although great advances have been made in cancer treatment over many years, the disease still remains daunting. Among the many anticancer treatment methods, photodynamic therapy, a non-invasive treatment approach, has attracted great attention. Since the late 1970s, photodynamic therapy has gradually become an interesting technology for tumor treatment. Photodynamic therapy, a non-invasive cancer treatment strategy, offers wide scope for future clinical applications. Photodynamic therapy is actually a treatment method used to treat various diseases by using the photophysical and chemical properties of the photosensitizer. Mechanically, photodynamic therapy consists of two steps. The first step is to give photosensitizing drugs induced by light. After 24 to 72 hours, most of the drug leaves normal cells

and accumulates in cancer or cells with cancer potential. Cancer cells are then exposed to two groups of light sources: laser and non-laser. Tumor blood vessels are affected by oxidative stress under the influence of photodynamic therapy, leading to vasoconstriction, endothelial cell damage, thrombus formation and ultimately intratumor blood flow stagnation, severe hypoxia in the tumor microenvironment, and tumor necrosis. Photodynamic therapy limits damage to healthy cells because photosensitizers tend to accumulate in abnormal cells and the light is focused directly on them. It generally has fewer side effects and less toxicity than chemotherapy and/or radiotherapy used in traditional cancer treatment.

Key Words: Cancer, nursing, photodynamics, therapy

KOKU HATIRALARDA NE KADAR ETKİLİ? ALZHEİMER HASTALIĞI'NDA KOKU HOW EFFECTIVE IS SCENT ON MEMORIES? SMELL IN ALZHEIMER'S DISEASE

Buket DAŞTAN

Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bayburt,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2458-0578>

Emine APAYDIN

Öğr. Gör. Dr., Bayburt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikleri Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı, Bayburt, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6378-0636>

ÖZET

Alzheimer hastalığı giderek küresel bir sağlık sorunu olarak kabul edilmektedir. Koku duyusu günlük yaşamda önemli bir rol oynar. İnsanların çevremizdeki çiçek, temiz çamaşır ve kişisel bakım ürünleri gibi kokuları algılamasını sağlar ve yangından çıkan dumanı, doğalgaz sızıntısını veya bozulan yiyecekleri tespit ederek ilk uyarı sinyali görevi görür. Alzheimer hastası bireylerde koku duyusunun azaldığı; araştırmalarda, koku almadaki değişikliklerin hastalığın erken evresinde ve hatta bazen kişide klinik semptomatolojinin başlangıcından önce meydana geldiği rapor edilmiştir. Koku alma bozukluğu Alzheimer hastalığı başlangıcını gösterebilir ve bilişsel gerilemenin erken bir biyolojik belirtici olabilir. Koku alma duyusundaki senil plakların ve nörofibriler yumakların varlığı, demans, özellikle Alzheimer hastalığı tanısı alan hastalarda bilişin bozulmasıyla ilişkilendirilmiştir. Şiddetli otobiyografik hafıza bozulması, demansta Alzheimer hastalığının belirleyici bir klinik özelliğidir. Alzheimer'da otobiyografik hafıza kaybının önemli bir özelliği aşırı genellik, yani spesifik anılar üretme yeteneğinin azalmasıdır. Kokuların kişisel otobiyografik anıları uyandırmada güçlü ipuçları olduğu yaygın bir inançtır. Kokulara maruz kalmanın kişisel geçmiş deneyimlere (veya otobiyografik hafızaya) ait anıları ve olumlu duyguları tetikleyebileceğine dair kanıtlar vardır. Bu bulgular, kokuya maruz kalma sırasında amigdala, hipokampus, temporal girus ve temporal kutup dahil olmak üzere anılar ve duygusal süreçlerle ilişkili alanların aktivasyonunu bildiren nörolojik kanıtlarla desteklenmektedir. İnsanlar sıklıkla, bir koku duyusuyla uzun süredir unutulmuş hatıraların ve olayların geri çağrıldığını bildirmektedir. Hafızanın geri getirilmesinde kokunun etkinliği hakkındaki anekdot niteliğindeki raporlar, kokuların kişisel otobiyografik anıları uyandırmada güçlü ipuçları olarak hizmet ettiğini öne süren önemli miktarda ampirik kanıtla desteklenmiştir. Ampirik kanıtlar, kokuların otobiyografik geri dönüş için güçlü bir ipucu olduğunu ileri sürüyor.

Anahtar Kelimeler: Alzheimer, hatıra, koku, hemşirelik

ABSTRACT

Alzheimer's disease is increasingly recognized as a global health problem. The sense of smell plays an important role in daily life. It allows people to detect odors in our environment, such as flowers, clean laundry and personal care products, and serves as the first warning signal by detecting smoke from fires, natural gas leaks or spoiled food. The sense of smell is reduced in individuals with Alzheimer's disease; Studies have reported that changes in smell occur in the early stages of the disease and sometimes even before the onset of clinical symptomatology in the individual. Olfactory impairment may indicate the onset of Alzheimer's disease and may be an early biomarker of cognitive decline. The presence of senile plaques and neurofibrillary tangles in the sense of smell has been associated with impaired cognition in patients diagnosed with dementia, especially Alzheimer's disease. Severe autobiographical memory impairment is a defining clinical feature of Alzheimer's disease in dementia. An important feature of autobiographical memory loss in Alzheimer's is hypergeneralization, that is, a reduced ability to produce specific memories. It is a common belief that scents are powerful cues in evoking personal autobiographical memories. There is evidence that exposure to scents can trigger memories and positive emotions of personal past experiences (or autobiographical memory). These findings are supported by neurological evidence reporting activation of areas associated with memories and emotional processes, including the amygdala, hippocampus, temporal gyrus, and temporal pole, during odor exposure. People often report that long-forgotten memories and events are recalled by a sense of smell. Anecdotal reports about the effectiveness of scent in memory retrieval have been supported by a significant amount of empirical evidence suggesting that scents serve as powerful cues in evoking personal autobiographical memories. Empirical evidence suggests that odors are a strong cue for autobiographical flashback.

Key Words: Alzheimer's, memory, smell, nursing

ORTOPEDİ CERRAHİSİNDE KIRILGAN HASTA VE HEMŞİRELİK BAKIMI FRAIL PATIENT AND NURSING CARE IN ORTHOPEDIC SURGERY

Elif KARAHAN

Doç. Dr., Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Tuğçe ÇAĞLAYAN

Hemş., Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Bartın,
Türkiye

Sevim ÇELİK

Prof. Dr., Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Sibel ALTINTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın,
Türkiye

ÖZET

Ortopedi hastalarında kırılabilirlik sendromunun etkilerini bilmek, morbidite ve mortalitenin yönetimi için önemli bir adımdır. Kırılabilirlik, genellikle yaşlı bireylerde görülen bir durum olmasına rağmen genç hastalarda da risk oluşturabilmektedir. Yaşlanan nüfusla birlikte, ileri yaş grubundaki hastalara yapılan cerrahi işlemlerin oranı da artmaktadır. Cerrahi hastalarda kırılabilirlik konusunu ele alan literatürde son beş yılda önemli bir artış olmuştur. Ortopedi cerrahisi planlanan her hasta için kırılabilirlik risk faktörleri ameliyat öncesinde özenle değerlendirilmeli ve buna yönelik stratejiler geliştirilmelidir. Kırılabilirlik risk faktörleri ile birlikte hastayı biyolojik, fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik açıdan etkilemektedir. Klinik sonuçlar bakımından kırılabilirliğin değerlendirilmesinde zihinsel, çevresel, fiziksel ve sosyoekonomik açıdan hasta ele alındığında kırılabilirliğin yönetimi daha kolay olmaktadır. Kırılabilirliğin değerlendirmesinde Türkiye’de kullanılan geçerlilik ve güvenilirliği yapılmış ölçekler bulunmaktadır. Hasta değerlendirilirken ameliyat öncesi dönemde kırılabilirlik belirtilerinin dikkate alınması hayati önem taşır. Hasta öyküsü, mevcut sağlık durumu, beslenme durumu ve aktivite seviyesi gibi faktörler, cerrahi girişim için uygun bir hazırlık süreci oluşturulmasında kilit bir rol oynar. Ameliyat sırasında, cerrahi ekip kırılabilirlik durumunu yönetme konusunda bilinçli olmalı ve bu duruma özel stratejiler uygulamalıdır. Ameliyat sonrasında ise, kırılabilirlikle başa çıkma süreci hastanın iyileşme sürecini belirleyebilir. Fizyoterapi, beslenme destekleri ve psikososyal destek gibi multidisipliner yaklaşımlar, hastanın kırılabilirlik durumunu en aza indirmeye yardımcı olabilir. Cerrahi sürecin her basamağında vazgeçilmez olan hemşirelik bakımı; hasta odaklı, bireyselleştirilmiş bir yaklaşımla kırılabilir hastaların desteklenmesini sağlar. Bu literatür değerlendirmesinde ortopedi cerrahisi hastalarının kırılabilirlik düzeyleri, kırılabilirlik prevalansı, risk faktörleri ve hemşirelik bakımı konularını ele alarak, kırılabilirlik ve hemşirelik bakımı ile ilgili güncel bilgiler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, Ortopedi Cerrahisi, Kırılabilirlik

ABSTRACT

The presence of frailty syndrome in orthopedic patients is an important step in the management of morbidity and death. Although frailty is a condition generally seen in elderly individuals, it can also pose a risk at young ages. With the aging population, the rate of surgical procedures performed in older age groups is also increasing. There has been a significant increase in the literature addressing surgical frailty issues in the last five years. Frailty risk factors for the patient planned for orthopedic surgery should be evaluated preoperatively and strategies should be developed accordingly. It compares the patient with biological, new, light and related, along with frailty risk factors. When assessing frailty in terms of clinical results, it is easier to manage frailty that is considered from mental, physical and socioeconomic perspectives. There are valid and reliable scales used in Turkey to evaluate frailty. It is vital to take into account the signs of frailty in the preoperative period when handling the patient. Patient history plays a key role in changes in appropriate preparation for surgery, depending on variables such as current health status, treatment status, and activity level. During surgery, one must be established in managing the fragility of the team and apply specific strategies in this situation. After surgery, the process of dealing with fragility is determining the healing process. Multidisciplinary approaches such as physiotherapy, care supports and psychosocial support can help minimize vulnerabilities. Formality care, which is indispensable at every step of the surgical process; It enables people to disperse with a patient-centered, individualized approach. In this literature review, current information on frailty and formal care of orthopedic surgery patients is presented by addressing the frailty levels, frailty prevalence, risk responsibilities and formality care.

Keywords: Nursing, Orthopedic Surgery, Frailty

ŞEHİR İÇİ ULAŞIMDA KÜÇÜK ELEKTRİKLİ ARAÇLAR SMALL ELECTRIC VEHICLES IN URBAN TRANSPORTATION

Aylin ÇAPRAZ

Makine Mühendisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Otomotiv Mühendisliği
Bölümü, Bursa, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-6545-4137>

Mehmet İhsan KARAMANGİL

Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Otomotiv Mühendisliği Bölümü,
Bursa, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5965-0313>

ÖZET

Dünyaya salınan toplam CO₂ gazının %25'i, sadece taşımacılık sektöründen kaynaklanmakta olup, bu payın %76'sı da karayolu ulaşımından meydana gelmektedir. Paris Antlaşması hedeflerine ulaşabilmek için ulaşım kaynaklı yayılan sera gazı emisyonunun önünün hızlıca kesilmesi gerekmektedir. Bu sebeple ulaşımında temiz enerjinin öncüsü olan sıfır emisyonlu elektrikli araç modelleri yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır. 2021 yılına göre %60, 2018 yılına göre 5 kat daha artarak 2022'de 26 milyondan daha fazla elektrikli aracın yollarda kullanıldığı kaydedilmiştir. Bu olumlu bir gelişme gibi gözükse de otomotiv üreticilerinin daha çok kar edebilmek adına özellikle SUV gibi daha ağır ve daha büyük elektrikli araç modellerini her sene daha fazla olacak şekilde piyasaya sürmeleri, kentlerdeki sürdürülebilir ulaşımı hala tehdit etmektedir. Büyük araçların trafikte daha çok yer kaplaması, hızlı artan şehir nüfusuyla birleşince, trafik sıkışıklığı ve park yeri bulamama gibi şehir içi yaşam kalitesini düşürecek negatif çevresel etkiler oluşturmaktadır. Bu yüzden bu çalışmada piyasada bulunan mevcut araç modelleri, araç boyutları, enerji tüketim değerleri, maksimum hızları, batarya kapasitesi gibi teknik özellikleri ve satış fiyatları karşılaştırılmış, bulunan farklılıklar literatür araştırmaları ile birleştirilerek küçük elektrikli araçların şehir içi sürdürülebilir mobilite açısından avantajları ve dezavantajları analiz edilmiştir. Araştırmada, küçük elektrikli araçların 1 kWh başına sağlayabilecekleri menzilin, büyük araçlara göre %30-%40 daha fazla olduğu bulunmuştur, bu da bu araçların hem verimliliğinin daha yüksek olduğu hem de enerji tüketim maliyetlerinin daha düşük olduğunu göstermektedir. Küçük elektrikli araçların, büyük elektrikli araçlara göre yol üzerinde yaklaşık 3 kat daha az yer kaplamadıkları gözlemlenmiştir ve bu da trafik sıkışıklığı ve park etme gibi problemlerin çözümünde büyük potansiyel taşıdıkları anlamına gelmektedir. Öte yandan, araç boyutunun küçülmesiyle güvenlik zaafiyetinin arttığı gözlemlenmiştir. Genellikle küçük elektrikli araçlar, hızlı şarj özelliklerine sahip olmadıkları için şarj sürelerinin hızlı şarj özelliğine sahip büyük elektrikli araçlara göre daha uzun olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Küçük elektrikli arabalar, sürdürülebilirlik analizi, kentsel mobilite, ulaşım verimliliği

ABSTRACT

25% of the total CO₂ gas released into the world comes from the transportation sector alone, and 76% of this share comes from road transportation. In order to achieve the Paris Agreement goals, greenhouse gas emissions from transportation must be prevented as soon as possible. For this reason, efforts are being made to popularize zero-emission electric vehicle models, which are the pioneers of clean energy in transportation. It was recorded that more than 26 million electric vehicles will be used on the roads in 2022, an increase of 60% compared to 2021 and 5 times compared to 2018. Although this seems to be a positive development, the fact that automotive manufacturers are launching more and more heavy and larger electric vehicle models, especially SUVs, every year in order to make more profit still threatens sustainable transportation in cities. The fact that large vehicles take up more space in traffic, combined with the rapidly increasing city population, creates negative environmental effects such as traffic congestion and inability to find parking spaces that will reduce the quality of life in the city. Therefore, in this study, the current vehicle models on the market, technical specifications such as vehicle dimensions, energy consumption values, maximum speeds, battery capacity and sales prices were compared, and the differences found were combined with literature research and the advantages and disadvantages of small electric vehicles in terms of urban sustainable mobility were analyzed. In the research, it was found small electric vehicles can provide 30%-40% more range per 1 kWh than large electric vehicles, which shows that these vehicles are more efficient and have lower energy consumption costs. It has been observed that small electric vehicles take up approximately 3 times less space on the road than large electric vehicles, which means that they have great potential in solving problems such as traffic congestion and parking. On the other hand, it has been observed that security vulnerabilities increase as vehicle size decreases. Since small electric vehicles generally do not have fast charging features, it has been observed that their charging times are longer than large electric vehicles with fast charging features.

Keywords: Small electrical vehicles, sustainability analysis, urban mobility, transportation efficiency

**EN KÜÇÜK KARELER MONTE-CARLO SİMÜLASYONU İLE SIÇRAMALI
DİFÜZYON MODELLERİNDE STOKASTİK RUNGE-KUTTA METODUNUN ZAYIF
MERTEBE KOŞULLARI VE OPSİYON FİYATLANDIRMAYA UYGULAMALARI**
WEAK ORDER CONDITIONS OF THE STOCHASTIC RUNGE-KUTTA METHOD FOR
STOCHASTIC DIFFUSION MODELS WITH LEAST SQUARES MONTE-CARLO
SIMULATION AND APPLICATIONS TO OPTION PRICING

Merve AKSAKAL

Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Matematik, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7135-1006>

Fikriye Nuray YILMAZ

Profesör, Gazi Üniversitesi, Fen Enstitüsü, Matematik, Ankara, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0002-9201>

ÖZET

Bu çalışmada, sıçramalı stokastik diferensiyel denklemler (SSDD) için stokastik Runge-Kutta (SRK) yöntemi uygulayarak zayıf merteye koşullarına ulaşır en küçük kareler Monte-Carlo (MC) simülasyonu ile nümerik çözümün elde edilmesi ve opsiyon fiyatlandırması uygulamaları sunulmaktadır. Nümerik çözümlerin teorik sonuçları destekleyerek beklenen merteye koşullarının elde edilmesi hedeflenmektedir. Stokastik integralin karmaşık yapısı nedeniyle nümerik hesaplanması hala sınırlıdır. Bu nedenle kolaylık sağlaması açısından çalışmamızda Stratonovich Taylor seri açılımı tercih edilmiştir. Gerçek çözümün seri açılımı ile nümerik çözümün Stratonovich Taylor seri açılımı karşılaştırılarak Runge-Kutta metodunun merteye koşulları elde edilebilir. SSDD'nin genel hali: $dy(t)=f(y(t^-))dt+g(y(t^-))dW_t+h(y(t^-))dN_t$ şeklindedir. Burada, $t>0$ için $y(t^-)=\lim_{s\rightarrow t^-}y(s)$ yi belirtir. f, g ve h sürekli türevlenebilen fonksiyonlardır. $f: R^n \rightarrow R^{n \times m}$ ve $h: R^n \rightarrow R^n$ olmak üzere $f(Y(t^-))$ sürüklenme fonksiyonu, $g(Y(t^-))$ difüzyon fonksiyonudur. $f, g, h \in C^1$ olmak üzere, sürüklenme katsayısı f tek taraflı Lipschitz koşulunu sağlarken, difüzyon ve sıçrama katsayıları global Lipschitz koşullarını sağlarlar. SRK yöntemleri sınıfını SSDD'ler için gösterimi:

$$y_{i,n+1}=y_{i,n}+\sum_{j=1}^s \alpha_j f(Y_{j,n})+\sum_{j=1}^s \beta_j g(Y_{j,n})+\sum_{j=1}^s \gamma_j h(Y_{j,n}, z), \quad (i=1,2,\dots,s).$$

$$Y_{i,n+1}=y_{i,n}+\sum_{j=1}^s a_{ij} f(Y_{j,n})+\sum_{j=1}^s b_{ij} g(Y_{j,n})+\sum_{j=1}^s c_{ij} h(Y_{j,n}, z), \quad (i=1,2,\dots,s).$$

SSDD'ler için Runge-Kutta metodu 2 adımlı olarak tanımlandıktan sonra güçlü merteye yakınsamasının 1.5 olamayacağı daha önce ispatlanmıştır. Bu çalışmadan farklı olarak, zayıf mertebenin 2'den fazla olamayacağını ispatlayacağız. Ayrıca katsayılarının hatayı en aza indireyecek ve mertebeyi 2'ye yaklaştıracak şekilde nasıl seçilmesi gerektiğini göstereceğiz.

Anahtar Kelimeler: Sıçramalı stokastik diferansiyel denklemler, zayıf yakınsama, stokastik Runge-kutta metodu, nümerik metod.



ABSTRACT

This work presents applications of stochastic Runge-Kutta (SRK) methods for jump stochastic differential equations (SSDEs) to achieve weak order conditions and obtain numerical solutions using least squares Monte Carlo (MC) simulation for option pricing. The aim is to obtain expected order conditions supported by numerical solutions, verifying theoretical results. Due to the complex nature of stochastic integrals, their numerical computation remains limited. Therefore, in this study, we prefer the Stratonovich Taylor series expansion for ease. By comparing the series expansion of the true solution with the numerical solution's Stratonovich Taylor series expansion, the order conditions of the Runge-Kutta method can be obtained. The general form of SSDEs is given by $dy(t) = f(y(t^-))dt + g(y(t^-))dW_t + h(y(t^-))dN_t$ where $y(t^-) = \lim_{s \rightarrow t^-} y(s)$ for $t > 0$, f , g , and h are continuously differentiable functions. With $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^{n \times m}$ and $h: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$, $f(Y(t^-))$ represents the drift function, and $g(Y(t^-))$ represents the diffusion function. Given that, $f, g, h \in C^1$ the drift coefficient f satisfies a unilateral Lipschitz condition, while the diffusion and jump coefficients ensure global Lipschitz conditions. The representation of SRK methods for SSDEs is given by:

$$y_{n+1} = y_n + \sum_{j=1}^s \alpha_j f(Y_j) + \sum_{j=1}^s \beta_j g(Y_j) + \sum_{j=1}^s \gamma_j h(Y_j, z), \quad (i=1, 2, \dots, s).$$

$$Y_i = y_n + h \sum_{j=1}^s a_{ij} f(Y_j) + \sum_{j=1}^s b_{ij} g(Y_j) + \sum_{j=1}^s c_{ij} h(Y_j, z), \quad (i=1, 2, \dots, s).$$

After defining the Runge-Kutta method for SSDEs as two-step, it has been previously proven that the strong order of convergence cannot be 1.5. In contrast to this study, we will prove that the weak order cannot exceed 2. Furthermore, we will demonstrate how the coefficients should be selected to minimize error and approach order 2.

Keywords: Stochastic differential equations with jumps, weak convergence, stochastic Runge-kutta method, numerical method.

YAŞLI YETİŞKİNLERDE YALNIZLIK VE ETKİLERİ LONELINESS AND ITS EFFECTS IN OLDER ADULTS

Emine APAYDIN

Öğr. Gör. Dr., Bayburt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı, Bayburt, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6378-0636>

Buket DAŞTAN

Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bayburt, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2458-0578>

ÖZET

Çağımızda yaşlı nüfus oranının artması beraberinde sağlıklı yaşlanmayı küresel bir öncelik haline getirmiştir. Yaşlanma süreci ile birlikte yaşlı bireyler birçok sorun ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu dönemde yaşanan önemli sorunların başında ise yalnızlık gelmektedir. Yalnızlık deneyimi, yaşlanan yetişkinlerin yaşam kalitesini etkileyen, fiziksel sağlığının yanı sıra zihinsel sağlığı ve duygusal durumu da etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Yaşlı bireylerin yalnızlık duygusuna sebep olan durumlar; eş ya da arkadaşların kaybı, emekli olma durumu, evinden ayrılmak zorunda kalma, rollerde değişim, duygusal kayıpların artması, kronik hastalıklar, fiziksel sınırlılıklar, sosyal destek mekanizmalarının yetersizliği, sosyokültürel koşullar, ekonomik güçlükler ve başkalarına bağımlı olmaktır. Sosyal ilişkileri yetersiz ve tatmin edici olmayan yaşlılarda mortalite riski, sosyal ilişkileri güçlü olan yaşlılara göre daha yüksektir. Bunların bir sonucu olarak yaşlı birey yalnızlaşmaktadır. Yalnızlık yaşlı bireylerde kilo alma ya da verme, beslenme davranışlarının değişimi, psikolojik ağrılar, umutsuzluk, sessizleşme, ilgisizlik şeklinde kendini gösterebilmektedir. Yalnızlığın birey açısından olumsuz sonuçları olmakla birlikte sosyal olarak da olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu sebeple yaşlı birey iyi bir şekilde gözlemlenmeli, yalnızlık duygusuna ait belirti ve bulgular değerlendirilmelidir. Yaşlılık sürecini sağlıklı bir şekilde, rahat ve güvenilir bir ortamda yaşamalarına imkan verecek hizmetler sunulmalıdır. Yaşlı bireylerin yalnızlık duygularını literatür doğrultusunda açıklamak ve etkilerini değerlendirmek derlemenin amacıdır. Ayrıca bu derleme yaşlılara kalıcı çözümlerin oluşturulabilmesi için mevcut durumu ortaya konmasında katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlanma, yaşlı, yalnızlık.

ABSTRACT

In our age, the increase in the elderly population has made healthy aging a global priority. With the aging process, elderly individuals face many problems. Loneliness is one of the most important problems experienced during this period. The experience of loneliness is one of the most important factors affecting the quality of life of aging adults, affecting their physical health as well as mental health and emotional state. Situations that cause elderly individuals to feel loneliness; Loss of spouse or friends, retirement, having to leave home, change in roles, increased emotional losses, chronic diseases, physical limitations, insufficiency of social support mechanisms, sociocultural conditions, economic difficulties and dependence on others. The risk of mortality in elderly people with inadequate and unsatisfactory social relationships is higher than in elderly people with strong social relationships. As a result of these, the elderly person becomes lonely. Loneliness can manifest itself in elderly individuals as weight gain or loss, change in eating behavior, psychological pain, hopelessness, silence, and apathy. While loneliness has negative consequences for the individual, it also has negative effects socially. For this reason, the elderly person should be observed carefully and signs and symptoms of loneliness should be evaluated. Services should be provided to enable them to live their old age in a healthy, comfortable and safe environment. The aim of the review is to explain the feelings of loneliness of elderly individuals in line with the literature and evaluate their effects. In addition, this compilation will contribute to revealing the current situation in order to create permanent solutions for the elderly.

Keywords: Aging, elderly, loneliness.

YAŞLI AYRIMCILIĞI VE HEMŞİRELİK AGEISM AND NURSING

Emine APAYDIN

Öğr. Gör. Dr., Bayburt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı, Bayburt, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6378-0636>

Buket DAŞTAN

Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bayburt, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2458-0578>

ÖZET

Yaşlılık, yaşamın diğer evreleri gibi doğal, bütün canlılarda meydana gelen kaçınılmaz bir süreçtir. Yaşlı bireylere olan bakış açısı farklı toplumlarda değişimler göstermekle birlikte aynı toplum içerisinde farklı sosyo-ekonomik düzeylere ve sosyo-demografik özelliklere sahip bireyler arasında da farklılaştığını söylemek mümkündür. Geleneksel yapının hakim olduğu toplum düzeninde yaşlı bireyler bilge kişi ve otorite olarak görülürken modern yapının benimsendiği toplumlarda kişisel bilgi ve deneyimlere gereksinimin az olması sebebi ile bu değerlerden uzak kalınmış ve yaşlılar toplumda bir yük olarak görülmeye başlanmıştır. Bu süreçte bireylerde hastalıkların dışında fizyolojik, psikolojik, bilişsel, emosyonel ve sosyal yönden değişiklikler görülebilmekte, sosyal ilişkilerde azalma, fiziksel ve ruhsal bazı işlevlerde kayıplar meydana gelebilmektedir. Toplamların çoğunda yaşlılık ve yaşlanmayla birlikte ortaya çıkan değişiklikler genelde olumsuz olarak karşılanmaktadır. Yaşlıya ve yaşlılığa kalıplaşmış düşünceler, ön yargılar beraberinde ayrımcılığı da getirmektedir. Yaşlılık bireyler tarafından kötü, mümkünse kaçınılması gereken bir durum olarak değerlendirilmektedir. Yaşlı ayrımcılığını sıklıkla bireylerin ölümden duydukları korku, gençliğe, bedensel güzelliğe ve ekonomik verimliliğe verdikleri önem oluşturmaktadır. Yaşlılarımızın içinde yaşadığı toplumla bütünleşerek, aktif bir yaşlanma süreci geçirebilmeleri için yaşlılarla ilgili sağlık, eğitim ve çalışma alanlarında gerekli yasal ve kurumsal dönüşümlerin zamanında gerçekleştirilmesi, yaşlı ayrımcılığının önüne geçerek yaşlıların toplumsal hayata daha fazla katılımlarını sağlayacaktır. Bu makalede yaşlı ayrımcılığı, etkileyen değişkenler ve önleme girişimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlanma, yaşlı ayrımcılığı, hemşirelik.

ABSTRACT

Aging, like other stages of life, is a natural and inevitable process that occurs in all living things. Although the perspective on elderly individuals varies in different societies, it is possible to say that it also differs among individuals with different socio-economic levels and socio-demographic characteristics within the same society. While elderly individuals are seen as wise people and authorities in the social order where the traditional structure is dominant, in societies where the modern structure is adopted, these values are avoided due to the low need for personal knowledge and experience, and the elderly begin to be seen as a burden in society. In this process, individuals may experience physiological, psychological, cognitive, emotional and social changes in addition to diseases, a decrease in social relations, and losses in some physical and spiritual functions. In most societies, old age and the changes that occur with aging are generally viewed negatively. Stereotypes and prejudices about the elderly and old age also bring discrimination. Old age is considered by individuals as a bad situation that should be avoided if possible. Ageism is often caused by individuals' fear of death and the importance they attach to youth, physical beauty and economic efficiency. In order for our elderly to integrate with the society they live in and go through an active aging process, the necessary legal and institutional transformations in the fields of health, education and work for the elderly will be carried out in a timely manner, preventing ageism and ensuring greater participation of the elderly in social life. This article aims to examine ageism, affecting variables and prevention initiatives.

Keywords: Aging, ageism, nursing

DOES THE DURATION OF EDUCATION AFFECT THE ATTITUDE OF UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS DISTANCE EDUCATION?: A QUALITATIVE STUDY

Aybala TAZEOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Osmaniye, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4144-8456>

Fatma Bengü KUYULU BOZDOĞAN

Öğr. Gör., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Osmaniye, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4400-6271>

ÖZET

COVID-19 pandemisi sürecinde tüm dünyaya hastalığın bulaşma risklerini azaltmak amacıyla eğitimde yüz yüze eğitime ara verilmiş, uzaktan eğitim dönemine geçilmiştir. Bu nedenle uzaktan eğitim sürecinin öğrencilerin uzaktan eğitime uyumuna etkisini incelemeyi amaçladık. COVID-19 pandemisi sürecinde üniversitemiz Beslenme ve Diyetetik Bölümü uzaktan eğitim öğrencileri programa dahil edilmiştir. Demografik veriler, uzaktan eğitimle ilgili cevaplar kaydedildi. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin Nisan 2020 tarihli cevapları ile Mart 2021 tarihli cevapları karşılaştırılmıştır. Çalışmaya iki yüz otuz dokuz (239) öğrenci dahil edildi. Ortalama yaş 21.5 ± 1.6 yıl idi. Öğrencilerin uzaktan eğitime alışma ve dersi tekrar izleme oranı eğitim süresi arttıkça arttı ($p < 0,001$). Ancak aylık harcamalar, dersi canlı yayından izleme oranı, uzaktan eğitim süresi geçtikçe istatistiksel olarak azaldı ($p < 0,001$). Uzaktan eğitimin başlangıcında sorun odaklanmak iken, daha sonra uygulamalı eğitim oldu. Uzaktan eğitim süresinin uzaması ile öğrencilerin uzaktan eğitim koşullarına alışmaları ve teorik bilgileri öğrenmeleri daha verimli olmaktadır. Ancak uygulamalı eğitimde uzaktan eğitim tek başına yeterli olmayıp, yüz yüze öğretim ile hibrit eğitim yapılmasına yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: distance Learning; Pandemic; health education

ABSTRACT

In order to reduce the risks of transmission of the disease all over the world during the COVID-19 pandemic, face-to-face education was suspended in educational, and the distance education period was started. Therefore, we aim to examine the effect of the distance education period on students' adaptation to distance education. During the COVID-19 pandemic, distance education students in the Department of Nutrition and Dietetics at our university were included in the program. Demographic data, answers about distance education were recorded. Attitude Scale Towards Distance Education was used. The answers of the students dated April 2020 and the answers dated March 2021 were compared. Two hundred thirty-nine (239) students were included in the study. The mean age was 21.5 ± 1.6 years. The rate of students getting used to distance education and watching the lessons again increased as the duration of education increased ($p < 0.001$). However, monthly expenditures, the rate of watching the lesson on live broadcast decreased statistically as the distance education period passed ($p < 0.001$). Thus, at the beginning of distance education, the problem was the focus, then applied education. With the prolongation



of the distance education period, it is more efficient for the students to get used to the distance education conditions and learn theoretical knowledge. However, distance education alone is not sufficient in applied education, and it helps conduct hybrid education with face-to-face teaching.

Keywords: distance learning, students, face to face learning, social presence.

YEŞİL HASTANE ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES ON GREEN HOSPITAL

Rukiye ÇAKMAK

Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Tıbbi
Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı, Yozgat, Türkiye.

1ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0088-710X>

ÖZET

Günümüzde hızla gelişen teknoloji ile beraber üretim miktarıda artmıştır. Ancak bu durum beraberinde doğal kaynakların azalmasına ve çevreye zararı da beraberinde getirmiştir. Diğer pek çok sektör gibi sağlık sektörü de enerji ve su tüketiminin fazla olduğu alanlardan biridir. Ayrıca hastaneler de hem kimyasal hem de kimyasal olmayan atıkların da miktarının fazla olduğu görülmektedir. Bu olumsuz durumu azaltmak için yeşil binalar inşaa edilmeye başlamıştır. Sağlık sektöründe de yeşil bina konseptinde yeşil hastane örnekleri de görülmeye başlamıştır. Çevreye duyarlı hastaneler olarak adlandırılan yeşil hastaneler kaynakların verimli bir şekilde kullanılmasına işaret etmektedir. Temel amaç ise, hastaneler için bir kaynak tasarrufu elde etmek ve çevreye daha az zarar veren yapılar oluşturmaktır. Bu araştırmada ise yeşil hastane kavramına dair yapılan çalışmaların haritasını çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırma verileri Web of Science veri tabanında “Green Hospital (Yeşil Hastane) kelimesi kullanılarak arama gerçekleştirilmiştir. Araştırmada sadece makalelere yer verilmiştir. 1991-2024 yılları arasında yayınlanan 58 makalenin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde VOSviewer (Version 1.6.18) paket programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda en çok çalışma yapılan yılın 2023 ve en çok çalışma yapılan ülkenin ABD olduğu görülmüştür. En fazla atıf alan yazarlar 114’er atıf ile Max Liebo, Elizabeth Lilie, David Rubenson, Michael Smith, Eric Topol ve Rachel İsrail’in olduğu görülmektedir. Green Hospital ile ilgili yayınlarda en sık kullanılan anahtar kelimelere bakıldığında 18 tekrar ile Green Hospital (Yeşil Hastane), 6 tekrar ile Environment (çevre) ve Sustainability (sürdürülebilirlik) başı çektiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Hastane, Yeşil Bina, Bibliyometrik Analiz

ABSTRACT

Nowadays, with the rapidly developing technology, the amount of production has also increased. However, this situation has also brought about a decrease in natural resources and damage to the environment. Just like many other sectors, the healthcare sector is also one of the areas where energy and water consumption are high. Additionally, hospitals are seen to generate a significant amount of both chemical and non-chemical waste. To reduce this negative impact, the construction of green buildings has begun. In the healthcare sector, examples of green hospitals within the green building concept have also started to emerge. Called environmentally friendly hospitals, green hospitals indicate efficient use of resources. The main goal is to achieve resource savings for hospitals and create structures that are less harmful to the environment. This study aims to map the research on the green hospital concept. Research data was collected by searching the Web of Science database using the keyword "Green Hospital." Only articles were included in the study. Bibliometric analysis was conducted on 58 articles published between 1991 and 2024. The VOSviewer (Version 1.6.18) package program was used for data analysis. The study found that the year with the most research activity was 2023, and the United States (USA) was the country with the most research publications. The authors with the highest citations were Max Liebo, Elizabeth Lilie, David Rubenson, Michael Smith, Eric Topol, and Rachel Israel, each with 114 citations. When examining the most frequently used keywords in publications related to Green Hospitals, "Green Hospital" appeared 18 times, followed by "Environment" and "Sustainability" with 6 occurrences each.

Keywords: Green Hospital, Green Building, Bibliometric Analysis

KYK YURT YEMEKHANELERİNDE TERMAL KONFOR DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ-YOZGAT İLİ

INVESTIGATION OF THERMAL COMFORT LEVELS IN KYK DORMITORY REFECTORIES – YOZGAT PROVINCE

Ertuğrul Gazi BİLİÇ

Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı,
Yozgat.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-1561-1320>

Soner ÖZEN

Doç.Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Akdağmadeni Sağlık Yüksekokulu, İş Sağlığı ve Güvenliği
Bölümü, Akdağmadeni, Yozgat.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2351-3234>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Yozgat geneli yurt yemekhanelerinde çalışma ve yemek yenme ortamlarının tasarımını güçlendirmek adına yemekhane çalışanları ve bu kuruluşlara gelen öğrencilerin sağlığını kötü yönde etkileyen termal konfor seviyelerini belirlemektir. Termal konfor düzeyleri insan sağlığını ve çalışma performansını doğrudan etkilemekte aynı zamanda insan sağlığına etki etmektedir. Termal konfor düzeyinin fazla veya eksik olması çalışanın ve ortamda bulunan kişilerin performansını doğrudan etkilemektedir. Termal konfor araştırmalarının temel hedefi, kullanıcıların konsantrasyon koşullarında sıcaklık, nem, hava akım hızı gibi kullanıma uygun bir şekilde düzenlenmesiyle sağlanan konfor oluşturmak ve optimize etmektir. Araştırmanın deneysel çalışma sahası Yozgat il sınırları içerisinde bulunan ve faaliyetlerine devam eden 5 adet yurt işletmesinde termal konfor seviyesinin incelenmesi için ölçümler sabah ve akşam olmak üzere gerçekleştirilmiştir. Termal konfor seviyesi belirleme cihazı ile ortam ölçümü gerçekleştirilmiştir. Bu ölçümler TS EN ISO 7243 Isıl ortam ergonomisi WBGT indeksi kullanılarak ısı stresinin değerlendirilmesi standardına göre analiz edilmiştir. WBGT analizleri 1 saatlik sürelerle gerçekleştirilmiştir ve ısı stresinin en yoğun olduğu sürelerde ölçümler alınmıştır. WBGT indis ölçümlerinde ısıya maruz kalanların karın bölgesine yakın yüksekliklerden ölçümler alınmıştır. Tespit edilen ölçüm sonuçları birlikte değerlendirildiğinde, tüm yurt yemekhaneleri için ortam koşullarının, termal konfor şartlarını sağlamadığı gözlenmiştir. Ortamda bulunan kişilerin olumsuz etkilendiği görülmüştür. İdeal çalışma ortamındaki sıcaklık belirli bir standartla sınırlı değildir ve çeşitli faktörlere bağlıdır. Genellikle 20-24°C aralığı çalışanların çoğunluğu için kabul edilebilir bir aralıktır. Özellikle mevsim değişikliklerine göre bu sıcaklık ayarı da ayarlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Termal Konfor; Sağlık, Performans; Sıcaklık, Isı Stresi

ABSTRACT

This study aims to determine the thermal comfort levels that adversely affect the health of dining hall employees and students coming to these institutions to strengthen the design of working and eating environments in dormitory dining halls in Yozgat. Thermal comfort levels directly affect human health and working performance and also affect human health. The excess or lack of thermal comfort level directly affects the performance of the employees and the people in the environment. The main objective of thermal comfort research is to create and optimize the comfort provided by regulating the temperature, humidity, and airflow rate in the concentration conditions of the users in a way suitable for use. In the experimental study area of the research, measurements were carried out in the morning and evening to examine the thermal comfort level in 5 dormitory establishments located within the borders of Yozgat province and continuing their activities. Ambient measurement was performed with a thermal comfort level determination device. These measurements were analyzed according to TS EN ISO 7243 Thermal environment ergonomics evaluation of heat stress using the WBGT index. WBGT analyses were performed for 1-hour periods and measurements were taken during the peak periods of heat stress. In WBGT index measurements, measurements were taken at heights close to the abdominal region of those exposed to heat. When the measurement results are evaluated together, it is observed that the ambient conditions for all dormitory dining halls do not meet the thermal comfort conditions. It was observed that the people in the environment were negatively affected. The temperature in the ideal working environment is not limited to a certain standard and depends on various factors. Generally, 20-24°C is an acceptable range for the majority of workers. This temperature setting should also be adjusted, especially according to seasonal changes.

Keywords: Thermal Comfort; Health, Performance; Temperature, Heat Stress

MAGİSTRANT - PEDAQOQLARDA TƏŞKİLATI-İNİZİBATÇILIQ SAHƏSİ ÜZRƏ FORMALAŞAN KOMPETENSİYALARIN KOMPONENTLƏRİ

COMPONENTS OF COMPETENCES FORMED IN THE ORGANIZATIONAL- ADMINISTRATIVE FIELD OF MASTER'S STUDENT - TEACHERS

Lalə ALLAHVERDİYEVA

“Naxçvan Universiteti”. Pedaqoji fakültə, Naxçivan Dövlət Universitetinin elmlər doktoru
proqramı üzrə doktorant, Naxçivan, Azərbaycan

ORCID ID: <https://orcid.org/0000000308438632>

XÜLASƏ

Məqalədə magistratura səviyyəsində təhsil alan pedaqoqların təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə formalaşması zəruri olan kompetensiyaları və onların komponentlərinə dair təhlillər yer alır. İxtisas üzrə Təhsil Proqramına əsasən təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə müəyyən edilmiş kompetensiyalar təhlil edilərək onların magistrant-pedaqoqun şəxsi, idraki, fəaliyyət və kommunikativ inkişafına təsiri araşdırılmışdır. Magistratura səviyyəsində təhsil alan gələcək pedaqoqların təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə kompetensiyalara yiyələnməsi onların öz müqəddəratını təyin etmək, özünü-inkişaf etdirmək, insan davranışının ən müxtəlif formalarını və növlərini tam mənimsəməsi üçün təkə öyrənmə məkanını deyil, sosial qarşılıqlı əlaqə üçün xüsusi təşkil edilmiş emosional cəhətdən rahat təhsil mühitini yaratmağa hazır olmaqdır.

Azərbaycan Respublikasının Boloniya Bəyannaməsinə qoşulması nəticəsində təhsil standartlarının tətbiqi təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsinin kompetensiyalara istiqamətləndirilməsi tələbini yaratdı. Tələbəninin aldığı təhsili təsvir edən kompetensiyaların formalaşmasına diqqətin artması təkə bilik və bacarıqlara deyil, həm də keyfiyyətələrə olan tələblərin artmasının nəticəsidir. Bu isə kompetensiyaya əsaslanan yanaşmanın bir növ sistemli konsepsiya kimi üstünlük təşkil etdiyini göstərir.

Təhsil prosesində təşkilati və inzibatçılıq fəaliyyətinin spesifikliyi təlim prosesi iştirakçıların hərəkətlərini və qarşılıqlı əlaqələrini idarə etmək üçün məqsədyönlü fəaliyyət kimi dəyərləndirilə bilər. Ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsində gələcək pedaqoqların peşə hazırlığının tərkib hissəsi kimi təşkilati və inzibatçılıq hazırlığı da tələb olunur.

Məqalədə təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə kompetensiyalar magistrantın özünü təkmilləşdirməsi, fərdi inkişafı, onun özünü öyrənmək və inkişaf etdirmək bacarığını əks etdirən elmi-nəzəri biliklər yer alır.

Açar söz: təşkilati-inzibatçılıq, zəruri kompetensiyalar, təhsil proqramı, özünü təkmilləşdirmə, fərdi inkişaf.

ABSTRACT

The article contains analyzes of the competencies and their components that are necessary to be formed in the organizational-administrative field of pedagogues studying at the master's level. Competencies defined in the organizational-administrative field based on the Educational Program of the specialization were analyzed and their influence on the personal, cognitive, activity and communicative development of the graduate student-pedagogue was investigated. Acquiring organizational-administrative competencies of future pedagogues studying at the master's level to create not only a learning space, but also an emotionally comfortable educational environment specially organized for social interaction for them to determine their own destiny, develop themselves, fully master the most diverse forms and types of human behavior is to be ready.

As a result of the accession of the Republic of Azerbaijan to the Bologna Declaration, the application of educational standards created the requirement to direct the evaluation of training results to competencies. Increasing attention to the formation of competencies that describe the education received by the student is the result of increasing demands not only for knowledge and skills, but also for qualities. This shows that the competence-based approach is dominant as a kind of systematic concept.

The specificity of organizational and administrative activity in the educational process can be evaluated as a purposeful activity to control the actions and interactions of the participants of the educational process. Organizational and administrative training is also required as part of the professional training of future teachers at the master's level of higher educational institutions.

The article contains scientific-theoretical knowledge that reflects the competences in the field of organizational-administrative self-improvement, individual development, and his ability to learn and develop himself.

Keywords: organizational-administration, necessary competencies, educational program, self-improvement, personal development.

HALBACH MIKNATIS DİZİLERİNE DAYALI BİR ELEKTRODİNAMİK ASKILAMA SİSTEMİNİN ANALİZİ

ANALYSIS OF AN ELECTRODYNAMIC LEVITATION SYSTEM BASED ON THE
HALBACH MAGNET ARRAYS

Cemal KARABULUT

Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Entitüsü, Konya, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-4496-9506>

Enes YÜCEL

Selçuk Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3217-0819>

Mehmet ÇUNKAŞ

Selçuk Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Konya,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5031-7618>

ÖZET

Kara, hava, deniz ve raylı ulaşım sistemlerinin ardından 5. nesil ulaşım teknolojisi olarak görülen Hyperloop, manyetik levitasyon sayesinde sürtünmesiz ve yüksek hızlı seyahat imkânı sunmaktadır. Özel bir tüp içinde, düşük hava basıncıyla yol alan kapsüller, aerodinamik sürtünmeyi azaltarak saatte yaklaşık 1.200 km hıza ulaşabilirler. Hyperloop, arabaları bir rayın üzerinde asılı kalacak şekilde itmekte kullanılan bir mıknatıs seti ve onları ray üzerinde ileri doğru itmek için başka bir mıknatıs setinden meydana gelen bir manyetik kaldırma (maglev) tren sistemidir. Bu sistem, sera gazı emisyonlarını azaltmanın yanı sıra enerji tüketimini de önemli ölçüde azaltma potansiyeline sahiptir; bununla birlikte hava ve gürültü kirliliğini, yol tıkanıklığını ve yol kazalarını da azaltabilir. Bu makalede, başta Hyperloop teknolojilerinde kullanılacak, döner Halbach dizilimli Elektrodinamik Levitasyon (EDL) disklerinin simülasyon ortamında incelemesi yapılmıştır. Disklerin, farklı kutup dizilimlerinde ürettiği kaldırma kuvvetleri incelenmiştir. Çalışma aynı zamanda, normal (N/S) ve Halbach diziliminin kaldırma kuvvetine etkilerini de ortaya koymuştur. Geometrik olarak aynı boyutlara sahip disklerin farklı 8, 10 ve 12 kutuplu Halbach dizilimlerinin kaldırma kuvvetine olan etkisi detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Ayrıca, dönme momentlerinin bu sistem üzerindeki etkisi gözlemlenmiştir. Çıktılar, Halbach diziliminin kaldırma kuvveti üzerindeki artışı, belirgin etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Bu çalışma, EDL teknolojisinin tasarımı ve performansı üzerinde önemli bir etkiye sahip olan kutup sayısındaki düzenlemelerin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elektrodinamik Askılama, Halbach Dizilimi, Kaldırma Kuvveti, Dönme Momenti, Kutup Sayısı

ABSTRACT

Hyperloop, considered a 5th generation transportation technology after land, air, sea and rail systems, offers frictionless, high-speed travel through magnetic levitation. Capsules travelling in a special low-pressure tube can reach speeds of around 1,200 km per hour by reducing aerodynamic friction. Hyperloop is a magnetic levitation system that consists of one set of magnets to propel cars so that they are suspended above a track, and another set of magnets to push them forward on the track. This system has the potential to significantly reduce energy consumption and greenhouse gas emissions, as well as air and noise pollution, congestion, and road accidents. In this paper, electrodynamic levitation (EDL) discs with rotating Halbach arrays, which can be used in Hyperloop technologies, are investigated in a simulation environment. The lifting forces generated by the discs at different pole configurations are studied. The study also shows the effects of normal (N/S) and Halbach arrays on the lift force. The effect of different 8, 10 and 12 pole Halbach arrays on the lift force of geometrically identical discs is discussed in detail. The effect of rotational moments on this system has also been observed. The results clearly show the significant effect of the Halbach array on the lift enhancement. This study contributes to the understanding of pole number arrays, which have a significant impact on the design and performance of EDL technology.

Keywords: Electrodynamic Levitation, Halbach Array, Lift Force, Rotational Moment, Number of Poles

DEVREDİLEBİLİR AKREDİTİFLERDEKİ PROBLEMLERİN ÇÖZÜMÜ İÇİN ICC KURALLARINDA GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN ALANLARIN ANALİZİ

ANALYSIS OF AREAS FOR IMPROVEMENT IN ICC RULES TO SOLVE PROBLEMS IN TRANSFERABLE LETTERS OF CREDIT

Fatih KAZANCI

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası
Ticaret ve Finansman Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7864-4229>

ÖZET

Akreditifler, bankalar tarafından mal veya hizmet satanlara verilen şartlı ödeme taahhütleri olup, dünya bankacılık uygulamasında birçok türe sahiplerdir. Bunlardan biri de devredilebilir yani transfer edilebilir akreditiflerdir. Bu tip akreditifler daha çok komisyoncular (aracılar) tarafından kullanılmakta olup, alıcıyla (ithalatçı) satıcıyı (ihracatçı) birbirlerini tanımadan buluşturan ve komisyonculara gelir getiren bir ödeme çeşididir. Bu tip akreditiflerin birden çok tarafı (amir, ilk lehtar, ikinci lehtar) ve bankayı (amir banka, devir bankası, birinci ihbar bankası, ikinci ihbar bankası, teyit bankası, rambursman bankası, iştirah bankası, görevli banka) içerisinde barındırması nedeniyle operasyonel süreçleri diğer akreditif çeşitlerine oranla çok daha uzun, karmaşık ve risklidir. Bu nedenle Uluslararası Ticaret Odası (International Chamber of Commerce – ICC) tarafından konu ile ilgili uygulama esasları kitapçığında bu akreditiflere özgü kurallar belirlenmiştir. Devredilebilir akreditiflerin uygulama esasları UCP500 de 48. madde altında, UCP600 de ise 38. madde altında detaylı olarak sıralanmıştır. Fakat uygulamada karşılaşılan zorluklara ve belirsizliklere bu maddeler tam olarak yanıt veremediğinden ICC'ye konu hakkında birçok soru yöneltilmiş ve ayrıca bu konu hakkında ICC Bilirkişi Kuruluna (DOCDEX) birçok dava iletilmiştir. Bu çalışmada, ICC'ye iletilen sorular ve bu sorulara alınan cevaplara ilişkin bir analiz yapılarak elde edilen sonuçlar sıralanmış ve ayrıca ICC Bilirkişi Kurulu'nda görülen davalarda DOCDEX jürisinin vermiş oldukları yanıtlar irdelenmiştir. Çalışmada varılan sonuca göre; kural kitapçıklarında yapılan değişiklikler karşılaşılan sorunlara kökünden çözüm getirememiş olup, devredilebilir olarak açılan bir akreditifte hangi bankanın devre yetkili banka olacağı, devir bankasının teyit dışındaki yükümlülükleri, devir sonrasında akreditife gelecek değişikliklerde tarafların sorumluluğu, devredilen bir akreditifin iadesi ve tekrardan devredilmesi, devir bankasında yapılan evrak değişimi ve sonuçları, evrakların ilk talepte ibrazı hususunda ibraz süresinin açıklığa kavuşturulması, ibraz edilen evraklarda bulunan bazı rezervlerin bu tip akreditiflere istinaden rezerv sayılıp sayılamayacağı, evrak değişiminde fatura ve poliçe dışında evrak ibraz edilmesine izin verilip verilmemesi, akreditifi devrederken yapılacak değişikliklerin broşürlerde ele alınmayan ayrıntıları ve akreditiflerin kullanım yerlerinin devir bankası tayinini etkilemesi hakkında tüm tarafların kafa karışıklığı günümüzde de devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ticaret, Devredilebilir Akreditif, ICC

ABSTRACT

Letters of credit are conditional payment commitments given by banks to those who sell goods or services, and they have many types in world banking practice. One of these is transferable letters of credit. This type of letter of credit is mostly used by brokers (intermediaries) and is a payment type that brings the buyer (importer) and the seller (exporter) together without knowing each other and generates income for the brokers. Since this type of letter of credit involves multiple parties (issuer, first beneficiary, second beneficiary) and banks (issuing bank, transfer bank, first notice bank, second notice bank, confirmation bank, rambursman bank, subsidiary bank), its operational processes are much longer, more complex and risky than other types of letters of credit. For this reason, the International Chamber of Commerce (ICC) has set out specific rules for these letters of credit in the relevant code of practice. The application principles of transferable letters of credit are listed in detail under Article 48 in UCP500 and under Article 38 in UCP600. However, since these articles cannot fully respond to the difficulties and uncertainties encountered in practice, many questions have been directed to the ICC and many cases have been submitted to the ICC Documentary Instruments Dispute Resolution Expertise (DOCDEX) on this issue. In this study, an analysis of the questions submitted to the ICC and the answers received to these questions is made and the results obtained are listed, and the answers given by the DOCDEX jury in the cases before the DOCDEX are examined. The study concludes that the amendments made to the rulebooks did not solve the problems encountered, which bank will be the authorized bank in a letter of credit opened as transferable, the obligations of the transfer bank other than confirmation, the responsibility of the parties for changes to the letter of credit after the transfer, the return and re-transfer of a transferred letter of credit, the change of documents at the transfer bank and its consequences, The confusion of all parties continues to this day regarding the clarification of the submission period for the submission of documents at the first request, whether some reserves in the submitted documents can be considered as reserves for the purpose of this type of letter of credit, whether it is permissible to submit documents other than invoices and policies in the exchange of documents, the details of the changes to be made when transferring the letter of credit that are not covered in the brochures, and whether the place of use of the letters of credit affects the appointment of the transfer bank.

Keywords: International Trade, International Finance, Transferable Letter of Credit, ICC

YAŞLI YETİŞKİNLERDE YOGA, ZİHİN-BEDEN TEMELLİ VÜCUT FARKINDALIĞI YAKLAŞIMLARININ BİLİŞSEL İŞLEVLER ÜZERİNE ETKİLERİ

EFFECTS OF YOGA, MIND-BODY BASED BODY AWARENESS APPROACHES ON
COGNITIVE FUNCTIONS IN OLDER ADULTS

Merve ARI

Öğretim Görevlisi, KTO Karatay Üniversitesi, SHMYO, Tıbbi Görüntüleme Teknikleri, Konya,
Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5331-7907>

ÖZET

Yaşlanma, fizyolojik ve fiziksel işlevlerde ilerleyici bir bozulma ile karakterize edilen kaçınılmaz ve doğal bir olgudur. Yaşlı yetişkin nüfus küresel olarak yaşlandıkça, bilişsel gerileme ve demans hastası kişilerin sayısı da gün geçtikçe artmaktadır. Bir bireyin bilişsel işlevinde ilerleyici bir bozulma olan demansın, mevcut tıbbi model aracılığıyla kesin bir iyileştirici yönetimi yoktur. Bilişsel bozulma geri döndürülemez ve demans evresinde etkili müdahaleler sınırlıdır. Bu nedenle yaşlanmada bilişsel gelişim, öznel gerileme ve hafif bilişsel bozukluk aşaması, bu koşulların ilerlemesini geciktirmek veya önlemek için hayati önem taşımaktadır. Demans, artan prevalans ve insidans oranları ile önemli bir halk sağlığı sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Toplam demans hastası sayısının 2050 yılına kadar 131,5 milyona ulaşacağı öngörülmektedir. Tamamlayıcı ve alternatif sağlık uygulamalarının kullanımı, yaşlı yetişkinlikte bilişsel gerilemeyi yavaşlatarak özürülülerin sağlık sonuçlarını iyileştirmeye yönelik yaratıcı, erişilebilir ve uygun maliyetli bir çözüm sağlamak için tercih edilen bir seçenek olmaktadır. Sağlıklı yaşlanmayı destekleyen ve yaşlı yetişkinlerde egzersize uyumu artıran yeni stratejiler ve fiziksel aktivite modlarının keşfedilmesi, halk sağlığının geliştirilmesinin önemli yönleri arasındadır. Halk sağlığı ve egzersiz reçetesi kılavuzları bağlamında yoga temelli müdahalelerin özelliklerini fiziksel aktivite perspektifinden anlamak önemlidir. Birçok çalışma bilişi geliştirmek için fiziksel aktivite müdahalelerinde egzersiz reçetesi değişkenlerinin değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Farkındalık temelli uygulamalar genel olarak incelendiğinde literatürde Vücut Farkındalığı Egzersizleri, Yoga, Pilates, Tai Chi ve meditasyon egzersizleri uygulamalarının daha çok stres, anksiyete ve yaşam kalitesi üzerine çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Zihin-beden egzersizi, zihinsel ve bedensel aktiviteleri birleştiren bir terapi olarak konsantrasyon, nefes kontrolü ve vücut hareketleri esnekliği ve zihinsel sağlığı iyileştirmek için faydalıdır. Yoga yaygın olarak fiziksel duruşları nefes egzersizleri ve meditasyonla birleştiren ve yaşlı insanların denge eğitimi, esneklik ve güç gibi belirli ihtiyaçlarını hedef alan bir egzersiz biçimi olarak kullanılır. Yoga temelli uygulamaların dahili fiziksel, bilişsel ve duygusal bileşenleri vardır. Bu nedenle diğer ilaç dışı müdahalelere göre daha etkilidirler. Bu çalışma ilaç dışı bu müdahalelerin yaşlılarda bilişsel işlev ve zihinsel sağlık üzerindeki rolünün bir incelemesini yapmayı amaçlamaktadır. Dünya çapında nüfusların yaşlanması göz önüne alındığında, bilişsel gerilemenin önlenmesine ve tedavi edilmesine yardımcı olmak için bu yaklaşımların uygulanması daha fazla araştırmayı gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yoga, biliş, yaşlılık, zihin- beden egzersizleri.

ABSTRACT

Ageing is an inevitable and natural phenomenon characterized by a progressive deterioration in physiological and physical functioning. As the older adult population ages globally, the number of people suffering from cognitive decline and dementia is increasing. Dementia, a progressive deterioration in an individual's cognitive function, has no definitive curative management through the current medical model. Cognitive deterioration is irreversible and effective interventions at the dementia stage are limited. Therefore, cognitive development in aging, subjective decline and the stage of mild cognitive impairment are vital to delay or prevent the progression of these conditions. Dementia is emerging as a major public health problem with increasing prevalence and incidence rates. The total number of people with dementia is projected to reach 131.5 million by 2050. The use of complementary and alternative health practices is becoming a preferred option to provide a creative, accessible and cost-effective solution to improve health outcomes for people with disabilities by slowing cognitive decline in older adulthood. Exploring new strategies and modes of physical activity that promote healthy ageing and increase adherence to exercise in older adults are important aspects of public health promotion. In the context of public health and exercise prescription guidelines, it is important to understand the characteristics of yoga-based interventions from a physical activity perspective. Many studies emphasize the importance of assessing exercise prescription variables in physical activity interventions to improve cognition. When mindfulness-based practices are examined in general, it is seen in the literature that Body Awareness Exercises, Yoga, Pilates, Tai Chi and meditation exercises are mostly studied on stress, anxiety and quality of life. Mind-body exercise, as a therapy that combines mental and physical activities, is beneficial for improving concentration, breath control and body movement flexibility and mental health. Yoga is commonly used as a form of exercise that combines physical postures with breathing exercises and meditation and targets the specific needs of older people, such as balance training, flexibility and strength. Yoga-based practices have built-in physical, cognitive and emotional components. They are therefore more effective than other non-pharmacological interventions. This study aims to conduct a review of the role of these non-drug interventions on cognitive function and mental health in older adults. Given the aging of populations worldwide, the application of these approaches to help prevent and treat cognitive decline warrants further research.

Keywords: Yoga, cognition, older, mind-body exercises.

PRODUCTION OF AL6061 MATRIX COMPOSITE REINFORCED WITH OLIVE POMACE POWDER/ASH

AL6061 MATRİSLİ, ZEYTİN ÇEKİRDEĞİ TOZU/KÜLÜ TAKVİYELİ KOMPOZİT ÜRETİMİ

Lisans Öğrencisi Onur Kaya

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türkiye)

ÖZET

Bu projenin amacı, zeytin yağı fabrikalarında yağ sıkımı sonucu atık ürün olarak ortaya çıkan zeytin çekirdeklerinin hem kurutulup toz haline getirilerek hem de oksijensiz ortamda yakılması sonucunda elde edilen küllerin metal matrisli kompozit üretiminde (MMK), takviye elemanı olarak kullanılabilirliğinin araştırılmasıdır. Bu projede otomobil ve havacılık endüstrisinde matris elemanı olarak sıklıkla kullanılan Al6061 alaşımı kullanılacaktır. Kompozit üretiminde takviye oranları ağırlıkça %3, 5, 7, 9,11 ve 12 olarak seçilmiştir. Gerçekleştirilen literatür taraması esnasında, takviye oranının genel olarak %12'nin üzerine çıkması durumunda kompozitin mekanik özelliklerinin olumsuz etkilendiği görülmüştür. Kompozit üretiminde, sıvı hal üretim yöntemlerine kıyasla nispeten ucuz olması nedeniyle toz metalürjisi yöntemi kullanılacaktır. Literatür araştırması sonucunda üretim parametreleri olarak; presleme basıncı 250 MPa, sinterleme sıcaklığı 650°C ve sinterleme süresi 6 saat olarak belirlenmiştir. Üretilen kompozitlerin mikro yapısı taramalı elektron mikroskobu kullanılarak incelenecek ve takviyelerin varlığı ile takviyenin içyapıdaki homojen dağılımı araştırılacaktır. Kompozitlerin sertlik değerleri, Rockwell B sertlik ölçüm yöntemi, aşınma miktarı ise Pin-On Disk yöntemi kullanılarak belirlenecektir. Proje sonucunda dünyada ilk olarak zeytin çekirdeği metal matrisli kompozit üretiminde takviye elemanı olarak kullanılacak ve mevcut durumda dışa bağımlı olarak ithal edilen takviye elemanlarına yerli, ucuz ve çevreci bir alternatif ortaya konulacaktır. Bu projemizde milli kâr amacı güdülerek ülkemizde yenilik, gelişme ve üretime katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zeytin Çekirdeği, Metal Matrisli Kompozit, Toz Metalürjisi, Sertlik, Aşınma

SUMMARY

The aim of this project is to investigate the potential usability of olive pomace, which is produced as a waste product during olive oil extraction in olive oil factories, as a reinforcing element in the production of metal matrix composites (MMCs) by both drying and pulverizing it into powder form and burning it in an oxygen-free environment to obtain ashes. In this project, Al6061 alloy, commonly used as the matrix element in the automotive and aerospace industries, will be utilized. Reinforcement ratios of 3, 5, 7, 9, 11, and 12 weight percent have been selected for composite production. During the literature review, it was observed that exceeding a reinforcement ratio of 12% generally has adverse effects on the mechanical properties of the composite. Powder metallurgy method will be employed in composite production due to its relatively low cost compared to liquid phase production methods. As a result of the literature review, production parameters are determined as follows: pressing pressure of 250 MPa, sintering temperature of 650°C, and sintering time of 6 hours. The microstructure of the produced composites will be examined using scanning electron microscopy to investigate the presence of reinforcements and the homogeneous distribution of reinforcements within the matrix. The hardness values of the composites will be determined using the Rockwell B hardness measurement method, and the wear amount will be determined using the Pin-On Disk method. As a result of the project, olive pomace will be utilized for the first time as a reinforcing element in the production of metal matrix composites, providing a domestic, cost-effective, and environmentally friendly alternative to imported reinforcement elements. This project aims to contribute to innovation, development, and production in our country, driven by national gain.

Keywords: Olive Pomace, Metal Matrix Composite, Powder Metallurgy, Hardness, Wear

SACCHAROMYCES CEREVISIAE VE SACCHAROMYCES BOULARDII'NİN KÜLTÜR ORTAMLARINA EKLENEN DELTAMETRİN VE SİPERMETRİN PESTİSİTLERİNE KARŞI METABOLİK YANITLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF METABOLIC RESPONSES TO DELTAMETHRIN AND
CYPERMETHRIN PESTICIDES ADDED TO THE CULTURE MEDIA OF
SACCHAROMYCES CEREVISIAE AND SACCHAROMYCES BOULARDII

Görkem KIRMIZIKAYA ÖZMEN

Araş. Gör., Fırat Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8516-4933>

ÖkkeşYILMAZ

Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8276-4498>

ÖZET

Bu çalışmada, *Saccharomyces cerevisiae* ve *Saccharomyces boulardii* kültürlerine eklenen deltametrin ve sipermetrin pestisitlerinin lipofilik moleküller, yağ asitleri kompozisyonu, total protein, malondialdehit (MDA), redükte glutasyon (GSH) ve okside glutasyon (GSSG) miktarları, glutasyon s-transferaz (GST) ve katalaz (CAT) enzim aktiviteleri üzerindeki etkileri araştırılmıştır. *S. cerevisiae* ve *S. boulardii* maya kökenli probiyotikler olarak kullanılmaktadır ve toksik maddelere karşı oksidatif stresi inhibe ettikleri yapılan çalışmalar ile ortaya konmuştur. Pestisitler ise yüksek böcek öldürücü aktiviteye ve toksik etkilere sahiptirler. Deltametrin ve sipermetrin oldukça etkili pestisit türlerindedir ve yaygın olarak kullanılmaktadırlar. Çalışma kapsamında *S. cerevisiae* (Sc) ve *S. boulardii* (Sb) mayalarının kültür ortamlarına ayrı ayrı deltametrin ve sipermetrin pestisitleri 20 µg/L eklenmiş ve kontrol Sc, kontrol Sb, deltametrin Sc, deltametrin Sb, sipermetrin Sc ve sipermetrin Sb olmak üzere 6 grup kullanılmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre, Sb ve Sc grupları karşılaştırıldığında Sc gruplarında total protein miktarının yüksek olduğu görülmüştür ($P<0.05$). MDA miktarları Sb ve Sc grupları arasında önemli düzeyde farklılık göstermiştir ($P<0.05$). GSH ve GSSG miktarları Sb gruplarında düşük seviyede ölçülmüşken, Sc gruplarında oldukça yüksek ölçülmüştür ($P<0.05$). Sb ve Sc grupları karşılaştırıldığında ise Sc gruplarında GST enzim aktivitesinin düşük olduğu gözlenmiştir ($P<0.05$). KSb ve KSc grupları karşılaştırıldığında KSb grubunun CAT enzim aktivitesinin yüksek olduğu gözlenmiştir ($P<0.05$). K2 vitamininin Sc gruplarında daha düşük miktarlarda olduğu gözlenmiştir. Sb gruplarının alfatokoferol miktarları yüksek ölçülmüşken, Sc gruplarında daha düşük ölçülmüştür ($P<0.05$). KSb ve KSc grupları karşılaştırıldığında ergosterol miktarı KSc grubunda yüksek ($P<0.05$), stesterol miktarı KSb grubunda düşük bulunmuştur. Sb ve Sc grupları karşılaştırıldığında 8:0, 10:0, 12:0, 14:0 ve 16:0 yağ asitleri Sb gruplarında yüksek miktarlarda iken Sc gruplarında daha düşüktür ($P<0.05$). 16:1, 17:0, 17:1, 18:0 ve 18:1 yağ asitleri Sb ve Sc grupları karşılaştırıldığında Sb gruplarında düşük düzeyde Sc gruplarında ise daha yüksek düzeyde bulunmuştur ($P<0.05$).

Sonuç olarak, *S. cerevisiae* ve *S. boulardii* mayalarının kültür ortamlarına eklenen deltametrin ve sipermetrin pestisitlerine karşı farklı metabolik yanıtlar vermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: *Sacharomyces cerevisiae*; *Sacharomyces boulardii*; Deltametrin; Sipermetrin; Probiyotik, Pestisit.

ABSTRACT

In this study, the effects of deltamethrin and cypermethrin pesticides added to *Saccharomyces cerevisiae* and *Saccharomyces boulardii* cultures on lipophilic molecules, fatty acid composition, total protein, malondialdehyde (MDA), reduced glutathione (GSH) and oxidized glutathione (GSSG) amounts, glutathione s-transferase (GST) and catalase (CAT) enzyme activities were investigated. *S. cerevisiae* and *S. boulardii* are used as yeast-based probiotics, and studies have shown that they inhibit oxidative stress against toxic substances. Pesticides, on the other hand, have high insecticidal activity and toxic effects. Deltamethrin and cypermethrin are highly effective pesticide types and are widely used. Within the scope of the study, 20 µg/L of deltamethrin and cypermethrin pesticides were added separately to the culture media of *S. cerevisiae* (Sc) and *S. boulardii* (Sb) yeasts, and 6 groups were used: control Sc, control Sb, deltamethrin Sc, deltamethrin Sb, cypermethrin Sc and cypermethrin Sb.

According to the study results, when the Sb and Sc groups were compared, it was seen that the total protein amount was higher in the Sc groups ($P<0.05$). MDA amounts differed significantly between Sb and Sc groups ($P<0.05$). While GSH and GSSG amounts were measured at low levels in Sb groups, they were measured at very high levels in Sc groups ($P<0.05$). When the Sb and Sc groups were compared, it was observed that the GST enzyme activity was lower in the Sc groups ($P<0.05$). When the KSb and KSc groups were compared, it was observed that the CAT enzyme activity of the KSb group was higher ($P<0.05$). It was observed that vitamin K2 was in lower amounts in Sc groups. While alphetocopherol amounts were measured to be high in Sb groups, they were measured to be lower in Sc groups ($P<0.05$). When the KSb and KSc groups were compared, the amount of ergosterol was found to be high in the KSc group ($P<0.05$) and the amount of stosterol was found to be low in the KSb group. While 8:0, 10:0, 12:0, 14:0 and 16:0 fatty acids are in high amounts in Sb groups, they are lower in Sc groups ($P<0.05$). When 16:1, 17:0, 17:1, 18:0 and 18:1 fatty acids were compared between Sb and Sc groups, they were found to be at lower levels in Sb groups and higher levels in Sc groups ($P<0.05$).

As a result, *S. cerevisiae* and *S. boulardii* yeasts gave different metabolic responses to deltamethrin and cypermethrin pesticides added to their culture media.

Keywords: *Saccharomyces cerevisiae*; *Saccharomyces boulardii*; Deltamethrin; Cypermethrin; Probiotic, Pesticide.

EPSTEİN-BARR VİRÜSÜNE BAĞLI ATİPİK BULGULAR ATYPICAL FINDINGS RELATED TO EPSTEIN-BARR VIRUS

Emine YURDAKUL ERTÜRK

Doç. Dr, Ordu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Ordu, Türkiye.

ORCID ID: 0000-0001-5366-647X

Ecem İpek ALTINOK

Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Ordu, Türkiye.

ORCID ID: 0000-0002-4250-7470

Taner KASAR

Doç. Dr, Ordu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Ordu, Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-6741-3323

ÖZET

Giriş: Epstein-Barr virüs (EBV) enfeksiyonu çocukluklarda genellikle ateş, membranöz tonsillit ve lenfadenopati (LAP) ile karakterize enfeksiyöz mononükleoz (EMN) kliniğine neden olur. Ancak bunların dışında değişik sistem tutulumları yaparak atipik bulgulara da yol açabilir. Bu çalışmada uzamış ateş ve şiddetli karın ağrısı şikayetleri ile başvuran, EBV'ye bağlı EMN tanısı koyulan ve pelviste sıvı ile perikardiyal effüzyon tespit edilen bir olgu tartışılmıştır.

Olgu: Üç yaşında erkek hasta ateş, boğaz ve şiddetli karın ağrısı şikayetleri ile başvurdu. On gün önce boğazda şişlik ve ateş şikayetleri ile dış merkezde amoksisilin-klavulonik asit tedavisi başlanmış. Tedavi sonrası şikayetlerinin geçmemesi üzerine tekrar takip eden doktoru tarafında tedavisine azitromisin eklenmiş. Şiddetli karın ağrısı ve ateş şikayetinin devam etmesi nedeni ile bir gün sonra tetkik edilmiş, ALT: 140 U/L, AST:134 U/L , CRP: 24 mg/L gelmesi üzerine de hastanemize sevk edilmişti. Şikayetleri 10 gündür devam eden hastanın ateşi 39,2 °C idi. Genel durumu orta-iyi, bilinci açık, huzursuz ve ağlıyordu, adenoid yüz görünümü, orofarenkste membranlı tonsilliti, bilateral servikal 1 cm'nin altında mobil, yumuşak kıvamlı LAP mevcuttu. Kalp taşikardik, ek ses, üfürümü yoktu. Batın muayenesinde karaciğer kot altında 1-2 cm palpable, traube kapalı idi. Laboratuvar bulgularında WBC 15.100/mm³, Hb 11.7 g/dl, hematokrit %33, trombosit 229.000/mm³, lenfosit 8420/mm³, nötrofil 5580/mm³, monosit 1010/mm³, ESR 45 mm/h, CRP 28,4 mg/L, periferik yaymada %50 lenfosit, %6 monosit, %34 polimorfonükleer lökosit, %10 atipik lenfositlere rastlandı. Biyokimyasal incelemelerde AST 227 U/L, ALT 237 U/L, LDH 490 U/L, tam idrar tetkiki, ASO (antistreptolizin O) normaldi, koagülopatisi yoktu. Enfeksiyon parametreleri yüksek olan hastaya kültürleri alınarak, 100 mg/kg/gün dozunda intravenöz sefotaksim başlandı. Batın ultrasonografisinde (USG) hepatosplenomegali, pelviste 1 cm sıvı saptandı. Hastada mevcut klinik ve laboratuvar bulgularına dayanarak EBV'ye bağlı EMN düşünüldü, viral seroloji gönderildi. Uzamış ve devam eden ateşleri nedeni ile yapılan ekokardiyografisinde (EKO) sol ventrikül serbest duvarında 4 mm, apekte en derin yerinde 7 mm'lik perikardiyal effüzyon izlendi, koroner arter çapları normaldi. Takibinde hastanın klinik bulgularının gerilemesi, kültürlerinde üreme olmaması, EBV VCA IgM pozitif bulunması üzerine antibiyotik tedavisi kesildi. Serolojik testlerde EBV VCA IgM ve IGG pozitif, diğer viral serolojiler negatifti. Hastaya akut EBV enfeksiyonu tanısı koyuldu. İzlemede hastanın genel

durumu, karın ağrısı düzeldi, ateşi düştü, AST, ALT, CRP değerleri geriledi ve yatışının 7. gününde taburcu edildi. Taburcu olduktan bir hafta sonraki poliklinik kontrolünde herhangi bir şikayetin olmadığı öğrenildi, kontrol amaçlı yapılan batın USG ve EKO'su da normaldi.

Sonuç: Çocuklarda EBV'nin etken olduğu EMN'da tipik bulgular; halsizlik, ateş, boğaz ağrısı, lenfadenopati, hepatosplenomegali, lökositöz, serum AST ve ALT seviyelerinde yükseklik olmasıdır. Bunlara ilaveten perikardiyal effüzyon, pelviste sıvı gibi bulguların eşlik ettiği olgulara da rastlanmaktadır. Ancak bu bulgular ileri, spesifik tedaviye gerek kalmadan kısa bir süre içerisinde kendiliğinden düzelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atipik bulgular; Epstein-Barr virüsü; Perikardiyal effüzyon

ABSTRACT

Introduction: Epstein-Barr virus (EBV) infection usually causes infectious mononucleosis (EMN) in childhood, characterized by fever, membranous tonsillitis and lymphadenopathy (LAP). However, other than these, it may also cause atypical findings by involving different systems. In this study, a case who presented with complaints of prolonged fever and severe abdominal pain, was diagnosed with EMN due to EBV, and was diagnosed with fluid in the pelvis and pericardial effusion was discussed.

Case report: A three-year-old male patient presented with complaints of fever, sore throat and severe abdominal pain. Ten days ago, due to complaints of swelling in the throat and fever, amoxicillin-clavulonic acid treatment was started at an external center. Since his complaints did not go away after the treatment, azithromycin was added to her treatment by the doctor who followed her again. He was examined one day later because his complaints of severe abdominal pain and fever continued, and he was referred to our hospital when ALT: 140 U/L, AST: 134 U/L, CRP: 24 mg/L. The patient's complaints continued for 10 days and his temperature was 39.2 °C. His general condition was fair-good, he was conscious, restless and crying. He had an adenoid facial appearance, membranous tonsillitis in the oropharynx, and bilateral cervical mobile, soft-consistent LAP below 1 cm. The heart was tachycardic, there was no additional sound or murmur. On abdominal examination, the liver was palpable 1-2 cm below the rib and the traube was closed. Laboratory findings include WBC 15,100/mm³, Hb 11.7 g/dl, hematocrit 33%, platelet 229,000/mm³, lymphocyte 8420/mm³, neutrophil 5580/mm³, monocyte 1010/mm³, ESR 45 mm/h, CRP 28.4 mg/L. , peripheral smear revealed 50% lymphocytes, 6% monocytes, 34% polymorphonuclear leukocytes, and 10% atypical lymphocytes. In biochemical examinations, AST 227 U/L, ALT 237 U/L, LDH 490 U/L, complete urinalysis, ASO (antistreptolysin O) were normal, and there was no coagulopathy. Cultures were taken for the patient with high infection parameters, and intravenous cefotaxime was started at a dose of 100 mg/kg/day. Abdominal ultrasonography (USG) revealed hepatosplenomegaly and 1 cm of fluid in the pelvis. Based on the patient's clinical and laboratory findings, EMN due to EBV was considered and viral serology was sent. In the echocardiography (ECHO) performed due to prolonged and ongoing fever, a pericardial effusion of 4 mm in the left ventricular free wall and a pericardial effusion of 7 mm in the deepest part at the apex was observed, and coronary artery diameters were normal. During the follow-up, the patient's clinical findings resolved, there was no growth in the cultures, and EBV VCA IgM was found to be positive, so antibiotic treatment was discontinued. In serological tests, EBV VCA IgM and IGG were positive, and other viral serologies were negative. The patient was diagnosed with acute EBV infection. During the follow-up, the patient's general condition, abdominal pain improved, fever decreased, AST, ALT, CRP values decreased and he was discharged on the 7th day of hospitalization. At the outpatient clinic check-up one week after

discharge, it was learned that he did not have any complaints, and the abdominal USG and ECHO performed for control purposes were also normal.

Conclusion: Typical findings in EMN caused by EBV in children are; fatigue, fever, sore throat, lymphadenopathy, hepatosplenomegaly, leukocytosis, and increased serum AST and ALT levels. In addition, cases accompanied by findings such as pericardial effusion and fluid in the pelvis are also encountered. However, these findings resolve spontaneously in a short time without the need for further, specific treatment.

Keywords: Atypical findings; Epstein-Barr virus; Pericardial effusion

NON-OBSTRUKTİF AZOOSPERMİ HASTALARINDA DNA METİLASYONUN ROLÜ THE ROLE OF DNA METHYLATION IN NON-OBSTRUCTIVE AZOOSPERMIA PATIENTS

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan HEKİM

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye
0000-0002-8470-2848

Prof. Dr. Sezgin GÜNEŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye
0000-0002-3103-6482

ÖZET

Erkek faktörlü infertilitenin artması ve sperm sayısındaki azalma, dünya genelindeki çiftler için tıbbi ve sosyal sorun haline gelmiştir. Ejakülatta spermatozoanın tamamen yokluğu olarak tanımlanan azospermi, erkek popülasyonunun yaklaşık %'ini ve infertil olan erkeklerin %10-15'ini etkilemektedir. Azospermi, erkek infertilitesinin en ağır belirtisi olarak kabul edilen spermatogenik yetmezlik ile sonuçlanan testis bozuklukları spektrumuyla ilişkilidir. Ejakülatta sperm bulunmaması, erkek üreme sisteminde anatomik olarak bir tıkanmanın veya spermatogenezdeki bozulmanın sonucu olabilir. Non-obstrüktif azospermi (NOA) teşhisi konulan erkeklerin ejakülatları fonksiyonel seminal veziküllerin ve açık ejakülatör kanalların göstergesi olarak normal hacimde (>1,5 ml) ve normal pH (>7,2) değerlerindedir. NOA, gen mutasyonları, testis gelişimi ve somatik hücre olgunlaşması sırasındaki hatalar, hormonal dengesizlik, apoptoz artışı, inflamasyon ve varikozel dâhil olmak üzere hem somatik hem de germ hücrelerini etkileyen çok çeşitli nedenlerden kaynaklanabilmektedir. Bununla birlikte, spermatogenezin azalmasına neden olan faktörlerin tümü henüz tanımlanmamıştır.

DNA metilasyonu ve demetilasyonu, insan genomundaki temel epigenetik düzenlemelerden biridir ve bu süreçteki hatalar, azospermi dâhil birçok hastalığın patogenezinde rol oynar. DNA metilasyonu, çoğunlukla gen susturulması yoluyla gen ekspresyonunu düzenler. Germ hücre gelişiminde DNA metilasyonu, dokuya özgü gen ekspresyonunun düzenlenmesinin yanı sıra retroviral elementlerin susturulması, genomik imprinting ve X kromozomu inaktivasyonu için de gereklidir. Son zamanlarda, NOA ile tüm genomun, bazı genlerin veya spermatozoadaki erkek veya dişi imprintlenmiş genler ve anormal DNA metilasyonu arasındaki ilişki birçok çalışmada gösterilmiştir. Bu çalışmada, NCBI PubMed veri tabanı üzerinden NOA hastalarında yapılan güncel DNA metilasyonu çalışmaları taranmış ve DNA metilasyonunun potansiyel etkileri hakkındaki güncel veriler özetlenerek son bulgulara odaklanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: DNA metilasyonu, erkek infertilitesi, NOA.

ABSTRACT

Increase in male factor infertility and decreased sperm count have become medical and social problems for couples all over the world. Azoospermia, defined as the complete absence of spermatozoa in the ejaculate, affects approximately 1% of the male population and 10-15% of infertile men. Azoospermia is associated with a spectrum of testicular disorders that result in spermatogenic failure, which is considered the most severe manifestation of male infertility. Complete absence of sperm in the ejaculate may be the result of an anatomical obstruction in the male reproductive system or impairment of spermatogenesis. The ejaculates of men with non-obstructive azoospermia (NOA) are of normal volume (>1.5 ml) and normal pH (>7.2), indicative of both functional seminal vesicles and open ejaculatory ducts. NOA is caused by various of causes affecting both somatic and germ cells, including gene mutations, errors during testicular development and somatic cell maturation, hormonal imbalance, increased apoptosis, inflammation or varicocele. However, not all factors that cause decreased spermatogenesis have been identified yet.

Methylation and demethylation of DNA are one of the fundamental epigenetic regulations in the human genome, and errors in this process play a role in the pathogenesis of many diseases, including azoospermia. DNA methylation frequently leads to silencing the target gene, which regulates gene expression. DNA methylation is necessary for the control of tissue-specific gene expression, genomic imprinting, X chromosome inactivation, and the silencing of retroviral elements during the formation of germ cells. Recently, the association between NOA and abnormal DNA methylation of the whole genome, genes, or male or female imprinted genes in spermatozoa has been demonstrated in many studies. This study focused on the most recent findings after searching the NCBI PubMed database for studies on DNA methylation in NOA patients. Current information on the possible consequences of DNA methylation was also summarized.

Keywords: DNA methylation, male infertility, NOA.

FARKLI DAYANIM SINIFLARINDAKİ BAĞLANTI ELEMANLARININ TİTREŞİM ÖLÇÜMLERİYLE YORULMA ÖMRÜNÜN TAHMİNLENMESİ

ESTIMATION OF FATIGUE LIFE OF FASTENERS IN DIFFERENT GRADES USING VIBRATION MEASUREMENTS

Tolga AYDIN

Ege University, Fen Bilimleri Enstitüsü, Makine Mühendisliği Ana Bilim Dalı, İzmir, Türkiye
R&D Engineer, Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş., A.O.S.B., Çiğli, İzmir, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4979-1486>

Mahmut PEKEDİS

Doç. Dr., Ege Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, İzmir,
Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3350-0277>

ÖZET

Cıvataların çalışma koşullarında hasara uğramasının temel sebebi genellikle, uygulanan yükün statik dayanım sınırın üstüne bir gerilme yaratmasından ziyade yorulma kaynaklı etkenlerin baskın olduğu durumlardır. Soğuk şekillendirme yöntemi ile imal edilen cıvataların, aynı lot içerisinde üretilmiş belirli adet cıvata örnekleme test edilse dahi, yorulma testi sonuçlarında bir saçılım ortaya çıkmaktadır. Bu belirsiz durum farklı sektörlerde, özellikle emniyet parçalarında, güvenlik riski doğurmaktadır. Saçılım oranını net olarak tahminleyebilecek bir mühendislik yaklaşımı da bulunmamaktadır. Aynı özelliklere sahip cıvatalar için belirli standardizasyon ve mühendislik denklemleri kullanılarak o cıvata tipi ve yükleme koşuluna ait yorulma ömürlerine yönelik çıkarımlar yapılabilmektedir. Buna karşın, cıvatanın servis verdiği cihaz üzerinde yapılan periyodik bakımlarda yahut ilk montaj aşamasında cıvatanın yorulma ömrüne dair bir çıkarım tekil olarak yapılamamaktadır. Tekil olarak yorulma testi yapılabilmekte ancak test sonucu tahribatla sonuçlanmaktadır. Cıvataya herhangi bir hasar vermeden, tekil olarak yorulma ömrünü tahmin edebilen bir yöntem ya da cihaz literatürde güncel olarak bulunmamaktadır. Bu çalışmada, cıvataların titreşim ölçümlerine karşı davranışının tahribatsız olarak ölçülüp verilerin mühendislik denklemleri kullanılarak işlenip yorulma ömrünün tekil olarak tahmin edilebilirliği incelenmiştir. Çalışma kapsamında, cıvatalar üzerinde titreşim ölçümleri; shaker, ivmeölçer ve strain gage gibi komponentler vasıtasıyla gerçekleştirilip ölçümü yapılan cıvatalar yorulma testlerine tabi tutulmuştur. Titreşim ölçümleriyle yorulma çevrimleri arasındaki ilişki; doğal frekans değerleri, frekans tepki fonksiyonları, güç spektrum yoğunlukları vb. parametrelerin yorulma ömürleriyle uyumu kontrol edilerek raporlanmıştır. Yapılan çalışma, titreşim davranışlarıyla yorulma ömrü arasında bir korelasyon tespit ettiği takdirde, sadece yorulma ömrünü tahminlemek için değil, katlanma vb. şekillenme kusurlarının bir kalite – kontrol yöntemi olarak hasarsız tespit edilebilirliğine yönelik araştırma alanı oluşturmak adına da önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: cıvata yorulması, titreşim, doğal frekans, bağlantı parçası.

ABSTRACT

The primary cause of bolt failure under operational conditions is typically fatigue-related factors, rather than the applied load exceeding the static strength limit. Even when a certain number of cold-forged bolts manufactured in the same batch are subjected to fatigue testing, the results exhibit considerable scatter. The present state of uncertainty shows a potential security risk in a number of industrial sectors, with particular implications for the safety components. The lack of a clear engineering approach to predict the scattering rate makes it difficult to identify the fatigue behaviour of a single component. For bolts with comparable properties, standardisations and engineering equations can be employed to infer the fatigue life according to the bolt type and loading condition. Conversely, the fatigue life of the bolt cannot be inferred individually during periodic maintenance on the assembly area or during the initial assembly phase. Individual fatigue tests can be performed, but the results are inevitably accompanied by bolt failure. There is currently no method or device in the literature that can predict the individual fatigue life without any damage to the bolt. In this study, the vibration measurements of bolts were processed using engineering equations in order to investigate the individual predictability of fatigue life. Within the scope of the study, vibration measurements on bolts were carried out using components such as a shaker, accelerometer and strain gage, and fatigue tests of measured bolts are performed. The relationship between the aforementioned measurements and the fatigue life cycles of the bolts was then evaluated, with particular focus on the compatibility of parameters such as natural frequency values, frequency response functions and power spectrum densities with fatigue life. Should a correlation between vibration behaviour and fatigue life be identified, the study would be of significant value not only in terms of predicting fatigue life but also in establishing a research area for the non-destructive detection of deformation defects such as folding, etc. as a quality control method.

Keywords: Bolt fatigue, vibration, natural frequency, fastener.

SANAL GERÇEKLİK TEKNOLOJİSİNİN EĞİTİM ALANINDA KULLANIMI THE USE OF VIRTUAL REALITY TECHNOLOGY IN EDUCATION

Sinem KOÇ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü/Bilgisayar ve Öğretim
Teknolojileri Eğitimi, Burdur/Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8451-6452>

Onur SEVLİ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Bilgisayar
Mühendisliği Bölümü, Burdur/Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8933-8395>

ÖZET

Sanal gerçeklik (Virtual Reality: VR) teknolojisi, eğitim alanında önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır. Geleneksel eğitim yöntemlerine ek olarak kullanılan sanal gerçeklik teknolojisi, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirerek dikkatlerini çekmek ve öğrenme sonuçlarının iyileştirilmesini sağlamaktadır. Sanal gerçeklik teknolojisinin sunduğu etkileşimli, deneyimsel ve derinlemesine öğrenme fırsatları, öğrencilerin soyut kavramları somutlaştırmalarını ve öğrenme motivasyonlarını artırmalarına olanak tanır. Pratik becerilerin geliştirilmesi gereken alanlarda sanal gerçeklik teknolojisinin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Tıp, mühendislik, havacılık gibi alanlarda gerçekçi simülasyonlar ve uygulamalı deneyimler sunarak öğrencilerin pratik becerilerini geliştirmeleri sağlanabilir. Ayrıca, dil öğrenimi, tarih gezileri, kültürel farkındalık gibi alanlarda da sanal gerçeklik teknolojisinin eğitimdeki potansiyeli büyüktür. Sanal gerçeklik teknolojisinin eğitimdeki faydaları arasında öğrenme deneyimlerinin zenginleştirilmesi, öğrenci motivasyonunun artırılması, etkileşimli öğrenme ortamlarının oluşturulması, yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi ve uygulamalı deneyimlerin sağlanması yer almaktadır. Sanal gerçeklik teknolojisi eğitimde daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılabilir. Bunun yanı sıra bu teknolojiyle ilgili bazı zorluklar da bulunmaktadır. Donanım, yazılım ve içerik geliştirme maliyetleri eğitim kurumları için yüksek olabilir ve bu durum teknolojinin yaygın kullanımını sınırlayabilir. Eğitimcilerin bu teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilmeleri için eğitim ve uzmanlığa ihtiyaçları olabilir. Sanal gerçeklik teknolojisinin gerektirdiği güçlü bilgisayar altyapısının ve uygun cihazların sağlanması da bir zorluktur. Sanal gerçeklikle ilgili bu tür konular dikkatle ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, Teknoloji, Eğitimde sanal gerçeklik

ABSTRACT

Virtual reality (VR) technology stands out as an important tool in the field of education. Virtual reality technology, which is used in addition to traditional education methods, enriches students' learning experiences, attracts their attention and improves learning outcomes. The interactive, experiential and in-depth learning opportunities offered by virtual reality technology allow students to concretise abstract concepts and increase their motivation to learn. The use of virtual reality technology is of great importance in areas where practical skills need to be developed. Realistic simulations and hands-on experiences in fields such as medicine, engineering, and aviation can help students develop their practical skills. In addition, the potential of virtual reality technology in education is great in areas such as language learning, history trips, cultural awareness. The benefits of virtual reality technology in education include enriching learning experiences, increasing student motivation, creating interactive learning environments, developing creative thinking and problem solving skills, and providing hands-on experiences. Virtual reality technology can be used more effectively and efficiently in education. In addition, there are some difficulties related to this technology. Hardware, software and content development costs may be high for educational institutions and this may limit the widespread use of the technology. Trainers may need training and expertise to use this technology effectively. Providing the powerful computer infrastructure and appropriate devices required by virtual reality technology is also a challenge. Such issues related to virtual reality should be carefully addressed.

Keywords: Virtual reality, Technology, Virtual reality in education

KÜMES HAYVANLARI, BESİCİLİK VEYA EV İÇİ SÜS BITKİLERİ İÇİN MIKRODENETLEYİCİ TEMELLİ OTOMATİK SULAMA SİSTEMİ

MICROCONTROLLER-BASED AUTOMATIC WATERING SYSTEM FOR POULTRY, LIVESTOCK, OR INDOOR ORNAMENTAL PLANTS

Mustafa AKSU

Dr. Öğretim Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Mühendislik – Mimarlık Fakültesi,
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Kırşehir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8077-6383>

ÖZET

Otomatik sulama/nemlendirme sistemleri, kümes/evcil/besi hayvanlarının su içebileceği yada süs bitkilerinin bulunduğu ortamdaki nem (su) oranına göre bitkileri otomatik olarak sulayarak hem gereksiz su tüketiminin hem de insan gücü/zaman israfının önüne geçeceği için tasarruf sağlayacaktır. Bu çalışmada, bitkilerin/kümes hayvanlarının bulunduğu ortamdaki toprağa/su kabına yerleştirilmiş nem sensörü/su seviyesi ölçüm sensörü üzerinden alınan veriler mikrodenetleyicide işlenir. İşlenen bu verilere göre suya ihtiyaç duyulduğu anda su pompası/valf otomatik olarak çalışıp su kabındaki eksilen suyu ya da topraktaki bitkinin ihtiyacı olan nemi tamamlamaktadır. Böylece nemlendirme/sulama işlemleri hazırlanan sistemle (nem oranına bağlı, istenen zaman ve miktarda) ve geliştirilen sulama algoritmasına göre otomatik olarak gerçekleştirilmektedir. Topraktaki/kaptaki gerekli su ihtiyacı yeterli düzeye ulaştığında ise su pompası/valf otomatik olarak kapanmaktadır. Bu çalışma, su kaynaklarının en etkin şekilde kullanılmasını, enerji tasarrufunun maksimum düzeye çıkarılmasını, personel giderlerini minimuma indirmeyi ve aşırı veya gereksiz su kullanımını azaltmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Mikrodenetleyici, Otomatik sulama, Arduino uno, Kümes hayvanları, Süs bitkileri, besicilik.

ABSTRACT

Automatic irrigation/humidification systems offer significant potential for saving water and reducing labor in environments where poultry/livestock can drink or ornamental plants are cultivated. In this study, data from soil moisture sensors/water level measurement sensors placed in the environment where plants/poultry are situated are processed in a microcontroller. Based on this processed data, the water pump/valve automatically operates to replenish depleted water in the water container or meet the moisture needs of plants in the soil when water is required. Thus, irrigation/humidification processes are automatically executed according to the developed irrigation algorithm and the system parameters (dependent on humidity level, desired timing, and quantity). When the required water level in the soil/container reaches a sufficient level, the water pump/valve automatically shuts off. This study aims to optimize water resource utilization, maximize energy efficiency, minimize personnel expenses, and reduce excessive or unnecessary water usage.

Keywords: Microcontroller, Automatic irrigation, Arduino Uno, Poultry farming, Ornamental plants, Livestock.

CAPITAL STRUCTURE AND FINANCIAL PERFORMANCE OF ETHIOPIAN MANUFACTURING COMPANIES

Workneh Mengist Adane

Research Scholar, Prof. Rajinder Kaur

Department of Commerce Punjabi University, Patiala, Punjab, India

Orcid Id: 0009-0003-1739-4608

ABSTRACT

This study aims to evaluate the potential impact of capital structure on the financial performance of manufacturing companies in Ethiopia. The empirical model used financial performance as a proxy for liquidity, measured by the current ratio (CR). The explanatory variables LTDA, TDA, LTDE, and TDE were proxied for capital structure and connected with control variables such as asset tangibility, firm size, and growth opportunity. This study employed a random effect regression model to analyze panel data from a sample of 51 manufacturing companies in Ethiopia over 10 years, from 2013-14 to 2022-23. The empirical findings demonstrate that the capital structure of enterprises has a statistically significant adverse impact on their financial performance (liquidity), hence supporting the pecking order argument. However, control variables such as asset tangibility, firm size, and growth opportunity have positive and statistically significant effects on liquidity. The independent factors explain 64.6% of the dependent variable (CR) variability with an R-squared value of 0.646. The independent variables explain 64.6% of CR variation. Financial managers should prioritize optimizing the capital structure of manufacturing firms in Ethiopia. Policymakers can use these findings to strengthen sector financial stability and resilience. Executives and financial managers should balance debt and equity funding to maximize liquidity and performance. Academics, industry practitioners, and politicians must collaborate to turn findings into beneficial change strategies.

Keywords: Debt Financing, Equity Financing, Liquidity, Manufacturing Companies, Ethiopia

IMPACT OF COVID-19 FOURTH WAVE ON PRICE SHOCKS ON PHARMA INDUSTRY IN PAKISTAN

Manjhan Jatoi

Area Manager

Sindh Bank

Hyderabad

Dr. Faiz Muhammad Shaikh

Professor University of Larkano-

Muhammad Zafar Wassan

Conservator Forest -Larkana

Dr. Mazharuddin Keerio

Executive Director

Wheat Research Centre Sakrand

Muhammad Saleem Vistro

Conservator Forest-Sukkur

Rasheed Ahmed Jumani

Mointering officer-Planning division

Government of Sindh-Jamshoro

ABSTRACT

The current research investigates Impact of COVID-19 fourth Wave on price Shocks on pharma industry in Pakistan. Data were collected from 20 Pharma industries in Pakistan by using stratified sampling methods. Data were analyzed by using E-Views 8 software. It was revealed that COVID-19 fourth wave affected the pharma industry because most of the pharma industries were in shutdown condition and very few life saving drugs pharma industries were operating in the countries. The prices of medicine were nearly 30 percent increased. It was further revealed that Government should stabilized price of drugs during any pandemic. IT was suggested that fourth wave of COVID-19 affected more developed countries like Australia, Europe, America and South Africa compare with third world countries. This is a review article, which focused upon Pakistan's pharmaceutical industry. This industry has fallen into the trap of our country's buckwheat. Basically, it's the main concern of pharmaceutical industries of Pakistan, one of the present standing position or top most sold products.

Methodology : . Data were collected from 20 Pharma industries in Pakistan by using stratified sampling methods. Data were analyzed by using E-Views 8 software. It has been a detailed review of Pakistan's import and export products over the years. This article gives an overview of period of COVID-19. And how they are synthesized and major exporters of APIs. Drugs formulations are also discussed in it. Formulation of drugs are solid, liquid and semi solid. Moreover, it also focused at the limitations and strengths of the factors that are important in determining the strength.

Results: The pharmaceutical business has a strong capacity for innovation, and governments should conduct studies and encourage discussion on how to improve this capacity without endangering public health. During the COVID-19 it affect the overall sales volume.

Practical implication: The strength of each pharmaceutical industry based upon quality goods, providing values, services excellence. There are concerns about the current rules in Pakistan for evaluating the quality of pharmaceuticals raw materials (APIs). The pharmaceutical industry strengths could include low operating overhead, firm fiscal management, low staff turnover, high return on investment (ROI), state-of-the-art laboratory equipment and an experienced research staff.

Conclusion: The medical system in a country is crucially dependent on the pharmaceutical sector. This study's goal was to shed light on Pakistan's entire pharmaceutical sector, including startups, imports, exports, and detail of APIs. The pharmaceutical industry in Pakistan is still in its early stages, but it has managed to establish a small presence in Asia-Pacific market.

Key Words: Impact, COVID-19, fourth Wave, price Shocks, pharma, industry

MONTENEGRO'S COURSE TO EU MEMBERSHIP: ASSESSING PROGRESS, CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS

Prof. Dr. Ketevan Marshava

Faculty of Business and Economics

Tbilisi State University, Georgia

ORCID: 0009-0009-9121-0903

Prof. Dr. Mariam Jikia

Faculty of Law and International Relations

Georgian Technical University, Georgia

ORCID: 0000-0001-7810-4780

ABSTRACT

Montenegro's journey towards European Union membership has been marked by significant strides, but it still faces challenges. Presented paper explores Montenegro's path to EU membership, examining the milestones achieved, the challenges encountered, and the prospective avenues for integration.

Initially, the paper provides a comprehensive overview of Montenegro's accession process, tracing its evolution from the Stabilization and Association Agreement (SAA) to the attainment of candidate status. It analyzes the reforms undertaken by Montenegro to align with EU standards, encompassing areas such as judiciary, rule of law, and economic governance. Moreover, the paper delves into the challenges of Montenegro's accession progress, including issues related to corruption, organized crime, and the functioning of democratic institutions.

Furthermore, the paper analyzes the evolving dynamics of Montenegro's relationship with the EU, considering factors such as geopolitical influences and EU enlargement fatigue. It assesses the potential implications of these dynamics on Montenegro's accession prospects and explores alternative scenarios for its future integration trajectory.

Along with a nuanced analysis of Montenegro's journey towards EU membership, this paper presents the EU new Growth Plan for the Western Balkans, examining the given on the case of Montenegro for a deeper understanding of the complexities and dynamics of the accession process and expected implications for EU integration.

Key words: EU, Western Balkans, Montenegro, EU Membership, EU Enlargement

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS ON THEIR BEHAVIOR TOWARDS ENVIRONMENTAL PROBLEMS

Ayşe Ülkü KAN

Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1524-3326>

Esra YEL

Öğretim Görevlisi, Gaziantep Üniversitesi, Araban Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Bölümü, Gaziantep, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8262-9974>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, meslek yüksekokulu öğrencilerinin çevre sorunlarına yönelik davranışlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Günümüzde dünya genelindeki nüfusun artışı, bilim ve teknolojinin hızlı gelişimi sonucunda insanların gereksinimleri artmaktadır. Nitekim bu gereksinimlerin karşılanması için geliştirilen teknolojinin kontrolsüz kullanımı sebebiyle zarar gören doğal kaynakların, çevreye olan olumsuz etkilerinde de belirli oranda artışlar görülmesi yadsınamaz bir gerçektir. Teknolojik ilerlemeler ve sanayileşmedeki dikkatsiz davranışlar dünyadaki ekolojik dengeyi bozmuş, bunun sonucunda ise; kirlenmeye, canlı türlerinin yok olmasına, enerji kaynaklarının tükenmesine, kullanılabilir tarım arazilerinin azalmasına, hızlı nüfus artışı gibi çevre sorunlarına neden olmuştur. Dolayısıyla yıllar boyu kendiliğinden işlevini sürdüren ekolojik denge, artık bu işlevi göremeyecek duruma gelmiştir. Çevre ve kişi arasındaki hassas dengenin korunması insanın sorumluluğuna bağlıdır. Bireylerin, doğa ve insan arasındaki karşılıklı etkileşimi öğrenmesi, çevre sorunlarının ortaya çıkışındaki esas sebebin kendisi olduğunu anlayabilmesi, çevre bilincine sahip olması için atılacak ilk adımdır. Bu sebeple öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik davranışlarını belirlemek önemli bir konudur. Çalışmada nicel ve nitel verilerin birlikte kullanıldığı karma yöntem tercih edilmiştir. Araştırmanın evreni, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi'ndeki meslek yüksekokullarında öğrenimine devam eden öğrenciler olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrenciler araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmanın nicel boyutundaki veriler Güven ve Aydoğdu (2012) tarafından geliştirilen "Çevre Sorunlarına Yönelik Davranış Ölçeği" ile toplanmıştır. Araştırmanın nitel verileri ise araştırmacılar tarafından geliştirilen meslek yüksekokulu öğrencilerine yöneltilen görüşme formlarıyla toplanmıştır. Elde edilen nicel veriler bilgisayar destekli istatistik programı ile analiz edilmiştir. Nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışma grubunun demografik özellikleri belirlenerek bu doğrultuda tanılayıcı analizler yapılmıştır. Bu bağlamda bazı değişkenlere ilişkin değerlendirmeler yapılmış; öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik davranış düzeyleri belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik davranış ölçeğine göre söz konusu değişkenler dikkate alındığında bir takım farklılıklara ulaşılmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin çevre sorunlarına yönelik davranışlarına ilişkin görüşleri de alınmıştır. Öğrencilerin günümüzde yaşanan çevre sorunları ve bu bağlamda alınması gereken önlemler konusunda fikir sahibi oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, çevre sorunları, davranış

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the opinions of vocational school students about their behavior towards environmental problems. Today, as a result of the increase in the population worldwide and the rapid development of science and technology, people's needs are increasing. As a matter of fact, it is an undeniable fact that natural resources that are damaged due to the uncontrolled use of technology developed to meet these requirements also experience a certain increase in their negative effects on the environment. Technological advances and careless behavior in industrialization have disrupted the ecological balance in the world, and as a result, they have caused environmental problems such as pollution, extinction of living species, depletion of energy resources, reduction of usable agricultural land, rapid population growth. Therefore, the ecological balance, which has maintained its spontaneous function for many years, has become unable to perform this function anymore. The protection of the delicate balance between the environment and the person depends on the responsibility of the person. It is the first step to be taken for individuals to learn about the mutual interaction between nature and man, to understand that the main reason for the emergence of environmental problems is themselves, to have environmental awareness. For this reason, it is an important issue to determine the behavior of students towards environmental problems. The mixed method, in which quantitative and qualitative data are used together, was preferred in the study. The universe of the study was determined as students who are continuing their education at vocational schools at Gaziantep University in the 2023-2024 academic year. In this context, the students who volunteered to participate in the research formed the sample of the research. The quantitative data of the study were collected with the "Behavior Scale for Environmental Problems" developed by Güven and Aydoğdu (2012). The qualitative data of the study were collected through interview forms directed to vocational school students developed by the researchers. The obtained quantitative data were analyzed by computer aided statistical program. Descriptive analysis was used in the analysis of qualitative data. The demographic characteristics of the study group were determined and diagnostic analyses were performed in this direction. In this context, evaluations were made regarding some variables; students' behavior levels towards environmental problems were determined. Accordingly, according to the students' behavior scale for environmental problems, a number of differences were reached when these variables were taken into account. At the same time, students' views on their behavior towards environmental problems were also taken. It has been determined that the students have an idea about the environmental problems experienced today and the measures that should be taken in this context.

Keywords: Student, environmental problems, behavior

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME SORUMLULUKLARI İLE ÖĞRENMEYE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE LEARNING RESPONSIBILITIES OF
VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS AND THEIR ATTITUDES TOWARDS LEARNING

Esra YEL

Öğretim Görevlisi, Gaziantep Üniversitesi, Araban Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi
Bölümü, Gaziantep, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8262-9974>

Ayşe Ülkü KAN

Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Elazığ, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1524-3326>

ÖZET

Bu araştırmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme sorumlulukları ile öğrenmeye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Son yıllarda bilgi ve teknolojinin hızlı değişimi, bireyleri daha fazla öğrenmeye zorlamaktadır. Bu öğrenme sürecinde artık bilginin öğrenenlere yalnızca bir eğitmen tarafından aktarılmasını beklemek çağın gereklerini yakalayamamasına neden olmaktadır. Günümüzde bireylerden öğrenme sorumluluklarını ve kendi öğrenme ihtiyaçlarını belirlemesi, kendi öğrenmelerini gerçekleştirme ve kendi öğrenmelerini değerlendirmeleri beklenmektedir. Bu sebeple, son yıllarda, kendi kendine öğrenme, öz-yönetimli öğrenme, öz-yönelimli öğrenme gibi benzer ya da aynı anlamda kullanılan beceriler bilim alanında öne çıkmaktadır. Öz yönetimli öğrenciler, ne öğrenileceği ve bunun nasıl olacağı hususunda kendi kararlarını verebilmek ile beraber dışsal kaynaklara nasıl başvurulacağı veya başvurulup başvurulmayacağı konusunda karar verebilme becerisine sahiptirler. Bu bağlamda bireylerin kendi öğrenmelerini gerçekleştirebilmeleri için öncelikli olarak öğrenmeye yönelik olumlu tutumlara sahip olmaları gerekmektedir. Öğrenmeyi sevmeyen, öğrenmenin öneminin henüz farkına varamamış veya herhangi bir şeyi zorunlulu olduğu için öğrenmeye çalışan bireylerin öz-yönetimli öğrenenler olması düşünülemez. Öğrenmeyi öğrenme yeterliliği, bireyin öğrenme sürecine ve ihtiyaçlarına yönelik farkındalığını, mevcut fırsatları belirlemeyi ve başarılı bir biçimde öğrenmek için engellerin üstesinden gelme becerisini içermektedir. Bu bağlamda, meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme sorumlulukları ile öğrenmeye yönelik tutum düzeylerinin farklı değişkenler açısından test edilmesi ve aralarındaki ilişkinin incelenmesiyle bu çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. İlişkisel tarama modelindeki araştırmanın evreni, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi'ndeki meslek yüksekokullarında öğrenimine devam eden öğrenciler olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrenciler araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmanın verileri kişisel bilgi formu, Erişti (2017) tarafından geliştirilen "Öğrenme Sorumluluğu Ölçeği" ve Çetin ve Çetin (2019) tarafından geliştirilen "Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar destekli istatistik programı ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda bazı değişkenlere ilişkin değerlendirmeler yapılmış; öğrencilerin öğrenme sorumlulukları ile öğrenmeye yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Buna göre öğrencilerin öğrenme sorumluluğu ölçeği ve öğrenmeye yönelik tutum ölçeğine göre söz konusu değişkenler dikkate alındığında bir takım farklılıklara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, sorumluluk, tutum

ABSTRACT

The aim of this research is to determinate the relationship between the learning responsibilities of vocational school students and their attitudes towards learning. The rapid change of information and technology in recent years is forcing individuals to learn more. In this learning process, waiting for information to be transferred to learners only by an instructor causes students to no longer be able to catch up with the requirements of the age. Today, individuals are expected to determine their learning responsibilities and their own learning needs, perform their own learning, and evaluate their own learning. For this reason, in recent years, skills such as self-learning, self-directed learning, and self-oriented learning that are used in a similar or the same sense have been gaining prominence in the field of science. Self-managed students have the ability to make their own decisions about what to learn and how to do it, as well as to decide how to apply for external resources or whether to apply. In this context, in order for individuals to realize their own learning, they must have positive attitudes towards learning as a priority. It is unthinkable that individuals who do not like learning, who have not yet realized the importance of learning, or who are trying to learn anything because it is mandatory, should be self-managed learners. Learning competence includes an individual's awareness of the learning process and needs, identifying existing opportunities, and the ability to overcome obstacles in order to learn successfully. In this context, it was thought that this study would contribute to the literature by testing the learning responsibilities of vocational school students and their attitude levels towards learning in terms of different variables and determination the relationship between them. The universe of the research in the relational screening model has been determined as students who are continuing their education at vocational schools at Gaziantep University in the 2023-2024 academic year. In this context, the students who volunteered to participate in the research formed the sample of the research. The data of the research were collected through the personal information form, the "Learning Responsibility Scale" developed by Erişti (2017) and the "Attitude Towards Learning Scale" developed by Çetin and Çetin (2019). The obtained data were analyzed with computer aided statistical program. In this context, evaluations were made regarding some variables; the relationship between students' learning responsibilities and their attitudes towards learning was examined. Accordingly, according to the students' learning responsibility scale and attitude towards learning scale, a number of differences were reached when these variables were taken into account.

Keywords: Learning, responsibility, attitude

RESPONSE SURFACE METHODOLOGY OPTIMIZATION OF PLASTIC BIODEGRADATION USING AGRICULTURE SOIL MICROORGANISM BASED CARBON SEQUESTRATION FOR THE BIOMASS CULTIVATION

Ms. Mohanapriya P

Research Scholar, Department of Biotechnology, St. Joseph's College of Engineering, Chennai, Tamil Nadu, India.

Dr. Chamundeeswari M

Associate Professor, Department of Biotechnology, St. Joseph's College of Engineering, Chennai, Tamil Nadu, India.

ABSTRACT

Plastics are recalcitrant polymers released into the environment through astonishing use leading to accumulation and increased water and soil pollution. Transportation of these recalcitrant polymers in agricultural soil, sediment, and water leads to change of soil pH, temperature, water infiltration and soil infertility. Nowadays, there is drastic rate of single use plastic accumulation in the environment has negative impact on human health; it enlightens to find the solution biological waste treatment. Agriculture soil is rich source for the microbial diversity for potential degraders.

The study aims to isolate plastic degrading microorganisms from the agriculture soil. The soil samples were collected at 5cm depth from soil surface and isolation of microorganism done by standards microbiological procedure. The isolated organisms were screened biochemical tests, genotyping and for the degradation activity using agar plate assay method. The organisms showed broad spectrum of degradation activity were confirmed by the zone of halo clearance around the inoculation of isolate with negative control organism. Further, the research has been extended to study plastic degradation using isolates and by products formed can be utilized as bio fertilizers for crops cultivation.

The various parameters were optimized using Minitab 18 software through response surface methodology to determined the percentage of degradation achieved. The GC-MS profiling of intermediate product formed during the degradation were analyzed for the CO₂ conformation and its payed the way of attention to sequester the released carbon dioxide for the biomass cultivation for the production of biofuels. The concept of CO₂ sequester symbolizes the natrual process of microplastics assimilation by phytoplankaton in marine zone to conceal the CO₂ from the water surface and released into deep sea ocean to protect the Ecological balance.

Keywords: Microorganisms, Plastic, intermediate metabolites, GC-MS profiling, CO₂ Sequestration

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA ÖRGÜTSEL ADALET ALGISININ ÇALIŞANLARIN İŞ MOTİVASYONU ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ: KAYSERİ İLİNDE BİR KAMU KURUMU ÖRNEĞİ

EXAMINING THE EFFECT OF ORGANIZATIONAL JUSTICE PERCEPTION ON WORK
MOTIVATION OF HEALTH CARE WORKERS: THE CASE OF A PUBLIC
INSTITUTION IN KAYSERİ PROVINCE

Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi, Kayseri, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2495-2124>

Muhammed POLAT

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi, Kayseri, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-0276-7824>

ÖZET

Örgütsel adalet, son zamanlarda birçok araştırmanın merkezine yerleşmiştir. Bu kavram, örgütlerin önemini kavradığı ve birçok araştırmacının tanımlamak için çaba sarf ettiği bir konudur. Örgütsel adalet, çalışanların örgüt içerisindeki tutum ve davranışları nasıl algıladıklarını ifade eder. Diğer bir ifadeyle, yönetimin çalışan haklarını koruması, çalışanlara etik bir şekilde davranması ve çalışanın bireysel ve örgütsel sonuçları adil bir şekilde algılamasıdır. Bu çalışma, sağlık sektöründe faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar için önemli olan örgütsel adalet kavramını ele almakta ve sağlık çalışanlarının motivasyon seviyeleri üzerindeki etkisini araştırmaktadır. Çalışma Kayseri'deki bir kamu kurumunda görev yapan ve rastgele seçilen 73 sağlık personeli üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonuçları, örgütsel adalet ile iş motivasyonu arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, sağlık sektöründeki kurumların çalışanların adalet algısını artırarak motivasyon seviyelerini yükseltmeye yönelik önlemler alması gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Adalet, Örgütsel Motivasyon, Örgütsel Bağlılık

ABSTRACT

Organizational justice has been at the center of much research recently. This concept is an issue that organizations understand the importance of it, and many researchers strive to define this concept. Organizational justice refers to how employees perceive attitudes and behaviors within the organization. In other words, management protects employee rights, treats employees ethically, and employees perceive individual and organizational results fairly. This study deals with the concept of organizational justice, which is important for institutions and organizations operating in the health sector, and investigates its impact on the motivation levels of health professionals. The study was conducted on 73 randomly selected healthcare professionals working in a public institution in Kayseri. The results of the study show that there is a positive relationship between organizational justice and work motivation. These findings emphasize that institutions in the health sector should take measures to increase the motivation levels of employees by increasing their perception of justice.

Keywords: Organizational Justice, Organizational Motivation, Organisational Commitment

NANO FLUIDS

By Akash KUMAR

Dr. Saravanan

Bharath Institute of Higher Education and Research (India)

ABSTRACT

Nanofluids, which are colloidal suspensions of nanoparticles in basic fluids, have received much attention in recent years due to their unique thermal and rheological properties. This paper provides a comprehensive overview of the key aspects surrounding nanofluids, focusing on their enhanced heat transfer capabilities, improved thermal conductivity, and potential applications in various industries. Methods for fabricating nanofluids, including dispersion techniques and stabilization mechanisms, are discussed, along with exploring the effect of nanoparticle size, shape, and concentration on their performance. The paper also addresses challenges and considerations in nanofluidic research, such as stability, long-term behavior and environmental impacts. Finally, potential future developments and emerging applications of nanofluids are highlighted, including heat exchangers, refrigeration systems and biomedical applications, underscoring the promising prospects of these innovative fluids in the development of thermal management technologies.

Keywords: nanofluids, thermal conductivity, heat transfer enhancement, nanoparticle fabrication, dispersion techniques, applications, stability, rheological properties, emerging trends.

HOW TO USE NEW TEACHING METHODS FOR LEARNING

Irshad Ullah

Dr. Saqib Shahzad

Dr. Aamna Saleem Khan

Department of Education Abdul Wali Khan University Mardan

ABSTRACT

Teaching is not an easy task. Without proper motivation and preparation it's not possible to teach in a better way. Research is always required in the field of teaching. Objective of this study was to study about the new technique and methods in the field of teaching. Data were gathered and analyzed. Conclusions were drawn and suggestions were made

Keywords: New, Method, Teacher, Task, Learning

ORIGIN OF TEMPERATURE COEFFICIENT OF RESONANCE FREQUENCY IN RUTILE $Ti_{1-x}Zr_xO_2$ MICROWAVE CERAMICS

Izaz Khan

Raz Muhammad

Department of Physics, Abdul Wali Khan University Mardan, 23200 Mardan, KP, Pakistan

ABSTRACT

Over the past few decades, information and wireless communication technology have undergone a significant revolution that has generated interest in ceramic dielectric materials possessing properties such as high relative permittivity (ϵ_r), low dielectric loss ($\tan \delta$)/high quality factor ($Q \times f_0$), and a near temperature coefficient of resonant frequency (τ_f). One of the key advantages of using ceramics with high ϵ_r is their ability to reduce the size of resonators and filters in miniaturized circuitry and devices for wireless telecommunication and satellite broadcasting. This is because the size of a resonator is inversely related to the square root of ϵ_r . Therefore, utilizing ceramics with high ϵ_r as dielectric resonators can enable the design of smaller and more efficient wireless devices. Rutile- TiO_2 exhibits a high ϵ_r and quality factor, but its τ_f is too high for practical applications. In this study, we report the effect of Zr^{4+} doping on the optical energy gap and microwave dielectric properties of rutile TiO_2 . Rietveld analysis explicitly confirmed Zr^{4+} occupying at the octahedral site, forming a single-phase tetragonal structure below the solubility limit ($x < 0.10$). Notably, at $x = 0.025$, a significant enhancement in $Q \times f_0$ was observed. This enhancement was attributed to the reduction in dielectric loss, associated with a decrease in oxygen vacancies and a lower concentration of paramagnetic centers Ti^{3+} . This conclusion was supported by Raman and electron paramagnetic resonance spectroscopy, respectively. The origin of high τ_f in rutile $Ti_{1-x}Zr_xO_2$ is explained on the basis of octahedral distortion/tetragonality ratio, covalency, and bond strength.

BIOLOGICAL PROPERTIES AND POTENTIAL MEDICAL IMPORTANCE OF THE CAUCASIAN PERSIMMON (*DIOSPYROS LOTUS L*) PLANT

Assoc. Prof. Dr. Elvin ALIYEV

50 General Hazi Aslanov Street, Lankaran State University, Faculty of Natural Sciences,
Department of Biology and Ecology, Lankaran, Azerbaijan, AZ4200

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3755-5846>

Assoc. Prof. Dr. Mammadhuseyn HUSEYNOV

50 General Hazi Aslanov Street, Lankaran State University, Faculty of Natural Sciences,
Department of Biology and Ecology, Lankaran, Azerbaijan, AZ4200

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5084-3765>

ABSTRACT

The biological properties and potential medical importance of the Caucasian persimmon (*Diospyros lotus L*) plant were studied in the research. Caucasian palm - *Diospyros lotus* is a widespread species. It extends wildly in mountainous and foothill regions up to 1500 m above sea level - in Azerbaijan, Georgia, and the North Caucasus. With a number of studies, it has been confirmed that the center of intensive formation of this species in our country is the Lankaran-Astara zone in Azerbaijan. The Caucasian persimmon is a straight-stemmed tree that grows 15-20 m, and sometimes up to 30 m in forests, depending on soil and climate conditions. It sheds its leaves in winter. It is a monoecious and dioecious plant. The flowers are small yellowish-white. Male and female flowers of *Diospyros lotus L.* genotypes differ in shape and size. Female flowers consist of one pistil, one ovule located above, and prematured stamens. The ovule is an oval in shape and has four - eight locules. Male flowers are relatively small. It blooms in July, its seeds ripen from October to November, and its fruits are small round and oblong. It grows normally in light (sandy), medium (loamy) and heavy (clay) soils (pH: slightly acid, neutral and basic (moderately alkaline) soils). It can grow in semi-shaded and non-shaded conditions. It grows relatively well in moist soils.

The rich biochemical composition of the fruits of *Diospyros lotus L* (the fruit contains about 1.9% protein, 0.2% fat, 47.7% carbohydrate) increases its medical importance. Its extract has antidiabetic, antitumor, antinociceptive and anti-inflammatory effects and is used to treat various diseases such as hypertension, diarrhea and dry cough. In traditional medicine, for elimination of inflammation alcohol extract from the fruits of *Diospyros kaki* is effective in treatment of the thyroid gland disorder, molasses of its fruits has abilities as a booster in anemy and weakness, an appetite suppressant in nervous system diseases, a antihypertensive in hypertension, a decongestant and expectorant in bronchitis and other diseases. As a result of scientific research, it has been determined that *Diospyros kaki* has an important effect in preventing the proliferation of cancer cells in Human Colorectal Adenocarcinoma (CaCo-2), Human Ovarian Sarcoma (Skov-3), Human Dermal Fibroblast (HDF).

Keywords: Caucasian persimmon (*Diospyros lotus L*), Biodiversity, Biochemistry and Biomedical Application.

HEMŞİRELERDE PERSONEL GÜÇLENDİRME VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK İLİŞKİSİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ

EMPOWERMENT OF NURSING STAFF AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT: THE
CASE OF KAYSERİ PROVINCE

Songül BERK USLU

(ORCID: 0009-0008-4241-6684)

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi, Kayseri, Türkiye.

Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ

(ORCID: 0000-0002-2495-2124)

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi, Kayseri, Türkiye.

ÖZET

Hemşireler genellikle daha karmaşık, baskıcı, belirsizliklerle dolu, stresli ve yorucu bir ortamda çalışmaktadırlar. Bu tarz bir çalışma ortamında genel olarak negatif bireysel çıktılarının artma ihtimali yer almaktadır. Bu nedenle yoğun bir hizmet faaliyetler dizisi içeren sağlık işletmelerinde personel güçlendirme kavramı ön plana çıkmaktadır. Personel güçlendirme, çalışanların işleri hakkında kararlar almalarına, hevesli hissetmelerine ve iş birliği, paylaşım ve karşılıklı güvene dayalı olarak kurumlarıyla uyumlu bir şekilde çaba göstermelerine olanak tanıyan bir stratejidir. Yöneticiler için güçlendirme hemşireleri yetkilendirmek anlamına gelirken, hemşireler için belirli sınırlar içinde karar verme yetkisi vermek anlamına gelmektedir. Güçlendirme faaliyetleri, bir sağlık çalışanı olan hemşirelerin mesleki bilgi ve becerilerini güncel tutmalarını sağlamak, hasta bakımında kaliteyi artırmak, hasta güvenliğini sağlamak, sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırmak ve örgüte bağlılık için önemlidir. Personel güçlendirme kavramı; bilgi, beceri, yetkinlik ve motivasyonlarını arttırmak için yapılan süreçleri kapsar. Bu süreçler; eğitim, mentorluk, liderlik geliştirme, performans geri bildirim ve kariyer planlaması gibi farklı yöntemleri içerebilir. Hemşirelerin güçlendirilmesiyle örgütsel bağlılığın artırılması, hastaların daha iyi bakım almasını sağlamanın yanı sıra, hemşirelerin kariyerlerini geliştirmelerine, mutlu, huzurlu yaşam sürmelerine de yardımcı olmaktadır. Bu kapsamda hemşirelerin personel güçlendirme yönündeki yapılan faaliyetleri algılamaları onların pozitif çıktılar elde etmesinde önemli rol oynayacaktır. Bu çalışmada Kayseri İlinde faaliyet gösteren İl Sağlık Müdürlüğünde çalışan hemşireler ile veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Anket çalışmasına toplamda 115 hemşire katılım sağlamıştır. Çalışma sonuçlarında hemşirelerde personel güçlendirme ve örgütsel bağlılık arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca regresyon analizi sonuçları da kurulan hipotezi destekler nitelikte bulunmuş, personel güçlendirmenin örgütsel bağlılığı anlamlı ve pozitif olarak etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Personel Güçlendirme, Örgütsel Bağlılık, Sağlık Sektörü

ABSTRACT

Nurses often work in a more complex, demanding, uncertain, stressful, and exhausting environment. In such a work setting, there is generally a possibility of an increase in negative individual outcomes. Therefore, the concept of personnel empowerment stands out in healthcare facilities that involve a series of intensive service activities. Personnel empowerment is a strategy that enables employees to make decisions about their work, feel motivated, and make efforts in harmony with their organizations based on collaboration, sharing, and mutual trust. Empowerment for managers means empowering nurses, while for nurses, it means giving decision-making authority within certain boundaries. Empowerment activities are important for nurses, who are healthcare professionals, to keep their professional knowledge and skills up to date, improve the quality of patient care, ensure patient safety, enhance the effectiveness of healthcare services, and foster organizational commitment. The concept of personnel empowerment encompasses processes aimed at increasing knowledge, skills, competencies, and motivations. These processes may include various methods such as training, mentoring, leadership development, performance feedback, and career planning. Empowering nurses not only increases organizational commitment but also ensures that patients receive better care, helps nurses develop their careers, and leads to a happier, more peaceful life. In this context, nurses' perception of the activities carried out in terms of personnel empowerment will play a significant role in their achieving positive outcomes. In this study, data collection was carried out with nurses working at the Provincial Health Directorate in Kayseri. A total of 115 nurses participated in the survey. The results of the study showed that there was a positive relationship between staff empowerment and organizational commitment in nurses. In addition, the regression analysis results were found to support the established hypothesis, and it was determined that personnel empowerment affected organizational commitment significantly and positively.

Keywords: Personnel Empowerment, Organizational Commitment, Health Sector

İLKOKULDA MATEMATİK EĞİTİMİNİN PEKİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK YENİLİKÇİ BİR OYUN

INNOVATIVE GAME FOR REINFORCING MATHEMATICS EDUCATION IN ELEMENTARY SCHOOL

Murat IŞIK

Dr. Öğretim Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Bilgisayar
Mühendisliği Bölümü, Kırşehir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3200-1609>

Mehmet Ali YALÇINKAYA

Dr. Öğretim Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Bilgisayar
Mühendisliği Bölümü, Kırşehir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7320-5643>

ÖZET

İlkokul seviyesinde matematik eğitimi, öğrencilerin analitik düşünme, problem çözme ve mantıksal akıl yürütme yeteneklerini temel düzeyde geliştirmenin yanı sıra, onların akademik başarılarına ve günlük yaşamlarında karşılaştıkları sayısal ve yapısal zorluklarla başa çıkma kapasitelerini artırmada kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, oyunlaştırılan eğitim araçlarının matematik öğreniminde öğrencilerin problem çözme becerilerini ve motivasyonlarını artırma konusunda büyük bir potansiyele sahip olduğu açıktır. Zira bu araçlar, öğrencilerin okulda edindikleri teorik bilgileri pratik ve eğlenceli aktivitelere dönüştürerek öğrencilerin konuları daha iyi anlamalarını, hatırlamalarını ve pekiştirmelerini sağlar. Bu çalışma kapsamında, ilkokul öğrencilerinin aritmetik yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan, özelleştirilebilir sorular ve rekabetçi bir mod içeren bir web tabanlı oyun tasarlanmış ve geliştirilmiştir. Oyun, öğrencilerin bireysel seviyelerine uygun sorular sunabilme özelliği ile dikkat çekerken, rekabetçi modun varlığı, öğrenciler arasında sağlıklı bir yarışma ortamı sunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin tepki süreleri doğrultusunda kazanılan puanlar, onların performanslarının objektif bir şekilde değerlendirilmesinde temel bir ölçüt olarak işlev görmektedir. Çalışmanın ana amacı, öğrencilerin matematik becerilerini pekiştirmek, problem çözme yeteneklerini geliştirmek ve karar verme hızlarını artırmak olarak belirlenmiştir. Şehit Ömer Halisdemir İlkokulu'ndaki 3. sınıf öğrencileri üzerinde yapılan pilot çalışma sonuçları, geliştirilen oyunun öğrencilerin dikkatini başarıyla çektiğini, onları matematik pratikleri yapmaya teşvik ettiğini ve öğrencilerin matematiksel düşünme yetenekleri ile işlem hızlarında belirgin bir iyileşme sağladığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Eğitici Oyunlar, İlkokul, Etkileşimli Öğrenme, Dijital Öğrenme Araçları

ABSTRACT

Mathematics education at the elementary school level plays a critical role in fundamentally developing students' analytical thinking, problem-solving, and logical reasoning abilities, as well as enhancing their capacity to handle numerical and structural challenges in their academic achievements and daily lives. In this context, it is evident that gamified educational tools have significant potential in enhancing students' problem-solving skills and motivation in learning mathematics. These tools transform theoretical knowledge acquired at school into practical and engaging activities, facilitating a deeper understanding, recall, and reinforcement of the subjects. This study involved designing and developing a web-based game aimed at improving the arithmetic skills of elementary students, featuring customizable questions and a competitive mode. The game attracts attention with its ability to present questions suitable for individual levels, while the presence of a competitive mode provides a healthy competitive environment among students. Additionally, the points earned based on students' response times serve as a fundamental criterion for objectively assessing their performance. The primary goal of the study is to reinforce students' mathematical abilities, enhance their problem-solving skills, and increase their decision-making speed. The pilot study conducted with third-grade students at Şehit Ömer Halisdemir Elementary School has demonstrated that the developed game successfully captures the students' attention, encourages them to practice mathematics, and significantly improves their mathematical thinking abilities and processing speeds.

Keywords: Mathematics Education, Educational Games, Elementary School, Interactive Learning, Digital Learning Tools.

APPLICATION CONDITIONS OF NEW TEACHING TECHNOLOGIES IN PRE-SCHOOL EDUCATION

MƏKTƏBƏQƏDƏR TƏHSİLDƏ YENİ TƏLİM TEXNOLOGİYALARININ TƏTBİQİ ŞƏRTLƏRİ

Associate prof. Sevinc KARIMOVA

ORCID: 0000-0002-1827-8524

Associate prof. Sevar MIRZAYEVA

ORCID: 0000-0001-9861-5211,

Sumgayit State University, Department of Psychology and Pedagogy

in the Philology Faculty

Sumgayit city, The Republic of Azerbaijan

ABSTRACT

The purpose of the article is to investigate the conditions of application of new learning technologies in preschool education.

The child's role in the plot game allows us to think about his psychological development: his interests, character, and individual characteristics. At the same time, such games and the manner of their performance are the adaptation of the culture of the society they represent to the new conditions. That's why the games of five-year-olds are described as "social exchange of generations". The five-year-old "plays out" the plot of the events he was a participant in or observed while maintaining the previous, imitative characteristic of childhood. Therefore, it can be concluded that this imitation is the generalization of the social experience of the adult in the game and the modeling of the child's behavior.

It is difficult to program mental development in advance, to regulate it only by social factors. Taking into account this reality, the innovations in the education system related to the Curriculum reform require an alternative approach to the study of the problem. Thus, in the process of education, mental development is not treated as familiarity with the world around, imitation, unconditional fulfillment of social demands, easy education, but as complex mental events with a legal relationship with each other.

Key words: preschool education, learning technologies, children, story game

ÖZƏT

Məqalənin məsədi məktəbəqədər təhsildə yeni təlim texnologiyalarının tətbiqi şərtlərini araşdırmaqdır.

Uşağın süjetli oyunda üzərinə götürdüğü rol onun psixoloji inkişafı: maraqları, xarakterini, fərdi xüsusiyyətləri haqqında fikir söyləməyə imkan verir. Eyni zamanda, belə oyunlar və onun icra tərzini təmsil etdiyi cəmiyyətin mədəniyyətinin yeni şəraitə uyğunlaşdırılmasıdır. Ona görə də beşyaşlıların oyunları «nəsillərin sosial mübadiləsi» kimi təsvir olunur. Beşyaşlı, uşaqlığın əvvəlki, təqlidçilik xüsusiyyətini doruyub saxlamaqla yanaşı iştirakçısı olduğu, yaxud müşahidə etdiyi hadisələrin süjetini «oynayı» Ona görə də belə qənaətə gəlmək olar ki, bu

təqlidçilik - oyunda yaş lının ictimai tərübəsinin ümumiləşdirilərək uşaqın davranışında modelləşdirilməsidir.

Psixi inkişafı əvvəlcədən proqramlaşdırmaq, onu yalnız sosial amillərlə tənzimləmək çətindir. Bu reallıq nəzərə alınaraq tərbiyə sisteminədə Kurrikulum islahatı ilə bağlı aparılan yeniləşmələr problemin öyrənilməsinə alternativ yanaşma tələb edir. Belə ki, tərbiyə prosesində psixi inkişafa ətraf aləmlə tanışlıq, təqlidçilik, sosial tələblərin sözsüz icrası, asan tərbiyə olunma kimi deyil, mürəkkəb, bir-biri ilə qanunauyğun əlaqəsi olan psixi hadisələr kimi yanaşılır.

Açar sözlər: məktəbəqədər təhsil, təlim texnologiyaları, uşaqlar, süjetli oyun

ÇOCUKLARDA AKRAN ZORBALIĞI VE HEMŞİRELİK

PEER BULLYING IN CHILDREN AND NURSING

Elif KOCADAĞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Üniversite, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, KARAMAN/TÜRKİYE.

ORCID ID: ORCID ID: 0009-0007-0091-117X

Vildan APAYDIN CIRIK

Doktor Öğretim Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, KARAMAN/TÜRKİYE

ORCID ID: 0000-0002-9494-7283

ÖZET

Akran zorbalığı okul çağı çocuklarında ve okul ortamlarında oldukça sık karşılaşılan, çocuklar için fiziksel ve psikolojik açıdan risk oluşturan bir halk sağlığı problemidir. Bir davranışın akran zorbalığı olarak tanımlanabilmesi için bilerek ve isteyerek zarar verme hedefinin olması, devamlı olması, zorba ve kurban arasındaki kişi arasında birçok konuda güç farklılığının olması ve algılanması gerekmektedir. Akran zorbalığı, tek ya da daha çok öğrencinin bir diğer öğrenciye sürekli olumsuz davranışlar göstermesi olarak da açıklanabilmektedir. Akran zorbalığı her dönemde görülebileceği gibi ilköğretim döneminde başlamakta, ortaokulda maksimum seviyeye ulaşmakta ve lise döneminde genel olarak azalmaya başlayan saldırganlık eylemlerini içermektedir. Dünya’da ve Türkiye’de akran zorbalığı çocuklar, ebeveynler ve hatta yetişkinler tarafından fark edilmese bile her geçen gün veriler hızla artmaktadır. Gelecek neslin yani toplumun bireylerini oluşturacak olan çocuklarının olumsuz iletişimlerden/etkileşimlerinden ve akran zorbalığından korunması oldukça önemlidir. Önlemek için ise okullarda akran, mağdur, izleyici ve diğer öğrencileri tespit etmeye yönelik çalışmaların yapılması, programların düzenlenmesi, ebeveynler ve öğretmenlere akran zorbalığı üzerine eğitim programlarının verilmesi gerekmektedir. Bu sebeple, okullarda yer alan hemşirelerin diğer profesyonellerle iş birliği içerisinde akran zorbalığını engellemeye yönelik girişimlerde bulunması ve farkındalık geliştirmesi konusunda önemli rol ve sorumlulukları bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, çocuk, hemşire, sağlık, zorbalık.

ABSTRACT

Peer bullying is a public health problem that is frequently encountered in school-age children and school environments and poses a physical and psychological risk to children. In order for a behavior to be defined as peer bullying, it must have a purpose of knowingly and intentionally causing harm, it must be continuous, and there must be a power difference between the bully and the person involved in many matters and it must be perceived. Peer bullying can also be explained as the constant negative behavior of one or more students towards another student. As it can be seen in every period, peer bullying begins in primary school, reaches its maximum level in secondary school, and includes acts of aggression that generally begin to decrease in high school. Even though peer bullying is not noticed by children, parents and even adults in the World and in Turkey, data is increasing rapidly every day. It is very important to protect the next generation, that is, the children who will constitute the members of the society, from negative communications/interactions and peer bullying. In order to prevent it, studies should be carried out in schools to identify peers, victims, spectators and other students, programs should be organized, and training programs on peer bullying should be given to parents and teachers. Therefore, nurses in schools have important roles and responsibilities in taking initiatives to prevent peer bullying and raising awareness in cooperation with other professionals.

Keywords: Peer bullying, child, nurse, health, bullying.

HEMŞİRELİK UYGULAMALARINDA TERAPÖTİK POZİSYONLARIN KULLANIMI USE OF THERAPEUTIC POSITIONS IN NURSING PRACTICES

Elif KOCADAĞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Üniversite, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, KARAMAN/TÜRKİYE.

ORCID ID: ORCID ID: 0009-0007-0091-117X

Vildan APAYDIN CIRIK

Doktor Öğretim Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, KARAMAN/TÜRKİYE

ORCID ID: 0000-0002-9494-7283

ÖZET

Yenidoğanlara ve bebeklere terapötik pozisyonlar verilerek stresleri azaltılır, iyileşme süreçleri hızlandırılır ve oluşabilecek gelişimsel sorunların görülmesi en az seviyeye düşürülür. Gelişimsel pozisyon verme girişimleri, bebeklerin anne karnındaki postürünün, orta hatta, çevrelenmiş ve rahat pozisyonunu koruyarak bebeklerin nöromotor gelişimlerini desteklemeyi ve oluşabilecek sorunları azaltmayı hedeflemektedir. Terapötik pozisyonlar arasında yer alan ve bebeğin kendini güvende hissetmesine fırsat yaratan prone pozisyonu bebeklerin stresini azalttığı, uyuma periyotlarının artmasıyla birlikte enerjilerini korumaları sağlanarak kilo artışını sağladığı, konfor düzeyini artırdığı ve gastrit sıvı miktarını etkilediği belirtilmektedir. Yan yatış pozisyonu ise bebeklerde yer çekimi etkisini azaltması ile prone pozisyonundan sonra sıklıkla kullanılmaktadır. Buna rağmen, supine pozisyonu bebeklerin anne karnındaki fleksiyon pozisyonunu desteklemediğinden genellikle tercih edilmemektedir. Bir diğer önemli terapötik pozisyon olan cenin pozisyonu ise bebeklerin fleksiyon hareketini içermektedir. Cenin pozisyonu ile yenidoğanların kas zedelenmeleri önlenmekte ve gereksiz enerji harcanmaları önlenerek daha çok dinlenmesi sağlanmakta ve bu sayede konforu artırılmaktadır. Yenidoğanlara ve bebeklere terapötik pozisyon vermek ve bireyselleştirilmiş gelişimsel bakım sağlamakta yenidoğan ve çocuk hemşirelerine en önemli görevler düşmektedir. Bu nedenle, hemşirelerin bu konu hakkında hizmet içi eğitimler almaları ve uygulamalarında kullanıp farkında olmaları son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Bebek, çocuk, hemşire, sağlık, terapötik pozisyon.

ABSTRACT

By giving therapeutic positions to newborns and babies, their stress is reduced, their healing process is accelerated, and the occurrence of developmental problems is minimized. Developmental positioning initiatives aim to support the neuromotor development of babies and reduce possible problems by maintaining the midline, surrounded and comfortable position of babies in the uterus. It is stated that the prone position, which is among the therapeutic positions and creates an opportunity for the baby to feel safe, reduces the stress of babies, ensures weight gain by allowing them to preserve their energy as the sleeping periods increase, increases the comfort level and affects the amount of fluid in gastritis. The side-lying position is frequently used in babies after the prone position, as it reduces the effect of gravity. However, the supine position is not generally preferred because it does not support the flexion position of babies in the uterus. Another important therapeutic position, the facilitated tucking, involves the flexion movement of babies. With the facilitated tucking, newborns are prevented from muscle injuries and unnecessary energy expenditure is prevented, allowing them to rest more and thus increasing their comfort. Neonatal and pediatric nurses have the most important duties in giving therapeutic positions to newborns and babies and providing individualized developmental care. Therefore, it is extremely important for nurses to receive in-service training on this subject and to be aware of it by using it in their practices.

Keywords: Baby, child, nurse, healthcare, therapeutic position.



TİP 2 DİYABET YÖNETİMİNDE DOĞAL FONKSİYONEL BESİNLER VE HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ YAKLAŞIMLARI

PUBLIC HEALTH NURSING APPROACHES AND NATURAL FUNCTIONAL FOODS IN TYPE 2 DIABETES MANAGEMENT

Öznur GÜNGÖR

Uzman Doktora Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2487-2172>

Filiz HİSAR

Profesör Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Konya, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0640-0091>

ÖZET

21. yüzyılda sağlık sorunlarından biri olan diyabet, hem dünyada hem de ülkemizde ciddi oranda prevalansı artan halk sağlığı sorunudur. İnsan ve toplum sağlığını olumsuz etkilemekte, yaşam kalitesini bozmakta ve sağlık sistemi maliyetleri üzerinde ekonomik açıdan bir yük oluşturmaktadır. Özellikle yaşam tarzı değişimi ile gelişmiş ve gelişmekte olan toplumlarda morbitide oranı yüksektir. Tip 2 diyabet kontrol altına alınmadığında erken mortaliteye de yol açmaktadır. Beslenme, tip 2 diyabetin morbitidesini, mortalitesini ve sağlık maliyetleri üzerindeki ekonomik yükü azaltmada tıbbi tedaviden sonra önemli ikinci bir tedavi yöntemidir. Dünya Sağlık Örgütü, beslenmeyi kronik hastalığın önemli ve yönetilebilir bir belirleyicisi olarak tanımlamaktadır. Sağlıklı bir hayat için beslenmenin yanı sıra daha sağlıklı gıda ürünlerine yönelim artmıştır. Bu yönelim sonucu da fonksiyonel gıda kavramı ilk kez 1980'li yıllarda Japonya'da ortaya çıkmış ve daha sonra Avrupa, Amerika başta olmak üzere pek çok ülkede ilgi odağı haline gelmiştir. Bu ürünler, yediğimiz besinlerin içerisinde bulunan, tüketicilere olumlu sağlık yararları olan doğal sağlık ürünlerini içerir. Yaşam için yararlı etkileri olan fonksiyonel besinler belirli mineraller, yağ asitleri, diyet lifleri (sebzeler, meyveler, kepekli tahıllar ve baklagiller gibi), antioksidanlar veya prebiyotikler gibi besinleri kapsamaktadır. Tip 2 diyabet hastalarına önerilen fonksiyonel besinler yüksek lifli tam tahıllar, sebze ve meyveler, baklagiller, kuruyemişler, deniz ürünleri, probiyotikler gibi besinlerdir. Diyabetlilerin sağlıklı bir yaşam sürmeleri için gelişmiş ülkelerde fonksiyonel besinler üzerinde çok çalışmalar yapılmıştır (Mirmiran 2013; Giacco 2013; Yamagishi 2015; Banihani 2018). Hastalığın morbitidesini, mortalitesini ve maliyet yükünü azaltabilmek için halk sağlığı hemşirelerin yaklaşımları, toplumda diyabeti kontrol altına almada doğal fonksiyonel besinlere farkındalık yaratmada, sağlığı geliştirme davranışları kazandırmada ve yaşam kalitesini artırmada oldukça önemlidir. Bu çalışma, literatür taraması ve verilerin derlemesi şeklinde yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tip 2 diyabet, fonksiyonel besin, halk sağlığı hemşireliği, beslenme.

ABSTRACT

Diabetes, which is one of the health problems in the 21st century, is a public health problem with an increasing prevalence both in the world and in our country. It adversely affects human and public health, impairs the quality of life and creates an economic burden on health system costs. Especially, the morbidity rate is high in developed and developing societies with lifestyle change. Type 2 diabetes also leads to early mortality when it is not controlled. Nutrition is an important second treatment method after medical treatment in reducing the morbidity, mortality and economic burden on health costs of type 2 diabetes. The World Health Organization defines nutrition as an important and manageable determinant of chronic disease. In addition to nutrition for a healthy life has increased the trend towards healthier food products. As a result of this orientation, the concept of functional food emerged for the first time in Japan in the 1980s and then became the center of attention in many countries, especially in Europe and America. These products contain natural health products that are found in the foods we eat normally and have positive health benefits for consumers. These products include natural health products found in the foods we eat that have positive health benefits for consumers. Functional nutrients with beneficial effects for life include nutrients such as certain minerals, fatty acids, dietary fibers (such as vegetables, fruits, whole grains and legumes), antioxidants or prebiotics. Functional foods recommended for type 2 diabetes patients are foods such as high-fiber whole grains, vegetables and fruits, legumes, nuts, seafood, and probiotics. A lot of studies have been done on functional foods in developed countries for diabetics to lead a healthy life (Mirmiran 2013; Giacco 2013; Yamagishi 2015; Banihani 2018). In order to reduce the morbidity, mortality and cost burden of the disease, the approaches of public health nurses are very important in controlling diabetes in the community, raising awareness of natural functional foods, gaining health promotion behaviors and increasing the quality of life. This study was written as a literature review and compilation of data.

Keywords: Type 2 diabetes, functional food, public health nursing, nutrition.

PROGRESS OF ICT AND AI BASED EXACTNESS AGRONOMY SYSTEMS EXPLOITING DUAL USE TROPOSPHERE KNOW-HOWS - GREENAI

Muhammad FAISAL

ORCID ID: 0000-0002-5797-766X

Director (HRIMS), Ministry of Human Rights Commission, Pakistan.

ABSTRACT

The GreenAI project presents an ambitious and comprehensive solution to address agriculture inefficiency in Pakistan through precision agriculture. GreenAI adopts a multi-faceted strategy by deploying UAVs for large-scale outdoor farming and developing small, cabinet-sized indoor controlled farming units. This approach allows for the optimization of farming practices across different environments and scales. Feasible Digital Agriculture Solution: By integrating UAVs, indoor farming units, and big data analytics, GreenAI aims to deliver a feasible digital agriculture solution that caters to both small and large landholding farmers. This inclusivity ensures that farmers across various socio-economic backgrounds can benefit from the technology. Big Data Collection and Analysis: The project focuses on developing a platform for collecting and analyzing big data related to agriculture. This data-driven approach enables informed decision-making for farmers, leading to improved productivity and resource management. Awareness and Adoption of Digital Technology: GreenAI aims to raise awareness and facilitate the adoption of digital technologies among local farmers. This educational aspect of the project is crucial for ensuring widespread acceptance and utilization of the precision agriculture solutions. Policy Making for Digital Agriculture: By laying the foundation for digital agriculture and showcasing its benefits, the project contributes to the formulation of policies that support the integration of technology into the agricultural sector. This can lead to a more conducive environment for innovation and investment in the agriculture industry. Reduced Gap Between Producers and Consumers: The digital technology implemented through GreenAI helps reduce the gap between producers and consumers by optimizing supply chain management and enhancing traceability. This not only increases profitability for farmers but also ensures quality and safety for consumers. Export Earnings and Commercialization: Through the commercialization of research and development activities and the establishment of linkages between academia, research organizations, and industry, GreenAI aims to boost export earnings for Pakistan. This fosters economic growth and innovation within the agriculture sector. AgriVerse Infrastructure: The project introduces AgriVerse, a scalable and sustainable service layer infrastructure based on state-of-the-art ICT technologies. This infrastructure supports AI and machine learning-based precision agriculture solutions by providing cloud deployment, high-performance computing (HPC), data storage, and AI/ML algorithms archiving functionalities. The structured API interface facilitates ongoing development activities and solution deployment by solution developers.

Keywords: end-to-end, Flexible, Robust, reliability, expertise, holistic.

ROLE OF NANOROBOTICS IN HEALTHCARE

Priyanshi Goyal

School of Pharmacy, Mangalayatan University, Aligarh, Uttar Pradesh, India

*Author for presentation: Priyanshi goyal, School of Pharmacy, Mangalayatan University,
Aligarh, Uttar Pradesh, India

ABSTRACT

The term "nano-robot" refers to any kind of controllable machine that is built from nano-components and operates on the nano (10⁻⁹) metre or molecular size. Specifically, nano robotics is the field of nanotechnology engineering that focuses on the design and construction of these still-largely-speculative machines. Nanorobotics and macrorobotics are quite different fields owing to scale and material variations, yet there are many shared design and control techniques that could be applied in the future. Thanks to today's scientific know-how, we can try to build nanorobotic devices and link them to the macro world for control. There is a chance to construct more of these devices by emulating nature, and there are innumerable examples in nature. Nowadays these nano robots play a vital role in the field of Bio Medicine. This paper guides to the recent research on nano robots in the Bio medical applications with their composition.

Keywords: Nanorobots; healthcare; biomedicine; cancer; diabetes

SIMULATION OF HEAT TRANSFER IN SOLAR CELL BY USING NEW EFFICIENT METHODS

Humam Kareem Jalghaf

Mohammed Alktranee

Endre Kovács

Department of Fluid and Heat Engineering, University of Miskolc, 3515 Miskolc, Hungary;

Department of Mechanical Engineering, University of Technology, Baghdad 10066, Iraq

Institute of Physics and Electrical Engineering, University of Miskolc, 3515 Miskolc, Hungary

ABSTRACT

The paper presents a study on simulating heat transfer in a solar cell using new and efficient numerical methods and comparing the simulation results with experimental data. The study aims to improve the accuracy and efficiency of simulations for optimizing the design and performance of solar cells. The paper first introduces the theoretical background of heat transfer in solar cells and then explains the numerical methods used in the simulation. The simulation results are compared with the experimental data obtained from a real solar cell, and the agreement between the two is discussed. The paper also presents a sensitivity analysis of the simulation parameters and discusses the implications of the findings. Overall, the study provides valuable insights into the heat transfer mechanism in solar cells and demonstrates the effectiveness of the new numerical methods in simulating and optimizing the performance of solar cells. The results of the study can be used to improve the design and efficiency of solar cells, which are essential for sustainable energy production.

UNA EXPERIENCIA DE MATERIAL DIDÁCTICO PARA EL APRENDIZAJE DE LA HISTORIA ECONÓMICA EN ESTUDIANTES DE UNA UNIVERSIDAD PERUANA

Dr. Raúl Eleazar Arias Sánchez

Universidad Nacional de Huancavelica, Perú

<https://orcid.org/0000-0003-4604-9507>

RESUMEN

Esta investigación tuvo por objetivo determinar el nivel de efectividad de la aplicación de un material didáctico para el aprendizaje de la historia del pensamiento económico en los estudiantes de una universidad pública peruana. El tipo de investigación fue aplicado, de nivel experimental y diseño cuasiexperimental. Se tuvo una población de 41 estudiantes quienes fueron divididos en dos equipos de trabajo, uno control y otro experimental. El tipo de muestreo fue no probabilístico e intencionado. Para recoger la información se empleó una prueba pedagógica la cual se validó mediante un juicio de expertos y una prueba de normalidad de test-retest. Los datos obtenidos fueron procesados con el paquete estadístico SPSS en su última versión y Microsoft Excel 2019. Por otro lado, los resultados y determinaron que la media y desviación típica obtenida en la posprueba fue menor que la media y desviación típica de la preprueba en el grupo control, y que, la media y desviación típica obtenida en la posprueba fue mayor que la media y desviación típica de la preprueba en el grupo experimental. De igual forma, el análisis diff-in-diff evidenció un impacto favorable cuando se emplea el material didáctico en mención. Finalmente, se concluyó que la aplicación del material didáctico motivo de nuestra investigación tuvo un nivel de efectividad alto para el aprendizaje en estudiantes universitarios.

Palabras clave: Aprendizaje, historia económica, universidad, juego de simulación

ABSTRACT

This research aimed to determine the level of effectiveness of the application of didactic material for learning the history of economic thought in students of a Peruvian public university. The type of research was applied, experimental level and quasi-experimental design. There was a population of 41 students who were divided into two work teams, one control and the other experimental. The type of sampling was non-probabilistic and intentional. To collect the information, a pedagogical test was used, which was validated through expert judgment and a test-retest normality test. The data obtained were processed with the SPSS statistical package in its latest version and Microsoft Excel 2019. On the other hand, the results determined that the mean and standard deviation obtained in the post-test was lower than the mean and standard deviation of the pre-test in the control group, and that the mean and standard deviation obtained in the posttest was greater than the mean and standard deviation of the pretest in the experimental group. Likewise, the diff-in-diff analysis showed a favorable impact when the teaching material in question is used. Finally, it was concluded that the application of the teaching material that was the subject of our research had a high level of effectiveness for learning in university students.

Keywords: Learning, economic history, university, simulation game

EKLEMELİ İMALAT YÖNTEMLERİNDE KULLANILAN POLİMERLER POLYMERS USED IN ADDITIVE MANUFACTURING METHODS

Merve Sena SUR

Öğrenci, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Makine Mühendisliği, Burdur, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-8040-7616>

Doç. Dr. Devrim DEMİRAY SOYASLAN

Doç. Dr. , Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Makine Mühendisliği, Burdur, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5145-8551>

ÖZET

Eklemeli imalat, dijital tasarım verilerini temel alarak ürünün ana malzemesini katmanlar halinde arttırarak üç boyutlu nesnelerin üretildiği bir üretim tekniğidir. Tümevarım mantığı ile parçalardan bir bütün elde edilerek oluşturulan bu yöntem geleneksel imalattan ayrılmaktadır. Eklemeli imalat yöntemlerinin; üretim kolaylığı, tasarım özgürlüğü, prototipleme hızı, malzeme çeşitliliği gibi avantajları bulunmaktadır. Bu yöntemler yukarıda bahsedilen avantajlar sayesinde havacılık, otomotiv, tekstil, sağlık, savunma sanayi, uzay araştırmaları gibi birçok endüstride kullanılmaktadır. Eklemeli imalat yöntemleri Lazer Tabanlı İşlemler, Ekstrüzyon İşlemleri, Malzeme Püskürtme, Yapıştırıcı Bazlı İşlemler, Elektron Demeti olmak üzere 5 ana başlıkta incelenmektedir. Ayrıca bu yöntemler kendi içerisinde alt başlıklara da ayrılmaktadır. Bu yöntemlerden SLA (Stereolitografi), FDM (Fused Deposition Modelling) gibi bazılarında polimerler kullanılmaktadır. Bu kapsamda en çok kullanılan polimerler PLA (Polilaktik Asit), ABS (Akrilonitril Bütadien Stiren), PETG (Polietilen Tereftalat Glikol), Poliamid (PA) veya Nylons, TPE (Termoplastik Elastomer), Polikarbonat (PC), PVA (Polivinil Alkol), Fotopolimerler, Epoksi Reçinelerdir. Polimerler, eklemeli imalatta Uzay ve Havacılık, Eğitim ve Eğlence, Tıp, Tekstil ve Otomotiv Endüstrisi gibi çeşitli alanlarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Eklemeli imalatta kullanılacak polimerler, üretilecek parçanın özelliklerine ve kullanım amacına göre seçilmektedir. Bu makelede polimerler kullanılarak üretim yapılan eklemeli imalat yöntemleri tanıtılmış ve bu yöntemlerde kullanılan polimerler açıklanmıştır. Polimerler kullanılarak üretilen ürünlere stent, biyoteknik kulak, pervane, küçük uçak parçaları, diş plak ve protezleri, biyomedikal ürünler örnekler olarak verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Polimerler, Eklemeli İmalat Yöntemleri, 3D Yazıcı, 3D ile üretilen nesneler

ABSTRACT

Additive manufacturing, also known as 3D printing, is a production technique that creates three-dimensional objects by building up the main material of the product layer by layer based on digital design data. This method, which is created by forming a whole from the parts using inductive logic, differs from traditional manufacturing. Additive manufacturing methods have advantages such as ease of production, design freedom, prototyping speed, and material diversity. Thanks to these advantages, these methods are used in many industries such as aviation, automotive, textile, health, defense industry, and space research. Additive manufacturing methods are classified under 5 headings: Laser Based Processes, Extrusion Processes, Material Jetting, Binder Based Processes, Electron Beam. These methods are also divided into subheadings. Polymers are used in some of these methods, such as SLA (Stereolithography) and FDM (Fused Deposition Modeling). In this context, the most commonly used polymers are PLA (Polylactic Acid), ABS (Acrylonitrile Butadiene Styrene), PETG (Polyethylene Terephthalate Glycol), Polyamide (PA) or Nylons, TPE (Thermoplastic Elastomer), Polycarbonate (PC), PVA (Polyvinyl Alcohol), Photopolymers, Epoxy Resins. Polymers are widely used in various fields such as Space and Aeronautics, Education and Entertainment, Medicine, Textile, Automotive Industry in additive manufacturing. The polymers to be used in additive manufacturing are selected according to the properties and usage purpose of the part to be produced. In this article, additive manufacturing methods that produce using polymers are introduced and the polymers used in these methods are explained. Stents, bionic ears, propellers, small aircraft parts, biomedical products, dental plaques and prostheses can be given as examples of products produced using polymers.

Keywords: Polymers, Additive Manufacturing Methods, 3D Printer, 3D-printed objects

SPOR KULÜBÜ YÖNETİCİLERİNİN TÜRK SPORUNUN GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINING THE VIEWS OF SPORTS CLUB MANAGERS ON CURRENT PROBLEMS AND SOLUTION SUGGESTIONS OF TURKISH SPORTS

Ebru ARAÇ ILGAR

Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü,
Yozgat, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0442-1158>

Serhat AKDENİZ

Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı,
Yozgat, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-8069-626X>

Bekir Barış CİHAN

Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor
Öğretmenliği Bölümü, Yozgat, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3107-3849>

ÖZET

Bu araştırma spor kulübü yöneticileri perspektifinden Türk sporunda bulunan güncel sorunları ortaya koymak ve bu sorunlara katılımcılar gözünden çözüm önerileri sunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından olgu bilim (fenomenoloji) yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; ölçüt örneklem yöntemiyle seçilen ve ölçüt olarak 5 yıldır spor yöneticiliği yapmış olması belirlenen, 10 spor yöneticisi oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Katılımcılara; Türk sporunda görülen problemler, son dönemde spor yasasında yapılan değişiklik, spor kulübü ve spor medyası arasındaki ilişkiler, spor yöneticilerinin antrenörlere bakış açıları, Türk sporunda alt yapı çalışmaları, spor yöneticisi kriterleri, spor tesisleri ve yerel yönetimlerin Türk Sporuna olan bakış açıları hakkındaki görüşleri sorulmuş ve derinlemesine bilgi almaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler kodlanarak kategorilere ayrılmış ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmada katılımcıların belirttiği problemlerin kaynağı olarak ekonomik olumsuzlukların özellikle dile getirildiği tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal medyanın da Türk sporunu olumlu ya da olumsuz olarak etkileme gücünden bahsedilmiştir. Katılımcı görüşlerine göre, spor yasasında yapılan değişikliğin her kademedede uygulanabilir olması ise Türk sporunun gelişimine olumlu katkısı olacağı söylenebilir. Türk sporunun etkin paydaş gruplarında biri olan spor yöneticilerinin Türk sporu hakkındaki görüşlerinin analizi ile ortaya çıkan sonuçların, sporun geleceğini planlama aşamasında bir rehber sayılabileceği, dolayısıyla çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Spor, Spor Yöneticisi, Spor Kulüpleri, Sorun ve Çözüm Önerileri

ABSTRACT

This research was conducted to reveal the current problems in Turkish sports from the perspective of sports club managers and to offer solutions to these problems from the perspective of the participants. The phenomenology method, one of the qualitative research approaches, was used in the study. The study group of the research consists of 10 sports managers selected by criterion sampling method and determined to have been a sports manager for 5 years as a criterion. The data were collected with a semi-structured interview form prepared by the researcher by taking expert opinion. The participants were asked about their opinions on the problems in Turkish sports, the recent changes in the sports law, the relations between sports clubs and sports media, the perspectives of sports managers on coaches, infrastructure studies in Turkish sports, sports manager criteria, sports facilities and the perspectives of local administrations on Turkish sports and tried to get in-depth information. The data obtained were coded, categorized and evaluated by content analysis. The research determined that economic negativities were especially mentioned as the source of the problems stated by the participants. In addition, the power of social media to affect Turkish sports positively or negatively was also mentioned. According to the views of the participants, if the amendment made in the sports law is applicable at all levels, it will contribute positively to the development of Turkish sports. It is thought that the results obtained by analyzing the views of sports managers, one of the active stakeholder groups of Turkish sport, on Turkish sport can be considered as a guide in the planning stage of the future of the sport. Therefore the study will contribute to the field.

Keywords: Turkish Sport, Sport Managers, Sport Clubs, Problems and Solution Suggestions

COMPARATIVE STUDIES ON DIFFERENT FOUNDATION OF (G+2) STORIED BUILDING RESTING ON DIFFERENT SOILS

Subhashish Dey

Civil Engineering Department, Gudlavalleru Engineering College, Gudlavalleru, Andhra Pradesh, India

ABSTRACT

There are different types of soils in different parts of the country. Depending on the type of soil, the bearing capacity and physical properties of the soil like soil texture, structure, porosity, density varies. Every house has a foundation, and every foundation must be constructed efficiently, safely and correctly so that it will last for long time. The materials that make up the building block and the process of construction are equally important; however, one thing that is often overlooked is the soil supporting them is an important parameter for design of foundation. Each type of soil has different properties that affect foundation differently. Generally, soil will be more stable for rock and compacted sand/gravel compared to loose soils like black cotton and loamy soils. Our project mainly focuses on the comparative study on different type of foundations opted according to the type of the soil present. In this project, the analysis and design is carried out. In the present study, G+2 storied Middle Income Group (MIG) building is chosen. All the structural elements like slab, beams, columns and foundations are designed according to IS 456 (2016).

Keywords: Water, Biosorbents, Flower waste, Cost effectiveness, Treatments, Capacities and water solutions

LEADERSHIP TRAITS AND ACADEMIC PERFORMANCE OF GRADE 12 ACCOUNTANCY, BUSINESS, AND MANAGEMENT STUDENTS OF MABOLO NATIONAL HIGH SCHOOL

De Los Santos

Christine Mae Diaz

Repuela, Marzarette T.

Viking, Anika Faye

Dr. Mark Anthony N. Polinar

Mabolo National High School (Philippines)

ABSTRACT

Strong leadership traits play a vital role in shaping academic performance for students. It can inspire students to reach their full potential, hone necessary skills, and contribute to nation-building progress. This descriptive-correlational study examined the leadership traits and academic performance of the grade 12 accountancy, business, and management (ABM). Using Slovin's formula, the study drew seventy-three (73) respondents who were selected randomly to represent the school's ABM students. The authors used a modified tool to gather data from the respondents, and the tool has undergone a validity and reliability test. The study employed a weighted mean and Pearson correlation coefficient to analyze the data. Based on the results, the respondents perceived social skills and emotional intelligence as dominant leadership traits, while conflict resolution and people management were weak traits as perceived by the respondents. Also, it was found that leadership traits have a significant relationship to academic performance. Therefore, the study concludes that leadership exhibited by ABM students can significantly influence their ability to excel academically, collaborate effectively with peers, and contribute positively to the learning environment. An intervention scheme was recommended to address weak leadership traits as it helps students become well-rounded leaders in society.

Keywords: Leadership Traits, Academic Performance, Descriptive-correlational, Cebu City, Intervention Scheme, and Well-rounded Leaders

OPERATIONS MANAGEMENT AND SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS' SATISFACTION OF THE CANTEEN AT MABOLO NATIONAL HIGH SCHOOL

Aguilon, Shaira Mae.

Enopequez, Avegail.

Medina, April Princess

Pepito, Crisa Mae

Dr. Mark Anthony N. Polinar

Mabolo National High School (Philippines)

ABSTRACT

The school canteen is a crucial component of the educational system that offers staff and students access to food and nutrition services. Consistent monitoring will result in students being satisfied overall, directly impacting the canteen's overall performance. This descriptive-correlational study scrutinized the operations management and senior high school students' satisfaction with the canteen inside the Mabolo National High School. Four hundred eighty-nine (489) respondents were chosen randomly to participate in the data gathering using a modified tool validated by the experts and obtained 0.7346 internal consistency. Weighted mean and Pearson correlation coefficient were employed to analyze the data and yield valuable findings. Findings unveiled that students were satisfied with the personnel's treatment, the proactive approach of the canteen to provide fresh and healthy products, the products being served, and the processes of the canteen to maintain quality service. Although the findings showed that senior high school students were satisfied with the operations management of the canteen, it is not a determinant of the student's overall satisfaction. With that, the researchers decided to consider other variables that might contribute to the student's overall satisfaction, namely canteen facility, food price, food taste, and food preferences, for future studies.

Keywords: Operations Management, Satisfaction, Descriptive-correlational, Mabolo Cebu City, Total Quality Management, Canteen Management

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK AMAÇLARI İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR BESLENME DÖNÜŞÜMÜ VE DÖNÜŞÜM İÇİN YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR

SUSTAINABLE NUTRITION TRANSFORMATION TOWARDS SUSTAINABILITY GOALS AND INNOVATIVE APPROACHES TO THIS TRANSFORMATION

Gülşah PEKDEMİR

Ege Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, İzmir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1507-5286>

Sedef Nehir EL

Ege Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, İzmir, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2996-0537>

ÖZET

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 2015 yılında yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak, eşitsizlik ve adaletsizlikle mücadele etmek amacıyla bir yol haritası niteliğinde yayınladığı Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), 17 amaç ve 169 hedeften oluşmaktadır. Bu amaçlar içinde sürdürülebilir beslenme kritik bir noktada yer almaktadır. Gıda üretimi iklim değişikliği ve doğal kaynakların azalmasına neden olmakla birlikte aynı zamanda iklim değişikliği de gıda üretimi ve beslenmeyi olumsuz yönde etkilemektedir. Sürdürülebilir kalkınma amaçlarından; 'açlığı bitirmek, gıda güvenliğine ve iyi beslenmeye ulaşmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek' konusunda alınan sonuçlar, bu amaca ulaşabilmek için var olan uygulamaların yeterli olmadığını, yeni ürün ve teknolojilerin geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu çalışma, sürdürülebilir beslenmeye dönüşüm için önerilen yeni uygulamaları tanımlamak için sistematik olarak organize edilmiş tematik olarak yapılandırılmış bir değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bu amaçla, öncelikle tematik olarak tasnif edilebilir farklı araştırmalar arasında ayırt edilebilir sürdürülebilir beslenme uygulamaları tanımlanmıştır. Daha sonra, sürdürülebilir beslenmeye dönüşüm için önerilen uygulamalar beş temel başlık altında sınıflandırılmıştır. 1) Sürdürülebilir tarım uygulamaları, 2) Gıda kalitesini artırma ve izlenebilirliği iyileştirme, 3) Gıda kayıplarını, doğal kaynak kullanımını azaltma ve üretim verimliliğini artırma uygulamaları 4) Sağlıklı ve sürdürülebilir yeni gıda ürünlerinin geliştirilmesi, 5) İnsanların sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme davranışını iyileştirme. Her başlık altında yer alan yeni uygulamalar bazı alt başlıklar oluşturularak incelenmiş ve bu yaklaşım ile tartışılmıştır. Bu değerlendirmenin yeni uygulamaların başarısı, etkisi ve etkili olanların yaygınlaştırması açılarından sürdürülebilir beslenmeye dönüşümü gerçekleştirmek için önem arz edeceği düşünülmektedir. Sürdürülebilir beslenmeye dönüşümün başarılı bir şekilde uygulanabilmesinin, bu amaçla önerilen yeniliklerin hem tüketiciler hem de gıda sanayisi tarafından kabul edilmesi ile mümkün olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle yenilikçi uygulamaların kabulünün değerlendirilmesi ile ilgili çalışmaların yaygınlaştırılmasının faydalı olacağı öngörülmektedir. Bu yaklaşımla bu konu ile ilgili çalışmalar derlenerek, yenilikçi uygulamaların tüketici yönünde kabulü değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: sürdürülebilir beslenme, gıda sistemlerinin dönüşümü, yeni gıdalar, sürdürülebilir gıda sistemleri

ABSTRACT

The Sustainable Development Goals (SDGs), adopted by the United Nations General Assembly in 2015 as a roadmap to end poverty, protect the planet, and combat inequality and injustice, consist of 17 goals and 169 targets. Among these purposes, sustainable nutrition is at a critical point. While food production causes climate change and the reduction of natural resources, but also in turn, climate change also adversely affects food production and nutrition. The results concerning the SDG of "end hunger, achieve food security and improved nutrition, and promote sustainable agriculture" indicate that existing applications are not sufficient to achieve these goals, and new products and technologies need to be developed. This study aims to systematically organize and structurally evaluate proposed new practices for the transition to sustainable nutrition. For this purpose, first, distinguishable sustainable nutrition practices have been identified, among different research which can be classified thematically. Subsequently, the suggested practices for the transition to sustainable nutrition are classified under five main headings. 1) Sustainable agricultural practices, 2) Increasing food quality and improving traceability, 3) Reducing food losses, natural resource usage and increasing production efficiency, 4) Developing healthy and sustainable new food products, 5) Improving people's healthy and sustainable dietary behavior. The new applications under each title were examined by creating some sub-titles and discussed with this approach. It is thought that this evaluation will be important in terms of the success and impact of new practices and the dissemination of effective ones to realize the transformation to sustainable nutrition. Successful implementation of the transformation to sustainable nutrition is possible if the innovations suggested for this purpose are accepted by both consumers and the food industry. For this reason, it is thought that it would be beneficial to increase the number of studies on the evaluation of the acceptance of innovative practices.

Keywords: sustainable nutrition, transform in food systems, new foods, sustainable food systems

THE EVOLUTION OF ECONOMIC SCHOOLS THROUGH HISTORY

Fuad Jabbarov

phd in Economic sciences, senior instructor, Management Department

Azerbaijan Tourism and Management University

822-23, K. Ragimov st., Baku, AZ1072, Azerbaijan,

Fuad Jabbarov

(0009-0006-7907-7976) - ORCID

Zeynebkhanim Huseynova

student in Management specialization of Business Administration faculty, Azerbaijan Tourism and Management University,

Moscow Prospect 35, Baku, AZ1102, Republic of Azerbaijan,

Zeynebkhanim Huseynova

(0009-0008-0786-0085) – ORCID

ABSTRACT

The objective of this article is to examine the evolution of economic schools of thought, tracing the origins of early ideas about economic systems, the emergence of initial schools of thought, and subsequent developments leading to new paradigms. It explores the founders of these schools, their contributions, and how their ideas laid the groundwork for subsequent thinkers to refine economic theories for better functioning economies and societies.

It is an undeniable fact that these economic theories, whether knowingly or not, have shaped history as we know it today, preparing the groundwork for new generations and new eras of economic evolution.

Each economic school, characterized by its unique traits and ideas, has exerted a significant influence on economies, shaping economic behavior. This influence is evident to the extent that some countries today have embraced old theories, either by enhancing them through careful study or by adopting them with minor modifications.

In this article starting from Mercantilism, 16th century, all the way to Keynesian School of Thought, 20th century, we are going to be exploring their origins, and seeing various approaches and points of view of different philosophers in economics while also making comparisons where necessary, investigating the disagreements among them. They might even have some similarities despite their obvious differences.

The primary goal of this article is to trace current trends in economics back to their origins, incorporating personal insights and commentary along the way. By researching and compiling available data on past theories and systems, we aim to gain insights into the contemporary tendencies of economies.

Key words: Economic Schools, Economic Paradigm, Laissez-faire Economics, Protectionism, Invisible Hand Theory, Market Efficiency

THE EXISTENCE OF TRADITIONAL LEARNING MODELS OF ISLAMIC BOARDING SCHOOLS IN CREATING THE CHARACTER OF FORMAL SCHOOL-BASED MILLENNIAL MUSLIM STUDENTS

Muhammad SYUKRON

Faculty of Islamic economics and business, UIN K.H. Abdurrahman Wahid Pekalongan,
Indonesia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5529-0674>

Nurul Miladia SARI

Faculty of Sharia and Law, UIN Walisongo Semarang, Indonesia

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-5824-9031>

ABSTRACT

Indonesia is a country with a majority Muslim population. Islamic boarding schools as one of the indigenous education models that have had a significant impact on the formation of the character of life for Muslim communities in Indonesia. This study aims to examine the traditional learning model of Islamic boarding schools in shaping the character of millennial Muslim students in formal schools. This research uses a qualitative method with literature data sources in the form of books, journals, and scientific articles from other reliable sources. The results showed that the learning method of Madrasah Salafiyah Simbang Kulon is based on religious teachings and morals. the positive impact of the pesantren learning system applied in formal schools is very significant in the behavior patterns of its students. the subjects given are balanced between general science, religious science, and science that discusses morals. The character of students taught from this education system is ethics, courtesy to everyone, especially to teachers and parents.

Keywords: Pesantren, learning methods, formal school

THE INFLUENCE OF HYGROTHERMAL CONDITIONS ON THE BUCKLING LOAD OF A WALL IN A HYDRAULIC TANK CONSTRUCTED FROM A POLYMER REINFORCED WITH FINE STEEL PARTICLES

Abdelmoutalib BENFRID

Mohamed BACHIR BOUIADJRA

University, Faculty, Department, City, Country. LS&MAGCTP (F.T – UDL – SBA- Algeria).
2ATRST (Algeria).

ORCID ID 1: <https://orcid.org/0009-0007-8171-1654>

Mobile telephone numbers: +213696939173

University, Faculty, Department, City, Country. LS&MAGCTP (F.T – UDL – SBA- Algeria).
2ATRST (Algeria).

ORCID ID 2: <https://orcid.org/0009-0008-4814-6187>

ABSTRACT

This study aims to investigate the influence of hygrothermal loading on the buckling behavior of a wall made of polymer and fine steel particles. Plate theories are employed to analyze this problem, treating the tank wall as a plate. Specifically, the First-order Shear Deformation Theory (FSDT) is used to assess this influence. Given that the tank wall is a composite of two distinct materials (polymer and fine steel particles), a modified homogenization rule is necessary to determine the mechanical properties of this material. Buckling equilibrium equations are established using Hamilton's principle and Navier's solutions, with careful consideration of boundary conditions to ensure valid solutions for the buckling phenomenon.

Initially, the buckling load is determined without considering the hygrothermal load, followed by its introduction for comparative analysis. The findings reveal that hygrothermal loading significantly affects the buckling behavior of composite walls. Furthermore, the study emphasizes the importance of advancing hydraulic engineering through innovative materials for ecological, economical, and scientific purposes. Notably, the use of this innovative material minimizes the generation of steel waste, contributing to environmental protection and enhancing the durability of hydraulic structures.

Keywords: ygrothermal load; Hydraulic tank walls; Homogenization rule of polymer reinforced with fine steel particles; Environmental protection; Buckling analysis by plate theories (FSDT).

THE ROLE OF EDUCATORS IN FACILITATING STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS' ENGAGEMENT THROUGH THE FLIPPED LEARNING APPROACH IN THE MODERN INCLUSIVE CLASSROOM SETTINGS

Fr. Baiju Thomas

Research Scholar

Ramakrishna Mission Vivekananda Educational and Research Institute,

Faculty of Disability Management and Special Education,

Vidyalaya Campus, SRKV Post, Coimbatore Tamilnadu, India – 20,

ABSTRACT

The current study explains the role of educators in facilitating students with special educational needs (SwSEs) engagement through the flipped learning approach in the modern inclusive classroom settings. Flipped learning denotes a method of instruction that flips the script on the traditional lecture style. With the help of technology, flipped learning environments can accommodate students with SENs by allowing them to see and study course materials outside of class. Students with SENs do not have to sit through the entire lecture because, in a flipped classroom, they can listen to it whenever they choose. The flipped learning model encourages educators to supplement traditional instruction with digital tools like Google Classroom. Therefore, in traditional classroom settings, the focus can be entirely on each student's individual requirements. A learning culture, intentional content, a specialist teacher, and a versatile environment are the four pillars of flipped learning, an intentionally student-centred paradigm for education. Students with SENs who participate in a Flipped Learning class can apply what they have learned through small group work and teacher feedback. The flipped learning model is here to stay. It stands to reason that students' capacity to learn should improve. Students with SENs work in groups to accomplish practical activities, participate in class discussions, and solve problems as part of guided learning activities. Educators have continued to debate the intricate and ever-evolving issue of student engagement despite the numerous supporters and opponents. Possible benefits of flipped learning include more active student participation, a more thorough understanding of course material, enhanced capacity for creative thinking, and a shift toward an instructional style that places students at the centre. For a successful start, it is crucial to be well-prepared, to have open lines of communication with students, and to provide ongoing support to educators. Active learning environments allow students with SENs to construct new knowledge by building upon pre-existing cognitive frameworks, which leads to a more thorough comprehension. Additionally, flipped learning environments are helpful for students with SENs since they give them more time to memorize the content before class begins. As an outcome, learning is enhanced as students with SENs can concentrate on making more profound connections and expanding their ideas in modern inclusive classroom settings. The flipped learning concept is excellent for helping students with SENs improve their interpersonal and intrapersonal abilities in the modern inclusive classroom settings.

Keywords: Role, Educators, Facilitation, Students with Special Educational Needs, Engagement, Flipped Learning Approach, Modern, and Inclusive Classroom Settings

THE ROLE OF MONTESSORI APPROACH ENHANCES TEACHING-LEARNING FOR STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN THE 21ST CENTURY INCLUSIVE CLASSROOMS

Fr. Baiju Thomas

Research Scholar

Ramakrishna Mission Vivekananda Educational and Research Institute,

Faculty of Disability Management and Special Education,

Vidyalaya Campus, SRKV Post, Coimbatore Tamilnadu, India – 20

ABSTRACT

The Montessori Approach was developed by Dr. Maria Montessori and is based on the idea that each child has unique requirements. Limiting one's freedom, having a solid work ethic, and learning by doing are all highly prized traits. A love of liberty, a deep respect for all forms of life, and an insatiable appetite for discovery are the tenets of the Montessori approach to education. To foster independence, intrinsic drive, and a love of learning, the Montessori method focuses on recognizing and addressing the specific requirements of each student. Montessori education has the potential to be very useful for students with special needs (SEN) due to its focus on individualization of instruction, relevance to real-world context, and respect for each student's unique set of skills and learning styles. An inclusive and supportive learning environment that embraces the ideas of individualization, multi-sensory learning, freedom within bounds, and positive reinforcement can help students with SEN develop and reach their full potential. Educators must collaborate closely with families, specialists, and support workers to meet the specific needs of SEN students within the Montessori framework. Because of its ground-up approach, a Montessori classroom can accommodate children with various backgrounds, interests, and skill levels. By watching them closely in class, teachers can learn much about their students' abilities, areas for improvement, and learning styles. Educators might compile this data to enhance their teaching methods and classroom activities. Students use all of their senses in the learning process as they play and learn according to the Montessori method of hands-on experience. Because it appeals to various senses, this method is ideal for children with SENs. Among the numerous practical skills and life lessons taught in a Montessori classroom are personal hygiene, social engagement, and environmental preservation. Unique requirements: By participating in these classes, children can hone their athletic abilities, social skills, and capacity for self-reliance in a safe environment. Because Montessori is so adaptable and sensitive, it's a dream come true for students with SENs in the classroom. By making necessary adjustments to classes, offering additional resources, or employing scaffolding to help students understand complex ideas, teachers can ensure that every student with SENs has an equal opportunity to learn in 21st-century inclusive classrooms.

Keywords: Role, Montessori Approach, Enhancement, Teaching-Learning, Students with Special Educational Needs, 21st Century, and Inclusive Classrooms

A NEW APPROACH TO ANALYZING THE TECHNICAL CONDITION AND PREDICTING THE FAULT TOLERANCE OF SENSOR DEVICES BASED ON THEIR NOISE CHARACTERISTICS

Alexandrov V.S.

postgraduate student

Kazan National Research Technical University named after A.N. Tupolev, REIMT department

ABSTRACT

Today, the rapid development of rural industry opens up new ways for researchers to increase yields, the quality of seed products and the opportunity to defeat such a global problem of humanity as hunger. To solve this problem, scientists are taking various steps related to increasing its fertility, the withdrawal of new plant varieties to improve the welfare of the population.

Chemical analysis of the soil can show the main disadvantages faced by agriculture in a particular area of our globe. Undoubtedly, clay soil adversely affects the growth of agricultural products, hinders its development. The same effect is exerted by excessive moisture, which is observed in swampy, tropical areas, as well as in regions with frequent rains and showers.

Which way can we go? On the one hand, it is possible to dilute fertile soil containing chernozem with clay, thereby ensuring an average yield level in several territories at the same time. On the other hand, you can try to synthesize the required composition of the substance in accordance with some reference sample, evaluate its composition and the components that need to be added. In addition, there are situations in which soil with the same composition of matter in two different areas yields different yields. Detailed noise spectroscopy of the substance composition can help to analyze such phenomena.

Key words: agriculture, data processing, industrial production.

NƏQLİYYAT SİSTEMLƏRİNDƏ MÜASİR TEXNOLOGİYALARIN TƏTBİQİ APPLICATION OF MODERN TECHNOLOGIES IN TRANSPORTATION SYSTEMS

Doç. Dr. Vüqar Sabir oğlu MUSTAFAYEV

(ORCID: 0000-0002-0961-6712)

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, Mexanika kafedrası,

Mingəçevir - Azərbaycan

(Responsible Author)

Leyla Vüqar qızı İSMAYILZADƏ

(ORCID: 0000-0003-0629-070X)

Mingəçevir Dövlət Universiteti, Mühəndislik fakültəsi, İnformasiya texnologiyaları kafedrası,
Mingəçevir - Azərbaycan

XÜLASƏ

Bu gün dünyanın, demək olar ki, bütün ölkələrində nəqliyyat sistemləri iqtisadi inkişafın təməlinə çevrilib. Lakin bununla yanaşı, bir çox şəhərlər, xüsusilə də meqapolislər nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin idarə oluna bilinməyəcək dərəcədə intensiv artımı ilə üzləşməli olub. Bu da gecikmələrə, tıxacların yaranmasına, yanacaq və sürtkü materiallarının qiymətlərinin artmasına, CO2 emissiyasının çoxalmasına, qəzaların, fəvqəladə halların baş verməsinə və s. səbəb olur. Nəticədə insanların təhlükəsizliyi azalır, onların səhhətinə, eyni zamanda mülkiyyətinə zərər dəyir, ümumən cəmiyyətdə həyat keyfiyyətinin aşağı düşməsi kimi ciddi problemlər ortaya çıxır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Əhali Fondunun və Əhali üzrə Məlumat Bürosunun məlumatları əsasında verilən proqnoza görə, dünyanın bir çox ölkələrində əhəlinin sürətlə çoxalması, insanların şəhər ərazilərinə miqrasiya etmələri səbəbindən belə problemlər gələcəkdə daha da kəskin xarakter alacaq və ciddi fəsadlar yaradacaq. Buna görə də nəqliyyatın təhlükəsizliyinin artırılması və daşımaların səmərəliliyinin yüksəldilməsi günümüzün aktual məsələsi hesab olunur.

Sensor cihazların intellektual nəqliyyat sistemləri (İTS) üçün yaxın gələcəkdə çox mühüm rol oynayacağına şübhə yoxdur. Onlardan istifadə etməklə keçmiş və cari nəqliyyat sistemlərinin üzləşdiyi bəzi çətinlikləri köklü şəkildə azaltmaq mümkün olacaq.

Bu gün analitik və statistik metodlardan istifadə edilməsi sensorların ITS ilə inteqrasiyasının real potensiala malik olduğunu nümayiş etdirir. Bu inteqrasiya alim və mütəxəssislər üçün geniş perspektivli tədqiqat sahəsidir. Bu sahədə aparılan çoxsaylı elmi və texnoloji araşdırmalar, ixtiralar geniş çeşidli intellektual tətbiqlərə malik yeni nəsillə smart proqramların işlənilməsi hazırlanması imkanlarını artıracaq. Bu tətbiqlər cari və gələcək nəqliyyat sistemlərinin təhlükəsizliyini artırmağa və hərəkətin idarə olunmasını təkmilləşdirməyə imkan verəcək.

Açar sözlər: nəqliyyat, hərəkət, infrastruktur, sensor, ITS

ABSTRACT

Today, in almost all countries of the world, transport systems have become the basis of economic development. But in addition, many cities, especially megacities, had to face an uncontrollably intense increase in traffic. This leads to delays, traffic jams, increased fuel and lubricant prices, increased CO2 emissions, accidents, emergency situations, etc. causes. As a result, people's safety decreases, their health and property are damaged, and serious problems such as a decrease in the quality of life in society in general appear. According to the forecast based on the data of the United Nations Population Fund and the World Population Datasheet, such problems will become more acute in the future and cause serious consequences due to the rapid increase of the population in many countries of the world and the migration of people to urban areas. Therefore, increasing the safety of transport and increasing the efficiency of transportation is considered an urgent issue today. There is no doubt that sensor devices will play a very important role for intelligent transportation systems (ITS) in the near future. By using them, it will be possible to radically reduce some of the difficulties faced by past and present transport systems. Today, the use of analytical and statistical methods demonstrates that the integration of sensors with ITS has real potential. This integration is a promising field of research for scientists and specialists. Numerous scientific and technological researches and inventions conducted in this field will increase the possibilities of developing new generation smart programs with a wide range of intelligent applications. These applications will make it possible to increase the safety of current and future transportation systems and improve traffic management.

Keywords: transport, movement, infrastructure, sensor, ITS

YÜRÜME ZORLUĞU ÇEKENLER İÇİN OTURAKLI YÜRÜTEÇ SEAT WALKER FOR PEOPLE WITH WALKING DIFFICULTIES

Ali SULMAZ

Lisans öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi,
Makine Mühendisliği, Burdur, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-2675-0279>

Serkan ATEŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi,
Makine Mühendisliği, Burdur, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5858-5190>

ÖZET

Bu çalışma, yürüme zorluğu yaşayan bireyler bağımsızlığını ve yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Alt ekstremite problemi olan dezavantajlı bireyler, ortopedi hastaları ve yürüme zorluğu çeken ileri yaştaki bireyler dengeyi sağlayabilmek veya protez üzerine yüklenmemek amacıyla yürüteç kullanmaktadırlar. Yürüteçler, baston kullanımına göre bireye daha fazla destek sağlamaktadır. Kullanım durumuna göre değişkenlik gösteren; katlanan, tekerlekli, sabit oturma kısmına sahip, sepetli gibi çeşitli modeller bulunmaktadır. Farklı boy ölçüsündeki bireylere göre yüksekliği ayarlanabilen, vücut duruşunu düzenleyen tasarımların kullanımı daha ergonomiktir. Yürüteç kullanımı ile bireylerin evden bağımsız olması sağlanarak hayat standartları yükseltilmektedir. Yürütecin kullanımı sırasında, bireyin kolları tutamaklara sarılı ve kolların dirsekten bükülü olması doğru duruş pozisyonunu temsil etmektedir. Yürüteçler, hastalık, kaza vb. sebeplerle ameliyat sonrasında diz, bacak ve kalça bölgelerine yürüme esnasında destek olunması amacıyla kullanılmaktadır. Ayrıca, ameliyat sonrası protez kullanmak zorunda olan bireylerde doktor tavsiyesi ile birlikte yürüteç desteği sağlanmaktadır. İleri yaştaki bireylerde hastalık durumu olmasa bile dengeyi sağlamak ve yürümeyi kolaylaştırmak amacıyla yürüteç kullanımı tercih edilmektedir. Bu proje, doğuştan veya sonradan kaza ya da yaşlılık nedeniyle yürüme engeli yaşayan bireylerin yürüteç kullanma deneyimini anlamak ve yeni bir yürüteç tasarımının geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla ortaya konmuştur. Projenin özgün değeri, yürüteç kullanan bireylerin kullanım esnasında yorulup kolaylıkla erişebilecekleri oturabilecekleri bir yer bulunmaması gibi yaygın bir sorun olduğunu ortaya koyarak, bu sorunu çözmek için, yürütece katlanabilir ve hafif bir oturma bölümü eklenmesidir. Bu yeni tasarım, yürüme zorluğu yaşayan bireylerin yürüteç kullanma deneyimini daha konforlu ve güvenli hale getirecektir. Bu proje Tübitak 2209-A kapsamında 1919B012326029 numarası ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yürüme Zorluğu Yaşayan Bireyler, Oturaklı Yürüteç, Ergonomi, Erişilebilirlik

ABSTRACT

Individuals with walking disabilities often face challenges in maintaining independence and quality of life. Walkers, providing more support than canes, are commonly used by individuals with lower extremity problems, orthopedic patients, and elderly individuals with walking difficulties. However, a common issue faced by walker users is the lack of a place to rest when fatigued. This project aims to address this issue by developing a novel walker design with a foldable seat. The proposed design incorporates a foldable seat that can be easily deployed when needed for resting. This feature enhances the user's independence and convenience, allowing them to extend walking distances and engage in more active lifestyles. The seat's foldable and lightweight design ensures portability and ease of use. In addition to the foldable seat, the walker incorporates other features that promote ergonomic posture and comfort. The height-adjustable design accommodates users of varying sizes, while the armrests provide support and reduce strain on upper extremities. The walker's frame is constructed from lightweight yet durable materials, ensuring stability and ease of maneuverability. The project's originality lies in its identification of a prevalent user need: the lack of a readily accessible resting place for walker users. The proposed solution, a foldable and lightweight seat integrated into the walker, addresses this issue effectively. This innovative design has the potential to significantly improve the walking experience for individuals with walking disabilities. The project is supported by TUBITAK 2209-A under project number 1919B012326029.

Keywords: Individuals with Walking Difficulties, Sit-to-Stand Walker, Ergonomics, Accessibility

REFLECTION OF EMERGENCY ENVIRONMENTAL VARIABLES ON THE PREPARATION OF THE STATE'S PUBLIC BUDGET AND ITS IMPACT ON ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Prof. Dr. Sabeha Barzan Farhod

University of Baghdad / Post-Graduate Institute of Accounting and Financial Studies

ABSTRACT

The research aims to identify the urgent environmental variables represented by the items of the government program, the exchange rates of the US dollar against the Iraqi dinar, fluctuations in global oil prices, as well as other factors, which were reflected in the numbers appearing in the state's general budget for the year (2023), and then identify The measures taken by the government to confront these circumstances and in a manner that leads to achieving sustainable development goals. The researcher relied on the method of analyzing the budget figures for the three years and identifying the contribution of the financial allocations approved in the budget to the implementation of the government program, addressing the effects left by the Corona pandemic, and the change and fluctuation of exchange rates. against the Iraqi dinar, and the fluctuation of global oil prices towards rise and fall, as well as other external factors such as wars, political disputes, and climate impacts. The research reached the most important results, the most important of which is that there is a clear reflection of the emerging variables in the budget allocations in accordance with the objectives of the government program and the reform package, whether in the health sector, education, and social services, as well as the employment of the workforce to reduce the problem of unemployment. Which reflected positively on achieving the goals of sustainable development.

Keywords: state Public budget, Emergency environmental variables, sustainable development goals.

MİGRENLİ KİŞİLERDE MEVSİMSEL DEĞİŞİKLİKLER VE FİZİKSEL AKTİVİTE SEASONAL CHANGES AND PHYSICAL ACTIVITY IN PEOPLE WITH MIGRAINE

Mesut ERGAN¹

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Mesut ERGAN, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Isparta, Türkiye ORCID: 0000-0002-9712-5154

Tahir KESKİN²

² Arş. Gör. Dr., Tahir KESKİN, Bingöl Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Bingöl, Türkiye.

ORCID: 0000-0002-9237-3300

Zeliha BAŞKURT³

³ Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Isparta, TÜRKİYE.

ORCID: 0000-0001-7488-9242

ÖZET

Migren, genellikle çocukluk çağında başlayan, farklı nörolojik, gastrointestinal ve otonom değişikliklerle beraber görülebilen bir baş ağrısı bozukluğudur. Bu çalışmanın amacı migrende mevsimlere yönelik hasta algılarını belirlemek ve bunun fiziksel aktivite ile ilişkisini saptamaktır.

Kesitsel bir araştırma olarak planlanan bu çalışmanın örneklemini bir Üniversitenin Sağlık Bilimleri Bölümlerinde yer alan, migren tanısı almış 142 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılara migrene yönelik klinik sorular ve mevsimsel özellikleri içeren veri formu ve Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi uygulanmıştır.

Çalışmanın sonuçlarına göre, katılımcıların fiziksel aktivite seviyelerinin $1082,5 \pm 1088,8$ MET-dk/hafta ve minimal aktif kategoride oldukları, migren atakları sıklığı ile fiziksel aktivite düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir ($p=0,462$). Yaz ve kış aylarında yapılan fiziksel aktivitenin migren ataklarını etkilemediği belirlenmiştir ($p=0,318$). Katılımcıların büyük bir bölümü (%83,1) mevsimsel değişikliklerin migren ataklarını etkilediğini belirtmiştir. Yaz aylarında migren ataklarının daha çok olduğunu belirten katılımcılar sıklıkla sıcak havanın (%33,8) migreni tetiklediğini, kış aylarında ise daha çok hava koşullarına bağlı stresin (%41,5) migreni tetiklediğini belirtmiştir.

Sonuç olarak migren atakları mevsimsel değişkenlerden etkilenmektedir. Mevsimsel olarak yapılan fiziksel aktivite ise migren atakları ile ilişkili bulunmamıştır. Mevsimsel etkilere bağlı fiziksel aktivite ve migren ile ilişkili daha ayrıntılı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Migren, mevsimsellik, fiziksel aktivite

ABSTRACT

Migraine is a headache disorder that usually starts in childhood and may be associated with different neurological, gastrointestinal and autonomic changes. The aim of this study was to determine patient perceptions of seasons in migraine and to determine the relationship between this perception and physical activity.

The sample of this study, which was planned as a cross-sectional study, consisted of 142 students diagnosed with migraine in the Health Sciences Departments of a University. A data form including clinical questions about migraine and seasonal characteristics and the International Physical Activity Questionnaire were applied to the participants.

According to the results of the study, it was determined that the physical activity levels of the participants were 1082.5 ± 1088.8 MET-min/week and they were in the minimally active category. It was determined that there was no significant relationship between the frequency of migraine attacks and the level of physical activity ($p=0.462$). It was determined that physical activity in summer and winter did not affect migraine attacks ($p=0.318$). Most of the participants (83.1%) stated that seasonal changes affected migraine attacks. Participants who stated that migraine attacks were more frequent in summer months stated that hot weather (33.8%) triggered migraine, while in winter months, stress due to weather conditions (41.5%) triggered migraine. As a result, migraine attacks are affected by seasonal variables. Seasonal physical activity was not found to be associated with migraine attacks.

Key Words: Migraine, seasonality, physical activity

SYNGAMOSIS OF PARTRIDGES (*PERDIX PERDIX*) IN BELGRADE AREA

Ivan PAVLOVIC¹

¹ Scientific Institute of Veterinary Medicine of Serbia, Belgrade, Serbia

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4751-6760>

Marija PAVLOVIC²

²Scientific Institute of Veterinary Medicine of Serbia, Belgrade, Serbia

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1709-0412>

Aleksandra TASIC³

³ Scientific Institute of Veterinary Medicine of Serbia, Belgrade, Serbia

³ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8361-5697>

Sara SIMEUNOVIC⁴

⁴University, Faculty, Department, City, Country.

⁴ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-4549-1751>

ABSTRACT

The area of Belgrade consists of two different natural units: the Pannonia Plain is to the north and Šumadija, which is predominantly hilly, to the south of the Sava and Danube. In the peripheral area of the city there are numerous forests and arable land which are also hunting grounds, of which there are 15 in the Belgrade area. Of the big game, we meet roe deer, wild boar, and fallow deer and of the small game, we find rabbit, pheasant, partridge, quail, wild goose and wild duck. Partridge (*Perdix perdix*) is a species of bird from the pheasant family (Phasianidae). It is quite common on the plains hunting grounds around Belgrade. Diseases of parasitic etiology represent a major health problem for partridges. Among them, one of the most significant infections is caused by gapeworm *Syngamus trachea*. Infection with *S. trachea* can occur either directly by the ingestion of eggs or third stage larvae, or indirectly, by the ingestion of an infected invertebrate paratenic host, most commonly the earthworm (*Lumbricus terrestris* and *Eisenia foetida*). The growth of the adult worms in the trachea results in the obstruction of its lumen, causing more or less severe signs. Heavy infections cause breath with open mouth, head shaking neck stretching, cough, sneeze and the infected birds produce a hissing noise, as an attempt to dislodge the parasites. Besides, all these symptoms represent the most typical sign of syngamosis, briefly described as "gaping". Young birds are usually most severely affected. Another sign that may be indicative of syngamosis is the presence of anemic wattles, as a result of the net blood loss caused by the adult worms, which are bloodsuckers. During our examination performed in period 2018-2020 syngamosis we established at 14.32% of all hunted partridges.

Keywords: partridge, *Perdix perdix*, *Syngamus trachea*.

DİMYÂTÎ'NİN İTHÂFU FUZALÂÎ'L-BEŞER ADLI ESERİNİN KIRAAT-TEFSİR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

THE EVALUATION OF DİMYÂTÎ'S WORK TITLED İTHÂFU FUZALÂ' AL-BASHAR
IN THE CONTEXT OF THE RELATIONSHIP BETWEEN KIRAAT AND TAFSİR

Öğr. Gör. Dr. Mustafa HATİPOĞLU

Ordu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Ordu, Türkiye.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1891-4866>

ÖZET

Hicrî XI. asrın ikinci yarısı ile XII. asrın başlarında yaşayan Ahmed b. Muhammed ed-Dimyâtî (ö. 1117/1705), Mısır'a bağlı bir vilayet olan Dimyat'ta doğmuş ve ilk tahsilini bu çevrede geçirmiştir. Ardından başta Kahire olmak üzere Mekke, Medine ve Yemen'e ilmî seyahatlerde bulunmuş ve kıraat, tefsir, siyer, Arap dili, usûl, kelim gibi ilim dallarında belli bir birikim elde etmiştir. Bu birikimi muhtelif ilim dallarına ilişkin olarak kaleme aldığı şerh ve hâşiye tarzındaki eserlere yansıtmıştır. Ancak müellifin ilim mahfillerindeki tanınırlığı kıraat ilmine ilişkin olarak kaleme aldığı *İthâfu fuzalâî'l-beşer* adlı eserle gerçekleşmiştir. Bu alanlarda da kendisini kabul ettiren Dimyâtî, özellikle kıraat ilminde otorite sayılmıştır. Dimyâtî, kaleme aldığı *İthâf* 'ta kıraat-ı aşere ile okuyuşları şâz kategorisinde değerlendirilen İbn Muhaysın (ö. 123/741), Yezîdî (ö. 202/817), Hasan-ı Basrî (ö. 110/728) ve A'meş (ö. 148/765) kıraatlerini dâhil ederek on dört kıraati ele almaktadır. Müellif, eserini yazarken Arap dili, tefsir, fıkıh, hadis, resmü'l-mushaf gibi ilimlerden istifade etmiştir. Ancak bütün bu ilimler arasında daha çok kıraat ve Arap dilinde yetkin olduğu eserinden de kolayca anlaşılmaktadır. Öte yandan Kur'ân ve kıraatlerin ilahi vahye dayanması aralarındaki kopmaz bağa da işaret etmektedir. Öyle ki yazıldıkları günden bugüne kadar güncelliği korunagelen birçok tefsirde, hatırı sayılır derecede kıraat malzemesi bulmak mümkündür. Bazen bir tefsirde önemli bir kıraat yekûnu kullanılırken bazen de tersi bir durum söz konusu olmuş ve kıraatleri konu alan bir çalışmada önemli oranda tefsir birikimine yer verilmiştir. Dimyâtî'nin *İthâf* 'ı da kıraat merkezli bir eser olmasına rağmen tefsîrî izahlar bakımından zengin bir muhtevaya sahiptir. Bu bağlamda müellif, kıraat-tefsir ilişkisi söz konusu olduğunda, tefsir literatüründe her biri temel kaynak ve başucu kitabı niteliği arz eden birçok esere başvurmuştur. Dimyâtî, tefsir ilminin temel eserlerini özellikle kelime iştikâkı, sarfî ve nahvî açıklamalar, kelâmî teviller, tefsîrî mahiyetteki izahlar hususunda referans almıştır. Bunun yanı sıra âyetleri filolojik ve gramatik tahlillere tabi tutarak getirdiği izahlar ve mütevâtir kıraatlerden bazılarına yöneltilen tenkitlere aklî ve naklî delillerden hareketle verdiği cevaplarla dikkat çeken Ebû Hayyân'ın (ö. 745/1344) *Bahru'l-muhît* 'i ile Semîn el-Halebî'nin (ö. 756/1355) *ed-Dürri'l-masûn* 'undan daha çok yararlandığı görülmektedir. *İthâf* gerek içeriği gerekse kullandığı kaynaklar itibarıyla kıraatlerin öğretiminde yararlanılan önemli bir eserdir. Genellikle ülkemizde ve İslâm dünyasında yapılan araştırmalarda *İthâf* 'ın kıraat yönüne odaklanıldığı görülmektedir. Oysa önemli bir tefsir birikimine yer verilen eserin bu yönüne dönük herhangi bir çalışmanın yapılmamış olması literatürdeki boşluğa işaret etmektedir. Bu bakımdan çalışmada *İthâf* 'ta tefsiri mahiyette verilen bilgilerin kıraat-tefsir ilişkisi bağlamında değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kıraat, Tefsir, Dimyâtî, *İthâfu fuzalâî'l-beşer*

ABSTRACT

Ahmad b. Muhammad al-Dimyātī (d. 1117/1705), who lived in the second half of the XI th and early XII th centuries, was born in Dimyat, a province of Egypt, and spent his early education in this neighborhood. Then, he traveled to Mecca, Medina, and Yemen, especially Cairo, and acquired a certain knowledge in the fields of Qiraat, tafsir, siyar, Arabic language, usul, and kalam. This accumulation was reflected in the works he wrote in the form of commentaries and glosses on various branches of science. Yet, the author's recognition in the scholarly circles was realized with his work *Ithāf al-fuzalā' al-bashar* on the science of Qiraat. Having established himself in these fields, Dimyatī was considered an authority especially in the science of qiraat. In his *al-Ithāf*, Dimyatī discusses fourteen qiraats, including the qiraats of Ibn Muhaysayn (d. 123/741), Yazīdī (d. 202/817), al-Ḥasan al-Basrī (d. 110/728), and al-'A'meş (d. 148/765), whose recitations are considered as shāz. While writing his work, the author made use of sciences such as Arabic language, tafsir, fiqh, hadith, and resm al-mushaf. Nevertheless, it is easily understood from his work that he was more competent in Qiraat and Arabic language among all these sciences. Besides, the fact that the Qur'an and Qiraat are based on divine revelation also points to the unbreakable bond between them. Indeed, it is possible to find a considerable amount of Qiraat material in many tafsirs that have remained up-to-date since the day they were written. While sometimes a tafsīr contains a significant amount of Qiraat, sometimes the opposite is the case and a significant amount of tafsīr accumulation is included in a work on Qiraats. Despite being a qiraat-centered work, Dimyatī's *Ithāf* also has a rich content in terms of exegetical explanations. In this context, when it comes to the relationship between qiraat and exegesis, the author has referred to many works in the tafsir literature, each of which is a basic source and a bedside book. Dimyatī took the basic works of the science of tafsīr as a reference, especially in terms of word usage, exegetical and grammatical explanations, theological interpretations, and exegetical explanations. In addition, it is seen that he made more use of Abū Hayyān's (d. 745/1344) *Bahru al-muhīt* and Semīn al-Khalabī's (d. 756/1355) *al-Durru al-masūn*, which attracted attention with their explanations by subjecting the verses to philological and grammatical analysis and their answers to the criticisms against some of the trustworthy qirāat based on rational and narrative evidence. In terms of both its content and the sources it uses, *Ithāf* is an important work that is utilized in the teaching of qiraat. Generally, it is seen that the studies conducted in our country and in the Islamic world focus on the Qiraat aspect of *Ithāf*. However, the fact that no study has been conducted on this aspect of the work, which includes an important tafsir accumulation, points to a gap in the literature. In this regard, this study aims to evaluate the exegetical information given in *Ithāf* in the context of the relationship between qiraat and exegesis.

Keywords: Qiraat, Tafsir, Dimyatī, Ithāfu fuzalā' i al-bashar



T.C.
KTO-KARATAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik
Yazı İşleri ve Kargo Ofisi



Sayı : E-76297439-100-77924
Konu : Hoca Akhmed Yesevi 8. Uluslararası
Bilimsel Araştırmalar Kongresi

30.01.2024

İKTİSADİ KALKINMA VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR
ENSTİTÜSÜNE

Üniversitemiz ile Enstitünüz işbirliği ile düzenlenecek olan "Hoca Akhmed Yesevi 8. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi" kapsamında oluşturulan kurullar Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ
Rektör

Ek:Hoca Akhmed Yesevi 8. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSN3EB0A23

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/kto-karatay-universitesi-ebys>

Adres:Akabe Mahallesi Alaaddin Kap Caddesi No:130 Karatay / KONYA
Telefon:444 1251 Faks:0332 202 00 44
e-Posta:yaziisleri@karatay.edu.tr Web:www.karatay.edu.tr
Kep Adresi:ktokaratayuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mevlüt CİVELEK
Unvanı: İdari Personel
Tel No: 444 1251 - 7804



**HOCA AKHMED YESEVİ 8. ULUSLARARASI BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR
KONGRESİ DÜZENLEME KURULU**

| Adı-Soyadı | Üniversite |
|------------------------------|--------------------------|
| Prof. Dr. Abdullah TOPCUOĞLU | KTO Karatay Üniversitesi |
| Prof. Dr. Filiz ERBAY | KTO Karatay Üniversitesi |
| Prof. Dr. Kerim ÇINAR | KTO Karatay Üniversitesi |
| Prof. Dr. Mehmet ÇELİK | KTO Karatay Üniversitesi |

**HOCA AKHMED YESEVİ 8. ULUSLARARASI BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR
KONGRESİ BİLİM KURULU**

| Adı-Soyadı | Üniversite |
|-------------------------------|--------------------------|
| Prof. Dr. Osman OKKA | KTO Karatay Üniversitesi |
| Prof. Dr. Hamdi DÖNDÜREN | KTO Karatay Üniversitesi |
| Doç. Dr. Bahriye HORASANLI | KTO Karatay Üniversitesi |
| Doç. Dr. Aynur AKPINAR | KTO Karatay Üniversitesi |
| Doç. Dr. Birol BÜYÜKDOĞAN | KTO Karatay Üniversitesi |
| Doç. Dr. Demet AKARÇAY ULUTAŞ | KTO Karatay Üniversitesi |
| Dr. Öğr. Üyesi Hikmet TÜLEN | KTO Karatay Üniversitesi |

HODJA AKHMET YASSAW

8th International Congress on Scientific Research

May 17-19, 2024 / Konya, Türkiye



01.07.2024

REF: Akademik Teşvik

İlgili makama;

HOCA AKHMED YESEVİ 8. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi, 17-19 / Mayıs / 2024 tarihleri arasında KTO Karatay Üniversitesi'nde 45 Türkiye, Azerbaycan, Portugal, Canada, India, Morocco, Iraq, Kazakistan, Romania, Pakistan, Nigeria, Thailand, Ukraine, China, Bangladesh, Italy, Ethiopia, Malaysia, Kosovo, Iran, United States Of America, Georgia, Indonesia, United Arab Emirates, Niger, Kingdom Of Saudi Arabia, Vietnam, Oman, Hungary, Russia, Uzbekistan, Serbia, Mexico, Tunisia, France, Germany, Australia, South Sudan, Poland, Bosnia And Herzegovina, Algeria, Perú, Albania, Philippines, Bulgaria) farklı ülkenin (Türkiye 267 bildiri- Diğer ülkeler 305 bildiri) akademisyen/araştırmacılarının katılımıyla gerçekleşmiştir

Kongre 16 Ocak 2020 Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliğine getirilen "Tebliğlerin sunulduğu yurt içinde veya yurt dışındaki etkinliğin uluslararası olarak nitelendirilebilmesi için Türkiye dışında en az beş farklı ülkeden sözlü tebliğ sunan konuşmacının katılım sağlaması ve tebliğlerin yarından fazlasının Türkiye dışından katılımcılar tarafından sunulması esastır." değişikliğine uygun düzenlenmiştir.

Bilgilerinize arz edilir,

Saygılarımla

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Göktuğ KAYA
Chief Tax Inspector of the
Ministry of Treasury and Finance
CONGRESS CO-CHAIR

Prof. Dr. Bilge AFŞAR
KTO Karatay University, Faculty of Economics,
Administrative and Social Sciences
CONGRESS CO-CHAIR